ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 70, 176 71 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 9577051-5, FAX: 9577050

Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική στη διαχείριση γεωγραφικών πληροφοριών σε τοπική κλίμακα. Αποτίμηση ποιότητας ζωής σε μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης.

Φάκα Αντιγόνη

Διδακτορική διατριβή

Τόμος Α'

Αθήνα, Μάρτιος 2015

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 70, 176 71 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 9577051-5, FAX: 9577050

Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική στη διαχείριση γεωγραφικών πληροφοριών σε τοπική κλίμακα. Αποτίμηση ποιότητας ζωής σε μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης.

Φάκα Αντιγόνη

Διδακτορική διατριβή

Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή

Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή: Χαλκιάς Χρίστος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (επιβλέπων)

Μαλούτας Θωμάς, Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Χατζημιχάλης Κωστής, Ομότιμος Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Μέλη Επταμελούς Επιτροπής: Δελλαδέτσιμας Παύλος-Μαρίνος, Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Παπαδόπουλος Απόστολος, Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Παππάς Βασίλης, Καθηγητής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Πανεπιστήμιο Πατρών

Σαγιάς Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Αθήνα, Μάρτιος 2015

Η διδακτορική διατριβή πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Κοινωφελούς Ιδρύματος Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης.

© 2015, Φάκα Αντιγόνη
© 2015, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο - Τμήμα Γεωγραφίας
Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος - all rights reserved

Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική στη διαχείριση γεωγραφικών πληροφοριών σε τοπική κλίμακα. Αποτίμηση ποιότητας ζωής σε μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας με την συγγραφέα: anty_faka@yahoo.gr

"οὖν σχεδὸν ὑπὸ τῶν πλείστων ὁμολογεῖται• τὴν γὰρ εὐδαιμονίαν καὶ οἱ πολλοὶ καὶ οἱ χαρίεντες λέγουσιν, τὸ δ' εὖ ζῆν καὶ τὸ εὖ πράττειν ταὐτὸν ὑπολαμβάνουσι τῷ εὐδαιμονεῖν"

Αριστοτέλης, 4ος αι. π.Χ.

Πρόλογος

Η βελτίωση της ποιότητας ζωής απασχολεί κάθε άνθρωπο σε προσωπικό επίπεδο. Το περιβάλλον που ζει μπορεί να διαμορφώσει καθοριστικά την ποιότητα ζωής του. Συνεπώς, ο χώρος, ως περιοχή κατοικίας, και τα χαρακτηριστικά του, αποτελούν βασικούς παράγοντες διαμόρφωσης της ποιότητας ζωής των ανθρώπων. Επιπλέον, η ποιότητα ζωής έχει απασχολήσει ιδιαίτερα τις κυβερνήσεις και τους τοπικούς διοικητικούς οργανισμούς. Ωστόσο, η αποτίμηση της ποιότητας ζωής σε τοπικό επίπεδο στην Ελλάδα δεν έχει μελετηθεί επαρκώς. Οι αυξημένες αρμοδιότητες των δήμων, παράλληλα με τις ουσιαστικές ελλείψεις στην οργάνωση και την διαχείριση των δεδομένων τους, μπορεί να συμβάλλουν αρνητικά στην αποτελεσματική λειτουργία τους και στην ανάπτυξη εφαρμογών που βοηθούν συστηματικά στη λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων τους.

Έτσι προέκυψαν ερωτήματα σχετικά με το πως μπορεί να αποτιμηθεί και να χαρτογραφηθεί η ποιότητα ζωής, ώστε να αποτελέσει πολύτιμο εργαλείο λήψης αποφάσεων για τους δήμους, τα οποία συντέλεσαν στην διαμόρφωση του αντικειμένου της παρούσας διατριβής. Η αποτίμηση της ποιότητας ζωής αποτέλεσε για μένα ένα γεμάτο προκλήσεις ερευνητικό αντικείμενο, ενώ η έξαρση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, που υποβαθμίζει πολλούς τομείς της ανθρώπινης ζωής, συνέστησε ένα επιπλέον κίνητρο για την εκπόνηση και την ολοκλήρωση της εργασίας αυτής.

Η παρούσα διδακτορική διατριβή δεν θα είχε ολοκληρωθεί χωρίς την υποστήριξη των μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, τη βοήθεια συναδέλφων και φίλων και γενικά όλων όσων πρόθυμα συνέβαλαν με κάθε τρόπο στην εκπόνησής της. Οφείλω συνεπώς να ευχαριστήσω κατ' αρχήν θερμά τον επιβλέποντα της διδακτορικής μου διατριβής κ. Χρίστο Χαλκιά, Αν. Καθηγητή του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου, για την παρότρυνση, την καθοδήγηση και την άμεση υποστήριξή του καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της διατριβής.

Στη συνέχεια θα ήθελα να ευχαριστήσω τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής, τον κ. Θωμά Μαλούτα, Καθηγήτη του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου, για

τις εύστοχες παρατηρήσεις και τις πολύτιμες συμβουλές του, και τον κ. Κωστή Χατζημιχάλη, Ομότιμο Καθηγητή του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου, για τις ιδέες και τις κριτικές του παρατηρήσεις, οι οποίες ήταν καθοριστικές για την ολοκλήρωση της διατριβής.

Τις ευχαριστίες μου θα ήθελα να αποδώσω, επιπλέον στον κ. Απόστολο Παπαδόπουλο, Καθηγητή του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκόπειο Πανεπιστημίου, η συμβολή του οποίου ήταν ιδιαίτερα σημαντική κατά το σχεδιασμό της έρευνας πεδίου.

Ευχαριστίες οφείλονται επίσης σε όσους βοήθησαν με την διάθεση δεδομένων και πληροφοριών που αφορούσαν την περιοχής μελέτης, και συγκεκριμένα στον κ. Σάββα Χιονίδη, Δήμαρχο Κατερίνης, στον κ. Χρυσοβαλάντη Θεοδώρου, Γενικό Γραμματέα του Δήμου Κατερίνης, στον κ. Γεώργιο Τζίμα, Διοικητή της Ασφάλειας Κατερίνης, στον κ. Γεώργιο Κατσαρό, Υποδιοικητή της Ασφάλειας Κατερίνης, καθώς επίσης και σε όλους όσους έλαβαν μέρος στην έρευνα πεδίου.

Την ευγνωμοσύνη μου θα ήθελα να εκφράσω στο Κοινωφελές Ιδρύμα Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης και στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, για την χορήγηση υποτροφίας για την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής. Ιδιαίτερες ευχαριστίες θα ήθελα να απευθύνω και στην κ. Κατερίνα Ρουσάκη, υπεύθυνη παρακολούθησης της υποτροφίας, για την άμεση ανταπόκρισή της σε κάθε θέμα που αφορούσε την χορήγησή της.

Ακόμη, θέλω να ευχαριστήσω του φίλους και συνυποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος Γεωγραφίας, τη Νέλλη Βαλκάνου, τον Μένιο Καλογερόπουλο, τον Χρήστο Πολυκρέτη και τον Σταύρο Ρούμελη για τις αλλεπάλληλες συζητήσεις και τις ιδέες, την πρακτική βοήθεια και την ηθική υποστήριξή τους.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τους φίλους και συναδέλφους Γιώργο Καραβέργο, για την βοήθεια και τη διάθεση πολύτιμου υλικού κατά την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής, αλλά κυρίως για την αμέριστη ηθική στήριξη, και Δημήτρη Κούβαρη για την συμβολή του στην κατανόηση και προσέγγιση θεμάτων πολεοδομίας και χωροταξίας.

Ένα θερμό ευχαριστώ οφείλω επίσης στην οικογένειά μου και τους φίλους μου, που με στηρίζουν πάντα σε ό,τι επιχειρώ, ο καθένας με τον δικό του τρόπο. Ιδιαίτερα, στην αδερφή μου Κωνσταντίνα Φάκα, που μου συμπαραστάθηκε και ανέχτηκε όλη την πίεση της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, και τον φίλο και συνάδελφο Κωνσταντίνο Τσανάκα, με τον οποίο μοιραστήκαμε πολλούς προβληματισμούς και αγωνίες.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στο Πόλυ Παπαδόπουλο, στον οποίο και αφιερώνω την παρούσα διατριβή. Τον ευχαριστώ για την ηθική και πρακτική συμπαράστασή του, αλλά και για την υπομονή και ανοχή που επέδειξε σε περιόδους μεγάλης έντασης κατά τη διάρκεια της διατριβής. Τον ευχαριστώ που πιστεύει σε μένα και στέκεται πλάι μου σε κάθε προσπάθεια.

Περιεχόμενα

Πρόλογος ..... **i**

Περιεχόμενα ..... **iv**

Κατάλογος Πινάκων ..... **viii**

Κατάλογος Σχημάτων ..... **x**

Ακρωνύμια και Συντομογραφίες ..... **xx**

Περίληψη ..... **xxvi**

Abstract ..... **xxvii**

Εισαγωγή **1**

Κεφάλαιο 1 Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα **10**

1.1 Εισαγωγή 10
1.2 Ιστορική αναδρομή της τοπικής αυτοδιοίκησης 10
1.3 Τοπική αυτοδιοίκηση σήμερα 12
1.4 Αρμοδιότητες των ΟΤΑ 13
1.5 Η δομή των ΟΤΑ: Οργάνωση υπηρεσιών και κατανομή αρμοδιοτήτων 14
1.5.1 Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας 14
1.5.2 Διάρθρωση δημοτικών υπηρεσιών σύμφωνα με τους ΟΕΥ 15

Κεφάλαιο 2 Οργάνωση της Γεωγραφικής Πληροφορίας στην Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση **25**

2.1 Εισαγωγή 25
2.2 Η Γεωγραφική Πληροφορία στο Δημόσιο Τομέα 25
2.2.1 Η γεωγραφική πληροφορία και η σημασία της 25
2.2.2 Η γεωγραφική πληροφορία στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης 27
2.3 Γεωγραφική Πληροφορία και Βάσεις Δεδομένων 28
2.4 Σχεδιασμός Πρότυπης Βάσης Δεδομένων για Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης . 29
2.4.1 Γεωγραφικά δεδομένα και πληροφορίες της βάσης 31

2.4.2 Επεκτεταμένο Μοντέλο Οντοτήτων - Συσχετίσεων 32
2.4.3 Σχεσιακό Μοντέλο 38
2.4.4 Φυσικός σχεδιασμός..... 43
2.5 Χωρικές Βάσεις Δεδομένων..... 49

Κεφάλαιο 3 Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση 56

3.1 Εισαγωγή..... 56
3.2 Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών..... 56
3.2.1 Ανταλλαγή δεδομένων 59
3.2.2 Υποδομές χωρικών δεδομένων 60
3.2.3 Διαδικτυακά ΣΓΠ..... 63
3.2.4 Συμμετοχικά ΣΓΠ..... 66
3.3 Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών και Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης..... 68
3.3.1 Η υιοθέτηση των Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση 68
3.3.2 Βασικοί παράγοντες για την επιτυχή υιοθέτηση και εφαρμογή των ΣΓΠ στους ΟΤΑ..... 72
3.4 Εφαρμογές Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση 77
3.4.1 Διαδικτυακές εφαρμογές..... 83
3.5 Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών και Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα 84
3.5.1 Ιστορική αναδρομή 84
3.5.2 Εφαρμογές..... 86
3.5.3 Εμπόδια και προβλήματα..... 87

Κεφάλαιο 4 Ποιότητα Ζωής..... 89

4.1 Εισαγωγή..... 89
4.2 Ορισμός της ποιότητας ζωής..... 90
4.3 Αποτίμηση της ποιότητας ζωής 92
4.3.1 Βαθμός εξειδίκευσης - Τομείς..... 93
4.3.2 Γεωγραφικό επίπεδο..... 96
4.3.3 Χρόνος..... 96
4.3.4 Τύποι και χαρακτηριστικά μεταβλητών..... 97
4.3.5 Κοινωνικές ομάδες..... 98
4.4 Αποτίμηση ποιότητας ζωής: Εμπειρικά παραδείγματα..... 99

4.4.1 Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας ... 99
4.4.2 Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία ... 109
4.4.3 Ευρωπαϊκό Σύστημα Κοινωνικών Δεικτών ... 118
4.4.4 Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης ... 121
4.4.5 Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ... 131
4.4.6 Ηνωμένα Έθνη ... 133
4.4.7 Ευρωπαϊκός Αστικός Έλεγχος και Ευρωπαϊκή Επιτροπή ... 139
4.4.8 City of Chesapeake ... 142
4.5 Σύνοψη βιβλιογραφικής επισκόπησης ... 154

Κεφάλαιο 5 Αποτίμηση της ποιότητας ζωής των περιοχών μόνιμης κατοικίας σε διάφορα επίπεδα ανάλυσης ... 158

5.1 Εισαγωγή ... 158
5.2 Μεθοδολογία ... 159
5.2.1 Καθορισμός παραμέτρων ... 161
5.2.2 Αξιολόγηση κι επιλογή μεταβλητών ... 163
5.2.3 Σχεδίαση σύνθετων κριτηρίων αποτίμησης ποιότητας ζωής ... 164
5.2.4 Οργάνωση ΣΓΠ ... 170
5.2.5 Κατασκευή σύνθετων κριτηρίων και χαρτογραφική απόδοση της αποτίμησης της ποιότητας ζωής μόνιμης κατοικίας ... 172
5.3 Αποτίμηση της ποιότητας ζωής σε εθνική κλίμακα ... 174
5.4 Αποτίμηση της ποιότητας ζωής σε περιφερειακή κλίμακα ... 200
5.5 Αποτίμηση ποιότητας ζωής σε τοπική κλίμακα ... 226
5.5.1 Περιοχή μελέτης ... 227
5.5.2 Εφαρμογή μεθοδολογίας ... 233

Κεφάλαιο 6 Έρευνα πεδίου ... 283

6.1 Εισαγωγή ... 283
6.2 Έρευνα πεδίου ... 284
6.2.1 Η χρονική περίοδος ... 284
6.2.2 Η δομή του ερωτηματολογίου ... 284
6.2.3 Το πλήθος των ερωτηματολογίων και η μέθοδος δειγματοληψίας ... 285
6.3 Αποτελέσματα έρευνας ... 291
6.3.1 Αστικές κοινότητες ... 291
6.3.2 Κοινότητες της παράκτιας ζώνης ... 305

6.3.3 Αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης. 319
6.3.4 Βόρειες, αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες 333
6.3.5 Δυτικές, ημιορεινές ή/και αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες 345
6.4 Συγκεντρωτικά αποτελέσματα της αποτίμησης της ποιότητας ζωής..... 372

Κεφάλαιο 7 Συμπεράσματα 383

Βιβλιογραφία 394

Κατάλογος Πινάκων

Κεφάλαιο 1

Πίνακας 1.1 Πρότυπες ομάδες και υποομάδες νέων Δήμων. 15

Πίνακας 1.2 Σύνολο κεντρικών υπηρεσιών και διοικητικών ενοτήτων δήμων όπως προτείνονται από την ΕΕΤΑΑ. 17

Πίνακας 1.3 Αποκεντρωμένες υπηρεσίες..... 20

Κεφάλαιο 2

Πίνακας 2.1 Οι πίνακες που περιλαμβάνονται στη βάση "ota_database", όπως εμφανίζονται αλφαβητικά..... 45

Πίνακας 2.2 Τύποι χωρικών οντοτήτων που διαχειρίζονται οι ΟΤΑ..... 51

Κεφάλαιο 3

Πίνακας 3.1 Παράγοντες των βασικών θεματικών ενοτήτων του πλαισίου ανάπτυξης και λειτουργίας συμμετοχικού ΣΓΠ στην τοπική ηλεκτρονική διακυβέρνηση. 68

Πίνακας 3.2 Εφαρμογές ΣΓΠ στην τοπική αυτοδιοίκηση. 80

Κεφάλαιο 4

Πίνακας 4.1 Τομείς και δείκτες ΠΖ της τρίτης έρευνας για την ΠΖ..... 103

Πίνακας 4.2 Τομείς και δείκτες ΠΖ της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας. 111

Πίνακας 4.3 Τομείς και δείκτες αποτίμησης ατομικής ευημερίας σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ. 125

Πίνακας 4.4 Οι τομείς της ΠΖ της δομής WHOQOL-100 του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας..... 131

Πίνακας 4.5 Οι τομείς της ΠΖ της δομής WHOQOL-BREF του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας..... 132

Πίνακας 4.6 Τύποι υπολογισμού επιμέρους δεικτών και ΔΑΠ. 135

Πίνακας 4.7 Οι διαστάσεις του ΔΕΠ και οι μεταβλητές που τις αντιπροσωπεύουν..... 137
Πίνακας 4.8 Δομή των στατιστικών δεδομένων του Ευρωπαϊκού Αστικού Ελέγχου. 139
Πίνακας 4.9 Συμπληρωματικές μεταβλητές ΑΠΖ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. 141
Πίνακας 4.10 Οι διαστάσεις και οι μεταβλητές που τις αντιπροσωπεύουν. 143
Πίνακας 4.11 Συγκεντρωτικός πίνακας εμπειρικών παραδειγμάτων για την ΑΠΖ. 156

Κεφάλαιο 5

Πίνακας 5.1 Κλίμακα συγκρίσεων ανά ζεύγη. 165
Πίνακας 5.2 Παράδειγμα συγκρίσεων ανά ζεύγη μεταβλητών. 166
Πίνακας 5.2 Τιμές του Random Consistency Index (RI) ανά πλήθος μεταβλητών 169
Πίνακας 5.3 Οι προς μελέτη ευρωπαϊκές χώρες. 175
Πίνακας 5.4 Οι τομείς με τους αντίστοιχους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΑΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας σε εθνικό επίπεδο. 176
Πίνακας 5.5 Οι συντελεστές βαρύτητας των μεταβλητών των σύνθετων κριτηρίων του εθνικού επιπέδου. 180
Πίνακας 5.6 Οι περιφέρειες της Ελλάδας. 200
Πίνακας 5.7 Οι τομείς με τους αντίστοιχους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΑΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας σε περιφερειακό επίπεδο. 202
Πίνακας 5.6 Οι συντελεστές βαρύτητας των μεταβλητών των σύνθετων κριτηρίων του περιφερειακού επιπέδου. 204
Πίνακας 5.7 Διοικητική δομή του δήμου Κατερίνης. 227
Πίνακας 5.8 Ο πληθυσμός και η έκταση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. 232
Πίνακας 5.9 Οι τομείς με τους αντίστοιχους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΑΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας σε τοπικό επίπεδο. 234
Πίνακας 5.10 Οι συντελεστές βαρύτητας των μεταβλητών των σύνθετων κριτηρίων του τοπικού επιπέδου. 238
Πίνακας 5.11 Τιμές βαρύτητας των ομάδων ταχυτήτων του ευρυζωνικού δικτύου..... 240
Πίνακας 5.12 Τιμές βαρύτητας των ομάδων ταχυτήτων του ευρυζωνικού δικτύου..... 243
Πίνακας 5.13 Απόδοση επιβράδυνσης ανά κατηγορία κλίσεων. 244

Κεφάλαιο 6

Πίνακας 6.1 Αριθμός ερωτηματολογίων ανά ομάδα τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων. . 290

Κατάλογος Σχημάτων

Εισαγωγή

Σχήμα Ε.1 Η σύνθεση των κριτηρίων για την χαρτογράφηση της ΠΖ. 8

Κεφάλαιο 1

Σχήμα 1.1 Οργανόγραμμα υπηρεσιών μεγάλου ηπειρωτικού δήμου. 21

Σχήμα 1.2 Παράγοντες που καθορίζουν το περιεχόμενο ενός ΟΕΥ. 22

Κεφάλαιο 2

Σχήμα 2.1 Διάγραμμα ΕΟΣ της προτεινόμενης βάσης γεωγραφικών δεδομένων για τους ΟΤΑ. 36

Σχήμα 2.2 Σχεσιακό μοντέλο της προτεινόμενης βάσης γεωγραφικών δεδομένων για τους ΟΤΑ. 40

Σχήμα 2.3 Στιγμιότυπο της δημιουργίας της βάσης δεδομένων "ota_database" στο MySQL Workbench 44

Σχήμα 2.4 Μέρος του σχεσιακού διαγράμματος της βάσης δεδομένων "ota_database" στο MySQL Workbench 48

Κεφάλαιο 3

Σχήμα 3.1 Η προκαθορισμένη οθόνη του Map Viewer. 64

Σχήμα 3.2 Τροχός επίδοσης ΣΓΠ σε έναν ΟΤΑ που βρίσκεται στο αρχικό στάδιο ανάπτυξης ενός τέτοιου συστήματος. 76

Κεφάλαιο 4

Σχήμα 4.1 Η 5-παραμετρική δομή της έρευνας για την ΠΖ. 93

Σχήμα 4.2 Τομείς της ΠΖ βάσει των χαρακτηριστικών του ανθρώπου και του περιβάλλοντος. 95

Σχήμα 4.3 Η δομή των επιπέδων που ακολουθείται από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κοινωνικών Δεικτών για την κατάληξη στους τελικούς δείκτες. 119

Σχήμα 4.4 Η δομή των επιπέδων που ακολουθείται από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κοινωνικών Δεικτών για την κατάληξη στους τελικούς δείκτες. 120

Σχήμα 4.5 Πλαίσιο του ΟΟΣΑ για την αποτίμηση της ευημερίας. 122

Σχήμα 4.6 Διαδικτυακή εφαρμογή "Δείκτης Καλύτερης Ζωής" του ΟΟΣΑ. 127

Σχήμα 4.7 Ο βαθμός συσχέτισης των επιμέρους δεικτών με τον ΔΑΠ. 136

Σχήμα 4.8 Ο "τροχός της αστικής ευημερίας". 138

Σχήμα 4.9 Οι περιοχές γειτονιάς της πόλης του Chesapeake. 148

Σχήμα 4.10 Παράδειγμα ανάλυσης προφίλ για μια περιοχή γειτονιάς της πόλης του Chesapeake. 149

Σχήμα 4.11 Ταξινόμηση των γειτονιών της πόλης του Chesapeake ανά διάσταση της ΠΖ. 151

Σχήμα 4.12 Ταξινόμηση των γειτονιών της πόλης του Chesapeake με βάση την ΠΖ που εμφανίζει. 153

Κεφάλαιο 5

Σχήμα 5.1 Στάδια μεθοδολογίας ΑΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας. 160

Σχήμα 5.2 Στάδια υπολογισμού συντελεστών βαρύτητας. 167

Σχήμα 5.3 Στάδια υπολογισμού λόγου συνέπειας CR. 169

Σχήμα 5.4 Παράδειγμα του πίνακα περιγραφικών δεδομένων των χωρικών μονάδων του εθνικού επιπέδου. 171

Σχήμα 5.5 Το χωρικό υπόβαθρο των ευρωπαϊκών χωρών. 174

Σχήμα 5.6 Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών χωρών, ανά μεταβλητή του οικονομικού κριτηρίου. 184

Σχήμα 5.7 Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών χωρών, ανά μεταβλητή του κοινωνικού κριτηρίου. 185

Σχήμα 5.8 Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών χωρών, ανά μεταβλητή του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών. 186

Σχήμα 5.9 Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών χωρών, ανά μεταβλητή του κριτηρίου της κατοικίας. 187

Σχήμα 5.10 Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών χωρών, ανά μεταβλητή του κριτηρίου του φυσικού περιβάλλοντος. 188

Σχήμα 5.11 Χαρτογραφική απόδοση του οικονομικού κριτηρίου του εθνικού επιπέδου. 190

Σχήμα 5.12 Χαρτογραφική απόδοση του κοινωνικού κριτηρίου του εθνικού επιπέδου. 192

Σχήμα 5.13 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών του εθνικού επιπέδου. 194

Σχήμα 5.14 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου της κατοικίας του εθνικού επιπέδου… 196

Σχήμα 5.15 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου του φυσικού περιβάλλοντος του εθνικού επιπέδου 198

Σχήμα 5.16 Το χωρικό υπόβαθρο των περιφερειών της Ελλάδας. 201

Σχήμα 5.17 Το οδικό δίκτυο ανά περιφέρεια. 205

Σχήμα 5.18 Ταξινόμηση των περιφερειών της Ελλάδας, ανά μεταβλητή του οικονομικού κριτηρίου. 207

Σχήμα 5.19 Ταξινόμηση των περιφερειών της Ελλάδας, ανά μεταβλητή του κοινωνικού κριτηρίου. 208

Σχήμα 5.20 Ταξινόμηση των περιφερειών της Ελλάδας, ανά μεταβλητή του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών. 209

Σχήμα 5.21 Ταξινόμηση των περιφερειών της Ελλάδας, ανά μεταβλητή του κριτηρίου της κατοικίας. 210

Σχήμα 5.22 Ταξινόμηση των περιφερειών της Ελλάδας, ανά μεταβλητή του κριτηρίου του φυσικού περιβάλλοντος. 211

Σχήμα 5.23 Χαρτογραφική απόδοση του οικονομικού κριτηρίου του περιφερειακού επιπέδου. 216

Σχήμα 5.24 Χαρτογραφική απόδοση του κοινωνικού κριτηρίου του περιφερειακού επιπέδου. 218

Σχήμα 5.25 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών του περιφερειακού επιπέδου. 220

Σχήμα 5.26 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου της κατοικίας του περιφερειακού επιπέδου. 222

Σχήμα 5.27 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου του φυσικού περιβάλλοντος του περιφερειακού επιπέδου. 224

Σχήμα 5.28 Οι τοπικές και δημοτικές κοινότητες του δήμου Κατερίνης. 229

Σχήμα 5.29 Ο δήμος Κατερίνης. 231

Σχήμα 5.30 Το ευρυζωνικό δίκτυο ανά ομάδα ταχύτητας στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες του δήμου Κατερίνης. 240

Σχήμα 5.31 Οι αστικές και δασικές εκτάσεις ανά τοπική και δημοτική κοινότητα του δήμου Κατερίνης. 241

Σχήμα 5.32 Το οδικό δίκτυο ανά τοπική και δημοτική κοινότητα του δήμου Κατερίνης. 243

Σχήμα 5.33 Οι κλίσεις των εδαφών ανά τοπική και δημοτική κοινότητα του δήμου Κατερίνης. 244

Σχήμα 5.34 Η επιφάνεια κόστους μετακίνησης εντός κι εκτός δικτύου. 245

Σχήμα 5.35 Οι χρονοαποστάσεις πρόσβασης στο γενικό νοσοκομείο Κατερίνης. 247

Σχήμα 5.36 Οι χρονοαποστάσεις πρόσβασης στο κλειστό αθλητικό κέντρο Κατερίνης. 247

Σχήμα 5.37 Οι χρονοαποστάσεις πρόσβασης στα σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος. 248

Σχήμα 5.38 Οι χρονοαποστάσεις πρόσβασης στην ακτογραμμή. 248

Σχήμα 5.39 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει των κοινωνικοοικονομικών μεταβλητών. 250

Σχήμα 5.40 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει των επιπέδων εγκληματικότητας. 252

Σχήμα 5.41 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, ανά πληθυσμιακή πυκνότητα. 254

Σχήμα 5.42 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει της εγγύτητας σε χώρους αναψυχής. 255

Σχήμα 5.43 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει της εγγύτητας στην ακτογραμμή και σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος. 257

Σχήμα 5.44 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει της εγγύτητας στο γενικό νοσοκομείο και στο κλειστό αθλητικό κέντρο Κατερίνης. 259

Σχήμα 5.45 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει της προσβασιμότητας σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε δημόσιες υπηρεσίες. 261

Σχήμα 5.46 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει της πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου. 265

Σχήμα 5.47 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, ανά μεταβλητή του κριτηρίου της κατοικίας. 266

Σχήμα 5.48 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει των επιπέδων ατμοσφαιρικής και ηχητικής ρύπανσης. 268

Σχήμα 5.49 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει των δασικών και των αστικών εκτάσεων. 271

Σχήμα 5.50 Χαρτογραφική απόδοση του κοινωνικοοικονομικού κριτηρίου του τοπικού επιπέδου. 276

Σχήμα 5.51 Χαρτογραφική απόδοση του πολιτιστικού κριτηρίου του τοπικού επιπέδου. ... 277

Σχήμα 5.52 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών του τοπικού επιπέδου. 278

Σχήμα 5.53 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου της κατοικίας του τοπικού επιπέδου... 279

Σχήμα 5.54 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου του φυσικού περιβάλλοντος του τοπικού επιπέδου. 280

Σχήμα 5.55 Ζώνες κοινοτήτων που εμφανίζουν ευνοϊκά ή μη ευνοϊκά χαρακτηριστικά ως περιοχές μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τα κριτήρια ΑΠΖ. 281

Κεφάλαιο 6

Σχήμα 6.1 Παράδειγμα διαίρεσης κι επιλογής χωρικών μονάδων 500x500 μέτρα, στον αστικό ιστό της Κατερίνης. 286

Σχήμα 6.2 Παράδειγμα διαίρεσης κι επιλογής χωρικών μονάδων 250x250 μέτρα, στον αστικό ιστό της Κατερίνης. 286

Σχήμα 6.3 Παράδειγμα σε περιοχή της Κατερίνης, από την τελική τυχαία επιλογή του δείγματος. 287

Σχήμα 6.4 Χωρική κατανομή των ερωτηματολογίων ανά οικισμό. 289

Σχήμα 6.5 Οι αστικές κοινότητες - 1η ομάδα. 291

Σχήμα 6.6 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης. 292

Σχήμα 6.7 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης. 294

Σχήμα 6.8 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης. 295

Σχήμα 6.9 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης. 296

Σχήμα 6.10 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 297

Σχήμα 6.11 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι περιοχές των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 298

Σχήμα 6.12 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι περιοχές των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 300

Σχήμα 6.13 Ικανοποίηση των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, από την έκταση της κατοικίας τους. 301

Σχήμα 6.14 Ικανοποίηση των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους. 301

Σχήμα 6.15 Δραστηριότητες των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες. 302

Σχήμα 6.16 Δραστηριότητες των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. 302

Σχήμα 6.17 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης. 303

Σχήμα 6.18 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης. 304

Σχήμα 6.19 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης. 305

Σχήμα 6.20 Οι κοινότητες της παράκτιας ζώνης - 2η ομάδα. 306

Σχήμα 6.21 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης. 307

Σχήμα 6.22 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης. 309

Σχήμα 6.23 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης. 310

Σχήμα 6.24 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης. 311

Σχήμα 6.25 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 312

Σχήμα 6.26 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 313

Σχήμα 6.27 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 314

Σχήμα 6.28 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, από την έκταση της κατοικίας τους. 315

Σχήμα 6.29 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους. 315

Σχήμα 6.30 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες. 316

Σχήμα 6.31 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. 316

Σχήμα 6.32 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης. 317

Σχήμα 6.33 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης. 318

Σχήμα 6.34 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης. 319

Σχήμα 6.35 Οι αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης - 3η ομάδα. 320

Σχήμα 6.36 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης. 321

Σχήμα 6.37 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης. 323

Σχήμα 6.38 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης. 324

Σχήμα 6.39 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης. 325

Σχήμα 6.40 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 326

Σχήμα 6.41 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 327

Σχήμα 6.42 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 328

Σχήμα 6.43 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, από την έκταση της κατοικίας τους. 329

Σχήμα 6.44 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους. 329

Σχήμα 6.45 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες. 330

Σχήμα 6.46 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. 330

Σχήμα 6.47 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης. 331

Σχήμα 6.48 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης. 331

Σχήμα 6.49 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης. 332

Σχήμα 6.50 Οι αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες στο βόρειο τμήμα του δήμου - 4η ομάδα. 333

Σχήμα 6.51 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης..... 334

Σχήμα 6.52 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης. 336

Σχήμα 6.53 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης. 337

Σχήμα 6.54 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης. 338

Σχήμα 6.55 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 339

Σχήμα 6.56 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 340

Σχήμα 6.57 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 341

Σχήμα 6.58 Ικανοποίηση των κατοίκων, των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, από την έκταση της κατοικίας τους. 342

Σχήμα 6.59 Ικανοποίηση των κατοίκων, των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους. 342

Σχήμα 6.60 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες. 343

Σχήμα 6.61 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες..... 343

Σχήμα 6.62 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης. 344

Σχήμα 6.63 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης. 344

Σχήμα 6.64 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης. 345

Σχήμα 6.65 Οι αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες στο δυτικό τμήμα του δήμου - 5η ομάδα. 346

Σχήμα 6.66 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης. 347

Σχήμα 6.67 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης..... 349

Σχήμα 6.68 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης..... 350

Σχήμα 6.69 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης. 351

Σχήμα 6.70 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 352

Σχήμα 6.71 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους..... 353

Σχήμα 6.72 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 354

Σχήμα 6.73 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης από την έκταση της κατοικίας τους. 355

Σχήμα 6.74 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους. 355

Σχήμα 6.75 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες..... 356

Σχήμα 6.76 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες..... 356

Σχήμα 6.77 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης. 357

Σχήμα 6.78 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης. 357

Σχήμα 6.79 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης. 358

Σχήμα 6.80 Οι ορεινές κοινότητες - 6η ομάδα. 359

Σχήμα 6.81 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. 360

Σχήμα 6.82 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. 362

Σχήμα 6.83 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. 363

Σχήμα 6.84 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. 364

Σχήμα 6.85 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 365

Σχήμα 6.86 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι ορεινές κοινότητες του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 366

Σχήμα 6.87 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι ορεινές κοινότητες του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 367

Σχήμα 6.88 Ικανοποίηση των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης από την έκταση της κατοικίας τους. 368

Σχήμα 6.89 Ικανοποίηση των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους. 368

Σχήμα 6.90 Δραστηριότητες των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες. 369

Σχήμα 6.91 Δραστηριότητες των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. 369

Σχήμα 6.92 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. 370

Σχήμα 6.93 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. 370

Σχήμα 6.94 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. 371

Σχήμα 6.95 Οι ομάδες κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. 372

Σχήμα 6.96 Λόγοι για τους οποίους οι κάτοικοι δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, ανά ομάδα κοινοτήτων. 373

Σχήμα 6.97 Λόγοι για τους οποίους οι κάτοικοι επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, ανά ομάδα κοινοτήτων. 374

Σχήμα 6.98 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι ομάδες των κοινοτήτων, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 376

Σχήμα 6.99 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι ομάδες των κοινοτήτων, σύμφωνα με τους κατοίκους τους. 377

Σχήμα 6.100 Ικανοποίηση των κατοίκων από την έκταση της κατοικίας τους, ανά ομάδα κοινοτήτων. 378

Σχήμα 6.101 Ικανοποίηση των κατοίκων από την ποιότητα της κατοικίας τους, ανά ομάδα κοινοτήτων. 378

Σχήμα 6.102 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ, σύμφωνα με τους κατοίκους των κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. 379

Ακρωνύμια και Συντομογραφίες

2.4 D	2.4-Dichlorophenoxyacetic Acid
AGI	Association for Geographic Information
AIDS	Acquired Immunodeficiency Syndrome
As	Arsenic
C_6H_6	Benzene
Cd	Cadmium
CDI	City Development Index
CI	Consistency Index
CIA	Central Intelligence Agency
CO	Carbon Dioxide
CO_2	Carbon Monoxide
CORINE	Coordination of Information on the Environment
CPI	City Prosperity Index
CR	Consistency Ratio
CSIRO	Commonwealth Scientific and Industrial Research Organization
E.coli	Escherichia Coli
EQLS	European Quality of Life Survey
ESEC	Ethical Science and Education Coalition
ESF	European Social Fund
ESRI	Environmental Systems Research Institute
EU	European Union

Eurofound	European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions
EUROGI	European Umbrella Organisation for Geographic Information
EUSI	European System of Social Indicators
GDP	Gross Domestic Product
GESIS	Leibniz Institute for the Social Sciences
GINIE	Geographic Information Network In Europe
GIS	Geographic Information Systems
GISCI	Geographic Information Science
GPS	Global Positioning System
HDI	Human Development Index
HIV	Human Immunodeficiency Virus
HRMS	Human Resource Management System
ILO	International Labour Organization
INSPIRE	Infrastructure for Spatial Information in Europe
IEA	International Energy Agency
ISCED	International Standard Classification of Education
MCPA	2-Methyl-4-Chlorophenoxyacetic Acid
NACE	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
Ni	Nickel
NO_2	Nitrogen Dioxide
NSDI	National Spatial Data Infrastructure
NSAs	Neighborhood Statistical Areas
NUTS	Nomenclature of Territorial Units for Statistics
O_3	Oxygen
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development

OGC	Open Geospatial Consortium
OGP	Open Government Partnership
PARC	Palo Alto Research Center
Pb	Lead
PIAAC	Programme for the International Assessment of Adult Competencies
PISA	Programme for International Student Assessment
PM	Particulate Matter
$PM_{2.5}$	Particulate Matter up to 10 micrometers in size
PM_{10}	Particulate Matter up to 2.5 micrometers in size
RI	Random Index
SDI	Spatial Data Infrastructure
SQL	Structured Query Language
SO_2	Sulphur Dioxide
TOC	Total Organic Carbon
UNDP	United Nations Development Programme
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UN-HABITAT	United Nations Human Settlements Programme
USA	United States of America
VGI	Volunteered Geographic Information
WHO	World Health Organization
WHOQOL	World Health Organization Quality of Life
ΑΕΙ	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΠΖ	Αποτίμηση της Ποιότητας Ζωής
ΒΕΠΕ	Βιομηχανική και Επιχειρησιακή Περιοχή

ΒΙΠΕ	Βιομηχανική Περιοχή
ΓΠΣ	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
ΔΑΑ	Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης
ΔΑΠ	Δείκτη Ανάπτυξης των Πόλεων
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
ΔΕΠ	Δείκτης Ευημερίας των Πόλεων
ΔΚΚ	Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΤΑΑ	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
ΕΕΤΤ	Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
ΕΚΑΒ	Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας
ΕΚΚΕ	Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών
ΕΚΧΑ	Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση
ΕΛΑΣ	Ελληνική Αστυνομία
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΟΣ	Επεκτεταμένο μοντέλο Οντοτήτων - Συσχετίσεων
ΕΠΑΛ	Επαγγελματικό Λύκειο
ΕΠΑΣ	Επαγγελματική Σχολή
ΕΣΣΔ	Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών
ΕΥΧΔ	Εθνική Υποδομή Χωρικών Δεδομένων
ΕΥΧΠ	Εθνική Υποδομή Χωρικής Πληροφορίας
ΕΦΕΤ	Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων
Η/Μ	Ηλεκτρομηχανολογικού
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
ΙΚΑ	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
ΚΔΒΜ	Κέντρο Δια Βίου Μάθησης

ΚΔΚ	Κώδικας Δήμος και Κοινοτήτων
ΚΕΚ	Κάρτας Ελέγχου Καυσαερίου
ΚΕΠ	Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών
ΚΕΠΕΠ	Κέντρο Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Παιδιών με Αναπηρία
κ.κ.	κατά κεφαλήν
ΚΟΚ	Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας
ΚΟΣΕ	Κομβικό Σημείο Επαφής
ΚΠΕ	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
ΚΤΕΛ	Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λεωφορείων
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
ΜΜΕ	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
ΜΜΜ	Μέσα Μαζικής Μεταφοράς
ΜΟΠ	Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα
ΝΑ	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
ν.π.δ.δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΟΔΔΥ	Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού
ΟΕΥ	Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
ΟΚΧΕ	Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΠΕΚΕΠΕ	Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
ΟΣ	μοντέλο Οντοτήτων - Συσχετίσεων
ΟΤΑ	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΔΕ	Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή
ΠΕΡΠΟ	Περιοχές Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδόμησης

ΠΖ	Ποιότητα Ζωής
ΠΟΥ	Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας
Σ.Β.	Συντελεστής Βαρύτητας
ΣΒΔ	Σύστημα Βάσεων Δεδομένων
ΣΓΠ	Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών
ΣΔΒΔ	Σύστημα Διαχείρισης Βάσεων Δεδομένων
ΣΔΙΤ	Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα
ΣΕΚ	Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης
ΣΧΟΟΑΠ	Σχέδιο Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης
ΤΑ	Τοπική Αυτοδιοίκηση
ΤΕΑ	Τοπική Επιτροπή Άρδευσης
ΤΕΕ	Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο
τ.μ.	τετραγωνικά μέτρα
ΤΟΕΒ	Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων
ΤΠΕ	Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας
ΤΥΔΚ	Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων
τ.χλμ.	τετραγωνικά χιλιόμετρα
ΥΠΕΚΑ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής
ΥΧΔ	Υποδομών Χωρικών Δεδομένων
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΧΑΔΑ	Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων
ΧΒΔ	Χωρική Βάση Δεδομένων
χλμ.	χιλιόμετρα
ΧΣΔΒΔ	Χωρικό Σύστημα Διαχείρισης Βάσεων Δεδομένων
ΧΥΤΑ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων
ΨΜΕ	Ψηφιακό Μοντέλο Εδάφους

Περίληψη

Στην παρούσα διατριβή πραγματοποιείται καταγραφή και οργάνωση των γεωγραφικών δεδομένων που διαχειρίζονται οι δήμοι σε μια ενιαία βάση, με την αξιοποίηση των οποίων προτείνεται μια μεθοδολογία για την αποτίμηση της ποιότητας ζωής των περιοχών μόνιμης κατοικίας, με τη χρήση Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών. Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων αποτελεί στόχο διάφορων πολιτικών δράσεων και προγραμμάτων και η αποτίμησή της έχει αποδειχθεί ότι αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο υποστήριξης της λήψης αποφάσεων που σχετίζονται με την ανάπτυξη τέτοιων μέτρων. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν την πλέον αρμόδια διοικητική βαθμίδα για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων μιας περιοχής. Ωστόσο, η έλλειψη οργάνωσης στα δεδομένα που διαχειρίζονται συμβάλλει πολλές φορές αρνητικά στην ανάπτυξη μέτρων για την επίλυση προβλημάτων που αφορούν τις τοπικές υποθέσεις. Η γεωγραφική φύση της πλειοψηφίας των δεδομένων αυτών, αναδεικνύει τα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών σε ένα ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για τους δήμους, τα οποία παράλληλα μπορούν να υποστηρίξουν την χαρτογράφηση της ποιότητας ζωής που παρέχει ο χώρος, ως περιοχή μόνιμης κατοικίας. Μέσα από τη βιβλιογραφική επισκόπηση, γίνεται σαφές ότι η ποιότητα ζωής είναι μια ευρεία έννοια και περιλαμβάνει ένα σύνολο διαστάσεων που καλύπτουν μεγάλο φάσμα των χαρακτηριστικών των ανθρώπων και του περιβάλλοντος στο οποίο ζουν, ενώ σημαντικό παράγοντα για τη μελέτη της αποτελεί η χωρική κλίμακα αναφοράς. Η μεθοδολογία που προτείνεται για την αποτίμηση της ποιότητας ζωής, εφαρμόζεται σε διάφορα γεωγραφικά επίπεδα ανάλυσης, ενώ έμφαση δίνεται στο τοπικό επίπεδο και τον Δήμο Κατερίνης που αποτελεί την περιοχή μελέτης. Τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου που πραγματοποιήθηκε στην περιοχή συνέβαλαν όχι μόνο στην αξιολόγηση της μεθοδολογίας που προτάθηκε, αλλά ανέδειξαν και τις διαφοροποιήσεις στην αντίληψη μεταξύ των κατοίκων για την ποιότητα ζωής.

Abstract

In this study, geographical data, managed by municipalities, are recorded and organized in a database. Reclaiming these data, it is proposed a methodology for assessment of quality of life of residence areas, using Geographical Information System. Improving the quality of life of people is a goal of several policy actions and programs and its' assessment has proven as a powerful tool to support decision-making related to the development of measures to improve the lives of residents of an area. Local authorities are competent for the improvement of the quality of life of the citizens. However, the lack of organization in the managed data often contributes negatively in developing measures to solve problems concerning local cases. The geographical nature of the majority of these data highlights the Geographic Information Systems as a particularly useful tool for municipalities. These systems can also support mapping quality of life that the space provides, as a residence area. In the literature review, it is clear that the quality of life is a broad concept and includes a set of dimensions that cover a wide range of characteristics of people and the environment in which they live. The proposed methodology for assessment of quality of life is applied to different geographical levels of analysis, while emphasis is given on the local level and the Municipality of Katerini as the study area. The results of the field research, conducted in the region, have contributed not only to the evaluation of the proposed methodology, but also have showed the differences in perception about quality of life among the residents.

Εισαγωγή

Ο άνθρωπος και το περιβάλλον που ζει αποτελούσαν ανέκαθεν το κυριότερο πεδίο του ερευνητικού ενδιαφέροντος. Η συνεχώς αυξανόμενη επιδίωξη των ανθρώπων να βελτιώσουν τη ζωή τους τροφοδοτεί την ανάγκη για έρευνα που στοχεύει σε αυτό. Η ανάγκη αυτή γίνεται μεγαλύτερη σε περιόδους οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, όταν πολλοί τομείς στις ζωές των ανθρώπων υποβαθμίζονται.

Η βελτίωση της ζωής των ανθρώπων αποτελεί και έναν από τους βασικότερους σκοπούς της διακυβέρνησης. Η τοπική αυτοδιοίκηση, που βρίσκεται στη βάση της κυβερνητικής πυραμίδας και αποτελεί τη διοικητική βαθμίδα που εμφανίζει τη μεγαλύτερη αμεσότητα με τους πολίτες, συντελεί σε ιδιαίτερο βαθμό στην επίτευξη του σκοπού αυτού.

Η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί θεμελιώδη διοικητικό θεσμό από τη σύσταση του ελληνικού κράτους. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) κατατάσσονται στη χαμηλότερη διοικητική βαθμίδα και συνιστούν τα βασικά όργανα διαχείρισης των τοπικών υποθέσεων. Οι ΟΤΑ είναι ουσιαστικά αρμόδιοι για οποιοδήποτε ζήτημα αφορά τη γεωγραφική περιοχή που διοικούν και τους κατοίκους της (ΦΕΚ 114/Α/08.06.2006, σελ. 1151-1154). Το γεγονός αυτό αναδεικνύει την σημαντική συμβολή τους στην εύρυθμη λειτουργία των πόλεων και των οικισμών και στην ποιότητα ζωής (ΠΖ) που παρέχεται στους κατοίκους αυτών.

Για την συμβολή των ΟΤΑ στη βελτίωση της ΠΖ των πολιτών, απαιτείται η όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη λειτουργία τους και η επιτυχής εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί. Η επίτευξη αυτή βασίζεται σε ένα σύνολο λειτουργιών και διεργασιών που ξεκινούν από την οργάνωση των ΟΤΑ (π.χ. διαχείριση των δεδομένων τους), και φτάνει μέχρι την ανάπτυξη εφαρμογών για τον εντοπισμό και την επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους πολίτες.

Καθώς οι ΟΤΑ βρίσκονται στη βάση του κυβερνητικού κράτους, επηρεάζονται άμεσα σε κάθε διοικητική αναδιάρθρωση που επιχειρείται. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 μέχρι σήμερα, έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές προσπάθειες αναδιάρθρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, με απώτερο στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία

ολόκληρου του διοικητικού μηχανισμού (ν.2539/ΦΕΚ 224/Α/04.12.1997, ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010). Οι προσπάθειες αυτές συντέλεσαν όχι μόνο στη μείωση του πλήθους των ΟΤΑ, αλλά και στη δημιουργία νέων υπηρεσιών και στην αύξηση των αρμοδιοτήτων τους. Η πολύπλοκη πλέον υπηρεσιακή τους δομή και η αύξηση των αρμοδιοτήτων τους συνέβαλε ιδιαίτερα στην ανάγκη για την οργάνωση των δεδομένων τους.

Η εξέλιξη της τεχνολογίας δίνει πλέον τη δυνατότητα στους δήμους να οργανώνουν και να διαχειριστούν δεδομένα που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους, να αναπτύσσουν εφαρμογές που βοηθούν το έργο της τοπικής αυτοδιοίκησης, να επιλύουν προβλήματα που αφορούν τις τοπικές υποθέσεις και κατ' επέκταση να συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων τους.

Το γεγονός ότι η πλειονότητα των δεδομένων και των πληροφοριών που διαχειρίζονται οι δήμοι έχουν γεωγραφική διάσταση (Nyerges κ.ά., 2011, σελ. 363, Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 5, O' Looney, 2000, σελ. 3), αναδεικνύει τα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών (ΣΓΠ) σε ένα ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για τους ΟΤΑ. Η τεχνολογία των ΣΓΠ υποστηρίζει ένα ευρύτατο πεδίο εφαρμογών που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες των δήμων και μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στην αποτελεσματικότερη λειτουργία τους. Η αποτίμηση της ποιότητας ζωής (ΑΠΖ) αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική, μεταξύ άλλων, εφαρμογή για τους ΟΤΑ, που όπως αναφέρθηκε έχουν ουσιαστική συμβολή στην ΠΖ που παρέχεται στους κατοίκους των περιοχών που διοικούν.

Η ΠΖ αποτελεί μια από τις πιο πολυσυζητημένες έννοιες, η οποία έχει αποτελέσει πεδίο μελέτης και συχνών αντιπαραθέσεων εντός της ακαδημαϊκής και όχι μόνο κοινότητας. Χαρακτηριστικά, αποτελεί ένα πολυεπιστημονικό πεδίο έρευνας (ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, περιβαλλοντικές επιστήμες, επιστήμες υγείας και ψυχολογίας κ.ά.), όπου κάθε επιστήμη έχει αναπτύξει διαφορετικές προσεγγίσεις για την μελέτη της. Στη παρούσα διατριβή μελετάται η ΠΖ της μόνιμης κατοικίας σε επίπεδο ΟΤΑ, που αφορά την ΠΖ την οποία παρέχει μια περιοχή, στα όρια των ΟΤΑ, ως τόπος μόνιμης διαμονής.

Η ΠΖ και η αναβάθμισή της αποτελεί κομβικό θέμα στην ατζέντα των κυβερνήσεων, αλλά και ευρωπαϊκών και παγκόσμιων οργανισμών. Η βελτίωση της ΠΖ των πολιτών αποτελεί στόχο διάφορων πολιτικών δράσεων και προγραμμάτων και η αποτίμησή της έχει αποδειχθεί ότι αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο υποστήριξης της λήψης αποφάσεων που σχετίζονται με την ανάπτυξη τέτοιων μέτρων (Committee on Identifying Data Needs for Place-Based Decision Making κ.ά., 2002, σελ. 1).

Μέχρι σήμερα έχει εκπονηθεί πληθώρα μελετών για την ΑΠΖ, τόσο από την ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και από κυβερνητικούς οργανισμούς. Η μέχρι τώρα έρευνα επικεντρώνεται σε μια ή περισσότερες διαστάσεις της ΠΖ και διαφέρουν αρκετά ως προς τα χαρακτηριστικά της ΠΖ που μελετάνε και ως προς τις μεθόδους και τα εργαλεία που χρησιμοποιούν για την αποτίμησή της (European Commission, 2013, Anderson κ.ά., 2012, OECD, 2011α, Eurostat, 2011, European Statistical System Committee, 2011, United Nations Development Programme, 2010, Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, Hagerty κ.ά., 2001, Schmitt, 2001, WHO, 1998) Ωστόσο, έχουν όλες κοινό σκοπό τον εντοπισμό των παραγόντων που συμβάλλουν αρνητικά ή θετικά στην ΠΖ των ανθρώπων σε μια περιοχή, η επίγνωση των οποίων συντελεί στην αποτελεσματικότερη επίλυσή τους.

Γενικά, η μελέτη της ΠΖ σε τοπικό επίπεδο στην Ελλάδα αποτελεί ένα όχι ιδιαίτερα μελετημένο πεδίο. Οι ΟΤΑ, παρόλο που είναι οι κατεξοχήν αρμόδιοι φορείς διαμόρφωσης της ΠΖ των κατοίκων τους, δεν έχουν προβεί ακόμη στην ανάπτυξη εφαρμογών για να αποτιμήσουν την ΠΖ που παρέχουν οι επιμέρους χωρικές μονάδες τους, ως περιοχές μόνιμης κατοικίας.

Η χαρτογράφηση της ΠΖ μπορεί να αναδείξει με ιδιαίτερα αποτελεσματικό τρόπο τη χωρική διαφοροποίηση της σε τα διαφορετικά επίπεδα. Ειδικότερα, η χαρτογράφηση της ΠΖ αποτελεί μια διαδικασία αξιοποίησης των ΣΓΠ για τη διεξαγωγή διεργασιών χωρικής ανάλυσης, με στόχο την ταξινόμηση χωρικών μονάδων, βάσει συγκεκριμένων μεταβλητών που σχετίζονται με την ΠΖ.

Όλα τα παραπάνω στοιχεία και οι σκέψεις ανέδειξαν συγκεκριμένα ερωτήματα που οδήγησαν στην επιθυμία για την εκπόνηση αυτής της έρευνας. Τα βασικά ερωτήματα της διατριβής αυτής διερευνούν το πως μπορεί να βελτιωθεί η λειτουργία των ΟΤΑ όσον αφορά τις γεωγραφικές πληροφορίες που διαχειρίζονται, με ποιον τρόπο μπορεί η ΑΠΖ να συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα των ΟΤΑ και πως μπορεί αυτή να πραγματοποιηθεί. Πιο συγκεκριμένα, ως ερευνητικά ερωτήματα ορίζονται τα εξής:

1) Πόσο σημαντική είναι η γεωγραφική πληροφορία για τους ΟΤΑ, ποια τα γεωγραφικά δεδομένα που θα πρέπει να διαχειρίζονται και πως μπορούν αυτά να οργανωθούν; Πως βοηθά η τεχνολογία των ΣΓΠ σε αυτό το σκοπό;

   Υποερώτημα: Πως μπορούν τα ΣΓΠ να βελτιώσουν τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των ΟΤΑ;

2) Ποιοι είναι οι παράγοντες που διαμορφώνουν την ΠΖ και ποιες είναι οι γεωγραφικές μεταβλητές που συσχετίζονται με τους παράγοντες αυτούς; Πως αποτιμάται η ΠΖ σε επίπεδο ΟΤΑ με βάση τη σχέση της με χαρτογραφίσημες γεωγραφικές μεταβλητές;

3) Σε ποιο βαθμό η πρόσληψη των κατοίκων μιας υπό μελέτη περιοχής, για την ΠΖ τους, είναι σύμφωνη με τα αποτελέσματα της μεθόδου που περιγράφεται παραπάνω;
Υποερώτημα: Διαφοροποιείται/επηρεάζεται αυτή η πρόσληψη από τα διαφορετικά δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των κατοίκων;

Στη παρούσα διατριβή, επικεντρώνοντας στην τοπική αυτοδιοίκηση και συνδυάζοντας τεχνολογικά και θεωρητικά μεθοδολογικά εργαλεία, επιχειρείται να μελετηθούν τρόποι για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των ΟΤΑ, όσον αφορά τη διαχείριση των γεωγραφικών δεδομένων και των πληροφοριών τους, και η ανάπτυξη μεθόδου αποτίμησης για την ΠΖ που παρέχουν διάφορες χωρικές μονάδες ως περιοχές μόνιμης κατοικίας.

Η ιδέα ότι η ΠΖ είναι δύσκολο να μετρηθεί ως ένα απόλυτο μέγεθος, αλλά μπορεί να αποτιμηθεί συγκριτικά μεταξύ χωρικών ενοτήτων και έτσι να αναδειχθούν οι χωρικές της διαφοροποιήσεις αποτέλεσε τη βασική θεωρητική εκκίνηση της διατριβής.

Δομή της διατριβής

Η παρούσα διατριβή αποτελείται από επτά κεφάλαια. Από τους βασικούς σκοπούς της εργασίας είναι η οργάνωση των γεωγραφικών δεδομένων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των δήμων, με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείρισή τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, στο πρώτο κεφάλαιο μελετώνται οι υπηρεσίες των δήμων, η εσωτερική τους οργάνωση και οι αρμοδιότητές τους. Τα χαρακτηριστικά αυτά αποτελούν τη βάση της λειτουργίας των ΟΤΑ και η μελέτη τους βοήθησε τόσο στον εντοπισμό των γεωγραφικών δεδομένων που διαχειρίζονται οι ΟΤΑ όσο και στην κατανόηση του γενικότερου τρόπου λειτουργίας τους.

Η παραπάνω μελέτη συνέβαλε ουσιαστικά στον σχεδιασμό της οργάνωσής των δεδομένων που διαχειρίζονται οι δήμοι, η οποία πραγματοποιήθηκε στο δεύτερο κεφάλαιο της διατριβής. Η οργάνωση αυτή αφορά την δημιουργία μιας πρότυπης ολοκληρωμένης βάσης δεδομένων με στόχο την γρήγορη και αποτελεσματική επεξεργασία τους. Σε μια τέτοια βάση, τα δεδομένα ταξινομούνται με τέτοιο τρόπο προσφέροντας τον πραγματικό έλεγχό τους, αποφεύγοντας πλεονασμούς και διπλοεγγραφές, ενώ παράλληλα επιτρέπει την γρήγορη

ανάλυση και ανάκτηση των δεδομένων και διευκολύνει την ανταλλαγή τους μεταξύ των υπηρεσιών (Longley κ.ά., 2005, σελ. 218). Επιπλέον, η βάση δεδομένων αποτελεί βασικό λειτουργικό μέρος των ΣΓΠ, τεχνολογία η οποία συμβάλλει στην αποτελεσματική χωρική ανάλυση των γεωγραφικών δεδομένων και στην ανάπτυξη εφαρμογών επίλυσης προβλημάτων που αφορούν τις τοπικές υποθέσεις, όπως είναι η ΑΠΖ.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφεται η υιοθέτηση και η χρήση των ΣΓΠ στην τοπική αυτοδιοίκηση, οι εφαρμογές που μπορούν αναπτυχθούν και η συμβολή τους στην λειτουργία των ΟΤΑ. Το βασικό χαρακτηριστικό των ΣΓΠ, που είναι ο συνδυασμός χωρικής και θεματικής πληροφορίας, αναδεικνύει τη χρησιμότητα της υιοθέτησής τους από τους ΟΤΑ. Παράλληλα με την αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, την αποκέντρωση των ΟΤΑ και την εκσυγχρονισμένη κυβερνητική ατζέντα που έχει ως βασικό άξονα την εποχή της πληροφορίας, τα ΣΓΠ θεωρούνται πλέον αναπόσπαστο λειτουργικό εργαλείο για την τοπική αυτοδιοίκηση (Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 11). Εξάλλου, τα ΣΓΠ προσφέρουν πληθώρα εφαρμογών που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες των δήμων, διευκολύνοντας και κάνοντας πιο αποτελεσματικό το έργο τους (Longley κ.ά., 2005, σελ. 43-44). Τα ΣΓΠ αποτελούν και το βασικό εργαλείο για την χαρτογράφηση της ΠΖ, η οποία περιγράφεται παρακάτω.

Στο τέταρτο κεφάλαιο πραγματοποιήθηκε μελέτη για την έρευνα που σχετίζεται με την ΠΖ, τις παραμέτρους που μελετώνται κατά την αποτίμησή της, ενώ παράλληλα διερευνήθηκαν επιλεγμένα εμπειρικά παραδείγματα που αφορούν έρευνες κυβερνήσεων, ευρωπαϊκών και παγκόσμιων οργανισμών για την ΑΠΖ. Η μελέτη των συγκεκριμένων ερευνών πραγματοποιήθηκε με στόχο την διάκριση των διαστάσεων της ΠΖ που κάνουν οι εκάστοτε φορείς και οργανισμοί, και πιο συγκεκριμένα των τομέων της ζωής των ανθρώπων τους οποίους μπορεί να αφορά η ΠΖ, τη καταγραφή των μεταβλητών και των δεικτών που χρησιμοποιούν για να εκτιμήσουν τους τομείς αυτούς και τη μεθοδολογία που ακολουθούν για την ΑΠΖ. Η έρευνα αυτή απέδειξε ότι οι μεταβλητές που εκτιμούν τους τομείς της ΠΖ ποικίλουν, ενώ επίσης δεν υπάρχει μια ενιαία και κοινά αποδεκτή μεθοδολογική προσέγγιση για την ΑΠΖ.

Με την αποσαφήνιση της έννοιας της ΠΖ και των παραγόντων που συμβάλλουν στην αποτίμησή της, ανάλογα με τις πτυχές της στις οποίες εστιάζει η εκάστοτε έρευνα, ακολούθησε στο πέμπτο κεφάλαιο ο σχεδιασμός της μεθοδολογίας για την ΑΠΖ και η εφαρμογή της σε διάφορα γεωγραφικά επίπεδα. Η μεθοδολογία που αναπτύχθηκε για την χαρτογράφηση της ΠΖ, περιλαμβάνει πέντε στάδια. Αρχικά καθορίζονται οι παράμετροι στις οποίες βασίζεται η αποτίμηση. Οι βασικές παράμετροι αφορούν το βαθμό εξειδίκευσης της

έννοιας και τους τομείς που συνθέτουν την ΠΖ, το γεωγραφικό επίπεδο και το χρόνο αναφοράς της αποτίμησης, τους τύπους των μεταβλητών που θα χρησιμοποιηθούν και τις κοινωνικές ομάδες στις οποίες θα εστιάσει η έρευνα (Pacione, 2003, σελ. 20). Στη συνέχεια συγκεντρώνονται, αξιολογούνται και επιλέγονται οι μεταβλητές και τα δεδομένα που συμβάλλουν στην αξιολόγηση της ΠΖ. Στη διεθνή βιβλιογραφία εντοπίζεται μεγάλο πλήθος μεταβλητών από ένα ευρύ φάσμα πεδίων. Ωστόσο, στη συγκεκριμένη μελέτη η επιλογή και η αξιολόγηση των μεταβλητών περιορίζεται σε αυτές που καταγράφουν τις παραμέτρους του περιβάλλοντος της περιοχής κατοικίας, όπως είναι το κοινωνικοοικονομικό προφίλ της περιοχής, οι υποδομές της περιοχής και οι υπηρεσίες που παρέχει, η ποιότητα των κατοικιών, το πολιτιστικό περιβάλλον και η ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος. Οι πέντε αυτοί τομείς συνθέτουν την συνολική ΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας. Πιο συγκεκριμένα, το κοινωνικοοικονομικό προφίλ παρέχει σημαντικές πληροφορίες για το εάν υπάρχει ή όχι αναβαθμισμένο βιοτικό επίπεδο (Anderson κ.ά., 2009, σελ. 5-6), ενώ παράλληλα παρέχει μια πλήρη εικόνα της σύνθεσης του πληθυσμού μιας περιοχής. Η έλλειψη τεχνικών υποδομών και η "φτωχή" πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες επηρεάζουν άμεσα τομείς που σχετίζονται με την υγεία των κατοίκων, την οικονομική τους ευημερία, τις κοινωνικές τους διασυνδέσεις και τη γενικότερη εύρυθμη λειτουργία της καθημερινότητάς τους (Apparicio κ.ά., 2008, σελ. 362-365). Ο τομέας της κατοικίας αφορά τις κατάλληλες συνθήκες στέγασης οι οποίες συμβάλλουν στην κάλυψη των βασικών αναγκών των ανθρώπων. Η υγεία, η εκπαίδευση και ο γενικότερος τρόπος ζωής των κατοίκων επηρεάζεται άμεσα και από το περιβάλλον της κατοικίας τους και τις συνθήκες διαβίωσής τους. Το πολιτιστικό περιβάλλον αφορά τις δυνατότητες δραστηριοτήτων αναψυχής των κατοίκων, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με την κοινωνική τους ζωή και την πνευματική τους ευημερία. Ο τελευταίος τομέας, της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος, είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την ΠΖ καθώς το καθαρό και υγιές περιβάλλον είναι απαραίτητο για κάθε έμβιο οργανισμό. Στο επόμενο στάδιο σχεδιάζονται και δημιουργούνται τα σύνθετα κριτήρια που αντιστοιχούν στους παραπάνω επιμέρους τομείς και αποτελούνται από σταθμισμένες μεταβλητές και δείκτες (βλ. Σχήμα Ε.1). Κάθε σύνθετο κριτήριο δημιουργείται με την αξιοποίηση της διαδικασίας της αναλυτικής ιεράρχησης, προκειμένου να αποδοθούν συντελεστές βαρύτητας σε κάθε μια από τις μεταβλητές που συνθέτουν τα κριτήρια. Η απόδοση της σχετικής σημαντικότητας των μεταβλητών βασίστηκε στην έρευνα πεδίου και στα ερωτηματολόγια που συγκεντρώθηκαν η οποία περιγράφεται στο επόμενο κεφάλαιο. Πρακτικά, οι μεταβλητές που συνθέτουν κάθε κριτήριο, αποτιμούν τα επίπεδα της ΠΖ της μόνιμης κατοικίας για κάθε ένα από αυτά. Συγκεκριμένα, χαμηλά ποσοστά ανεργίας και ανειδίκευτων εργατών, σε συνδυασμό με

χαμηλά επίπεδα εγκληματικότητας και υψηλά ποσοστά στα ανώτερα διοικητικά ατομικά επαγγέλματα και στο μορφωτικό επίπεδο, ορίζουν υψηλά επίπεδα ΠΖ στο κοινωνικοοικονομικό κριτήριο. Αντίστοιχα, υψηλά επίπεδα ΠΖ στο κριτήριο του πολιτιστικού περιβάλλοντος ορίζουν η σχετική ευκολία πρόσβασης σε χώρους αναψυχής και ψυχαγωγίας, σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος και στις παράκτιες περιοχές. Για το κριτήριο των υποδομών και των υπηρεσιών υψηλά επίπεδα ΠΖ ορίζουν ο υψηλός δείκτης πυκνότητας του ευρυζωνικού δικτύου παράλληλα με την σχετική ευκολία πρόσβασης σε νοσοκομεία, σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε δημόσιες υπηρεσίες, σε υποδομές λιανικού εμπορίου, σε περιοχές εργασίας και σε αθλητικές εγκαταστάσεις. Υψηλά ποσοστά μονοκατοικιών και νεόκτιστων κατοικιών, σε συνδυασμό με χαμηλά ποσοστά κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις και με μεγάλη αναλογία έκτασης κατοικίας (τ.μ.) ανά άτομο, ορίζουν για κριτήριο της κατοικίας υψηλά επίπεδα ΠΖ. Στο τελευταίο κριτήριο, του φυσικού περιβάλλοντος, υψηλά επίπεδα ΠΖ ορίζονται από χαμηλά επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης και ηχορύπανσης, παράλληλα με υψηλά ποσοστά δασικών εκτάσεων και χαμηλά ποσοστά αστικών εκτάσεων. Το τέταρτο στάδιο της μεθοδολογίας βασίζεται στην αξιοποίηση των ΣΓΠ, τα οποία όπως αναφέρθηκε αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο για την επίλυση προβλημάτων που διαχειρίζονται γεωγραφικές πληροφορίες. Συγκεκριμένα, σε αυτό το στάδιο πραγματοποιείται η αντιστοίχιση των μεταβλητών με το υπόβαθρο της περιοχής μελέτης, η δημιουργία δευτερογενών μεταβλητών και η οργάνωση των γεωγραφικών πληροφοριών σε ένα ΣΓΠ. Στο πέμπτο και τελευταίο στάδιο της μεθοδολογίας, υπολογίζονται τα σύνθετα κριτήρια με την επεξεργασία των δεδομένων των προηγούμενων σταδίων στο πλαίσιο του ΣΓΠ που δομήθηκε. Αποτέλεσμα της μοντελοποίησης είναι η χαρτογραφική απόδοση των σύνθετων κριτηρίων και κατ' επέκταση η χαρτογράφηση/ζωνοποίηση της ΠΖ.

Σχήμα Ε.1 Η σύνθεση των κριτηρίων για την χαρτογράφηση της ΠΖ.

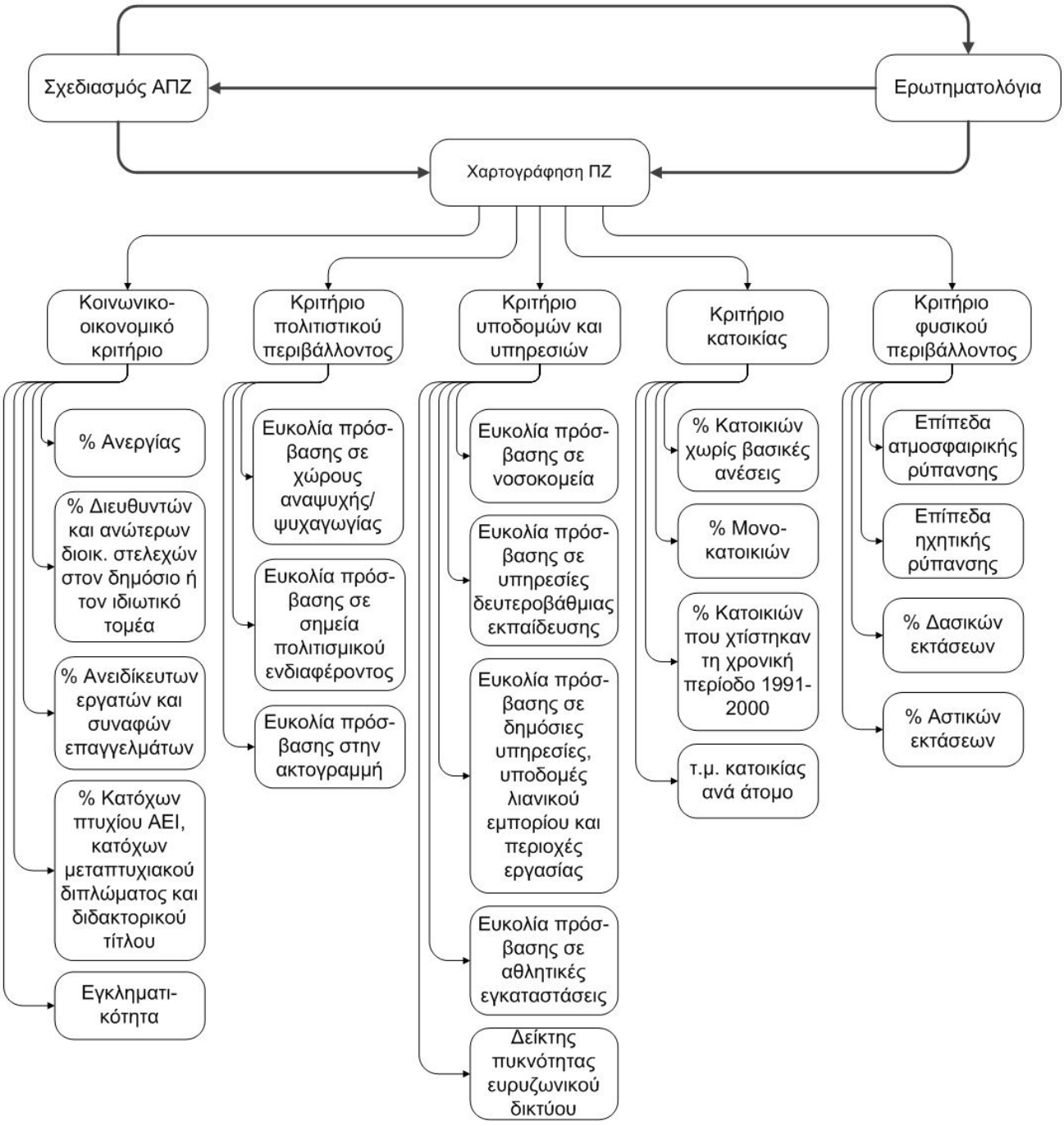

Η παραπάνω μεθοδολογία εφαρμόστηκε σε τρεις διαφορετικές κλίμακες, που αφορούν διαφορετικά γεωγραφικά επίπεδα: το εθνικό για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) (European Union – EU), το περιφερειακό για τις περιφέρειες της Ελλάδας και το τοπικό για τις τοπικές και δημοτικές κοινότητες του δήμου Κατερίνης. Η επιλογή του δήμου Κατερίνης για το τοπικό επίπεδο, σχετίζεται με μια σειρά παραγόντων που αφορούν την προϋπάρχουσα γνώση της περιοχής και την πρόσβαση σε φορείς και υπηρεσίες, σε διαθέσιμα δεδομένα και

στους κατοίκους των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου. Επιπλέον, ο συγκεκριμένος δήμος αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα των νέων καλλικρατικών δήμων που εμφανίζουν ενδοχωρικά ανομοιογενή χαρακτηριστικά και τη συνύπαρξη περιοχών με ετερογενή γνωρίσματα.

Στο έκτο κεφάλαιο της διατριβής περιγράφεται η έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίων στους κατοίκους των κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, και σχολιάζονται τα αποτελέσματά της. Οι στόχοι της έρευνας ήταν τρεις. Ο πρώτος στόχος αφορούσε την ταξινόμηση των παραγόντων που συμβάλλουν στην ΑΠΖ σύμφωνα με την άποψη των κατοίκων του δήμου Κατερίνης. Η βαρύτητα που αποδίδουν οι κάτοικοι σε κάθε συντελεστή που εκτιμά την ΠΖ συνέβαλε στην επανατροφοδότηση της διαδικασίας της στάθμισης των μεταβλητών, στην μεθοδολογική προσέγγιση του προηγούμενου κεφαλαίου (βλ. Σχήμα Ε.1). Ουσιαστικά, η απόδοση βαρών στις μεταβλητές που εκτιμούν κάθε κριτήριο της ΑΠΖ, βασίστηκε στην έρευνα πεδίου και στα χαρακτηριστικά που επιθυμούν οι κάτοικοι να τους προσφέρει η περιοχή κατοικίας τους. Ο δεύτερος στόχος αφορούσε την καταγραφή του επιπέδου της ΠΖ των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης ως περιοχές μόνιμης κατοικίας, από την σκοπιά των ίδιων των κατοίκων των περιοχών αυτών. Τα αποτελέσματα της έρευνας συνέβαλαν στην ανάδειξη του κατά πόσο η υποκειμενική άποψη των κατοίκων των περιοχών αυτών είναι σύμφωνη με τα αποτελέσματα της ΑΠΖ, η οποία βασίζεται σε αντικειμενικούς παράγοντες. Κατ' επέκταση τα αποτελέσματα αυτά συντελούν στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της μεθοδολογίας του προηγούμενου κεφαλαίου. Ο τρίτος στόχος της έρευνας ήταν να επιχειρηθεί να απαντηθεί το ερώτημα του εάν και κατά πόσο επηρεάζουν την ΑΠΖ τα διαφορετικά δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των κατοίκων, και συγκεκριμένα αν αυτά τα χαρακτηριστικά επηρεάζουν την αντίληψη τους για την ΠΖ που τους παρέχει η περιοχή που ζουν και τι επιθυμούν τελικά οι διαφορετικές κοινωνικές ομάδες να τους παρέχει η περιοχή κατοικίας τους.

Στο έβδομο και τελευταίο κεφάλαιο της διατριβής, συνοψίζονται και διατυπώνονται τα βασικά συμπεράσματα της έρευνας, κρίνονται τα αποτελέσματα της χαρτογράφησης της ΠΖ, αξιολογούνται οι μέθοδοι και οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν, αναφέρονται τα βασικά εμπόδια που παρουσιάστηκαν και οι τρόποι αντιμετώπισής τους, ενώ παράλληλα διατυπώνονται προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Κεφάλαιο 1

Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα

1.1 Εισαγωγή

Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα αποτελεί έναν από τους πιο καίριους διοικητικούς θεσμούς καθ' όλη τη διάρκεια της νεότερης ιστορίας της. Είναι ευρέως αποδεκτό ότι η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελούσε και συνεχίζει να αποτελεί την κυβερνητική βάση του ελληνικού κράτους. Είναι αυτή που έχει υψηλότερου βαθμού αμεσότητα με τους πολίτες και τις έχουν τεθεί βασικές ευθύνες αναφορικά με την ευημερία τους.

Η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα έχει αναβαθμιστεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Σε αυτή την κατεύθυνση έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές προσπάθειες αναδιάρθρωσης των ΟΤΑ με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία ολόκληρου του διοικητικού θεσμού της Ελλάδας. Η μείωση του πλήθους των ΟΤΑ και κατ' επέκταση η εδαφική τους αύξηση έχει οδηγήσει σε ριζικές αλλαγές στη διάρθρωσή τους, στον τρόπο λειτουργίας τους και στις προτεραιότητες που θέτουν. Το σύνολο των αλλαγών αυτών διαμόρφωσε τους σημερινούς ΟΤΑ, με νέες διαμορφωμένες υπηρεσίες, αυξημένες αρμοδιότητες και πρόσθετα πεδία εφαρμογών.

Βασική προϋπόθεση για την κατανόηση των πεδίων εφαρμογών ενός δήμου, αποτελεί η μελέτη των αρμοδιοτήτων των δήμων, των υπηρεσιών τους και της εσωτερικής τους οργάνωσης. Τα χαρακτηριστικά αυτά αποτελούν τα θεμέλια της λειτουργίας όλων των δήμων και συνεπώς τη βάση μελέτης για τον προσδιορισμό των δεδομένων που διαχειρίζονται καθώς και για την αποσαφήνιση των λειτουργικών απαιτήσεων των εφαρμογών.

1.2 Ιστορική αναδρομή της τοπικής αυτοδιοίκησης

Η αφετηρία της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, εντοπίζεται το 1821 με τη συγκρότηση των πρώτων τοπικών αρχών στην Πελοπόννησο και την Στερεά Ελλάδα (Σιούσιουρας κ.ά., 2008, σελ. 9).

Το 1834, μετά τον πόλεμο, εκδίδεται ο πρώτος νόμος του Ελληνικού κράτους για την τοπική αυτοδιοίκηση πρώτου βαθμού. Ο νόμος αυτός «περί συστάσεως των δήμων» αναφέρει χαρακτηριστικά ότι όλο το Ελληνικό Βασίλειο διαιρείται σε δήμους τριών τάξεων ανάλογα με τον πληθυσμό: α' τάξης με 10.000 κατοίκους τουλάχιστον, β' τάξης με 2.000 κατοίκους τουλάχιστον και γ' τάξης με λιγότερους από 2.000 κατοίκους (ΦΕΚ 3/10.1.1834, σελ. 2). Με τον συγκεκριμένο νόμο, καθορίστηκαν για πρώτη φορά με σαφήνεια και ακρίβεια οι υποχρεώσεις των δήμων που αφορούσαν τις τοπικές ανάγκες. Οι υποχρεώσεις των δήμων περιλάμβαναν μεταξύ άλλων την προστασία των κατοίκων μέσω της σύστασης και διατήρησης τοπικής και αγρονομικής αστυνομίας, την κατασκευή και συντήρηση δημοτικών έργων όπως δρόμοι, γεφύρια, υδραγωγεία, φρεάτια καθώς και την κατασκευή και λειτουργία πρωτοβάθμιων σχολείων (ΦΕΚ 3/10.01.1834, σελ. 16).

Με την επέκταση της Ελληνικής επικράτειας κατά τους βαλκανικούς πολέμους, απαιτείται νέος σχεδιασμός του διοικητικού χάρτη της χώρας. Οπότε, το 1912 ο προηγούμενος νόμος αντικαθίσταται από τον νόμο ΔΝΖ'4057 «περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων». Σύμφωνα με τον νόμο αυτό, το Ελληνικό κράτος διαιρείται σε δήμους, που αποτελούν οι πρωτεύουσες των νομών και οι πόλεις με περισσότερους από 10.000 κατοίκους, και σε πολυάριθμες μικρές διοικητικές μονάδες, τις κοινότητες (ν.ΔΝΖ'4057/ΦΕΚ 58/Α/14.02.1912, σελ. 347).

Ο παραπάνω νόμος αρχίζει να ισχύει τυπικά το 1914 μέχρι και το 1997 όταν ψηφίζεται ο νόμος για τη συνένωση των δήμων και κοινοτήτων, γνωστός και ως σχέδιο «*Ιωάννης Καποδίστριας*». Με το άρθρο 1 του νόμου 2539/1997 πραγματοποιείται κατάργηση αρκετών δήμων και κοινοτήτων, οι οποίοι συνενώνονται με γειτονικούς και σχηματίζουν μεγαλύτερους εδαφικά και πληθυσμιακά δήμους (ν.2539/ΦΕΚ 224/Α/04.12.1997, σελ. 8789-8834). Με την εφαρμογή του σχεδίου Καποδίστρια οι δήμοι και οι κοινότητες μειώνονται σε 1034, με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Το 2001, με την αναθεώρηση του Συντάγματος, ενισχύεται η θέση της τοπικής αυτοδιοίκησης και κατοχυρώνεται το τεκμήριο αρμοδιότητας ως προς τις τοπικές υποθέσεις[1], ενώ ταυτόχρονα κατοχυρώνεται εκτός από την διοικητική, και η οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ (ΦΕΚ 84/Α/17.04.2001, σελ. 1621).

[1] Οι τοπικές υποθέσεις σχετίζονται με την προαγωγή του τοπικού δημόσιου συμφέροντος, δηλαδή τα συμφέροντα του συνόλου των πολιτών που συναποτελούν την τοπική κοινωνία και κατ' επέκταση τους ΟΤΑ.

Η διοικητική διαίρεση της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα σήμερα καθορίζεται από τον νόμο 3852/2010, γνωστότερος ως «*πρόγραμμα Καλλικράτης*», ο οποίος ορίζει τη νέα σύσταση – συγκρότηση της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης στην Ελλάδα (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1785).

1.3 Τοπική αυτοδιοίκηση σήμερα

Σήμερα (2014), η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα διακρίνεται σε δύο βαθμίδες, τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης που συγκροτείται από τους δήμους και τον δεύτερο βαθμό τον οποίο συγκροτούν οι περιφέρειες (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1785). Μεταξύ των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεν υφίστανται σχέσεις ελέγχου και ιεραρχίας, αλλά συνεργασίας και συναλληλίας, οι οποίες αναπτύσσονται βάσει του νόμου, κοινών συμφωνιών, καθώς και με το συντονισμό κοινών δράσεων (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1795).

Οι δήμοι, ως πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1785) που έχουν ως σκοπό την διοίκηση των τοπικών υποθέσεων (άρθρο 102 του Συντάγματος, 2008, σελ. 98-99) μιας συγκεκριμένης εδαφικής μονάδας της Ελλάδας. Το εύρος και οι κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων καθορίζεται από νόμο όπως προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 102 του Συντάγματος. Με το πρόγραμμα Καλλικράτης συστάθηκαν 325 δήμοι. Οι δήμοι αυτοί διαιρούνται σε δημοτικές ενότητες, οι οποίες ταυτίζονται ουσιαστικά με τους παλαιούς δήμους Καποδίστρια που συνενώθηκαν για τη δημιουργία του νέου Καλλικρατικού δήμου. Οι δημοτικές ενότητες με τη σειρά τους διαιρούνται σε τοπικές και δημοτικές κοινότητες, οι οποίες ταυτίζονται με τα παλαιά τοπικά διαμερίσματα (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1794).

Οι περιφέρειες είναι επίσης κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1794). Η ελληνική επικράτεια απαρτίζεται από 13 περιφέρειες.

1.4 Αρμοδιότητες των ΟΤΑ

Η λειτουργία της πρώτης βαθμίδας τοπικής αυτοδιοίκησης διέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ) όπως ορίζονται από την παράγραφο 1 του άρθρου 75 του νόμου 3463/2006 (ΦΕΚ 114/Α/08.06.2006, σελ. 1151-1154). Το 2010 και σύμφωνα με το πρόγραμμα Καλλικράτης και την κατάργηση των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, στις αρμοδιότητες των δήμων μεταβιβάζονται και προστίθενται νέες αρμοδιότητες (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1827-1833). Βάσει των παραπάνω οι αρμοδιότητες των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ αφορούν, κυρίως, τους τομείς:

α) Ανάπτυξης

β) Περιβάλλοντος

γ) Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων και των Οικισμών

δ) Απασχόλησης

ε) Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης

στ) Παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού

ζ) Πολιτικής Προστασίας

η) Αγροτικής Ανάπτυξης – Κτηνοτροφίας – Αλιείας

Επιπρόσθετα, οι δήμοι ασκούν, σε τοπικό επίπεδο, κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες, οι οποίες τους έχουν ανατεθεί για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Στο Παράρτημα Ι αναφέρονται αναλυτικά όλες οι αρμοδιότητες που περιλαμβάνουν οι παραπάνω τομείς, κατανεμημένες στις αντίστοιχες υπηρεσίες και τμήματα που συστήνουν οι Δήμοι (βλ. Πίνακα 1.2, σελ. 17-19)

Επιπλέον αρμοδιότητες ασκούνταν από την Δημοτική Αστυνομία[2], με την κατάργηση όμως θέσεων του κλάδου της, οι αρμοδιότητες που της είχαν ανατεθεί με διατάξεις νόμων ή κανονιστικών πράξεων, ασκούνται πλέον από την Ελληνική Αστυνομία (ν.4172/ΦΕΚ 167/Α/23.07.2013, σελ. 2495). Ωστόσο, το δημοτικό συμβούλιο με απόφασή του μπορεί να καθορίζει τη παράλληλη άσκηση μίας ή περισσοτέρων εκ των πρώην αρμοδιοτήτων της Δημοτικής Αστυνομίας, από υπαλλήλους του δήμου .4172/ΦΕΚ 167/Α/23.07.2013, σελ.

[2] Η Δημοτική Αστυνομία αποτελούσε ειδική υπηρεσία της οποία τη συγκρότηση προέβλεπε ο δήμος στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ν.2503/ΦΕΚ 107/Α/30.05.1997, σελ. 4233).

2495). Οι αρμοδιότητες αυτές καθορίζονται από το άρθρο 1 παράγραφος 1 του νόμου 3731/2008 (ΦΕΚ 263/Α/23.12.2008, σελ. 4249-4250) και αφορούν κυρίως τον έλεγχο και την τήρηση διατάξεων και όρων των αρμοδιοτήτων που περιλαμβάνονται στους παραπάνω τομείς (βλ. Παράρτημα Ι)

1.5 Η δομή των ΟΤΑ: Οργάνωση υπηρεσιών και κατανομή αρμοδιοτήτων

1.5.1 Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας

Η εσωτερική διάρθρωση των υπηρεσιών ενός ΟΤΑ σε Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις, Τμήματα και Αυτοτελή Γραφεία καθώς και οι αρμοδιότητες που αντιστοιχούν σε κάθε βαθμίδα ξεχωριστά, καθορίζονται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) (ν.3584/ΦΕΚ 143/Α/28.06.2007, σελ. 3078). Οι ΟΕΥ ψηφίζονται με απόφαση του Δημοτικού ή Διοικητικού Συμβουλίου των Δήμων και των Δημοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Ιδρυμάτων και Συνδέσμων Δήμων, αντίστοιχα (ν.3584/ΦΕΚ 143/Α/28.06.2007, σελ. 3078).

Βάσει των παραπάνω η διάρθρωση των υπηρεσιών και η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους διαφέρει μεταξύ δήμων. Ωστόσο, το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ανέθεσε στην Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) τη σύνταξη πρότυπων σχεδίων ΟΕΥ. Συγκεκριμένα, για την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου μετάβασης στο πρόγραμμα Καλλικράτης, το Υπουργείο υπέγραψε "μνημόνιο συνεργασίας" με την ΕΕΤΑΑ βάσει του οποίου η τελευταία υλοποίησε το έργο "Σύνταξη πρότυπων και οδηγών για την υποστήριξη της κατάρτισης των ΟΕΥ των νέων Δήμων" (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 3).

Για την υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου, η ΕΕΤΑΑ πραγματοποίησε κατάρτιση τυπολογίας των νέων Δήμων τους οποίους διέκρινε σε κατηγορίες ομοειδών χαρακτηριστικών (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 4). Συμπέρασμα της μελέτης αυτής αποτελεί η καταγραφή των κυριότερων χαρακτηριστικών που συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στη διαφοροποίηση της υπηρεσιακής δομής των νέων Δήμων. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι:

- το πληθυσμιακό μέγεθος (μεγάλοι, μεσαίοι και μικροί δήμοι)
- η αστικοποίηση (αστικοί, ημιαστικοί ή αγροτικοί δήμοι)

- ο κύριος τομέας παραγωγής της περιοχής (πρωτογενής, δευτερογενής ή τριτογενής)
- η νησιωτικότητα και η ορεινότητα

Με βάση τα χαρακτηριστικά αυτά, η ΕΕΤΑΑ έχει διακρίνει το σύνολο των νέων Δήμων σε τρεις ομάδες με συνολικά δέκα υποομάδες για κάθε μια από τις οποίες συντάχθηκε ένας πρότυπος ΟΕΥ (βλ. Πίνακα 1.1).

Πίνακας 1.1 Πρότυπες ομάδες και υποομάδες νέων Δήμων.

Ομάδα	Υποομάδα	Πληθυσμός
Δήμοι Μητροπολιτικών κέντρων	Μεσαίοι προς μεγάλοι δήμοι	25.000 - 60.000
	Μεγάλοι δήμοι	> 60.000
Περιφερειακοί Ηπειρωτικοί δήμοι / Δήμοι Κρήτης και Λοιποί νησιωτικοί δήμοι	Μικροί δήμοι	<= 10.000
	Μικροί προς μεσαίοι δήμοι	10.001 - 30.000
	Μεσαίοι προς μεγάλοι δήμοι	30.001 - 60.000
	Μεγάλοι δήμοι	> 60.000
Νησιωτικοί δήμοι Ν. Αιγαίου, Β. Αιγαίου και Ιονίου	Μικροί νησιωτικοί δήμοι	<= 3.000
	Μικροί προς μεσαίοι νησιωτικοί δήμοι	3.001 - 20.000
	Μεσαίοι προς μεγάλοι νησιωτικοί δήμοι	20.001 - 60.000
	Μεγάλοι νησιωτικοί δήμοι	> 60.000

Πηγή: *Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 5.*

1.5.2 Διάρθρωση δημοτικών υπηρεσιών σύμφωνα με τους ΟΕΥ

Σύμφωνα με τις σημερινές τους αρμοδιότητες, οι Δήμοι περιλαμβάνουν τις ακόλουθες υπηρεσίες (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 7):

- Διοικητικές Υπηρεσίες
- Οικονομικές Υπηρεσίες
- Τεχνικές Υπηρεσίες
- Υπηρεσίες Καθαριότητας - Διαχείρισης απορριμμάτων
- Υπηρεσίες Πρασίνου

- Πολεοδομικές και Τοπογραφικές Υπηρεσίες
- Υπηρεσίες Νομικής υποστήριξης
- Υπηρεσίες Πληροφορικής
- Υπηρεσίες Προγραμματισμού - Οργάνωσης - Ποιότητας
- Υπηρεσίες πρώην Δημοτικής Αστυνομίας
- Υπηρεσίες ΚΕΠ
- Κοινωνικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες υγείας
- Υπηρεσίες Πολιτισμού
- Υπηρεσίες Αθλητισμού
- Λοιπές Υπηρεσίες

Με το νέο νόμο του προγράμματος Καλλικράτης και την μεταφορά νέων αρμοδιοτήτων στους Δήμους, απαιτείται η ανάθεση ορισμένων νέων αρμοδιοτήτων σε υφιστάμενες δημοτικές υπηρεσίες ή η δημιουργία νέων δημοτικών υπηρεσιών. Σύμφωνα με το άρθρο 97 του παραπάνω νόμου, στο πλαίσιο κατάρτισης των ΟΕΥ και της Συγκρότησης των υπηρεσιών τους, οι νέοι Δήμοι υποχρεούνται να περιλάβουν στους ανωτέρω οργανισμούς και υπηρεσιακές μονάδες (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1834):

α) Προγραμματισμού και Ανάπτυξης

β) Οικονομική υπηρεσία

γ) Τεχνική υπηρεσία

δ) Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνιών

ε) Διαφάνειας

στ) Νομικής υποστήριξης

ζ) Διοίκησης - Διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού

η) Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων

θ) Περιβάλλοντος - Πολιτικής Προστασίας

ι) Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού, Νέας Γενιάς και

ια) Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας, εφόσον ασκούνται αντίστοιχες αρμοδιότητες.

Οι πρότυποι ΟΕΥ που προτείνει η ΕΕΤΑΑ, προβλέπουν κεντρικές υπηρεσίες (στην έδρα του νέου Δήμου) και αποκεντρωμένες υπηρεσίες στις έδρες των πρώην ΟΤΑ. Ανάλογα με το αντικείμενο και τους σκοπούς τους, οι κεντρικές υπηρεσίες ενός μεγάλου Δήμου μπορούν να ομαδοποιηθούν όπως φαίνεται στον πίνακα 1.2.

Πίνακας 1.2 Σύνολο κεντρικών υπηρεσιών και διοικητικών ενοτήτων δήμων όπως προτείνονται από την ΕΕΤΑΑ.

Κεντρικές Υπηρεσίες	Διοικητικές Ενότητες
Υπηρεσίες υπαγόμενες απ' ευθείας στο Δήμαρχο	Γενικός Γραμματέας
	Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου
	Νομική Υπηρεσία
	Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας
	Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
	Αυτοτελές Τμήμα Διαφάνειας
	Πρώην Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας
	- Τμήμα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού
	- Τμήμα Αστυνόμευσης
Επιτελικές Υπηρεσίες	Γενική Διεύθυνση
	Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης Πληροφορικής και Διαφάνειας
	- Τμήμα Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
	- Τμήμα Αποτελεσματικότητας Ποιότητας και Οργάνωσης
	- Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών
Υπηρεσίες Υποστήριξης	Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών
	- Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων του Δήμου
	- Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης
	- Τμήμα Ληξιαρχείου
	- Τμήμα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης
	- Τμήμα Ανάπτυξης Ανθρωπίνου Δυναμικού
	- Τμήμα Μητρώων και Διαδικασιών Προσωπικού
	- Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας
	Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
	- Τμήμα Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης
	- Τμήμα Λογιστηρίου και Αποθηκών
	- Τμήμα Εσόδων και Περιουσίας
	- Τμήμα Ταμείου
	- Τμήμα Προμηθειών Υλικών / Εξοπλισμού / Υπηρεσιών

Πηγή: *Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 8-10, 15-17.*

(συνέχεια του Πίνακα 1.2)

Κεντρικές Υπηρεσίες	Διοικητικές Ενότητες
Υπηρεσίες Υποστήριξης	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
	- Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων
	- Τμήμα Κτιριακών Έργων και Υπαιθρίων Χώρων
	- Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Σηματοδότησης
	- Τμήμα Υδραυλικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων[3]
	- Τμήμα Συγκοινωνιών και Κυκλοφορίας[3]
	- Τμήμα Εγκαταστάσεων και Αδειών Μεταφορών[3]
	Διεύθυνση ΚΕΠ
	- Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών
	- Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης
Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής	Διεύθυνση Πολεοδομίας
	- Τμήμα Έκδοσης Οικοδομικών Αδειών[3]
	- Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών[3]
	- Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών[3]
	Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
	- Τμήμα Σχεδιασμού και Εποπτείας Καθαριότητας & Ανακύκλωσης
	- Τμήμα Αποκομιδής Απορριμμάτων & Ανακυκλώσιμων Υλικών
	- Τμήμα Καθαρισμού Κοινοχρήστων Χώρων και Ειδικών Συνεργείων
	- Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων
	Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Πρασίνου
	- Τμήμα Περιβαλλοντικής και Πολιτικής Προστασίας[3]
	- Τμήμα Συντήρησης Πρασίνου
	- Τμήμα Κοιμητηρίων
	- Τμήμα Σφαγείων
Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης	Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης
	- Τμήμα Αγροτικής Παραγωγής[3]
	- Τμήμα Αλιείας[3]
	- Τμήμα Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων[3]
	- Τμήμα Φυσικών Πόρων, Ενέργειας και Βιομηχανίας[3] (μόνο για νησιωτικούς δήμους)
	- Τμήμα Απασχόλησης
	- Τμήμα Τουρισμού

Πηγή: *Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 8-10, 15-17.*

[3] Οι νέες υπηρεσίες οι οποίες θα ασκούν τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις στους μεγάλους δήμους (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 10).

(συνέχεια του Πίνακα 1.2)

Κεντρικές Υπηρεσίες	Διοικητικές Ενότητες
Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού	Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού
	- Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής[3]
	- Τμήμα Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας[3]
	- Τμήμα Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
	- Τμήμα Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας[3]
	- Τμήμα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης[3]
	- Τμήμα Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς[3]

Πηγή: *Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 8-10, 15-17.*

Πιο συγκεκριμένα, οι *Επιτελικές Υπηρεσίες* έχουν ως αρμοδιότητες την παροχή επιτελικής υποστήριξης στα πολιτικά όργανα και στις δημοτικές υπηρεσίες, δηλ. επεξεργασμένων στοιχείων και προτάσεων για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.

Οι *Υπηρεσίες Υποστήριξης* είναι αρμόδιες για την παροχή διοικητικής, οικονομικής και τεχνικής υποστήριξης σε όλες τις δημοτικές υπηρεσίες.

Οι *Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής* ασκούν αρμοδιότητες που αφορούν την προστασία του φυσικού και του δομημένου περιβάλλοντος και την προώθηση της αστικής ανάπτυξης.

Οι *Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης* είναι αρμόδιες για τον πρωτογενή τομέα της παραγωγής (φυτική και ζωική παραγωγή), στη μεταποίηση και στον τριτογενή τομέα (εμπόριο, τουρισμός) καθώς και την προαγωγή της απασχόλησης.

Τέλος, οι *Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού* έχουν ως αρμοδιότητες την κοινωνική προστασία, την προστασία της δημόσιας υγείας και την παροχή υπηρεσιών στους τομείς της παιδείας, του πολιτισμού και του αθλητισμού (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 8-9).

Επιπλέον, λόγω του μεγαλύτερου γεωγραφικού και πληθυσμιακού μεγέθους των νέων Δήμων, συγκροτούνται και οι *Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες* (βλ. Πίνακα 1.3) στις έδρες των πρώην ΟΤΑ οι οποίες συμβάλλουν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών με τη λειτουργία σειράς δημοτικών υπηρεσιών (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 11).

Πίνακας 1.3 Αποκεντρωμένες υπηρεσίες.

Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες	Τμήμα ΚΕΠ
	Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη[4]
	Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων
	Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
	Γραφείο Συντήρησης Υποδομών
	Τμήμα πρώην Δημοτικής Αστυνομίας
	Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών (για τους μεγαλύτερους νησιωτικούς δήμους)
	Γραφείο Αδειοδότησης Επιχειρήσεων (για τους μεγαλύτερους νησιωτικούς δήμους)

Πηγή: *Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 11,18.*

Το είδος των αρμοδιοτήτων κάθε υπηρεσίας και η κατανομή τους στα επιμέρους τμήματα καθορίζεται επίσης από το αντίστοιχο σχέδιο ΟΕΥ. Στο Παράρτημα Ι παρουσιάζεται η κατανομή των αρμοδιοτήτων στις επιμέρους διοικητικές ενότητες των υπηρεσιών της πρότυπης ομάδας των μεγάλων περιφερειακών ηπειρωτικών δήμων, των δήμων Κρήτης και των λοιπών νησιωτικών δήμων (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010β, σελ. 7-67, Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 74-93). Η ομάδα αυτή επιλέχθηκε καθώς περιλαμβάνει το σύνολο των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ όπως ορίζονται από τα σχετικά ΦΕΚ.

Στο σχήμα 1.1 παρουσιάζεται ως παράδειγμα το οργανόγραμμα των υπηρεσιών για μεγάλους ηπειρωτικούς δήμους, το οποίο περιλαμβάνει το σύνολο των υπηρεσιών, όπως προτείνεται από την ΕΕΤΑΑ (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 19).

Ωστόσο, τα παραπάνω αποτελούν προτάσεις και πρότυπα για την οργάνωση των υπηρεσιών των νέων δήμων. Οι νέοι δήμοι δημιουργούν και οργανώνουν τις υπηρεσίες τους και καθορίζουν το περιεχόμενο των ΟΕΥ λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες όπως τα χαρακτηριστικά της περιοχής του δήμου, τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει καθώς και τις δυνατότητες ανάπτυξης (βλ. Σχήμα 1.2, σελ. 22). Επιπλέον πρέπει να συνυπολογίζεται η υφιστάμενη οργάνωση των δήμων καθώς και το νέο θεσμικό πλαίσιο που διέπει την οργάνωση και λειτουργία των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 29).

[4] Η αποκεντρωμένη υπηρεσία Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη προβλέπεται να μπορεί να λειτουργεί ως «Δημοτικό ΚΕΠ» (*Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α*, σελ. *11.*

Σχήμα 1.1 Οργανόγραμμα υπηρεσιών μεγάλου ηπειρωτικού δήμου.

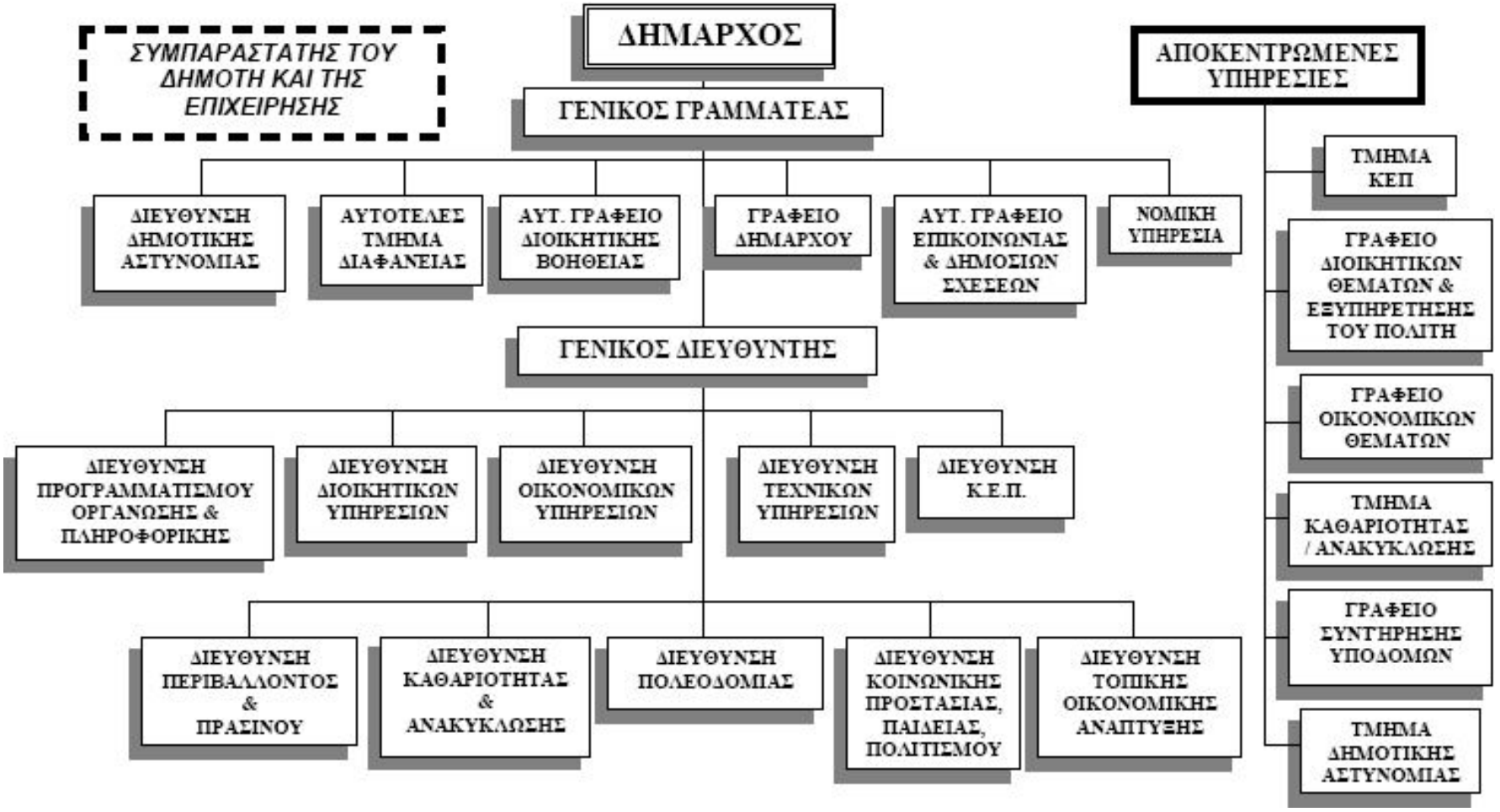

Πηγή: *Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 19.*

Σχήμα 1.2 Παράγοντες που καθορίζουν το περιεχόμενο ενός ΟΕΥ.

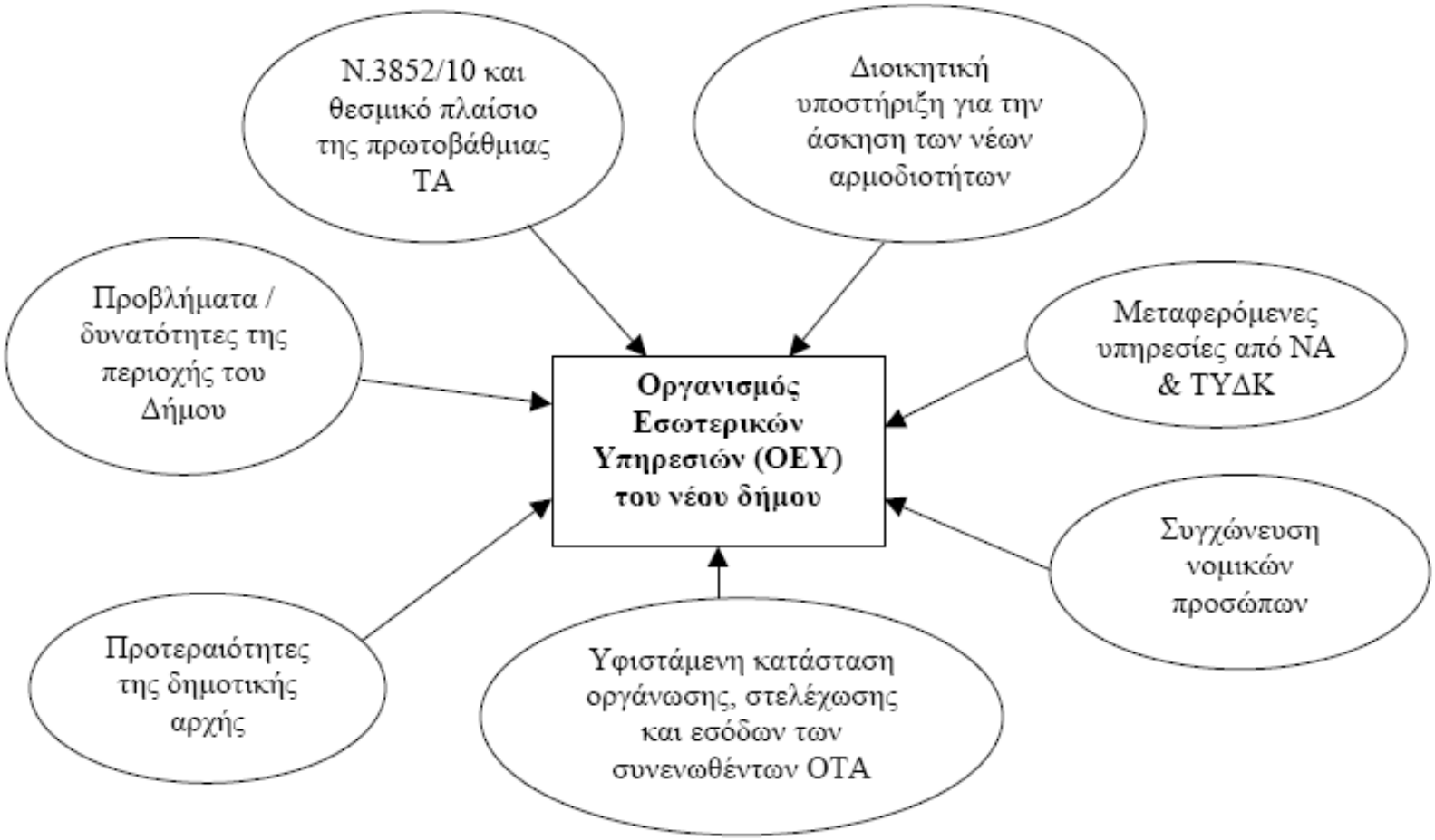

Πηγή: *Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 29.*

Επιτροπή Ποιότητα Ζωής

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1796), ο δήμος διοικείται εκτός από το δήμαρχο, το δημοτικό συμβούλιο, την εκτελεστική επιτροπή και την οικονομική επιτροπή και από την επιτροπή ποιότητας ζωής.

Η επιτροπή ποιότητας ζωής συνιστάται σε δήμους άνω των 10.000 κατοίκων και είναι αποφασιστικό και εισηγητικό όργανο άσκησης σχετικών αρμοδιοτήτων με την ποιότητα ζωής, την χωροταξία, την πολεοδομία και την προστασία του περιβάλλοντος αρμοδιοτήτων του δήμου[5] (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1818).

Ειδικότερα, είναι αρμόδια για:

- τη χορήγηση προέγκρισης ίδρυσης καταστημάτων και επιχειρήσεων μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου,
- την ανάκληση ή την οριστική αφαίρεση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων επιχειρήσεων και λοιπών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων αρμοδιότητας του δήμου,
- τη χορήγηση ή ανάκληση της άδειας λειτουργίας μουσικής.

Επιπλέον, εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο για:

- θέματα καθορισμού χρήσεων γης,
- θέματα ρυθμιστικών σχεδίων, προγραμματισμού εφαρμογής ρυθμιστικών σχεδίων, οικιστικής οργάνωσης ανοικτών πόλεων, εφαρμογής Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΓΠΣ), πολεοδομικών μελετών, ανάπλασης περιοχών, πολεοδομικών επεμβάσεων, χρηματοδότησης προγραμμάτων ανάπλασης, ανασυγκρότησης υποβαθμισμένων περιοχών, πολεοδομικής αναμόρφωσης προβληματικών περιοχών, αποζημίωσης ρυμοτομούμενων, πολεοδομικών ρυθμίσεων, εισφοράς σε γη ή σε χρήμα, περιοχών ειδικά ρυθμιζόμενης πολεοδόμησης (ΠΕΡΠΟ) και έγκρισης πολεοδομικών μελετών,
- τη λήψη αποφάσεων για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος,
- τη λήψη αποφάσεων για θέματα χωροθέτησης κοιμητηρίων, κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και άλλων, σχετικών με το αντικείμενο, αρμοδιοτήτων του.

[5] Κατά την άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων της λαμβάνει ειδική μέριμνα για τον σχεδιασμό δράσεων που αποβλέπουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και εν γένει την εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρίες.

- το σχέδιο κανονιστικών αποφάσεων των άρθρων 79 και 82 του ΚΔΚ (ν.3463/ΦΕΚ 114/Α/08.06.2006, σελ. 1156, 1158).

Η επιτροπή ποιότητας ζωής συντάσσει ετήσια έκθεση πεπραγμένων στους τομείς αρμοδιότητάς της, η οποία συζητείται και εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο.

Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία, και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες των προηγούμενων παραγράφων.

Η επιτροπή ποιότητας ζωής με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της μπορεί να παραπέμπει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1819).

Από τα παραπάνω είναι φανερό ότι το θέμα της ΠΖ και της αναβάθμισής της είναι κομβικό στην ατζέντα ενός δήμου. Παρ' ότι επιμέρους στοιχεία που σχετίζονται με την ΠΖ απασχολούν πολλές υπηρεσίες ενός δήμου, συνήθως δεν υπάρχει κάποιος μηχανισμός και κάποια υπηρεσία η οποία να συντονίζει τη συνολική αποτίμησή της. Σε επόμενα κεφάλαια παρουσιάζεται αναλυτικά το θεωρητικό υπόβαθρο της ΠΖ και η σύνδεσή της με τη λήψη αποφάσεων των δήμων (βλ. Κεφάλαιο 4), αλλά και προτεινόμενη μεθοδολογία αποτίμησή της (βλ. Κεφάλαιο 5).

Κεφάλαιο 2

Οργάνωση της Γεωγραφικής Πληροφορίας στην Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση

2.1 Εισαγωγή

Σύμφωνα με της αρμοδιότητες των ΟΤΑ, όπως αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, οι υπηρεσίες των δήμων διαχειρίζονται καθημερινά πληθώρα δεδομένων και πληροφοριών εκ των οποίων οι περισσότερες εμφανίζουν τόσο περιγραφική όσο και χωρική διάσταση. Οι γεωγραφικές αυτές πληροφορίες εμφανίζουν χαρακτηριστικά που τις κάνουν ιδιαίτερα σημαντικές ως προς την οργάνωση και τη διαχείρισή τους.

Η οργάνωση των δεδομένων και των πληροφοριών που διαχειρίζονται οι δήμοι, αφορά την γρήγορη, αποτελεσματική και ομαλή επεξεργασία τους. Για το λόγο αυτό, οι βάσεις δεομένων που αποτελούν τα θεμέλια ενός αποτελεσματικού συστήματος οργάνωσης και το πλαίσιο ανάπτυξης διάφορων εφαρμογών, θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικές. Ο σωστός και ολοκληρωμένος σχεδιασμός και η υλοποίηση μιας βάσης δεδομένων για δημόσιους οργανισμούς συμβάλλει στη γρηγορότερη και αποτελεσματικότερη διαχείριση των δεδομένων και συνεπώς βελτιώνει την απόδοση των υπηρεσιών τους.

Στο κεφάλαιο αυτό πραγματοποιείται μια προσπάθεια κατανόησης της ιδιαίτερης σημασίας της γεωγραφικής πληροφορίας στην τοπική αυτοδιοίκηση καθώς και η οργάνωση όλων των δεδομένων και των πληροφοριών των δήμων που εμφανίζουν γεωγραφική διάσταση, σε μια ολοκληρωμένη βάση δεδομένων.

2.2 Η Γεωγραφική Πληροφορία στο Δημόσιο Τομέα

2.2.1 Η γεωγραφική πληροφορία και η σημασία της

Πληροφορία είναι "το αποτέλεσμα της επεξεργασίας – ανάλυσης ή σύνθεσης δεδομένων σε μια μορφή με νοηματικό περιεχόμενο" (Χαλκιάς, 2006, σελ. 64). Κατ' επέκταση,

γεωγραφική πληροφορία είναι η πληροφορία που προέρχεται από επεξεργασμένα γεωγραφικά δεδομένα (Χαλκιάς, 2006, σελ. 55).

Σύμφωνα με τον Chorley, η γεωγραφική πληροφορία αφορά αντικείμενα ή φαινόμενα που υπάρχουν/συμβαίνουν σε μια θέση σε σχέση με την επιφάνεια της γης (Department of the Environment, 1987, σελ. 7). Τον ίδιο ορισμό χρησιμοποιεί και η αγγλική Ένωση για την Γεωγραφική Πληροφορία (Association for Geographic Information - AGI) και προσθέτει ότι οι γεωγραφικές πληροφορίες αποτελούν "μια ειδική περίπτωση χωρικών πληροφοριών" (AGI, 1999, σελ. 3). Η γεωγραφική πληροφορία περιλαμβάνει δύο συνιστώσες: τη θέση και τα χαρακτηριστικά (Masser, 1998, σελ. 10). Η συνιστώσα της θέσης αφορά το χώρο όπου βρίσκονται τα στοιχεία ενδιαφέροντος ενώ τα χαρακτηριστικά αφορούν την περιγραφική πληροφορία, δηλαδή τις ιδιότητες των στοιχείων ενδιαφέροντος οι οποίες παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το τι υπάρχει ή/και το τι συμβαίνει εκεί. Δηλαδή, η γεωγραφική πληροφορία αποδίδει μια ποικιλία ιδιοτήτων και χαρακτηριστικών σε μια γεωγραφική τοποθεσία (Bernhardsen, 2002, σελ. 5).

Με βάση τον ορισμό της γεωγραφικής πληροφορίας συμπεραίνεται εύκολα ότι η πληροφορία αυτή βοηθά στην κατανόηση της γεωγραφίας ενός τόπου, μιας κοινωνίας ή ενός περιβάλλοντος, επιτρέπει την παρακολούθηση του τι συμβαίνει εκεί και αναδεικνύει πως ένα μέρος διαφέρει από ένα άλλο. Τα χαρακτηριστικά αυτά της γεωγραφικής πληροφορίας είναι ζωτικής σημασίας όταν οι δημόσιες παρεμβάσεις πολιτικής είναι να ανταποκριθούν στις ανάγκες των πολιτών και τις συνθήκες της ζωής τους. Συμπερασματικά, η γεωγραφική πληροφορία είναι απαραίτητη για τη λειτουργία και τη διαχείριση της αποτελεσματικής παροχής υπηρεσιών, για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων (Bernhardsen, 1999, σελ. 1)

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Γεωγραφική Πληροφορία (EUROGI: European Umbrella Organisation for Geographic Information) η γεωγραφική πληροφορία είναι η βάση για καλή διακυβέρνηση και οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη (http://www.eurogi.org/objectives.html).

Η γεωγραφική πληροφορία θεωρείται βασική συνιστώσα της πληροφορίας του δημόσιου τομέα, για δύο κυρίως λόγους (GINIE, 2003, σελ. 3). Πρώτον, η γεωγραφική πληροφορία έχει σημαντική *οικονομική* αξία. Χαρακτηριστικά, σε μία μελέτη για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Pira κ.ά., 2000), η οικονομική αξία της πληροφορίας του δημόσιου τομέα στην Ευρώπη εκτιμήθηκε σε 60-70 δις ευρώ ετησίως, τα μισά εκ των οποίων αφορούσαν

γεωγραφική πληροφορία (χαρτογραφήσεις, ιδιοκτησίες, μετεωρολογικές υπηρεσίες, περιβαλλοντικά δεδομένα κ.ά.). Το παραπάνω ποσό δίνει μία εικόνα της αναμφισβήτητης συνεισφοράς της γεωγραφικής πληροφορίας στην οικονομική υπόθεση για την αύξηση της επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησης της πληροφορίας του δημόσιου τομέα.

Δεύτερον, η γεωγραφική πληροφορία έχει σημαντική *πολιτική* αξία. Η αναγνώριση της σημασίας της έχει αναπτυχθεί ταυτόχρονα με την αυξανόμενη πολυπλοκότητα των περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων. Είναι γενικώς αποδεκτό, ότι μερικές από τις κύριες προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας είναι η προστασία του περιβάλλοντος, η αυξημένη ασφάλεια, οι καλύτερες μεταφορές, η κοινωνικά δίκαιη ανάπτυξη και οι βελτιωμένες υπηρεσίες προς τους πολίτες. Οι προκλήσεις αυτές αφ’ ενός απαιτούν από αυτούς που λαμβάνουν τις αποφάσεις να εντοπίζουν που είναι πιο πιεστική η ανάγκη, και αφ' ετέρου απαιτούν μέσα για την αποτελεσματική στόχευση της παρέμβασης, τον έλεγχο των αποτελεσμάτων και την εκτίμηση των συνεπειών. Για όλες αυτές τις εργασίες, προκύπτει η ανάγκη για ολοκληρωμένη αξιολόγηση συνόλων δεδομένων από διαφορετικούς τομείς όπως το περιβάλλον, η γεωργία, οι μεταφορές κ.ά. Τα δεδομένα αυτά συνήθως προέρχονται από διαφορετικές πηγές, συλλέγονται από διάφορους οργανισμούς για διαφορετικούς σκοπούς και μπορούν να συγκεντρωθούν μόνο στη βάση της κοινής τους γεωγραφικής αναφοράς (GINIE, 2003, σελ. 3). Όλα αυτά αναδεικνύουν την ιδιαίτερη σημασία της γεωγραφικής πληροφορίας, η οποία πρέπει όχι μόνο να υπάρχει, αλλά να μπορεί εύκολα να εντοπισθεί ποιος την έχει, αν είναι κατάλληλη για τη συγκεκριμένη χρήση, πώς μπορεί να γίνει προσβάσιμη και εάν μπορεί να συνδυαστεί με άλλη πληροφορία (GINIE, 2002, σελ. 1).

2.2.2 Η γεωγραφική πληροφορία στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο όρος ΟΤΑ εμπεριέχει χωρική και γεωγραφική σημασία υπό την έννοια ότι κάθε ΟΤΑ έχει καθορισμένη εδαφική έκταση και έχει ως σκοπό την διοίκηση των τοπικών ζητημάτων αυτής. Όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, σε κάθε δήμο ανατίθεται ένα σύνολο αρμοδιοτήτων που αφορούν τον πληθυσμό, τα κοινωφελή δίκτυα, το κτιριακό απόθεμα, το φυσικό περιβάλλον, τις εμπορικές δραστηριότητες κ.ά. που βρίσκονται ή λαμβάνουν χώρα εντός των ορίων της έκτασής του. Κατ’ επέκταση, πολλές από τις αρμοδιότητες αυτές αφορούν γεωγραφικά δεδομένα και πληροφορίες που κάθε δήμος είναι αρμόδιος να διαχειρίζεται.

Αναφέροντας παραδείγματα γεωγραφικών δεδομένων, εύκολα γίνεται αντιληπτό πως αυτά σχετίζονται άμεσα με την τοπική αυτοδιοίκηση. Για παράδειγμα, τα γεωγραφικά δεδομένα συχνά κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες (Στεφανάκης, 2003, σελ. 3): (α) τα φυσικά αντικείμενα (δρόμοι, σπίτια, ποταμοί κ.ά.), (β) τις διοικητικές μονάδες (νομοί, δήμοι, ιδιοκτησίες κ.ά.), (γ) τα γεωγραφικά φαινόμενα (θερμοκρασία, υγρασία, κατανομές πληθυσμού κ.ά.) και (δ) τις παραγόμενες πληροφορίες (π.χ. επίπεδο ανεργίας, ποιότητα υδάτων, περιβαλλοντική επιβάρυνση κ.ά.). Στις κατηγορίες αυτές διακρίνεται ότι η πλειοψηφία των δεδομένων σχετίζεται με τις δραστηριότητες και τα καθήκοντα των ΟΤΑ.

Στη σύγχρονη βιβλιογραφία αναφέρεται συχνά, σύμφωνα με εκτιμήσεις, ότι πάνω από το 80% της πληροφορίας στην τοπική αυτοδιοίκηση έχει κάποια χωρική αναφορά (Nyerges κ.ά., 2011, σελ. 363, Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 5, O' Looney, 2000, σελ. 3). Η γεωγραφική πληροφορία που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης αφορά άμεσα το εθνικό συμφέρον (Masser, 1998, σελ. 16) και για το λόγο αυτό πρέπει να συγκεντρώνεται, να οργανώνεται και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά από την εκάστοτε αρμόδια υπηρεσία. Βάσει αυτών των χαρακτηριστικών, η ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης γεωγραφικών πληροφοριών είναι μεγάλης σημασίας για την τοπική αυτοδιοίκηση.

2.3 Γεωγραφική Πληροφορία και Βάσεις Δεδομένων

Δεδομένου ότι ο όγκος των γεωγραφικών δεδομένων που διαχειρίζονται οι ΟΤΑ αυξάνεται, ενώ παράλληλα αυξάνεται και ο αριθμός των χρηστών, η σημασία της οργάνωσης των δεδομένων σε βάσεις γίνεται συνεχώς πιο κρίσιμη (Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 56). Βασικό στοιχείο της φιλοσοφίας των βάσεων δεδομένων είναι η ανταλλαγή δεδομένων, γεγονός που διευκολύνει τις διάφορες υπηρεσίες των ΟΤΑ που απαιτούν την παράλληλη πρόσβαση στα γεωγραφικά δεδομένα.

Βάση δεδομένων είναι μια συλλογή από δεδομένα που συσχετίζονται μεταξύ τους. Μια βάση δεδομένων αναπαριστά κάποια άποψη του πραγματικού κόσμου και σχεδιάζεται, χτίζεται και συμπληρώνεται με δεδομένα για κάποιο συγκεκριμένο σκοπό (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 4). Βασικά χαρακτηριστικά των βάσεων δεδομένων είναι ότι μπορούν να έχουν οποιοδήποτε μέγεθος και κυμαινόμενη πολυπλοκότητα (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 5).

Η προσέγγιση της χρήσης βάσεων δεδομένων για την αποθήκευση γεωγραφικών δεδομένων έχει πολλά πλεονεκτήματα, μεταξύ άλλων (Longley κ.ά., 2005, σελ. 218):

- Συγκεντρώνει όλα τα δεδομένα σε μια μοναδική θέση, μειώνοντας τον πλεονασμό.
- Μειώνει το κόστος συντήρησης λόγω της καλύτερης οργάνωσης και της αποφυγής επανάληψης των δεδομένων.
- Οι εφαρμογές ανεξαρτητοποιούνται από τα δεδομένα, με αποτέλεσμα πολλές εφαρμογές να εξελίσσονται ξεχωριστά διαχρονικά αλλά να μπορούν να χρησιμοποιούν τα ίδια δεδομένα.
- Διευκολύνει τη κοινή χρήση των δεδομένων μεταξύ όλων των χρηστών.
- Τα συστήματα που διαχειρίζονται βάσεις δεδομένων είναι καταλληλότερα για τη διαχείριση μεγάλου αριθμού ταυτόχρονων χρηστών, οι οποίοι επεξεργάζονται μεγάλους όγκους δεδομένων.

Τη δημιουργία και τη συντήρηση μιας βάσης δεδομένων επιτρέπει μια συλλογή προγραμμάτων που αποτελούν το σύστημα διαχείρισης βάσεων δεδομένων (ΣΔΒΔ). Γενικά, ένα σύστημα βάσεων δεδομένων (ΣΒΔ) διευκολύνει τις διαδικασίες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση μιας βάσης δεδομένων, δηλαδή τον ορισμό και την κατασκευή, καθώς και το χειρισμό της. Ο ορισμός μιας βάσης δεδομένων περιλαμβάνει την προδιαγραφή των τύπων, των δομών και των περιορισμών των δεδομένων που θα αποθηκευτούν στη βάση. Η κατασκευή μιας βάσης δεδομένων είναι η διαδικασία αποθήκευσης των ίδιων των δεδομένων στο σύστημα διαχείρισης βάσεων δεδομένων. Ο χειρισμός μιας βάσης δεδομένων αφορά λειτουργίες όπως υποβολή ερωτήσεων προς τη βάση για ανάκτηση συγκεκριμένων δεδομένων, ενημέρωση της βάσης και παραγωγή αναφορών από δεδομένα (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 5-6).

2.4 Σχεδιασμός Πρότυπης Βάσης Δεδομένων για Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στην εργασία αυτή, γίνεται μια προσπάθεια σχεδιασμού πρότυπης βάσης δεδομένων για τις ανάγκες των ΟΤΑ, με στόχο α) τη συγκέντρωση όλης της γεωγραφικής πληροφορίας που τους αναθέτουν προς διαχείριση οι αρμοδιότητές τους και β) την υποστήριξη ανάπτυξης ενός δημοτικού ΣΓΠ που θα αναλυθεί στο επόμενο κεφάλαιο.

Οι περισσότερες μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν, σχετικά με το σχεδιασμό βάσεων δεδομένων για ΣΓΠ, βασίζονται γύρω από τη χρήση του σχεσιακού μοντέλου (Tomlinson, 2007, σελ. 95, Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 55, Worboys, 1995, σελ. 56-57). Ο σχεδιασμός της βάσης που πραγματοποιείται παρακάτω στοχεύει σε αυτό το μοντέλο το οποίο εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να είναι το πιο κοινό μοντέλο σχεδίασης βάσεων δεδομένων για ΣΓΠ. Στο μοντέλο αυτό τα δεδομένα οργανώνονται σε σύνολα πινάκων δύο διαστάσεων, οι εγγραφές των οποίων περιέχουν πληροφορίες για χωρικές οντότητες. Οι πίνακες αυτοί συνδέονται μεταξύ τους με κοινά χαρακτηριστικά των οντοτήτων που είναι γνωστά ως κλειδιά, με στόχο να αποφεύγεται πλεονασμός της πληροφορίας. Για το σχεδιασμό ενός τέτοιου μοντέλου και κατ' επέκταση για τη σχεδίαση της πρότυπης βάσης δεδομένων ακολουθούνται συγκεκριμένα στάδια τα οποία αφορούν τα στάδια σχεδίασης ενός ΣΒΔ (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 200-202) και είναι τα ακόλουθα:

- *Προσδιορισμός των δεδομένων και των πληροφοριών* που θα ενταχθούν στη βάση σε λεπτομερή και πλήρη μορφή. Τα δεδομένα στη συγκεκριμένη βάση έχουν γεωγραφικά χαρακτηριστικά και προκύπτουν άμεσα ή έμμεσα από τις αρμοδιότητες των ΟΤΑ. Παράλληλα, προσδιορίζονται και οι γνωστές λειτουργικές απαιτήσεις των εφαρμογών, που περιλαμβάνουν τόσο ανακτήσεις όσο και ενημερώσεις.

- *Σχεδίαση του εννοιολογικού σχήματος,* το οποίο περιγράφει τη δομή όλης της βάσης δεδομένων για μια κοινότητα χρηστών. Το εννοιολογικό σχήμα εστιάζει στην λεπτομερή περιγραφή των οντοτήτων, των τύπων των δεδομένων, των συσχετίσεων και των περιορισμών (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 34, Rigaux κ.ά., 2002, σελ. 7). Η δημιουργία του εννοιολογικού σχήματος πραγματοποιείται με τη χρήση ενός μοντέλου δεδομένων υψηλού επιπέδου και συγκεκριμένα με το επεκτεταμένο μοντέλο Οντοτήτων - Συσχετίσεων.

- *Σχεδίαση του λογικού σχήματος,* στο οποίο μεταφράζεται το εννοιολογικό σχήμα σύμφωνα με τη γλωσσική σύνταξη και το γραφικό συμβολισμό ενός επιλεγμένου ΣΔΒΔ (Yeung και Hall, 2007, σελ. 62). Στο λογικό σχεδιασμό πραγματοποιείται μετάβαση από το επεκτεταμένο μοντέλο οντοτήτων - συσχετίσεων στο ευρέως διαδεδομένο Σχεσιακό Μοντέλο.

- *Σχεδίαση του φυσικού σχήματος*, στο οποίο καθορίζονται οι εσωτερικές δομές αποθήκευσης, οι οργανώσεις αρχείων, τα ευρετήρια, τα μονοπάτια προσπέλασης και οι φυσικές παράμετροι του σχεδιασμού των αρχείων της βάσης δεδομένων (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 202). Στόχος του φυσικού σχεδιασμού είναι η επίτευξη της όσο το δυνατό καλύτερης απόδοσης της βάσης στις διάφορες εφαρμογές για τις οποίες σχεδιάζεται (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 326).

2.4.1 Γεωγραφικά δεδομένα και πληροφορίες της βάσης

Το πρώτο βήμα που απαιτείται για το σχεδιασμό μιας βάσης δεδομένων αφορά τον προσδιορισμό των δεδομένων και των πληροφοριών που θα φιλοξενούνται σε αυτή. Η βάση δεδομένων που προτείνεται αφορά τα γεωγραφικά δεδομένα και πληροφορίες που διαχειρίζονται οι ΟΤΑ. Τα γεωγραφικά δεδομένα που απαρτίζουν τη βάση εξάγονται από τη λίστα των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ όπως αυτές καταγράφηκαν στο πρώτο κεφάλαιο.

Στο στάδιο αυτό, εκτός από τη λεπτομερή και πλήρη καταγραφή των δεδομένων που αποτελούν το περιεχόμενο της βάσης, προσδιορίζονται και οι ιδιαιτερότητες των δεδομένων αυτών καθώς και οι απαιτήσεις των εφαρμογών που θα υποστηρίζουν.

Για τον σχεδιασμό μιας βάσης λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες που εμφανίζουν οι γεωγραφικές πληροφορίες. Η γεωγραφική πληροφορία εκφράζεται σε αναλογική και ψηφιακή μορφή, με τις δεύτερες να είναι περισσότερο διαδεδομένες καθώς μετασχηματίζονται, επεξεργάζονται, αναλύονται και γενικότερα διαχειρίζονται ευκολότερα. Παρακάτω αναφέρονται μερικοί τεχνικοί λόγοι για τους οποίους η γεωγραφική πληροφορία θεωρείται ιδιαίτερη (Longley κ.ά., 2005, σελ. 12):

- Είναι πολυδιάστατη, καθώς για να οριστεί μια τοποθεσία πρέπει να καθοριστεί ένα ζεύγος συντεταγμένων, είτε είναι x και y είτε είναι γεωγραφικό μήκος και γεωγραφικό πλάτος.
- Καταλαμβάνει μεγάλο όγκο, καθώς μια βάση γεωγραφικών δεδομένων μπορεί εύκολα να φτάσει σε μεγάλα μεγέθη, ακόμη και της τάξεως του ένα terabyte.
- Είναι δυνατόν να απεικονιστεί σε διαφορετικά επίπεδα χωρικής ανάλυσης, για παράδειγμα σε χάρτες διαφορετικής κλίμακας.

- Μπορεί να αναπαρασταθεί με διαφορετικούς τρόπους σε έναν υπολογιστή και αυτό μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την ευκολία της ανάλυσης και τα τελικά αποτελέσματα.
- Πρέπει συχνά να προβάλλεται πάνω σε επίπεδη επιφάνεια.
- Για την ανάλυσή της απαιτούνται πολλές ειδικές μέθοδοι.
- Η ανάλυσή της μπορεί να είναι χρονοβόρα.
- Αν και πολλές γεωγραφικές πληροφορίες είναι στατικές, η διαδικασία της ενημέρωσής τους είναι σύνθετη και με μεγάλο κόστος.
- Η απεικόνιση των γεωγραφικών πληροφοριών με τη μορφή χάρτη απαιτεί την ανάκτηση μεγάλης ποσότητας πληροφοριών.

Όσον αφορά τις απαιτήσεις των εφαρμογών που θα υποστηρίζει η βάση δεδομένων, αναφέρεται πάλι ο συσχετισμός με τα καθήκοντα των ΟΤΑ καθώς η φύση των εφαρμογών αυτών αφορά τη διαχείριση των γεωγραφικών δεδομένων που εντάσσονται στις αρμοδιότητες των ΟΤΑ αλλά και μελέτες που σχετίζονται με τους τομείς της ανάπτυξης, του περιβάλλοντος, της ΠΖ κ.ά. που θα αναφερθούν με λεπτομέρεια σε επόμενο κεφάλαιο.

Επιπλέον χαρακτηριστικά που λαμβάνονται υπόψη για το σχεδιασμό της βάσης, αφορούν τους χρήστες της. Οι χρήστες μιας τέτοιας βάσης είναι συνήθως υπηρεσίες και τμήματα των ΟΤΑ, των οποίων συχνά ένα μέρος των αρμοδιοτήτων επικαλύπτεται ή αποτελεί συνέχεια αρμοδιοτήτων μιας άλλης υπηρεσίας ή τμήματος. Δεδομένου ότι ροή των δεδομένων μεταξύ των τμημάτων ενός οργανισμού είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη διοικητική δομή του οργανισμού (Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 43), κρίνεται απαραίτητη η λεπτομερής μελέτη της οργάνωσης των υπηρεσιών ενός δήμου, όπως πραγματοποιήθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Η μελέτη αυτή βοηθάει ιδιαίτερα στην αντίληψη της οργάνωσης των δεδομένων στη βάση καθώς οι τελικοί χρήστες είναι αυτοί για τους οποίους σχεδιάζεται και κατασκευάζεται.

2.4.2 Επεκτεταμένο Μοντέλο Οντοτήτων - Συσχετίσεων

Το μοντέλο Οντοτήτων - Συσχετίσεων (ΟΣ) προτάθηκε για πρώτη φορά από τον Peter Chen το 1976 (Chen, 1976, σελ. 9-36) και αποτελεί ένα υψηλού επιπέδου μοντέλο δεδομένων που χρησιμοποιείται ευρέως στον εννοιολογικό σχεδιασμό. Σύμφωνα με τον Chen το μοντέλο ΟΣ δημιουργήθηκε βάσει της άποψης ότι ο πραγματικός κόσμος αποτελείται από οντότητες

και σχέσεις και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για την ενοποιημένη προβολή των δεδομένων (Chen, 1976, σελ. 9-10)

Από το πρώτο στάδιο σχεδίασης της βάσης, όπου πραγματοποιήθηκε λεπτομερής προσδιορισμός των δεδομένων που θα φιλοξενηθούν στη βάση, προέκυψε η ανάγκη της υιοθέτησης του Επεκτεταμένου μοντέλου Οντοτήτων - Συσχετίσεων (ΕΟΣ). Το μοντέλο ΕΟΣ αποτελεί επέκταση του μοντέλου ΟΣ και περιλαμβάνει τόσο τις έννοιες μοντελοποίησης του μοντέλου ΟΣ όσο και έννοιες για βάσεις δεδομένων με πιο πολύπλοκες απαιτήσεις από ότι οι πιο παραδοσιακές εφαρμογές.

Το μοντέλο ΕΟΣ όπως και το μοντέλο ΟΣ, περιγράφει τα δεδομένα ως οντότητες, συσχετίσεις και γνωρίσματα (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 203). Το βασικό αντικείμενο που αναπαριστάται από το μοντέλο ΟΣ είναι η οντότητα. Μια οντότητα είναι ένα αντικείμενο με φυσική ύπαρξη ή ένα αντικείμενο ιδεατά υπαρκτό. Κάθε οντότητα έχει συγκεκριμένες ιδιότητες που την περιγράφουν και λέγονται γνωρίσματα (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 203). Η συσχέτιση αφορά τη σύνδεση δύο οντοτήτων (Chen, 1976, σελ. 10). Συγκεκριμένα, κάθε φορά που ένα γνώρισμα μιας οντότητας αναφέρεται σε μια άλλη οντότητα, υφίσταται κάποια συσχέτιση (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 212).

Οι έννοιες μοντελοποίησης παρουσιάζονται με τη χρήση γραφικού συμβολισμού σε διαγράμματα σχήματος τα οποία προκύπτουν εφαρμόζοντας συγκεκριμένη διαγραμματική τεχνική. Με βάση την τεχνική αυτή οι έννοιες μοντελοποίησης αναπαριστώνται Στο μοντέλο ΕΟΣ τα διαγράμματα που προκύπτουν ονομάζονται διαγράμματα επεκτεταμένου ΟΣ ή διαγράμματα ΕΟΣ (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 246).

Εφαρμόζοντας τους κανόνες σημειογραφίας για το σχεδιασμό του συγκεκριμένου μοντέλου και έχοντας συγκεντρώσει όλους του τύπους των γεωγραφικών δεδομένων και των πληροφοριών στο προηγούμενο στάδιο, προκύπτει το διάγραμμα ΕΟΣ όπως φαίνεται στο σχήμα 2.1 (σελ. 36-37) (βλ. Παράρτημα ΙΙ.1).

Το διάγραμμα αυτό αποτελεί το σχέδιο μιας πρότυπης ολοκληρωμένης βάσης δεδομένων για τους ΟΤΑ. Παρουσιάζει όλα τα γεωγραφικά δεδομένα και τις πληροφορίες, που απαιτεί μια τέτοια βάση, ως οντότητες με τις αντίστοιχες συσχετίσεις που εμφανίζουν μεταξύ τους.

Η περιγραφή του συγκεκριμένου διαγράμματος απλοποιείται διαχωρίζοντάς το νοητά σε ενότητες, ανάλογα με το θεματικό χαρακτηρισμό των οντοτήτων που περιλαμβάνουν. Αρχικά αναφέρεται η οντότητα ΔΗΜΟΣ, δηλαδή τα γεωγραφικά διοικητικά όρια του υπό μελέτη Καλλικρατικού δήμου, η οποία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως η "βασική" οντότητα του

μοντέλου καθώς όλες οι υπόλοιπες οντότητες αφορούν άμεσα τον ΔΗΜΟ εντασσόμενες στα όριά του. Σημαντικές οντότητες, ως χωρικές υποδιαιρέσεις του ΔΗΜΟΥ, αποτελούν και οι ΔΗΜΟΤΙΚΈΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ, οι ΤΟΠΙΚΕΣ και ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ και οι ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ.

Μια μεγάλη ενότητα που διακρίνεται στο διάγραμμα αφορά τις κωδικοποιημένες οντότητες της βασικής πολεοδομικής νομοθεσίας καθώς και τα χαρακτηριστικά της οικιστικής οργάνωσης του δήμου. Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνονται το χωροταξικό και ρυθμιστικό σχέδιο που καλύπτει τον δήμο, οντότητες όπως οι χαρακτηρισμένες περιοχές και οι ειδικές ζώνες που εντάσσονται στο ΓΠΣ[6], περιβαλλοντικά προγράμματα και προγράμματα χωροταξικής και πολεοδομικής οργάνωσης καθώς και οι βασικές οικιστικές οντότητες όπως τα οικοδομικά τετράγωνα, τα κτίρια και το οδικό δίκτυο. Επίσης στην ενότητα αυτή εντάσσονται και οι πολεοδομικές μελέτες οι οποίες εξειδικεύουν τις προτάσεις και τα σχετικά προγράμματα του ΓΠΣ και ορίζουν τα έργα που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την υλοποίησή του (ν. 2508/ΦΕΚ 124/Α/13.06.1997).

Μια άλλη βασική ενότητα αφορά τις υποδομές του δήμου, όπως τα δίκτυα κοινής ωφέλειας και τα δίκτυα συγκοινωνιών (σταθμοί, δρομολόγια, στάσεις), αλλά και οντότητες που σχετίζονται άμεσα με την υποδομή του οδικού δικτύου όπως τα πεζοδρόμια, οι διαβάσεις, οι γέφυρες, τα δίκτυα φωτισμού και καθαριότητας, η σηματοδότηση κ.ά.

Τα μορφολογικά χαρακτηριστικά του δήμου, όπως η τοπογραφία και το υδρογραφικό δίκτυο καθώς και γεωλογικά χαρακτηριστικά, αποτελούν άλλη μια διακριτή ενότητα του διαγράμματος. Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνονται και τα σημεία εκδήλωσης φυσικών καταστροφών όπως είναι οι σεισμοί, οι κατολισθήσεις, οι πυρκαγιές και οι πλημμύρες.

Η ενότητα που αφορά τα περιβαλλοντικά δεδομένα του δήμου και περιλαμβάνει οντότητες όπως οι μετρήσεις που σχετίζονται με την επιφανειακή θερμοκρασία, την ποιότητα των πόσιμων υδάτων, την ατμοσφαιρική ποιότητα και την ηχορύπανση. Οι μετρήσεις, κυρίως οι ατμοσφαιρικές και των υδάτων, αφορούν τη δειγματοληψία και το υπολογισμό της συγκέντρωσης συγκεκριμένων στοιχείων όπως αυτά καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ec.europa.eu/environment/air/quality/standards.htm, WHO, 2005, σελ. 7-8, European Commission, 2011, σελ. 10-11).

[6] Αντίστοιχο σχέδιο με το ΓΠΣ είναι και το Σχέδιο Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ), με τη διαφορά ότι το ΣΧΟΟΑΠ εφαρμόζεται σε δήμους που η έδρα τους έχει πληθυσμό μικρότερο των 2.000 κατοίκων (ν. 2508/ΦΕΚ 124/Α/13.06.1997, σελ. 4920).

Επίσης ξεχωρίζει η ενότητα των μορφών της κάλυψης γης, των προστατευόμενων περιοχών (ν. 3937/ΦΕΚ 60/Α/31.03.2011, σελ. 1619-1627, European Environment Agency, 2012), των περιοχών ανάπτυξης και των ιδιαίτερων σημείων ενδιαφέροντος που εμφανίζονται στον δήμο. Τα σημεία ενδιαφέροντος αφορούν πολιτισμικές και πολιτιστικές υποδομές, υποδομές υγείας, εκπαίδευσης και αναψυχής και αθλητικές υποδομές.

Τέλος, ξεχωρίζουν τα δημογραφικά δεδομένα, τα οποία αποτελούν πίνακες με τα στατιστικά στοιχεία των απογραφών πληθυσμού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), για τα έτη 1991, 2001 και 2011. Τα δεδομένα αυτά κατηγοριοποιούνται στις επιμέρους ενότητες του πληθυσμού, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της κατοικίας, της μετανάστευσης και των γεωγραφικών παραμέτρων (www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-database, ΕΚΚΕ, 2005). Κάθε επιμέρους ενότητα διαχωρίζεται επίσης στα ατομικά δεδομένα και τα δεδομένα που αφορούν τα νοικοκυριά. Όλα τα παραπάνω δεδομένα αναφέρονται σε τρία γεωγραφικά επίπεδα που αντιστοιχούν στις χωρικές υποδιαιρέσεις του δήμου.

Σχήμα 2.1 Διάγραμμα ΕΟΣ της προτεινόμενης βάσης γεωγραφικών δεδομένων για τους ΟΤΑ.

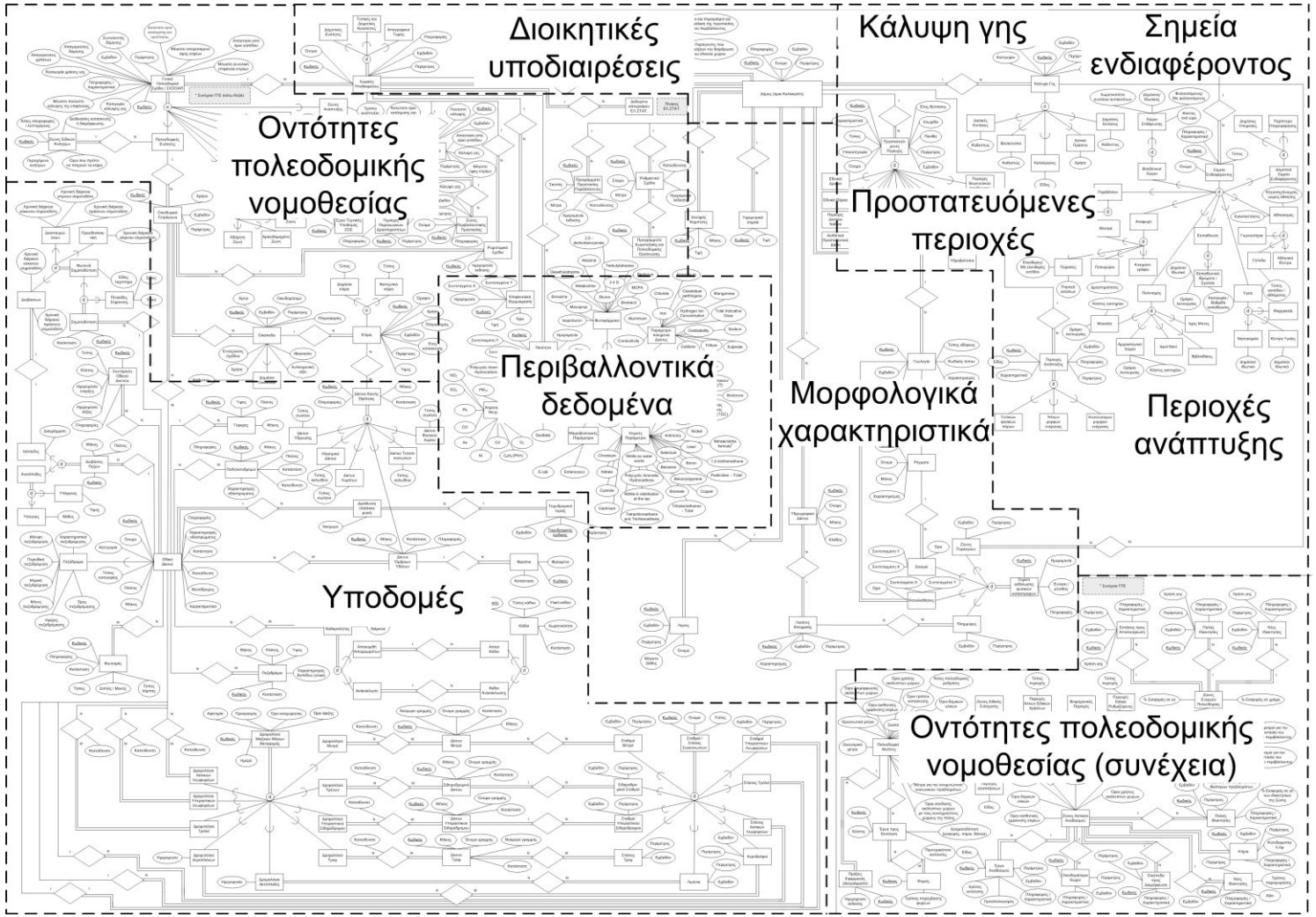

(συνέχεια του Σχήματος 2.1)

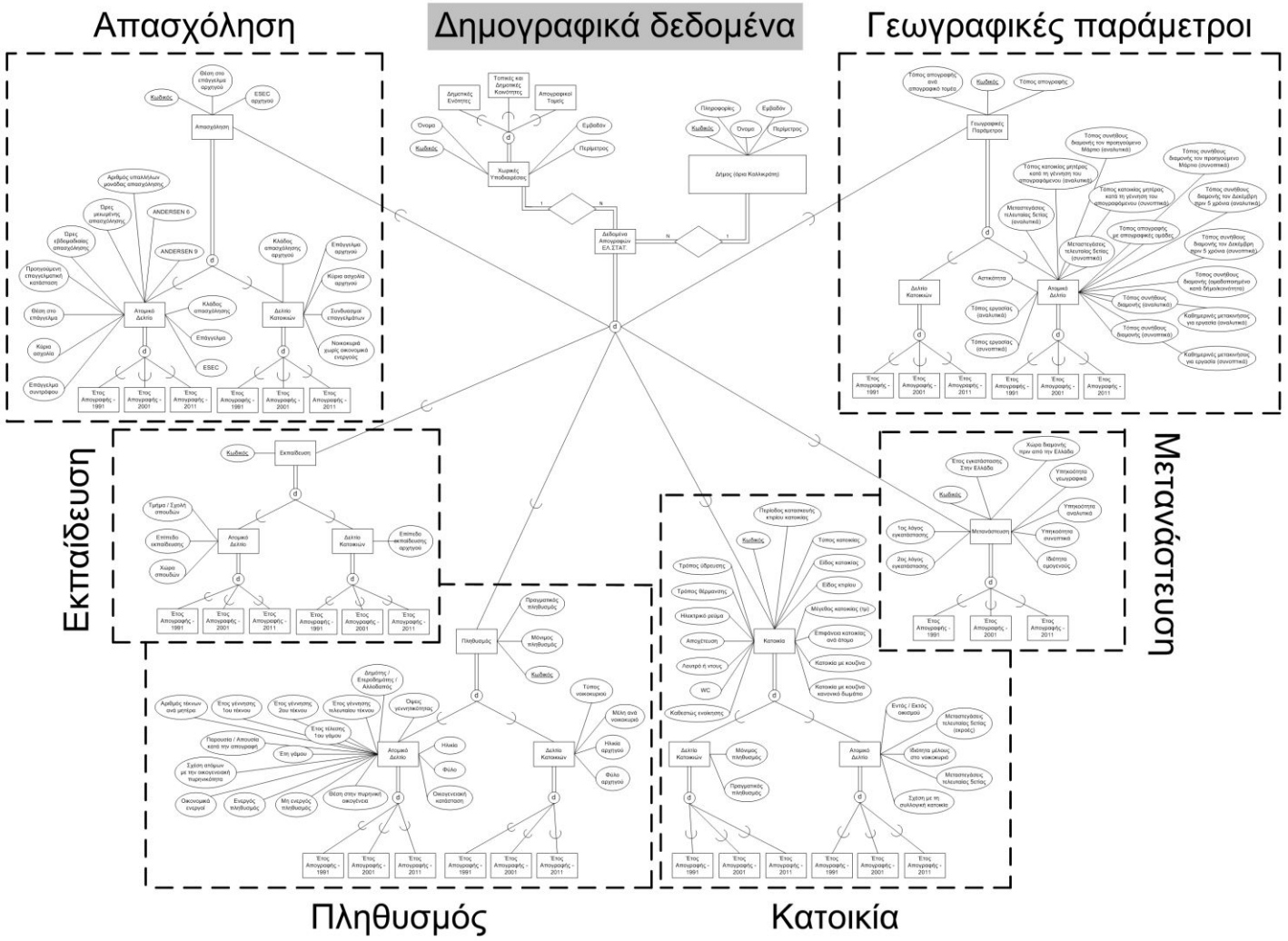

2.4.3 Σχεσιακό Μοντέλο

Το σχεσιακό μοντέλο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 1970 από τον Ted Codd και υιοθετήθηκε άμεσα λόγω της απλότητάς τους και της μαθηματικής θεμελίωσής του (Codd, 1970, σελ. 377-387). Το μοντέλο αυτό αναπτύσσεται στο στάδιο του λογικού σχεδιασμού μιας βάσης δεδομένων και παριστάνει τη βάση ως μια συλλογή από σχέσεις. Κάθε σχέση μοιάζει με έναν πίνακα ή ένα "επίπεδο" αρχείο εγγραφών. Στην τυπική ορολογία του σχεσιακού μοντέλου, ένας πίνακας λέγεται σχέση, κάθε γραμμή του πίνακα λέγεται πλειάδα και η επικεφαλίδα κάθε στήλης λέγεται γνώρισμα. Ο τύπος δεδομένων που περιγράφει τους τύπους τιμών που μπορούν να εμφανιστούν σε κάθε στήλη λέγεται πεδίο ορισμού (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 60-61).

Στο σχήμα 2.2 (σελ. 40-42) παρουσιάζεται το σχεσιακό μοντέλο της προτεινόμενης βάσης για τους ΟΤΑ (βλ. Παράρτημα ΙΙ.2), όπως αυτό προέκυψε βάσει του ΕΟΣ που παρουσιάστηκε στην προηγούμενη ενότητα. Συγκεκριμένα, για κάθε οντότητα του ΕΟΣ δημιουργήθηκε και μια σχέση η οποία περιλαμβάνει ως πεδία τα γνωρίσματα της κάθε οντότητας. Επιπλέον σχέση δημιουργήθηκε και για κάθε συσχέτιση με λόγο πληθικότητας N:M[7], με πεδία τα κλειδιά των οντοτήτων που συσχετίζει. Για τις υπόλοιπες συσχετίσεις δεν δημιουργούνται νέες σχέσεις, απλά εισάγεται ως ξένο κλειδί στην οντότητα που συμμετέχει με το μεγαλύτερο βαθμό, το πρωτεύον κλειδί της οντότητας που συμμετέχει με το μικρότερο βαθμό (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 287-292).

Ως αποτέλεσμα, όπως φαίνεται και στο σχήμα 2.2, έχει δημιουργηθεί ένα σύνολο σχέσεων οι οποίες συσχετίζονται μεταξύ τους με βάση τα κλειδιά των οντοτήτων. Κάθε σχέση αποτελεί ένα πίνακα, τα πεδία των οποίων αφορούν τις στήλες τους. Έτσι, σε κάθε πίνακα προστίθενται πλειάδες (γραμμές) οι οποίες αντιπροσωπεύουν μια σχέση μεταξύ τιμών των γνωρισμάτων και αντιστοιχούν στα πραγματικά δεδομένα με τα οποία εμπλουτίζεται η βάση.

Το σχεσιακό μοντέλο αποτελεί ουσιαστικά ένα πρότυπο σχέδιο για την υλοποίηση της βάσης δεδομένων. Η βάση δεδομένων που υλοποιείται στο αμέσως επόμενο στάδιο, του φυσικού σχεδιασμού, περιέχει όλους τους πίνακες που προέκυψαν με

[7] Ο λόγος πληθικότητας προσδιορίζει τον αριθμό των στιγμιοτύπων μιας συσχέτισης στα οποία μπορεί να συμμετέχει μια οντότητα (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 216).

βάση το σχεσιακό μοντέλο και ακολουθούνται οι αντίστοιχες συνδέσεις μεταξύ τους με βάση το κλειδί κάθε σχέσης.

Σχήμα 2.2 Σχεσιακό μοντέλο της προτεινόμενης βάσης γεωγραφικών δεδομένων για τους ΟΤΑ.

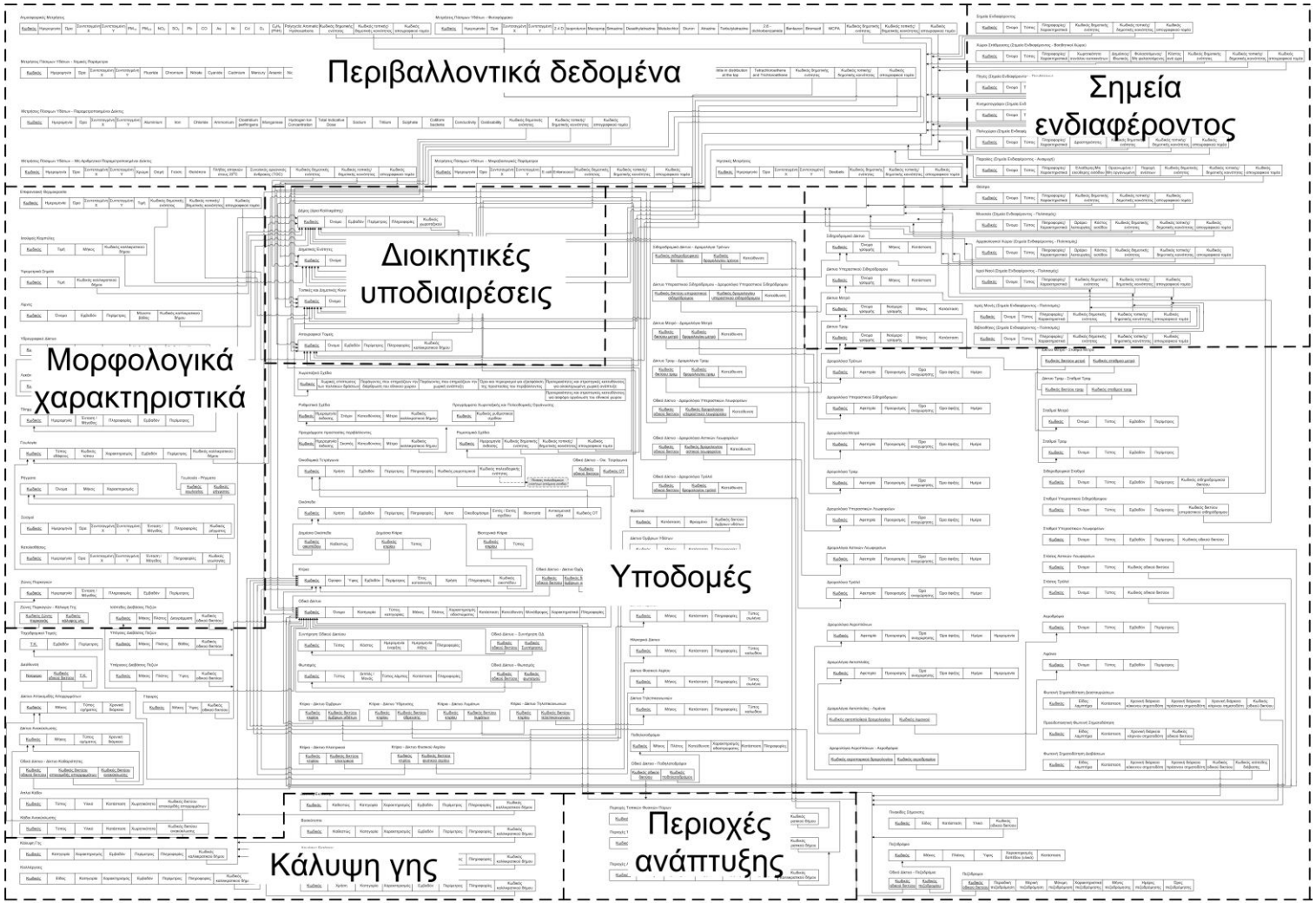

(συνέχεια του Σχήματος 2.2)

(συνέχεια του Σχήματος 2.2)

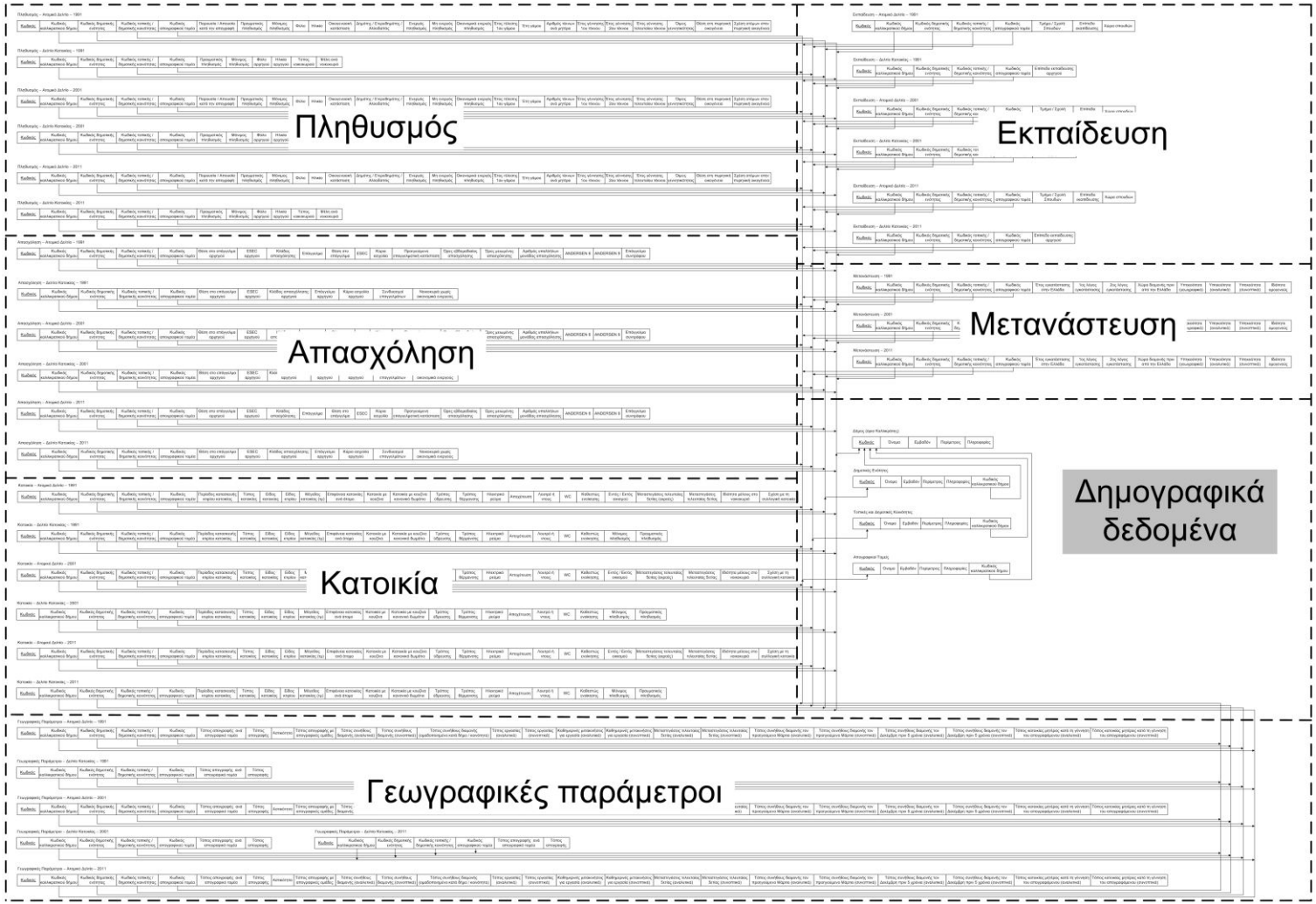

2.4.4 Φυσικός σχεδιασμός

Ο φυσικός σχεδιασμός αποτελεί το τελευταίο στάδιο της δημιουργίας της βάσης δεδομένων και αφορά την υλοποίησή της σε ένα ΣΔΒΔ σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά του σχεσιακού μοντέλου. Η υλοποίηση της βάσης περιλαμβάνει την δημιουργία πινάκων και στηλών που ορίστηκαν στο στάδιο του λογικού σχεδιασμού, τον ορισμό πρωτευόντων και ξένων κλειδιών, τους περιορισμούς χαρακτήρων και μεγέθους των στηλών, την δημιουργία στιγμιότυπων και ευρετηρίων, την εισαγωγή μεταδεδομένων καθώς και άλλους περιορισμούς και δυνατότητες της βάσης (Stephens και Plew, 2001, σελ. 70-71).

Την πιο δημοφιλή γλώσσα των σχεσιακών ΣΔΒΔ αποτελεί η SQL (Structured Query Language). Η SQL βασίζεται στη σχεσιακή άλγεβρα και είναι μια δηλωτική γλώσσα, στην οποία ο χρήστης περιγράφει το ζητούμενο και όχι τις διαδικασίες ανάκτησης αυτού από τη βάση δεδομένων (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 87-88). Ως εκ τούτου, για την υλοποίηση της βάσης δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το ανοιχτού κώδικα σχεσιακό ΣΔΒΔ MySQL και συγκεκριμένα το σχεδιαστικό εργαλείο MySQL Workbench 6.0 Community Edition, το οποίο χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη του φυσικού σχεδιασμού βάσεων δεδομένων σε MySQL (Oracle, 2014α, σελ. 1, Oracle, 2012, σελ. 7).

Η βάση "ota_database" που δημιουργήθηκε (βλ. Σχήμα 2.3), αποτελείται συνολικά από 222 πίνακες οι οποίοι περιλαμβάνουν όλη τη γεωγραφική πληροφορία που διαχειρίζονται οι ΟΤΑ (βλ. Πίνακα 2.1, σελ. 45-47). Με την ολοκλήρωση της δημιουργίας της βάσης και τον προσδιορισμό των δομών και των περιορισμών, κατασκευάστηκε το σχεσιακό διάγραμμα, το οποίο συγκρίθηκε με το αντίστοιχο της προηγούμενης ενότητας για τον εντοπισμό τυχόν λαθών και ελλείψεων (βλ. Σχήμα 2.4, σελ. 48).

Σχήμα 2.3 Στιγμιότυπο της δημιουργίας της βάσης δεδομένων "ota_database" στο MySQL Workbench .

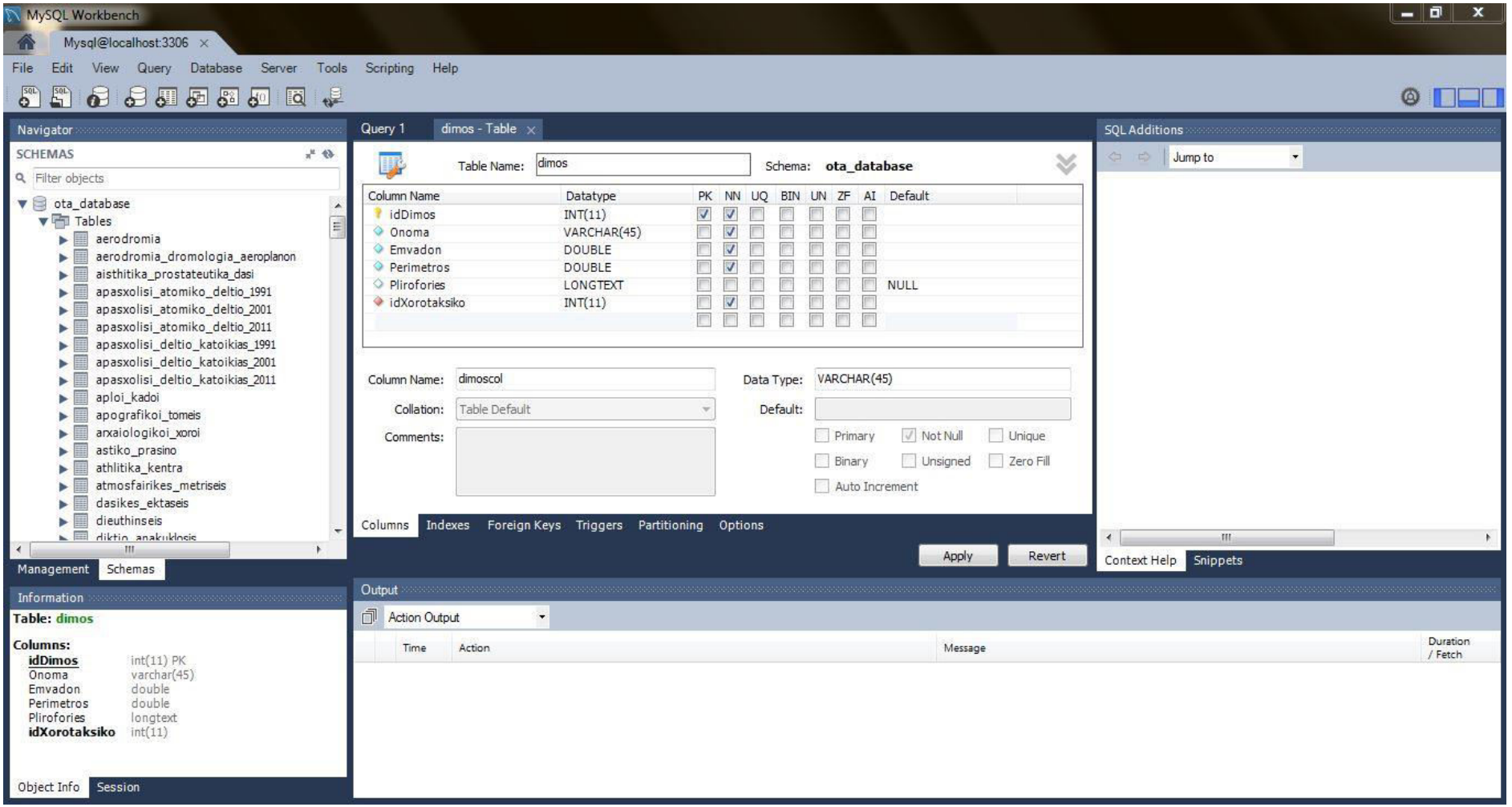

Πίνακας 2.1 Οι πίνακες που περιλαμβάνονται στη βάση "ota_database", όπως εμφανίζονται αλφαβητικά.

Όνομα πίνακα	Όνομα πίνακα
1. aerodromia	**40.** dromologia_aktoploias
2. aerodromia_dromologia_aeroplanon	**41.** dromologia_astikon_leoforeion
3. aisthitika_prostateutika_dasi	**42.** dromologia_metro
4. apasxolisi_atomiko_deltio_1991	**43.** dromologia_tram
5. apasxolisi_atomiko_deltio_2001	**44.** dromologia_trenon
6. apasxolisi_atomiko_deltio_2011	**45.** dromologia_trolei
7. apasxolisi_deltio_katoikias_1991	**46.** dromologia_yperastikon_leoforeion
8. apasxolisi_deltio_katoikias_2001	**47.** dromologia_yperastikoy_sidirodromou
9. apasxolisi_deltio_katoikias_2011	**48.** ekpaideusi_atomiko_deltio_1991
10. aploi_kadoi	**49.** ekpaideusi_atomiko_deltio_2001
11. apgrafikoi_tomeis	**50.** ekpaideusi_atomiko_deltio_2011
12. arxaiologikoi_xoroi	**51.** ekpaideusi_deltio_katoikias_1991
13. astiko_prasino	**52.** ekpaideusi_deltio_katoikias_2001
14. athlitika_kentra	**53.** ekpaideusi_deltio_katoikias_2011
15. atmosfairikes_metriseis	**54.** ekpaideutika_idrumata
16. dasikes_ektaseis	**55.** ektaseis_pros_apallotriosi_zep
17. dieuthinseis	**56.** elegxomenes_kinigetikes_perioxes
18. diktio_anakuklosis	**57.** epifaneiaki_thermokrasia
19. diktio_apokomidis_aporrimmaton	**58.** erga_anadasmou_zaa
20. diktio_fisikou_aeriou	**59.** erga_pros_ektelesi_pm
21. diktio_limaton	**60.** erga_texnikis_upodomis_zoe
22. diktio_metro	**61.** ethnika_parka
23. diktio_metro_dromologia_metro	**62.** ethnikoi_drumoi
24. diktio_metro_stathmoi_metro	**63.** farmakeia
25. diktio_omvrion_ydaton	**64.** foreis_erga_pros_ektelesi_pm
26. diktio_tilepikoinonion	**65.** foreis_pm
27. diktio_tram	**66.** foteini_simatodotisi_diastauroseon
28. diktio_tram_dromologia_tram	**67.** foteini_simatodotisi_diavaseon
29. diktio_tram_stathmoi_tram	**68.** fotismos
30. diktio_ydreusis	**69.** freatia
31. diktio_yperastikoy_sidirodromoy	**70.** gefures
32. diktio_yperastikoy_sidirodromoy_dromologia_yperasti_sidirodr	**71.** geografikes_parametroi_atomiko_deltio_1991
33. dimos	**72.** geografikes_parametroi_atomiko_deltio_2001
34. dimosia_ktiria	**73.** geografikes_parametroi_atomiko_deltio_2011
35. dimosia_oikopeda	**74.** geografikes_parametroi_deltio_katoikias_1991
36. dimodies_ektaseis	**75.** geografikes_parametroi_deltio_katoikias_2001
37. dimosies_upiresies	**76.** geografikes_parametroi_deltio_katoikias_2011
38. dimotikes_enotites	**77.** geologia
39. dromologia_aeroplanon	**78.** geologia_rigmata

(συνέχεια του Πίνακα 2.1)

Όνομα πίνακα	Όνομα πίνακα
79. gipeda	**115.** katolisthiseis
80. gps_perioxes_allon_eidikon_xriseon	**116.** kentra_ugeias
81. gps_perioxes_anaplaseon	**117.** kinimatografoi
82. gps_perioxes_eidika_rithmizomenis_ poleodomisis	**118.** ktiria
83. gps_perioxes_elegxou_kai_perio rismou_domisis	**119.** ktiria_diktio_fisikou_aeriou
84. gps_perioxes_prostasias	**120.** ktiria_diktio_ilektrikou
85. gps_perioxi_epektasis_adomiti_zoni	**121.** ktiria_diktio_limaton
86. gps_perioxi_epektasis_araiodomimeni _zoni	**122.** ktiria_diktio_ovrion_ydaton
87. gps_perioxi_epektasis_puknodomime ni_zoni	**123.** ktiria_diktio_tilepikoinonion
88. gps_poleodomikes_enotites	**124.** ktiria_diktio_ydreusis
89. gps_poleodomimenes_perioxes_nees_ perioxes_poleodomisis	**125.** ktiria_zaa
90. gps_puknodomimenes_perioxes	**126.** lekanes_aporrois
91. gps_viomixanikes_perioxes	**127.** lekanes_aporrois_plimmires
92. gps_zones_anamorfosis	**128.** limania
93. gps_zones_anaptuksis	**129.** limania_dromologia_aktoploias
94. gps_zones_astikou_anadasmou	**130.** limnes
95. gps_zones_eidikis_enisxisis	**131.** metanasteusi_1991
96. gps_zones_elegxomenis_anaptiksis	**132.** metanasteusi_2001
97. gps_zones_energou_poleodomias	**133.** metanasteusi_2011
98. gumnastiria	**134.** metriseis_posimon_ydaton_futofarma ka
99. ieres_mones	**135.** metriseis_posimon_ydaton_mi_arithmi tikoi_parametrop_deiktes
100. ieroi_naoi	**136.** metriseis_posimon_ydaton_mikroviolo gikes_parametroi
101. ilektriko_diktio	**137.** metriseis_posimon_ydaton_parametro poiimenoi_deiktes
102. ipsometrika_simeia	**138.** metriseis_posimon_ydaton_ximikes_ parametroi
103. isopedes_diavaseis_pezon	**139.** mnimia_tis_fusis
104. isoupseis_kampiles	**140.** mouseia
105. kadoi_anakuklosis	**141.** nees_idioktisies_zaa
106. kalliergies	**142.** nees_idioktisies_zep
107. kalupsi_gis	**143.** nosokomeia
108. katafugia_agrias_zois	**144.** odiko_diktio
109. katoikia_atomiko_deltio_1991	**145.** odiko_diktio_diktio_kathariotitas
110. katoikia_atomiko_deltio_2001	**146.** odiko_diktio_diktio_omvrion_ydaton
111. katoikia_atomiko_deltio_2011	**147.** odiko_diktio_dromologia_astikon_leofo reion
112. katoikia_deltio_katoikias_1991	**148.** odiko_diktio_dromologia_trolei
113. katoikia_deltio_katoikias_2001	**149.** odiko_diktio_dromologia_yperastikon_ leoforeion
114. katoikia_deltio_katoikias_2011	**150.** odiko_diktio_fotismos

(συνέχεια του Πίνακα 2.1)

Όνομα πίνακα	Όνομα πίνακα
151. odiko_diktio_oikodomika_tetragona	**187.** prakseis_efarmogis_diagrammata
152. odiko_diktio_pezodromia	**188.** proeidopoiitiki_foteini_simatodotisi
153. odiko_diktio_podilatodromoi	**189.** programmata_prostasia_perivallontos
154. odiko_diktio_sintirisi_odikou_diktiou	**190.** programmata_xorotaksikis_poleodomikis_organosis
155. oikodomika_tetragona	**191.** rigmata
156. oikodomisimoi_xoroi_zaa	**192.** rimotomika_sxedia
157. oikopeda	**193.** rithmistiko_sxedio
158. oikopeda_pros_diamorfosi_zaa	**194.** seismoi
159. palies_idioktisies_zaa	**195.** sidirodromiko_diktio
160. palies_idioktisies_zep	**196.** sidirodromiko_diktio_dromologia_trenon
161. paralies	**197.** sidirodromikoi_stathmoi
162. perioxes_ananeosimon_morfon_energeias	**198.** simeia_endiaferontos
163. perioxes_ipion_morfon_energeias	**199.** staseis_astikon_leoforeion
164. perioxes_natura	**200.** staseis_trolei
165. perioxes_oikoanaptuksis	**201.** staseis_metro
166. perioxes_paragogikon_drastiriotiton_zoe	**202.** staseis_tram
167. perioxes_prostasias	**203.** stathmoi_yperastikon_leoforeion
168. perioxes_prostasias_tis_fusis	**204.** stathmoi_yperastikou_sidirodromou
169. perioxes_ramsar	**205.** syntirisi_odikou_diktiou
170. perioxes_topikon_fisikon_poron	**206.** taxidromikoi_tomeis
171. perioxes_viogenetikou_apothematos	**207.** theatra
172. periptera_pliroforisis	**208.** topikes_dimotikes_koinotites
173. pezodromia	**209.** udroviotopoi
174. pezodromoi	**210.** viotexnika_ktiria
175. piges	**211.** vivliothikes
176. pinakides_simansis	**212.** voskotopoi
177. plimmires	**213.** xoroi_stathmeusis
178. plithismos_atomiko_deltio_1991	**214.** xorotaksiko_sxedio
179. plithismos_atomiko_deltio_2001	**215.** ydrografiko_diktio
180. plithismos_atomiko_deltio_2011	**216.** ypergeies_diavaseis_pezon
181. plithismos_deltio_katoikias_1991	**217.** ypogeies_diavaseis_pezon
182. plithismos_deltio_katoikias_2001	**218.** zones_eidikon_kinitron
183. plithismos_deltio_katoikias_2011	**219.** zones_oikistikou_elegxou
184. podilatodromoi	**220.** zones_perivallontikis_prostasias
185. poleodomikes_meletes	**221.** zones_purkagion
186. poluxoroi	**222.** zones_purkagion_kalipsi_gis

Σχήμα 2.4 Μέρος του σχεσιακού διαγράμματος της βάσης δεδομένων "ota_database" στο MySQL Workbench.

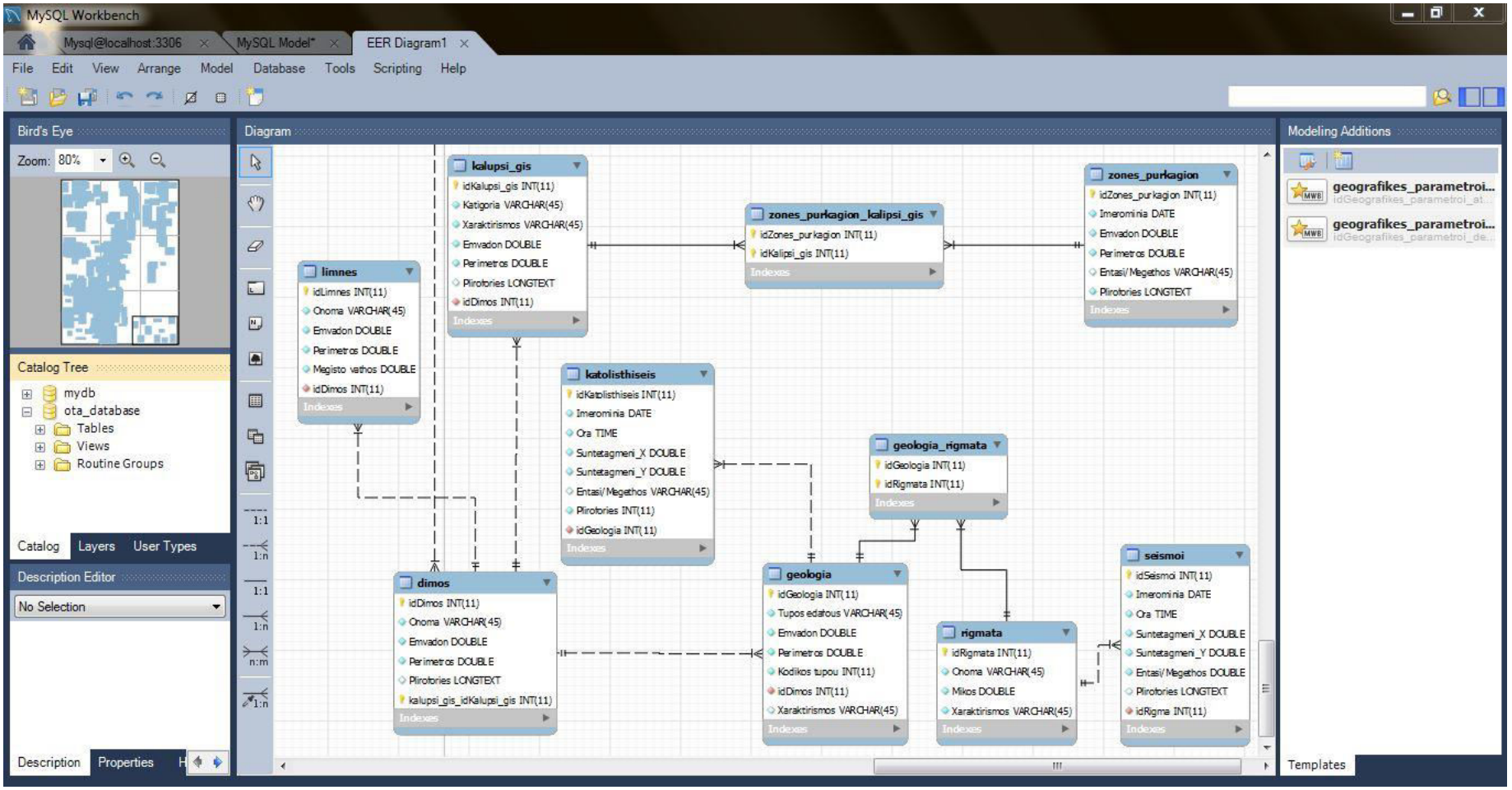

Με την ολοκλήρωση της βάσης δεδομένων, οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να διαχειριστούν την βάση ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας τους. Η SQL διαθέτει ένα σύνολο εντολών με τις οποίες οι χρήστες μπορούν να προσθέσουν, να διαγράψουν και να ανακτήσουν πίνακες και δεδομένα. Η αναζήτηση δεδομένων αποτελεί μια σημαντική λειτουργία καθώς οι χρήστες μπορούν εύκολα και γρήγορα να εντοπίσουν δεδομένα μέσα από τον τεράστιο όγκο δεδομένων που φιλοξενεί η βάση.

Η βασική εντολή που επιστρέφει αποτελέσματα σε ερωτήσεις των χρηστών, είναι η SELECT και έχει τη μορφή:

SELECT «λίστα γνωρισμάτων»

FROM «λίστα πινάκων»

WHERE «συνθήκη»

Όπου «λίστα γνωρισμάτων» είναι μία λίστα από ονόματα γνωρισμάτων που οι τιμές τους πρέπει να ανακτηθούν από την ερώτηση, «λίστα πινάκων» είναι μία λίστα από ονόματα πινάκων που απαιτούνται για την επεξεργασία της ερώτησης και «συνθήκη» είναι μία λογική έκφραση αναζήτησης που προσδιορίζει τις πλειάδες που πρέπει να ανακτηθούν από την ερώτηση (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 97-98).

Ωστόσο, για την σωστή απόδοση και λειτουργία της βάσης δεδομένων απαιτείται η εντατική συντήρησή της και η συχνή ενημέρωση των δεδομένων της. Η συντήρηση της βάσης περιλαμβάνει την συνεχή ενημέρωση των ευρετηρίων όσον αφορά τα πρωτεύοντα και τα ξένα κλειδιά και την τυπική και τακτική συντήρηση του ΣΔΒΔ (Arctur και Zeiler, 2004, σελ. 379).

2.5 Χωρικές Βάσεις Δεδομένων

Οι βάσεις δεδομένων στις οποίες αποθηκεύονται οντότητες που περιγράφονται από χωρικά χαρακτηριστικά και οι σχέσεις μεταξύ τους έχουν χωρική διάσταση, ονομάζονται χωρικές βάσεις δεδομένων (ΧΒΔ) (Elmasri και Navathe, 2010, σελ. 958). Αντίστοιχα, τα χωρικά ΣΔΒΔ (ΧΣΔΒΔ) διαθέτουν χωρικά δεδομένα στο μοντέλο δεδομένων τους και στη γλώσσα επερωτήσεων, ενώ οι εφαρμογές τους υποστηρίζουν ευρετήρια χωρικών δεδομένων (Güting, 1994, σελ. 1).

Η χωρική διάσταση των γεωγραφικών δεδομένων που φιλοξενούνται στη βάση που δημιουργήθηκε, υποστηρίζεται από χωρικές επεκτάσεις[8] που διαθέτει η MySQL για την δημιουργία, αποθήκευση και ανάλυση γεωγραφικών οντοτήτων (Oracle, 2014β, σελ 1202-1236). Η χωρική διάσταση περιλαμβάνει τα γνωρίσματα που σχετίζονται με την περιγραφή των χωρικών χαρακτηριστικών των γεωγραφικών οντοτήτων, όπως η γεωγραφική θέση, η γεωμετρία, τα γραφικά χαρακτηριστικά και οι χωρικές σχέσεις με άλλες οντότητες (Στεφανάκης, 2003, σελ. 6).

Οι βασικοί τύποι των χωρικών δεδομένων που διαχειρίζονται οι ΧΒΔ είναι τα σημεία, οι γραμμές και τα πολύγωνα. Τα σημεία αντιπροσωπεύουν χωρικά αντικείμενα των οποίων οι θέσεις αντιστοιχούν σε ένα ζεύγος συντεταγμένων x,y (γεωγραφικό μήκος και γεωγραφικό πλάτος). Ανάλογα την κλίμακα εργασίας, τα σημειακά δεδομένα μπορεί να αντιπροσωπεύουν κτίρια, συμβάντα φυσικών καταστροφών, διάφορα σημεία ενδιαφέροντος κ.ά. Οι γραμμές αναπαριστούν οντότητες που προσεγγίζονται χωρικά από μια αλληλουχία συνδεδεμένων γραμμών, όπως οι δρόμοι και τα ποτάμια. Τα πολύγωνα αντιπροσωπεύουν χωρικές οντότητες που εμφανίζουν ένα όριο, όπως οι λίμνες, τα διοικητικά όρια των δήμων κ.ά.

Στον πίνακα 2.2 παρουσιάζονται οι χωρικές οντότητες που διαχειρίζονται οι ΟΤΑ, η περιγραφική πληροφορία των οποίων περιλαμβάνεται στη βάση δεδομένων "ota_database".

[8] Οι χωρικές επεκτάσεις της MySQL ακολουθούν τις προδιαγραφές του Open Geospatial Consortium (OGC), η οποία αποτελεί μια διεθνή κοινοπραξία 478 εταιρειών, δημόσιων οργανισμών και πανεπιστημίων που συμμετέχουν στην ανάπτυξη δημόσια διαθέσιμων διαλειτουργικών τεχνολογιών, για όλες τις εφαρμογές που διαχειρίζονται χωρικά δεδομένα (www.opengeospatial.org/ogc).

Πίνακας 2.2 Τύποι χωρικών οντοτήτων που διαχειρίζονται οι ΟΤΑ.

Γεωγραφικές οντότητες	Τύπος χωρικής οντότητας
Διοικητικά όρια δήμου	Πολύγωνο
Δημοτικές ενότητες	Πολύγωνο
Τοπικές δημοτικές κοινότητες	Πολύγωνο
Απογραφικοί τομείς	Πολύγωνο
Ταχυδρομικοί τομείς	Πολύγωνο
Οικοδομικά τετράγωνα	Πολύγωνο
Οικόπεδα	Πολύγωνο
Κτίρια	Πολύγωνο
Δίκτυο ηλεκτρισμού	Γραμμή
Δίκτυο ύδρευσης	Γραμμή
Δίκτυο τηλεπικοινωνιών	Γραμμή
Δίκτυο φυσικού αερίου	Γραμμή
Δίκτυο λυμάτων	Γραμμή
Δίκτυο όμβριων υδάτων	Γραμμή
Οδικό δίκτυο	Γραμμή
Διευθύνσεις	Σημείο
Πεζοδρόμια	Γραμμή
Πεζόδρομοι	Γραμμή
Ποδηλατόδρομοι	Γραμμή
Πινακίδες σήμανσης	Γραμμή
Ισόπεδες διαβάσεις πεζών	Σημείο
Υπέργειες διαβάσεις πεζών	Σημείο
Υπόγειες διαβάσεις πεζών	Σημείο
Φωτεινή σηματοδότηση διασταυρώσεων	Σημείο
Φωτεινή σηματοδότηση διαβάσεων	Σημείο
Προειδοποιητική φωτεινή σηματοδότηση	Σημείο
Φωτισμός	Σημείο
Φρεάτια	Σημείο
Κάδοι απορριμμάτων	Σημείο
Κάδοι ανακύκλωσης	Σημείο
Βιοτεχνική κτίρια	Πολύγωνο
Δημόσια κτίρια	Πολύγωνο
Δημόσια οικόπεδα	Πολύγωνο
Δημόσιες εκτάσεις	Πολύγωνο
Βιοτεχνική κτίρια	Πολύγωνο
Σημεία ενδιαφέροντος	Σημείο
Δημόσιες υπηρεσίες	Σημείο
Νοσοκομεία	Σημείο
Κέντρα υγείας	Σημείο
Φαρμακεία	Σημείο
Εκπαιδευτικά ιδρύματα / Σχολεία	Σημείο
Βιβλιοθήκες	Σημείο
Αθλητικά κέντρα	Σημείο
Γυμναστήρια	Σημείο
Γήπεδα	Σημείο

(συνέχεια του Πίνακα 2.2)

Γεωγραφικές οντότητες	Τύπος χωρικής οντότητας
Αρχαιολογικοί χώροι	Σημείο
Μουσεία	Σημείο
Ιερές μονές	Σημείο
Ιεροί ναοί	Σημείο
Θέατρα	Σημείο
Κινηματογράφοι	Σημείο
Πολυχώροι	Σημείο
Χάροι στάθμευσης	Σημείο
Περίπτερα πληροφόρησης	Πολύγωνο
Παραλίες	Σημείο
Πηγές	Σημείο
Γέφυρες	Σημείο
Σιδηροδρομικό δίκτυο	Γραμμή
Δίκτυο υπεραστικού σιδηρόδρομου	Γραμμή
Δίκτυο μετρό	Γραμμή
Δίκτυο τραμ	Γραμμή
Αεροδρόμια	Πολύγωνο
Λιμάνια	Πολύγωνο
Σιδηροδρομικοί σταθμοί	Πολύγωνο
Σταθμοί υπεραστικών λεωφορείων	Πολύγωνο
Σταθμοί υπεραστικού σιδηρόδρομου	Πολύγωνο
Στάσεις αστικών λεωφορείων	Σημείο
Στάσεις τρόλεϊ	Σημείο
Στάσεις μετρό	Πολύγωνο
Στάσεις τραμ	Σημείο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Περιοχές άλλων ειδικών χρήσεων	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Περιοχές αναπλάσεων	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Περιοχές ειδικά ρυθμιζόμενης πολεοδόμησης	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Περιοχές ελέγχου και περιορισμού δόμησης	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Περιοχές προστασίας	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Περιοχή επέκτασης - Αδόμητη ζώνη	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Περιοχή επέκτασης - Αραιοδομημένη ζώνη	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Περιοχή επέκτασης - Πυκνοδομημένη ζώνη	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Πολεοδομικές ενότητες	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Πολεοδομημένες περιοχές - Νέες περιοχές πολεοδόμησης	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Πυκνοδομημένες περιοχές	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Βιομηχανικές περιοχές	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Ζώνες αναμόρφωσης	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Ζώνες ανάπτυξης	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Ζώνες αστικού αναδασμού	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Ζώνες ειδικής ενίσχυσης	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Ζώνες ελεγχόμενες ανάπτυξης	Πολύγωνο
Γενικό πολεοδομικό σχέδιο - Ζώνες ενεργού πολεοδομίας	Πολύγωνο

(συνέχεια του Πίνακα 2.2)

Γεωγραφικές οντότητες	Τύπος χωρικής οντότητας
Ζώνες ειδικών κινήτρων	Πολύγωνο
Ζώνες οικιστικού ελέγχου	Πολύγωνο
Ζώνες οικιστικού ελέγχου - Περιοχές παραγωγικών δραστηριοτήτων	Πολύγωνο
Ζώνες οικιστικού ελέγχου - Έργα τεχνικής υποδομής	Πολύγωνο
Ζώνες αστικού αναδασμού - Παλιές ιδιοκτησίες	Πολύγωνο
Ζώνες αστικού αναδασμού - Νέες ιδιοκτησίες	Πολύγωνο
Ζώνες αστικού αναδασμού - Οικοδομήσιμοι χώροι	Πολύγωνο
Ζώνες αστικού αναδασμού - Οικόπεδα προς διαμόρφωση	Πολύγωνο
Ζώνες αστικού αναδασμού - Κτίρια	Πολύγωνο
Ζώνες αστικού αναδασμού - Έργα αναδασμού	Πολύγωνο
Ζώνες ενεργού πολεοδομίας - Παλιές ιδιοκτησίες	Πολύγωνο
Ζώνες ενεργού πολεοδομίας - Νέες ιδιοκτησίες	Πολύγωνο
Ζώνες ελεγχόμενης ανάπτυξης - Εκτάσεις προς απαλλοτρίωση	Πολύγωνο
Πολεοδομικές μελέτες - Έργα προς εκτέλεση	Πολύγωνο
Κάλυψη γης	Πολύγωνο
Αστικό πράσινο	Πολύγωνο
Καλλιεργήσιμες εκτάσεις	Πολύγωνο
Δασικές εκτάσεις	Πολύγωνο
Βοσκότοποι	Πολύγωνο
Περιοχές ανανεώσιμων μορφών ενέργειας	Πολύγωνο
Περιοχές ήπιων μορφών ενέργειας	Πολύγωνο
Περιοχές τοπικών φυσικών πόρων	Πολύγωνο
Γεωλογία	Πολύγωνο
Υδρογραφικό δίκτυο	Γραμμή
Ισοϋψείς καμπύλες	Γραμμή
Υψομετρικά σημεία	Σημείο
Λίμνες	Πολύγωνο
Λεκάνες απορροής	Πολύγωνο
Πλημμύρες	Πολύγωνο
Ρήγματα	Σημείο
Σεισμοί	Γραμμή
Κατολισθήσεις	Σημείο
Ζώνες πυρκαγιών	Πολύγωνο
Ζώνες περιβαλλοντικής προστασίας	Πολύγωνο
Ατμοσφαιρικές μετρήσεις	Σημείο
Επιφανειακή θερμοκρασία	Σημείο
Μετρήσεις πόσιμων υδάτων - Φυτοφάρμακα	Σημείο
Μετρήσεις πόσιμων υδάτων - Μη αριθμητικοί παραμετροποιημένοι δείκτες	Σημείο
Μετρήσεις πόσιμων υδάτων - Μικροβιολογικές παράμετροι	Σημείο
Μετρήσεις πόσιμων υδάτων - Παραμετροποιημένοι δείκτες	Σημείο
Μετρήσεις πόσιμων υδάτων - Χημικές παράμετροι	Σημείο
Εθνικοί δρυμοί	Πολύγωνο
Εθνικά πάρκα	Πολύγωνο

(συνέχεια του Πίνακα 2.2)

Γεωγραφικές οντότητες	Τύπος χωρικής οντότητας
Περιοχές Natura	Πολύγωνο
Περιοχές Ramsar	Πολύγωνο
Περιοχές προστασίας	Πολύγωνο
Περιοχές προστασίας της φύσης	Πολύγωνο
Αισθητικά προστατευτικά δάση	Πολύγωνο
Περιοχές βιογενετικού αποθέματος	Πολύγωνο
Περιοχές οικοανάπτυξης	Πολύγωνο
Υδροβιότοποι	Πολύγωνο
Καταφύγια άγριας ζωής	Πολύγωνο
Ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές	Πολύγωνο
Μνημεία της φύσης	Πολύγωνο

Επιπρόσθετα, οι βάσεις δεδομένων της MySQL μπορούν να συνδεθούν με λογισμικά ΣΓΠ, τα οποία διαθέτουν ένα φιλικό προς τον χρήστη περιβάλλον για την διαχείριση και οπτικοποίηση των γεωγραφικών δεδομένων. Όπως αναφέρθηκε και στην αρχή του κεφαλαίου, η βάση δεδομένων που δημιουργήθηκε μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην δημιουργία και λειτουργία ενός δημοτικού ΣΓΠ.

Για τη διαχείριση μεγάλου όγκου δεδομένων, τα ΣΓΠ συνδυάζονται με τις βάσεις δεδομένων. Με το συνδυασμό αυτό επιτυγχάνεται ταυτόχρονα μεγαλύτερη ευελιξία και αποτελεσματικότητα στις διαδικασίες διαχείρισης των χωρικών δεδομένων που προσφέρουν οι βάσεις δεδομένων και ευκολότερη και ευέλικτη πρόσβαση σε χωρικά δεδομένα, εκτέλεση ερωτήσεων και τροποποίησή τους σε γραφικό περιβάλλον που επιτρέπουν τα ΣΓΠ.

Ο Andrew Frank ανέφερε την σημασία μιας καλοσχεδιασμένης βάσης δεδομένων στα ΣΓΠ και επισήμανε πως ένα εξελιγμένο σύστημα διαχείρισης βάσεων δεδομένων θεωρείται αναπόσπαστο μέρος ενός ΣΓΠ (Frank, 1988, σελ. 1557-1564). Ένα ΣΓΠ μπορεί να αποτελέσει τη διεπαφή ενός ΧΣΔΒΔ. Πριν από την εκτέλεση οποιασδήποτε ανάλυσης χωρικών δεδομένων, το ΣΓΠ αποκτά πρόσβαση σε αυτά τα δεδομένα από ένα ΧΣΔΒΔ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας ενός ΣΓΠ.

Η βάση δεδομένων του ΣΓΠ πρέπει επίσης να ενημερώνεται εντατικά. Το ΣΓΠ είναι ένα μοντέλο του πραγματικού κόσμου και καθώς ο πραγματικός κόσμος αλλάζει συνεχώς, οι αλλαγές αυτές πρέπει να πραγματοποιούνται και στη βάση δεδομένων του συστήματος. (Korte, 2001, σελ. 46). Η επικαιροποίηση της βάσης αφορά τόσο τα χωρικά όσο και τα

περιγραφικά δεδομένα, και η ενημέρωσή τους διατηρεί την αξιοπιστία του ΣΓΠ και των εφαρμογών του, που αναλύονται στο επόμενο κεφάλαιο.

Κεφάλαιο 3

Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

3.1 Εισαγωγή

Τα ΣΓΠ είναι μια τεχνολογία εφαρμογών επίλυσης προβλημάτων που διαχειρίζεται γεωγραφικές πληροφορίες. Η εξέλιξη των ΣΓΠ τις τελευταίες δεκαετίες και η ανάπτυξη νέων, ποικίλων εφαρμογών οδήγησαν στην χρήση τους από ένα ευρύ φάσμα ομάδων χρηστών μεταξύ των οποίων και οι δημόσιοι οργανισμοί. Στο προηγούμενο κεφάλαιο αναφέρθηκε η σημασία της γεωγραφικής πληροφορίας στον δημόσιο τομέα και συγκεκριμένα στην τοπική αυτοδιοίκηση. Η ανάγκη διαχείρισης της γεωγραφικής πληροφορίας αποτελεί τη βάση της υιοθέτησης της χρήσης της τεχνολογίας των ΣΓΠ από τους ΟΤΑ. Η σύνδεσης της χωρικής με την περιγραφική πληροφορία αποτελεί χαρακτηριστική δυνατότητα των ΣΓΠ και κατ' επέκταση αναγκαίο εργαλείο για τους ΟΤΑ, η πληθώρα δεδομένων των οποίων έχουν χωρική διάσταση και εμφανίζουν ένα σύνολο περιγραφικών χαρακτηριστικών.

Από το ευρύτατο πεδίο εφαρμογών των ΣΓΠ, πολλές αποτελούν μεγάλης σημασίας για την τοπική αυτοδιοίκηση. Βασικές εφαρμογές των συστημάτων αυτών στην τοπική αυτοδιοίκηση, αφορούν τον πολεοδομικό σχεδιασμό, τη διαχείριση δικτύων και υποδομών, την διαχείριση φυσικών καταστροφών, την παρακολούθηση έργων και μελετών κ.ά.

3.2 Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών

Η πρώτη βιβλιογραφική αναφορά στον όρο ΣΓΠ πραγματοποιείται το 1968 στην Αυστραλία από τον Roger Tomlinson σε συνέδριο της CSIRO (Commonwealth Scientific and Industrial Research Organization) (Tomlinson, 1968, σελ. 200-210) για να περιγράψει ένα σύστημα ανάλυσης χαρτογραφικών δεδομένων, που είχε αναπτυχθεί για την καναδική κυβέρνηση. Το σύστημα αυτό αποτελεί τη πρώτη εφαρμοσμένη και ολοκληρωμένη

προσπάθεια ανάπτυξης ΣΓΠ και χρονολογείται στα μέσα της δεκαετίας του 1960 (Longley κ.ά., 2005, σελ. 16).

Κατά καιρούς έχουν αποδοθεί διάφοροι ορισμοί για τα ΣΓΠ. Μεταξύ άλλων, ο Kenneth Dueker είναι από τους πρώτους που επιχείρησε να αποδώσει έναν πιο ολοκληρωμένο ορισμό για τα ΣΓΠ, σύμφωνα με τον οποίο τα ΣΓΠ αποτελούν μια ειδική περίπτωση συστημάτων πληροφοριών, όπου η βάση δεδομένων που διαχειρίζονται αποτελείται από παρατηρήσεις για χωρικά κατανεμημένες οντότητες, δραστηριότητες ή γεγονότα, τα οποία είναι αναγνωρίσιμα στο χώρο ως σημεία, γραμμές ή επιφάνειες (Dueker, 1979, σελ. 106). Σύμφωνα με τον ίδιο ορισμό, τα ΣΓΠ διαχειρίζονται τα δεδομένα των οντοτήτων προκειμένου να ανακτηθούν δεδομένα σε ερωτήματα και αναλύσεις.

Την επόμενη δεκαετία, η αναφορά του Chorley ορίζει τα ΣΓΠ ως ένα σύστημα για την καταγραφή, την αποθήκευση, τον έλεγχο, το χειρισμό, την ανάλυση και την απεικόνιση δεδομένων με χωρική αναφορά (Department of the Environment, 1987, σελ. 132). Πολλοί άλλοι συγγραφείς έχουν αναπτύξει παρόμοιους ορισμούς, όπως ο Peter Burrough ο οποίος αναφέρει τα ΣΓΠ ως ένα ισχυρό σύνολο εργαλείων για τη συλλογή, αποθήκευση, ανάκτηση, μετατροπή και προβολή χωρικών δεδομένων από τον πραγματικό κόσμο (Burrough, 1986, σελ. 6), ενώ ο David Cowen σε μια προσπάθεια σύγκρισης των ΣΓΠ με άλλα συστήματα διαχείρισης δεδομένων, τονίζει την συμβολή των ΣΓΠ στη λήψη αποφάσεων ορίζοντάς τα ως συστήματα υποστήριξης αποφάσεων που αφορούν την ενσωμάτωση χωρικών δεδομένων σε ένα περιβάλλον επίλυσης προβλημάτων (Cowen, 1988, σελ. 1554).

Μια πιο σύγχρονη εκδοχή ορίζει τα ΣΓΠ ως ένα "*σύνολο υλικού, λογισμικού και διαδικασιών, το οποίο με την κατάλληλη χρήση υποστηρίζει τη συλλογή, διαχείριση, ανάλυση, μοντελοποίηση και παρουσίαση δεδομένων με χωρική αναφορά*" (Χαλκιάς, 2006, σελ. 56) ενώ παράλληλα αποτελούν ισχυρό εργαλείο υποστήριξης στη λήψη αποφάσεων και στην επίλυση ποικίλων προβλημάτων διαχείρισης, σχεδιασμού και ανάπτυξης (Χαλκιάς, 2006, σελ. 56).

Ωστόσο υπήρξαν και θεωρίες οι οποίες έδιναν περισσότερο έμφαση στην ένταξη των ΣΓΠ σε ένα κοινωνικό πλαίσιο παραγκωνίζοντας τις τεχνικές προοπτικές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο ορισμός του Chrisman οποίος αναφέρει τα ΣΓΠ ως μια οργανωμένη δραστηριότητα με την οποία οι άνθρωποι *(α) μετρούν τις εκδηλώσεις των γεωγραφικών φαινομένων και διεργασιών, (β) αναπαριστούν αυτές τις μετρήσεις, συνήθως με τη μορφή βάσεων δεδομένων για να δώσουν έμφαση σε χωρικά θέματα, οντότητες και σχέσεις μεταξύ τους, (γ) επεξεργάζονται αυτές τις αναπαραστάσεις για να δημιουργήσουν περισσότερες*

μετρήσεις και να ανακαλύψουν νέες σχέσεις ενοποιώντας διαφορετικές πηγές και (δ) μετασχηματίζουν αυτές τις αναπαραστάσεις ώστε να προσαρμόζονται σε άλλα πλαίσια οντοτήτων και συσχετίσεων (Chrisman, 2003, σελ. 13).

Πολύ συχνά χρησιμοποιείται και ο όρος Επιστήμη Γεωγραφικών Πληροφοριών (Geographic Information Science - GISCI), ο οποίος προτάθηκε το 1992 από τον Michael Goodchild (Goodchild, 1992, σελ. 31-45) και αναφέρεται στην ευρύτερη επιστήμη που ασχολείται με τις γεωγραφικές πληροφορίες (Goodchild, 1992, σελ. 34). Η Επιστήμη Γεωγραφικών Πληροφοριών αντιμετωπίζει τα θεμελιώδη ζητήματα που διέπουν τα ΣΓΠ και χρησιμοποιείται για να εκφράσει "την επιστήμη πίσω από τα συστήματα" (Goodchild, 2008, σελ. 33-34).

Σήμερα όλο και περισσότερα άτομα και οργανισμοί χρησιμοποιούν τα ΣΓΠ για να απαντήσουν στο θεμελιώδες ερώτημα "που;". Αυτό οφείλεται σε μια σειρά από παράγοντες οι οποίοι περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων α) την συνειδητοποίηση ότι η λήψη αποφάσεων έχει και γεωγραφική διάσταση και β) τον πολλαπλασιασμό των γεωγραφικά αναφερόμενων ψηφιακών δεδομένων, όπως αυτά που δημιουργούνται με την χρήση της τεχνολογίας των συστημάτων παγκόσμιου εντοπισμού γεωγραφικής θέσης (GPS - Global Positioning System) (Longley κ.ά., 2005, σελ. 39) και άλλων συστημάτων τηλεπισκόπησης.

Εξάλλου, η τηλεπισκόπηση (remote sensing), ως επιστημονικό πεδίο που ασχολείται με την συλλογή πληροφοριών από απόσταση[9] και την ερμηνεία τους, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των ΣΓΠ, τόσο ως πηγή τεχνολογίας όσο και ως πηγής δεδομένων (Longley κ.ά., 2005, σελ. 17). Τα δεδομένα της τηλεπισκόπησης ποικίλουν τόσο ως προς την επιφανειακή κάλυψη όσο και ως προς την διακριτική τους ικανότητα, με αποτέλεσμα να μπορούν να υποστηρίξουν πληθώρα εφαρμογών ΣΓΠ. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η δυνατότητα λήψης εικόνων της ίδιας περιοχής σε τακτά χρονικά διαστήματα, καθιστώντας εφικτή τη μελέτη δυναμικών φαινομένων.

Επιπλέον, τα ΣΓΠ εμφανίζουν μια σειρά χαρακτηριστικών που χρήζουν αναγκαία την υιοθέτησή τους από διάφορους φορείς και οργανισμούς. Τα σημαντικότερα από αυτά είναι ότι (Longley κ.ά., 2005, σελ. 39):

[9] Η συλλογή δεδομένων στην τηλεπισκόπηση πραγματοποιείται με την καταγραφή της φυσικά εκπεμπόμενης ή ανακλώμενης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας από την επιφάνεια της γης ή την ατμόσφαιρα. Παραδείγματα μεθόδων τηλεπισκόπησης είναι η αεροφωτογράφιση, η δορυφορική τηλεπισκόπηση και τα συστήματα ενεργητικής τηλεπισκόπισης (radar) (Χαλκιάς, 2006, σελ. 103).

- Μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην υποστήριξη της αποτελεσματικής βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης λήψης αποφάσεων.
- Μπορούν να εφαρμοστούν σε πολλά κοινωνικοοικονομικά και περιβαλλοντικά προβλήματα.
- Υποστηρίζουν δραστηριότητες χαρτογράφησης, μετρήσεων, διαχείρισης, παρακολούθησης και μοντελοποίησης.
- Έχουν μεγάλη πρακτική σημασία.
- Είναι δυνατόν να συνδυαστούν με άλλες τεχνολογίες.
- Παράγουν μετρήσιμα οικονομικά οφέλη

Τα χαρακτηριστικά τους αυτά υποστηρίζουν ένα ευρύ φάσμα εφαρμογών σε πολλές διοικητικές και παραγωγικές δραστηριότητες, οι οποίες ταξινομούνται σε τρεις βασικές κατηγορίες (Στεφανάκης, 2003, σελ. 29):

- *κοινωνικοοικονομικές εφαρμογές* όπως είναι ο πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός, η τουριστική ανάπτυξη, η ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων και μνημείων κ.ά.
- *περιβαλλοντικές εφαρμογές*, για παράδειγμα η άμβλυνση φυσικών κινδύνων και καταστροφών, η ανάλυση περιβαλλοντικών επιπτώσεων κ.ά.
- *εφαρμογές διαχείρισης* όπως είναι η οργάνωση δικτύων κοινής ωφέλειας, η διαχείριση στόλου οχημάτων, συγκοινωνιακών δικτύων, υποδομών κ.ά.

Στις τρεις αυτές κατηγορίες διακρίνονται εύκολα εφαρμογές που σχετίζονται άμεσα με τον ρόλο και τις αρμοδιότητες των τοπικών αρχών.

3.2.1 Ανταλλαγή δεδομένων

Η ανταλλαγή της γεωγραφικής πληροφορίας θεωρείται σημαντικός παράγοντας σε μια κοινωνία, καθώς αποτελεί μέσο επέκτασης της ατομικής γνώσης (Craig κ.ά., 2002, σελ. xxii). Τα ΣΓΠ έχουν πέντε βασικές συνιστώσες, τα δεδομένα, τον τεχνικό εξοπλισμό, το λογισμικό, τις εφαρμογές και το ανθρώπινο δυναμικό. Στο κέντρο των πέντε αυτών συνιστωσών τοποθετείται ο διαμοιρασμός των κοινών γεωγραφικών δεδομένων. Τόσο τα ΣΓΠ όσο και οι βάσεις δεδομένων, αποτελούν εκ της φύσεώς τους τεχνολογίες που προϋποθέτουν ένα ενοποιημένο περιβάλλον ανταλλαγής δεδομένων. Έτσι, μια οργανωτική δομή που ενισχύει

και προωθεί την αποτελεσματικότερη ανταλλαγή δεδομένων, μπορεί να είναι το κλειδί για την επιτυχή λειτουργία του συστήματος (ESRI, 1997, σελ. 1).

Οι οργανισμοί οι οποίοι σχεδιάζουν την ανάπτυξη ενός ΣΓΠ πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους πως τα δεδομένα αυτά θα διαμοιράζονται μεταξύ συγκεκριμένων υπηρεσιών και τμημάτων, καθώς πολλές υπηρεσίες εμφανίζουν διατμηματικές λειτουργίες και αλληλένδετες αρμοδιότητες (O' Looney, 2000, σελ. 56). Οι ΟΤΑ αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιων οργανισμών και η αύξηση του όγκου των γεωγραφικών δεδομένων που διαχειρίζονται οι υπηρεσίες τους κάνει την ανταλλαγή δεδομένων ολοένα και πιο αναγκαία.

Τα τελευταία χρόνια, εκτός από την ανταλλαγή δεδομένων εντός των δημόσιων υπηρεσιών, αναγνωρίζεται και η ανάγκη στην ελεύθερη πρόσβαση των δημόσιων δεδομένων (γεωγραφικών και μη) από τους πολίτες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ), όπου με την ανάπτυξη του διαδικτύου, πάνω από το 60% των ιστοσελίδων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας παρέχουν δημόσια δεδομένα και διαδραστικές εφαρμογές ΣΓΠ (Kaylor, 2005, σελ. 21).

3.2.2 Υποδομές χωρικών δεδομένων

Στην ανάγκη για τον διαμοιρασμό των χωρικών δεδομένων βασίστηκε η ανάπτυξη των Υποδομών Χωρικών Δεδομένων (ΥΧΔ) (Spatial Data Infrastructure - SDI) η οποία αποτελεί γενικά μια εξειδικευμένη μορφή υποδομής δεδομένων, προσαρμοσμένη στα χωρικά δεδομένα. Ο όρος ΥΧΔ επινοήθηκε το 1993 από το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας των Ηνωμένων Πολιτειών (US National Research Council) για να περιγράψει, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση σε γεωγραφικές πληροφορίες (Mapping Sciences Committee, 1993, σελ. 2).

Τα δημόσια δεδομένα και κυρίως τα γεωγραφικά δημόσια δεδομένα, εμφανίζουν αρκετές ιδιαιτερότητες ως προς την ύπαρξή τους, τον εντοπισμό τους, την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένες χρήσεις, την πρόσβαση σε αυτά και τον συνδυασμό τους με άλλα δεδομένα και πληροφορίες. Με βάση τις ιδιαιτερότητες αυτές, κρίθηκε απαραίτητη η δημιουργία ενός πλαισίου πολιτικών και θεσμικών ρυθμίσεων, τεχνολογιών, δεδομένων και ανθρώπινου δυναμικού, που να διευκολύνει τη διαθεσιμότητα της γεωγραφικής πληροφορίας, την πρόσβαση σε αυτή, καθώς επίσης και την αποτελεσματική της χρήση (GINIE, 2002, σελ. 1). Ένα τέτοιο πλαίσιο περικλείεται στον όρο ΥΧΔ, που παρέχει τη βάση για τον εντοπισμό των χωρικών δεδομένων, την αξιολόγηση και την εφαρμογή τους από χρήστες όλων των επιπέδων

της κυβέρνησης, του εμπορικού τομέα, του μη κερδοσκοπικού τομέα, την ακαδημαϊκή κοινότητα και από τους πολίτες γενικότερα (Nebert, 2004, σελ. 8).

Βασικοί στόχοι της ΥΧΔ είναι η ενθάρρυνση της σωστής διακυβέρνησης, η ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης και η υποστήριξη της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (GINIE, 2002, σελ. 1). Παράλληλα, η ΥΧΔ μπορεί να θεωρηθεί ως η σημαντικότερη πτυχή της τεχνολογίας της γεωπληροφορίας στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση (Georgiadou κ.ά., 2006, σελ. 43).

Η ΥΧΔ είναι περισσότερο από ένα σύνολο δεδομένων ή μια βάση δεδομένων. Μια ΥΧΔ φιλοξενεί χωρικά δεδομένα, περιγραφικά δεδομένα και μεταδεδομένα ενώ παράλληλα αποτελεί ένα μέσο εντοπισμού, απεικόνισης, αξιολόγησης, διάθεσης και ανταλλαγής δεδομένων. Επιπλέον, η ΥΧΔ περιλαμβάνει συμφωνίες μεταξύ των δημόσιων οργανισμών που απαιτούνται για το συντονισμό των δεδομένων μεταξύ του τοπικού, περιφερειακού, εθνικού ή/και διεθνικού επιπέδου (Nebert, 2004, σελ. 8).

Επιπρόσθετα, μια ΥΧΔ παρέχει στους χρήστες μια σειρά λειτουργικών πλεονεκτημάτων που αφορούν κυρίως (ESRI, 2010, σελ. 2):

- Τη μείωση του χρόνου της παραγωγής δεδομένων και την αποφυγή παραγωγής πλεονασματικών δεδομένων.

- Την δυνατότητα εύκολης αναζήτησης και τον εντοπισμό υφιστάμενων χωρικών δεδομένων και πληροφοριών, καθώς και των μεταδεδομένων τους τα οποία είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση της ποιότητάς τους.

- Τη διατήρηση της ακεραιότητας και της ασφάλειας των δεδομένων.

Από το τοπικό έως το εθνικό επίπεδο, οι ΥΧΔ αποτελούν το κυρίαρχο πλαίσιο για την προώθηση της πρόσβασης σε γεωχωρικά δεδομένα που έχουν αναπτυχθεί από δημόσιους οργανισμούς (Elwood, 2008, σελ. 71). Συνήθως, σε κάθε χώρα αναπτύσσεται μια κοινή Εθνική Υποδομή Χωρικών Δεδομένων (ΕΥΧΔ) (National Spatial Data Infrastructure - NSDI) η οποία διευκολύνει τις διεργασίες δημιουργίας, διάθεσης και ανταλλαγής των γεωγραφικών δεδομένων μεταξύ όλων των κυβερνητικών επιπέδων (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό). Ωστόσο, σε πολλές χώρες παρατηρείται ανάπτυξη διαφορετικών ΥΧΔ μεταξύ των επιπέδων αυτών (Jacoby κ.ά., 2002, σελ. 305) ενώ η συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι συχνά ελλιπής (Elwood, 2008, σελ. 71). Για παράδειγμα, ενώ οι ΗΠΑ έχουν θέσει σε εφαρμογή την ΕΥΧΔ για να διευκολύνεται η ανταλλαγή δεδομένων στις διάφορες κυβερνητικές κλίμακες (Maguire και Longley, 2005, σελ. 6), τα αποτελέσματα σχετικής έρευνας έδειξαν ότι η ροή

δεδομένων στην τοπική αυτοδιοίκηση για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της, πραγματοποιείται σε μεγάλο βαθμό μέσω ανεπίσημων μηχανισμών (Harvey και Tulloch, 2006, σελ. 743).

Στην Ευρώπη, στις αρχές τις δεκαετίας του 2000, οι περισσότερες χώρες βρίσκονταν στην διαδικασία ανάπτυξης ΥΧΔ σε εθνικό ή/και περιφερειακό/τοπικό επίπεδο. Καθώς η Ευρώπη έπαιρνε μια όλο και πιο ολοκληρωμένη οικονομικά και κοινωνικά μορφή, δημιουργήθηκε μία αυξανόμενη αντίληψη ότι κάποιες διαδικασίες που απευθύνονται σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, όπως οι περιβαλλοντικές μεταβολές, η ασφάλεια, οι μεταφορές και η κοινωνική συνοχή, απαιτούν πανευρωπαϊκά πλαίσια χωρικών δεδομένων με τουλάχιστον κάποιον ελάχιστο κοινό παρονομαστή για όλες τις χώρες. Για το λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέλαβε τη πρωτοβουλία για την ανάπτυξη Υποδομής Χωρικής Πληροφορίας στην Ευρώπη (INfrastructure for SPatial InfoRmation in Europe - INSPIRE) (Craglia κ.ά., 2002, σελ. 4). Η Οδηγία INSPIRE θεσπίστηκε τελικά το 2007 από την ΕΕ και καθορίζει κανόνες οι οποίοι στοχεύουν στην ανταλλαγή, στην κοινοχρησία, στην πρόσβαση και στη χρήση διαλειτουργικών χωρικών δεδομένων και υπηρεσιών χωρικών δεδομένων από όλες τις βαθμίδες της δημόσιας διοίκησης και από τους διαφορετικούς κλάδους (Οδηγία 2007/2/ΕΚ - Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L108/25.4.2007, σελ. 1).

Στην Ελλάδα, την εκτελεστική και επιχειρησιακή αρχή για την ανάπτυξη και τη λειτουργία της Εθνικής Υποδομής Χωρικής Πληροφορίας (ΕΥΧΠ) αποτελεί το Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση (ΕΚΧΑ), πρώην Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) (ν.3882/ΦΕΚ 166/Α/22.09.2010, σελ. 3465). Το ΕΚΧΑ είναι υπεύθυνο και για την ανάπτυξη της Εθνικής Πύλης Γεωχωρικών Πληροφοριών (γεωπύλης), η οποία παρέχει ελεύθερη πρόσβαση σε γεωχωρικά δεδομένα από όλες τις δημόσιες αρχές και τους πολίτες (ν.3882/ΦΕΚ 166/Α/22.09.2010, σελ. 3465, 3469). Κύριοι πάροχοι δεδομένων της ΕΥΧΠ είναι το ΕΚΧΑ, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), η Κτηματολόγιο Α.Ε., το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η ΕΛΣΤΑΤ και η Εθνική Ένωση Γεωγραφικής Πληροφορίας (HellasGI)(Craglia κ.ά., 2002, σελ. 23). Η ΕΥΧΠ περιλαμβάνει αναλογικούς χάρτες, ορθοφωτοχάρτες, ψηφιακά χωρικά δεδομένα, περιγραφικά δεδομένα, μεταδεδομένα κ.ά. (ν.3882/ΦΕΚ 166/Α/22.09.2010, σελ. 3471, Craglia κ.ά., 2002, σελ. 23-24).

Η ανάπτυξη των ΥΧΔ επωφελεί τη λειτουργία των ΣΓΠ, μέσω της αποτελεσματικότερης ανταλλαγής δεδομένων, ιδιαίτερα στο τοπικό επίπεδο διακυβέρνησης. Οι γεωπύλες δίνουν τη δυνατότητα σε πάροχους γεωγραφικών πληροφοριών και χρήστες να συνδεθούν μέσω του

διαδικτύου κι έτσι να πραγματοποιείται άμεση ανταλλαγή δεδομένων. Γενικά, οι γεωπύλες και οι ΥΧΔ έχουν συμβάλει σημαντικά στην απλούστευση της πρόσβασης στην γεωγραφική πληροφορία, παρέχοντας λειτουργικά ΣΓΠ και συγκεντρώνοντας υπηρεσίες και δεδομένα ανεξαρτήτως τοποθεσίας (Maguire και Longley, 2005, σελ. 11-12).

3.2.3 Διαδικτυακά ΣΓΠ

Όπως πολλοί τομείς, έτσι και τα ΣΓΠ επωφελήθηκαν σημαντικά από την ανάπτυξη και τη διάδοση του παγκόσμιου διαδικτυακού ιστού. Το διαδίκτυο αποδείχθηκε ιδιαίτερα δημοφιλές μέσο παροχής εφαρμογών ΣΓΠ και ενσωματώθηκε σε πολλές πτυχές της χρήσης αυτών των συστημάτων (Longley κ.ά., 2005, σελ. 21-22) ώστε να αναπτυχθούν πλέον τα διαδικτυακά ΣΓΠ (Web GIS).

Τα διαδικτυακά ΣΓΠ αφορούν τα ΣΓΠ που χρησιμοποιούν ως βάση το διαδίκτυο με στόχο να δοθεί δημόσια πρόσβαση στις διάφορες εφαρμογές και τα χωρικά δεδομένα (Rattray, 2006, σελ. 25). Τα διαδικτυακά ΣΓΠ μπορούν να προσφέρουν τη λειτουργικότητα των παραδοσιακών ΣΓΠ σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον, είτε με την παρουσίαση ενός στατικού χάρτη, είτε μέσω ενός διαλειτουργικού πλαισίου για την εξερεύνηση της γεωγραφικής πληροφορίας (Kraak, 2004, σελ. 86). Η ανάπτυξη τέτοιων συστημάτων αφορά στην ουσία τη διαχείριση της γεωγραφικής πληροφορίας μέσω του διαδικτύου. Η έννοια της διαχείρισης στα διαδικτυακά ΣΓΠ σχετίζεται με την προβολή και την επεξεργασία (εισαγωγή, τροποποίηση, αποθήκευση, διαγραφή) των γεωγραφικών δεδομένων.

Το πρώτο διαδικτυακό ΣΓΠ αναπτύχθηκε το 1993 από το Κέντρο Έρευνας Xerox Corporation Palo Alto (Xerox Corporation Palo Alto Research Center - PARC) και αφορούσε ένα διαδικτυακό πρόγραμμα προβολής χαρτών, το Xerox PARC Map Viewer. Το σύστημα αυτό δεν παρείχε πρόσβαση σε στατικά αρχεία, αλλά επέτρεπε την ανάκτηση διαδραστικής πληροφορίας (Putz, 1994, σελ 273-278). Ο διαδικτυακός τόπος που δημιουργήθηκε, παρείχε δυνατότητες εστίασης, επιλογής θεματικών επιπέδων και λειτουργίες μετατροπής χαρτογραφικών προβολών (βλ. Σχήμα 3.1).

Σχήμα 3.1 Η προκαθορισμένη οθόνη του Map Viewer.

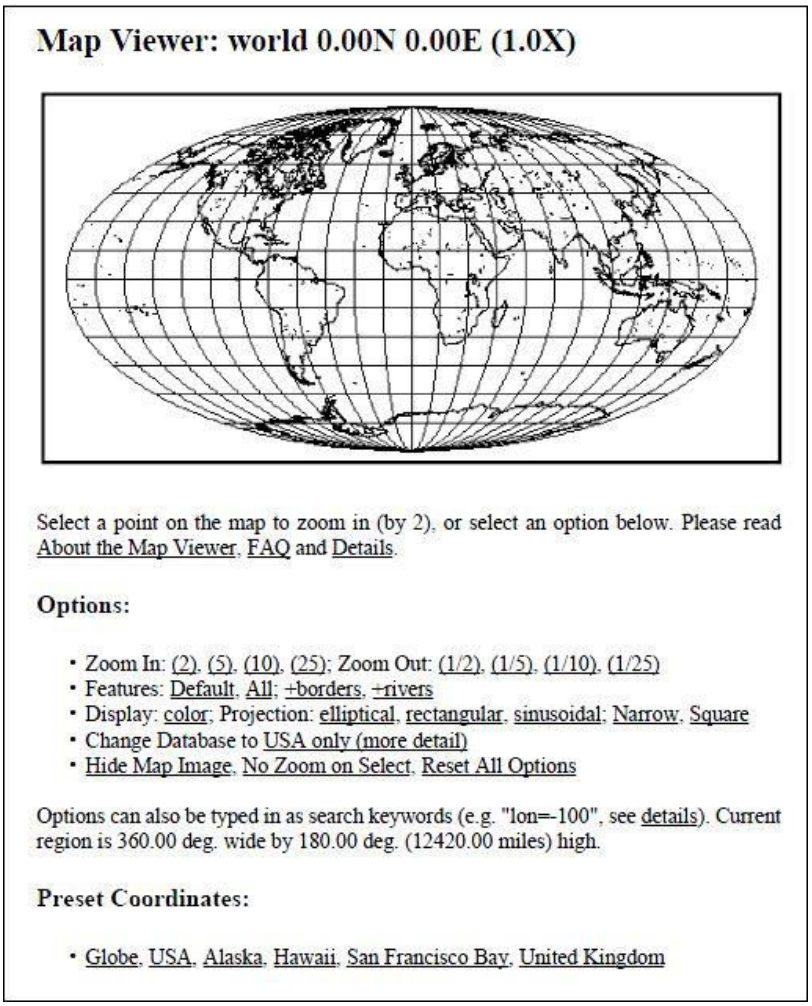

Πηγή: *Putz, 1994, σελ 276.*

Με την ταχέως αυξανόμενη διάδοση του παγκόσμιου ιστού και την εξέλιξη της τεχνολογίας, τα διαδικτυακά ΣΓΠ σήμερα εμφανίζουν τον μεγαλύτερο αριθμό χρηστών. Αν και συνήθως οι χρήστες του διαδικτύου επικεντρώνονται σε απλές εργασίες εμφάνισης και υποβολής ερωτημάτων (Longley κ.ά., 2005, σελ. 170), τα διαδικτυακά ΣΓΠ μπορούν να εφαρμόσουν όλες τις λειτουργίες των παραδοσιακών ΣΓΠ, ενώ παράλληλα εμφανίζουν κι ένα σύνολο πλεονεκτημάτων σε σύγκριση με τα δεύτερα (Fu και Sun, 2010, σελ. 15-17):

- Έχουν παγκόσμια εμβέλεια, εφόσον οι χρήστες μπορούν να έχουν πρόσβαση από τον προσωπικό τους υπολογιστή ή από το κινητό τους τηλέφωνο.

- Εξυπηρετούν μεγάλο αριθμό χρηστών, καθώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν από πολλούς χρήστες παράλληλα.

- Έχουν καλύτερη εφαρμογή στα διαφορετικά λειτουργικά συστήματα και διαδικτυακά προγράμματα περιήγησης (web browsers).

- Το κόστος τους, αναλογικά με τους χρήστες είναι ιδιαίτερα χαμηλό, εφόσον οι χρήστες δεν χρειάζεται να αγοράσουν λογισμικό ή να πληρώσουν για τη χρήση του διαδικτυακού ΣΓΠ.

- Είναι εύκολα στη χρήση καθώς απευθύνονται σε ένα ευρύ κοινό και όχι σε εξειδικευμένους χρήστες.

- Η ενημέρωση του λογισμικού τους σε νέες εκδόσεις πραγματοποιείται σε ενοποιημένο περιβάλλον και όχι σε κάθε τερματικό ξεχωριστά.

- Εμφανίζουν μεγάλη ποικιλία εφαρμογών καθώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον καθένα.

Οι εφαρμογές των διαδικτυακών ΣΓΠ μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε τέσσερις βασικές ομάδες (Dragićević, 2004, σελ. 80, Peng και Tsou, 2003, σελ. 25-31):

- *Ανταλλαγή και διάδοση γεωχωρικών δεδομένων*. Τα διαδικτυακά ΣΓΠ αποτελούν ιδανικό εργαλείο για την ευρεία διάδοση δεδομένων και την πρόσβαση στην δημόσια πληροφορία.

- *Συλλογή γεωχωρικών δεδομένων*. Η συγκέντρωση δεδομένων και πληροφορίας μέσω των διαδικτυακών ΣΓΠ αποτελεί ένα καινούριο σχετικά είδος εφαρμογής αλλά εξίσου χρήσιμο και λειτουργικό.

- *Οπτικοποίηση και αναζήτηση γεωχωρικών δεδομένων*. Αυτού του είδους οι εφαρμογές αποτελούν τις πιο κοινές λειτουργίες των διαδικτυακών ΣΓΠ. Αφορούν συνήθως στατικούς ή διαδραστικούς χάρτες οι οποίοι υποστηρίζουν χωρικά ερωτήματα (π.χ. τι είναι εδώ;).

- *Επεξεργασία, μοντελοποίηση και γεωχωρική ανάλυση*. Τα διαδικτυακά ΣΓΠ διαθέτουν επίσης πιο σύνθετες λειτουργίες όπως αυτές της πλοήγησης και του εντοπισμού υπηρεσιών βάσει της χωρικής εγγύτητας.

Οι εφαρμογές αυτές δείχνουν πως οι λειτουργίες ενός διαδικτυακού ΣΓΠ μπορούν να εφαρμοστούν σε διάφορους τομείς, ακόμα και στην καθημερινή ζωή. Τα διαδικτυακά ΣΓΠ μπορούν να μειώσουν το λειτουργικό κόστος και παράλληλα να αυξήσουν την παραγωγή και την αποτελεσματικότητα σε πολλά επίπεδα. Το κυβερνητικό επίπεδο είναι ένα από αυτά καθώς το διαδικτυακό ΣΓΠ αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

3.2.4 Συμμετοχικά ΣΓΠ

Η τεχνολογία των ΣΓΠ κατέχει όλο και αυξανόμενο ρόλο στο πλαίσιο της σύγχρονης διακυβέρνησης. Τα διαδικτυακά ΣΓΠ είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ του κοινού και της δημόσιας γεωγραφικής πληροφορίας και αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη της συμμετοχικής διαδικασίας (Peng, 2001, σελ 889). Η λογική ενός συμμετοχικού ΣΓΠ (Participatory GIS[10]) εστιάζει στη χρήση των παραδοσιακών ΣΓΠ από το ευρύ κοινό για τη συγκέντρωση δεδομένων και χρησιμοποιεί όλο και περισσότερο το διαδίκτυο ως πλατφόρμα για την επικοινωνία και τη διάδοση των πληροφοριών (Ganapati, 2010, σελ. 449). Ο Goodchild αναφέρει την πληροφορία που συγκεντρώνεται από τους πολίτες ως "εθελοντική γεωγραφική πληροφορία" (volunteered geographic information - VGI) και θεωρεί ότι αντιπροσωπεύει μια ιδιαίτερη καινοτομία που θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στα ΣΓΠ και γενικά στην σχέση της γεωγραφίας με το ευρύ κοινό (Goodchild, 2007, σελ. 212).

Σε τοπικό επίπεδο, η συμμετοχή των πολιτών έχει αναγνωριστεί ως ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας στις διαδικασίες του χωρικού σχεδιασμού και της λήψης αποφάσεων. Λόγω της χωρικής τους φύσης, οι διαδικασίες αυτές πραγματοποιούνται με τη χρήση ΣΓΠ σχεδόν σε όλα τα διοικητικά επίπεδα, από το τοπικό ως το εθνικό και το υπερεθνικό (π.χ. στο πλαίσιο της ΕΕ) (Steinmann κ.ά., 2004, σελ. 1). Τα συμμετοχικά ΣΓΠ καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα εφαρμογών όπου οι πολίτες, μεμονωμένα ή σε κοινωνικές ομάδες, μπορούν να συμμετέχουν στις διαδικασίες παραγωγής γνώσης, χωρικής ανάλυσης, στο χωρικό σχεδιασμό και στις λήψεις αποφάσεων που πραγματοποιούνται με βάση τα παραδοσιακά ΣΓΠ (Elwood, 2006, σελ. 703, Peng, 2001, σελ 889).

Από τη δεκαετία του 1990, το φάσμα των εφαρμογών των συμμετοχικών ΣΓΠ, έχει διευρυνθεί ιδιαίτερα, περιλαμβάνοντας εφαρμογές αστικού σχεδιασμού έως εφαρμογές χαρτογράφησης οικολογικών συνθηκών κ.ά. (Brown, 2014, σελ. 35). Στην διεθνή βιβλιογραφία αλλά και σε εμπειρικό επίπεδο, εντοπίζονται διάφορες εφαρμογές συμμετοχικών ΣΓΠ σε τοπικές κοινότητες οι οποίες συνοψίζονται στους εξής τομείς (Kyem, 2004, σελ. 39, McCall, 2003, σελ. 551-553, http://wheelmap. org/en/, https://maps.google.gr/, http://wikimapia.org/, http://www.openstreetmap.org/, http://www.mapquest.com/):

- Οριοθέτηση της κοινότητας, των γειτονιών και των ιδιοκτησιών.

[10] Τα συμμετοχικά ΣΓΠ αναφέρονται στη διεθνή βιβλιογραφία και ως Public Participation GIS ή Community-integrated GIS (Dunn, 2007, σελ. 616)

- Διαχείριση της γης και συμμετοχικός αστικός σχεδιασμός. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται σε θέματα στέγασης και την κοινωνική, περιβαλλοντική κ.ά. τόνωση της γειτονιάς.
- Καταγραφή και αξιολόγηση των τοπικών συνθηκών και αναγκών.
- Χαρτογράφηση των ισοτήτων και των ανισοτήτων. Τα συμμετοχικά ΣΓΠ αποτελούν ισχυρό εργαλείο για την ανάλυση και χαρτογράφηση δεικτών «φτώχειας», «αποκλεισμού», «διάκρισης» κ.ά., μέσα σε αγροτικές και αστικές κοινότητες. Οι μειονεκτικές κοινωνικές ομάδες μπορούν να χαρτογραφηθούν ως θέσεις-σημεία ή ως ζώνες ανεπάρκειας.
- Εκπροσώπηση των απόψεων των μη προνομιούχων ομάδων.
- Προώθηση της ευαισθητοποίησης της κοινότητας, την ενίσχυση και την ενδυνάμωση των κοινωνικών θεσμών.
- Διευθέτηση πιθανών διαφορών και συγκρούσεων σχετικά με εδαφικές διεκδικήσεις. Ενημέρωση με τη χρήση χαρτών (π.χ. όρια, σύνορα) και διαπραγμάτευση μεταξύ των αντιμαχόμενων ομάδων.
- Χρήση κοινοτικών χαρτών ως εργαλεία επικοινωνίας.

Οι εφαρμογές αυτές διευκολύνουν το έργο και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των δημόσιων οργανισμών ενώ παράλληλα αυξάνουν σημαντικά την εμπιστοσύνη των πολιτών στην τοπική αυτοδιοίκηση. Ωστόσο, η ανάπτυξη και η λειτουργία συμμετοχικών ΣΓΠ και εφαρμογών σε τοπικό επίπεδο, δεν είναι πάντα επιτυχής και εξαρτάται από πολλούς παράγοντες που σχετίζονται με το περιβάλλον ανάπτυξης του συστήματος.

Στο πλαίσιο αυτό, εντοπίζονται τέσσερις βασικές θεματικές ενότητες οι οποίες έχουν αναδειχθεί σημαντικές για την εξέλιξη των συμμετοχικών ΣΓΠ στις λειτουργίες της τοπικής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, σε κάθε χώρα (Ganapati, 2010, σελ. 461). Οι θεματικές ενότητες αφορούν (α) τα χαρακτηριστικά του τόπου που αναπτύσσεται και λειτουργεί το συμμετοχικό ΣΓΠ, καθώς και των ατόμων που συμμετέχουν σε αυτό, (β) τα τεχνικά χαρακτηριστικά του συστήματος και τα δεδομένα που διαχειρίζεται, (γ) η θεσμική διάρθρωση των συμμετοχικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων και (δ) τα αποτελέσματα που επιφέρει η ανάπτυξη του συστήματος, η αξιολόγησή τους στο πλαίσιο ικανοποίησης των αρχικών στόχων, η αποτίμηση της συνολικής προσφοράς του συμμετοχικού ΣΓΠ και τον εντοπισμό ασθενέστερων τομέων που πρέπει να ενισχυθούν (βλ. Πίνακα 3.1).

Πίνακας 3.1 Παράγοντες των βασικών θεματικών ενοτήτων του πλαισίου ανάπτυξης και λειτουργίας συμμετοχικού ΣΓΠ στην τοπική ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Θεματικές ενότητες	Τομείς
Τόπος και άτομα	Νομικό περιβάλλον
	Πολιτιστικές συμπεριφορές
	Πολιτικές σχέσεις
	Ιστορία του τόπου
	Ενδιαφερόμενοι φορείς
	Κοινό
Τεχνικά θέματα ΣΓΠ (τεχνολογία και δεδομένα)	Πρόσβαση σε δεδομένα, καταλληλότητα δεδομένων, αντιπροσώπευση γεωγραφικής γνώσης
	Υποδομή Χωρικών Δεδομένων
	Ψηφιακό χάσμα (πρόσβαση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές, δεξιότητες ΣΓΠ κ.ά.)
Θεσμική δομή (των συμμετοχικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων)	Εφαρμογή και βιωσιμότητα του συστήματος
	Συμμετοχή και διαδικασία χάραξης πολιτικής
	Δομές και διαδικασίες λήψης αποφάσεων
Αποτελέσματα και αξιολόγηση	Στόχοι και αποτελέσματα (π.χ. ενδυνάμωση των λιγότερο ισχυρών, περιθωριοποιημένων κοινοτήτων)
	Αποτίμηση (π.χ. ανάγκη για ενίσχυση των δεξιοτήτων ΣΓΠ και των μεθόδων συλλογής δεδομένων)

Πηγή: *Ganapati, 2010, σελ. 462, Sieber, 2006, σελ. 494-503.*

3.3 Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών και Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης

3.3.1 Η υιοθέτηση των Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Τις τελευταίες δεκαετίες, οι συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης στη διαχείριση δεδομένων, σε συνδυασμό με την εξέλιξη της τεχνολογίας και την ευρεία χρήση της από δημόσιους οργανισμούς, οδήγησαν στην υιοθέτηση και την χρήση των ΣΓΠ από τις τοπικές αρχές για διάφορους σκοπούς.

Τα ΣΓΠ αποτελούν βασικό εργαλείο για τη διαχείριση και την ανάλυση γεωγραφικών δεδομένων και σήμερα η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί παγκοσμίως μια από τις πιο σημαντικές ομάδες χρηστών των ΣΓΠ. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ένα μεγάλο ποσοστό των πληροφοριών που διαχειρίζονται καθημερινά οι δήμοι αφορούν δεδομένα με χωρική διάσταση (Nyerges κ.ά., 2011, σελ. 363) σε συνδυασμό με ένα τεράστιο όγκο αλφαριθμητικών πληροφοριών που συνδέονται με τα χωρικά αυτά δεδομένα. Σε γενικές γραμμές η λογική της χρήσης και της εφαρμογής των ΣΓΠ στους οργανισμούς τοπικής

αυτοδιοίκησης δεν διαφέρει ιδιαίτερα από άλλα πεδία και οργανισμούς (O' Looney, 2000, σελ. 4).

Τα ΣΓΠ διαθέτουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα που τα κάνουν τη χρήση τους ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα από τους ΟΤΑ όσον αφορά συγκεκριμένες λειτουργίες που εφαρμόζουν όπως η επικοινωνία, ο στρατηγικός σχεδιασμός, ο επιχειρησιακός σχεδιασμός, η διαχείριση, ο έλεγχος και η αξιολόγηση. Ειδικά στον τομέα των δημόσιων υπηρεσιών, οι ΟΤΑ έχουν συγκεκριμένα καθήκοντα που πρέπει να εκπληρώνουν και τα ΣΓΠ βρίσκουν άμεση εφαρμογή σε αυτά.

Είναι γενικώς αποδεκτό ότι στο πλαίσιο τις επίλυσης προβλημάτων σε τοπικό επίπεδο, ο απαιτούμενος χρόνος λήψης αποφάσεων καταλήγει να διαδραματίζει εξίσου καθοριστικό ρόλο με την ίδια την απόφαση. Τα τοπικά προβλήματα που εμφανίζουν αυξημένη πολυπλοκότητα σε συνδυασμό με τον περιορισμένο διαθέσιμο χρόνο λήξης αποφάσεων αποτελούν κοινά χαρακτηριστικά των δήμων που βρίσκουν επίλυση στην υιοθέτηση των μεθόδων και της τεχνολογίας των ΣΓΠ (O' Looney, 2000, σελ. 8).

Παράλληλα, μέσω της διαδικασίας της αποκέντρωσης οι ΟΤΑ αναλαμβάνουν περισσότερα καθήκοντα και υποχρεώσεις και ως εκ τούτου προκύπτει η ανάγκη για καλύτερη, γρηγορότερη και αποτελεσματικότερη πρόσβαση και διαχείριση χωρικών δεδομένων. Αφ' ενός η αύξηση των αρμοδιοτήτων των δήμων και κατ’ επέκταση του όγκου των πληροφοριών διαχείρισης, και αφετέρου η αυξανόμενη πίεση για τη βελτίωση της απόδοσης των τοπικών αρχών, οδηγούν τα ΣΓΠ να θεωρούνται από τα πιο χρήσιμα εργαλεία της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Εκτός από τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η χρήση των ΣΓΠ στην εσωτερική λειτουργία και απόδοση της τοπικής αυτοδιοίκησης, συμβάλλει σημαντικά και στην βελτίωση της παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες. Η εκσυγχρονισμένη κυβερνητική ατζέντα έχει ως βασικό άξονα την εποχή της πληροφορίας, επικεντρώνοντας στην πιο αποτελεσματική χρήση των κυβερνητικών πληροφοριακών πόρων και στην παροχή καλύτερων υπηρεσιών στους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Με τη στρατηγική της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-government) όλοι οι δημόσιοι οργανισμοί ενθαρρύνονται να εισέλθουν στην εποχή της καινοτομίας και τους παρέχονται οι κατευθυντήριες αρχές για την καλύτερη αξιοποίηση των πληροφοριών τους. Παράλληλα, σε πολλές υπηρεσίες αναγνωρίζεται η σημασία της επαφής πρόσωπο με πρόσωπο και για το λόγο αυτό στοχεύεται

η επίτευξη της ταχείας ανάπτυξης της ηλεκτρονικής παροχής υπηρεσιών (Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 11).

Οι άξονες πολιτικής της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης περιλαμβάνουν την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών, την αποδοτική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, την υλοποίηση ενιαίου Συστήματος Διαχείρισης του Ανθρώπινου Δυναμικού του Δημοσίου (Human Resource Management System - HRMS), την ανοιχτή διακυβέρνηση και την υλοποίηση έργων υποδομών για φορείς του δημοσίου και την εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων (Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 12.11.2012, http://www.ydmed.gov.gr/?cat=100).

Σύμφωνα με τον νόμο 3979/2011, ως υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ορίζονται οι υπηρεσίες από φορείς του δημόσιου τομέα που συνίσταται στην παραγωγή, διακίνηση και διαχείριση πληροφοριών, δεδομένων και ηλεκτρονικών εγγράφων και στην πραγματοποίηση συναλλαγών μεταξύ των φορέων με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) (ΦΕΚ 138/Α/16.06.2011, σελ. 3000).

Η ανοικτή διακυβέρνηση "*βασίζεται στην ανάγκη του πολίτη για πληροφόρηση, αξιοκρατία και συμμετοχή στη διαμόρφωση των αποφάσεων. Βελτιώνει την ποιότητα των υπηρεσιών του δημοσίου μέσα από την τεχνολογία και την καινοτομία, ενώ ταυτόχρονα οδηγεί σε καλύτερη διαχείριση των πόρων, και κατά συνέπεια, σε αύξηση της αποτελεσματικότητας. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι διασφαλίζει την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στις δράσεις του δημοσίου και έτσι συνεισφέρει άμεσα στην εμπέδωση της υπευθυνότητας και της λογοδοσίας από την πλευρά των φορέων άσκησης της δημόσιας εξουσίας. Οι τέσσερις βασικές αρχές της ανοικτής διακυβέρνησης είναι: (α) η διαφάνεια*[11,12]*, (β) η συμμετοχή των πολιτών*[1,13]*, (γ) η*

[11] Με στόχο την προώθηση της διαφάνειας, τη συμμετοχή των πολιτών στα θέματα της διακυβέρνησης, την καταπολέμηση της διαφθοράς και την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών για την ενίσχυση της διακυβέρνησης, δημιουργήθηκε η Συνεργασία Ανοιχτής Διακυβέρνησης (Open Government Partnership - OGP). Η OGP αποτελεί μια πρωτοβουλία πολυσυμμετοχικής συνεργασίας, η οποία επιβλέπεται από μια συντονιστική επιτροπή που συμπεριλαμβάνει κυβερνητικούς εκπροσώπους και εκπροσώπους από κοινωνικές οργανώσεις πολιτών. Η OGP άρχισε την επίσημη δραστηριότητά του στις 20.09.2011, όταν οι 8 ιδρυτικές κυβερνήσεις (Βραζιλία, Ινδονησία, Μεξικό, Νορβηγία, Φιλιππίνες, Νότιος Αφρική, Ηνωμένο Βασίλειο και Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής) υιοθέτησαν την Διακήρυξη της Ανοιχτής Διακυβέρνησης και ανακοίνωσαν τα σχέδια δράσης των χωρών τους. Από τότε η συμμετοχή στην OGP έχει αυξηθεί κατά 60 χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα (The Open Government Partneship, National action plan for the USA, 2011, σελ. 1, http://www.opengovpartnership.org/about).
Το πρώτο σχέδιο δράσης της ελληνικής συμμετοχής συντάχθηκε τον Απρίλιο του 2012. Οι δεσμεύσεις οι οποίες επέλεξε να αναλάβει η ελληνική κυβέρνηση αφορούν την ενθάρρυνση της δημόσιας συμμετοχής, την αποτελεσματικότερη διαχείριση των δημόσιων πόρων, τα ανοικτά δημόσια δεδομένα και η ενίσχυση της διαφάνειας (Ελληνικό Σχέδιο Δράσης, σελ. 9-13). Οι δεσμεύσεις αυτές οδήγησαν στην ανάδειξη σημαντικών καινοτόμων δράσεων της Ελλάδας προς την ανοιχτή διακυβέρνηση, όπως η Κυβερνητική Πύλη ΕΡΜΗΣ, η πλατφόρμα ανοικτής ηλεκτρονικής διαβούλευσης και προσκλήσεις στελέχωσης, το πρόγραμμα για τη διαφάνεια Δι@ύγεια, η ανοιχτή διάθεση φορολογικών στοιχείων και η δημιουργία του δικτυακού τόπου geodata.gov.gr με

ακεραιότητα και η υπευθυνότητα και (γ) η τεχνολογία και η καινοτομία. Η ανοικτή διακυβέρνηση προσφέρει τη μέγιστη δυνατή δημοσιότητα σε οποιαδήποτε δραστηριότητα της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής αλυσίδας, με στόχο τη δημιουργία καλών πρακτικών που θα καθιερωθούν ως τρόπος διακυβέρνησης" (Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 27.06.2011, http://www.ydmed.gov.gr/?p=67).

Στη τάση διαφάνειας προστίθενται και οι αποφάσεις που καλούνται να πάρουν οι αρμόδιες υπηρεσίες των ΟΤΑ, οι οποίες συχνά σχετίζονται με το χώρο. Συνεπώς, η σημασία των ΣΓΠ και κυρίως των διαδικτυακών ΣΓΠ αυξάνεται, καθώς απαιτείται καλύτερη πρόσβαση σε χωρικά και όχι μόνο δεδομένα, από τους πολίτες.

Τα διαδικτυακά ΣΓΠ βρίσκουν εφαρμογή σε όλους τους στόχους της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης καθώς μπορούν να λειτουργήσουν ως μεσολαβητές μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών, να διαθέτουν πληροφορίες στους πολίτες και να προωθούν την διαφάνεια του δημόσιου οργανισμού (Fu και Sun, 2010, σελ. 20). Η ανάπτυξη ενός διαδικτυακού ΣΓΠ πολλές φορές στοχεύει στην λειτουργία του συστήματος ως μέσο προώθησης της συμμετοχικής διαδικασίας και έχει ως απώτερο σκοπό να συμβάλλει στην ανάδειξη όλων των επιπέδων της ανοιχτής διακυβέρνησης, μεταξύ των οποίων και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

σκοπό την ελεύθερη διάθεση γεωχωρικών δεδομένων στους πολίτες (Ελληνικό Σχέδιο Δράσης, σελ. 5-9, http://www.opengovpartnership.org/country/greece, http://ogp.opengov.gr).

[12] Το Πρόγραμμα Δι@ύγεια στοχεύει στην ενίσχυση της διαφάνειας μέσω της υποχρεωτικής ανάρτησης νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο. Ο δικτυακός τόπος Δι@ύγεια τέθηκε στη διάθεση του κοινού το 2010 και αποτελεί την πρώτη έμπρακτη εφαρμογή της ηλεκτρονικής και της ανοικτής διακυβέρνησης. Μέσω του συγκεκριμένου διαδικτυακού τόπου, ο πολίτης μπορεί να έχει πρόσβαση στο σύνολο των νόμων και αποφάσεων που εκδίδουν τα κυβερνητικά όργανα, οι φορείς του στενού και του ευρύτερου δημόσιου τομέα και οι Ανεξάρτητες Αρχές. Στο Πρόγραμμα Δι@ύγεια έχουν ενταχθεί και οι ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου και βαθμού (ν. 3861/ΦΕΚ 112/Α/13.07.2010, σελ. 2727-2728).

[13] Χαρακτηριστικό παράδειγμα της δημόσιας συμμετοχής και διάθεση ανοιχτών δεδομένων αποτελεί ο διαδικτυακός τόπος geodata.gov.gr. Το geodata.gov.gr αποτελεί την πρώτη προσπάθεια για τη δωρεάν διάθεση γεωχωρικών δεδομένων της ευρύτερης Δημόσιας Διοίκησης προς όλους τους πολίτες της χώρας. Ο διαδικτυακός τόπος ενημερώνεται διαρκώς με δεδομένα από ολοένα και περισσότερους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης. Στόχος του geodata.gov.gr είναι να μπορεί να προσφέρει όλα τα γεωχωρικά δεδομένα που διαθέτει η Δημόσια Διοίκηση, ώστε οι πολίτες, να μπορούν να ελέγχουμε τη δημόσια διοίκηση, να συμμετέχουν ενεργά στην προστασία του περιβάλλοντος και α αναπτύσσουν νέες, έξυπνες εφαρμογές και υπηρεσίες (http://geodata.gov.gr/geodata).

Το geodata.gov.gr συμπεριλαμβάνεται στις δράσεις της Ελληνικής Κυβέρνησης στο πλαίσιο του Open Government Partnership (OGP). Επίσης, η λειτουργία του εντάσσεται στον Οδικό Χάρτη υποστήριξης εφαρμογής του νόμου 3979/2011 για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως παράδειγμα καλής πρακτικής εφαρμογής Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη δημόσια διοίκηση, καθώς και ως αποθετήριο ανοικτών δεδομένων για τη διάθεση γεωχωρικής πληροφορίας. Τέλος, το geodata.gov.gr υποστηρίζει τεχνικά την Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών (βλ. παράγραφο 3.2.2 Υποδομές Χωρικών Δεδομένων σελ. 60), σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για τις ΤΠΕ και την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. (ΦΕΚ 138/Α/16.06.2011, σελ. 3011)

Την ανάγκη αναθεώρησης της σχέσης των αρχών με τους πολίτες δημιούργησε και η αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η δημιουργία ευρύτερων χωρικών μονάδων ΟΤΑ εξαλείφει τις διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ τους και δημιουργεί την ανάγκη εύρεσης άλλων τρόπων επαφής και συνεργασίας του κοινού και των τοπικών αρχών. Η τεχνολογία των ΣΓΠ προσφέρει αυτή τη δυνατότητα και μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα άμεσης επικοινωνίας μεταξύ των δύο αυτών ομάδων.

Συμπερασματικά, η ανάπτυξη ενός δημοτικού ΣΓΠ έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος ψηφιακής διαχείρισης των γεωγραφικών δεδομένων των δήμων που αποβλέπει στη βελτίωση των ροών εργασίας μεταξύ των υπηρεσιών και στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες.

3.3.2 Βασικοί παράγοντες για την επιτυχή υιοθέτηση και εφαρμογή των ΣΓΠ στους ΟΤΑ.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, οι πέντε βασικές συνιστώσες των ΣΓΠ είναι τα δεδομένα, ο τεχνικός εξοπλισμός, το λογισμικό, οι εφαρμογές και το ανθρώπινο δυναμικό. Για την ανάπτυξη και την ενσωμάτωση ενός ΣΓΠ σε ένα πολυλειτουργικό περιβάλλον, όπως είναι οι ΟΤΑ, απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή σε κάθε μια από αυτές τις συνιστώσες, προκειμένου να αξιοποιηθούν τα δυνητικά οφέλη της λειτουργίας του συστήματος (ESRI, 1997, σελ. 1). Σε αντίθεση όμως, με τον τεχνικό εξοπλισμό ή τα δεδομένα, τα οποία μπορούν να αναλυθούν και να επεξεργαστούν προκειμένου να εξυπηρετηθεί κάθε λειτουργία, το ανθρώπινο στοιχείο αφορά περισσότερο ασαφής παράγοντες όπως το προσωπικό του οργανισμού και τις μεταξύ τους σχέσεις (Somers, 1994, σελ. 43).

Οι περιορισμοί που μπορεί να προκύψουν από τον ανθρώπινο παράγοντα, είναι αυτοί που ορίζουν ως κλειδί της επιτυχίας των ΣΓΠ τους χρήστες. Βάσει αυτού, έχουν αναπτυχθεί αρχές σχεδιασμού συστημάτων και εφαρμογών με επίκεντρο τον χρήστη, που θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικές σε συστήματα διαχείρισης γεωγραφικής πληροφορίας (Brown κ.ά., 2013, σελ. 856) με αποτέλεσμα πολλές εργασίες ανάπτυξης εφαρμογών ΣΓΠ να έχουν ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα (Grira κ.ά., 2012, Roth κ.ά., 2010, Rattray, 2006, Rauschert κ.ά., 2002, Lanter κ.ά., 1991).

Ο Maguire υποστηρίζει ότι η υιοθέτηση του σχεδιασμού με επίκεντρο τον χρήστη οδηγεί σε πιο χρηστικά συστήματα και προϊόντα, ενώ παράλληλα μειώνεται ο κίνδυνος αποτυχίας του συστήματος (Maguire, 1998, σελ. 1). Ομοίως, για την επιτυχή εφαρμογή των ΣΓΠ σε

έναν οργανισμό, ο σχεδιασμός της δομής και της λειτουργίας του συστήματος απαιτείται να προσεγγιστεί με βάση τους τελικούς χρήστες. Σε έναν οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης οι τελικοί χρήστες των εσωτερικών εφαρμογών αφορούν το προσωπικό του δήμου ενώ οι τελικοί χρήστες των διαδικτυακών εφαρμογών αφορούν συνήθως τους πολίτες.

Όσον αφορά τις εσωτερικές εφαρμογές, τα οφέλη από το σχεδιασμό με επίκεντρο τον χρήστη, περιλαμβάνουν την αύξηση της παραγωγικότητας, την ελαχιστοποίηση των σφαλμάτων που προέρχονται από τους χρήστες, τη μείωση του κόστους υποστήριξης και εκπαίδευσης, την αυξημένη αποδοχή του συστήματος από τους χρήστες και την ενίσχυση την θετικής φήμης του συστήματος (Maguire, 2001, σελ. 587-588).

Η φιλοσοφία του σχεδιασμού με επίκεντρο το χρήστη ξεκινά από την παραδοχή ότι ο ανθρώπινος παράγοντας είναι πιο πιθανό να καθορίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των ΣΓΠ από τα τεχνολογικά ζητήματα. Εξάλλου η τεχνολογική καινοτομία δεν έχει μεγάλη αξία αν το προϊόν της αποδεικνύεται προβληματικό στην πράξη ή δεν θεωρείται ιδιαίτερα χρήσιμο από τους πιθανούς χρήστες του.

Ο σχεδιασμός ενός τέτοιου συστήματος, προϋποθέτει (Maguire, 2001, σελ. 588-589, Maguire, 1998, σελ. 1):

- σαφή κατανόηση των απαιτήσεων των χρηστών και των εργασιών τους, τις οποίες το σύστημα πρέπει να ικανοποιεί.

- ενεργό συμμετοχή των χρηστών, η οποία ενισχύει την αποδοχή του συστήματος καθώς το προσωπικό έχει την αίσθηση ότι το σύστημα δεν τους επιβλήθηκε αλλά σχεδιάστηκε σε συνεργασία μαζί τους.

- κατάλληλη κατανομή καθηκόντων μεταξύ του χρήστη και του συστήματος, ο διαχωρισμός των οποίων βασίζεται στην εκτίμηση των ικανοτήτων και των περιορισμών των χρηστών.

- επαναληπτικές δοκιμές του συστήματος, οι οποίες θα ανατροφοδοτούνται με στοιχεία χρήσης τους συστήματος από το προσωπικό. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής χρησιμοποιούνται για την περαιτέρω ανάπτυξη του σχεδιασμού του συστήματος.

- διεπιστημονικές ομάδες σχεδιασμού (διοικητικά στελέχη, τελικούς χρήστες, μηχανικούς λογισμικού, γραφίστες, εκπαιδευτικό προσωπικό κ.ά.), προκειμένου να συνδυαστούν οι γνώσεις και οι εμπειρίες όλων των συμμετεχόντων μελών στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και τη χρήση του συστήματος.

Σημαντικό ρόλο στην επιτυχή ανάπτυξη ενός ΣΓΠ παίζει επίσης και η διεπαφή του συστήματος η οποία συμβάλλει καθοριστικά στην αλληλεπίδραση του χρήστη με το σύστημα. Για το λόγο αυτό, ο σχεδιασμός της διεπαφής του ΣΓΠ και των εφαρμογών που αναπτύσσονται πρέπει να στοχεύει στην απλοϊκότητα, στη διευκόλυνση του χρήστη να αντιλαμβάνεται τις λειτουργίες του συστήματος, στην εύκολη χρήση και να ακολουθεί με συνέπεια το εννοιολογικό και το θεωρητικό πλαίσιο ανάπτυξης (Goodchild, 2011, σελ. 4, 8).

Όσο κι αν πληρεί όμως η σχεδίαση του ΣΓΠ τις παραπάνω προϋποθέσεις, το μη καταρτισμένο προσωπικό αποτελεί σημαντικό παράγοντα αποτυχίας της λειτουργίας του. Είναι σύνηθες φαινόμενο, τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού, να αποδίδουν την επιτυχή λειτουργία ενός ΣΓΠ στο εξειδικευμένο προσωπικό, ενώ αντίστοιχα, πολλές αποτυχίες υποστηρίζουν ότι οφείλονται στην έλλειψη εκπαιδευμένων υπαλλήλων (Somers, 2001, σελ. 25).

Η εκπαίδευση δεν είναι απλά μια διαδικασία που γίνεται αφού εγκατασταθεί το σύστημα. Η εκπαίδευση είναι ένας κρίσιμος παράγοντας σε όλη τη διαδικασία σχεδιασμού, ανάπτυξης και λειτουργίας του ΣΓΠ. Το προσωπικό που θα διαχειρίζεται τις εφαρμογές του ΣΓΠ σε έναν δήμο θα πρέπει να είναι επαρκώς εκπαιδευμένο ώστε το σύστημα να χρησιμοποιείται αποτελεσματικά. Θα πρέπει, όχι μόνο να γνωρίζουν πως να χρησιμοποιούν τα εργαλεία του ΣΓΠ, αλλά να κατανοήσουν το σκοπό, τη δομή και τις επιπτώσεις του συστήματος και των δεδομένων που δημιουργούν και χρησιμοποιούν (Somers, 2001, σελ. 27).

Από την άλλη πλευρά, οι Gilfoyle και Thorpe, υποστηρίζουν ότι η επιτυχία ενός ΣΓΠ σε έναν οργανισμό δεν καθορίζεται από έναν παράγοντα αλλά από ένα συνδυασμό παραγόντων. Αυτό προκύπτει από τα αποτελέσματα της έρευνάς τους η οποία περιλάμβανε ένα σύνολο περιπτώσεων μελέτης οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στην Αγγλία (Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 115-199).

Στις περισσότερες περιπτώσεις μελέτης εμφανίστηκαν κοινοί παράγοντες επιτυχίας της εφαρμογής των ΣΓΠ αλλά και παράγοντες που απείλησαν την επιτυχία της αποτελεσματικής λειτουργίας τους. Συνοψίζοντας τα αποτελέσματα της έρευνας, παράγοντες επιτυχίας της λειτουργίας των ΣΓΠ στην τοπική αυτοδιοίκηση αποτέλεσαν κυρίως:

- Οι αυξανόμενες ανάγκες κυρίως των τεχνικών υπηρεσιών για ολοκληρωμένα γεωγραφικά δεδομένα.
- Η πίεση για τεκμηριωμένες λήψεις αποφάσεων.
- Η στήριξη της λειτουργίας του ΣΓΠ από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη.

- Οι περιπτώσεις ατομικής πρωτοβουλίας των υπαλλήλων για τον προσδιορισμό έργων όπου τα ΣΓΠ θα μπορούσαν να προσφέρουν σημαντικά οφέλη.

- Η συλλογική προσέγγιση του έργου εφαρμογής του ΣΓΠ.

Από την άλλη πλευρά, οι παράγοντες που απειλούσαν την επιτυχία της εφαρμογής των ΣΓΠ αφορούσαν κυρίως:

- Τις συχνές σε αρκετές περιπτώσεις, αναδιοργανώσεις των υπηρεσιών και των αρμοδιοτήτων των δήμων.

- Την έλλειψη υποστήριξης της λειτουργίας του ΣΓΠ από τα ανώτερα στελέχη.

- Τη χαμηλή ή την ολοκληρωτική έλλειψη σταθερής χρηματοδότησης για την συντήρηση της λειτουργίας του ΣΓΠ.

- Την έλλειψη επίγνωσης των δυνατοτήτων των ΣΓΠ.

- Την υποτίμηση του χρόνου και του κόστους της συλλογής των δεδομένων που διαχειρίζεται το ΣΓΠ.

Ως αποτέλεσμα, οι Gilfoyle και Thorpe ανέπτυξαν την θεωρία των έξι διαστάσεων στις οποίες βασίζεται η επιτυχία ενός ΣΓΠ σε έναν οργανισμό (Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 84). Οι βασικές διαστάσεις τις θεωρίας τους είναι:

- Το όραμα, το οποίο αφορά τη σαφήνεια των στόχων που θέτει ο ΟΤΑ με τη χρήση του ΣΓΠ. Η κατανόηση του ρόλου του ΣΓΠ σε έναν οργανισμό πραγματοποιείται από απαντήσεις σε ερωτήματα όπως "ποιος θα το χρησιμοποιεί;", "ποιες είναι οι διάφορες εργασίες που θα πρέπει να γίνουν;", "ποιοι είναι οι μακροπρόθεσμοι λειτουργικοί στόχοι;", "ποιες λειτουργίες και ποια συστήματα θα πρέπει να ενσωματωθούν στο ΣΓΠ;". Οι απαντήσεις αυτών των ερωτημάτων, δίνουν λύσεις σε πολλά προβλήματα που εμφανίζονται κατά τη διαδικασία υλοποίησης του συστήματος (Somers, 1994, σελ. 42).

- Η δέσμευση, που αφορά την υποστήριξη του ΟΤΑ για την ανάπτυξη του ΣΓΠ, κυρίως από τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη και το επίπεδο των πόρων που έχει δεσμευτεί για το σκοπό αυτό.

- Ο οργανισμός, από τη σκοπιά του πόσο καλές δομές εργασίας έχουν δημιουργηθεί στον ΟΤΑ και πόσο καλά έχουν κατανεμηθεί σαφείς ευθύνες για την καθοδήγηση, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την εισαγωγή του ΣΓΠ.

- Το προσωπικό, που αφορά το βαθμό υποστήριξης των υπαλλήλων για τα σχέδια ανάπτυξης ενός ΣΓΠ, το επίπεδο των δεξιοτήτων τους και την πρόβλεψη για συναφή προγράμματα κατάρτισης και ευαισθητοποίησης των χρηστών του συστήματος, τα οποία μεγιστοποιούν την απόδοση μιας τέτοιας επένδυσης.

- Τα συστήματα, και συγκεκριμένα η επιλογή των κατάλληλων συστημάτων που παρέχεται από το βαθμό στον οποίο έχουν καθοριστεί οι βασικές απαιτήσεις του ΟΤΑ.

- Τα δεδομένα, οι προδιαγραφές τους και η ποιότητά τους, αλλά και η αξιολόγηση των εργασιών συλλογής και μετατροπής του.

Το σημείο εκκίνησης για την επίτευξη των έξι διαστάσεων, είναι η διενέργεια ενός ερωτηματολογίου που αξιολογεί το βαθμό συμμετοχής των διαστάσεων και θα συμπληρώνετε είτε από ανώτερα διευθυντικά στελέχη ή, κατά προτίμηση, από μια ευρύτερη ομάδα, όπως η διευθύνουσα επιτροπή ΣΓΠ. Στο σχήμα 3.2 οι διαστάσεις αυτές παρουσιάζονται γραφικά ως ένας τροχός, ο οποίος αποτελεί ένα σύστημα βαθμολόγησης των διαστάσεων που επιτρέπει την επισήμανση των αδύναμων τομέων και κατ' επέκταση τη βάση για το σχεδιασμό διορθωτικών ενεργειών (Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 85).

Σχήμα 3.2 Τροχός επίδοσης ΣΓΠ σε έναν ΟΤΑ που βρίσκεται στο αρχικό στάδιο ανάπτυξης ενός τέτοιου συστήματος.

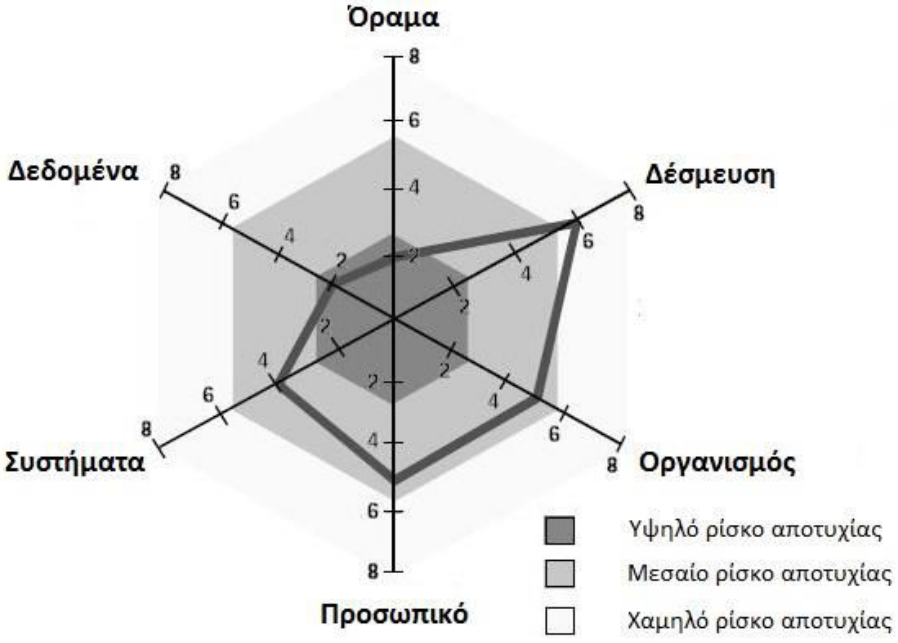

Πηγή: *Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 85.*

Το αποτέλεσμα του ελέγχου επίδοσης ενός ΣΓΠ μπορεί επίσης να ενσωματωθεί στην κατάρτιση και στα σεμινάρια ενημέρωσης του προσωπικού. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι κατά την εκτίμηση της επιτυχίας ή της αποτυχίας ενός ΣΓΠ, είναι σημαντικό να διατηρηθούν ευρύτερα όρια, καθώς ένα ΣΓΠ που μπορεί να θεωρείται επιτυχές, ενδέχεται να προκαλέσει μαζική οργανωτική διάσπαση. Ως εκ τούτου, συνιστάται ιδιαίτερη προσοχή κατά τη μέτρηση της επίδοσης ενός ΣΓΠ.

Συμπερασματικά, η επιτυχής υιοθέτηση μιας σύνθετης/συνδυαστικής τεχνολογίας όπως είναι τα ΣΓΠ, σε έναν οργανισμό, εξαρτάται από πολλά χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος του οργανισμού (Herborn, 1999, σελ. 2). Παρόλο που το περιβάλλον ενός οργανισμού έχει αρκετές πιθανές ερμηνείες, στο πλαίσιο των ΟΤΑ αφορά κυρίως το γεωγραφικό περιβάλλον[14], το πολιτικό και οικονομικό περιβάλλον και το περιβάλλον που δημιουργείται από τον ίδιο τον οργανισμό και αφορά τις εσωτερικές του δομές και σχέσεις (Herborn, 1999, σελ. 5-6). Οι παράγοντες που συνθέτουν το εσωτερικό περιβάλλον είναι αυτοί που συμβάλλουν, θετικά ή αρνητικά στην υιοθέτηση και την εφαρμογή των ΣΓΠ σε έναν δήμο (Herborn, 1999, σελ. 2).

3.4 Εφαρμογές Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Οι εφαρμογές των ΣΓΠ εντοπίζονται σε ένα ευρύ φάσμα πεδίων όπως η γεωλογία, το περιβάλλον, η γεωργία, οι μεταφορές, ο τουρισμός, η υγεία, η χαρτογραφία κ.ά. Οι Paul Longley κ.ά. αναφέρονται σε τέσσερις ευρύτερους αντιπροσωπευτικούς τομείς εφαρμογών των ΣΓΠ: (α) την κυβέρνηση και τις δημόσιες υπηρεσίες, (β) τον επιχειρηματικό σχεδιασμό και το σχεδιασμό υπηρεσιών, (γ) τον τομέα των logistics και των μεταφορών και (δ) τον τομέα του περιβάλλοντος (Longley κ.ά., 2005, σελ. 41). Στον πρώτο τομέα, της κυβέρνησης και των δημόσιων υπηρεσιών, εντάσσεται και η τοπική αυτοδιοίκηση που αποτελεί τη βάση των επιπέδων διοίκησης της κυβέρνησης της χώρας.

Τα ΣΓΠ βρίσκουν εφαρμογή σε όλα τα επίπεδα της τοπικής αυτοδιοίκησης, από τη δημιουργία χαρτών μέχρι την ανάπτυξη πολύπλοκων εφαρμογών χωρικής ανάλυσης και λήψης αποφάσεων. Μέχρι σήμερα, η αξιοποίηση των ΣΓΠ στην τοπική αυτοδιοίκηση έχει επικεντρωθεί κυρίως στις εφαρμογές χαρτογράφησης, διαχείρισης γης και ιδιοκτησίας, ανάλυσης δικτύων, ανάλυσης συμβάντων, κοινωνικοοικονομικών αναλύσεων και διαχείρισης

[14] Το γεωγραφικό περιβάλλον αφορά την χωρική μονάδα δραστηριοποίησης του ΟΤΑ (Herborn, 1999, σελ. 5).

περιβάλλοντος (Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 37). Παρόλο που τα ΣΓΠ δεν είναι απλά συστήματα για την αυτοματοποίηση της χειρωνακτικής εργασίας ή της επιτάχυνσης της επεξεργασίας των δεδομένων, οι εφαρμογές που έχουν αναπτυχθεί στα παραπάνω πεδία αφορούν κυρίως τέτοιες λειτουργίες.

Ωστόσο, πρέπει να ληφθούν υπόψη ευρύτερα ζητήματα στην ανάπτυξη εφαρμογών σε έναν δήμο, καθώς οι κυβερνήσεις είναι υπεύθυνες μακροπρόθεσμα για την υγεία, την ασφάλεια και την ευημερία των πολιτών (O' Looney, 2000, σελ. 4). Για το λόγο αυτό, οι τυπικές εφαρμογές ΣΓΠ στην τοπική αυτοδιοίκηση θα πρέπει να περιλαμβάνουν για παράδειγμα τον έλεγχο των κινδύνων για τη δημόσια υγεία, τη διαχείριση του κτιριακού αποθέματος, την παροχή κονδυλίων κοινωνικής πρόνοιας, καθώς και την παρακολούθηση της εγκληματικότητας. Επιπλέον, η χρήση γεωδημογραφικών δεδομένων μπορεί να συμβάλλει στην επιχειρησιακή, τακτική και στρατηγική λήψη αποφάσεων στην επιβολή νόμων, στον σχεδιασμό του τομέα της υγείας και στη διαχείριση των συστημάτων εκπαίδευσης (Longley κ.ά., 2005, σελ. 42).

Μέχρι σήμερα έχει πραγματοποιηθεί πληθώρα μελετών και ερευνητικών εργασιών που αφορούν την ανάπτυξη εφαρμογών που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο της δραστηριότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μεγάλο ερευνητικό ενδιαφέρον εντοπίζεται κυρίως στους τομείς:

- του *πολεοδομικού και αστικού σχεδιασμού*, με αρκετές εργασίες που μελετάνε ή/και αναπτύσσουν εφαρμογές αστικού σχεδιασμού με έμφαση τη συμβολή τους στη λήψη αποφάσεων (Διαμαντάκης κ.ά., 2012, Bugs κ.ά., 2010, Morgan και LaFary, 2009, Patterson και Hoalst-Pullen, 2009, Stevens κ.ά., 2007, Sandstrom κ.ά., 2006, Kohsaka, 2001, Ceccato και Snickars, 2000)

- των *μεταφορών*, όπου δίνεται έμφαση στην ανάλυση και στη διαχείριση των δημόσιων μεταφορών και των δρομολογήσεων (Chalkias κ.ά., 2013α, Stenneth κ.ά., 2011, Chen κ.ά., 2008, Elangovan, 2006, σελ. 130-135,Ghose κ.ά., 2006, Tang και Waters, 2005, Goodchild, 2000)

- των *υποδομών*, όπως η διαχείριση και ο έλεγχος δικτύων κοινής ωφέλειας (παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, νερού και φυσικού αερίου), οδικών δικτύων και κτιριακών υποδομών (Wang κ.ά., 2013, Jacubiec και Reinhart, 2013, Ru κ.ά., 2013, Glover κ.ά., 2012, Solanki και Seetha, 2012, Κοντοές, 2012, Oliveira κ.ά., 2008, Curtin, 2007, Kaijuka, 2007)

- του *κτηματολογίου (land and property)* και των *χρήσεων γης*, όσον αφορά την διαχείριση και την αξιολόγηση των οικιστικών ακινήτων, τον αντίκτυπο γεγονότων στις αξίες

παρακείμενων κτιρίων, την ανάλυση χωρικών μεταβολών ή αλλαγών χρήσεων γης, τη διαχείριση εγκαταλελειμμένων ή αχρησιμοποίητων εκτάσεων κ.ά. (Bryn κ.ά., 2013, Carver κ.ά., 2012, Wallner, 2012, Λιαρίκος κ.ά., 2012, Bauer, 2009, García κ.ά., 2008, Hayles, 2006, Wubneh και Shen, 2004, Mitchell, 1997, σελ. 10-17, Simons και Salling, 1995, Rhind, 1991)

- της *υγείας*, κυρίως για την διευκόλυνση των παροχών υγείας, την χωροθέτηση των υπηρεσιών υγείας αλλά και την χωρική ανάλυση ασθενειών και άλλων θεμάτων που σχετίζονται με την υγεία (Chalkias κ.ά., 2013β, Boondao, 2012, Gao κ.ά., 2008, Ramani κ.ά., 2007, Gosselin κ.ά., 2005, Croner, 2003, Mitchell, 1997, σελ. 82-90)

- του *περιβάλλοντος*, με εφαρμογές που αφορούν κυρίως την μέτρηση ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της ηχορύπανσης, τη διαχείριση στερεών αποβλήτων, τη διαχείριση αστικού πράσινου, την κλιματική αλλαγή κ.ά. (Joseph κ.ά., 2014, Kalogeropoulos και Chalkias, 2013, Wang και Chen, 2013, Tang κ.ά., 2012, Cinterby κ.ά., 2008, Sharholy κ.ά., 2008, Χρυσουλάκης κ.ά., 2007, Kong και Nakagoshi, 2006)

- των *φυσικών καταστροφών*, όπως η σεισμική δραστηριότητα, οι πλημμύρες, οι πυρκαγιές, οι κατολισθήσεις κ.ά. τόσο από την σκοπιά της πρόληψης και της πρόβλεψης όσο και από την πλευρά της διαχείρισης των συμβάντων και των επιπτώσεων (Ferentinou και Chalkias, 2013, Notebaert και Piégay, 2013, Gioti κ.ά., 2013, Ρούμελης κ.ά., 2013, Theilen-Willige κ.ά., 2012, Τσιώνας κ.ά., 2010, Kamp κ.ά., 2008, Walsby, 2007, Coulibaly κ.ά., 2004, Al-Sabhan κ.ά., 2003)

- των *κοινωνικοοικονομικών φαινομένων*, όπως χωρική ανάλυση της εγκληματικότητας, των κοινωνικά υποβαθμισμένων περιοχών, της τοπικής οικονομίας και χωρική στατιστική ανάλυση της φτώχειας (Henke και Petropoulos, 2013, Καρβέλα, 2012, Gale κ.ά., 2011, Αλεβιζάκη κ.ά., 2010, Bell κ.ά., 2007, Chainey κ.ά., 2005, Harris και Frost, 2005, Eck κ.ά., 2005, Brown, 2003, Chen και Du, 2004)

Πολλές εφαρμογές των παραπάνω τομέων μπορούν να κατηγοριοποιηθούν και ανάλογα τη συμβολή τους στις διάφορες λειτουργίες του δήμου, εάν για παράδειγμα ο κύριος άξονας της εφαρμογής είναι η καταγραφή, η ανάλυση ή η διαχείριση. Στον πίνακα 3.2 συνοψίζονται όλες οι εφαρμογές ΣΓΠ που μπορούν να αναπτυχθούν στην τοπική αυτοδιοίκηση ανά τομείς ενδιαφέροντος και βάσει της συμβολής τους στις υπηρεσίες καταγραφής υποδομών, κτιρίων και πληθυσμού, στην ανάλυση πολιτικής και στο στρατηγικό σχεδιασμό και τη μοντελοποίηση. Σε κάθε συνδυασμό αναφέρονται χαρακτηριστικά παραδείγματα εφαρμογών που μπορούν να αναπτυχθούν και να λειτουργήσουν σε έναν ΟΤΑ.

Πίνακας 3.2 Εφαρμογές ΣΓΠ στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Τομείς Ενδιαφέροντος / **Τομείς Υπηρεσιών**	**Εφαρμογές Καταγραφής** (εντοπισμός πληροφοριών ακινήτων, όπως η κυριότητα και ο υπολογισμός φόρων με τη χρήση ηλεκτρονικού χάρτη)	**Εφαρμογές Ανάλυσης Πολιτικής** (π.χ. πλήθος χαρακτηριστικών ανά περιοχή, προσβασιμότητα σε κάποιο χαρακτηριστικό, συσχέτιση των δημογραφικών χαρακτηριστικών με γεωλογικά χαρακτηριστικά κ.ά.)	**Εφαρμογές Διαχείρισης / Διαμόρφωσης Πολιτικής** (π.χ. αποτελεσματικότερη δρομολόγηση, εναλλακτική μοντελοποίηση πρόβλεψη μελλοντικών αναγκών, προγραμματισμός εργασιών κ.ά.)
Οικονομική Ανάπτυξη	Εντοπισμός της θέσης των μεγάλων επιχειρήσεων και των κυρίων απαιτούμενων πόρων τους	Ανάλυση των απαιτούμενων πόρων μέσω των πιθανών τοπικών προμηθευτών	Ενημέρωση των επιχειρήσεων σχετικά με τη διαθεσιμότητα των τοπικών προμηθευτών
Διαμόρφωση Δρομολογίων Μεταφοράς και Υπηρεσιών	Προσδιορισμός των δρομολογίων των βυτιοφόρων μεταφοράς αποβλήτων, του δυναμικού και των απαιτήσεων στελέχωσης του τομέα, προσδιορισμός των χώρων υγειονομικής ταφής και ανακύκλωσης	Ανάλυση της δυνατότητας απορρόφησης με βάση την ανάπτυξη συγκεκριμένων περιοχών, ανάλυση μοτίβων ατυχημάτων ανάλογα με την τον τύπο της περιοχής	Προσδιορισμός των ιδανικών περιοχών υψηλής ανάπτυξης που βασίζεται σε κριτήρια όπως η μεταφορική δυνατότητα
Στέγαση	Καταγραφή του κτιριακού αποθέματος, του έτους κατασκευής των κτιρίων, της κατάστασή τους, της αντοχής τους, του ιδιοκτησιακού καθεστώτος (δημόσιο, ιδιωτικό, μίσθωση, κ.λπ.) και των δημογραφικών στοιχείων	Ανάλυση της υποστήριξης του προγράμματος στέγασης από το κοινό ανά γεωγραφική περιοχή, των χρονοαποστάσεων από περιοχές χαμηλών εισοδημάτων προς τις εγκαταστάσεις βασικών υπηρεσιών κ.ά.	Ανάλυση της χρηματοδότησης για την αποκατάσταση κατοικιών, θέση των εγκαταστάσεων των σχετικών δημοσίων υπηρεσιών, σχεδιασμός για επενδύσεις κεφαλαίων σε προγράμματα στέγασης με βάση τις προβλέψεις αύξησης του πληθυσμού
Υποδομές	Καταγραφή δρόμων, πεζοδρομίων, γεφυρών, κοινωφελών δικτύων (τοποθεσία, όνομα, κατάσταση, θεμελίωση και πιο πρόσφατη συντήρηση)	Ανάλυση της κατάστασης των υποδομών με τη χρήση δημογραφικών μεταβλητών, όπως οι μεταβολές του εισοδήματος και του πληθυσμού	Ανάλυση προγραμματισμού συντηρήσεων και επεκτάσεων
Υγεία	Εντοπισμός των θέσεων των ατόμων που εμφανίζουν ιδιαίτερα προβλήματα υγείας	Χωροχρονική ανάλυση της εξάπλωσης νόσων, επιπτώσεις των περιβαλλοντικών συνθηκών στις ασθένειες	Ανάλυση για τον εντοπισμό πιθανών αιτιών των νόσων

Πηγή: *Longley κ.ά., 2005, σελ. 43-44, O' Looney, 2000, σελ. 4.*

(συνέχεια του Πίνακα 3.2)

Τομείς Ενδιαφέροντος / **Τομείς Υπηρεσιών**	**Εφαρμογές Καταγραφής** (εντοπισμός πληροφοριών ιδιοκτησιών, όπως η κυριότητα και ο υπολογισμός φόρων κάνοντας με τη χρήση ηλεκτρονικού χάρτη)	**Εφαρμογές Ανάλυσης Πολιτικής** (π.χ. πλήθος χαρακτηριστικών ανά περιοχή, προσβασιμότητα σε κάποιο χαρακτηριστικό, συσχέτιση των δημογραφικών χαρακτηριστικών με γεωλογικά χαρακτηριστικά κ.ά.)	**Εφαρμογές Διαχείρισης / Διαμόρφωσης Πολιτικής** (π.χ. αποτελεσματικότερη δρομολόγηση, πρόβλεψη μελλοντικών αναγκών, προγραμματισμός εργασιών κ.ά.)
Φορολογικό Μητρώο	Ταυτοποίηση στοιχείων κυριότητας ανά ιδιοκτησία	Ανάλυση φορολογικών εσόδων με βάση τη χρήση γης σε διάφορες αποστάσεις από το κέντρο της πόλης	Πρόβλεψη μεταβολών στα φορολογικά έσοδα λόγω αλλαγών στις χρήσεις γης
Ανθρωπιστικές Υπηρεσίες	Καταγραφή των συνοικιών με πολλούς δείκτες κοινωνικού κινδύνου, θέση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων	Ανάλυση της εναρμόνισης των εγκαταστάσεων παροχής υπηρεσιών με τις πληθυσμιακές ανάγκες που εμφανίζει η περιοχή	Χωροθέτηση δημόσιων υπηρεσιών, δρομολόγηση μέσων μαζικής μεταφοράς, σχεδιασμός προγραμμάτων και κοινωνικές παρεμβάσεις με βάση την τοποθεσία κ.ά.
Επιβολή του Νόμου	Καταγραφή των θέσεων των αστυνομικών τμημάτων, των αδικημάτων, των συλλήψεων, των καταδικασθέντων δραστών και των θυμάτων, καταγραφή των περιπολιών της αστυνομίας, θέσεις των συστημάτων προειδοποίησης και ασφαλείας	Ανάλυση της αστυνομικής παρουσίας, πλήθος αστυνομικών σε σχέση με την πυκνότητα της εγκληματικής δραστηριότητας, προφίλ των θυμάτων σε σχέση με τον τοπικό πληθυσμό, πείρα των αστυνομικών και καθήκοντα περιπολίας κ.ά.	Ανακατανομή των πόρων και των εγκαταστάσεων της αστυνομίας σε περιοχές όπου η εκμετάλλευσή τους μπορεί να είναι περισσότερο αποδοτική και αποτελεσματική, δημιουργία χαρτών με τυχαία δρομολόγια με στόχο τη μείωση της προβλεψιμότητας των περιπολιών της αστυνομίας.
Σχεδιασμός της Χρήσης Γης	Καταγραφή οικοπέδων σε περιοχές εντός σχεδίου πόλεως, πλημμυρικές ζώνες, βιομηχανικά πάρκα, χρήσεις γης, χώροι πρασίνου κ.λπ.	Ανάλυση του ποσοστού χρήσης γης σε κάθε κατηγορία, επίπεδα πυκνότητας ανά συνοικία, κίνδυνοι που απειλούν τα θετικά στοιχεία ενός οικισμού, γειτνίαση σε περιοχές που εμφανίζουν ανεπιθύμητες χρήσεις γης	Εκτίμηση των σχεδίων χρήσης γης με βάση τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των γειτονικών πληθυσμών (π.χ. μια βιομηχανία με καπνοδόχους μπορεί να τοποθετηθεί σε κοντινή απόσταση από ένα νοσοκομείο για αναπνευστικά νοσήματα;)

Πηγή: *Longley κ.ά., 2005, σελ. 43-44, O' Looney, 2000, σελ. 4.*

(συνέχεια του Πίνακα 3.2)

Τομείς Ενδιαφέροντος / Τομείς Υπηρεσιών	**Εφαρμογές Καταγραφής** (εντοπισμός πληροφοριών ιδιοκτησιών, όπως η κυριότητα και ο υπολογισμός φόρων κάνοντας με τη χρήση ηλεκτρονικού χάρτη)	**Εφαρμογές Ανάλυσης Πολιτικής** (π.χ. πλήθος χαρακτηριστικών ανά περιοχή, προσβασιμότητα σε κάποιο χαρακτηριστικό, συσχέτιση των δημογραφικών χαρακτηριστικών με γεωλογικά χαρακτηριστικά κ.ά.)	**Εφαρμογές Διαχείρισης / Διαμόρφωσης Πολιτικής** (π.χ. αποτελεσματικότερη δρομολόγηση, πρόβλεψη μελλοντικών αναγκών, προγραμματισμός εργασιών κ.ά.)
Πάρκα και Αναψυχή	Καταγραφή πάρκων, χώρων αναψυχής, μονοπατιών κ.ά.	Ανάλυση της προσβασιμότητας σε πάρκα και υπηρεσίες αναψυχής, προσβασιμότητα των σχετικών ηλικιακών ομάδων σε κατάλληλους χώρους αναψυχής	Μοντελοποίηση των προβλέψεων μεταβολής του πληθυσμού και τις πιθανές μελλοντικές ανάγκες για χώρους αναψυχής
Έλεγχος του Περιβάλλοντος	Καταγραφή των περιβαλλοντικών κινδύνων σε σχέση με ζωτικής σημασίας πόρους όπως τα υπόγεια ύδατα, διαστρωμάτωση μη σημειακών πηγών μόλυνσης	Ανάλυση της ταχύτητας διάδοσης των επιπέδων συσσωρευμένης μόλυνσης, ανάλυση της μείωσης της διάρκειας ζωής σε συγκεκριμένες περιοχές λόγω περιβαλλοντικών κινδύνων	Μοντελοποίηση πιθανών περιβαλλοντικών κινδύνων σε συγκεκριμένες περιοχές, ανάλυση των προγραμμάτων για την εξάλειψη της πολυεπίπεδης μόλυνσης σε συγκεκριμένες περιοχές
Διαχείριση Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης	Χαρτογράφηση των βασικών διαδρομών εκκένωσης, της κυκλοφοριακής ροής που μπορούν να υποστηρίξουν και τα επικίνδυνα σημεία που εμφανίζουν (π.χ. γέφυρες που μπορεί να καταστραφούν από σεισμό)	Ανάλυση των πιθανών επιπτώσεων των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στις διαδρομές εκκένωσης, στη ροή της κυκλοφορίας κ.λπ.	Μοντελοποίηση των επιπτώσεων τοποθέτησης εγκαταστάσεων και υπηρεσιών απόκρισης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης σε συγκριμένες τοποθεσίες
Πληροφορίες Πολιτών / Γεωδημογραφικά Δεδομένα	Προσδιορισμός της θέσης των ατόμων με συγκεκριμένα δημογραφικά χαρακτηριστικά, όπως τα εκλογικά μοτίβα, τις καθημερινές μετακινήσεις, τα επαγγέλματα κ.ά.	Ανάλυση των εκλογικών χαρακτηριστικών συγκεκριμένων περιοχών	Μοντελοποίηση των επιπτώσεων της τοποθέτησης περιπτέρων παροχής πληροφοριών σε συγκεκριμένα σημεία

Πηγή: *Longley κ.ά., 2005, σελ. 43-44, O' Looney, 2000, σελ. 4.*

3.4.1 Διαδικτυακές εφαρμογές

Οι εφαρμογές των ΣΓΠ επωφελήθηκαν σημαντικά από την υιοθέτηση του παγκόσμιου ιστού και σήμερα υπάρχουν πολλές επιτυχημένες διαδικτυακές εφαρμογές (Lonley κ.ά., 2005, σελ. 21). Οι διαδικτυακές εφαρμογές που αναπτύσσονται κυρίως στο πλαίσιο της τοπικής αυτοδιοίκησης αφορούν:

- τη *διάθεση γεωγραφικών πληροφοριών*, είτε μέσω διαδραστικών χαρτών οι οποίοι παρέχουν δημόσια δεδομένα και πληροφορίες των υπηρεσιών του δήμου (πληροφορίες για τα δίκτυα κοινής ωφέλειας, πληροφορίες χρήσεων γης κ.ά.), είτε μέσω διαδικτυακών πυλών που επιτρέπουν την λήψη δημόσιων δεδομένων (Artigas κ.ά., 2009, McLeod, 2008, http://webmap.charnwood.gov.uk/webmaplayers, http://lincoln.ne.gov/city/plan/its/gis.htm, http://www.cityofpalmdale.org/departments/traffic/maps/maps.asp#maps, Hauser κ.ά., 2005, http://www.denvergov.org/maps, Harder, 1998, σελ. 19-25)

- τις *υπηρεσίες αξιοποίησης της γεωγραφικής θέσης* (based-location services), όπως η δημιουργία διαδικτυακού χάρτη οδηγού και εφαρμογές που παρέχουν πρόσβαση σε ποικίλες πληροφορίες ή υπηρεσίες που αφορούν τη συγκεκριμένη θέση ή την περιοχή καθώς και τη πλοήγηση σε επιλεγμένους προορισμούς του άμεσου ενδιαφέροντος ενός χρήστη (The City of Palmdale GIS Section, 2008, http://gis.cityofpalmdale.org/frameset.asp, Kim κ.ά., 2004, http://www.ecupertino.org/gis/index.html, http://ec2-23-23-197-32.compute-1.amazonaws.com/CupertinoAtAGlance)

- τη *συλλογή γεωγραφικών πληροφοριών*, όπως εφαρμογές που δίνουν τη δυνατότητα στο χρήστη να αναφέρει προβλήματα με χωρικό προσδιορισμό ή εφαρμογές που στοχεύουν στη συγκέντρωση δεδομένων που διαθέτουν οι χρήστες για την συμπλήρωση ενός τουριστικού χάρτη ή ενός χάρτη οδηγού (π.χ. φωτογραφίες, σχόλια κ.λπ.) ή στοιχεία που αφορούν περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά κ.ά. (DeMeritt, 2011, http://www.citysourced.com, Ganapati, 2011, Newman κ.ά., 2010, Lee κ.ά., 2006)

- το *σχεδιασμό, την ανάλυση και τα συστήματα λήψης αποφάσεων*, όσον αφορά τον περιβαλλοντικό και τον αστικό σχεδιασμό, την διαχείριση υδάτινων πόρων κ.ά. (Paramonov κ.ά., 2013, Kelly κ.ά., 2012, Ki και Hur, 2011, Sugumaran κ.ά., 2004, Harder, 1998, σελ. 81-86)

Μέσα από τις διαδικτυακές εφαρμογές, οι πολίτες γίνονται κοινωνοί και χρήστες πλήθους πληροφοριών και υπηρεσιών που αφορούν τον δήμο ενώ παράλληλα μπορούν να συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας και του διαδικτύου στην κινητή τηλεφωνία, είχε ως αποτέλεσμα πολλές από τις διαδικτυακές εφαρμογές ΣΓΠ να αναπτυχθούν με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι διαθέσιμες και στα λειτουργικά συστήματα των κινητών τηλεφώνων. Το γεγονός αυτό αυξάνει ακόμη περισσότερο την αμεσότητα του χρήστη με την γεωγραφική πληροφορία και την χρήση εφαρμογών ΣΓΠ.

Γενικά παρατηρείται, ότι το πλήθος των εφαρμογών των ΣΓΠ που εντάσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ, τόσο των εσωτερικών εφαρμογών όσο και των διαδικτυακών, είναι απροσδιόριστο. Φυσικά, η ανάπτυξη της εκάστοτε εφαρμογής δεν αφορά όλους τους δήμους. Οι ανάγκες, οι ελλείψεις και τα προβλήματα που εμφανίζει κάθε δήμος είναι οι παράγοντες που καθορίζουν την επιλογή και την ανάπτυξη μιας εφαρμογής ΣΓΠ. Ωστόσο, η ανάπτυξη ορισμένων από τις διαδικτυακές εφαρμογές και κυρίως αυτών που αφορούν την πρόσβαση σε γεωγραφικές πληροφορίες και την ελεύθερη διάθεση των δημόσιων δεδομένων, κρίνεται απαραίτητη από κάθε δήμο.

3.5 Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών και Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα

3.5.1 Ιστορική αναδρομή

Τα ΣΓΠ εισήχθησαν στους οργανισμούς του δημόσιου τομέα της Ελλάδας, στα τέλη της δεκαετίας του 1980 με αρχές του 1990 (Assimakopoulos, 1996, σελ. 150). Η ενσωμάτωση της τεχνολογίας των ΣΓΠ στην τοπική αυτοδιοίκηση είναι πολύπλοκη, δυναμική και βασίζεται κυρίως στους διαθέσιμους πόρους, ανθρώπινους και οικονομικούς (Patterson και Hoalst-Pullen, 2009, σελ. 207). Η διαπίστωση αυτή εξηγεί το γεγονός ότι για την υιοθέτηση και τη χρήση των ΣΓΠ στους ελληνικούς οργανισμούς πραγματοποιήθηκαν πολλές χρηματοδοτήσεις, εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος προερχόταν από την ΕΕ Τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ) χρηματοδότησαν την υιοθέτηση καινοτομιών ΣΓΠ από το Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση, το Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών, καθώς και τη Διεύθυνση Δασών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Επιπλέον, ειδικά προγράμματα της ΕΕ έχουν χρηματοδοτήσει σημαντικές προσπάθειες στο πεδίο των ΣΓΠ όπως το πρόγραμμα CORINE το οποίο έχει αναπτύξει περιβαλλοντικές εφαρμογές ΣΓΠ σε επίπεδο εθνικής κλίμακας (Assimakopoulos, 1996, σελ. 149-150).

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (European Social Fund - ESF) χρηματοδοτούσε παράλληλα την εκπαίδευση του προσωπικού των δημόσιων οργανισμών της Ελλάδας στους τομείς των νέων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων των ΣΓΠ στις δημοτικές αρχές.

Ο δήμος της Καλαμάτας αποτέλεσε τον πρώτο ελληνικό δήμο που χρησιμοποίησε εφαρμογές ΣΓΠ, ως μέρος προγραμμάτων ανοικοδόμησης μετά το σεισμό του 1986. Το 1988 ο δήμος της Ρόδου ξεκίνησε την ανάπτυξη εφαρμογής ΣΓΠ για την αποκατάσταση τμήματος της μεσαιωνικής πόλης. Το 1989, τη σκυτάλη στη χρήση εφαρμογών ΣΓΠ παίρνει ο δήμος Νίκαιας και το 1990 ο δήμος Άνω Λιοσίων και Καλαμαριάς. Την επόμενη δεκαετία, με τη χρηματοδότηση της ΕΕ, μεγάλος αριθμός δήμων σε όλη την Ελλάδα υιοθετούν τη χρήση εφαρμογών ΣΓΠ, δίνοντας έμφαση σε εφαρμογές πολεοδομικού σχεδιασμού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι δήμοι Βόλου και Κω οι οποίοι, το 1991 και το 1990 αντίστοιχα, εισήγαγαν στη Διεύθυνση Πολεοδομίας εφαρμογές ΣΓΠ που αφορούσαν τις χρήσεις γης, την επέκταση σχεδίου πόλεως, τη μελέτη μικρής κλίμακας βιομηχανικής ζώνης κ.ά. (Assimakopoulos, 1996, σελ. 152-157).

Γενικά, οι εφαρμογές που ανέπτυσσαν οι δήμοι εκείνη τη χρονική περίοδο δεν αξιοποιούσαν τις δυνατότητες που μπορούσαν να τους προσφέρουν τα ΣΓΠ. Για το λόγο αυτό, πολλοί υποστήριζαν ότι "*τα ΣΓΠ στην ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση είναι σαν μια Rolls Royce που τη χρησιμοποιούν για να κουβαλάνε τούβλα*"[15] (Assimakopoulos, 1996, σελ. 159).

Διανύοντας πλέον την τρίτη δεκαετία από την εισαγωγή των ΣΓΠ στους ελληνικούς ΟΤΑ, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των δήμων έχει προχωρήσει στην ανάπτυξη δημοτικών ΣΓΠ κι ότι έχουν πραγματοποιηθεί βασικές αλλαγές στον τρόπο χρήσης τους από τις υπηρεσίες και τα τμήματα των δήμων. Αυτό έγκειται στο γεγονός αφενός λόγω της προόδου της τεχνολογίας, παράλληλα με την οποία τα συστήματα αυτά εξελίχθηκαν και ανέπτυξαν νέες δυνατότητες και εφαρμογές, κι αφετέρου λόγω της δραστικής μείωσης του κόστους του εξοπλισμού και του λογισμικού. Ωστόσο, εντοπίζονται πολλές διαφοροποιήσεις μεταξύ των δήμων ως προς τη λειτουργία και χρήση των ΣΓΠ. Έτσι, υπάρχουν περιπτώσεις δήμων που εκμεταλλεύονται τις δυνατότητες που προσφέρει η τεχνολογία των ΣΓΠ, η οποία αποτελεί πλέον αναπόσπαστο τμήμα του μηχανισμού λειτουργίας τους, ενώ δεν είναι λίγοι οι δήμοι

[15] Η ίδια κατάσταση επικρατούσε και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Για παράδειγμα, οι Campell και Masser υποστήριζαν ότι το προσωπικό της τοπικής αυτοδιοίκησης στη Μεγάλη Βρετανία, χρησιμοποιούσε τα ΣΓΠ για απλά πράγματα, συνδυάζοντας τα συστήματα αυτά με δραστηριότητες βελτίωσης υποδομών επεξεργασίας πληροφοριών παρά με τους τομείς της ενίσχυσης λήψης στρατηγικών αποφάσεων (Campell και Masser, 1992, σελ. 544). Η άποψη αυτή ενισχύθηκε από έρευνες που πραγματοποιήθηκαν εκείνη την περίοδο, οι οποίες ανέφεραν ότι οι πιο κοινές χρήσεις των ΣΓΠ από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης στην Αγγλία στις αρχές της δεκαετίας 1990, αφορούσαν δραστηριότητες που μέχρι τότε πραγματοποιούνταν με χειροκίνητο τρόπο (Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 23).

που έχουν αναπτύξει ΣΓΠ και έχουν αναστείλει τη λειτουργία του με αποτέλεσμα να μην έχουν αναπτυχθεί εφαρμογές και να μην πραγματοποιείται ενημέρωση των δεδομένων.

3.5.2 Εφαρμογές

Οι εφαρμογές ΣΓΠ στους ελληνικούς δήμους, τείνουν να έχουν ένα διατμηματικό και διεπιστημονικό χαρακτήρα, καθώς οι εφαρμογές αυτές υλοποιούνται από διάφορες υπηρεσίες (σχεδιασμού, κοινής ωφέλειας κ.ά.).

Η πλειοψηφία των δήμων στην Ελλάδα σήμερα, έχουν αναπτύξει εφαρμογές που αφορούν τη διαχείριση χωροταξικών και πολεοδομικών δεδομένων, τη διαχείριση του στόλου οχημάτων του (απορριμματοφόρα και άλλα οχήματα της Δ/νσης Καθαριότητας, οχήματα τεχνικής υπηρεσίας, δημοτική συγκοινωνία κ.λπ.), τη διαχείριση τεχνικών και κοινωνικών υποδομών όπως τα δίκτυα κοινής ωφέλειας, τα δρομολόγια απορριμματοφόρων και οι ζώνες αποκομιδής, το δίκτυο ηλεκτροφωτισμού κ.ά. καθώς και διαδικτυακές εφαρμογές. Οι τελευταίες αφορούν συνήθως χαρτογραφικές πύλες (portal), που επιτρέπουν την πλοήγηση του χρήστη σε έναν ή περισσότερους χάρτες λαμβάνοντας πληροφορίες από το περιεχόμενό τους. Οι πιο συνηθισμένες διαδικτυακές εφαρμογές στους ελληνικούς δήμους στοχεύουν:

- στην παροχή πολεοδομικών και χωροταξικών πληροφοριών, που συνήθως αφορούν χρήσεις γης, υποδομές, συντελεστές και όρους δόμησης, αντικειμενικές αξίες, καθεστώτα ιδιοκτησίας, δημογραφικά δεδομένα κ.ά. (http://www.rethymno.gr/Rethymno_Public, http://gis.volos.gr/poleo, http://gis.kallithea.gr).
- στη διάθεση χρήσιμων πληροφοριών για την πόλη ή ολόκληρο τον δήμο μέσω ενός ψηφιακού οδηγού. Η εφαρμογή αυτή αφορά έναν ηλεκτρονικό χάρτη οδηγό στον οποίο συνδυάζονται ένα σύνολο θεματικών ενοτήτων και γεωγραφικών επιπέδων που σχετίζονται συνήθως με το οδικό δίκτυο, τους χώρους πρασίνου, τις δημόσιες υπηρεσίες, τις υπηρεσίες υγείας, τις αθλητικές εγκαταστάσεις, ιστορικά και πολιτιστικά σημεία ενδιαφέροντος κ.ά. (http://gis.thessaloniki.gr, http://gis.heraklion.Gr, http://gis.korinthos.gr:9090/DKmap/, http://gisapp.lamia-city.gr/Geocortex/Essentials/Web/Viewer.aspx?Site=LamiaPOIS).
- στη δυνατότητα υποβολής παραπόνων και υποδείξεων με χωρική αναφορά από τον πολίτη. Πρόκειται για μια αμφίδρομη και διαδραστική εφαρμογή όπου οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν μέσω της πύλης με υπόδειξη σημείων που εμφανίζουν κάποιο πρόβλημα ή βλάβη π.χ. κατεστραμμένος κάδος απορριμμάτων,

καμένη λάμπα του δικτύου ηλεκτροφωτισμού, καθίζηση οδοστρώματος, περιορισμένη ορατότητα λόγω αυξημένης βλάστησης, έλλειψη δημοτικού φωτισμού, εγκαταλειμμένο όχημα κ.ά. (http://www.lagadas.gr/gis_lagadas, http://79.129.116.56/parapona/default.htm).

Οι εφαρμογές αυτές όμως εμφανίζουν και πάλι έναν περιορισμό στην εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που μπορεί να προσφέρει η ανάπτυξη ενός δημοτικού ΣΓΠ. Τόσο οι εσωτερικές όσο και οι διαδικτυακές εφαρμογές των ελληνικών δήμων υστερούν των αντίστοιχων ευρωπαϊκών.

3.5.3 Εμπόδια και προβλήματα

Τα τελευταία χρόνια έχουν πραγματοποιηθεί πολλές μελέτες και ερευνητικά έργα για την εξέταση των παραγόντων που εμποδίζουν την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των ΣΓΠ στην τοπική αυτοδιοίκηση. Οι διάφοροι περιορισμοί με τους οποίους έρχεται αντιμέτωπη η χρήση των ΣΓΠ στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης, αφορά κυρίως τους λιγοστούς διαθέσιμους οικονομικούς πόρους και την έλλειψη οργάνωσης, στρατηγικού σχεδιασμού, οράματος, φαντασίας και καινοτομίας (Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 39-40). Ο συνδυασμός των περιορισμών αυτών επιφέρει μια σειρά γενικών προβλημάτων που εντοπίζονται στην πλειοψηφία των ελληνικών τοπικών αρχών.

Κοινό πρόβλημα σε πολλούς δήμους αποτελεί η έλλειψη μιας ολοκληρωμένης βάσης δεδομένων (Γιαννόπουλος, 2004, σελ. 24). Η δημιουργία της βάσης δεδομένων είναι πολύπλοκη, δαπανηρή και χρονοβόρα και μεταξύ άλλων περιλαμβάνει διαδικασίες συλλογής, μετατροπής και εισαγωγής μεγάλου όγκου δεδομένων. Ο συχνά πρόχειρος και βιαστικός σχεδιασμός της ανάπτυξης ενός δημοτικού ΣΓΠ πολλές φορές υποτιμά το χρόνο δημιουργίας της βάσης δεδομένων με αποτέλεσμα η ανάπτυξη του συστήματος να περιορίζεται στην αγορά τεχνικού εξοπλισμού και λογισμικού και στη δημιουργία μερικών ψηφιακών γεωγραφικών επιπέδων που θεωρείται ότι αποτελούν τη βάση δεδομένων. Η απουσία όμως, μιας βάσης με το σύνολο των δεδομένων που διαχειρίζονται οι υπηρεσίες των δήμων, περιορίζει αρκετά τις δυνατότητες που παρέχει ένα ΣΓΠ στη τοπική αυτοδιοίκηση (Gilfoyle και Thorpe, 2004, σελ. 88). Αυτό επιφέρει την επιφανειακή χρήση των ΣΓΠ, η οποία όμως δεν ανταποκρίνεται στη δαπάνη που επενδύεται ούτε στη χρησιμότητα που μπορεί να έχει ένα τέτοιο σύστημα. Ακόμη και στις περιπτώσεις όπου έχει σχεδιαστεί και δημιουργηθεί μια ολοκληρωμένη βάση δεδομένων παρατηρείται έλλειψη πρόβλεψης για την ενημέρωσή της.

Κατά αυτόν τον τρόπο, δημιουργούνται ψηφιακά γεωγραφικά επίπεδα των οποίων η θεματική αλλά και η χωρική τους πληροφορία δεν επικαιροποιείται με την πάροδο του χρόνου. Ως αποτέλεσμα, πληροφορία που παράγεται χάνει την εγκυρότητά της και την καταλληλότητα της αξιοποίησής της με συνέπεια τη σταδιακή αχρηστία του συστήματος.

Στην κορυφή των περιορισμών της ανάπτυξης ενός δημοτικού ΣΓΠ θα πρέπει να τεθεί η ελλιπής εκπαίδευση του προσωπικού των υπηρεσιών που επωφελούνται από τη χρήση του συστήματος. Ένα έργο υλοποίησης ΣΓΠ ενός δήμου εκτός από την προμήθεια τεχνικού εξοπλισμού, λογισμικού και την ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών, περιλαμβάνει και την εκπαίδευση προσωπικού στην τεχνολογία αιχμής των ΣΓΠ (Γάκης, 2010, σελ. 26). Ωστόσο, παρατηρούνται περιπτώσεις όπου η εξειδίκευση της χρήσης του συστήματος περιορίζεται σε δύο ή τρία άτομα μιας υπηρεσίας. Στις υπόλοιπες υπηρεσίες συνήθως το σύστημα στερείται ανθρώπινου δυναμικού με αποτέλεσμα να παύει η διαλειτουργικότητά του. Επιπλέον, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν υπάρχει πρόβλεψη για τη διαρκή εκπαίδευση του προσωπικού που έχει εξειδικευτεί στο σύστημα, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθή λειτουργία του, αφού τα ΣΓΠ αναπτύσσονται διαρκώς.

Κεφάλαιο 4

Ποιότητα Ζωής

4.1 Εισαγωγή

Οι όροι "ποιότητα ζωής", "ευημερία" και "καλή ζωή" έχουν αποτελέσει πεδίο πολλών συζητήσεων και αντιπαραθέσεων μεταξύ διαφόρων ερευνητών. Δεν είναι τυχαίο το ότι η ΠΖ αποτελεί μια από της πιο πολυορισμένες έννοιες η οποία έχει απασχολήσει πολύ την ακαδημαϊκή και όχι μόνο κοινότητα.

Σήμερα η έννοια της ΠΖ βρίσκεται στο μεταίχμιο διάφορων επιστημών, ενώ οι μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί για την αποτίμησή της αποδεικνύουν ότι τελικά είναι ένα διεπιστημονικό θέμα που δεν μπορεί να προσεγγιστεί μονοδιάστατα.

Οι διαστάσεις της ΠΖ καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα χαρακτηριστικών της ζωής των ανθρώπων και του περιβάλλοντος στο οποίο ζουν. Η ΑΠΖ στοχεύει στην αξιολόγηση αυτών των χαρακτηριστικών με τη χρήση μεταβλητών και δεικτών. Η επιλογή των μεταβλητών αυτών βασίζεται στο αν η αξιολόγηση αφορά τη συνολική ζωή των ανθρώπων ή κάποιον/κάποιους επιμέρους τομείς της ζωής τους.

Γι' αυτό το σκοπό έχει πραγματοποιηθεί πληθώρα μελετών και ερευνών. Αρκετές από αυτές επικεντρώνονται σε μια από της διαστάσεις της ΠΖ, όπως για παράδειγμα την υγεία (WHO, 1998), ενώ άλλες προσεγγίζουν την ΠΖ συνδυαστικά και μελετώντας περισσότερους παράγοντες, όπως το φυσικό περιβάλλον, τα κοινωνικά χαρακτηριστικά, οι υποδομές και η παροχή υπηρεσιών κ.ά. (OECD, 2013α, Anderson κ.ά., 2012, European Commission, 2004). Οι μελέτες αυτές συμπεραίνουν ότι η ΠΖ μπορεί να μετρηθεί με βάση αντικειμενικά υποκειμενικά, ποσοτικά ή/και ποιοτικά κριτήρια/μεταβλητές.

Τις τελευταίες δεκαετίες έχει αποδειχθεί ότι η ΑΠΖ και πιο συγκεκριμένα η χαρτογράφησή της, αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο υποστήριξης της λήψης αποφάσεων που σχετίζονται με την ανάπτυξη πολιτικών μέτρων για τη βελτίωση της ζωής των κατοίκων μιας περιοχής (Committee on Identifying Data Needs for Place-Based Decision Making κ.ά., 2002, σελ. 1). Οι κυβερνήσεις σε ολόκληρο τον κόσμο έρχονται αντιμέτωπες με δύσκολες και

σύνθετες αποφάσεις σχετικά με το πως θα βελτιώσουν την ΠΖ των πολιτών τους. Η αξιολόγηση της ζωής των ανθρώπων και του περιβάλλοντος στο οποίο ζουν συμβάλλει στον εντοπισμό συγκεκριμένων χαρακτηριστικών, προβλημάτων και αλλαγών που πραγματοποιούνται. Τα χαρακτηριστικά που εντοπίζονται, αρνητικά ή θετικά, πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό προγραμμάτων που στοχεύουν στην βελτίωση της ΠΖ.

Στο κεφάλαιο αυτό, παρουσιάζονται κάποιες βασικές διαστάσεις και ορισμοί της ΠΖ, καθώς και εμπειρικά παραδείγματα αποτίμησής της από ευρωπαϊκούς και παγκόσμιους οργανισμούς και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Παράλληλα καταγράφεται και ένα μεγάλο πλήθος μεταβλητών και δεικτών που χρησιμοποιούν οι έρευνες αυτές.

4.2 Ορισμός της ποιότητας ζωής

Η ΠΖ αποτελεί μια δύσκολα καθοριζόμενη, πολυδιάστατη και σύνθετη έννοια. Τις τελευταίες δεκαετίες βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας. Κάθε επιστήμη προσεγγίζει την έννοια της ΠΖ από διαφορετική οπτική γωνία και ανάλογα με την προσέγγιση αυτή έχουν κατά καιρούς προταθεί πολυάριθμοι -περισσότεροι από εκατό- ορισμοί (Schalock, 2000, σελ.117).

Μετά το τέλος του 2ου Παγκόσμιου Πολέμου η ΠΖ ταυτιζόταν κυρίως με την έννοια του βιοτικού επιπέδου, την απόκτηση καταναλωτικών αγαθών και την ιδιοκτησία (Alexander και Willem, 1981, σελ. 261). Την επόμενη δεκαετία πληθώρα μελετών για την ΠΖ περιέλαβαν στην προσέγγισή της την συμβολή της παιδείας, της υγείας και της οικονομίας. Παράλληλα, εμφανίζεται στο προσκήνιο η υποκειμενική διάσταση της ΠΖ και την δεκαετία του 1970 κυριαρχούσαν ορισμοί με βασικό συντελεστή την ευτυχία του ατόμου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο ορισμός των Dalkey και Rourke, όπου σε μια έρευνά τους για την ΑΠΖ την αναφέρουν ως την αίσθηση του ατόμου για την ευημερία, τον βαθμό ικανοποίησης από την ζωή του και την ευτυχία αναφορικά με την υγεία του, το οικονομικό του επίπεδο, την κοινωνική του ζωή και τα προσωπικά του συναισθήματα στην καθημερινότητά του (άγχος, φόβος, μοναξιά κ.ά.) (Dalkey και Rourke, 1971, σελ. 8, 12).

Την υποκειμενική διάσταση της ΠΖ υιοθετεί και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) (World Health Organization – WHO) που ορίζει την ΠΖ ως την υποκειμενική αντίληψη που έχει το άτομο για τη θέση του στη ζωή, μέσα στα πλαίσια του συστήματος αξιών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών της κοινωνίας στην οποία ζει, καθώς και σε

συνάρτηση με τους προσωπικούς στόχους, τις προσδοκίες, τα κριτήρια και τις ανησυχίες του (WHO, 1997, σελ. 1).

Την δεκαετία του 2000 πραγματοποιήθηκαν προσπάθειες μιας πιο ολοκληρωμένης προσέγγισης της έννοιας της ΠΖ. Οι Hagerty κ.ά. αναφέρουν ότι η ΠΖ είναι ένας όρος που υποδηλώνει την ποιότητα της ζωής ενός ατόμου στο σύνολό της και όχι μόνο ένα μέρος αυτής. Επομένως, εάν η ΠΖ απαρτίζεται από διάφορους τομείς, πρέπει να αντιπροσωπεύεται από αυτούς στο σύνολό της και όχι μερικώς (Hagerty κ.ά., 2001, σελ. 7).

Την ίδια λογική ακολουθεί και η ΕΕ επισημαίνοντας ότι ο όρος "ΠΖ" αναφέρεται στο συνολικό επίπεδο της ευημερίας των ατόμων (Fahey κ.ά., 2003, σελ. 9). Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβιώσεως και Εργασίας (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions - Eurofound) κατά την τελευταία έρευνα που πραγματοποίησε το 2011 για την ΠΖ στις Ευρωπαϊκές χώρες (European Quality of Life Survey - EQLS), αναγνωρίζει την ΠΖ ως μια έννοια ευρύτερη από τις συνθήκες διαβίωσης, που αναφέρεται στην συνολική ευημερία των ατόμων σε μια κοινωνία και προσδιορίζει μια σειρά διαστάσεων της ανθρώπινης ύπαρξης ως ζωτικής σημασίας για μια "ποιοτική" ζωή (Anderson κ.ά., 2012, σελ. 10).

Κατά την ΕΕ η έννοια της ΠΖ εμφανίζει δύο βασικά χαρακτηριστικά, με βάση τα όποια έχει σχεδιάσει και πραγματοποιήσει μια σειρά ερευνών:

1. Είναι μια πολυδιάστατη έννοια. Ο πολυδιάστατος χαρακτήρας δεν αναφέρεται μόνο στην περιγραφή των διάφορων πεδίων της ζωής, αλλά τονίζει και την αλληλεπίδραση μεταξύ των πεδίων αυτών, καθώς συμβάλλουν συνολικά στην ΑΠΖ (Fahey κ.ά., 2003, σελ. 56-57).

2. Η ΠΖ αξιολογείται τόσο με αντικειμενικούς όσο και με την υποκειμενικούς δείκτες. Οι υποκειμενικές αντιλήψεις έχουν ιδιαίτερη σημασία για τον προσδιορισμό των επιμέρους στόχων και προτιμήσεων των ατόμων. Οι ατομικές αντιλήψεις και εκτιμήσεις είναι περισσότερο πολύτιμες όταν αυτές οι υποκειμενικές αξιολογήσεις συνδέονται με τις αντικειμενικές συνθήκες διαβίωσης. Εφαρμόζοντας και τις δυο προσεγγίσεις στην ΑΠΖ αποδίδεται μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα των επιπέδων της (Fahey κ.ά., 2003, σελ. 53-56).

Με βάση αυτή την προσέγγιση, η ΕΕ μελετά την ΠΖ από τη σκοπιά της οικονομίας, της απασχόλησης, της υγείας, της εκπαίδευσης, της παροχής υπηρεσιών, των συνθηκών διαβίωσης και στέγασης, της ασφάλειας, της ποιότητας του περιβάλλοντος, του πολιτισμού, της οικογενειακής και κοινωνικής ζωής κ.ά., συμπεριλαμβανομένης και της υποκειμενικής ευημερίας όπως η ευτυχία, το αίσθημα της πληρότητας και ο βαθμός ικανοποίησης από τη

ζωή (Fahey κ.ά., 2004, σελ. 1-2, Anderson κ.ά., 2009, σελ. 1-3, Anderson κ.ά., 2012, σελ. 10-13, Feldmann, 2008, σελ. 2, European Environment Agency, 2009, σελ. 13-19, European Commission, 2007, σελ. 3, European Commission, 2009, σελ. 7-8).

Από την άλλη πλευρά, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD) διαχωρίζει από την ΠΖ τη διάσταση της οικονομικής ευημερίας και θεωρεί και τις δύο υποσύνολα της συνολικής ατομικής ευημερίας. Βάσει αυτού του χαρακτηριστικού, ο ΟΟΣΑ ορίζει την ΠΖ ως ένα σύνολο μη-οικονομικών χαρακτηριστικών των ατόμων, που διαμορφώνει τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες τους στη ζωή (OECD, 2011α, σελ. 5). Έτσι, για την ΠΖ αναφέρεται σε θέματα υγείας, εκπαίδευσης, ισορροπίας μεταξύ δουλειάς και προσωπικής ζωής, κοινωνικών διασυνδέσεων, συμμετοχής στα κοινά, ποιότητας περιβάλλοντος, ασφάλειας και υποκειμενικής ευημερίας (αίσθημα ευτυχίας, ικανοποίησης κ.ά.) ενώ ως οικονομική ευημερία αναφέρεται στο εισόδημα, την απασχόληση και τη στέγαση (OECD, 2011α, σελ. 6).

Γενικά, η έννοια της ΠΖ αναφέρεται σε μια πληθώρα θεωρητικών και πολιτικών πλαισίων. Χρησιμοποιείται για να χαρακτηρίσει τους ανθρώπους που αισθάνονται ευτυχείς αλλά και τις καλά κυβερνούμενες κοινωνίες και τις κοινωνίες που ευημερούν. Υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους οποίους οι άνθρωποι αξιολογούν την ΠΖ τους, οπότε ο ισχυρισμός ότι ένας από τους ορισμούς είναι ο σωστός δεν ευσταθεί (Rose κ.ά., 2009, σελ. 7). Από τα παραπάνω φαίνεται ότι δεν υπάρχει ένας καθολικά αποδεκτός ορισμός της ΠΖ. Στην πραγματικότητα, και με βάση κάποιες γενικές κατευθύνσεις, ο ορισμός της προκύπτει από την προσέγγιση της κάθε έρευνας και τους τομείς της ανθρώπινης ζωής που μελετώνται.

4.3 Αποτίμηση της ποιότητας ζωής

Η ΑΠΖ αφορά την αξιολόγηση των επιμέρους τομέων που τη διαμορφώνουν. Για τη μελέτη αυτή πρέπει αρχικά να ληφθεί υπόψη ένα σύνολο εννοιολογικών και μεθοδολογικών ζητημάτων. Ακριβώς επειδή η ΠΖ είναι μια πολυδιάστατη έννοια, στο πλαίσιο μιας έρευνας καθορίζονται αρχικά κάποιοι παράμετροι εξέτασης της έννοιας. Οι παράμετροι αυτοί αφορούν τις πτυχές της ΠΖ που μελετώνται, το γεωγραφικό επίπεδο στο οποίο επικεντρώνεται η μελέτη, το χρονικό διάστημα που επιθυμείται να εξεταστεί, τον τύπο των μεταβλητών που μπορούν να μετρήσουν την ΠΖ και τις κοινωνικές ομάδες που εξετάζονται ή που δραστηριοποιούνται στην περιοχή μελέτης. Επομένως, η έρευνα για την ΠΖ πρέπει να

ακολουθεί μια δομή με την οποία θα καθορίζεται οι πέντε αυτοί παράμετροι (βλ. Σχήμα 4.1) (Pacione, 2003, σελ. 20), οι οποίες αναλύονται στις επόμενες παραγράφους.

Σχήμα 4.1 Η 5-παραμετρική δομή της έρευνας για την ΠΖ.

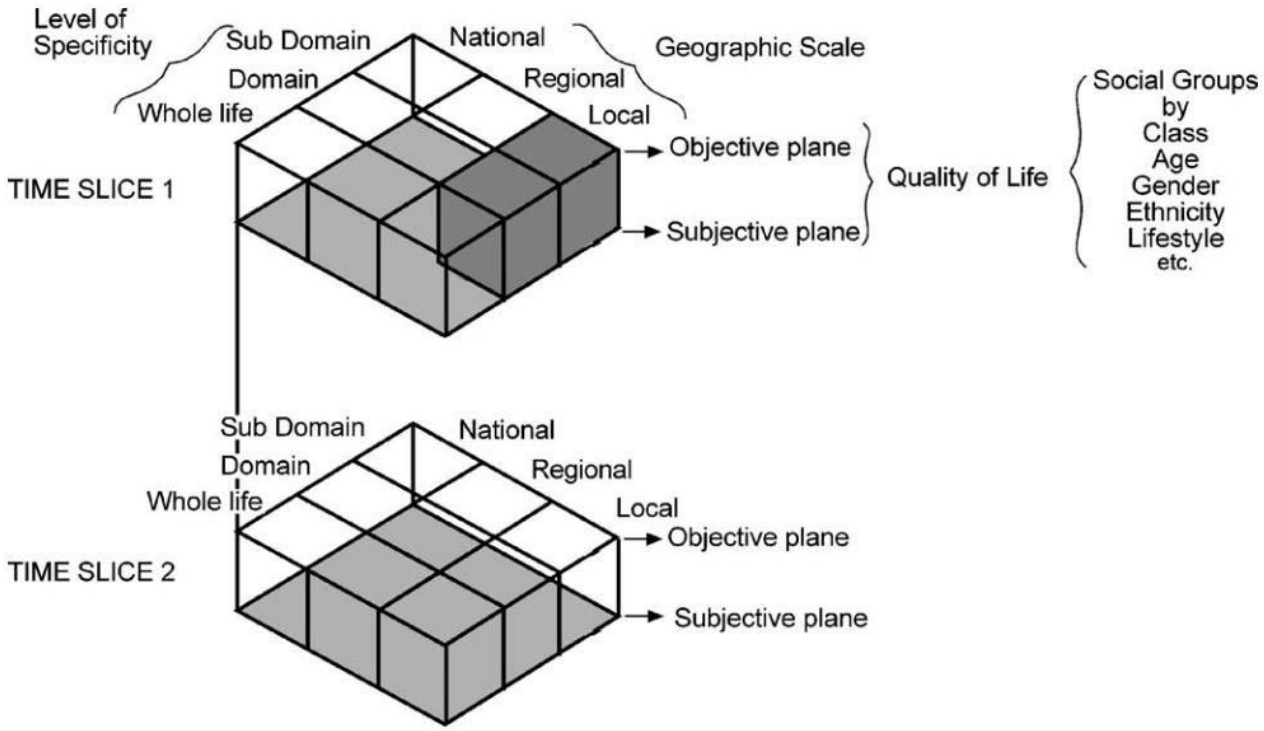

Πηγή: *Pacione, 2003, σελ. 20.*

4.3.1 Βαθμός εξειδίκευσης - Τομείς

Ο βαθμός εξειδίκευσης αφορά το βαθμό γενικότητας ή ειδικότητας που προσεγγίζεται η ΠΖ σε μια έρευνα. Το γενικό επίπεδο σχετίζεται με την αξιολόγηση της συνολικής ΠΖ των ατόμων, ενώ το ειδικό επίπεδο αφορά την αξιολόγηση κάποιου συγκεκριμένου πεδίου της ζωής των ατόμων (Schmitt και Noll, 2000, σελ. 11). Η σκοπιά από την οποία προσεγγίζεται η ζωή των ανθρώπων, καθορίζει τους τομείς που συνθέτουν τη δομή της ΠΖ. Μέχρι σήμερα, στη διεθνή βιβλιογραφία έχουν προταθεί διάφοροι συνδυασμοί τομέων που συνθέτουν την ΠΖ (Hagerty κ.ά., 2001, σελ. 76-78, Schmitt, 2001, σελ. 5-6, Schalock, 2000, σελ. 118, Felce, 1997, σελ. 52, The WHOQOL Group, 1998, σελ. 552, Campell κ.ά., 1976, σελ. 62-63).

Σύμφωνα με τους Hagerty κ.ά., η επιλογή των τομέων βασίζεται σε ένα σύνολο κριτηρίων, μεταξύ των οποίων (Hagerty κ.ά., 2001, σελ. 7-11):

- Ο κάθε τομέας θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα σημαντικό αλλά διακριτό τμήμα της δομής της ΠΖ. Εάν κάθε πτυχή της ζωής του ανθρώπου μπορεί να θεωρηθεί ως πιθανός τομέας, τότε ο αριθμός των τομέων που μπορούν να συνθέσουν τη δομή της ΠΖ είναι απροσδιόριστος. Για το λόγο αυτό, η επιλογή των τομέων πρέπει να είναι εστιασμένη, προκειμένου να καθοριστεί ένας μικρός αριθμός τομέων ο οποίος θα επιτρέπει την εύκολη διαχείριση των μεταβλητών.

- Η συμβολή των τομέων στη δομή της ΠΖ θα πρέπει να είναι δυνητικά ουδέτερη, θετική ή αρνητική. Το κριτήριο αυτό εξαλείφει τους τομείς που συμβάλλουν μόνο αρνητικά ή μόνο θετικά στη ζωή των ανθρώπων. Για παράδειγμα, η απουσία "κακής" ΠΖ δεν δηλώνει το αντίθετο, ότι υπάρχουν δηλαδή υψηλά επίπεδα ΠΖ.

- Με βάση τη διεθνή βιβλιογραφία, η ΑΠΖ πραγματοποιείται με τη χρήση μόνο αντικειμενικών ή μόνο υποκειμενικών μεταβλητών. Ωστόσο, κατά την μελέτη της ΠΖ θα πρέπει να αξιολογείται τόσο η αντικειμενική όσο και η υποκειμενική διάστασή της. Έτσι, κάθε τομέας πρέπει να μπορεί να μετράται από αντικειμενικούς αλλά και από υποκειμενικούς δείκτες, προκειμένου η σύγκριση μεταξύ αυτών των δυο διαστάσεων να διατηρείται στο επίπεδο των τομέων. Το κριτήριο αυτό αποκλείει ως τομείς τις διαστάσεις της προσωπικότητας (π.χ. εξωστρέφεια, αυτοεκτίμηση) και των συναισθημάτων (π.χ. χαρά, θλίψη), καθώς δεν μπορούν να μετρηθούν αντικειμενικά.

- Η υποκειμενική διάσταση του κάθε τομέα μετράται με ερωτήσεις που αφορούν την "ικανοποίηση". Η αντίληψη της ΠΖ είναι αποτέλεσμα πολλαπλών συγκριτικών διεργασιών. Οι διεργασίες αυτές υπολογίζουν το "κενό" ή την ασυμφωνία μεταξύ του πως αντιλαμβάνεται κάποιος την τρέχουσα κατάσταση και πως σκέφτεται άλλες συνθήκες που μπορεί να παραπέμπουν σε άλλους ανθρώπους, στο παρελθόν κ.λπ. Οι απαντήσεις σε ερωτήματα που αφορούν την ικανοποίηση, θεωρούνται μετρήσεις που περιλαμβάνουν στο ελάχιστο αυτή τη διαφορά. Οι μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί για την ΠΖ διακρίνουν την ευτυχία από την ικανοποίηση. Η ευτυχία αναγνωρίζεται περισσότερο ως μια συναισθηματική κατάσταση, ενώ η ικανοποίηση αντιπροσωπεύει μια γνωστική κατάσταση. Για να θεωρείται ικανοποιητική η ΑΠΖ πρέπει να συλλέξει το σύνολο των εμπειριών της ζωής των ανθρώπων και κατ' επέκταση πρέπει να συλλάβει τόσο τους γνωστικούς όσο και τους συναισθηματικούς παράγοντες.

Στο σχήμα 4.2 παρουσιάζεται ένα παράδειγμα δομής της ΠΖ όπου το σύνολο των τομέων που τη συνθέτουν αφορούν τα χαρακτηριστικά του ανθρώπου και τα χαρακτηριστικά του

περιβάλλοντος στο οποίο ζει και εργάζεται (van Kamp κ.ά., 2003, σελ. 11). Οι συγκεκριμένοι τομείς αφορούν το φυσικό περιβάλλον, τους φυσικούς πόρους, το δομημένο περιβάλλον, την πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες, την οικονομία, την υγεία, τα χαρακτηριστικά και τον τρόπο ζωής των ατόμων, την κουλτούρα, την κοινωνία, την προσωπική και τη δημόσια ασφάλεια.

Σχήμα 4.2 Τομείς της ΠΖ βάσει των χαρακτηριστικών του ανθρώπου και του περιβάλλοντος.

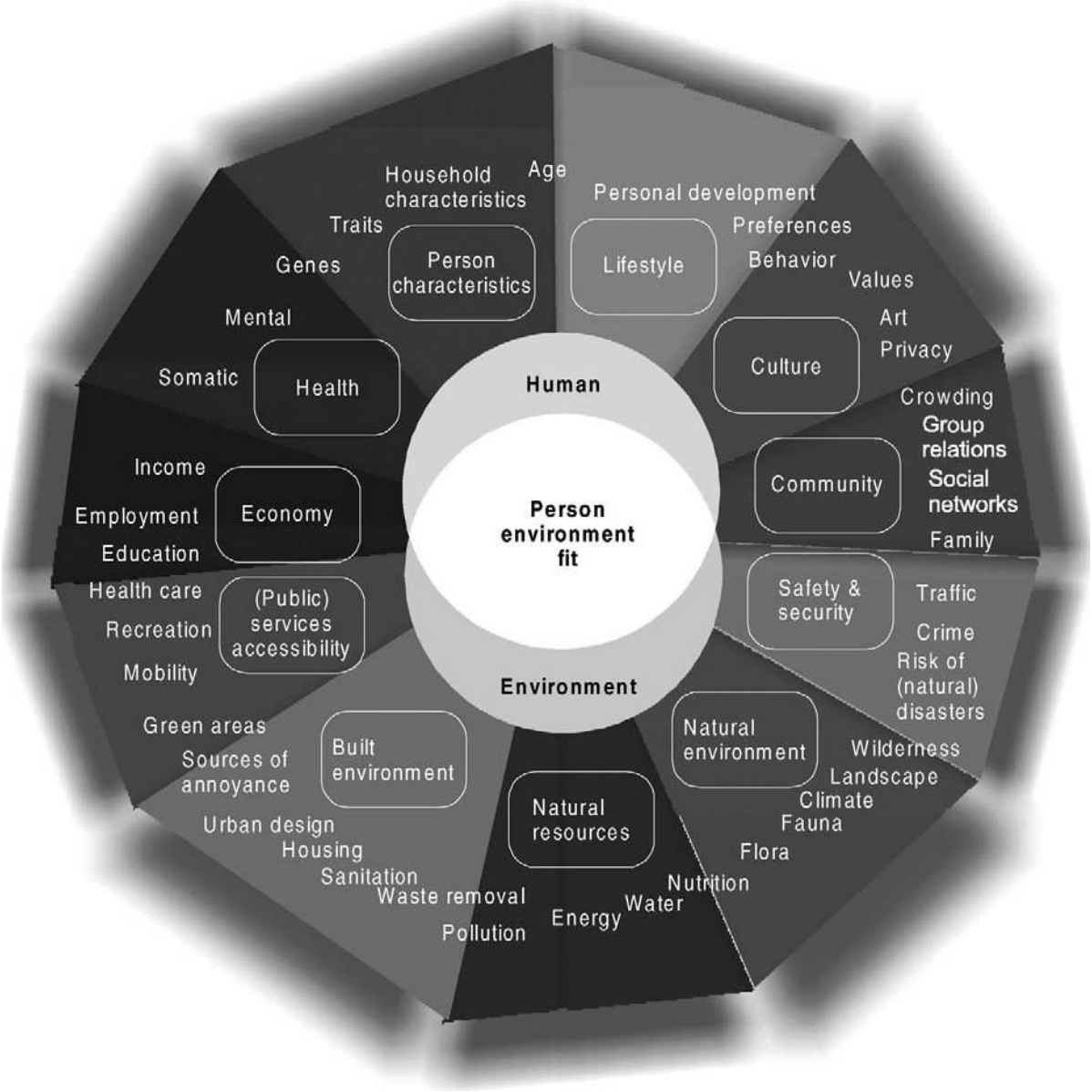

Πηγή: *van Kamp κ.ά., 2003, σελ 13*

Αντίστοιχα, οι τομείς καθορίζουν το πόσο γενικοί ή ειδικοί δείκτες θα επιλεχθούν για την ΑΠΖ. Η αναλογία αυτή αναφέρεται στο κατά πόσο ένας δείκτης ή μια μεταβλητή είναι

σχετική με το επίπεδο που προσεγγίζεται η ΠΖ (Pacione, 2003, σελ. 22). Συνδυάζοντας το παραπάνω παράδειγμα, ο βαθμός ικανοποίησης ενός ατόμου από το ωράριο εργασίας του αποτελεί πιο ειδική μέτρηση από τον βαθμό ικανοποίησης γενικά από την εργασία του.

4.3.2 Γεωγραφικό επίπεδο

Σημαντικό παράγοντα για την μελέτη της ΠΖ αποτελεί η χωρική κλίμακα αναφοράς (Costanza κ.ά., 2007, σελ. 273). Η ΠΖ μπορεί να εξεταστεί σε διάφορα γεωγραφικά επίπεδα από το τοπικό έως το διεθνές. Όσο μεγαλύτερη είναι η χωρική μονάδα αναφοράς της έρευνας τόσο μεγαλύτερος είναι και ο βαθμός απόκρυψης των διαφοροποιήσεων που επικρατούν στο εσωτερικό της μονάδας. Για παράδειγμα, η προσέγγιση της ΠΖ σε εθνικό επίπεδο μπορεί να κρύβει την τοπική κατάσταση, όπου είναι ενσωματωμένα πολλά από τα πραγματικά προβλήματα των ανθρώπων. Παράλληλα, οι λήψεις αποφάσεων σε πολιτικό επίπεδο, πραγματοποιούνται με βάση τα τοπικά και βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα και όχι τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα σε εθνικό επίπεδο. Για το λόγο αυτό, μια έρευνα που στοχεύει να συμβάλλει στην διαμόρφωση πολιτικής πρέπει να έχει ως επίπεδο αναφοράς το τοπικό (van Kamp κ.ά., 2003, σελ. 11).

Όπως και η προσέγγιση της ΠΖ, έτσι και η χωρική κλίμακα αναφοράς της έρευνας καθορίζει τις μεταβλητές που χρησιμοποιούνται. Όσο αλλάζει η κλίμακα μελέτης τόσο αλλάζει και ο βαθμός συμβολής κάποιων μεταβλητών στην ΑΠΖ, για το λόγο αυτό και η επιλογή των δεικτών διαφέρει από επίπεδο σε επίπεδο. Για παράδειγμα, οι δείκτες που σχετίζονται με την πρόσβαση σε διάφορες υπηρεσίες δύσκολα λειτουργούν σε εθνικό επίπεδο, ενώ αντίθετα μπορούν να δείξουν διαφοροποιήσεις σε τοπικό επίπεδο έρευνας.

4.3.3 Χρόνος

Ιδιαίτερα σημαντική παράμετρο αποτελεί και η χρονική περίοδος κατά την οποία μελετάται η ΠΖ. Όλες οι μεταβλητές που χρησιμοποιούνται για την ΑΠΖ πρέπει να βασίζονται σε χρονοσειρές για να επιτρέπεται η περιοδική παρακολούθηση και ο συγκριτικός έλεγχος των αποτελεσμάτων (Hagerty κ.ά., 2001, σελ. 6).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η έρευνα για την ΠΖ του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας, η οποία διεξάγεται κάθε τέσσερα χρόνια και τα αποτελέσματα της χρησιμοποιούνται για να εντοπιστούν διαχρονικές τάσεις

στην ΠΖ των πολιτών των ευρωπαϊκών χωρών (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2010).

Καθώς οι μετρήσεις της ΠΖ αναφέρονται σε μια χρονική στιγμή, θα πρέπει να συλλέγονται για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα. Με αυτό τον τρόπο θα υπάρχει καλύτερη αντίληψη της σχέσης των ανθρώπων με το περιβάλλον τους και θα αναπτυχθεί μια αποτελεσματική βάση γνώσεων (Costanza κ.ά., 2007, σελ. 274). Για τις δημοσιές αρχές η μέθοδος αυτή είναι ζωτικής σημασίας καθώς δίνεται η δυνατότητα να εκτιμηθεί κατά πόσο οι συνθήκες βελτιώνονται ή όχι και να πραγματοποιήσει προβλέψεις για τις μελλοντικές τάσεις.

Μια άλλη διάσταση του χρόνου αφορά τη διαφοροποίηση της ΠΖ που μπορεί να εντοπίζεται κατά τις διαφορετικές εποχές του χρόνου (χειμώνας - καλοκαίρι) ή κατά τη διάρκεια ενός 24ώρου (χρονικό διάστημα εργασίας - ελεύθερος χρόνος) (Robinson και Martin, 2012, σελ. 159-164, Committee on Identifying Data Needs for Place-Based Decision Making κ.ά., 2002, σελ. 89-90).

4.3.4 Τύποι και χαρακτηριστικά μεταβλητών

Οι πρώτες προσπάθειες για τον ορισμό και την ΑΠΖ, είχαν είτε οικονομική είτε κοινωνική προσέγγιση αντικειμενικών δεικτών. Αλλά τη δεκαετία του 1970, αρκετές μελέτες έδειξαν ότι οι αντικειμενικές μετρήσεις των συνθηκών διαβίωσης περιελάμβαναν μόνο ένα μικρό μέρος της υποκειμενικά αναφερόμενης ατομικής ΠΖ και της ευημερίας (Haas, 1999, σελ. 729, Diener και Suh, 1997, σελ. 200).

Σήμερα, είναι κοινώς αποδεκτό ότι για την ΑΠΖ υπάρχουν δύο διακριτοί τύποι δεικτών. Ο πρώτος αφορά αντικειμενικούς δείκτες που περιγράφουν το περιβάλλον στο οποίο ζουν και εργάζονται οι άνθρωποι. Οι μετρήσεις αυτών των χαρακτηριστικών θεωρούνται ιδιαίτερα αξιόπιστες (Rose κ.ά., 2009, σελ. 7) και περιλαμβάνουν θέματα όπως τα επίπεδα παροχής υγειονομικής περίθαλψης, την εγκληματικότητα, την εκπαίδευση, τις υποδομές αναψυχής και στέγασης κ.ά. Ο δεύτερος τύπος αφορά υποκειμενικούς δείκτες που περιγράφουν τον τρόπο με τον οποίο η άνθρωποι αντιλαμβάνονται και αξιολογούν τις συνθήκες γύρω τους. Ουσιαστικά, οι δείκτες που μετράνε υποκειμενικά χαρακτηριστικά, αντικατοπτρίζουν τις ατομικές στάσεις και αντιλήψεις.

Όσον αφορά την εγκυρότητα και την αξιοπιστία, δεν υπάρχουν αποδείξεις ότι ο ένας τύπος δεικτών υπερτερεί έναντι του άλλου. Ωστόσο, οι περισσότερες έρευνες για την ΠΖ έχουν επικεντρωθεί είτε εξολοκλήρου σε αντικειμενικούς δείκτες είτε σε υποκειμενικούς. Ο

συνδυασμός των δυο τύπων δεικτών έχει εφαρμοστεί σε λίγες εμπειρικές προσπάθειες, παρά το γεγονός ότι ο ένας τύπος μπορεί να συμβάλλει στην ερμηνεία του άλλου (Pacione, 2003, σελ. 21).

Κάθε προσέγγιση της ΠΖ δανείζεται ιδέες από διάφορα πεδία. Για την πλήρη κατανόηση της υποκειμενικής ευημερίας απαιτείται η γνώση του πώς αντικειμενικές συνθήκες επηρεάζουν τους ανθρώπους στην αξιολόγηση της ζωής τους (Diener και Suh, 1997, σελ. 214). Ομοίως, για την κατανόηση και την επιλογή των αντικειμενικών μεταβλητών χρειάζεται η κατανόηση των ανθρώπινων αξιών και η επίγνωση του πως οι αντικειμενικοί δείκτες μετράνε ένα ποιοτικό χαρακτηριστικό όπως η ευημερία.

Για την επιλογή των μεταβλητών που αντικατοπτρίζουν τις διαστάσεις της ΠΖ ακολουθούνται οι εξής βασικές αρχές: ότι "όλοι οι τομείς φαίνεται να έχουν δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ τους και είναι δυνητικά αλληλοεξαρτώμενοι ανά πάσα στιγμή" (Felce και Perry, 1996, σελ. 68), κι ότι οι τομείς αυτοί πρέπει να μετρηθούν και να προβληθούν συλλογικά, ώστε να παρέχουν μια ολοκληρωμένη ΑΠΖ (Fahey κ.ά., 2003, σελ. 9).

Επιπλέον, οι δείκτες που χρησιμοποιούνται στην ΑΠΖ θα πρέπει να έχουν σαφή πρακτικό σκοπό, όπως για παράδειγμα η χάραξη δημόσιας πολιτικής. Υπό αυτό το σκοπό, οι δείκτες που θα έχουν επιλεχθεί θα πρέπει να μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη πολιτικών δράσεων και προγραμμάτων που ενισχύουν την ΠΖ σε όλα τα επίπεδα, από το ατομικό ως το διεθνές (Hagerty κ.ά., 2001, σελ. 2).

4.3.5 Κοινωνικές ομάδες

Μια ακόμη παράμετρος ιδιαίτερης σημασίας για την μελέτη της ΠΖ σχετίζεται με τον προσδιορισμό της κοινωνικής ομάδας που αφορά η έρευνα. Για να έχει πραγματική αξία μια έρευνα για την ΠΖ, τόσο για τους πολίτες όσο και για τους υπευθύνους λήψης αποφάσεων, πρέπει να προσδιορίζονται τα χαρακτηριστικά των κοινωνικών ομάδων που εξετάζονται (Pacione, 2003, σελ. 22).

Ο προσδιορισμός της κοινωνικής ομάδας, ουσιαστικά καθορίζεται από το επίπεδο που προσεγγίζεται η ΠΖ στην εκάστοτε έρευνα. Για παράδειγμα, πολλές έρευνες εξετάζουν την ΠΖ σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού, όπως για παράδειγμα η ΠΖ ηλικιωμένων ατόμων, μεταναστών, ατόμων που εμφανίζουν συγκεκριμένη ασθένεια κ.ά. (Pearce κ.ά., 2008, Bayram κ.ά., 2007, Land κ.ά., 2007, Hyde κ.ά., 2003). Σε αυτές τις μελέτες, οι κοινωνικές ομάδες διαμορφώνονται βάσει συγκεκριμένων δημογραφικών ή κοινωνικοοικονομικών

χαρακτηριστικών όπως το φύλο, η ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, η εθνικότητα, η κοινωνική τάξη, τον τρόπο ζωής κ.ά. Επιπλέον, υπάρχουν πληθυσμιακές ομάδες που χαρακτηρίζονται με βάση τη συμπεριφορά (π.χ. οι επιβάτες μέσων μαζικής μεταφοράς) και το κοινό συμφέρον (π.χ. ιδιοκτήτες ακινήτων).

Στις έρευνες που αφορούν την ΑΠΖ του συνόλου του πληθυσμού μιας περιοχής, ο προσδιορισμός μιας κοινωνικής ομάδας δεν υφίσταται υπό την παραπάνω έννοια. Σε αυτού του τύπου τις έρευνες, η μελέτη των κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών του πληθυσμού σχετίζεται κυρίως με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Τα αποτελέσματα της ΑΠΖ δεν μπορούν από μόνα τους να συμβάλλουν στην λήψη αποφάσεων. Στις αποφάσεις των υπευθύνων πρέπει να ληφθούν υπόψη τα συνολικά χαρακτηριστικά των κοινωνικών ομάδων που ζουν και εργάζονται στη χωρική μονάδα όπου πραγματοποιείται η μελέτη.

4.4 Αποτίμηση ποιότητας ζωής: Εμπειρικά παραδείγματα

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, έχουν πραγματοποιηθεί πολλές μελέτες και έρευνες με στόχο να αξιολογήσουν τα χαρακτηριστικά της ζωής των ανθρώπων και να βγάλουν συμπεράσματα για το επίπεδο της ΠΖ τους. Παρακάτω περιγράφονται επιλεγμένες έρευνες που σχετίζονται με την ΑΠΖ. Παρουσιάζονται οι τομείς και οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση, η μεθοδολογία που ακολουθείται για την επιλογή αυτών καθώς και γενικότερα συμπεράσματα των ερευνών σχετικά με τη συσχέτιση που εμφανίζουν τα αποτελέσματα της μέτρησης των δεικτών με τα δημογραφικά και τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού που ζει στην περιοχή μελέτης.

4.4.1 Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας

Η έρευνα για την ΠΖ του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας, αποτελεί ένα ειδικό εργαλείο για την καταγραφή και την ανάλυση του πολυδιάστατου χαρακτήρα της ΠΖ στην ΕΕ (Anderson κ.ά., 2012, σελ. 9). Η προσέγγιση της έρευνας για την ΠΖ στην Ευρώπη, ξεπερνά την αποκλειστική εστίαση στην οικονομική πρόοδο και κατευθύνει τις μετρήσεις τους στους ευρύτερους στόχους της δημόσιας πολιτικής για την ΠΖ (Leončikas κ.ά., 2013, σελ. 3). Στόχος είναι να εξεταστούν τόσο οι αντικειμενικές συνθήκες διαβίωσης των ευρωπαίων πολιτών και το πώς νιώθουν σε σχέση με τις εν λόγω συνθήκες όσο και τη ζωή τους εν γένει. Ως εκ τούτου, αναλύεται μια σειρά θεμάτων, όπως η

απασχόληση, το εισόδημα, η εκπαίδευση, η στέγαση, η οικογένεια, η υγεία, η ισορροπία μεταξύ εργασιακού και προσωπικού βίου, καθώς και υποκειμενικά θέματα, όπως ο βαθμός ευτυχίας των ανθρώπων, ο βαθμός ικανοποίησης από τη ζωή τους και η αντίληψη για την ποιότητα των κοινωνιών τους.

Η έρευνα αυτή βασίζεται στη διεξαγωγή ερωτηματολογίων και εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο για όλες τις χώρες της Ευρώπης. Το ερωτηματολόγιο δεν περιλαμβάνει ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, οπότε δεν υπάρχει και αντίστοιχη ανάγκη κωδικοποίησης. Ωστόσο, επειδή το ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε κατοίκους διαφορετικών χωρών, εφαρμόζεται κωδικοποίηση σε συγκεκριμένες ερωτήσεις προκειμένου να παραχθούν διεθνώς συγκρίσιμες πληροφορίες. Η κωδικοποίηση αφορά ερωτήσεις σε τομείς τους εμφανίζουν διαφοροποιήσεις από χώρα σε χώρα, όπως για το μορφωτικό επίπεδο ή το οικονομικό επίπεδο σε χώρες έχουν διαφορετικό εθνικό νόμισμα[16] (Anderson κ.ά., 2012, σελ. 160).

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα αποτελέσματα είναι αντιπροσωπευτικά, εφαρμόζονται στα δεδομένα τρεις τύποι στάθμισης (Anderson κ.ά., 2012, σελ. 160). Ο πρώτος αφορά την απόδοση βαρών με βάση την πιθανότητα επιλογής. Αυτός σχετίζεται με το σχεδιασμό της δειγματοληψίας, όπου σε πολλές χώρες επιλέγεται πρώτα το νοικοκυριό και μετά το άτομο στο οποίο διεξάγεται το ερωτηματολόγιο. Ως αποτέλεσμα, τα άτομα που απαρτίζουν νοικοκυριά μικρότερου μεγέθους έχουν περισσότερες πιθανότητες να επιλεχθούν από τα μέλη μεγαλύτερων νοικοκυριών. Για παράδειγμα, σε ένα νοικοκυριό ενός ατόμου, η πιθανότητα επιλογής είναι 100%, ενώ σε ένα νοικοκυριό με τρία μέλη η πιθανότητα αυτή πέφτει στο 33%. Η στάθμιση σε αυτό το παράδειγμα έχει ως στόχο να διορθώσει την άνιση πιθανότητας επιλογής, οπότε την δεύτερη περίπτωση το βάρος του επιλεγμένου ατόμου πολλαπλασιάζεται επί τρία. Αυτού του τύπου η στάθμιση δεν εφαρμόζεται σε όλα τα δεδομένα, καθώς σε κάποιες χώρες η επιλογή των ερωτηθέντων είναι τυχαία χωρίς να προηγείται δειγματοληψία νοικοκυριού.

Στον δεύτερο τύπος στάθμισης αποδίδονται βάρη με τη μέθοδο της μετα-διαστρωμάτωσης. Το δείγμα που επιλέγεται για την έρευνα βασίζεται σε μια ποικιλία χαρακτηριστικών όπως το φύλο, η ηλικία, η περιοχή κατοικίας, το μέγεθος του νοικοκυριού κ.ά. Ωστόσο, πολλές φορές υπάρχει απροθυμία των επιλεγμένων ατόμων να συμμετάσχουν στην έρευνα με αποτέλεσμα ορισμένες ομάδες ατόμων να υπερεκπροσωπούνται και άλλες να

[16] Για το μορφωτικό επίπεδο εφαρμόζεται το Διεθνές Πρότυπο Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (International Standard Classification of Education - ISCED) και για το οικονομικό επίπεδο οι πληροφορίες κωδικοποιούνται σε νομίσματα ευρώ με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που εμφανίζονται συγκεκριμένη ημερομηνία στο χρονικό διάστημα που διεξάγεται η έρευνα (Anderson κ.ά., 2012, σελ. 160).

υποεκπροσωπούνται. Αυτή η διαφοροποίηση ελαχιστοποιείται με την απόδοση βαρών τα οποία βασίζονται στη σύγκριση του δείγματος τις έρευνας και του πληθυσμού της χώρας.

Ο τρίτος τύπος στάθμισης αφορά την διαφοροποίηση μεταξύ του μεγέθους των δειγμάτων και μεγέθους του πληθυσμού κάθε χώρας. Προκειμένου να αποφευχθούν προβλήματα που μπορεί να προκύψουν από τη διεξαγωγή μεγαλύτερου αριθμού ερωτηματολογίων σε μικρότερες πληθυσμιακά χώρες, αποδίδονται "υπερεθνικά βάρη".

Ένα άλλο χαρακτηριστικό της έρευνας είναι ότι επαναλαμβάνεται κάθε τέσσερα χρόνια. Η έρευνα για την ΠΖ πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το 2003 και ακολούθησε η διεξαγωγή της το 2007 και το 2011. Η επανάληψη της έρευνας μέσα σε αυτή τη δεκαετία, κατέστησε δυνατή την εξέταση αλλαγών στις απόψεις και στις εμπειρίες των ανθρώπων από την έναρξη της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης μέχρι σήμερα (Anderson κ.ά., 2012, σελ. 9). Για το λόγο αυτό, η δομή της έρευνας εμφανίζει διαφοροποιήσεις μεταξύ των τριών ετών ως προς τους τομείς της ζωής και τους αντίστοιχους δείκτες που εξετάζουν. Σε αυτή την εργασία θα παρουσιαστούν οι τομείς και οι δείκτες όπως διαμορφώθηκαν κατά την τελευταία έρευνα, που διεξήχθη το 2011 και τα αποτελέσματά της δημοσιεύτηκαν το 2012.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), η αξιολόγηση της ΠΖ απαιτεί ένα μεγάλο αριθμό δεικτών, αντικειμενικών και υποκειμενικών μετρήσεων, ενώ παράλληλα απαιτείται η ανάπτυξη ενός ενιαίου δείκτη ΑΠΖ (Suh κ.ά., 2013, σελ. 7). Η επιλογή των δεικτών που χρησιμοποιούνται στην έρευνα για την ΠΖ του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας, βασίζεται στις πολιτικές δράσεις και τα προγράμματα που εφαρμόζουν τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και αφορούν βασικούς τομείς της ΠΖ (Anderson κ.ά., 2012, σελ. 10). Για να είναι χρήσιμα τα αποτελέσματα της έρευνας στην πολιτική της ΕΕ πρέπει όλοι οι δείκτες να αντιπροσωπεύουν κάθε τομέα της ΠΖ που καθορίζει η ευρωπαϊκή πολιτική (Anderson κ.ά., 2012, σελ. 10).

Οι τομείς της ΠΖ που καθορίζει η ΕΕ, σύμφωνα με τη βάση δεδομένων για την ΠΖ EurLIFE είναι εξής (https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/ eurlife/):

- Η υγεία
- Η εργασία
- Η αποστέρηση εισοδήματος
- Η εκπαίδευση
- Η οικογένεια

- Η κοινωνική συμμετοχή
- Η στέγαση
- Το περιβάλλον
- Οι μεταφορές
- Η ασφάλεια
- Η αναψυχή
- Η ικανοποίηση από τη ζωή

Οι τομείς αυτοί αντιπροσωπεύονται από μια πληθώρα δεικτών, αντικειμενικών και υποκειμενικών, οι οποίοι παρουσιάζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ.1.

Η τρίτη έρευνα για την ΠΖ στην Ευρώπη εξετάζει πιο ειδικά θέματα των τομέων που καθορίζει η ΕΕ Ως αποτέλεσμα, κάποιοι από τους τομείς που μελετήθηκαν αφορούν στην ουσία υποτομείς των παραπάνω οι οποίοι αξιολογούνται από ένα πλήθος αντίστοιχων δεικτών (βλ. Πίνακα 4.1).

Με την πάροδο των ετών, η έρευνα έχει συμβάλει στην ανάπτυξη ενός συνόλου δεικτών που συμπληρώνουν τους παραδοσιακούς δείκτες οικονομικής ανάπτυξης και βιοτικού επιπέδου, όπως το ΑΕΠ ή το εισόδημα (Eurofound News, 2012, σελ. 2). Οι δείκτες αυτοί, όπως φαίνεται και στον πίνακα 4.1, είναι σαφείς και ενδεικτικοί όπως οι "συμβατικοί" δείκτες, αλλά περιλαμβάνουν και περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές πτυχές της προόδου. Για τον λόγο αυτό, εντάσσονται εύκολα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και εξετάζονται στο πλαίσιο δημόσιας συζήτησης σε ενωτικό και εθνικό επίπεδο στην ΕΕ

Πίνακας 4.1 Τομείς και δείκτες ΠΖ της τρίτης έρευνας για την ΠΖ.

Τομείς	Δείκτες	Κλίμακα μέτρησης
Υποκειμενική ευημερία	Ικανοποίηση από τη ζωή	1-10
	Ευτυχία	1-10
	Αισιοδοξία για το μέλλον	Ποσοστό
Υγεία και ψυχική ευημερία	Ικανοποίηση από την υγεία	1-10
	Ψυχική ευημερία	0-100
Συνθήκες διαβίωσης	Ικανοποίηση από τις συνθήκες διαβίωσης	1-10
	Οικονομική δυσκολία στη κάλυψη βασικών αναγκών	Ποσοστό
	Αριθμός βασικών παροχών που δεν μπορεί να καλυφτεί οικονομικά	0-6
	Άτυπα χρέη (καθυστέρηση πάνω από τους 12 τελευταίους μήνες)	Ποσοστό
Ισορροπία προσωπικής και επαγγελματικής ζωής	Σύγκρουση μεταξύ προσωπικής και επαγγελματικής ζωής των γυναικών	Ποσοστό
	Σύγκρουση μεταξύ προσωπικής και επαγγελματικής ζωής των αντρών	Ποσοστό
	Η διαφορά μεταξύ των ανδρών και των γυναικών στην εκτέλεση των οικιακών εργασιών	Αναλογία ανδρών - γυναικών σε ποσοστιαίες μονάδες
	Οι οικονομικά ανενεργές γυναίκες που είναι πρόθυμες να εργαστούν	Ποσοστό
Δημόσιες υπηρεσίες	Το κόστος αποτελεί εμπόδιο στις επισκέψεις σε γιατρό	Ποσοστό
	Τα νοικοκυριά με παιδιά μικρότερα των 12 ετών που χρησιμοποιούν υπηρεσίες φροντίδας παιδιών	Ποσοστό
	Αναλογία ατόμων που χρησιμοποιούν μέσα μαζικής μεταφοράς και ατόμων που δεν χρησιμοποιούν	Ποσοστό
Εμπιστοσύνη και ένταση	Εμπιστοσύνη στους ανθρώπους	1-10
	Εμπιστοσύνη στην κυβέρνηση	1-10
	Εμπιστοσύνη στην τοπική αυτοδιοίκηση	1-10
	Εντάσεις μεταξύ φυλετικών και εθνικών ομάδων	Ποσοστό
	Εντάσεις μεταξύ φτωχών και πλούσιων	Ποσοστό
Συμμετοχή και αποκλεισμός	Δείκτης αντιλαμβανόμενου κοινωνικού αποκλεισμού	1-5
	Συμμετοχή σε εθελοντική εργασία	Ποσοστό
	Κοινωνική και πολιτική συμμετοχή	Ποσοστό

Πηγή: *Leončikas κ.ά., 2013, σελ. 3-5.*

Οι δείκτες που αντιστοιχούν σε κάθε τομέα προκύπτουν από ένα σύνολο ερωτήσεων που περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο της έρευνας (βλ. Παράρτημα ΙΙΙ.2 και Παράρτημα

ΙΙΙ.3). Τα δεδομένα που συγκεντρώνονται από το ερωτηματολόγιο, δίνουν πληροφορίες για τις αντικειμενικές συνθήκες διαβίωσης και την υποκειμενική ευημερία τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και στο σύνολο της κοινωνίας (Leončikas κ.ά., 2013, σελ. 3). Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα της έρευνας προβάλουν μια συνολική εικόνα της ΠΖ για κάθε χώρα.

Για την ΑΠΖ στις ευρωπαϊκές χώρες, εκτός από τους παραπάνω δείκτες χρησιμοποιούνται και δεδομένα και από άλλες πηγές, όπως το Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα (European Statistical System) και οι στατιστικές υπηρεσίες των κρατών. Οι επιπλέον μεταβλητές που χρησιμοποιούνται είναι (Leončikas κ.ά., 2013, σελ. 5):

- Το ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται υπό τον κίνδυνο της φτώχειας. Η μεταβλητή αυτή υπολογίζεται από τον πληθυσμό που το διαθέσιμο εισόδημά του είναι μικρότερο από το όριο του κινδύνου της φτώχειας.
- Ο δείκτης GINI, οποίος μετράει την εισοδηματική ανισότητα μεταξύ του πληθυσμού. Κυμαίνεται μεταξύ του 0 και του 100, όπου 0 σημαίνει απόλυτη ισότητα και το 100 δηλώνει τη μέγιστη ανισότητα.
- Ο δείκτης οικονομικής "αθλιότητας", ο οποίος προσθέτει στο ποσοστό της ανεργίας το ποσοστό του πληθωρισμού και χρησιμοποιείται για να αξιολογήσει τις οικονομικές συνθήκες μιας χώρας.

Καθώς και πληθυσμιακά δεδομένα για κάθε χώρα που αφορούν (Leončikas κ.ά., 2013, σελ. 5-6):

- Το συνολικό πληθυσμό
- Το ποσοστό των ατόμων με ηλικία μικρότερη από τα 15 έτη
- Το ποσοστό των ατόμων με ηλικία μεταξύ των 15 και 64 ετών
- Το ποσοστό των ατόμων με ηλικία μεγαλύτερη από τα 65 έτη
- Το πλήθος των γυναικών ανά 100 άντρες
- Το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση για τους άντρες
- Το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση για τις γυναίκες

Η επιλογή όλων των δεικτών βασίζεται στην λογική του πως διάφοροι παράγοντες επηρεάζουν την ατομική ΠΖ και πως αυτοί μπορούν να μετρηθούν. Για παράδειγμα, η κοινωνική συνοχή αποτελεί βασικό θεμέλιο στην ΠΖ και για να επιτευχθεί προϋποθέτει την ύπαρξη εμπιστοσύνης μεταξύ των ανθρώπων (Rose κ.ά., 2009, σελ. 12). Η εμπιστοσύνη

εκτείνεται μεταξύ των διαπροσωπικών σχέσεων στο σύνολο του πληθυσμού καθώς και μεταξύ των ανθρώπων και των πολιτικών θεσμικών οργάνων. Πράγματι, η ατομική ΠΖ εξαρτάται από την ποιότητα της κοινωνίας και από τις άμεσες καθημερινές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων (Rose κ.ά., 2009, σελ. 7). Η ποιότητα της καθημερινής ζωής ενός ατόμου καθορίζεται από την οικογένεια, τους φίλους, τους γείτονες ή τους συναδέλφους στους οποίους μπορεί να στραφεί το άτομο για βοήθεια αν χρειαστεί (Rose κ.ά., 2009, σελ. 12). Αντίστοιχα, η ποιότητα της κοινωνίας αφορά τις σχέσεις μεταξύ των συλλογικών φορέων και των ατόμων (Rose κ.ά., 2009, σελ. 7).

Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό των κοινωνιών είναι οι εντάσεις που δημιουργούνται μεταξύ διάφορων κοινωνικών ομάδων. Σε κάθε σύγχρονη κοινωνία, ο πληθυσμός μπορεί να διαχωριστεί βάσει διάφορων χαρακτηριστικών, όπως το φύλο, η ηλικία, το οικονομικό επίπεδο, η γλώσσα κ.ά. Η φιλοσοφία της κοινωνικής συνοχής αναγνωρίζει τις διαφορές τονίζοντας όμως τη σημασία των θετικών δεσμών μεταξύ των ομάδων που διαφέρουν σε κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά. Ωστόσο, οι διαφορές αυτές μπορεί να παράγουν ανταγωνιστικές συνθήκες και εντάσεις οι οποίες συμβάλλουν με ιδιαίτερο τρόπο στην ΑΠΖ (Rose κ.ά., 2009, σελ. 18).

Εκτός από την "άτυπη" ΠΖ, οι οικονομικές συνθήκες είναι εξίσου σημαντικές στην ΑΠΖ. Το οικογενειακό εισόδημα αποτελεί μια σταθερή μεταβλητή αξιολόγησης της οικονομικής κατάστασης ενός ατόμου ή ενός νοικοκυριού. Ωστόσο, οι διαφορές στα εθνικά νομίσματα, στον πληθωρισμό και στην αγοραστική δύναμη, προσθέτουν δυσκολίες στη διεθνή σύγκριση του μέσου οικογενειακού εισοδήματος. Για το λόγο αυτό, στην συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποιούνται μεταβλητές οι οποίες αξιολογούν έμμεσα το εισόδημα, όπως η δυσκολία ενός νοικοκυριού ή ενός ατόμου να καλύψει τις βασικές μηνιαίες ανάγκες του και το σύνολο των βασικών αγαθών ή των υπηρεσιών που δεν μπορούν να καλύψει (Rose κ.ά., 2009, σελ. 13-14).

Η ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών αποτελεί άλλον ένα ιδιαίτερο παράγοντα στην ζωή των ανθρώπων. Οι υπηρεσίες της υγείας, της εκπαίδευσης, των μεταφορών και των τοπικών αρχών, αποτελούν τις βασικές δημόσιες υπηρεσίες μιας κοινωνίας. Βασική μέτρηση για την ΑΠΖ δεν αποτελεί μόνο το πως αξιολογούν τα άτομα τη δημόσια παροχή των υπηρεσιών αυτών αλλά και το πόσο ικανοποιημένοι είναι για παράδειγμα με την υγεία τους και το μορφωτικό τους επίπεδο (Gstrein κ.ά., 2013, σελ. 28, Rose κ.ά., 2009, σελ. 17).

Οι συνθήκες στέγασης αξιολογούνται από ένα σύνολο χαρακτηριστικών που προσδιορίζουν την ποιότητα της κατοικίας. Μεταξύ των μεταβλητών που επιλέγονται σε αυτό τον τομέα είναι το ιδιοκτησιακό καθεστώς της κατοικίας, οι διαρθρωτικές ελλείψεις της κατοικίας (π.χ. μικρό μέγεθος δωματίων, έλλειψη αποθηκευτικού χώρου κ.ά.) καθώς και μεταβλητές που μετράνε τα προβλήματα που μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα υγείας (π.χ. η υγρασία στους τοίχους ή την οροφή) (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2012, σελ. 11, Rose κ.ά., 2009, σελ. 16).

Η ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και προσωπικής ζωής είναι ένα ζήτημα που απασχολεί πολλούς εργαζόμενους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει την ανάγκη της επίτευξης ισορροπίας μεταξύ των επαγγελματικών απαιτήσεων και των απαιτήσεων της οικογένειας. Για να πετύχει αυτόν τον στόχο, προσπαθεί να εντοπίσει τους παράγοντες που δημιουργούν προβλήματα σε αυτόν το τομέα. Έτσι, έχουν επιλεχθεί μεταβλητές που καταγράφουν χαρακτηριστικά της εργασίας τα οποία μπορεί να λειτουργήσουν ανασταλτικά στην κάλυψη των αναγκών μιας οικογένειας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι μετρήσεις για τις ώρες που εργάζεται ένα άτομο την εβδομάδα και αν οι ώρες αυτές συμβιβάζονται με τις οικογενειακές ή άλλες κοινωνικές υποχρεώσεις (Rose κ.ά., 2009, σελ. 15).

Ένα άλλο χαρακτηριστικό των μεταβλητών που επιλέγονται είναι ότι κάποιες από αυτές μπορούν να συμβάλλουν στην αξιολόγηση περισσότερων του ενός τομέα. Για παράδειγμα, οι βασικοί δείκτες για την αποτίμηση της υγείας είναι η ικανοποίηση των ατόμων από την σωματική τους υγεία και τα επίπεδα ψυχικής υγείας που παρουσιάζουν. Ωστόσο, η προσβασιμότητα σε υπηρεσίες υγείας που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση των δημόσιων υπηρεσιών (Gstrein κ.ά., 2013, σελ. 11), αποτελεί σημαντικό δείκτη και για την αποτίμηση του τομέα της υγείας (Suh κ.ά., 2013, σελ. 20).

Η έρευνα για την ΠΖ του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας μετράει την υποκειμενική ατομική ευημερία και συνδυάζει τα αποτελέσματα με τα αντικειμενικά ατομικά χαρακτηριστικά (Watson κ.ά., 2010, σελ. 1). Οι δείκτες της υποκειμενικής ευημερίας, όπως ο δείκτης ευτυχίας και ο δείκτης ικανοποίησης από τη ζωή, αφορούν την αξιολόγηση των ατόμων για την ΠΖ του, με βάση τις δικές τους αξίες και προτιμήσεις. Μεταξύ των χωρών υπάρχουν βασικές διαφορές στα αποτελέσματα της αποτίμησης της υποκειμενικής ευημερίας. Οι διαφορές αυτές εξηγούνται από τις διαφορές των αντικειμενικών χαρακτηριστικών της κάθε χώρας, όπως τα δημογραφικά

χαρακτηριστικά, οι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες, η υγεία, η κοινωνική υποστήριξη και η ποιότητα της κοινωνίας (Watson κ.ά., 2010, σελ. 1).

Τα αποτελέσματα αυτών των συγκρίσεων παρουσιάστηκαν και για τα τρία έτη που πραγματοποιήθηκε η έρευνα. Παρακάτω παρουσιάζονται κάποιες γενικές τάσεις που αναδείχθηκαν από αυτές:

- Συγκρίσεις του εισοδήματος, του φύλου και της ηλικίας με τα αποτελέσματα της ΠΖ, απέδειξαν ότι το εισόδημα έχει πολύ πιο σημαντική επίδραση στην ΠΖ από τα άλλα δυο χαρακτηριστικά. Από την άλλη πλευρά, η ΠΖ των ομάδων διαφορετικών εισοδημάτων διαφέρει λιγότερο όσον αφορά την πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες από ότι σε σχέση με την προσωπική ικανοποίηση από τη ζωή (Rose κ.ά., 2009, σελ. 2).

- Δεδομένου ότι οι διαφορές στο εισόδημα τείνουν να μειώνουν την ΠΖ περισσότερο από την ηλικία ή το φύλο, η προώθηση της κοινωνικής συνοχής απαιτεί δράσεις που στοχεύουν στα άτομα που εμφανίζουν προβλήματα στην κάλυψη των βασικών αναγκών και υπηρεσιών (Rose κ.ά., 2009, σελ. 2).

- Σε όλες τις έρευνες, ο παράγοντας με την μεγαλύτερη επιρροή στην υποκειμενική ευημερία αποδείχθηκε η αδυναμία να καλυφθούν βασικές ανάγκες, αγαθά και υπηρεσίες (Abdallah κ.ά., 2013, σελ. 8, Watson κ.ά., 2010, σελ. 2, Rose κ.ά., 2009, σελ. 2). Το εισόδημα έχει ιδιαίτερη σημασία όταν δεν καλύπτονται οι βασικές ανάγκες. Όταν οι βασικές ανάγκες καλύπτονται, τότε η σχέση μεταξύ του εισοδήματος και της υποκειμενικής ευημερίας είναι πιο αδύναμη (Watson κ.ά., 2010, σελ. 2). Η εισοδηματική ισότητα σε μια κοινωνία έχει δείξει ότι συμβάλλει σε υψηλότερα επίπεδα σωματικής και ψυχικής υγεία, εμπιστοσύνης, παιδικής ευημερίας, εκπαιδευτικών επιδόσεων, κοινωνικής κινητικότητας και περιβαλλοντικής αειφορίας. Ως εκ τούτου, οι εισοδηματικές ανισότητες έχουν αρνητικά αποτελέσματα σε πολλούς τομείς της ΠΖ (Gstrein κ.ά., 2013, σελ. 11, 13).

- Στα υψηλά επίπεδα της αποστέρησης υλικών αγαθών αποδείχθηκε ότι συμβάλλουν το γυναικείο φύλο, οι μεγάλες ηλικίες, η κακή κατάσταση της υγείας, η ανεργία, το χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, η μη διευθυντικές θέσεις εργασίας, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, τα άτομα που ζουν μόνα τους και η κατοίκηση σε αστικές περιοχές (Suh κ.ά., 2013, σελ. 37, 62).

- Οι ίδιοι παράγοντες μαζί με τα υψηλά επίπεδα εντάσεων μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών ομάδων και την αποχή από συλλογικές δραστηριότητες συμβάλλουν και στον κοινωνικό αποκλεισμό (Suh κ.ά., 2013, σελ. 57).

- Η κακή κατάσταση της υγείας είναι ο δεύτερος παράγοντας που συμβάλλει αρνητικά στην υποκειμενική ευημερία (Abdallah κ.ά., 2013, σελ. 8, Watson κ.ά., 2010, σελ. 2) και ακολουθούν η ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της προσωπικής ζωής και η ικανοποίηση από τις δημόσιες υπηρεσίες (Abdallah κ.ά., 2013, σελ. 8).

- Η ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών είναι γενικά σημαντική στην υποκειμενική ευημερία αλλά εμφανίζει ακόμη μεγαλύτερη συμβολή στα άτομα που δεν μπορούν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες (Watson κ.ά., 2010, σελ. 2).

- Οι παράγοντες που αυξάνουν την ΠΖ των δημόσιων υπηρεσιών, έτσι όπως την αξιολογούν οι άνθρωποι, είναι ο αριθμός των παιδιών μιας οικογένειας, οι συνολικές δαπάνες της κυβέρνησης για τον τομέα των δημόσιων υπηρεσιών, η ατομική ικανοποίηση σχετικά με την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, η ζωή σε αστικό περιβάλλον, η συνολική ικανοποίηση από τη ζωή, η μη απασχόληση, καθώς και η ικανοποίηση σχετικά με την οικονομική κατάσταση της χώρας. Αντίστοιχα, η δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι να καλύψουν τις βασικές ανάγκες τους και τα χαμηλά επίπεδα της οικονομικής κατάστασης μια χώρας, αποτελούν παράγοντες που μειώνουν την αντιλαμβανόμενη ΠΖ των δημόσιων υπηρεσιών (Gstrein κ.ά., 2013, σελ. 33, 88).

- Όσον αφορά τον τομέα της υγείας, οι γυναίκες, οι ηλικιωμένοι και οι άνεργοι εμφανίζουν τις χαμηλότερες τιμές στο σύνολο των μεταβλητών που αφορούν την υγεία. Τα άτομα με φυσικά ή ψυχικά προβλήματα υγείας αντιμετωπίζουν συχνά προβλήματα στην προσβασιμότητα υπηρεσιών υγείας. Άλλοι σημαντικοί παράγοντες που συμβάλλουν σε χαμηλά επίπεδα υγείας είναι η αποστέρηση υλικών αγαθών, το χαμηλό εισόδημα, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και η κακή ποιότητα των στεγαστικών συνθηκών (Suh κ.ά., 2013, σελ. 7, 23).

- Τα αποτελέσματα και των τριών ετών της έρευνας έχουν δείξει ότι η βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των ατόμων που εμφανίζουν τα περισσότερα προβλήματα είναι πιο σημαντική από τη βελτίωση του μέσου όρου των συνθηκών διαβίωσης. Η βελτίωση της υγείας των ατόμων είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη βελτίωση της ΠΖ. Αντίθετα, η βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου δεν δείχνει να έχει άμεσα οφέλη στην βελτίωση της υποκειμενικής ευημερίας. Η υψηλή ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών λειτουργεί ως μέσο μετρίασης των χαμηλών κοινωνικοοικονομικών συνθηκών. Τέλος, η διαφάνεια και η υποχρέωση λογοδοσίας των δημόσιων οργανισμών μπορεί να βελτιώσει την εμπιστοσύνη των ατόμων προς την κυβέρνηση (Watson κ.ά., 2010, σελ. 2-3).

4.4.2 Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία

Η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat) για την ΑΠΖ και τον καθορισμό μεταβλητών, ακολουθεί τα αποτελέσματα της έκθεσης της Επιτροπής για την Μέτρηση των Οικονομικών Επιδόσεων και της Κοινωνικής Προόδου (Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress), γνωστή και ως "έκθεση Stiglitz[17]". Με βάση την έκθεση αυτή, η Eurostat ορίζει εννέα βασικούς τομείς που καλύπτουν τις αντικειμενικές και υποκειμενικές πτυχές της ευημερίας, οι οποίοι είναι (Eurostat, 2011, σελ. 4, European Statistical System Committee, 2011, σελ. 21):

- Υλικές συνθήκες διαβίωσης (εισόδημα, πλούτος και κατανάλωση)
- Υγεία
- Εκπαίδευση
- Παραγωγικές και άλλες δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένης της εργασίας)
- Διακυβέρνηση και βασικά δικαιώματα
- Δραστηριότητες αναψυχής και κοινωνικές διασυνδέσεις (ένταξη/αποκλεισμός)
- Φυσικό περιβάλλον και περιβάλλον διαβίωσης
- Οικονομική και σωματική ασφάλεια
- Συνολική εμπειρία από τη ζωή

Η Eurostat συνιστά ότι η ΠΖ και οι τομείς που την απαρτίζουν, εκτιμώνται με διαφορετικές κατηγορίες δεικτών, οι οποίες αφορούν τον τρόπο με τον οποίο κατασκευάζονται οι δείκτες. Οι δείκτες που επιλέγονται για κάθε τομέα χωρίζονται σε (α) σύνθετους δείκτες, (β) πρωτογενείς δείκτες και (γ) συμπληρωματικούς δείκτες (Eurostat, 2011, σελ. 8-9). Κάθε τομέας/υποτομέας της ΠΖ αντιπροσωπεύεται από έναν σύνθετο δείκτη. Οι σύνθετοι δείκτες υπολογίζονται από το σύνολο των επιμέρους βασικών δεικτών κάθε τομέα, οι οποίοι εμφανίζουν μεγάλο βαθμό συσχέτισης μεταξύ τους. Οι πρωτογενείς και οι συμπληρωματικοί δείκτες αφορούν βασικούς δείκτες οι οποίοι δεν συσχετίζονται μεταξύ τους και αντιπροσωπεύουν ετερογενείς πτυχές κάθε τομέα της ΠΖ. Ωστόσο, οι πρωτογενείς

[17] Ο Joseph E. Stiglitz ήταν ο πρόεδρος της Επιτροπής για την Μέτρηση των Οικονομικών Επιδόσεων και της Κοινωνικής Προόδου. Σκοπός της επιτροπής ήταν να προσδιορίσει τους περιορισμούς του ΑΕΠ ως δείκτη οικονομικής επίδοσης και κοινωνικής προόδου, καθώς και τα προβλήματα που εντοπίζονται κατά τον υπολογισμό του. Επιπλέον στόχος της επιτροπής ήταν να βρεθούν άλλες πληροφορίες που απαιτούνται για να υπολογιστούν δείκτες οι οποίοι θα είναι περισσότερο σχετικοί με την κοινωνική πρόοδο (Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress, 2009, σελ. 7).

δείκτες μετρώνται σε ατομικό επίπεδο ενώ οι συμπληρωματικοί δείκτες παρέχουν πληροφορίες σε συγκεντρωτικό επίπεδο (περιφερειακό ή εθνικό), οι οποίες είναι χρήσιμες κυρίως για συγκρίσεις μεταξύ χωρών.

Σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή της Eurostat, Walter Radermacher, ο σκοπός όλων των μεταβλητών που επιλέγονται είναι να βοηθήσουν τους υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων να κατανοήσουν σύνθετες καταστάσεις, όπως αυτές που αφορούν την ΠΖ (Radermacher, 2010, σελ. 5). Όσον αφορά τον τύπο των δεικτών, η Eurostat συνιστά τη χρήση τόσο αντικειμενικών όσο και υποκειμενικών μεταβλητών και για τους εννέα τομείς, καθώς θεωρεί ότι η παράλληλη χρήση τους μπορεί να παρέχει μια ολοκληρωμένη εικόνα για την ΠΖ. Επιπλέον, περιλαμβάνει δείκτες υποεθνικού επιπέδου, διότι η εφαρμογή πολιτικών δράσεων που επηρεάζουν την ΠΖ, λαμβάνονται κυρίως σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Περιλαμβάνει επίσης μικρο-δείκτες προκειμένου να συγκρίνει ομάδες πληθυσμού συγκεκριμένων χαρακτηριστικών, όπως αυτές που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας ή σε κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, οι μετανάστες, οι ηλικιωμένοι και άλλες ευάλωτες ομάδες. Τέλος, έχει ως στόχο, οι δείκτες που επιλέγει να επιτρέπουν την ανάλυση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των τομέων της ΠΖ με στόχο την αναγνώριση μειονεκτικών ομάδων (Eurostat, 2011, σελ. 9).

Στον πίνακα 4.2 παρουσιάζονται οι υποτομείς των τομέων τις ΠΖ, όπως τους ορίζει η Eurostat, καθώς και οι δείκτες που αντιπροσωπεύουν κάθε τομέα/υποτομέα.

Πίνακας 4.2 Τομείς και δείκτες ΠΖ της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας.

Τομείς	Υποτομείς		Δείκτες
Υλικές συνθήκες διαβίωσης	Εισόδημα		Μέσος όρος και μέσο εισόδημα, κατά ηλικία και φύλο
			Ποσοστό κινδύνου φτώχειας, κατά όριο φτώχειας, ηλικία και φύλο
			Ποσοστό κινδύνου φτώχειας σε μια σταθερή χρονική στιγμή, κατά ηλικία και φύλο
			S80/S20 ανισότητα κατανομής εισοδήματος, κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα
			Ικανοποίηση από την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού
	Κατανάλωση	Περιορισμένη Κατανάλωση	Νοικοκυριά που δαπανούν περισσότερο από 75% του συνολικού τους προϋπολογισμού για βασικές ανάγκες
		Μη εμπορική κατανάλωση και παροχή δημόσιων υπηρεσιών	Μη εμπορικές υπηρεσίες
			Κατανάλωση δημόσιων υπηρεσιών
	Υλικές συνθήκες	Αποστέρηση υλικών αγαθών	Άτομα που έχουν έλλειψη σε βασικά υλικά αγαθά
			Αδυναμία στην κάλυψη βασικών αναγκών
		Συνθήκες στέγασης	Ποσοστό του συνολικού πληθυσμού που ζει σε κατοικία που εμφανίζει διαρροή από τη στέγη, υγρασία στους τοίχους ή σάπιο πάτωμα
			Ικανοποίηση από τις συνθήκες στέγασης
Παραγωγική ή άλλη κύρια δραστηριότητα	Ποσότητα απασχόλησης	Ανεργία	Ποσοστό ανεργίας, κατά φύλο
			Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας, κατά φύλο
		Ποσότητα μερικής απασχόλησης	Άτομα που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας, κατά ηλικία και φύλο
			Άτομα που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας, κατά εισόδημα και τύπο νοικοκυριού
		Ποιότητα μερικής απασχόλησης	Υπό ανάπτυξη
	Ποιότητα απασχόλησης	Εισόδημα και κέρδη από την απασχόληση	Ποσοστό χαμηλόμισθων στο σύνολο των εργαζομένων, κατά ηλικία

Πηγή: *http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality_life/data (last update 06.05.2013), Eurostat, 2011, σελ. 15-17.*

(συνέχεια πίνακα 4.2)

Τομείς	Υποτομείς		Δείκτες
Παραγωγική ή άλλη κύρια δραστηριότητα	Ποιότητα απασχόλησης	Εισόδημα και κέρδη από την απασχόληση	Ποσοστό χαμηλόμισθων στο σύνολο των εργαζομένων, κατά φύλο
			Ποσοστό χαμηλόμισθων στο σύνολο των εργαζομένων, κατά μορφωτικό επίπεδο
		Υγεία και ασφάλεια στην εργασία (εργασίες που σχετίζονται με ατυχήματα, προβλήματα υγείας και έκθεση σε επικίνδυνες συνθήκες)	Άτομα που αναφέρουν ατύχημα στον χώρο εργασία τους, τους τελευταίους 12 μήνες, κατά φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο
			Άτομα που αναφέρουν ένα ή περισσότερα προβλήματα υγείας που σχετίζονται με την εργασία τους, τους τελευταίους 12 μήνες, κατά φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο
			Άτομα που αναφέρουν ότι στην εργασία τους εκτίθενται σε παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τη σωματική τους ευεξία, κατά φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο
			Άτομα που αναφέρουν ότι στην εργασία τους εκτίθενται σε παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την ψυχική τους ευημερία, κατά φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο
			Ποσοστό συχνότητας εργατικών ατυχημάτων
		Ισορροπία επαγγελματικής/προσωπικής ζωής	Μέσος όρος ωρών εργασίας την εβδομάδα, κατά οικονομική δραστηριότητα (NACE 2)
			Άτομα που εργάζονται περισσότερο από 49 ώρες την εβδομάδα (όριο ILO/OECD)
			Απασχολούμενος πληθυσμός που εργάζεται με εναλλαγές βάρδιας
			Απασχολούμενος πληθυσμός που εργάζεται Σάββατα
			Απασχολούμενος πληθυσμός που εργάζεται Κυριακές
			Απασχολούμενος πληθυσμός με απογευματινό ωράριο εργασίας

Πηγή: *http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality_life/data (last update 06.05.2013), Eurostat, 2011, σελ. 15-17.*

(συνέχεια πίνακα 4.2)

Τομείς	Υποτομείς		Δείκτες
Παραγωγική ή άλλη κύρια δραστηριότητα	Ποιότητα απασχόλησης	Ισορροπία επαγγελματικής/προσωπικής ζωής	Απασχολούμενος πληθυσμός με νυχτερινό ωράριο εργασίας
			Ικανοποίηση από τον χρόνο μετακίνησης από και προς την εργασία
		Προσωρινή απασχόληση	Προσωρινές συμβάσεις εργασίας
		Αξιολόγηση της ποιότητας την απασχόλησης	Ικανοποίηση από την απασχόληση
			Ικανοποίηση από την προσωρινή εργασία
			Πιθανότητα να επηρεαστεί το είδος και η σειρά των δραστηριοτήτων της εργασίας
			Καλές σχέσεις με τους συναδέλφους
			Καλές σχέσεις με τον άμεσο προϊστάμενο
	Άλλη κύρια δραστηριότητα		Υπό ανάπτυξη
Υγεία	Αποτελέσματα	Προσδόκιμο ζωής	Αναμενόμενα έτη ζωής
		Νοσηρότητα και κατάσταση υγείας	Έτη υγιούς ζωής
			Ατομική αξιολόγηση υγείας, κατά φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο
			Ατομική αξιολόγηση υγείας, κατά φύλο, ηλικία και εισόδημα
			Άτομα με χρόνια ασθένεια ή προβλήματα υγείας, κατά φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο
			Άτομα με χρόνια ασθένεια ή προβλήματα υγείας, κατά φύλο, ηλικία και εισόδημα
			Άτομα που αναφέρουν περιορισμό στις δραστηριότητές τους εξαιτίας προβλημάτων υγείας, κατά φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο
			Άτομα που αναφέρουν περιορισμό στις δραστηριότητές τους εξαιτίας προβλημάτων υγείας, κατά φύλο, ηλικία και εισόδημα

Πηγή: *http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality_life/data (last update 06.05.2013), Eurostat, 2011, σελ. 15-17.*

(συνέχεια πίνακα 4.2)

Τομείς	Υποτομείς		Δείκτες
Υγεία	Αποτελέσματα	Νοσηρότητα και κατάσταση υγείας	Ατομική αξιολόγηση ψυχικής υγείας
			Άσχημη ψυχολογική κατάσταση κατά τις τελευταίες 4 εβδομάδες
	Υγιεινές και ανθυγιεινές συμπεριφορές		Δείκτης Μάζας Σώματος, κατά φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο
			Δείκτης Μάζας Σώματος, κατά φύλο, ηλικία και εισόδημα
			Επί καθημερινής βάσης καπνιστές, κατά φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο
			Επί καθημερινής βάσης καπνιστές, κατά φύλο, ηλικία και εισόδημα
			Επικίνδυνη κατανάλωση αλκοόλ
			Σωματική άσκηση
	Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας		Άτομα που αναφέρουν ότι δεν μπορούν να κάνουν τις ιατρικές τους εξετάσεις λόγω δύσκολης πρόσβασης, κατά φύλο και ηλικία
			Άτομα που αναφέρουν ότι δεν μπορούν να κάνουν τις ιατρικές τους εξετάσεις, κατά φύλο, ηλικία, λόγο και εισόδημα
			Άτομα που αναφέρουν ότι δεν μπορούν να κάνουν τις ιατρικές τους εξετάσεις, κατά φύλο, ηλικία, λόγο και μορφωτικό επίπεδο
Εκπαίδευση	Ικανότητες και δεξιότητες	Μορφωτικό επίπεδο	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση
			Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
			Τριτοβάθμια εκπαίδευση
		Αυτοαναφερόμενες δεξιότητες	Υπό ανάπτυξη
		Αξιολογούμενες δεξιότητες	Πρόγραμμα για τη Διεθνή Αξιολόγηση των Ικανοτήτων Ενηλίκων (Programme for the International Assessment of Adult Competencies - PIAAC)

Πηγή: *http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality_life/data (last update 06.05.2013), Eurostat, 2011, σελ. 15-17.*

(συνέχεια πίνακα 4.2)

Τομείς	Υποτομείς		Δείκτες
Εκπαίδευση	Δια βίου μάθηση		Άτομα που συμμετείχαν σε εκπαιδευτική δραστηριότητα ή κατάρτιση τις τελευταίες 4 εβδομάδες
	Ευκαιρίες εκπαίδευσης		Υπό ανάπτυξη
Ελεύθερος χρόνος και κοινωνικές διασυνδέσεις	Ελεύθερος χρόνος	Ποσότητα ελεύθερου χρόνου: διαθεσιμότητα και χρόνος, συμπεριλαμβανομένης της προσωπικής φροντίδας, ικανοποίηση των ατόμων με τον διαθέσιμο χρόνο για να κάνουν πράγματα που τους αρέσουν	Ικανοποίηση με τον ελεύθερο χρόνο
		Ποιότητα ελεύθερου χρόνου	Υπό ανάπτυξη
		Πρόσβαση σε μέρη αναψυχής	Ατομική αναφορά πρόσβασης σε δραστηριότητες που τους ενδιαφέρουν
			Πρόσβαση σε κινηματογράφους, θέατρα και πολιτιστικά κέντρα
	Κοινωνικές διασυνδέσεις	Ομαδικές δραστηριότητες (συμπεριλαμβανόμενου του αισθήματος της μοναξιάς)	Συχνότητα συναντήσεων με συγγενής
			Συχνότητα συναντήσεων με φίλους
			Συχνότητα επαφών με συγγενής
			Συχνότητα επαφών με φίλους
			Ικανοποίηση από τις προσωπικές σχέσεις
		Δραστηριότητες των ατόμων	Συμμετοχή σε άτυπες εθελοντικές δραστηριότητες
			Συμμετοχή σε δραστηριότητες φιλανθρωπικών οργανώσεων
		Σχέσεις υποστήριξης	Δυνατότητα να ζητήσει ένα άτομο βοήθεια από συγγενής, φίλους ή γείτονες
			Δυνατότητα να λάβει ένα άτομο βοήθεια
			Δυνατότητα να συζητάει ένα άτομο προσωπικά θέματα

Πηγή: *http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality_life/data (last update 06.05.2013), Eurostat, 2011, σελ. 15-17.*

(συνέχεια πίνακα 4.2)

Τομείς	Υποτομείς		Δείκτες
Ελεύθερος χρόνος και κοινωνικές διασυνδέσεις	Κοινωνικές διασυνδέσεις	Κοινωνική συνοχή (διαπροσωπική εμπιστοσύνη, εντάσεις, ανισότητες)	Εμπιστοσύνη στους άλλους
Οικονομική και σωματική ασφάλεια	Οικονομική ανασφάλεια	Πλούτος (περιουσιακά στοιχεία)	Πληθυσμός που δεν έχει την δυνατότητα να αντιμετωπίσει μη αναμενόμενα οικονομικά έξοδα
		Χρέη	Πληθυσμός με καθυστερούμενα χρέη
		Εισοδηματική ανασφάλεια (συμπεριλαμβανομένης της εργασίας)	Κίνδυνος να χάσει ένα άτομο την δουλειά του
	Σωματική και προσωπική ασφάλεια	Εγκληματικότητα	Ποσοστό ανθρωποκτονιών ανά 100.000 άτομα
			Εγκληματικότητα ή βία στην περιοχή κατοικίας
		Εκτιμώμενη σωματική ασφάλεια	Πληθυσμός που αισθάνεται ασφάλεια όταν περπατάει μόνος του το βράδυ στην περιοχή κατοικίας του
Κυβέρνηση και βασικά δικαιώματα	Οργανισμοί και δημόσιες υπηρεσίες	Εμπιστοσύνη και/ή ικανοποίηση από δημόσιους οργανισμούς	Εμπιστοσύνη σε δημόσιους οργανισμούς
		Εμπιστοσύνη και/ή ικανοποίηση από δημόσιες υπηρεσίες	Ικανοποίηση από δημόσιες υπηρεσίες
		Διακρίσεις και ίσες ευκαιρίες	Εμπειρία/βιώμα διάκρισης
			Ποσοστό χάσματος μισθού μεταξύ των δυο φύλων
		Ενεργό συμμετοχή στα κοινά	Voice and accountability
Φυσικό και περιβάλλον διαβίωσης	Ρύπανση (συμπεριλαμβανομένης της ηχορύπανσης)		Ρύπανση και άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα
			Θόρυβος από τους γείτονες ή από το δρόμο
			Αιωρούμενα σωματίδια σε εξωτερικούς χώρους

Πηγή: *http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality_life/data (last update 06.05.2013), Eurostat, 2011, σελ. 15-17.*

(συνέχεια πίνακα 4.2)

Τομείς	Υποτομείς	Δείκτες
Φυσικό και περιβάλλον διαβίωσης	Πρόσβαση σε χώρους πρασίνου και χώρους αναψυχής	Ικανοποίηση από τους χώρους πρασίνου και τους χώρους αναψυχής
	Τοπίο και δομημένο περιβάλλον	Ικανοποίηση από το περιβάλλον διαβίωσης
Συνολική εμπειρία από τη ζωή	Ικανοποίηση από τη ζωή	Ικανοποίηση γενικά από τη ζωή
	Επιρροές	Αρνητικές επιρροές
		Θετικές επιρροές
	Νόημα και σκοπός	Assessing whether life is worthwhile

Πηγή: *http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality_life/data (last update 06.05.2013), Eurostat, 2011, σελ. 15-17, European Statistical System Committee, 2011, σελ. 26-29.*

4.4.3 Ευρωπαϊκό Σύστημα Κοινωνικών Δεικτών

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κοινωνικών Δεικτών (European System of Social Indicators - EUSI) αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα καθορισμού τομέων της ΠΖ με τελικό στόχο την επιλογή δεικτών. Οι τομείς της ΠΖ που περιλαμβάνονται στη δομή του συστήματος διαμορφώνονται κυρίως από τους στόχους της Ευρωπαϊκής πολιτικής (βλ. Παράρτημα ΙΙΙ.4) αλλά και από θέματα που σχετίζονται και με την γενικότερη ατομική ευημερία (Noll, 2002, σελ. 72, Schmitt και Noll, 2000, σελ. 28-33). Συνολικά έχουν διαμορφωθεί 13 τομείς και είναι οι εξής (Schmitt, 2001, σελ. 5-6, http://www.gesis.org/en/ services/data-analysis/social-indicators/eusi/):

- Πληθυσμός, νοικοκυριά και οικογένεια
- Στέγαση
- Μεταφορές
- Αναψυχή/μέσα ενημέρωσης/πολιτισμός
- Κοινωνική και πολιτική συμμετοχή και ένταξη
- Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση
- Αγορά εργασίας και συνθήκες εργασίας
- Εισόδημα/βιοτικό επίπεδο/καταναλωτικές συνήθειες
- Υγεία
- Περιβάλλον
- Δημόσια ασφάλεια και εγκληματικότητα
- Κοινωνική ασφάλιση
- Συνολική κατάσταση ζωής

Για κάθε έναν από τους παραπάνω τομείς καθορίζονται συγκεκριμένοι στόχοι που αφορούν (Schmitt, 2001, σελ. 4-5):

- τη βελτίωση των αντικειμενικών συνθηκών διαβίωσης
- την ενίσχυση της υποκειμενικής ευημερίας
- την μείωση των διαφορών, των ανισοτήτων και του κοινωνικού αποκλεισμού και την προώθηση των ίσων ευκαιριών

- την ενδυνάμωση των κοινωνικών σχέσεων και δεσμών
- τη διαφύλαξη του ανθρώπινου κεφαλαίου
- τη διαφύλαξη του φυσικού κεφαλαίου

Οι δυο πρώτοι στόχοι αφορούν την ΠΖ, ενώ οι υπόλοιποι σχετίζονται με την κοινωνική συνοχή και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ωστόσο, αναγνωρίζεται η άμεση σχέση μεταξύ των τριών αυτών εννοιών και το μεθοδολογικό πλαίσιο που προτείνεται τοποθετεί την ΠΖ στο κέντρο της ανάλυσης των επιπέδων ευημερίας στην Ευρώπης (βλ. Σχήμα 4.3) (Schmitt και Noll, 2000, σελ. 11).

Σχήμα 4.3 Η δομή των επιπέδων που ακολουθείται από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κοινωνικών Δεικτών για την κατάληξη στους τελικούς δείκτες.

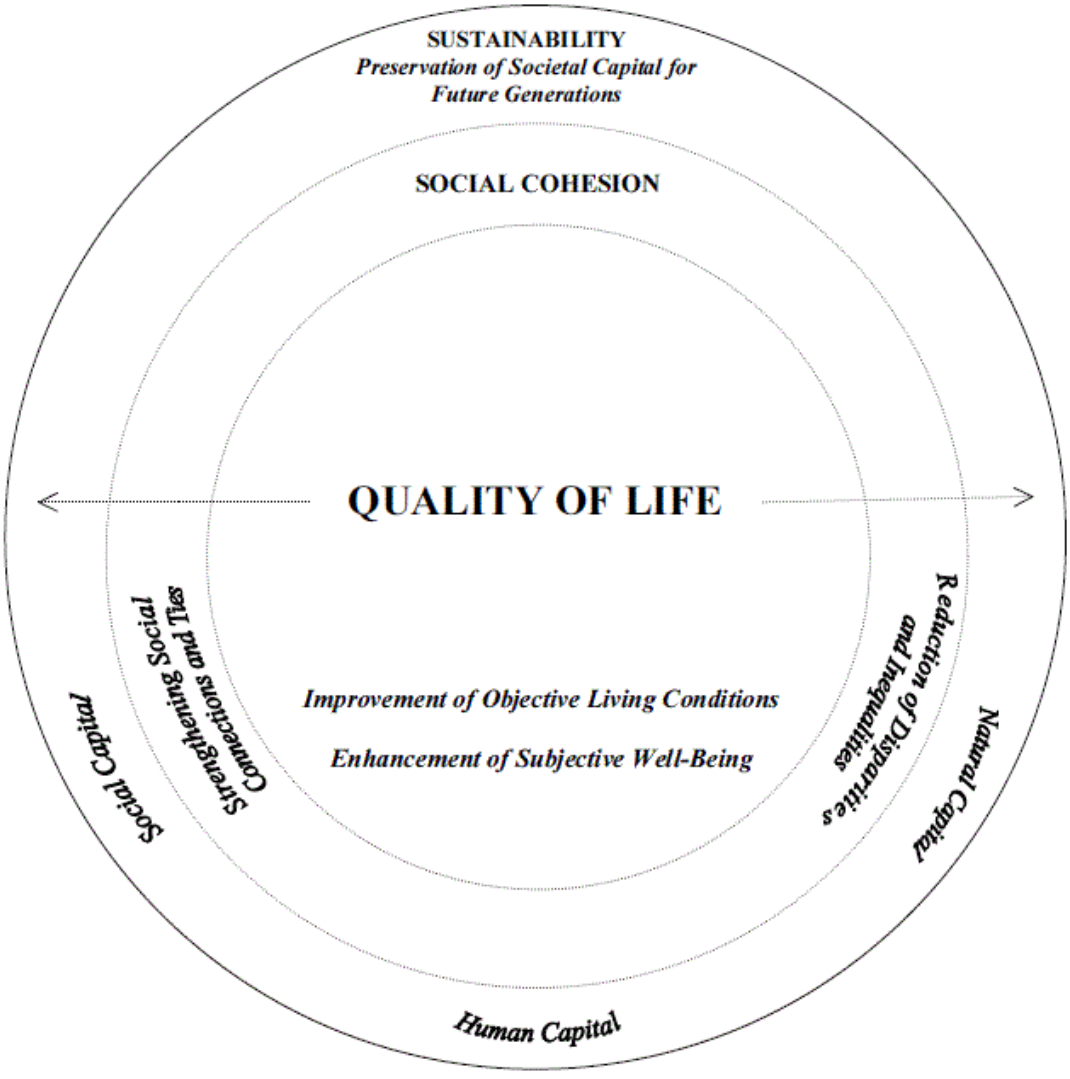

Πηγή: *Schmitt και Noll, 2000, σελ. 43.*

Εκτός από την επίτευξη των κοινωνικών στόχων, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κοινωνικών Δεικτών καταγράφει κοινωνικές αλλαγές που σχετίζονται με τις δημογραφικές και κοινωνικοοικονομικές δομές, καθώς επίσης και με τις αξίες και τις συμπεριφορές (Noll, 2002, σελ. 73).

Οι έξι στόχοι μαζί με τις κοινωνικές αλλαγών διακρίνονται και συγκεκριμενοποιούνται για κάθε έναν από τους παραπάνω τομείς, με κατάλληλους δείκτες. Ωστόσο, δεν έχουν σημασία όλοι οι στόχοι για όλους τους τομείς, απλά αποτελούν το μέγιστο αριθμό διάκρισης δεικτών για κάθε τομέα. Ως αποτέλεσμα, η δομή των δεικτών αναπαριστάται με έναν πίνακα τομέων και στόχων (βλ. Παράρτημα ΙΙΙ.5).

Συγκεκριμένα, επιλέγεται ένας τομέας και διασπάται σε υποτομείς με βάση το στόχο προκειμένου να επιλεχθούν δείκτες που μπορούν να μετρήσουν τον τομέα αυτό. Τα επίπεδα των τομέων και των στόχων αναπαριστώνται με ένα σύνολο επιπέδων που καταλήγουν στο τελικό επίπεδο των δεικτών. Η δομή των επιπέδων παρουσιάζεται στο σχήμα 4.4.

Σχήμα 4.4 Η δομή των επιπέδων που ακολουθείται από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κοινωνικών Δεικτών για την κατάληξη στους τελικούς δείκτες.

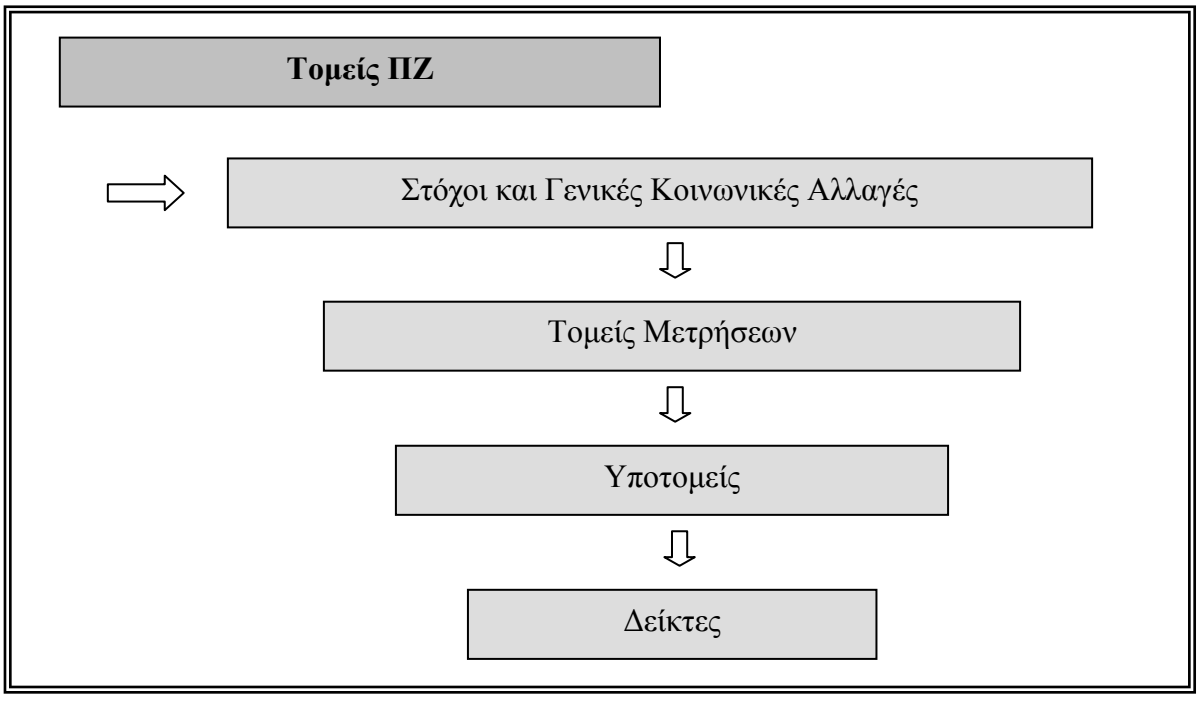

Πηγή: *Noll, 2002, σελ 76*

Οι δείκτες που περιλαμβάνονται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κοινωνικών Δεικτών εφαρμόζονται στο εθνικό επίπεδο των ευρωπαϊκών χωρών και στο πρώτο περιφερειακό επίπεδο NUTS-1, όπως ορίζεται από την Eurostat (Schmitt, 2001, σελ. 6, Schmitt και Noll, 2000, σελ. 58). Η δομή του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κοινωνικών Δεικτών βρίσκεται ακόμη σε στάδιο επεξεργασίας. Μέχρι σήμερα έχει ολοκληρωθεί ο καθορισμός των δεικτών για τους τομείς του πληθυσμού, νοικοκυριών και οικογένειας, της στέγασης, της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, της αγοράς και των συνθηκών εργασίας, του εισοδήματος, του βιοτικού επιπέδου και των καταναλωτικών συνηθειών, της υγείας, του περιβάλλοντος, της δημόσιας ασφάλειας και της εγκληματικότητας και της συνολικής κατάστασης της ζωής (http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/).

4.4.4 Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

Σε πολλές μελέτες για την ΑΠΖ αποφεύγεται η χρήση υποκειμενικών δεικτών, για το λόγο ότι το νόημά τους είναι πολύ αβέβαιο ώστε να παρέχει σαφείς και εύκολα ερμηνεύσιμες πληροφορίες (Alber και Fahey, 2004, σελ. 10). Η μεθοδολογία που ακολουθούσε ο ΟΟΣΑ για την ΑΠΖ την προηγούμενη δεκαετία, αποτελούσε χαρακτηριστικό παράδειγμα μη χρήσης υποκειμενικών δεικτών. Ωστόσο, το 2011 πρόσθεσε ένα σύνολο υποκειμενικών δεικτών οι οποίοι λειτουργούν ως συμπληρωματικές πληροφορίες των αντικειμενικών μετρήσεων (OECD, 2011α, σελ. 5).

Ο ΟΟΣΑ διαχωρίζει την ΠΖ και την οικονομική ευημερία ως διαστάσεις της ατομικής ευημερίας (Durand και Smith, 2013, σελ. 2) και η αποτίμησή της βασίζεται στην αξιολόγηση χαρακτηριστικών των δύο αυτών διαστάσεων (βλ. Σχήμα 4.5). Το πλαίσιο για την αποτίμηση της ατομικής ευημερίας του ΟΟΣΑ έχει ως επίκεντρο τον άνθρωπο (άτομα και νοικοκυριά), την γενικότερη κατάστασή του και πως συνδέεται με άλλα μέλη της κοινότητας που ζει και εργάζεται (OECD, 2013α, σελ. 21).

Σχήμα 4.5 Πλαίσιο του ΟΟΣΑ για την αποτίμηση της ευημερίας.

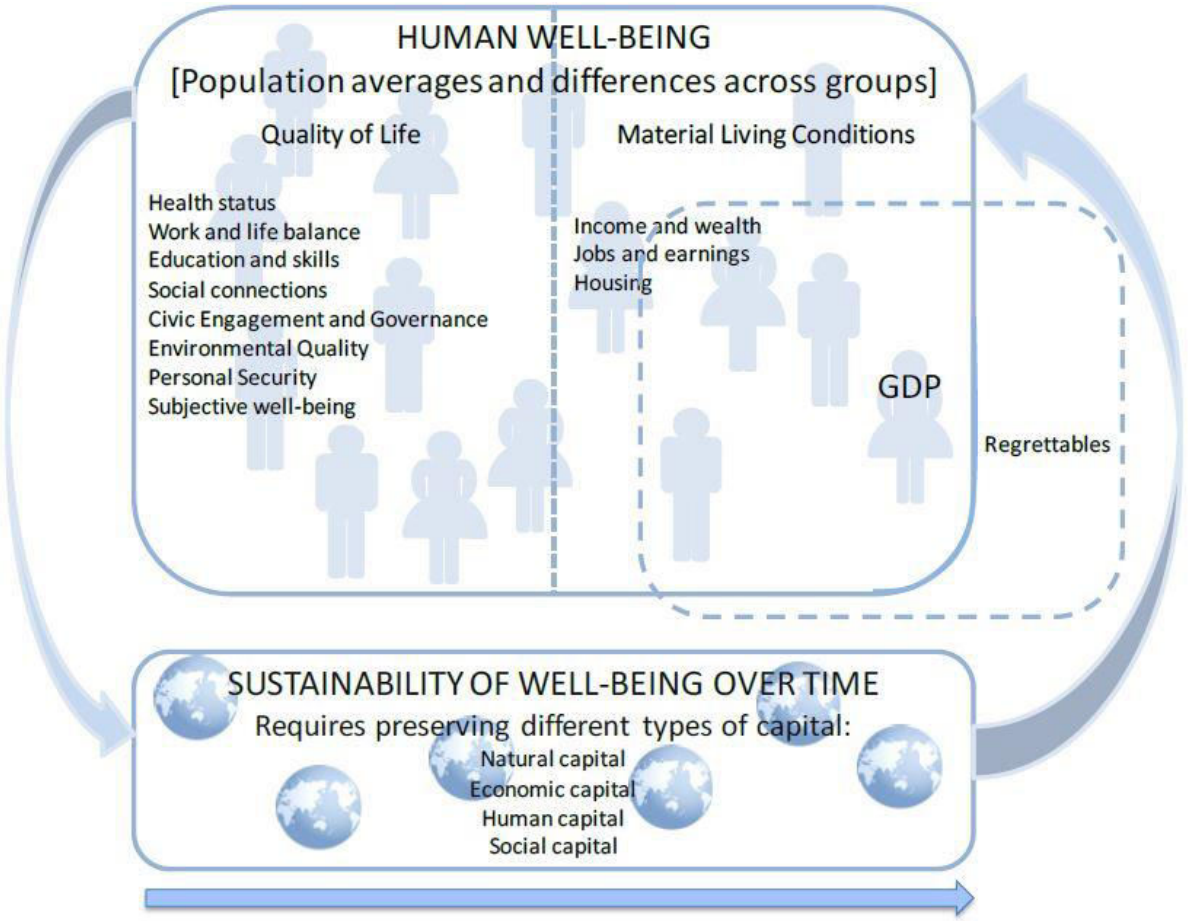

Πηγή: *OECD, 2013β, σελ. 28.*

Η οικονομική ευημερία καθορίζει τις καταναλωτικές δυνατότητες των ανθρώπων και την επιρροή τους από τους οικονομικούς πόρους. Παρόλο που η οικονομική ευημερία διαμορφώνεται από το ΑΕΠ, αυτό περιλαμβάνει δραστηριότητες που δεν συμβάλλουν στην ατομική ευημερία κι επίσης αποκλείει μη εμπορικές δραστηριότητες οι οποίες επεκτείνουν τις καταναλωτικές δυνατότητες των ατόμων. Η ΠΖ αφορά μη οικονομικά χαρακτηριστικά των ατόμων όπως η υγεία, η εκπαίδευση, το φυσικό περιβάλλον, η ασφάλεια κ.ά., καθώς επίσης και τις ατομικές υποκειμενικές εμπειρίες συμπεριλαμβανομένων των συναισθημάτων και της γενικότερης ικανοποίησης από τη ζωή (OECD, 2013γ, σελ. 5-6). Η βιωσιμότητα των κοινωνικοοικονομικών και φυσικών συστημάτων, όπου ζουν και εργάζονται οι άνθρωποι, είναι ζωτικής σημασίας για τη διαχρονική ευημερία. Η βιωσιμότητα εξαρτάται από το πόσο οι ανθρώπινες δραστηριότητες έχουν επιπτώσεις στα φυσικά, οικονομικά, ανθρώπινα και κοινωνικά αποθέματα. Ωστόσο, οι κατάλληλοι δείκτες για την περιγραφή της εξέλιξης των αποθεμάτων αυτών δεν είναι ακόμη διαθέσιμοι (OECD, 2011α, σελ. 5).

Η οικονομική ευημερία και η ΠΖ κατανέμονται σε έντεκα τομείς, οι οποίοι είναι οι εξής (Durand και Smith, 2013, σελ. 4-5):

- Το *εισόδημα* και ο *πλούτος*, που μετράνε τους οικονομικούς πόρους που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι για να ικανοποιήσουν τις καθημερινές τους ανάγκες.

- Η *απασχόληση*, καθώς η διαθεσιμότητα και η ποιότητα των θέσεων εργασίας είναι ιδιαίτερα σημαντικά στοιχεία για την ευημερία των ανθρώπων. Η σημασία τους έγκειται στο γεγονός, όχι μόνο συμβάλλουν στην εξασφάλιση του εισοδήματος των ανθρώπων, αλλά κι επειδή τους προσφέρουν την ευκαιρία να εκπληρώσουν τις φιλοδοξίες τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και τις ικανότητές τους, να αισθάνονται χρήσιμοι στην κοινωνία και να έχουν αυτοεκτίμηση.

- Οι *συνθήκες στέγασης*, καθώς η πρόσβαση στην στέγαση και η καλή ποιότητα της κατοικίας ικανοποιούν τις βασικές ανάγκες των ανθρώπων. Επίσης αποτελούν καθοριστικό παράγοντα της υγείας, της υποκειμενικής ευημερίας, των κοινωνικών διασυνδέσεων, της πρόσβασης στην απασχόληση και στις δημόσιες υπηρεσίες.

- Η σωματική και ψυχική *υγεία* είναι από μόνη της σημαντική για την ατομική ευημερία. Παράλληλα, επιτρέπει στους ανθρώπους να εκτελούν μια σειρά από προσωπικές και κοινωνικές δραστηριότητες που συμβάλλουν στην ευημερία τους.

- Η *ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και προσωπικής ζωής* αποτελεί σημαντικό στοιχείο της ευημερίας από την σκοπιά της οικογένειας. Γενικά, ο χρόνος που μπορεί να διαθέσει ο άνθρωπος για δραστηριότητες αναψυχής, προσωπικής φροντίδας και άλλες δραστηριότητες εκτός εργασίας, μπορεί να συμβάλλει θετικά στην υγεία του και στην παραγωγικότητά του.

- Η *εκπαίδευση* και οι *δεξιότητες* θεωρούνται βασική ανάγκη και φιλοδοξία των ανθρώπων, ενώ παράλληλα συμβάλλουν στην οικονομική ευημερία.

- Η σημασία των *κοινωνικών διασυνδέσεων* εντοπίζεται στο γεγονός ότι πολλοί άνθρωποι αναφέρουν τις συλλογικές δραστηριότητες ως πιο ευχάριστες σε σύγκριση με τις ατομικές. Συμβάλλουν επίσης καθοριστικά στην επίτευξη ενός συνόλου άλλων στόχων όπως η εύρεση εργασίας ή η υποστήριξη σε περίπτωση ανάγκης.

- Η *συμμετοχή στα κοινά* επιτρέπει στα άτομα που ζουν σε μια περιοχή, να έχουν λόγο στις πολιτικές αποφάσεις που επηρεάζουν την ζωής τους και να συμμετέχουν σε συζητήσεις που διαμορφώνουν την ευημερία της κοινωνίας τους.

- Η ποιότητα του *φυσικού περιβάλλοντος* είναι καθοριστική για τη ζωή των ανθρώπων, καθώς συμβάλλει στην διαμόρφωση της υγείας τους και στην ικανότητά τους εκτελούν διάφορες καθημερινές δραστηριότητες.

- Για τους ίδιους λόγους χρειάζεται να ζουν και σε ένα *ασφαλές* περιβάλλον, όπου για παράδειγμα ο κίνδυνος ληστείας ή επίθεσης είναι χαμηλός.

- Παράλληλα με τις συνθήκες διαβίωσης και την ΠΖ, είναι σημαντικό να εξετάζεται και το πως οι άνθρωποι αισθάνονται για την ζωή τους και τις εμπειρίες που έχουν βιώσει, δηλαδή την *υποκειμενική ευημερία* τους.

Σε κάθε έναν από τους τομείς αυτούς, αντιστοιχεί ένα σύνολο δεικτών που χρησιμοποιείται για την αποτίμηση της ευημερίας κάθε χώρας. Το πλαίσιο για την ευημερία του σχήματος 4.3 καθοδήγησε την επιλογή των δεικτών για κάθε τομέα. Η επιλογή των δεικτών θα πρέπει (OECD, 2013α, σελ. 25):

- να καταγράφουν την ευημερία τόσο σε ατομικό όσο και σε οικογενειακό επίπεδο

- να μετράνε τα αποτελέσματα της ευημερίας και όχι τα μέσα για την επίτευξή της

- να μην αφορούν την συγκεντρωτική αποτίμηση αλλά να επιτρέπουν τον διαχωρισμό της ευημερίας των διαφορετικών ομάδων του πληθυσμού

- να μετράνε τις από κοινού κατανομές των αποτελεσμάτων, για παράδειγμα πότε ένα άτομο που εμφανίζει μειονεκτήματα σε έναν τομέα, βιώνει χαμηλά επίπεδα ευημερίας και σε έναν άλλο.

Οι δείκτες έχουν επιλεχθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να εκπληρώνουν κι ένα σύνολο στατιστικών απαιτήσεων όπως η εγκυρότητα, η έμφαση στα αθροιστικά αποτελέσματα και όχι σε μεμονωμένους παράγοντες, η προσαρμοστικότητα και η δυνατότητα αλλαγής σε παρεμβάσεις, η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ των χωρών, η ευρεία χρήση και αποδοχή από τις στατιστικές και ακαδημαϊκές κοινότητες, η κάλυψη μεγάλου τμήματος της χώρας και η συχνή και επίκαιρη συλλογή δεδομένων (Durand και Smith, 2013, σελ. 6).

Οι επιλεγμένοι δείκτες χωρίζονται σε βασικούς και δευτερεύοντες. Οι βασικοί δείκτες θεωρούνται ότι έχουν ικανοποιητική ποιότητα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την διαχρονική αποτίμηση της ευημερίας σε όλες τις χώρες, ενώ οι δευτερεύοντες δείκτες[18] παρέχουν συμπληρωματικά στοιχεία (OECD, 2013α, σελ. 25). Οι περισσότεροι από τους

[18] Δείκτες που δεν καλύπτουν όλη τη χώρα ή δείκτες που βασίζονται σε λιγότερο αξιόπιστες πηγές απ' ότι οι βασικοί δείκτες κ.ά. (OECD, 2013α, σελ. 25).

δείκτες βασίζονται σε δεδομένα στατιστικών υπηρεσιών. Οι επιλεγμένοι δείκτες ανά τομέα παρουσιάζονται στον πίνακα 4.3.

Πίνακας 4.3 Τομείς και δείκτες αποτίμησης ατομικής ευημερίας σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ.

Τομείς	Δείκτες
Εισόδημα και πλούτος	Καθαρό οικογενειακό εισόδημα ανά άτομο
	Καθαρός οικογενειακός πλούτος ανά άτομο
	Δείκτης GINI (ανισότητες εισοδήματος)
Απασχόληση και κέρδη	Ποσοστό απασχολούμενων (15-64 ετών)
	Ποσοστό μακροχρόνια ανέργων
	Μέσες ακαθάριστες ετήσιες αποδοχές των πλήρως απασχολούμενων
	Ποσοστό απασχολούμενων ανά μορφωτικό επίπεδο (25-64 ετών)
	Ποσοστό απασχολούμενων σε εργασίες σύντομης διάρκειας
Συνθήκες στέγασης	Αριθμός δωματίων ανά άτομο
	Ποσοστό ατόμων μου διαμένουν σε κατοικίες οι οποίες παρουσιάζουν έλλειψη βασικών παροχών
	Ποσοστό του διαθέσιμου εισοδήματος που δαπανάται για τη στέγαση και για τη συντήρηση του σπιτιού
Κατάσταση υγείας	Προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση
	Ποσοστό ατόμων που αναφέρουν καλό/πολύ καλό επίπεδο υγείας
	Ποσοστό ατόμων που αναφέρουν καλό/πολύ καλό επίπεδο υγείας ανά διαθέσιμο εισόδημα
Ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής	Ποσοστό εργαζομένων που εργάζονται περισσότερες από 50 ώρες την εβδομάδα
	Ώρες που αφιερώνονται στην ψυχαγωγία και την προσωπική φροντίδα
	(Ποσοστό απασχολούμενων γυναικών με παιδιά σε ηλικία υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης)
Εκπαίδευση και δεξιότητες	Ποσοστό ενηλίκων με απολυτήριο τουλάχιστον δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
	Αναμενόμενα χρόνια εκπαίδευσης από την ηλικία των 5 ετών ως τα 39 έτη (προσδόκιμο εκπαίδευσης)
	Μέσος όρος βαθμολογίας PISA[19] των γνώσεων και δεξιοτήτων των μαθητών 15 ετών
	Μέρος όρος επάρκειας των γνώσεων και δεξιοτήτων του ενήλικου πληθυσμού (16-64 ετών)
	Μέσος όρος βαθμολογίας PISA των γνώσεων και δεξιοτήτων των μαθητών 15 ετών ανά κοινωνικοοικονομικό επίπεδο

Πηγή: *OECD, 2013α, σελ. 25, 38-66, OECD, 2011α, σελ. 12-35.*

[19] Το Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών PISA (Programme for International Student Assessment) του ΟΟΣΑ είναι μια διεθνής έρευνα που διεξάγεται στο χώρο της εκπαίδευσης ανά τρία χρόνια από το 2000 μέχρι σήμερα. Σκοπός του προγράμματος PISA είναι η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών συστημάτων των συμμετεχουσών χωρών με όρους επίδοσης των μαθητών 15 ετών. Για τον σκοπό αυτό αξιολογεί τις γνώσεις και τις δεξιότητες των μαθητών εξετάζοντας τις επιδόσεις τους σε βασικά γνωστικά αντικείμενα, όπως η Κατανόηση Κειμένου, τα Μαθηματικά και οι Φυσικές Επιστήμες (OECD, 2013δ, σελ. 4).

(συνέχεια Πίνακα 4.3)

Τομείς	Δείκτες
Κοινωνικές διασυνδέσεις	Ποσοστό ατόμων που δραστηριοποιούνται κοινωνικά με φίλους ή συγγενείς, τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα κατά τη διάρκεια ενός έτους
	Ποσοστό των ατόμων που έχουν συγγενείς ή φίλους που μπορούν να βασίζονται σε αυτούς
	Ποσοστό των ατόμων που έχουν συγγενείς ή φίλους που μπορούν να βασίζονται σε αυτούς ανά μορφωτικό επίπεδο
Συμμετοχή στα κοινά	Ποσοστό ψήφων με βάση το σύνολο του πληθυσμού που καλύπτει το ηλικιακό όριο για δικαίωμα ψήφου
	Ποσοστό ψήφων με βάση το σύνολο του εγγεγραμμένου πληθυσμού
	Ποσοστό ψήφων με βάση το σύνολο του εγγεγραμμένου πληθυσμού ανά εισόδημα
	Τυπική και ανοιχτή διαδικασία διαβούλευσης σύμφωνα με το σύνθετο δείκτη θέσπισης κανόνων
Ποιότητα περιβάλλοντος	Συγκέντρωση PM10 σε μικρογραμμάρια ανά κυβικό μέτρο
	Ποσοστό των ατόμων που είναι ικανοποιημένα από την ποιότητα του νερού
	Ποσοστό των ατόμων που είναι ικανοποιημένα από την ποιότητα του νερού ανά μορφωτικό επίπεδο
Προσωπική ασφάλεια	Αριθμός ανθρωποκτονιών ανά 100.000 κατοίκους
	Ποσοστό των ατόμων που δηλώνουν ότι έχουν κακοποιηθεί κατά τη διάρκεια των προηγούμενων 12 μηνών
Υποκειμενική ευημερία	Μέση τιμή ικανοποίησης από τη ζωή
	Μέση τιμή ικανοποίησης από τη ζωή ανά μορφωτικό επίπεδο

Πηγή: *OECD, 2013α, σελ. 25, 38-66, OECD, 2011α, σελ. 12-35.*

Παραδοσιακά, οι πολυδιάστατες έννοιες, όπως αυτή της ΠΖ, αξιολογούνται είτε με την περιγραφή των αποτελεσμάτων μιας σειράς δεικτών είτε μέσω ενός σύνθετου δείκτη. Ο ΟΟΣΑ αναγνωρίζει ότι όλη η πληροφορία που έχει συγκεντρωθεί σχετικά με την ευημερία, χρειάζεται να συνοψιστεί σε ένα βασικό δείκτη. Οι σύνθετοι δείκτες μπορούν να συμβάλλουν σε μια τέτοια προσπάθεια αλλά συχνά επικρίνονται για αυθαίρετη στάθμιση των μεταβλητών. Για να ξεπεραστεί το θέμα της αυθαίρετης στάθμισης, ο ΟΟΣΑ δημιούργησε τη διαδικτυακή εφαρμογή "Δείκτης Καλύτερης Ζωής" (Better Life Index) (OECD, 2011β, σελ. 4). Ο "Δείκτης Καλύτερης Ζωής" είναι ένα διαδραστικό εργαλείο δημιουργίας σύνθετου δείκτη, το οποίο επιτρέπει στους χρήστες να αποδώσουν συγκεκριμένα βάρη στους έντεκα τομείς που συνθέτουν την ατομική ευημερία (βλ. Σχήμα 4.6). Η διαδικτυακή αυτή εφαρμογή, μέσω μιας βάσης δεδομένων που υπάρχει με τις τιμές που εμφανίζει κάθε χώρα στους παραπάνω δείκτες, δείχνει στους χρήστες πως διαμορφώνεται η κατάταξη των χωρών σύμφωνα με τις προτεραιότητες που θέτουν για την ζωή.

Σχήμα 4.6 Διαδικτυακή εφαρμογή "Δείκτης Καλύτερης Ζωής" του ΟΟΣΑ.

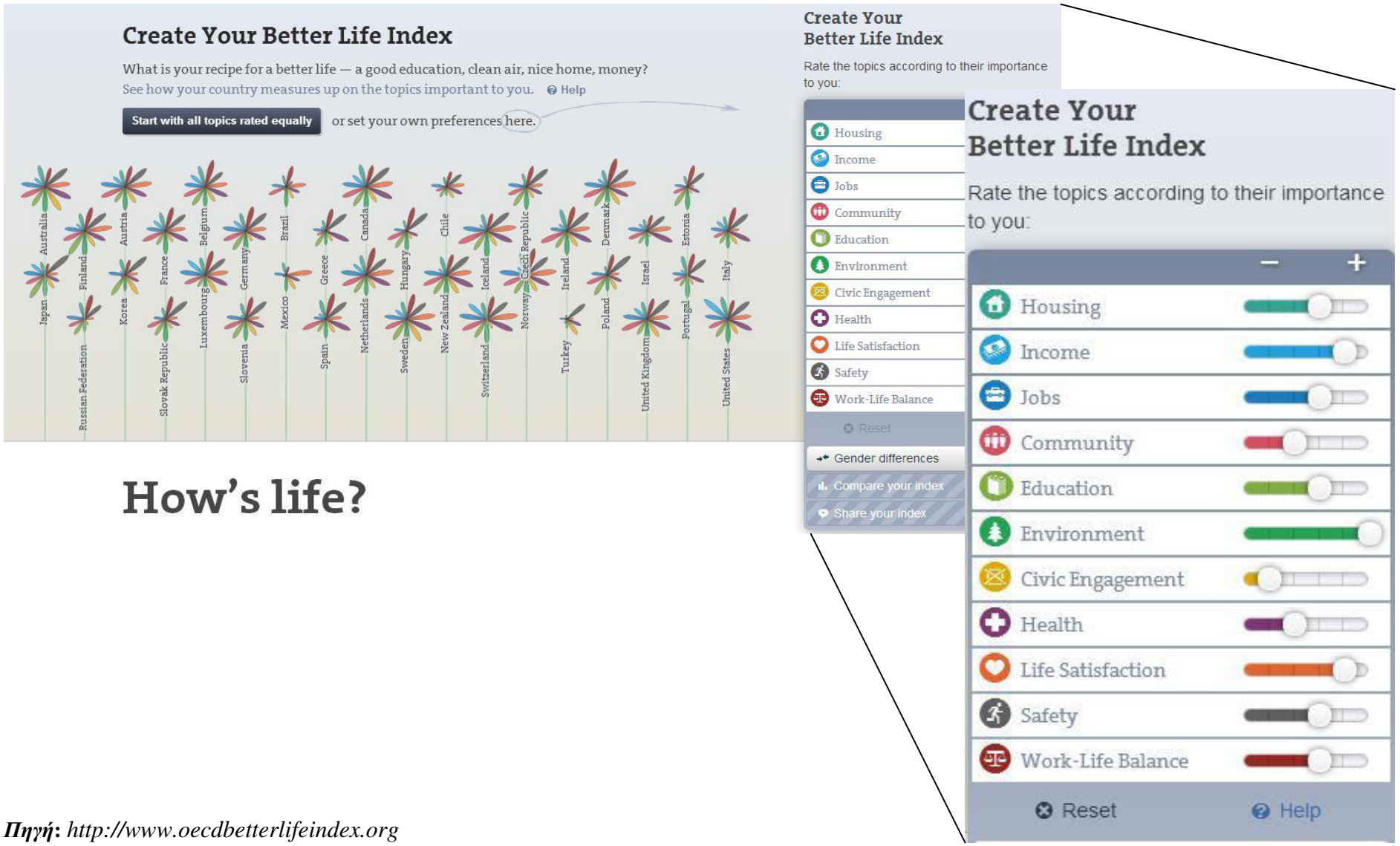

Πηγή: *http://www.oecdbetterlifeindex.org*

Ο ΟΟΣΑ με αυτόν τον τρόπο συλλέγει πληροφορίες για το ποιος τομέας είναι πιο σημαντικός στην ζωή των ανθρώπων με βάση την προσωπική τους άποψη. Από το Μάιο του 2011, που ξεκίνησε αυτή η εφαρμογή, τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν δείχνουν ότι οι άνθρωποι κατατάσσουν πρώτο σε σημασία το τομέα την γενικότερης ικανοποίησης από τη ζωή, δεύτερο τον τομέα της υγείας και τρίτο τον τομέα της εκπαίδευσης (OECD, 2013α, σελ. 18).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του ΟΟΣΑ, μεταξύ των τιμών των δεικτών εντοπίζονται γενικευμένες διαφοροποιήσεις που σχετίζονται με συγκεκριμένα ατομικά δημογραφικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά. Κάποιες χαρακτηριστικές διαφοροποιήσεις που διακρίνονται στα αποτελέσματα της έρευνας, είναι οι εξής (OECD, 2013α, σελ. 43-68):

- Οι νέοι και οι ηλικιωμένοι εμφανίζουν χαμηλότερα εισοδήματα, ενώ οι τελευταίοι έχουν υψηλότερα επίπεδα πλούτου από τους πρώτους. Η εργασία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στα επίπεδα του μέσου οικογενειακού εισοδήματος, καθώς τα νοικοκυριά με άνεργα άτομα έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να βιώνουν φτώχεια και αποστέρηση υλικών αγαθών (OECD, 2011α, σελ. 12).
- Η απασχόληση εμφανίζει χαμηλότερα επίπεδα στους νέους, τους ηλικιωμένους και τις γυναίκες. Αντίθετα, η καλή υγεία και το υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο δείχνουν να συμβάλλουν με θετικό τρόπο στο ρυθμό απασχόλησης. Όσον αφορά τη μακροχρόνια ανεργία, εμφανίζει υψηλότερα ποσοστά στους νέους, στα άτομα με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο και στους μετανάστες (OECD, 2013α, σελ. 43-44).
- Τα άτομα των νοικοκυριών που εμφανίζουν χαμηλότερα εισοδήματα, είναι πιο πιθανό να αντιμετωπίσουν χειρότερες συνθήκες στέγασης. Η ηλικία αποτελεί επίσης πολύ σημαντικό παράγοντα στις συνθήκες στέγασης, καθώς ο μέσος αριθμός δωματίων ανά άτομο αυξάνεται σύμφωνα με την ηλικία του ατόμου (OECD, 2013α, σελ. 47).
- Όσον αφορά τον τομέα της υγείας, το προσδόκιμο ζωής είναι μεγαλύτερο για τα άτομα υψηλότερου μορφωτικού επιπέδου. Αν και οι γυναίκες εμφανίζουν μεγαλύτερο προσδόκιμο ζωής από τους άντρες, δηλώνουν χαμηλότερα επίπεδα ικανοποίησης από την κατάσταση της υγείας τους. Η ικανοποίηση σχετικά με τη υγεία διαφοροποιείται και μεταξύ των ηλικιακών ομάδων. Τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά αποτελούν επίσης σημαντικό παράγοντα για την υγεία. Για παράδειγμα, τα άτομα με χαμηλότερο εισόδημα και μορφωτικό επίπεδο, εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά

θνησιμότητας. Το γεγονός αυτό οφείλεται στις δυσκολότερες συνθήκες εργασίας και ζωής αυτών των ατόμων, στον λιγότερο υγιεινό τρόπο ζωής και στην δυσκολία πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας (OECD, 2013α, σελ. 48).

- Καθοριστικό παράγοντα της ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής αποτελεί το φύλο. Παρά το γεγονός ότι οι άντρες εργάζονται περισσότερες ώρες από τις γυναίκες, οι γυναίκες έχουν λιγότερο ελεύθερο χρόνο από αυτούς. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι γυναίκες αφιερώνουν περισσότερες ώρες στις δουλειές του σπιτιού και στην φροντίδα των παιδιών και των ηλικιωμένων συγγενών. Η οικογενειακή κατάσταση είναι επίσης ένας σημαντικός παράγοντας που διαμορφώνει την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής. Για παράδειγμα, οι ανύπαντρες μητέρες συνδυάζουν πολύ πιο δύσκολα τις επαγγελματικές αρμοδιότητες με τις οικογενειακές ευθύνες (OECD, 2013α, σελ. 52).
- Σχετικά με το επίπεδο εκπαίδευσης, μεγαλύτερες διαφοροποιήσεις εμφανίζονται μεταξύ των ηλικιακών ομάδων. Οι νεότερες γενιές και κυρίως οι γυναίκες εμφανίζουν υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο από τα πιο ηλικιωμένα άτομα. Διαφοροποιήσεις εντοπίζονται μεταξύ των φύλων και όσον αφορά τις γνωστικές δεξιότητες. Για παράδειγμα, τα αγόρια 15 ετών αποδίδουν λιγότερο στην ανάγνωση απ' ότι τα κορίτσια, ενώ αποδίδουν περισσότερο στα μαθηματικά. Χαμηλότερα επίπεδα στις γνωστικές δεξιότητες εμφανίζουν επίσης τα παιδιά των μεταναστών, ενώ σημαντικό παράγοντα φαίνεται να αποτελεί και το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των γονέων (OECD, 2013α, σελ. 54-55).
- Οι κοινωνικές διασυνδέσεις εμφανίζουν επίσης ηλικιακές διαφοροποιήσεις, με την σταδιακή αύξηση της ηλικίας να παρουσιάζει ανάλογη μείωση των κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αυξάνονται ξανά μετά την ηλικία των 65 ετών. Η εκπαίδευση και το οικονομικό επίπεδο επηρεάζουν επίσης τις κοινωνικές διασυνδέσεις. Για παράδειγμα, τα άτομα χαμηλού μορφωτικού επιπέδου εμφανίζουν χαμηλότερα ποσοστά όσον αφορά τους φίλους ή τους συγγενείς στους οποίους μπορούν να βασιστούν σε περίπτωση ανάγκης (OECD, 2013α, σελ. 56).
- Όσον αφορά τη συμμετοχή στα κοινά και κυρίως την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, τα νεότερα άτομα αναφέρουν χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής. Μεγάλες διαφοροποιήσεις εμφανίζονται και με βάση το μορφωτικό επίπεδο. Για παράδειγμα, τα άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει την δευτεροβάθμια εκπαίδευση

έχουν χαμηλότερο επίπεδο συμμετοχής σε εκλογές σε σχέση με τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σημαντικό παράγοντα στα μειωμένα επίπεδα συμμετοχής αποτελεί και το χαμηλό οικονομικό επίπεδο (OECD, 2013α, σελ. 60).

- Ο κίνδυνος για αρνητικές συνέπειες στην υγεία από την έκθεση στην ατμοσφαιρική ρύπανση, διαφέρει μεταξύ των ανθρώπων ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους, την βιολογική ευαισθησία τους και την ικανότητα να αντιμετωπίσει τα αρνητικά αυτά αποτελέσματα. Τα παιδιά και οι ηλικιωμένοι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο από τις άλλες πληθυσμιακές ομάδες. Επίσης τα άτομα με ιστορικό καρδιαγγειακών και αναπνευστικών νόσων είναι πιο επιρρεπή σε αρνητικές επιπτώσεις στη υγεία λόγω συγκεντρώσεων αιωρούμενων σωματιδίων (PM). Οι συνέπειες των αιωρούμενων σωματιδίων είναι επίσης πιο μεγάλες στα άτομα χαμηλότερου κοινωνικοοικονομικού επίπεδου. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι τα άτομα αυτά γενικότερα εμφανίζουν χαμηλότερα επίπεδα υγείας, καθιστώντας τα πιο ευαίσθητα στις επιβλαβείς συνέπειες της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Επίσης τα άτομα αυτά παρουσιάζουν αυξημένη έκθεση σε ατμοσφαιρικούς ρύπους, καθώς συνήθως κατοικούν και εργάζονται σε περιοχές με υψηλότερα επίπεδα ρύπανσης, ενώ παράλληλα εμφανίζουν δυσκολία στην πρόσβαση των υπηρεσιών υγείας (OECD, 2013α, σελ. 61-62).
- Η προσωπική ασφάλεια εμφανίζει μεγάλες διαφοροποιήσεις με βάση του φύλο. Τα ποσοστά ανθρωποκτονιών στους άντρες είναι πολύ μεγαλύτερα από αυτά των γυναικών, με την ηλικιακή ομάδα των 15-29 να βρίσκεται στην υψηλότερη θέση. Ωστόσο, οι γυναίκες εμφανίζουν μεγαλύτερα ποσοστά κακοποίησης λόγω ενδοοικογενειακής βίας. Στις περιπτώσεις των λιγότερων ακραίων μορφών εγκλημάτων, που αφορούν συνήθως τις κλοπές, κεντρικό ρόλο φαίνεται να παίζει η κοινωνικοοικονομική ανισότητα (OECD, 2013α, σελ. 64).
- Η γενικότερη ικανοποίηση από τη ζωή εμφανίζει μεγαλύτερα επίπεδα στα υψηλότερου μορφωτικού επιπέδου άτομα και στα άτομα με υψηλότερα εισοδήματα. Όσον αφορά τις ηλικίες, η ικανοποίηση από τη ζωή μειώνεται όσο αυξάνεται η ηλικία και αρχίζει να αυξάνεται πάλι στα άτομα μεγαλύτερων ηλικιών. Οι γυναίκες τείνουν επίσης να είναι πιο ικανοποιημένες από τους άντρες, ενώ λιγότερη ικανοποίηση εμφανίζουν οι άνεργοι και τα άτομα με προβλήματα υγείας (OECD, 2013α, σελ. 67-68).

4.4.5 Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

Ο ΠΟΥ αποτελεί άλλον έναν οργανισμό που έχει πραγματοποιήσει πολλές μελέτες για την ΑΠΖ. Η μεθοδολογία που ακολουθεί βασίζεται στη συγκέντρωση δεδομένων μέσω ερωτηματολογίων. Αρχικά ο ΠΟΥ ανέπτυξε τη δομή WHOQOL-100 (World Health Organization Quality of Life). Η δομή αυτή περιλαμβάνει έξι τομείς οι οποίοι σχετίζονται με την ψυχική και σωματική υγεία του ανθρώπου (WHO, 1998, σελ. 11). Κάθε τομέας εμφανίζει ένα πλήθος πτυχών (συνολικά για τους 6 τομείς υπάρχουν 24 πτυχές), η κάθε μια εκ οποίων εκπροσωπείται από 4 στοιχεία. Ο ΠΟΥ πρόσθεσε άλλα 4 γενικά στοιχεία για τις πτυχές της συνολικής ΠΖ και για της γενικής υγείας, προκύπτοντας έτσι 100 στοιχεία που πρέπει να συλλεχθούν μέσω ερωτηματολογίου για την ΑΠΖ (βλ. Παράρτημα ΙΙΙ.6) (WHO, 1997, σελ. 3-4, WHO, 1995). Στη συνέχεια, ο ΠΟΥ τροποποίησε τη δομή του WHOQOL-100 και δημιούργησε μια σύντομη εκδοχή του, το WHOQOL-BREF. Το WHOQOL-BREF περιέχει στοιχεία τα οποία εξήχθησαν από τα δοκιμαστικά δεδομένα του το WHOQOL-100. Στη δομή του WHOQOL-BREF, οι δύο εκ των 6 τομέων συγχωνεύτηκαν με άλλους δύο και προέκυψαν οι 4 τομείς οι οποίοι εμφανίζουν συνολικά 24 πτυχές (βλ. Πίνακας 4.4 και Πίνακας 4.5) (The WHOQOL Group, 1998, σελ. 551-552, WHO, 1997, σελ. 4).

Πίνακας 4.4 Οι τομείς της ΠΖ της δομής WHOQOL-100 του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Τομέας	Πτυχές
1. Σωματική Ικανότητα	Πόνος και δυσφορία
	Ενέργεια και κόπωση
	Ύπνος και ξεκούραση
2. Ψυχολογία	Θετικά συναισθήματα
	Σκέψη, μάθηση, μνήμη και συγκέντρωση
	Αυτοεκτίμηση
	Σωματική εικόνα και εμφάνιση
	Αρνητικά συναισθήματα
3. Επίπεδο ανεξαρτησίας	Κινητικότητα
	Καθημερινές δραστηριότητες
	Εξάρτηση από φάρμακα ή θεραπείες
	Ικανότητα εργασίας
4. Κοινωνικές σχέσεις	Προσωπικές σχέσεις
	Κοινωνική υποστήριξη
	Σεξουαλική δραστηριότητα

Πηγή: *WHO, 1998, σελ. 11.*

(συνέχεια Πίνακα 4.4)

Τομέας	Πτυχές
5. Περιβάλλον	Σωματική ασφάλεια και προστασία
	Περιβάλλον κατοικίας
	Οικονομικοί πόροι
	Υγεία και κοινωνική μέριμνα: προσβασιμότητα και ποιότητα
	Ευκαιρίες για την απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων
	Ευκαιρίες και συμμετοχή σε δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου και αναψυχής
	Φυσικό περιβάλλον (ατμοσφαιρική ρύπανση, ηχορύπανση, κυκλοφοριακή συμφόρηση, κλιματολογικές συνθήκες)
	Μεταφορές
6. Πνευματικότητα/Θρησκεία/Προσωπικές πεποιθήσεις	
Συνολική ΠΖ και αντίληψη του προσωπικού επιπέδου υγείας	

Πηγή: *WHO, 1998, σελ. 11.*

Πίνακας 4.5 Οι τομείς της ΠΖ της δομής WHOQOL-BREF του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Τομέας	Πτυχές
1. Σωματική Ικανότητα	Πόνος και δυσφορία
	Ύπνος και ξεκούραση
	Ενέργεια και κόπωση
	Κινητικότητα
	Καθημερινές δραστηριότητες
	Εξάρτηση από φάρμακα ή θεραπείες
	Ικανότητα εργασίας
2. Ψυχολογία	Θετικά συναισθήματα
	Σκέψη, μάθηση, μνήμη και συγκέντρωση
	Αυτοεκτίμηση
	Σωματική εικόνα και εμφάνιση
	Αρνητικά συναισθήματα
	Πνευματικότητα/Θρησκεία/Προσωπικές πεποιθήσεις
3. Κοινωνικές σχέσεις	Προσωπικές σχέσεις
	Κοινωνική υποστήριξη
	Σεξουαλική δραστηριότητα
4. Περιβάλλον	Σωματική ασφάλεια και προστασία
	Περιβάλλον κατοικίας
	Οικονομικοί πόροι
	Υγεία και κοινωνική μέριμνα: προσβασιμότητα και ποιότητα
	Ευκαιρίες για την απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων
	Ευκαιρίες και συμμετοχή σε δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου και αναψυχής
	Φυσικό περιβάλλον (ατμοσφαιρική ρύπανση, ηχορύπανση, κυκλοφοριακή συμφόρηση, κλιματολογικές συνθήκες)
	Μεταφορές

Πηγή: *The WHOQOL Group, 1998, σελ. 552.*

Όλες οι πτυχές θα πρέπει να αντιπροσωπεύονται από τουλάχιστον μια ερώτηση στο ερωτηματολόγιο. Έτσι, η επιλογή των δεδομένων που θα πρέπει να συλλέγονται από το WHOQOL-BREF βασίστηκε στο γεγονός ότι τα δεδομένα που επιλέγονται για την αντιπροσώπευση μιας πτυχής, θα πρέπει να καλύπτουν ένα μεγάλο μέρος της έννοιας της. Στις 24 πτυχές προστέθηκαν άλλες 2 πτυχές, της Συνολική ΠΖ και της Γενικής Υγείας, συνεπώς το WHOQOL-BREF περιλαμβάνει 26 ερωτήσεις (βλ. Παράρτημα ΙΙΙ.7) (The WHOQOL Group, 1998, σελ. 552-553, Skevington κ.ά., 2003, σελ. 301). Ο ΠΟΥ δεν αποδίδει ξεχωριστά βάρη στα στοιχεία που προκύπτουν από κάθε ερώτηση. Κατά την ΑΠΖ τόσο με τη χρήση του ερωτηματολογίου WHOQOL-100 όσο και με το ερωτηματολόγιο WHOQOL-BREF, όλα τα στοιχεία συμμετέχουν με την ίδια βαρύτητα στην διαδικασία (WHO, 1998, σελ. 52-54, WHO, 1996, σελ. 12).

4.4.6 Ηνωμένα Έθνη

Τα Ηνωμένα Έθνη (United Nations) διαφέρουν σημαντικά, ως προς τον τρόπο αποτίμησης της ατομικής ευημερίας, με τους παραπάνω οργανισμούς. Το 1990, στην Έκθεση για την Ανθρώπινη Ανάπτυξη (Human Development Report) του Προγράμματος Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (United Nations Development Programme), δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά ο Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (ΔΑΑ) (Human Development Index - HDI) (United Nations Development Programme, 1990, σελ. 13).

Η ανθρώπινη ανάπτυξη αφορά τη διεύρυνση των ελευθεριών των ανθρώπων να ζουν μια μακρά, υγιή και δημιουργική ζωή, να προωθούν στόχους με αξία και να συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση ισότιμης και αειφόρου ανάπτυξης στον πλανήτη (United Nations Development Programme, 2010, σελ. 22). Ως αποτέλεσμα, η ανθρώπινη ανάπτυξη έχει τρεις διαστάσεις (α) την ευημερία των ανθρώπων, (β) την ενίσχυση των κοινοτήτων και (γ) την δικαιοσύνη, την ισότητα και το σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Ο ΔΑΑ αποτελεί ένα βασικό κριτήριο αποτίμησης της ευημερίας (Klugman κ.ά., 2011, σελ. 1) και επισημαίνει ότι εκτός από τις οικονομικές δραστηριότητες και τον ρυθμό ανάπτυξής τους, υπάρχουν κι άλλες ιδιαίτερα σημαντικές πτυχές της ανθρώπινης ανάπτυξης, μεταξύ των οποίων η μακρά και η υγιή ζωή, η γνώση και το αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο (Bubbico και Dijkstra, 2011, σελ. 1). Συγκεκριμένα, ο ΔΑΑ αποτελεί έναν συνδυασμό τριών παραγόντων, της μακροζωίας, της εκπαίδευσης και του εισοδήματος (United Nations Development Programme, 1990, σελ. 14). Η μακροζωία αντιπροσωπεύεται από το

προσδόκιμο ζωής, ο παράγοντας της εκπαίδευσης αφορά δυο μεταβλητές, το μέσο αριθμό ετών της σχολικής εκπαίδευσης και τα αναμενόμενα έτη εκπαίδευσης, ενώ ο παράγοντας του εισοδήματος αντιπροσωπεύεται από το κατά κεφαλή μέσο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (United Nations Development Programme, 2013, σελ. 25).

Ο ΔΑΑ ορίζεται ως ο γεωμετρικός μέσος όρος των κανονικοποιημένων δεικτών[20] της υγείας (I_{Life}), της εκπαίδευσης ($I_{Education}$) και του εισοδήματος (I_{Income}) (United Nations Development Programme, 2010, σελ. 216):

$$HDI = I_{Life}^{1/3} * I_{Education}^{1/3} * I_{Income}^{1/3} \quad (1)$$

Μέσω της κανονικοποίησης των μεταβλητών, οι τιμές τους μετασχηματίζονται σε εύρος από 0 έως 1, που αποτελεί και το εύρος των τιμών του ΔΑΑ.

Οι μεταβλητές που χρησιμοποιεί ο ΔΑΑ επιτυγχάνουν τη χρήση του τόσο σε παγκόσμιο και περιφερειακό επίπεδο όσο και σε τοπικό (United Nations Development Programme, 2010, σελ. 21). Ωστόσο, ο ΔΑΑ είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικός όταν υπάρχει σαφής δημόσια πολιτική εστίαση που αφορά την αξιολόγηση των τάσεων ανάπτυξης και τη σύγκριση μεταξύ κρατών (Hagerty κ.ά., 2001, σελ. 43).

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη για την αποτίμηση της ανθρώπινης ανάπτυξης στις πόλεις, το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για τους Ανθρώπινους Οικισμούς (United Nations Human Settlements Programme - UN-HABITAT) ανέπτυξε τον Δείκτη Ανάπτυξης των Πόλεων (ΔΑΠ) (City Development Index - CDI) (UN-HABITAT, 2001, σελ. 116). Ο δείκτης αυτός ορίζεται στο επίπεδο της πόλης και αφορά τη μέτρηση του μέσου όρου ευημερίας και πρόσβασης των ανθρώπων στις αστικές εγκαταστάσεις (UN-HABITAT, 2001, σελ. 116).

Ο ΔΑΠ αποτελείται από πέντε επιμέρους δείκτες που αφορούν το προϊόν της πόλης, τις υποδομές, τα απορρίμματα, την υγεία και την παιδεία (UN-HABITAT, 2002, σελ. 3). Η τεχνική που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ΔΑΠ, είναι παρόμοια με αυτή που χρησιμοποιείται για τον ΔΑΑ, όπου οι επιμέρους δείκτες συνδυάζονται και δημιουργούν τον σύνθετο δείκτη ΔΑΠ. Ο ΔΑΠ και οι επιμέρους δείκτες υπολογίζονται σύμφωνα με τους τύπους του πίνακα 4.6 (UN-HABITAT, 2002, σελ. 30). Κάθε επιμέρους δείκτης αποτελεί συνδυασμό ενός συνόλου μεταβλητών, οι οποίες κανονικοποιούνται και η τιμή τους κυμαίνεται μεταξύ των τιμών 0 και 1.

[20] Η κανονικοποίηση των μεταβλητών κάθε μιας από τις τρεις διαστάσεις του ΔΑΑ, πραγματοποιείται χρησιμοποιώντας τα ανώτερα και τα κατώτερα όρια των τιμών που εμφανίζουν: (πραγματική τιμή - ελάχιστη τιμή) / (μέγιστη τιμή - ελάχιστη τιμή) (United Nations Development Programme, 2010, σελ. 216).

Πίνακας 4.6 Τύποι υπολογισμού επιμέρους δεικτών και ΔΑΠ.

Δείκτης	Τύπος
Υποδομές	(25xΣυνδέσεις με το δίκτυο ύδρευσης) + (25xΑποχέτευση) + (25xΗλεκτρισμός) + (25xΤηλέφωνο)
Απορρίμματα	(50xΛύματα που επεξεργάζονται) + (50xΤυπική διάθεση στερεών αποβλήτων)
Υγεία	(Προσδόκιμο ζωής-25) x (50/60) + (32-Παιδική θνησιμότητα) x (50/31,92)
Εκπαίδευση	(25xΑλφαβητισμός + (50xΠρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση)
Προϊόν	(log προϊόν πόλης - 4,61) x (100/5,99)
ΔΑΠ	(Δείκτης Υποδομών + Δείκτης Απορριμμάτων + Δείκτης Εκπαίδευσης + Δείκτης Υγείας + Δείκτης Προϊόντος Πόλης) / 5

Πηγή: *UN-HABITAT, 2002, σελ. 30.*

Ο δείκτης των υποδομών συντίθεται από τέσσερις μεταβλητές, τις συνδέσεις με το δίκτυο ύδρευσης, αποχέτευσης, το ηλεκτρικό δίκτυο και το δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας. Ο δείκτης των αστικών απορριμμάτων αποτελείται από τις μεταβλητές των λυμάτων που επεξεργάζονται και την τυπική διάθεση των στερεών αποβλήτων. Ο δείκτης της υγείας αφορά το προσδόκιμο ζωής και την παιδική θνησιμότητα. Ο δείκτης της εκπαίδευσης υπολογίζεται από τον αλφαβητισμό και τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και ο δείκτης του προϊόντος βασίζεται στην λογαριθμική τιμή του ΑΕΠ της πόλης. Ο ΔΑΠ προκύπτει από τον μέσο όρο των τιμών των πέντε επιμέρους δεικτών (Böhringer και Jochem, 2007, σελ. 9).

Σύμφωνα με συγκρίσεις που έχουν πραγματοποιηθεί στις τιμές που εμφανίζουν οι επιμέρους δείκτες, εντοπίζεται διαφορετικός βαθμός συσχέτισης με τον ΔΑΠ που οφείλεται στην διαφορετική πολιτική που ακολουθεί η τοπική αυτοδιοίκηση κάθε πόλης και στη διαφορετική βαρύτητα ανάπτυξης που δίνεται σε κάθε τομέα (UN-HABITAT, 2001, σελ. 118). Στο σχήμα 4.7, όπου παρουσιάζεται ο βαθμός συσχέτισης των επιμέρους δεικτών με τον ΔΑΠ σύμφωνα με τις μετρήσεις σε ένα σύνολο πόλεων, παρατηρείται ότι οι πέντε επιμέρους δείκτες αυξάνονται με διαφορετικούς ρυθμούς απ' ότι αυξάνεται ο ΔΑΠ (UN-HABITAT, 2001, σελ. 118). Όπως φαίνεται στο σχήμα, τα ικανοποιητικότερα επίπεδα απόδοσης τα εμφανίζουν οι δείκτες της εκπαίδευσης και της υγείας, οι οποίοι αποτελούν βασικούς δείκτες και στον ΔΑΑ. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι η έμφαση στην ανάπτυξη των δυο αυτών κοινωνικών τομέων, μπορεί να οδηγήσει στην συνολική βελτίωση της ευημερίας. Αντίθετα, τα αστικά απορρίμματα αποτελούν τον πιο αδύναμο δείκτη, ενώ ο δείκτης του

προϊόντος της πόλης που αντιπροσωπεύει τον ιδιωτικό τομέα και τις οικονομικές επενδύσεις της πόλης, δείχνει επίσης ότι βελτιώνεται με αργούς ρυθμούς.

Σχήμα 4.7 Ο βαθμός συσχέτισης των επιμέρους δεικτών με τον ΔΑΠ.

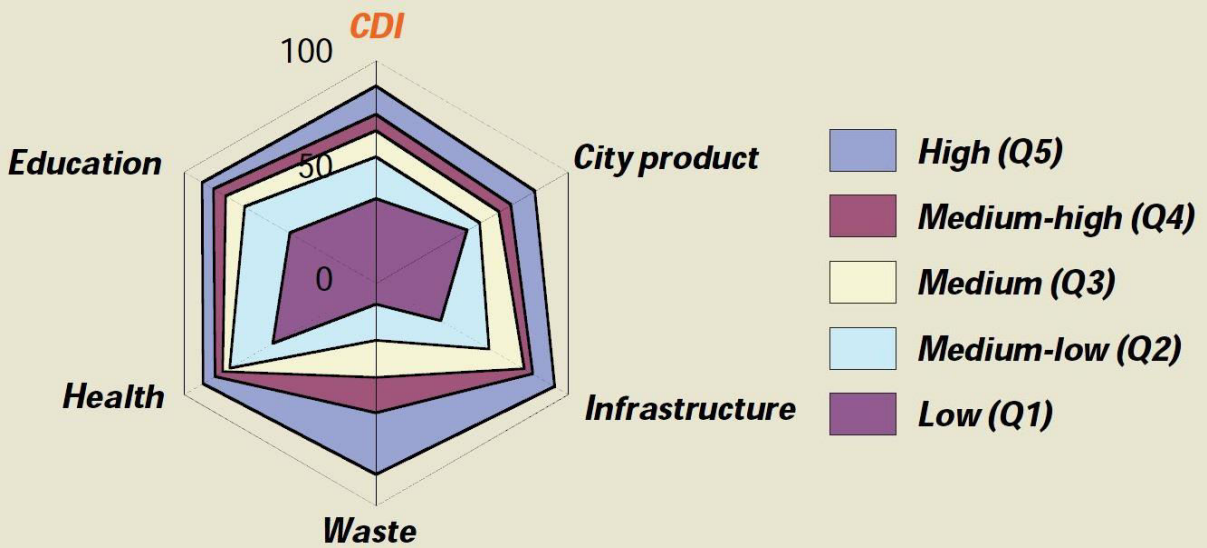

Πηγή: *UN-HABITAT, 2001, σελ. 118.*

Στην τελευταία έκθεση του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για τους Ανθρώπινους Οικισμούς για τα έτη 2012-2013, αναφέρεται ένας καινούριος δείκτης μέτρησης της προόδου της αστικής ευημερίας, ο Δείκτης Ευημερίας των Πόλεων (ΔΕΠ) (City Prosperity Index - CPI) (UN-HABITAT, 2013, σελ. xii). Ο ΔΕΠ στηρίζεται στον ΔΑΑ και στον ΔΑΠ και περιλαμβάνει διάφορους επιμέρους δείκτες και μεταβλητές που σχετίζονται με τις αστικές περιοχές και είναι σημαντικοί για τη χάραξη δημόσιας πολιτικής που αφορά τη βελτίωση της ευημερίας (UN-HABITAT, 2013, σελ. xiii, 16).

Σύμφωνα με τον συγκεκριμένο δείκτη, η ευημερία δεν ορίζεται ως η ΠΖ , αλλά η ΠΖ αποτελεί μια από τις από πέντε διαστάσεις της ευημερίας. Στον πίνακα 4.7. παρουσιάζεται ο ορισμός της ΠΖ σύμφωνα με τη συγκεκριμένη προσέγγιση, καθώς και οι μεταβλητές που αντιπροσωπεύουν και τις υπόλοιπες διαστάσεις κατά τον υπολογισμό του ΔΕΠ.

Πίνακας 4.7 Οι διαστάσεις του ΔΕΠ και οι μεταβλητές που τις αντιπροσωπεύουν.

Διαστάσεις	Ορισμοί / Μεταβλητές
Παραγωγικότητα	Ο δείκτης παραγωγικότητας μετράται μέσω του προϊόντος της πόλης, το οποίο αντιπροσωπεύει το σύνολο της παραγωγής των αγαθών και των υπηρεσιών (προστιθέμενη αξία) που παράγεται από τον πληθυσμό μιας πόλης, κατά τη διάρκεια ενός συγκεκριμένου έτους. Το προϊόν της πόλης αποτελείται από τις μεταβλητές των επενδύσεων κεφαλαίου, της τυπικής/άτυπης απασχόλησης, του πληθωρισμού, του εμπορίου, της αποταμίευσης, των εισαγωγών/εξαγωγών και του εισοδήματος/ κατανάλωσης των νοικοκυριών.
ΠΖ	Ο δείκτης της ΠΖ είναι ένας συνδυασμός τεσσάρων επιμέρους δεικτών, της εκπαίδευσης, της υγείας, της ασφάλειας/προστασίας και του κοινωνικού κεφαλαίου και του δημόσιου χώρου. Ο επιμέρους δείκτης της εκπαίδευσης περιλαμβάνει τις μεταβλητές του αλφαβητισμού, της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ο επιμέρους δείκτης της υγείας περιλαμβάνει τις μεταβλητές του προσδόκιμου ζωής, της παιδικής θνησιμότητας κάτω των πέντε ετών, του υιού του HIV/AIDS, της νοσηρότητας και επιπλέον μεταβλητών διατροφής.
Ανάπτυξη Υποδομών	Ο δείκτης ανάπτυξης υποδομών συνδυάζει δυο επιμέρους δείκτες, των υποδομών και της στέγασης. Ο επιμέρους δείκτης των υποδομών υπολογίζεται από τις μεταβλητές συνδέσεων με τα κοινωφελή δίκτυα (ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρισμού και ΤΠΕ), της διαχείρισης αποβλήτων, των υποδομών εκπαίδευσης, των υποδομών υγείας, των μεταφορών και του οδικού δικτύου. Ο επιμέρους δείκτης της στέγασης περιλαμβάνει μεταβλητές που σχετίζονται με τον χώρο που ζουν τα άτομα και μεταβλητές σχετικά με τα δομικά υλικά των οικιών.
Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα	Η περιβαλλοντική βιωσιμότητα αποτελείται από τέσσερις επιμέρους δείκτες, την ποιότητα της ατμόσφαιρας (PM10), τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO_2), την ενεργειακή και την εσωτερική ρύπανση.
Ισότητα και Κοινωνική Ένταξη	Ο δείκτης ισότητας και κοινωνικής ένταξης συνδυάζει στατιστικές μετρήσεις της ανισότητας μεταξύ του εισοδήματος και της κατανάλωσης (συντελεστής GINI) και των κοινωνικών και φυλετικών ανισοτήτων σχετικά με την πρόσβαση στις υπηρεσίες και στις υποδομές.

Πηγή: *UN-HABITAT, 2013, σελ. 18.*

Η καλά ισορροπημένη ανάπτυξη των πέντε αυτών διαστάσεων συμβολίζεται στον "τροχό της αστικής ευημερίας" (βλ. Σχήμα 4.8). Ο "τροχός της αστικής ευημερίας" ελέγχει την κατεύθυνση και το ρυθμό ανάπτυξης της πόλης προς την ευημερία. Στο κέντρο του τροχού συγκεντρώνονται οι αστικές πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις, όπως οι δημόσιες αρχές, οι νόμοι, οι κανονισμοί και οι θεσμοί, οι επαγγελματικές ενώσεις κ.λπ., οι οποίες συνδέονται με τις πέντε ακτίνες που αντιστοιχούν στις διαστάσεις της ευημερίας. Οι πέντε διαστάσεις της ευημερίας δέχονται επιπτώσεις από τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που αλλάζουν σε

τοπική αλλά και σε ευρύτερη κλίμακα, και σύμφωνα με τον τροχό, οι πολιτικές παρεμβάσεις αποκαθιστούν την ισορροπία μεταξύ τους (UN-HABITAT, 2013, σελ. 11-13).

Σχήμα 4.8 Ο "τροχός της αστικής ευημερίας".

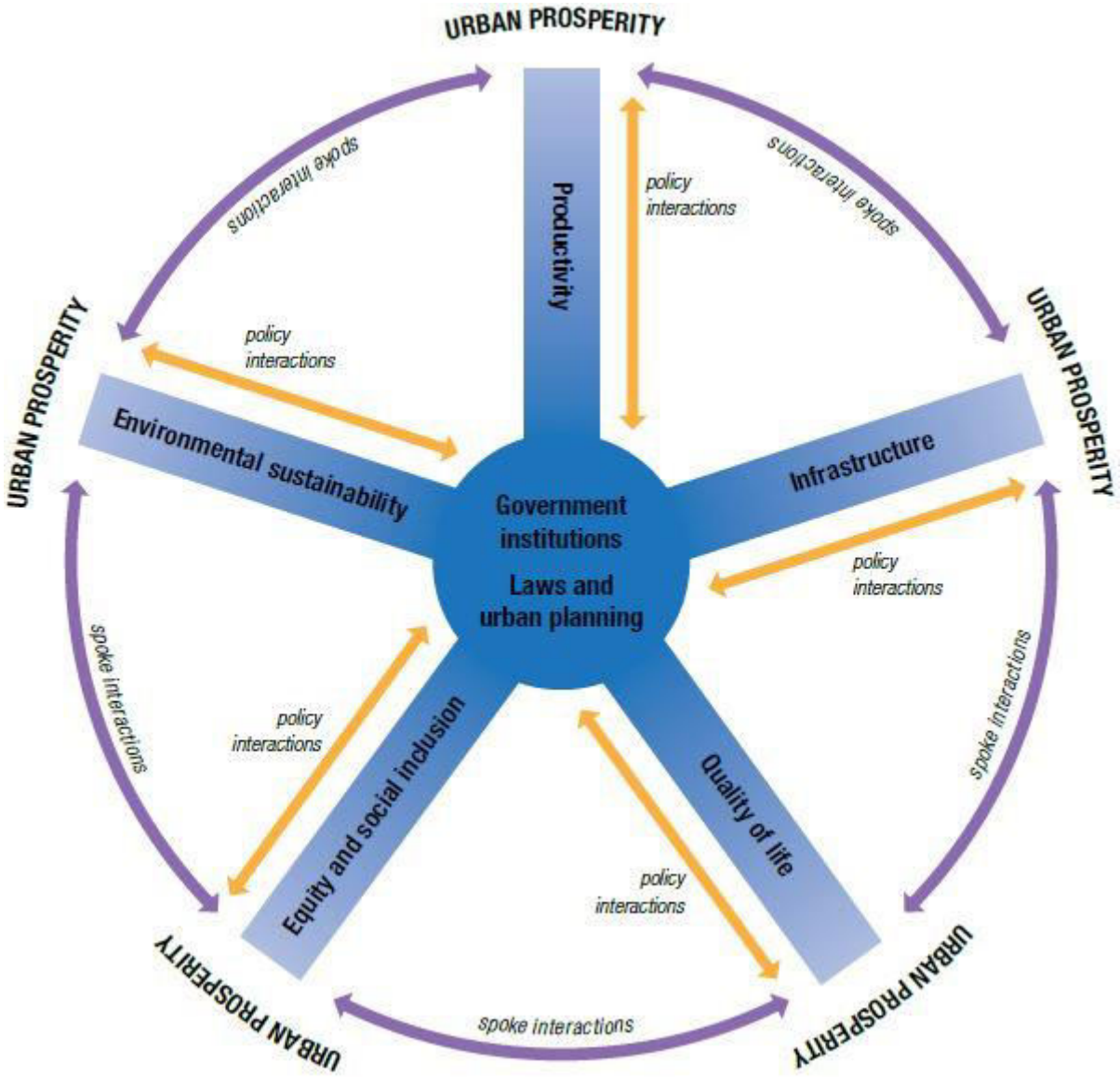

Πηγή: *UN-HABITAT, 2013, σελ. 12.*

Όπως αποδεικνύει ο "τροχός της αστικής ευημερίας", οι διαστάσεις και οι δείκτες που περιλαμβάνει ο ΔΕΠ, είναι προσανατολισμένοι στη χάραξη δημόσιας πολιτικής και επιτρέπει στις τοπικές αρχές και στους υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων, να εντοπίζουν ευκαιρίες και να αναπτύσσουν δράσεις που σχετίζονται με την ανάπτυξη της ευημερίας σε μια πόλη (UN-HABITAT, 2013, σελ. 16).

4.4.7 Ευρωπαϊκός Αστικός Έλεγχος και Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, εκτός από την ΑΠΖ μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών, πραγματοποιεί προσπάθεια αντίστοιχης έρευνας και για τις Ευρωπαϊκές πόλεις. Σε μια κοινή προσπάθεια από τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής (Directorate-General for Regional Policy) και τη Eurostat, ξεκίνησε το σύστημα "Ευρωπαϊκός Αστικός Έλεγχος" (European Urban Audit), μέσω του οποίου συγκεντρώνονται δεδομένα που περιγράφουν την ΠΖ στις Ευρωπαϊκές πόλεις (European Commission, 2004, σελ. 5).

Τα δεδομένα του Αστικού Ελέγχου αφορούν μεταβλητές που προβάλουν την ΠΖ σε μια πόλη. Οι μεταβλητές που συγκεντρώνονται βασίζονται σε 9 στατιστικούς τομείς και 25 συνολικά επιμέρους τομείς οι οποίοι ορίζονται από τον Αστικό Έλεγχο (βλ. Πίνακα 4.8).

Πίνακας 4.8 Δομή των στατιστικών δεδομένων του Ευρωπαϊκού Αστικού Ελέγχου.

Στατιστικοί Τομείς	Επιμέρους τομείς
1. Δημογραφία	1.1 Πληθυσμός
	1.2 Εθνικότητα
	1.3 Δομή νοικοκυριών
2. Κοινωνικές πτυχές	2.1 Στέγαση
	2.2 Υγεία
	2.3 Εγκληματικότητα
3. Οικονομικές πτυχές	3.1 Αγορά εργασίας
	3.2 Οικονομική δραστηριότητα
	3.3 Εισοδηματικές ανισότητες και φτώχεια
4. Συμμετοχή των πολιτών	4.1 Συμμετοχή των πολιτών
	4.2 Τοπική αυτοδιοίκηση
5. Κατάρτιση και εκπαίδευση	5.1 Παροχές εκπαίδευσης και κατάρτισης
	5.2 Εκπαιδευτικά προσόντα
6. Περιβάλλον	6.1 Κλίμα / Γεωγραφία
	6.2 Ποιότητα ατμόσφαιρας και θόρυβος
	6.3 Νερό
	6.4 Διαχείριση απορριμμάτων
	6.5 Χρήσεις γης
	6.6 Χρήσεις ενέργειας
7. Μέσα μεταφοράς	7.1 Πρότυπα μετακίνησης
8. Κοινωνία της πληροφορίας	8.1 Χρήστες και υποδομές
	8.2 Τοπική ηλεκτρονική διακυβέρνηση
	8.3 Τομέας ΤΠΕ
9. Πολιτισμός και ψυχαγωγία	9.1 Πολιτισμός και ψυχαγωγία
	9.2 Τουρισμός

Πηγή: *European Commission, 2004, σελ. 6.*

Ο Αστικός Έλεγχος αποσκοπεί στην παροχή πληροφοριών για τρία γεωγραφικά επίπεδα (European Commission, 2004, σελ. 10-12):

- την πόλη, όπως οριοθετείται διοικητικά, η οποία αποτελεί το βασικό επίπεδο
- την ευρύτερη αστική περιοχή, η οποία αφορά την λειτουργική αστική ζώνη που επικεντρώνεται γύρω από την πόλη
- τις επιμέρους περιοχές της πόλης, οι οποίες αποτελούν υποδιαιρέσεις της πόλης και καθορίζονται με αυστηρά κριτήρια (5.000 - 40.000 κάτοικοι ανά επιμέρους χωρική μονάδα)

Για κάθε γεωγραφικό επίπεδο, η δομή του Αστικού Ελέγχου περιλαμβάνει ένα σύνολο μεταβλητών, οι οποίες αντανακλούν το επίπεδο της ΠΖ των κατοίκων τους (βλ. Παράρτημα ΙΙΙ.8) και συγκεντρώνονται από τις στατιστικές υπηρεσίες των αντίστοιχων κρατών.

Ωστόσο, οι μεταβλητές που συγκεντρώνει ο Ευρωπαϊκός Αστικός Έλεγχος, δεν θεωρούνται αρκετές για την άσκηση πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε χαμηλό γεωγραφικό επίπεδο, καθώς αποτελούν εξολοκλήρου αντικειμενικές μετρήσεις και απουσιάζει ο υποκειμενικός παράγοντας της ανθρώπινης αντίληψης. Για το λόγο αυτό, παράλληλα με τον Ευρωπαϊκό Αστικό Έλεγχο, κρίθηκε αναγκαία η συγκέντρωση συμπληρωματικών πληροφοριών για το πως οι ίδιοι οι κάτοικοι αντιλαμβάνονται την ΠΖ στην πόλη τους.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission) διεξήγαγε το 2004 την πρώτη της έρευνα για τις αντιλήψεις της ΠΖ στις Ευρωπαϊκές πόλεις (Survey on perceptions of quality of life in European cities). Στην έρευνα συμμετείχαν κάτοικοι 31 Ευρωπαϊκών πόλεων, οι οποίοι κατέθεσαν τις απόψεις τους για τις ευκαιρίες απασχόλησης, το κόστος στέγασης, την ασφάλεια, την καθαριότητα των πόλεων, τα μέσα μαζικής μεταφοράς, την ατμοσφαιρική ρύπανση, την ένταξη των μεταναστών και την συνολική ικανοποίηση από την ΠΖ της πόλης τους (European Commission, 2005, σελ. 3).

Η έρευνα αυτή επαναλήφθηκε το 2007 και το 2009 σε 75 Ευρωπαϊκές πόλεις. Στις ερωτήσεις της έρευνας του 2007 προστέθηκαν επιπλέον θέματα που αφορούσαν τους χώρους πρασίνου και τα πάρκα των πόλεων, την ικανοποίηση με τις υπηρεσίες υγείας και κατά πόσο οι πόροι της πόλης δαπανώνται με υπεύθυνο τρόπο (European Commission, 2007, σελ. 3). Στην έρευνα του 2009, το ερωτηματολόγιο διευρύνθηκε και συμπεριέλαβε επιπλέον ερωτήσεις σχετικά με την φτώχεια, την κλιματική αλλαγή, την ηχορύπανση, την αισθητική των πόλεων, τις αθλητικές και πολιτιστικές εγκαταστάσεις κ.ά. (European Commission, 2009, σελ. 153-157, European Commission, 2010, σελ. 7-8).

Η τελευταία έρευνα για τις αντιλήψεις της ΠΖ πραγματοποιήθηκε το 2012 σε 79 Ευρωπαϊκές πόλεις. Οι ερωτήσεις αφορούσαν το βαθμό ικανοποίησης των κατοίκων σε θέματα σχετικά με την ΠΖ, που συμπεριλαμβάνονταν και στις προηγούμενες έρευνες, ενώ προστέθηκαν θέματα σχετικά με τις υποδομές εκπαίδευσης και την διάθεση εμπορικών καταστημάτων (βλ. Παράρτημα ΙΙΙ.9) (European Commission, 2013, σελ. 3, 6). Γενικά, οι συμπληρωματικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται για την ΑΠΖ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έτσι όπως εκπίπτουν από το ερωτηματολόγιο της έρευνας του 2012, παρουσιάζονται στον πίνακα 4.9.

Πίνακας 4.9 Συμπληρωματικές μεταβλητές ΑΠΖ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Μεταβλητές
Βαθμός ικανοποίησης από τα μέσα μαζικής μεταφοράς
Βαθμός ικανοποίησης από τις υπηρεσίες υγείας, τους γιατρούς και τα νοσοκομεία
Βαθμός ικανοποίησης από τις αθλητικές υποδομές, όπως τα κέντρα άθλησης, τα κλειστά δημοτικά γυμναστήρια κ.ά.
Βαθμός ικανοποίησης από τις πολιτιστικές υποδομές, όπως τα θέατρα, τα μουσεία κ.ά.
Βαθμός ικανοποίησης από την κατάσταση των δρόμων και των κτιρίων
Βαθμός ικανοποίησης από τους δημόσιους χώρους, όπως οι αγορές, οι πλατείες, οι πεζόδρομοι κ.ά.
Βαθμός ικανοποίησης από τους χώρους πρασίνου, όπως τα πάρκα, οι κήποι κ.ά.
Βαθμός ικανοποίησης από την διαθεσιμότητα καταστημάτων λιανικού εμπορίου
Βαθμός ικανοποίησης από τις υπηρεσίες εκπαίδευσης και τα σχολεία
Βαθμός ικανοποίησης από την ποιότητα της ατμόσφαιρας
Βαθμός ικανοποίησης από τα επίπεδα θορύβου
Βαθμός ικανοποίησης από την καθαριότητα της πόλης
Βαθμός ικανοποίησης από τη ζωή στην πόλη
Βαθμός ευκολίας εύρεσης εργασίας
Βαθμός ένταξης των μεταναστών
Βαθμός ευκολίας στην εύρεση μιας καλής κατοικίας σε λογική τιμή
Βαθμός αποτελεσματικότητας διοικητικών υπηρεσιών
Βαθμός αισθήματος ασφάλειας στην πόλη
Βαθμός αισθήματος ασφάλειας στην γειτονιά κατοικίας
Βαθμός δέσμευσης της πόλης στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής (π.χ. ενεργειακή απόδοση, πράσινες μεταφορές κ.ά.
Βαθμός εμπιστοσύνης στους ανθρώπους της πόλης
Βαθμός εμπιστοσύνης στου ανθρώπους της γειτονιάς κατοικίας
Βαθμός εμπιστοσύνης στην δημόσια διοίκηση
Βαθμός ικανοποίησης από την επαγγελματική κατάσταση
Βαθμός ικανοποίησης από την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού
Βαθμός ικανοποίησης από την περιοχή κατοικίας

Πηγή: *European Commission, 2013, σελ. 6.*

Αξίζει να σημειωθεί ότι, στο τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου, οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν ποιους παράγοντες θεωρούν πιο σημαντικούς την ζωή τους στην πόλη μεταξύ της ασφάλειας, της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, της ηχορύπανσης, των μέσων μαζικής μεταφοράς, των υπηρεσιών υγείας, των κοινωνικών υπηρεσιών, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της ανεργίας, της στέγασης και των οδικών υποδομών. Στην έρευνα του 2012 ως πιο σημαντικός παράγοντας στην πλειοψηφία των πόλεων, αναδείχθηκαν οι υπηρεσίες υγείας και ακολουθούν η ανεργία, η εκπαίδευση και ασφάλεια (European Commission, 2013, σελ. 138-139).

Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα της έρευνας κρίνονται ιδιαίτερα σημαντικά όχι μόνο γιατί καταγράφεται η υπάρχουσα κατάσταση όπως την βιώνουν οι κάτοικοι μιας πόλης, αλλά κι επειδή συμβάλλουν στην λήψη αποφάσεων και στην άσκηση πολιτικών δράσεων για την ΠΖ, ακολουθώντας τις ανάγκες και τις προτιμήσεις των κατοίκων.

4.4.8 City of Chesapeake

Σε τοπικό επίπεδο έχουν επίσης πραγματοποιηθεί αρκετές έρευνες για την ΠΖ. Η μελέτη για την ΠΖ στο Chesapeake (Chesapeake Neighborhood Quality of Life Study), με χωρική μονάδα αναφοράς τη γειτονιά, αποτελεί μια ολοκληρωμένη έρευνα σε τοπικό γεωγραφικό επίπεδο, όπου η ΠΖ προσεγγίζεται από ένα πολύπλευρο και πολύπλοκο πλαίσιο (Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 3).

Η επιλογή των μεταβλητών για την ΑΠΖ στο Chesapeake, βασίζεται σε παράγοντες που είναι σημαντικοί για τους κατοίκους της περιοχής. Ως εκ τούτου, η συγκεκριμένη έρευνα προσδιορίζει την ΠΖ ως την τομή μεταξύ της κοινωνικής ευημερίας, της δομής της κοινότητας, της εγκληματικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης. Οι τέσσερις αυτές διαστάσεις (τομείς) της ΠΖ, αντιπροσωπεύονται συνολικά από 29 μεταβλητές, εκ των οποίων οι 6 αποτελούν μεταβλητές παρατήρησης (βλ. Πίνακα 4.10) (Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 3). Οι μεταβλητές παρατήρησης ζητήθηκαν από διάφορες δημόσιες υπηρεσίες προκειμένου να βοηθήσουν κατά τη λήψη αποφάσεων και την ανταπόκριση στους στόχους που τίθενται και δεν χρησιμοποιούνται στην ταξινόμηση των χωρικών μονάδων με βάση την ΠΖ (Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 3).

Πίνακας 4.10 Οι διαστάσεις και οι μεταβλητές που τις αντιπροσωπεύουν.

Διάσταση	Μεταβλητές	Επεξήγηση Μεταβλητών		
Κοινωνική	Δείκτης εξάρτησης ηλικιωμένων	Πληθυσμός 65+ ετών / Συνολικός πληθυσμός		
	Δείκτης εξάρτησης νέων	Πληθυσμός 5-19 ετών / Συνολικός πληθυσμός		
	Δείκτης ευεξίας βρεφών*	Ηλικία μητέρας	<18	0
			>=18	1
		Βάρος βρέφους	<=2.500	0
			>2.500	1
		Προγεννητικές επισκέψεις	=0	0
			>0	1
	% Περιπτώσεων παιδικής πρόνοιας	Αριθμός περιπτώσεων παιδικής πρόνοιας / Συνολικός αριθμός παιδιών		
	% Ατόμων που ανήκουν σε άπορες οικογένειες και λαμβάνουν προσωρινή βοήθεια	Αριθμός ατόμων που λαμβάνουν προσωρινή βοήθεια/ Συνολικός πληθυσμός		
	% Ατόμων που λαμβάνουν κουπόνια διατροφής	Αριθμός ατόμων που λαμβάνουν κουπόνια διατροφής / Συνολικός πληθυσμός		
	Δείκτης ευκαιριών νέων	Περιμετρική ζώνη 1/4 μιλίου από εκκλησίες	Κατοικίες εντός της ζώνης = 1	
		Περιμετρική ζώνη 1/4 μιλίου από σχολεία	Η βαθμολογία που σημειώνει η κάθε κατοικία εντός της ζώνης εξαρτάται από τα προγράμματα και τις δραστηριότητες που παρέχονται από το παρακείμενο σχολείο	
		Περιμετρική ζώνη 1/4 μιλίου από κέντρα δραστηριοτήτων αναψυχής και κοινοτικά κέντρα	Κατοικίες εντός της ζώνης = 3	
		Περιμετρική ζώνη 1/4 μιλίου από βιβλιοθήκες	Κατοικίες εντός της ζώνης = 2	
			Βαθμός εγκληματικότητας με θύματα σε επίπεδο πόλης = Περιστατικά εγκληματικότητας με θύματα σε επίπεδο πόλης / Συνολικός πληθυσμός πόλης	

Πηγή: *Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. A-1 – A-12.*

(συνέχεια πίνακα 4.10)

Διάσταση	Μεταβλητές	Επεξήγηση Μεταβλητών	
Εγκληματικότητας	Κατηγορία Α - Βαθμός εγκληματικότητας όπου εμπλέκονται ανθρώπινα θύματα	Βαθμός εγκληματικότητας με θύματα σε επίπεδο γειτονιάς / Βαθμός εγκληματικότητας με θύματα σε επίπεδο πόλης	Βαθμός εγκληματικότητας με θύματα σε επίπεδο γειτονιάς = Περιστατικά εγκληματικότητας με θύματα σε επίπεδο γειτονιάς / Συνολικός πληθυσμός γειτονιάς
	Κατηγορία Α - Βαθμός εγκληματικότητας όπου δεν εμπλέκονται ανθρώπινα θύματα	Βαθμός εγκληματικότητας χωρίς θύματα σε επίπεδο γειτονιάς / Βαθμός εγκληματικότητας χωρίς θύματα σε επίπεδο πόλης	Βαθμός εγκληματικότητας χωρίς θύματα σε επίπεδο γειτονιάς = Περιστατικά εγκληματικότητας χωρίς θύματα σε επίπεδο γειτονιάς / Συνολικός πληθυσμός γειτονιάς
			Βαθμός εγκληματικότητας χωρίς θύματα σε επίπεδο πόλης = Περιστατικά εγκληματικότητας χωρίς θύματα σε επίπεδο πόλης / Συνολικός πληθυσμός πόλης
	Κατηγορία Β - Βαθμός εγκληματικότητας (περιλαμβάνει όλα τα εγκλήματα που δεν εντάσσονται στην κατηγορία Α)	Βαθμός εγκληματικότητας σε επίπεδο γειτονιάς / Βαθμός εγκληματικότητας σε επίπεδο πόλης	Βαθμός εγκληματικότητας σε επίπεδο γειτονιάς = Περιστατικά εγκληματικότητας σε επίπεδο γειτονιάς / Συνολικός πληθυσμός γειτονιάς
			Βαθμός εγκληματικότητας σε επίπεδο πόλης = Περιστατικά εγκληματικότητας σε επίπεδο πόλης / Συνολικός πληθυσμός πόλης
Φυσική	% Ιδιοκατοίκησης	Ιδιόκτητες κατοικίες / Σύνολο κατοικιών	
	% Κατοικημένης έκτασης*	Κατοικημένη έκταση / Συνολική έκταση	
	% Πολυκατοικιών (διαμερισμάτων)	Αριθμός πολυκατοικιών (διαμερισμάτων) / Σύνολο κατοικιών	
	% Μονοκατοικιών > 50 ετών	Αριθμός μονοκατοικιών > 50 ετών / Σύνολο μονοκατοικιών	
	% Κτιρίων που δεν πληρούν προδιαγραφές κατασκευής κι αισθητικής	Ακίνητα προς κατεδάφιση (κατεστραμμένα ή ερειπωμένα > 50%) = 5	Υψηλή -0,22+
		Ακίνητα τα οποία χρειάζεται να κλείσουν (σφράγισμα παραθύρων και εισόδων) και να ασφαλιστούν = 3	Μέτρια -0,10 - -0,22
		Ακίνητα που έχουν επισημανθεί με κόκκινο χρώμα λόγω μη αφαλών συνθηκών παροχής φυσικού αερίου = 2	Χαμηλή 0,0 - -0,10
		Κατασκευές που εμφανίζουν παραβάσεις συντήρησης = 2	

Πηγή: *Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. A-1 – A-12.*

(συνέχεια πίνακα 4.10)

Διάσταση	Μεταβλητές	Επεξήγηση Μεταβλητών	
Φυσική	% Κτιρίων που δεν πληρούν προδιαγραφές κατασκευής κι αισθητικής	Ακίνητα που δεν έχουν καλή αισθητική λόγω μη επιθυμητής βλάστησης, πτώσης δομικών υλικών ή γκράφιτι = 1	
	Δείκτης πεζοδρομίων	Μήκος δρόμων με πεζοδρόμια / Συνολικό μήκος δρόμων	Υψηλή > 50% Μέτρια 25% - 50% Χαμηλή 0% - 25%
	% Κατοικιών που βρίσκονται κοντά σε στάσεις μέσων μαζικής μεταφοράς	Αριθμός κατοικιών που βρίσκονται εντός περιμετρικής ζώνης 1/4 μιλίου από στάσεις μέσων μαζικής μεταφοράς / Σύνολο κατοικιών	
	% Κατοικιών που βρίσκονται κοντά σε βασικές εγκαταστάσεις λιανικού εμπορίου	Αριθμός κατοικιών που βρίσκονται εντός περιμετρικής ζώνης 1 μιλίου από παντοπωλεία και φαρμακεία / Σύνολο κατοικιών	
	% Κατοικιών που βρίσκονται κοντά σε πάρκα	Αριθμός κατοικιών που βρίσκονται εντός περιμετρικής ζώνης 1/4 μιλίου από πάρκα / Σύνολο κατοικιών	
	% Κατοικιών που βρίσκονται κοντά σε επιβλαβείς για την υγεία εγκαταστάσεις	Αριθμός κατοικιών που βρίσκονται εντός περιμετρικής ζώνης 1/4 μιλίου από επιβλαβείς για την υγεία εγκαταστάσεις / Σύνολο κατοικιών	
	Δείκτης αποστράγγισης	(Έκταση με εδάφη χαμηλής αποστράγγισης / Συνολική έκταση) x (Αριθμός προβλημάτων που έχουν αναφερθεί λόγω καταιγίδας / Σύνολο κατοικιών) x (Κατοικημένη έκταση με υποδομές > 50 ετών / Συνολική κατοικημένη έκταση)	
	% Κατοικιών με αποχετευτικά προβλήματα*	Αριθμός κατοικιών με αποχετευτικά προβλήματα / Σύνολο κατοικιών	
	% Κατοικιών με προβλήματα βιολογικού καθαρισμού*	Αριθμός κατοικιών με προβλήματα βιολογικού καθαρισμού / Σύνολο κατοικιών	

Πηγή: *Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. A-1 – A-12.*

(συνέχεια πίνακα 4.10)

Διάσταση	Μεταβλητές	Επεξήγηση Μεταβλητών	
Οικονομική	% Οικονομικά προσιτών κατοικιών	Αριθμός μονοκατοικιών που πωλήθηκαν σε τιμή ίση ή χαμηλότερη από την καθοριζόμενη προσιτή τιμή / Σύνολο μονοκατοικιών που πωλήθηκαν	Η προσιτή τιμή των κατοικιών καθορίζεται από το σύνολο κατοικιών που πωλήθηκαν σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, το μέσο οικογενειακό εισόδημα, το ποσοστό του ποσού της προκαταβολής και το βαθμό ενδιαφέροντος
	% Επανεπένδυσης στην κατοικία	Αριθμός κατοικιών που αντικαταστάθηκαν, επεκτάθηκαν ή ανακαινίστηκαν / Σύνολο κατοικιών	
	Ποσοστιαία αλλαγή στις τιμές κατοικιών*	(Διαφορά αντικειμενικής αξίας κατοικιών μεταξύ δυο ετών / Αντικειμενική αξία κατοικιών τον πρώτο χρόνο) x 100	
	Ποσοστιαία αλλαγή εισοδήματος	(Διαφορά εισοδήματος μεταξύ δυο ετών / Τιμή εισοδήματος τον πρώτο χρόνο) x 100	
	% Κατοικιών με οφειλές φόρων	Αριθμός κατοικιών που δεν έχουν πληρωθεί οι φόροι ιδιοκτησίας / Σύνολο κατοικιών	
	Ποσοστιαία αύξηση πληθυσμού*	(Διαφορά πληθυσμού μεταξύ δυο ετών / Πληθυσμός τον πρώτο χρόνο) x 100	

* Μεταβλητές παρατήρησης

Πηγή: *Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. A-1 – A-12.*

Με βάση τα παραπάνω ακολουθήθηκε συγκεκριμένη μεθοδολογία για την ΑΠΖ στην πόλη του Chesapeake. Το πρώτο στάδιο της μεθοδολογίας αφορούσε τον καθορισμό της χωρικής μονάδας αναφοράς που θα πραγματοποιείται η μελέτη. Η χωρική μονάδα αναφοράς θα έπρεπε να είναι αρκετά μεγάλη ώστε να μπορούν να συλλεχθούν και να αναλυθούν δεδομένα, με μικρά περιθώρια σφάλματος και ταυτόχρονα αρκετά μικρή ώστε να επιτυγχάνεται η ανάλυση σε χαμηλό γεωγραφικό επίπεδο. Οι δυο αυτοί παράγοντες οδήγησαν στο σχεδιασμό των περιοχών γειτονιάς (Neighborhood Statistical Areas - NSAs), οι οποίοι αποτελούνται από μια ή περισσότερες γειτονιές ή άλλες χωρικές υποδιαιρέσεις (Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 5). Οι περιοχές γειτονιάς προέκυψαν από τη συνένωση οικοδομικών τετραγώνων όπως αυτά απογράφονται από την αρμόδια στατιστική αρχή. Η διατήρηση των ορίων που χρησιμοποιούνται κατά τις απογραφές συμβάλλει στην διαχρονική πραγματοποίηση της έρευνας καθώς συμπεριλαμβάνει αρκετά δεδομένα από τις στατιστικές απογραφές. Από το σύνολο των περιοχών γειτονιάς που σχεδιάστηκαν, εξαιρέθηκαν αυτές που αποτελούνται από μη-οικιστικές περιοχές και οι αυτές που αντιστοιχούν σε αγροτικές περιοχές με λιγότερους από 300 κατοίκους. Ως αποτέλεσμα, στην έρευνα συμμετείχαν 117 από τις 172 περιοχές γειτονιάς του Chesapeake (βλ. Σχήμα 4.9). Παρ' όλα αυτά, τα δεδομένα για την ΑΠΖ συγκεντρώθηκαν και για τις υπόλοιπες 55 περιοχές, σε περίπτωση που μελλοντικά καλύψουν το κατώτατο όριο πληθυσμού που απαιτείται για αυτή τη μελέτη. Στη συνέχεια, και για τις ανάγκες της ανάλυσης, αποδόθηκε ένας μοναδιαίος κωδικός σε κάθε μια χωρική μονάδα (βλ. Σχήμα 4.9).

Στο δεύτερο στάδιο, συγκεντρώθηκαν τα δεδομένα που απαιτούνται για την ΑΠΖ, σύμφωνα με τον πίνακα 4.8, για κάθε περιοχή γειτονιάς. Για κάθε μεταβλητή κάθε διάστασης, πραγματοποιήθηκε επιπλέον σύγκριση με τις αντίστοιχες τιμές που εμφανίζει το σύνολο της πόλης του Chesapeake (βλ. Σχήμα 4.10, σελ. 149). Στο στάδιο αυτό, πραγματοποιήθηκε παράλληλα και μελέτη του προφίλ της κάθε περιοχής συγκριτικά με το σύνολο της πόλης. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκαν οι μεταβλητές του συνολικού πληθυσμού, του πληθυσμού των νέων ηλικιών, του αριθμού των κατοικιών, της έκταση της περιοχής, του μέσου οικογενειακού εισοδήματος και της μέσης αξίας των κατοικιών (βλ. Σχήμα 4.10, σελ. 149). Οι μεταβλητές αυτές, δεν χρησιμοποιήθηκαν στην ταξινόμηση των χωρικών μονάδων με βάση την ΠΖ, αλλά προσέφεραν μια γενικότερη εικόνα της κάθε περιοχής σε σύγκριση με την κατάσταση που επικρατεί στο σύνολο της πόλης (Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. B-2 - B-118).

Σχήμα 4.9 Οι περιοχές γειτονιάς της πόλης του Chesapeake.

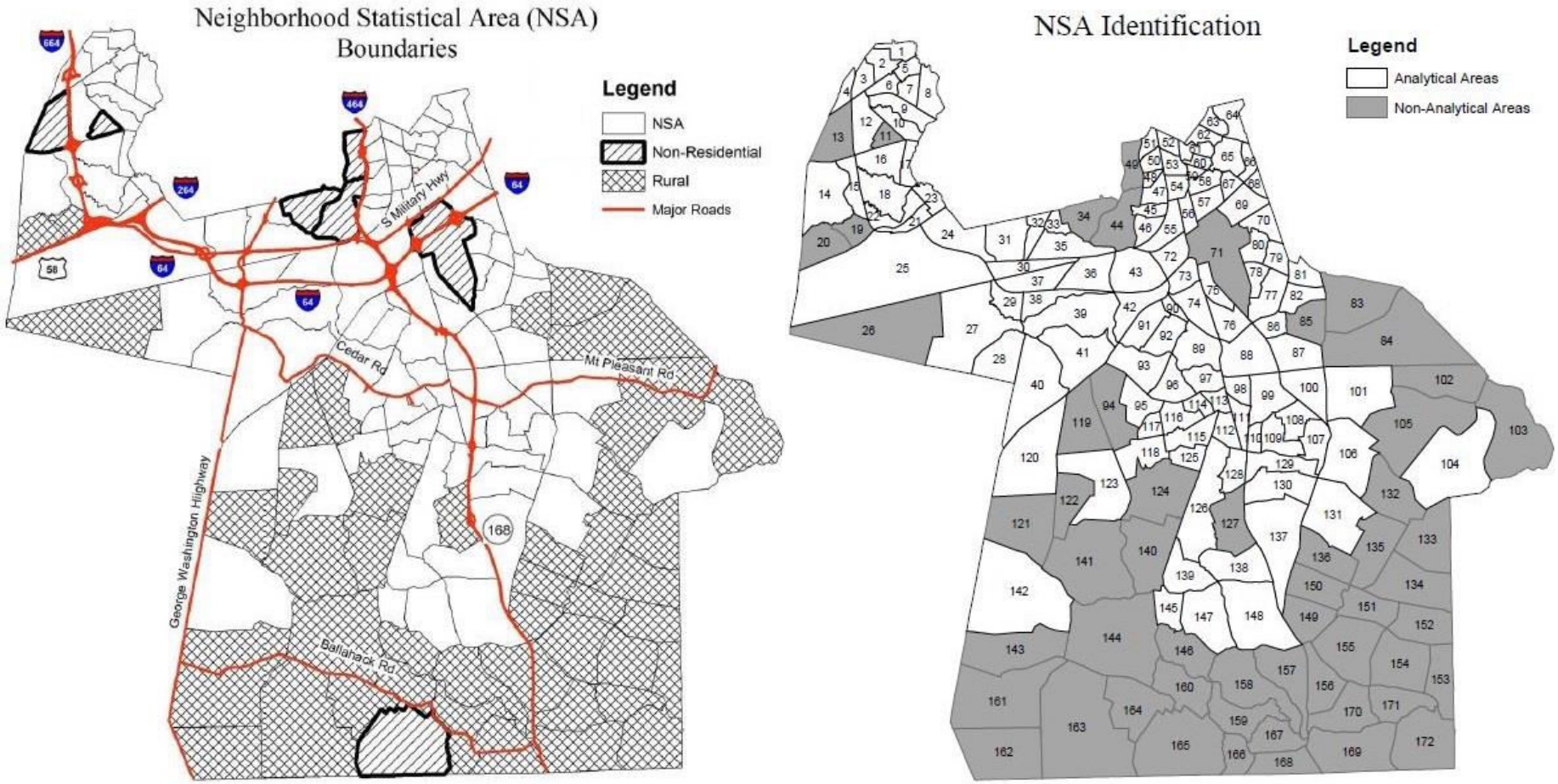

Πηγή: *Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 6-7.*

Σχήμα 4.10 Παράδειγμα ανάλυσης προφίλ για μια περιοχή γειτονιάς της πόλης του Chesapeake.

NSA 1 Revitalizing

Profile	NSA	City
Population	977	210,484
Youth Population	215	50,643
Number of Housing Units	428	67,619
Area (Acres)	243	176,546
Median Household Income	$35,388	$63,300
Average House Value	$151,953	$201,525

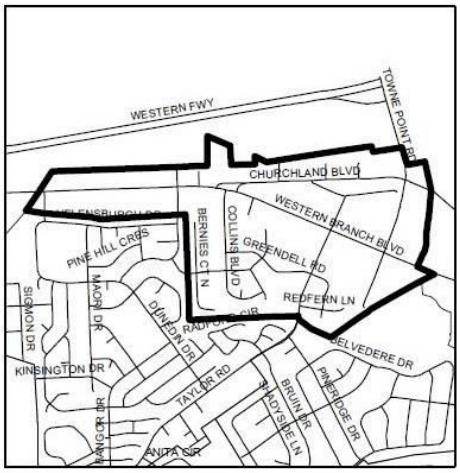

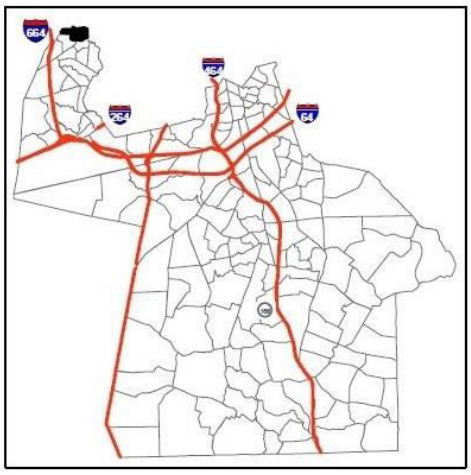

Social	NSA	City
Percent of Persons over Age of 64	23.8%	9.9%
Percentage of Persons 5-19	22.0%	24.1%
Infant Wellness Index*	2.87	2.85
Percent of Child Welfare Cases	0.0%	0.2%
Percent of Persons Receiving TANF	0.5%	1.4%
Percent of Persons Receiving Food Stamps	3.1%	3.1%
Youth Opportunity Index	0.8	0.6

Crime

Category A Victim Crime Index	2.4	1.0
Category A Non-Victim Crime Index	5.6	1.0
Category B Crime Index	3.9	1.0

Physical

Percent Home Ownership	34.0%	74.3%
Percent Neighborhood Residential*	35.3%	70.1%
Percent Residential Apartment Units	53.7%	19.0%
Percent of Single Family Dwellings Older than 50 Years	2.0%	8.9%
Percent Code Enforcement	Medium	Low
Sidewalk Index	Medium	Medium
Percent of Persons with Access to Public Transportation	53.7%	31.4%
Percent of Persons with Access to Basic Retail Facilities	100.0%	71.8%
Percent of Persons with Access to Parks and Recreation	98.6%	66.6%
Percent of Persons near Noxious Facilities	0.0%	5.1%
Drainage Index	Average	Average
Percent of Residential Units with Private Well Failures*	0.2%	N/A
Percent of Residential Units with Septic System Failures*	0.0%	N/A

Economic

Percent Affordable Housing	77.3%	51.7%
Percent Housing Reinvestment	0.5%	0.4%
Change in housing values*	14.3%	17.7%
Percent change in Income	6.1%	13.7%
Percent of tax delinquent parcels	1.5%	2.3%
Population Growth*	0.0%	8.2%

* Variable not used in Classification

Comments:
NSA falls within the Suburban Overlay

Πηγή: *Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. B-2*

Στην ανάλυση για την ΠΖ στην παρούσα μελέτη, χρησιμοποιήθηκαν διάφορες υπολογιστικές και στατιστικές μέθοδοι. Για τη συνόψιση του μεγάλου όγκου των δεδομένων για κάθε περιοχή γειτονιάς χρησιμοποιήθηκε η τεχνολογία των ΣΓΠ. Αρχικά, οι μεταβλητές κανονικοποιήθηκαν και τροποποιήθηκαν σε μια ενιαία κλίμακα ώστε να μπορούν να πραγματοποιηθούν συγκρίσεις μεταξύ τους (Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 8). Μετά από αυτό το βήμα, οι μεταβλητές για κάθε χωρική μονάδα, αξιολογήθηκαν για τον εντοπισμό κοινών χαρακτηριστικών. Ως αποτέλεσμα, σε κάθε χωρική μονάδα αποδόθηκε μια τιμή για κάθε διάσταση της ΠΖ, οι κατηγορίες των οποίων φαίνονται στο σχήμα 4.11.

Σε κάθε διάσταση οι γειτονιές της πόλης του Chesapeake ταξινομήθηκαν με βάση τα χαρακτηριστικά που εμφανίζουν στις αντίστοιχες μεταβλητές. Κάθε διάσταση εμφανίζει τρεις κατηγορίες, ενώ μια τέταρτη κατηγορία αφορά τις περιοχές που εξαιρέθηκαν καθώς δεν πληρούν τα πληθυσμιακά κριτήρια, και έχουν ως εξής (Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 17, 19, 21, 23):

- *Κοινωνική διάσταση*

Αναπτυσσόμενες περιοχές: Περιοχές με κοινωνικές προκλήσεις που σχετίζονται με νεότερες συνοικίες.

Σταθερές περιοχές: Περιοχές με κοινωνικές ανάγκες που σχετίζονται με "ώριμες" κοινότητες.

Αναπλασμένες περιοχές: Περιοχές με κοινωνικές ανάγκες που σχετίζονται με παλαιότερες συνοικίες.

- *Διάσταση εγκληματικότητας*

Λιγότερο του μέσου όρου: Περιοχές που παρουσιάζουν εγκληματική δραστηριότητα λιγότερο του μέσου όρου της πόλης.

Μέσος όρος: Περιοχές που παρουσιάζουν εγκληματική δραστηριότητα περίπου ίση με το μέσο όρο της πόλης.

Περισσότερο του μέσου όρου: Περιοχές που παρουσιάζουν εγκληματική δραστηριότητα μεγαλύτερη του μέσου όρου της πόλης.

Σχήμα 4.11 Ταξινόμηση των γειτονιών της πόλης του Chesapeake ανά διάσταση της ΠΖ.

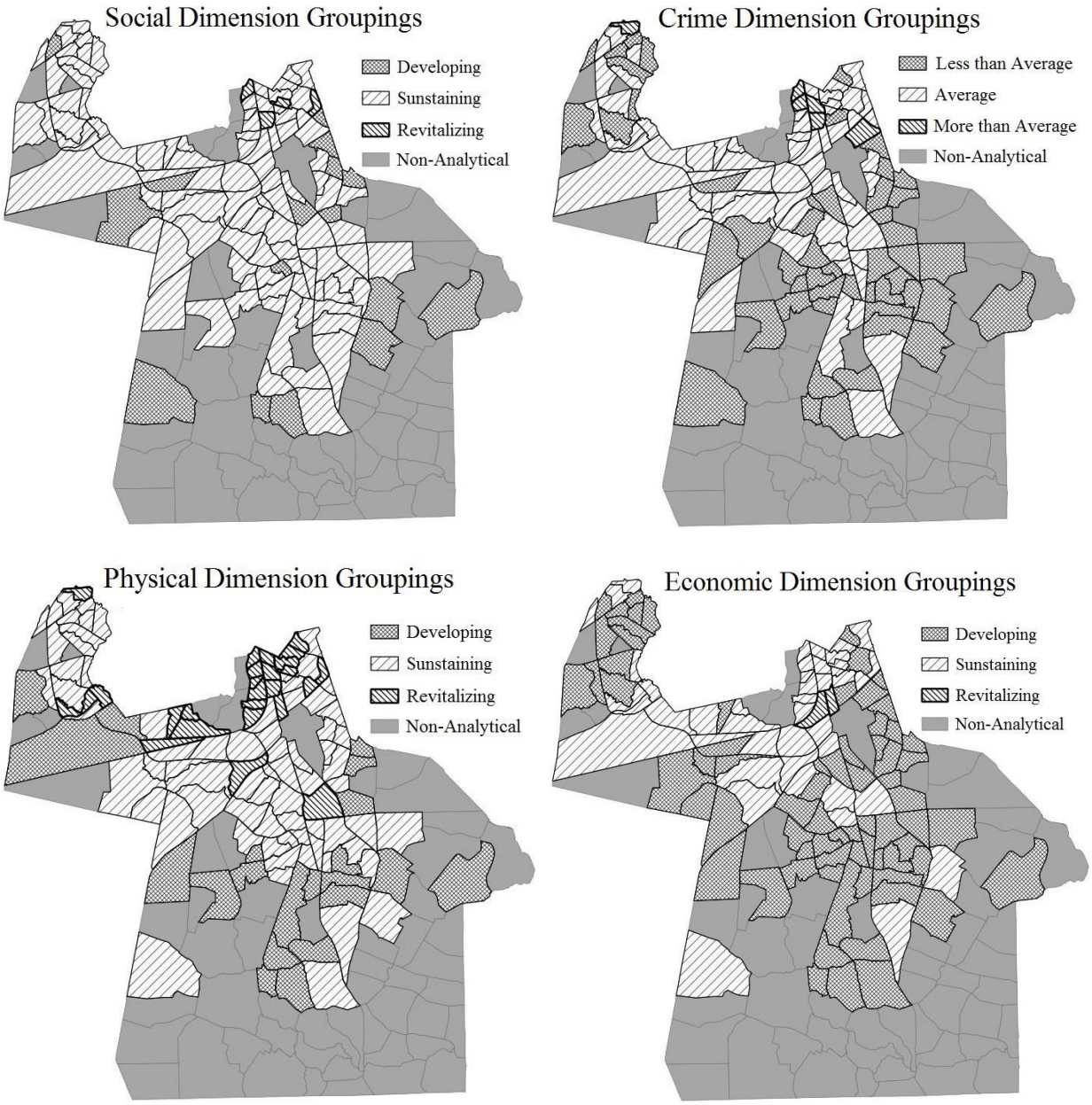

Πηγή: *Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 18, 20, 22, 24.*

- *Φυσική διάσταση*

Αναπτυσσόμενες περιοχές: Περιοχές με ανάγκες που σχετίζονται με την ανάπτυξη νέων συνοικιών.

Σταθερές περιοχές: Περιοχές με ανάγκες που σχετίζονται με την ύπαρξη "ώριμων" κοινοτήτων.

Αναπλασμένες περιοχές: Περιοχές με προκλήσεις λόγω ύπαρξης παλαιότερων συνοικιών.

- *Οικονομική διάσταση*

Αναπτυσσόμενες περιοχές: Περιοχές που εμφανίζουν οικονομικές αλλαγές λόγω της ανάπτυξης νέων συνοικιών.

Σταθερές περιοχές: Περιοχές που οι οικονομικοί δείκτες κυμαίνονται γύρω από το μέσο όρο της πόλης.

Αναπλασμένες περιοχές: Περιοχές που αντιμετωπίζουν οικονομικές προκλήσεις σε παλαιότερες συνοικίες.

Στη συνέχεια, όλες οι διαστάσεις συνοψίστηκαν για τη δημιουργία την τελική ΑΠΖ. Η ανάλυση κατέληξε σε τρεις κατηγορίες στις οποίες αντανακλώνται οι διαφορές μεταξύ των κοινωνικών, φυσικών, οικονομικών χαρακτηριστικών και των χαρακτηριστικών εγκληματικότητας που εμφανίζει η κάθε γειτονιά (Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 8). Οι τρεις αυτές κατηγορίες αντιστοιχούν σε τρεις διαφορετικές αναβαθμίσεις της ΑΠΖ και ακολουθούν την ίδια κατηγοριοποίηση των περιοχών σε αναπτυσσόμενες, σταθερές και αναπλασμένες (βλ. Σχήμα 4.12). Ουσιαστικά, οι κατηγορίες αυτές αντανακλούν τη δομή και τον κοινωνικοοικονομικό χαρακτήρα κάθε χωρικής μονάδας και αντιστοιχούν στους εξής χαρακτηρισμούς ((Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 9-10):

- *Αναπτυσσόμενες* χαρακτηρίζονται οι περιοχές οι οποίες συγκεντρώνουν το νεότερο ηλικιακό απόθεμα κατοικιών και τα υψηλότερα ποσοστά ιδιοκατοίκησης. Εμφανίζουν σημαντικά ποσοστά νεανικού πληθυσμού, αλλά οι υπηρεσίες που παρέχουν είναι λιγότερο προσανατολισμένες σε αυτό το κοινό. Επιπλέον, δεν διαθέτουν καλές υποδομές και αυτό αποτελεί και το κέντρο προσοχής των τοπικών αρχών σε αυτές τις περιοχές.

- Οι *σταθερές* περιοχές αποτελούν "ώριμες" κοινότητες με καλές υποδομές και κοινοτικούς πόρους. Ο πληθυσμός σε αυτές τις περιοχές κατανέμεται ομοιόμορφα σε όλο το ηλικιακό φάσμα. Ωστόσο, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές στις υπηρεσίες και τις υποδομές τους, σχετίζονται με την παλαιότητα της κοινότητας και τις γενικότερες αλλαγές που πραγματοποιούνται καθώς η κοινότητα αυτή ωριμάζει.

Σχήμα 4.12 Ταξινόμηση των γειτονιών της πόλης του Chesapeake με βάση την ΠΖ που εμφανίζει.

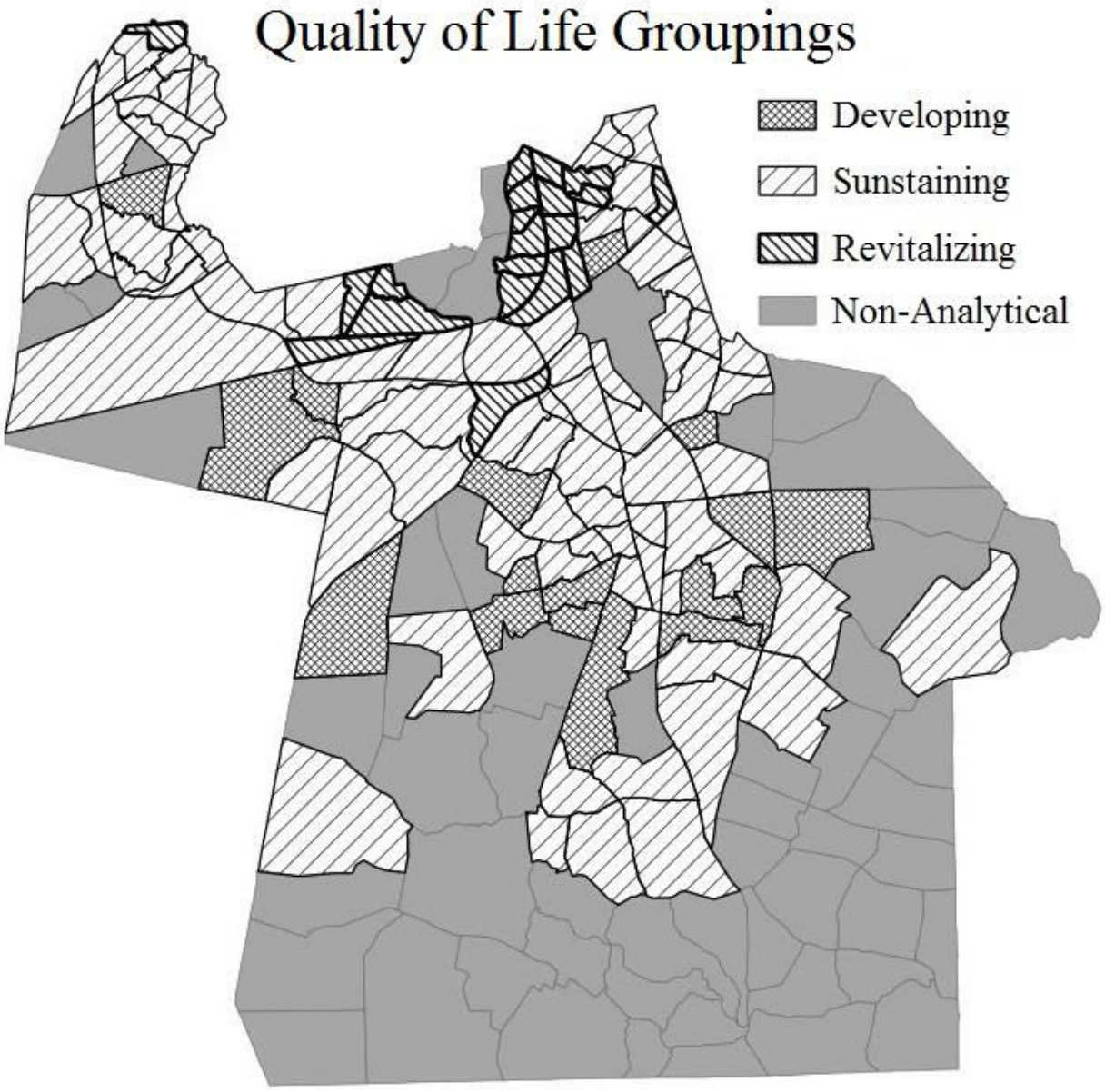

Πηγή: *Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 13.*

- Οι *αναπλασμένες* περιοχές είναι οι μεγαλύτερες κατοικημένες κοινότητες. Εξυπηρετούνται από αρκετά παλαιές υποδομές, ενώ δημογραφικά εμφανίζουν μεγάλες συγκεντρώσεις νέων και μεγάλων ηλικιακών ομάδων. Οι περιοχές αυτές αντιμετωπίζουν γενικά διάφορες πιέσεις που συνδέονται με τις αλλαγές που πραγματοποιούνται με την πάροδο των ετών.

Η ομαδοποίηση των περιοχών γειτονιάς με αυτόν τον τρόπο, αποτελεί ένα εργαλείο πολιτικής. Οι γειτονιές της πόλης του Chesapeake κατατάσσονται σε ομοιογενείς ομάδες επιτρέποντας τον εντοπισμό των χαρακτηριστικών που ενδέχεται να αποτελούν προβληματικό παράγοντα σε μια περιοχή (Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte, 2006, σελ. 9). Επιπλέον, το πλαίσιο αυτό διευκολύνει τις συγκρίσεις μεταξύ των κατηγοριών που εμφανίζουν οι γειτονιές, επιτρέποντας την αξιολόγηση της παροχής υπηρεσιών και των υποδομών που διαθέτουν.

4.5 Σύνοψη βιβλιογραφικής επισκόπησης

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφική επισκόπηση που πραγματοποιήθηκε και τις μέχρι τώρα έρευνες για την ΠΖ που μελετήθηκαν, προκύπτει το γενικό συμπέρασμα ότι, όπως και με τον ορισμό της ΠΖ, δεν υπάρχει ένας μοναδικός, γενικά αποδεκτός τρόπος και για την αποτίμησή της.

Οι διαφοροποιήσεις μεταξύ των ερευνών για την ΠΖ, ορίζονται από τις πέντε βασικές παραμέτρους της ΑΠΖ που αναπτύχθηκαν στην παράγραφο 4.3. Οι πέντε αυτές βασικοί παράμετροι που καθορίζονται στα εμπειρικά παραδείγματα καθώς σε άλλες σχετικές έρευνες, συνοψίζονται στον πίνακα 4.11 (σελ. 156-157).

Ο βαθμός εξειδίκευσης είναι η παράμετρος στην οποία εντοπίζονται και οι περισσότερες διαφοροποιήσεις μεταξύ των φορέων για την ΑΠΖ. Αρκετές από τις έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί, προσπαθούν να καλύψουν το σύνολο των τομέων που συνθέτουν την ΠΖ, ενώ άλλες επικεντρώνονται σε συγκεκριμένους τομείς όπως της υγείας (WHO - Quality of Life-BREF), της πρόσβασης σε υπηρεσίες και υποδομές (United Nations - City Development Index) κ.λπ. Κοινό παράγοντα στην πλειοψηφία των ερευνών αποτελεί ο τομέας του φυσικού περιβάλλοντος, της οικονομίας και της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγείας, της ασφάλειας και της εγκληματικότητας, ενώ πολλές περιλαμβάνουν και παράγοντες που αποτιμούν την κοινωνική συμμετοχή.

Το γεωγραφικό επίπεδο διαφοροποιείται ανάλογα με το επίπεδο του φορέα της σχετικής έρευνας. Συνεπώς, οι παγκόσμιοι οργανισμοί διεξάγουν ΑΠΖ σε χώρες και πόλεις σε παγκόσμια κλίμακα (OECD, WHO, United Nations κ.ά.), οι ευρωπαϊκοί φορείς αντίστοιχα σε ευρωπαϊκές πόλεις και χώρες (Eurofound, Eurostat, European Urban Audit κ.ά.), ενώ σε τοπικό επίπεδο επικεντρώνονται συνήθως οι έρευνες για την ΠΖ που διεξάγονται ή

ανατίθενται από τις τοπικές αρχές (Charlotte City Council and Mecklenburg County Council, Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte κ.ά.)

Όσον αφορά το χρόνο διεξαγωγής της κάθε έρευνας, παρατηρείται ότι οι περισσότεροι οργανισμοί διεξάγουν ετήσιες ή ανά συγκεκριμένο χρονικό διάστημα μελέτες για την ΑΠΖ. Αντίθετα, οι έρευνες που πραγματοποιούνται από φορείς σε τοπικό επίπεδο δεν επαναλαμβάνονται, με αποτέλεσμα να μην παρακολουθούνται περιοδικά οι παράγοντες που συνθέτουν την ΠΖ και να μην είναι δυνατός ο συγκριτικός έλεγχος των αποτελεσμάτων.

Σχετικά με τον τύπο των μεταβλητών που χρησιμοποιούνται για την ΑΠΖ, σε ευρωπαϊκό επίπεδο πραγματοποιείται συνήθως συνδυασμός αντικειμενικών και υποκειμενικών μεταβλητών, ενώ η πλειοψηφία των υπόλοιπων ερευνών χρησιμοποιεί αποκλειστικά μεταβλητές που αποτιμούν την αντικειμενική διάσταση της ΠΖ, χωρίς να συνυπολογίζεται ο υποκειμενικός παράγοντας.

Τέλος, όσον αφορά την κοινωνική αμάδα στην οποία επικεντρώνεται η ΑΠΖ της κάθε έρευνας, παρατηρείται ότι το σύνολο αυτών μελετά την ΠΖ στο σύνολο του πληθυσμού της υπό έρευνας περιοχής, παρόλο που η εξειδίκευση της ΑΠΖ σε συγκεκριμένη πληθυσμιακή ή κοινωνική ομάδα, κρίνεται πολλές φορές απαραίτητη. Οι παγκόσμιοι και ευρωπαϊκοί φορείς και οργανισμοί αλλά και οι τοπικές αρχές μελετούν την ΠΖ στο σύνολο του πληθυσμού σε μια προσπάθεια εντοπισμού των γενικότερων προβληματικών ή/και ευνοϊκών παραμέτρων της ΠΖ για την υποστήριξη της δημόσιας πολιτικής και την λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με αυτή.

Πίνακας 4.11 Συγκεντρωτικός πίνακας εμπειρικών παραδειγμάτων για την ΑΠΖ.

Εργασία	Φορέας / Οργανισμός	Βαθμός εξειδίκευσης	Γεωγραφικό επίπεδο	Χρόνος αναφοράς	Τύποι μεταβλητών	Κοινωνικές ομάδες
European Quality of Life Survey	Eurofound	Υγεία, εργασία, εισόδημα, εκπαίδευση, οικογένεια, κοινωνική συμμετοχή, στέγαση, φυσικό περιβάλλον, μεταφορές, ασφάλεια, αναψυχή, υποκειμενική ευημερία	Κράτη μέλη ΕΕ	Ανά τέσσερα χρόνια (2003, 2007, 2011)	Υποκειμενικές	Σύνολο πληθυσμού
Multidimensional measurement of the quality of life	Eurostat	Υλικές συνθήκες διαβίωσης, απασχόληση, υγεία, εκπαίδευση, κοινωνικές διασυνδέσεις, οικονομική και σωματική ασφάλεια, κυβέρνηση και βασικά δικαιώματα, φυσικό περιβάλλον, υποκειμενική ευημερία	Ευρωπαϊκές χώρες	2011	Υποκειμενικές και αντικειμενικές	Σύνολο πληθυσμού
European System of Social Indicators	Centre for Survey Research and Methodology	Πληθυσμός, στέγαση, μεταφορές, πολιτισμός και αναψυχή, κοινωνική και πολιτική συμμετοχή, εκπαίδευση, αγορά και συνθήκες εργασίας, εισόδημα, υγεία, περιβάλλον, ασφάλεια και εγκληματικότητα, κοινωνική ασφάλιση	Κράτη μέλη ΕΕ	Ετήσια έρευνα (1980-2000)	Αντικειμενικές και υποκειμενικές	Σύνολο πληθυσμού
Better Life Index	OECD	Εισόδημα, απασχόληση, στέγαση, υγεία, ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, εκπαίδευση, κοινωνικές σχέσεις, συμμετοχή στα κοινά, φυσικό περιβάλλον, ασφάλεια, υποκειμενική ευημερία	Εθνικό επίπεδο σε παγκόσμια κλίμακα	Ετήσια έρευνα (πιο πρόσφατη 2013)	Αντικειμενικές και υποκειμενικές	Σύνολο πληθυσμού
Quality of Life-BREF	WHO	Σωματική και ψυχική υγεία, κοινωνικές σχέσεις, περιβάλλον	Εθνικό επίπεδο σε παγκόσμια κλίμακα	Ετήσια έρευνα	Υποκειμενικές	Πληθυσμός 12-97 ετών
Human Development Index	United Nations	Υγεία, εκπαίδευση και εισόδημα	Εθνικό επίπεδο σε παγκόσμια κλίμακα	Ετήσια έρευνα (πιο πρόσφατη 2013)	Αντικειμενικές	Σύνολο πληθυσμού
Quality Project	Utrecht University	Οικονομία, εργασία, οικογένεια	Ευρωπαϊκές χώρες	2006	Αντικειμενικές	Σύνολο πληθυσμού

(συνέχεια πίνακα 4.11)

Εργασία	Φορέας / Οργανισμός	Βαθμός εξειδίκευσης	Γεωγραφικό επίπεδο	Χρόνος αναφοράς	Τύποι μεταβλητών	Κοινωνικές ομάδες
City Development Index	United Nations	Πρόσβαση σε υπηρεσίες και υποδομές	Πόλεις σε παγκόσμια κλίμακα	Ετήσια έρευνα	Αντικειμενικές	Σύνολο πληθυσμού
City Prosperity Index	United Nations	Παραγωγικότητα, εκπαίδευση, υγεία, ασφάλεια, κοινωνικό κεφάλαιο, υποδομές, περιβαλλοντική βιωσιμότητα, ισότητα και κοινωνική ένταξη	Πόλεις σε παγκόσμια κλίμακα	Ετήσια έρευνα (πιο πρόσφατη 2012-2013)	Αντικειμενικές	Σύνολο πληθυσμού
European Urban Audit	Directorate-General for Regional Policy / Eurostat	Δημογραφία, κοινωνικά χαρακτηριστικά, οικονομικά χαρακτηριστικά, κοινωνική συμμετοχή, εκπαίδευση, φυσικό περιβάλλον, μέσα μεταφοράς, κοινωνία της πληροφορίας, πολιτισμός και ψυχαγωγία	Ευρωπαϊκές πόλεις	Ανά δύο χρόνια (2003/2004, 2006/2007, 2009, 2011)	Αντικειμενικές και υποκειμενικές	Σύνολο πληθυσμού
The Quality of Life Survey	Auckland, Wellington, Christchurch and Dunedin City Council	Πληθυσμός, εκπαίδευση, υγεία, ασφάλεια, στέγαση, κοινωνικές διασυνδέσεις, ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, επίπεδα διαβίωσης, οικονομική ανάπτυξη, φυσικό και δομημένο περιβάλλον	Πόλεις της Νέας Ζηλανδίας	Ανά δύο χρόνια (2003/2004, 2006,2008, 2010, 2012)	Υποκειμενικές	Σύνολο πληθυσμού
Chesapeake Neighborhood Quality of Life Study	Metropolitan Studies Group University of North Carolina at Charlotte	Κοινωνική ευημερία, δομή κοινότητας, εγκληματικότητα και οικονομική ανάπτυξη	Γειτονιές της πόλης Chesapeake	2006	Αντικειμενικές	Σύνολο πληθυσμού
Charlotte-Mecklenburg Quality of Life Study	Charlotte City Council and Mecklenburg County Council	Κοινωνικά χαρακτηριστικά, κοινωνική συμμετοχή, οικονομικά χαρακτηριστικά, εκπαίδευση, περιβάλλον, υγεία, ασφάλεια και στέγαση	Γειτονιές στις πόλεις της κομητείας Mecklenburg	2012	Αντικειμενικές	Σύνολο πληθυσμού

Κεφάλαιο 5

Αποτίμηση της ποιότητας ζωής των περιοχών μόνιμης κατοικίας σε διάφορα επίπεδα ανάλυσης

5.1 Εισαγωγή

Η συζήτηση για τον ορισμό και τους συντελεστές της ΠΖ συνεχίζεται μέχρι και σήμερα καθώς αποτελεί κοινό πεδίο των ανθρωπιστικών, κοινωνικών επιστημών, των περιβαλλοντικών επιστημών και των επιστημών υγείας και ψυχολογίας. Σε κάθε επιστημονικό πεδίο έχουν αναπτυχθεί διαφορετικές προσεγγίσεις για την έρευνα της ΠΖ. Κατά συνέπεια, στη σύγχρονη ακαδημαϊκή έρευνα, δεν υπάρχει ένας ενιαίος, κοινός και ευρέως αποδεκτός τρόπος ΑΠΖ.

Όπως διαπιστώνεται στο προηγούμενο κεφάλαιο, για την ΑΠΖ έχει προταθεί μεγάλο πλήθος μεταβλητών από ένα ευρύ φάσμα πεδίων, τόσο αντικειμενικές και υποκειμενικές όσο ποσοτικές και ποιοτικές. Η επιλογή των μεταβλητών βέβαια εξαρτάται από την προσέγγιση που ακολουθείται για την ΠΖ, από την κλίμακα την οποία πραγματοποιείται η αποτίμησή της καθώς και από την διαθεσιμότητα των μεταβλητών.

Μεγάλο εύρος εμφανίζεται και στις μεθόδους και στα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την ΑΠΖ. Πολλές από τις παραμέτρους που σχετίζονται με την ΠΖ εμφανίζουν χωρική διάσταση και αρκετές από τις μεταβλητές αφορούν γεωγραφικά δεδομένα. Ως εκ τούτου, η χρήση των ΣΓΠ αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την ΑΠΖ και πολλές έρευνες έχουν υιοθετήσει τα συστήματα αυτά (Keul και Prinz, 2011, Appracio κ.ά., 2008). Τα ΣΓΠ μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο για την παραγωγή γεωγραφικών δεδομένων, όσο και για την σύνθεση των μεταβλητών με στόχο τη χαρτογράφηση της ΑΠΖ (Dewan κ.ά., 2014, σελ. 239).

Στην εργασία αυτή η ΠΖ προσεγγίζεται από την σκοπιά της περιοχής μόνιμης κατοικίας και γίνεται μια προσπάθεια αποτίμησής της σε διαφορετικά χωρικά επίπεδα. Η προσέγγιση αυτή μελετά τα χαρακτηριστικά μιας περιοχής που συμβάλλουν θετικά ή αρνητικά στη διαμόρφωση της ΠΖ. Ειδικότερα, ακολουθείται μεθοδολογία ποσοτικής ανάλυσης με την

αξιοποίηση κατάλληλων δεικτών και μεταβλητών που έχει ως στόχο τη ζωνοποίηση του χώρου, σε διάφορα επίπεδα ανάλυσης, ανάλογα με την ΠΖ που προσφέρουν στους κατοίκους τους.

5.2 Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία που αναπτύχθηκε για την υλοποίηση των στόχων της εργασίας περιλαμβάνει πέντε στάδια. Το πρώτο στάδιο της μεθοδολογίας αφορά τον καθορισμό των πέντε βασικών παραμέτρων που βασίζεται η ΑΠΖ. Όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο κεφάλαιο, για την ΑΠΖ καθορίζονται αρχικά ο βαθμός εξειδίκευσης της έννοιας και οι τομείς που την συνθέτουν, το γεωγραφικό επίπεδο και ο χρόνος αναφοράς της αποτίμησης, οι τύποι των μεταβλητών που χρησιμοποιούνται και οι κοινωνικές ομάδες στις οποίες εστιάζει η έρευνα.

Το δεύτερο στάδιο της μεθοδολογίας σχετίζεται με τη συγκέντρωση, την αξιολόγηση και την επιλογή των μεταβλητών και των γεωγραφικών πληροφοριών που συμβάλλουν στην ΑΠΖ.

Το τρίτο στάδιο αφορά τον σχεδιασμό των σύνθετων κριτηρίων ΑΠΖ. Για κάθε γεωγραφικό επίπεδο που επιλέγεται, διαμορφώνεται ένα σύνολο σύνθετων κριτηρίων, τα οποία αποτελούνται από επιμέρους μεταβλητές. Στη συνέχεια, αξιολογείται ο βαθμός συμβολής των μεταβλητών των σύνθετων κριτηρίων, ο οποίος μεταφράζεται ποσοτικά σε μια τιμή βαρύτητας η οποία προκύπτει μέσω της διαδικασίας της αναλυτικής ιεράρχησης (Saaty, 1980). Στο στάδιο αυτό σημαντικό ρόλο έχει η έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίων σε κατοίκους του δήμου Κατερίνης, που αποτελεί την περιοχή μελέτης στο τοπικό επίπεδο. Η αξιολόγηση των μεταβλητών βασίζεται στα γενικά συμπεράσματα της έρευνας για τους παράγοντες που θεωρούν οι κάτοικοι ότι συμβάλλουν σημαντικά στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας τους.

Στο τέταρτο στάδιο της μεθοδολογίας πραγματοποιείται η αντιστοίχιση των μεταβλητών με το υπόβαθρο της περιοχής μελέτης, η δημιουργία δευτερογενών μεταβλητών και η οργάνωση των γεωγραφικών πληροφοριών. Με αυτό τον τρόπο δημιουργείται βάση χωρικών δεδομένων στην οποία καταχωρούνται οι σχετικές γεωγραφικές πληροφορίες. Για το σκοπό αυτό δημιουργήθηκε ένα ΣΓΠ, καθώς η τεχνολογία των ΣΓΠ υποστηρίζει με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο εφαρμογές χωρικής ανάλυσης, χαρτογραφικής απόδοσης και

υποστήριξης λήψης αποφάσεων που σχετίζονται με χωρικά ζητήματα (Malczewski, 1999, σελ. 15-16).

Το πέμπτο και τελευταίο στάδιο της μεθοδολογίας, αφορά την κατασκευή των σύνθετων κριτηρίων κάθε χωρικού επιπέδου με την επεξεργασία των δεδομένων των προηγούμενων διεργασιών και τη χρήση ΣΓΠ. Τα στάδια της προτεινομένης μεθοδολογίας παρουσιάζονται διαγραμματικά στο σχήμα 5.1.

Σχήμα 5.1 Στάδια μεθοδολογίας ΑΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας.

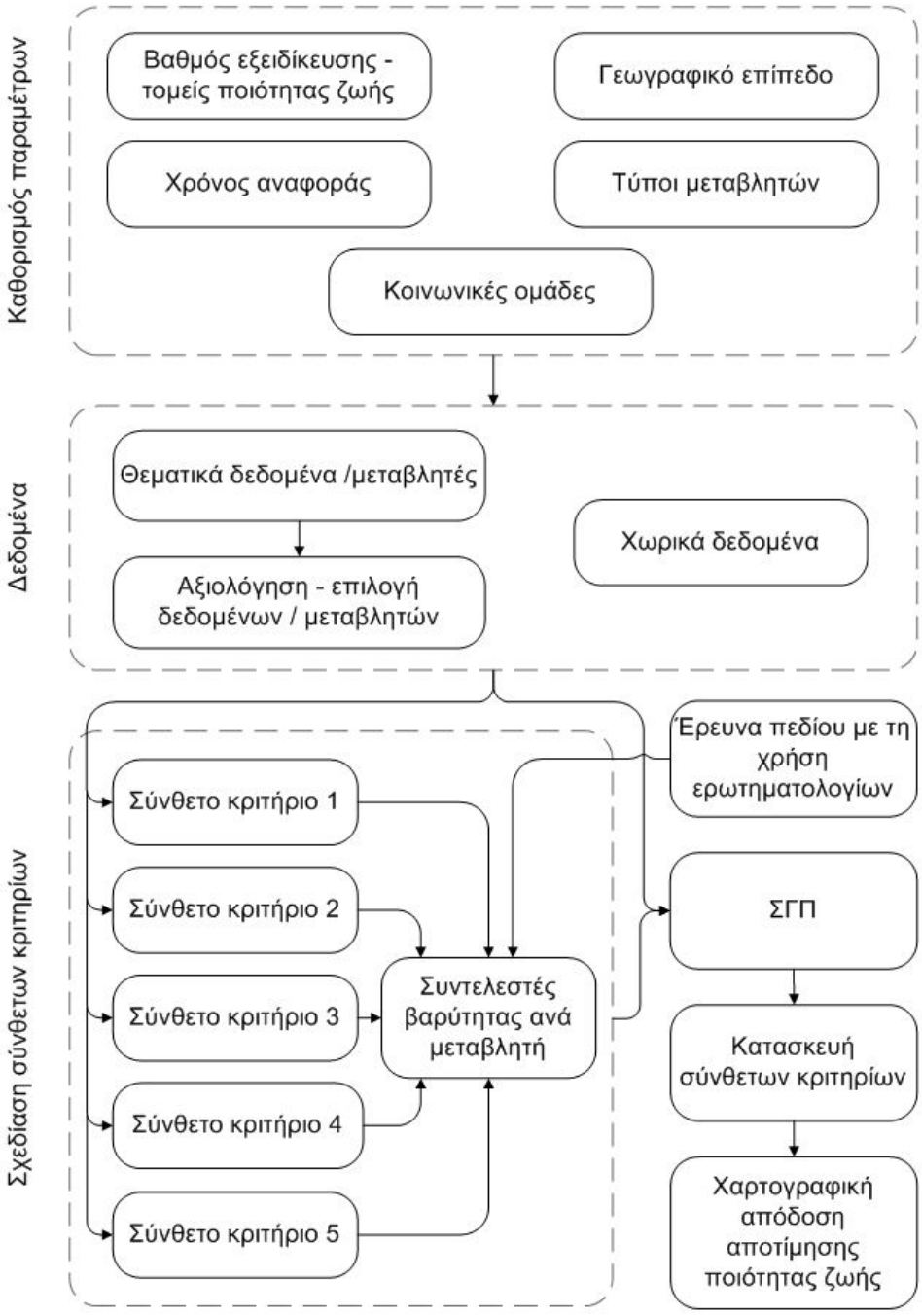

5.2.1 Καθορισμός παραμέτρων

Μέχρι τώρα η ΠΖ έχει περιγραφεί ως μια ευρύτερη έννοια που περιλαμβάνει ένα σύνολο διαστάσεων και μετράται με σημείο αναφοράς το άτομο. Στην εργασία αυτή γίνεται μια προσπάθεια να μελετηθεί η ΠΖ με αναφορά στην περιοχή μόνιμης κατοικίας. Ο τόπος διαμονής ενός ατόμου συμβάλλει σημαντικά στην εύρυθμη λειτουργία των καθημερινών δραστηριοτήτων του και αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στην παροχή υπηρεσιών και ανέσεων. Με βάση αυτή την προσέγγιση της ΠΖ, οι τομείς που την αποτελούν καλύπτουν το σύνολο των παραμέτρων του περιβάλλοντος που ζει κι εργάζεται ο άνθρωπος, όπως το κοινωνικό και οικονομικό προφίλ της περιοχής, τις υποδομές της περιοχής και τις υπηρεσίες που παρέχει, την ποιότητα των κατοικιών, το πολιτιστικό περιβάλλον και την ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος (Φάκα, 2010, σελ. 443-445).

Το οικονομικό επίπεδο, σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την ατομική και οικογενειακή ευημερία. Η συγκεκριμένη παράμετρος αφορά ένα πολύπλοκο συνδυασμό παραγόντων όπως το εισόδημα, το κόστος διαβίωσης, τη αποστέρηση υλικών αγαθών και την ανεργία. Οι δείκτες οικονομικής ευημερίας παρέχουν σημαντικές πληροφορίες για το εάν υπάρχει ή όχι αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου (Anderson κ.ά., 2009, σελ. 5-6). Το αναβαθμισμένο βιοτικό επίπεδο μιας περιοχής δηλώνει βελτιωμένα επίπεδα εκπαίδευσης και υγείας των πολιτών και εκτιμάται από την γενικότερη οικονομική κατάσταση των κατοίκων της.

Όσον αφορά το κοινωνικό προφίλ, είναι αυτό που παρέχει μια πλήρη εικόνα της σύνθεσης του πληθυσμού μιας περιοχής. Το κοινωνικό προφίλ των κατοίκων της αποτελεί απαραίτητη παράμετρο στην αξιολόγηση της ΠΖ καθώς συμβάλλει στην κατανόηση της δομής του πληθυσμιακού περιβάλλοντος.

Η παροχή τεχνικών υποδομών και κοινωνικών υπηρεσιών στους κατοίκους μιας περιοχής συνιστά άλλον έναν σημαντικό τομέα της ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας. Η "φτωχή" πρόσβαση σε αυτές μπορεί να έχει επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων, στην οικονομική τους ευημερία, στις κοινωνικές τους διασυνδέσεις, την αίσθηση ασφάλειας και στη γενική ευημερία της κοινότητας (Apparicio κ.ά., 2008, σελ. 362-365).

Ιδιαίτερα σημαντικός στην συγκεκριμένη προσέγγιση της ΠΖ, θεωρείται ο τομέας της κατοικίας. Το περιβάλλον της κατοικίας των ανθρώπων και οι συνθήκες διαβίωσής τους σχετίζεται άμεσα με την κοινωνική τους συμμετοχή. Χωρίς κατάλληλη στέγαση, οι άνθρωποι δεν μπορούν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες τους και να συμμετέχουν επαρκώς στην

κοινωνία (Li και Weng, 2007, σελ. 250-252). Η κάλυψη βασικών αναγκών επηρεάζει την υγεία, την εκπαίδευση και τον τρόπο ζωής των κατοίκων.

Εξίσου βασικός τομέας είναι και η ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος, η οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ΠΖ. Η αύξηση του πληθυσμού και η αύξηση της οικονομικής ανάπτυξης συμβάλλουν αρνητικά στην βιωσιμότητα του φυσικού περιβάλλοντος καθώς η επέκταση του αστικού χώρου οδηγεί σε αρνητικές συνέπειες στα φυσικά χερσαία και θαλάσσια οικοσυστήματα.

Η πολιτιστική διάσταση της ΠΖ αφορά την παροχή υπηρεσιών αναψυχής και αναφέρεται συνήθως σε μικρότερα χωρικά επίπεδα ανάλυσης. Βασική συνιστώσα της ΠΖ αποτελεί η δυνατότητα επιλογών σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και πολιτισμικά δρώμενα. Η δυνατότητα αυτών των επιλογών οδηγεί στην ανάπτυξη του πνεύματος και στην αναβάθμιση του επιπέδου ψυχαγωγίας. Οι αρχαιολογικοί χώροι, τα μουσεία, τα θέατρα και οι κινηματογράφοι αποτελούν χώρους ανάπτυξης πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Η πρόσβαση σε αυτούς συνιστά βασική παράμετρο του πολιτιστικού περιβάλλοντος καθώς αυξάνει τα περιθώρια επιλογής των πολιτών σε ότι αφορά την συμμετοχή και την παρακολούθηση ειδικών πολιτιστικών εκδηλώσεων (Apparicio κ.ά., 2008, σελ. 362-365).

Οι τομείς αυτοί βέβαια προσαρμόζονται, συμπτύσσονται ή διασπώνται σε άλλους σύνθετους ή επιμέρους ανάλογα με τη χωρική κλίμακα αναφοράς της ΑΠΖ, καθώς όσο διαφοροποιείται το γεωγραφικό επίπεδο μελέτης τόσο μεταβάλλεται και η συμβολή των παραγόντων που σχετίζονται με το φαινόμενο. Η ΠΖ μπορεί να μελετηθεί σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με το τελευταίο να εμφανίζει διάφορες κλίμακες διοικητικών ή άλλων χωρικών διαιρέσεων (δήμοι, δημοτικές ενότητες, γειτονιές κ.λπ.). Στην συγκεκριμένη μελέτη, γίνεται προσπάθεια να αποτιμηθεί η ΠΖ σε διάφορα γεωγραφικά επίπεδα καθώς σε κάθε επίπεδο οι μεταβλητές που αξιολογούν την ΠΖ διαφέρουν μεταξύ τους.

Το χρονικό πλαίσιο στο οποίο αποτιμάται η ΠΖ καθορίζεται είτε από τον χρόνο αναφοράς των πιο πρόσφατων διαθέσιμων δεδομένων, είτε από το αν η μελέτη έχει ως στόχο την ΑΠΖ για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Στην περίπτωση που μελετώνται διάφορα γεωγραφικά επίπεδα και δεδομένου ότι το χαμηλότερο γεωγραφικό επίπεδο αποτελεί τμήμα του αμέσως υψηλότερου, η κοινή χρονική αναφορά των δεδομένων κρίνεται αναγκαία.

Η τέταρτη παράμετρος σχετίζεται με τον τύπο των μεταβλητών που χρησιμοποιούνται για την ΑΠΖ. Πολλά μοντέλα ενσωματώνουν τόσο "αντικειμενικούς" όσο και "υποκειμενικούς"

συντελεστές για την αξιολόγηση της ΠΖ (Keith, 2001, σελ. 51, Cummins, 2000, σελ 56, Hagerty κ.ά., 2001, σελ. 7). Ωστόσο, στη συγκεκριμένη εργασία δεν χρησιμοποιούνται μεταβλητές υποκειμενικής διάστασης. Αυτή η επιλογή αφορά την προσέγγιση της ΠΖ ως προς την περιοχή κατοικίας. Ο υποκειμενικός παράγοντας, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες ενότητες, έχει κυρίως ατομική αναφορά, ενώ η συγκεκριμένη εργασία έχει ως στόχο την αξιολόγηση των αντικειμενικών παραμέτρων που περιγράφουν το περιβάλλον στο οποίο ζουν και εργάζονται οι άνθρωποι. Παρόλα αυτά, ο ένας τύπος μπορεί να συμβάλλει στην ερμηνεία του άλλου (Pacione, 2003, σελ. 21). Κατά συνέπεια, η υποκειμενική μεταβλητή της ικανοποίησης των ατόμων από την περιοχή κατοικίας τους, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον έλεγχο των αποτελεσμάτων της ΑΠΖ και να αποδείξει αν όντως οι παράμετροι που την καθορίζουν έχουν την ίδια συμβολή και κατά τους κατοίκους (βλ. Κεφάλαιο 6).

Τέλος, η παράμετρος των κοινωνικών ομάδων στην παρούσα μελέτη ταυτίζεται με το σύνολο του πληθυσμού που κατοικεί στις χωρικές μονάδες που εξετάζονται. Η ΠΖ της περιοχής κατοικίας μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία, το φύλο, το μορφωτικό επίπεδο κ.ά. Στην προσπάθεια της ΑΠΖ που πραγματοποιείται δε διαχωρίζονται οι διάφορες κοινωνικές ομάδες, καθώς οι μεταβλητές που αποτελούν το υπόβαθρο στη συγκεκριμένη εργασία, συνιστούν στοιχεία περιγραφής του χώρου και εκφράζουν την μέση, ενδεικτική κατάσταση των παραμέτρων που συνθέτουν την ΠΖ στις περιοχές αυτές.

5.2.2 Αξιολόγηση κι επιλογή μεταβλητών

Το επόμενο στάδιο αφορά τη καταγραφή και την αξιολόγηση των μεταβλητών που εκτιμούν τους τομείς που συνθέτουν την ΠΖ στα διάφορα γεωγραφικά επίπεδα. Ουσιαστικά, οι μεταβλητές αυτές είναι εκτιμητές της ΠΖ που παρέχει ο χώρος ως περιοχή μόνιμης κατοικίας. Γενικά, η διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής των μεταβλητών αποτελεί ένα χρονοβόρο και ιδιαίτερα κρίσιμο στάδιο της μεθοδολογίας. Οι μεταβλητές αποτελούν τη βάση για την ΑΠΖ και κατά την επιλογή τους πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στο κατά πόσο αυτές συμβάλλουν στη διαμόρφωση του φαινομένου.

Η αξιολόγηση των μεταβλητών πραγματοποιείται μέσα από την αξιοποίηση της διεθνούς σχετικής βιβλιογραφίας και τη διενέργεια αναλυτικής μελέτης των χαρακτηριστικών που διαμορφώνουν την πολυδιάστατη έννοια της ΠΖ, όπως πραγματοποιήθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Οι μεταβλητές αξιολογούνται με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με το γεωγραφικό

επίπεδο που μελετάται, καθώς η συμβολή τους διαφοροποιείται όσο μεταβάλλεται η κλίμακα αναφοράς.

Βασικό παράγοντα στην επιλογή των μεταβλητών αποτελεί και η διαθεσιμότητα των δεδομένων, όπως για παράδειγμα ο περιορισμός διαθεσιμότητας σε οικονομικά δεδομένα που παρατηρείται στα χαμηλά γεωγραφικά επίπεδα. Σε αυτές τις περιπτώσεις και για τα δεδομένα που δεν διατίθενται, πραγματοποιείται αντικατάστασή τους είτε με νέα παράγωγα δεδομένα που προκύπτουν με τη χρήση της τεχνολογίας των ΣΓΠ (π.χ. μεταβλητές που σχετίζονται με τη χωρική οργάνωση της περιοχής μελέτης), είτε με άλλες μεταβλητές-εκτιμητές της μη διαθέσιμης μεταβλητής.

Ο βαθμός συσχέτισης που εμφανίζουν οι μεταβλητές μεταξύ τους αποτελεί γενικά άλλη μια παράμετρο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την επιλογή τους. Οι ισχυρά συσχετιζόμενες μεταβλητές συνεισφέρουν με παρόμοιο τρόπο στην ΑΠΖ. Σε αυτές τις περιπτώσεις επιλέγεται η πιο αντιπροσωπευτική μεταβλητή και οι υπόλοιπες αποκλείονται. Αυτό επιτυγχάνεται με τη συσχέτιση των μεταβλητών κατά ζεύγη, όπου εντοπίζονται οι μεταβλητές που εμφανίζουν ισχυρή συσχέτιση μεταξύ τους, προκειμένου να επιλεχθεί μια εξ' αυτών.

Τέλος, στη διαδικασία επιλογής των μεταβλητών θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις πηγές συλλογής των δεδομένων. Όπως σε κάθε έρευνα, έτσι και στην ΑΠΖ, η εγκυρότητα των αποτελεσμάτων της βασίζεται στα ακριβή και ορθά πρωτογενή δεδομένα (Hagerty κ.ά., 2001, σελ. 6). Μη αξιόπιστες πηγές δεδομένων, πιθανόν να παρέχουν λανθασμένα στοιχεία που θα οδηγήσουν σε αναξιόπιστα αποτελέσματα.

5.2.3 Σχεδίαση σύνθετων κριτηρίων αποτίμησης ποιότητας ζωής

Εφόσον καθοριστούν και συγκεντρωθούν οι μεταβλητές και οι δείκτες που συμβάλλουν στην ΑΠΖ της μόνιμης κατοικίας, ακολουθεί ο σχεδιασμός των σύνθετων κριτηρίων. Τα κριτήρια αυτά αποτελούν παραμέτρους που ελέγχουν τα χαρακτηριστικά του χώρου ως προς την ΠΖ που παρέχουν στους μόνιμους κατοίκους. Κάθε σύνθετο κριτήριο αντιστοιχεί στους τομείς της ΠΖ του γεωγραφικού επιπέδου που μελετάται και αποτελείται από τις επιμέρους μεταβλητές που επιλέγονται στο προηγούμενο στάδιο.

Για την σχεδίαση των σύνθετων κριτηρίων αξιοποιείται η διαδικασία της αναλυτικής ιεράρχησης (analytical hierarchy process) (Saaty, 1980). Η διαδικασία αυτή χρησιμοποιείται ευρύτατα για την επίλυση σύνθετων προβλημάτων που αφορούν την λήψη αποφάσεων και

χαρακτηρίζονται από πολυκριτηριακά χαρακτηριστικά. Το βασικό χαρακτηριστικό της μεθόδου αυτής είναι η κατανομή βαρών στις μεταβλητές που καθορίζουν το πρόβλημα, σύμφωνα με το βαθμό σημαντικότητάς τους. Η μέθοδος της αναλυτικής ιεράρχησης χρησιμοποιεί τη διεξαγωγή συγκρίσεων των κριτηρίων ανά ζεύγη (pairwise comparisons) και αναπτύσσει μια κλίμακα προτίμησης μεταξύ τους με βάση τις εκτιμήσεις ειδικών. Αποτέλεσμα της διαδικασίας αυτής είναι η δημιουργία ενός πίνακα συντελεστών βαρύτητας για κάθε μεταβλητή.

Για τον προσδιορισμό της σχετικής σημαντικότητας κάθε μεταβλητής, οι μεταβλητές ταξινομούνται ιεραρχικά βάσει του ποια συμβάλλει περισσότερο στην ΑΠΖ μόνιμης κατοικίας. Η ιεράρχηση των μεταβλητών πραγματοποιείται με τη διεξαγωγή συγκρίσεων ανά ζεύγη μεταξύ τους. Για την πραγματοποίηση των συγκρίσεων χρειάζεται μια αριθμητική κλίμακα η οποία να εκφράζει πόσο πιο σημαντικό είναι ένα κριτήριο σε σχέση με ένα άλλο. Στον Πίνακα 5.1 περιγράφεται η αριθμητική κλίμακα διαβάθμισης της σημαντικότητας των κριτηρίων με βάση τη σύγκριση ανά ζεύγη.

Πίνακας 5.1 Κλίμακα συγκρίσεων ανά ζεύγη.

Βαθμός σημαντικότητας	Ορισμός
1	Ίση σημαντικότητα
2	Ελαφρώς σημαντικότερο
3	Μέτρια σημαντικότερο
4	Ισχυρά σημαντικότερο
5	Πολύ ισχυρά σημαντικότερο

Πηγή: *προσαρμογή από Saaty, 1980.*

Με βάση την παραπάνω κλίμακα, πραγματοποιούνται συγκρίσεις μεταξύ των μεταβλητών υπολογίζοντας τον σχετικό βαθμό σημαντικότητας. Όπως φαίνεται στο παράδειγμα του Πίνακα 5.2, η μεταβλητή Μ1 θεωρείται ισχυρά σημαντικότερη σε σχέση με τη μεταβλητή Μ3 κι έτσι λαμβάνει την τιμή 4 ενώ αντίστοιχα η Μ3 σε σχέση με την Μ1 θα πάρει την τιμή 1/4. Με τον ίδιο τρόπο συμπληρώνονται όλες οι τιμές του πίνακα κατά τη σύγκριση των μεταβλητών.

Πίνακας 5.2 Παράδειγμα συγκρίσεων ανά ζεύγη μεταβλητών.

	M1	**M2**	**M3**	**M4**
M1	1	3	4	3
M2	1/3	1	2	1/3
M3	1/4	1/2	1	1/4
M4	1/3	3	4	1

Η διαδικασία που ακολουθεί τις συγκρίσεις των μεταβλητών ανά ζεύγη, είναι ο υπολογισμός του συντελεστή βαρύτητας κάθε μεταβλητής, η οποία ακολουθεί τα εξής στάδια (Malczewski, 1999, σελ. 183-184) (βλ. Σχήμα 5.2): α) αρχικά αθροίζονται οι τιμές κάθε στήλης του πίνακα των συγκρίσεων ανά ζεύγη μεταβλητών, β) στη συνέχεια κάθε κελί του πίνακα διαιρείται με την τιμή του αθροίσματος της αντίστοιχης στήλης, γ) ακολουθεί το άθροισμα των νέων κανονικοποιημένων τιμών κάθε γραμμής του πίνακα, δ) τα οποία τελικά διαιρούνται με το πλήθος των μεταβλητών (n) για να προκύψει ο συντελεστής βαρύτητας κάθε μεταβλητής. Οι τιμές των συντελεστών αυτών περιορίζονται στο διάστημα 0-1, έτσι ώστε το άθροισμά τους για κάθε κριτήριο να ισούται με 1.

Σχήμα 5.2 Στάδια υπολογισμού συντελεστών βαρύτητας.

Στάδιο Α*

	M1	M2	M3	M4
M1	1.1	1.2	1.3	1.4
M2	2.1	2.2	2.3	2.4
M3	3.1	3.2	3.3	3.4
M4	4.1	4.2	4.3	4.4
Άθροισμα	column_sum_M1	column_sum_M2	column_sum_M3	column_sum_M4

Στάδιο Β

	M1	M2	M3	M4
M1	1.1 / column_sum_M1	1.2 / column_sum_M2	1.3 / column_sum_M3	1.4 / column_sum_M4
M2	2.1 / column_sum_M1	2.2 / column_sum_M2	2.3 / column_sum_M3	2.4 / column_sum_M4
M3	3.1 / column_sum_M1	3.2 / column_sum_M2	3.3 / column_sum_M3	3.4 / column_sum_M4
M4	4.1 / column_sum_M1	4.2 / column_sum_M2	4.3 / column_sum_M3	4.4 / column_sum_M4

Στάδιο Γ

	M1	M2	M3	M4	Άθροισμα
M1	1.1 / column_sum_M1	1.2 / column_sum_M2	1.3 / column_sum_M3	1.4 / column_sum_M4	row_sum_M1
M2	2.1 / column_sum_M1	2.2 / column_sum_M2	2.3 / column_sum_M3	2.4 / column_sum_M4	row_sum_M2
M3	3.1 / column_sum_M1	3.2 / column_sum_M2	3.3 / column_sum_M3	3.4 / column_sum_M4	row_sum_M3
M4	4.1 / column_sum_M1	4.2 / column_sum_M2	4.3 / column_sum_M3	4.4 / column_sum_M4	row_sum_M4

Στάδιο Δ

Μεταβλητές	Συντελεστής βαρύτητας
M1	row_sum_M1 / n
M2	row_sum_M2 / n
M3	row_sum_M3 / n
M4	row_sum_M4 / n

(*Τα πραγματικά δεδομένα αναφέρονται στα παραρτήματα IV.2, IV.5 και IV.8 για το εθνικό, το περιφερειακό και το τοπικό επίπεδο αντίστοιχα.)

Μετά τον υπολογισμό των συντελεστών βαρύτητας έπεται ο έλεγχος των λογικών σφαλμάτων στη συμπλήρωση του πίνακα των συγκρίσεων ανά ζεύγη, μέσω του υπολογισμού του λόγου συνέπειας CR (consistency ratio) (Saaty, 1980, Malczewski, 1999, σελ. 184-187), ακολουθώντας τα εξής στάδια (βλ. Σχήμα 5.3): α) αρχικά υπολογίζεται στο σταθμισμένο άθροισμα των διανυσμάτων του πίνακα των συγκρίσεων ανά ζεύγη μεταβλητών (weighted sum vector), β) στη συνέχεια προσδιορίζεται η διανυσματική συνοχή (C) διαιρώντας το σταθμισμένο διανυσματικό άθροισμα κάθε μεταβλητής με τον αντίστοιχο μεταβλητή βαρύτητας, γ) έπειτα υπολογίζεται ο συντελεστής λ διαιρώντας το άθροισμα των τιμών C με το πλήθος των μεταβλητών (n), δ) ακολουθεί ο υπολογισμός του δείκτη συνέπειας CI (consistency index) ε) και τέλος προκύπτει ο λόγος συνέπειας CR που είναι ο λόγος του δείκτη συνέπειας CI προς έναν τυχαίο δείκτη RI (random index), ο οποίος παίρνει συγκεκριμένες τιμές ανάλογα το πλήθος των συγκρίσιμων μεταβλητών (βλ. Πίνακα 5.2).

Όταν ο λόγος συνέπειας είναι μικρότερος από την τιμή 0,1 τότε ο πίνακας συγκρίσεων θεωρείται συνεπής και εξασφαλίζεται η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων. Αντίθετα, όταν ο CR είναι μεγαλύτερος του 0,1 τότε θεωρείται ότι δεν υπάρχει συνέπεια των αποτελεσμάτων και προτείνεται η επαναξιολόγηση των βαθμών σημαντικότητας μεταξύ των συγκρίσιμων μεταβλητών.

Με την περάτωση του ελέγχου συνέπειας της σχετικής σπουδαιότητας κάθε μεταβλητής, και εφόσον εξασφαλιστεί η συνέπεια των συντελεστών βαρύτητας που τους αποδίδεται, ολοκληρώνεται η σχεδίαση των σύνθετων κριτηρίων. Οι τιμές των κριτηρίων υπολογίζονται στο τελευταίο στάδιο της μεθοδολογίας και αντιπροσωπεύουν υψηλά ή χαμηλά επίπεδα ΠΖ της μόνιμης κατοικίας.

Στην παρούσα μελέτη, η στάθμιση των μεταβλητών επανατροφοδοτήθηκε από τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου που πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίων στους κατοίκους των κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης (βλ. Κεφάλαιο 6). Συγκεκριμένα, η απόδοση των συντελεστών βαρύτητας στις μεταβλητές που εκτιμούν κάθε κριτήριο της ΑΠΖ, βασίστηκε στην συγκεκριμένη έρευνα και στα χαρακτηριστικά που επιθυμούν οι κάτοικοι να διαθέτει η περιοχή κατοικίας τους.

Σχήμα 5.3 Στάδια υπολογισμού λόγου συνέπειας CR.

Στάδιο Α

	M1	M2	M3	M4	W (Βάρος)	Weighted Sum Vector (WV)
M1	1.1	1.2	1.3	1.4	W_1	$WV_1=(1.1*W_1)+(1.2*W_2)+ (1.3*W_3)+(1.4*W_4)$
M2	2.1	2.2	2.3	2.4	W_2	$WV_2=(2.1*W_1)+(2.2*W_2)+ (2.3*W_3)+(2.4*W_4)$
M3	3.1	3.2	3.3	3.4	W_3	$WV_3=(3.1*W_1)+(3.2*W_2)+ (3.3*W_3)+(3.4*W_4)$
M4	4.1	4.2	4.3	4.4	W_4	$WV_4=(4.1*W_1)+(4.2*W_2)+ (4.3*W_3)+(4.4*W_4)$

⇩

Στάδιο Β

	W	WV	C
M1	W_1	WV_1	$C_1 = WV_1 / W_1$
M2	W_2	WV_2	$C_2 = WV_2 / W_2$
M3	W_3	WV_3	$C_3 = WV_3 / W_3$
M4	W_4	WV_4	$C_4 = WV_4 / W_4$

⇩

Στάδιο Γ		**Στάδιο Δ**	**Στάδιο Ε**
	C	**λ**	**CI**	**CR**
M1	C_1	column_sum_C / n	(λ - n) / (n - 1)	CI / RI
M2	C_2			
M3	C_3			
M4	C_4			
Άθροισμα	column_sum_C			

Πίνακας 5.2 Τιμές του Random Consistency Index (RI) ανά πλήθος μεταβλητών

n	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
RI	0	0	0,58	0,9	1,12	1,24	1,32	1,41	1,45	1,49

Πηγή: *Saaty, 1980.*

5.2.4 Οργάνωση ΣΓΠ

Στο τέταρτο στάδιο της μεθοδολογίας πραγματοποιείται ο οργάνωση του ΣΓΠ και η δημιουργία δευτερογενών μεταβλητών. Για τις δευτερογενείς μεταβλητές πρέπει να συγκεντρωθούν σε ψηφιακή μορφή όλα τα χωρικά δεδομένα που απαιτούνται για την παραγωγή τους. Τα χωρικά δεδομένα μπορούν είτε να συγκεντρωθούν από οργανισμούς και αρμόδιες υπηρεσίες όπου διατίθενται, είτε να παραχθούν πρωτογενώς με τη χρήση νέων τεχνολογικών εργαλείων και λειτουργιών. Η δεύτερη περίπτωση περιλαμβάνει τη συλλογή δεδομένων α) μέσω επιτόπιας έρευνας με τη χρήση GPS, β) μέσω δορυφορικών εικόνων και αεροφωτογραφιών και γ) με τη χρήση αναλογικών χαρτών και τη διαδικασία της ψηφιοποίησης (Longley κ.ά., 2005, σελ. 200). Στη συνέχεια, αξιοποιούνται εξειδικευμένες λειτουργίες χωρικής ανάλυσης των ΣΓΠ, ανάλογα με το είδος της πληροφορίας που επιθυμείται να παραχθεί.

Τα δεδομένα που σχετίζονται με την ΑΠΖ και μπορούν να δημιουργηθούν με τη χρήση των ΣΓΠ, εμφανίζουν μεγάλος εύρος. Οι χρονοαποστάσεις από υπηρεσίες και εγκαταστάσεις, οι δείκτες πυκνότητας και η εξαγωγή στατιστικών χωρικών δεδομένων είναι κάποια από αυτά που χρησιμοποιήθηκαν στη συγκεκριμένη μελέτη.

Έπειτα, συγκεντρώνονται τα χωρικά υπόβαθρα των γεωγραφικών επιπέδων στα οποία αντιστοιχούν τα περιγραφικά δεδομένα και οι μεταβλητές οι οποίες αξιολογούν την ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας. Στη συνέχεια, όλες οι μεταβλητές που έχουν συγκεντρωθεί στο δεύτερο στάδιο και αυτές που έχουν προκύψει δευτερογενώς από τα χωρικά δεδομένα, αντιστοιχούνται στις χωρικές μονάδες που αφορούν. Αποτέλεσμα της διαδικασίας αυτής, είναι η δημιουργία ψηφιακών γεωγραφικών επιπέδων, όπου κάθε χωρική οντότητα εμφανίζει μια συγκεκριμένη τιμή για κάθε μεταβλητή (βλ. Σχήμα 5.4).

Με την αντιστοίχιση των μεταβλητών στις χωρικές μονάδες, ολοκληρώνεται η διαδικασία συγκέντρωσης και δημιουργίας των δεδομένων που απαιτούνται για την κατασκευή των σύνθετων κριτηρίων.

Σχήμα 5.4 Παράδειγμα του πίνακα περιγραφικών δεδομένων των χωρικών μονάδων του εθνικού επιπέδου.

Table

countries_modeling_5_kritiria

country	income	deprivatio	unemployme	healthy_ye	tertiary_e	crimes
Iceland	17127	2,1	7,1	68,4	44,6	3968,886991
Finland	17744	3,2	7,8	58	46	8484,138999
Latvia	5680	31	16,2	55,15	35,9	2491,437525
Norway	24251	2,3	3,3	69,95	48,8	5306,212606
Estonia	7344	8,7	12,5	56,1	40,3	3288,967391
Sweden	18468	1,2	7,8	70,65	46,8	14935,164568
Lithuania	5938	19	15,4	59,5	45,7	2360,534416
Denmark	18700	2,6	7,6	61,5	41,2	8364,190695
Poland	8217	13	9,7	61,2	36,5	3011,750344
Ireland	18829	7,8	14,7	67,2	49,7	2248,743094
Belgium	17943	5,7	7,2	63,5	42,6	10144,690121
Netherlands	18752	2,5	4,4	61,5	41,1	7169,004621
Czech Republic	9859	6,1	6,7	62,9	23,7	3002,940482
Luxembourg	28669	1,2	4,8	66,45	48,2	6968,242598
United Kingdom	16805	5,1	8	65,2	45,8	7028,631572
Slovakia	8856	10,6	13,7	52,2	23,2	1720,814907
Hungary	7017	23,1	10,9	58,35	28,1	4521,849329
Germany	18242	5,3	5,9	58,3	30,7	7466,592965
Austria	20252	3,9	4,2	60,05	23,8	6405,353003
Slovenia	13809	6,1	8,2	53,9	37,9	4327,503464
Switzerland	22977	1	4,1	65,5	43,8	8711,294081
Romania	3554	29,4	7,4	57,2	20,4	1359,533005
Bulgaria	5720	43,6	11,3	64	27,3	1746,225509
Croatia	7371	14,8	13,5	60,85	24,5	1765,617437
Malta	14034	6,3	6,5	70,5	21,4	3423,585824
Cyprus	18990	11,7	7,9	61,3	46,2	1009,034908
Italy	15515	11,2	8,4	63,05	20,3	4646,478671
Greece	11482	15,2	17,7	66,55	28,9	1798,633442
Portugal	9584	8,3	12,9	59,65	26,1	3917,033893
Spain	12495	4,5	21,7	65,6	40,6	4881,94015
France	18067	5,2	9,6	63,15	43,3	5449,76904

5.2.5 Κατασκευή σύνθετων κριτηρίων και χαρτογραφική απόδοση της αποτίμησης της ποιότητας ζωής μόνιμης κατοικίας

Το τελευταίο στάδιο της μεθοδολογίας αφορά την κατασκευή των σύνθετων κριτηρίων και τη ζωνοποίηση των περιοχών μελέτης σύμφωνα με τα επίπεδα ΠΖ που εμφανίζουν τα κριτήρια.

Αρχικά, για την κατασκευή των κριτηρίων πρέπει οι τιμές όλων των μεταβλητών που τα συνθέτουν να κατηγοριοποιηθούν σε κλάσεις. Η κατηγοριοποίηση πρέπει να ακολουθεί ενιαία κλίμακα για κάθε μεταβλητή, προκειμένου να είναι συγκρίσιμες μεταξύ τους και να αποδώσουν μια τιμή για κάθε κριτήριο. Επιπλέον, η ανάδειξη της χωρικής διαφοροποίησης που επιδιώκεται συνεπάγεται περιορισμένο αριθμό κλάσεων οι οποίες θα είναι σαφώς διαχωρισμένες μεταξύ τους (Μαλούτας, 2000, σελ. 9). Συνεπώς, για κάθε μεταβλητή επιλέγεται η κατηγοριοποίησή της σε τακτική κλίμακα ταξινόμησης 5 κατηγοριών, με βάση την ένταση του φαινομένου που αντιπροσωπεύει (πολύ χαμηλό επίπεδο=1, χαμηλό επίπεδο=2, μέτριο επίπεδο=3, μεγάλο επίπεδο=4, πολύ μεγάλο επίπεδο=5).

Τα όρια των κατηγοριών για κάθε μεταβλητή καθορίζονται με την μέθοδο της Φυσικής Κατανομής (Natural Breaks) (Jenks, 1977), που χαρακτηρίζεται για τη δημιουργία διακριτών κατηγοριών οι οποίες εμφανίζουν εσωτερική συνοχή. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, οι τιμές κατανέμονται στις διάφορες κλάσεις ελαχιστοποιώντας το άθροισμα των ενδοομαδικών διακυμάνσεων και αυξάνοντας παράλληλα τη διακύμανση μεταξύ των κλάσεων. Η συγκεκριμένη μέθοδος χρησιμοποιείται ευρέως τόσο στην χαρτογραφία όσο και σε κοινωνικές αναλύσεις, καθώς θεωρείται από τις πιο αξιόπιστες (Dent, 1999).

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι η χρήση της Φυσικής Κατανομής για την κατηγοριοποίηση των μεταβλητών, αναδεικνύει μεν τις διαφοροποιήσεις που εμφανίζουν οι χωρικές μονάδες μεταξύ τους, αλλά τα όρια των κλάσεων που δημιουργεί αφορούν μόνο τη συγκεκριμένη κάθε φορά περίπτωση μελέτης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, με τη συγκεκριμένη μέθοδο οι τιμές κατανέμονται στις διάφορες κλάσεις ανάλογα με τη διακύμανση που εμφανίζουν. Για το λόγο αυτό, στη συγκεκριμένη μεθοδολογία τα όρια των κατηγοριών δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε άλλες περιπτώσεις μελέτης ή σε άλλες χρονικές αναφορές, εφόσον οι τιμές των μεταβλητών διαφέρουν.

Εφόσον εφαρμοστεί η μέθοδος της ταξινόμησης σε όλες τις μεταβλητές, ακολουθεί ο προσδιορισμός των τιμών των σύνθετων κριτηρίων. Τα σύνθετα κριτήρια ορίζονται από το

σταθμισμένο άθροισμα των νέων ταξινομημένων τιμών κάθε μεταβλητής, ανάλογα με το συντελεστή βαρύτητας που της έχει αποδοθεί (Φάκα, 2010, σελ. 446-447):

$$C = \sum_{i=1}^{n} w_i \times R_i \qquad (1)$$

$C =$ σύνθετο κριτήριο

$n =$ πλήθος μεταβλητών

$w_i =$ συντελεστής βαρύτητας μεταβλητής

$R_i =$ μεταβλητή

Κάθε σύνθετο κριτήριο αποτελεί μια ενιαία θεματική ενότητα η οποία αντιστοιχεί στον εκάστοτε τομέα της ΠΖ μόνιμης κατοικίας. Οι τιμές των κριτηρίων κυμαίνονται μεταξύ των τιμών της ενιαίας τακτικής κλίμακας 1 έως 5, που ορίστηκε για τις μεταβλητές. Έτσι, οι χωρικές μονάδες που εμφανίζουν χαμηλές τιμές αντιστοιχούν σε χαμηλά επίπεδα του αντίστοιχου τομέα της ΠΖ μόνιμης κατοικίας ενώ οι χωρικές μονάδες με υψηλές τιμές αντιστοιχούν σε υψηλά επίπεδα.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, τόσο στα σύνθετα κριτήρια όσο και στις μεταβλητές, οι χωρικές μονάδες κατηγοριοποιούνται με βάση τις σχετικές τιμές και όχι τις απόλυτες. Οι σχετικές τιμές ορίζονται στο επίπεδο των χωρικών μονάδων που μελετώνται και κατ' επέκταση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί σύγκριση με αποτελέσματα που αφορούν άλλο σύνολο χωρικών μονάδων ή άλλο γεωγραφικό επίπεδο.

Επιπλέον, βάσει της μεθοδολογίας, δεν λαμβάνονται υπόψη διαφοροποιήσεις που μπορεί να υφίστανται εντός των χωρικών μονάδων που εξετάζονται. Συγκεκριμένα, κάθε χωρική μονάδα, είτε αφορά μια χώρα είτε μια γειτονιά, αποτελεί έναν ενιαίο χώρο ο οποίος μελετάται στο σύνολό του και η τιμή κάθε μεταβλητής και κριτηρίου αφορά την μέση κατάσταση που επικρατεί σε αυτόν.

Στις επόμενες παραγράφους παρουσιάζεται η εφαρμογή της μεθοδολογίας στο εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με περιπτώσεις μελέτης τις ευρωπαϊκές χώρες, τις περιφέρειες της Ελλάδας και τις τοπικές και δημοτικές κοινότητες του δήμου Κατερίνης, αντίστοιχα.

5.3 Αποτίμηση της ποιότητας ζωής σε εθνική κλίμακα

Σε επίπεδο εθνικής κλίμακας η ΑΠΖ πραγματοποιείται μεταξύ χωρών-κρατών. Όπως ειπώθηκε και στο προηγούμενο κεφάλαιο, τα αποτελέσματα της ΑΠΖ σε εθνικό επίπεδο αποτελούν τη βάση για τον σχεδιασμό πολιτικών και τη λήψη αποφάσεων που σχετίζεται με την βελτίωση της ζωής των κατοίκων μιας χώρας.

Στη παρούσα μελέτη, στο εθνικό επίπεδο εξετάζεται ο ευρωπαϊκός χώρος (βλ. Σχήμα 5.5). Οι χώρες για τις οποίες εφαρμόζεται η μεθοδολογία της ΑΠΖ μόνιμης κατοικίας, αφορά τα κράτη-μέλη της ΕΕ και τις αναπτυγμένες ευρωπαϊκές χώρες που περιλαμβάνονται στους στατιστικούς πίνακες της Eurostat (βλ. Πίνακα 5.3).

Σχήμα 5.5 Το χωρικό υπόβαθρο των ευρωπαϊκών χωρών.

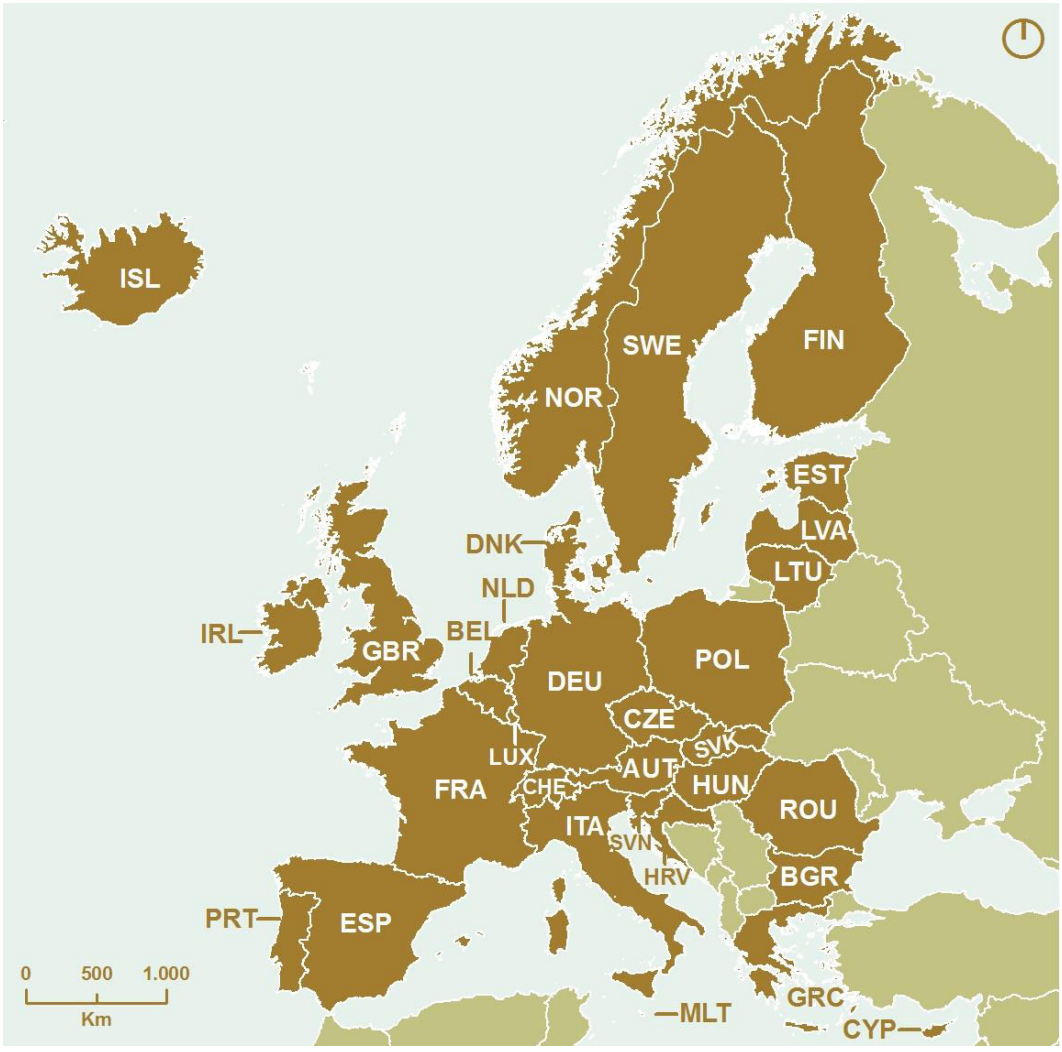

Πηγή: *epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/gisco_Geographical_information_maps/popups/references/administrative_units_statistical_units_1*

Πίνακας 5.3 Οι προς μελέτη ευρωπαϊκές χώρες.

Ευρωπαϊκές χώρες			
Βέλγιο (BEL)	Ισπανία (ESP)	Ουγγαρία (HUN)	Σλοβακία (SVK)
Βουλγαρία (BGR)	Γαλλία (FRA)	Μάλτα (MLT)	Φινλανδία (FIN)
Τσεχία (CZE)	Κροατία (HRV)	Ολλανδία (NLD)	Σουηδία (SWE)
Δανία (DNK)	Ιταλία (ITA)	Αυστρία (AUT)	Ηνωμένο Βασίλειο (GBR)
Γερμανία (DEU)	Κύπρος (CYP)	Πολωνία (POL)	Ισλανδία (ISL)
Εσθονία (EST)	Λετονία (LVA)	Πορτογαλία (PRT)	Νορβηγία (NOR)
Ιρλανδία (IRL)	Λιθουανία (LTU)	Ρουμανία (ROU)	Ελβετία (CHE)
Ελλάδα (GRC)	Λουξεμβούργο (LUX)	Σλοβενία (SVN)	

Σχετική έρευνα στις βάσεις δεδομένων της Eurostat, του ΟΟΣΑΑ, του ΠΟΥ, της Παγκόσμιας Τράπεζας (World Bank), της UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) και άλλων παγκόσμιων και εθνικών οργανισμών όπου υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα για της ευρωπαϊκές χώρες, απέδειξε ότι η πλειοψηφία των δεδομένων σε εθνικό επίπεδο αναφέρονται στο έτος 2011[21]. Κατά συνέπεια, το 2011 αποτέλεσε και το έτος αναφοράς της ΑΠΖ μόνιμης κατοικίας για το εθνικό επίπεδο.

Στην συνέχεια, καθορίστηκαν οι τομείς από τους οποίους απαρτίζεται η ΠΖ. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, η επιλογή των παραγόντων που συμβάλλουν στην ΑΠΖ της περιοχής κατοικίας εξαρτάται άμεσα από το γεωγραφικό επίπεδο το οποίο αποτελεί τη περιοχή μελέτης. Για το εθνικό επίπεδο, ως τομείς σύνθεσης της ΠΖ ορίστηκαν α) το κοινωνικό και β) το οικονομικό προφίλ της περιοχής, γ) ο τομέας των υποδομών και των υπηρεσιών, δ) ο τομέας της ποιότητας των κατοικιών και ε) ο τομέας του φυσικού περιβάλλοντος (βλ. Πίνακα 5.4).

[21] Για αρκετές ευρωπαϊκές χώρες υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα έως το έτος 2013. Ωστόσο το 2011 αποτελεί το τελευταίο κοινό έτος αναφοράς όπου εμφανίζεται πληρότητα δεδομένων για όλες τις υπό μελέτη χώρες.

Πίνακας 5.4 Οι τομείς με τους αντίστοιχους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΑΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας σε εθνικό επίπεδο.

Τομείς				
Οικονομικό προφίλ	**Κοινωνικό προφίλ**	**Υποδομές και υπηρεσίες**	**Ποιότητα κατοικίας**	**Ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος**
Εισόδημα	Διάρκεια ζωής	Παροχή υπηρεσιών υγείας	Ποιότητα κατοικιών	Ατμοσφαιρική ρύπανση
Δυνατότητα κάλυψης βασικών υλικών αγαθών	Μορφωτικό επίπεδο	Υποδομές οδικού δικτύου	Μέγεθος κατοικιών	Ηχορύπανση
Ανεργία	Εγκληματικότητα	Υποδομές αναψυχής και χώρων διασκέδασης		Κατανάλωση ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμε πηγές
				Ανακύκλωση

Το οικονομικό προφίλ συνιστάται από τους παράγοντες του εισοδήματος, από την δυνατότητα κάλυψης των βασικών υλικών αγαθών και την ανεργία. Το εισόδημα και η ανεργία παρουσιάζει την γενικότερη οικονομική κατάσταση των κατοίκων μιας περιοχής. Τα υψηλά επίπεδα εισοδήματος προβάλλουν και υψηλό βιοτικό επίπεδο. Αντίθετα, τα υψηλά επίπεδα ανεργίας συμβάλλουν αρνητικά στην ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας και οδηγούν σε γενικότερη ύφεση της οικονομίας. Επιπλέον, η αποστέρηση υλικών αγαθών αποτελεί έναν δείκτη που χρησιμοποιείται ευρέως σε πολλές έρευνες και μελέτες για την απόδοση της οικονομικής κατάστασης μιας χώρας.

Ως μεταβλητές που εκτιμούν κάθε έναν από τους παραπάνω παράγοντες επιλέχθηκαν το μέσο κ.κ. εισόδημα, το ποσοστό των ατόμων με υψηλή αποστέρηση υλικών αγαθών και το ποσοστό ανεργίας στο σύνολο του ενεργού πληθυσμού αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τη Ε.Ε., ως άτομα με υψηλή αποστέρηση υλικών αγαθών θεωρούνται αυτά που ζουν σε νοικοκυριά που δεν μπορούν να αντέξουν οικονομικά τουλάχιστον τρία από τα εννέα ακόλουθα αντικείμενα και ανέσεις (Eurostat, 2012, σελ. 9):

- την αντιμετώπιση απροσδόκητων εξόδων
- μια εβδομάδα διακοπές το χρόνο μακριά από την μόνιμη κατοικία

- την αποφυγή ληξιπρόθεσμων οφειλών (σε υποθήκες ή ενοικίαση, λογαριασμούς κοινής ωφέλειας και δόσεις για αγορές)
- ένα γεύμα με κρέας, κοτόπουλο, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας κάθε δεύτερη μέρα
- την επάρκεια θέρμανσης στην κατοικία
- το πλυντήριο ρούχων
- την έγχρωμη τηλεόραση
- το τηλέφωνο
- το αυτοκίνητο

Όσον αφορά το κοινωνικό προφίλ, από τους σημαντικότερους δείκτες κοινωνικών αναλύσεων σε εθνικό επίπεδο αποτελούν το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση και το προσδόκιμο των υγιών ετών ζωής (Rahman κ.ά., 2011, σελ. 43, 46). Οι συγκεκριμένοι δείκτες εκτιμούν το μέσο αριθμό ετών που αναμένεται να ζήσει ένας αριθμός ατόμων που γεννήθηκαν το ίδιο έτος και τον αριθμό των ετών που αναμένεται να ζήσει ένα άτομο χωρίς να εμφανίσει μια αναπηρία ή ένα σοβαρό πρόβλημα υγείας αντίστοιχα. Καθώς οι δύο αυτοί δείκτες εμφανίζουν ισχυρή συσχέτιση μεταξύ τους, επιλέχθηκε η μεταβλητή για τα υγιή έτη ζωής, η οποία εκτός από τη διάρκεια των ετών ζωής μετρά και την ποιότητά τους.

Σημαντική πτυχή του κοινωνικού προφίλ των κατοίκων μιας περιοχής αποτελεί και το μορφωτικό επίπεδο, το οποίο συνδέεται τόσο με το οικονομικό επίπεδο (Martínez, 2009, σελ. 389-390) όσο και με το γενικότερο επίπεδο της ΠΖ. Γενικά, τα υψηλά επίπεδα προσδόκιμου ζωής και το υψηλό μορφωτικό επίπεδο, έχει αποδειχθεί ότι αποτελούν δείκτες που αποτυπώνουν βελτιωμένη ΠΖ ενός πληθυσμού (Easterlin και Angelescu, 2012, σελ. 120-121). Για την εκτίμηση του μορφωτικού επιπέδου των κατοίκων μιας χώρας επιλέχθηκε το ποσοστό αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης.

Μια άλλη σημαντική παράμετρος που αφορά το κοινωνικό περιβάλλον μιας περιοχής, σχετίζεται με την ασφάλεια των κατοίκων της. Το να αισθάνεται και να είναι κάποιος ασφαλής στο σπίτι, στην κοινωνία και στις αστικές περιοχές είναι βασικό ανθρώπινο δικαίωμα. Το αίσθημα της ασφάλειας που παρέχει μια περιοχή στους κατοίκους της, αποτελεί βασικό παράγοντα της ΠΖ. Για την εκτίμηση της ασφάλειας που επικρατεί σε μια περιοχή χρησιμοποιείται η μεταβλητή των εγκληματικών πράξεων ανά 100.000 κατοίκους. Οι εγκληματικές πράξεις που περιλαμβάνονται στη μεταβλητή αυτή, αντιστοιχούν σε

ανθρωποκτονίες, βίαια εγκλήματα, ληστείες, διαρρήξεις κατοικιών, κλοπές μηχανοκίνητων οχημάτων και διακίνηση ναρκωτικών (Eurostat, 2013, σελ. 1-4).

Στον τομέα των υποδομών και των υπηρεσιών, ιδιαίτερα σημαντικές θεωρούνται οι παροχές της υγείας και της εκπαίδευσης. Στην παρούσα εργασία η παροχή υπηρεσιών υγείας αντιπροσωπεύεται από τις κ.κ. δαπάνες για την υγεία. Ωστόσο, οι μεταβλητές που συμβάλλουν στην αποτίμηση των υπηρεσιών εκπαίδευσης (κ.κ. δαπάνες, μέσος αριθμός μαθητών ανά δάσκαλο κ.λπ.) δεν είναι διαθέσιμες για όλες τις χώρες με αποτέλεσμα να μην συμπεριλαμβάνονται στην συγκεκριμένη έρευνα.

Ιδιαίτερη συμβολή στον τομέα αυτό εμφανίζουν και οι υποδομές που σχετίζονται με τις κοινωνικές δραστηριότητες, οι οποίες αντιπροσωπεύονται από το πλήθος αιθουσών κινηματογράφων ανά 100.000 κατοίκους.

Άλλος σημαντικός παράγοντας στη σύνθεση του τομέα των υποδομών και των υπηρεσιών αποτελούν οι υποδομές του οδικού δικτύου, ως βασική παράμετρος της έννοιας της εδαφικής συνοχής. Το οδικό δίκτυο σχετίζεται τόσο με την ευρύτερη προσπελασιμότητα μιας περιοχής όσο και με την ανάπτυξη των μεταφορών, του εμπορίου αλλά και των κοινωνικών διασυνδέσεων (van der Maesen και Walker, 2005, σελ. 20). Έτσι, η πυκνότητα των αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας αποτελεί μια από τις βασικές μεταβλητές που εκτιμά τις υποδομές του οδικού δικτύου.

Ο τομέας της ποιότητας των κατοικιών εκτιμάται από μεταβλητές που επιχειρούν να εξηγήσουν τις συνθήκες στέγασης, όπως ο αριθμός δωματίων ανά άτομο και το ποσοστό των κατοικιών που εμφανίζουν έλλειψη βασικών ανέσεων. Ως υλικές στερήσεις των κατοικιών ορίζονται η διαρροή στέγης, η υγρασία στους τοίχους ή τα πατώματα, τα σάπια κουφώματα, η έλλειψη τουαλέτας ή λουτρού και η χαμηλή φωτεινότητα της κατοικίας (Eurostat, 2011β, σελ. 2, 4).

Τέλος, ο τομέας της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος σχετίζεται με την περιβαλλοντική ρύπανση. Η ατμοσφαιρική και ηχητική ρύπανση[22] αποτελούν βασικές παραμέτρους της ρύπανσης του φυσικού περιβάλλοντος. Τα ποσοστά συγκέντρωσης συγκεκριμένων ρύπων στην ατμόσφαιρα υποβαθμίζουν την σύσταση του ατμοσφαιρικού αέρα. Αντίστοιχα η ηχητική ρύπανση επιδρά στα επίπεδα ηρεμίας και συναισθηματικής

[22] Η μεταβλητή που χρησιμοποιείται για την αποτίμηση των επιπέδων ηχορύπανσης (% πληθυσμού που θεωρεί ότι κατοικεί σε νοικοκυριά τα οποία βρίσκονται σε περιοχές υψηλής ηχορύπανσης), έχει προκύψει από σχετική έρευνα της ΕΕ, η οποία πραγματοποιείται με τη διεξαγωγή ερωτηματολογίων σε δείγμα κατοίκων των χωρών της ΕΕ (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/EN/tsdph390_esmsip.htm).

ευεξίας των ανθρώπων (Williams και Bird, 2003, σελ. 258). Οι μεταβλητές που εκτιμούν τους συγκεκριμένους παράγοντες είναι οι εκπομπές CO_2 ανά κάτοικο και το ποσοστό του πληθυσμού που θεωρεί ότι κατοικεί σε νοικοκυριά τα οποία βρίσκονται σε περιοχές υψηλής ηχορύπανσης.

Εξίσου σημαντικό παράγοντα, συνιστά η κατανάλωση ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όπως η αιολική, η ηλιακή και η υδραυλική, προέρχονται από φυσικές διαδικασίες, είναι "φιλικές" προς το περιβάλλον και δεν αποδεσμεύουν υδρογονάνθρακες, διοξείδιο του άνθρακα ή τοξικά και ραδιενεργά απόβλητα όπως οι υπόλοιπες πηγές ενέργειας που χρησιμοποιούνται σε μεγάλη κλίμακα. Έτσι, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας συμβάλλουν ιδιαίτερα στην αναβάθμιση της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος ενώ παράλληλα συγκεντρώνουν όλα τα απαραίτητα χαρακτηριστικά ώστε να αποτελούν τη βάση του μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης της πράσινης οικονομίας (Belmonte κ.ά., 2009, σελ. 1476).

Μια άλλη παράμετρο του τομέα της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος συνιστά η ανακύκλωση. Η ανακύκλωση αποτελεί μια βασική διαδικασία της σύγχρονης διαχείρισης των απορριμμάτων και μειώνει την ποσότητα αυτών που καταλήγουν σε χώρους υγειονομικής ταφής. Παράλληλα μειώνει και την ποσότητα πρώτων υλών που απαιτείται από το φυσικό περιβάλλον και την χρήση ενέργειας για την παραγωγή νέων αγαθών. Η διαδικασία αυτής προωθείται από πολλούς οργανισμούς και φορείς καθώς αποτελεί έναν άμεσο τρόπο προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος από όλους τους πολίτες (European Commission, 2010b, σελ.9). Τα ανακυκλώσιμα υλικά, περιλαμβάνουν το γυαλί, το χαρτί, το πλαστικό, το αλουμίνιο και άλλα μέταλλα.

Πηγές συγκέντρωσης των παραπάνω μεταβλητών, αποτέλεσαν οι βάσεις δεδομένων της Eurostat, του ΠΟΥ και της UNESCO (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database, http://apps.who.int/nha/database/DataExplorerRegime.aspx, http://data.uis.unesco.org) (βλ. Παράρτημα IV.1).

Στη συνέχεια, σχεδιάστηκαν τα σύνθετα κριτήρια ΑΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας. Κάθε σύνθετο κριτήριο αφορά τους τομείς της ΠΖ και αποτελείται από τις επιμέρους μεταβλητές που εκτιμούν τους παράγοντες που συνθέτουν κάθε τομέα (βλ. Πίνακα 5.5). Σε κάθε κριτήριο εφαρμόστηκε η διαδικασία της αναλυτικής ιεράρχησης για τον υπολογισμό της σχετικής σημαντικότητας των μεταβλητών που το συνθέτουν. Ακολούθησε ο έλεγχος της συνέπειας των συντελεστών βαρύτητας που αποδόθηκαν στις μεταβλητές και τα

αποτελέσματα παρουσιάζονται στον πίνακα 5.5. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι η στρογγυλοποίηση των παραγόντων στάθμισης πραγματοποιήθηκε στα δυο δεκαδικά ψηφία.

Οι πίνακες με τις συγκρίσεις των μεταβλητών των κριτηρίων παρουσιάζονται στο Παράρτημα IV.2. Η απόδοση του βαθμού σημαντικότητας κάθε μεταβλητής βασίστηκε στην βιβλιογραφική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο και στην εμπειρία που προσκομίστηκε από την έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε με την χρήση ερωτηματολογίων (βλ. Κεφάλαιο 6).

Πίνακας 5.5 Οι συντελεστές βαρύτητας των μεταβλητών των σύνθετων κριτηρίων του εθνικού επιπέδου.

Εθνικό επίπεδο	
Οικονομικό κριτήριο	**Σ.Β.**
Μέσο κ.κ. εισόδημα	0,53
% Ατόμων με αποστέρηση υλικών αγαθών	0,14
% Ανεργίας	0,33
Κοινωνικό κριτήριο	**Σ.Β.**
Υγιή έτη ζωής	0,54
% Αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης	0,11
Εγκληματικές πράξεις ανά 100.000 κατοίκους	0,35
Κριτήριο υποδομών και υπηρεσιών	**Σ.Β.**
κ.κ. δαπάνες υγείας	0,67
Πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας	0,23
Αίθουσες κινηματογράφων ανά 100.000 κατοίκους	0,10
Κριτήριο ποιότητας κατοικίας	**Σ.Β.**
% Κατοικιών που εμφανίζουν υλικές στερήσεις	0,80
Μέσος αριθμός δωματίων ανά άτομο	0,20
Κριτήριο ποιότητας φυσικού περιβάλλοντος	**Σ.Β.**
Εκπομπές CO_2 ανά κάτοικο	0,43
% Πληθυσμού που θεωρεί ότι κατοικεί σε νοικοκυριά τα οποία βρίσκονται σε περιοχές υψηλής ηχορύπανσης	0,31
% Καταναλώμενης ενέργειας προερχόμενης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	0,11
% Ανακύκλωσης	0,15

Μετά το σχεδιασμό των σύνθετων κριτηρίων, ακολούθησε η οργάνωση του ΣΓΠ και η σύνδεση των μεταβλητών με το χωρικό υπόβαθρο των ευρωπαϊκών χωρών. Στο εθνικό επίπεδο δεν εντοπίστηκε η ανάγκη δημιουργίας δευτερογενών μεταβλητών, καθώς όλες οι μεταβλητές συγκεντρώθηκαν από τις βάσεις δεδομένων που προαναφέρθηκαν. Για την ανάπτυξη της βάσης των γεωγραφικών δεδομένων και την χαρτογραφική απόδοση της ΠΖ που ακολούθησε, χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό ArcGIS της έκδοσης 10.2.1.

Στο σημείο αυτό, ολοκληρώθηκαν και ετοιμάστηκαν τα δεδομένα του εθνικού επιπέδου για την υλοποίηση των σύνθετων κριτηρίων. Στη συνέχεια, οι τιμές των μεταβλητών κάθε κριτηρίου κατηγοριοποιήθηκαν σε ενιαία τακτική κλίμακα εύρους 1-5, με τη μέθοδο της φυσικής κατανομής.

Με την εφαρμογή της μεθόδου σε κάθε μεταβλητή, δημιουργήθηκε μια σειρά θεματικών χαρτών για κάθε κριτήριο. Σε αυτούς απεικονίζεται η διαφοροποίηση των ευρωπαϊκών χωρών ανά μεταβλητή και σύνθετο κριτήριο (βλ. Σχήματα 5.6, 5.7, 5.8, 5.9 και 5.10, σελ. 184-188), όπου οι χώρες κατηγοριοποιούνται στις τιμές 1-5, ανάλογα με το επίπεδο που εμφανίζουν σε κάθε μεταβλητή (1=πολύ χαμηλό επίπεδο, 2=χαμηλό επίπεδο, 3=μέτριο επίπεδο, 4=υψηλό επίπεδο, 5=πολύ υψηλό επίπεδο). Η κατηγοριοποίηση των μεταβλητών σε ενιαία τακτική κλίμακα παρουσιάζεται στο Παράρτημα IV.3.

Με μια πρώτη ανάγνωση των χαρτών, παρατηρείται ότι στην πλειοψηφία των μεταβλητών διακρίνονται δυο ζώνες, αυτή των χωρών της ανατολικής και της νότιας Ευρώπης και η ζώνη των βορειοδυτικών χωρών, με τις χαμηλότερες και τις υψηλότερες τιμές αντίστοιχα. Στο οικονομικό κριτήριο (βλ. Σχήμα 5.6, σελ. 184), η ζωνοποίηση αυτή εμφανίζεται σε όλες τις μεταβλητές που τη συνθέτουν, δίνοντας μια πρώτη εικόνα για το τελικό σύνθετο κριτήριο.

Οι κοινωνικές μεταβλητές ωστόσο διαφοροποιούνται αρκετά από τις οικονομικές. Στη μεταβλητή των υγιών ετών ζωής, μεγαλύτερα επίπεδα εμφανίζουν ορισμένες χώρες του ευρωπαϊκού βορρά μαζί με χώρες του νότου, όπως η Ελλάδα και η Ισπανία, ενώ η υπόλοιπη Ευρώπη εμφανίζει χαμηλότερα επίπεδα (βλ. Σχήμα 5.7α, σελ. 185). Το ποσοστό αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης, ζωνοποιεί την Ευρώπη σε δυο διακριτές ζώνες, των κεντρονοτιοανατολικών χωρών που εμφανίζουν ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα, και των χωρών της δυτικής Ευρώπης με υψηλότερα επίπεδα αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης (βλ. Σχήμα 5.7β, σελ. 185). Όσον αφορά την εγκληματικότητα, η κατανομή των εγκληματικών πράξεων φαίνεται να μετατρέπει την ζώνη των νοτιοανατολικών χωρών σε ιδιαίτερα ευνοημένη ζωή,

ενώ μέτρια επίπεδα εγκληματικότητας εμφανίζουν οι νοτιοδυτικές χώρες τα οποία αυξάνονται προς τον βορρά (βλ. Σχήμα 5.67γ, σελ. 185).

Στο κριτήριο των υποδομών και των υπηρεσιών, οι μεταβλητές διαφοροποιούνται αρκετά μεταξύ τους (βλ. Σχήμα 5.8, σελ. 186). Ενώ οι κ.κ. δαπάνες στον τομέα της υγείας ακολουθούν την ίδια χωρική διασπορά με τις οικονομικές μεταβλητές (βλ. Σχήμα 5.8α, σελ. 186), η μεταβλητή των αιθουσών κινηματογράφων ανά 100.000 κατοίκους χωρίζει την Ευρώπη σε ανατολική, κεντρική και βόρεια-δυτική (βλ. Σχήμα 5.8γ, σελ. 186). Στην τρίτη μεταβλητή, της πυκνότητας των αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας, εξακολουθεί να υπάρχει η ζώνη των χωρών της ανατολικής Ευρώπης, στην οποία εντάσσονται πλέον και οι σκανδιναβικές χώρες (βλ. Σχήμα 5.8β, σελ.186). Η χαμηλή τιμή της πυκνότητας των αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας στις σκανδιναβικές χώρες, οφείλεται στις μεγάλες ακατοίκητες εκτάσεις στο βόρειο τμήμα των χωρών. Ωστόσο, η ΑΠΖ πραγματοποιείται για το σύνολο της έκτασης της κάθε χώρας, ανεξαρτήτως των κατοικήσιμων ή μη περιοχών. Η κατανομή της μεταβλητής στις υπόλοιπες χώρες διαφοροποιείται επίσης, με νότιες χώρες όπως η Ισπανία και η Πορτογαλία να εμφανίζουν σχετικά μεγάλη πυκνότητα.

Περνώντας στο κριτήριο της κατοικίας (βλ. Σχήμα 5.9, σελ. 187), το ποσοστό κατοικιών που εμφανίζουν υλικές στερήσεις και ο μέσος αριθμός δωματίων ανά άτομο εμφανίζουν κοινά στοιχεία όσον αφορά τη χωρική κατανομή τους. Και στις δυο μεταβλητές, χαμηλές τιμές εντοπίζονται στις χώρες της νοτιοανατολικής Ευρώπης, ενώ οι χώρες της κεντροδυτικής Ευρώπης και οι χώρες του βορρά εμφανίζουν υψηλές τιμές. Διαφορές εντοπίζονται στις χώρες της κεντρικής-ανατολικής Ευρώπης που εμφανίζουν μεν χαμηλά επίπεδα στην έκταση της κατοικίας, αλλά όσον αφορά την ποιότητα των κατοικιών τους κατατάσσονται στα ανώτερα επίπεδα.

Στο τελευταίο κριτήριο, του φυσικού περιβάλλοντος, παρουσιάζεται ανομοιομορφία μεταξύ των μεταβλητών που το συνθέτουν. Σχετικά με την ατμοσφαιρική ρύπανση, οι χώρες του νότου, της ανατολικής Ευρώπης και ορισμένες χώρες του βορρά, εμφανίζουν υψηλά επίπεδα στην ποιότητα της ατμόσφαιρας (βλ. Σχήμα 5.10α, σελ. 188). Μεγαλύτερα προβλήματα ατμοσφαιρικής ρύπανσης εντοπίζονται στην κεντρική Ευρώπη και στις υπόλοιπες βόρειες χώρες. Όσον αφορά την ηχορύπανση, λιγότερα προβλήματα εμφανίζουν οι σκανδιναβικές χώρες και κάποιες ανατολικές χώρες, σε αντίθεση με την υπόλοιπη Ευρώπη όπου τα επίπεδα της ηχορύπανσης είναι αρκετά υψηλά (βλ. Σχήμα 5.10γ, σελ. 188). Παρόμοια χωρική κατανομή παρατηρείται και στο ποσοστό της καταναλώμενης ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές, με τις σκανδιναβικές χώρες να εμφανίζουν τα

υψηλότερα ποσοστά και τη πλειοψηφία των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών να κυμαίνεται σε χαμηλότερα επίπεδα (βλ. Σχήμα 5.10δ, σελ. 188). Τέλος, αρκετά διαφοροποιημένη είναι η εικόνα στα επίπεδα της ανακύκλωσης, όπου γίνεται σαφής διαχωρισμός μεταξύ των χωρών της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης και μεταξύ των χωρών της ανατολικής Ευρώπης, όπου φαίνεται να μην έχει αναπτυχθεί η διαδικασία της ανακύκλωσης (βλ. Σχήμα 5.10β, σελ. 188).

Σχήμα 5.6 Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών χωρών, ανά μεταβλητή του οικονομικού κριτηρίου.

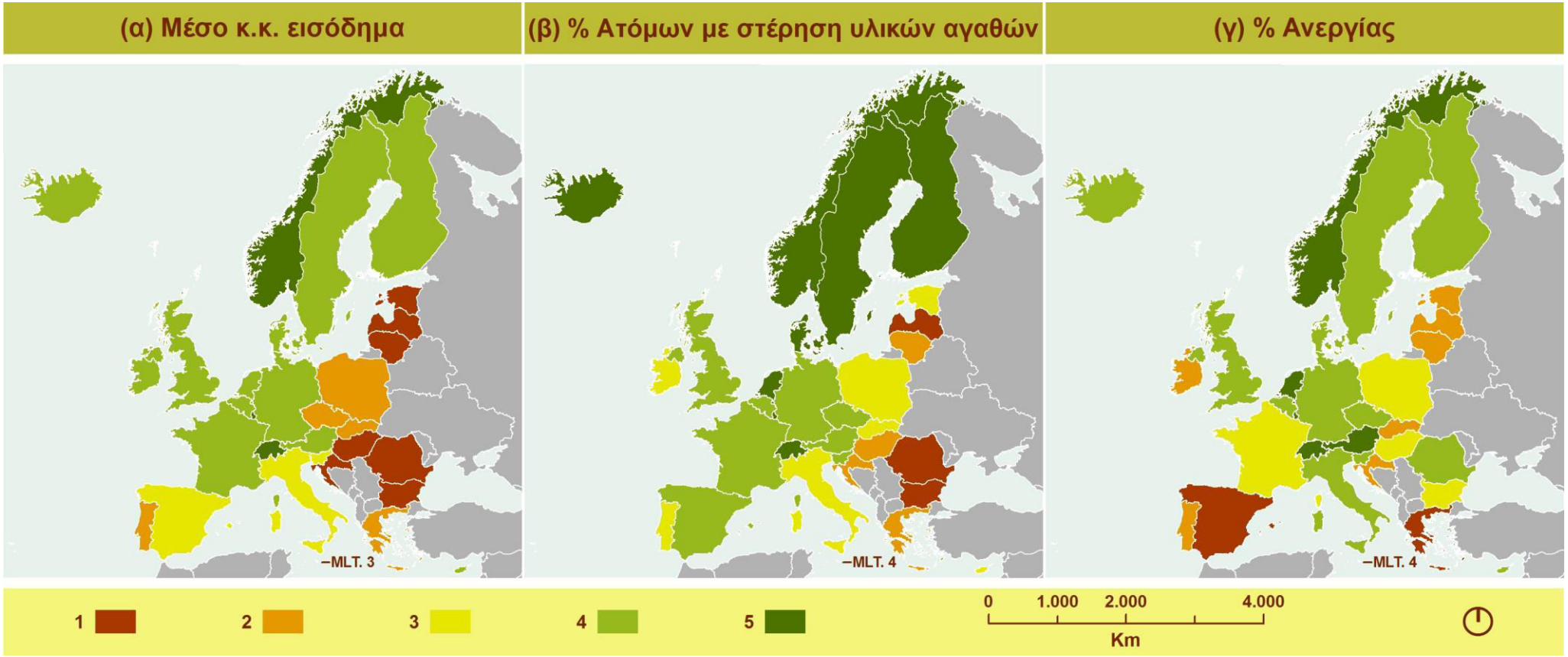

Σχήμα 5.7 Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών χωρών, ανά μεταβλητή του κοινωνικού κριτηρίου.

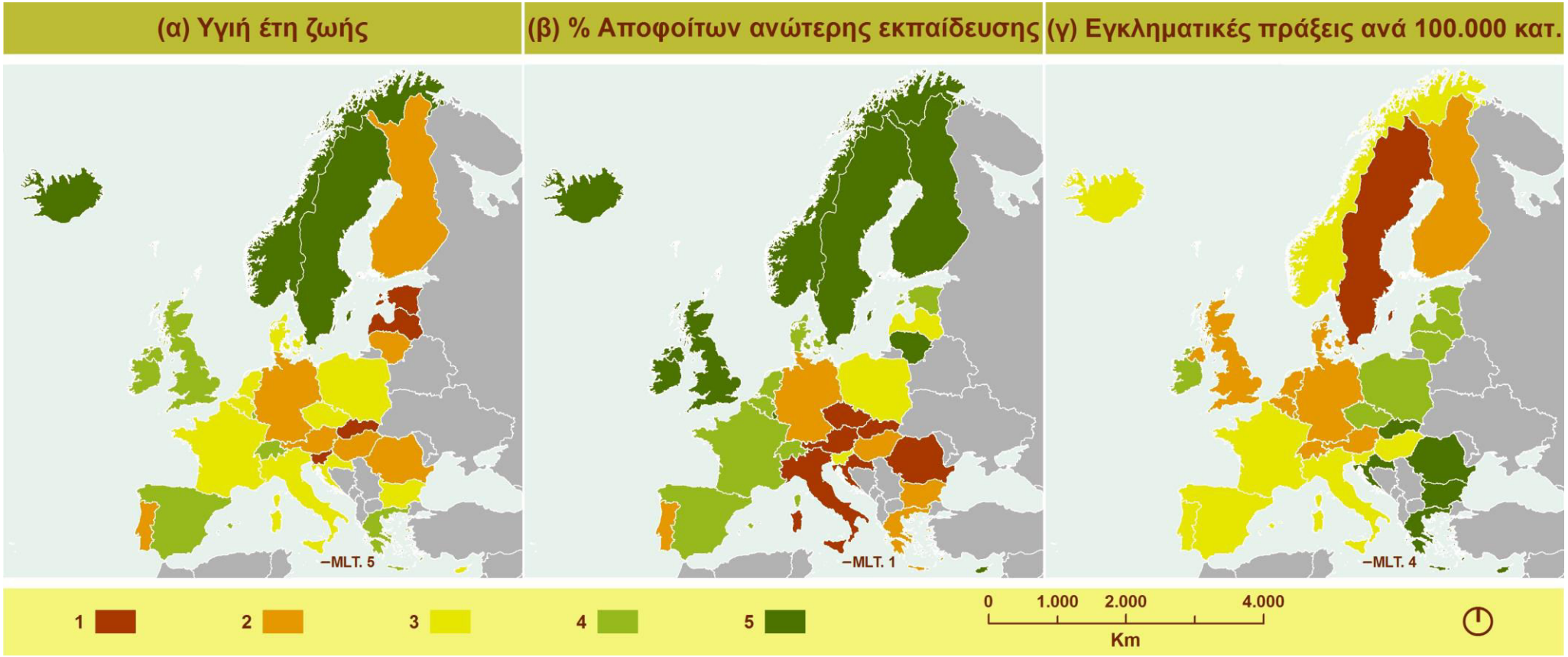

Σχήμα 5.8 Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών χωρών, ανά μεταβλητή του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών.

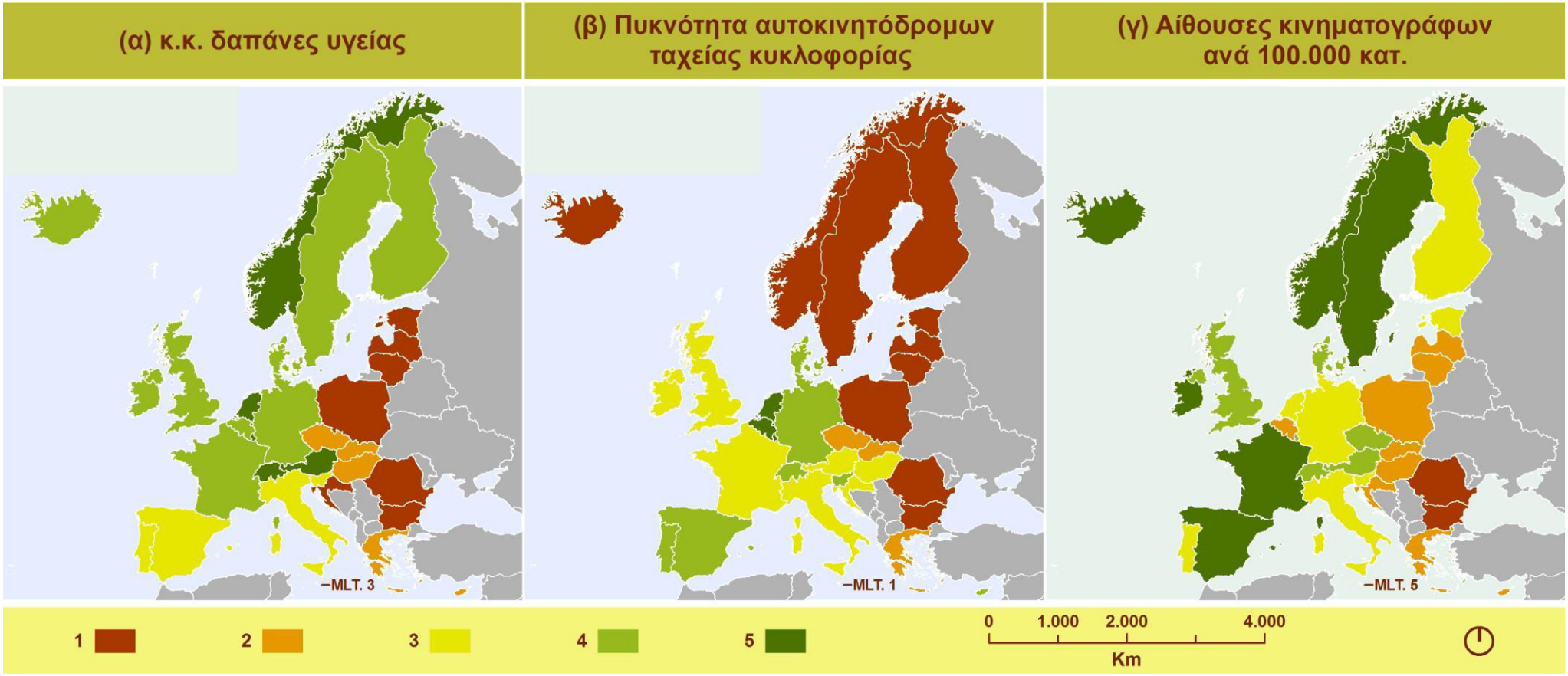

Σχήμα 5.9 Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών χωρών, ανά μεταβλητή του κριτηρίου της κατοικίας.

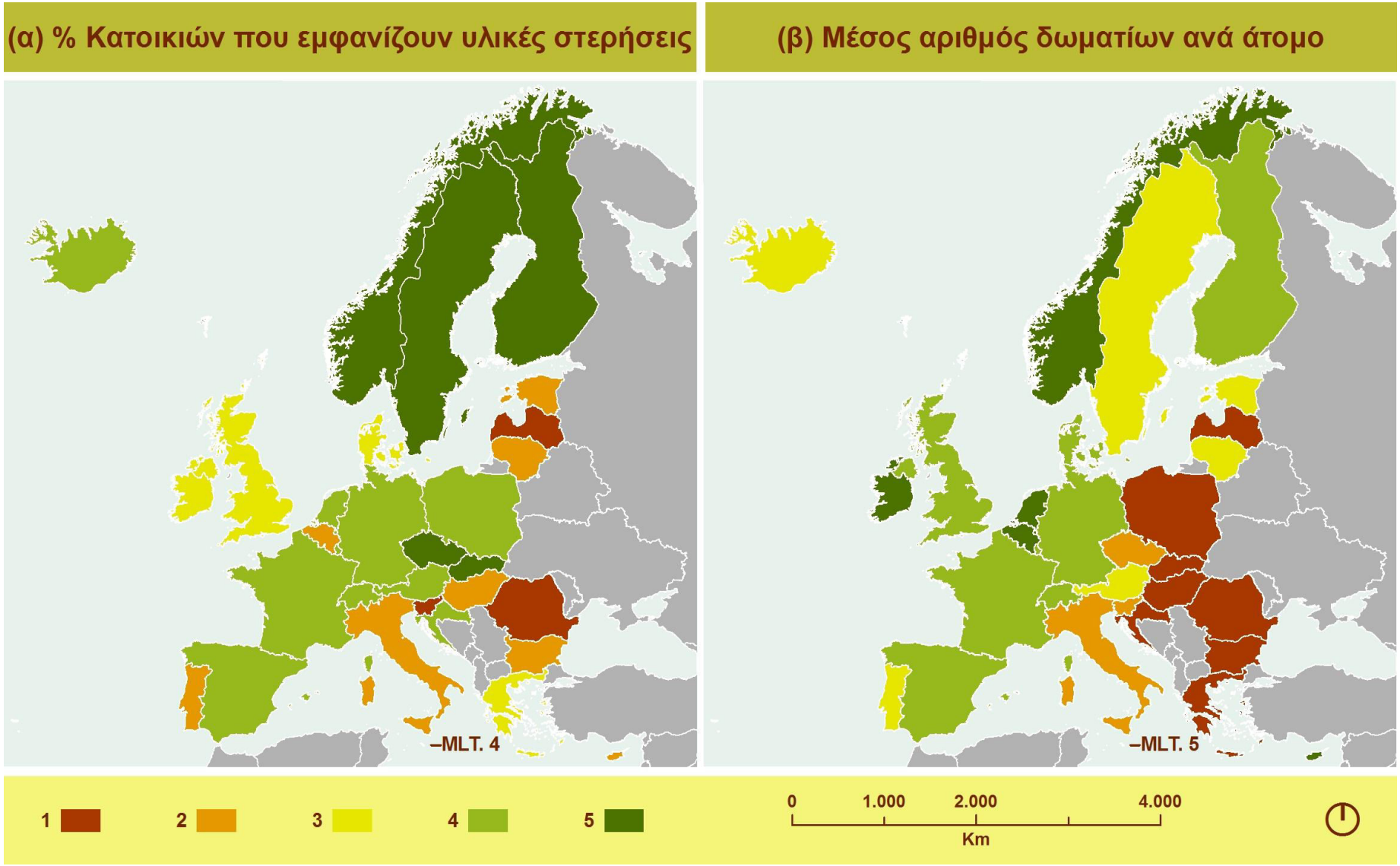

Σχήμα 5.10 Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών χωρών, ανά μεταβλητή του κριτηρίου του φυσικού περιβάλλοντος.

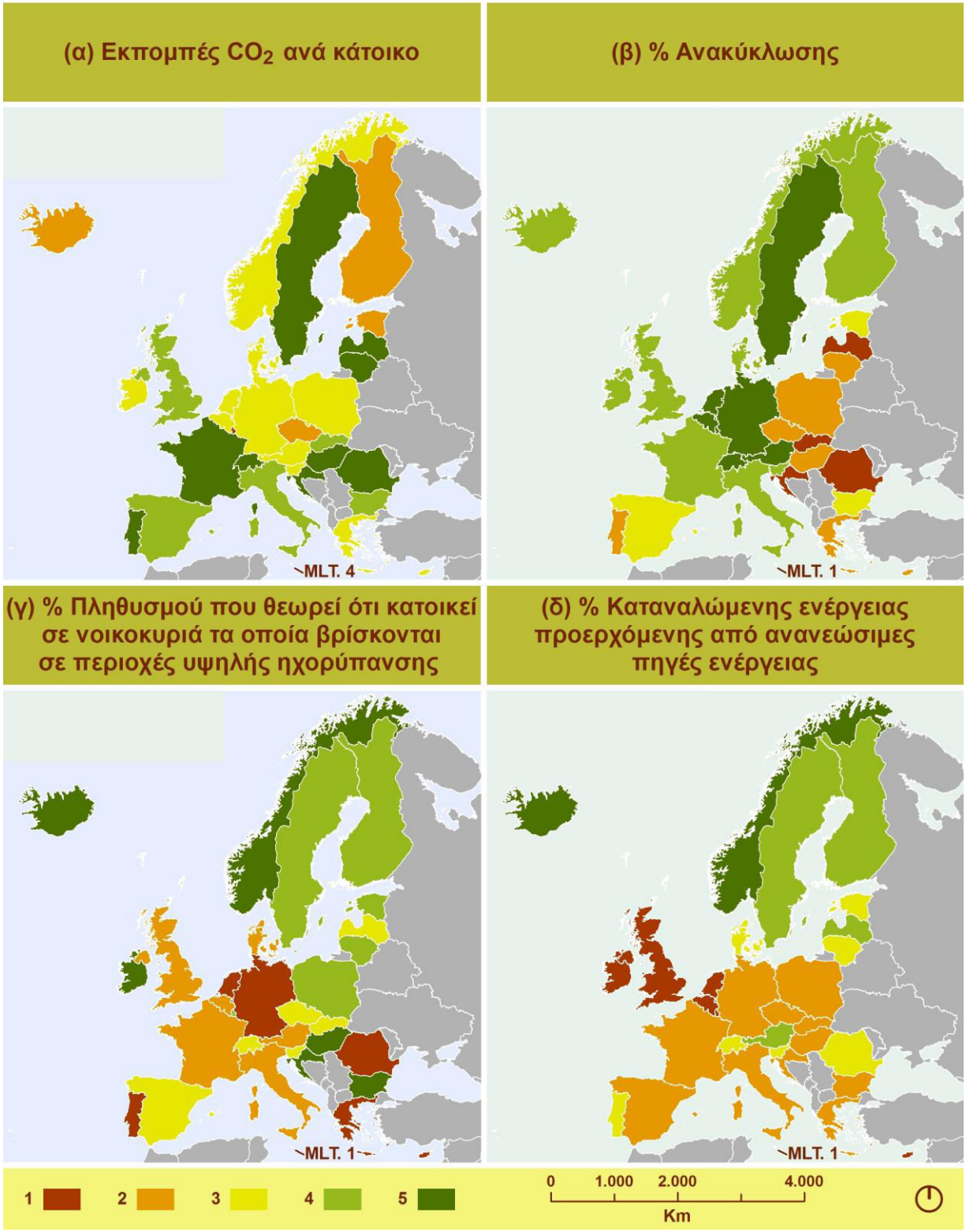

Με την ολοκλήρωση της ταξινόμησης των μεταβλητών, ολοκληρώθηκε και η επεξεργασία των δεδομένων τα οποία απαιτούνται για τον υπολογισμό των σύνθετων κριτηρίων. Έτσι, κάθε νέα ταξινομημένη μεταβλητή σταθμίστηκε ανάλογα με το συντελεστή βαρύτητας. Το άθροισμα των σταθμισμένων μεταβλητών κάθε σύνθετου κριτηρίου απέδωσε την τελική τιμή των κριτηρίων ΑΠΖ των περιοχών κατοικίας:

Οικονομικό κριτήριο = (μέσο κ.κ. εισόδημα * 0,53) + (% ατόμων με αποστέρηση υλικών αγαθών * 0,14) + (% ανεργίας * 0,33)

Κοινωνικό κριτήριο = (υγιή έτη ζωής * 0,54) + (% αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης * 0,11) + (εγκληματικές πράξεις ανά 100.000 κατοίκους * 0,35)

Κριτήριο υποδομών και υπηρεσιών = (κ.κ. δαπάνες υγείας * 0,67) + (% πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας * 0,23) + (αίθουσες κινηματογράφων ανά 100.000 κατοίκους * 0,10)

Κριτήριο κατοικίας = (% κατοικιών που εμφανίζουν υλικές στερήσεις * 0,80) + (μέσος αριθμός δωματίων ανά άτομο * 0,20)

Κριτήριο φυσικού περιβάλλοντος = (εκπομπές CO_2 ανά κάτοικο * 0,43) + (% πληθυσμού που θεωρεί ότι κατοικεί σε νοικοκυριά τα οποία βρίσκονται σε περιοχές υψηλής ηχορύπανσης * 0,31) + (% ενέργειας που καταναλώνεται προερχόμενο από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας * 0,11) + (% ανακύκλωσης * 0,15)

Στα σχήματα 5.11, 5.12, 5.13, 5.14 και 5.15 (σελ. 190, 192, 194, 196 και 198 αντίστοιχα), παρουσιάζεται η ζωνοποίηση των ευρωπαϊκών χωρών όπως διαμορφώθηκε για κάθε σύνθετο κριτήριο.

Σχήμα 5.11 Χαρτογραφική απόδοση του οικονομικού κριτηρίου του εθνικού επιπέδου.

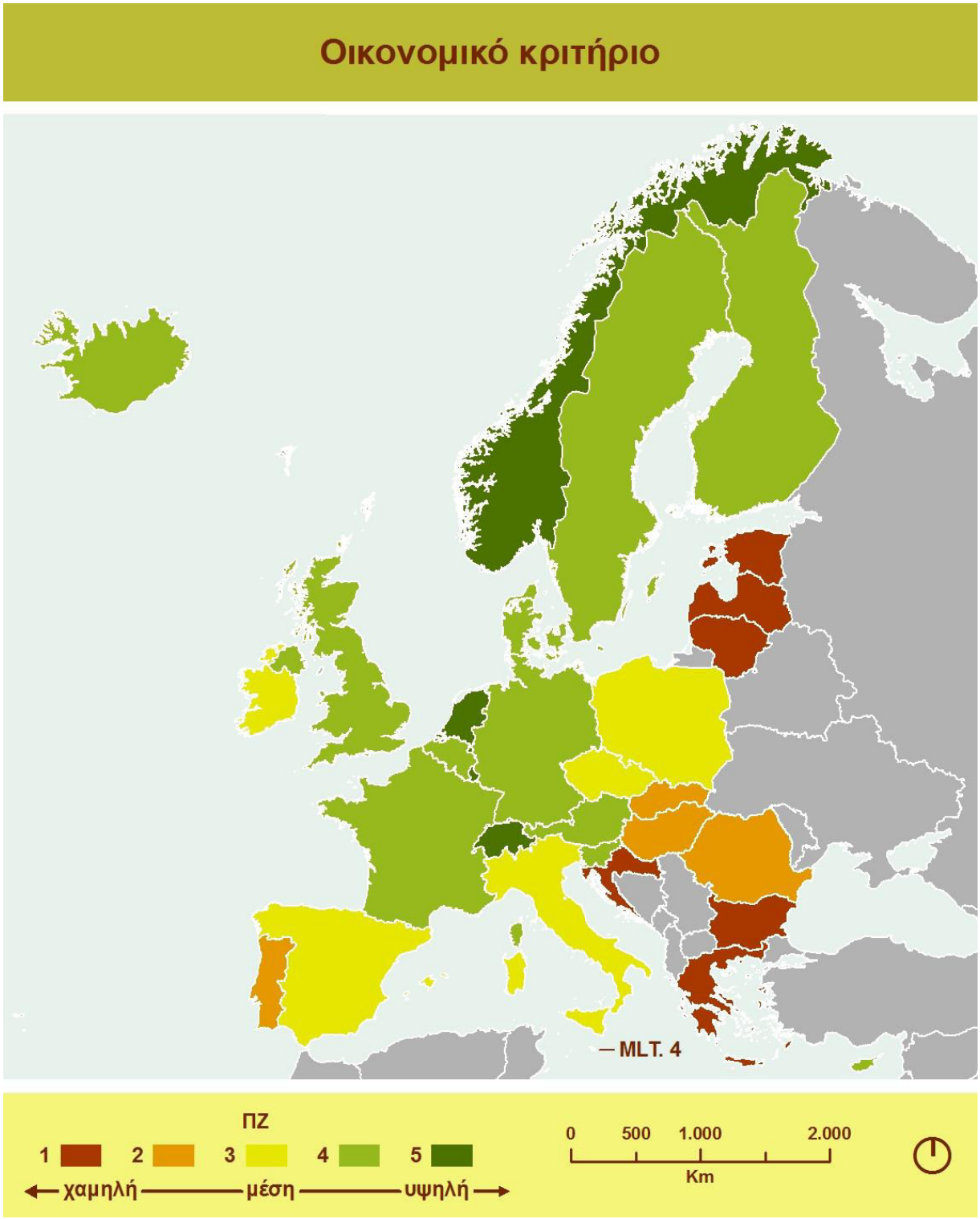

Η χαρτογραφική απόδοση του σύνθετου οικονομικού κριτηρίου δείχνει την ΑΠΖ της μόνιμης κατοικίας από την σκοπιά του οικονομικού τομέα (βλ. Σχήμα 5.11). Η χωρική κατανομή των επιπέδων της οικονομικής ευημερίας αντικατοπτρίζει την γενικότερη

οικονομική κατάσταση που επικρατεί σήμερα στην Ευρώπη. Όπως φαίνεται στο αντίστοιχο σχήμα, οι χώρες της ανατολικής και νότιας Ευρώπης εμφανίζουν χαμηλά επίπεδα οικονομικής ευημερίας, με την Ελλάδα, την Βουλγαρία, τη Κροατία και τις τρεις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, Εσθονία, Λετονία και Λιθουανία, να κατατάσσονται στην χαμηλότερη κλίμακα. Παρατηρείται ότι τα κράτη αυτά είτε βρίσκονται εν μέσω οικονομικής κρίσης, όπως η Ελλάδα, είτε προέρχονται από τη διάσπαση της Γιουγκοσλαβίας και της ΕΣΣΔ (Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών). Στην επόμενη κατηγορία εντοπίζονται χώρες της ίδιας γεωγραφικής περιοχής, όπως η Σλοβακία, η Ουγγαρία, η Ρουμανία αλλά και η Πορτογαλία. Μέτρια επίπεδα οικονομικής ευημερίας εμφανίζουν γειτονικές τους χώρες Πολωνία και η Τσεχία, οι χώρες του νότου, Ιταλία και Ισπανία, και η Ιρλανδία. Υψηλότερα επίπεδα εμφανίζουν οι υπόλοιπες χώρες του ευρωπαϊκού νότου, Μάλτα και Κύπρος, και η πλειοψηφία των χωρών της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης. Στην ευνοϊκότερη κλίμακα του οικονομικού κριτηρίου κατατάσσονται η Ελβετία, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία και η Νορβηγία, που αποτελούν τις κατεξοχήν μεγάλες οικονομικές δυνάμεις της Ευρώπης.

Σχήμα 5.12 Χαρτογραφική απόδοση του κοινωνικού κριτηρίου του εθνικού επιπέδου.

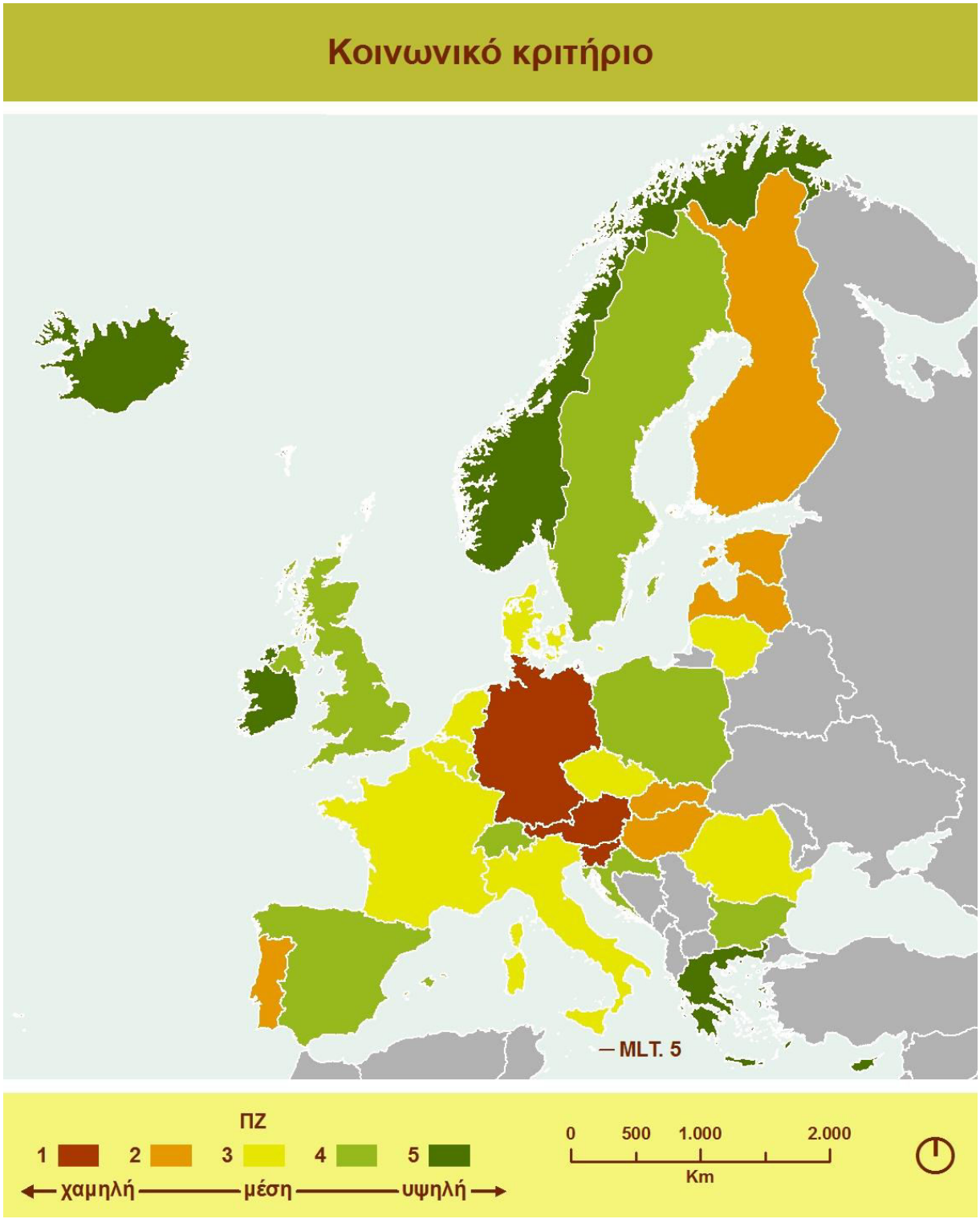

Τα αποτελέσματα της αποτίμησης του κοινωνικού τομέα της ΠΖ διαφοροποιούνται σημαντικά από αυτά του οικονομικού τομέα (βλ. Σχήμα 5.12). Όσον αφορά τα κοινωνικά χαρακτηριστικά, τα χαμηλότερα επίπεδα εμφανίζονται στις χώρες της κεντρικής Ευρώπης,

Γερμανία, Αυστρία και Σλοβενία. Στην δεύτερη κατηγορία του κοινωνικού κριτηρίου κατατάσσονται οι γειτονικές τους χώρες, Ουγγαρία και Σλοβακία, η Πορτογαλία και οι βορειοανατολικές χώρες, Φινλανδία, Εσθονία και Λετονία. Τα δυτικά κράτη εμφανίζονται στην τρίτη κατηγορία, ενώ τα κράτη που εντάσσονται στην τέταρτη κατηγορία εμφανίζουν μεγάλη χωρική διασπορά. Ανώτερα επίπεδα του κοινωνικού κριτηρίου εντοπίζονται στη νότια Ευρώπη, και συγκεκριμένα στην Ελλάδα, τη Μάλτα και την Κύπρο, και στη βόρεια Ευρώπη, στη Νορβηγία, την Ισλανδία και την Ιρλανδία.

Σχήμα 5.13 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών του εθνικού επιπέδου.

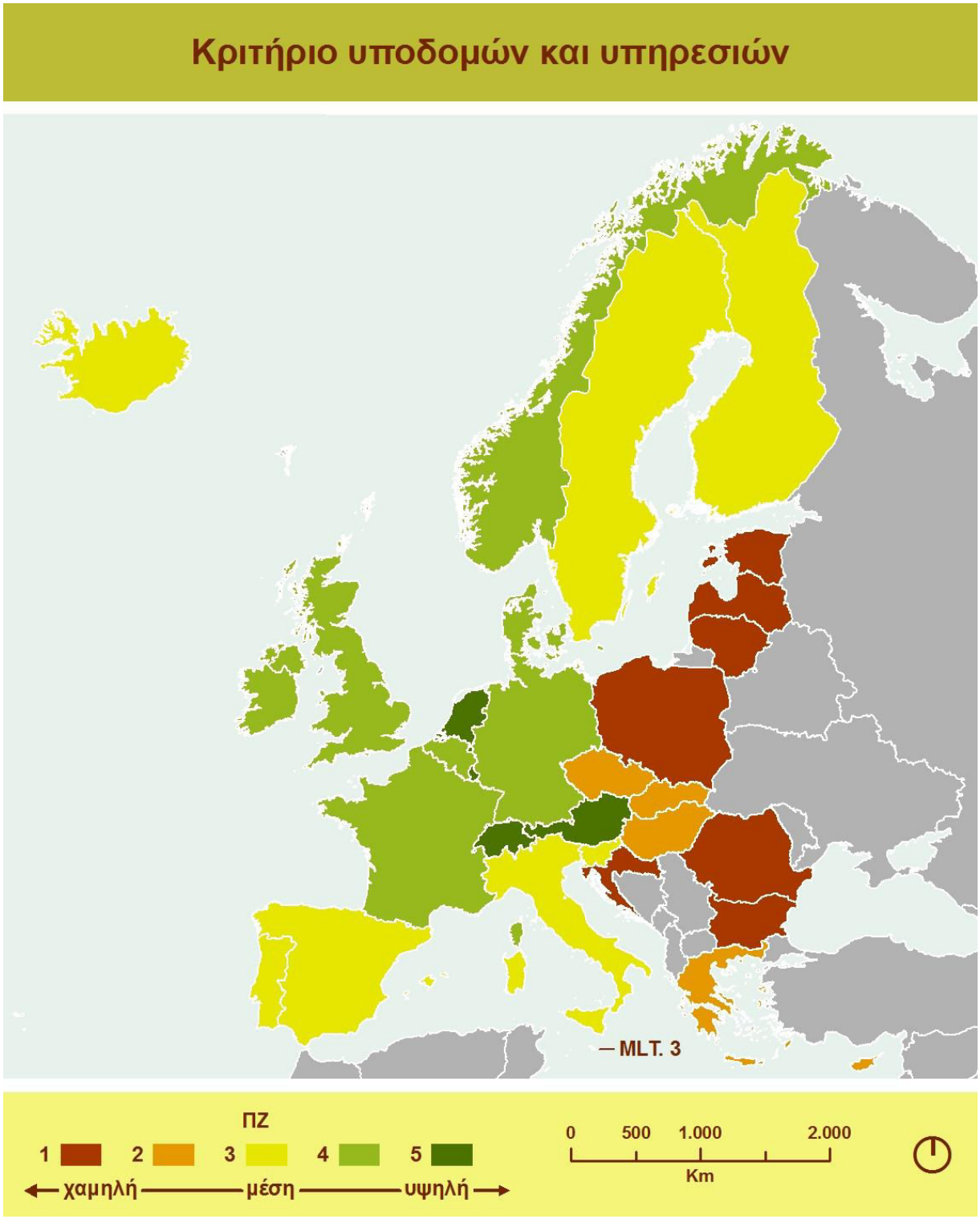

Όσον αφορά την διάθεση υποδομών και την παροχή υπηρεσιών (βλ. Σχήμα 5.13), η Ευρώπη φαίνεται να κατηγοριοποιείται σε τρεις ζώνες. Η πρώτη ζώνη αφορά τα κράτη της

ανατολικής Ευρώπης, όπου εντοπίζονται χαμηλά επίπεδα του κριτηρίου. Η δεύτερη ζώνη περιλαμβάνει τις βόρειες και νότιες χώρες που εμφανίζουν μέτρια επίπεδα υποδομών και παροχής υπηρεσιών. Υψηλότερα επίπεδα καταγράφονται στην τρίτη ζώνη που εντοπίζεται στην κεντρική και δυτική Ευρώπη. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός, ότι στην μεγαλύτερη κατηγορία του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών, διακρίνονται οι χώρες που εμφανίζουν τις μεγαλύτερες τιμές και στο οικονομικό κριτήριο, η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο και η Ελβετία.

Σχήμα 5.14 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου της κατοικίας του εθνικού επιπέδου.

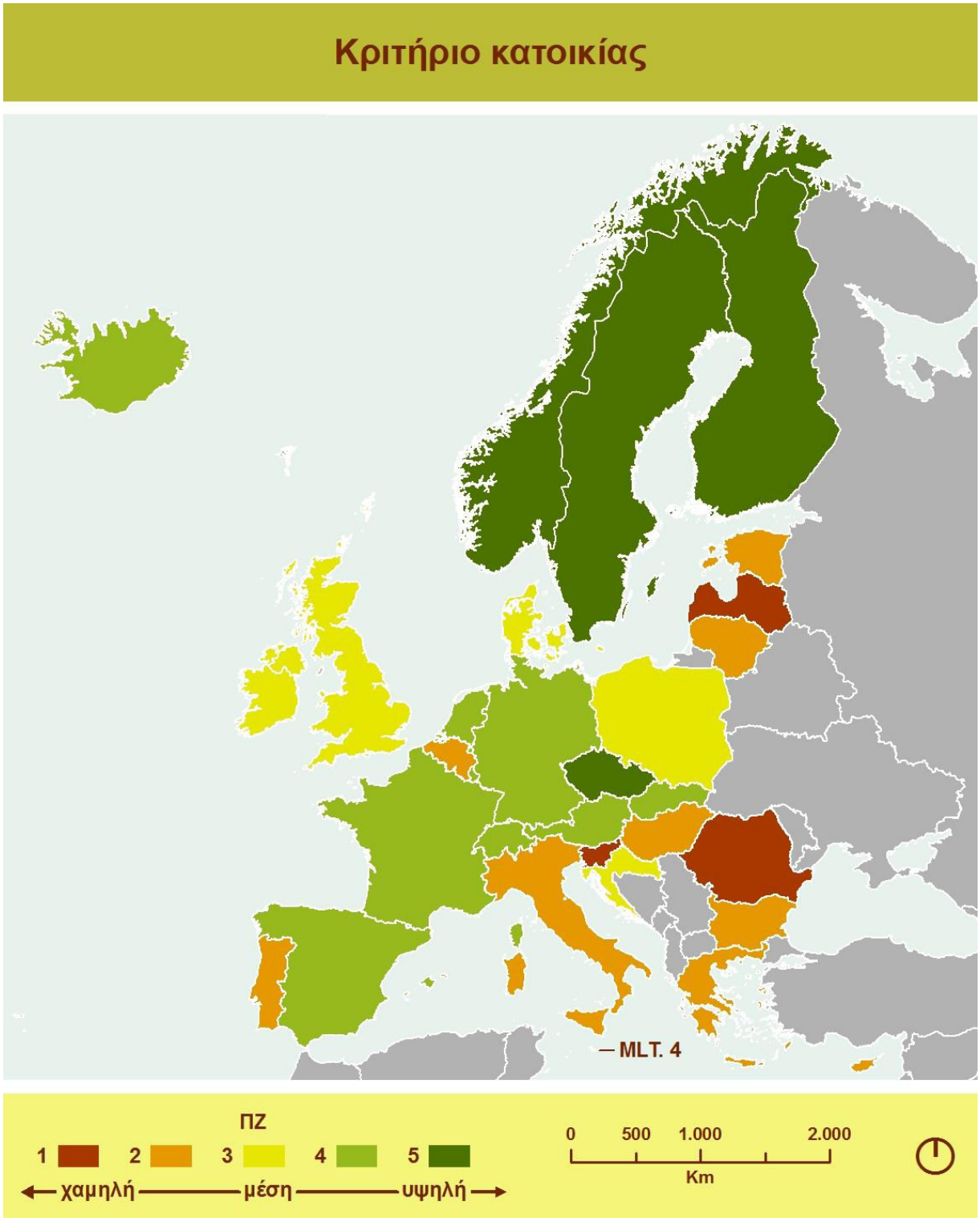

Στο κριτήριο της κατοικίας (βλ. Σχήμα 5.14), σε γενικές γραμμές διακρίνονται τα ίδια χαμηλά επίπεδα στις χώρες της ανατολικής και νότιας Ευρώπης, με εξαίρεση την Ισπανία και την Μάλτα που εμφανίζουν αρκετά καλή ποιότητα κατοικίας. Οι χώρες της σκανδιναβικής

χερσονήσου και η Τσεχία εμφανίζουν τις υψηλότερες τιμές, ενώ καλή ποιότητα κατοικίας διαπιστώνεται και στα κεντρικά κράτη της Ευρώπης. Ωστόσο, εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι ιδιαίτερα οικονομικά αναπτυγμένες χώρες όπως το Βέλγιο, το Ηνωμένο και η Δανία, εμφανίζουν χαμηλή ή μέτρια ποιότητα κατοικίας.

Σχήμα 5.15 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου του φυσικού περιβάλλοντος του εθνικού επιπέδου.

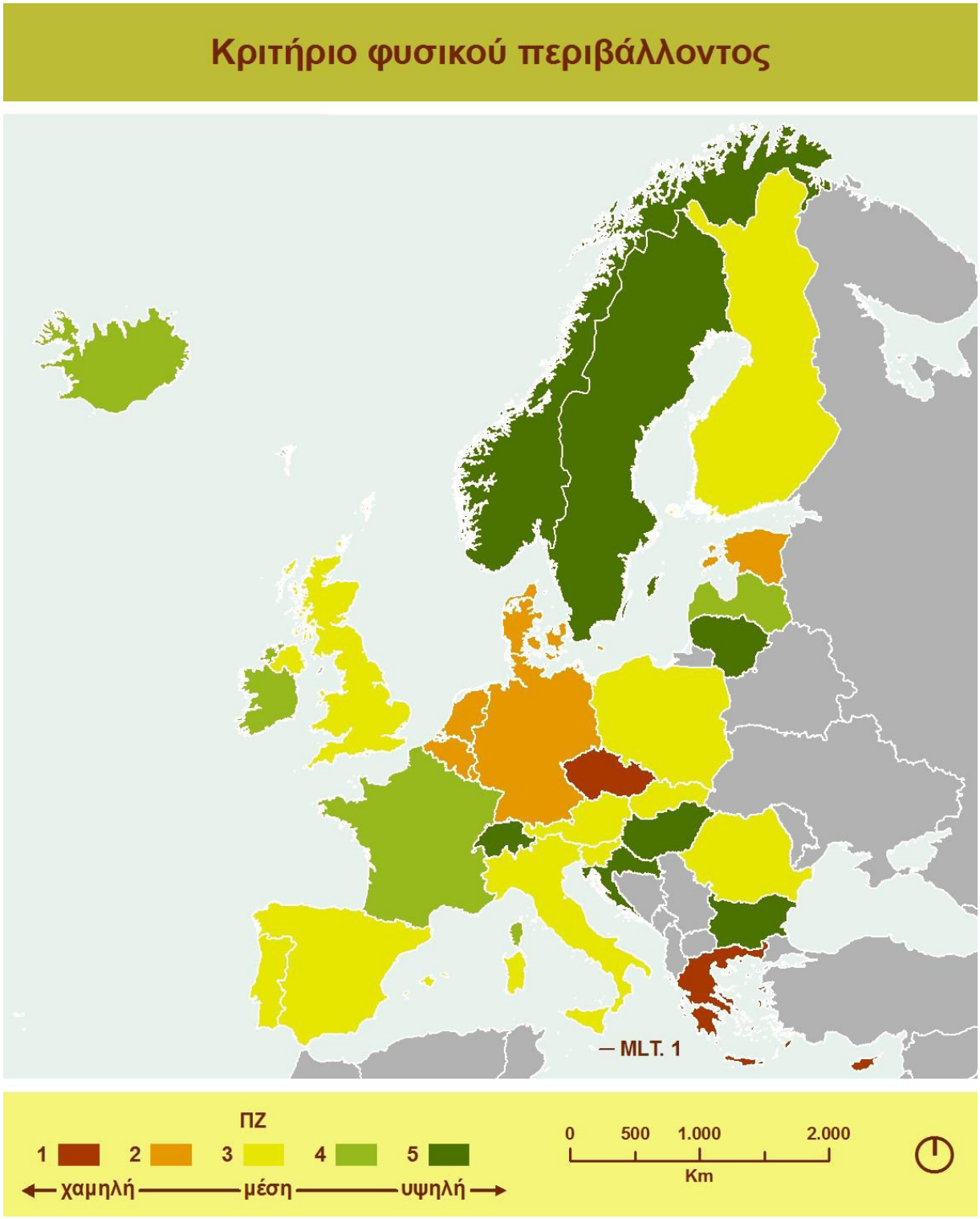

Όσον αφορά την ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος (βλ. Σχήμα 5.15), η κατηγοριοποίηση των χωρών εμφανίζει αρκετές διαφοροποιήσεις από τα προηγούμενα

κριτήρια. Με εξαίρεση τη Νορβηγία, τη Σουηδία, την Ελβετία, που βρίσκονται στην ευνοϊκότερη κατηγορία, και την Γαλλία, οι υπόλοιπες οικονομικά αναπτυγμένες χώρες εμφανίζουν μέτρια ή χαμηλή ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος. Τα χαμηλότερα επίπεδα στο κριτήριο της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος της μόνιμης κατοικίας φανερώνουν η Ελλάδα, η Κύπρος, η Μάλτα και η Τσεχία, ενώ αρκετές ανατολικές χώρες όπως η Βουλγαρία, η Ουγγαρία, η Κροατία και η Λιθουανία ταξινομούνται στην πέμπτη κατηγορία, με τα μεγαλύτερα επίπεδα φυσικού περιβάλλοντος.

Από τη χωρική κατανομή των τιμών των κριτηρίων ΑΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας, προκύπτει ένας γενικός καθορισμός ζωνών μεταξύ της νότιας-ανατολικής και της βόρειας-δυτικής Ευρώπης, κυρίως όσον αφορά τα οικονομικά επίπεδα, τις υποδομές, την παροχή υπηρεσιών και την ποιότητα της κατοικίας. Το κοινωνικό προφίλ και η ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος δεν φαίνεται να ακολουθεί την ίδια κατανομή. Αντίθετα, ιδιαίτερα οικονομικά αναπτυγμένες χώρες εμφανίζουν χαμηλά επίπεδα τόσο στην κοινωνική διάσταση της ΠΖ, όσο και στον τομέα του φυσικού περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με την τελευταία έρευνα του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) για την ΠΖ στα κράτη μέλη της ΕΕ, που πραγματοποιήθηκε το 2011(την ίδια χρονιά στην οποία αναφέρονται τα δεδομένα της μεθοδολογίας για το εθνικό επίπεδο), έχουν προκύψει παρόμοια αποτελέσματα. Θα πρέπει να αναφερθεί, ότι στην συγκεκριμένη έρευνα δεν μελετάται η ΠΖ από την σκοπιά της μόνιμης κατοικίας, αλλά ως σύνολο ικανοποίησης των κατοίκων των χωρών της ΕΕ από την γενικότερη ΠΖ τους (βλ. Κεφάλαιο 4, παράγραφο 4.4.1). Ωστόσο, από τα βασικά ευρήματα της έρευνας αυτής αποτελεί το γεγονός ότι οι πολίτες των βόρειων και δυτικών χωρών της ΕΕ αναφέρουν ότι έχουν πολύ καλή ΠΖ, ενώ στη νότια και ανατολική Ευρώπη, οι πολίτες δηλώνουν χαμηλότερα επίπεδα ΠΖ (Anderson κ.ά., 2012, σελ. 7). Χαρακτηριστικό είναι ότι σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Σλοβακία και η Πορτογαλία, αισιοδοξία για το μέλλον της ΠΖ τους εξέφρασε ποσοστό λιγότερο από το 30% του δείγματος, σε αντίθεση με χώρες του ευρωπαϊκού βορρά, όπως η Δανία και η Σουηδία, που το αντίστοιχο ποσοστό ξεπέρασε το 80%.

5.4 Αποτίμηση της ποιότητας ζωής σε περιφερειακή κλίμακα

Οι εθνικοί στόχοι και δείκτες συχνά έχουν νόημα μόνο αν αποτελούν τον τρόπο αναφοράς σε πιο ειδικούς στόχους και δείκτες που σχετίζονται με υποπεριοχές της εθνικής κλίμακας (Pacione, 2003, σελ. 22). Για το λόγο αυτό, η ΑΠΖ σε περιφερειακό επίπεδο στοχεύει να δώσει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα, στους υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων, για τις συνθήκες που επικρατούν στις επιμέρους περιοχές.

Στην περιφερειακή κλίμακα της εργασίας, εξετάζονται οι δεκατρείς περιφέρειες της Ελλάδας (βλ. Πίνακα 5.6 - Σχήμα 5.16). Σε αντίθεση με το εθνικό επίπεδο, για το περιφερειακό προκύπτει περιορισμός στην χρονική αναφορά των δεδομένων. Για τα δεδομένα των περιφερειών που συγκεντρώθηκαν από ευρωπαϊκές ή παγκόσμιες βάσεις δεδομένων, το έτος αναφοράς είναι και πάλι το 2011, ενώ τα δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ αναφέρονται στο 2001. Σε αυτή την περίπτωση, χρησιμοποιούνται τα δεδομένα της απογραφής του 2001 με την παραδοχή ότι οι μεταβλητές κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα μέχρι και σήμερα. Άλλωστε αυτό που ενδιαφέρει είναι η σχετική χωρική διαφοροποίηση μεταξύ των περιφερειών, η οποία θεωρείται ότι παραμένει σταθερή.

Πίνακας 5.6 Οι περιφέρειες της Ελλάδας.

Περιφέρειες	
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	Στερεάς Ελλάδας
Κεντρικής Μακεδονίας	Πελοποννήσου
Δυτικής Μακεδονίας	Αττικής
Θεσσαλίας	Βορείου Αιγαίου
Ηπείρου	Νοτίου Αιγαίου
Ιονίων Νήσων	Κρήτης
Δυτικής Ελλάδας	

Σχήμα 5.16 Το χωρικό υπόβαθρο των περιφερειών της Ελλάδας.

Πηγή: *http://geodata.gov.gr/geodata.*

Οι τομείς από τους οποίους απαρτίζεται η ΠΖ σε περιφερειακό επίπεδο, δεν διαφοροποιούνται από αυτούς του εθνικού επιπέδου. Ωστόσο, εμφανίζονται αρκετές διαφορές στις μεταβλητές που συνθέτουν τον κάθε τομέα (βλ. Πίνακα 5.7) για δυο κυρίως λόγους. Ο πρώτος αφορά την κλίμακα μελέτης, καθώς αλλάζοντας χωρικό επίπεδο αναφοράς, αλλάζει και συμβολή των μεταβλητών στην ΑΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας. Ο δεύτερος λόγος αφορά τη διαθεσιμότητα των δεδομένων, που για τις περιφέρειες της Ελλάδας εμφανίζει μεγάλο περιορισμό.

Πίνακας 5.7 Οι τομείς με τους αντίστοιχους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΑΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας σε περιφερειακό επίπεδο.

Τομείς				
Οικονομικό προφίλ	**Κοινωνικό προφίλ**	**Υποδομές και υπηρεσίες**	**Ποιότητα κατοικίας**	**Ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος**
Εισόδημα	Διάρκεια ζωής	Υποδομές υγείας	Ποιότητα κατοικιών	Ατμοσφαιρική ρύπανση
Ανεργία	Μορφωτικό επίπεδο	Υποδομές οδικού δικτύου	Είδος κατοικιών	Φυτοκάλυψη
	Εγκληματικότητα		Ύπαρξη νέων κατοικιών	
			Μέγεθος κατοικιών	

Όπως και στο εθνικό επίπεδο, έτσι και στο περιφερειακό, οι δυο βασικοί παράγοντες που συμβάλλουν στην διαμόρφωση του οικονομικού προφίλ, είναι το εισόδημα και η ανεργία οι οποίοι εκτιμώνται από το μέσο κ.κ. εισόδημα και το ποσοστό της ανεργίας αντίστοιχα.

Το κοινωνικό προφίλ του περιφερειακού επιπέδου, διαμορφώνεται με αντίστοιχους παράγοντες και μεταβλητές που τους εκτιμάνε όπως του εθνικού. Έτσι, το μορφωτικό επίπεδο προσεγγίζεται και πάλι από το ποσοστό των αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης. Για λόγους διαθεσιμότητας δεδομένων, τα υγιή έτη ζωής αντικαταστήθηκαν από το προσδόκιμο ζωής, καθώς οι δυο αυτές μεταβλητές εμφανίζουν υψηλή αυτοσυσχέτιση. Όσον αφορά τα επίπεδα εγκληματικότητας, και πάλι για λόγους διαθεσιμότητας δεδομένων, προσεγγίζονται έμμεσα από την πυκνότητα του πληθυσμού, καθώς έχει αποδειχθεί ότι οι περιοχές με μεγάλη πυκνότητα πληθυσμού σχετίζονται με υψηλά επίπεδα παραβατικότητας (Lochner, 2010, σελ. 11, Harries, 2006, σελ. 30-32). Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι η προσέγγιση της εγκληματικότητας με την χρήση της πυκνότητας του πληθυσμού πραγματοποιείται μόνο σε συγκριτικό επίπεδο μεταξύ των χωρικών μονάδων και δεν ποσοτικοποιείται σε απόλυτο μέγεθος.

Αντίστοιχα, στις υποδομές υγείας του τομέα των υποδομών και των υπηρεσιών, η μεταβλητή των κ.κ. δαπανών για την υγεία αντικαταστάθηκε από τις νοσοκομειακές κλίνες ανά 100.000 κατοίκους. Ωστόσο, η συγκεκριμένη μεταβλητή δεν αντικατοπτρίζει την ποιότητα των υπηρεσιών υγείας, αλλά λόγω διαθεσιμότητας δεδομένων χρησιμοποιείται λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς της συγκεκριμένης μεταβλητής. Γενικά, σε αυτό το τομέα υπάρχει μεγάλος περιορισμός στη διαθεσιμότητα των στοιχείων. Για το λόγο αυτό, δεν περιλαμβάνονται δεδομένα που αφορούν τις υποδομές και τις υπηρεσίες εκπαίδευσης, τις κοινωνικές υποδομές κ.λπ.

Στον τομέα της κατοικίας, αντίθετα, υπάρχουν αρκετά διαθέσιμα δεδομένα ώστε να εκτιμηθεί τόσο η έκταση όσο και η ποιότητα των κατοικιών. Τα τ.μ. κατοικίας ανά άτομο αλλά και το ποσοστό των μονοκατοικιών συμβάλλουν στην εκτίμηση του μεγέθους και του είδους των κατοικιών. Η ποιότητα των κατοικιών προσεγγίζεται από το ποσοστό των κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις ενώ η ύπαρξη νέων κατοικιών από το ποσοστό των κατοικιών που χτίστηκαν κατά την περίοδο 1991-2000. Ως βασικές ανέσεις των κατοικιών ορίζονται η θέρμανση, το ηλεκτρικό ρεύμα, η κουζίνα, το λουτρό και το μπάνιο. Τα δυο τελευταία θεωρούνται ως έλλειψη ακόμη κι αν υπάρχουν εκτός της κατοικίας. Επιπλέον, το ποσοστό των κατοικιών που χτίστηκαν κατά την δεκαετία 1991-2000, το οποίο αποτελεί το πιο πρόσφατο στοιχείο για την ηλικία των κτιρίων των κατοικιών, δίνει μια γενικότερη εικόνα για την κατασκευή τους και για την κατάσταση στην οποία βρίσκονται.

Τέλος, στον τομέα της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος αντιμετωπίζεται το ίδιο πρόβλημα της διαθεσιμότητας των δεδομένων. Έτσι χρησιμοποιούνται οι μεταβλητές της ποσότητας εκπομπών CO_2 ανά κάτοικο και των ποσοστό των εκτάσεων με βλάστηση, που σε αυτό το επίπεδο, λόγω μεγαλύτερης κλίμακας, η συμβολή του στην ΑΠΖ είναι μεγαλύτερη από ότι στο εθνικό.

Όσον αφορά τις πηγές των μεταβλητών, τα δεδομένα του τομέα της κατοικίας και η πυκνότητα πληθυσμού, συγκεντρώθηκαν από τη βάση δεδομένων της ΕΛΣΤΑΤ (http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-database), ενώ η πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας εξήχθη μέσω λειτουργιών του ΣΓΠ, που αναφέρεται παρακάτω. Οι υπόλοιπες μεταβλητές συλλέχθηκαν από τις βάσεις δεδομένων της Eurostat και του ΟΟΣΑ (http://www.oecd-ilibrary.org/statistics, http://stats.oecd.org) (βλ. Παράρτημα IV.4).

Στο επόμενο στάδιο, σχεδιάστηκαν τα σύνθετα κριτήρια, τα οποία αναλογούν στους τομείς με τις αντίστοιχες μεταβλητές που περιγράφηκαν προηγουμένως (βλ. Πίνακα 5.6). Εφαρμόζοντας τη διαδικασία της αναλυτικής ιεράρχησης, προσδιορίστηκαν οι συντελεστές βαρύτητας των μεταβλητών και δημιουργήθηκαν τα σταθμισμένα κριτήρια (βλ. Πίνακα 5.6). Οι συγκρίσεις ανά ζεύγη των μεταβλητών ήταν ανάλογες με αυτές του εθνικού επιπέδου και οι αντίστοιχοι πίνακες παρουσιάζονται στο Παράρτημα IV.5.

Πίνακας 5.6 Οι συντελεστές βαρύτητας των μεταβλητών των σύνθετων κριτηρίων του περιφερειακού επιπέδου.

Περιφερειακό επίπεδο	
Οικονομικό κριτήριο	**Σ.Β.**
Μέσο κ.κ. εισόδημα	0,67
% Ανεργίας	0,33
Κοινωνικό κριτήριο	**Σ.Β.**
Προσδόκιμο ζωής	0,59
% Αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης	0,11
Πυκνότητα πληθυσμού	0,30
Κριτήριο υποδομών και υπηρεσιών	**Σ.Β.**
Νοσοκομειακές κλίνες ανά 100.000 κατοίκους	0,80
Πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας	0,20
Κριτήριο κατοικίας	**Σ.Β.**
% Κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις	0,48
% Μονοκατοικιών	0,29
% Κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000	0,14
τ.μ. κατοικίας ανά άτομο	0,09
Κριτήριο φυσικού περιβάλλοντος	**Σ.Β.**
Εκπομπές CO_2 ανά κάτοικο	0,75
% Εκτάσεων με βλάστηση	0,25

Μετά την στάθμιση των κριτηρίων, ακολούθησε η οργάνωση του ΣΓΠ, και η δημιουργία των δευτερογενών μεταβλητών. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, για την πυκνότητα των αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία. Ωστόσο η συγκεκριμένη μεταβλητή προέκυψε με τη χρήση λειτουργιών χωρικής ανάλυσης στο ΣΓΠ. Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκε το χωρικό υπόβαθρο του οδικού δικτύου και το χωρικό

υπόβαθρο των περιφερειών (βλ. Σχήμα 5.17). Για τον υπολογισμό της μεταβλητής, εκτιμήθηκε το μήκος του οδικού δικτύου που αντιστοιχεί στην εθνική οδό ανά περιφέρεια και διαιρέθηκε με την έκταση της αντίστοιχης περιφέρειας.

Σχήμα 5.17 Το οδικό δίκτυο ανά περιφέρεια.

Με τη διαδικασία αυτή συμπληρώθηκαν όλες οι μεταβλητές που απαιτούνται για την υλοποίηση των σύνθετων κριτηρίων και ακολούθησε το επόμενο βήμα, της αντιστοίχισης των μεταβλητών με το χωρικό υπόβαθρο των περιφερειών. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε η ταξινόμηση των τιμών σε ενιαία τακτική κλίμακα εύρους 1-5 (βλ. Παράρτημα IV.6),

αποτέλεσμα της οποίας ήταν η δημιουργία ενός συνόλου θεματικών χαρτών για κάθε κριτήριο (βλ. Σχήματα 5.18, 5.19, 5.20, 5.21 και 5.22, σελ. 207-2011). Έτσι, οι περιφέρειες κατηγοριοποιούνται στις τιμές 1-5, ανάλογα με το επίπεδο που εμφανίζουν σε κάθε μεταβλητή (1=πολύ χαμηλό επίπεδο, 2=χαμηλό επίπεδο, 3=μέτριο επίπεδο, 4=υψηλό επίπεδο, 5=πολύ υψηλό επίπεδο).

Σχήμα 5.18 Ταξινόμηση των περιφερειών της Ελλάδας, ανά μεταβλητή του οικονομικού κριτηρίου.

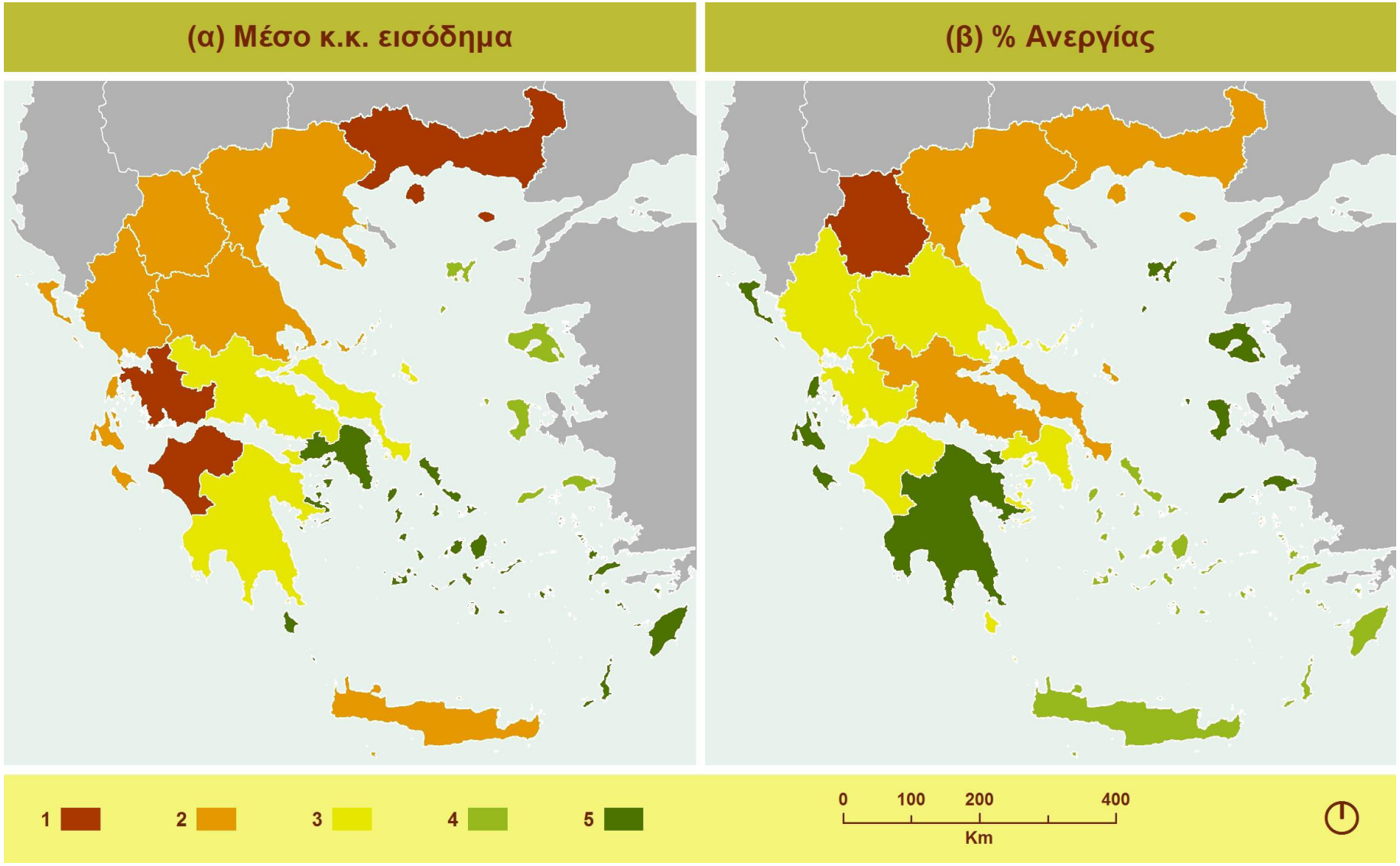

Σχήμα 5.19 Ταξινόμηση των περιφερειών της Ελλάδας, ανά μεταβλητή του κοινωνικού κριτηρίου.

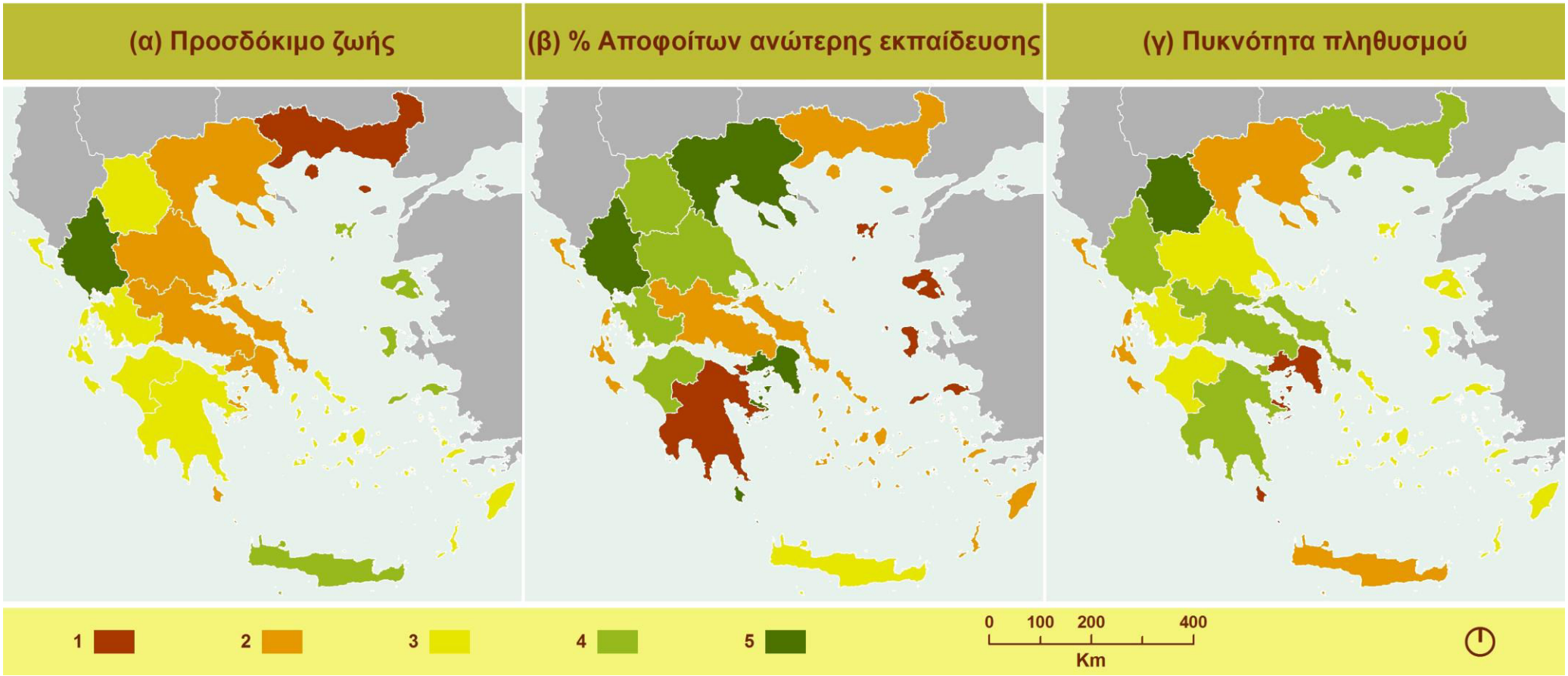

Σχήμα 5.20 Ταξινόμηση των περιφερειών της Ελλάδας, ανά μεταβλητή του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών.

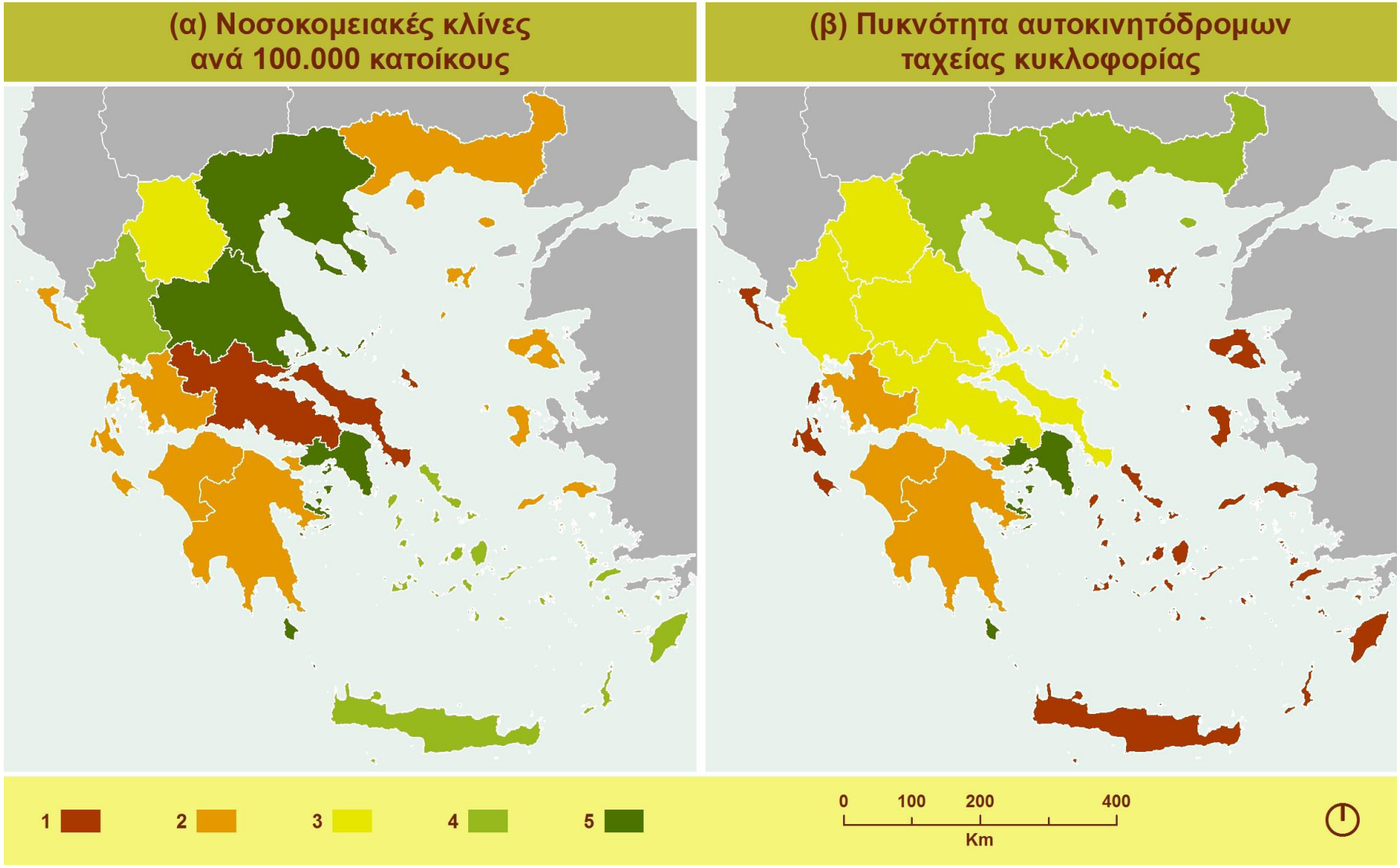

Σχήμα 5.21 Ταξινόμηση των περιφερειών της Ελλάδας, ανά μεταβλητή του κριτηρίου της κατοικίας.

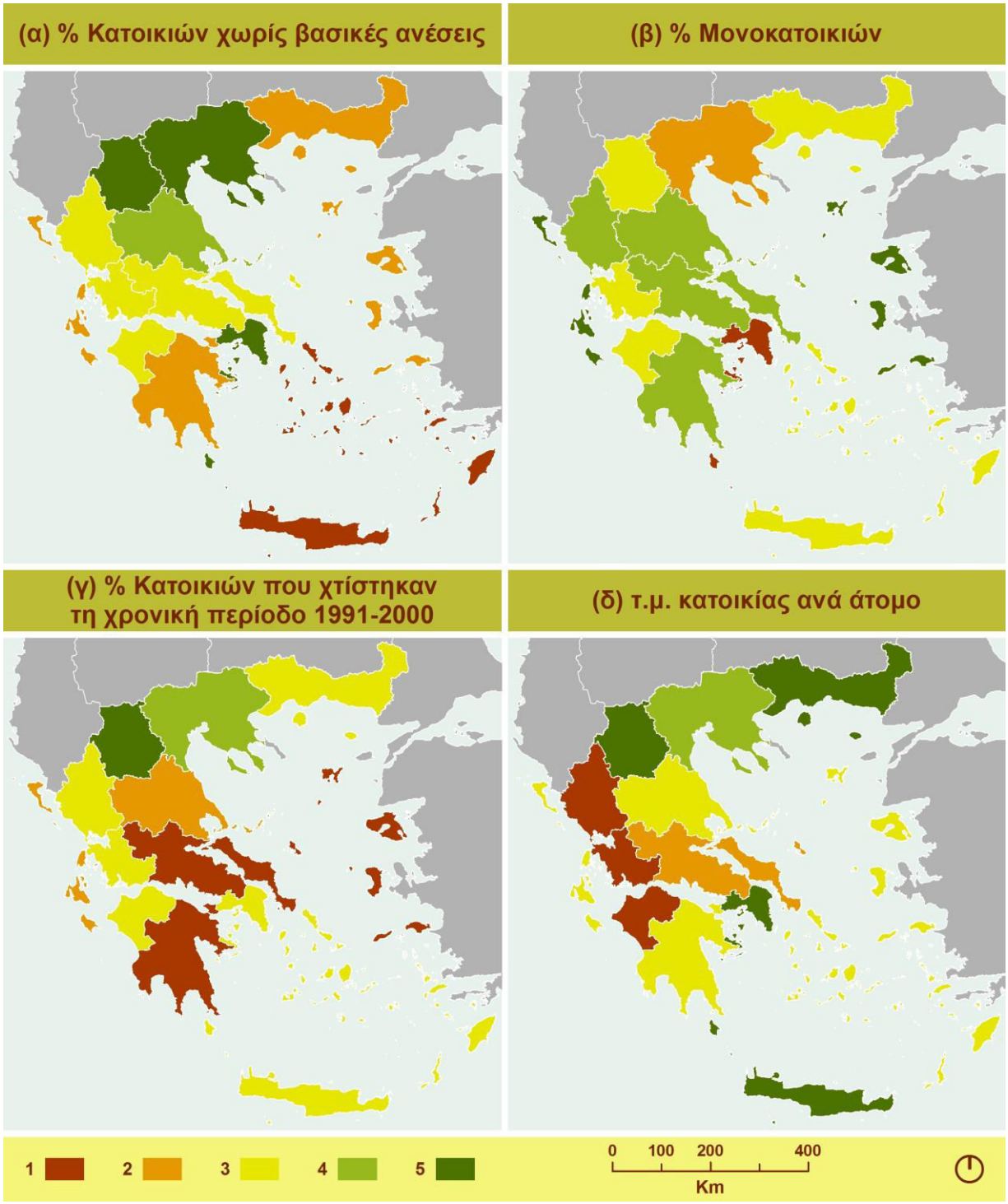

Σχήμα 5.22 Ταξινόμηση των περιφερειών της Ελλάδας, ανά μεταβλητή του κριτηρίου του φυσικού περιβάλλοντος.

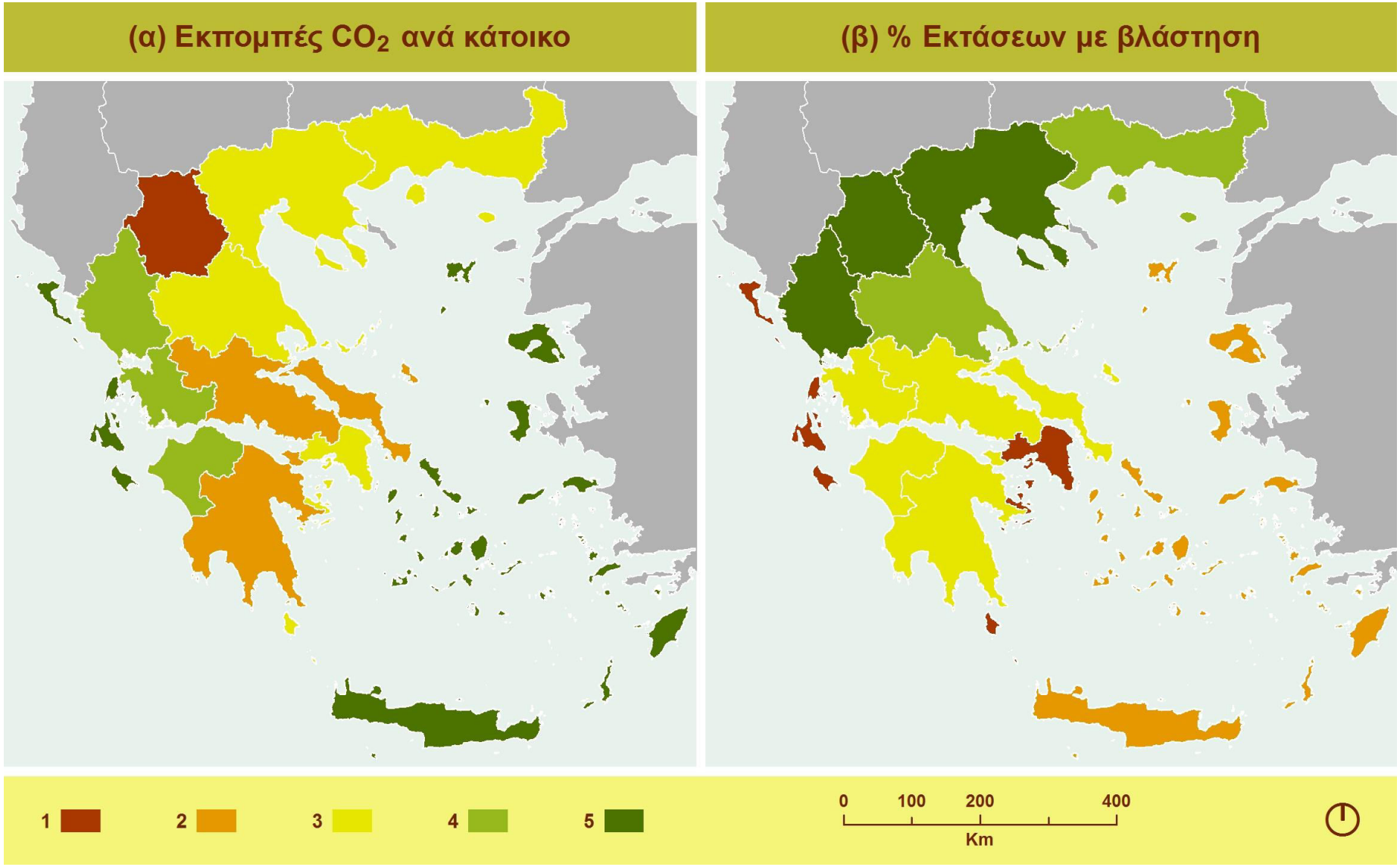

Η πρώτη εικόνα που δίνουν οι χάρτες είναι αυτή της έντονης διαφοροποίησης που εμφανίζουν οι περιφέρειες όχι μόνο μεταξύ των κριτηρίων αλλά και μεταξύ των μεταβλητών. Η μεγάλες διαφορές που εντοπίζονται καθιστά δύσκολο τον γενικό καθορισμό ζωνών ή χωρικών προτύπων. Ωστόσο, η Ελλάδα εμφανίζει πληθώρα διαφορετικών χωρικών χαρακτηριστικών, έντονη νησιωτικότητα και μεγάλες περιοχές αγροτικού χαρακτήρα. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται στην χαρτογραφική απόδοση ορισμένων μεταβλητών, όπου διακρίνεται ο σαφής διαχωρισμός μεταξύ των περιφερειών που περιλαμβάνουν τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, των νησιωτικών περιφερειών και των περιφερειών που εμφανίζουν έντονο αγροτικό χαρακτήρα.

Στο οικονομικό κριτήριο, οι περιφέρειες Αττικής και Νοτίου Αιγαίου εμφανίζουν τα υψηλότερα επίπεδα μέσου κ.κ. εισοδήματος, ενώ ένα επίπεδο χαμηλότερα βρίσκεται η περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (βλ. Σχήμα 5.18α, σελ. 207). Μέτρια εισοδήματα εντοπίζονται στις γειτνιάζουσες περιφέρειες της Αττικής, στην Πελοπόννησο και στη Στερεά Ελλάδα. Χαμηλότερα εισοδήματα εμφανίζουν οι περιφέρειες της βόρειας Ελλάδας και της Κρήτης, ενώ στο χαμηλότερο επίπεδο με βάση τη μεταβλητή του εισοδήματος βρίσκονται οι περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Δυτικής Ελλάδας. Σχετικά με τα επίπεδα της ανεργίας, οι νησιωτικές περιφέρειες και η περιφέρεια Πελοποννήσου φαίνεται να ευνοούνται ιδιαίτερα, ενώ μέτριες τιμές εμφανίζουν οι περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου και Θεσσαλίας (βλ. Σχήμα 5.18β, σελ. 207). Μεγαλύτερο πρόβλημα ανεργίας εμφανίζεται στη Στερεά Ελλάδα και τις περιφέρειες της βόρειας Ελλάδας, με ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα ανεργίας να εντοπίζονται στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

Η κατανομή των επιπέδων μεταξύ των μεταβλητών του κοινωνικού κριτηρίου, φαίνεται να διαφοροποιείται αρκετά. Όσον αφορά το προσδόκιμο ζωής, στη μεγαλύτερη κατηγορία βρίσκεται μόνο η περιφέρεια Ηπείρου και ακολουθούν οι περιφέρειες Βορείου Αιγαίου και Κρήτης (βλ. Σχήμα 5.19α, σελ. 208). Μέτρια επίπεδα προσδόκιμου ζωής εμφανίζουν οι υπόλοιπες νησιωτικές περιφέρειες και οι περιφέρειες Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδας. Στις υπόλοιπες περιφέρειες εντοπίζονται χαμηλά επίπεδα με το χαμηλότερο προσδόκιμο ζωής να εμφανίζεται στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Σχετικά με τους απόφοιτους ανώτερης εκπαίδευσης τα χαμηλότερα ποσοστά εμφανίζονται στην περιφέρεια Πελοποννήσου, Στερεάς Ελλάδας, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και στις νησιωτικές περιφέρειες, ενώ στην υπόλοιπη Ελλάδα διακρίνονται υψηλά ποσοστά (βλ. Σχήμα 5.19β, σελ. 208). Όσον αφορά την πυκνότητα του πληθυσμού (βλ. Σχήμα 5.19γ, σελ. 208), στην περιφέρεια Αττικής, με το αστικό κέντρο της πρωτεύουσας, διακρίνονται τα υψηλότερα

επίπεδα, ενώ υψηλή πυκνότητα εμφανίζεται στην περιφέρεια της συμπρωτεύουσας, στα Ιόνια νησιά και στην Κρήτη. Μέτρια πυκνότητα πληθυσμού εμφανίζουν τα υπόλοιπα νησιά και οι περιφέρειες Θεσσαλίας και Δυτικής Ελλάδας. Χαμηλότερα επίπεδα διακρίνονται στις υπόλοιπες περιφέρειες, με την χαμηλότερη πυκνότητα να την εμφανίζει η περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

Στο επόμενο κριτήριο, των διαθέσιμων υποδομών και της παροχής υπηρεσιών, τα μεγαλύτερα επίπεδα τα εμφανίζουν οι περιφέρειες των μεγάλων αστικών κέντρων. Συγκεκριμένα, οι περιφέρειες Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας διαθέτουν τις περισσότερες νοσοκομειακές κλίνες ανά 100.000 κατοίκους και ακολουθούν η περιφέρειες Ηπείρου και Κρήτης (βλ. Σχήμα 5.20α, σελ. 209). Η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εμφανίζει εξίσου μεγάλη διαθεσιμότητα νοσοκομειακών κλινών, ωστόσο δεν μπορεί να παραβλεφθεί η χαμηλή παροχή των υπηρεσιών υγείας στην πλειοψηφία των νησιών, λόγω του προβλήματος της προσβασιμότητας. Τελευταία στην διάθεση κλινών κατατάσσεται η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, η οποία ωστόσο γειτνιάζει με το κέντρο των υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδας, την Αττική. Η περιφέρεια της πρωτεύουσας εμφανίζει επίσης τη μεγαλύτερη πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας, ενώ οι περιφέρειες των νησιών δεν διαθέτουν καθόλου τμήματα της εθνικής οδού (βλ. Σχήμα 5.20β, σελ. 209). Μεγάλα επίπεδα πυκνότητας εμφανίζουν επίσης οι περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Μέτρια πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας εντοπίζεται στην κεντρική και βορειοδυτική Ελλάδα, η οποία πέφτει σε χαμηλότερα επίπεδα στην νοτιοδυτική Ελλάδα.

Στο κριτήριο της κατοικίας εντοπίζονται επίσης μεγάλες διαφοροποιήσεις στις περιφέρειες μεταξύ των μεταβλητών. Η ποιότητα των κατοικιών φαίνεται να είναι καλύτερη στις περιφέρειες της πρωτεύουσας και της συμπρωτεύουσας. Πολύ καλή ποιότητα εμφανίζουν και οι κατοικίες της Δυτικής Μακεδονίας, τόσο από άποψη βασικών ανέσεων όσο και από τη νεότητα των κτιρίων (βλ. Σχήματα 5.21α και 5.21γ, σελ. 210). Οι περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης φαίνεται να αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα προβλήματα όσον αφορά την παροχή των βασικών ανέσεων στις κατοικίες, ενώ οι περιφέρειες Πελοποννήσου, Στερεάς Ελλάδας και Βορείου Αιγαίου εμφανίζουν τις παλαιότερες κατοικίες. Οι μονοκατοικίες φαίνεται να επικρατούν σε αρκετές περιφέρειες της Ελλάδας, με εξαίρεση την Κεντρική Μακεδονία και την Αττική, στις οποίες οι μονοκατοικίες είναι περιορισμένες, λόγω των μεγάλων αστικών κέντρων (βλ. Σχήμα 5.21β, σελ. 210). Ωστόσο, και οι δυο περιφέρειες εμφανίζουν μεγάλες τιμές στον δείκτη της έκτασης κατοικίας ανά άτομο (βλ. Σχήμα 5.21δ,

σελ. 210). Μεγάλη έκταση κατοικίας αντιστοιχεί και στον πληθυσμό των περιφερειών Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας και Κρήτης. Μέτρια έκταση κατοικίας ανά άτομο διατίθεται στα υπόλοιπα νησιά, στην Πελοπόννησο και στη Θεσσαλία, ενώ ιδιαίτερα χαμηλές τιμές εντοπίζονται στις περιφέρειες της δυτικής Ελλάδας.

Τέλος, στο κριτήριο του φυσικού περιβάλλοντος, στους κατοίκους των νησιών και των περιφερειών της δυτικής Ελλάδας αντιστοιχούν οι λιγότερες εκπομπές CO_2 (βλ. Σχήμα 5.22α, σελ. 211). Μέτρια επίπεδα εμφανίζουν οι περιφέρειες της βόρειας Ελλάδας, η Θεσσαλία και η Αττική, ενώ μεγαλύτερη αντιστοιχία εκπομπών CO_2 ανά κάτοικο εμφανίζουν οι περιφέρειες Πελοποννήσου και Στερεάς Ελλάδας, στην οποία χωροθετείται και η μεγάλη βιομηχανική περιοχή των Οινοφύτων. Τα επίπεδα των τιμών της μεταβλητής εκτοξεύονται στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, που αποτελεί το κέντρο εξόρυξης λιγνίτη της χώρας και διαθέτει τις μεγαλύτερες εργοστασιακές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ. Όσον αφορά το ποσοστό εκτάσεων με βλάστηση, υπάρχει σαφής ζωνοποίηση των περιφερειών της βόρειας και νότιας Ελλάδας. Το μεγαλύτερο ποσοστό εκτάσεων με βλάστηση το εμφανίζουν οι περιφέρειες Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας μαζί με την περιφέρεια Ηπείρου (βλ. Σχήμα 5.22β, σελ. 211). Υψηλό ποσοστό εκτάσεων με βλάστηση διακρίνεται και στις περιφέρειες Θεσσαλίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Οι περιφέρειες της κεντρικής Ελλάδας και της Πελοποννήσου εμφανίζουν μέτρια ποσοστά βλάστησης, ενώ στις νησιωτικές περιφέρειες και κυρίως στην περιφέρεια Ιονίων Νήσων στην Αττική τα επίπεδα της βλάστησης είναι ιδιαίτερα χαμηλά.

Ακολουθώντας την μεθοδολογία, αμέσως μετά την ταξινόμηση των μεταβλητών, υπολογίστηκαν οι τιμές των σύνθετων κριτηρίων. Συνεπώς, κάθε νέα ταξινομημένη μεταβλητή πολλαπλασιάστηκε με τον αντίστοιχο συντελεστή βαρύτητας, το άθροισμα των οποίων απέδωσε σε κάθε κριτήριο την τελική τιμή ΑΠΖ των περιοχών κατοικίας:

<u>Οικονομικό κριτήριο</u> = (μέσο κ.κ. εισόδημα * 0,67) + (% Ανεργίας * 0,33)

<u>Κοινωνικό κριτήριο</u> = (προσδόκιμο ζωής * 0,59) + (% αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης * 0,11) + (πυκνότητα πληθυσμού * 0,30)

Κριτήριο υποδομών και υπηρεσιών = (νοσοκομειακές κλίνες ανά 100.000 κατοίκους * 0,80) + (% πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας * 0,20)

Κριτήριο κατοικίας = (% κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις * 0,48) + (% μονοκατοικιών * 0,29) + (% κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000 * 0,14) + (τ.μ. κατοικίας ανά άτομο * 0,09)

Κριτήριο φυσικού περιβάλλοντος = (εκπομπές CO_2 ανά κάτοικο * 0,75) + (% εκτάσεων με βλάστηση * 0,25)

Στα σχήματα 5.23, 5.24, 5.25, 5.26 και 5.27 (σελ. 216, 218, 220, 222 και 224 αντίστοιχα), παρουσιάζεται η κατηγοριοποίηση των περιφερειών για κάθε σύνθετο κριτήριο.

Σχήμα 5.23 Χαρτογραφική απόδοση του οικονομικού κριτηρίου του περιφερειακού επιπέδου.

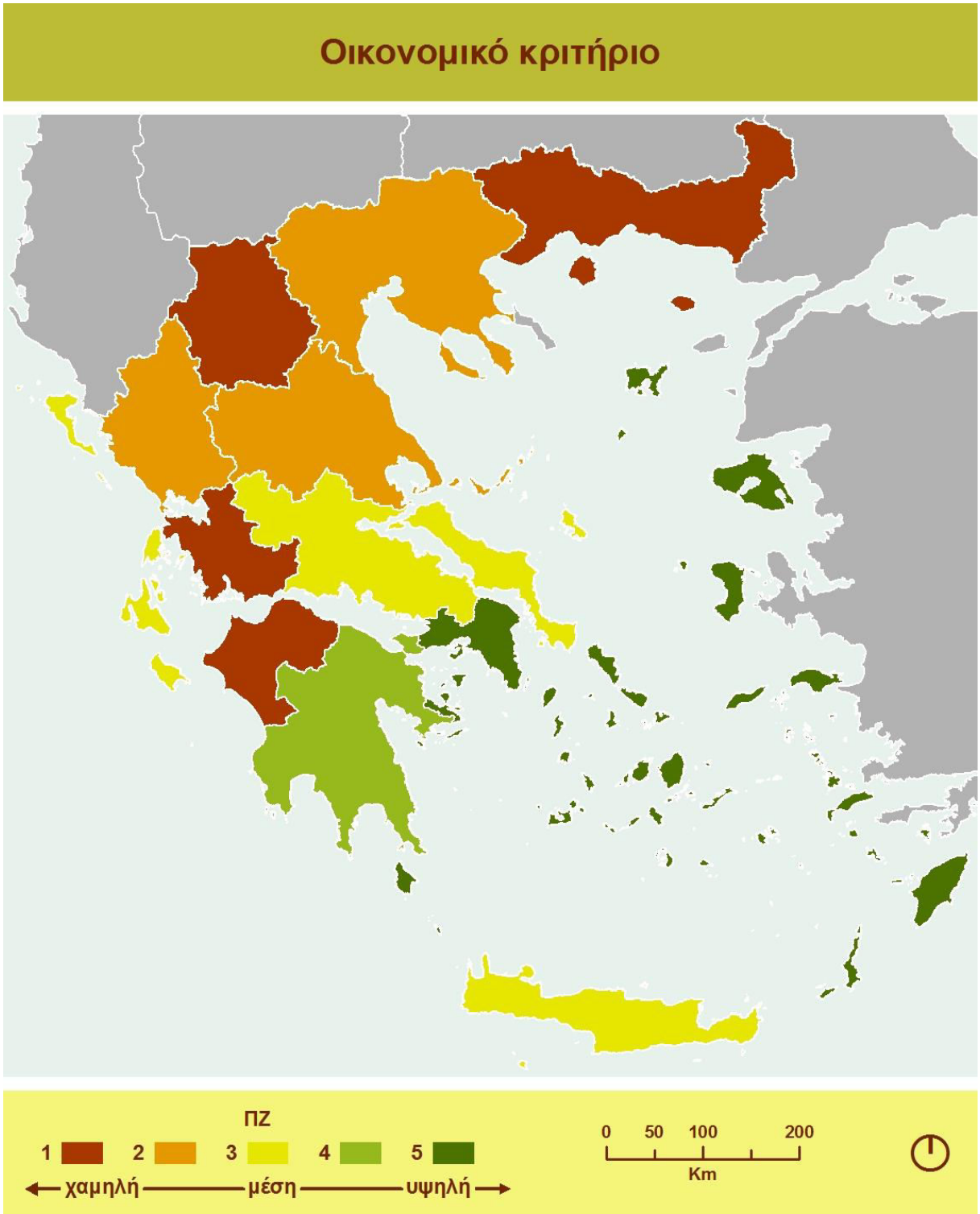

Σύμφωνα με το οικονομικό κριτήριο, οι περιφέρειες που εμφανίζουν τα μεγαλύτερα επίπεδα οικονομικής ευημερίας είναι της Αττικής και του Βορείου και του Νοτίου Αιγαίου

(βλ. Σχήμα 5.23). Αρκετά καλά επίπεδα εμφανίζει και η περιφέρεια Πελοποννήσου, ενώ οι περιφέρειες των υπόλοιπων νησιών και της Στερεάς Ελλάδας βρίσκονται σε μέτρια οικονομική ευημερία. Στις υπόλοιπες περιφέρειες εντοπίζονται χαμηλά επίπεδα, με τις μικρότερες τιμές να σημειώνονται στις περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας, της Δυτικής Μακεδονίας και της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Σχήμα 5.24 Χαρτογραφική απόδοση του κοινωνικού κριτηρίου του περιφερειακού επιπέδου.

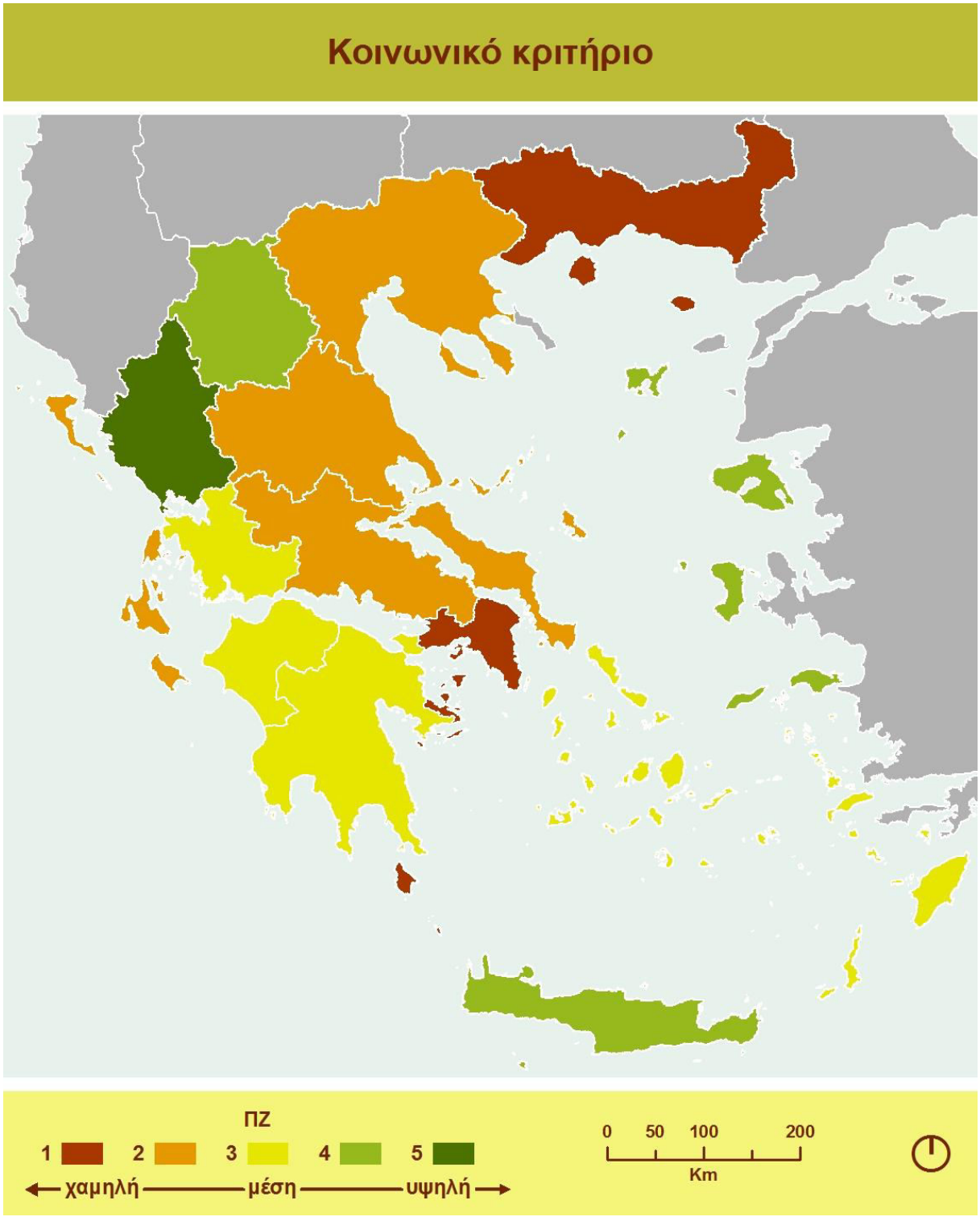

Όσον αφορά τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των περιφερειών, η Ήπειρος φαίνεται να συγκεντρώνει την πλειοψηφία αυτών που χαρακτηρίζουν τα υψηλά επίπεδα της ΠΖ της μόνιμης κατοικίας (βλ. Σχήμα 5.24). Την Ήπειρο ακολουθούν οι περιφέρειες Δυτικής

Μακεδονίας, Βορείου Αιγαίου και Κρήτης, οποίες βρίσκονται στο αμέσως χαμηλότερο επίπεδο. Το αντίθετο φαίνεται συμβαίνει στις περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Αττικής, οι οποίες κατατάσσονται στη χαμηλότερη κατηγορία του κοινωνικού κριτηρίου. Χαμηλή ποιότητα κοινωνικών χαρακτηριστικών εμφανίζουν και η Στερεά Ελλάδα, η Θεσσαλία και η Κεντρική Μακεδονία, ενώ σε μέτρια επίπεδα κατηγοριοποιούνται οι υπόλοιπες περιφέρειες.

Σχήμα 5.25 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών του περιφερειακού επιπέδου.

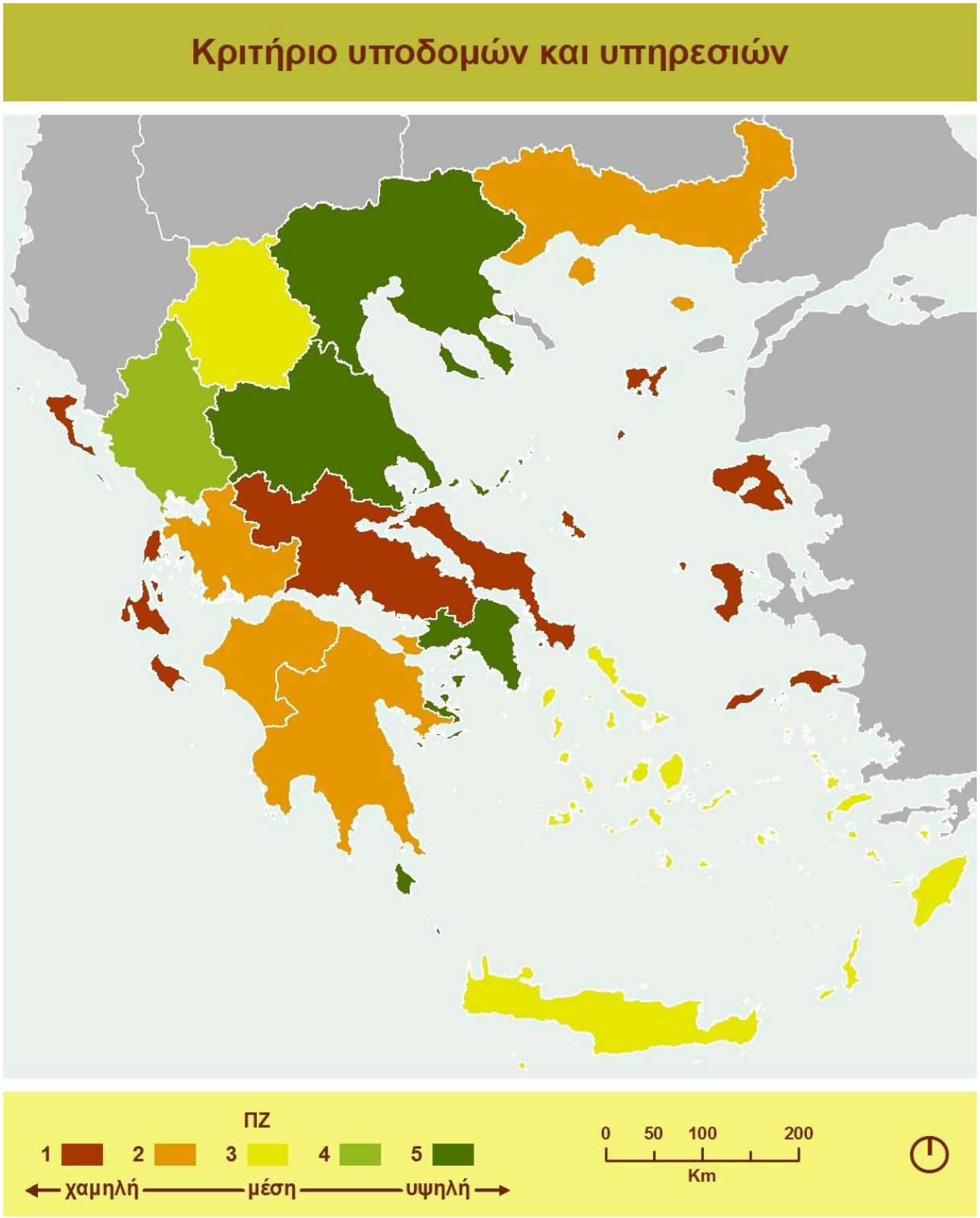

Τα αποτελέσματα της αποτίμησης του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών, βρίσκουν τη Στερεά Ελλάδα και τα νησιά του βορείου Αιγαίου και του Ιονίου στη

μειονεκτικότερη κατηγορία (βλ. Σχήμα 5.25). Λίγες υποδομές και χαμηλή παροχή υπηρεσιών εμφανίζουν οι περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδας. Σε μέτρια επίπεδα κυμαίνονται οι υποδομές στην Δυτική Μακεδονία και στα υπόλοιπα νησιά. Οι περιφέρειες που περιλαμβάνουν τα δυο μεγάλα αστικά κέντρα της Ελλάδας μαζί με τη Θεσσαλία, διαθέτουν τις περισσότερες υποδομές και παροχές υπηρεσιών, ενώ σε αρκετά καλό επίπεδο κατηγοριοποιείται και η περιφέρεια Ηπείρου.

Σχήμα 5.26 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου της κατοικίας του περιφερειακού επιπέδου.

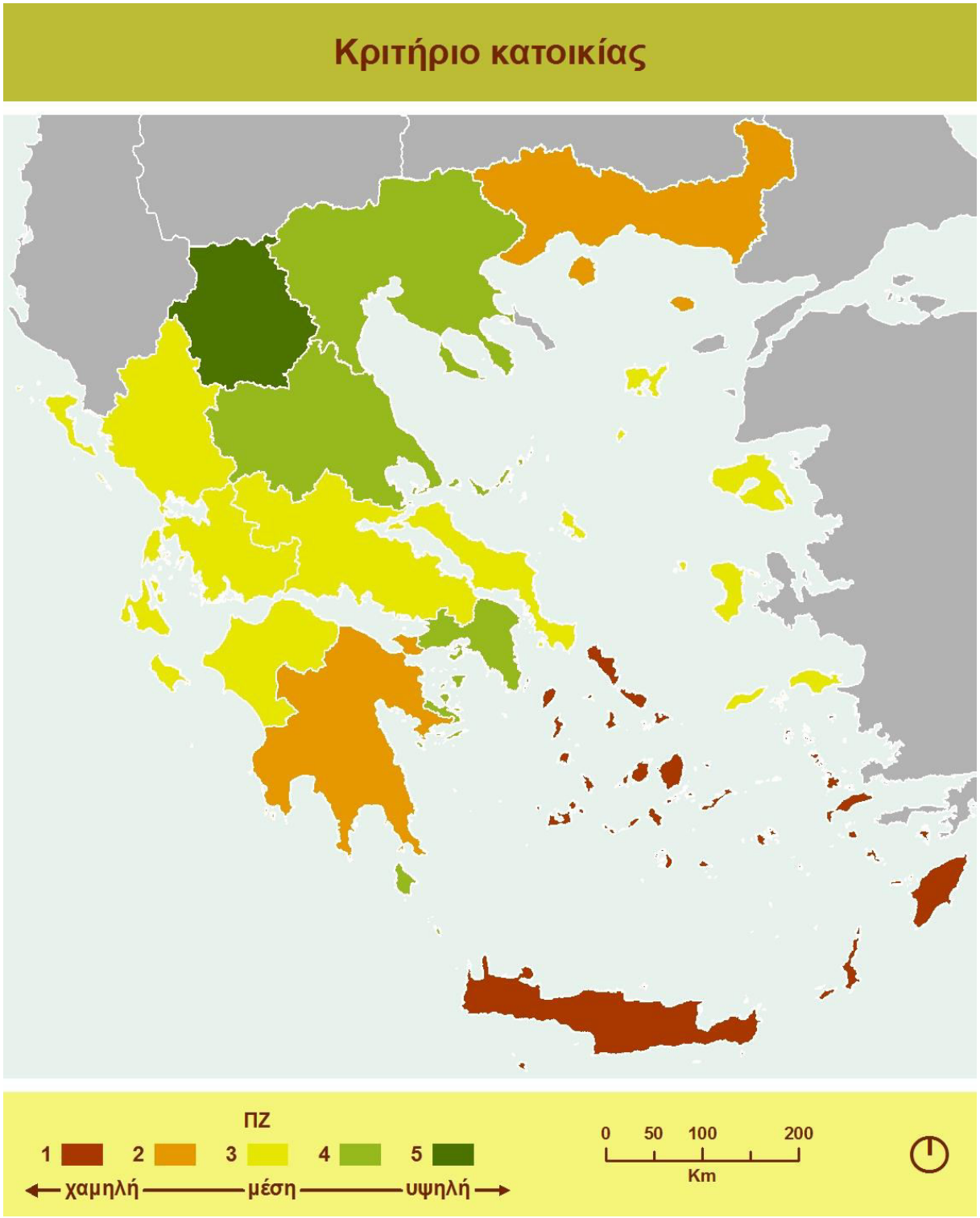

Στο κριτήριο της κατοικίας, στην ευνοϊκότερη κατηγορία βρίσκεται μόνο η περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, και ακολουθούν η Κεντρική Μακεδονία, η Θεσσαλία και η Αττική (βλ.

Σχήμα 5.26). Χαμηλή ποιότητα κατοικίας εμφανίζεται στη νότια και στη βορειοανατολική Ελλάδα, με την Κρήτη και τα νησιά του νοτίου Αιγαίου να μην εμφανίζουν καθόλου ευνοϊκές συνθήκες κατοικίας. Στις υπόλοιπες νησιωτικές περιφέρειες, στην κεντρική και την δυτική Ελλάδα η ποιότητα των κατοικιών φαίνεται να είναι σε μέτρια επίπεδα.

Σχήμα 5.27 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου του φυσικού περιβάλλοντος του περιφερειακού επιπέδου.

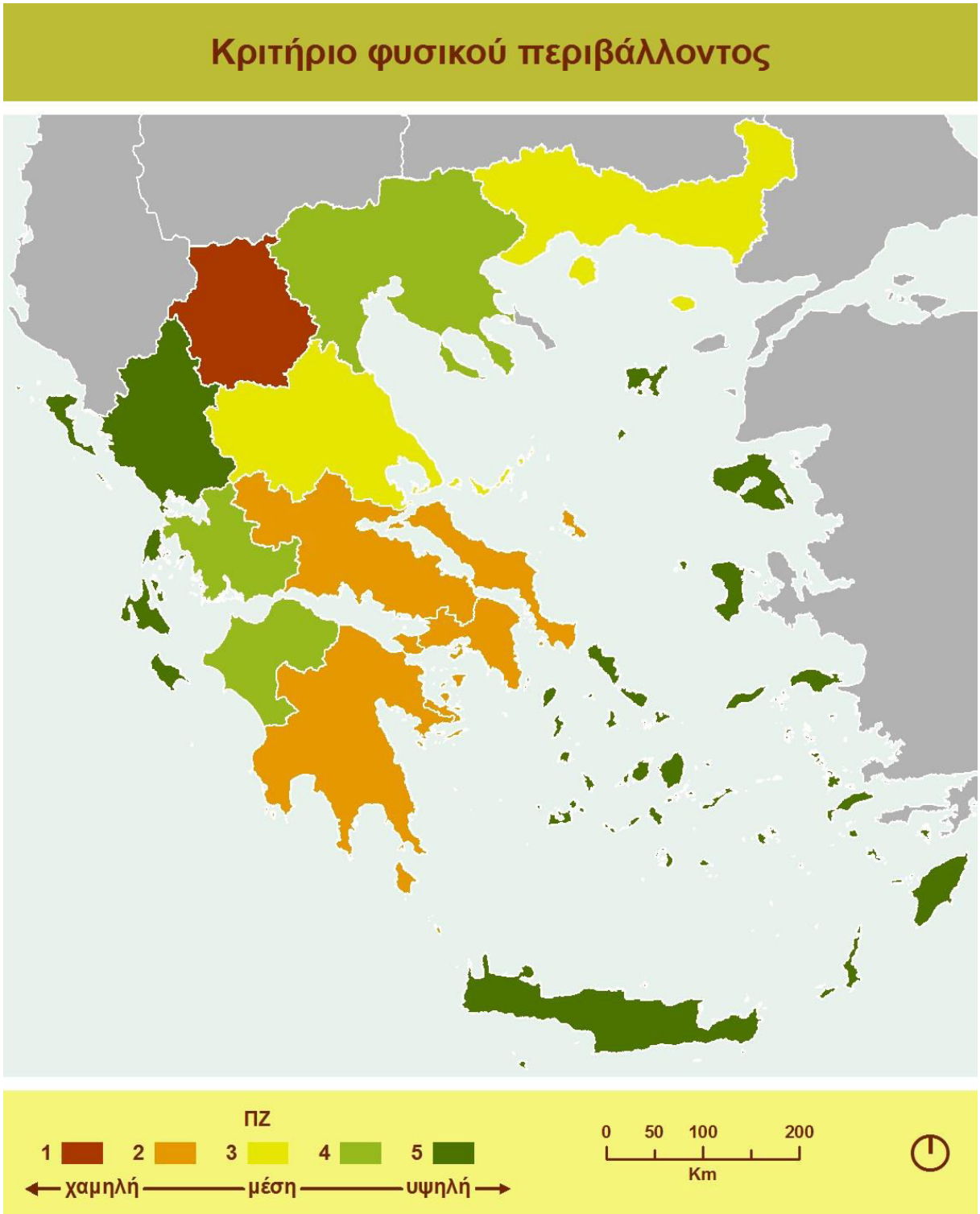

Όσον αφορά την ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος, το σύνολο της νησιωτικής Ελλάδας και η Ήπειρος φαίνεται να αποτελούν τις ιδανικότερες χωρικές μονάδες ως επιλογή

περιοχής μόνιμης κατοικίας (βλ. Σχήμα 5.27). Αντίθετα ακατάλληλη περιφέρεια για μόνιμη κατοικία από τη σκοπιά αυτού του κριτηρίου, κρίνεται η Δυτική Μακεδονία, η οποία εμφανίζει πολύ χαμηλή ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος. Μη ευνοϊκές συνθήκες κατοικίας δημιουργούνται και στις περιφέρειες της νοτιοανατολικής ηπειρωτικής Ελλάδας, που εμφανίζουν επίσης μειωμένα επίπεδα στο κριτήριο. Στην Θεσσαλία και στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, το φυσικό περιβάλλον κυμαίνεται σε μέτρια επίπεδα, ενώ οι περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας και της Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζουν αρκετά καλά επίπεδα.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των σύνθετων κριτηρίων, η περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης εμφανίζεται σε χαμηλά επίπεδα σε όλους τους τομείς. Σε μέτρια με χαμηλά επίπεδα στο σύνολο των κριτηρίων κυμαίνονται και οι περιφέρειες Δυτικής και Στερεάς Ελλάδας. Τα νησιά του Ιονίου εμφανίζουν επίσης χαμηλή ποιότητα σε όλα τα κριτήρια, με εξαίρεση αυτό του φυσικού περιβάλλοντος. Χαμηλή ποιότητα των κριτηρίων, εκτός από το οικονομικό, διακρίνεται γενικά και στην περιφέρεια Πελοποννήσου. Μεγάλες διαφοροποιήσεις μεταξύ των κριτηρίων εμφανίζει η περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, η οποία διαθέτει υψηλή ποιότητα κατοικίας και καλά κοινωνικά χαρακτηριστικά, αλλά πολύ χαμηλές τιμές στον οικονομικό τομέα και στην ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος. Αντίστοιχα, στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου διακρίνονται υψηλά οικονομικά επίπεδα και ποιότητα περιβάλλοντος, ενώ υστερεί αρκετά στο κοινωνικό κριτήριο και στον τομέα της κατοικίας. Τα νησιά του βορείου Αιγαίου εμφανίζουν επίσης υψηλή οικονομική ευημερία και ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος, αλλά δεν διαθέτουν υποδομές και καλή παροχή υπηρεσιών. Καλή ποιότητα υποδομών και υπηρεσιών, φυσικού περιβάλλοντος και κατοικίας διαθέτει η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, η οποία όμως κυμαίνεται σε χαμηλά κοινωνικο-οικονομικά επίπεδα. Εκτός από τον οικονομικό τομέα και το κριτήριο της κατοικίας, πολύ καλή ποιότητα συγκεντρώνει και η περιφέρεια Ηπείρου. Τέλος, διακυμάνσεις μεταξύ των κριτηρίων εντοπίζονται στη Θεσσαλία και στη Κρήτη, με την καλύτερη ποιότητα να την εμφανίζουν στον τομέα των υποδομών και του φυσικού περιβάλλοντος αντίστοιχα.

5.5 Αποτίμηση ποιότητας ζωής σε τοπική κλίμακα

Η ΑΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας αποκτά ακόμη περισσότερη σημασία στο τοπικό επίπεδο. Γενικά, όσο μεγαλύτερο είναι το γεωγραφικό επίπεδο αναφοράς της ΑΠΖ, τόσο μεγαλύτερη είναι και η γενίκευση των χαρακτηριστικών των επιμέρους περιοχών που συμβάλλουν στην αποτίμηση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια της λεπτομέρειας και των ιδιαιτεροτήτων που μπορεί να εμφανίζουν γεωγραφικά μικρότερες περιοχές. Άλλωστε στην Ελλάδα παρουσιάζονται μεγάλες ενδοπεριφερειακές ανομοιομορφίες, οι οποίες γίνονται ακόμη πιο έντονες στις περιφέρειες με νησιωτικό χαρακτήρα, στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές καθώς και στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου παρατηρούνται έντονες διαφοροποιήσεις στην ΠΖ και στην πρόσβαση των πολιτών σε υποδομές και υπηρεσίες, ιδίως στην παιδεία, την υγεία και την κοινωνική πρόνοια (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010γ, σελ. 4).

Η τοπική κλίμακα μπορεί να διακριθεί σε περισσότερα του ενός γεωγραφικά επίπεδα, από τα διοικητικά όρια των δήμων έως το επίπεδο της γειτονίας. Κατά τη μελέτη των παραμέτρων της ΠΖ σε μικρές χωρικές μονάδες δίνεται έμφαση στα τοπικά χαρακτηριστικά των περιοχών. Οι ιδιαιτερότητες που εμφανίζει κάθε περιοχή συμβάλλουν στην ΑΠΖ σε τοπική κλίμακα και την καταλληλότητα που εμφανίζει, συγκρινόμενη με άλλες, ως περιοχή μόνιμης κατοικίας. Συνεπώς, η ΑΠΖ σε επίπεδο γειτονίας αποκτά νόημα μόνο σε αστικές περιοχές, οι γειτονιές των οποίων μπορεί να εμφανίζουν διαφορετικά χαρακτηριστικά μεταξύ τους.

Στη παρούσα μελέτη, οι στόχοι της έρευνας σε αυτό το επίπεδο εστιάζουν στο χαμηλότερο διοικητικό επίπεδο των δήμων, στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες. Με την εφαρμογή του προγράμματος "Καλλικράτης", οι δήμοι αναδεικνύονται σε ισχυρές μονάδες τοπικής ανάπτυξης και ταυτόχρονα εξελίσσονται σε διαχειριστές υπηρεσιών, ιδίως στην καθημερινή ζωή των πολιτών και στην ποιότητά της (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010γ, σελ. 12). Παράλληλα με τη θεσμοθέτηση της σύστασης Επιτροπής Ποιότητας Ζωής στους δήμους άνω των 10.000 κατοίκων (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1818), η οποία είναι αρμόδια σε θέματα πολεοδομικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα, οι δήμοι συντελούν πλέον τους υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων σε ζητήματα που σχετίζονται με την ΠΖ στο τοπικό επίπεδο.

5.5.1 Περιοχή μελέτης

Περίπτωση μελέτης στην συγκριμένη έρευνα αποτελούν οι τοπικές και δημοτικές κοινότητες του δήμου Κατερίνης, όπως αυτός έχει συσταθεί με το πρόγραμμα "Καλλικράτης" (βλ. Πίνακα 5.7 και Σχήμα 5.28, σελ. 229). Χαρακτηριστικό των νέων δήμων του προγράμματος Καλλικράτης είναι ότι δεν παρουσιάζουν ομοιογένεια ως προς τα χαρακτηριστικά τους. Η συνύπαρξη πολλών ετερόκλητων χαρακτηριστικών εντός των ορίων ενός δήμου αποτελεί σύνηθες φαινόμενο. Έτσι συχνά παρατηρείται η συνύπαρξη μεγάλων αστικών περιοχών με αγροτική ενδοχώρα, ορεινές και παραθαλάσσιες εκτάσεις, αγροτικές και τουριστικές περιοχές (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 4). Ο δήμος Κατερίνης αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα "Μεγάλου Δήμου"[23] που εμφανίζει όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά.

Πίνακας 5.7 Διοικητική δομή του δήμου Κατερίνης.

Δήμος	Δημοτικές Ενότητες	Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες
Κατερίνης	Κατερίνης	Δημοτική Κοινότητα Κατερίνης
		Τοπική Κοινότητα Άνω Αγίου Ιωάννου
		Τοπική Κοινότητα Γανόχωρας
		Τοπική Κοινότητα Νεοκαισαρείας
		Δημοτική Κοινότητα Σβορώνου
	Ελαφίνας	Τοπική Κοινότητα Παλαιού Κεραμιδίου
		Τοπική Κοινότητα Αρωνά
		Τοπική Κοινότητα Ελάφου
		Τοπική Κοινότητα Εξοχής
		Τοπική Κοινότητα Καταλωνίων
		Τοπική Κοινότητα Λαγορράχης
		Τοπική Κοινότητα Μοσχοποτάμου
		Τοπική Κοινότητα Τριλόφου
	Κορινού	Δημοτική Κοινότητα Κορινού
		Τοπική Κοινότητα Κάτω Αγίου Ιωάννου
		Τοπική Κοινότητα Κούκκου
		Τοπική Κοινότητα Νέας Τραπεζούντος
		Τοπική Κοινότητα Σεβαστής
	Παραλίας	Δημοτική Κοινότητα Καλλιθέας
		Τοπική Κοινότητα Παραλίας
		Δημοτική Κοινότητα Περίστασης

[23] Σύμφωνα με την ομαδοποίηση των δήμων από την ΕΕΤΑΑ, για τη δημιουργία των πρότυπων ΟΕΥ (βλ. Κεφάλαιο 1), ο δήμος Κατερίνης ανήκει στην ομάδα "Περιφερειακοί, ηπειρωτικοί δήμοι / δήμοι Κρήτης και λοιποί νησιωτικοί δήμοι" και στην υποομάδα "Μεγάλοι δήμοι" αφού ο πληθυσμός του ξεπερνάει τους 60.000 κατοίκους.

(συνέχεια πίνακα 5.7)

Δήμος	Δημοτικές Ενότητες	Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες
Κατερίνης	Πέτρας	Τοπική Κοινότητα Μηλιάς
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου
		Δημοτική Κοινότητα Λόφου
		Τοπική Κοινότητα Μοσχοχωρίου
		Τοπική Κοινότητα Φωτεινών
	Πιερίων	Τοπική Κοινότητα Ρητίνης
		Τοπική Κοινότητα Βρίας
		Τοπική Κοινότητα Ελατοχωρίου

Σχήμα 5.28 Οι τοπικές και δημοτικές κοινότητες του δήμου Κατερίνης.

Πηγή: *ΕΛΣΤΑΤ, επεξεργασία με τη χρήση ΣΓΠ.*

Η περιοχή μελέτης, αποτελεί έναν από τους τρεις δήμους της περιφερειακής ενότητας Πιερίας, η οποία καταλαμβάνει το νοτιοδυτικό τμήμα της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Έχει συνολικό πληθυσμό 83.387 κατοίκους (απογραφή πληθυσμού 2001) και εκτείνεται σε 684 τ.χλμ., με κατεύθυνση δυτικοανατολική από τα Πιέρια Όρη μέχρι τις ακτές της Πιερίας (βλ. Σχήμα 5.29). Το ανατολικό τμήμα του δήμου το διασχίζει κατά μήκος, από το βορρά προς το νότο, η εθνική οδός Αθηνών-Θεσσαλονίκης και παράλληλα με αυτή ο κύριος σιδηροδρομικός άξονας της χώρας. Ο δήμος Κατερίνης, βρίσκεται σε κοντινή απόσταση από την πόλη της Θεσσαλονίκης, ενώ περιλαμβάνει και το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της περιφερειακής ενότητας Πιερίας, την Κατερίνη.

Σχήμα 5.29 Ο δήμος Κατερίνης.

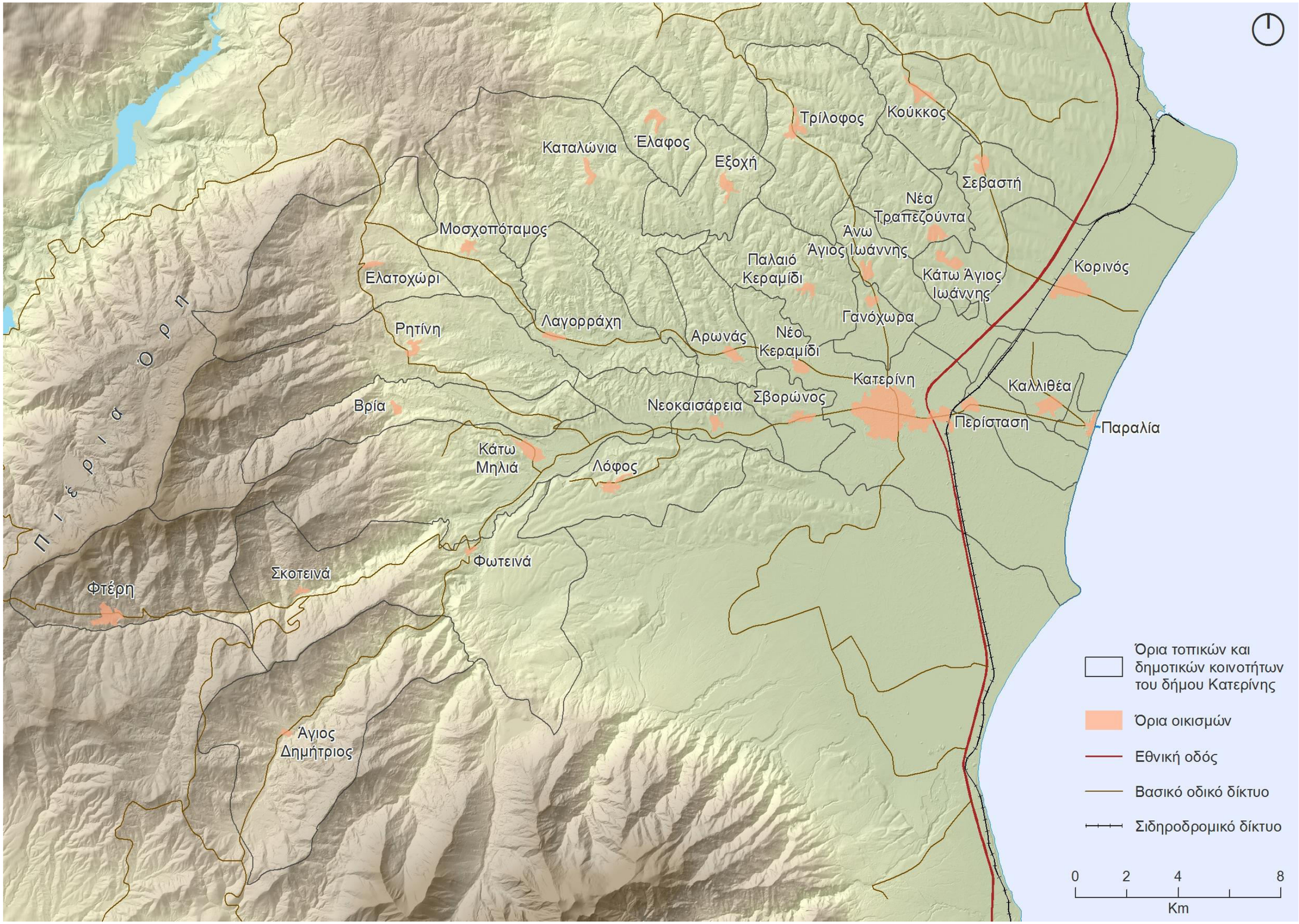

Η πόλη της Κατερίνης αποτελεί το διοικητικό, και όχι μόνο, κέντρο του δήμου και ανήκει διοικητικά στην ομώνυμη δημοτική κοινότητα. Η συγκεκριμένη δημοτική κοινότητα έχει πληθυσμό 53.418 κατοίκους, που αντιστοιχεί στο 64% του συνολικού πληθυσμού του δήμου (βλ. Πίνακα 5.8). Από 1.000 έως 4.000 κατοίκους εμφανίζουν οι κοινότητες Κορινού, Καλλιθέας, Περίστασης, Παραλίας, Σβορώνου, Λόφου και Ρητίνης, ενώ οι υπόλοιπες δεν ξεπερνούν τους 810 κατοίκους.

Πίνακας 5.8 Ο πληθυσμός και η έκταση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες	Μόνιμος πληθυσμός*	Έκταση (τ.χλμ.)**
Δημοτική Κοινότητα Κατερίνης	53.418	63,30
Τοπική Κοινότητα Άνω Αγίου Ιωάννου	477	8,46
Τοπική Κοινότητα Γανόχωρας	653	5,65
Τοπική Κοινότητα Νεοκαισαρείας	371	7,39
Δημοτική Κοινότητα Σβορώνου	2.179	9,24
Τοπική Κοινότητα Παλαιού Κεραμιδίου	732	18,74
Τοπική Κοινότητα Αρωνά	378	11,21
Τοπική Κοινότητα Ελάφου	584	10,74
Τοπική Κοινότητα Εξοχής	747	13,05
Τοπική Κοινότητα Καταλωνίων	461	46,78
Τοπική Κοινότητα Λαγορράχης	809	20,84
Τοπική Κοινότητα Μοσχοποτάμου	730	13,49
Τοπική Κοινότητα Τριλόφου	598	27,51
Δημοτική Κοινότητα Κορινού	4.141	31,74
Τοπική Κοινότητα Κάτω Αγίου Ιωάννου	703	11,80
Τοπική Κοινότητα Κούκκου	522	11,80
Τοπική Κοινότητα Νέας Τραπεζούντος	554	6,64
Τοπική Κοινότητα Σεβαστής	737	9,53
Δημοτική Κοινότητα Καλλιθέας	2.762	12,38
Τοπική Κοινότητα Παραλίας	1.220	2,05
Δημοτική Κοινότητα Περίστασης	2.168	9,82
Τοπική Κοινότητα Μηλιάς	1.657	76,24
Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου	838	51,05
Δημοτική Κοινότητα Λόφου	2.190	20,63
Τοπική Κοινότητα Μοσχοχωρίου	486	7,78
Τοπική Κοινότητα Φωτεινών	725	63,18
Τοπική Κοινότητα Ρητίνης	1.541	53,96
Τοπική Κοινότητα Βρίας	396	20,53
Τοπική Κοινότητα Ελατοχωρίου	610	38,46

Πηγή: *(*) ΕΛΣΤΑΤ, 2001, (**) επεξεργασία με τη χρήση ΣΓΠ.*

Η μεγαλύτερη σε έκταση κοινότητα του δήμου είναι η τοπική κοινότητα Μηλιάς, με έκταση που φτάνει τα 76 τ.χλμ., ενώ στα 2 τ.χλμ. περίπου είναι η έκταση της τοπικής κοινότητας Παραλίας, η οποία αποτελεί την μικρότερη σε έκταση κοινότητα. Κατά μήκος της παράκτιας ζώνης της κοινότητας Παραλίας, εξαπλώνεται ο ένας και μοναδικός ομώνυμος οικισμός της. Η Παραλία, που αποτελεί και το φυσικό επίνειο της πόλης της Κατερίνης, κατά τους θερινούς μήνες μετατρέπεται σε πόλο έλξης τουρισμού, ο πληθυσμός της πολλαπλασιάζεται και εμφανίζει έντονα χαρακτηριστικά αστικότητας. Γενικά, η πλειοψηφία των κοινοτήτων του δήμου είναι αγροτικού χαρακτήρα, με εξαίρεση τις δημοτικές κοινότητες Κατερίνης και Περίστασης, καθώς η τελευταία αποτελεί προέκταση του αστικού ιστού της Κατερίνης.

Μεγάλες εκτάσεις των ανατολικών κοινοτήτων του δήμου, διατελούν μέρος των Πιέριων Ορέων. Οι περιοχές αυτές είναι ιδιαίτερα δυσπρόσιτες, με έντονες κλίσεις και πυκνά δάση. Ωστόσο, τα Πιέρια με τις κοιλάδες, την ποικιλόμορφη βλάστηση, τους καταρράκτες και την απεριόριστη θέα στο κάμπο της Κατερίνης και τον Θερμαϊκό κόλπο, προσφέρουν ένα μοναδικό τοπίο φυσικού κάλλους. Στα βορειοδυτικά Πιέρια, στην κοινότητα Ελατοχωρίου, υπάρχει το χιονοδρομικό κέντρο Ελατοχωρίου, από τη λειτουργία του οποίου το 2001, η περιοχή γνώρισε ραγδαία αγροτουριστική ανάπτυξη.

Γενικά, ο δήμος Κατερίνης χαρακτηρίζεται από έντονες αντιθέσεις. Οι μεγάλοι ορεινοί όγκοι, οι εκτενείς παραλίες, οι πεδιάδες, οι αγροτικές περιοχές, η έντονα τουριστικοποιημένη παράκτια ζώνη, οι παραδοσιακοί οικισμοί και το μεγάλο αστικό κέντρο που συγκεντρώνει όλες τις δημόσιες υπηρεσίες είναι μερικές από τις αντιθέσεις αυτές. Συνεπώς, εντοπίζονται περιοχές με τελείως διαφορετικά χαρακτηριστικά μεταξύ τους, που παρουσιάζουν έντονο ενδιαφέρον στην ΑΠΖ που προσφέρουν στους κατοίκους τους ως περιοχές μόνιμης κατοικίας.

5.5.2 Εφαρμογή μεθοδολογίας

Στο επίπεδο αυτό, εντοπίστηκε μεγάλη έλλειψη δεδομένων όσον αφορά το σύνολο των παραμέτρων της ΑΠΖ. Έτσι, εκτός από τις μεταβλητές που αφορούν τα διαθέσιμα δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ και άλλων φορέων, χρησιμοποιήθηκαν επιπλέον δείκτες που δημιουργήθηκαν με τη χρήση ΣΓΠ. Συγκεκριμένα, ορισμένοι παράγοντες της ΠΖ που παρέχει ο χώρος σε τοπικό επίπεδο, μπορούν να εκτιμηθούν από χωρικές μεταβλητές, όπως για παράδειγμα η εγγύτητα σε σημεία ειδικού ενδιαφέροντος.

Ένα άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίστηκε, αφορούσε τη συνοχή των δεδομένων ως προς το έτος αναφοράς. Όπως και στο περιφερειακό επίπεδο, τα αντίστοιχα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από την ΕΛΣΤΑΤ αφορούν την απογραφή του πληθυσμού του 2001, που αποτελεί και την τελευταία απογραφή με δημοσιευμένα αποτελέσματα.

Οι τομείς που συνθέτουν την ΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας σε τοπικό επίπεδο διαφοροποιούνται ελάχιστα από αυτούς των προηγούμενων επιπέδων. Συγκεκριμένα, ο κοινωνικός και οικονομικός τομέας συμπτύσσονται σε έναν, στο κοινωνικοοικονομικό προφίλ, ενώ προστίθεται και ο τομέας του πολιτιστικού περιβάλλοντος (βλ. Πίνακα 5.9), ο οποίος αφορά την δυνατότητα των κατοίκων μιας περιοχής να αναπτύξουν πολιτιστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Πίνακας 5.9 Οι τομείς με τους αντίστοιχους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΑΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας σε τοπικό επίπεδο.

Τομείς				
Κοινωνικο-οικονομικό προφίλ	**Πολιτιστικό περιβάλλον**	**Υποδομές και υπηρεσίες**	**Ποιότητα κατοικίας**	**Ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος**
Ανεργία	Πρόσβαση σε χώρους αναψυχής/ψυχα-γωγίας	Πρόσβαση σε νοσοκομεία	Ποιότητα κατοικιών	Ατμοσφαιρική ρύπανση
Ατομικά επαγγέλματα	Πρόσβαση σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος	Πρόσβαση σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Είδος κατοικιών	Ηχορύπανση
Μορφωτικό επίπεδο	Πρόσβαση στην ακτογραμμή	Πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες, υποδομές λιανικού εμπορίου και περιοχές εργασίας	΄Υπαρξη νέων κατοικιών	Κάλυψη γης
Εγκληματικότητα		Πρόσβαση σε αθλητικές εγκαταστάσεις	Μέγεθος κατοικιών	
		Διάθεση ευρυζωνικού δικτύου		

Οι παράγοντες που διαμορφώνουν τον κάθε τομέα του τοπικού επιπέδου, διαφοροποιούνται αρκετά σε σχέση με τα προηγούμενα επίπεδα, με εξαίρεση τον τομέα της κατοικίας. Και σε αυτή τη περίπτωση, οι λόγοι για την διαφοροποίηση των μεταβλητών αφορούν τη χωρική κλίμακα και την διαθεσιμότητα των δεδομένων.

Για παράδειγμα, στο τοπικό επίπεδο δεν υπάρχουν διαθέσιμα οικονομικά δεδομένα, τα οποία αποτελούν βασική παράμετρο της ΑΠΖ. Σε αυτή τη περίπτωση πραγματοποιήθηκε συνδυασμός των μεταβλητών των ατομικών επαγγελμάτων και του μορφωτικού επιπέδου, οι οποίες συσχετίζονται άμεσα με το οικονομικό προφίλ της περιοχής. Η μεταβλητή των ατομικών επαγγελμάτων αντικατοπτρίζει παράλληλα και τις συνθήκες εργασίας των εργαζόμενων κατοίκων της περιοχής μελέτης, καθώς το εργασιακό περιβάλλον αποτελεί σημαντικό μέρος της καθημερινότητας των ανθρώπων. Συνεπώς, ως μεταβλητές που εκτιμούν τους παράγοντες του κοινωνικοοικονομικού προφίλ, επιλέχθηκαν τα ποσοστά της ανεργίας, των διευθυντών και των ανώτερων διοικητικών στελεχών στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, των ανειδίκευτων εργατών και των συναφών επαγγελμάτων και το ποσοστό των κατόχων πτυχίου ανώτατων ιδρυμάτων εκπαίδευσης, μεταπτυχιακού διπλώματος και διδακτορικού τίτλου.

Στο κοινωνικοοικονομικό προφίλ, έλλειψη δεδομένων παρουσιάστηκε και στα επίπεδα εγκληματικότητας, η οποία ωστόσο αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα στην ΑΠΖ. Για το λόγο αυτό προσεγγίστηκε συγκριτικά μεταξύ των χωρικών μονάδων, από άλλα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στις επόμενες παραγράφους.

Οι παράγοντες του πολιτιστικού περιβάλλοντος και των υποδομών και υπηρεσιών, προσδιορίζονται από δείκτες εγγύτητας σε αντίστοιχα σημεία ενδιαφέροντος, οι οποίοι εκτιμήθηκαν με την καταγραφή της μέσης χρονοαπόστασης πρόσβασης σε αυτά. Ως εκ τούτου, στο πολιτιστικό περιβάλλον περιλαμβάνονται η πρόσβαση σε χώρους αναψυχής και ψυχαγωγίας, σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος όπως οι αρχαιολογικοί χώροι, τα μνημεία κ.ά. και η πρόσβαση στην ακτογραμμή. Γενικά, τα αρχαιολογικά μνημεία, οι παραδοσιακοί οικισμοί και άλλα στοιχεία πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς συντελούν στην προώθηση μιας ελκυστικής "εικόνας" της περιοχής η οποία συμβάλλει στην αύξηση του τουρισμού και κατ' επέκταση στην αύξηση της οικονομικής ανάπτυξης. Την ίδια συμβολή έχουν και οι παράκτιες περιοχές, οι οποίες αποτελούν κατεξοχήν πόλους έλξης τουρισμού, δραστηριοτήτων αναψυχής κ.λπ.

Στον τομέα των υποδομών και των υπηρεσιών, τα σημεία ενδιαφέροντος αφορούν τις υπηρεσίες υγείας, τις υποδομές εκπαίδευσης, τις αθλητικές εγκαταστάσεις, τις δημόσιες υπηρεσίες και τις υποδομές λιανικού εμπορίου. Ως σημεία πρόσβασης για τις παραπάνω υπηρεσίες επιλέχθηκαν όσα προσφέρουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες, όπως τα νοσοκομεία για τις υπηρεσίες υγείας και τα κλειστά αθλητικά κέντρα για τις αθλητικές εγκαταστάσεις. Όσον αφορά την πρόσβαση σε υπηρεσίες εκπαίδευσης, επιλέχθηκαν μόνο οι σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς, στο τοπικό επίπεδο που εξετάζεται, σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης διαθέτουν όλες οι χωρικές ενότητες. Επιπλέον, στον τομέα των τεχνικών υποδομών εντάσσεται και η κάλυψη του ευρυζωνικού δικτύου υψηλών ταχυτήτων. Η σύνδεση στο ευρυζωνικό δίκτυο εγγυάται την πρόσβαση όλων των πολιτών στην πληροφορία και τα συστήματα επικοινωνίας. Επίσης, η χρήση του ευρυζωνικού δικτύου επιφέρει σημαντικές αλλαγές σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων όπως στην εκπαίδευση και την έρευνα, την πληροφόρηση, τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και τις εμπορικές συναλλαγές (Craglia κ.ά., 2004, σελ. 4-6).

Οι παράγοντες του τομέα της κατοικίας προσεγγίζονται από τις ίδιες μεταβλητές του αντίστοιχου τομέα του περιφερειακού επιπέδου, καθώς και στο τοπικό επίπεδο το μέγεθος και η ποιότητα των κατοικιών αποτελούν ιδιαίτερα σημαντικές συνιστώσες στην ΑΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας.

Όσον αφορά την ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος, εμφανίστηκε επίσης έλλειψη στη διαθεσιμότητα δεδομένων που αφορούν την ατμοσφαιρική ρύπανση και την ηχορύπανση. Όπως και στην περίπτωση της εγκληματικότητας, οι δυο αυτές παράμετροι θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικές στην ΑΠΖ και για το λόγω αυτό εκτιμώνται μέσα από άλλα χαρακτηριστικά που εμφανίζουν οι περιοχές. Τέλος, στον τομέα του φυσικού περιβάλλοντος περιλαμβάνεται ο παράγοντας της κάλυψης γης ο οποίος εκτιμάται από τα ποσοστά των αστικών και δασικών εκτάσεων. Το σύνολο των δασικών εκτάσεων δεν αποτελούν μόνο βασικό παροχέα οξυγόνου αλλά συμβάλλουν στη μείωση του θορύβου, στον περιορισμό της άμεσης και έμμεσης ακτινοβολίας και στην απορρόφηση των ρύπων. Αντίθετα, η επέκταση του αστικού χώρου και των βιομηχανικών χρήσεων συμβάλλει αρνητικά στην βιωσιμότητα του φυσικού περιβάλλοντος και κατ' επέκταση στην ΠΖ (Li και Weng, 2007, σελ. 250-252).

Σχετικά με τις πηγές συγκέντρωσης των μεταβλητών, τα δεδομένα του κοινωνικοοικονομικού προφίλ, εκτός από τα επίπεδα εγκληματικότητας, και του τομέα της κατοικίας, συλλέχθηκαν από την βάση δεδομένων της ΕΛΣΤΑΤ (http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-database) (Παράρτημα IV.7). Ο δείκτης πυκνότητας του

ευρυζωνικού δικτύου προέκυψε από χωρικά δεδομένα της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) που αφορούν την κάλυψη του δικτύου, παράλληλα με τη χρήση της τεχνολογίας των ΣΓΠ. Με αντίστοιχη διαδικασία προέκυψαν και τα ποσοστά των δασικών και των αστικών από το χωρικό υπόβαθρο της κάλυψης γης του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ). Εξειδικευμένες λειτουργίες χωρικής ανάλυσης των ΣΓΠ αξιοποιήθηκαν για την δημιουργία δευτερογενών μεταβλητών και τον τελικό υπολογισμό των χρονοαποστάσεων πρόσβασης σε υποδομές και υπηρεσίες. Τέλος, στις περιπτώσεις των επιπέδων εγκληματικότητας, ατμοσφαιρικής και ηχητικής ρύπανσης που δεν βρέθηκαν διαθέσιμα δεδομένα, εφαρμόστηκε η διαδικασία της άμεσης ταξινόμησης/ζωνοποίησης των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων, με τη χρήση κανόνων επιλογής από τις δευτερογενείς μεταβλητές. Η διαδικασία αυτή ακολουθήθηκε λαμβάνοντας υπόψη ειδικά χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες που εμφανίζουν οι περιοχές, σε σχέση με παράγοντες που διαμορφώνουν τις τρεις αυτές παραμέτρους.

Όλες οι διαδικασίες που πραγματοποιήθηκαν στο ΣΓΠ για την παραγωγή των δευτερογενών μεταβλητών, περιγράφονται αναλυτικά στο στάδιο την δημιουργίας της χωρικής βάσης δεδομένων και της οργάνωσης του ΣΓΠ.

Έπειτα, σχεδιάστηκαν τα κριτήρια ΑΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας για το τοπικό επίπεδο. Τα σύνθετα κριτήρια αντιστοιχούν στους επιμέρους τομείς που συνδέονται με την ΠΖ, με τη σύνθεση των μεταβλητών που τους διαμορφώνουν (βλ. Πίνακα 5.10), και σε κάθε ένα από αυτά εφαρμόστηκε η διαδικασία της αναλυτικής ιεράρχησης. Με την ολοκλήρωση των συγκρίσεων ανά ζεύγη των μεταβλητών κάθε κριτηρίου (βλ. Παράρτημα IV.8), αποδόθηκε σε κάθε μια ο βαθμός σημαντικότητας που της αναλογεί. Στην συνέχεια πραγματοποιήθηκε ο έλεγχος της συνέπειας των συντελεστών βαρύτητας που προέκυψαν, και τα αποτελέσματα της όλης διαδικασίας παρουσιάζονται στον πίνακα 5.10. Οι πίνακες με τις συγκρίσεις των μεταβλητών των κριτηρίων για το τοπικό επίπεδο παρουσιάζονται στο Παράρτημα IV.8.

Η απόδοση της σχετικής σημαντικότητας κάθε μεταβλητής, βασίστηκε κυρίως στην εμπειρία που συγκεντρώθηκε από την έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε με την χρήση ερωτηματολογίων στην περιοχή μελέτης (βλ. Κεφάλαιο 6).

Πίνακας 5.10 Οι συντελεστές βαρύτητας των μεταβλητών των σύνθετων κριτηρίων του τοπικού επιπέδου.

Τοπικό επίπεδο	
Κοινωνικο-οικονομικό κριτήριο	**Σ.Β.**
% Ανεργίας	0,09
% Διευθυντών και ανώτερων διοικητικών στελεχών στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα	0,21
% Ανειδίκευτων εργατών και συναφών επαγγελμάτων	0,16
% Κατόχων πτυχίου ανώτατων ιδρυμάτων εκπαίδευσης, κατόχων μεταπτυχιακού διπλώματος και διδακτορικού τίτλου	0,13
Επίπεδα εγκληματικότητας	0,41
Κριτήριο πολιτιστικού περιβάλλοντος	**Σ.Β.**
Ευκολία πρόσβασης σε χώρους αναψυχής/ψυχαγωγίας	0,59
Ευκολία πρόσβασης σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος	0,16
Ευκολία πρόσβασης στην ακτογραμμή	0,25
Κριτήριο υποδομών και υπηρεσιών	**Σ.Β.**
Ευκολία πρόσβασης σε νοσοκομεία	0,48
Ευκολία πρόσβασης σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	0,23
Ευκολία πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, υποδομές λιανικού εμπορίου και περιοχές εργασίας	0,14
Ευκολία πρόσβασης σε αθλητικές εγκαταστάσεις	0,05
Δείκτης πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου	0,10
Κριτήριο κατοικίας	**Σ.Β.**
% Κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις	0,48
% Μονοκατοικιών	0,29
% Κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000	0,14
τ.μ. κατοικίας ανά άτομο	0,09
Κριτήριο φυσικού περιβάλλοντος	**Σ.Β.**
Επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης	0,43
Επίπεδα ηχητικής ρύπανσης	0,30
% Δασικών εκτάσεων	0,17
% Αστικών εκτάσεων	0,10

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της στάθμισης των μεταβλητών των σύνθετων κριτηρίων, ακολούθησε η οργάνωση του ΣΓΠ, η δημιουργία των δευτερογενών μεταβλητών που αναφέρθηκαν παραπάνω και η σύνδεση τους με τις τοπικές και δημοτικές κοινότητες του δήμου Κατερίνης.

Αρχικά, πραγματοποιήθηκε η δημιουργία του δείκτη πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου, τα ποσοστά των αστικών και δασικών εκτάσεων και η εκτίμηση της ευκολίας πρόσβασης σε νοσοκομεία, αθλητικές εγκαταστάσεις, πολιτιστικά σημεία ενδιαφέροντος και στην ακτογραμμή.

Δείκτης πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου

Για τον υπολογισμό του δείκτη πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου χρησιμοποιήθηκε το χωρικό υπόβαθρο του ευρυζωνικού δικτύου ταχυτήτων του Γεωγραφικού Συστήματος Ευρυζωνικότητας της ΕΕΤΤ (mapsrv7.terra.gr/eettutilitiesSAS). Όπως φαίνεται στο Σχήμα 5.30, οι ταχύτητες του ευρυζωνικού δικτύου ομαδοποιούνται σε τέσσερις κατηγορίες των 1-4 Mbps, 4-8 Mbps, 8-16 Mbps και 16-24 Mbps. Βάσει αυτού, υπολογίστηκε το μήκος (σε μέτρα) του ευρυζωνικού δικτύου ανά ταχύτητα και ανά τοπική-δημοτική κοινότητα του δήμου Κατερίνης, αξιοποιώντας λειτουργίες χωρικής ανάλυσης των ΣΓΠ (βλ. Παράρτημα IV.9). Στη συνέχεια υπολογίστηκε η πυκνότητα του μήκους του δικτύου κάθε ομάδας ταχυτήτων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, για κάθε χωρική μονάδα. Στο επόμενο στάδιο και προκειμένου να συνυπολογιστεί στον δείκτη η διαφοροποίηση των ταχυτήτων, πραγματοποιήθηκε καταμερισμός βαρών ανά ομάδα ταχυτήτων, το άθροισμα των οποίων ισούται με 1 (βλ. Πίνακα 5.11). Τέλος, κάθε τιμή πυκνότητας ανά ταχύτητα σταθμίστηκε με τον αντίστοιχο συντελεστή βαρύτητας και το άθροισμά τους απέδωσε την τιμή του δείκτη ευρυζωνικού δικτύου για κάθε τοπική-δημοτική κοινότητα της περιοχής μελέτης.

Σχήμα 5.30 Το ευρυζωνικό δίκτυο ανά ομάδα ταχύτητας στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες του δήμου Κατερίνης.

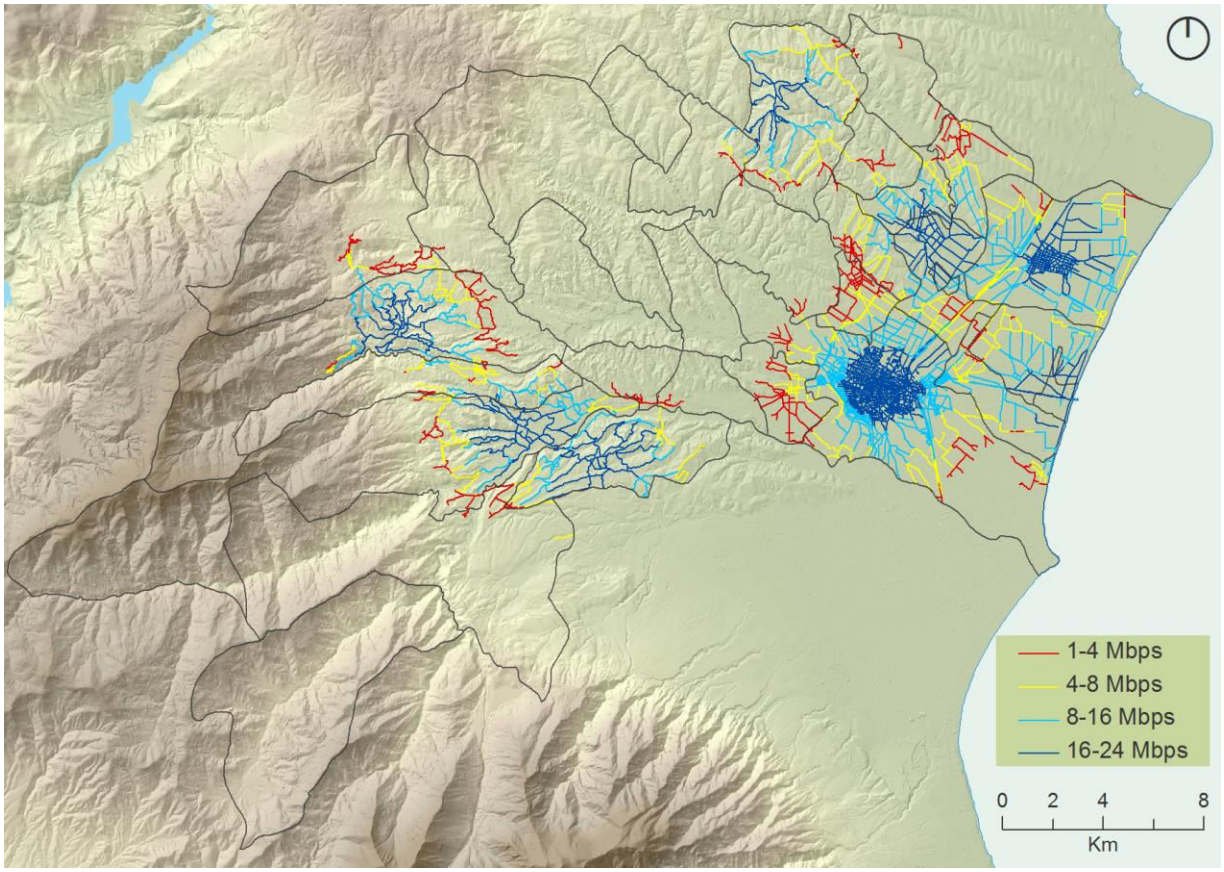

Πηγή: *ΕΕΤΤ, 2014 (mapsrv7.terra.gr/eettutilitiesSAS), επεξεργασία με τη χρήση ΣΓΠ.*

Πίνακας 5.11 Τιμές βαρύτητας των ομάδων ταχυτήτων του ευρυζωνικού δικτύου.

Ομάδες ταχυτήτων	Τιμές βαρύτητας
1-4	0,1
4-8	0,2
8-16	0,3
16-24	0,4

Ποσοστά αστικών και δασικών εκτάσεων.

Τα ποσοστά των αστικών και δασικών εκτάσεων των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, υπολογίστηκαν από τις χωρικές ενότητες της κάλυψης γης (ilots) του ΟΠΕΚΕΠΕ. Όπως φαίνεται στο Σχήμα 5.31, οι μεγαλύτερες περιοχές δασικών εκτάσεων εντοπίζονται στον ορεινό όγκο των Πιερίων, ενώ αντίθετα οι αστικές εκτάσεις αυξάνονται στην πεδιάδα της Κατερίνης και στην παράκτια ζώνη του δήμου. Το ακριβές ποσοστό των εκτάσεων ανά τοπική και δημοτική κοινότητα προέκυψε αξιοποιώντας λειτουργίες των ΣΓΠ. Συγκεκριμένα, από τις χωρικές ενότητες της κάλυψης γης υπολογίστηκε το εμβαδόν των αστικών και των δασικών εκτάσεων ανά κοινότητα, το οποίο προσαρμόστηκε σε ποσοστό επί της συνολικής έκτασης κάθε κοινότητας (βλ. Παράρτημα IV.7).

Σχήμα 5.31 Οι αστικές και δασικές εκτάσεις ανά τοπική και δημοτική κοινότητα του δήμου Κατερίνης.

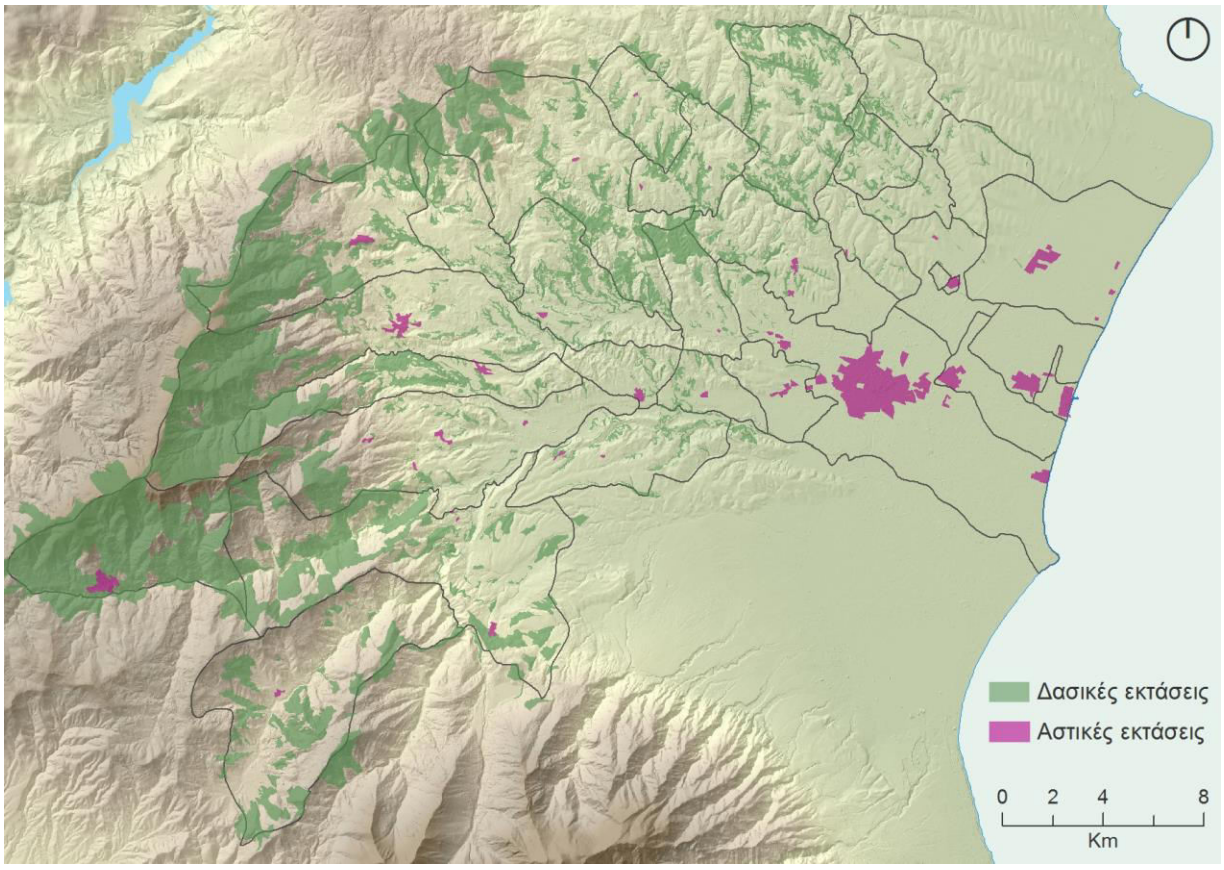

Πηγή: *ΟΠΕΚΕΠΕ, 2011.*

Μέσες χρονοαποστάσεις πρόσβασης

Για την εκτίμηση της ευκολίας πρόσβασης σε νοσοκομεία, αθλητικές εγκαταστάσεις, πολιτιστικά σημεία ενδιαφέροντος και στην ακτογραμμή υπολογίστηκαν οι μέσες χρονοαποστάσεις πρόσβασης στα αντίστοιχα σημεία. Για τον υπολογισμό τους πραγματοποιήθηκε χωρική ανάλυση κόστους απόστασης (Cost Distance), με την οποία προσδιορίζεται ο χρόνος που απαιτείται για να φτάσει κάποιος από ένα σημείο-θέση σε ένα σημείο-στόχο (http://resources.arcgis.com/en/help/main/10.2/index.html#/Cost_Distance/009z00000018000000).

Η ανάλυση του κόστους απόστασης βασίζεται σε μια επιφάνεια κόστους, η οποία αποτελεί την επιφάνεια καταγραφής του κόστους μετακίνησης από μια θέση προς έναν ή περισσότερους προορισμούς και προκύπτει από το συνδυασμό των παραγόντων που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του χρόνου μετακίνησης στο χώρο. Στη παρούσα εργασία, για τη δημιουργία της επιφάνειας κόστους συνυπολογίζονται δυο παράμετροι: α) ο χρόνος μετακίνησης εντός κι εκτός του οδικού δικτύου, προκειμένου να καλυφθεί το σύνολο της έκτασης των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων και β) η κλίση του εδάφους, η οποία επηρεάζει την κίνηση πάνω σε οποιαδήποτε επιφάνεια.

Ο χρόνος μετακίνησης καθορίζεται από το μέσο μετακίνησης και από την κατηγορία του οδικού δικτύου, όταν πρόκειται για κίνηση πάνω σε αυτό. Κατά συνέπεια, η μετακίνηση εντός οδικού δικτύου ορίζεται με τροχοφόρο όχημα, ενώ για τις περιοχές εκτός οδικού δικτύου η μετακίνηση βασίζεται στην πεζοπορία. Στην συνέχεια, ορίζεται η ταχύτητα με την οποία μπορεί να κινηθεί ένα όχημα σε κάθε κατηγορία οδικού δικτύου και η αντίστοιχη ταχύτητα ενός πεζού εκτός οδικού δικτύου. Στην συγκεκριμένη μελέτη, ο καθορισμός των ταχυτήτων βασίστηκε στα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια ταχύτητας του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ) για την κατηγορία των επιβατηγών οχημάτων (Υπουργείο Μεταφορών & Επικοινωνιών, 2009, σελ. 62), λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τους περιορισμούς που μπορεί να εμφανίζονται σε ειδικά τμήματα του οδικού δικτύου (βλ. Πίνακα 5.12). Στο σχήμα 5.32 παρουσιάζεται η κατηγοριοποίηση του οδικού δικτύου της περιοχής μελέτης ανά ταχύτητα κίνησης σε αυτό. Για την μετακίνηση εκτός οδικού δικτύου χρησιμοποιήθηκε η ταχύτητα των 5 χλμ./ώρα που αντιστοιχεί στη μέση ταχύτητα που αναπτύσσει ένας πεζός με κανονικό βηματισμό.

Πίνακας 5.12 Τιμές βαρύτητας των ομάδων ταχυτήτων του ευρυζωνικού δικτύου.

Κατηγορία οδικού δικτύου	Ταχύτητα κίνησης
Εθνική οδός	120 χλμ./ώρα
Πρωτεύον οδικό δίκτυο	100 χλμ./ώρα
Δευτερεύον οδικό δίκτυο	80 χλμ./ώρα
Αγροτικό οδικό δίκτυο και οδικό δίκτυο εντός κατοικημένων περιοχών	50 χλμ./ώρα

Πηγή: *Υπουργείο Μεταφορών & Επικοινωνιών, 2009, σελ. 62, προσωπική επεξεργασία..*

Σχήμα 5.32 Το οδικό δίκτυο ανά τοπική και δημοτική κοινότητα του δήμου Κατερίνης.

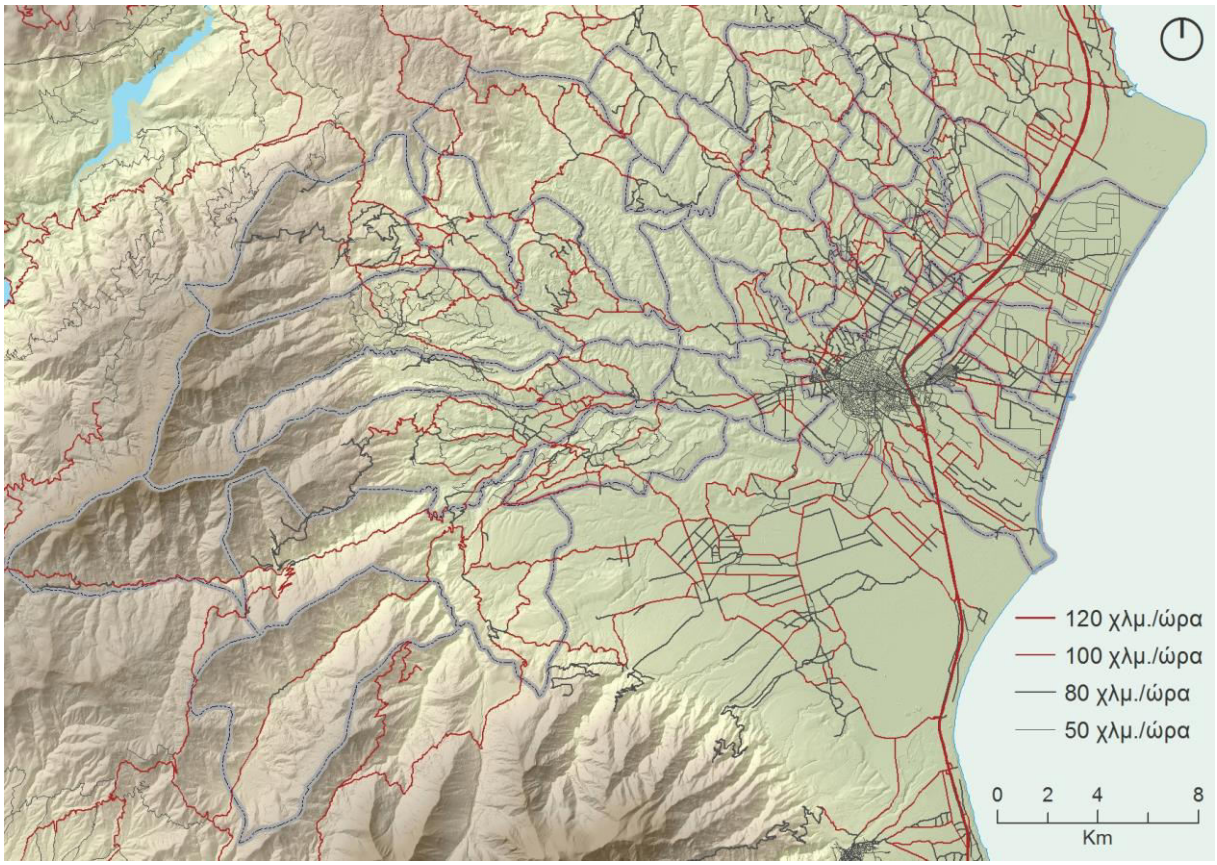

Έπειτα, από το Ψηφιακό Μοντέλο Εδάφους[24] (ΨΜΕ) δημιουργήθηκε η επιφάνεια των κλίσεων (βλ. Σχήμα 5.33), με βάση την οποία καθορίζονται τα επίπεδα επιβράδυνσης στην κίνηση. Οι κλίσεις κατηγοριοποιήθηκαν σε 5 κλάσεις, όπου η πρώτη κατηγορία αντιστοιχεί σε πολύ ομαλές κλίσεις και η πέμπτη κατηγορία στις πολύ έντονες κλίσεις. Στην συνέχεια, καθορίστηκε το ποσοστό επιβράδυνσης στην ταχύτητα της κίνησης που πραγματοποιείται σε

[24] Το ΨΜΕ της περιοχής μελέτης που χρησιμοποιήθηκε στη παρούσα εργασία, με μέγεθος ψηφίδας 5x5 μέτρα, διατέθηκε από την Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.

κάθε κατηγορία κλίσεων (βλ. Πίνακα 5.13). και η επιφάνεια κλίσεων επαναταξινομήθηκε με βάση αυτές τις τιμές.

Σχήμα 5.33 Οι κλίσεις των εδαφών ανά τοπική και δημοτική κοινότητα του δήμου Κατερίνης.

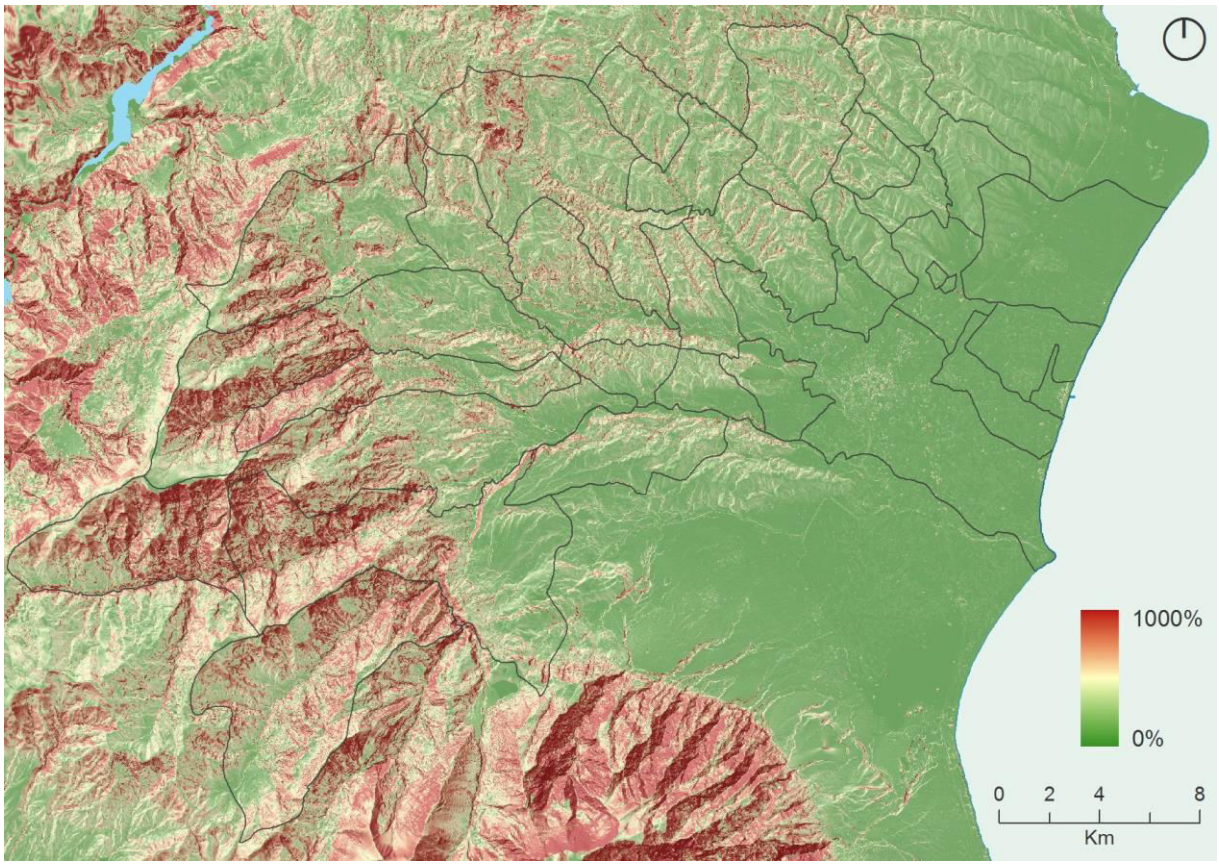

Πηγή: *Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση, επεξεργασία με τη χρήση ΣΓΠ.*

Πίνακας 5.13 Απόδοση επιβράδυνσης ανά κατηγορία κλίσεων.

Κατηγορία κλίσεων	Ποσοστό επιβράδυνσης
0% – 5%	0%
5% - 25%	20%
25% - 50%	50%
50% - 100%	100%
> 100%	500%

Συνδυάζοντας το επίπεδο των ταχυτήτων εντός κι εκτός οδικού δικτύου, με την επιφάνεια που ορίζει τη διαφοροποίηση της ταχύτητας ανάλογα με την κλίση, δημιουργείται η

επιφάνεια κόστους (βλ. Σχήμα 5.34), η οποία απαιτείται για την υλοποίηση του αλγορίθμου cost distance που ακολουθεί στη διαδικασία της χωρικής ανάλυσης των μέσων χρονοαποστάσεων.

Σχήμα 5.34 Η επιφάνεια κόστους μετακίνησης εντός κι εκτός δικτύου.

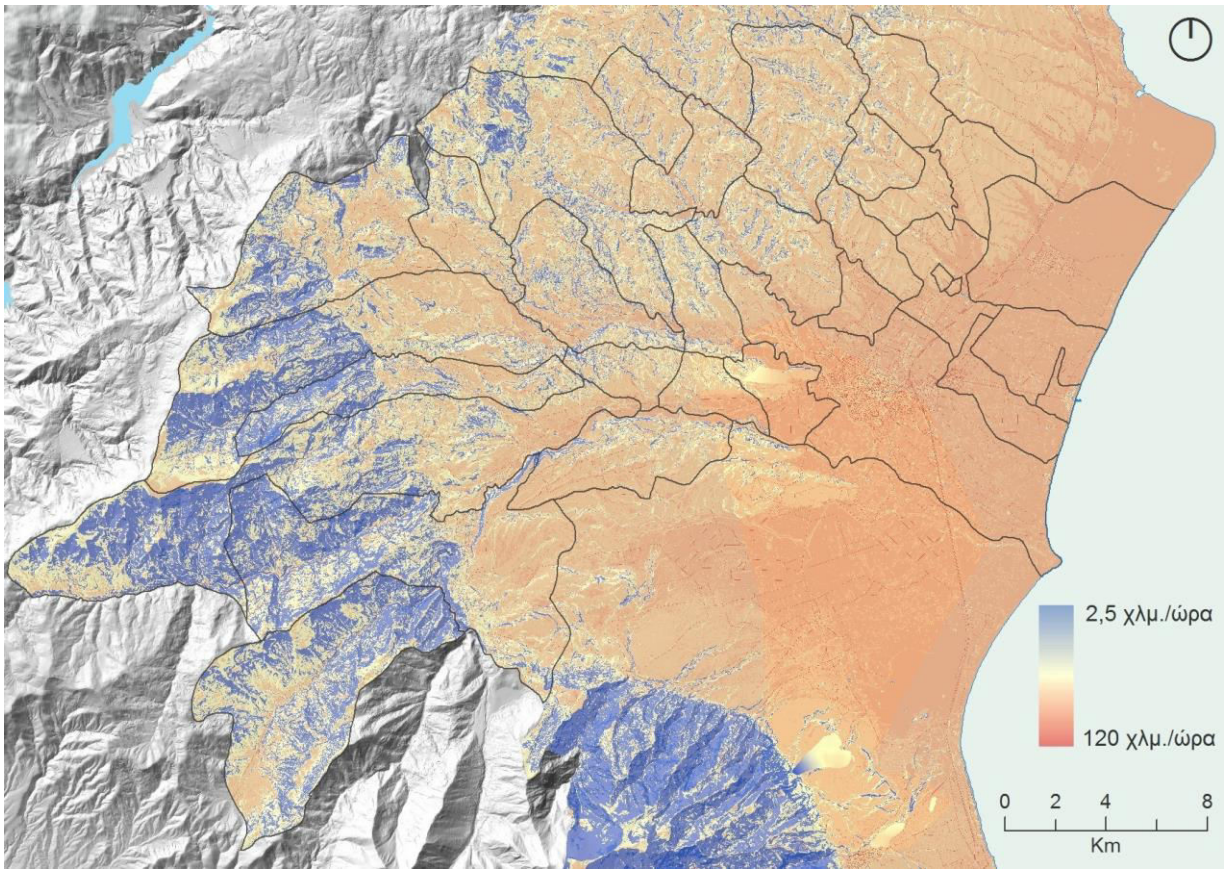

Ο συγκεκριμένος αλγόριθμος υπολογίζει το ελάχιστο κόστος που χρειάζεται για τη μετάβαση από οποιοδήποτε σημείο της επιφάνειας προς ένα ή περισσότερα σημεία προορισμού (http://resources.arcgis.com/en/help/main/10.2/index.html#//009z000000250000 00). Για την υλοποίηση του αλγορίθμου απαιτείται η επιφάνεια κόστους που υπολογίστηκε προηγουμένως και οι θέσεις των σημείων ενδιαφέροντος προς τα οποία επιθυμείται η μετάβαση. Οι ακριβείς συντεταγμένες των σημείων ενδιαφέροντος υπολογίστηκαν μέσω του Google Earth και αφορούν το γενικό νοσοκομείο Κατερίνης, το κλειστό αθλητικό κέντρο Κατερίνης, αρχαιολογικούς χώρους, παραδοσιακούς οικισμούς και μοναστήρια ως σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος, ενώ η ακτογραμμή προήλθε από το όριο του χωρικού υποβάθρου της Ελλάδας. Στην επιλογή τόσο των σημείων όσο και του ορίου της ακτογραμμής δεν υπήρξε περιορισμός όσον αφορά την χωροθέτησή τους εντός των ορίων του

δήμου Κατερίνης, καθώς τα διοικητικά όρια δεν εμποδίζουν στην μετακίνηση του πληθυσμού προς οποιαδήποτε σημεία ενδιαφέροντος.

Ο αλγόριθμος εφαρμόστηκε 4 φορές, ορίζοντας κάθε φορά ως θέσεις τα παραπάνω σημεία για τον υπολογισμό των αντίστοιχων μέσων χρονοαποστάσεων πρόσβασης. Αποτέλεσμα της διαδικασίας είναι τέσσερις επιφάνειες όπου για κάθε σημείο της περιοχής μελέτης έχει υπολογιστεί το ελάχιστο συσσωρευμένο κόστος απόστασης (σε λεπτά) για τα αντίστοιχα σημεία προορισμού. Στα σχήματα 5.35, 5.36, 5.37 και 5.38 (σελ. 247-248) παρουσιάζονται οι χρονοαποστάσεις πρόσβασης στα αντίστοιχα σημεία ενδιαφέροντος, με τη χρήση ισόχρονων καμπύλων, οι οποίες προέκυψαν από τις παραπάνω επιφάνειες.

Ο λόγος για τον οποίον επιλέχθηκε η μέθοδος με τον αλγόριθμο του cost distance και όχι η μέθοδος υπολογισμού χρονοαποστάσεων σε δίκτυο με network analyst, αφορά τη δυνατότητα λειτουργίας της πρώτης σε επιφάνεια εντός και εκτός δικτύου, σε αντίθεση με τη δεύτερη κατά την οποία πραγματοποιείται ανάλυση μόνο πάνω στο οδικό δίκτυο. Επιπλέον, στη συγκεκριμένη εργασία δίνεται έμφαση στη δημιουργία ζωνών και όχι στην απόλυτη ακρίβεια των αποτελεσμάτων.

Σχήμα 5.35 Οι χρονοαποστάσεις πρόσβασης στο γενικό νοσοκομείο Κατερίνης.

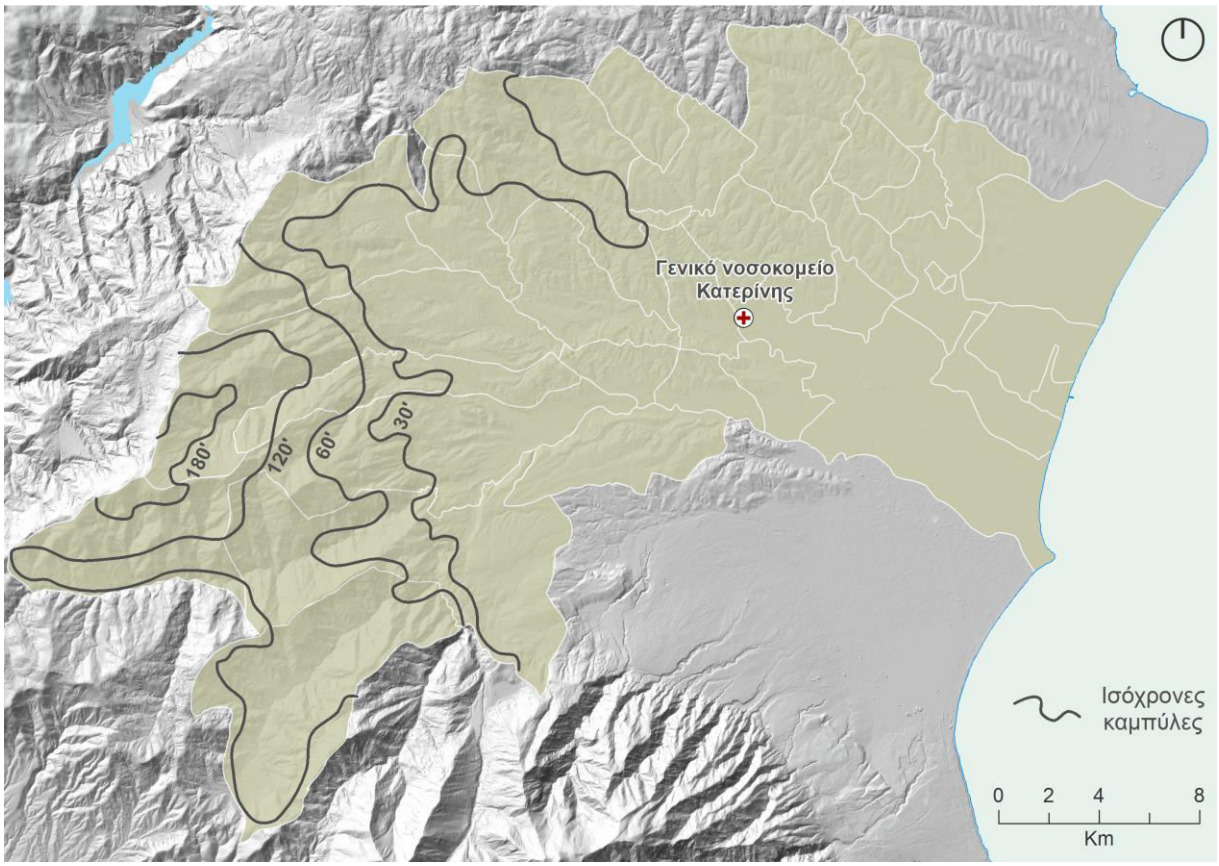

Σχήμα 5.36 Οι χρονοαποστάσεις πρόσβασης στο κλειστό αθλητικό κέντρο Κατερίνης.

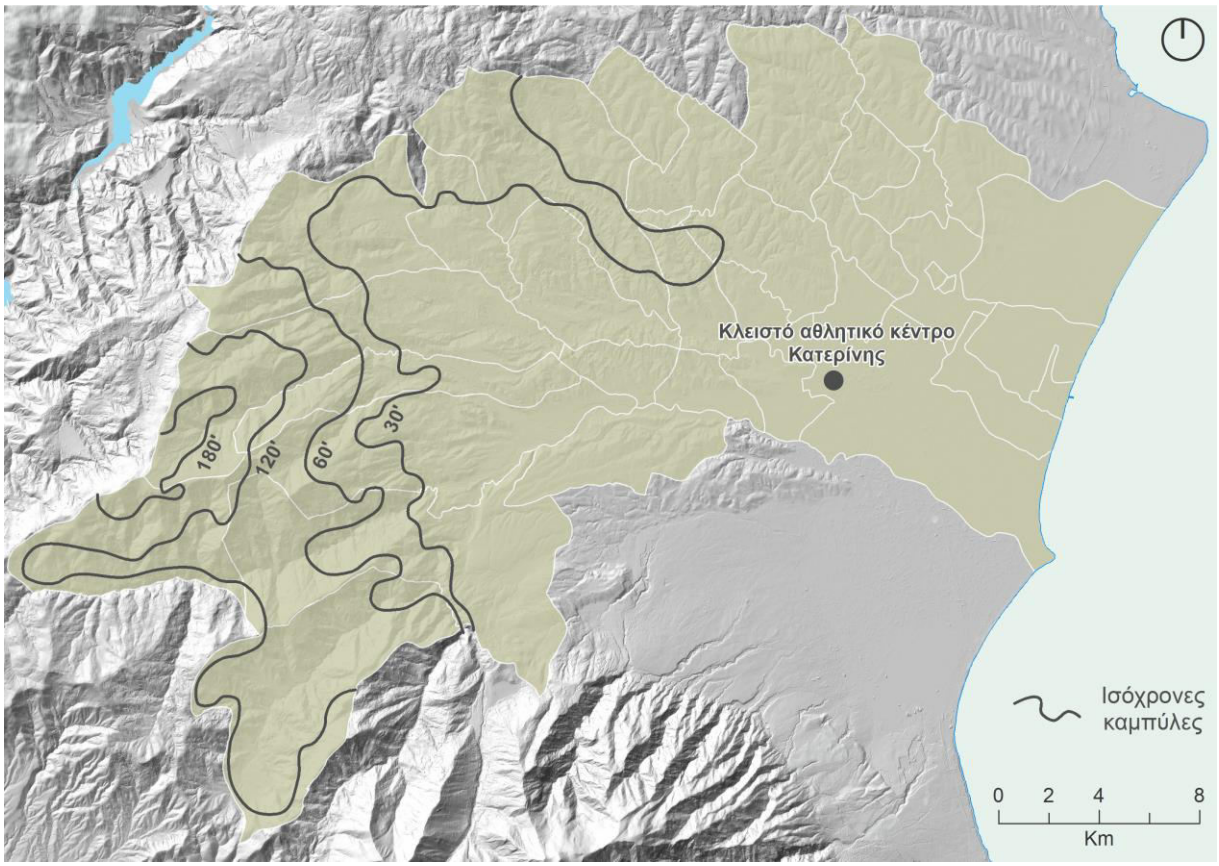

Σχήμα 5.37 Οι χρονοαποστάσεις πρόσβασης στα σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος.

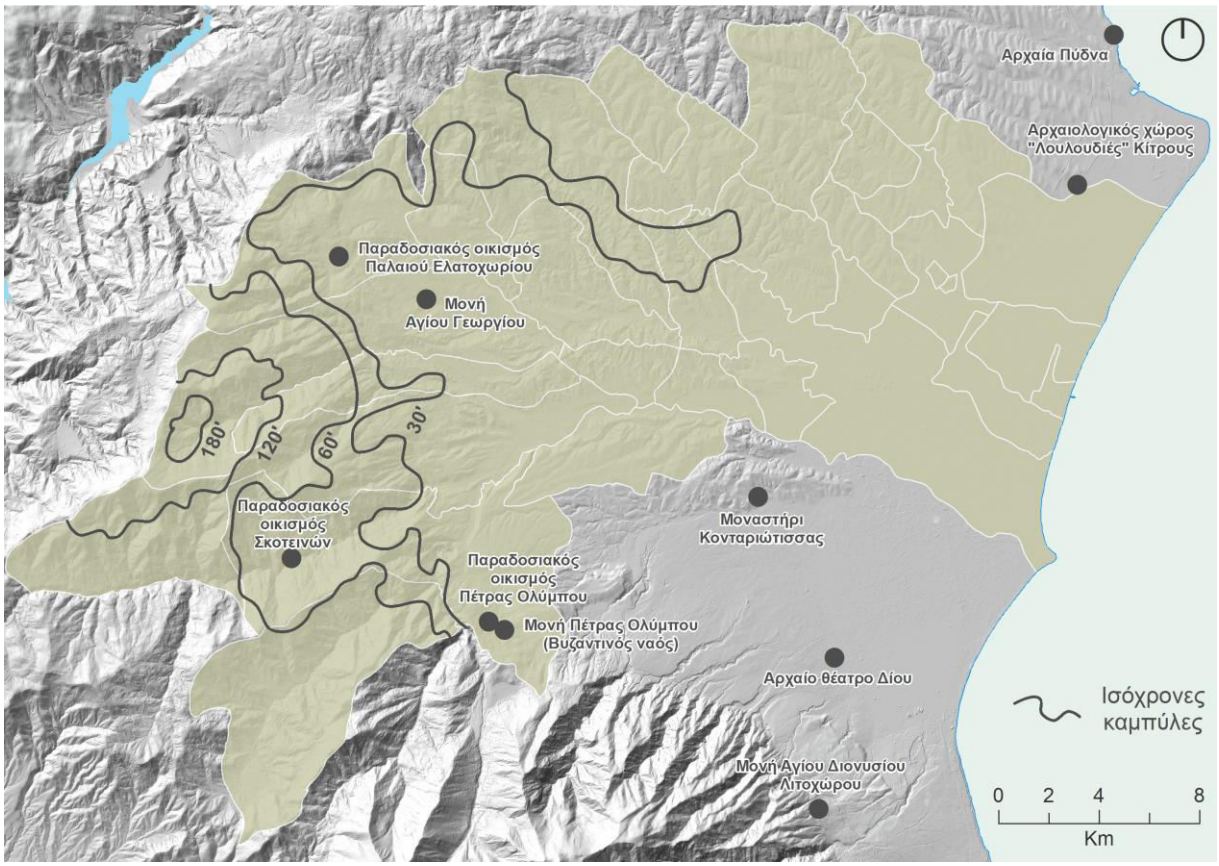

Σχήμα 5.38 Οι χρονοαποστάσεις πρόσβασης στην ακτογραμμή.

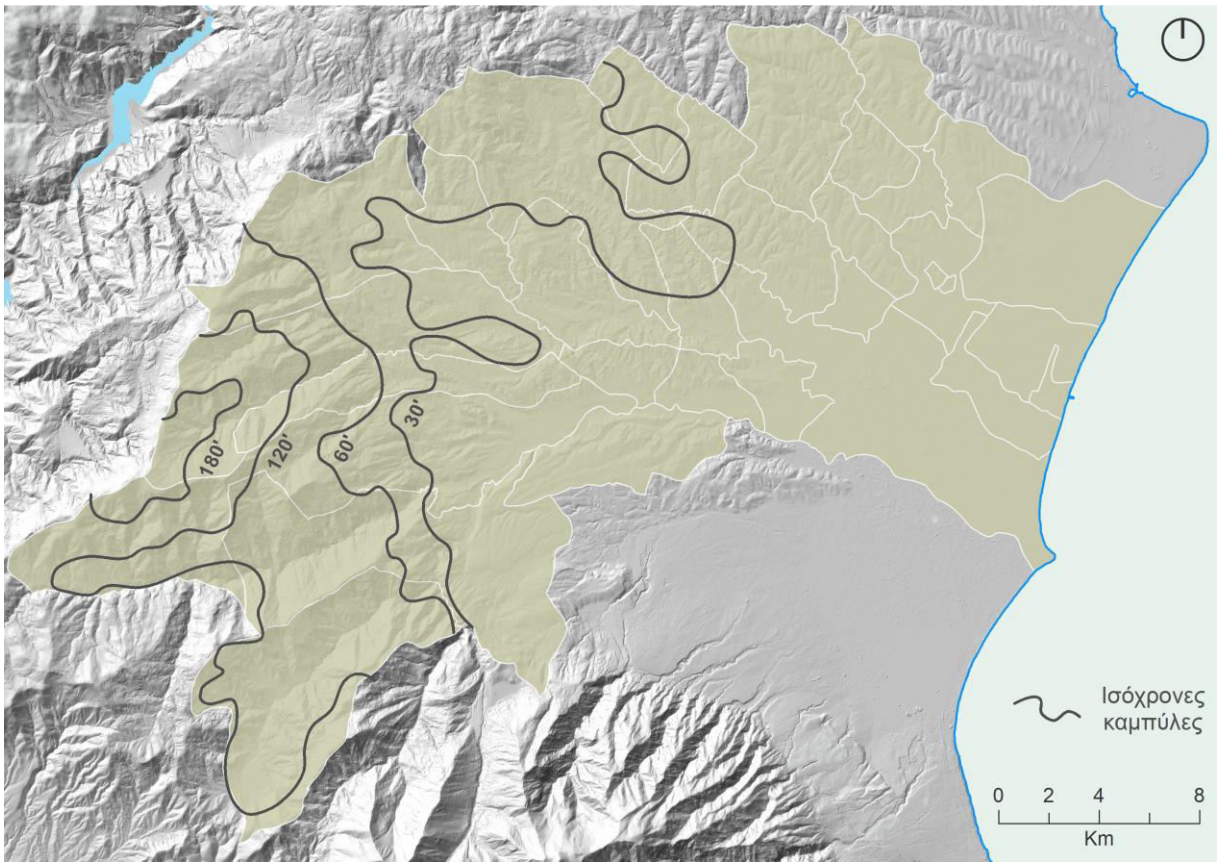

Τέλος, για κάθε τοπική και δημοτική κοινότητα υπολογίστηκαν οι τιμές του μέσου χρόνου πρόσβασης προς τα εκάστοτε σημεία ενδιαφέροντος, για τα σύνθετα κριτήρια των υποδομών και υπηρεσιών και του πολιτιστικού περιβάλλοντος τα οποία απαρτίζουν (βλ. Παράρτημα IV.7).

Για την προσβασιμότητα σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δημόσιες υπηρεσίες, υπηρεσίες λιανικού εμπορίου, περιοχές εργασίας και σε χώρους αναψυχής και διασκέδασης εφαρμόστηκε η διαδικασία της άμεσης ταξινόμησης/ζωνοποίησης των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων. Η διαδικασία αυτή επιλέχθηκε λόγω του ότι οι υπηρεσίες αυτές εμφανίζουν ιδιαιτερότητα ως προς την συγκέντρωσή τους σε περιορισμένες και συγκεκριμένες χωρικές ενότητες και ως προς τον περιορισμό μετακίνησης λόγω έλλειψης δρομολογίων των μέσων μαζικής μεταφοράς. Βάσει αυτών, ο μέσος χρόνος πρόσβασης δεν αποτελεί λειτουργική μεταβλητή για την ταξινόμηση των χωρικών ενοτήτων. Η διαδικασία της άμεσης ταξινόμησης ακολουθήθηκε και για τα επίπεδα εγκληματικότητας, ατμοσφαιρικής ρύπανσης και ηχορύπανσης, για τα οποία δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα. Η λεπτομέρεια με την οποία ταξινομήθηκαν οι τοπικές και δημοτικές κοινότητες βάσει των παραπάνω παραμέτρων περιγράφεται στο στάδιο που ακολουθεί, της ταξινόμησης των μεταβλητών.

Σύμφωνα με την μεθοδολογία, η ταξινόμηση των μεταβλητών αφορά την κατηγοριοποίηση των τιμών τους σε ενιαία τακτική κλίμακα εύρους 1-5, με τη μέθοδο της φυσικής κατανομής (βλ. Παράρτημα IV.10). Στα σχήματα που ακολουθούν (Σχήματα 5.39-5.49, σελ. 250-271) απεικονίζεται η κατηγοριοποίηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων με βάση τις μεταβλητές των κριτηρίων, όπως διαμορφώθηκαν με τη διαδικασία της ταξινόμησης.

Σχήμα 5.39 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει των κοινωνικοοικονομικών μεταβλητών.

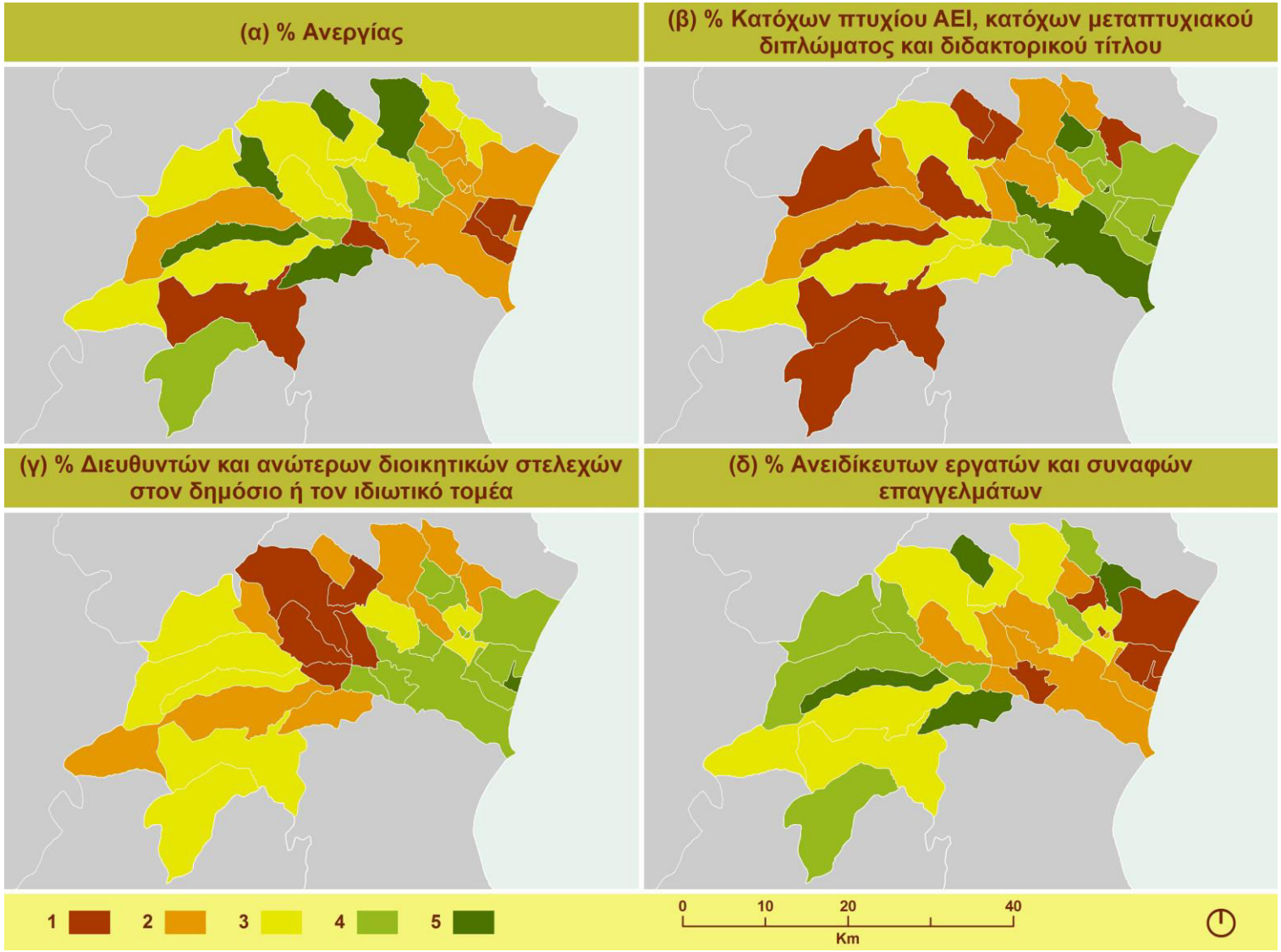

Στο πρώτο σχήμα (Σχήμα 5.39) παρουσιάζεται η ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών ενοτήτων του δήμου Κατερίνης βάσει των κοινωνικοοικονομικών μεταβλητών. Οι χωρικές μονάδες εμφανίζουν έντονη διαφοροποίηση μεταξύ των μεταβλητών.

Τα επίπεδα της ανεργίας φαίνεται να είναι μεγαλύτερα στις κοινότητες ανατολικά του δήμου, μεταξύ των οποίων οι περισσότερο αστικοποιημένες κοινότητες και οι κοινότητες της παράκτιας ζώνης (βλ. Σχήμα 5.39α). Αντίθετα, πολύ μικρότερα επίπεδα ανεργίας εντοπίζονται σε αρκετές αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες.

Όσον αφορά το μορφωτικό επίπεδο, διακρίνεται μια μεγάλη ζώνη στα ανατολικά του δήμου όπου τα ποσοστά των κατόχων πτυχίων ανώτερης εκπαίδευσης είναι υψηλά (βλ. Σχήμα 5.39β). Στις υπόλοιπε κοινότητες, τα αντίστοιχα ποσοστά είναι ιδιαίτερα χαμηλά, με εξαίρεση τις κοινότητες Μηλιάς, Λόφου, Μοσχοχωρίου, Καταλωνίων και Γανόχωρας που τα επίπεδα των αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης είναι μέτρια.

Η ίδια ζώνη ευνοϊκότητας στις ανατολικές χωρικές ενότητες, εντοπίζεται και στα ποσοστά των διευθυντών και ανώτερων διοικητικών στελεχών (βλ. Σχήμα 5.39γ). Χαμηλότερα επίπεδα διακρίνονται στις ορεινές κοινότητες και στο βόρειο τμήμα του δήμου, με τις κοινότητες Καταλωνίων, Εξοχής, Λαγορράχης, Μοσχοχωρίου και Αρωνά να δημιουργούν έναν θύλακα με ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα.

Η αντίστροφη εικόνα παρουσιάζεται στο χάρτη των ποσοστών των ανειδίκευτων εργατών (βλ. Σχήμα 5.39δ). Αρκετές ορεινές και αγροτικού χαρακτήρα περιοχές παρουσιάζουν χαμηλά ποσοστά ανειδίκευτων εργατών, ενώ στις πεδινές και παράκτιες κοινότητες τα αντίστοιχα ποσοστά είναι μεγαλύτερα. Ιδιαίτερα μεγάλο πλήθος ανειδίκευτων εργατών διακρίνεται στις κοινότητες Νέας Τραπεζούντας, Κορινού, Καλλιθέας, Παραλίας και Σβορώνου.

Σχήμα 5.40 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει των επιπέδων εγκληματικότητας.

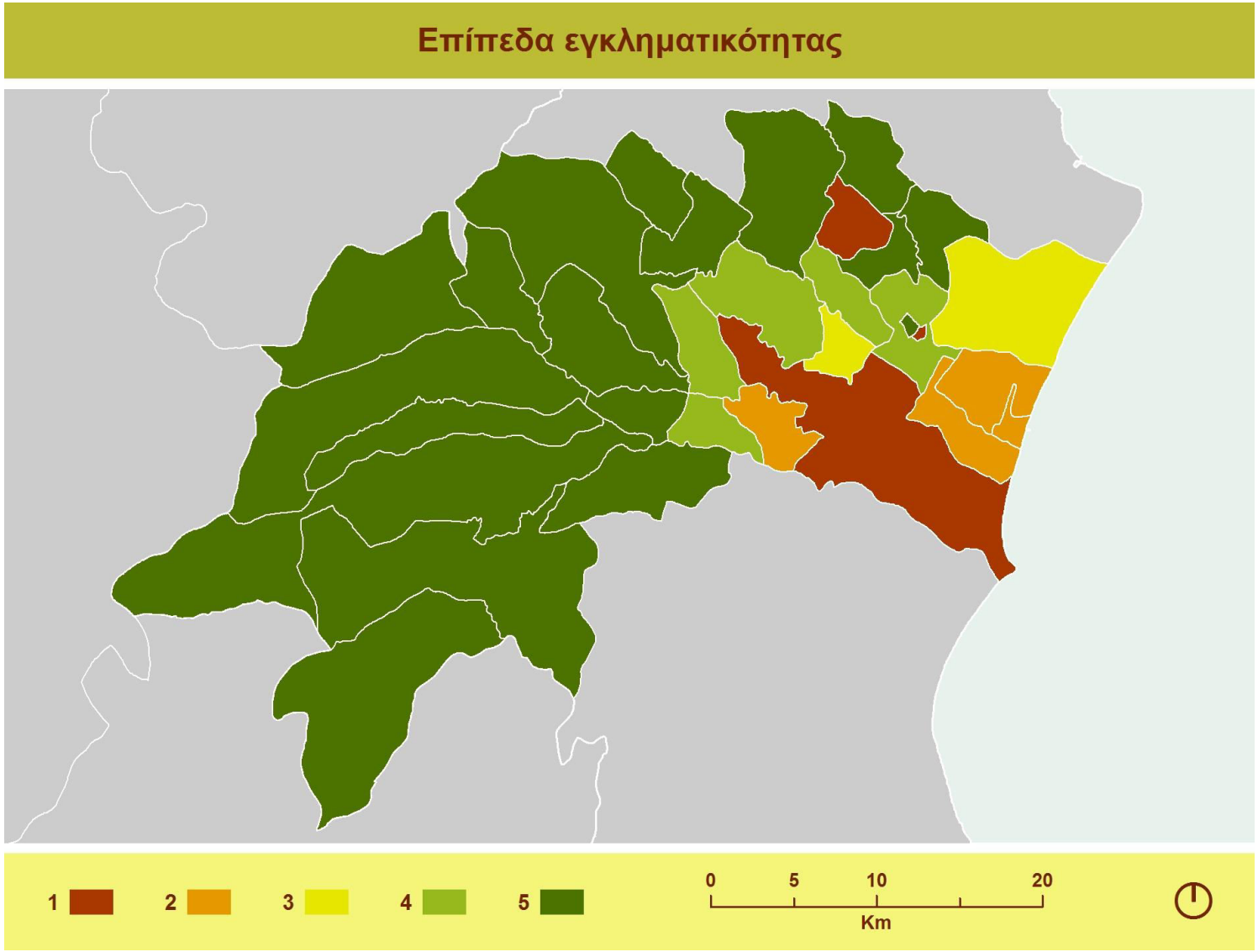

Όσον αφορά την εγκληματικότητα, οι τοπικές και δημοτικές κοινότητες κατηγοριοποιήθηκαν συγκριτικά μεταξύ τους με τη διαδικασία της άμεσης ταξινόμησης. Η ταξινόμηση βασίστηκε σε σχετικές πληροφορίες που λήφθηκαν από την Ασφάλεια Κατερίνης, σε συνδυασμό με την αστικότητα των κοινοτήτων, καθώς οι αστικές και πυκνοκατοικημένες περιοχές εμφανίζουν υψηλότερα επίπεδα παραβατικότητας από τις αγροτικές περιοχές (Harries, 2006, σελ. 30-32, Αλεβιζάκη κ.ά., 2010, σελ. 14-16). Ως αποτέλεσμα, η ταξινόμηση των κοινοτήτων πραγματοποιήθηκε με τη χρήση των εξής κανόνων:

IF πυκνότητα κοινότητας > 236 κάτ./τ.χλμ. AND κρούσματα παραβατικότητας = αυξημένα THEN εγκληματικότητα = 1

ELSE IF 131 < πυκνότητα κοινότητας < 236 AND κρούσματα παραβατικότητας = αυξημένα THEN εγκληματικότητα = 2

ELSE IF 84 < πυκνότητα κοινότητας < 130 AND κρούσματα παραβατικότητας = μέτρια THEN εγκληματικότητα = 3

ELSE IF κοινότητα = χωρική γειτνίαση με εγκληματικότητα = 1 OR εγκληματικότητα = 2 OR εγκληματικότητα = 3 AND κρούσματα παραβατικότητας = μειωμένα THEN εγκληματικότητα = 4

ELSE εγκληματικότητα = 5

Συνεπώς, η δημοτική κοινότητα Κατερίνης ταξινομήθηκε στο υψηλότερο επίπεδο εγκληματικότητας (κατηγορία 1) (βλ. Σχήμα 5.40) και ακολούθησαν οι δημοτικές κοινότητες Σβορώνου, Περίστασης και η τοπική κοινότητα Παραλίας Καλλιθέας, οι οποίες εμφανίζουν υψηλά επίπεδα κρουσμάτων κλοπών αλλά και μεγάλες τιμές πυκνότητας πληθυσμού (κατηγορία 2) (βλ. Σχήμα. 5.41). Μέση τιμή ευνοϊκότητας (κατηγορία 3) έλαβαν οι χωρικές μονάδες που εμφανίζουν μέτριες τιμές πυκνότητας πληθυσμού και μικρότερα επίπεδα παραβατικότητας. Στην επόμενη κατηγορία (4) καταχωρήθηκαν οι κοινότητες που γειτνιάζουν με τις παραπάνω, ενώ σε όλες τις υπόλοιπες αγροτικές χωρικές ενότητες αποδόθηκε η χαμηλότερη τιμή επιπέδων εγκληματικότητας (κατηγορία 5).

Σχήμα 5.41 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, ανά πληθυσμιακή πυκνότητα.

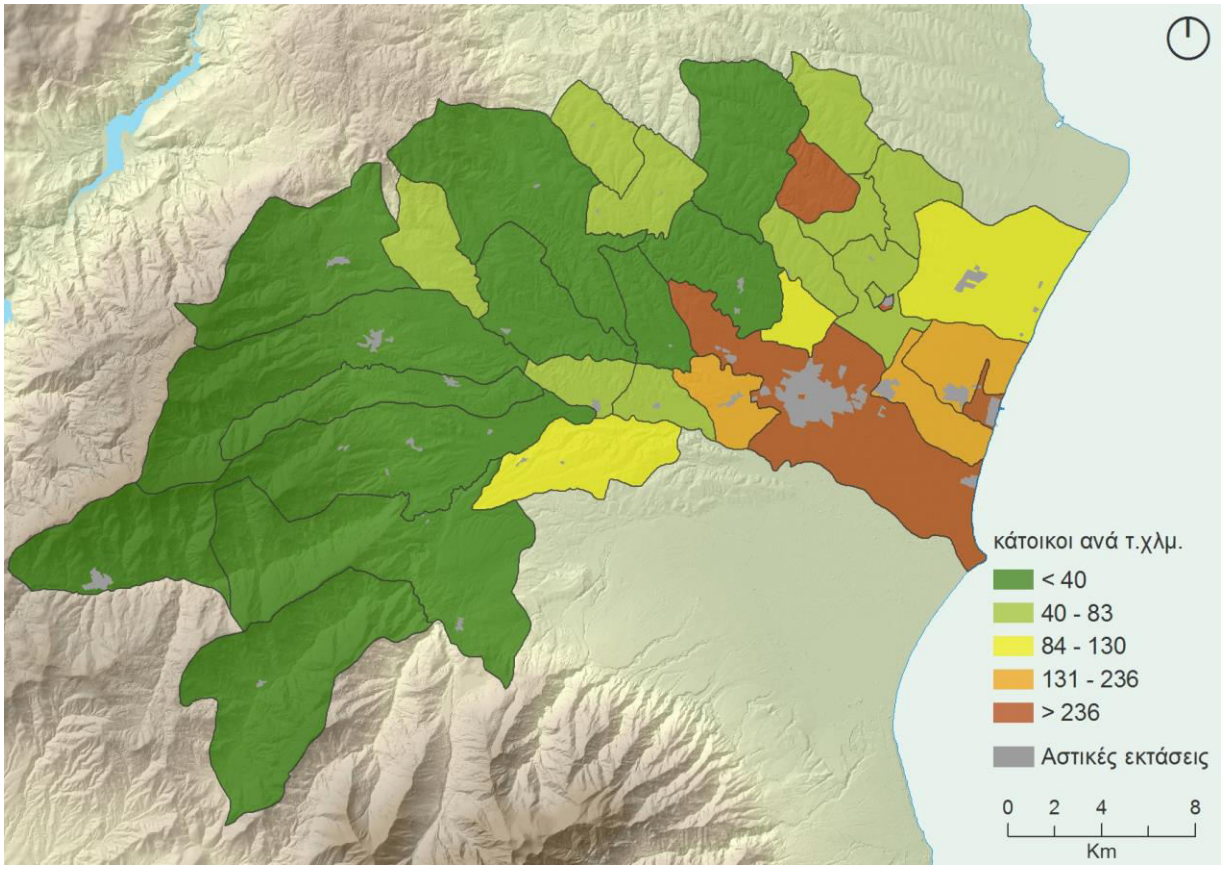

Πηγή: *ΕΛΣΤΑΤ, 2001, επεξεργασία με τη χρήση ΣΓΠ.*

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι οι θύλακες της δημοτικής κοινότητας Κατερίνης και της τοπικής κοινότητα Νέας Τραπεζούντας, που εντοπίζονται εντός άλλων κοινοτήτων (βλ. Σχήμα 5.28 σελ. 229), χαρακτηρίζονται από τον περιβάλλοντα χώρο και όχι από το που εντάσσονται διοικητικά. Για το λόγο αυτό, η ερμηνεία τους στις μεταβλητές που εξετάζονται και στα αντίστοιχα κριτήρια, χρήζει ιδιαίτερης προσοχής.

Σχήμα 5.42 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει της εγγύτητας σε χώρους αναψυχής.

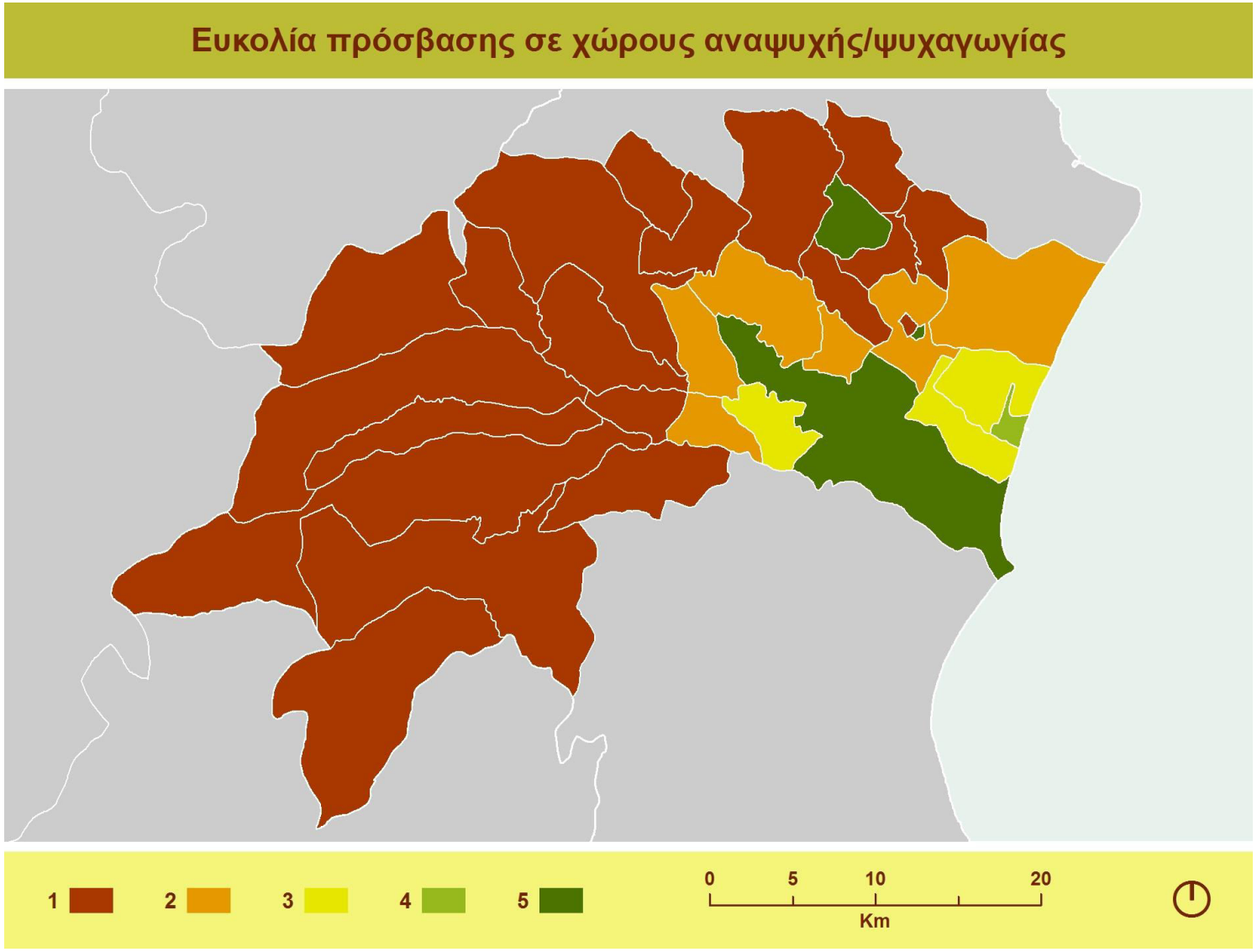

Η ταξινόμηση των κοινοτήτων σχετικά με την ευκολία πρόσβασης σε χώρους αναψυχής και διασκέδασης, πραγματοποιήθηκε με τη χρήση των εξής κανόνων:

IF κοινότητα = κέντρο υπηρεσιών αναψυχής THEN ευκολία πρόσβασης = 5

ELSE IF κοινότητα = θερινό κέντρο υπηρεσιών αναψυχής THEN ευκολία πρόσβασης = 4

ELSE IF κοινότητα = μικρότεροι οικισμοί με διάθεση υπηρεσιών αναψυχής THEN ευκολία πρόσβασης = 3

ELSE IF κοινότητα = χωρική γειτνίαση με ευκολία πρόσβασης = 5 OR ευκολία πρόσβασης = 4 OR ευκολία πρόσβασης = 3 AND κρούσματα παραβατικότητας = μειωμένα THEN ευκολία πρόσβασης = 2

ELSE ευκολία πρόσβασης = 1

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής της διαδικασίας της άμεσης ταξινόμησης όσον αφορά την πρόσβαση σε χώρους αναψυχής και διασκέδασης, παρουσιάζονται στο Σχήμα 5.42. Η κλίμακα ταξινόμησης 1 έως 5 αντιστοιχεί σε πολύ μικρή έως πολύ μεγάλη ευκολία πρόσβασης στα συγκεκριμένα σημεία ενδιαφέροντος. Συνεπώς, την ευνοϊκότερη τιμή (κατηγορία 5) την έλαβε δημοτική κοινότητα Κατερίνης όπου συγκεντρώνονται όλες οι υπηρεσίες αναψυχής. Ακολούθησε η τοπική κοινότητα Παραλίας (κατηγορία 4), η οποία κατά τους θερινούς μήνες μετατρέπεται σε κέντρο αναψυχής και διασκέδασης όλου του δήμου. Οι περιοχές που εμφανίζουν μικρότερους οικισμούς με μέτρια διάθεση υπηρεσιών αναψυχής που μπορούν να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες του τοπικού πληθυσμού, λαμβάνουν μέτρια ευνοϊκή τιμή (κατηγορία 3). Η αμέσως κατώτερη τιμή (κατηγορία 2) ανατέθηκε στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες που γειτνιάζουν με μια εκ των παραπάνω χωρικών μονάδων, ενώ όλες οι υπόλοιπες έλαβαν μη ευνοϊκή τιμή (κατηγορία 1).

Σχήμα 5.43 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει της εγγύτητας στην ακτογραμμή και σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος.

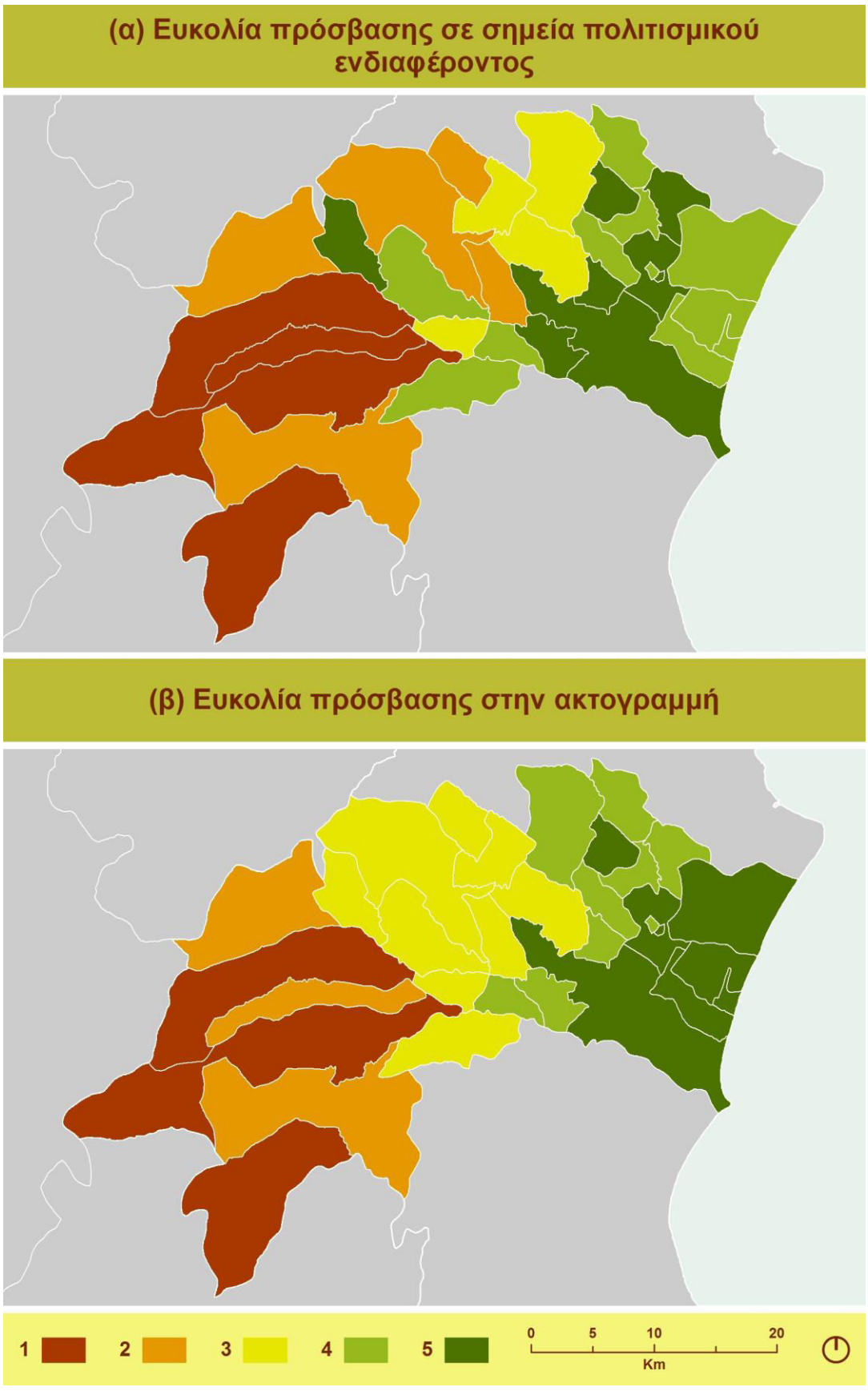

Όσον αφορά την ευκολία πρόσβασης σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος, παρουσιάζεται και πάλι η ζώνη των ανατολικών κοινοτήτων του δήμου, που εμφανίζει μεγάλη έως πολύ μεγάλη ευκολία πρόσβασης (βλ. Σχήμα 5.43α). Μικρή ευκολία πρόσβασης σε πολιτισμικά σημεία φαίνεται να έχουν οι κάτοικοι των ορεινών κοινοτήτων, παρόλο που σε αρκετές από αυτές υπάρχουν αντίστοιχα σημεία ενδιαφέροντος. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο "φτωχό" οδικό δίκτυο των περιοχών αυτών αλλά και στις ιδιαίτερα έντονες κλίσεις που παρουσιάζονται στον ορεινό όγκο των Πιερίων.

Στον χάρτη που παρουσιάζεται η ευκολία πρόσβασης στην ακτογραμμή (βλ. Σχήμα 5.43β), διακρίνεται εμφανώς η σταδιακή μείωση της εγγύτητας σε αυτή. Συνεπώς, από τις παράκτιες κοινότητες απαιτείται ο λιγότερος χρόνος μέχρι την ακτογραμμή, ενώ μέχρι τις κοινότητες των Πιερίων ο χρόνος πρόσβασης μεγιστοποιείται.

Σχήμα 5.44 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει της εγγύτητας στο γενικό νοσοκομείο και στο κλειστό αθλητικό κέντρο Κατερίνης.

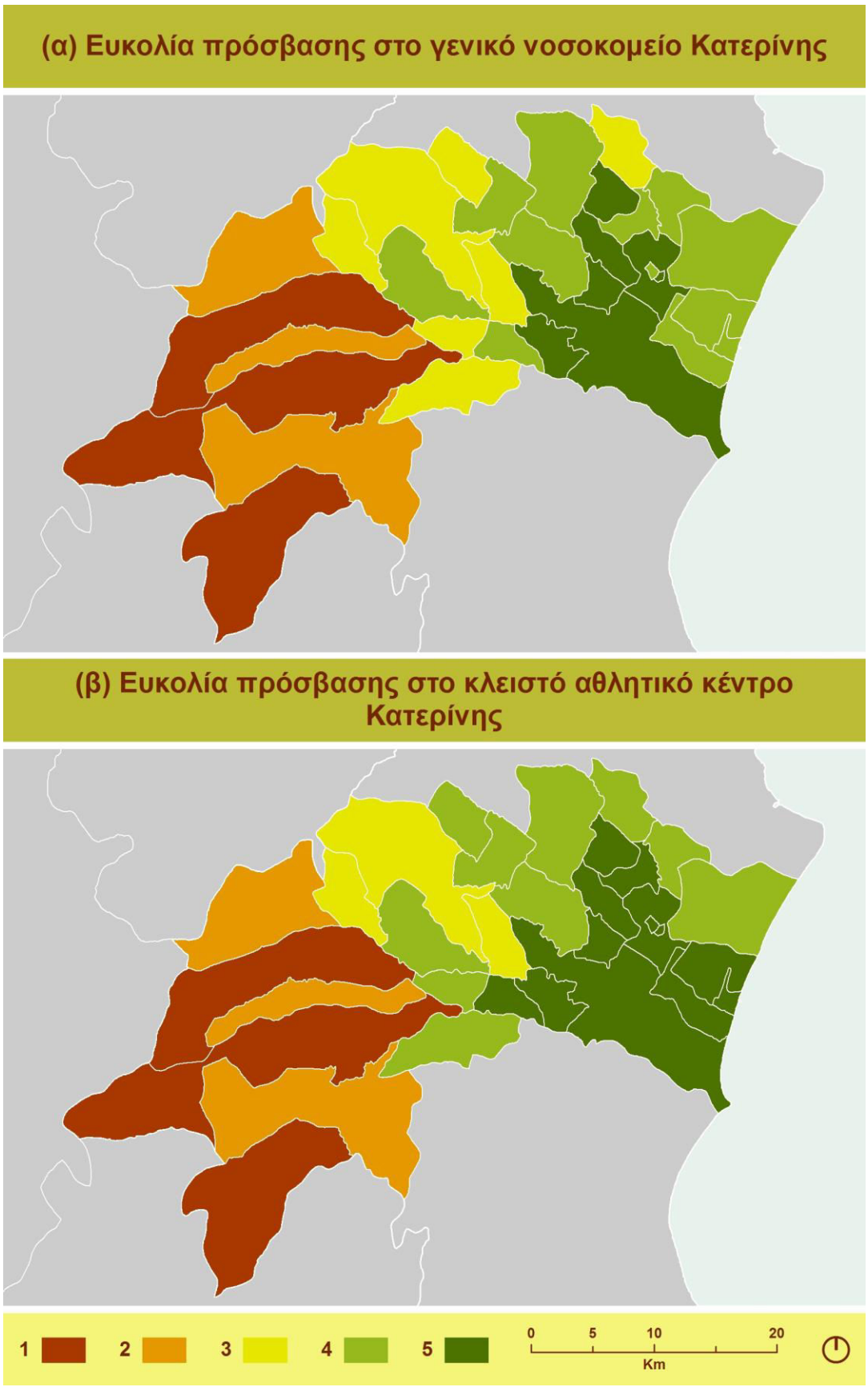

Η ευκολία πρόσβασης στο γενικό νοσοκομείο (βλ. Σχήμα 5.44α) και στο κλειστό αθλητικό κέντρο Κατερίνης (βλ. Σχήμα 5.44β), εμφανίζει παρόμοια κατανομή μεταξύ των κοινοτήτων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα και δυο αυτά σημεία ενδιαφέροντος βρίσκονται στην δημοτική κοινότητα Κατερίνης και σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους. Οι διαφορές μεταξύ της πρόσβασης στα δυο αυτά σημεία, εντοπίζονται στις κοινότητες Κούκου, Ελάφου, Μοσχοχωρίου και Λόφου, οι οποίες ενώ εμφανίζουν μεγάλη ευκολία πρόσβασης προς το κλειστό αθλητικό κέντρο, για την πρόσβαση στο νοσοκομείο της Κατερίνης η ευκολία μειώνεται σε μέτρια επίπεδα. Γενικά όμως, στην πλειοψηφία των γειτονικών κοινοτήτων της Κατερίνης παρουσιάζεται ευκολία πρόσβασης τόσο στο νοσοκομείο όσο και στο κλειστό αθλητικό κέντρο. Μείωση της ευκολίας πρόσβασης φαίνεται να έχουν οι κάτοικοι των κοινοτήτων που συνορεύουν με αυτές, ενώ οι κοινότητες της ζώνης των Πιερίων παρουσιάζουν την μικρότερη δυνατότητα πρόσβασης σε υποδομές υγείας και αθλητισμού.

Σχήμα 5.45 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει της προσβασιμότητας σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε δημόσιες υπηρεσίες.

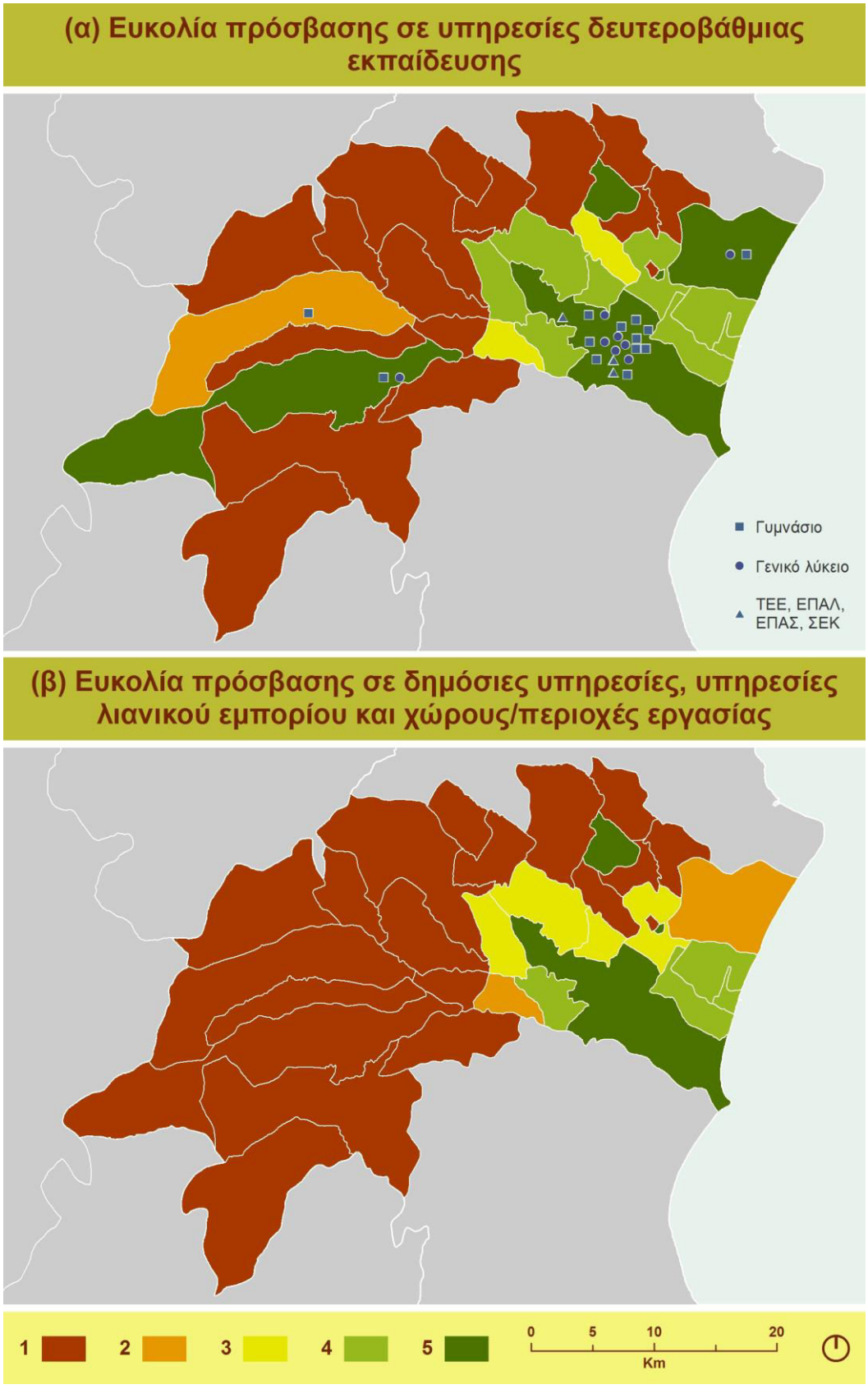

Στις επόμενες δυο μεταβλητές του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών, πραγματοποιήθηκε η διαδικασία της άμεσης ταξινόμησης των κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. Η επιλογή της άμεσης ταξινόμησης για την προσβασιμότητα σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετίζεται με την έλλειψη σχολικών μονάδων σε αρκετές τοπικές και δημοτικές κοινότητες, παράλληλα με τον περιορισμό που εμφανίζουν τα δρομολόγια των μέσων μαζικής μεταφοράς σε αυτές. Η εκπαίδευση απαιτεί καθημερινή μεταφορά και σε συγκεκριμένες χρονικές στιγμές, η οποία δεν είναι δυνατή σε αρκετές περιπτώσεις και δημιουργεί πολλούς περιορισμούς σε μαθητές και γονείς. Κατά συνέπεια, η μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης δεν είναι αντιπροσωπευτική και επιλέχθηκε η διαδικασία της άμεσης ταξινόμησης με χρήση κανόνων επιλογής από τις δευτερογενείς μεταβλητές.

Η ταξινόμηση των κοινοτήτων σχετικά με την ευκολία πρόσβασης σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, πραγματοποιήθηκε με τη χρήση των εξής κανόνων:

IF κοινότητα = λύκειο AND κοινότητα = γυμνάσιο THEN ευκολία πρόσβασης = 5

ELSE IF κοινότητα = χωρική γειτνίαση με ευκολία πρόσβασης = 5 AND συχνότητα αστικών δρομολογίων = μεγάλη THEN ευκολία πρόσβασης = 4

ELSE IF κοινότητα = χωρική γειτνίαση με ευκολία πρόσβασης = 4 AND συχνότητα αστικών δρομολογίων = μέτρια THEN ευκολία πρόσβασης = 3

ELSE IF κοινότητα = λύκειο OR κοινότητα = γυμνάσιο AND δρομολόγια λεωφορείων= περιορισμένα THEN ευκολία πρόσβασης = 2

ELSE ευκολία πρόσβασης = 1

Στο σχήμα 5.45α παρουσιάζονται οι σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και πως ταξινομούνται οι τοπικές και δημοτικές κοινότητες βάσει του κριτηρίου πρόσβασης σε αυτές. Οι κοινότητες που διαθέτουν τόσο γυμνάσιο όσο και λύκειο, έλαβαν την ευνοϊκότερη τιμή (κατηγορία 5). Την αμέσως λιγότερο ευνοϊκή τιμή (κατηγορία 4) την έλαβαν οι γειτονικές τους χωρικές μονάδες, προς και από τις οποίες πραγματοποιούνται συχνά καθημερινά δρομολόγια αστικών λεωφορείων με την πόλη της Κατερίνης που αποτελεί το εκπαιδευτικό κέντρο του δήμου. Με μέτρια ευνοϊκότητα (κατηγορία 3) ταξινομήθηκαν οι γειτονικές περιοχές των ευνοϊκών χωρικών μονάδων που παράλληλα εξυπηρετούνται από μέτρια συχνότητα αστικών δρομολογίων. Η τοπική κοινότητα Ρητίνης η οποία διαθέτει γυμνάσιο αλλά είναι ιδιαίτερα απομακρυσμένη αλλά δεν εξυπηρετείται από αστικά δρομολόγια παρά μόνο από περιορισμένα δρομολόγια υπεραστικών λεωφορείων (http:// www.ktelpierias.gr/el/routes/elatohori-routes/429-elatohori-route.html) έλαβε κατώτερη τιμή

(κατηγορία 2). Στην τελευταία κατηγορία (1) καταχωρήθηκαν οι περιοχές που είτε δεν γειτνιάζουν με τοπική κοινότητα που διαθέτει σχολική μονάδα, είτε υπάρχει μεγάλος περιορισμός στην μετακίνηση των μαθητών λόγω έλλειψης δρομολογίων λεωφορείων (http://www.ktelpierias.gr/el/routes/ elassona-routes/430-ellasona-route1.html).

Η ίδια διαδικασία ακολουθήθηκε και για την ταξινόμηση με βάση την εγγύτητα σε δημόσιες υπηρεσίες, σε υποδομές λιανικού εμπορίου και σε περιοχές εργασίας, οι οποίες εξετάζονται παράλληλα καθώς πρόκειται για υποδομές που συνήθως συνυπάρχουν και εντοπίζονται κυρίως σε μεγάλα αστικά κέντρα. Η ταξινόμηση των κοινοτήτων σχετικά με την ευκολία πρόσβασης στις παραπάνω υπηρεσίες και υποδομές, πραγματοποιήθηκε με τη χρήση των εξής κανόνων:

IF κοινότητα = μεγάλο αστικό κέντρο THEN ευκολία πρόσβασης = 5

ELSE IF κοινότητα = θερινό κέντρο εμπορικών δραστηριοτήτων THEN ευκολία πρόσβασης = 4

ELSE IF κοινότητα = χωρική γειτνίαση με ευκολία πρόσβασης = 5 THEN ευκολία πρόσβασης = 3

ELSE IF κοινότητα = χωρική γειτνίαση με ευκολία πρόσβασης = 4 THEN ευκολία πρόσβασης = 2

ELSE ευκολία πρόσβασης = 1

Συνεπώς, τη μεγαλύτερη τιμή έλαβε και πάλι η δημοτική κοινότητα Κατερίνης (κατηγορία 5) (βλ. Σχήμα 5.45β, σελ. 261). Στην αμέσως χαμηλότερη κατηγορία (4) καταχωρήθηκαν οι κοινότητες με οικισμούς όπου εντοπίζεται εμπορική δραστηριότητα κυρίως κατά του θερινούς μήνες, οπότε και αυξάνονται και οι θέσεις εργασίας. Στις γειτονικές τους περιοχές ανατέθηκε η τιμή των λιγότερο ευνοημένων περιοχών (κατηγορία 2), ενώ οι χωρικές μονάδες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, έλαβαν μέτρια τιμή ευνοϊκότητας (κατηγορία 3). Όλες οι υπόλοιπες κοινότητες ταξινομήθηκαν στην τελευταία κατηγορία (1).

Όσον αφορά την ταξινόμηση των κοινοτήτων βάσει του δείκτη πυκνότητας του ευρυζωνικού δικτύου (βλ. Σχήμα 5.46, σελ. 265), η πλειοψηφία των κοινοτήτων εμφανίζει ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα. Οι κοινότητες στις οποίες διακρίνονται οι δυο χαμηλότερες κατηγορίες της πυκνότητα του ευρυζωνικού δικτύου είναι στο σύνολό τους αγροτικού χαρακτήρα περιοχές με μικρούς οικισμούς. Καλύτερα επίπεδα εντοπίζονται ωστόσο στις

κοινότητες Λόφου και Ρητίνης, τα οποία υποδηλώνουν πιθανή επεκτατική τάση του δικτύου προς τις ορεινές περιοχές. Υψηλότερη πυκνότητα του δικτύου εμφανίζεται στις παράκτιες και κάποιες γειτονικές τους κοινότητες.

Σχήμα 5.46 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει της πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου.

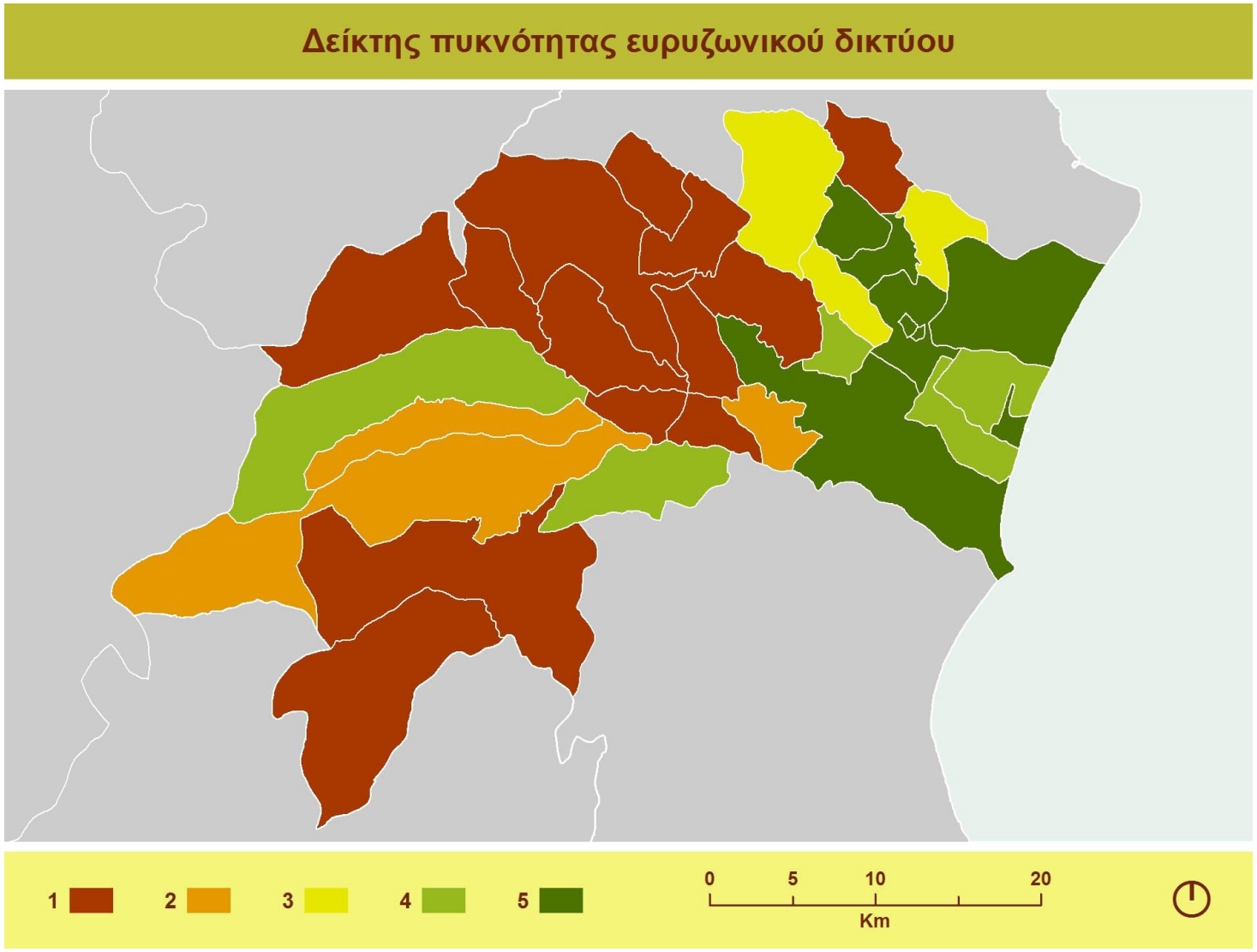

Σχήμα 5.47 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, ανά μεταβλητή του κριτηρίου της κατοικίας.

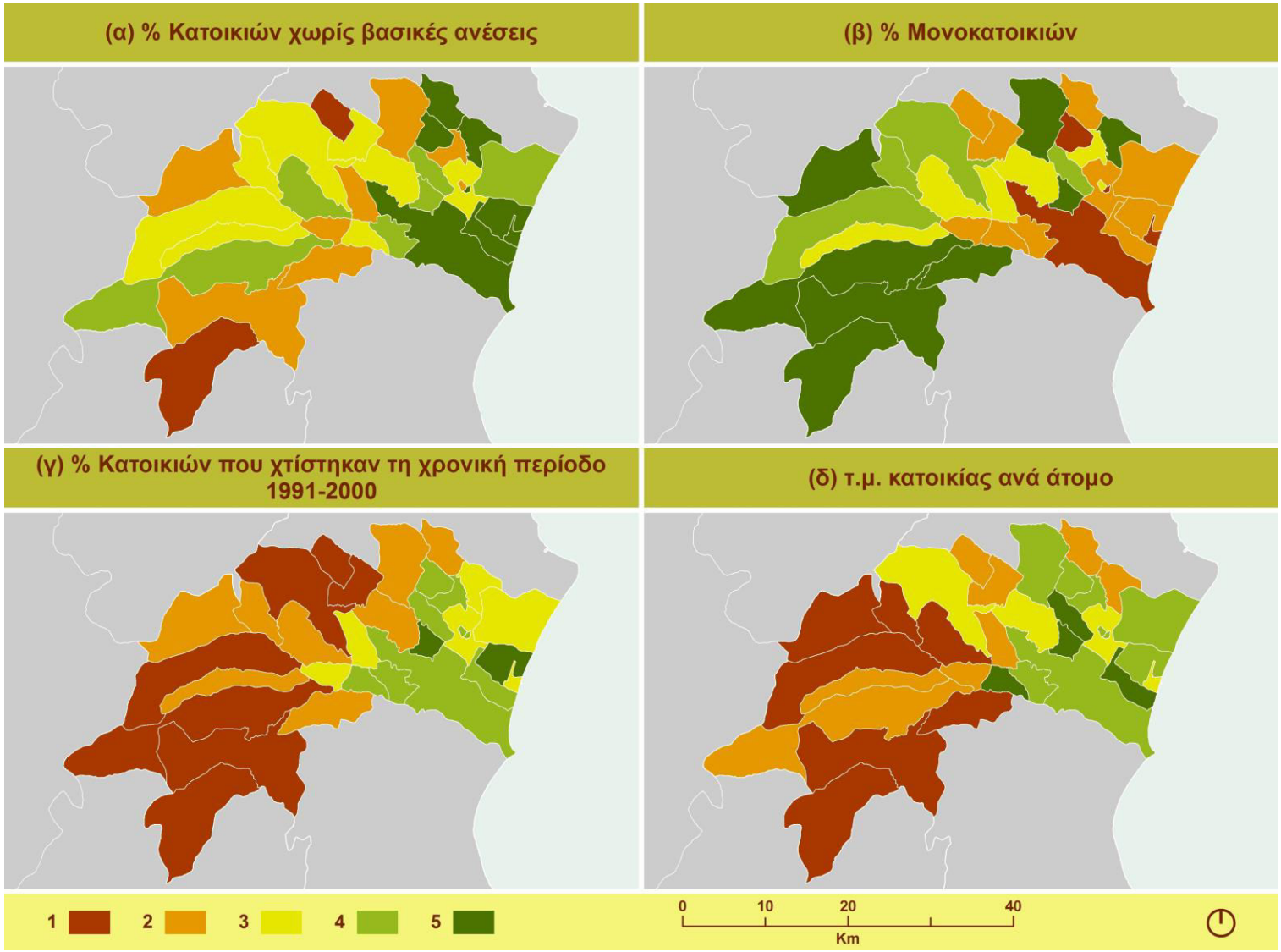

Στο κριτήριο της κατοικίας, με εξαίρεση το ποσοστό των κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις, οι υπόλοιπες μεταβλητές φαίνεται να εμφανίζουν αρκετές ομοιότητες ως προς την χωρική κατανομή των τιμών τους.

Κατά συνέπεια, στο σχήμα που απεικονίζει το ποσοστό των κατοικιών που εμφανίζουν ελλείψεις στις βασικές ανέσεις, διακρίνονται αρκετές διαφοροποιήσεις κυρίως μεταξύ των ορεινών και του αγροτικού χαρακτήρα κοινοτήτων (βλ. Σχήμα 5.47α). Με εξαίρεση την κοινότητα Μηλιάς και Λαγορράχης, οι υπόλοιπες ορεινές και ημιορεινές κοινότητες εμφανίζουν χαμηλή με μέτρια ποιότητα κατοικίας, ενώ στις κοινότητες Αγίου Δημητρίου και Ελάφου η ποιότητα των κατοικιών είναι ιδιαίτερα χαμηλή. Αντίθετα, την καλύτερη ποιότητα στις κατοικίες τους την εμφανίζουν οι κοινότητες της παράκτιας ζώνης και οι βορειότερες κοινότητες, Κούκου και Σεβαστής.

Όσον αφορά τις μονοκατοικίες, μεγαλύτερα ποσοστά διακρίνονται στις ορεινές κοινότητες των Πιερίων και στις τοπικές κοινότητες Τριλόφου, Σεβαστής και Γανόχωρας (βλ. Σχήμα 5.47β). Χαμηλότερα ποσοστά εμφανίζουν οι ανατολικές κοινότητες του δήμου, με τις κοινότητες Κατερίνης και Παραλίας να αναδεικνύονται ως τις χωρικές μονάδες με τις λιγότερες μονοκατοικίες.

Σχετικά με τη νεότητα των κτιρίων των κατοικιών, τις πιο πρόσφατα χτισμένες κατοικίες φαίνεται να διαθέτουν οι κοινότητες Καλλιθέας και Παραλίας. Αξιόλογα ποσοστά νέων κατοικιών εμφανίζει η δημοτική κοινότητα Κατερίνης και ορισμένες από τις γειτονικές της κοινότητες (βλ. Σχήμα 5.47γ). Αντίθετα, στις ορεινές και ημιορεινές κοινότητες φαίνεται να υπήρχε ελάχιστη οικοδομική δραστηριότητα κατά την δεκαετία 1991-2000.

Παρόμοια κατανομή εμφανίζει και η έκταση των κατοικιών, με τις τοπικές κοινότητες των Πιερίων να εμφανίζουν χαμηλή αναλογία τ.μ. κατοικίας ανά άτομο (βλ. Σχήμα 5.47δ). Χαμηλή έκταση κατοικίας ανά άτομο εμφανίζουν και οι κοινότητες Κούκου, Σεβαστής, Εξοχής, Ελάφου και Αρωνά. Σε μέτρια επίπεδα διακρίνονται τα τ.μ. ανά άτομο στις κοινότητες Καταλωνίων, Παλαιού Κεραμιδίου, Κάτω Αγίου Ιωάννη και Παραλίας. Μεγαλύτερη έκταση κατοικίας αντιστοιχεί στον πληθυσμό των υπόλοιπων κοινοτήτων, με τις μεγαλύτερες τιμές να εμφανίζονται στις κοινότητες Περίστασης, Γανόχωρας, Άνω Αγίου Ιωάννη και Νεοκαισάρειας.

Σχήμα 5.48 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει των επιπέδων ατμοσφαιρικής και ηχητικής ρύπανσης.

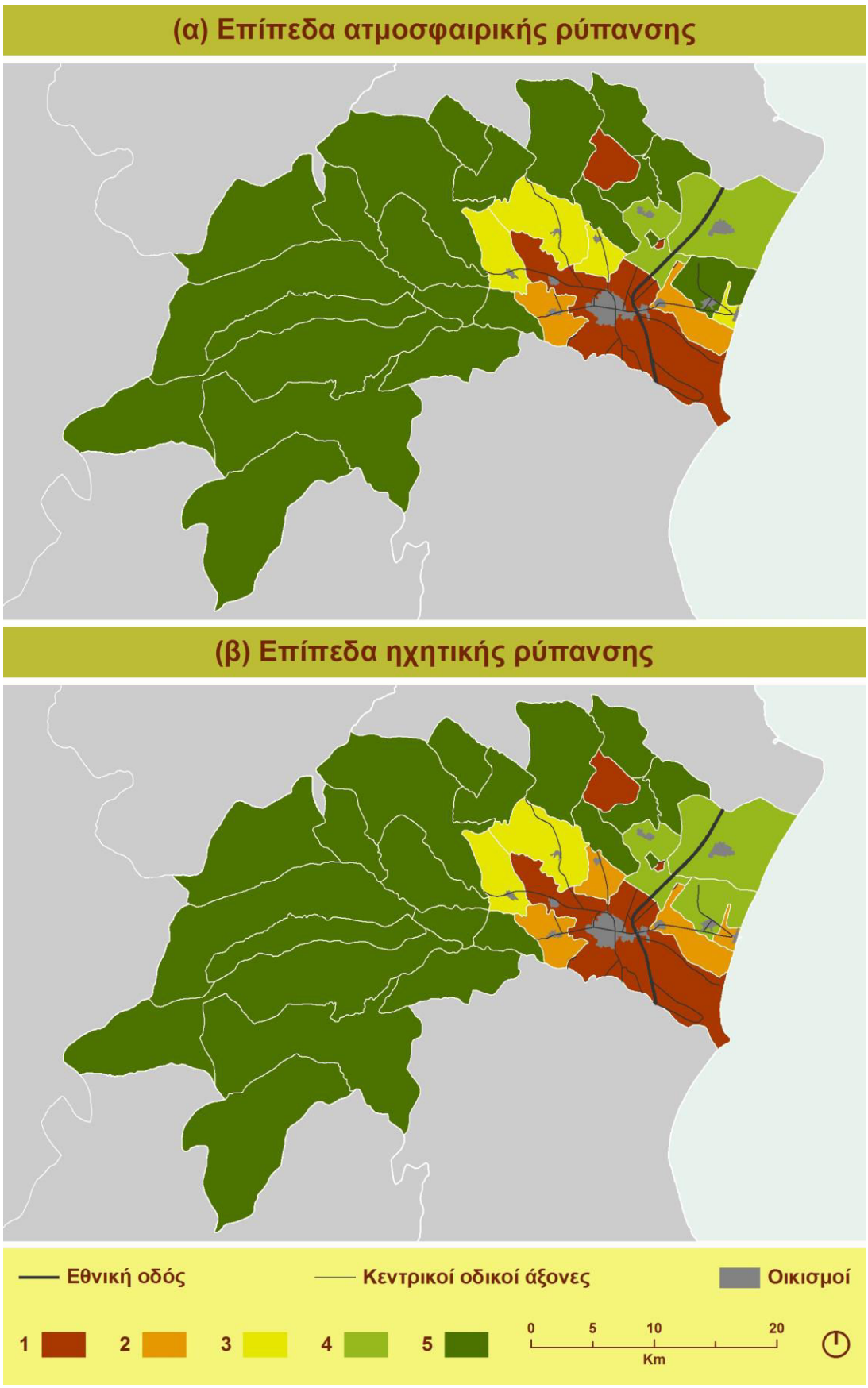

Τέλος, στο κριτήριο του φυσικού περιβάλλοντος και συγκεκριμένα στα επίπεδα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της ηχορύπανσης που υπάρχει έλλειψη δεδομένων, οι κοινότητες του δήμου Κατερίνης κατηγοριοποιήθηκαν με τη διαδικασία της άμεσης ταξινόμησης.

Σχετικά με την ατμοσφαιρική ρύπανση, οι τοπικές και δημοτικές κοινότητες ταξινομήθηκαν βάσει της αστικότητας και της χωροθέτησης εγκαταστάσεων και υποδομών που σχετίζονται με την εκπομπή ρυπογόνων ουσιών, όπως οι βιομηχανικές μονάδες και το οδικό δίκτυο λόγω των εκπομπών των αυτοκινήτων (European Environment Agency, 2010, σελ. 6-7, MacKerron και Mourato, 2009, σελ. 1444-1455). Συνεπώς, η ταξινόμηση των κοινοτήτων σχετικά με τα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης, πραγματοποιήθηκε με τη χρήση των εξής κανόνων:

IF κοινότητα = μεγάλο αστικό κέντρο THEN ατμοσφαιρική ρύπανση = 1

ELSE IF κοινότητα = αστικές περιοχές AND κοινότητα = κεντρικοί οδικοί άξονες THEN ατμοσφαιρική ρύπανση = 2

ELSE IF κοινότητα = αγροτικές περιοχές AND βιομηχανικές μονάδες = αρκετές THEN ατμοσφαιρική ρύπανση = 3

ELSE IF κοινότητα = αγροτικές περιοχές AND βιομηχανικές μονάδες = περιορισμένες OR διέλευση εθνικής οδού AND διέλευση σιδηροδρομικού δικτύου THEN ατμοσφαιρική ρύπανση = 4

ELSE ατμοσφαιρική ρύπανση = 5

Ως αποτέλεσμα, το αστικό κέντρο του δήμου καταχωρήθηκε στην κατηγορία των υψηλότερων επιπέδων ατμοσφαιρικής ρύπανσης (κατηγορία 1) (βλ. Σχήμα 5.48α). Η αμέσως επόμενη τιμή (κατηγορία 2) αποδόθηκε σε γειτονικές χωρικές μονάδες, οι οποίες εμφανίζουν επίσης υψηλά επίπεδα αστικότητας ενώ παράλληλα περνάνε οι κεντρικοί οδικοί άξονες του δήμου. Ακολούθησαν οι περιοχές όπου αν και αγροτικές, εμφανίζονται ζώνες συγκέντρωσης βιομηχανικών μονάδων (κατηγορία 3). Στην ίδια κατηγορία εντάχθηκε και η τοπική κοινότητα Παραλίας η οποία εμφανίζει εποχική ατμοσφαιρική ρύπανση λόγω των υψηλών επιπέδων τουρισμού κατά τους θερινούς μήνες. Στην επόμενη κατηγορία (κατηγορία 4) ταξινομήθηκαν οι ενότητες οι οποίες είναι κατεξοχήν αγροτικές αλλά εμφανίζουν ένα μικρό αριθμό βιομηχανικών μονάδων, ενώ από τμήμα αυτών διέρχεται η εθνική οδός Αθηνών-Θεσσαλονίκης και το σιδηροδρομικό δίκτυο. Τέλος, όλες οι υπόλοιπες αγροτικές περιοχές,

όπου δεν εντοπίζονται πηγές εκπομπής ατμοσφαιρικών ρύπων καταχωρήθηκαν στην κατηγορία 5.

Στην ταξινόμηση των κοινοτήτων με βάση τα επίπεδα ηχορύπανσης, ακολουθήθηκε το ίδιο μοτίβο με αυτή της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, με ελάχιστες διαφοροποιήσεις (βλ. Σχήμα 5.48β, σελ. 268). Η πυκνότητα του πληθυσμού και οι πηγές εκπομπής υψηλών επιπέδων decibels εμφανίζουν μεγάλο βαθμό συσχέτισης με περιοχές που εμφανίζουν ηχορύπανση. Όπως και στην ατμοσφαιρική ρύπανση, παράγοντες που μπορεί να οδηγήσουν σε υψηλά επίπεδα ηχορύπανσης αποτελούν οι βιομηχανικές και οι εμπορικές ζώνες και τα μεταφορικά δίκτυα όπως το οδικό και το σιδηροδρομικό (Kephalopoulos κ.ά., 2012, σελ. 11, Gidlöf-Gunnarsson και Öhrström, 2007, σελ. 115-116, Cinterby κ.ά., 2009, σελ. 314). Κατά συνέπεια, η ταξινόμηση των κοινοτήτων σχετικά με τα επίπεδα ηχορύπανσης, πραγματοποιήθηκε με τη χρήση των εξής κανόνων:

IF κοινότητα = μεγάλο αστικό κέντρο THEN ηχορύπανση = 1

ELSE IF κοινότητα = αστικές περιοχές AND κοινότητα = κεντρικοί οδικοί άξονες OR κοινότητα = θερινό κέντρο δραστηριοτήτων αναψυχής THEN ηχορύπανση = 2

ELSE IF κοινότητα = αγροτικές περιοχές AND βιομηχανικές μονάδες = αρκετές THEN ηχορύπανση = 3

ELSE IF κοινότητα = αγροτικές περιοχές AND βιομηχανικές μονάδες = περιορισμένες OR διέλευση εθνικής οδού AND διέλευση σιδηροδρομικού δικτύου THEN ηχορύπανση = 4

ELSE ηχορύπανση = 5

Ως εκ τούτου, οι κοινότητες του δήμου Κατερίνης ταξινομήθηκαν στις ίδιες κατηγορίες επιπέδων ηχορύπανσης αντίστοιχα με αυτές της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Η μόνη διαφοροποίηση μεταξύ των δυο δεικτών, αφορά την δημοτική κοινότητα Καλλιθέας και την τοπική κοινότητα Παραλίας. Στην τελευταία, λόγω της μεγάλης εμπορικής δραστηριότητας και των υπηρεσιών αναψυχής κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, τα επίπεδα ηχητικής ρύπανσης είναι μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα της ατμοσφαιρικής. Κατ' επέκταση, επηρεάζεται άμεσα και η γειτνιάζουσα δημοτική κοινότητα Καλλιθέας, καθώς πολλά κέντρα διασκέδασης εντοπίζονται στα όρια των δυο κοινοτήτων. Επιπλέον, παραπλεύρως του οικισμού "Καλλιθέα" διέρχεται ο οδικός άξονας που συνδέει το αστικό κέντρο του δήμου με την παραλιακή τουριστική ζώνη.

Σχήμα 5.49 Ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, βάσει των δασικών και των αστικών εκτάσεων.

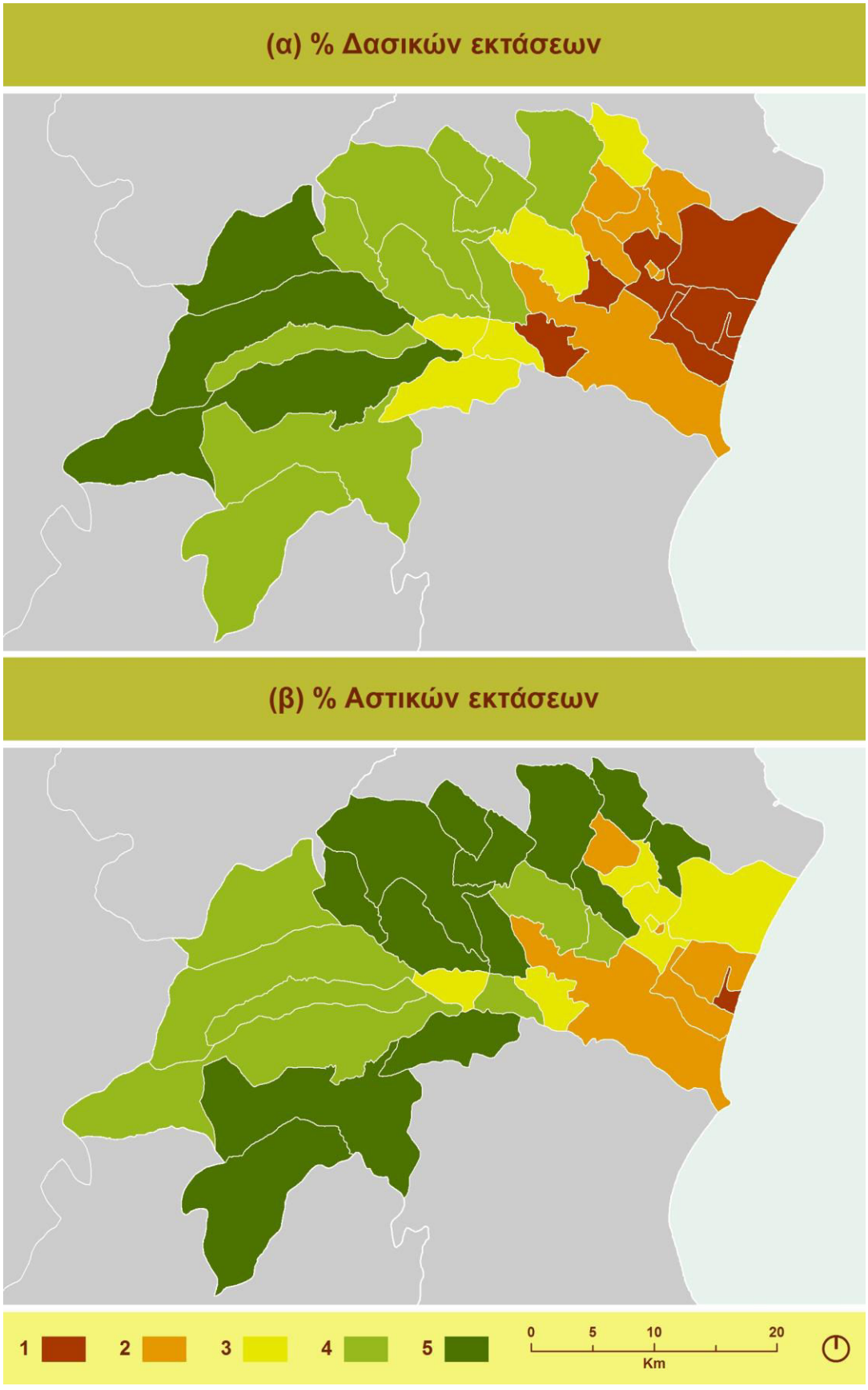

Οι επόμενες δυο μεταβλητές του κριτηρίου του φυσικού περιβάλλοντος, αφορούν το ποσοστό των δασικών και των αστικών εκτάσεων. Όπως ήταν αναμενόμενο, οι ορεινές και οι ημιορεινές κοινότητες εμφανίζουν υψηλά ποσοστά δασικών εκτάσεων, με τα μεγαλύτερα να σημειώνονται στις τοπικές κοινότητες Ελατοχωρίου, Ρητίνης και Μηλιάς (βλ. Σχήμα 5.49α). Αρκετά υψηλά ποσοστά εμφανίζονται και στις βορειοδυτικές αγροτικές κοινότητες του δήμου, ενώ στις κοινότητες Κούκου, Παλαιού Κεραμιδίου, Μοσχοχωρίου, Νεοκαισάρειας και Λόφου τα ποσοστά των δασικών εκτάσεων είναι σε μέτρια επίπεδα. Στις υπόλοιπες κοινότητες, οι δασικές εκτάσεις περιορίζονται αρκετά. Αντίθετα, το ποσοστό των αστικών εκτάσεων φαίνεται να είναι ιδιαίτερα υψηλό στις κοινότητες της παράκτιας ζώνης, και κυρίως στην τοπική κοινότητα Παραλίας, στην οποία αντιστοιχεί το μεγαλύτερο ποσοστό αστικών εκτάσεων (βλ. Σχήμα 5.49β). Εξαίρεση των παράκτιων περιοχών, αποτελεί η κοινότητα Κορινού, η οποία μαζί με τις κοινότητες Νέας Τραπεζούντας, Άνω Αγίου Ιωάννη, Σβορώνου και Μοσχοχωρίου, εμφανίζουν μέτριο ποσοστό αστικών εκτάσεων. Όλες οι υπόλοιπες κοινότητες εμφανίζουν χαμηλά επίπεδα αστικών εκτάσεων, με ιδιαίτερα ευνοημένες τις βόρειες και νότιες κοινότητες του δήμου.

Με την ταξινόμηση των μεταβλητών, ολοκληρώθηκε και η επεξεργασία των δεδομένων τα οποία απαιτούνται για τον υπολογισμό των σύνθετων κριτηρίων. Στη συνέχεια, κάθε νέα ταξινομημένη μεταβλητή σταθμίστηκε με τον αντίστοιχο συντελεστή βαρύτητας, το άθροισμα των οποίων απέδωσε την τελική τιμή των σύνθετων κριτηρίων της ΑΠΖ των περιοχών κατοικίας:

Κοινωνικοοικονομικό κριτήριο = (% ανεργίας * 0,09) + (% διευθυντών και ανώτερων διοικητικών στελεχών στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα * 0,21) + (% ανειδίκευτων εργατών και συναφών επαγγελμάτων * 0,16) + (% κατόχων πτυχίου ανώτατων ιδρυμάτων εκπαίδευσης, κατόχων μεταπτυχιακού διπλώματος και διδακτορικού τίτλου * 0,13) + (επίπεδα εγκληματικότητας * 0,41)

Κριτήριο πολιτιστικού περιβάλλοντος = (ευκολία πρόσβασης σε χώρους αναψυχής/ψυχαγωγίας * 0,16) + (ευκολία πρόσβασης σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος * 0,59) + (ευκολία πρόσβασης στην ακτογραμμή * 0,25)

Κριτήριο υποδομών και υπηρεσιών = (ευκολία πρόσβασης σε νοσοκομεία * 0,48) + (ευκολία πρόσβασης σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης * 0,23) + (ευκολία πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, υποδομές λιανικού εμπορίου και περιοχές εργασίας * 0,14) + (ευκολία πρόσβασης σε αθλητικές εγκαταστάσεις * 0,05) + (δείκτης πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου * 0,10)

Κριτήριο κατοικίας = (% κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις * 0,48) + (% μονοκατοικιών * 0,29) + (% κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000 * 0,14) + (τ.μ. κατοικίας ανά άτομο * 0,09)

Κριτήριο φυσικού περιβάλλοντος = (επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης * 0,43) + (επίπεδα ηχορύπανσης * 0,30) + (% δασικών εκτάσεων * 0,17) + (% αστικών εκτάσεων * 0,10)

Η ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων ανά σύνθετο κριτήριο, παρουσιάζεται στα σχήματα 5.50, 5.51, 5.52, 5.53 και 5.54 (σελ. 276-280).

Στα αποτελέσματα της αποτίμησης του κοινωνικοοικονομικού κριτηρίου (βλ. Σχήμα 5.50, σελ. 276), φαίνεται ότι οι περισσότερο αστικοποιημένες κοινότητες της Κατερίνης και της Περίστασης, και οι γειτονικές τους κοινότητες Σβορώνου και Καλλιθέας, εμφανίζουν υποβαθμισμένο κοινωνικοοικονομικό προφίλ. Το γεγονός αυτό οφείλεται αφενός στα υψηλά επίπεδα εγκληματικότητας που εμφανίζουν οι συγκεκριμένες κοινότητες, σε σχέση με τις υπόλοιπες, κι αφετέρου στα μεγάλα ποσοστά ανεργίας και ανειδίκευτων εργατών, που κατ' επέκταση δηλώνουν και αυξημένο ποσοστό ατόμων με χαμηλότερα εισοδήματα. Συνεπώς, ο συνδυασμός του υποβαθμισμένου κοινωνικού και οικονομικού προφίλ αυτών των κοινοτήτων, τις μετατρέπει σε μη ελκυστικές περιοχές μόνιμης κατοικίας, ως προς το συγκεκριμένο κριτήριο. Οι υπόλοιπες γειτονικές τους κοινότητες χαρακτηρίζονται μέτρια ελκυστικές περιοχές κατοικίας ως προς τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά που εμφανίζουν. Αντίθετα οι αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες του βόρειου και του δυτικού

τμήματος του δήμου εμφανίζουν ελκυστικό κοινωνικοοικονομικό προφίλ, με τις κοινότητες Λόφου και Βρίας να εντάσσονται στην ευνοϊκότερη κατηγορία.

Η χαρτογραφική απόδοση του σύνθετου κριτηρίου του πολιτιστικού περιβάλλοντος, προβάλει την ταξινόμηση των κοινοτήτων, βάσει της εγγύτητάς τους σε σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος (βλ. Σχήμα 5.51, σελ. 277). Με εξαίρεση την τοπική κοινότητα Μοσχοποτάμου, οι υπόλοιπες ορεινές και ημιορεινές κοινότητες εμφανίζουν χαμηλά επίπεδα εγγύτητας σε σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος, με ιδιαίτερα μη ευνοϊκές περιοχές αυτές των κοινοτήτων Ρητίνης, Βρίας, Μηλιάς και Αγίου Δημητρίου. Αντίθετα, οι κοινότητες Κατερίνης, Σβορώνου και Άνω Αγίου Ιωάννη χαρακτηρίζονται από την άμεση εγγύτητά τους στα συγκεκριμένα σημεία ενδιαφέροντος, ενώ καλή πρόσβαση εμφανίζουν και οι υπόλοιπες κοινότητες στα ανατολικά του δήμου.

Όσον αφορά την εγγύτητα σε υποδομές και υπηρεσίες, γίνεται εμφανής η πλεονεκτική θέση της δημοτικής κοινότητας Κατερίνης και των γειτονικών της κοινοτήτων (βλ. Σχήμα 5.52, σελ. 278). Το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται στην πόλη της Κατερίνης η οποία αποτελεί τον πυρήνα των κοινωνικών υποδομών, των δημόσιων υπηρεσιών και των υπηρεσιών υγείας και εκπαίδευσης του δήμου, ενώ παράλληλα συγκεντρώνει το σύνολο των εμπορικών δραστηριοτήτων της περιοχής. Στις κοινότητες οι οποίες συνδέονται άμεσα χωρικά με τις ευνοϊκότερες μονάδες, εντοπίζονται μέτρια επίπεδα χρόνου πρόσβασης. Μεγαλύτερος χρόνος φαίνεται να απαιτείται από τις πιο απομακρυσμένες κοινότητες, με τις ορεινές κοινότητες των Πιερίων να εμφανίζουν τη μεγαλύτερη χρονοαπόσταση από τις υποδομές και την παροχή υπηρεσιών.

Η ΠΖ με βάση τον τομέα της κατοικίας (βλ. Σχήμα 5.53, σελ. 279), φαίνεται να εμφανίζει διαφορετική χωρική κατανομή από τα προηγούμενα κριτήρια. Την καλύτερη ποιότητα εμφανίζουν οι κατοικίες των κοινοτήτων Σεβαστής, Κάτω Αγίου Ιωάννη, Περίστασης και Καλλιθέας, ενώ κακή ποιότητα κατοικιών εντοπίζεται στις κοινότητες Ελάφου, Μοσχοχωρίου και Αγίου Δημητρίου. Ευνοϊκές συνθήκες κατοικίας διακρίνονται στις υπόλοιπες κοινότητες της παράκτιας ζώνης του δήμου και στις κοινότητες Κούκου, Σβορώνου και Μηλιάς. Σε όλες τις άλλες αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες η ποιότητα των κατοικιών φαίνεται να είναι σε μέτρια και χαμηλά επίπεδα.

Στο τελευταίο σύνθετο κριτήριο, είναι έκδηλη η αντίθεση μεταξύ της κακής ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος των περισσότερο αστικοποιημένων περιοχών και της πολύ καλής ποιότητας που εμφανίζουν οι ορεινές, ημιορεινές και αγροτικές περιοχές του δήμου (βλ.

Σχήμα 5.54, σελ. 280). Μέτρια ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος διακρίνεται σε ορισμένες από τις κοινότητες που συνορεύουν με μειονεκτικές περιοχές, ενώ καλά επίπεδα εμφανίζουν οι χωρικές μονάδες που γειτνιάζουν με τις ευνοϊκές περιοχές.

Σχήμα 5.50 Χαρτογραφική απόδοση του κοινωνικοοικονομικού κριτηρίου του τοπικού επιπέδου.

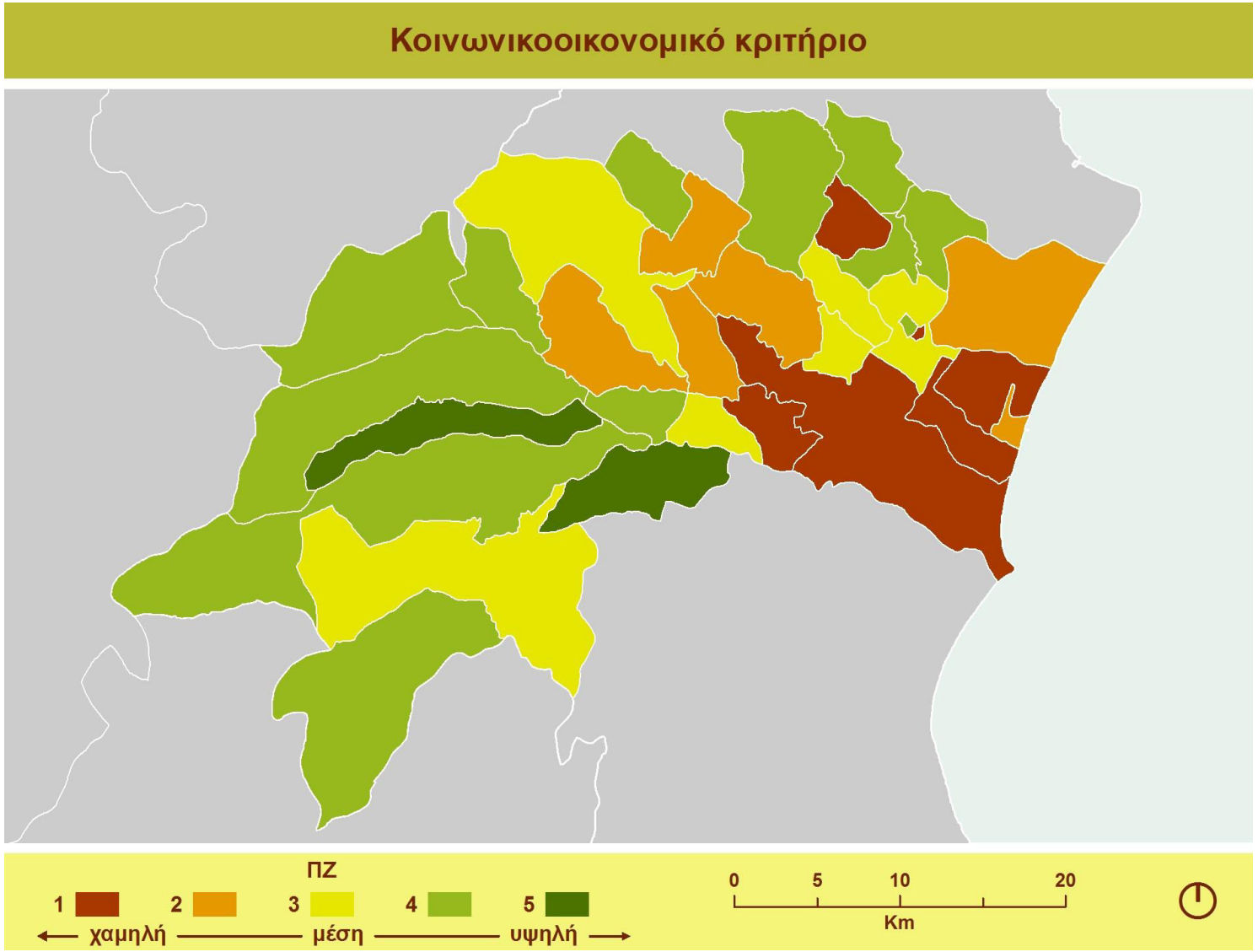

Σχήμα 5.51 Χαρτογραφική απόδοση του πολιτιστικού κριτηρίου του τοπικού επιπέδου.

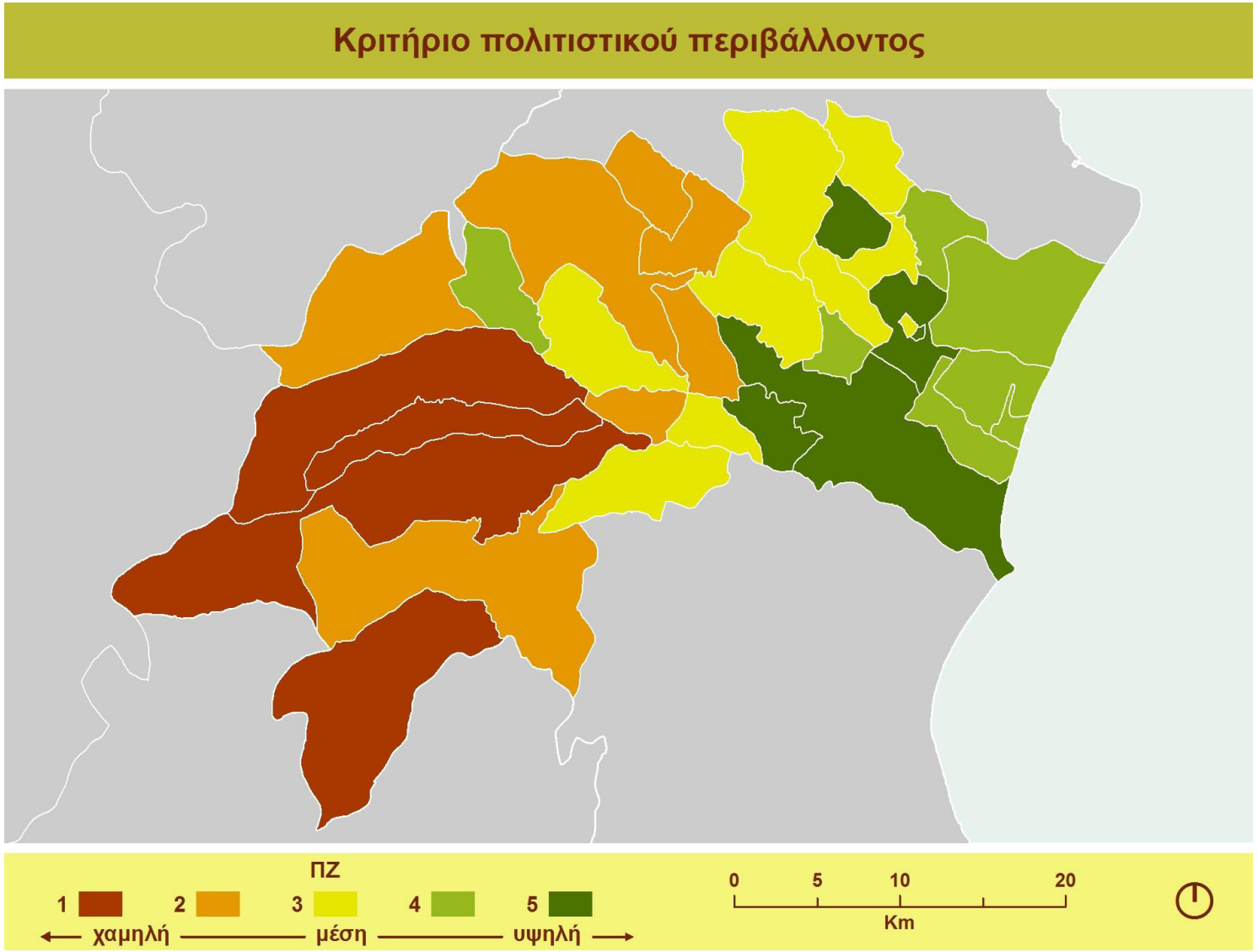

Σχήμα 5.52 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου των υποδομών και των υπηρεσιών του τοπικού επιπέδου.

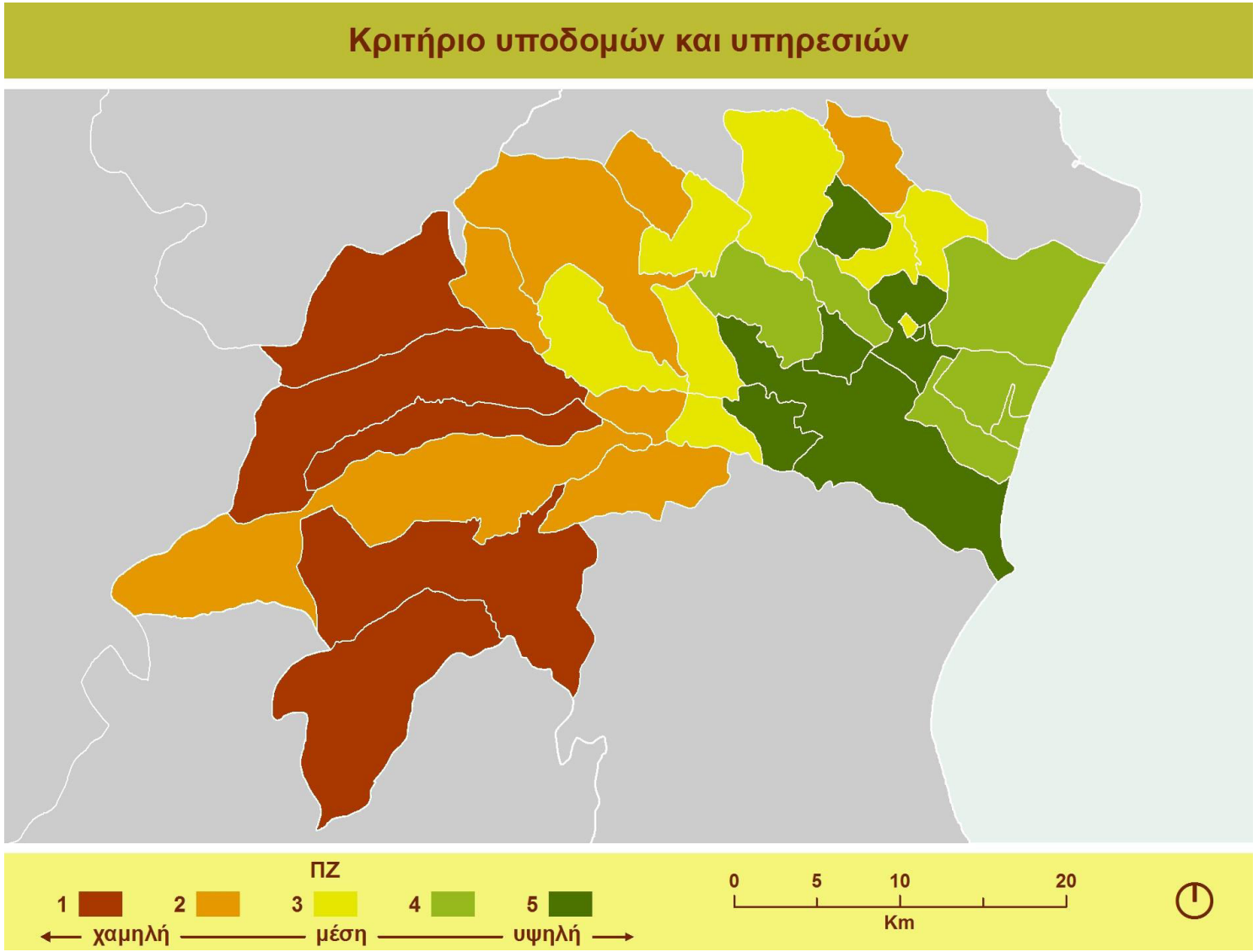

Σχήμα 5.53 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου της κατοικίας του τοπικού επιπέδου.

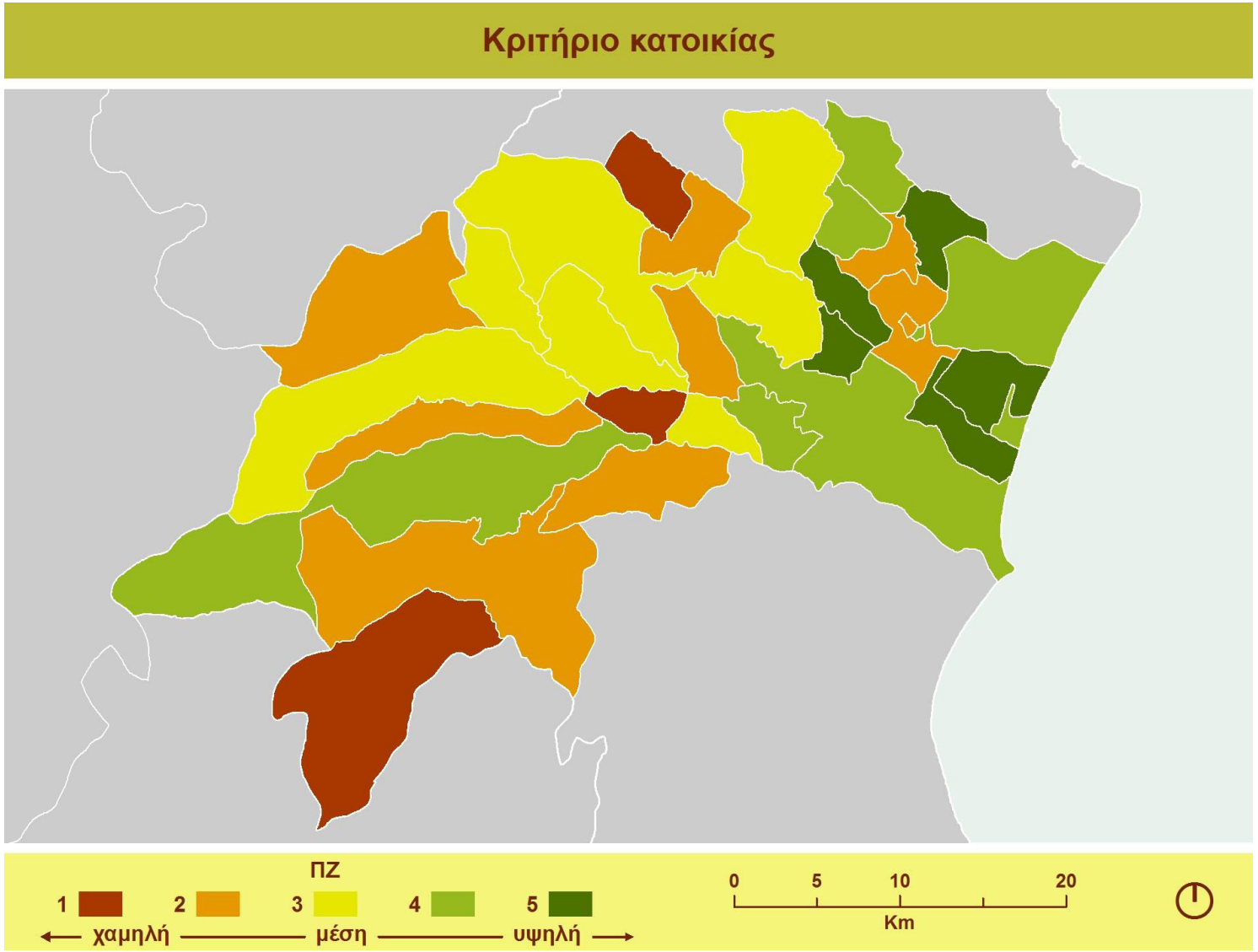

Σχήμα 5.54 Χαρτογραφική απόδοση του κριτηρίου του φυσικού περιβάλλοντος του τοπικού επιπέδου.

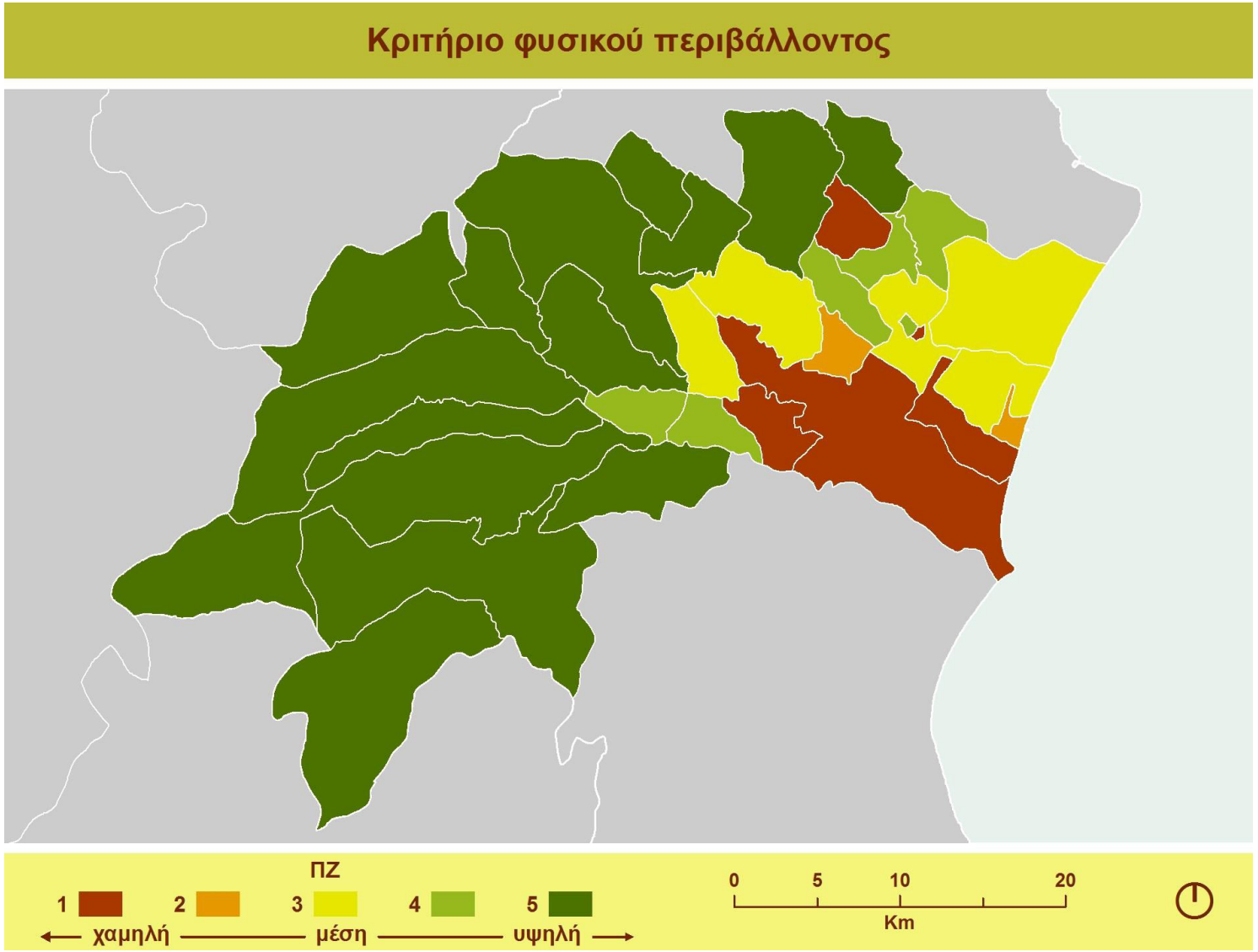

Σχήμα 5.55 Ζώνες κοινοτήτων που εμφανίζουν ευνοϊκά ή μη ευνοϊκά χαρακτηριστικά ως περιοχές μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τα κριτήρια ΑΠΖ.

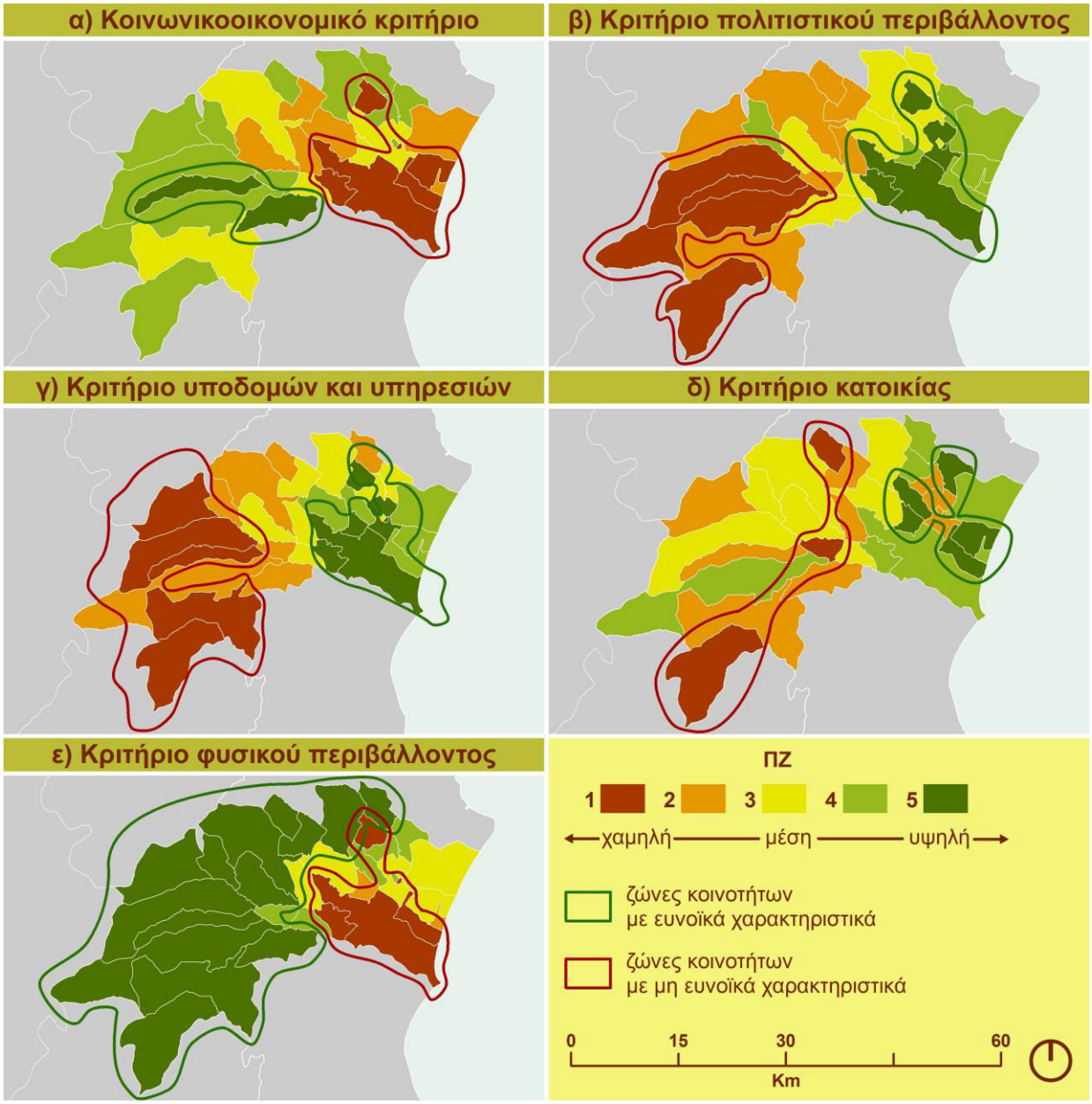

Στο σύνολο σχεδόν των κριτηρίων γίνεται η εμφανής η διάκριση μεταξύ των ορεινών, ημιορεινών και αγροτικών περιοχών και των αστικών, πεδινών και παράκτιων περιοχών του δήμου (βλ. Σχήμα 5.55). Οι κοινότητες που ανήκουν στην τελευταία ομάδα παρέχουν ως περιοχές μόνιμης κατοικίας υψηλότερα επίπεδα ΠΖ στα κριτήρια του πολιτιστικού περιβάλλοντος, των υποδομών και των υπηρεσιών και της κατοικίας. Οι περιοχές αυτές φαίνεται να επωφελούνται από την γειτνίασή τους με το αστικό κέντρο της Κατερίνης το οποίο διαθέτει πολύ καλές υποδομές και υψηλά επίπεδα παροχών. Αντίθετα, στο

κοινωνικοοικονομικό κριτήριο και το κριτήριο του φυσικού περιβάλλοντος, υπερτερούν οι κοινότητες της πρώτης ομάδας. Στη διαμόρφωση του τελευταίου κριτηρίου, μεγάλη επίδραση φαίνεται να έχει ο ορεινός όγκος των Πιερίων, ο οποίος εμφανίζει μεγάλες δασικές εκτάσεις μέχρι τους πρόποδές του. Παράλληλα με την περιορισμένη, έως μηδενική, ατμοσφαιρική ρύπανση και ηχορύπανση, οι περιοχές αυτές εξασφαλίζουν την καλύτερη ΠΖ από την άποψη του φυσικού περιβάλλοντος. Όσον αφορά το κοινωνικοοικονομικό κριτήριο, καθοριστικούς παράγοντες φαίνεται να αποτελούν τα υψηλά επίπεδα ανεργίας και εγκληματικότητας των αστικών περιοχών. Κατά συνέπεια, οι αγροτικού χαρακτήρα περιοχές εμφανίζουν ευνοϊκότερα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά και αποτελούν ελκυστικές περιοχές κατοικίας ως προς το συγκεκριμένο κριτήριο.

Εξετάζοντας μεμονωμένα κάποιες κοινότητες, παρατηρείται ότι η δημοτική κοινότητα Κατερίνης, λόγω του αστικού της χαρακτήρα, ταξινομείται κυρίως στις ακραίες κατηγορίες των κριτηρίων. Άμεσα δείχνει να επηρεάζεται η δημοτική κοινότητα Σβορώνου από την χωρική της εγγύτητα με την Κατερίνη, καθώς σε όλα τα κριτήρια ταξινομούνται στην ίδια κατηγορία. Κοινά χαρακτηριστικά ως περιοχές κατοικίας εμφανίζουν και οι κοινότητες Περίστασης και Καλλιθέας, με εξαίρεση το φυσικό περιβάλλον, στο οποίο η τελευταία εμφανίζει ένα επίπεδο καλύτερης ποιότητας από την πρώτη. Οι υπόλοιπες δυο κοινότητες της παράκτιας ζώνης του νομού, Κορινού και Καλλιθέας δεν εμφανίζουν ακραίες τιμές σε κανένα από τα κριτήρια, εμφανίζοντας αρκετά καλά επίπεδα στην ποιότητα της κατοικίας και στην πρόσβαση σε υποδομές, υπηρεσίες και σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Σε ιδιαίτερα ευνοϊκή περιοχή μόνιμης κατοικίας αναδεικνύεται η τοπική κοινότητα Σεβαστής, η οποία δεν εμφανίζει μειονεκτικά επίπεδα ΠΖ σε κανένα σύνθετο κριτήριο. Ευνοϊκή περιοχή μόνιμης κατοικίας θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και η τοπική κοινότητα Μηλιάς, εάν δεν εμφάνιζε δυσκολία πρόσβαση στα σημεία ενδιαφέροντος των σχετικών κριτηρίων. Σε μέτρια επίπεδα στο σύνολο των κριτηρίων κυμαίνεται η τοπική κοινότητα Νεοκαισάρειας, ενώ μέτρια προς ευνοϊκά επίπεδα ΠΖ εμφανίζει και η κοινότητα Τριλόφου. Τέλος, η κοινότητα Αγίου Δημητρίου, λόγω της ιδιαίτερα απομακρυσμένης της θέσης, κατατάσσεται σε μειονεκτική κατηγορία ως περιοχή μόνιμης κατοικίας στα κριτήρια που αφορούν την πρόσβαση σε υποδομές, υπηρεσίες και σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος αλλά και στο κριτήριο της κατοικίας.

Κεφάλαιο 6

Έρευνα πεδίου

6.1 Εισαγωγή

Η μεθοδολογία που παρουσιάστηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, οδήγησε στην ταξινόμηση των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, ανάλογα με το επίπεδο της ΠΖ που εμφανίζουν ως περιοχές μόνιμης κατοικίας. Η αποτίμηση των τομέων της ΠΖ βασίστηκε αποκλειστικά σε αντικειμενικές μεταβλητές και δείκτες, συνεπώς στα αποτελέσματα της μεθοδολογίας δεν περιλαμβάνεται ο υποκειμενικός παράγοντας της αντίληψης των κατοίκων για την ΠΖ των περιοχών αυτών.

Ωστόσο, πολλοί ερευνητές έχουν υποστηρίξει την ενσωμάτωση υποκειμενικών συντελεστών σε μοντέλα ΑΠΖ (Keith, 2001, σελ. 51, Cummins, 2000, σελ 56, Hagerty κ.ά., 2001, σελ. 7). Η γνώμη των ανθρώπων και η αντίληψη που έχουν για την ΠΖ που τους προσφέρεται στην περιοχή κατοικίας τους, αποτελούν τους βασικούς υποκειμενικούς παράγοντες για την ΑΠΖ στις περιοχές που ζουν και εργάζονται. Η άποψη κάθε ατόμου για την ΠΖ του στην περιοχή κατοικίας του, διαμορφώνεται μεταξύ άλλων από τις προσωπικές του εμπειρίες και τα βιώματά του και επηρεάζεται άμεσα από το φύλο του, την ηλικία του, την οικογενειακή του κατάσταση κ.λπ. Εξάλλου, τα χαρακτηριστικά αυτά των ανθρώπων καθορίζουν σημαντικά τις επιθυμίες τους και το επίπεδο της ικανοποίησής τους στους διάφορους τομείς της ΠΖ.

Για την ενσωμάτωση των απόψεων των κατοίκων στη μελέτη, πραγματοποιήθηκε έρευνα πεδίου με τη χρήση ερωτηματολογίων, προκειμένου να καταγραφεί και να παρουσιαστεί το επίπεδο της ΠΖ των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης ως περιοχές μόνιμης κατοικίας, από την πλευρά των ίδιων των κατοίκων των περιοχών αυτών. Σε αυτό το κεφάλαιο περιγράφονται τα χαρακτηριστικά της έρευνας και τα αποτελέσματά της. Επιπλέον, παρουσιάζεται η σύγκριση των αποτελεσμάτων της έρευνας με τα αποτελέσματα της μεθοδολογίας του προηγούμενου κεφαλαίου (ανάλυση αντικειμενικών παραγόντων). Στόχος της σύγκρισης αυτής είναι ο έλεγχος της ταύτισης των αποτελεσμάτων της ΑΠΖ με τη χρήση

αντικειμενικών μεταβλητών και δεικτών, με τα επίπεδα της ΠΖ που προβάλλονται από τους κατοίκους των περιοχών αυτών.

6.2 Έρευνα πεδίου

6.2.1 Η χρονική περίοδος

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε τρεις διαφορετικές χρονικές φάσεις. Η πρώτη φάση αφορούσε την πιλοτική έρευνα με την συμπλήρωση μικρού αριθμού ερωτηματολογίων (12 ερωτηματολόγια) από τυχαίο δείγμα πληθυσμού. Η πιλοτική έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2011 και είχε δυο βασικούς στόχους. Ο πρώτος αφορούσε τον εντοπισμό πιθανών προβλημάτων στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου, όπως διατύπωσης ή ανεπάρκειας. Ο δεύτερος αφορούσε τον εντοπισμό οποιονδήποτε πιθανών δυσκολιών που θα προέκυπταν, προκειμένου να προετοιμαστεί η καλύτερη διαχείριση παρόμοιων καταστάσεων κατά την εκτέλεση της επίσημης έρευνας. Μετά την πιλοτική έρευνα, πραγματοποιήθηκαν οι όποιες διορθώσεις κρίθηκαν απαραίτητες στο ερωτηματολόγιο και ακολούθησε η επίσημη έρευνα. Η κυρίως έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δυο φάσεις, τον Αύγουστο και τον Οκτώβριο του 2011. Ο σκοπός της εκτέλεσης της έρευνας σε δυο διαφορετικές χρονικές περιόδους, αφορούσε την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων από τους κατοίκους του δήμου τόσο κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου όσο και κατά την έναρξη της χειμερινής περιόδου.

6.2.2 Η δομή του ερωτηματολογίου

Όπως προαναφέρθηκε, η εμπειρική έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη χρήση τυποποιημένου ερωτηματολογίου (βλ. Παράρτημα V.1), που αποτελεί βασικό εργαλείο στη δειγματοληπτική έρευνα . Κάθε ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε για την συμπλήρωσή του από τον συνεντευκτή στο πλαίσιο διαπροσωπικής τυποποιημένης συνέντευξης με το δείγμα των κατοίκων των οικισμών των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε κλειστού τύπου ερωτήσεις, όπου ο κάθε ερωτώμενος καλούνταν να επιλέξει από ένα σύνολο εναλλακτικών προκαθορισμένων απαντήσεων (Wilkinson και Birmingham, 2003, σελ. 8-12). Το ερωτηματολόγιο αποτελούνταν από τέσσερις ενότητες, α) τα προσωπικά στοιχεία του ερωτώμενου, β) τα στοιχεία της κατοικίας του, γ) την γενικότερη αντίληψή του για την ΠΖ και δ) τα χαρακτηριστικά της ΠΖ που εμφανίζει η περιοχή που κατοικεί.

Η πρώτη ενότητα περιλάμβανε ερωτήσεις που αφορούν τα δημογραφικά, τα κοινωνικά και τα οικονομικά χαρακτηριστικά των ερωτώμενων, βάσει των οποίων συγκροτείται η περιγραφική εικόνα του δείγματος. Στη δεύτερη ενότητα οι ερωτήσεις αφορούσαν την κατοικία που διέμενε ο ερωτώμενος, το είδος, την έκταση αλλά και τον βαθμό ικανοποίησής του από αυτή. Το τρίτο μέρος αφορούσε την προσωπική αντίληψη του ερωτώμενου για τη σημασία των χαρακτηριστικών της ΠΖ, ενώ στην τελευταία ενότητα του ζητούταν να βαθμονομήσει τα χαρακτηριστικά της ΠΖ της περιοχής κατοικίας του.

6.2.3 Το πλήθος των ερωτηματολογίων και η μέθοδος δειγματοληψίας

Ο πληθυσμός που αφορούσε την έρευνα ήταν οι μόνιμοι, άνω των 18 ετών κάτοικοι των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης. Η τεχνική της δειγματοληψίας βασίστηκε στη πολυσταδιακή τυχαία μέθοδο. Η μέθοδος αυτή στηρίζεται σε γεωγραφικές μονάδες και συγκεκριμένα σε μονάδες κατοικίας, τις οποίες χρησιμοποιεί ως βάση για την επιλογή του δείγματος. Συγκεκριμένα, η διαδικασία που ακολουθείται κατά τη πολυσταδιακή τυχαία μέθοδο, σχετίζεται με τη διαίρεση του γεωγραφικού χώρου, όπου διαμένει ο ζητούμενος πληθυσμός και την εφαρμογή διαδοχικών δειγματοληψιών που αφορούν όλο και μικρότερης έκτασης γεωγραφικά τμήματα (Thompson, 2012, σελ. 171-175).

Στη συγκεκριμένη έρευνα, αρχικά καθορίστηκαν με ευδιάκριτα όρια οι κατοικημένες εκτάσεις των κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, από τις οποίες θα επιλεγόταν το τυχαίο δείγμα. Στη συνέχεια, οι κατοικημένες εκτάσεις διαιρέθηκαν σε επιμέρους γεωγραφικά τμήματα με τη χρήση κανάβου 500x500 μέτρα (βλ Σχήμα 6.1α) και με τη μέθοδο της απλής τυχαίας δειγματοληψίας επιλέχθηκαν οι πρώτες χωρικές μονάδες (βλ Σχήμα 6.1β). Έπειτα, οι χωρικές μονάδες που επιλέχθηκαν διαιρέθηκαν σε μικρότερες γεωγραφικές εκτάσεις 250x250 μέτρα (βλ Σχήμα 6.2α) και ακολούθησε πάλι η μέθοδος της τυχαίας δειγματοληψίας (βλ Σχήμα 6.2β). Στο σημείο αυτό, κι επειδή στόχος ήταν η χωρική διασπορά των σημείων δειγματοληψίας να καλύπτει την έκταση των οικισμών, δεν πραγματοποιήθηκε επιμέρους διαίρεση των χωρικών μονάδων. Έτσι, αμέσως μετά ακολούθησε η τυχαία δειγματοληψία των κατοικιών εντός των επιλεχθέντων 250x250 μέτρα χωρικών μονάδων (βλ. Σχήμα 6.3, σελ. 287), όπου από κάθε χωρική μονάδα επιλέχθηκε μια κατοικία. Σε ορισμένους οικισμούς, λόγω της μικρής τους έκτασης η διαίρεση των γεωγραφικών ενοτήτων διαφοροποιήθηκε ως προς τα παραπάνω μεγέθη.

Σχήμα 6.1 Παράδειγμα διαίρεσης κι επιλογής χωρικών μονάδων 500x500 μέτρα, στον αστικό ιστό της Κατερίνης.

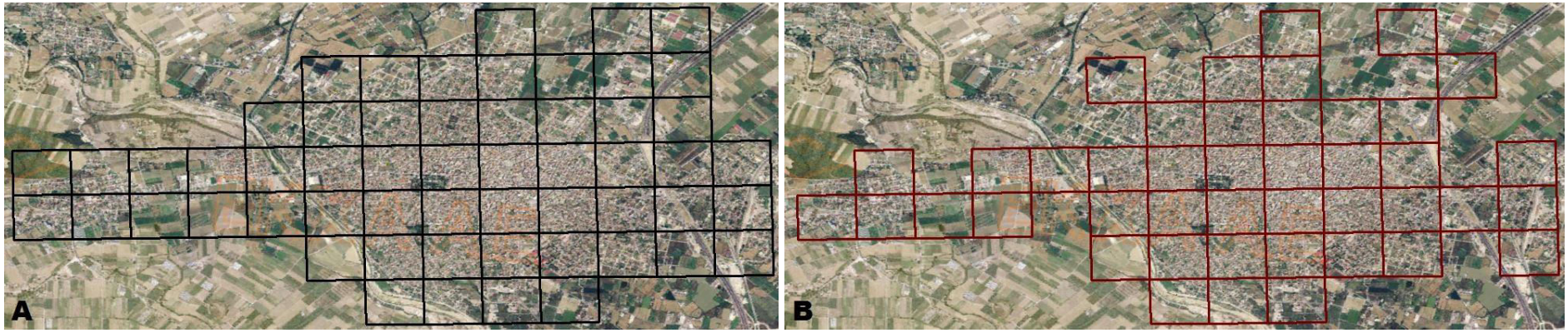

Σχήμα 6.2 Παράδειγμα διαίρεσης κι επιλογής χωρικών μονάδων 250x250 μέτρα, στον αστικό ιστό της Κατερίνης.

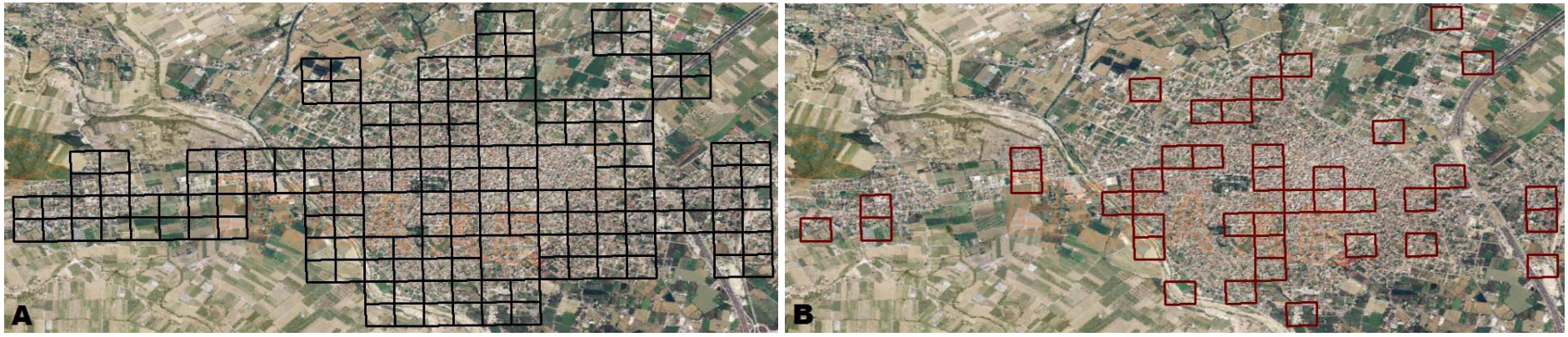

Σχήμα 6.3 Παράδειγμα σε περιοχή της Κατερίνης, από την τελική τυχαία επιλογή του δείγματος.

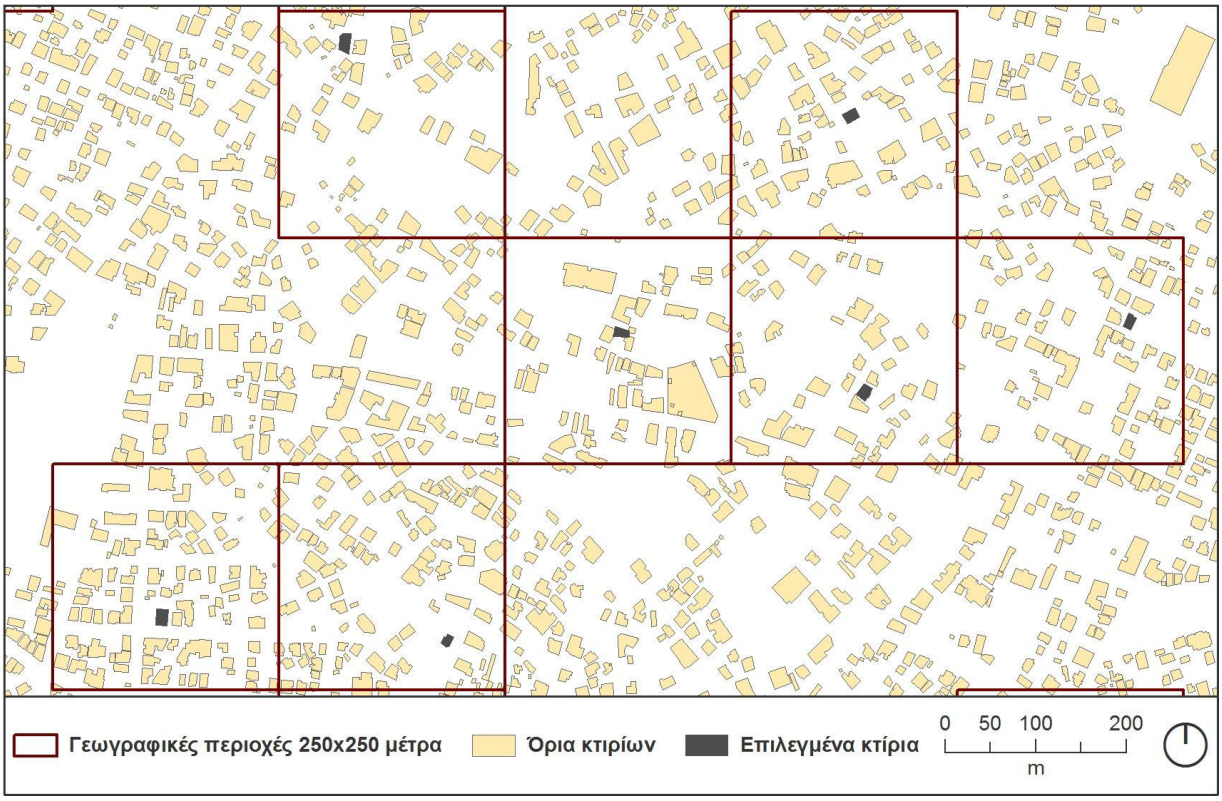

Σκοπός της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε ήταν η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από άτομα που διαμένουν στις κατοικίες αυτές και πληρούν τις προϋποθέσεις της έρευνας. Οι προϋποθέσεις αφορούσαν το συνολικό πλήθος του δείγματος για κάθε οικισμό, στο οποίο έπρεπε να υπάρχει ίση αναλογία μεταξύ των δυο φύλων και να καλύπτει όλο το φάσμα των ενήλικων ηλικιακών ομάδων.

Το πλήθος των ερωτηματολογίων που έπρεπε να συμπληρωθεί υπολογίστηκε περίπου στα διακόσια και η κατανομή συγκέντρωσής τους από κάθε οικισμό καθορίστηκε βάσει της πληθυσμιακής πυκνότητας των κοινοτήτων. Ωστόσο, η κοινότητα Κατερίνης εμφανίζει πολύ μεγαλύτερη πληθυσμιακή πυκνότητα από τις υπόλοιπες κοινότητες, στις οποίες αντιστοιχεί ένας μικρός συνήθως οικισμός, με αποτέλεσμα η κατανομή των ερωτηματολογίων ανά κοινότητα να έχει πολύ μεγάλη απόκλιση. Για το λόγο αυτό και βάσει των κοινών χαρακτηριστικών που διακρίνονται μεταξύ ορισμένων περιοχών, πραγματοποιήθηκε συνένωση των κοινοτήτων σε επιμέρους ομάδες. Για τη δημιουργία των ομάδων λήφθηκαν υπόψη η μορφολογία των κοινοτήτων, η χωρική εγγύτητα μεταξύ τους, ο αγροτικός ή μη χαρακτήρας τους, το αν περιλαμβάνουν αστικά κέντρα, καθώς επίσης και η γειτνίασή τους με

αστικοποιημένες κοινότητες. Ως αποτέλεσμα προέκυψαν έξι ομάδες κοινοτήτων, από τους οικισμούς των οποίων συγκεντρώθηκαν συνολικά 205 ερωτηματολόγια (βλ. Σχήμα 6.4).

Οι ομάδες των κοινοτήτων αφορούν:

- τις κοινότητες που περιλαμβάνουν αστικά κέντρα. Σε αυτή την ομάδα, μαζί με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης έχει συμπεριληφθεί και η δημοτική κοινότητα Περίστασης, καθώς ο οικισμός της Περίστασης αποτελεί τη συνέχεια του αστικού ιστού της πόλης της Κατερίνης.

- τις υπόλοιπες κοινότητες της παράκτιας ζώνης του δήμου.

- τις αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες, που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης. Χαρακτηριστικό των κοινοτήτων αυτών είναι οι μικρές βιομηχανικές μονάδες στα όρια τους με την Κατερίνη.

- τις αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες στο βόρειο τμήμα του δήμου.

- τις ημιορεινές ή/και αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες στο δυτικό τμήμα του δήμου. Ημιορεινές χαρακτηρίζονται οι κοινότητες των οποίων τμήμα τους εκτείνεται στους πρόποδες των Πιερίων.

- τις ορεινές κοινότητες, των οποίων πολύ μεγάλο μέρος καταλαμβάνεται από τον ορεινό όγκο των Πιερίων.

Οι κοινότητες από τις οποίες αποτελείται κάθε ομάδα και το πλήθος των ερωτηματολογίων που τους αντιστοιχούν παρουσιάζονται στον πίνακα 6.1 (σελ. 290).

Σχήμα 6.4 Χωρική κατανομή των ερωτηματολογίων ανά οικισμό.

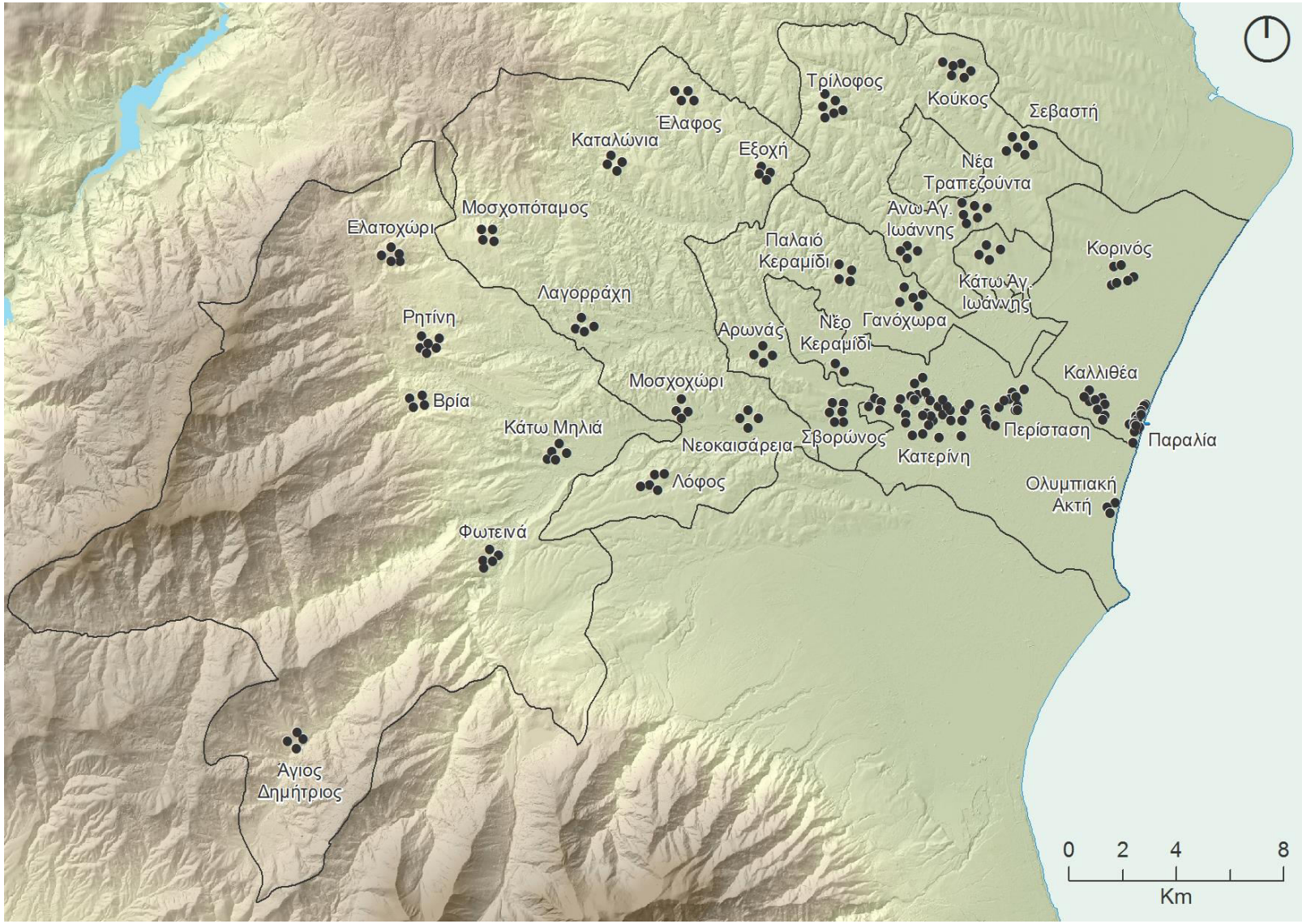

Πίνακας 6.1 Αριθμός ερωτηματολογίων ανά ομάδα τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων.

Ομάδες κοινοτήτων	Τοπικές και δημοτικές κοινότητες	Αριθμός ερωτηματολογίων
Κοινότητες που περιλαμβάνουν αστικά κέντρα	Δημοτική Κοινότητα Κατερίνης	53
	Δημοτική Κοινότητα Περίστασης	
Κοινότητες της παράκτιας ζώνης	Δημοτική Κοινότητα Κορινού	35
	Δημοτική Κοινότητα Καλλιθέας	
	Τοπική Κοινότητα Παραλίας	
Αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης	Τοπική Κοινότητα Γανόχωρας	27
	Δημοτική Κοινότητα Σβορώνου	
	Τοπική Κοινότητα Παλαιού Κεραμιδίου	
	Τοπική Κοινότητα Αρωνά	
	Τοπική Κοινότητα Κάτω Αγίου Ιωάννου	
Αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες στο βόρειο τμήμα του δήμου	Τοπική Κοινότητα Άνω Αγίου Ιωάννου	28
	Τοπική Κοινότητα Τριλόφου	
	Τοπική Κοινότητα Κούκκου	
	Τοπική Κοινότητα Νέας Τραπεζούντας	
	Τοπική Κοινότητα Σεβαστής	
Ημιορεινές ή/και αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες στο δυτικό τμήμα του δήμου	Τοπική Κοινότητα Νεοκαισαρείας	33
	Τοπική Κοινότητα Ελάφου	
	Τοπική Κοινότητα Εξοχής	
	Τοπική Κοινότητα Καταλωνίων	
	Τοπική Κοινότητα Λαγορράχης	
	Τοπική Κοινότητα Μοσχοποτάμου	
	Δημοτική Κοινότητα Λόφου	
	Τοπική Κοινότητα Μοσχοχωρίου	
Ορεινές κοινότητες	Τοπική Κοινότητα Μηλιάς	29
	Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου	
	Τοπική Κοινότητα Φωτεινών	
	Τοπική Κοινότητα Ρητίνης	
	Τοπική Κοινότητα Βρίας	
	Τοπική Κοινότητα Ελατοχωρίου	

Τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν από κατοίκους οικισμών των κοινοτήτων που ανήκουν στην ίδια ομάδα εξετάστηκαν αθροιστικά και ακολουθούν στις επόμενες παραγράφους

6.3 Αποτελέσματα έρευνας

6.3.1 Αστικές κοινότητες

Σε αυτή την ομάδα εξετάζονται οι δημοτικές κοινότητες με τα αστικά κέντρα της Κατερίνης και της Περίστασης (βλ. Σχήμα 6.5). Συνολικά συμπληρώθηκαν 53 ερωτηματολόγια, 35 εκ των οποίων στην δημοτική κοινότητα Κατερίνης και 9 στην δημοτική κοινότητα Περίστασης. Από τα 35 ερωτηματολόγια της κοινότητας Κατερίνης, τα 39 συμπληρώθηκαν από κατοίκους της πόλης της Κατερίνης, 3 από κατοίκους του παράκτιου οικισμού της Ολυμπιακής Ακτής και 2 από τον οικισμό του Νέου Κεραμιδίου, ενώ και τα 9 ερωτηματολόγια της κοινότητας Περίστασης, συμπληρώθηκαν από κατοίκους του ομώνυμου οικισμού.

Σχήμα 6.5 Οι αστικές κοινότητες - 1η ομάδα.

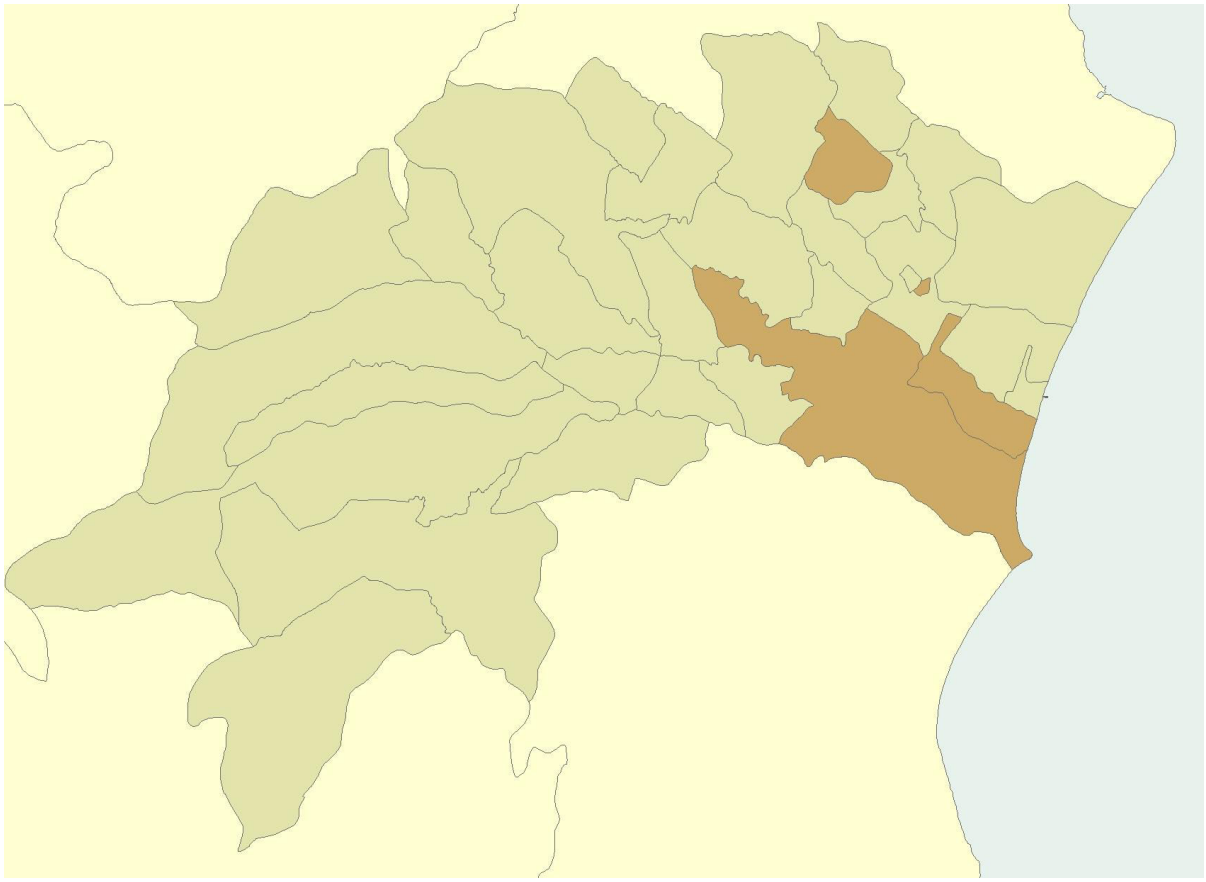

Σχήμα 6.6 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης.

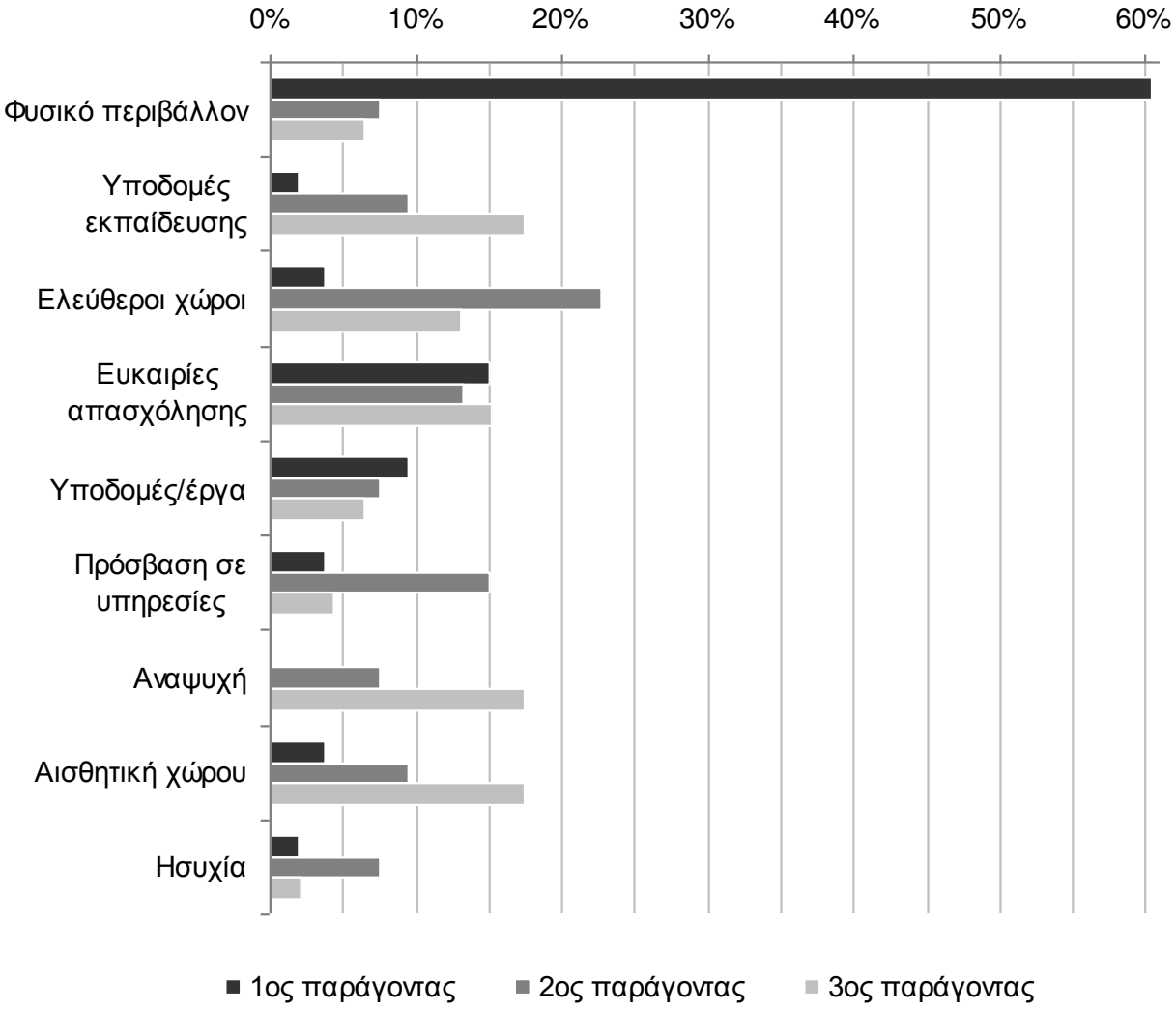

Αρχικά, εξετάζεται η αντίληψη των κατοίκων, αυτής της ομάδας των κοινοτήτων, για την ΠΖ της περιοχή μόνιμης κατοικίας. Όπως φαίνεται στο σχήμα 6.6[25], στην πλειοψηφία των ερωτηματολογίων σημαντικότερος παράγοντας στην ΠΖ θεωρείται το φυσικό περιβάλλον, με ποσοστό 60,38%. Ακολουθούν, με πολύ χαμηλότερα ποσοστά, οι ευκαιρίες απασχόλησης (15,09%) και οι υποδομές (9,43%), ενώ όλοι οι υπόλοιποι παράγοντες κυμαίνονται σε ποσοστά χαμηλότερα του 4%. Ως δεύτερος σημαντικός παράγοντας, πρώτος στις προτιμήσεις των κατοίκων έρχεται ο ελεύθερος χώρος, με ποσοστό 22,64%, και ακολουθεί η πρόσβαση στις υπηρεσίες, με ποσοστό 15,09%. Στον τρίτο σημαντικότερο παράγοντα την πρώτη θέση, με το ίδιο ποσοστό 17,39%, καταλαμβάνουν οι υποδομές εκπαίδευσης, η αναψυχή και η αισθητική του χώρου.

[25] Τα ποσοστά των παραγόντων για όλα τα διαγράμματα που αφορούν τις αστικές κοινότητες, παρουσιάζονται στο Παράρτημα V.2.

Εξετάζοντας την αντίληψη για τη συμβολή των παραγόντων στην ΠΖ όπως διαφοροποιείται μεταξύ των δυο φύλων (βλ. Σχήμα 6.7), παρατηρείται ότι τόσο οι άντρες όσο και οι γυναίκες επιλέγουν το φυσικό περιβάλλον ως τον σημαντικότερο παράγοντα, με ποσοστά 54,55% και 70% αντίστοιχα. Αντίθετα, στον δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα φαίνεται να υπάρχει μεγάλη απόκλιση μεταξύ των απαντήσεων των δυο φύλων. Έτσι, οι άντρες αναφέρουν ως δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα τους ελεύθερους χώρους (27,27%), ενώ οι γυναίκες την πρόσβαση στις υπηρεσίες (25,00%). Το ίδιο παρατηρείται και στον τρίτο παράγοντα σημαντικότητας, με τους άντρες να δηλώνουν την αισθητική του χώρου (24,14%) και τις γυναίκες να προτιμούν τις υποδομές εκπαίδευσης (35,29%).

Το φυσικό περιβάλλον φαίνεται γενικά να αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα, ανεξαρτήτως ηλικίας αλλά και οικογενειακής κατάστασης (βλ. Σχήματα 6.8 και 6.9 αντίστοιχα, σελ. 295-296). Όσον αφορά τις ηλικίες, τα άτομα της μικρότερης ηλικιακής ομάδας, 18-29 ετών, δηλώνουν ως δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα την πρόσβαση στις υπηρεσίες (23,81%), ενώ στην αμέσως επόμενη ηλικιακή ομάδα, σημαντικό ρόλο φαίνεται να παίζουν οι ευκαιρίες απασχόλησης και οι ελεύθεροι χώροι, με ποσοστό 25% έκαστος. Οι ελεύθεροι χώροι, ως δεύτερος σημαντικότερος παράγοντας που συμβάλλει στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, υπερτερεί και στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας (25,00%), ενώ στις ηλικίες άνω των 50 αυξημένο ποσοστό (25,00%) εμφανίζει και ο παράγοντας της ησυχίας. Ως τρίτο σημαντικό παράγοντα, τα άτομα ηλικίας έως 39 ετών ιεραρχούν την αναψυχή (25,00%), την οποία δεν έχει αναφέρει κανένα άτομο μεγαλύτερης ηλικίας σε καμία κατηγορία παραγόντων. Από την άλλη πλευρά, τα άτομα μεταξύ των 40-49 ετών, φαίνεται να δίνουν ιδιαίτερη σημασία στις ευκαιρίες απασχόλησης και στους ελεύθερους χώρους, με το ίδιο ποσοστό 33,33%.

Όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση (βλ. Σχήμα 6.9, σελ. 296), οι παντρεμένοι λόγω οικογένειας και παιδιών φαίνεται να ιεραρχούν σε υψηλά επίπεδα τους ελεύθερους χώρους, με το 31,82% να τους δηλώνει ως τον δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα στην ΠΖ της μόνιμης κατοικίας, και το 22,22% ως τρίτο σημαντικότερο παράγοντα. Αντίθετα στους άγαμους ο δεύτερος σημαντικότερος παράγοντας φαίνεται να είναι η απασχόληση (19,35%), ενώ στην τρίτη θέση ιεραρχούν την αναψυχή με ποσοστό που αγγίζει το 25,00%.

Σχήμα 6.7 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης.

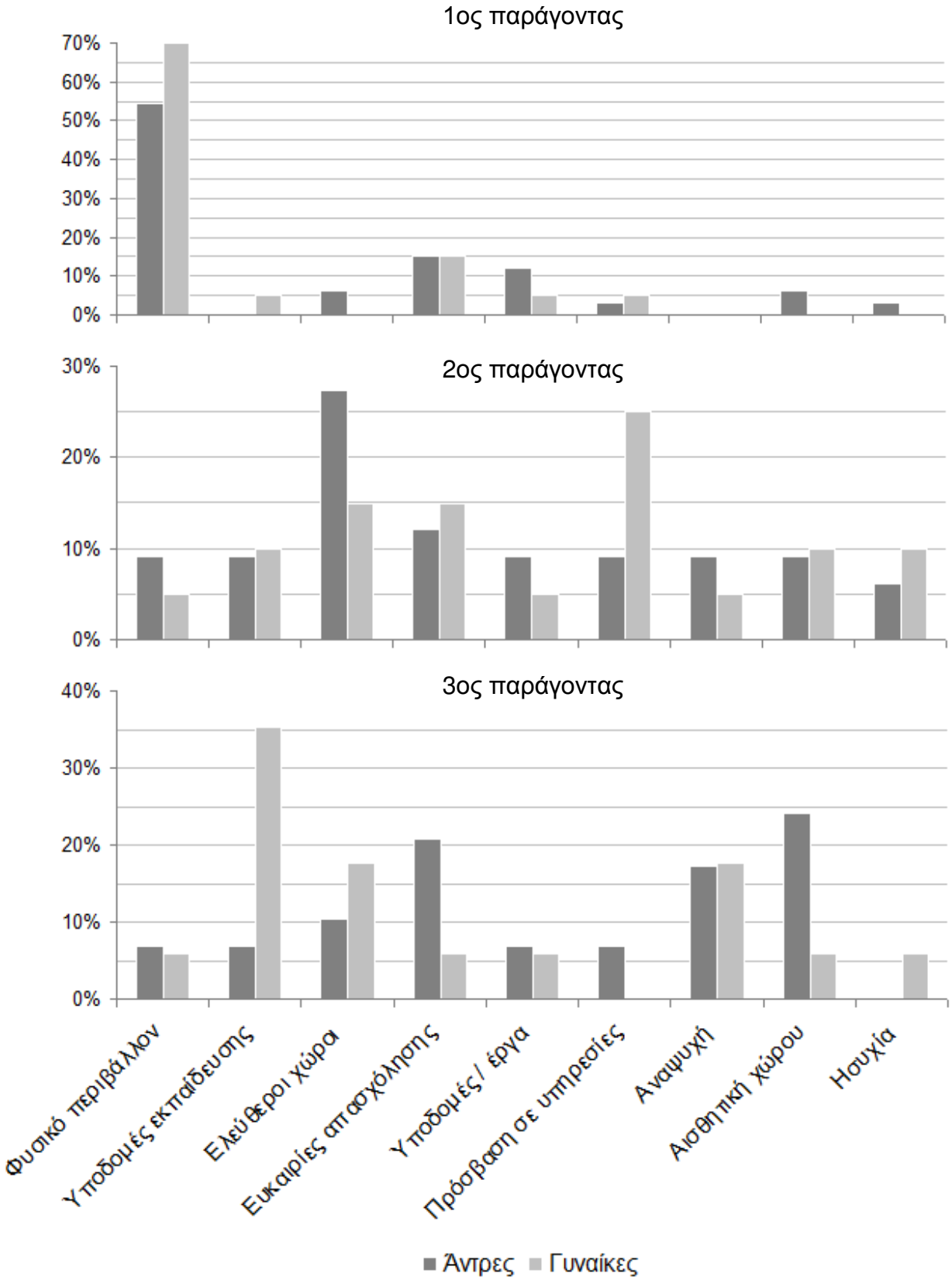

Σχήμα 6.8 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης.

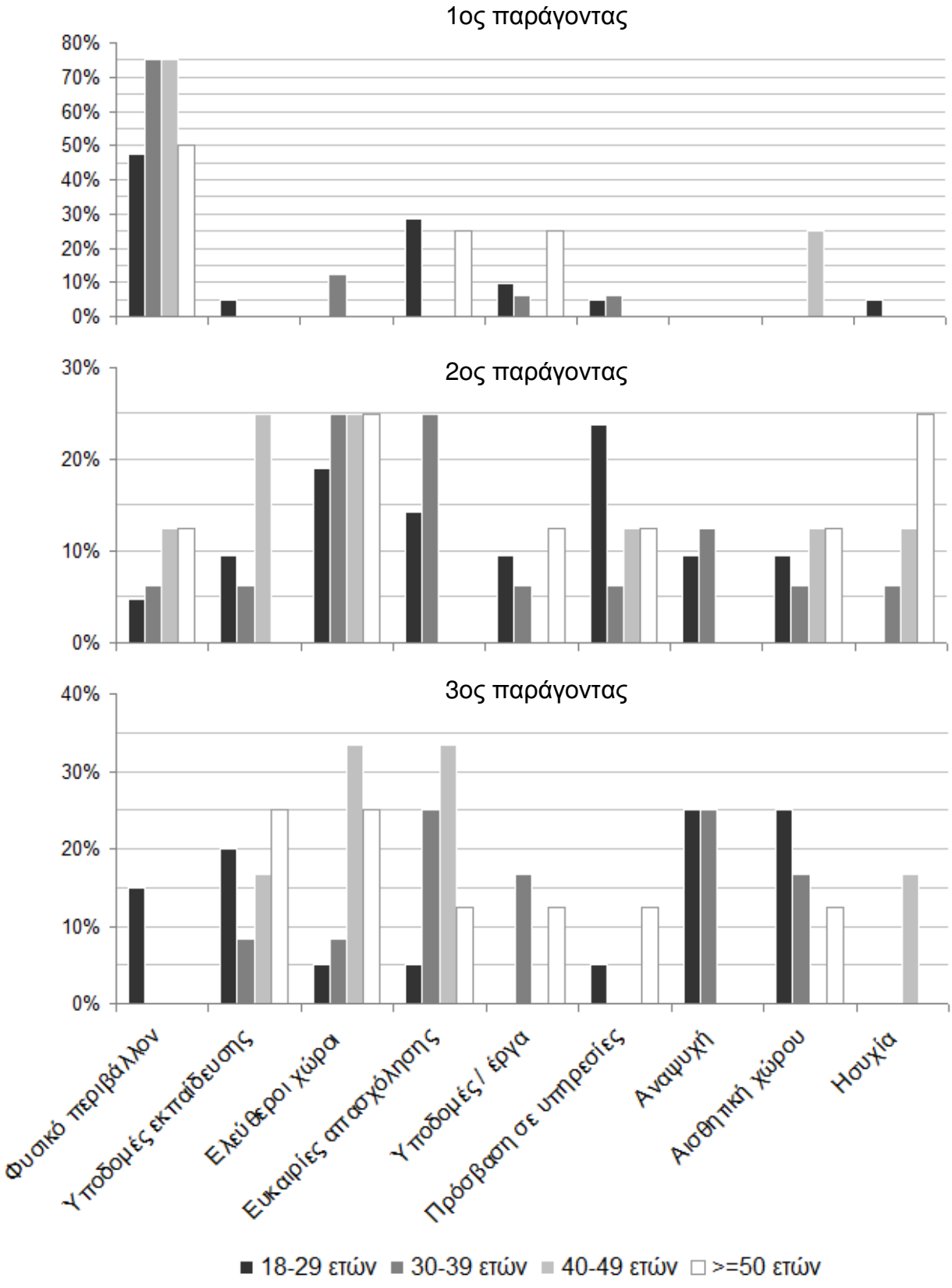

Σχήμα 6.9 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης.

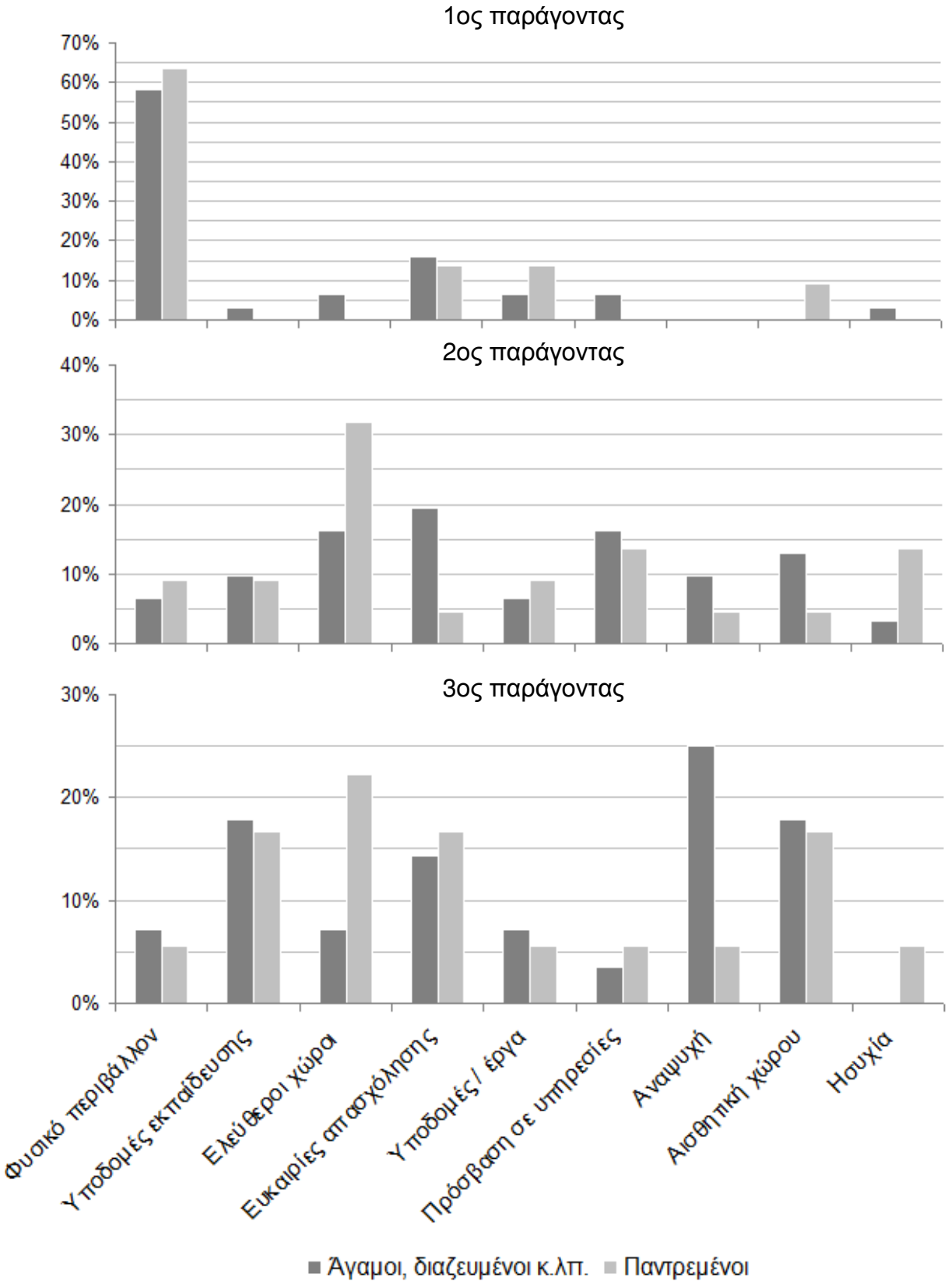

Σχήμα 6.10 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

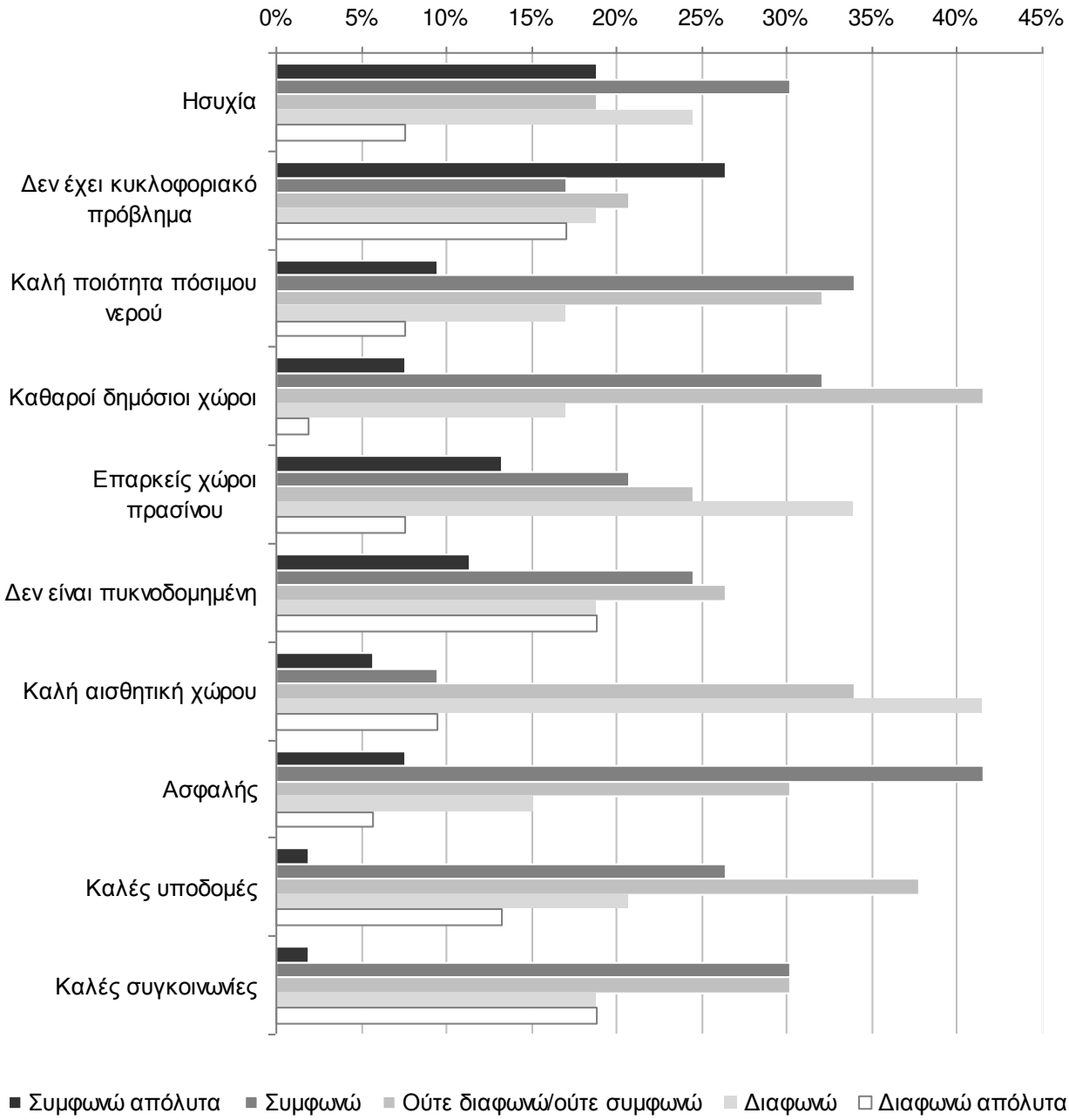

Μεγάλη διακύμανση εμφανίζεται μεταξύ της ταξινόμησης των χαρακτηριστικών της ΠΖ των αστικών κέντρων βάσει των κατοίκων τους. Το γεγονός αυτό οφείλεται στις διαφορές που εμφανίζουν οι γειτονιές των κοινοτήτων αυτών, όπου εκτός από τα αστικά κέντρα, πολλές περιοχές εμφανίζουν ηπιότερα έως και καθόλου αστικά χαρακτηριστικά. Για παράδειγμα, η ησυχία, το κυκλοφοριακό πρόβλημα, η πυκνή δόμηση, οι υποδομές και οι συγκοινωνίες διαφέρουν από γειτονιά σε γειτονία. Κατά συνέπεια, τα χαρακτηριστικά αυτά

εμφανίζουν σχετικά ίδια ποσοστά συμφωνίας και διαφωνίας μεταξύ των κατοίκων, ως προς το κατά πόσο τα διαθέτουν οι περιοχές που ζουν (βλ. Σχήμα 6.10). Αντίθετα, κοινό φαίνεται να είναι το αίσθημα της ασφάλειας, το οποίο κυμαίνεται σε καλά με μέτρια επίπεδα. Συμφωνία φαίνεται να υπάρχει και όσον αφορά την αισθητική του χώρου, η οποία ταξινομείται από την πλειοψηφία των κατοίκων σε κακή προς μέτρια.

Σχήμα 6.11 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι περιοχές των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

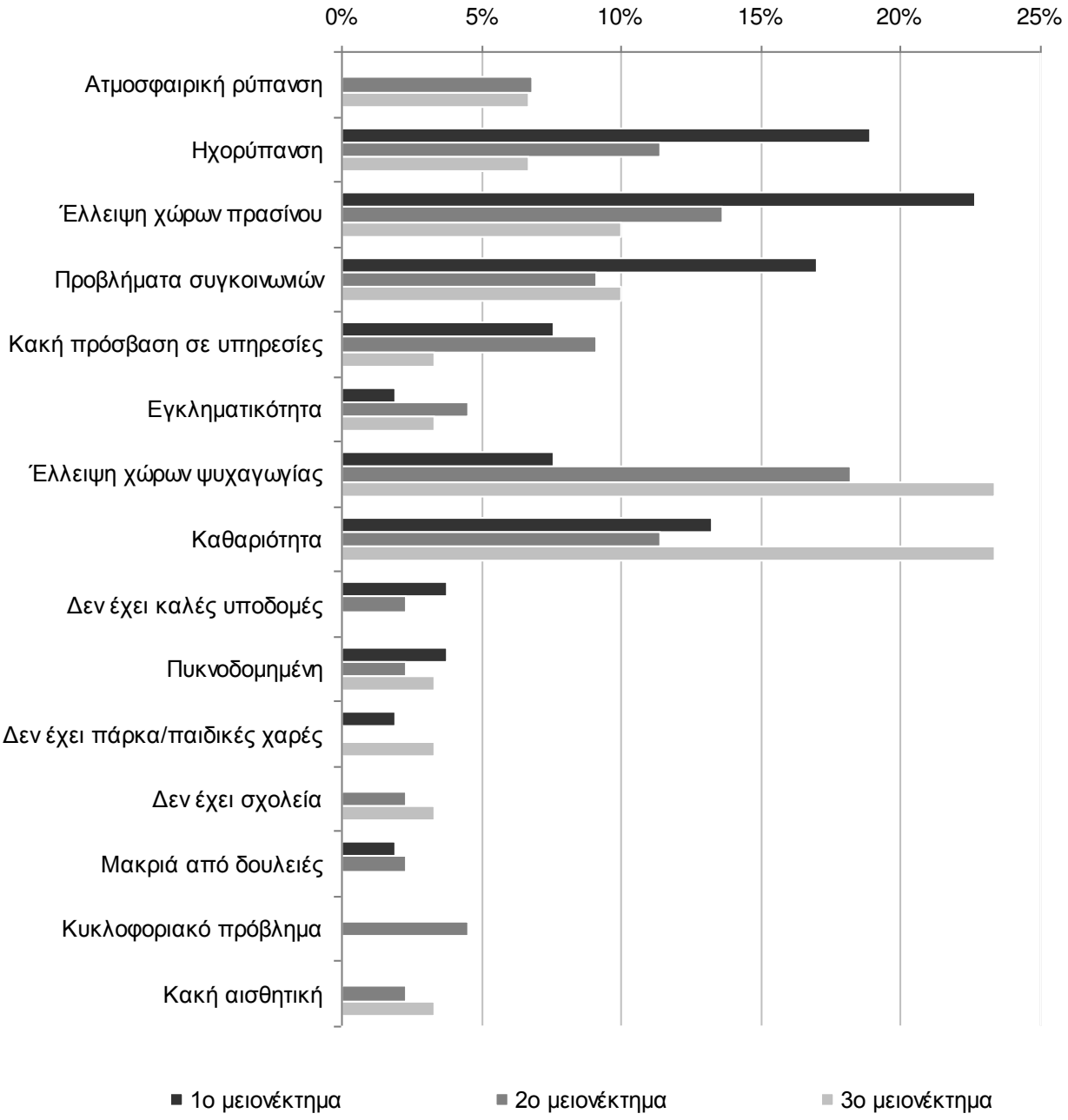

Όσον αφορά τα προβλήματα που εμφανίζει η περιοχή (βλ. Σχήμα 6.11), στην πρώτη θέση με το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζεται η έλλειψη χώρων πρασίνου (22,64%) και ακολουθούν η ηχορύπανση (18,87%) και τα προβλήματα των συγκοινωνιών (16,98%). Ως δεύτερο σημαντικό μειονέκτημα της περιοχής αναφέρεται η έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας (18,18%), καθώς εκτός από το κέντρο της πόλης της Κατερίνης, στις υπόλοιπες περιοχές εντοπίζονται ελάχιστοι διαθέσιμοι χώροι αναψυχής και διασκέδασης. Το ίδιο μειονέκτημα αναφέρεται και ως τρίτο σημαντικό πρόβλημα της περιοχής, το οποίο ισοβαθμεί με την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων, με ποσοστό εμφάνισης 23,33%. Την έλλειψη χώρων αναψυχής και διασκέδασης επισφραγίζει και το γεγονός ότι μόλις το 24,53% των κατοίκων πραγματοποιούν εξόδους στη γειτονιά τους, ενώ το υπόλοιπο 75,47% δηλώνει ότι διασκεδάζουν σε χώρους εκτός των περιοχών της κατοικίας τους.

Σχετικά με τα πλεονεκτήματα που εμφανίζουν οι περιοχές αυτές, η ησυχία φαίνεται να υπερτερεί με ποσοστό 20,75% (βλ. Σχήμα 6.12), σε όποιες γειτονιές των κοινοτήτων τη διαθέτουν. Ο συγκεκριμένος παράγοντας, διαθέτει γενικά υψηλά ποσοστά και στις τρεις κατηγορίες πλεονεκτημάτων, που υποδηλώνει την σημασία των κατοίκων σε ότι αφορά την ησυχία της περιοχής κατοικίας τους. Στην πρώτη κατηγορία των πλεονεκτημάτων, υψηλά επίπεδα διαθέτει και ο παράγοντας της ασφάλειας, με ποσοστό 18,87%. Ως δεύτερο σημαντικό πλεονέκτημα δηλώνεται η καλή πρόσβαση στις υπηρεσίες (16,28%), αλλά και η κοντινή απόσταση από την εργασία (13,95%). Στο τρίτο πλεονέκτημα, οι απόψεις των κατοίκων εμφανίζουν μεγαλύτερο εύρος, με αποτέλεσμα οι περισσότεροι παράγοντες να ισοβαθμούν με ποσοστό 15%.

Σχήμα 6.12 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι περιοχές των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

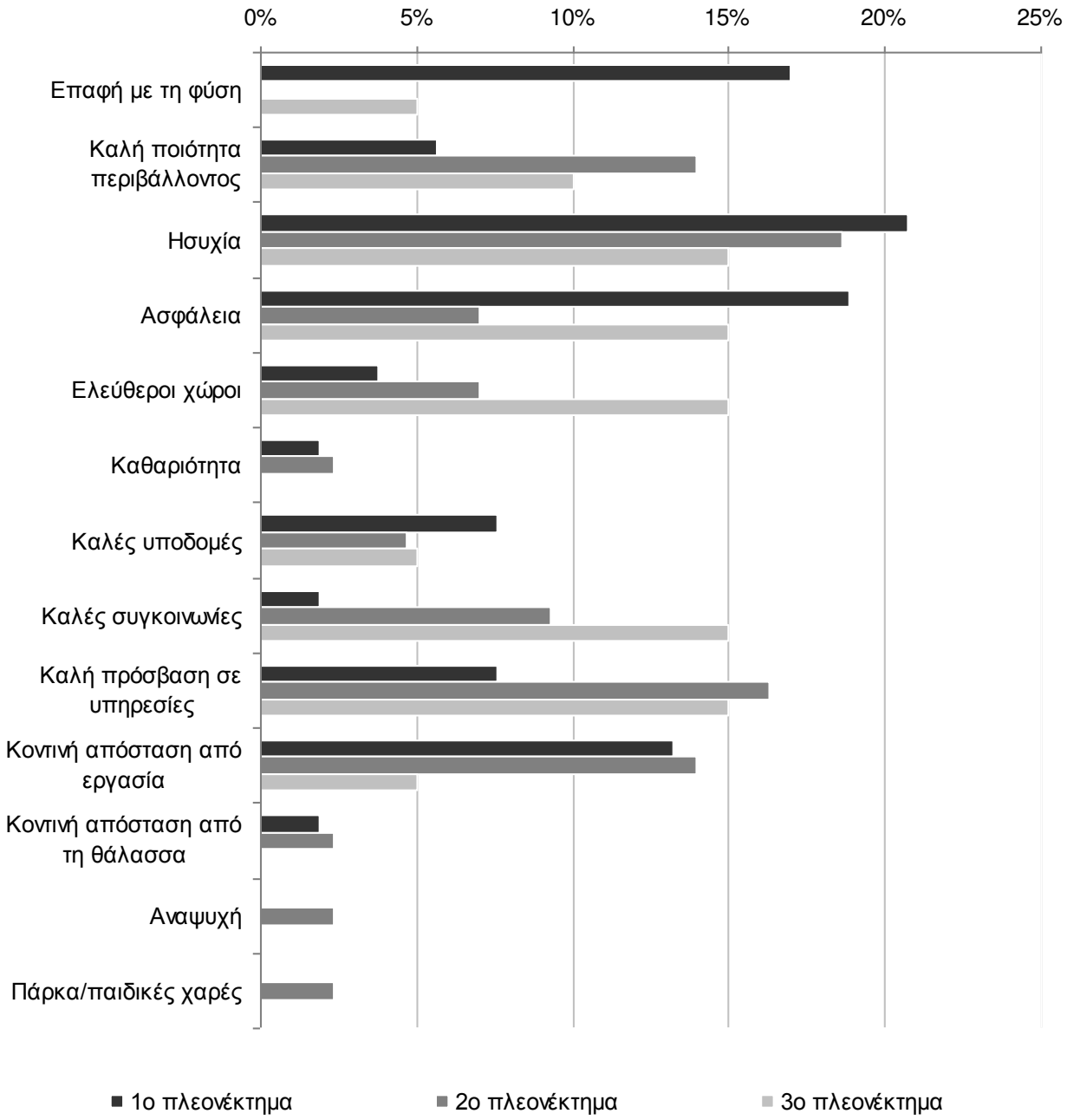

Σχήμα 6.13 Ικανοποίηση των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, από την έκταση της κατοικίας τους.

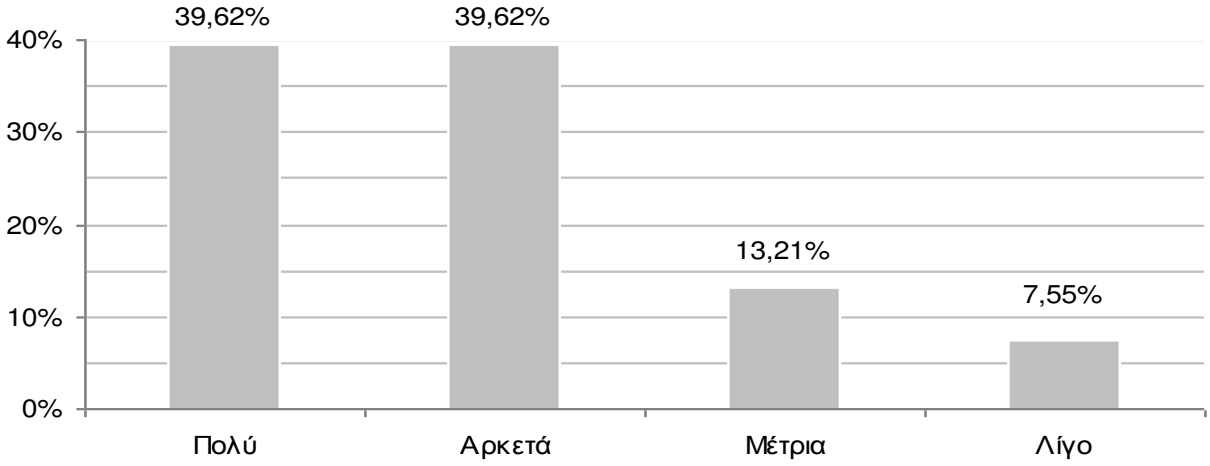

Σχήμα 6.14 Ικανοποίηση των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους.

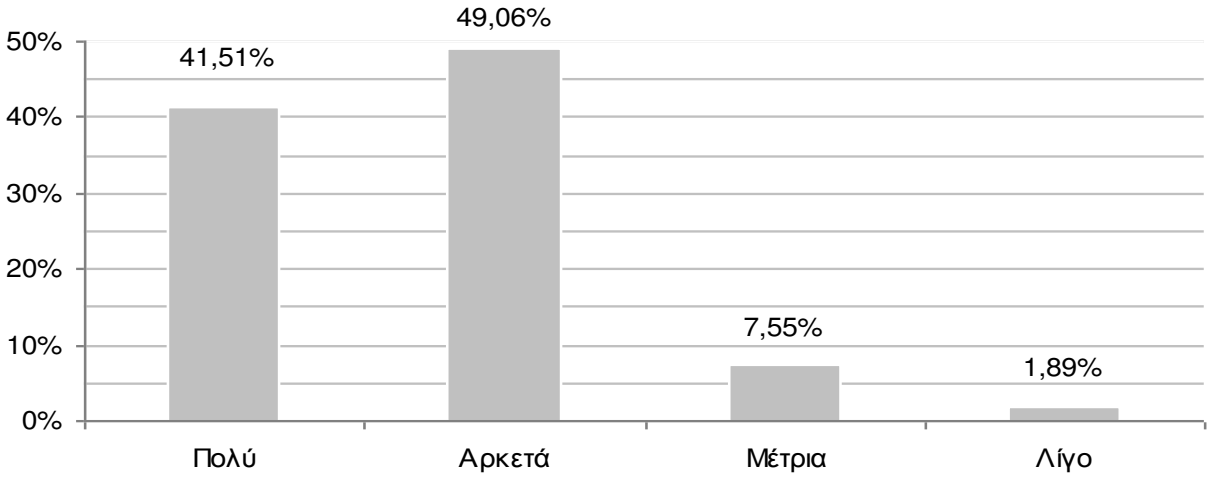

Όσον αφορά την έκταση αλλά και την ποιότητα της κατοικίας, η πλειοψηφία των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης εμφανίζεται πολύ έως αρκετά ικανοποιημένη, με το αθροιστικό ποσοστό των δυο αυτών κατηγοριών να φτάνει το 79,25% για την έκταση των κατοικιών και το 90,57% για την ποιότητά τους (βλ. Σχήματα 6.13 και 6.14). Το μεγάλο ποσοστό στην ποιότητα των κατοικιών, οφείλεται κατά κύριο λόγο στις νέες και σύγχρονες κατοικίες που ανοικοδομήθηκαν στην περιοχή τα τελευταία έτη.

Σχήμα 6.15 Δραστηριότητες των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες.

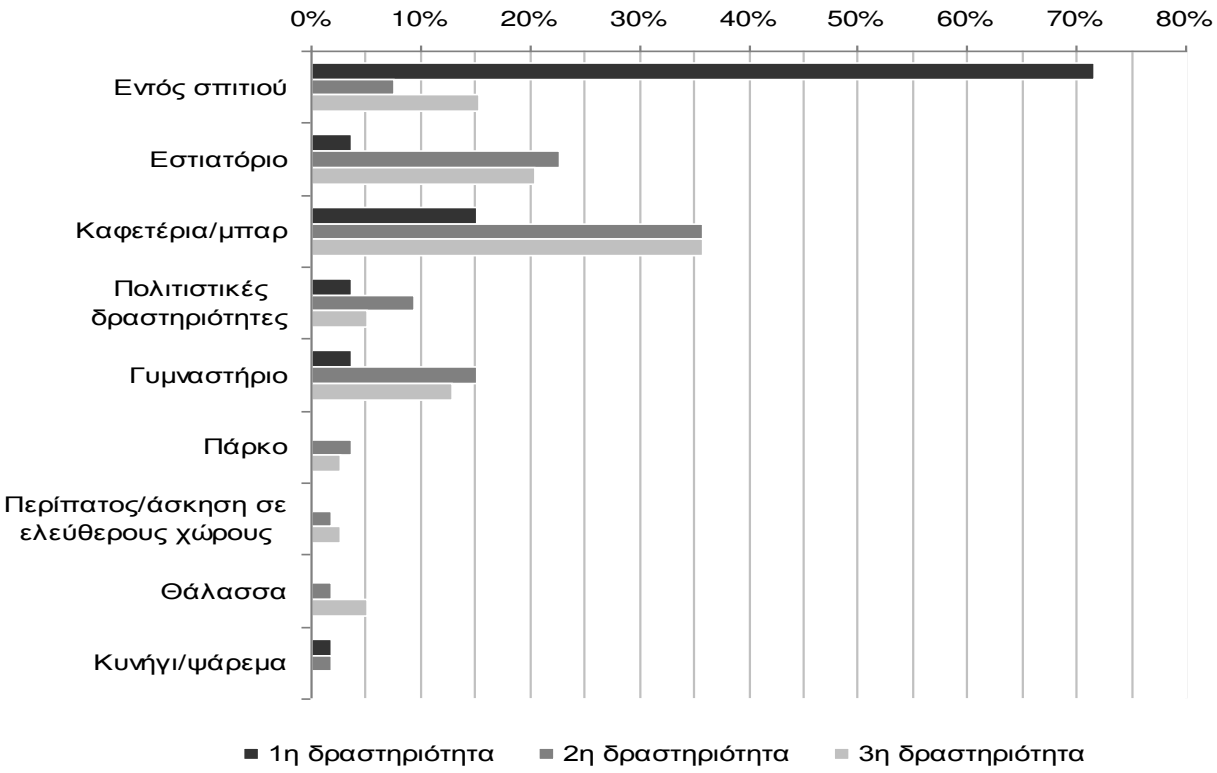

Σχήμα 6.16 Δραστηριότητες των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

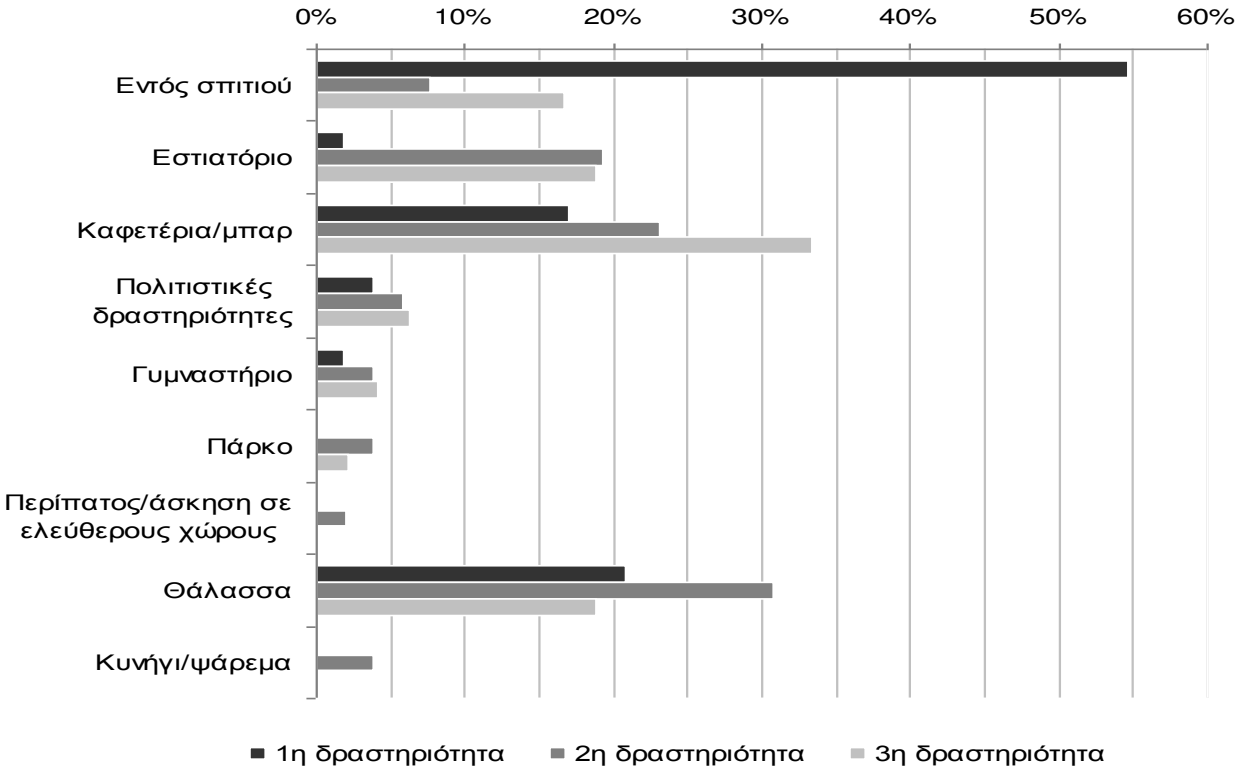

Τα επόμενα ευρήματα της έρευνας αφορούν τις δραστηριότητες των κατοίκων στον ελεύθερο χρόνο τους, τόσο κατά τη χειμερινή όσο και κατά τη καλοκαιρινή περίοδο. Τα στοιχεία αυτά βοηθούν να εντοπιστούν οι χώροι στους οποίους οι κάτοικοι περνάνε τον ελεύθερο χρόνο τους αλλά σε αυτούς που εστιάζουν για την αναψυχή τους. Στα σχήματα 6.15 και 6.16, παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των κατοίκων περνάει τον ελεύθερο χρόνο της εντός της κατοικίας, ανεξαρτήτως εποχής. Τους χειμερινούς μήνες, ως δεύτερη και τρίτη κύρια δραστηριότητα εντοπίζεται η διασκέδαση σε καφετέριες και εστιατόρια, ενώ το καλοκαίρι μεγάλο ποσοστό των κατοίκων φαίνεται να περνάει τον ελεύθερο χρόνο του και στη θάλασσα.

Σχήμα 6.17 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης.

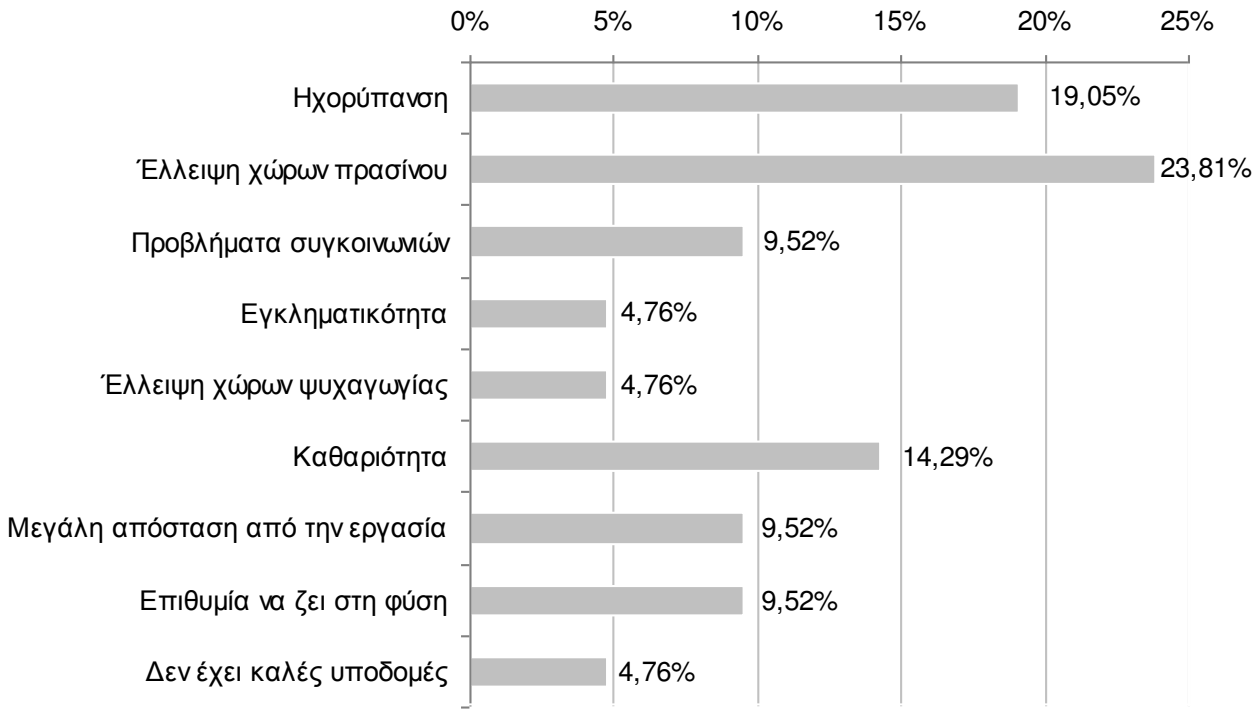

Παρ' όλα αυτά, οι χώροι διασκέδασης δεν φαίνεται να αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την επιλογή της περιοχής της μόνιμης κατοικίας, καθώς μόλις το 4,76% των κατοίκων θα επέλεγε άλλη περιοχή κατοικίας λόγω έλλειψης χώρων αναψυχής (βλ. Σχήμα 6.17). Γενικά, στις κοινότητες των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης, εμφανίζεται μεγάλο ποσοστό κατοίκων που θα επιθυμούσε να αλλάξει περιοχή κατοικίας, το οποίο φτάνει το 41,51%. Οι περισσότεροι από αυτούς αφορούν άτομα που η κατοικίας τους βρίσκεται είτε σε περιοχές με έλλειψη χώρων πρασίνου (23,81%), είτε σε περιοχές με υψηλά επίπεδα ηχορύπανσης

(19,05%). Τα επίπεδα ηχορύπανσης/ησυχίας φαίνεται να αποτελούν γενικά καθοριστικό παράγοντα για την επιλογή της περιοχής μόνιμης κατοικίας, καθώς οι κάτοικοι των ήσυχων περιοχών επιμένουν να ζουν εκεί γι' αυτόν τον λόγο, σε ποσοστό που φτάνει το 32,26% (βλ. Σχήμα 6.18).

Σχήμα 6.18 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης.

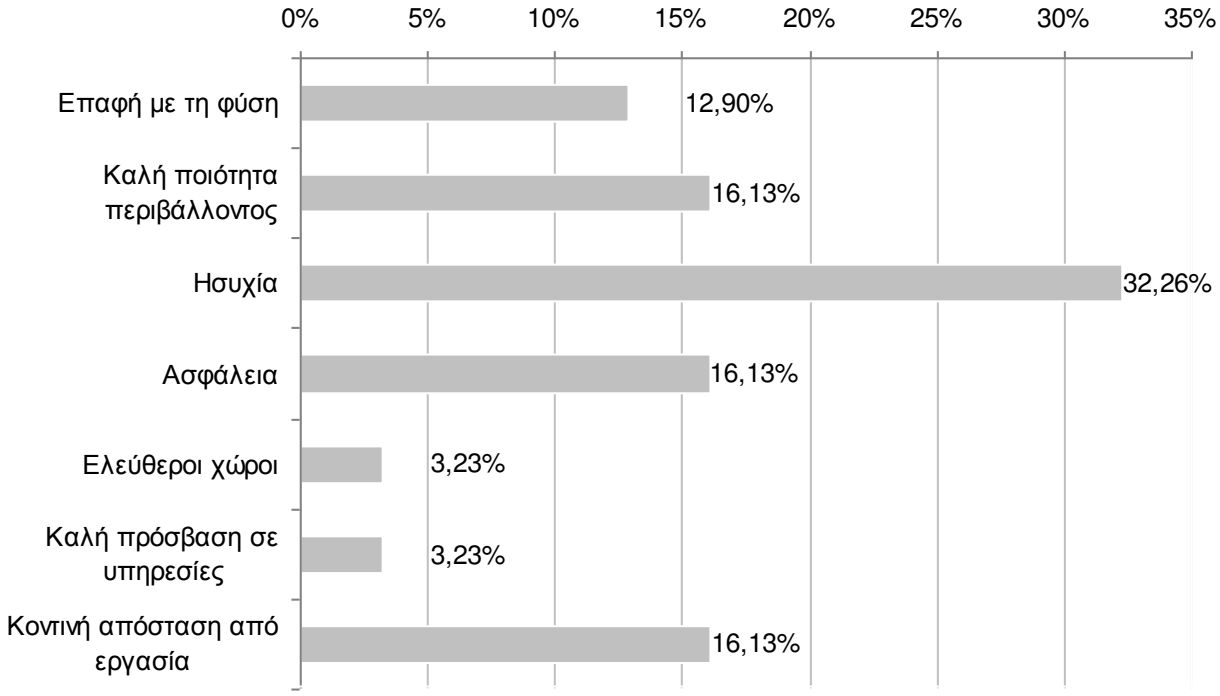

Ολοκληρώνοντας τα αποτελέσματα της έρευνας για την πρώτη ομάδα κοινοτήτων, στο Σχήμα 6.19 παρουσιάζεται η συνολική εκτίμηση των κατοίκων των κοινοτήτων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης για την ΠΖ τους βάσει της περιοχής κατοικίας τους. Παρατηρείται λοιπόν, ότι οι περισσότεροι κάτοικοι των περιοχών αυτών θεωρούν ότι η ΠΖ τους κυμαίνεται σε καλά με μέτρια επίπεδα, με 43,40% και 41,51% αντίστοιχα. Μικρό ποσοστό (13,21%) θεωρεί ότι η ΠΖ του είναι πολύ καλή, ενώ μόλις το 1,89% θα την χαρακτήριζε ως κακή. Τέλος, απουσιάζει η κατηγορία της πολύ κακής ΠΖ, καθώς καμία απάντηση των κατοίκων δεν αντιστοιχούσε σε αυτή.

Σχήμα 6.19 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των αστικών κέντρων του δήμου Κατερίνης.

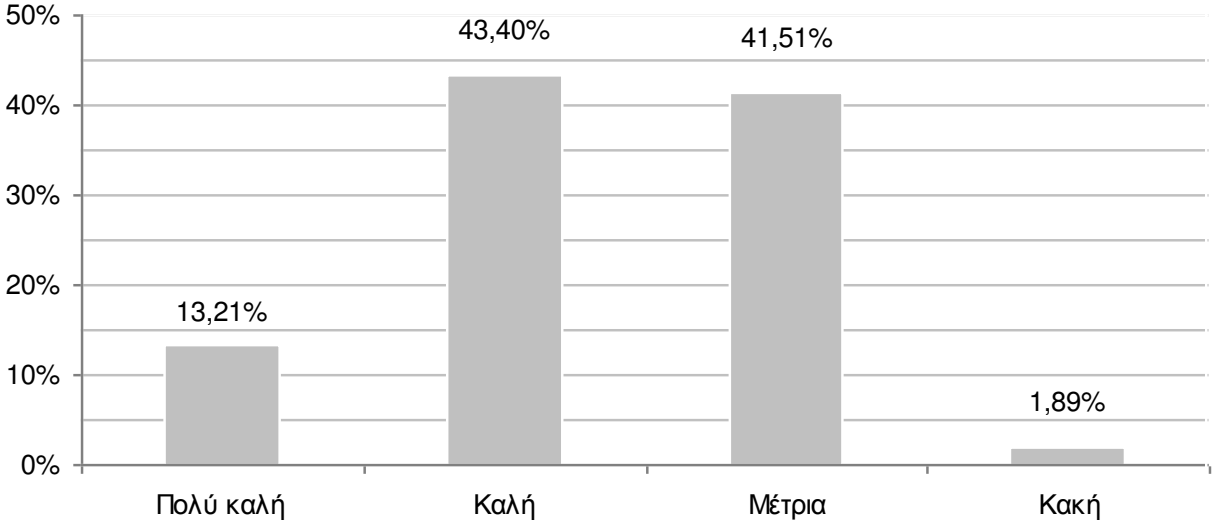

6.3.2 Κοινότητες της παράκτιας ζώνης

Στην ομάδα των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης περιλαμβάνονται οι κοινότητες Κορινού, Καλλιθέας και Παραλίας (βλ. Σχήμα 6.20). Στις τρεις αυτές κοινότητες, 35 συνολικά κάτοικοι συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο της έρευνας, εκ των οποίων 6 από τον οικισμό του Κορινού, 9 από τον οικισμό της Καλλιθέας και 20 από τον πυκνοκατοικημένο οικισμό της Παραλίας.

Σχήμα 6.20 Οι κοινότητες της παράκτιας ζώνης - 2η ομάδα.

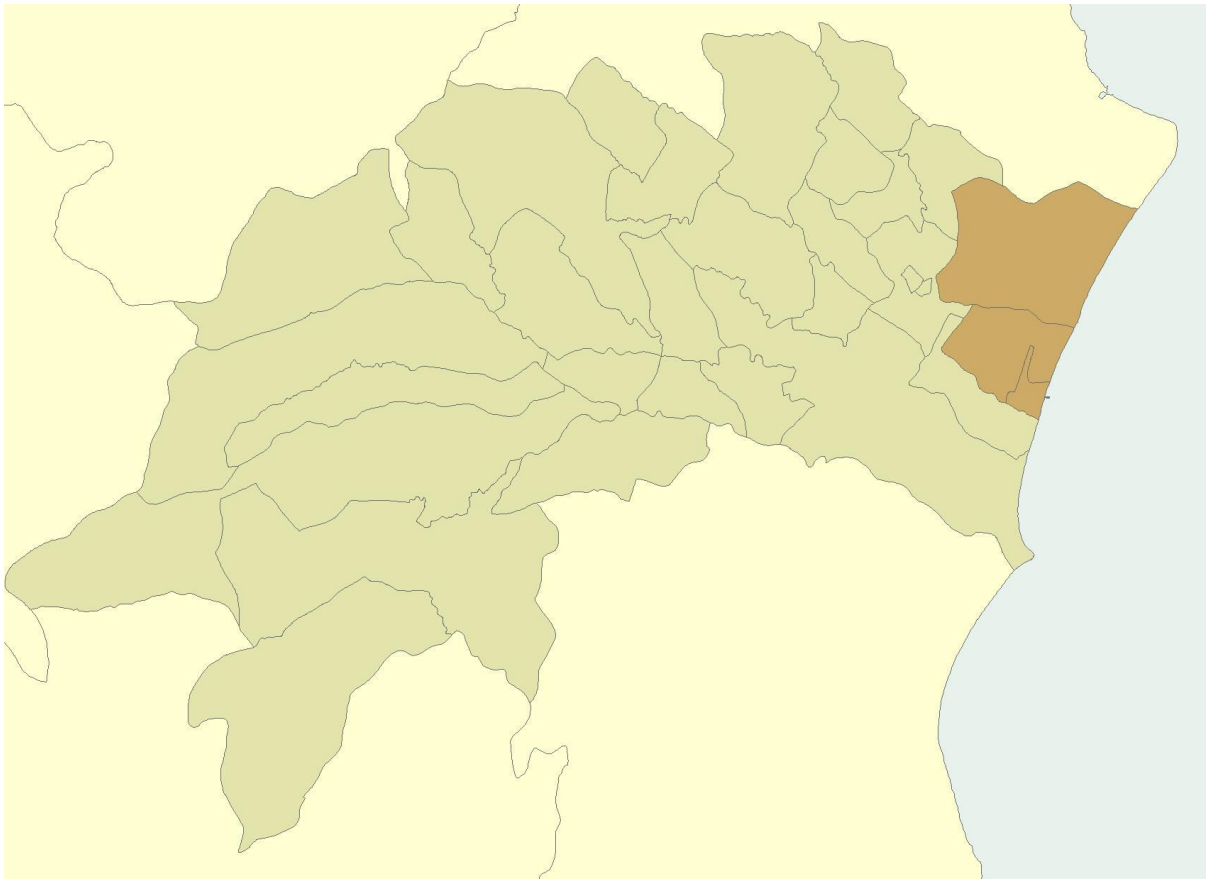

Όπως και στην προηγούμενη ομάδα κοινοτήτων, έτσι και στις κοινότητες της παράκτιας ζώνης, η πλειοψηφία των κατοίκων (51,43%) θεωρεί ότι το φυσικό περιβάλλον αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα της ΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας (βλ. Σχήμα 6.21)[26]. Σε προτεραιότητα φαίνεται να βάζουν και τους ελεύθερους χώρους, με ποσοστό 20,00%, ενώ αμέσως μετά ακολουθούν οι ευκαιρίες απασχόλησης, συγκεντρώνοντας το 14,29% των απαντήσεων. Μηδενικά ποσοστά στις απαντήσεις του πρώτου παράγοντα συγκεντρώνουν η πρόσβαση στις υπηρεσίες και η αναψυχή, οι οποίες ωστόσο έρχονται στην πρώτη θέση των απαντήσεων ως δεύτερος (14,71%) και τρίτος (18,75%) σημαντικότερος παράγοντας συμβολής στην ΠΖ. Οι υπόλοιποι συντελεστές φαίνεται να ισομοιράζονται μεταξύ των απαντήσεων τόσο για τον δεύτερο όσο και για τον τρίτο παράγοντα σημασίας.

[26] Τα ποσοστά των παραγόντων για όλα τα διαγράμματα που αφορούν τις κοινότητες της παράκτιας ζώνης, παρουσιάζονται στο Παράρτημα V.3.

Σχήμα 6.21 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης.

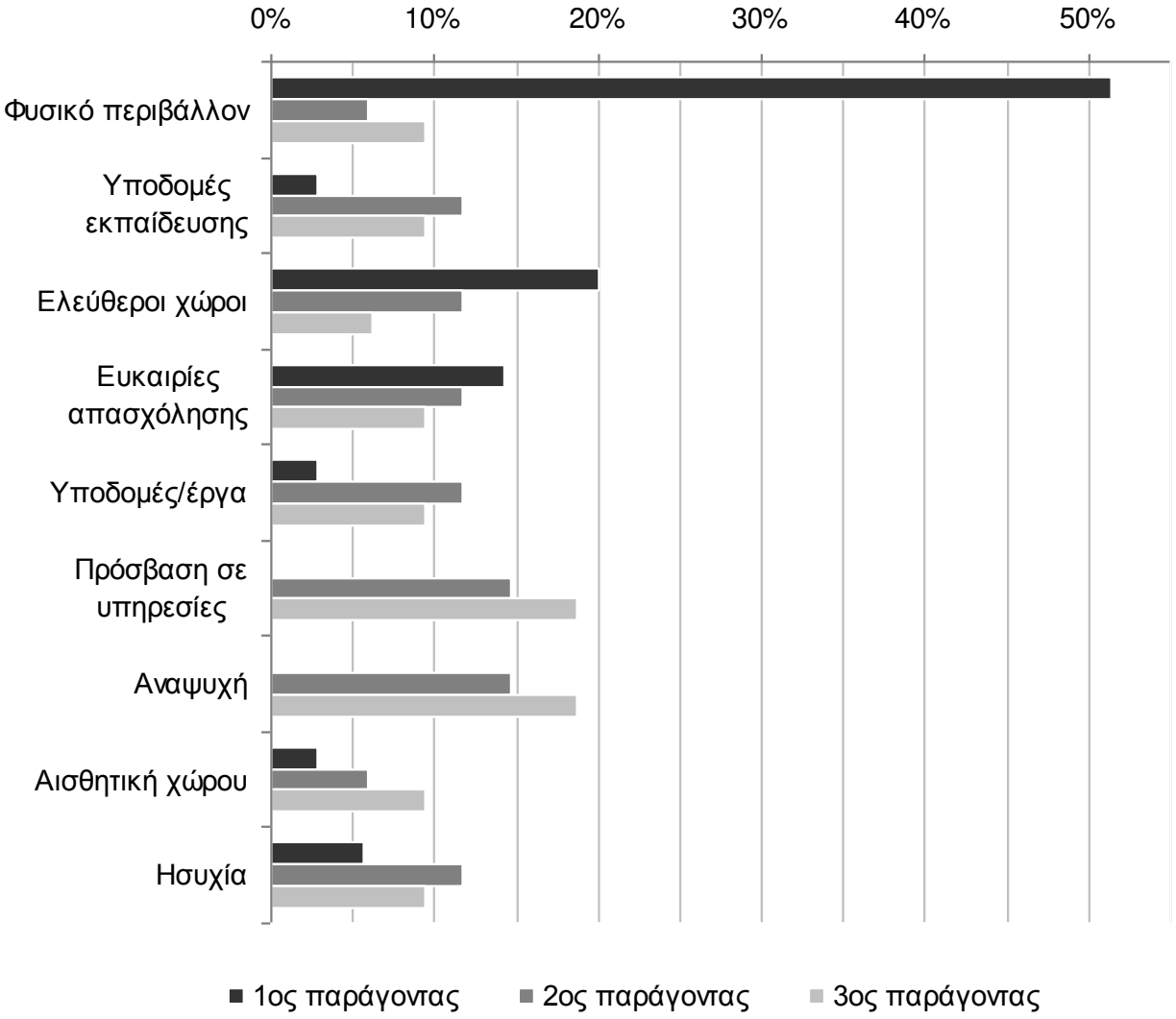

Στο σχήμα 6.22 (σελ. 309) παρουσιάζεται η κατά φύλο διαφοροποίηση των κατοίκων, για τους παράγοντες που θεωρούν ότι συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ τους. Παρατηρώντας το σχήμα, διακρίνεται ότι τόσο οι άντρες όσο και οι γυναίκες επιλέγουν το φυσικό περιβάλλον ως τον σημαντικότερο παράγοντα, με ποσοστά 50,00% και 52,94% αντίστοιχα. Ωστόσο, για τον δεύτερο και τον τρίτο παράγοντα, οι απαντήσεις των δυο φύλων διαφέρουν σημαντικά. Συγκεκριμένα, οι άντρες αναφέρουν ως δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα την αναψυχή, με ποσοστό 23,53%, ενώ το υπόλοιπο 20,00% των αντρών κατατάσσει την αναψυχή ως τρίτο σημαντικότερο παράγοντα. Αντίθετα, οι γυναίκες δίνουν μεγαλύτερη σημασία στους ελεύθερους χώρους, στις υποδομές, στην πρόσβαση στις υπηρεσίες και στην

ησυχία, αποδίδοντας σε κάθε έναν από αυτούς τους συντελεστές ποσοστό 17,65% για τον δεύτερο παράγοντα, ενώ στον τρίτο παράγοντα, την πρώτη θέση κατέχει η πρόσβαση στις υπηρεσίες συγκεντρώνοντας το 23,53% των γυναικών.

Όσον αφορά την ταξινόμηση των συντελεστών της ΠΖ σύμφωνα με την ηλικία των κατοίκων (βλ. Σχήμα 6.23, σελ. 310), για άλλη μια φορά το φυσικό περιβάλλον αποτελεί προτεραιότητα σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, ενώ ιδιαίτερα μεγάλο ποσοστό φαίνεται να συγκεντρώνουν και οι ελεύθεροι χώροι από τις μικρότερες και τις μεγαλύτερες ηλικίες (30,77% και 33,30% αντίστοιχα). Στο δεύτερο και στον τρίτο παράγοντα, εμφανίζεται μεγαλύτερη απόκλιση μεταξύ των ηλικιακών ομάδων. Συγκεκριμένα, ως δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα, η μικρότερη ηλικιακή ομάδα κατατάσσει την αναψυχή (30,77%) και οι ηλικίες άνω των 50 την ησυχία (50,00%), ενώ στις ενδιάμεσες ηλικιακές ομάδες δεν φαίνεται να υπερτερεί κάποιος συντελεστής. Ωστόσο, η πρόσβαση στις υπηρεσίες συγκεντρώνει μεγάλα ποσοστά ως τρίτος κατά προτεραιότητα παράγοντας, τόσο από τους κατοίκων 40-49 ετών (50,00%), όσο και από τις μικρότερες ηλικίες (23,08%).

Στο σχήμα 6.24 (σελ. 311), όπου παρουσιάζεται η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση των συντελεστών, η πλειοψηφία των παντρεμένων (60,87%) φαίνεται να βάζει σε προτεραιότητα το φυσικό περιβάλλον. Στον δεύτερο κατά προτεραιότητα παράγοντα οι παντρεμένοι επιλέγουν τις υποδομές εκπαίδευσης και τις λοιπές υποδομές (18,18%), ενώ στον τρίτο παράγοντα προστίθενται η πρόσβαση στις υπηρεσίες, η αισθητική του χώρου και η ησυχία (14,29%). Αντίθετα οι άγαμοι, οι διαζευγμένοι κ.λπ., στην πρώτη τους επιλογή αναφέρουν τόσο το φυσικό περιβάλλον όσο και τους ελεύθερους χώρους (33,33%), ενώ η αναψυχή αποτελεί βασικό παράγοντα στην ΠΖ τους, συγκεντρώνοντας το 41,67% και το 45,45%, ως δεύτερη και τρίτη προτεραιότητα αντίστοιχα.

Σχήμα 6.22 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης.

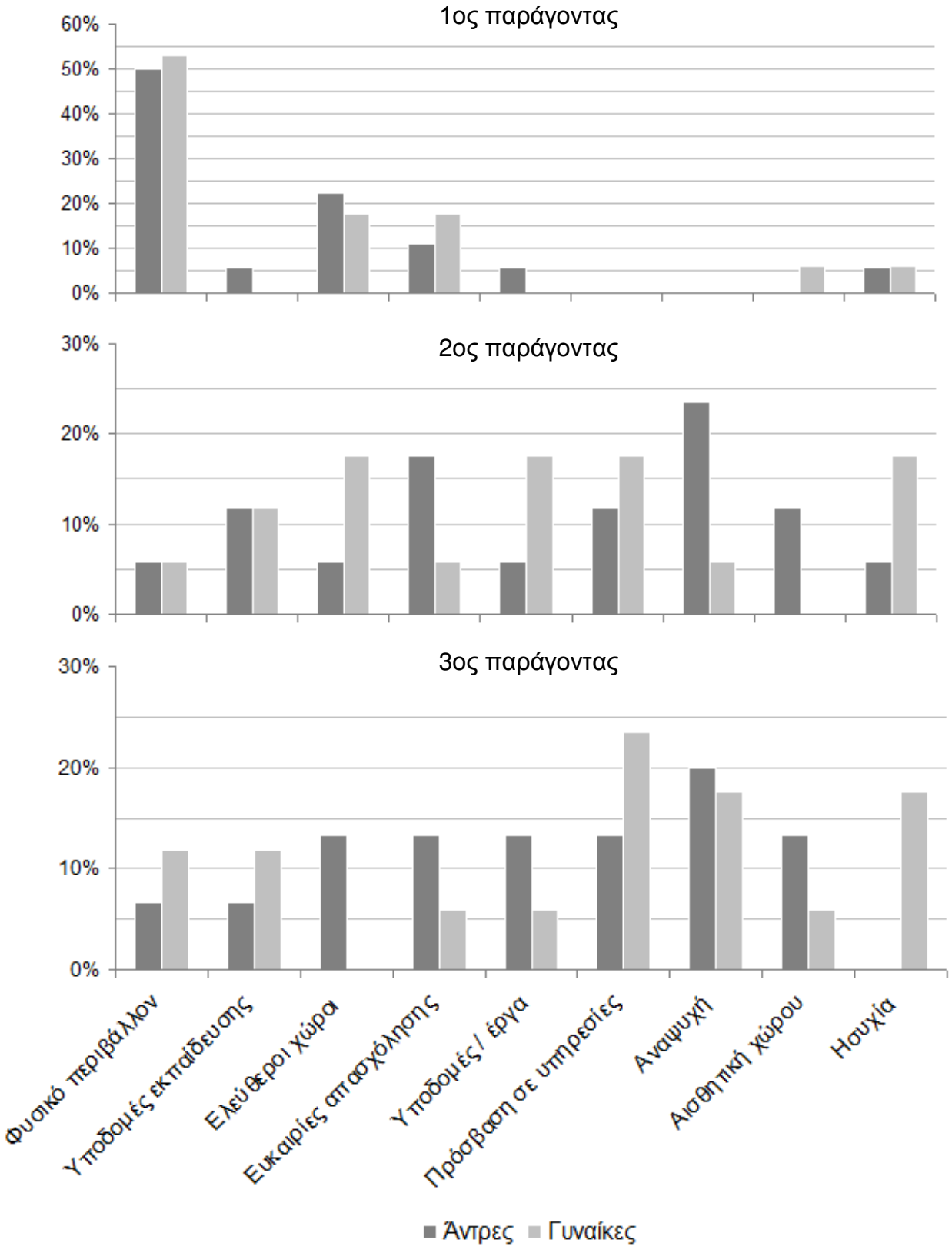

Σχήμα 6.23 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης.

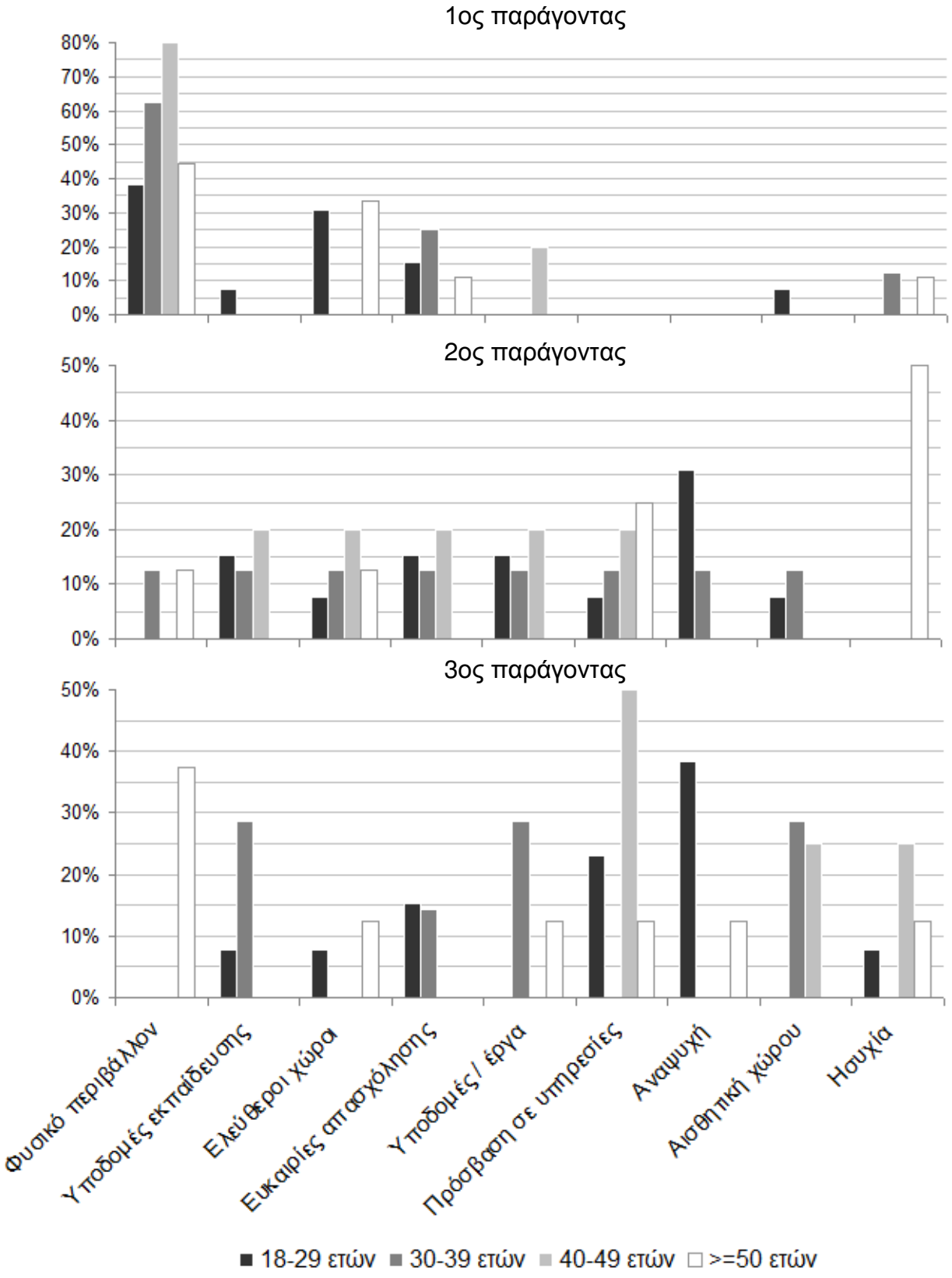

Σχήμα 6.24 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης.

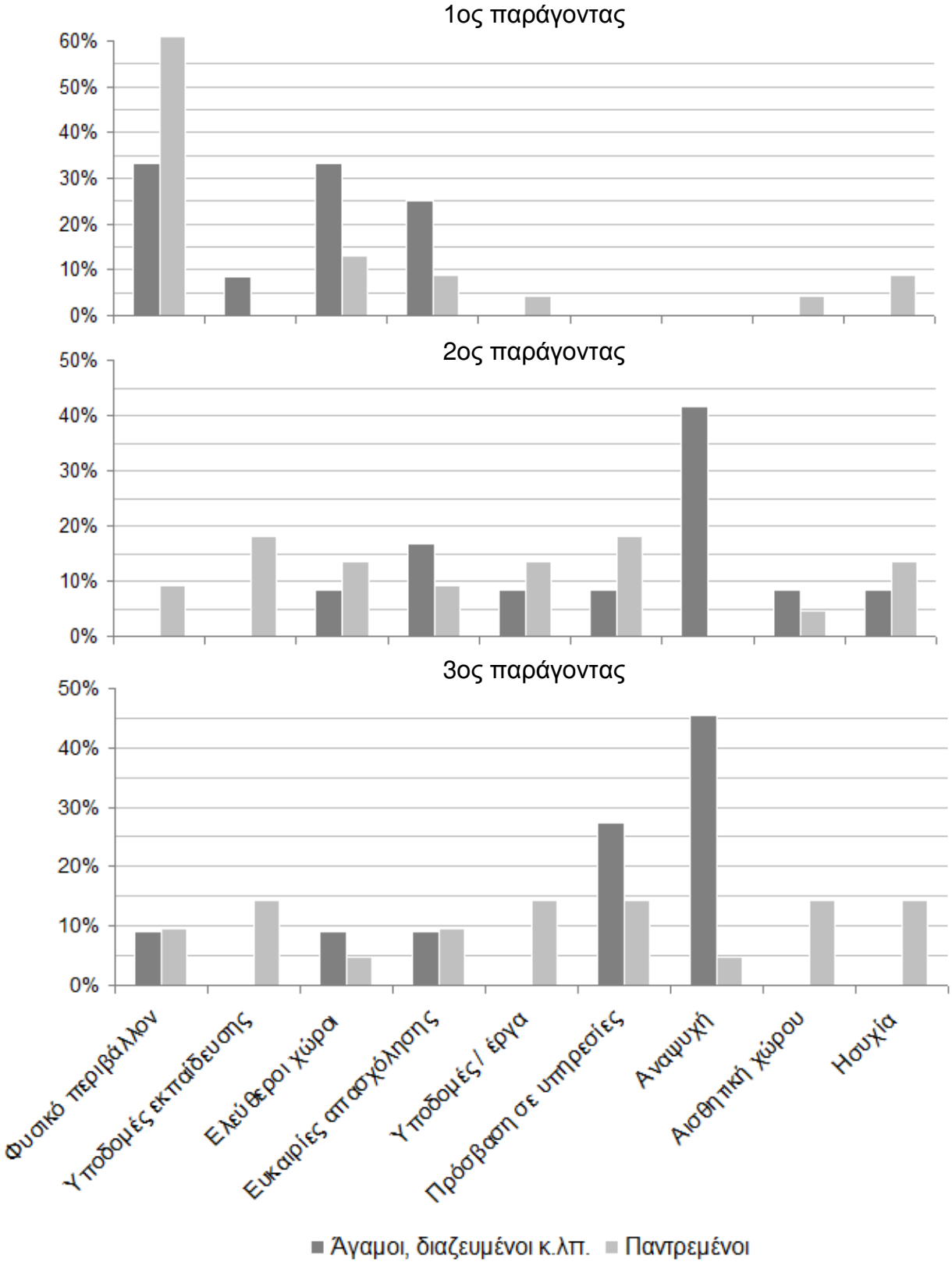

Σχήμα 6.25 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

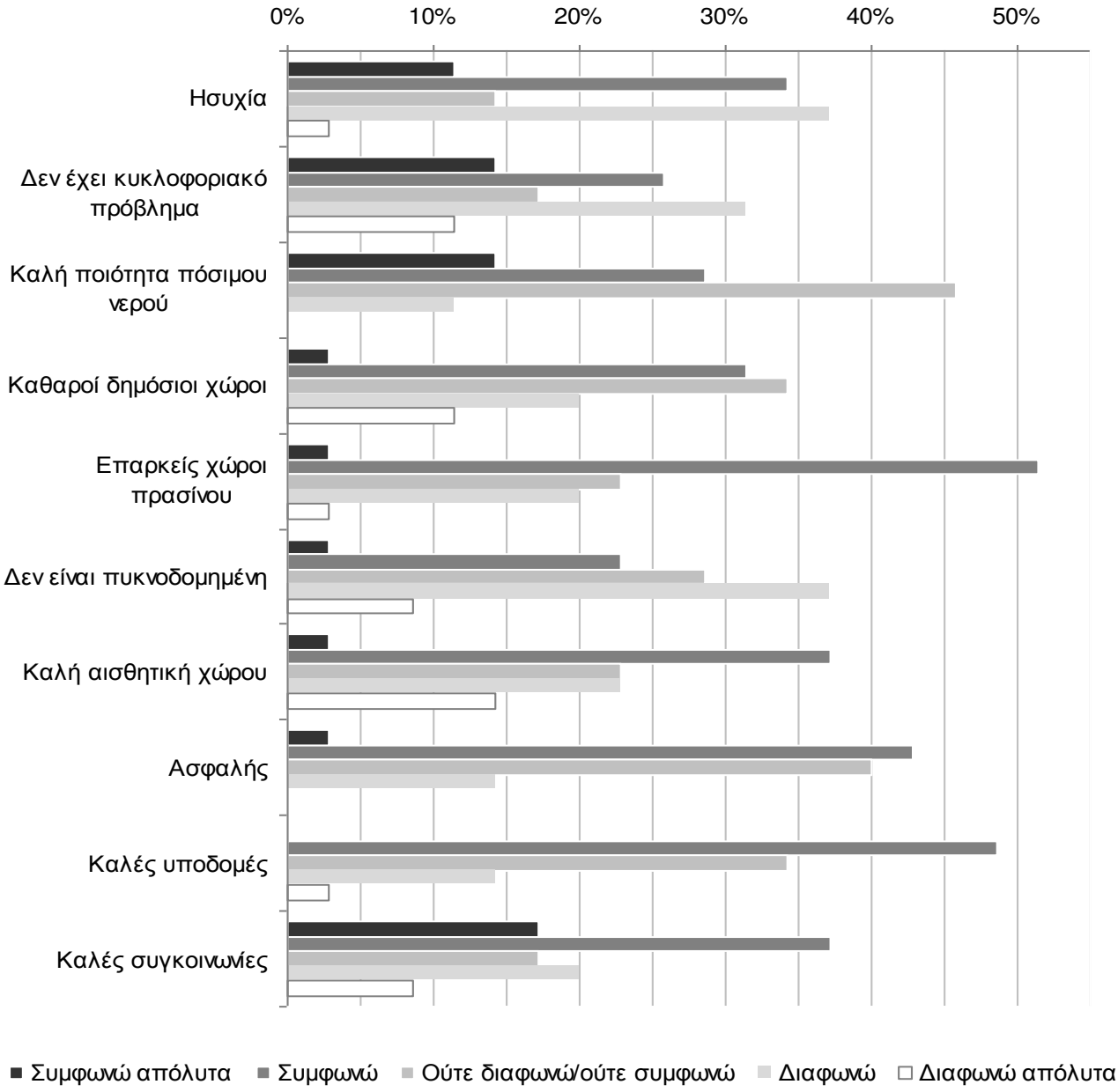

Όσον αφορά την ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ που εμφανίζουν οι παράκτιες κοινότητες, σε αρκετά εμφανίζεται ασυμφωνία μεταξύ των κατοίκων (βλ. Σχήμα 6.25). Το γεγονός αυτό οφείλεται λόγω των διαφορών μεταξύ των τουριστικών περιοχών της παράκτιας ζώνης και της αγροτικής ενδοχώρας των κοινοτήτων. Για παράδειγμα, το 34,29% των κατοίκων συμφωνεί ότι η περιοχή που ζει είναι ήσυχη, ενώ το 37,14% διαφωνεί. Αντίστοιχα, οι μισοί περίπου κάτοικοι δηλώνουν ότι η περιοχή τους δεν είναι πυκνοδομημένη κι ότι δεν εμφανίζει κυκλοφοριακό πρόβλημα, ενώ οι άλλοι μισοί δηλώνουν το αντίθετο. Ωστόσο, η πλειοψηφία των κατοίκων (51,43%) συμφωνεί ότι υπάρχουν επαρκείς χώροι πρασίνου και

αρκετά μεγάλο ποσοστό (48,57%) δηλώνει ότι έχει καλές υποδομές. Σε καλά προς μέτρια επίπεδα φαίνεται να κυμαίνεται και η ασφάλεια της περιοχή, καθώς το 42,86% των κατοίκων δηλώνει ασφαλής και το 40,00% εμφανίζει στάση ουδετερότητας.

Σχήμα 6.26 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

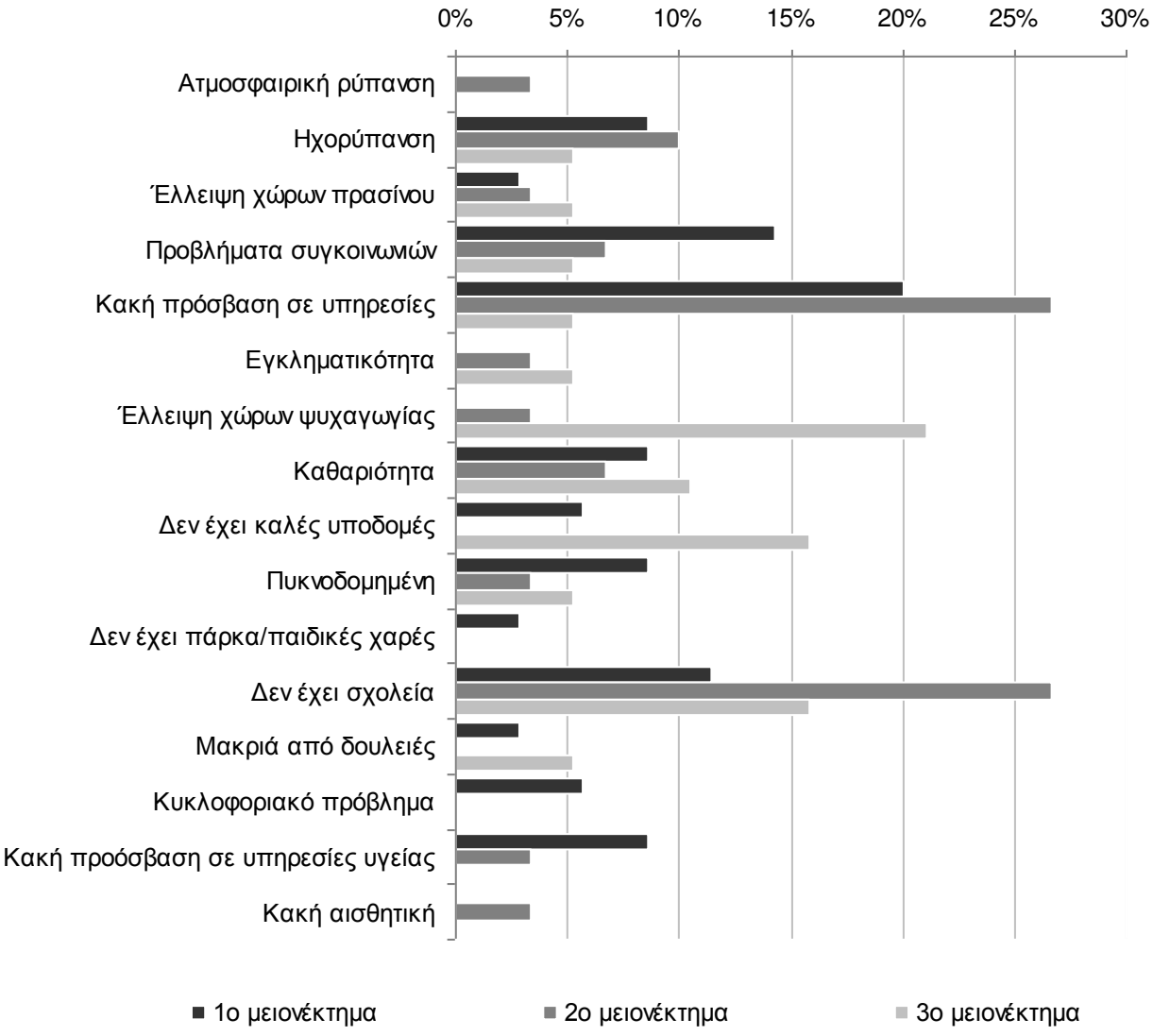

Όσον αφορά τα προβλήματα που εμφανίζει η περιοχή (βλ. Σχήμα 6.26), στην πρώτη θέση με το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζεται η κακή πρόσβαση στις υπηρεσίες (20,00%), η οποία έχει δηλωθεί από μεγάλο ποσοστό κατοίκων και ως δεύτερο σημαντικό μειονέκτημα, με ποσοστό 26,67%. Το ίδιο ποσοστό ως δεύτερο μειονέκτημα συγκεντρώνει και η έλλειψη σχολείων, ενώ τρίτο στη σειρά πρόβλημα εμφανίζεται η έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας (21,05%). Το πρόβλημα της έλλειψης χώρων ψυχαγωγίας δημιουργεί ιδιαίτερη εντύπωση,

καθώς η παράκτια ζώνη του δήμου θεωρείται κέντρο δραστηριοτήτων αναψυχής. Ωστόσο αυτές συγκεντρώνονται σε συγκεκριμένες χωρικές ενότητες και μόνο κατά τους θερινούς μήνες με αποτέλεσμα αρκετοί μόνιμοι κάτοικοι να θεωρούν ότι υπάρχει έλλειψη χώρων αναψυχής. Ωστόσο, αν και η πλειοψηφία των κατοίκων δηλώνει ότι διασκεδάζει σε χώρους εκτός των περιοχών της κατοικίας τους (54,29%), αρκετά μεγάλο ποσοστό των κατοίκων φαίνεται να πραγματοποιεί εξόδους στην γειτονιά του (45,71%).

Σχετικά με τα πλεονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή, η επαφή με τη φύση φαίνεται να αποτελεί τη δημοφιλέστερη απάντηση των κατοίκων, με ποσοστό 25,71% (βλ. Σχήμα 6.27), και ακολουθεί η ησυχία, με ποσοστό 17,14%. Δεύτερο σε προτεραιότητα πλεονέκτημα είναι οι ελεύθεροι χώροι (23,08%), ενώ σημαντικό ποσοστό συγκεντρώνουν η καλή ποιότητα του περιβάλλοντος, η ησυχία και οι καλές συγκοινωνίες (11,54%). Οι συγκοινωνίες αποτελούν και το τρίτο σημαντικότερο πλεονέκτημα των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης (25,00%), καθώς οι περιοχές αυτές εξυπηρετούνται άμεσα από το αστικό ΚΤΕΛ Κατερίνης.

Σχήμα 6.27 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

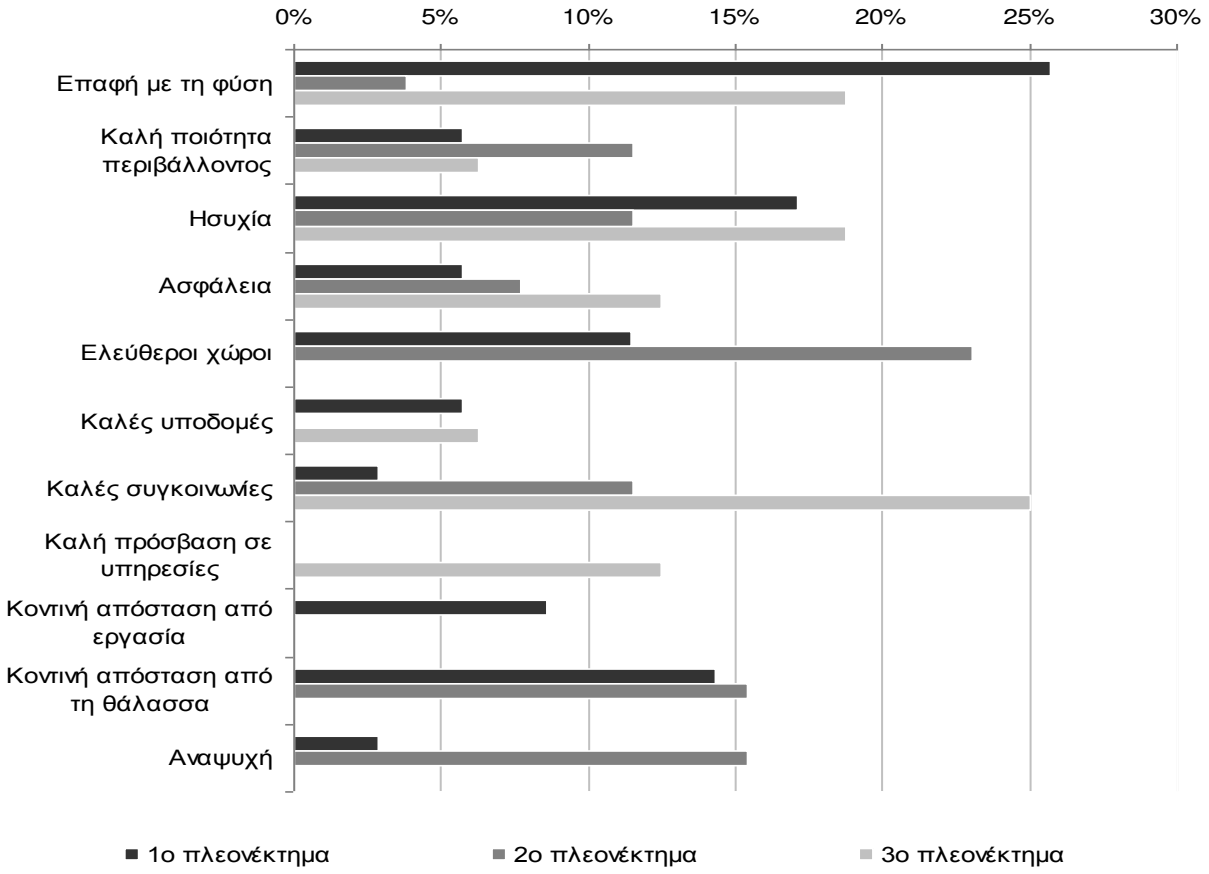

Σχήμα 6.28 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, από την έκταση της κατοικίας τους.

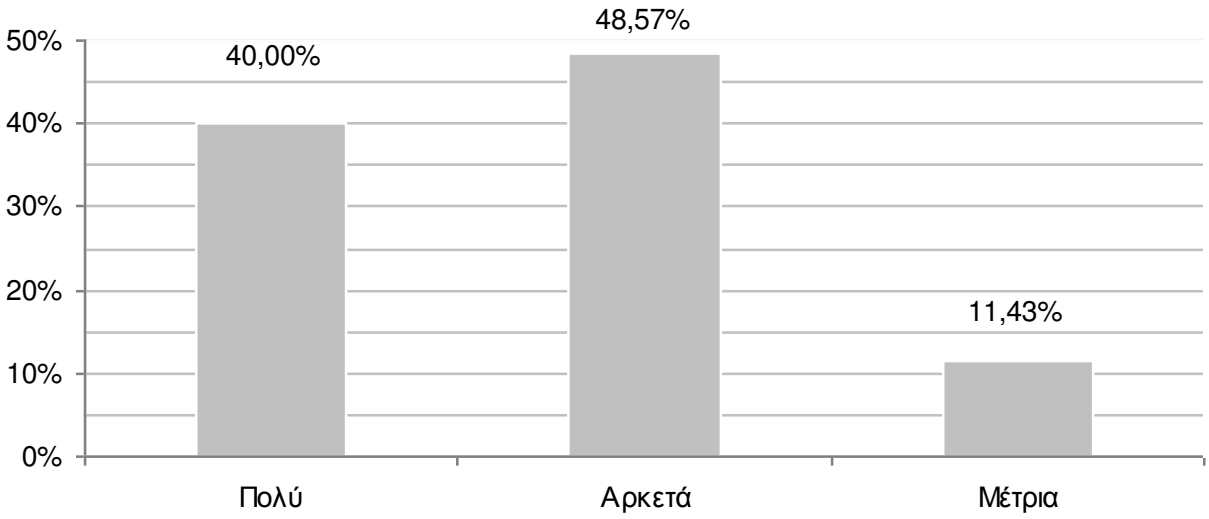

Σχήμα 6.29 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους.

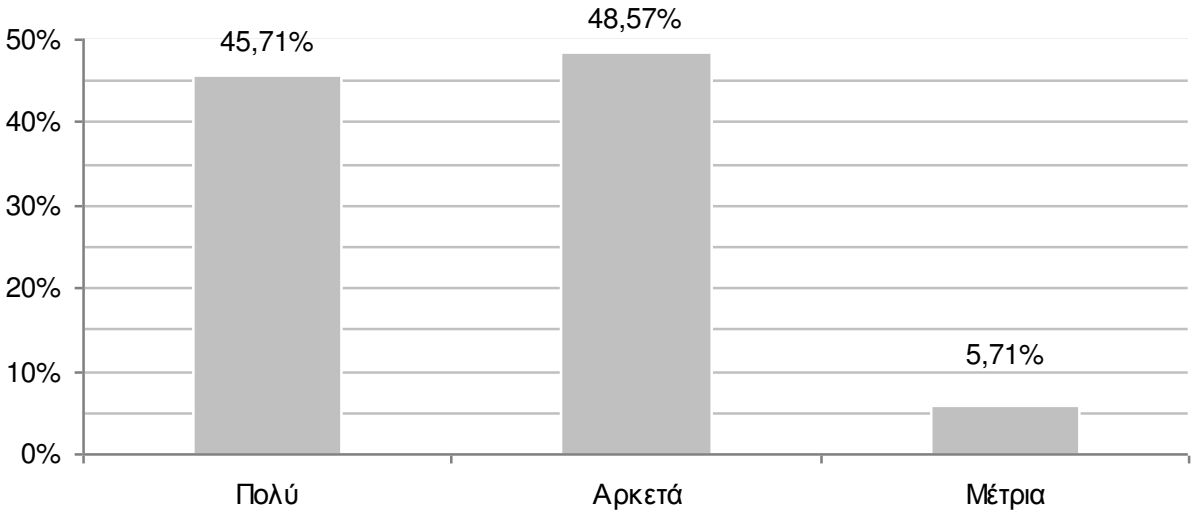

Όσον αφορά την έκταση αλλά και την ποιότητα της κατοικίας, η πλειοψηφία των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης εμφανίζεται πολύ έως αρκετά ικανοποιημένη (βλ. Σχήματα 6.28 και 6.29). Επιπλέον, κανένας κάτοικος δεν εμφανίζεται λίγο ή πολύ λίγο ικανοποιημένος στα δυο αυτά χαρακτηριστικά της κατοικίας, ενώ μέτρια ικανοποίηση εμφανίζεται σε πολύ χαμηλό ποσοστό.

Σχήμα 6.30 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες.

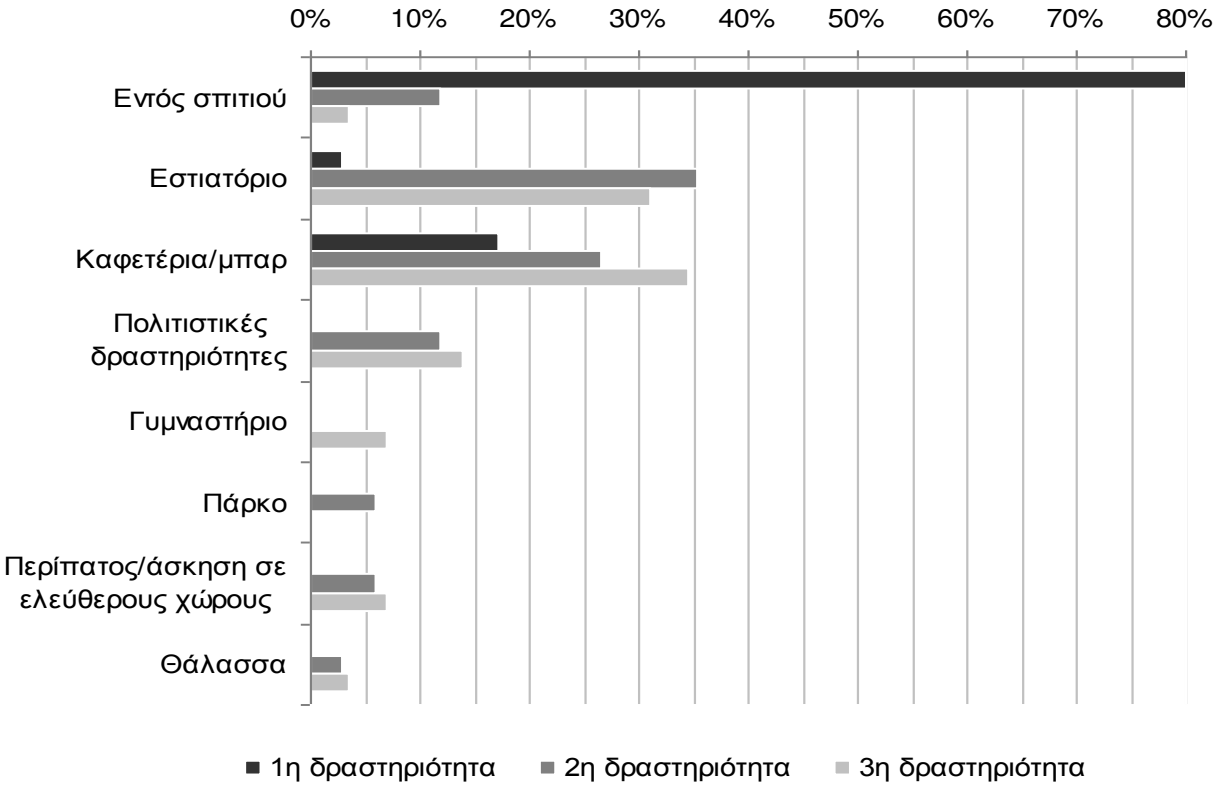

Σχήμα 6.31 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

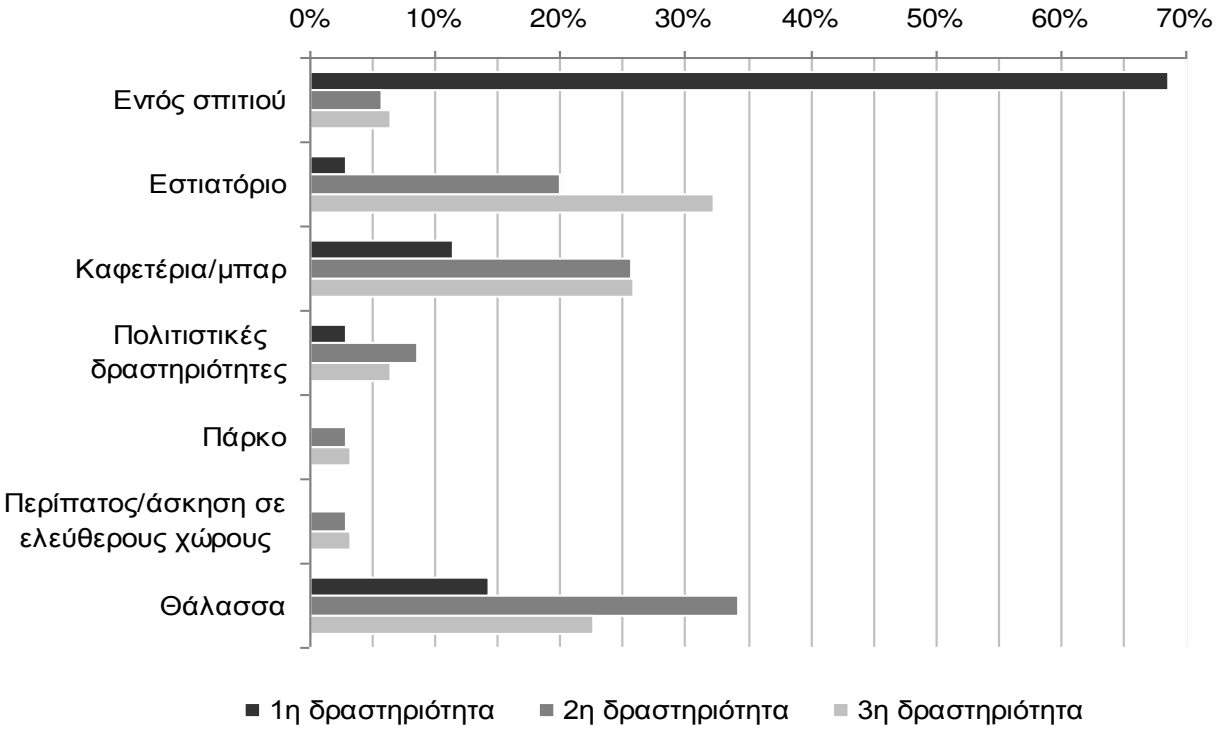

Σχετικά με τις δραστηριότητες των κατοίκων στον ελεύθερο χρόνο τους, παρατηρείται ότι, όπως και στις αστικές κοινότητες έτσι και στις παράκτιες κοινότητες, η πλειοψηφία των κατοίκων περνάει τον ελεύθερο χρόνο της εντός της κατοικίας, ανεξαρτήτως εποχής (βλ. Σχήματα 6.30 και 6.31). Τους χειμερινούς μήνες, ως δεύτερη δραστηριότητα εντοπίζεται η διασκέδαση σε εστιατόρια, με ποσοστό 35,29%, ενώ ως τρίτη η επίσκεψη σε καφετέριες και μπαρ (34,48%). Οι δυο αυτοί χώροι συγκεντρώνουν σημαντικά ποσοστά και κατά τη θερινή περίοδο, ενώ μεγάλο ποσοστό των κατοίκων (34,29%) φαίνεται να επιλέγει τη θάλασσα, ως δεύτερη κατά σειρά δραστηριότητα.

Σχήμα 6.32 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης.

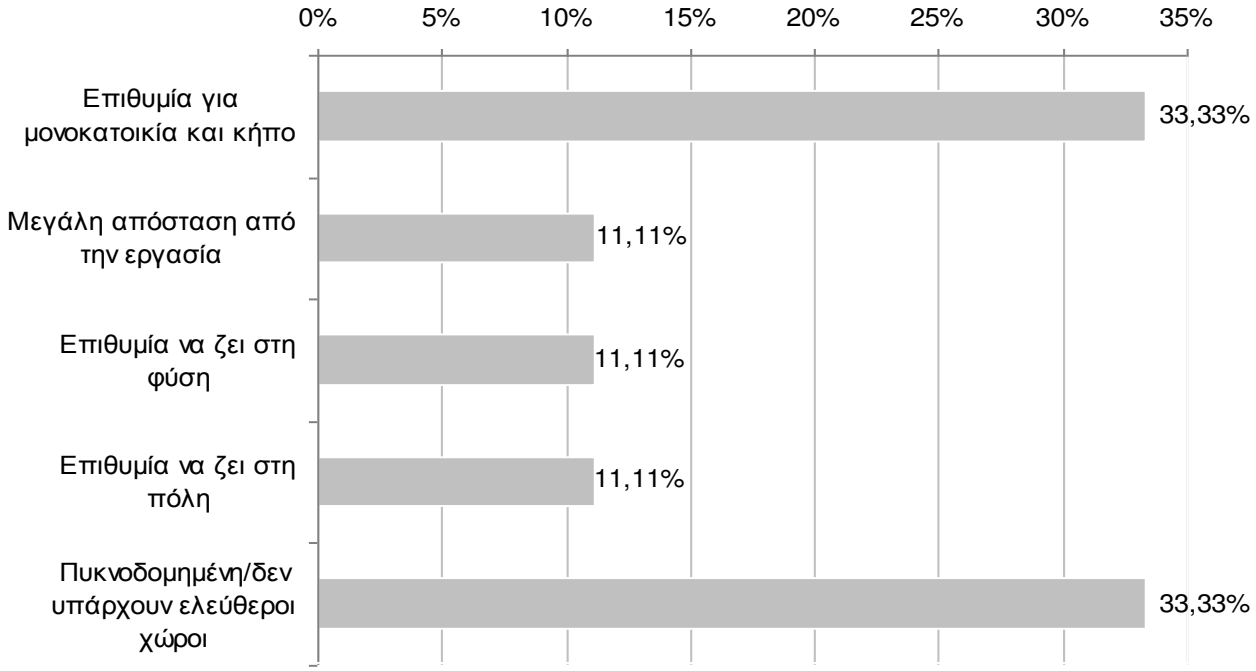

Εξάλλου, η κοντινή απόσταση από τη θάλασσα αποτελεί σημαντικό παράγοντα διαμονής σε αυτή την περιοχή για το 11,54% των κατοίκων (βλ. Σχήμα 6.33). Γενικά, η πλειοψηφία των κατοίκων παράκτιων κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, δεν φαίνεται να επιθυμούν την αλλαγή περιοχής κατοικίας (74,29%). Ωστόσο, καθοριστικούς παράγοντες αλλαγής ή όχι περιοχής κατοικίας αποτελούν η επιθυμία για μονοκατοικία και κήπο, η ελεύθεροι χώροι και η ησυχία. Συγκεκριμένα, σημαντικό ποσοστό των κατοίκων που κατοικεί σε ήσυχες περιοχές και περιοχές που διαθέτουν ελεύθερους χώρους δεν επιθυμεί την αλλαγή περιοχής μόνιμης

κατοικίας (23,08% και 19,23% αντίστοιχα). Αντίθετα, μεγάλο ποσοστό που κατοικεί σε περιοχές με πυκνή δόμηση, επιθυμεί να αλλάξει περιοχή κατοικίας επιθυμώντας είτε γενικά περισσότερους ελεύθερους χώρους (33,33%), είτε ειδικά μια μονοκατοικία με κήπο (33,33%) (βλ. Σχήμα 6.32).

Σχήμα 6.33 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης.

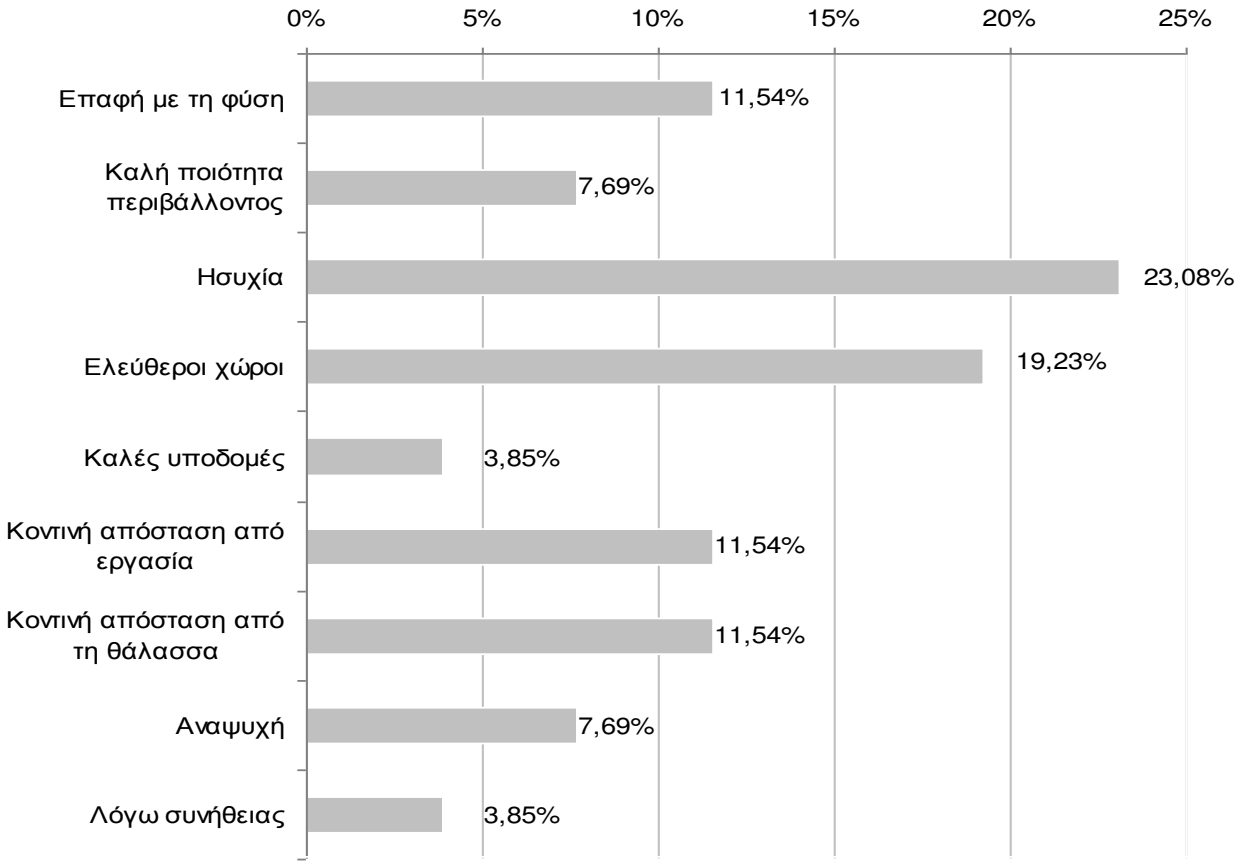

Σχήμα 6.34 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης.

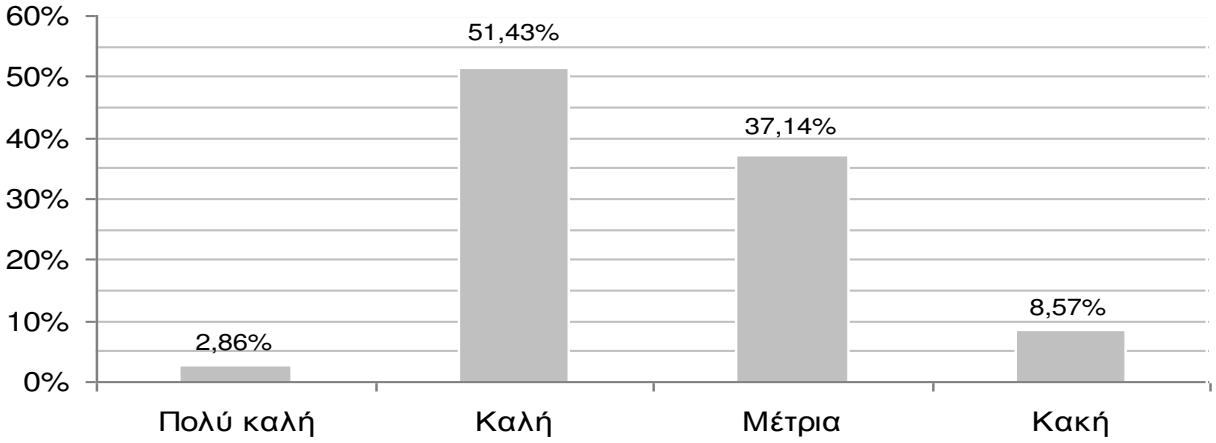

Τέλος, στο σχήμα 6.34 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της συνολικής εκτίμησης των κατοίκων για την ΠΖ τους βάσει της περιοχής κατοικίας τους. Το μεγαλύτερο ποσοστό των κατοίκων (51,43%) των παράκτιων κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, θεωρεί ότι η ΠΖ τους είναι καλή, ενώ πολύ καλή ισχυρίζεται μόλις το 2,86%. Σε χαμηλότερα επίπεδα εκτιμάει την ΠΖ του το 37,14% των κατοίκων, δηλώνοντας τη μέτρια κατηγορία, και το 8,57% που θεωρεί ότι η ΠΖ του είναι κακή.

6.3.3 Αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης.

Σε αυτή την ομάδα, περιλαμβάνονται οι κοινότητες Γανόχωρας, Κάτω Αγίου Ιωάννη, Παλαιού Κεραμιδίου, Αρωνά και Σβορώνου, οι οποίες συνορεύουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης (βλ. Σχήμα 6.35). Στις κοινότητες αυτής της ομάδας συμπληρώθηκαν συνολικά 27 ερωτηματολόγια, εκ των οποίων 10 και 5 ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν από κατοίκους του Σβορώνου και της Γανόχωρας αντίστοιχα, ενώ στις τρεις υπόλοιπες κοινότητες συμπληρώθηκαν από 4 ερωτηματολόγια στην κάθε μια.

Σχήμα 6.35 Οι αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης - 3η ομάδα.

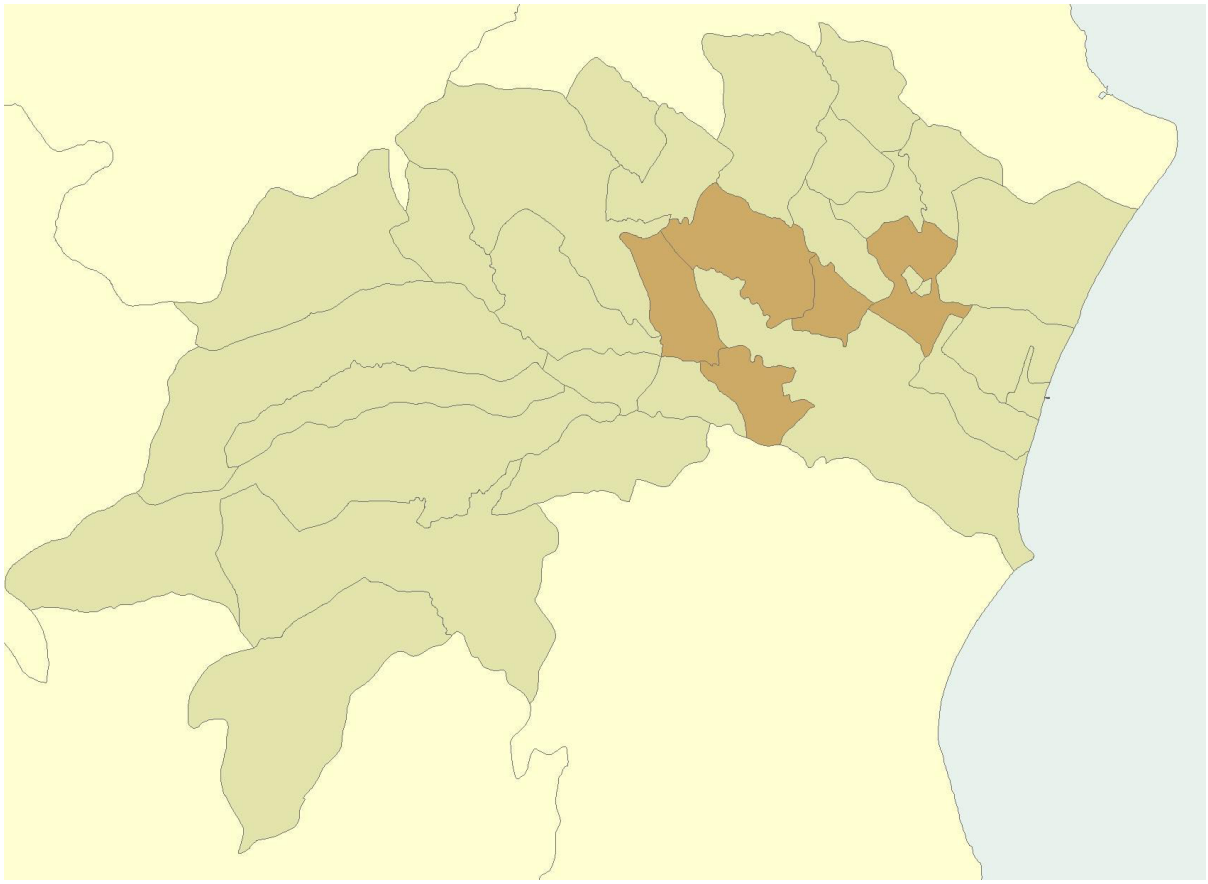

Εξετάζοντας την αντίληψη των κατοίκων, αυτής της ομάδας των κοινοτήτων, για την ΠΖ της περιοχή μόνιμης κατοικίας, παρατηρείται ότι όπως και στις προηγούμενες ομάδες, το φυσικό περιβάλλον αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα (55,56%) (βλ. Σχήμα 6.36)[27]. Ακολουθούν, με πολύ χαμηλότερο ποσοστό, οι ελεύθεροι χώροι και η ησυχία (14,81%). Ωστόσο, η ησυχία κατατάσσεται ως δεύτερος σε προτεραιότητα παράγοντας από το 18,52% των κατοίκων, ενώ οι υποδομές, η πρόσβαση στις υπηρεσίες και η αναψυχή συγκεντρώνουν ποσοστό 14,81% η κάθε μια. Στον τρίτο σημαντικότερο παράγοντα την πρώτη θέση, με ποσοστό 26,32%, καταλαμβάνει η αναψυχή και ακολουθούν η πρόσβαση στις υπηρεσίες και οι ευκαιρίες απασχόλησης, με ποσοστά 21,05% και 15,79% αντίστοιχα.

[27] Τα ποσοστά των παραγόντων για όλα τα διαγράμματα που αφορούν τις κοινότητες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, παρουσιάζονται στο Παράρτημα V.4.

Σχήμα 6.36 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης.

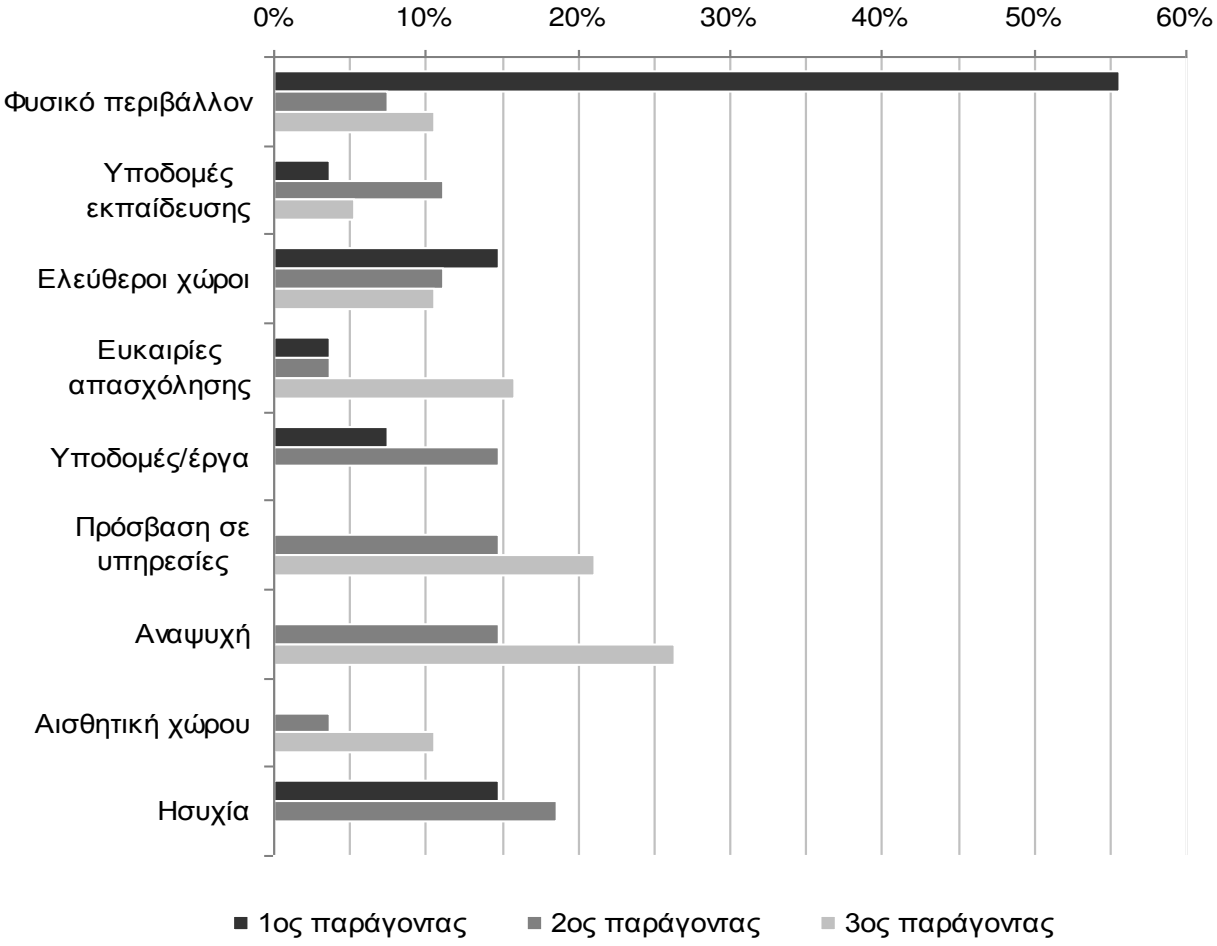

Το φυσικό περιβάλλον φαίνεται γενικά να αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας αλλά και οικογενειακής κατάστασης (βλ. Σχήματα 6.37, 6.38 και 6.39 αντίστοιχα, σελ. 323-325). Ως προς το φύλο, εμφανίζεται σχετική απόκλιση μεταξύ του δεύτερου κατά προτεραιότητα παράγοντα, καθώς οι γυναίκες δείχνουν την προτίμησή τους μεταξύ των υποδομών εκπαίδευσης, των λοιπών υποδομών και της αναψυχής (15,38% σε κάθε ένα συντελεστή), ενώ οι άντρες δίνουν προτεραιότητα στην ησυχία (28,57%) και στην πρόσβαση στις υπηρεσίες (21,43%) (βλ. Σχήμα 6.37, σελ. 323). Αντίστοιχα, στον τρίτο κατά σειρά παράγοντα, οι γυναίκες δίνουν ιδιαίτερη σημασία στις ευκαιρίες απασχόλησης και στην πρόσβαση σε υπηρεσίες (25,00%), σε αντίθεση με τους άντρες που προτιμούν την αισθητική την αναψυχή (42,86%).

Όσον αφορά τις ηλικίες, τα άτομα της μικρότερης ηλικιακής ομάδας, 18-29 ετών, δηλώνουν ως δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα την αναψυχή (30,00%), ενώ στην αμέσως

επόμενη ηλικιακή ομάδα, σημαντικό ρόλο φαίνεται να παίζουν οι υποδομές της περιοχής (50,00%) (βλ. Σχήμα 6.38, σελ. 324). Οι κάτοικοι 40-49 ετών, ως δεύτερο κατά προτεραιότητα παράγοντα δηλώνουν τις υποδομές εκπαίδευσης και την ησυχία (50,00%), στην οποία, μαζί με τους ελεύθερους χώρους, δίνουν έμφαση και οι κάτοικοι άνω των 50 ετών (27,27%). Ως τρίτο σημαντικό παράγοντα, τα άτομα ηλικίας έως 29 ετών ιεραρχούν την αναψυχή (55,56%), την οποία δεν έχει αναφέρει κανένα άτομο μεγαλύτερης ηλικίας σε καμία κατηγορία παραγόντων. Από την άλλη πλευρά, οι απαντήσεις των κατοίκων μεταξύ των 30-39 ετών κυμαίνονται ισάριθμα μεταξύ των υποδομών εκπαίδευσης, των ευκαιριών απασχόλησης και της πρόσβασης σε υπηρεσίες (33,33%). Η πρόσβαση στις υπηρεσίες αποτελεί τον τρίτο σημαντικότερο παράγοντα και στις δυο μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες, με ποσοστά 100% και 33,33% αντίστοιχα.

Όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση (βλ. Σχήμα 6.39, σελ.325), στον δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα της ΠΖ της μόνιμης κατοικίας, οι παντρεμένοι φαίνεται να ιεραρχούν σε υψηλά επίπεδα την ησυχία (25,00%), τις υποδομές εκπαίδευσης (18,75%) και τους ελεύθερους χώρους (18,75%), ενώ στον τρίτο τις ευκαιρίες απασχόλησης και την πρόσβαση στις υπηρεσίες (30,00%). Αντίθετα στους άγαμους σημαντικός παράγοντας φαίνεται να είναι η αναψυχή, καθώς την κατατάσσουν στην πρώτη θέση τόσο στον δεύτερο όσο και στον τρίτο κατά σειρά παράγοντα (27,27% και 55,56% αντίστοιχα).

Σχήμα 6.37 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης.

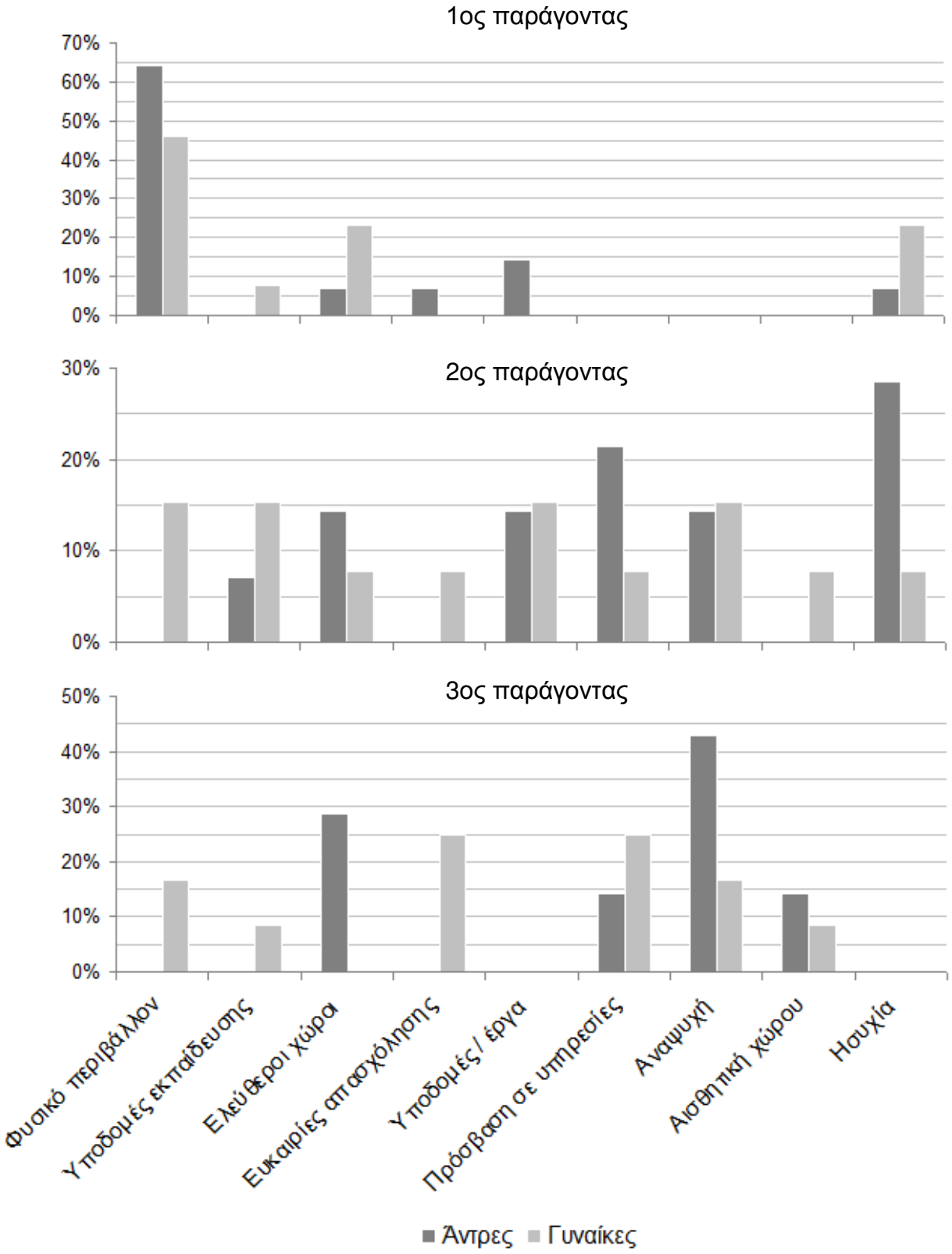

Σχήμα 6.38 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης.

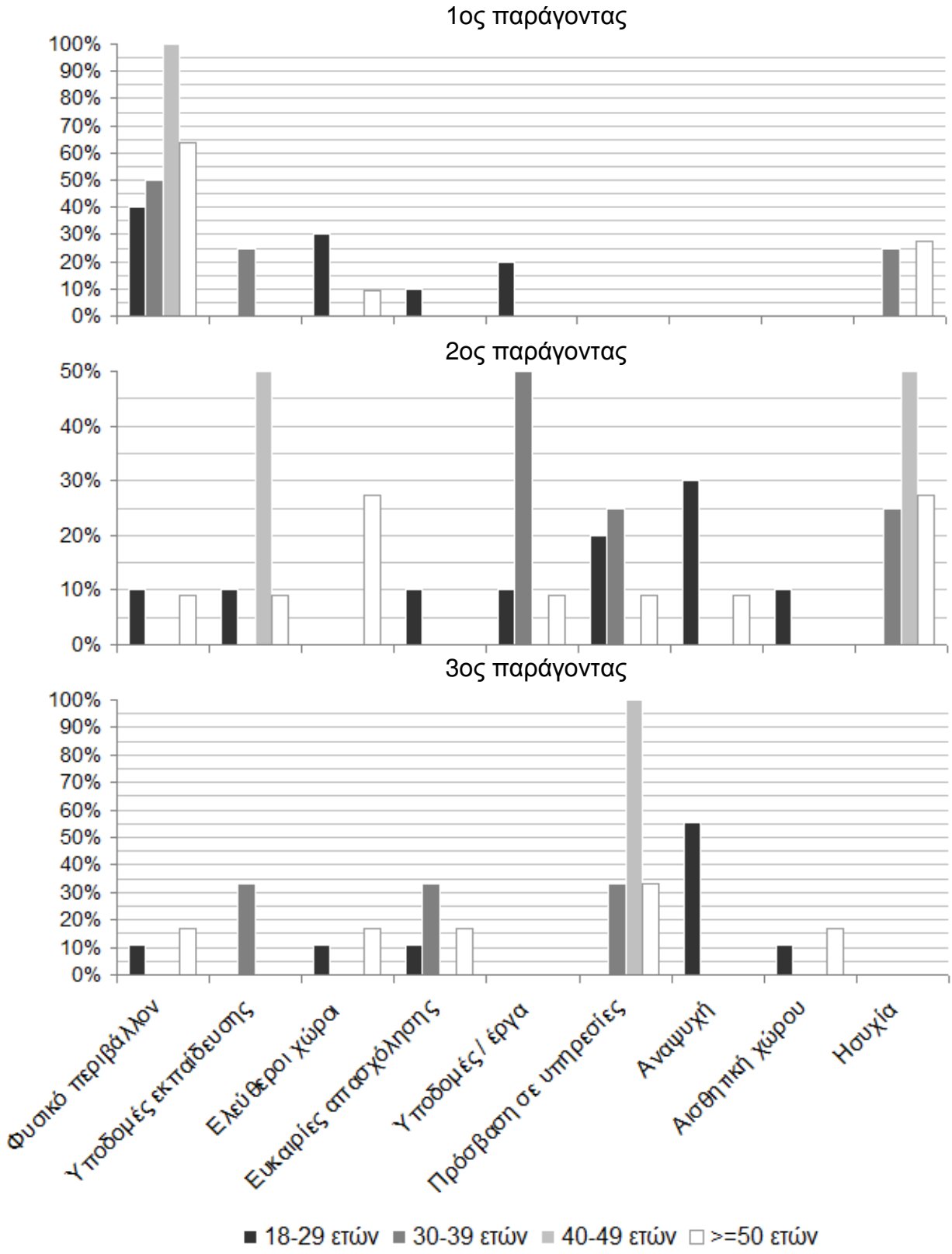

Σχήμα 6.39 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης.

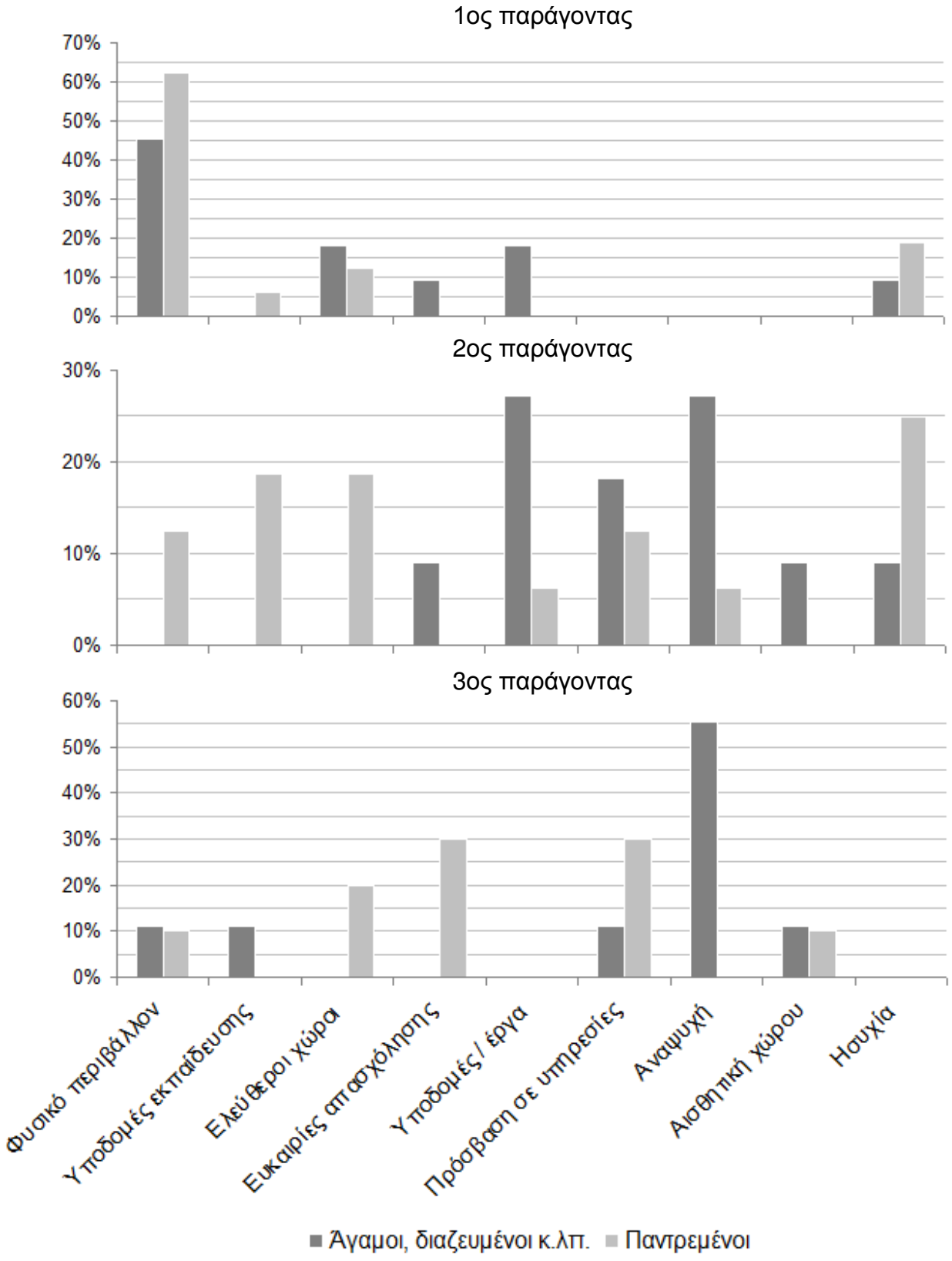

Σχήμα 6.40 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

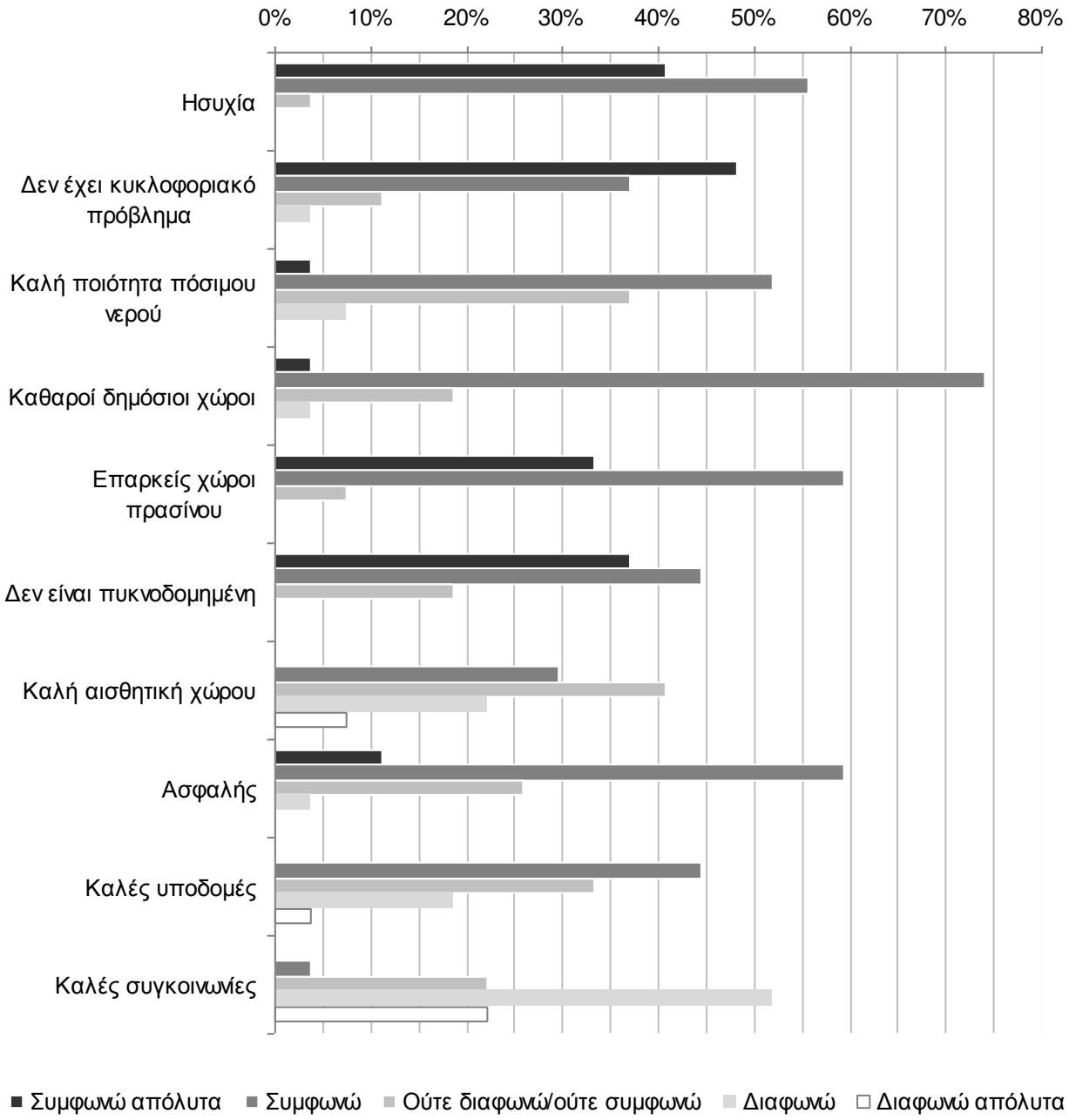

Σε αντίθεση με τις προηγούμενες κοινότητες, σε αυτή την ομάδα φαίνεται να υπάρχει συμφωνία μεταξύ των κατοίκων για όλα σχεδόν τα χαρακτηριστικά της ΠΖ που εμφανίζουν οι περιοχές που ζουν (βλ. Σχήμα 6.40). Αυτό αποδεικνύει την ομοιογένεια που υπάρχει εντός αλλά και μεταξύ των κοινοτήτων. Σύμφωνα με τους κατοίκους λοιπόν, οι κοινότητες που γειτνιάζουν με την Κατερίνη, είναι ιδιαίτερα ήσυχες, δεν έχουν κυκλοφοριακό πρόβλημα, έχουν καθαρούς δημόσιους χώρους και επαρκείς χώρους πρασίνου, δεν είναι

πυκνοδομημένες και εμφανίζουν σχετική ασφάλεια. Όσον αφορά τις υποδομές, φαίνεται να κυμαίνονται σε καλά προς μέτρια επίπεδα, ενώ σε μέτρια επίπεδα κατατάσσουν και την αισθητική του χώρου. Αντίθετα, οι κάτοικοι της περιοχής δηλώνουν ότι δεν υπάρχουν καλές συγκοινωνίες κι ότι το σύνολο των περιοχών δεν εξυπηρετείται επαρκώς από τα αστικά δρομολόγια του δήμου.

Σχήμα 6.41 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

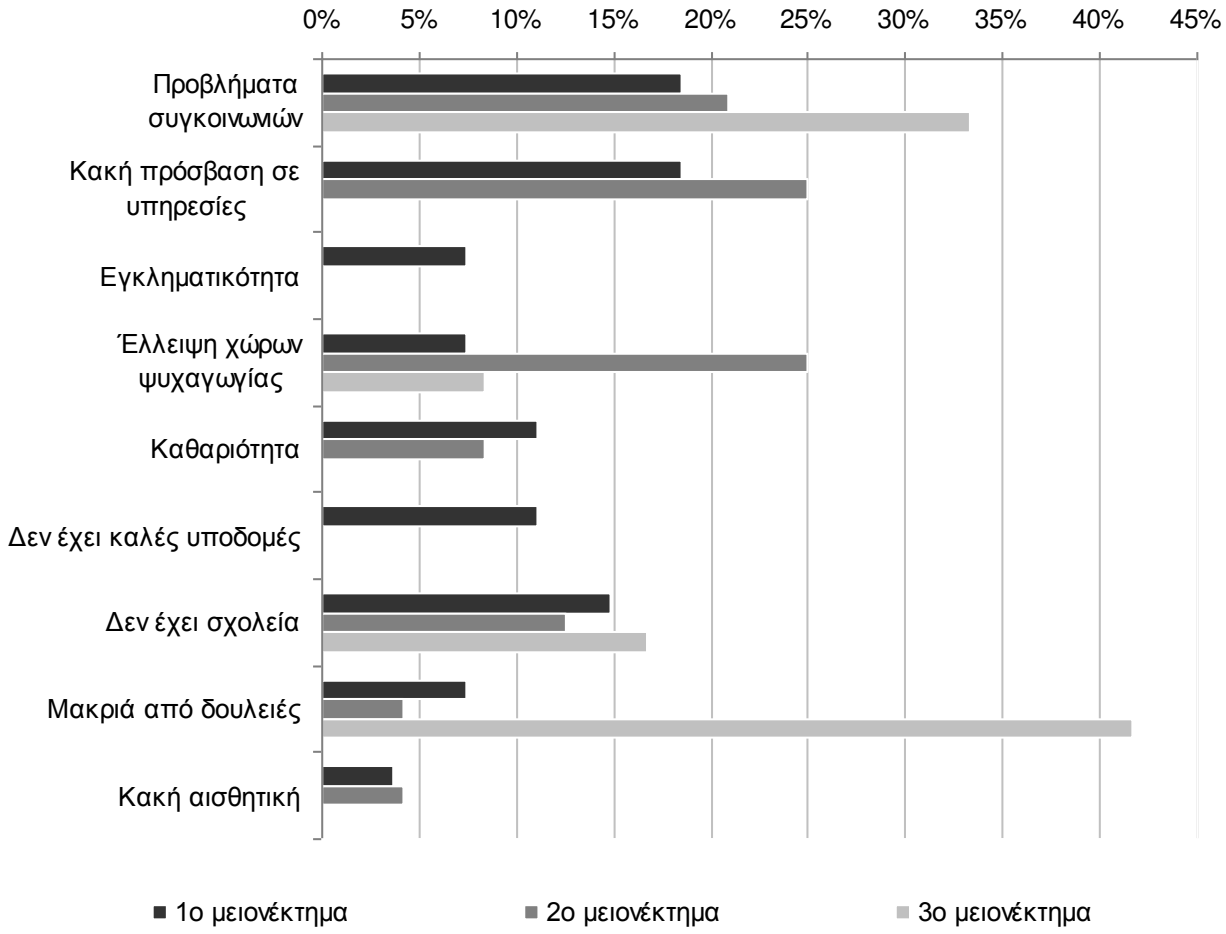

Παραμένοντας στα μειονεκτήματα της περιοχής (βλ. Σχήμα 6.41), στην πρώτη θέση με το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζονται και πάλι το πρόβλημα των συγκοινωνιών και κατ' επέκταση η κακή πρόσβαση στις υπηρεσίες, με ποσοστό 18,52% το κάθε ένα. Σημαντικό μειονέκτημα φαίνεται να αποτελεί και η έλλειψη σχολείων, η οποία εντοπίζεται σε σχετικά υψηλή θέση και στα τρία κατά σειρά μειονεκτήματα (14,81%, 12,50% και 16,67% αντίστοιχα). Ως δεύτερο σημαντικό μειονέκτημα της περιοχής συνεχίζουν να αναφέρονται οι

παράγοντες των συγκοινωνιών και της πρόσβασης (25,00% και 20,83%), ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και στην έλλειψη χώρων αναψυχής (25,00%). Η μεγάλη απόσταση από την εργασία των κατοίκων, κατέχει την πρώτη θέση στο τρίτο κατά σειρά μειονέκτημα, ενώ εξακολουθεί να αναφέρεται το πρόβλημα των συγκοινωνιών, με ποσοστό 33,33%.

Σχήμα 6.42 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

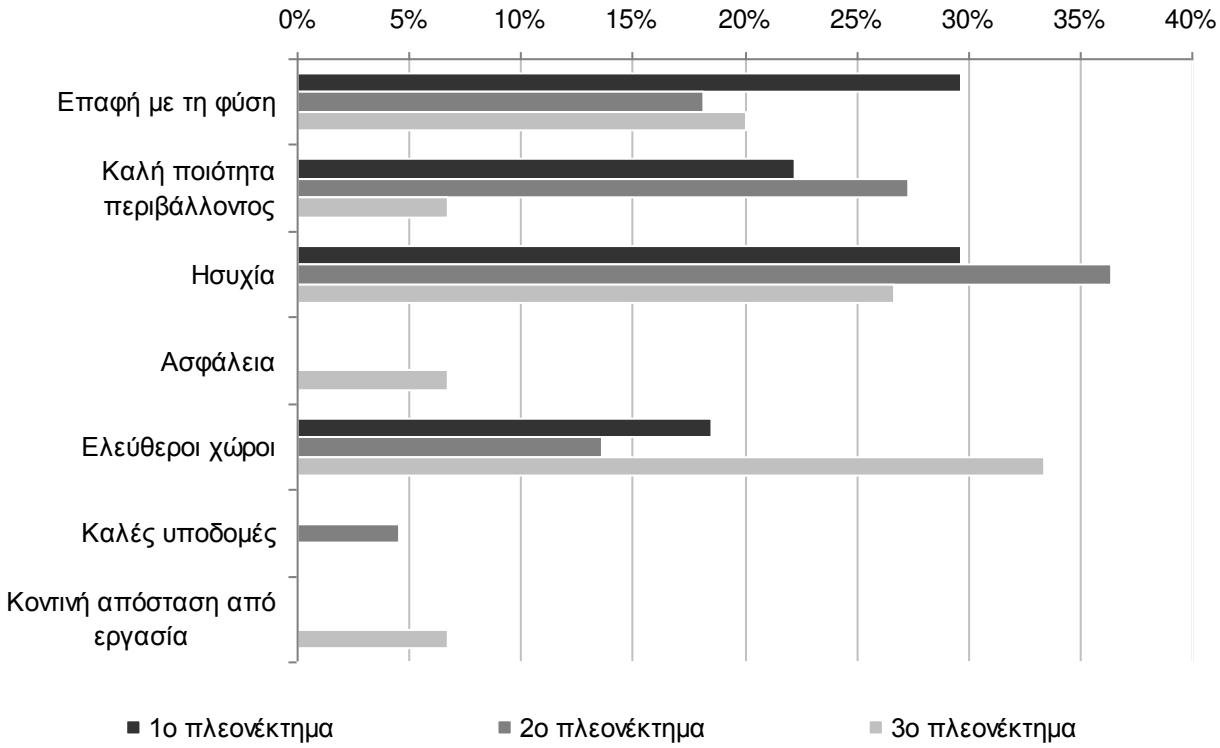

Όσον αφορά τα πλεονεκτήματα, η ησυχία και η επαφή με τη φύση φαίνεται να αποτελούν κατά τους κατοίκους τα σημαντικότερα προσόντα της περιοχής, με ποσοστό 29,63%. (βλ. Σχήμα 6.42). Γενικά, η ησυχία διακρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντικό πλεονέκτημα της περιοχής καθώς συγκεντρώνει υψηλά ποσοστά και στα επόμενα δυο κατά σειρά πλεονεκτήματα (36,36% και 26,67% αντίστοιχα). Στο δεύτερο κατά προτεραιότητα πλεονέκτημα, μεγάλο ποσοστό εμφανίζει και η καλή ποιότητα περιβάλλοντος (27,27%), ενώ στο τρίτο την πρώτη θέση κατέχουν οι ελεύθεροι χώροι με ποσοστό 33,33%.

Σχήμα 6.43 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, από την έκταση της κατοικίας τους.

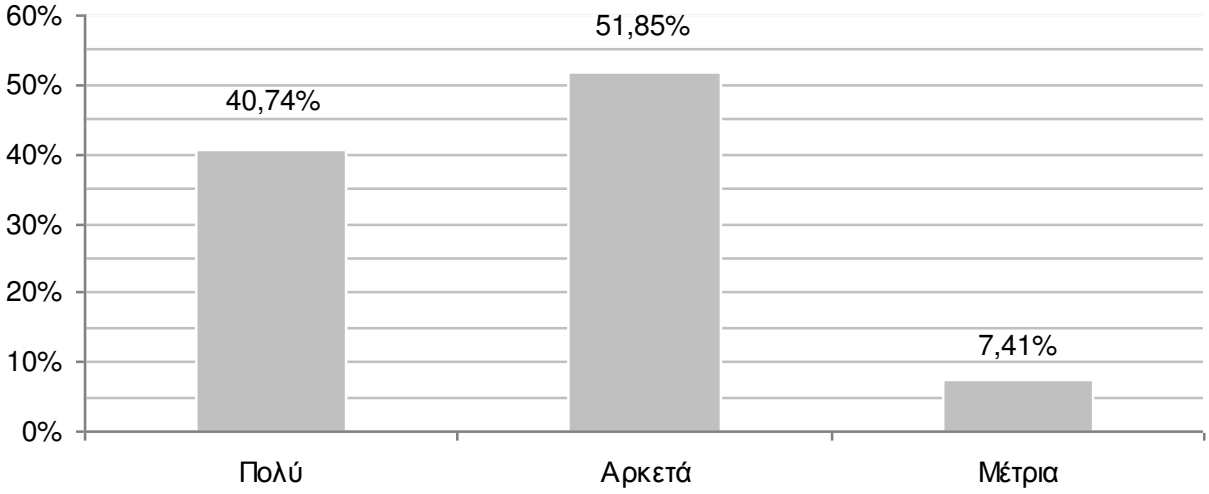

Σχήμα 6.44 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους.

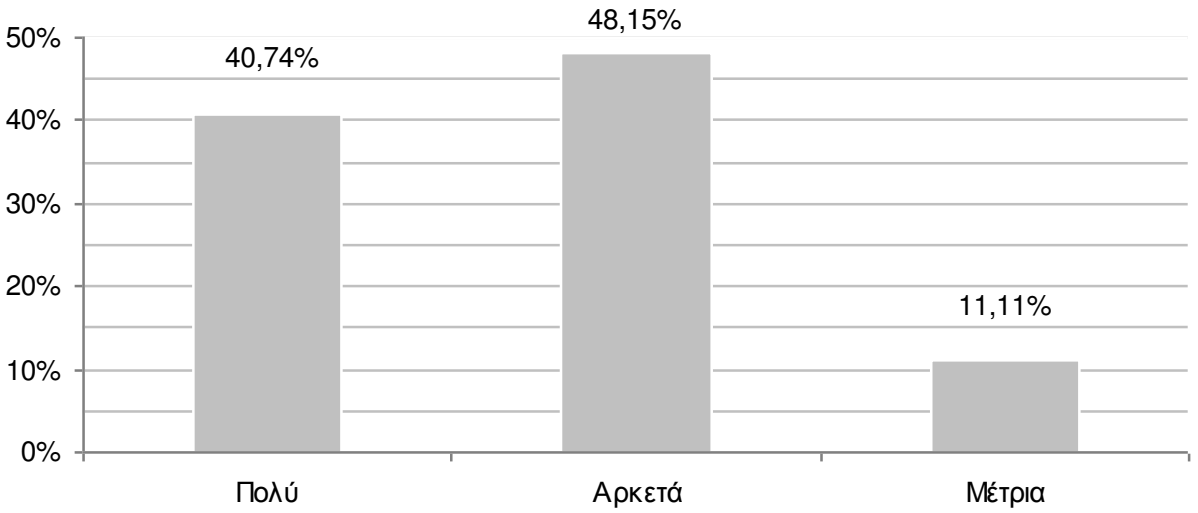

Όσον αφορά την έκταση αλλά και την ποιότητα της κατοικίας, η πλειοψηφία των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης εμφανίζεται αρκετά έως πολύ ικανοποιημένη, με το αθροιστικό ποσοστό των δυο αυτών κατηγοριών να φτάνει το 92,59% για την έκταση των κατοικιών και το 89,89% για την ποιότητά τους (βλ. Σχήματα 6.43 και 6.44).

Σχήμα 6.45 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες.

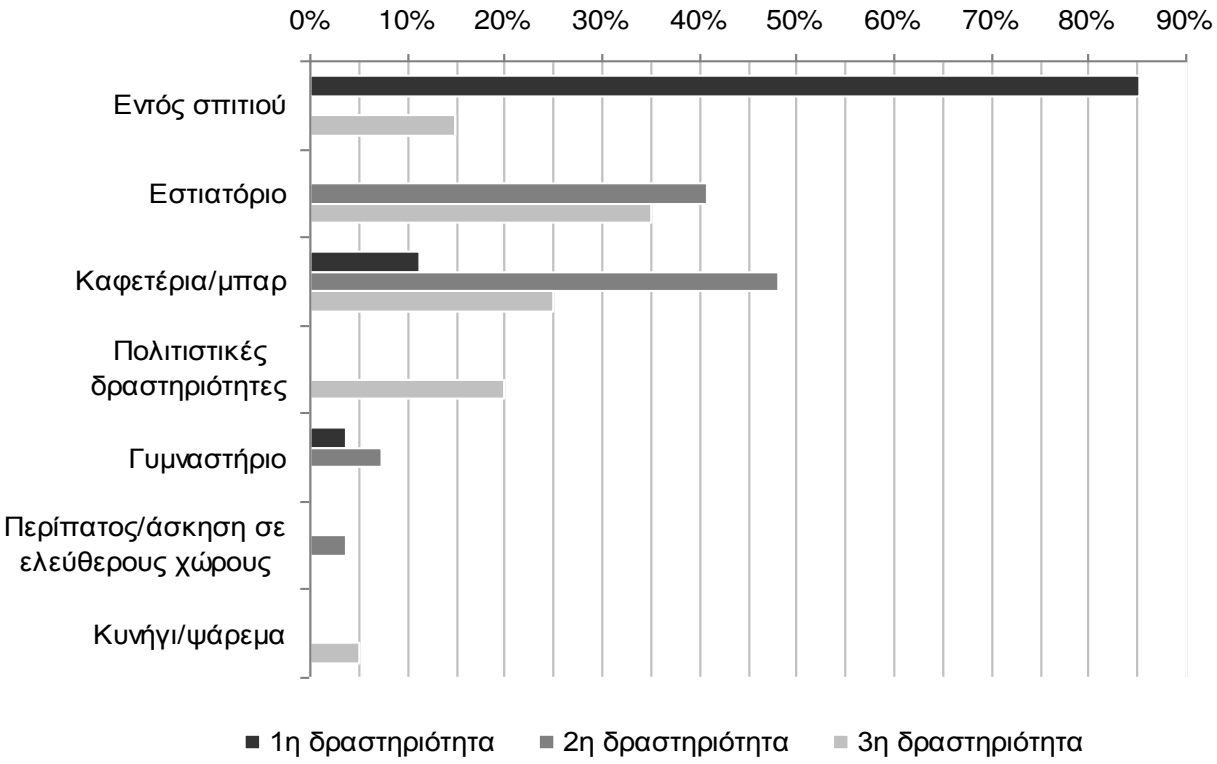

Σχήμα 6.46 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

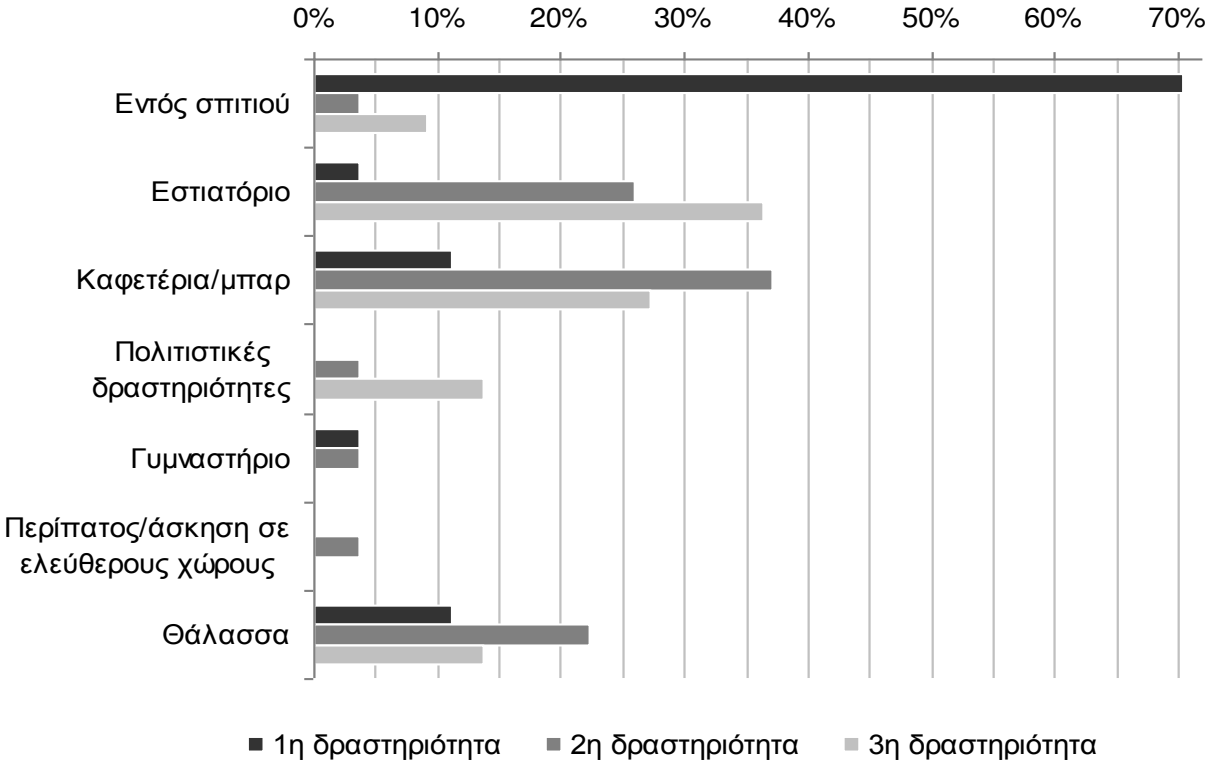

Στα σχήματα 6.45 και 6.46, που παρουσιάζεται η δραστηριότητα των κατοίκων στον ελεύθερο χρόνο τους, κατά τη χειμερινή και καλοκαιρινή περίοδο αντίστοιχα, παρατηρείται ότι και σε αυτή την ομάδα κοινοτήτων οι κάτοικοι περνούν το μεγαλύτερο τμήμα του ελεύθερου χρόνου τους εντός της κατοικίας τους (85,19% και 70,37% αντίστοιχα). Τους χειμερινούς μήνες, ως δεύτερη και τρίτη κύρια δραστηριότητα εντοπίζεται η διασκέδαση σε καφετέριες και εστιατόρια, ενώ το καλοκαίρι μεγάλο ποσοστό των κατοίκων φαίνεται να περνάει τον ελεύθερο χρόνο του και στη θάλασσα.

Σχήμα 6.47 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης.

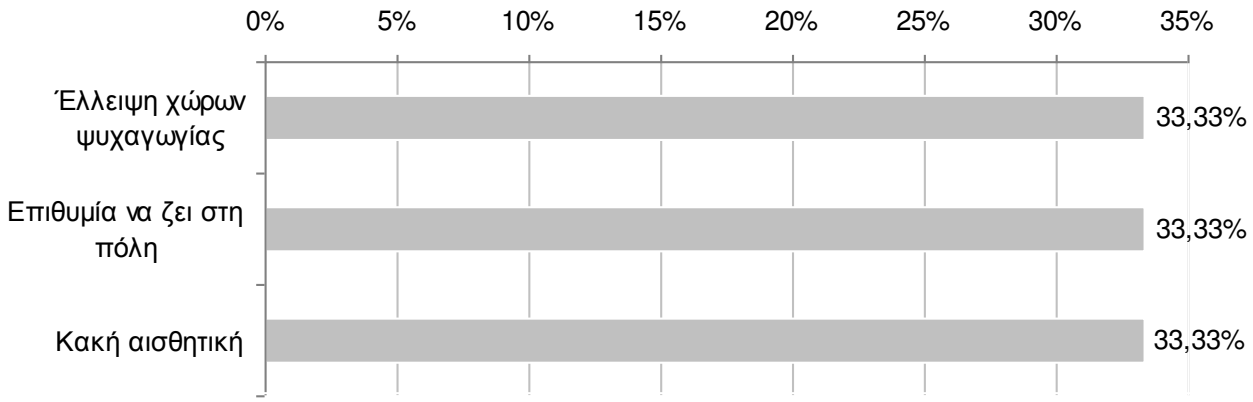

Σχήμα 6.48 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης.

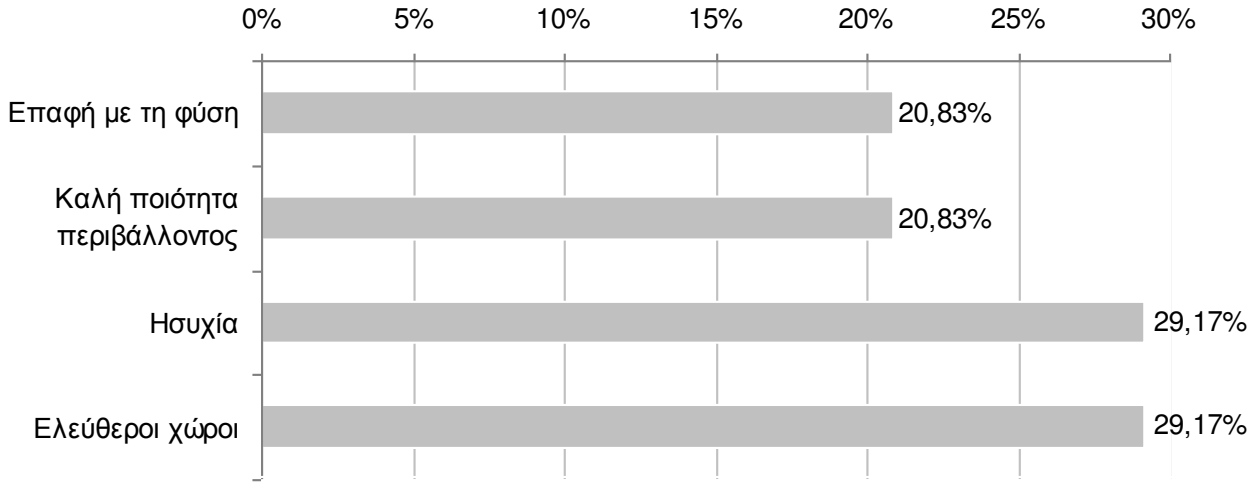

Οι χώροι αναψυχής φαίνεται γενικά να αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την επιλογή της περιοχής μόνιμης κατοικίας, καθώς το 1/3 των κατοίκων που επιθυμεί αλλαγή περιοχής κατοικίας, οφείλεται στην έλλειψη χώρων διασκέδασης (βλ. Σχήμα 6.47). Εξάλλου, είναι χαρακτηριστικό ότι μόλις το 25,93% των κατοίκων πραγματοποιούν εξόδους στη γειτονιά τους, ενώ το υπόλοιπο 74,07% δηλώνει ότι διασκεδάζουν σε χώρους εκτός των περιοχών της κατοικίας τους. Οι λόγοι των υπόλοιπων κατοίκων που επιθυμούν να αλλάξουν περιοχή κατοικίας, αφορούν την επιθυμία τους να ζουν στην πόλη και την κακή αισθητική που θεωρούν ότι εμφανίζει η περιοχή που ζουν. Ο τελευταίος παράγοντας σχετίζεται κυρίως με το πλήθος των βιομηχανιών που συγκεντρώνεται σε αυτές τις κοινότητες, τα κτίρια των οποίων ορισμένοι κάτοικοι θεωρούν ότι συμβάλλουν αρνητικά στην εικόνα της περιοχής.

Γενικά όμως, η πλειοψηφία των κατοίκων (59,26%) των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με τη δημοτική κοινότητα Κατερίνης, δεν επιθυμεί να αλλάξει περιοχή κατοικίας, κυρίως λόγο της ησυχίας και των ελεύθερων χώρων (29,17%) αλλά και λόγο της επαφής με τη φύση και της καλής ποιότητας περιβάλλοντος που θεωρούν ότι έχει η περιοχή κατοικίας τους (20,83%) (βλ. Σχήμα 6.48).

Σχήμα 6.49 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης.

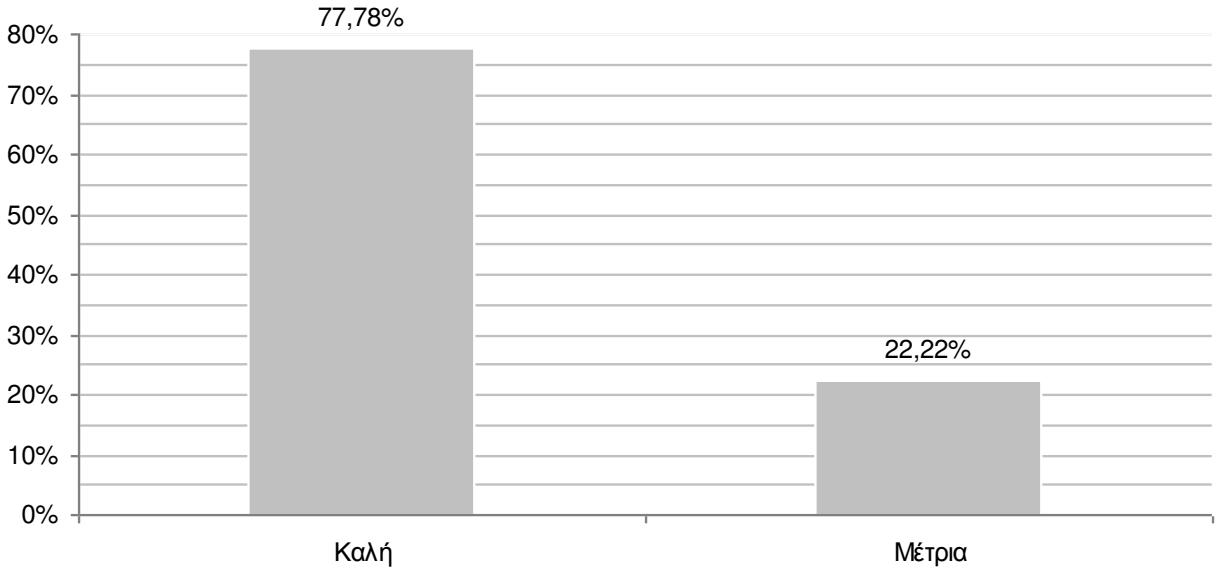

Ολοκληρώνοντας τα αποτελέσματα της έρευνας για την τρίτη ομάδα κοινοτήτων, στο Σχήμα 6.49 παρουσιάζεται η συνολική εκτίμηση των κατοίκων των κοινοτήτων για την ΠΖ

τους βάσει της περιοχής κατοικίας τους. Παρατηρείται λοιπόν, ότι οι περισσότεροι κάτοικοι των περιοχών αυτών θεωρούν ότι η ΠΖ είναι καλή (77,78%), ενώ ένας στους πέντε περίπου κατοίκους (22,22%) δηλώνει ότι η ΠΖ του είναι σε μέτρια επίπεδα. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι απουσιάζει η κατηγορία της πολύ καλής ΠΖ, καθώς καμία απάντηση των κατοίκων δεν αντιστοιχούσε σε αυτή.

6.3.4 Βόρειες, αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες

Στις βόρειες και αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες, περιλαμβάνονται οι τοπικές κοινότητες Άνω Αγίου Ιωάννη, Τριλόφου, Κούκκου, Νέας Τραπεζούντας και Σεβαστής (βλ. Σχήμα 6.50). Από κατοίκους των πέντε αυτών κοινοτήτων συμπληρώθηκαν συνολικά 28 ερωτηματολόγια, 4 από τον οικισμό του Άνω Αγίου Ιωάννη και από 6 στους τέσσερις οικισμούς των υπόλοιπων κοινοτήτων.

Σχήμα 6.50 Οι αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες στο βόρειο τμήμα του δήμου - 4η ομάδα.

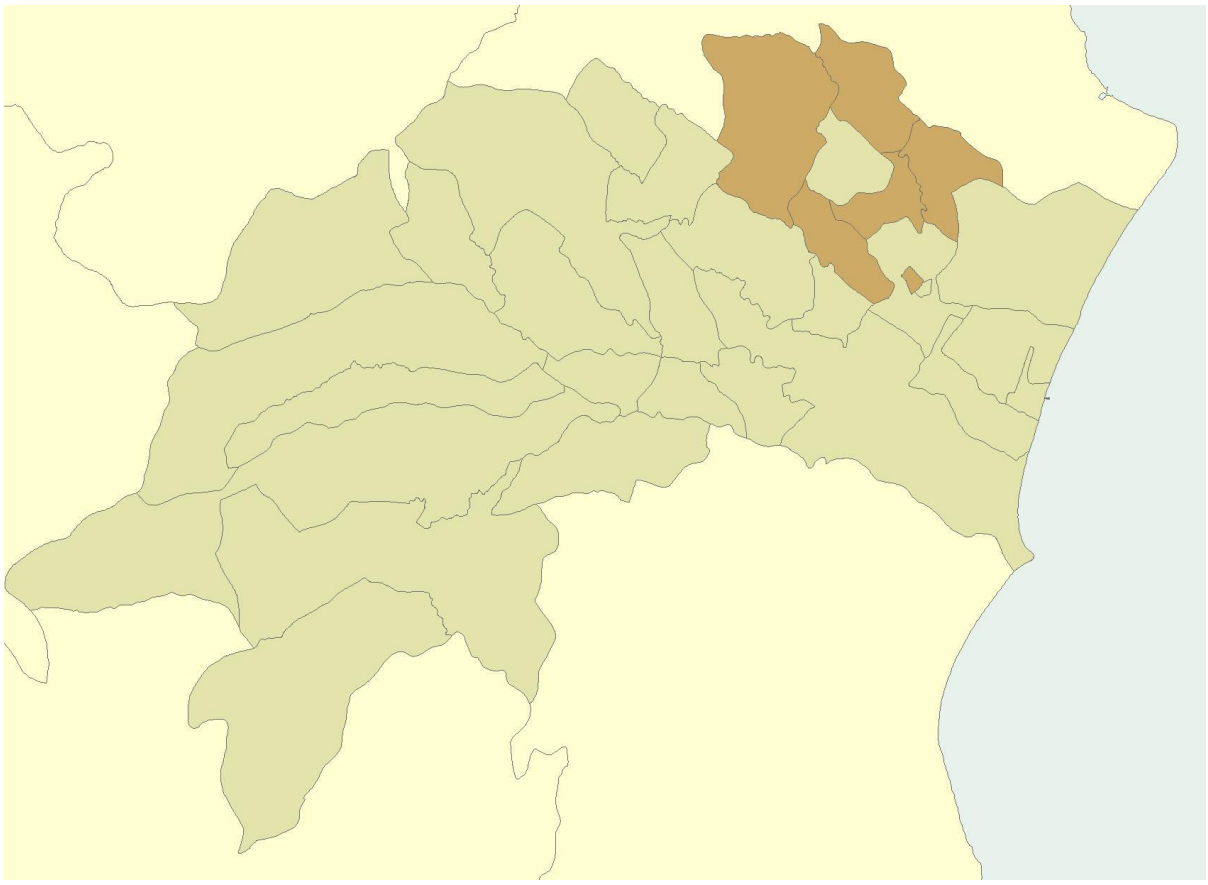

Σχήμα 6.51 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης.

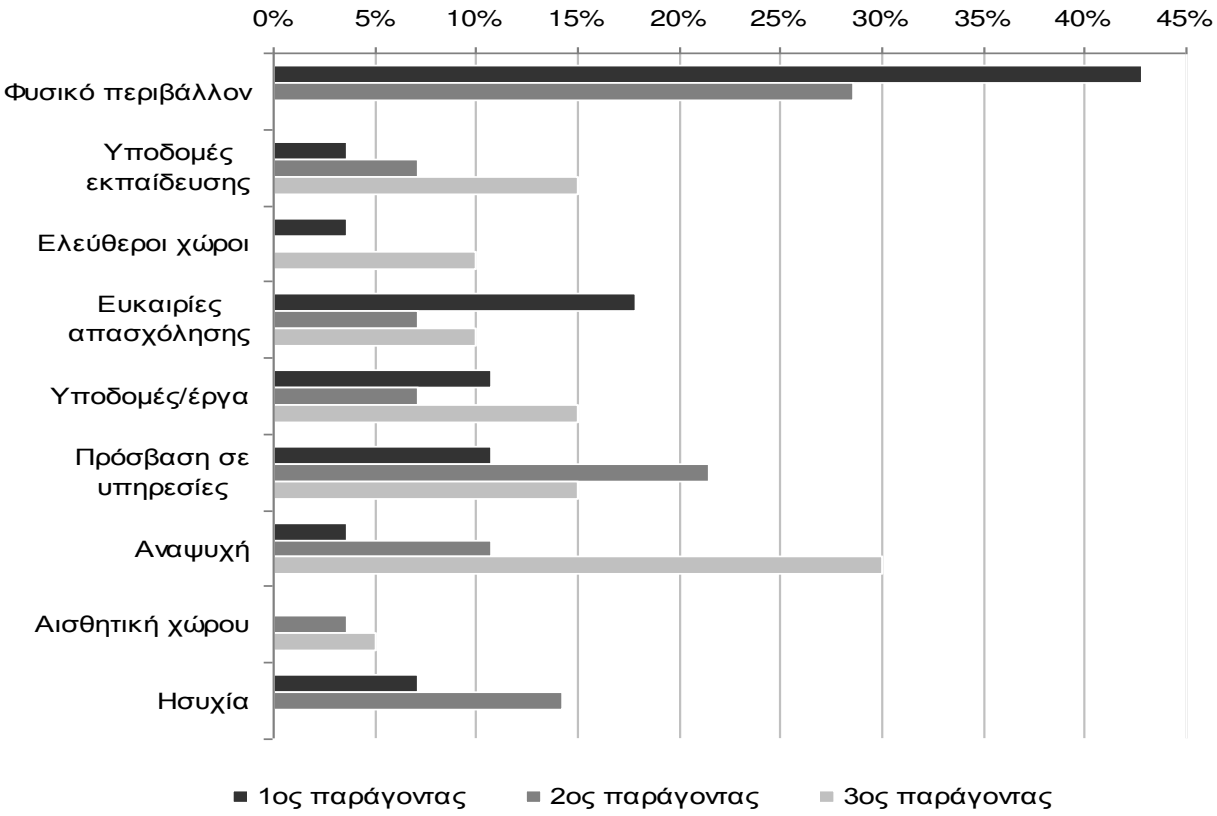

Όπως και στις προηγούμενες ομάδες κοινοτήτων, έτσι και στις αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, το μεγαλύτερο ποσοστό των κατοίκων (42,86%) θεωρεί ότι το φυσικό περιβάλλον αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα της ΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας (βλ. Σχήμα 6.51)[28]. Το φυσικό περιβάλλον συγκεντρώνει μεγάλο ποσοστό (28,57%) και ως δεύτερος κατά προτεραιότητα παράγοντας, ενώ ακολουθεί η πρόσβαση στις υπηρεσίες με ποσοστό 21,43%. Τρίτος κατά σειρά σημαντικότερος παράγοντας φαίνεται να είναι η αναψυχή, καθώς συγκεντρώνει το 30,00% των απαντήσεων.

Στο σχήμα 6.52 (σελ. 336) παρουσιάζεται η κατά φύλο διαφοροποίηση των κατοίκων, για τους παράγοντες που θεωρούν ότι συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ τους. Παρατηρώντας το σχήμα, διακρίνεται ότι τόσο οι άντρες όσο και οι γυναίκες επιλέγουν επίσης το φυσικό περιβάλλον ως τον σημαντικότερο παράγοντα, με ποσοστά 50,00% και 35,71% αντίστοιχα. Ωστόσο, για τον δεύτερο και τον τρίτο παράγοντα, οι απαντήσεις των δυο φύλων διαφέρουν σημαντικά. Συγκεκριμένα, στον δεύτερο κατά προτεραιότητα παράγοντα, φυσικό περιβάλλον

[28] Τα ποσοστά των παραγόντων για όλα τα διαγράμματα που αφορούν τις αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες, στο βόρειο τμήμα του δήμου, παρουσιάζονται στο Παράρτημα V.5.

συνεχίζει να συγκεντρώνει μεγάλο ποσοστό από τους άντρες (35,71%), ενώ οι γυναίκες δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην πρόσβαση στις υπηρεσίες (35,71%). Αντίστοιχα, στον τρίτο παράγοντα, οι γυναίκες κατατάσσουν σε υψηλή θέση τις υποδομές εκπαίδευσης και τις λοιπές υποδομές (27,27%), ενώ η πλειοψηφία των αντρών φαίνεται να δίνει μεγάλη σημασία στις δραστηριότητες αναψυχής και διασκέδασης (55,56%).

Όσον αφορά την ταξινόμηση των συντελεστών της ΠΖ σύμφωνα με την ηλικία των κατοίκων (βλ. Σχήμα 6.53, σελ. 337), το φυσικό περιβάλλον αποτελεί προτεραιότητα σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, εκτός από τα άτομα ηλικίας 40-49 ετών, οι οποίοι επιλέγουν την πρόσβαση στις υπηρεσίες (50,00%). Ωστόσο, τα άτομα αυτών των ηλικιών επιλέγουν το φυσικό περιβάλλον ως δεύτερο κατά προτεραιότητα παράγοντα συμβολής στην ΠΖ (75,00%). Μεγάλα ποσοστά, στον δεύτερο παράγοντα, συγκεντρώνει και η πρόσβαση στις υπηρεσίες, ενώ στα άτομα ηλικίας άνω των 50 ετών το μεγαλύτερο ποσοστό το συγκεντρώνει η ησυχία (37,50%). Στον τρίτο κατά σειρά παράγοντα, εμφανίζεται μεγαλύτερη απόκλιση μεταξύ των μικρότερων και των μεγαλύτερων ηλικιών, καθώς τα άτομα έως 39 ετών δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση στην αναψυχή, σε αντίθεση με τα μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα (> 50 ετών), που δίνουν έμφαση στους ελεύθερους χώρους και στην πρόσβαση στις υπηρεσίες (40,00%). Οι υποδομές εκπαίδευσης φαίνεται να επιλέγονται περισσότερο από την τρίτη ηλικιακή ομάδα (50,00%), παράλληλα με τις υποδομές και την πρόσβαση στις υπηρεσίες (25,00%).

Στο σχήμα 6.54 (σελ. 338), όπου παρουσιάζεται η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση των συντελεστών, η πλειοψηφία των παντρεμένων (62,50%) φαίνεται να βάζει σε προτεραιότητα το φυσικό περιβάλλον. Στον δεύτερο κατά προτεραιότητα παράγοντα οι παντρεμένοι επιλέγουν εκτός από το φυσικό περιβάλλον, και την ησυχία (25,00%) , ενώ στον τρίτο παράγοντα δείχνουν την προτίμησή τους ως προς τις δραστηριότητες αναψυχής (27,27%). Αντίθετα οι άγαμοι, οι διαζευγμένοι κ.λπ., στην πρώτη τους επιλογή αναφέρουν περισσότερο τις ευκαιρίες απασχόλησης (33,33%) και στον δεύτερο κατά προτεραιότητα παράγοντα την πρόσβαση στις υπηρεσίες (25,00%), ενώ η αναψυχή αποτελεί τρίτο βασικό παράγοντα στην ΠΖ τους, συγκεντρώνοντας το 33,33% των απαντήσεων.

Σχήμα 6.52 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης.

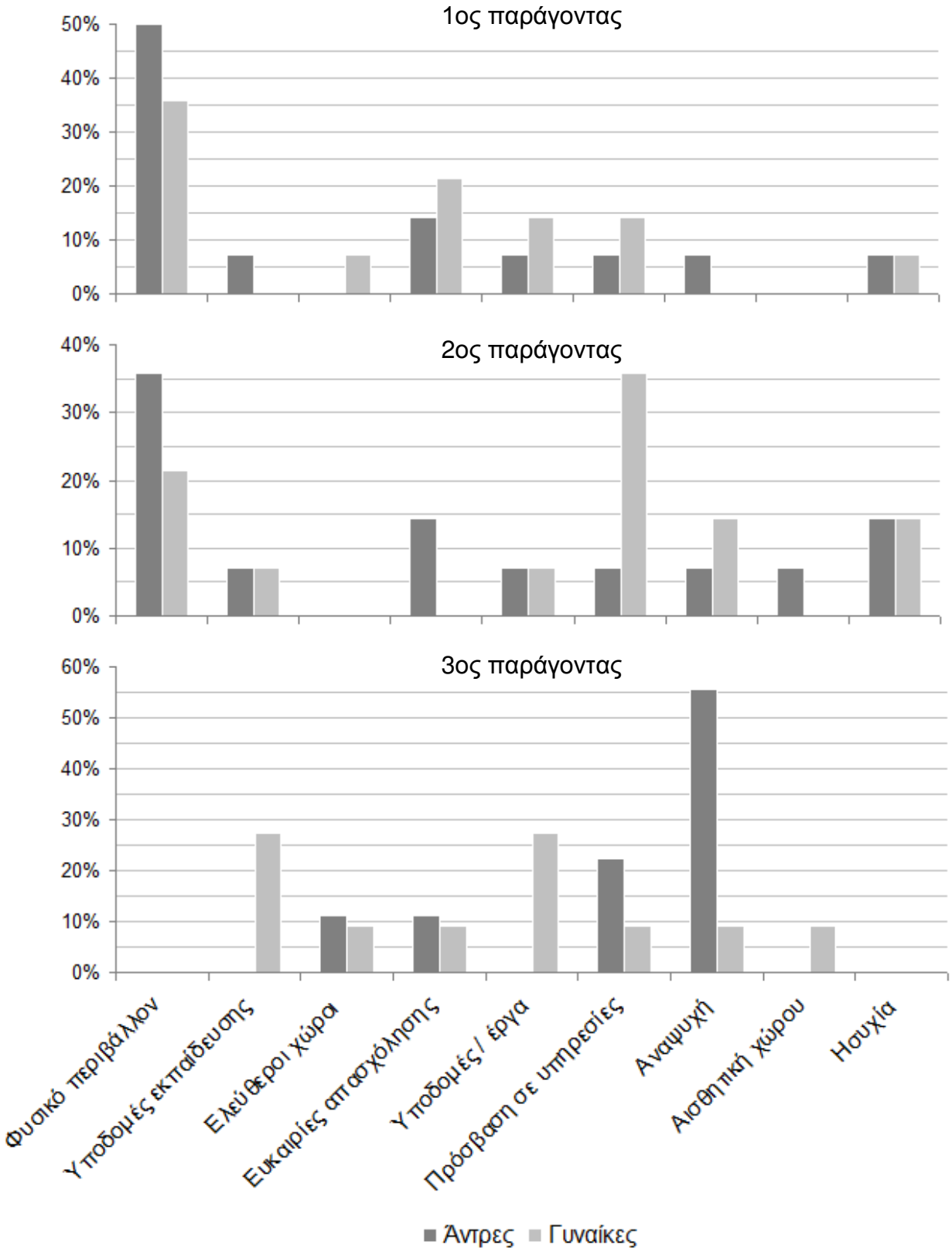

Σχήμα 6.53 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης.

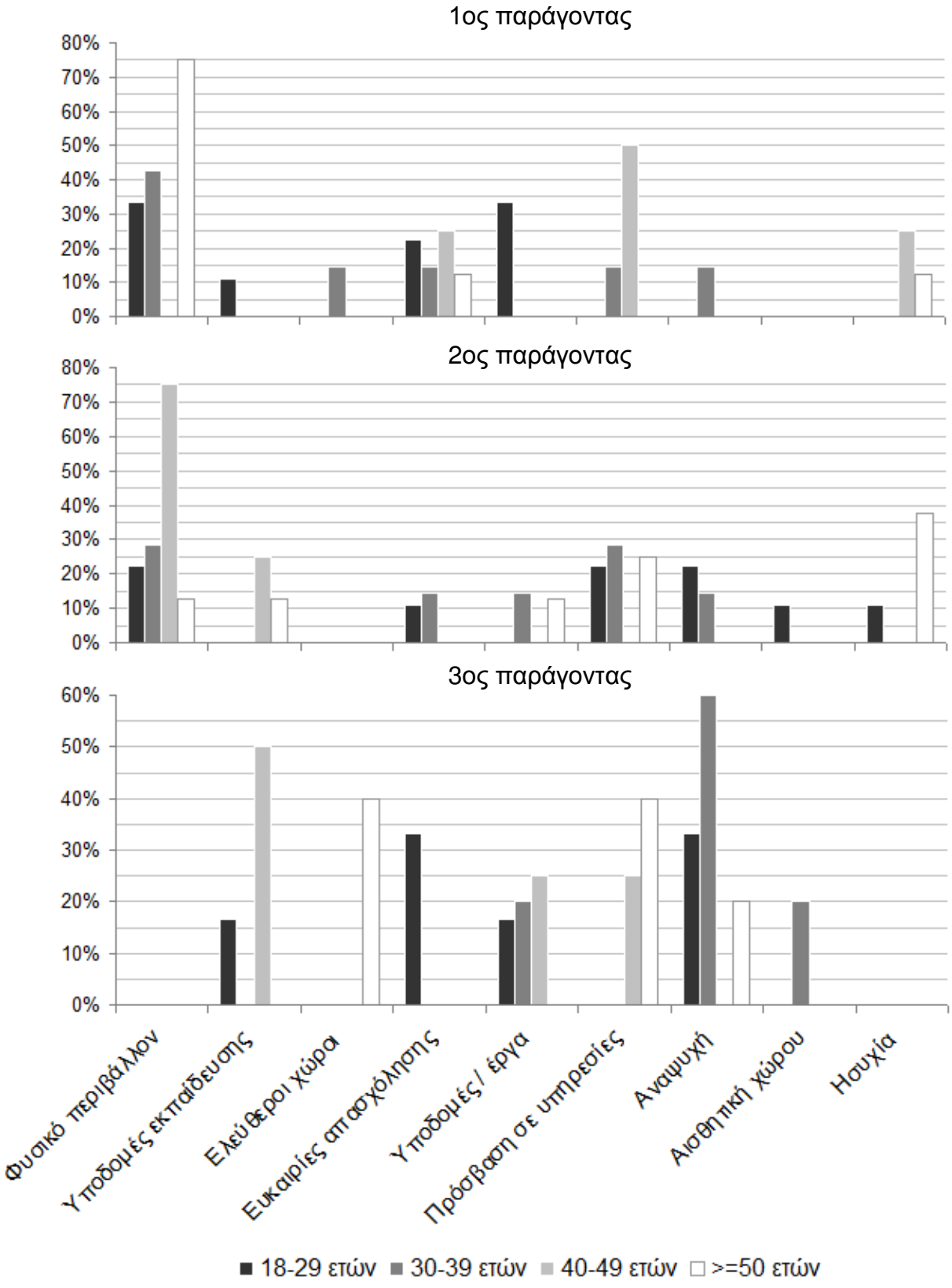

Σχήμα 6.54 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης.

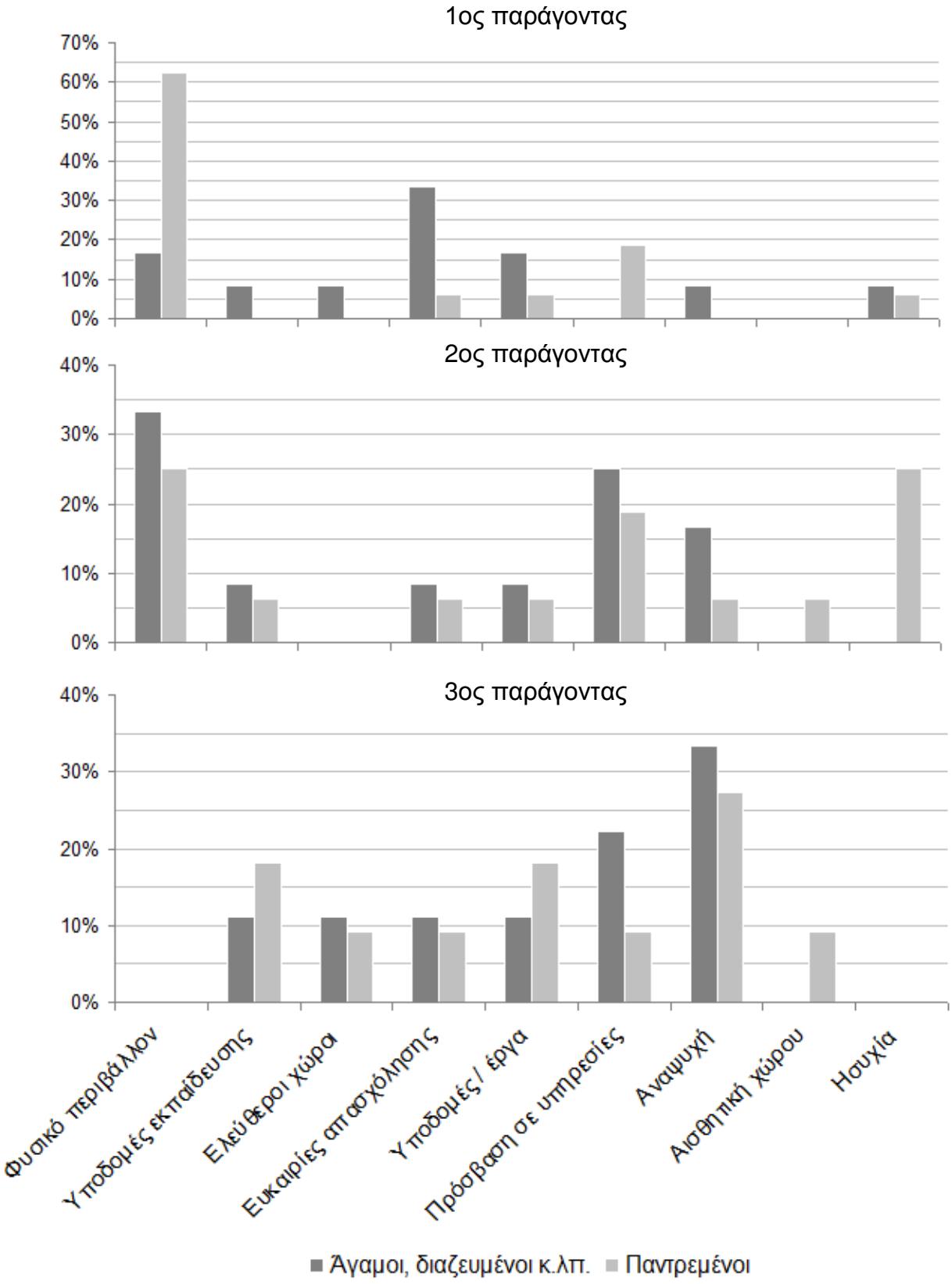

Σχήμα 6.55 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

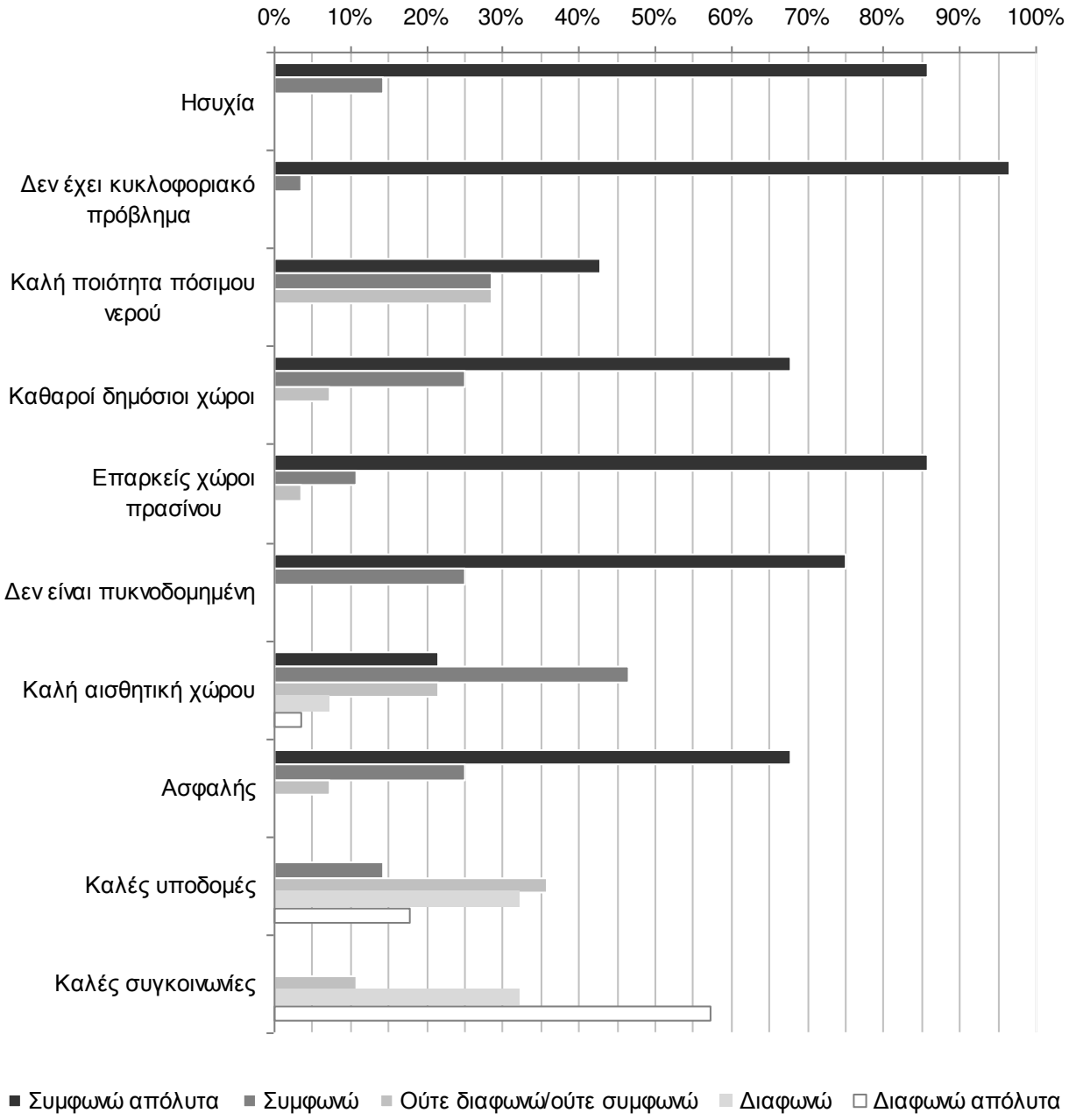

Όσον αφορά την ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ που εμφανίζουν οι κοινότητες, οι κάτοικοι φαίνεται να συμφωνούν μεταξύ τους στην πλειοψηφία των στοιχείων (βλ. Σχήμα 6.55). Το γεγονός αυτό αποδεικνύει την ομοιογένεια που υπάρχει εντός αλλά και μεταξύ των κοινοτήτων, όπως χαρακτηριστικά φάνηκε και στην προηγούμενη ομάδα. Συγκεκριμένα, όλοι σχεδόν οι κάτοικοι συμφωνούν ή συμφωνούν απόλυτα ότι στην περιοχή που ζουν υπάρχει ησυχία και επαρκείς χώροι πρασίνου, είναι ασφαλής, δεν εμφανίζει

κυκλοφοριακά προβλήματα και δεν έχει πυκνή δόμηση. Σε καλά επίπεδα κυμαίνεται και η ποιότητα του πόσιμου νερού μαζί με την αισθητική του χώρου, ενώ ιδιαίτερα προβλήματα εμφανίζονται ως προς τις συγκοινωνίες και λιγότερο ως προς τις υποδομές.

Σχήμα 6.56 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

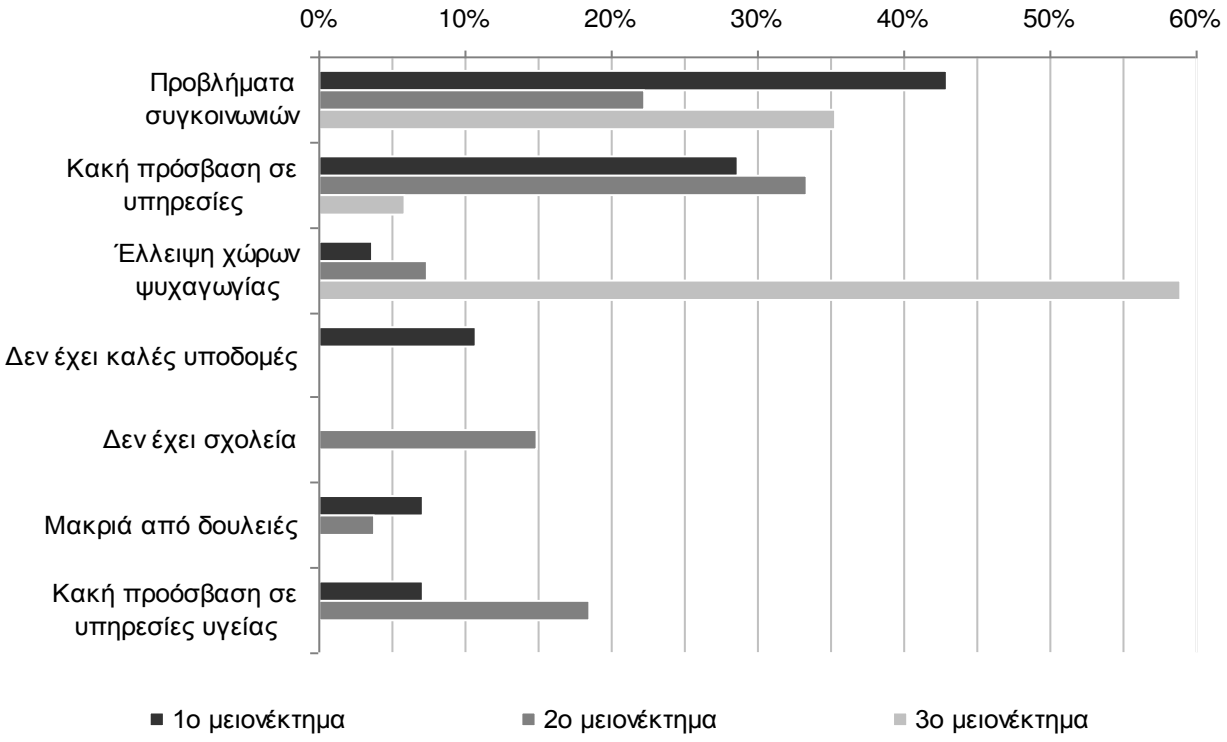

Όσον αφορά τα προβλήματα που εμφανίζει η περιοχή (βλ. Σχήμα 6.56), στην πρώτη θέση με το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζονται τα προβλήματα των συγκοινωνιών (42,86%), η οποία έχει δηλωθεί από μεγάλο ποσοστό κατοίκων και ως τρίτο σημαντικό μειονέκτημα, με ποσοστό 35,29%. Το υψηλότερο ποσοστό ως δεύτερο μειονέκτημα συγκεντρώνει κακή πρόσβαση στις υπηρεσίες (33,33%), ενώ η έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας αποτελεί το τρίτο κατά προτεραιότητα μειονέκτημα της περιοχής από την πλειοψηφία των ερωτώμενων (58,82%). Ωστόσο, αν και η πλειοψηφία των κατοίκων δηλώνει ότι διασκεδάζει σε χώρους εκτός των περιοχών της κατοικίας τους (57,14%), αρκετά μεγάλο ποσοστό των κατοίκων φαίνεται να πραγματοποιεί εξόδους στην γειτονιά του (42,86%).

Σχήμα 6.57 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

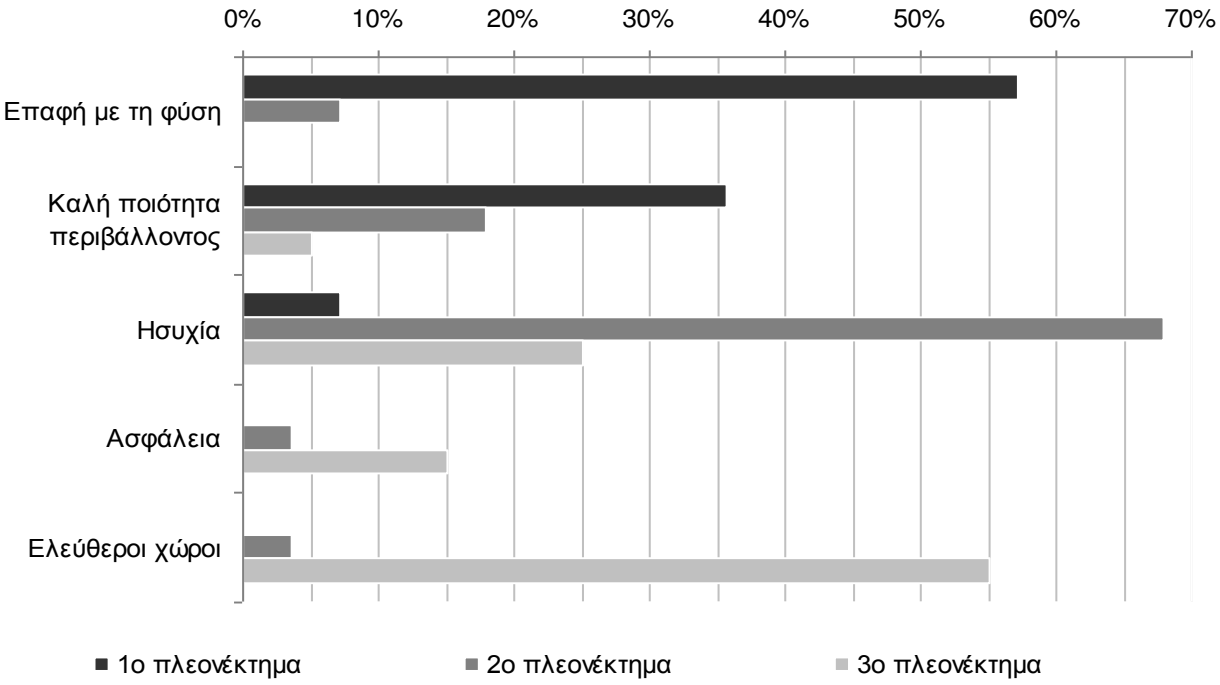

Σχετικά με τα πλεονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή, η επαφή με τη φύση και η καλή ποιότητα του περιβάλλοντος συγκεντρώνουν τις απαντήσεις όλων σχεδόν των ερωτώμενων (57,14% και 35,71% αντίστοιχα) ως προς το πρώτο κατά σειρά προσόν της περιοχής (βλ. Σχήμα 6.57). Ακολουθεί, στο δεύτερο κατά προτεραιότητα πλεονέκτημα, η ησυχία συγκεντρώνοντας το 67,86% των απαντήσεων, ενώ οι ελεύθεροι χώροι λαμβάνουν την πρώτη θέση ως τρίτο σημαντικότερο πλεονέκτημα της περιοχής, με ποσοστό 55,00%.

Σχήμα 6.58 Ικανοποίηση των κατοίκων, των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, από την έκταση της κατοικίας τους.

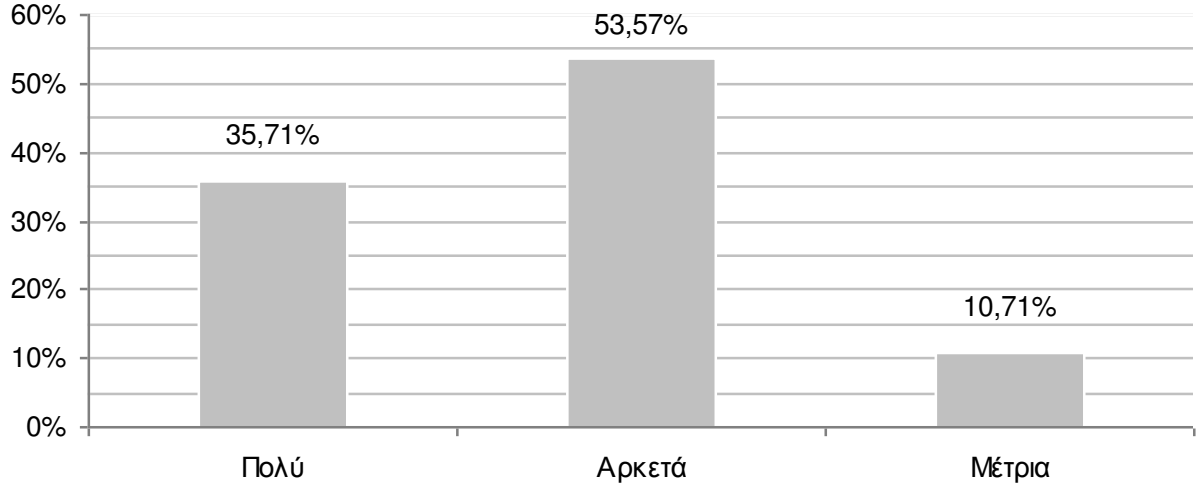

Σχήμα 6.59 Ικανοποίηση των κατοίκων, των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους.

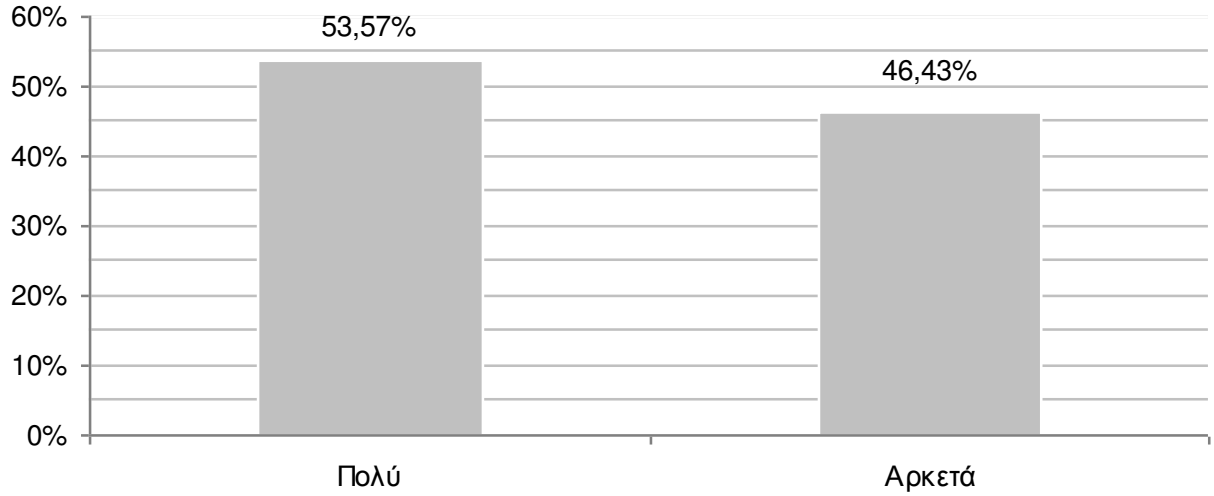

Όσον αφορά την έκταση της κατοικίας, η πλειοψηφία των κατοίκων των αγροτικού χαρακτήρα κοινοτήτων στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης εμφανίζεται αρκετά έως πολύ ικανοποιημένη (βλ. Σχήμα 6.58). Σχετικά με την ποιότητα της κατοικίας τους, το 53,57% των ερωτώμενων απάντησε ότι είναι πολύ ικανοποιημένο, ενώ το υπόλοιπο 46,43% δήλωσε αρκετά ικανοποιημένο (βλ. Σχήμα 6.59).

Σχήμα 6.60 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες.

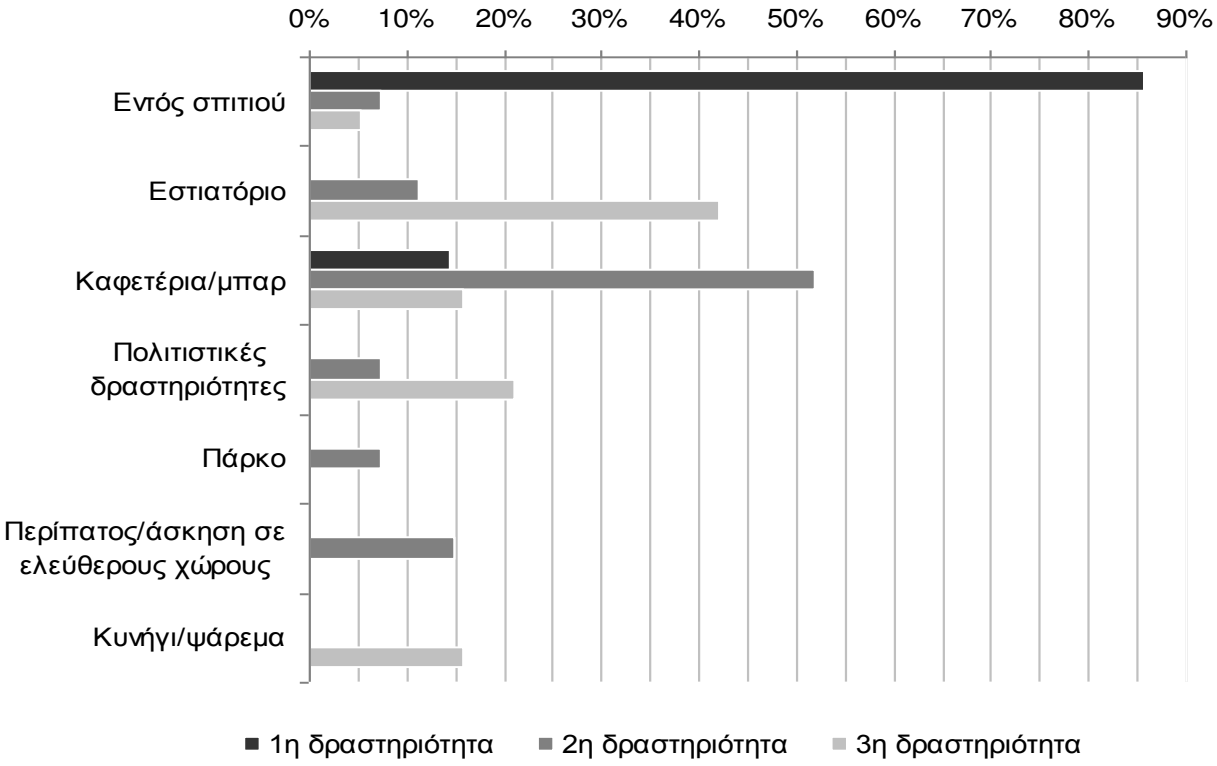

Σχήμα 6.61 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

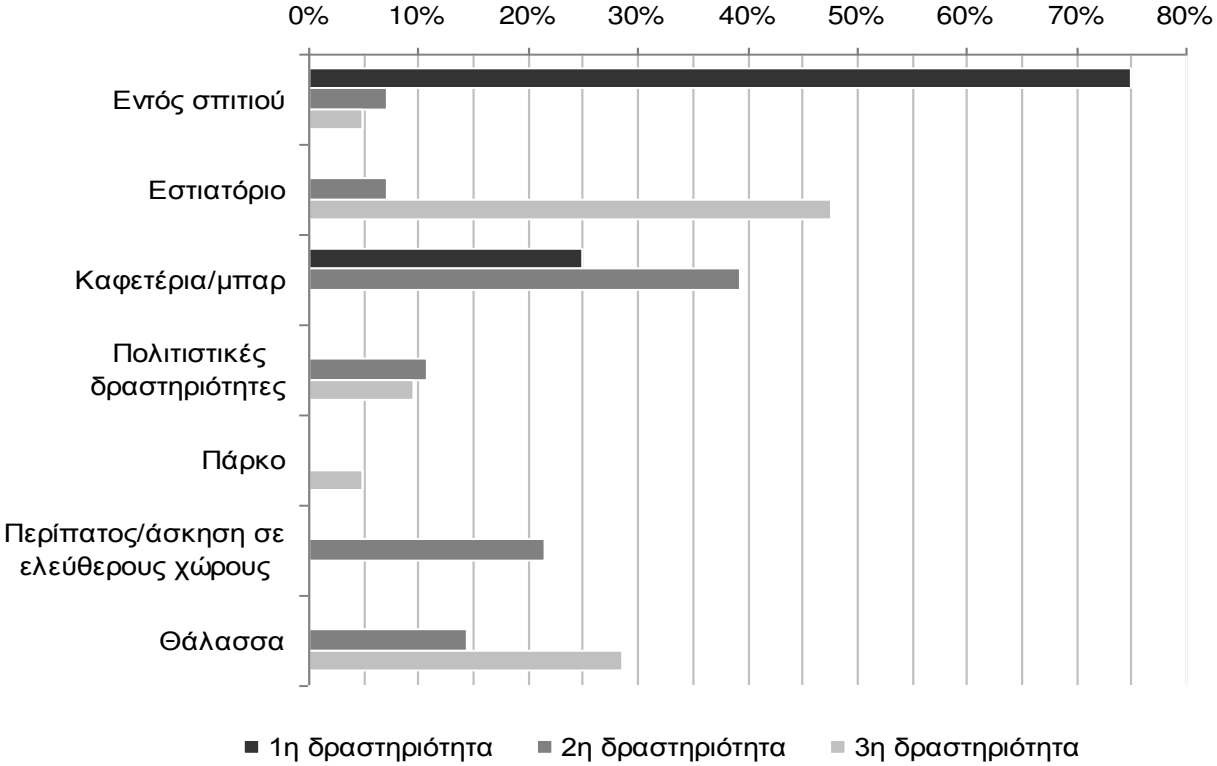

Σχετικά με τις δραστηριότητες των κατοίκων στον ελεύθερο χρόνο τους, οι απαντήσεις δεν φαίνεται να διαφοροποιούνται από αυτές των κατοίκων των προηγούμενων ομάδων κοινοτήτων. Έτσι, η πλειοψηφία των ερωτώμενων περνάει τον ελεύθερο χρόνο της εντός της κατοικίας, ανεξαρτήτως εποχής (βλ. Σχήματα 6.60 και 6.61). Τους χειμερινούς μήνες, ως δεύτερη και τρίτη δραστηριότητα εντοπίζεται η διασκέδαση σε καφετέριες και εστιατόρια αντίστοιχα, με ποσοστό 51,85% και 42,11%. Οι δυο αυτοί χώροι συγκεντρώνουν σημαντικά ποσοστά και κατά τη θερινή περίοδο, ενώ αυξημένο ποσοστό εμφανίζουν και οι δραστηριότητες στη θάλασσα (28,57%).

Σχήμα 6.62 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης.

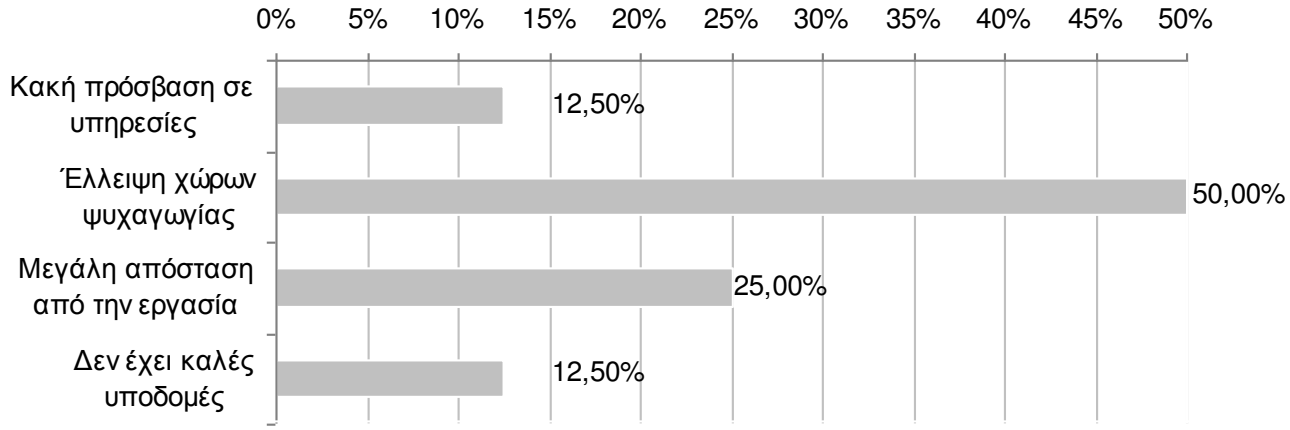

Σχήμα 6.63 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης.

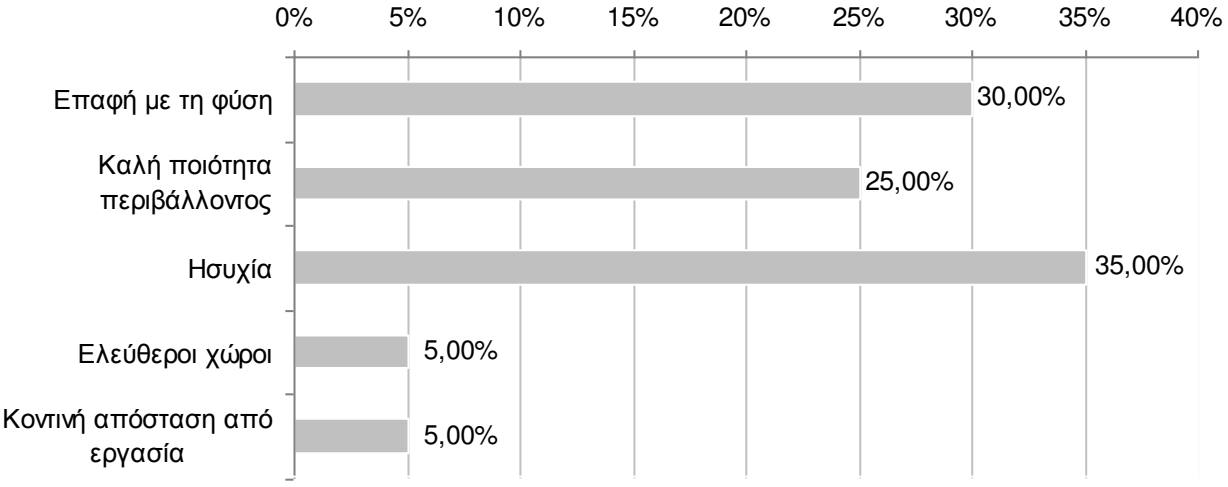

Οι χώροι αναψυχής φαίνεται γενικά να αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την επιλογή της περιοχής μόνιμης κατοικίας, καθώς ένας στους δυο κατοίκους που επιθυμεί αλλαγή περιοχής κατοικίας, οφείλεται στην έλλειψη χώρων διασκέδασης (βλ. Σχήμα 6.62). Γενικά όμως, η πλειοψηφία των ερωτώμενων (75,00%), δεν επιθυμεί να αλλάξει περιοχή κατοικίας, κυρίως λόγο της ησυχίας, της επαφής με τη φύση και της καλής ποιότητας του περιβάλλοντος (35,00%, 30,00% και 25,00% αντίστοιχα) (βλ. Σχήμα 6.63).

Σχήμα 6.64 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης.

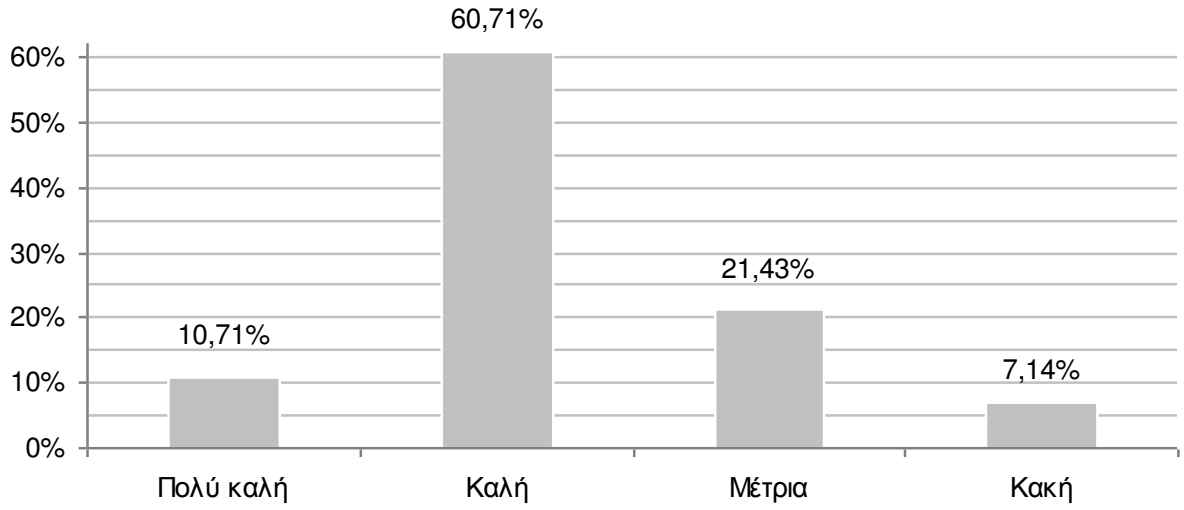

Τέλος, στο σχήμα 6.64 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της συνολικής εκτίμησης των κατοίκων για την ΠΖ τους, βάσει της περιοχής κατοικίας τους. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων (60,71%) θεωρεί ότι η ΠΖ τους είναι καλή, ενώ κακή ΠΖ ισχυρίζεται ότι έχει μόλις το 7,14%. Σε μέτρια επίπεδα εκτιμάει την ΠΖ του το 21,43% των κατοίκων, ενώ το υπόλοιπο 10,71% θεωρεί ότι η ΠΖ του είναι πολύ καλή.

6.3.5 Δυτικές, ημιορεινές ή/και αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες

Η ομάδα αυτή αποτελείται από τις ημιορεινές και αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες στο δυτικό τμήμα του δήμου, και συγκεκριμένα από τις κοινότητες Ελάφου, Εξοχής, Καταλωνίων, Μοσχοποτάμου, Λαγορράχης, Μοσχοχωρίου, Νεοκαισάρειας και Λόφου (βλ. Σχήμα 6.65). Στις κοινότητες αυτή της ομάδας συμπληρώθηκαν συνολικά 33

ερωτηματολόγια, 5 στον ομώνυμο οικισμό της δημοτικής κοινότητας Λόφου και από 4 στους οικισμούς των υπόλοιπων κοινοτήτων

Σχήμα 6.65 Οι αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες στο δυτικό τμήμα του δήμου - 5η ομάδα.

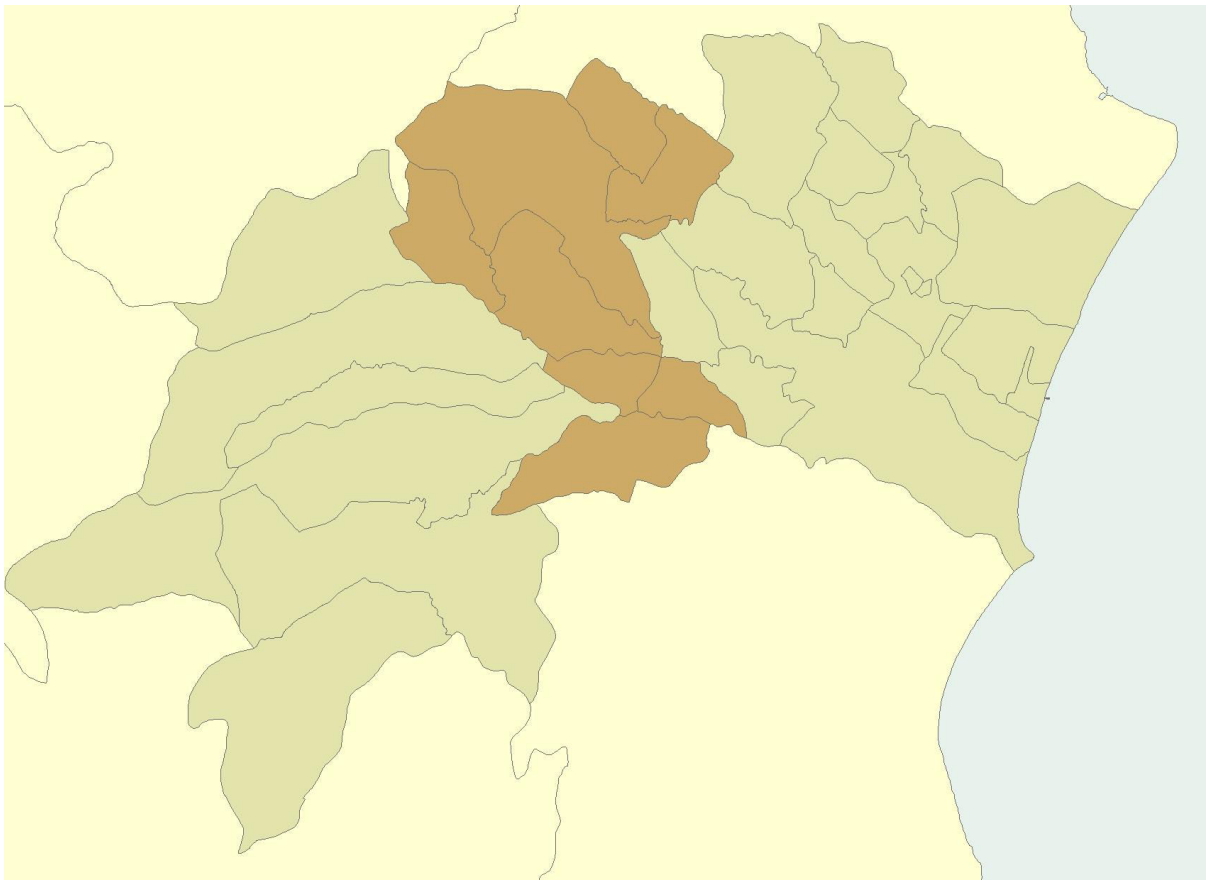

Σχήμα 6.66 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης.

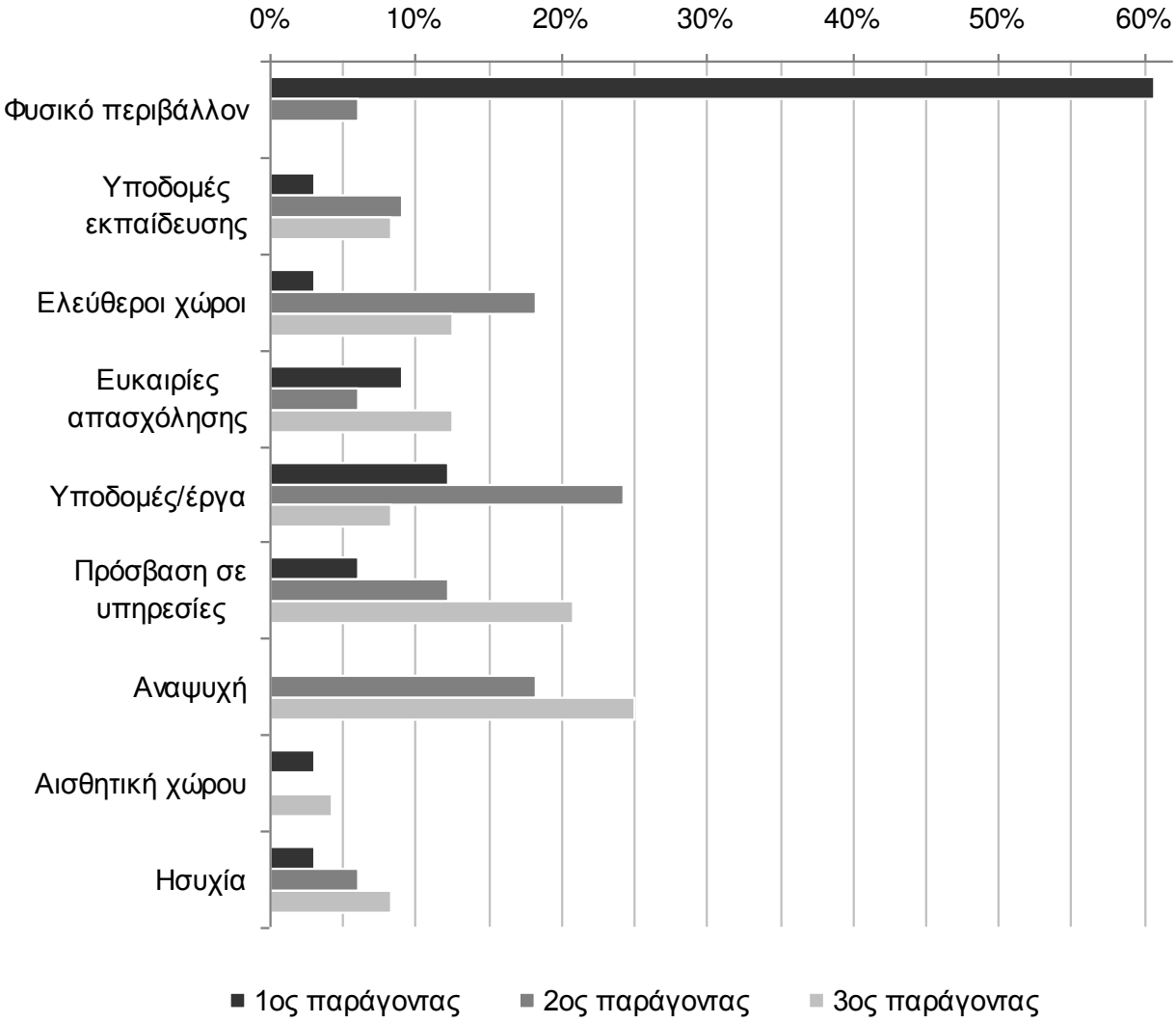

Εξετάζοντας την αντίληψη των κατοίκων, αυτής της ομάδας των κοινοτήτων, για την ΠΖ της περιοχή μόνιμης κατοικίας, παρατηρείται ότι όπως και στις προηγούμενες ομάδες, το φυσικό περιβάλλον αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα (60,61%) (βλ. Σχήμα 6.66)[29]. Ακολουθούν, με πολύ χαμηλότερο ποσοστό, οι υποδομές (12,12%), οι οποίες όμως κατατάσσονται ως ο δεύτερος σε προτεραιότητα παράγοντας από το 24,24% των ερωτώμενων. Στον τρίτο σημαντικότερο παράγοντα την πρώτη θέση, με ποσοστό 25,00%, καταλαμβάνει η αναψυχή και ακολουθεί η πρόσβαση στις υπηρεσίες, με ποσοστό 20,83%.

[29] Τα ποσοστά των παραγόντων για όλα τα διαγράμματα που αφορούν τις αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες, στο δυτικό τμήμα του δήμου παρουσιάζονται στο Παράρτημα V.6.

Το φυσικό περιβάλλον φαίνεται γενικά να αποτελεί για ακόμα μια φορά τον σημαντικότερο παράγοντα, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας αλλά και οικογενειακής κατάστασης (βλ. Σχήματα 6.67, 6.68 και 6.69 αντίστοιχα, σελ. 349-351). Ως προς το φύλο, εμφανίζεται σχετική απόκλιση μεταξύ του δεύτερου κατά προτεραιότητα παράγοντα, καθώς οι γυναίκες δείχνουν την προτίμησή τους στους ελεύθερους χώρους (29,41%), σε αντίθεση με τους άντρες οι οποίοι δίνουν προτεραιότητα στις υποδομές (25,00%) και στην αναψυχή (25,00%) (βλ. Σχήμα 6.67, σελ. 349). Αντίστοιχα, στον τρίτο κατά σειρά παράγοντα, οι άντρες συνεχίζουν να δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην αναψυχή (33,33%) αλλά και στην πρόσβαση στις υπηρεσίες (22,22%), ενώ οι γυναίκες συμπεριλαμβάνουν και τις ευκαιρίες απασχόλησης (20,00%).

Όσον αφορά τις ηλικίες, τα άτομα της μικρότερης ηλικιακής ομάδας, 18-29 ετών, δηλώνουν ως δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα την αναψυχή και τις υποδομές εκπαίδευσης (33,33%), ενώ στους ερωτώμενους ηλικίας 30-49 ετών, σημαντικό ρόλο φαίνεται να παίζουν οι λοιπές υποδομές της περιοχής και η αναψυχή (βλ. Σχήμα 6.68, σελ. 350). Αντίθετα, οι κάτοικοι άνω των 50 ετών, ως δεύτερο κατά προτεραιότητα παράγοντα δηλώνουν τους ελεύθερους χώρους (38,46%). Ως τρίτο σημαντικό παράγοντα, τα άτομα ηλικίας έως 29 ετών ιεραρχούν την αναψυχή (50,00%), ενώ τα άτομα της αμέσως επόμενης ηλικιακής ομάδας (30-39 ετών) σημαντικό παράγοντα μαζί με την αναψυχή θεωρούν ότι αποτελούν και οι ευκαιρίες απασχόλησης. Από την άλλη πλευρά, οι απαντήσεις των κατοίκων μεταξύ των 40-39 ετών κυμαίνονται ισάριθμα μεταξύ της πρόσβασης σε υπηρεσίες, της αναψυχής, της αισθητικής του χώρου και της ησυχίας (25,00%). Η πρόσβαση στις υπηρεσίες αποτελεί τον τρίτο σημαντικότερο παράγοντα και στη μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα, με ποσοστό 42,86%.

Σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση (βλ. Σχήμα 6.69, σελ. 351), στον δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα της ΠΖ της μόνιμης κατοικίας, οι παντρεμένοι φαίνεται να ιεραρχούν σε υψηλά επίπεδα τις υποδομές (31,82%), ενώ στον τρίτο την πρόσβαση στις υπηρεσίες (23,53%). Αντίθετα στους άγαμους σημαντικός παράγοντας φαίνεται να είναι η αναψυχή, καθώς την κατατάσσουν στην πρώτη θέση τόσο στον δεύτερο όσο και στον τρίτο κατά σειρά παράγοντα (45,45% και 42,86% αντίστοιχα).

Σχήμα 6.67 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης.

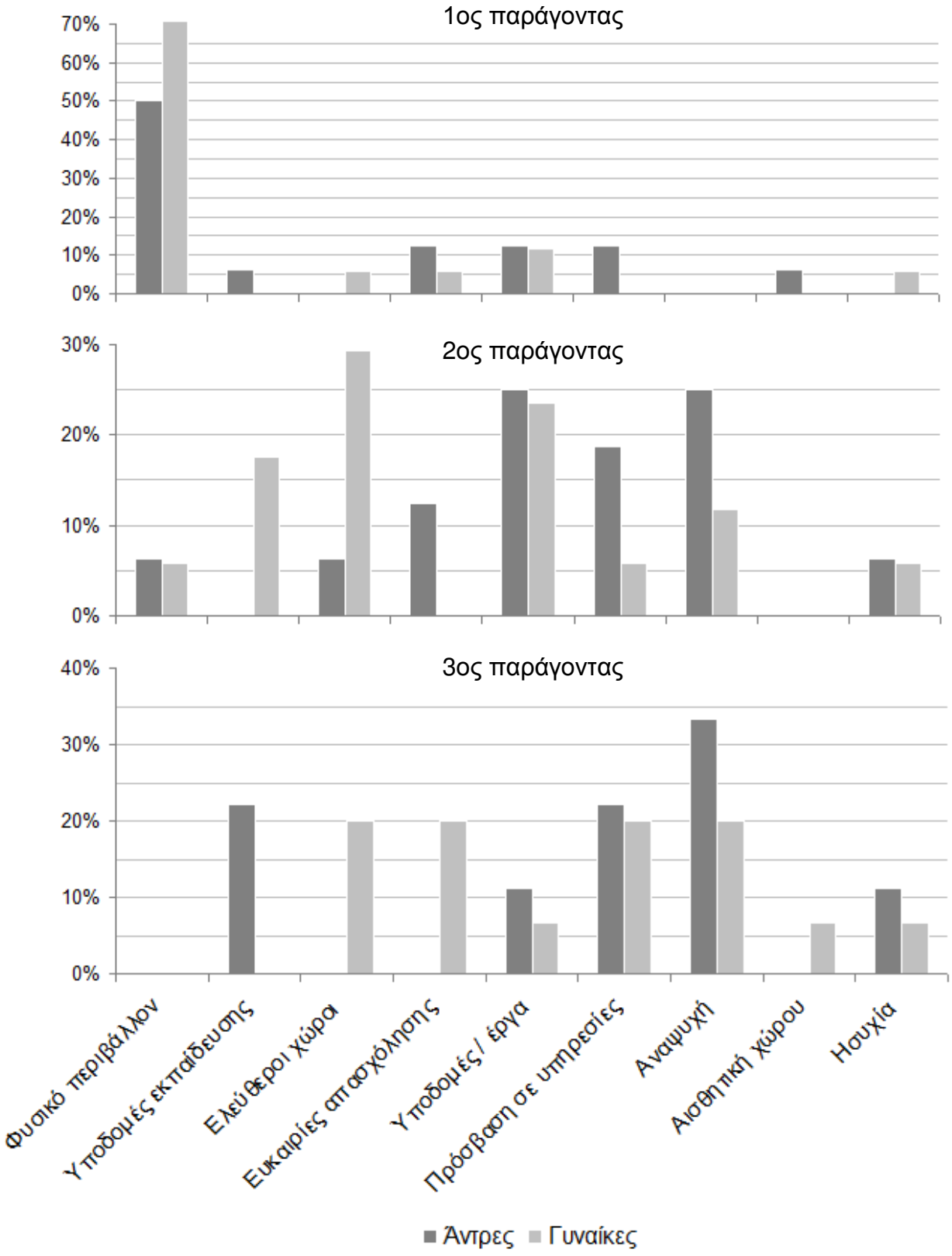

Σχήμα 6.68 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης.

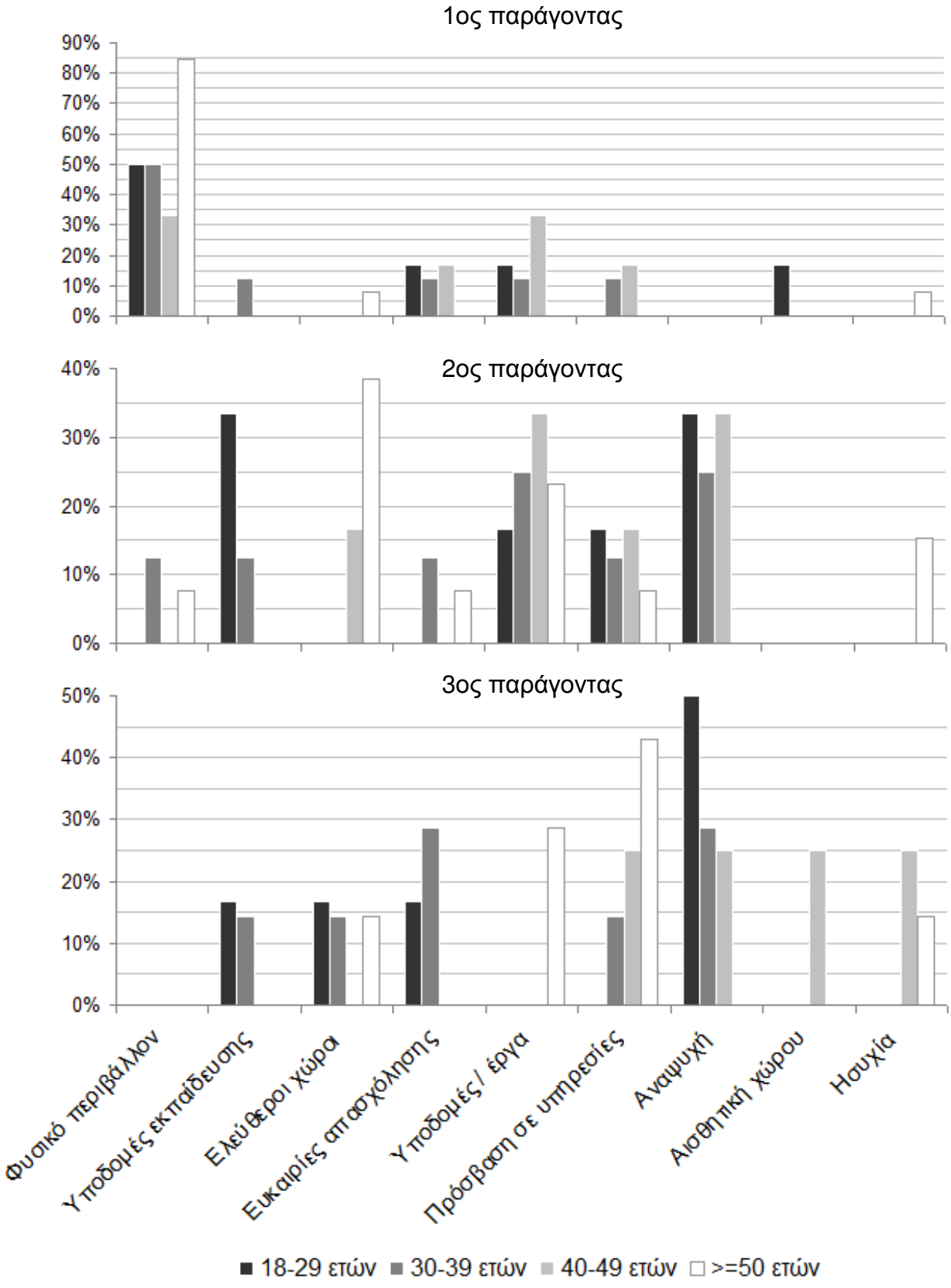

Σχήμα 6.69 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης.

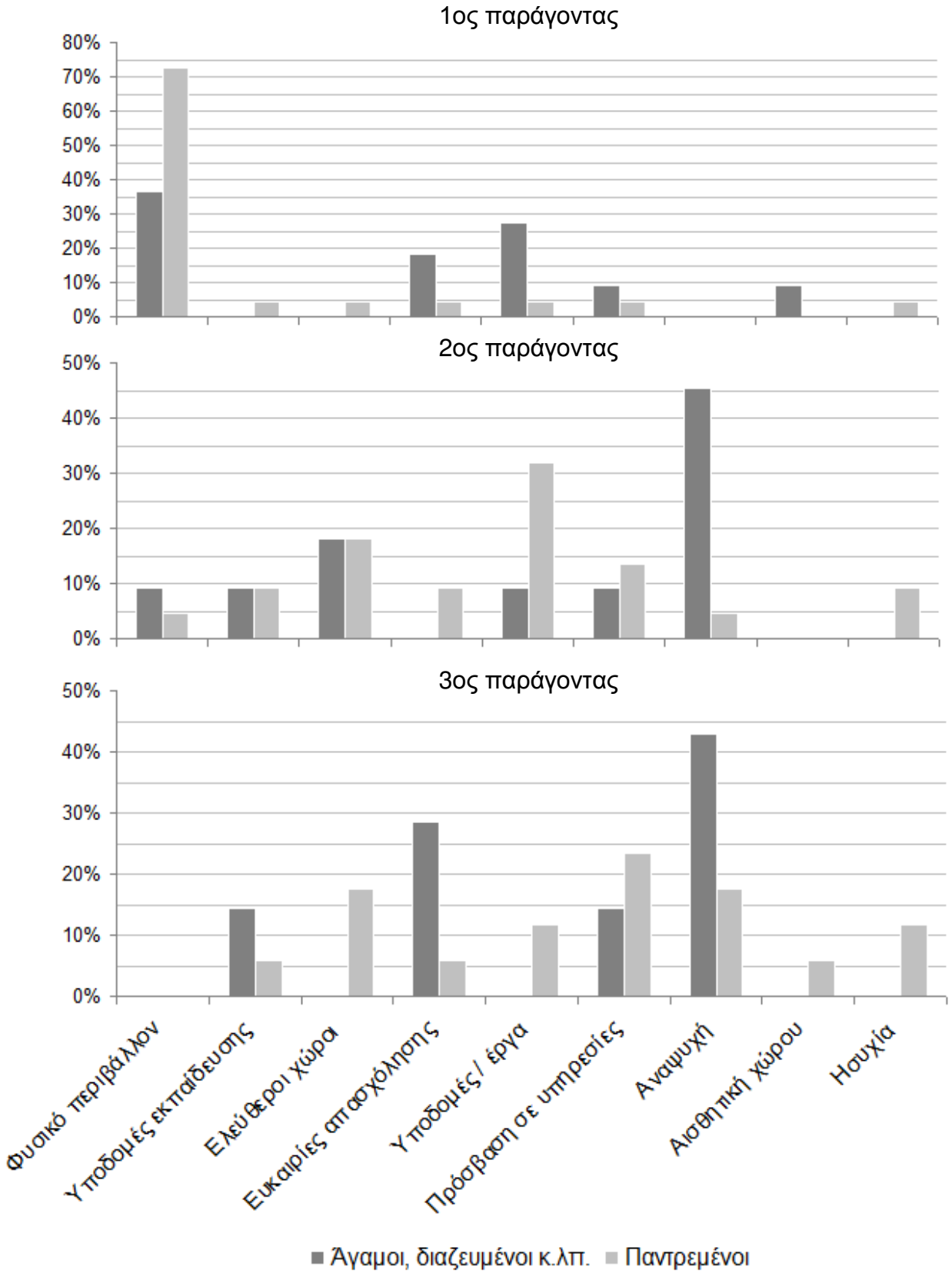

Σχήμα 6.70 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

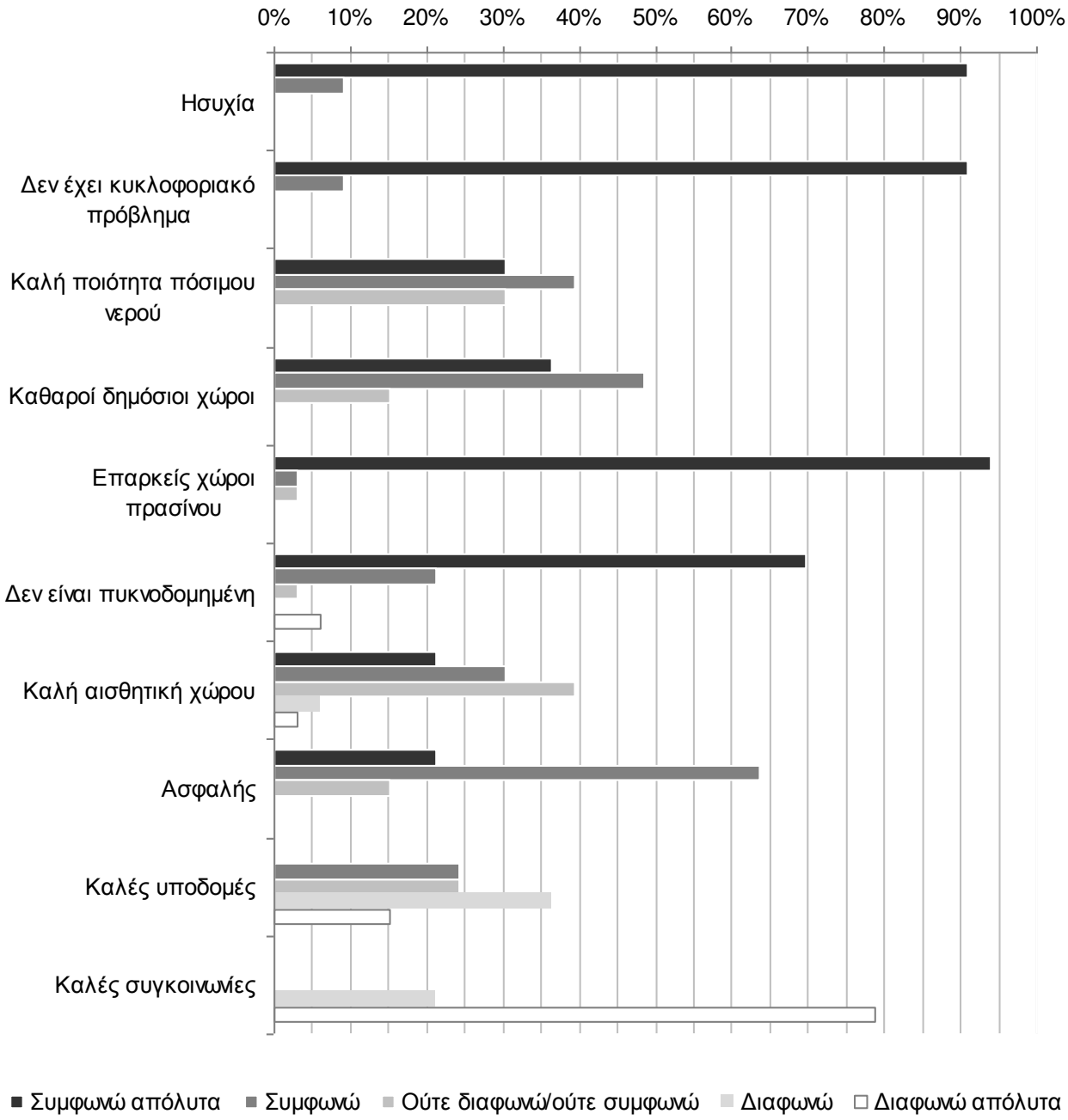

Και σε αυτή την ομάδα φαίνεται να υπάρχει συμφωνία μεταξύ των κατοίκων για όλα σχεδόν τα χαρακτηριστικά της ΠΖ που εμφανίζουν οι περιοχές που ζουν (βλ. Σχήμα 6.70). Σύμφωνα με τους κατοίκους λοιπόν, οι αγροτικού χαρακτήρα κοινότητες στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, εμφανίζουν ησυχία, δεν έχουν κυκλοφοριακό πρόβλημα, διαθέτουν ασφάλεια, καθαρούς δημόσιους χώρους και επαρκείς χώρους πρασίνου και δεν είναι

πυκνοδομημένες. Σε μέτρια με καλά επίπεδα κατατάσσουν την αισθητική του χώρου, ενώ όλοι οι κάτοικοι συμφωνούν ότι η περιοχή που ζουν δεν εξυπηρετείται επαρκώς από συγκοινωνίες. Αντίθετα, διαφωνία μεταξύ των ερωτώμενων φαίνεται να υπάρχει σχετικά με τις υποδομές, καθώς 24,24% υποστηρίζει ότι έχει καλές υποδομές, ενώ το 36,36% διαφωνεί.

Σχήμα 6.71 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

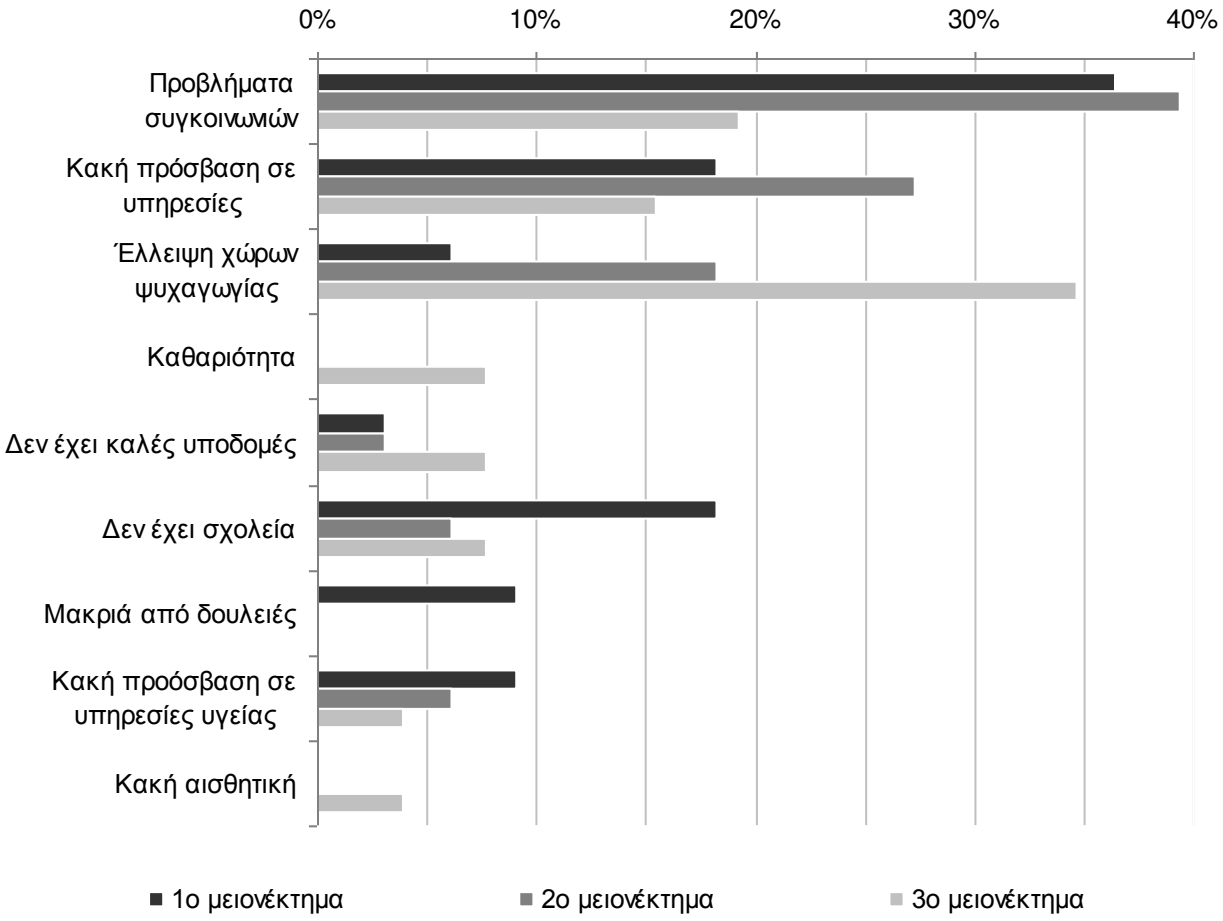

Το πρόβλημα των συγκοινωνιών αναφέρεται και ως το μεγαλύτερο μειονέκτημα της περιοχής (βλ. Σχήμα 6.71), συγκεντρώνοντας το μεγαλύτερο ποσοστό τόσο στο πρώτο όσο και στο δεύτερο κατά σειρά μειονέκτημα (36,36% και 39,39% αντίστοιχα). Κατ' επέκταση, δεύτερο σε προτεραιότητα μειονέκτημα της περιοχής θεωρείται και η πρόσβαση στις υπηρεσίες, με ποσοστό 27,27%., ενώ ως τρίτο σημαντικό μειονέκτημα της περιοχής αναφέρεται η έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας (34,62%). Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται και

από το αρκετά μεγάλο ποσοστό (45,45%) που προτιμάει άλλες περιοχές για τις δραστηριότητες αναψυχής του.

Σχήμα 6.72 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι κοινότητες με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

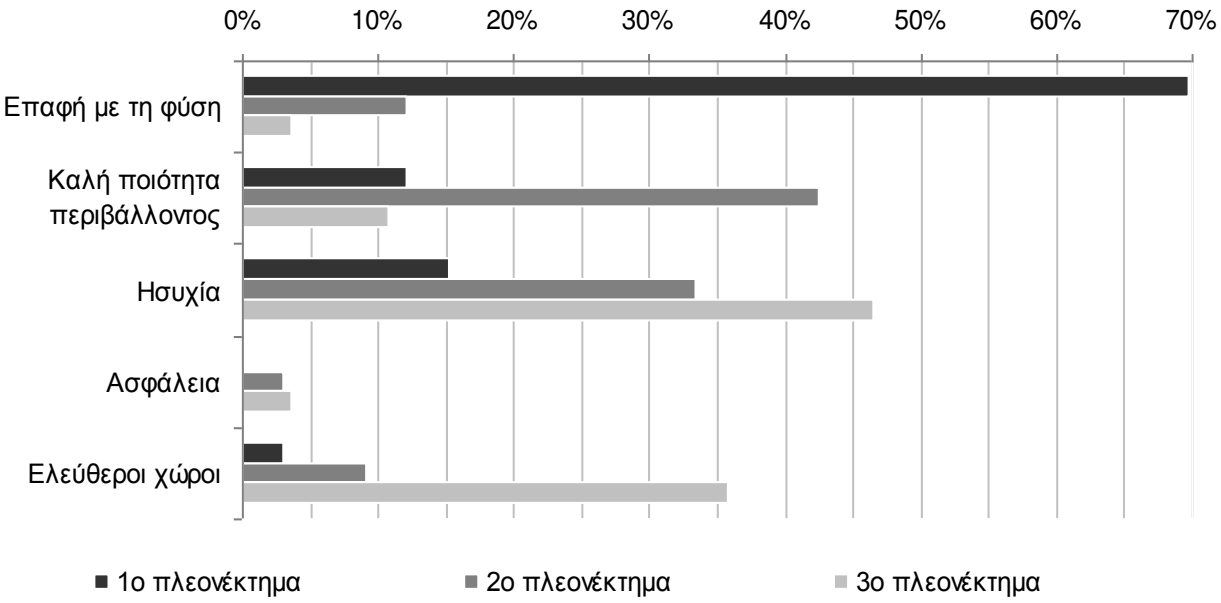

Όσον αφορά τα πλεονεκτήματα, η επαφή με τη φύση φαίνεται να αποτελεί κατά τους κατοίκους το σημαντικότερο προσόν της περιοχής, με ποσοστό 69,70%. (βλ. Σχήμα 6.72), ενώ η καλή ποιότητα περιβάλλοντος και η ησυχία συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό στο δεύτερο και τρίτο κατά σειρά πλεονέκτημα αντίστοιχα (42,42% και 46,43%).

Σχήμα 6.73 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης από την έκταση της κατοικίας τους.

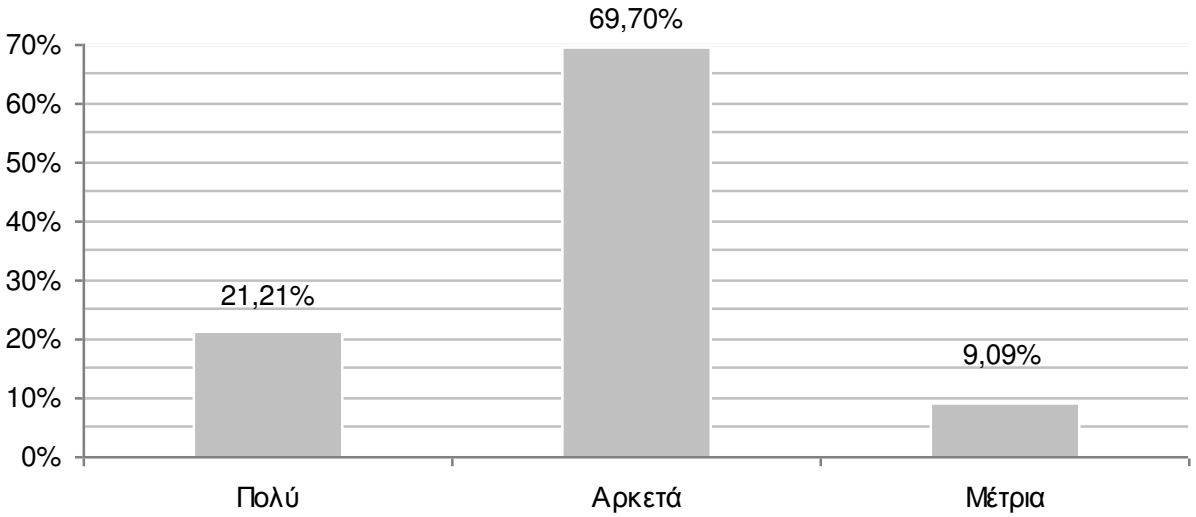

Σχήμα 6.74 Ικανοποίηση των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους.

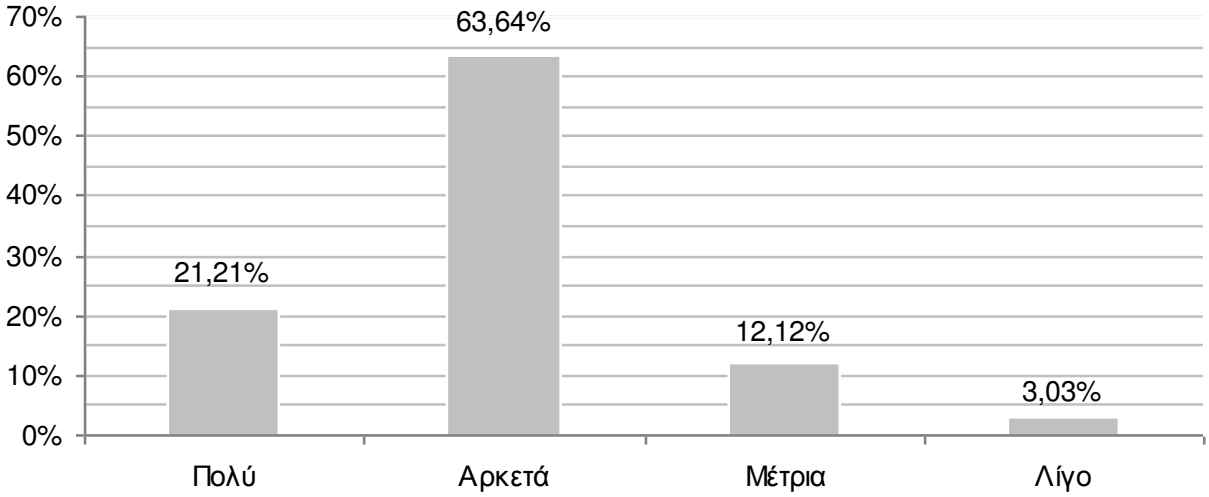

Σχετικά με την έκταση αλλά και την ποιότητα της κατοικίας, η πλειοψηφία των ερωτώμενων εμφανίζεται αρκετά ικανοποιημένη, με ποσοστά 69,70% και 63,64% αντίστοιχα (βλ. Σχήματα 6.73 και 6.74). Πολύ ικανοποιημένο δηλώνει το 21,21% των ερωτώμενων και για τα δυο χαρακτηριστικά της κατοικίας, ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό (3,03%) εμφανίζεται λίγο ικανοποιημένο από την ποιότητα της κατοικίας του.

Σχήμα 6.75 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες.

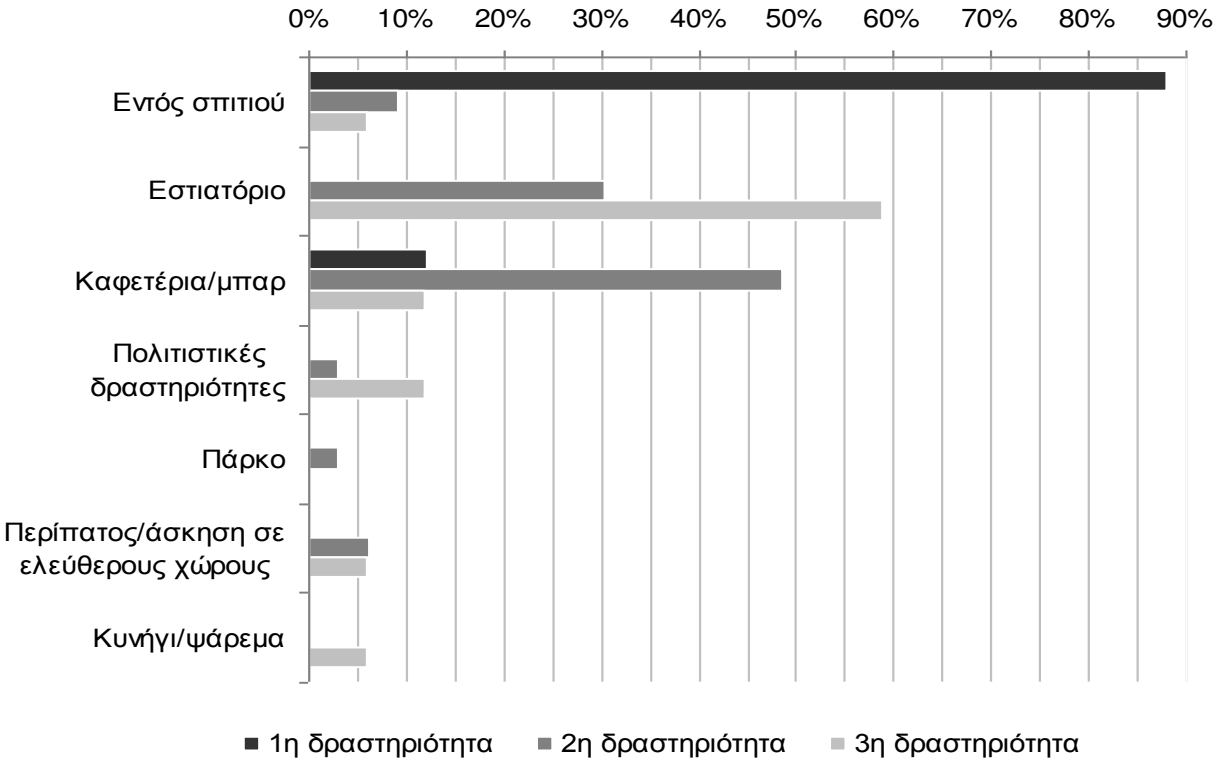

Σχήμα 6.76 Δραστηριότητες των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

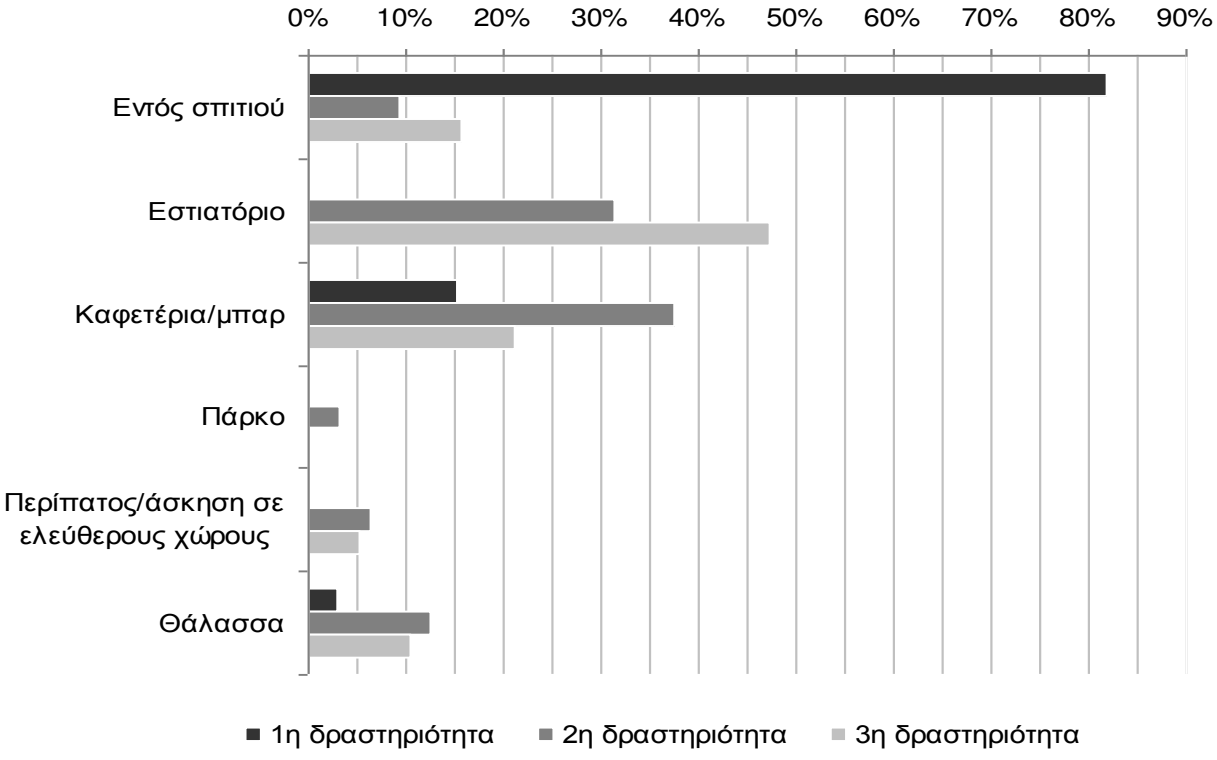

Στα σχήματα 6.75 και 6.76, που παρουσιάζεται η δραστηριότητα των κατοίκων στον ελεύθερο χρόνο τους, κατά τη χειμερινή και καλοκαιρινή περίοδο αντίστοιχα, παρατηρείται για ακόμη μια φορά ότι οι κάτοικοι περνούν το μεγαλύτερο τμήμα του ελεύθερου χρόνου τους εντός της κατοικίας τους (87,88% και 81,82% αντίστοιχα). Αντίστοιχα, η διασκέδαση σε καφετέριες και μπαρ αποτελεί την δεύτερη κύρια δραστηριότητα, τόσο το χειμώνα όσο και το καλοκαίρι (48,48% και 37,50% αντίστοιχα), ενώ στην τρίτη θέση και τις δυο εποχές βρίσκεται η διασκέδαση σε εστιατόρια (58,82% και 47,37% αντίστοιχα).

Σχήμα 6.77 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης.

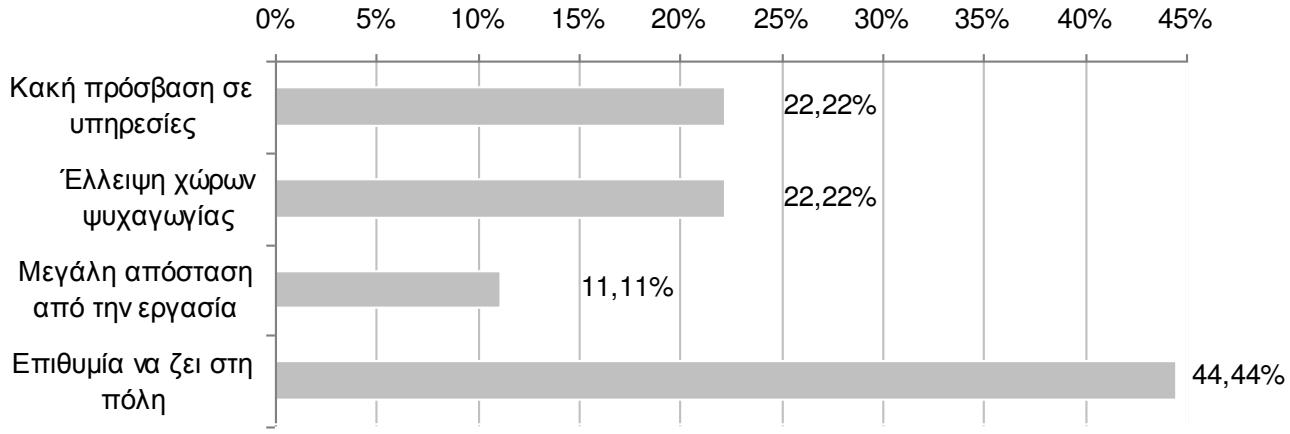

Σχήμα 6.78 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης.

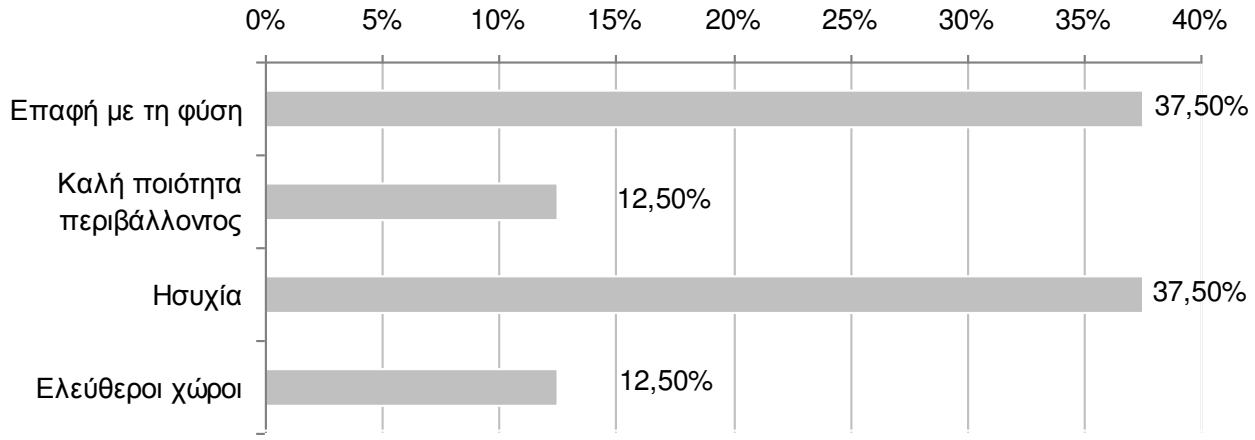

Όσον αφορά, την επιθυμία για αλλαγή περιοχής μόνιμης κατοικίας, ένας στους τέσσερις περίπου ερωτώμενους αναφέρει ότι το επιθυμεί (27,27%), κυρίως για το λόγο ότι θέλει να ζει στην πόλη και για ότι περισσότερο μπορεί να του προσφέρει το αστικό περιβάλλον (βλ. Σχήμα 6.77). Άλλοι λόγοι που οδηγούν στην επιθυμία αλλαγής κατοικίας είναι η κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες, η έλλειψη χώρων αναψυχής και η μεγάλη απόσταση από την εργασία.

Γενικά όμως, η πλειοψηφία των κατοίκων (72,73%), δεν επιθυμεί να αλλάξει περιοχή κατοικίας, κυρίως λόγο της ησυχίας και της επαφής με τη φύση (37,50%) αλλά και λόγο της καλής ποιότητας περιβάλλοντος και των ελεύθερων χώρων που διαθέτει η περιοχή κατοικίας τους (12,50%) (βλ. Σχήμα 6.78).

Σχήμα 6.79 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των κοινοτήτων με αγροτικό χαρακτήρα στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης.

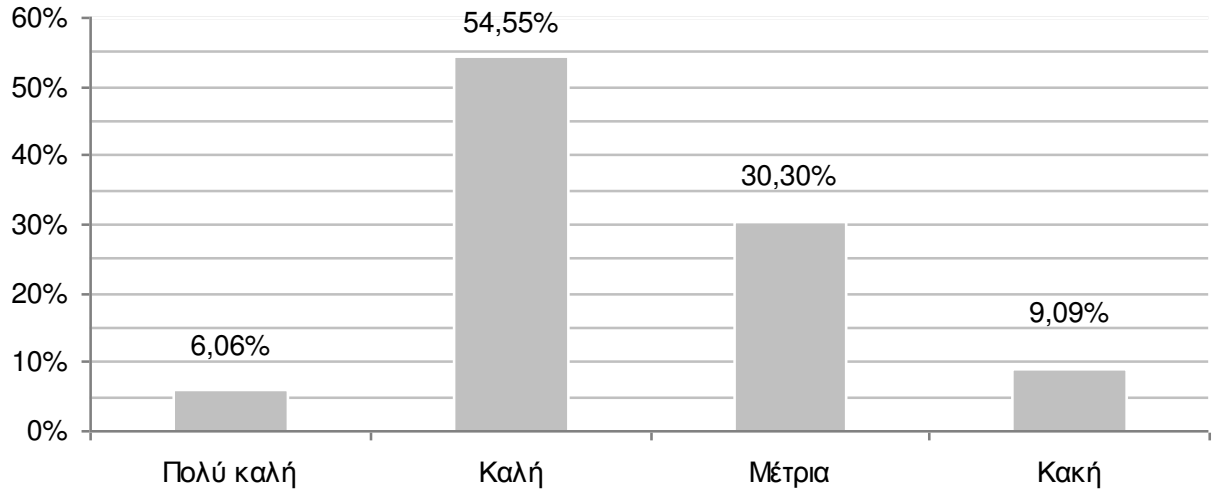

Ολοκληρώνοντας τα αποτελέσματα της έρευνας για την πέμπτη ομάδα κοινοτήτων, στο Σχήμα 6.79 παρουσιάζεται η συνολική εκτίμηση των κατοίκων των κοινοτήτων για την ΠΖ τους βάσει της περιοχής κατοικίας τους. Παρατηρείται λοιπόν, ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων θεωρεί ότι η ΠΖ είναι καλή (54,55%), ενώ χαμηλά ποσοστά συγκεντρώνουν οι κατηγορίες της πολύ καλής και της κακής ΠΖ (6,06% και 9,09% αντίστοιχα). Σημαντικό πλήθος απαντήσεων συγκεντρώνει η τρίτη κατηγορία, καθώς ένας στους τρεις κατοίκους (30,30%) δηλώνει ότι η ΠΖ του είναι σε μέτρια επίπεδα.

6.3.6 Ορεινές κοινότητες

Στην ομάδα των ορεινών κοινοτήτων εντάσσονται οι τοπικές κοινότητες Ελατοχωρίου, Ρητίνης, Βρίας, Μηλιάς, Φωτεινών και Αγίου Δημητρίου, καθώς μεγάλο μέρος της έκτασης τους εξαπλώνεται στον ορεινό όγκο των Πιερίων (βλ. Σχήμα 6.80). Από κατοίκους των έξι αυτών κοινοτήτων συμπληρώθηκαν συνολικά 29 ερωτηματολόγια, εκ των οποίων 6 στην Ρητίνη, από 5 στους οικισμούς Ελατοχωρίου, Κάτω Μηλιάς και Φωτεινών και από 4 στους οικισμούς της Βρίας και του Αγίου Δημητρίου.

Σχήμα 6.80 Οι ορεινές κοινότητες - 6η ομάδα.

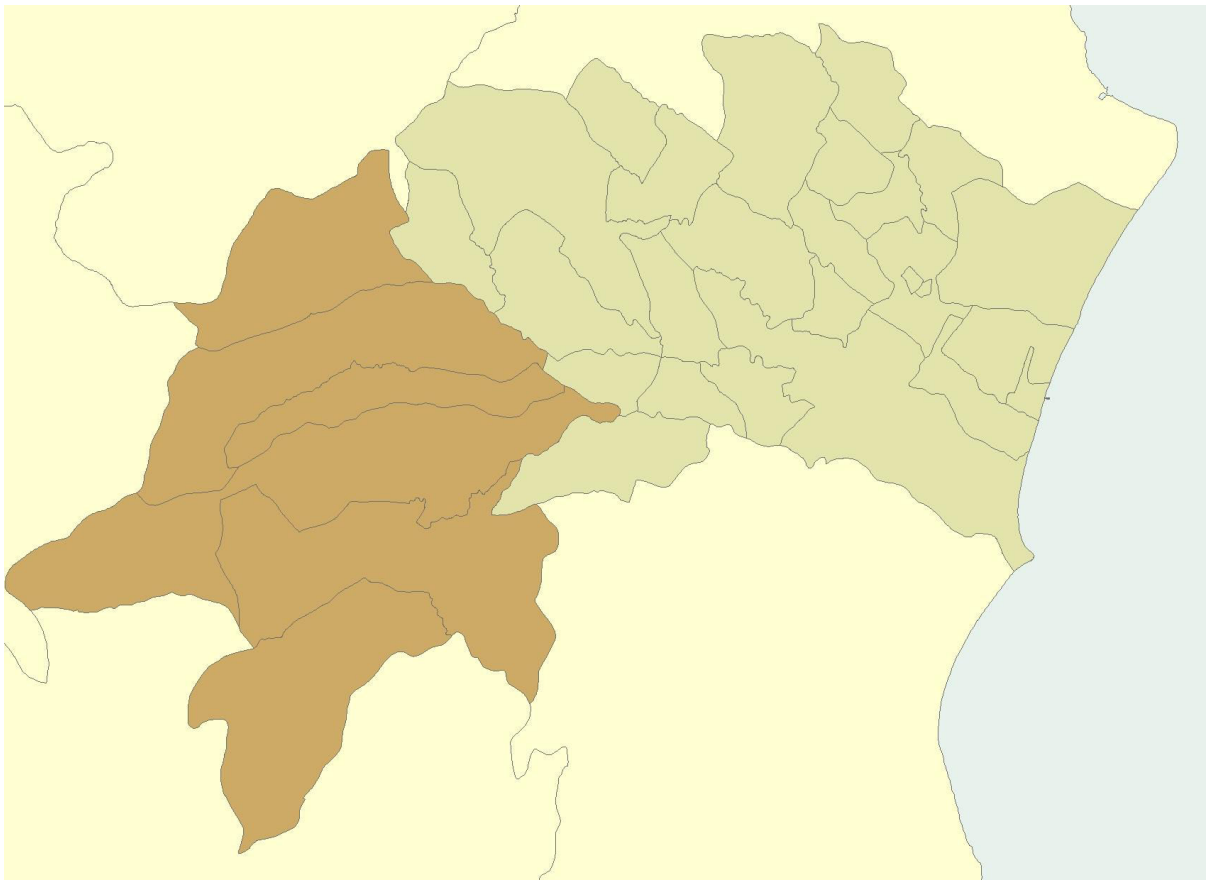

Όπως σε όλες τις ομάδες κοινοτήτων έτσι και στις ορεινές κοινότητες, η πλειοψηφία των κατοίκων (55,17%) θεωρεί ότι το φυσικό περιβάλλον αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα της ΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας (βλ. Σχήμα 6.81). Στον δεύτερο παράγοντα, το μεγαλύτερο ποσοστό το συγκεντρώνει η πρόσβαση στις υπηρεσίες (25,93%), ενώ τρίτος σε προτεραιότητα παράγοντα αποτελεί η αναψυχή με ποσοστό 25,00%.

Σχήμα 6.81 Οι παράγοντες που συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, σύμφωνα με τους κατοίκους των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

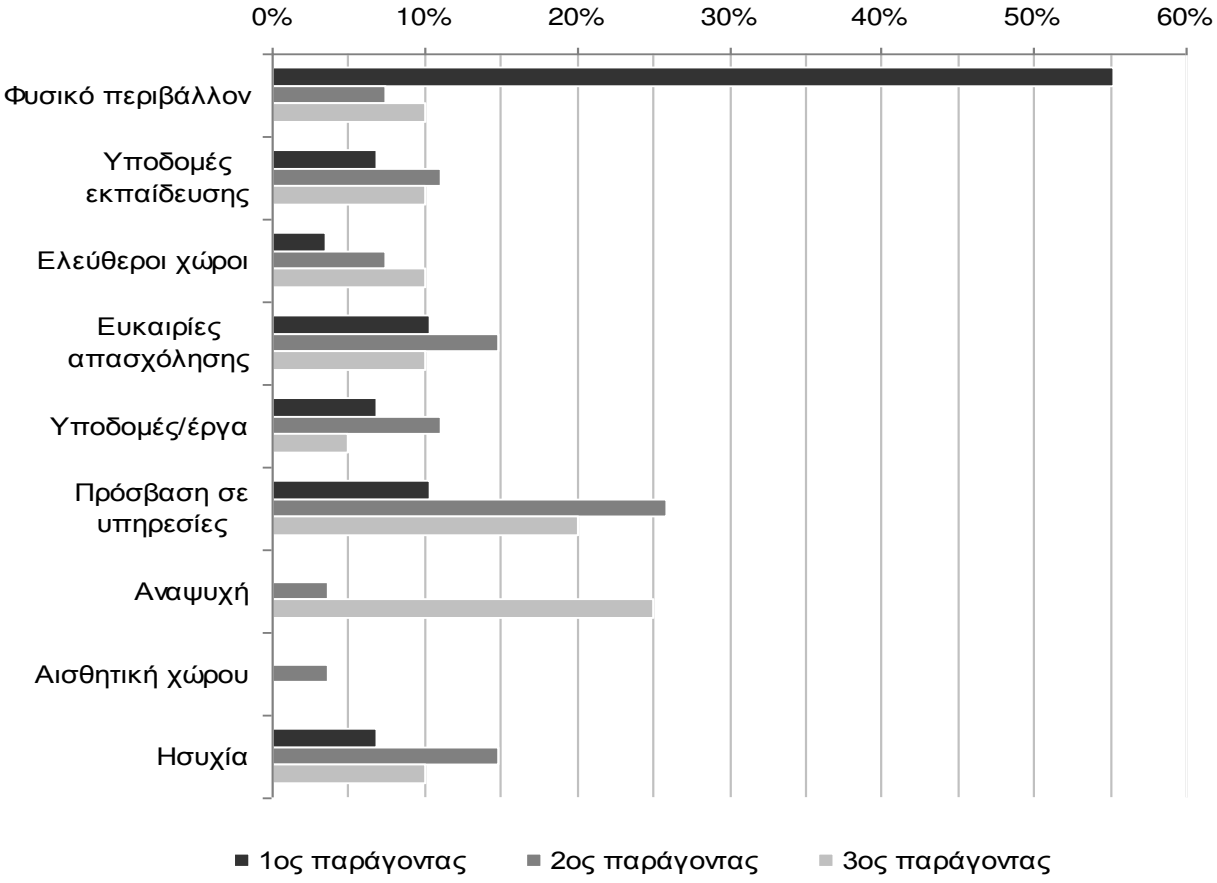

Στο σχήμα 6.82[30] (σελ. 362) παρουσιάζεται η κατά φύλο διαφοροποίηση των κατοίκων, για τους παράγοντες που θεωρούν ότι συμβάλλουν περισσότερο στην ΠΖ τους. Παρατηρώντας το σχήμα, διακρίνεται ότι τόσο οι άντρες όσο και οι γυναίκες επιλέγουν επίσης το φυσικό περιβάλλον ως τον σημαντικότερο παράγοντα, με ποσοστά 42,86% και 66,67% αντίστοιχα. Ωστόσο, για τον δεύτερο και τον τρίτο παράγοντα, οι απαντήσεις των δυο φύλων διαφέρουν σημαντικά. Συγκεκριμένα, οι άντρες αναφέρουν ως δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα την πρόσβαση σε υπηρεσίες, με ποσοστό 41,67%, ενώ το υπόλοιπο 30,00% των αντρών κατατάσσει ως τρίτο σημαντικότερο παράγοντα την αναψυχή. Αντίθετα, στον δεύτερο κατά σειρά παράγοντα οι γυναίκες επιλέγουν τις ευκαιρίες απασχόλησης (26,67%), στις οποίες δίνουν έμφαση και στον τρίτο παράγοντα συμβολής στην ΠΖ, μαζί με την πρόσβαση στις υπηρεσίες και την αναψυχή (20,00% σε κάθε συντελεστή).

[30] Τα ποσοστά των παραγόντων για όλα τα διαγράμματα που αφορούν τις ορεινές κοινότητες, παρουσιάζονται στο Παράρτημα V.7.

Όσον αφορά την ταξινόμηση των συντελεστών της ΠΖ σύμφωνα με την ηλικία των κατοίκων (βλ. Σχήμα 6.83, σελ. 363), το φυσικό περιβάλλον αποτελεί προτεραιότητα στις μικρότερες και μεγαλύτερες ηλικίες (62,50% και 72,73% αντίστοιχα), καθώς τα άτομα 40-49 ετών επιλέγουν με ποσοστό 50,00%, την πρόσβαση σε υπηρεσίες, ενώ οι ερωτώμενοι ηλικίας 30-39 ετών μαζί με το φυσικό περιβάλλον δίνουν έμφαση και στις υποδομές (33,33%). Στον δεύτερο κατά προτεραιότητα παράγοντα, εμφανίζεται ακόμη μεγαλύτερη απόκλιση μεταξύ των ηλικιακών ομάδων. Συγκεκριμένα, ως δεύτερο σημαντικότερο παράγοντα, η μικρότερη ηλικιακή ομάδα κατατάσσει την πρόσβαση στις υπηρεσίες (50,00%) και οι ηλικίες άνω των 50 την ησυχία (44,44%). Οι ερωτώμενοι μεταξύ των 30-39 ετών δίνουν έμφαση στις υποδομές εκπαίδευσης αλλά και στις λοιπές δημόσιες υποδομές, ενώ στην αμέσως επόμενη ηλικιακή ομάδα ισοβαθμούν με ποσοστό 25,00% το φυσικό περιβάλλον, οι ευκαιρίες απασχόλησης, οι υποδομές και η πρόσβαση σε υπηρεσίες. Στον τρίτο κατά προτεραιότητα παράγοντα όλες οι ερωτώμενοι μέχρι 49 ετών φαίνεται να συμφωνούν με την αναψυχή (33,33%), ενώ τα άτομα άνω των 50 ετών επιλέγουν με ποσοστό 40,00% την πρόσβαση σε υπηρεσίες.

Στο σχήμα 6.84 (σελ 364), όπου παρουσιάζεται η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση των συντελεστών, οι παντρεμένοι όσο και οι άγαμοι συμφωνούν ότι ο σημαντικότερος παράγοντας για την ΠΖ είναι το φυσικό περιβάλλον (60,00% και 44,44% αντίστοιχα). Στον δεύτερο κατά προτεραιότητα παράγοντα, οι απαντήσεις μεταξύ τους διαφέρουν, καθώς οι παντρεμένοι επιλέγουν την ησυχία (22,22%) και τις υποδομές εκπαίδευσης (16,67%), ενώ οι άγαμοι την πρόσβαση σε υπηρεσίες (55,56%). Τέλος, ως τρίτο κατά σειρά παράγοντα οι άγαμοι επιλέγουν με μεγάλη διαφορά από τους υπόλοιπους συντελεστές, την αναψυχή (42,86%), ενώ οι παντρεμένοι φαίνεται να δίνουν την ίδια έμφαση στο φυσικό περιβάλλον, στους ελεύθερους χώρους, στις ευκαιρίες απασχόλησης, στην πρόσβαση στις υπηρεσίες και στην αναψυχή (15,38%).

Σχήμα 6.82 Η κατά φύλο διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

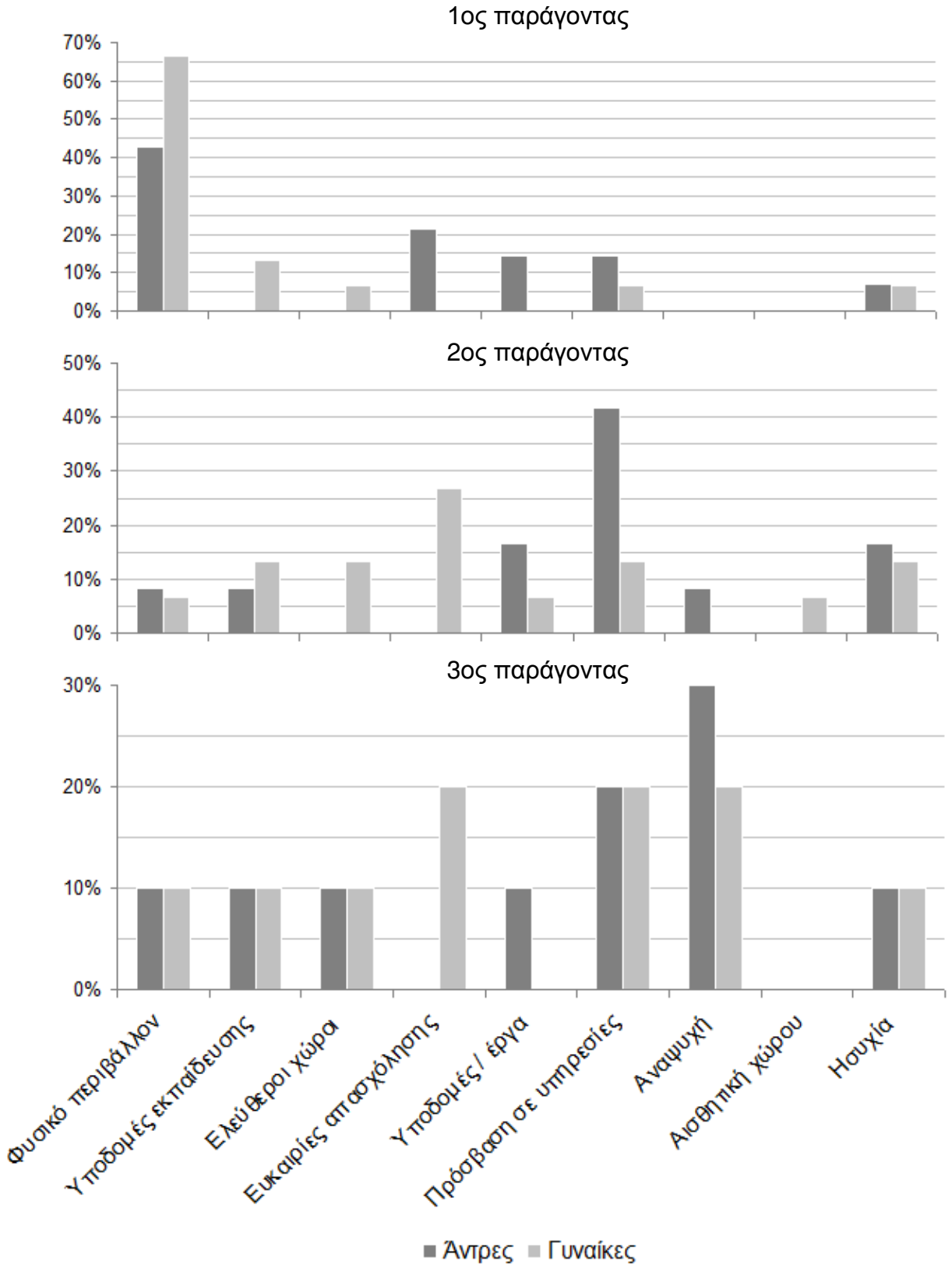

Σχήμα 6.83 Η κατά ηλικιακή ομάδα διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

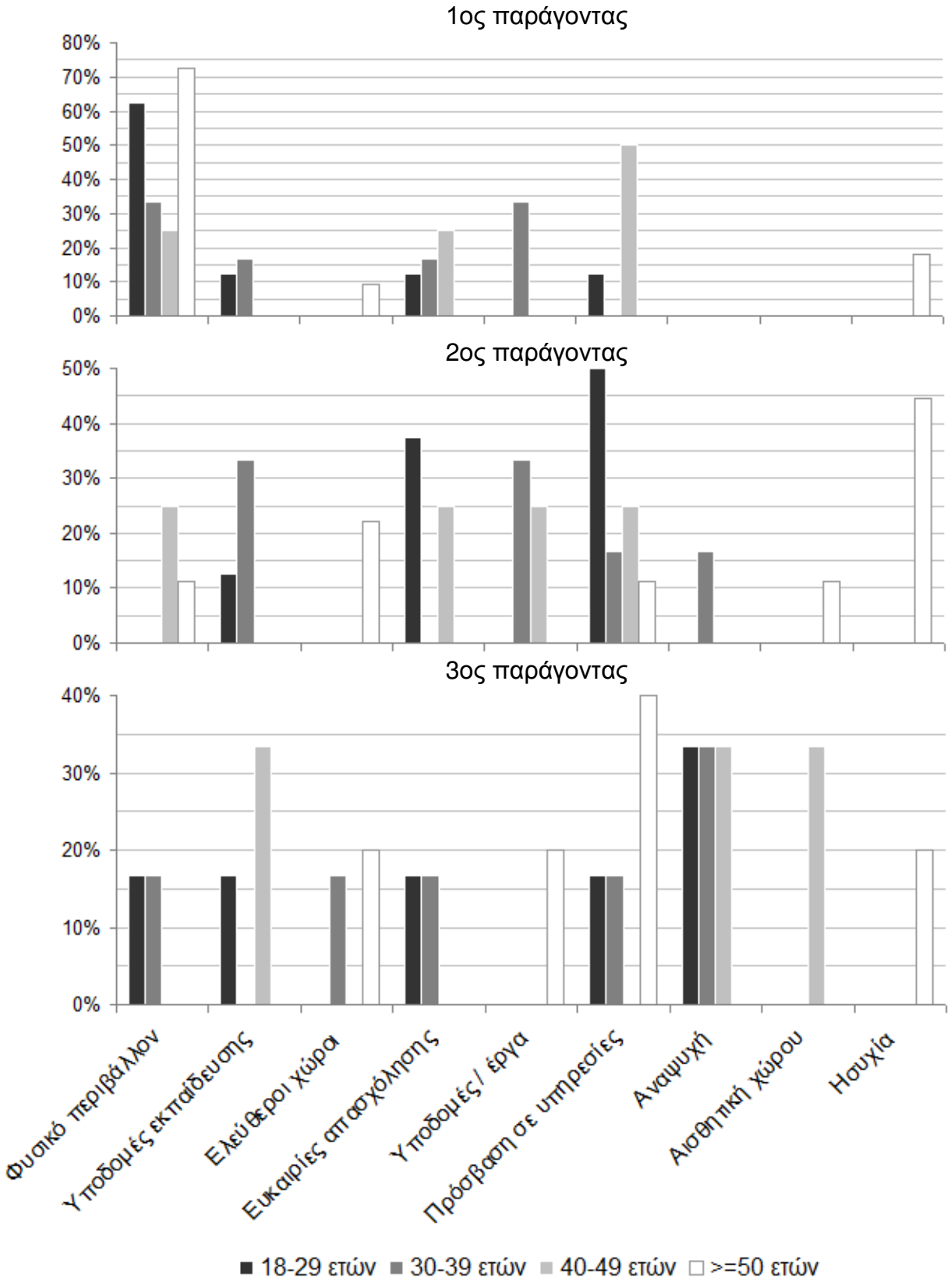

Σχήμα 6.84 Η κατά οικογενειακή κατάσταση διαφοροποίηση της αντίληψης για τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

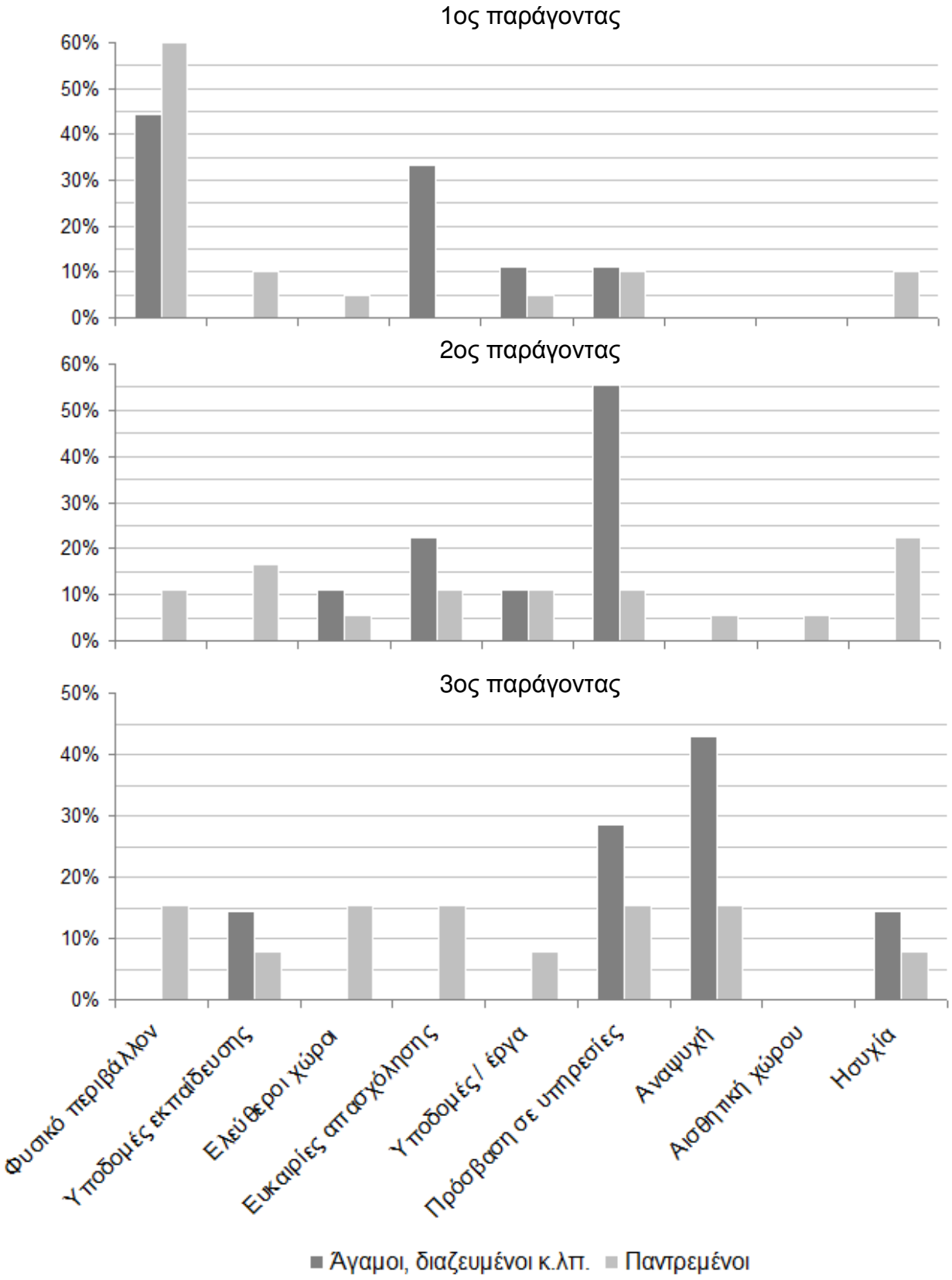

Σχήμα 6.85 Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

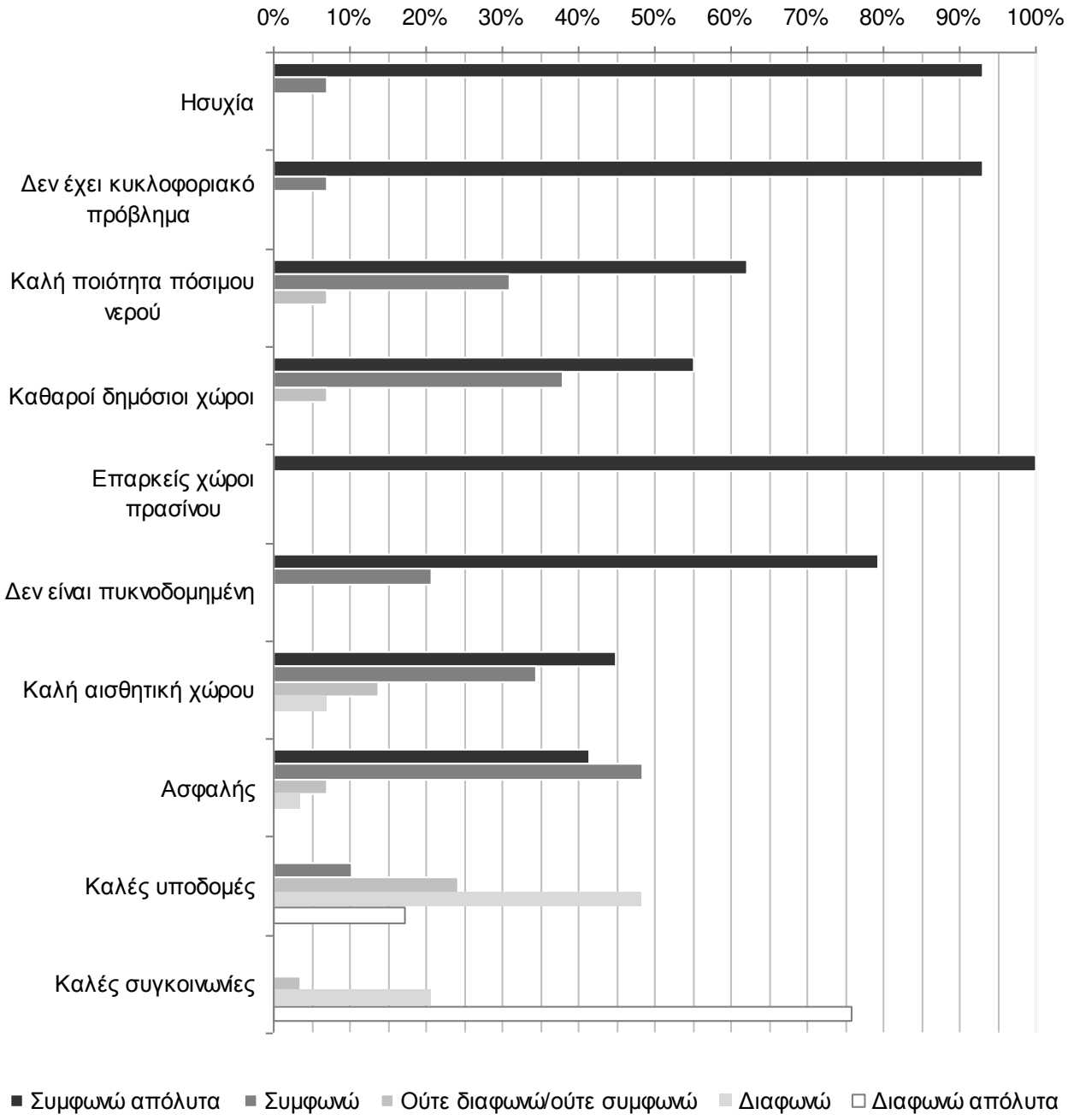

Όσον αφορά την ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ΠΖ που εμφανίζουν οι ορεινές κοινότητες, οι ερωτώμενοι φαίνεται να συμφωνούν μεταξύ τους στην πλειοψηφία των στοιχείων (βλ. Σχήμα 6.85). Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τους κατοίκους της περιοχής, οι ορεινές κοινότητες διαθέτουν ησυχία, επαρκείς χώρους πρασίνου και καλή ποιότητα πόσιμου νερού, δεν έχουν κυκλοφοριακό πρόβλημα και πυκνή δόμηση, ενώ το δομημένο περιβάλλον

έχει καλή αισθητική και οι δημόσιοι χώροι είναι καθαροί. Επιπλέον οι κάτοικοι των ορεινών κοινοτήτων νιώθουν ασφαλείς, με μόλις το 3,45% να διαφωνεί. Αντίθετα, οι ερωτώμενοι δηλώνουν ότι η περιοχή που ζουν δεν έχει καλές υποδομές και καθόλου καλές συγκοινωνίες.

Σχήμα 6.86 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι ορεινές κοινότητες του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

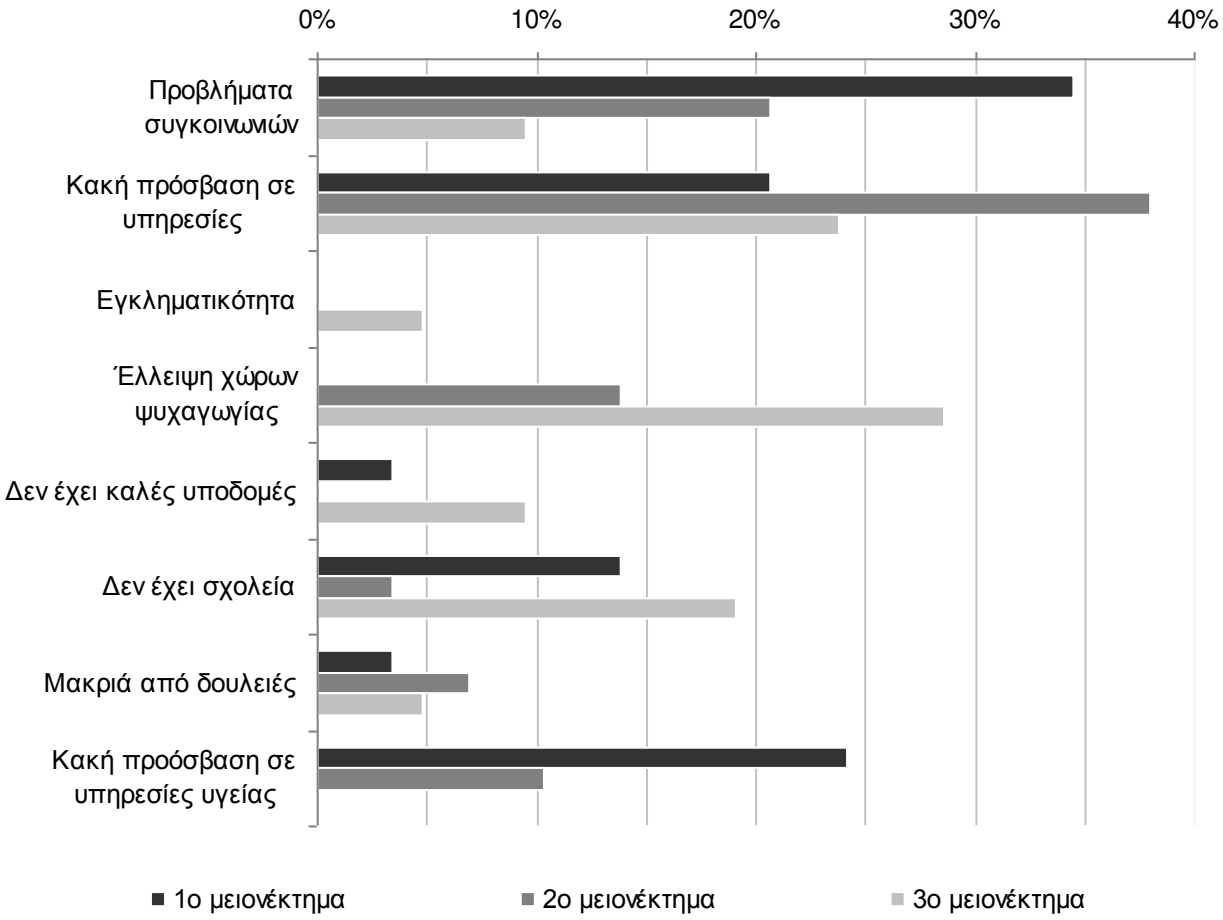

Οι κακές συγκοινωνίες και η κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, αποτελούν για τους κατοίκους των ορεινών κοινοτήτων, από τα σημαντικότερα μειονεκτήματα της περιοχής, συγκεντρώνοντας ποσοστά 34,48% και 24,14% αντίστοιχα (βλ. Σχήμα 6.86). Η κακή πρόσβαση και σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες κατατάσσεται στην πρώτη θέση του δεύτερου κατά σειρά μειονεκτήματος της περιοχής, με ποσοστό 37,93%, ενώ ως τρίτο κατά προτεραιότητα πρόβλημα εμφανίζεται η έλλειψη χώρων αναψυχής (28,57%). Εξάλλου, το 41,38% των ερωτώμενων, απάντησε ότι κατά τις εξόδους αναψυχής προτιμάει να διασκεδάζει σε άλλες περιοχές απ' ότι στη γειτονιά του.

Σχήμα 6.87 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι ορεινές κοινότητες του δήμου Κατερίνης, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

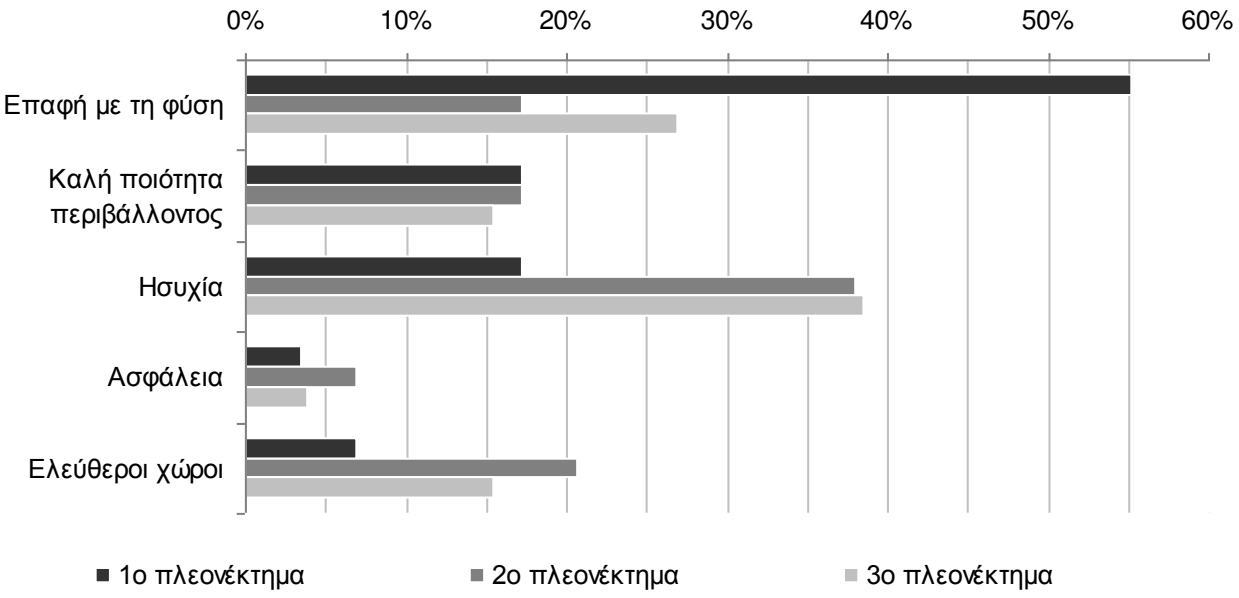

Σχετικά με τα πλεονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή, η επαφή με τη φύση φαίνεται να αποτελεί τη δημοφιλέστερη απάντηση των κατοίκων, με ποσοστό 55,17% (βλ. Σχήμα 6.87). Στο δεύτερο και τρίτο κατά προτεραιότητα πλεονέκτημα, η ησυχία λαμβάνει τα μεγαλύτερα ποσοστά (37,93% και 38,46%), ενώ μεγάλα ποσοστά συγκεντρώνουν οι ελεύθεροι χώροι και η καλή ποιότητα περιβάλλοντος.

Σχήμα 6.88 Ικανοποίηση των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης από την έκταση της κατοικίας τους.

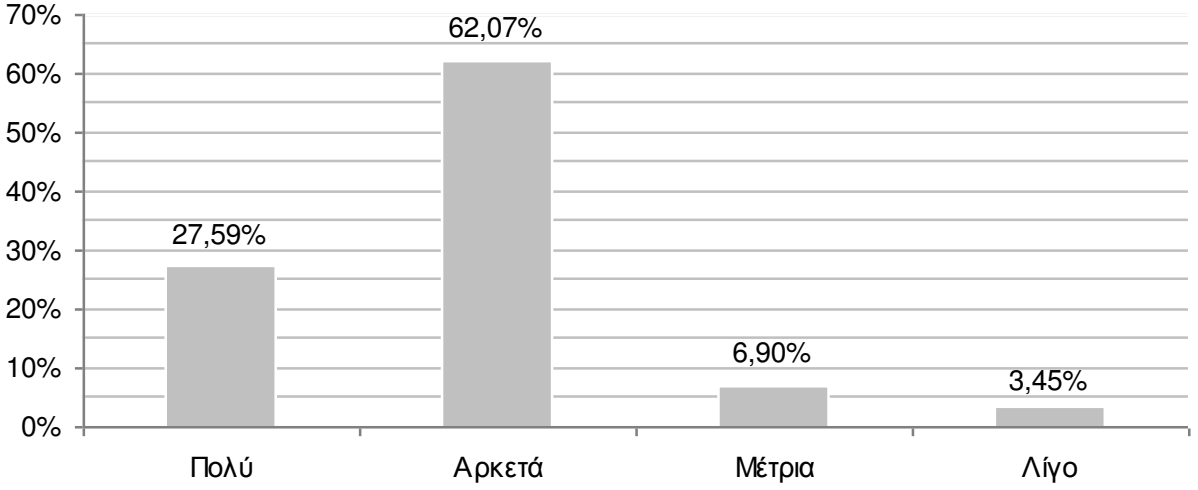

Σχήμα 6.89 Ικανοποίηση των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, από την ποιότητα της κατοικίας τους.

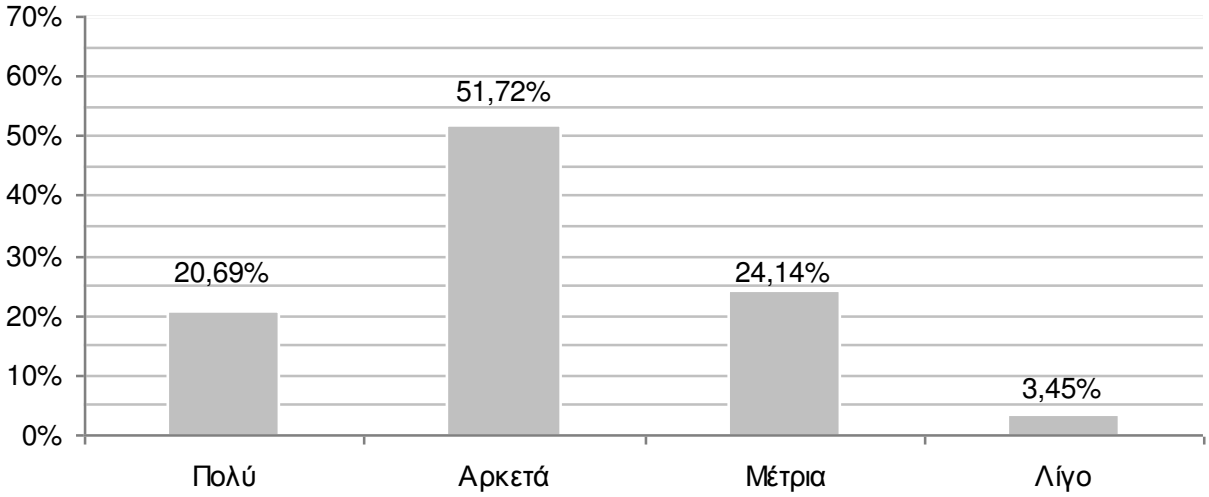

Όσον αφορά την έκταση αλλά και την ποιότητα της κατοικίας, η πλειοψηφία των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, εμφανίζεται πολύ ικανοποιημένη, με ποσοστά 62,07% και 51,72% αντίστοιχα (βλ. Σχήματα 6.88 και 6.89). Ωστόσο, ένας στους τέσσερις ερωτώμενους δήλωσαν ότι είναι μέτρια ικανοποιημένοι από την ποιότητα της κατοικίας τους, κυρίως λόγω της παλαιότητας των οικισμάτων.

Σχήμα 6.90 Δραστηριότητες των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, κατά τους χειμερινούς μήνες.

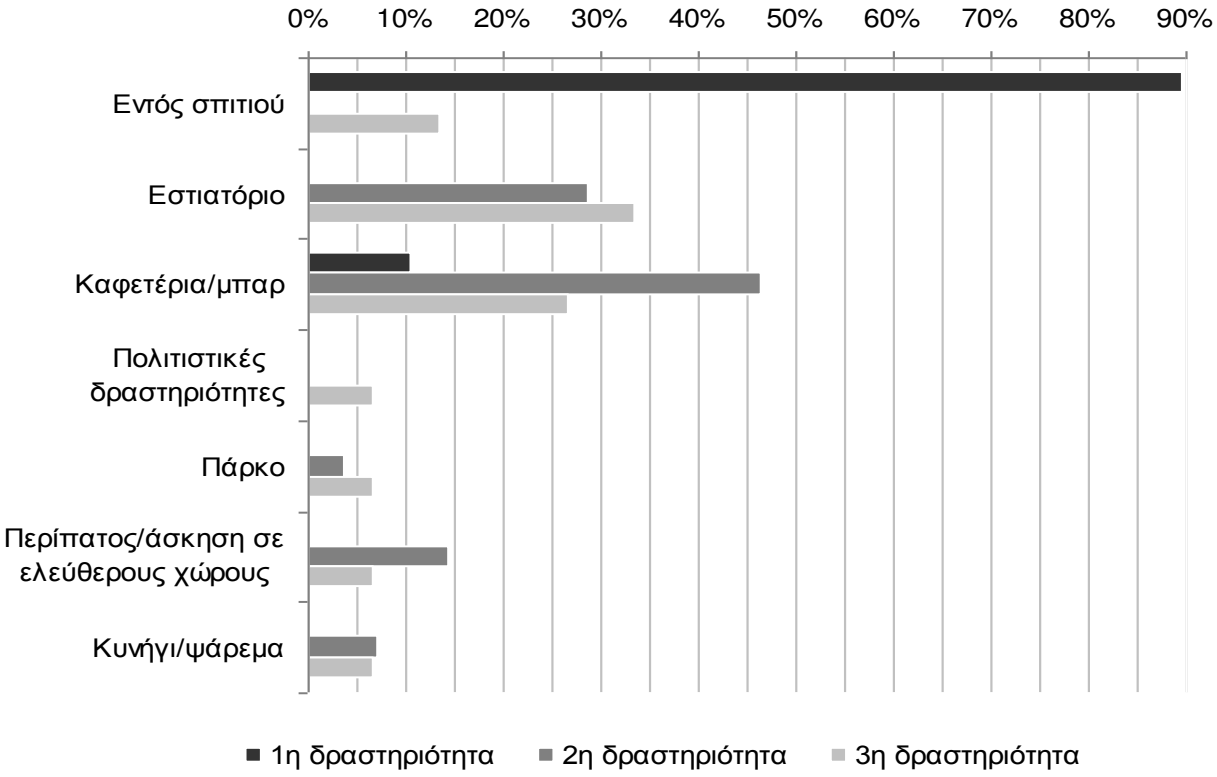

Σχήμα 6.91 Δραστηριότητες των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

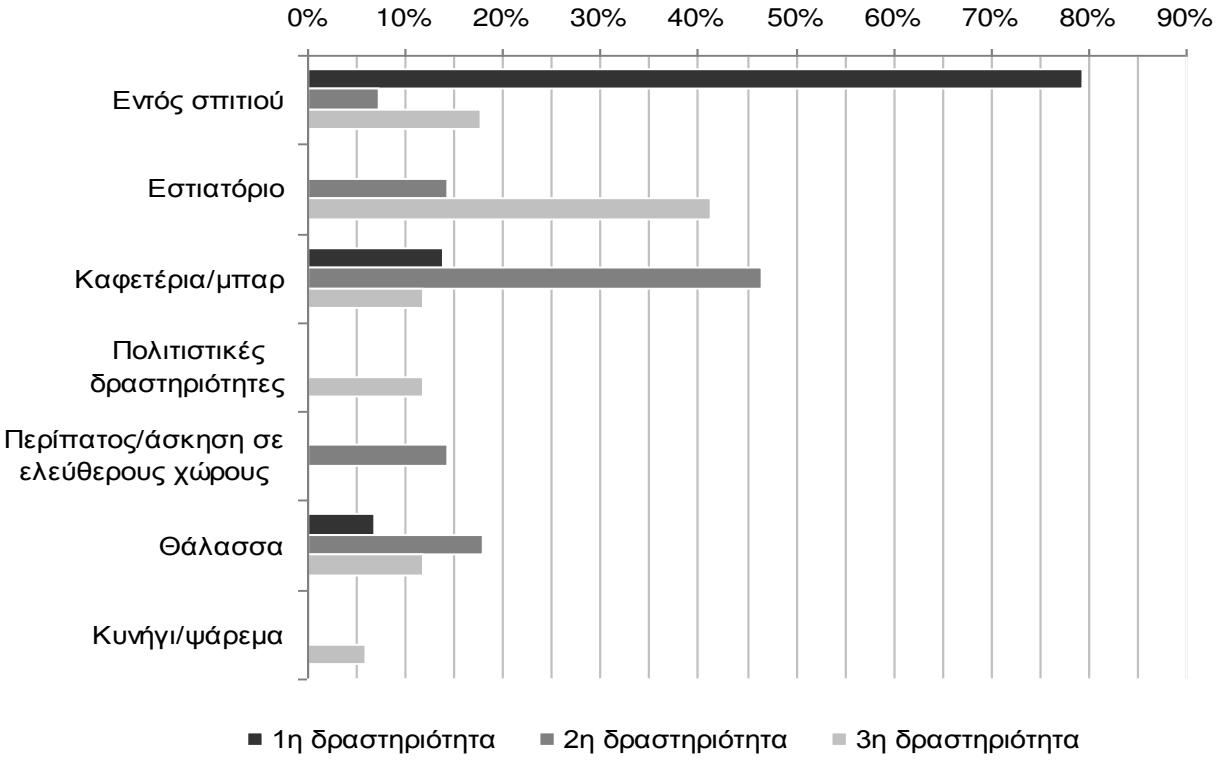

Σχετικά με τις δραστηριότητες των κατοίκων στον ελεύθερο χρόνο τους, δεν παρατηρείται καμία διαφοροποίηση σε σχέση με τις προηγούμενες ομάδες κοινοτήτων. Συνεπώς, η πλειοψηφία των ερωτώμενων περνάει τον ελεύθερο χρόνο της εντός της κατοικίας, ανεξαρτήτως εποχής (βλ. Σχήματα 6.90 και 6.91), ενώ ως δεύτερη και τρίτη δραστηριότητα διακρίνεται η διασκέδαση σε καφετέριες και εστιατόρια.

Σχήμα 6.92 Λόγοι για τους οποίους επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

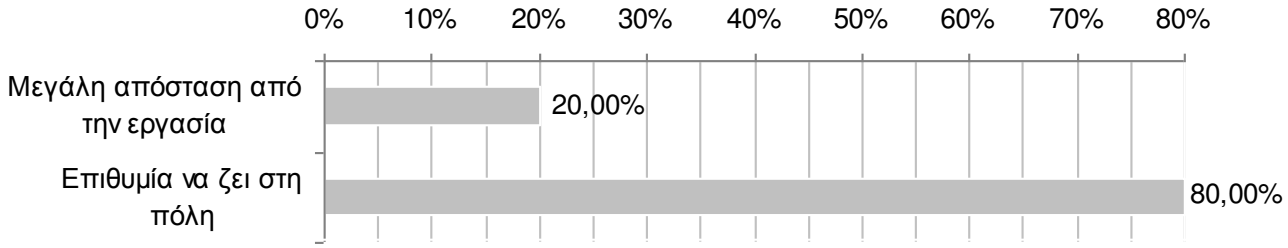

Σχήμα 6.93 Λόγοι για τους οποίους δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, οι κάτοικοι των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

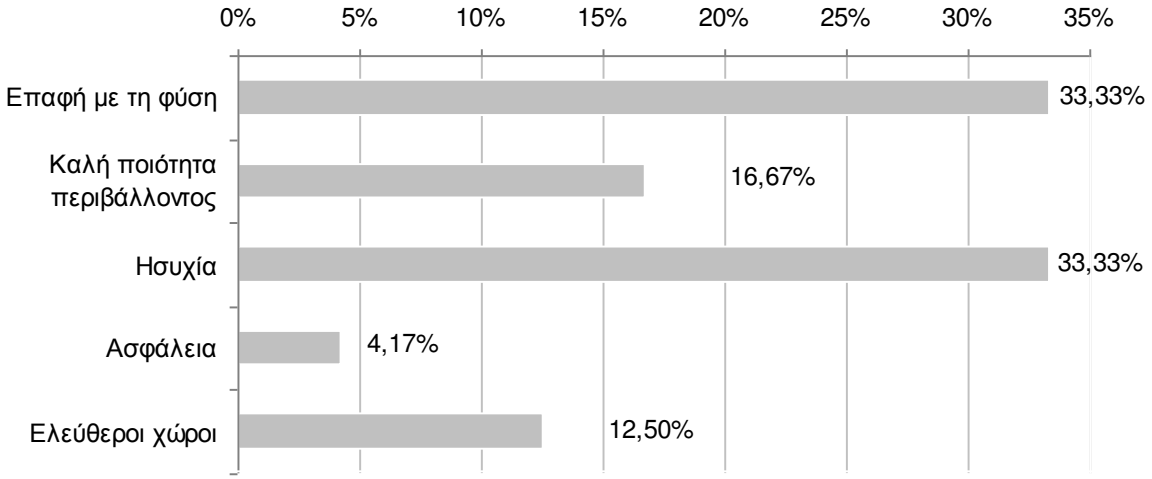

Στα σχήματα 6.92 και 6.93, παρουσιάζονται οι λόγοι που οι ερωτώμενοι επιθυμούν ή όχι αλλαγή της περιοχής μόνιμης κατοικίας. Γενικά, στη συγκεκριμένη ομάδα κοινοτήτων εμφανίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό (82,76%) των ερωτώμενων που δεν επιθυμεί να αλλάξει περιοχή κατοικίας, κυρίως λόγω της επαφής με τη φύση και της ησυχίας (33,33%), αλλά και λόγω της καλής ποιότητας περιβάλλοντος που διαθέτει η περιοχή (16,67%). Ωστόσο, το

80,00% των υπολοίπων, θέλει να αλλάξει περιοχή κατοικίας καθώς επιθυμεί να ζει σε αστικό περιβάλλον.

Σχήμα 6.94 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κατοίκων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

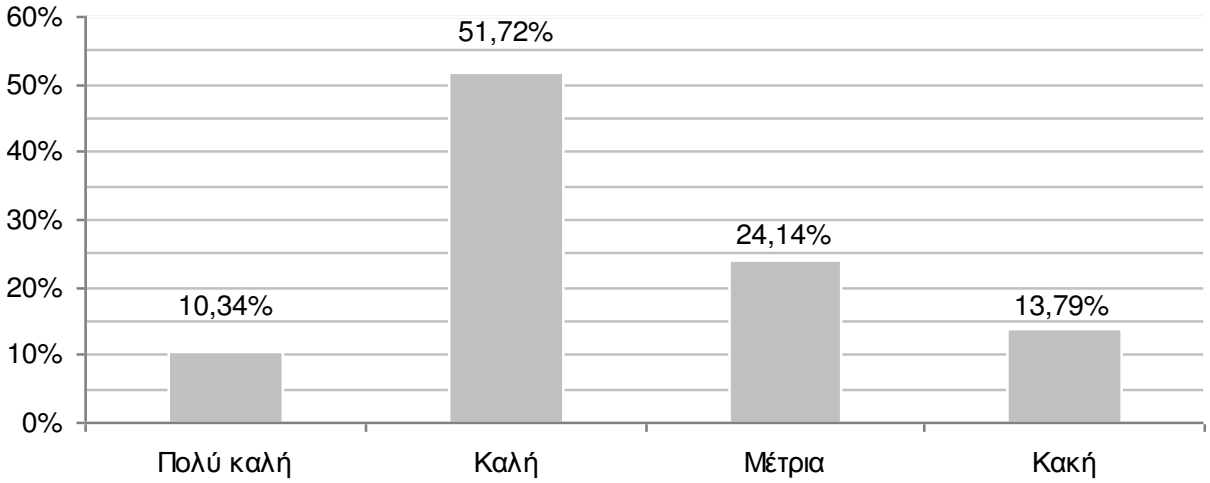

Τέλος, στο σχήμα 6.94 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της συνολικής εκτίμησης των κατοίκων για την ΠΖ τους βάσει της περιοχής κατοικίας τους. Το μεγαλύτερο ποσοστό των κατοίκων (51,72%) των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης, θεωρεί ότι η ΠΖ τους είναι καλή, ενώ πολύ καλή ισχυρίζεται το 10,34%. Σε χαμηλότερα επίπεδα εκτιμάει την ΠΖ του το 24,14% των κατοίκων, δηλώνοντας τη μέτρια κατηγορία, και το 13,79% που θεωρεί ότι η ΠΖ του είναι κακή.

6.4 Συγκεντρωτικά αποτελέσματα της αποτίμησης της ποιότητας ζωής

Στην παράγραφο αυτή, παρουσιάζονται συγκριτικά τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου και για τις έξι ομάδες κοινοτήτων (βλ. Σχήμα 95), καθώς επίσης και σε σύγκριση με τα αποτελέσματα της μοντελοποίησης που πραγματοποιήθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο (βλ. Κεφάλαιο 5 - Παράγραφο 5.5).

Σχήμα 6.95 Οι ομάδες κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

Κατ' αρχήν, είναι σαφέστατη η ιδιαίτερα μεγάλη σημασία που δίνουν όλοι οι ερωτώμενοι στο φυσικό περιβάλλον, καθώς οι παράγοντες που σχετίζονται με αυτό χαρακτηρίζονται από τους κατοίκους ως τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της περιοχής κατοικίας τους (βλ. Σχήμα 6.97, σελ. 374). Είναι χαρακτηριστικό εξάλλου, ότι η ποιότητα του περιβάλλοντος, η επαφή με τη φύση, οι ελεύθεροι χώροι, το πράσινο και η ησυχία αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες στην επιθυμία τους για αλλαγή ή όχι περιοχής κατοικίας (βλ. Σχήματα 6.96 και 6.97, σελ. 373-374).

Σχήμα 6.96 Λόγοι για τους οποίους οι κάτοικοι δεν επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, ανά ομάδα κοινοτήτων.

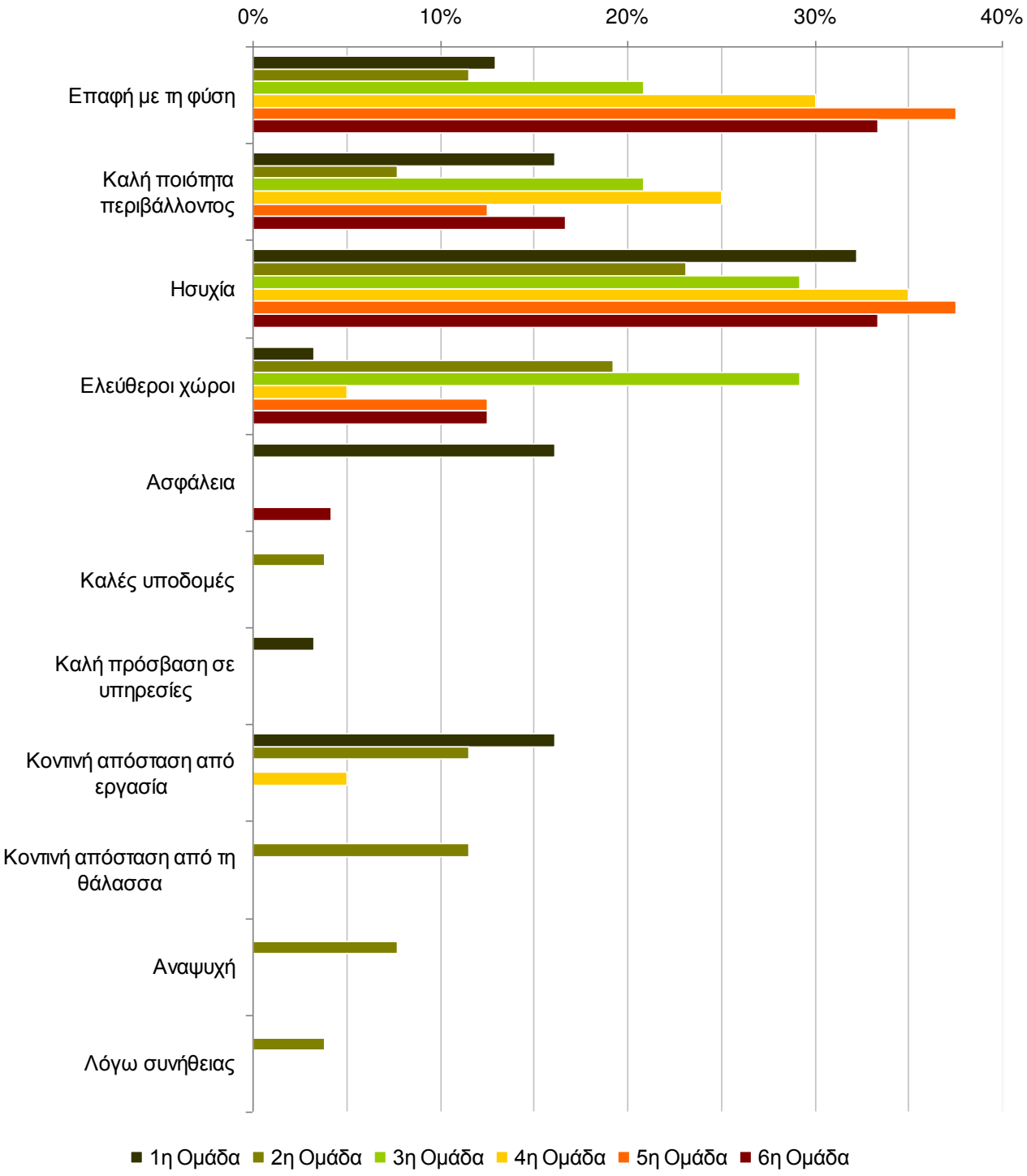

Σχήμα 6.97 Λόγοι για τους οποίους οι κάτοικοι επιθυμούν αλλαγή περιοχής κατοικίας, ανά ομάδα κοινοτήτων.

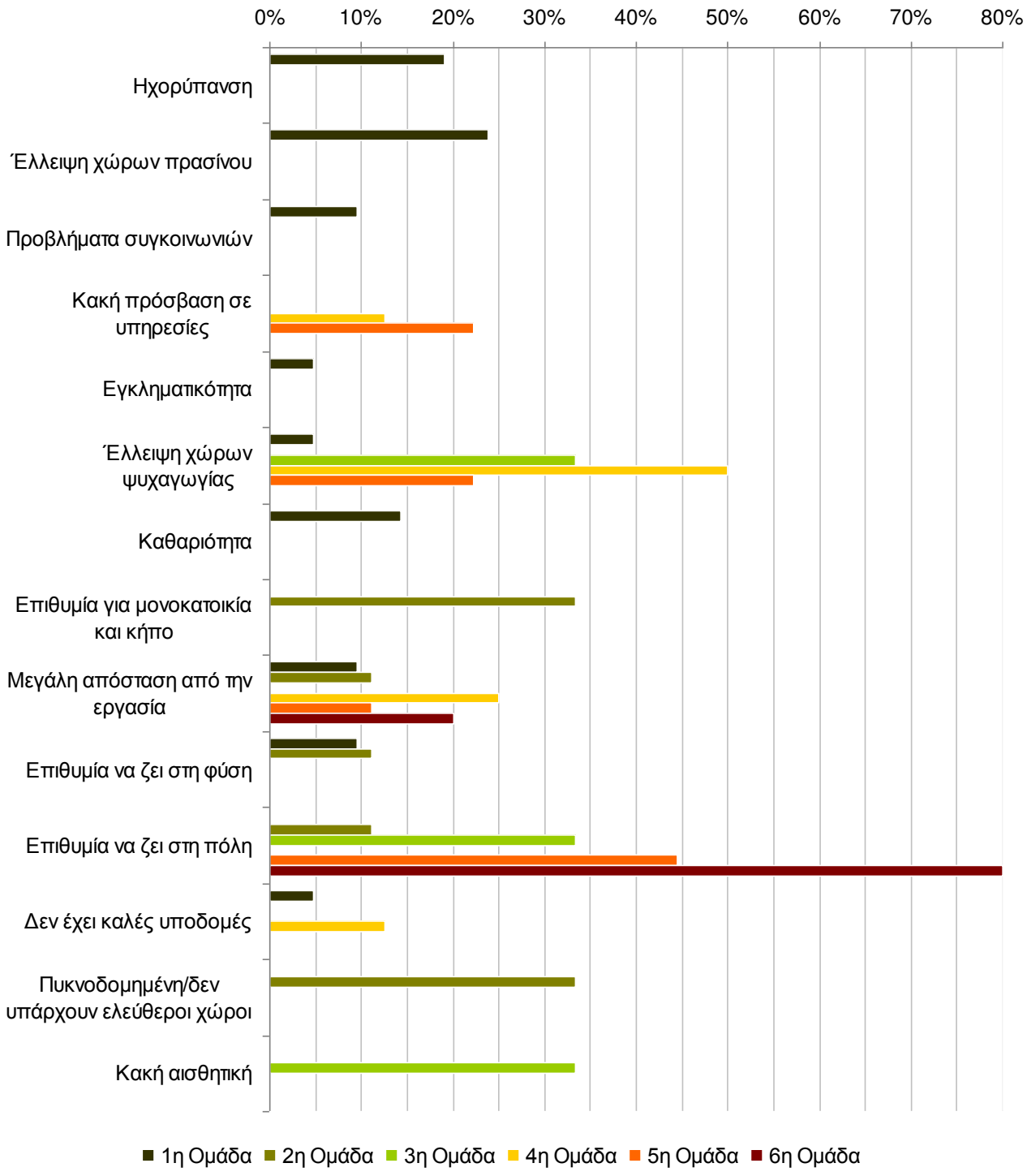

Μετά το φυσικό περιβάλλον, ακολουθεί η πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες, υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας, αλλά και οι υποδομές. Μεγάλο πρόβλημα σε αυτό φαίνεται να αντιμετωπίζουν οι περισσότερες κοινότητες του δήμου (εκτός των αστικών), καθώς η πλειοψηφία των κατοίκων τους συμφωνεί ότι οι περιοχές τους δεν έχουν καλές συγκοινωνίες και δεν εξυπηρετούνται επαρκώς από τα δρομολόγια του αστικού και υπεραστικού ΚΤΕΛ της Κατερίνης (βλ. Σχήμα 6.99, σελ. 377). Ιδιαίτερη έμφαση στην ανεπάρκεια των υπηρεσιών υγείας που εμφανίζει η περιοχή που κατοικούν, δηλώνουν οι κάτοικοι μεγαλύτερων ηλικιών αυτών των κοινοτήτων. Αντίθετα, στις μικρότερες ηλικιακές ομάδες σημαντικό παράγοντα αποτελεί η αναψυχή η οποία επίσης απουσιάζει από τις περιοχές τους και τις περισσότερες φορές αναγκάζονται να επισκέπτονται την πόλη της Κατερίνης για την διασκέδασή τους. Άλλωστε, η έλλειψη των υποδομών αναψυχής, αλλά και γενικότερα η έλλειψη των πλεονεκτημάτων που προσφέρει μια πόλη, αποτελούν σε πολλές περιπτώσεις λόγους αλλαγής κατοικίας για αρκετούς ερωτώμενους των αγροτικών κοινοτήτων (βλ. Σχήμα 6.97).

Από την άλλη πλευρά, οι περισσότερο αστικοποιημένες κοινότητες φαίνεται να αντιμετωπίζουν προβλήματα έλλειψης ελεύθερων χώρων και χώρων πρασίνου, ηχορύπανσης, καθαριότητας, χωρίς να παραβλέπονται και σε αυτές τα προβλήματα των συγκοινωνιών που εντοπίζονται γενικότερα στον δήμο (βλ. Σχήμα 6.99, σελ. 377). Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, λόγω της μεγάλης έκτασης των κοινοτήτων αυτών, αρκετές περιοχές τους εμφανίζουν περισσότερο αγροτικά παρά αστικά χαρακτηριστικά. Οι περιοχές αυτές αφορούν κυρίως τα "προάστια" της Κατερίνης, τις απομακρυσμένες γειτονιές από το κέντρο της πόλης και τις παράκτιες περιοχές των αστικών κοινοτήτων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, ακόμη και σε αυτές τις κοινότητες, αρκετοί ερωτώμενοι να χαρακτηρίζουν θετικά την περιοχή κατοικίας τους όσον αφορά τους παράγοντες του φυσικού περιβάλλοντος που εμφανίζει (βλ. Σχήμα 6.98).

Σχήμα 6.98 Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι ομάδες των κοινοτήτων, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

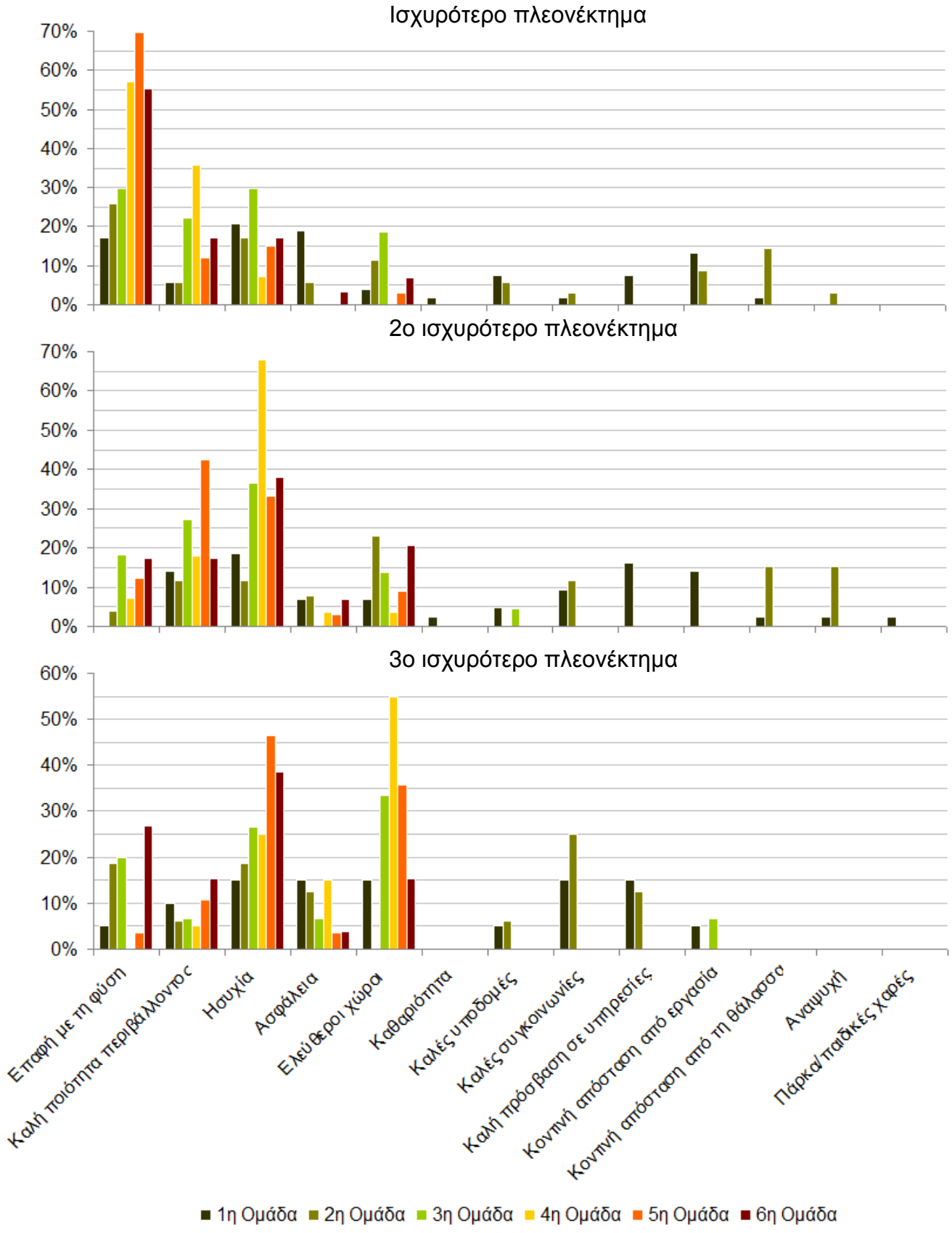

Σχήμα 6.99 Τα σημαντικότερα προβλήματα ως προς την ΠΖ, που εμφανίζουν οι ομάδες των κοινοτήτων, σύμφωνα με τους κατοίκους τους.

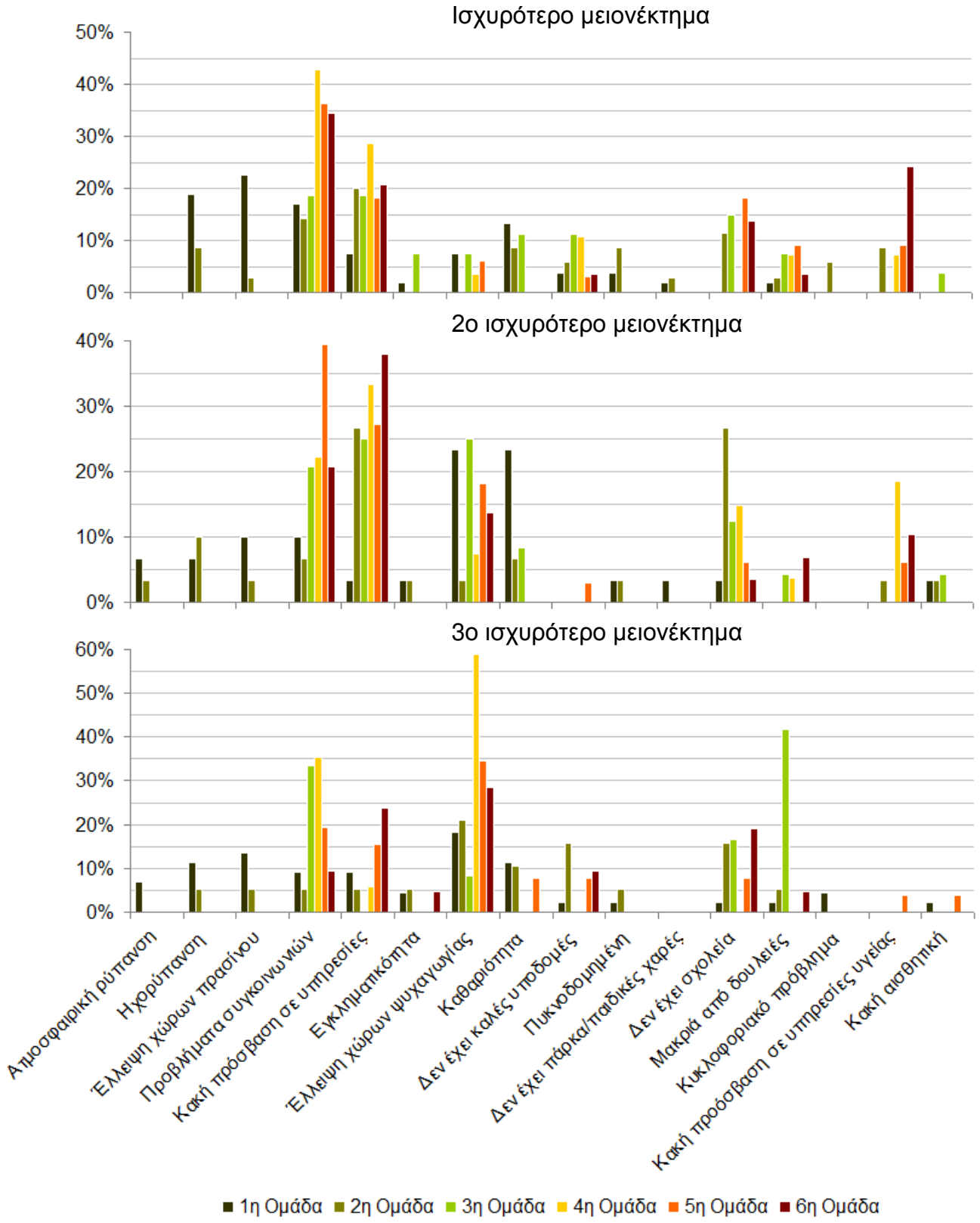

Σχετικά με την έκταση και την ποιότητα των κατοικιών, στο σύνολο των κοινοτήτων οι κάτοικοι είναι αρκετά ικανοποιημένοι, με εξαίρεση τις ορεινές κοινότητες, όπου ένας σημαντικός αριθμός ερωτώμενων σημειώνει μέτρια ικανοποίηση από την ποιότητα της κατοικίας του (βλ. Σχήμα 6.100 και 6.101).

Σχήμα 6.100 Ικανοποίηση των κατοίκων από την έκταση της κατοικίας τους, ανά ομάδα κοινοτήτων.

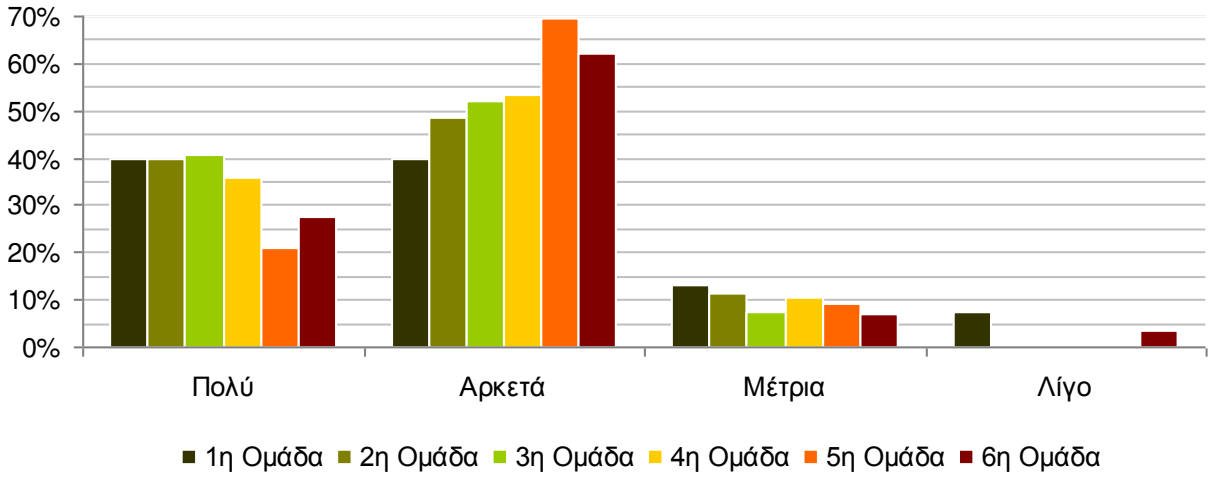

Σχήμα 6.101 Ικανοποίηση των κατοίκων από την ποιότητα της κατοικίας τους, ανά ομάδα κοινοτήτων.

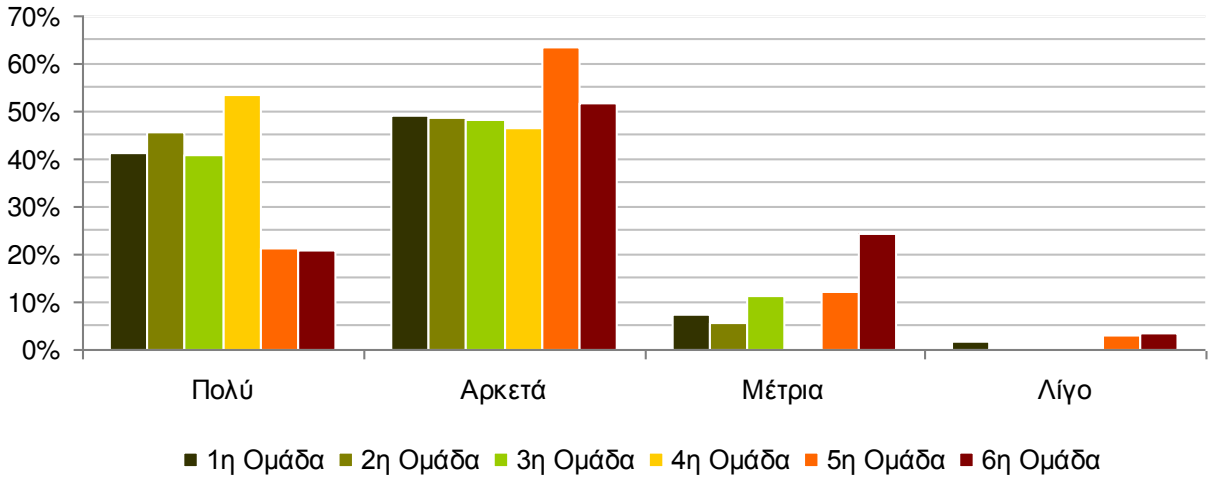

Η συνολική εκτίμηση της ΠΖ των κοινοτήτων, σύμφωνα με τους κατοίκους του δήμου Κατερίνης, παρουσιάζεται στο σχήμα 6.102[31]. Παρατηρώντας το σχήμα, προκύπτει ότι οι αγροτικές κοινότητες στο βόρειο τμήμα του δήμου (4η ομάδα) και αυτές που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης (3η ομάδα), εμφανίζουν τα υψηλότερα επίπεδα ΠΖ ως περιοχές μόνιμης κατοικίας. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι οι περιοχές αυτές συνδυάζουν όλα τα πλεονεκτήματα των αγροτικών περιοχών (την καθαρή ατμόσφαιρα, τους ελεύθερους χώρους, τους χώρους πρασίνου, την ησυχία) με τα πλεονεκτήματα της γειτνίασής τους με την πόλη της Κατερίνης.

Σχήμα 6.102 Συνολική εκτίμηση της ΠΖ, σύμφωνα με τους κατοίκους των κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

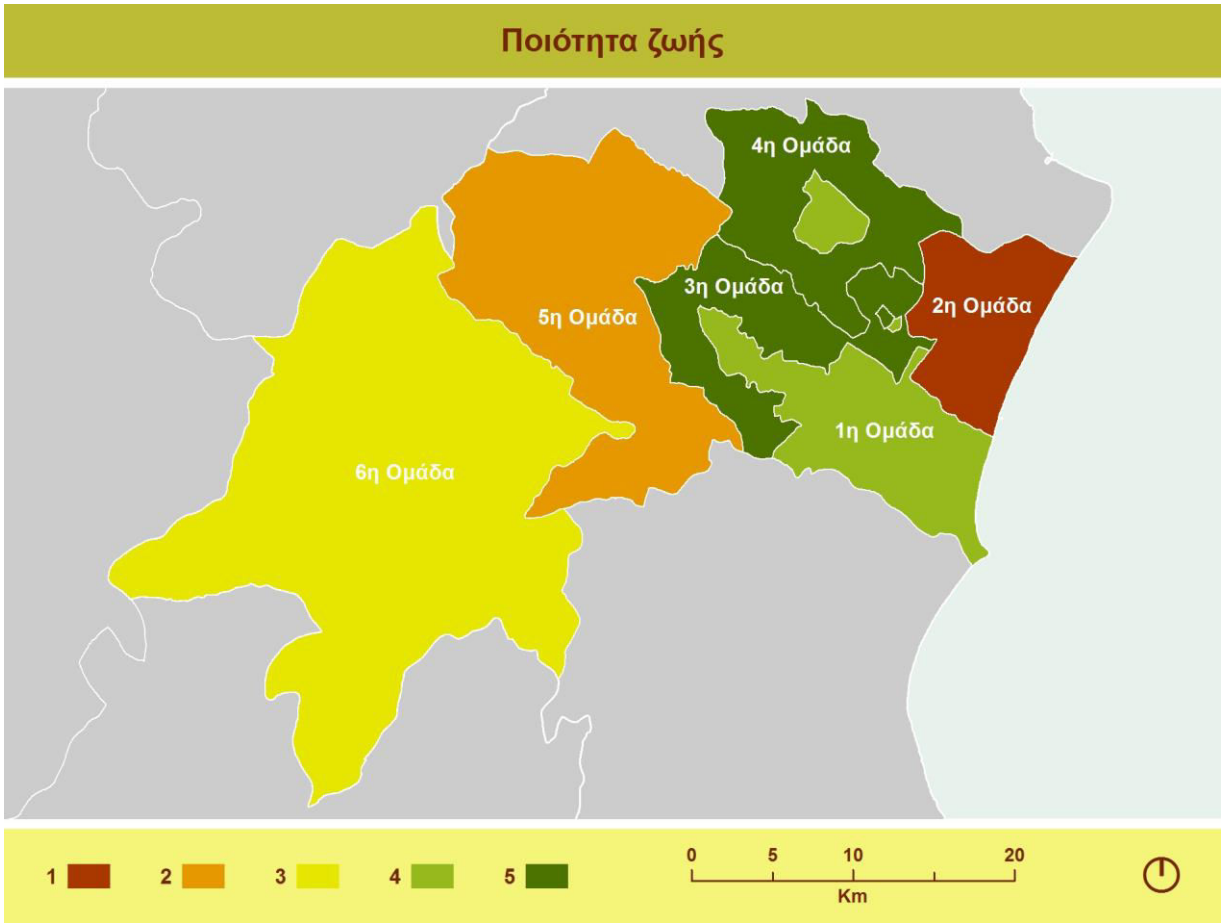

[31] Ο υπολογισμός της συνολικής εκτίμησης της ποιότητας ζώης βασίστηκε στην αντίστοιχη ερώτηση του ερωτηματολογίου, όπου οι απαντήσεις "Πολύ καλή", "Καλή", "Μέτρια", "Κακή" και "Πολύ κακή", αντικαταστάθηκαν από τις τιμές 5, 4, 3, 2 και 1 αντίστοιχα. Στη συνέχεια προέκυψαν οι τιμές των μέσων όρων για κάθε ομάδα κοινοτήτων, οι οποίες ταξινομήθηκαν με τη μέθοδο Jenks, προκειμένου να χαρτογραφηθεί η διαφοροποίηση της εκτίμησης της ποιότητας ζωής μεταξύ των κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης.

Σε λίγο χαμηλότερο επίπεδο ΠΖ. κατατάσσονται οι κοινότητες με τα αστικά κέντρα (1η ομάδα). Οι περιοχές αυτών των κοινοτήτων συγκεντρώνουν στο μεγαλύτερο βαθμό όλες τις υποδομές και τις υπηρεσίες του δήμου, ενώ σε αρκετές περιοχές εμφανίζονται και ικανοποιητικά περιβαλλοντικά κριτήρια. Συγκεκριμένα, εκτός από το αστικό και εμπορικό κέντρο της Κατερίνης, πολλές περιοχές χαρακτηρίζονται ως ήσυχες, με ελεύθερους χώρους και πράσινο, που συμβάλλουν θετικά στην γενικότερη εικόνα των κατοίκων για την ΠΖ τους. Μέτρια ποιότητα ζωής εμφανίζουν οι ορεινές κοινότητες (6η ομάδα), οι οποίες παρόλο τις κακές υποδομές και την πολύ κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες, εμφανίζουν τα πιο ικανοποιητικά επίπεδα στους παράγοντες του φυσικού περιβάλλοντος. Σε ακόμη χαμηλότερο επίπεδο ΠΖ βρίσκονται οι αγροτικές κοινότητες στο δυτικό τμήμα του δήμου (5η ομάδα), ενώ τελευταίες είναι οι κοινότητες της παράκτιας ζώνης (2η ομάδα). Συνεπώς, η παράκτια ζώνη δεν φαίνεται να αποτελεί ελκυστική τοποθεσία κατοικίας σε αντίθεση με ότι θα περίμενε κανείς. Ωστόσο, οι παράκτιες κοινότητες, παρόλο που βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από την Κατερίνη, συγκεντρώνουν μεγάλο ποσοστό κατοίκων του δήμου οι οποίοι δεν εξυπηρετούνται άμεσα από σχολεία και υπηρεσίες υγείας, εμφανίζουν πολλά αρνητικά χαρακτηριστικά λόγω του έντονου τουρισμού όπως η ηχορύπανση και το κυκλοφοριακό πρόβλημα, ενώ αρκετές περιοχές και κυρίως του οικισμού της Παραλίας, είναι ιδιαίτερα πυκνοδομημένες.

Συγκριτικά με τα αποτελέσματα της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο για την ΑΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας στον δήμο Κατερίνης, προκύπτει ότι σε γενικές γραμμές υπάρχει συμφωνία μεταξύ αυτών και των αποτελεσμάτων της έρευνας πεδίου. Ειδικότερα, όσον αφορά το κριτήριο του περιβάλλοντος, η διάκριση μεταξύ των αστικών και των υπόλοιπων κοινοτήτων είναι φανερή και στα δυο αποτελέσματα (βλ. Σχήμα 6.53, σελ. και Σχήματα 6.11, 6.57, 6.72 και 6.87, σελ. 337, 298, 341, 354 και 367 αντίστοιχα). Συμβατά αποτελέσματα εμφανίζονται και στις κοινότητες της παράκτιας ζώνης (2η ομάδα), οι οποίες τόσο στα αποτελέσματα της μεθοδολογίας (βλ. Σχήμα 6.53, σελ. 337), όσο και της έρευνας πεδίου εμφανίζονται με μέτρια επίπεδα φυσικού περιβάλλοντος (βλ. Σχήμα 6.25, σελ. 312). Συγκεκριμένα, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, υπήρχε ασυμφωνία μεταξύ των απαντήσεων των κατοίκων στις κοινότητες αυτές σχετικά με τους παράγοντες του φυσικού περιβάλλοντος, μετριάζοντας τα επίπεδα της ποιότητας του κριτηρίου αυτού. Η ασυμφωνία αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στις διαφορές που εμφανίζουν οι τουριστικές και πυκνοδομημένες παράκτιες περιοχές και οι περιοχές της αγροτικής ενδοχώρας των κοινοτήτων. Από την άλλη πλευρά, διαφορές εντοπίζονται μεταξύ των αποτελεσμάτων στις

κοινότητες που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης (3η ομάδα), οι οποίες ενώ στα αποτελέσματα της μεθοδολογίας εμφανίζονται σε χαμηλά με μέτρια επίπεδα (βλ. Σχήμα 6.53, σελ. 337), οι κάτοικοι των κοινοτήτων αυτών αναφέρουν ότι είναι ικανοποιημένοι από τους παράγοντες του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής κατοικίας τους (βλ. Σχήμα 6.40, σελ. 326).

Σχετική συμβατότητα εμφανίζεται μεταξύ των αποτελεσμάτων της μεθοδολογίας και της έρευνας πεδίου όσον αφορά το κριτήριο των υποδομών και της παροχής υπηρεσιών. Η δημοτική ενότητα Κατερίνης ξεχωρίζει θετικά σε αυτό το κριτήριο έναντι των απομακρυσμένων κοινοτήτων και στα δυο αποτελέσματα (βλ. Σχήμα 6.51, σελ. 334 και Σχήματα 6.12, 6.56, 6.71 και 6.86, σελ. 300, 340, 353 και 366 αντίστοιχα). Ωστόσο, μεγάλη απόκλιση εμφανίζεται μεταξύ των αποτελεσμάτων στις παράκτιες και στις γειτονικές κοινότητες της Κατερίνης. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μεθοδολογίας, οι κοινότητες αυτές ταξινομούνται σε πολύ καλά επίπεδα στο κριτήριο των υποδομών και των υπηρεσιών (βλ. Σχήμα 6.51, σελ. 334), ενώ οι κάτοικοι των περιοχών αυτών δείχνουν να έχουν διαφορετική γνώμη (βλ. Σχήματα 6.26 και 6.41, σελ. 313 και 327 αντίστοιχα). Στη διαφοροποίηση αυτή μεταξύ των αποτελεσμάτων διακρίνεται ξεκάθαρα η επιρροή του υποκειμενικού παράγοντα. Η πρόσβαση στις υπηρεσίες αφορά μια σχεδόν καθημερινή δραστηριότητα για τους ανθρώπους, είτε σχετίζεται με την εκπαίδευση, είτε με την υγεία, είτε με οποιαδήποτε άλλη δημόσια υπηρεσία. Η συχνότητα τέτοιου είδους δραστηριοτήτων δημιουργεί την ανάγκη της όσο καλύτερης και γρηγορότερης πρόσβασης σε αυτές τις υπηρεσίες, ενώ παράλληλα αυξάνει τη ζήτηση για ελαχιστοποίηση του χρόνου μετακίνησης προς αυτές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η οποιαδήποτε μετακίνηση για την πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες, που δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί άμεσα, ή ίσως ακόμη και με τα πόδια, να δημιουργεί την αίσθηση στους ανθρώπους ότι η περιοχή που κατοικούν δεν τους προσφέρει καλή παροχή υπηρεσιών.

Όσον αφορά το κριτήριο του πολιτιστικού περιβάλλοντος, το οποίο περιλαμβάνει τις δυνατότητες δραστηριοτήτων αναψυχής, τα αποτελέσματα μεταξύ των δυο μεθόδων αποκλίνουν σημαντικά μεταξύ τους, με εξαίρεση τις ορεινές κοινότητες (βλ. Σχήμα 6.50, σελ. 333 και Σχήματα 6.11, 6.26, 6.41, 6.56, 6.71 και 6.86, σελ. 298, 313, 327, 340, 353 και 366 αντίστοιχα). Η απόκλιση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι στη μεθοδολογία οι κοινότητες ταξινομήθηκαν στο κριτήριο του πολιτιστικού περιβάλλοντος με βάση τη μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε υπηρεσίες αναψυχής, ενώ βάσει του ερωτηματολογίου τα άτομα βαθμονόμησαν τις δυνατότητες αναψυχής που προσφέρει αποκλειστικά και μόνο η

περιοχή κατοικίας τους σε επίπεδο γειτονιάς και όχι σε σχέση με την άμεση ή μη πρόσβαση που μπορούν να έχουν σε άλλες περιοχές.

Τέλος, σχετικά με το κριτήριο της κατοικίας, όπως και στα αποτελέσματα της μεθοδολογίας (βλ. Σχήμα 6.52, σελ. 336), έτσι και στα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου (βλ. Σχήματα 6.100 και 6.101, σελ. 378) τα επίπεδα της ποιότητας κατοικίας είναι χαμηλότερα στις ορεινές κοινότητες (6η ομάδα)και στις κοινότητες που βρίσκονται στο δυτικό τμήμα του δήμου (5η ομάδα). Ειδικότερα, στις δυο αυτές ομάδες, εμφανίζεται το χαμηλότερο ποσοστό στην κατηγορία των "πολύ" ικανοποιημένων ερωτώμενων από την έκταση και την ποιότητα της κατοικίας τους, ενώ στις υπόλοιπες ομάδες τα ποσοστά στην αντίστοιχη κατηγορία κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα, με ελάχιστη διαφοροποίηση μεταξύ τους.

Κεφάλαιο 7

Συμπεράσματα

Η δομή των ΟΤΑ, οι υπηρεσίες τους και οι αρμοδιότητές τους, τα δεδομένα και οι πληροφορίες που διαχειρίζονται, αποτελούν βασικά στοιχεία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η αποτελεσματική λειτουργία ενός ΟΤΑ, η συμβολή του στα ανώτερα κυβερνητικά επίπεδα και η ανταπόκρισή του στις ανάγκες του τόπου που διοικούν και των κατοίκων του, σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με την οργάνωση των δεδομένων που διαχειρίζεται στο πλαίσιο της δομής των υπηρεσιών του.

Πολύ μεγάλο ποσοστό των δεδομένων που διαχειρίζονται οι δήμοι, έχει χωρική αναφορά. Η προσπάθεια οργάνωσης που πραγματοποιήθηκε για τα γεωγραφικά δεδομένα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των δήμων, σε μια βάση δεδομένων, ανέδειξε τον ιδιαίτερα μεγάλο όγκο της γεωγραφικής πληροφορίας στην τοπική αυτοδιοίκηση. Η αυξημένη πολυπλοκότητα των τοπικών υποθέσεων παράλληλα με τον περιορισμένο διαθέσιμο χρόνο για τη λήψη αποφάσεων, αποτελούν παράγοντες που καθιστούν αναγκαία την άμεση και αποτελεσματική διαχείριση μεγάλου όγκου των χωρικών δεδομένων σε επίπεδο ΟΤΑ. Η οργάνωση των δεδομένων σε μια βάση συνεισφέρει σημαντικά σε αυτό, ενώ η σύνδεση της βάσης με ένα ΣΓΠ επιτρέπει την άμεση χρήση των γεωγραφικών δεδομένων και την υλοποίηση πληθώρας εφαρμογών που σχετίζονται με τις ανάγκες της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Παρ' όλα αυτά, η έλλειψη μιας ολοκληρωμένης βάσης δεδομένων αποτελεί σύνηθες φαινόμενο στους ελληνικούς δήμους. Παράλληλα με την υιοθέτηση και τη χρήση των ΣΓΠ από τους ΟΤΑ, η απουσία μιας βάσης δεδομένων περιορίζει αρκετά τις δυνατότητες που παρέχουν τα συστήματα αυτά. Το γεγονός αυτό αποτελεί έναν από τους λόγους της επιφανειακής χρήσης των ΣΓΠ στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Βασικό περιορισμό στην λειτουργία των δημοτικών ΣΓΠ αποτελεί και το μη εκπαιδευμένο προσωπικό των υπηρεσιών των δήμων που επωφελούνται από τη χρήση αυτών των συστημάτων. Ωστόσο, ακόμη κι όταν το αρμόδιο προσωπικό εκπαιδεύεται στη χρήση

των ΣΓΠ, συνήθως δεν προβλέπεται η διαρκής εκπαίδευσή του με αποτέλεσμα σταδιακά να εγκαταλείπεται η χρήση της συνεχώς αναπτυσσόμενης τεχνολογίας των ΣΓΠ.

Απόρροια της επιφανειακής χρήσης των ΣΓΠ στους ΟΤΑ, αποτελεί η περιορισμένη ανάπτυξη και χρήση εφαρμογών. Η χρήση των ΣΓΠ στους δήμους περιορίζεται σε αρκετές περιπτώσεις στη δημιουργία χαρτών, στη διαχείριση πολεοδομικών και χωροταξικών δεδομένων, τεχνικών υποδομών κ.λπ. και πιο πρόσφατα στην ανάπτυξη διαδικτυακών εφαρμογών διάθεσης γεωγραφικών πληροφοριών. Ωστόσο, η τεχνολογία των ΣΓΠ προσφέρεται για την ανάπτυξη πολύπλοκων εφαρμογών χωρικής ανάλυσης που μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην υποστήριξη της λήψης αποφάσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η χαρτογράφηση της ΠΖ, αποτελεί χαρακτηριστικό τέτοιο παράδειγμα. Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, η ΑΠΖ που έχει πραγματοποιηθεί από διάφορους παγκόσμιους, ευρωπαϊκούς και τοπικούς φορείς περιλαμβάνει παράγοντες που σχετίζονται με την σωματική και ψυχική υγεία, τα εισοδήματα και το γενικότερο οικονομικό επίπεδο, τις συνθήκες διαβίωσης και στέγασης, την εκπαίδευση και το μορφωτικό επίπεδο, την απασχόληση, την παροχή υπηρεσιών, την κοινωνική συμμετοχή και τις κοινωνικές διασυνδέσεις, την οικονομική και την σωματική ασφάλεια, τον πολιτισμό και την αναψυχή, το φυσικό περιβάλλον κ.ά.

Η πλειοψηφία των ερευνών που έχει πραγματοποιηθεί στοχεύει στην αποτίμηση της συνολικής ΠΖ των ανθρώπων και κατ' επέκταση στην κάλυψη του συνόλου των παραμέτρων που συνθέτουν την ΠΖ. Στη παρούσα εργασία, η ΑΠΖ στόχευσε στην αξιολόγηση της ΠΖ που παρέχει ο χώρος ως περιοχή μόνιμης κατοικίας. Συγκεκριμένα, μελετήθηκε το κατά πόσο οι χωρικές μονάδες των περιοχών μελέτης συγκεντρώνουν θετικά ή/και αρνητικά χαρακτηριστικά ώστε να αποτελούν κατάλληλες ή μη κατάλληλες τοποθεσίες για μόνιμη κατοικία. Ειδικότερα, η ΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας σχετίζεται με τη παροχή όλων των προϋποθέσεων που συμβάλλουν στην εύρυθμη ζωή των κατοίκων τους, συμπεριλαμβανομένων του θετικού κοινωνικο-οικονομικού προφίλ της περιοχής, του καλού πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος, της διάθεσης υποδομών και της παροχής υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, και της καλής ποιότητας του κτιριακού αποθέματος των κατοικιών. Από τη σκοπιά αυτή, πραγματοποιήθηκε μελέτη των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών του χώρου που θεωρείται ότι συμβάλλουν στην ΠΖ που προσφέρεται στους κατοίκους του, και των μεταβλητών που μπορούν να αξιολογήσουν τα χαρακτηριστικά αυτά.

Στο στάδιο αυτό, αναγνωρίστηκε η αξία του καθορισμού του γεωγραφικού επιπέδου το οποίο αφορά η αποτίμηση. Όπως και ο βαθμός εξειδίκευσης της ΠΖ, έτσι και το χωρικό επίπεδο αναφοράς καθορίζει τη συμβολή των παραγόντων της ΠΖ στην αποτίμησή της (Costanza κ.ά., 2007) και κατ' επέκταση την επιλογή των μεταβλητών που θα χρησιμοποιηθούν.

Μια άλλη σημαντική πτυχή στην προτεινόμενη μεθοδολογία της ΑΠΖ αποτελεί ο καθορισμός των κοινωνικών ομάδων που αφορά η έρευνα. Στην παρούσα μελέτη, οι μεταβλητές που επιλέχθηκαν και που χρησιμοποιούνται ουσιαστικά ως στοιχεία περιγραφής του χώρου, αποτελούν αντιπροσωπευτικές τιμές για το σύνολο των κατοίκων των χωρικών μονάδων της μελέτης καθώς αφορούν το σύνολο του πληθυσμού και όχι επιμέρους κοινωνικές ομάδες. Οι μελλοντικές ερευνητικές προσπάθειες θα μπορούσαν να εστιάσουν στην ΑΠΖ καθορίζοντας πληθυσμιακές ομάδες έρευνας με συγκεκριμένα δημογραφικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά.

Για την επιλογή των μεταβλητών σημαντικό ρόλο παίζει και η διαθεσιμότητα των δεδομένων. Σε εθνικό επίπεδο, δεν παρουσιάστηκαν ιδιαίτερα προβλήματα ως προς την συλλογή των δεδομένων σε όλους τους τομείς της ΠΖ που μελετήθηκαν. Αντίθετα, στα επόμενα επίπεδα και όσο μικρότερη γινόταν η χωρική μονάδα αναφοράς τόσο δυσκόλευε η συλλογή δεδομένων. Οι δυσκολίες αφορούσαν είτε τη μη διαθεσιμότητα δεδομένων, είτε τη χρονική ασυμβατότητα μεταξύ τους.

Από τις βασικότερες ελλείψεις αποτέλεσαν δεδομένα που προσδιορίζουν το οικονομικό επίπεδο των κατοίκων, την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και άλλων υπηρεσιών, τα επίπεδα της εγκληματικότητας και τα επίπεδα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της ηχορύπανσης που εμφανίζουν οι περιοχές κατοικίας. Όπως προκύπτει κι από τη διεθνή βιβλιογραφία, το εισόδημα έχει πολύ σημαντική επίδραση στα επίπεδα της ΠΖ των ανθρώπων, ενώ η παροχή υπηρεσιών, η εγκληματικότητα και η περιβαλλοντική ρύπανση αποτελούν βασικές παραμέτρους της ΑΠΖ στην πλειοψηφία των ερευνών που έχουν πραγματοποιηθεί από παγκόσμιους και ευρωπαϊκούς φορείς.

Για το λόγο αυτό, η έλλειψη των δεδομένων αυτών επιδιώχθηκε να καλυφθεί είτε από άλλες μεταβλητές με τις οποίες εμφανίζουν υψηλή συσχέτιση, είτε με τη δημιουργία χωρικών μεταβλητών, όπως για παράδειγμα η εγγύτητα σε σημεία ειδικού ενδιαφέροντος. Στις περιπτώσεις που δεν ήταν δυνατή η αναπλήρωση των ελλείψεων με κανέναν από τους παραπάνω τρόπους, ακολουθήθηκε η διαδικασία της άμεσης ταξινόμησης/ζωνοποίησης των

χωρικών μονάδων. Η διαδικασία αυτή βασίστηκε στη χρήση κανόνων επιλογής, λαμβάνοντας υπόψη ειδικά χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες που εμφανίζουν οι περιοχές, σε σχέση με παράγοντες που διαμορφώνουν τους τομείς της ΠΖ για τους οποίους υπήρχε έλλειψη δεδομένων. Ωστόσο, το σύστημα που προτείνεται, επιτρέπει τη συμπλήρωση με τέτοιου τύπου δεδομένα που πιθανόν να είναι διαθέσιμα στο μέλλον.

Η μεθοδολογική προσέγγιση που εφαρμόστηκε, συνδυάζει ποικίλες μεταβλητές που σχετίζονται με την ΠΖ και έχει ως τελικό στόχο την ταξινόμηση των χωρικών μονάδων βάσει των ποιοτικών χαρακτηριστικών που εμφανίζουν ως περιοχές μόνιμης κατοικίας. Με βάση την ταξινόμηση αυτή, πραγματοποιείται η ζωνοποίηση/χαρτογράφηση της ΠΖ. Τα αποτελέσματα της μεθοδολογίας επιτρέπουν αρχικά στις κυβερνήσεις και στις αρμόδιες υπηρεσίες των περιφερειών και των δήμων να εντοπίσουν τις παραμέτρους που επιδρούν αρνητικά στην ΠΖ και να εξετάσουν περαιτέρω τα προβλήματα που εμφανίζονται. Στη συνέχεια, είναι σε θέση να καθορίσουν ευκολότερα τους γενικούς στόχους και τις κατευθύνσεις των πολιτικών μέτρων που πρέπει να ασκηθούν για την βελτίωση της ΠΖ. Με τον τρόπο αυτό, η συγκεκριμένη μεθοδολογία συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη λήψη αποφάσεων των αρμοδίων και στον σχεδιασμό στοχευμένων δράσεων για την επίλυση των προβλημάτων που σχετίζονται με την ΠΖ και κατ' επέκταση να επιτύχουν την βελτίωση της ΠΖ που παρέχεται στους κατοίκους των συγκεκριμένων περιοχών.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία της αναλυτικής ιεράρχισης, που ακολουθήθηκε για την κατανομή βαρών στις μεταβλητές, αποδείχθηκε ιδιαίτερα αποτελεσματική καθώς επιτυγχάνει την συνδυαστική αξιοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων ενώ παράλληλα επιτρέπει το συνδυασμό ανομοιογενών δεδομένων χρησιμοποιώντας μια ενιαία κλίμακα.

Η μέθοδος της φυσικής κατανομής που επιλέχθηκε για την κατηγοριοποίηση των τιμών των μεταβλητών, ανέδειξε τις διαφοροποιήσεις που εμφανίζουν οι χωρικές μονάδες μεταξύ τους σε κάθε μεταβλητή. Ωστόσο, η συγκεκριμένη μέθοδος δημιουργεί μια σχετική κλίμακα στα όρια των κλάσεων, στο πλαίσιο της κάθε περίπτωσης μελέτης.

Ιδιαίτερα αποτελεσματική αποδείχθηκε και η συμβολή της τεχνολογίας των ΣΓΠ, η οποία παρέχει ένα ολοκληρωμένο περιβάλλον λειτουργιών χωρικής ανάλυσης και συνέβαλε καθοριστικά στη συλλογή, επεξεργασία, ανάλυση και οπτικοποίηση των δεδομένων της έρευνας. Γενικά, στη χαρτογράφηση φαινομένων όπως είναι η ΠΖ των περιοχών μόνιμης κατοικίας, ο ρόλος των ΣΓΠ είναι καθοριστικός καθώς επιτρέπει τη σύνδεση στατιστικών μεταβλητών με χωρικά δεδομένα, διευκολύνει την ανάλυση της χωρικής διάστασης των

φαινομένων αυτών και παρέχει χάρτες που συμβάλλουν στην οπτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων. Βασικό συντελεστή στην ανάλυση των δεδομένων και στην παραγωγή χαρτών μέσω ΣΓΠ, αποτελεί και η βάση δεδομένων, η οποία φιλοξενεί όλα τα γεωγραφικά δεδομένα που είναι απαραίτητα για την χαρτογράφηση ενός φαινομένου σε μια περιοχή. (Longley κ.ά., 2005, σελ. 283).

Επιπρόσθετα, οι παραπάνω τεχνολογίες προσφέρουν το σημαντικό πλεονέκτημα του συνδυασμού τους με μεθόδους κοινωνικής έρευνας. Συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα από τη συγκέντρωση ερωτηματολογίων, μπορούν να οργανωθούν σε μια βάση δεδομένων, να γεωαναφερθούν και να συνδεθούν χωρικά με τις τοποθεσίες που αφορούν, να συνδυαστούν με άλλα δεδομένα, να οπτικοποιηθούν και κατ' επέκταση να παρατηρηθούν συγκεκριμένα χωρικά πρότυπα του υπό μελέτη φαινομένου στην περιοχής μελέτης (Porter και Howell, 2012, σελ. 68-69).

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής της προτεινόμενης μεθοδολογίας στα τρία γεωγραφικά επίπεδα, το εθνικό, το περιφερειακό και το τοπικό, παρουσιάζουν τη ζωνοποίηση των χωρικών τους μονάδων σύμφωνα με την ΠΖ που παρέχουν στους κατοίκους τους. Στο σημείο αυτό να επισημανθεί ότι, κάθε χωρική μονάδα, είτε πρόκειται για χώρα, είτε για κοινότητα, αποτελεί έναν ενιαίο χώρο ο οποίος μελετάται στο σύνολό του, και οι τιμές των μεταβλητών τους αφορούν την αντιπροσωπευτική κατάσταση που επικρατεί σε αυτόν.

Στο εθνικό επίπεδο, η μεθοδολογία εφαρμόστηκε στα κράτη του ευρωπαϊκού χώρου. Η ΑΠΖ σε αυτό το επίπεδο ανέδειξε τη ζωνοποίηση της Ευρώπης μεταξύ των νοτιοανατολικών και των βορειοδυτικών χωρών. Οι ζώνες αυτές είναι ιδιαίτερα ευδιάκριτες στο οικονομικό κριτήριο, το κριτήριο της ποιότητας των κατοικιών και των υποδομών και των υπηρεσιών που παρέχονται στους κατοίκους των χωρών αυτών. Συγκεκριμένα, τα ιδιαίτερα αναπτυγμένα κράτη της δυτικής και βόρειας Ευρώπης, εμφανίζουν αρκετά υψηλά επίπεδα ΠΖ σε ότι αφορά τους παράγοντες που συμβάλλουν στη σύνθεση των παραπάνω κριτηρίων. Από τη άλλη πλευρά, τα κράτη της ανατολικής και νότιας Ευρώπης φαίνεται να υστερούν σε πολλά από τα χαρακτηριστικά αυτά, με αποτέλεσμα τα επίπεδα της ΠΖ που παρέχουν στους κατοίκους τους όσον αφορά τα παραπάνω κριτήρια να κυμαίνονται από μέτρια έως αρκετά χαμηλά. Αντίθετα, στο κοινωνικό κριτήριο και το κριτήριο της ποιότητας τους φυσικού περιβάλλοντος δεν ακολουθείται το ίδιο μοτίβο. Ως εκ τούτου, τα οικονομικά αναπτυγμένα κράτη εμφανίζουν χαμηλότερη ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος συγκριτικά με χώρες της ανατολικής Ευρώπης. Επιπλέον, τα κοινωνικά χαρακτηριστικά αρκετών εκ των βορειοδυτικών κρατών δεν φαίνεται να είναι ιδιαίτερα ευνοϊκά ώστε να αποτελούν τις

ιδανικότερες χώρες ως επιλογή πρώτης κατοικίας για τα συγκεκριμένα κριτήρια. Ωστόσο, ορισμένες χώρες όπως η Νορβηγία και η Ελβετία εμφανίζουν ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα ΠΖ σε όλα τα κριτήρια της αποτίμησης. Αντίστοιχα, χαμηλά έως πολύ χαμηλά επίπεδα ΠΖ σε όλα τα κριτήρια εμφανίζει η Εσθονία. Στα ίδια χαμηλά επίπεδα κυμαίνονται η Λετονία, η Λιθουανία και η Ουγγαρία, οι οποίες όμως εμφανίζουν πολύ καλή ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος. Αρκετά χαμηλή ΠΖ στους κατοίκους της φαίνεται να παρέχει και η Ελλάδα, με εξαίρεση το κοινωνικό κριτήριο όπου εμφανίζει ιδιαίτερα ευνοϊκά χαρακτηριστικά στους παράγοντες που το συνθέτουν.

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθούν οι επιφυλάξεις ως προς τη χρησιμότητα της αποτίμησης στο εθνικό επίπεδο, καθώς η ΑΠΖ σε μια εθνική προσέγγιση εμφανίζει αρκετούς περιορισμούς (Annoni και Weziak-Bialowolska, 2012, σελ. ii). Οι περιορισμοί αυτοί σχετίζονται με τις μεγάλες ενδοχωρικές ανισότητες και διαφοροποιήσεις ως προς τα χαρακτηριστικά της ΠΖ, που εμφανίζουν οι χωρικές μονάδες αναφοράς. Παρ' όλα αυτά, η διαθεσιμότητα των δεδομένων σε περιφερειακό επίπεδο περιορίζεται συνήθως σε μια χώρα, με αποτέλεσμα η ΑΠΖ με στόχο τις διακρατικές συγκρίσεις να παραμένει σε πολλές έρευνες και μελέτες σε εθνικό επίπεδο (Annoni και Weziak-Bialowolska, 2012, σελ. 1-2).

Στο αμέσως λεπτομερέστερο επίπεδο εξετάζονται οι περιφέρειες της Ελλάδας, οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες μεταξύ των οποίων αποτελούν το βασικό δομικό χαρακτηριστικό του μοντέλου ανάπτυξης της χώρας μας (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010γ, σελ.4). Χαρακτηριστικό των αποτελεσμάτων της μεθοδολογίας σε αυτό το επίπεδο, είναι ότι δεν φαίνεται να δημιουργείται ξεκάθαρη ζωνοποίηση του ελλαδικού χώρου ως προς την ΠΖ σε περιφερειακό επίπεδο.

Στο οικονομικό κριτήριο, πολύ υψηλά επίπεδα ΠΖ εμφανίζουν η Αττική, τα νησιά του Αιγαίου και οι Κυκλάδες. Αντίθετα, χαμηλά επίπεδα εντοπίζονται στις περιφέρειες της βόρειας και της δυτικής Ελλάδας, με τα χαμηλότερα να τα εμφανίζουν οι περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας. Η περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης εμφανίζει τα χαμηλότερα επίπεδα και όσον αφορά το κοινωνικό κριτήριο, ενώ ιδιαίτερα ευνοϊκή περιοχή σε αυτό το κριτήριο εμφανίζεται η περιφέρεια Ηπείρου. Η περιφέρεια Αττικής, μαζί με τις περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας, αποτελούν τις ευνοϊκότερες περιοχές μόνιμης κατοικίας ως προς το κριτήριο των υποδομών και της παροχής υπηρεσιών. Εξάλλου, οι περιφέρειες αυτές διαθέτουν τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της χώρας, την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και τη

Λάρισα αντίστοιχα, που συγκεντρώνουν την πλειοψηφία των υποδομών της χώρας και διαθέτουν υψηλά επίπεδα παροχής υπηρεσιών. Έλλειψη υποδομών καταγράφεται για τις περιφέρειες της Στερεάς Ελλάδας και των νησιών του Ιονίου και του Βορείου Αιγαίου. Οι περιφέρειες της νότιας Ελλάδας, με εξαίρεση την Αττική, φαίνεται να διαθέτουν χαμηλή ποιότητα κατοικιών, με τη χαμηλότερη ποιότητα να την εμφανίζουν οι νησιωτικές περιφέρειες της Κρήτης, των Κυκλάδων και του Νοτίου Αιγαίου. Αντίθετα, πολύ καλή ποιότητα κατοικιών φαίνεται να διαθέτει η περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, η οποία όμως ξεχωρίζει αρνητικά ως προς την ποιότητα του φυσικού της περιβάλλοντος. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας αποτελεί το κέντρο εξόρυξης λιγνίτη της χώρας και διαθέτει τις μεγαλύτερες εργοστασιακές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ. Οι μεγάλες ποσότητες CO_2 που εκπέμπονται στην περιοχή, επηρεάζουν την ποιότητα του φυσικού της περιβάλλοντος μετατρέποντάς την σε ιδιαίτερα ακατάλληλη περιοχή μόνιμης κατοικίας. Αντίθετα, όλες οι νησιωτικές περιφέρειες και η περιφέρεια Ηπείρου διαθέτουν πολύ καλή ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος και αποτελούν ιδιαίτερα ευνοημένες περιοχές μόνιμης κατοικίας ως προς αυτό το κριτήριο.

Σε τοπικό επίπεδο, η μεθοδολογία εφαρμόστηκε στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες του δήμου Κατερίνης. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν ότι στο σύνολο σχεδόν των κριτηρίων υπάρχει εμφανής διάκριση μεταξύ των ορεινών, ημιορεινών και αγροτικών περιοχών και των αστικών, πεδινών και παράκτιων περιοχών του δήμου.

Οι κοινότητες που ανήκουν στην τελευταία ομάδα διαθέτουν ως περιοχές μόνιμης κατοικίας ευνοϊκότερα χαρακτηριστικά στο κριτήριο του πολιτιστικού περιβάλλοντος, διαθέτουν περισσότερες υποδομές και παρέχουν υψηλότερα επίπεδα παροχής υπηρεσιών, ενώ παράλληλα εμφανίζουν πολύ καλής ποιότητας κατοικίες. Στα υψηλά επίπεδα ΠΖ που παρέχουν στους κατοίκους τους οι περιοχές αυτές, όσον αφορά τα συγκεκριμένα κριτήρια, φαίνεται να παίζει καθοριστικό ρόλο η γειτνίασή τους με το αστικό κέντρο της Κατερίνης. Οι κοινότητες αυτές ωστόσο, λόγω της ανεργίας και των ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένων περιοχών, αποτελούν λιγότερο ελκυστικές περιοχές μόνιμης κατοικίας ως προς το κοινωνικοοικονομικό κριτήριο. Η ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος αποτελεί άλλο ένα κριτήριο της ΠΖ στο οποίο φαίνεται ότι υστερούν οι συγκεκριμένες κοινότητες. Αντίθετα, οι ορεινές, ημιορεινές και αγροτικές κοινότητες διαθέτουν υψηλή ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος, στο οποίο συμβάλλουν ιδιαίτερα οι μεγάλες δασικές εκτάσεις του ορεινού όγκου των Πιερίων. Παράλληλα με την περιορισμένη, έως μηδενική, ατμοσφαιρική ρύπανση

και ηχορύπανση, οι κοινότητες αυτές εξασφαλίζουν στους κατοίκους τους καλύτερη ΠΖ ως προς το κριτήριο του φυσικού περιβάλλοντος.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η ΠΖ μπορεί να αποτιμηθεί με βάση μια "αντικειμενική" ή μια "υποκειμενική" οπτική. Οι μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν στη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, συμβάλλουν στην ΑΠΖ με τον πρώτο τρόπο. Ωστόσο, η αντίληψη των κατοίκων μιας περιοχής για τους παράγοντες που συμβάλλουν ΑΠΖ, η οποία αποτελεί και τη βάση για την υποκειμενική αξιολόγηση της ΠΖ, μπορεί να διαφέρει από τις μετρήσεις των αντικειμενικών δεικτών.

Μεταξύ των δυο αυτών οπτικών υπάρχει μια σαφής σχέση επιρροής. Παρ' όλα αυτά, όπως η μια οπτική επηρεάζει την άλλη, κάθε μια από αυτές είναι δυνατόν να επηρεάζεται και από μια σειρά εξωτερικών παραγόντων που αφορούν την αναπτυξιακή και πολιτιστική ιστορία του τόπου, καθώς και το σύγχρονο περιβάλλον. Τέτοιες εξωτερικές επιδράσεις μπορεί να περιλαμβάνουν τη γενετική, το κοινωνικό επίπεδο, την ηλικία και την ωριμότητα, την απασχόληση, τις επιρροές από το περιβάλλον και τα σημεία αναφοράς, καθώς και άλλους κοινωνικούς, οικονομικούς και πολιτισμικούς παράγοντες. Καθώς τα στοιχεία που καθορίζουν την ΠΖ είναι ανοικτά στην εξωτερική επιρροή, η αξιολόγηση των εξωτερικών παραγόντων είναι απαραίτητη για κάθε σύστημα που εξετάζει ή αποτιμά την ΠΖ. (Felce και Perry, 1996, σελ. 69).

Με την έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες του δήμου Κατερίνης, επιχειρήθηκε να καταγραφεί η άποψη των κατοίκων για την ΠΖ που τους παρέχει η περιοχή κατοικίας τους, αλλά και οι διαφοροποιήσεις που εντοπίζονται μεταξύ των απόψεών τους ανάλογα με συγκεκριμένα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά που εμφανίζουν. Παράλληλα, τα αποτελέσματα της έρευνας έδωσαν τη δυνατότητα να διαπιστωθεί αν και κατά πόσο διαφοροποιούνται από τα αποτελέσματα της μεθοδολογίας.

Σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν, οι κάτοικοι των κοινοτήτων με έντονο αγροτικό χαρακτήρα, που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης, είναι περισσότερο ικανοποιημένοι από την ΠΖ που τους παρέχει η περιοχή μόνιμης κατοικίας τους, σε σχέση με τις υπόλοιπες κοινότητες. Η καθαρή ατμόσφαιρα, η ησυχία, οι ελεύθεροι χώροι και οι χώροι πρασίνου των περιοχών αυτών, σε συνδυασμό με την άμεση πρόσβαση στις υπηρεσίες και τις υποδομές που συγκεντρώνει το αστικό κέντρο της Κατερίνης, ικανοποιεί σε μεγάλο βαθμό τους κατοίκους αυτών των κοινοτήτων.

Συγκριτικά με όλες τις κοινότητες, οι λιγότερο ικανοποιημένοι από την ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας τους, εμφανίζονται οι κάτοικοι των παράκτιων κοινοτήτων. Οι περιοχές της παράκτιας ζώνης του δήμου, εμφανίζουν αρκετά μειονεκτήματα λόγω της έντονης τουριστικής δραστηριότητας κατά τη θερινή περίοδο. Η ηχορύπανση, το κυκλοφοριακό πρόβλημα και οι ιδιαίτερα πυκνοδομημένοι οικισμοί αποτελούν κάποια από τα αρνητικά χαρακτηριστικά των περιοχών αυτών. Επιπλέον, οι παράκτιες κοινότητες συγκεντρώνουν μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού του δήμου και παρόλο που βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από την κοινότητα Κατερίνης, οι κάτοικοι θεωρούν ότι η εξυπηρέτησή τους από υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας δεν θα έπρεπε να πραγματοποιείται αποκλειστικά στην πόλη της Κατερίνης.

Όσον αφορά συγκεκριμένα κοινωνικά χαρακτηριστικά των κατοίκων, εντοπίζονται αρκετές διαφοροποιήσεις μεταξύ των απόψεών τους είτε ως προς τους παράγοντες που θεωρούν ότι συμβάλλουν στην ΠΖ, είτε ως προς την ΠΖ που θεωρούν ότι τους παρέχει η περιοχή κατοικίας τους. Από τις διαφοροποιήσεις αυτές εξαιρείται ο παράγοντας του φυσικού περιβάλλοντος, ο οποίος ταξινομείται στις περισσότερες των περιπτώσεων ως ο σημαντικότερος παράγοντας που συμβάλλει στην ΠΖ της περιοχής μόνιμης κατοικίας, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, οικογενειακής κατάστασης κ.λπ.

Εξετάζοντας τους υπόλοιπους κατά προτεραιότητα παράγοντες που δήλωσαν οι κάτοικοι των κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης ότι συμβάλλουν στην ΠΖ που παρέχουν οι περιοχές μόνιμης κατοικίας, εντοπίζονται αρκετές διαφοροποιήσεις τόσο μεταξύ των δημογραφικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών των κατοίκων όσο και μεταξύ των ομάδων των κοινοτήτων. Συγκεκριμένα, οι άντρες των αστικών κοινοτήτων φαίνεται να προτιμούν τους ελεύθερους χώρους ενώ στις υπόλοιπες ομάδες κοινοτήτων αξιολογούν ως σημαντικούς τους χώρους αναψυχής, την πρόσβαση σε υπηρεσίες και την ησυχία. Αντίθετα, οι γυναίκες στο σύνολο της περιοχής μελέτης δεν αξιολογούν ως σημαντικούς τους χώρους αναψυχής και φαίνεται να επικεντρώνονται σε παράγοντες που σχετίζονται με τις υποδομές και την παροχή υπηρεσιών, ενώ οι γυναίκες των ορεινών κοινοτήτων θεωρούν ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα και τις ευκαιρίες απασχόλησης.

Όσον αφορά τις απόψεις ανάλογα με την ηλικία, στους κατοίκους 18-29 ετών οι δυνατότητες αναψυχής αξιολογείται ως ένας από τους βασικότερους παράγοντες για την ΠΖ που παρέχει μια περιοχή κατοικίας. Η ίδια ηλικιακή ομάδα εμφανίζει ορισμένες διαφοροποιήσεις μεταξύ των κοινοτήτων, με τους νέους των αστικών περιοχών να επιλέγουν και την πρόσβαση στις υπηρεσίες αλλά και την αισθητική του χώρου ως σημαντικούς

παράγοντες, ενώ στις βόρειες αγροτικές και τις ορεινές κοινότητες οι νέοι δίνουν ιδιαίτερη έμφαση και στις ευκαιρίες απασχόλησης που μπορεί να παρέχει η περιοχή μόνιμης κατοικίας.

Η αμέσως επόμενη ηλικιακή ομάδα των 30-39 ετών, φαίνεται να αξιολογεί επίσης τις δυνατότητες αναψυχής ως βασικό παράγοντα της ΠΖ. Στις αστικές κοινότητες εξίσου σημαντικό παράγοντα θεωρούν και τις ευκαιρίες απασχόλησης, ενώ στις υπόλοιπες κοινότητες οι κάτοικοι αυτών των ηλικιών φαίνεται να εστιάζουν στις υποδομές και κυρίως στις υποδομές εκπαίδευσης.

Στις επιλογές των κατοίκων μεταξύ των ηλικιών 40-49 ετών, εντοπίζονται μεγαλύτερες διαφοροποιήσεις μεταξύ των ομάδων των κοινοτήτων. Συγκεκριμένα, οι κάτοικοι αυτής της ηλικιακής ομάδας, των παράκτιων, των αγροτικών κοινοτήτων που συνορεύουν με την κοινότητα Κατερίνης και των αγροτικών κοινοτήτων στο βόρειο τμήμα του δήμου, πιστεύουν ότι τα υψηλά επίπεδα παροχής υπηρεσιών συμβάλλουν ιδιαίτερα στην καλύτερη ΠΖ. Στις δυτικές αγροτικές κοινότητες και στις ορεινές κοινότητες, οι κάτοικοι αυτών των ηλικιών θεωρούν ως σημαντικό παράγοντα τις υποδομές και τα έργα που διαθέτει μια περιοχή, καθώς επίσης και τη διάθεση χώρων αναψυχής, ενώ οι κάτοικοι των αστικών κοινοτήτων δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση στους ελεύθερους χώρους.

Όσον αφορά τους κατοίκους της τελευταίας ηλικιακής ομάδας, άνω των 50 ετών, στις αστικές και παράκτιες κοινότητες, αλλά και στις κοινότητες που γειτνιάζουν με την Κατερίνη, διακρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας συμβολής στην ΠΖ, η ησυχία. Αντίθετα, οι κάτοικοι των υπολοίπων κοινοτήτων θεωρούν σημαντικότερους παράγοντες τις υποδομές και την παροχή υπηρεσιών.

Τέλος, όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση, οι άγαμοι κάτοικοι όλων σχεδόν των κοινοτήτων διακρίνουν τη σημασία των χώρων αναψυχής, ενώ οι παντρεμένοι κάτοικοι θεωρούν παράγοντες όπως τους ελεύθερους χώρους (αστικές κοινότητες), τις υποδομές εκπαίδευσης (παράκτιες και δυτικές αγροτικές κοινότητες,) και την ησυχία (κοινότητες που γειτνιάζουν με την Κατερίνη, ορεινές και βόρειες αγροτικές κοινότητες) σημαντικότερους από την αναψυχή.

Συμπερασματικά, φαίνεται ότι η πρόσληψη για την ΠΖ και η συγκριτική αξιολόγηση των επιμέρους παραμέτρων της είναι διαφορετική μεταξύ ατόμων με διαφορετικά δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά. Επιπλέον, η εστίαση των ερωτώμενων σε αυτό που "λείπει" από την περιοχή κατοικίας τους, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι σημαντικό παράγοντα στη διαμόρφωση της άποψής τους αποτελεί και ο τωρινός τόπος κατοικίας τους.

Οι διαφοροποιήσεις μεταξύ των αντιλήψεων των κατοίκων για την ΠΖ που τους παρέχει η περιοχή μόνιμης κατοικίας τους, αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο, το οποίο αναδεικνύει την σημασία της "υποκειμενικής" οπτικής της ΠΖ. Συνεπώς, οι μελλοντικές ερευνητικές προσπάθειες για την ΑΠΖ θα μπορούσαν να συνδυάσουν την μεθοδολογία που αναπτύχθηκε και τις τεχνολογίες που χρησιμοποιήθηκαν, με τα αποτελέσματα σχετικής έρευνας πεδίου, προκειμένου η χαρτογράφηση της ΠΖ να περιλαμβάνει και τις δυο οπτικές της.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Abdallah, S., Stoll, L. and Eiffe, F. (2013), *Third European Quality of Life Survey – Quality of Life in Europe: Subjective well-being,* Eurofound Survey, Luxembourg: Publications office of the European Union. www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2013/59/en/1/EF1359EN.pdf (28/9/2014).

Aber, J. and Fahey, T. (2004), *Quality of Life in Europe - Perceptions of living conditions in an enlarged Europe.* Luxembourg: Publications office of the European Union. www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2003/113/en/1/ef0311 3en.pdf. (28/9/2014).

Al-Sabhan, W., Mulligan, M. and Blackburn, C.A. (2003), "A real-time hydrological model for flood prediction using GIS and the WWW", *Computers, Environment and Urban Systems,* 27, pp.9-32.

Alexander, J.L. and Willems, E.P. (1981), "Quality of life: some measurement requirements", *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation* 62(6), pp.261-265.

Anderson, R., Dudols, H., Leončikas, T. and Sándor, E. (2012), *Third European Quality of Life Survey - Quality of life in Europe: Impacts of the crisis,* Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2012/64/en/1/EF1264EN.pdf (22/6/2014)

Anderson, R., Miculic, B. and Vermeylen, G. (2009), *Second European Quality of Life Survey-Overview*, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles /ef0902.htm (22/6/2014)

Annoni, P. and Weziak-Bialowolska, D. (2012), *Quality of Life at the sub-national level: an operational example for the EU,* Luxembourg: Publications Office of the European Union

Arctur, D. and Zeiler, M. (2004), *Designing Geodatabases: Case Studies in GIS Data Modeling*, Redlands: ESRI Press.

Artigas, F., Elefante, D. and Marti, A. (2009), "Geographic information sharing: A regional approach in northern New Jersey, USA", *Information Polity,* 14(1-2), pp.127-139.

Assimakopoulos, D. (1996), “Greece: the development of a GIS community”, pp. 147-161, in Masser, I., Campbell, H and Craglia, M. (ed.), *GIS Diffusion: the Adoption and Use of Geographical Information Systems in Local Government in Europe.* London: Taylor and Francis.

Bauer, K. (2009), “On the politics and the possibilities of participatory mapping and GIS: Using spatial technologies to study common property and land use change among pastoralists in Central Tibet”, *Cultural Geographies,* 16 (2), pp.229-252.

Bayram, N., Thorburn, D., Demirhan, H. and Bilgel, N. (2007), “Quality of life among Turkish immigrants in Sweden”, *Quality of Life Research,* 16(8), pp.1319-1333.

Bell, N.A., Schuurman, N.A. and Hayes, M.V. (2007), “Using GIS-based methods of multicriteria analysis to construct socio-economic deprivation indices”, *International Journal of Health Geographics*, 6(17).

Bernhardsen, T. (2002), *Geographic information systems: an introduction.* New York: John Wiley and Sons.

Belmonte, S., Nunez, V., Viramonte, J.G. and Franco, J. (2009), “Potential renewable energy resources of the Lerma Valley, Salta, Argentina for its strategic territorial planning”, *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 13, pp.1475-1484.

Böhringer, C. and Jochem, P. E. (2007), “Measuring the immeasurable—A survey of sustainability indices”, *Ecological Economics*, 63(1), pp. 1-8.

Boondao, R. (2012), “Project management in health GIS”, *International Journal of Geoinformatics,* 8 (3), pp.25-29.

Brown, C., Schebella, M.F. and Weber, D. (2014), “Using participatory GIS to measure physical activity and urban park benefits”, *Landscape and Urban Planning,* 121, pp.34-44.

Brown, M., Sharples, S., Harding, J., Parker, C.J., Bearman, N., Maguire, M., Forrest, D., Haklay, M. and Jackson, M. (2013), “Usability of Geographic Information: Current challenges and future directions”, *Applied Ergonomics,* 44, pp. 855-865.

Brown, S. (2003), “Spatial analysis of socioeconomic issues: Gender and GIS in Nepal”, *Mountain Research and Development*, 23(4), pp.338-344.

Bryn, A., Dourojeanni, P., Hemsing, L.Ø. and O'Donnell, S. (2013), “A high-resolution GIS null model of potential forest expansion following land use changes in Norway”, *Scandinavian Journal of Forest Research,* 28(1), pp. 81-98.

Bubbico, R.L. and Dijkstra, L. (2011), *Regional Focus - The European regional Human Development and human poverty indices,* European Union – Regional Policy Paper. http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/focus/2011_02_hdev_hpov_indices.pdf (29/6/2014)

Bugs, G., Cranell, C., Fonts, O., Huerta, J. and Painho, M. (2010), "An assessment of Public Participation GIS and Web 2.0 technologies in urban planning practice in Canela, Brazil", *Cities*, 27, pp.172-181.

Burrough, P. A. (1986), *Principles of Geographical Information Systems for Land Resources Assessment*, Oxford: Clarendon Press.

Campbell, A., Converse, P. and Rodgers, W. (1976), *The Quality of American Life: Perceptions, Evaluations and Satisfactions*, New York: Russell Sage Foundation.

Carver, S., Comber, A., McMorran, R. and Nutter, S. (2012), "A GIS model for mapping spatial patterns and distribution of wild land in Scotland", *Landscape and Urban Planning,* 104(3-4), pp. 395-409.

Ceccato, V. A. and Snickars, F. (2000), "Adapting GIS technology to the needs of local planning", *Environment and Planning B*, 27(6), pp. 923-938.

Chainey, S., Reid, S. and Stuart, N. (2005), "When is hotspot a hotspot? A procedure for creating statistically robust hotspot maps of crime" pp.22-36 in Kidner, D., Higgs, G. and White, S. (ed.), *Applications of Geographic Information Science,* New York: Taylor and Francis.

Chalkias, C., Faka, A and Kalogeropoulos, K (2013), "Assessment of the Direct Sun-Light on Rural Road Network through Solar Radiation Analysis Using GIS", *Open Journal of Applied Sciences*, 3(2), pp. 224-231.

Chalkias, C, Papadopoulos, A.G., Kalogeropoulos, K., Tamabalis, K., Psarra, G. and Sidossis, L. (2013a), "Geographical heterogeneity of the relationship between childhood obesity and socio-environmental status: Empirical evidence from Athens, Greece", *Applied Geography*, 37, pp.34-43.

Chen, F. and Du, D. (2004), "Application of the integration of spatial statistical analysis with GIS to the analysis of regional economy", Geo-spatial Information Science, 7(4), pp.262-267.

Chen, S.A.B, Tan, J.A.D., Ray, C.B., Claramunt, C.B. and Sun, Q.A.C. (2008), "An integrated GIS-based data model for multimodal urban public transportation analysis and management", Proceedings of SPIE - *The International Society for Optical Engineering, Geoinformatics 2008 and Joint Conference on GIS and Built Environment: The Built Environment and Its Dynamics,* Guangzhou, China; 28-29 June 2008, article number 71442w.

Chorley, R.J.E. (1987), *Handling geographic information: report to the secretary of state for the Environment of the Committee of Enquiry into the Handling of Geographic Information,* London: Her Majesty's Stationary Office (HMSO).

Chrisman, N.R. (2003), *Exploring Geographical Information Systems (2nd ed.),* Hoboken, NJ: John Wiley and Sons.

Cinterby, S., Snell, C. and Forrester, J. (2008), "Participatory GIS and its application in governance: the example of air quality and the implications for noise pollution", *Local Environment,* 13(4), pp.309-320.

City of Chesapeake (2006), *City of Chesapeake Neighborhood Quality of Life Study,* Chesapeake, Virginia.

http://www.cityofchesapeake.net/Assets/documents/departments/bureau_community_programs/neighborhood_coordination/quality+of+life/pdf/2006_QOL_Study_full.pdf (29/6/2014)

Codd, E. (1970), "A Relational Model for Large Shared Data Banks" *CACM*, 13(6), pp. 377-387.

Committee on Identifying Data Needs for Place-Based Decision Making., Committee on Geography., Division on Earth and Life Studies and National Research Council (2002), *Community and Quality of Life –Data Needs for Informed Decision Making,* Washington D.C: National Academy Press.

Costanza, R., Fisher, B., Ali, S., Beer, C., Bond, L., Boumans, R., Danigelis, N.L., Dickinson, J., Elliot, C., Farley, J., Gayer, D.E., Mc Donald Glenn, L., Hudspeth, T., Mahoney, D., Mc Cahill, L., McIntosh, B., Reed, B., Abu Turab Rizvi, S., Rizzo D.M., Simpatico, T. and Snapp, R (2007), "Quality of life: an approach integrating opportunities, human needs, and subjective well-being", *Ecological Economics*, 266, pp. 267-276.

Coulibaly, L., Labib, M.E. and Hazen, R. (2004), "A GIS-based multimedia watershed model: development and application", *Chemosphere*, 55, pp.1067-1080.

Cowen, D. J. (1988), "GIS versus CAD versus DBMS: what are the differences?", *Photogrammetric Engineering and Remote Sensing,* 54 (11), pp. 1551-1555.

Craglia, M., Annoni, A., Smith, R. S., and Smits, P. (2002), *Spatial Data Infrastructures: Country Reports - Final.* A report published by Geographic Information Network in Europe (GINIE).

http://www.ec-gis.org/ginie/doc/SDI_final_en.pdf (29/6/2014)

Craglia M., Leontidou, L. and Nuvolati, J. (2004), "Towards the development of quality of life indicators in the 'digital' city", *Environment and Planning B: Planning and Design*, 31, pp.51 – 64.

Croner, C.M. (2003), "Public Health, GIS and the Internet", *Annual Review of Public Health,* 24, pp.57-82.

Cummins, R.A. (2000), "Objective and Subjective Quality of Life: an Interactive Model", *Social Indicators Research*, 52(1), pp.55-72.

Curtin, K. M. (2007), "Network analysis in geographic information science: Review, assessment, and projections", *Cartography and Geographic Information Science*, 34(2), pp. 103-111.

Dalkey, N.C. and Rourke D.L. (1971), *Experimental Assessment of the DELPHI Procedures with group value judgements,* Report prepared for Advanced Research Projects Agency, RAND Santa Monica.

http://www.rand.org/content/dam/rand/ pubs/reports/2007/R612.pdf (21/6/2014)

DeMeritt, M. (2011), "Simplifying Citizen Reporting - Smartphone 311 app enhances government responsiveness", *ArcUser,* pp. 26-27.

http://www.esri.com/news/arcuser/0111/files/citysourced.pdf (29/6/2014)

Dent, B. (1999), *Cartography, Thematic Map Design* (5th ed). Boston, Massachusetts: McGraw Hill.

De Oliveira, D.P., Soibelman, L. and Garrett J.R. (2008), "GIS applications for spatial analysis of water distribution pipeline breakageand condition assessment data", Proceedings of Pipelines Congress 2008 - *Pipeline Asset Management: Maximizing Performance of Our Pipeline Infrastructure,* Atlanta, 22-28 July 2008, Volume 321.

Dewan, A. M., Nahar, K. and Kawamura, Y. (2014), "Illustrating Quality of Life (QOL)", pp. 239-256 in Dewan, A. and Corner, R. (ed.), *Dhaka Megacity: Geospatial Perspectives on Urbanisation, Environment and Health.* Springer: Netherlands.

Diener, E.D. and Suh, E. (1997), "Measuring Quality of Life: Economic, Social, and Subjective Indicators", *Social Indicators Research,* 40 (1-2), pp.189-216.

Dragićević, S. (2004), "The potential of Web-based GIS", *Journal of Geographical Systems,* 6(2), pp. 79-81.

Dueker, K. J. (1979), "Land resource information systems: a review of fifteen years experience", *Geo-Processing*, 1(2), pp. 105-128.

Dunn, C.E. (2007), "Participatory GIS – a people's GIS?", *Progress in Human Geography,* 31(5), pp.616-637.

Durrant, M. and Smith, C. (2013), "The OECD Better Life Initiative: How's life? And the measurement of well-being", paper prepared for the *IARIW Session – World Statistics Conference*, Hong Kong 26 August 2013.

Eck, J.E., Cameron, J.G., Leitner, M. and Wilson R.E. (2005), Mapping crime: understanding hotspots, US National Institute of Justice, special report.

http://discovery.ucl.ac.uk/11291/1/11291.pdf (29/6/2014)

Elangovan, E. (2006), *GIS: Fundamentals, Applications and implementations,* New Delhi: New India Publishing Agency.

Elmasri, R. and Navathe, S.B. (2011), *Fundamentals of Database Systems (6th ed.),* Boston: Addisson – Wesley.

Elwood, S. (2006), "Critical Issues in Participatory GIS: Deconstructions, Reconstructions and New Research Directions", *Transactions in GIS*, 10(5), pp.693-708.

Elwood, S. (2008), "Grassroots groups as stakeholders in spatial data infrastructures: challenges and opportunities for local data development and sharing", *International Journal of Geographical Information Science*, 22 (1-2), pp.71-90.

ESRI (1997), *Organizational Structure for Local Government GIS: A Survey (an ESRI White Paper),* Environmental Systems Research Institute Inc.

http://sigcursos.tripod.com/localgov.pdf (23/6/2014)

ESRI (2012), *Spatial Data Infrastructure – A Collaborative Network,* Redlands: ESRI Press. http://www.esri.com/library/brochures/pdfs/spatial-data-infrastructure.pdf (30/6/2014)

European Commission (2004), *Urban Audit – Methological Handbook,* Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

European Commission (2005), *Urban Audit – Perception Survey,* Flash Eurobarometer 156.

http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_156_en.pdf (30/6/2014)

European Commission (2007), *Survey on perceptions of quality of life in 75 European Cities*. http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/urban/survey062007_en.pdf (23/6/2014)

European Commission (2009), *Perception Survey on quality of life in European cities – Analytical report*, Flash Eurobarometer 277, The Gallup Organization.

http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_277_en.pdf (30/6/2014).

European Commission (2010), *Survey on perceptions of quality of life in 75 European Cities.*

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/urban/survey2009_en.pdf (23/6/2014)

European Commission (2010b), *Being Wise with Waste: the EU's approach to waste management,* Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

http://ec.europa.eu/environment/waste/pdf/WASTE%20BROCHURE.pdf (30/6/2014)

European Commission (2011), *Guidance document on reporting under the drinking water directive 98/83/EC.*

http://icm.eionet.europa.eu/schemas/dir199883ec/Guidance%20document_reporting_2version.pdf (30/6/2014)

European Commission (2013), *Quality of Life in cities – Perception survey in 79 cities,* Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

http://ec.europa.eu/regional__policy/sources/docgener/studies/pdf/urban/survey2013_en.pdf (30/6/2014)

European Environment Agency (EEA) (2009), *Ensuring the Quality of Life in Europe's cities and towns*, EEA Report 05/2009, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

http://www.eea.europa.eu/publications/quality-of-life-in-Europes-cities-and-towns (22/6/2014)

EEA (2010), *The European Environment – state and outlook 2010 – Air Pollution,* Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=%2BM0TdkxG7V8%3D&tabid=467&language=el-GR (30/6/2014)

EEA (2013), *Protected Areas in Europe – an overview,* EEA Report 05/2012. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

http://www.eea.europa.eu/publications/protected-areas-in-europe-2012 (30/6/2014)

European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofound) (2010), *Trends in quality of life in the EU: 2003-2009.*

http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2010/47/en/3/EF1047EN.pdf (23/6/2014)

Eurofound (2012), *Eurofound News,* Issue 2, February 2012.

http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2012/11/en/1/EF1211EN.pdf (30/6/2014)

Eurofound (2013), *Third European Quality of life Survey – Quality of Life in Europe: Questionnaire.*

http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles /ef12642.htm (26/6/2014)

European Statistical System Commitee (2011), *Sponsorship group on measuring progress, well-being and sustainable development - final report.*

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/pgp_ess/0_DOCS/estat/SpG_progress_wellbeing_report_after_ESSC_adoption_22Nov1.pdf (30/6/2014)

Eurostat (2007), *Urban Audit Reference Guide - Data 2003-04*, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-RA-07-016/EN/KS-RA-07-016-EN.PDF (1/7/2014)

Eurostat (2011), *Report of the task force – multidimensional measurement of quality of life*.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/pgp_ess/0_DOCS/estat/TF3_Final_report_Quality_of_Life.pdf (1/7/2014)

Eurostat (2011b), *Key Figures on Europe.* Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-EI-11-001/EN/KS-EI-11-001-EN.PDF (1/7/2014)

Eurostat (2012), *Measuring Material Deprivation in the EU – indicators for the whole population and child-specific indicators*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-RA-12-018/EN/KS-RA-12-018-EN.PDF (1/7/2014)

Eurostat (2013), *Trends in Crime and criminal justice 2010.*

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-13-018/EN/KS-SF-13-018-EN.PDF (1/7/2014*)*

Fahey, T., Nolan, B., and Whelan, C. (2003), *Monitoring quality of life in Europe,* European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofound), Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef02108. htm (9/7/2014).

Fahey, T., Maitre, B., Whelan, C., Anderson, R., Donaski, H., Ostrowska, A., Olagnero, M and Saraceno, C. (2004), *Quality of Life in Europe - First European Quality of Life Survey,* Eurofound, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2004/105/en /1/ef04105en.pdf (9/7/2014).

Felce, D. and Perry, J. (1996), "Assessment of Quality of Life" in Schalock, R.L. (ed), *Quality of Life. Volume 1 Conceptualization and Measurement*, Washington: American Association on Mental Retardation.

Felce, D. (1997), "Defining and Applying the Concept of Quality of Life", *Journal of Intellectual Disability Research,* 41(2), pp.126-135.

Feldmann, D. (2008), *The Urban Audit – Measuring the Quality of Life in European Cities,* Eurostat - Statistics in Focus.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-08-082/EN/KS-SF-08-082-EN.PDF (22/6/2014)

Ferentinou, M. and Chalkias, C. (2013) "Mapping Mass Movement Susceptibility across Greece with GIS, ANN and Statistical Methods", *Landslide Science and Practice*, pp. 321-327.

Frank, A.U. (1988), "Requirements for a database management system for a GIS", *Photogrammetric Engineering and Remote Sensing*, 54(11), pp.1557-1564.

Fu, P and Sun, J. (2010), *Web GIS: principles and applications,* Esri Press.

Gale, S.L., Magzamen, S.L., Radke, J.D. and Tager, I.B. (2011), "Crime, neighborhood deprivation and asthma: A GIS approach to define and assess neighborhoods", *Spatial and Spatio-temporal Epidemiology*, 2, pp.59-67.

Ganapati, S. (2010), "Public participation geographic information systems: a literature survey", pp. 449-466, in Reddick, C.G (ed.), *Comparative E-government*. New York: Springer.

Ganapati, S. (2011), "Uses of Public Participation Geographic Information Systems Applications in E-Government", *Public Administration Review,* 71(3), pp.425-434.

Gao, S., Mioc, D., Anton, F., Yi, X and Coleman, D.J. (2008), "Online GIS services for mapping and sharing disease information", *International Journal of Health Geographics,* 7(8).

Garcia, N., Gamez, M. and Alfaro, E. (2008), "ANN + GIS: an automated system for property valuation", *Neurocomputing*, 71, pp.733-742.

GINIE, (2002), *Spatial Data Infrastructures: Recommendations for Action – Draft Version*.

http://www.ec-gis.org/ginie/doc/PG_SDI_en.pdf (22/6/2014)

GINIE, (2003), *GI in the Wider Europe.*

http://www.ec-gis.org/document.cfm?id=477&db=document (22/6/2014)

Georgiadou, Y., Rodriguez-Pabon, O. and Lance, K.T. (2006), "Spatial Data infrastructure (SDI) and E-governance: A Quest for Appropriate Evaluation Approaches" *Journal of the Urban and Regional Information Systems Association,* 18(2), pp.43-55.

Gidlof-Gunnarsson, A. and Ohrstrom, E. (2007), "Noise and well-being in urban residential environments: The potential role of perceived availability to nearby green areas*", Landscape and urban planning*, 83, pp.115-126.

Gilfoyle, I. and Thorpe, P. (2004), *Geographic Information Management in Local Government,* Boca Raton: CRC Press.

Gioti, E., Riga, C., Kalogeropoulos, K and Chalkias, C. (2013), "a GIS-based flash flood runoff model using high resolution DEM and meteorological data", *EARSeL Symposium eProceedings,* 12, pp.33-43, 3- 6 June 2013, Matera, Italy.

Ghose, M.K., Dikshit, A.K. and Sharma, S.K. (2006), "A GIS based transportation model for solid waste disposal – a case study on Asansol municipality", *Waste Management*, 26, pp.1287-1293.

Glover, E.L., Wilke, R.J., Flinn, M. and Krishnan, S. (2012), "GIS: A decision making tool for pipeline asset management in Atlanta", Proceedings of the Pipelines 2012 Conference: *Innovations in Design, Construction, Operations, and Maintenance - Doing More with Less,* Miami 19-22 August 2012, pp.209-217.

Goodchild, M.F. (1992), "Geographical Information Science", *International Journal of Geographical Information Systems,* 2 (1), pp. 31-45.

Goodchild, M.F. (2000), "GIS and transportation: status and challenges", *GeoInformatica*, 4(2), pp.127-139.

Goodchild, M.F. (2007), "Citizens as sensors: The world of volunteered geography", *GeoJournal,* 69, pp. 211-221.

Goodchild M.F. (2008), "Geographic Information Science (GISCI)" in Kemp, K.K. (ed.), *Encyclopedia of Geographic Information Science,* pp. 189-191, Los Angeles: sage.

Goodchild, M.F. (2011), "Spatial thinking and the GIS user interface", *Procedia Social and Behavioral Sciences,* 21, pp. 3-9.

Gosselin, P., Lebel, G., Rivest, S. and Douville-Fradet, D, (2005), "The Integrated System for Public Health Monitoring of West Nile Virus (ISPHM-WNV): a real-time GIS for surveillance and decision-making", *International Journal of Health Geographics,* 4(21).

Grira, J.A., Bédard, Y.A. and Sboui, T.B. (2012), "A collaborative user-centered approach to fine-tune geospatial database design", Lecture Notes in Computer Science (including subseries Lecture Notes in Artificial Intelligence and Lecture Notes in Bioinformatics), Volume 7518 LNCS, Pages 272-283.

Gstrein, M., Mateeva, L., and Lodriga-Laβnig P. (2013), *3rd European Quality of life survey: Quality of society and public services,* Eurofound Survey. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

Guting, R.H. (1994), "An Introduction to Spatial Database Systems", *The VLDB Journal* 3(4), pp. 357-399.

Haas, B. K. (1999), "A Multidisciplinary Concept Analysis of Quality of Life", *Western Journal of Nursing Research*, 21(6), pp.728-742.

Hagerty, M. R., Cummins, R. A., Ferriss, A. L., Land, K., Michalos, A.C., Peterson, M., Sharpe, A., Sirgy, M J. and Vogel, J. (2001), "Quality of Life Indexes for National Policy: Review and Agenda for Research", *Social Indicators Research,* 55 (1), pp1-96.

Harries, K. (2006), "Property Crimes and Violence in United States: An analysis of the influence of Population density", *International Journal of Criminal Justice Sciences*", 1(2), pp.24-34.

Harris, R. and Frost, M. (2005), "Using GIS for sub-ward measures of urban deprivation in Brent, England" in Kidner, D., Higgs, G. and White, S. (ed.), *Applications of Geographic Information Science,* pp.227-238, New York: Taylor and Francis.

Harder, C. (1998), *Serving Maps on the Internet. Geographic Information on the world wide web*, ESRI: Redlands California.

Harper, H. and Power, M. (1998), "Development of the World Health Organization WHOQOL-BREF Quality of life Assessment", *Psychological Medicine*, 28, pp. 551-558.

Harvey, F. and Tulloch, D. (2006), "Local-government data sharing: Evaluating the foundations of spatial data infrastructures", *International Journal of Geographical Information Science,* 20, pp. 743-768.

Hauser, D., Glen, A. and Walker, M. (2005), “Denver Maps: Denver's Architecture for Delivering Accessible Internet GIS Services”, 25th Annual ESRI International User Conference, San Diego, California, 25-29/7 2005.

Hayles, K. (2006), “The use of GIS and cluster analysis to enhance property valuation modelling in rural Victoria”, *Journal of Spatial Science,* 51(2), pp.19-31.

Henke, J.M. and Petropoulos, G. (2013), “A GIS-based exploration of the relationships between human health, social deprivation and ecosystem services: the case of Wales, UK”, *Applied Geography*, 45, pp.77-88.

Herborn, P. J. (1999),”The Diffusion of Geographic Information Systems and the Environment of the Organization”, Sixth international conference on Computers in *Urban Planning and Urban Management* (CUPUM ’99) Venice, Italy, 6-10 September 1999.

Hyde, M., Wiggins, R.D., Higgs, P. and Blane D.B. (2003), “A measure of quality of life in early old age: The theory, development and properties of a needs satisfaction model (CASP-19)”, *Aging & Mental Health,* 7 (3), pp. 186-194.

Jakoby, S., Smith, J., Ting, L. and Williamson, I. (2002), “Developing a common spatial data infrastructure between State and Local Government – an Australian case study”, *International Journal of Geographical Information Science*, 16(4), pp.305-322.

Jakubiec, J.A. and Reinhart, C.F. (2013), “A method for predicting city-wide electricity gains from photovoltaic panels based on LiDAR and GIS data combined with hourly Daysim simulations”, *Solar Energy*, 93, pp.127-143.

Jenks, G. F. (1977), “Optimal data classification for choropleth maps”, *Occasional paper,* 2. University of Kansas, Department of Geography.

Joseph, M., Wang, F and Wang, L. (2014), “GIS-based assessment of urban environmental quality in Port-au-Prince, Haiti”, *Habitat International*, 41, pp.33-40.

Kaijuka, E. (2007), “GIS and rural electricity planning in Uganda”, *Journal of cleaner production,* 15, pp. 203-217.

Kalogeropoulos, K. and Chalkias, C. (2013), “Modelling the impacts of climate change on surface runoff in small Mediterranean catchments: Empirical evidence from Greece”, *Water and Environment Journal,* 27(4), pp.505-513.

Kamp, U., Growley, B.J., Khattak, A. and Owen, L.A. (2008), "GIS-based landslide susceptibility mapping for the 2005 Kashmir earthquake region", *Geomorphology*, 101, pp. 631-642.

Kaylor, C. H. (2005), "The next wave of e-government: The challenges of data architecture", *Bulletin of the American Society for Information Science and Technology,* 31(2), pp.18–22.

Keith, K.D. (2001), "International Quality of Life: Current Conceptual, Measurement and Implementation Issues", pp.49-73 in Glidden, M.L. (ed.) *International Review of Research in Mental Retardation 24*, San Diego: Academic Press.

Kelly, M., Ferranto, S., Lei, S., Ueda, K-I. and Huntsinger, L. (2012), "Expanding the table: the web as a tool for participatory adaptive management in California forests", *Journal of Environmental management*, 109, pp.1-11.

Kephalopoulos, S., Paviotti, M. and Anfonsso-Ledee, F. (2012), *Common Noise Assessment Methods in Europe*, Joint research Centre (JRC) Reference Report.

Keul, A.G. (2011), "Investigating Quality of Urban Life", *Social Indicators Research Series,* 45, pp 273-293.

Ki, J. and Hur, K. (2011), "Web-GIS based green landscape and urban planning system development", International Conference on Computational Science and Its Applications (ICCSA), Santander, Spain, 20-23 June 2011, 6783, pp. 31-38.

Kim, J.W., Kim, C.S., Gautam, A. and Lee, Y. (2004), "Location-based tour guide system using mobile GIS and Web crawling", 4th International Workshop on Web and Wireless Geographical Information Systems (W2GIS), Goyang, South Korea 26-27/11 2004, 3428, pp. 51-63.

Klugman, J., Rodriguez, F. and Choi, H-J. (2011), *The HDI 2010: New Controversies, old critiques,* UNDP Research Paper.

Kohsaka, H. (2001), "Applications of GIS to urban planning and management: Problems facing Japanese local governments", *GeoJournal,* 52, pp.271-280.

Kong, F. and Nakagoshi, N. (2006), "Spatial-temporal gradient analysis of urban green spaces in Jinan, China", *Landscape and Urban Planning*, 78, pp.147-164.

Korte, B.G. (2001), *The GIS Book: How to implement, manage and assess the value of Geographic Information Systems (5th ed.),* New York: OnWord Press.

Kraak, M.J. (2004), "The role of the map in a Web-GIS environment", *Journal of Geographical Systems*, 6, pp. 83-93.

Kyem, P.A.K. (2004), "Of Intractable Conflicts and participatory GIS Applications: The search for consensus Amidst Competing Claims and Institutional Demands", *Annals of the Association of American Geographers,* 94, pp.37-57.

Land, C.K., Lamb, V.L., Meadows S.O. and Taylor, A. (2007), "Measuring Trends in Child Well-Being: An Evidence-Based Approach", *Social Indicators Research,* 80, pp. 105-132.

Lanter, D. and Essenger, R. (1991), "User-Centered Graphical User Interface Design for GIS", Technical Report 91-6, National Center for Geographic Information and Analysis: Santa Barbara, CA.

Lee, T., Quinn, M.S. and Duke, D. (2006), "Citizen, science, highways, and wildlife: using a web-based GIS to engage citizens in collecting wildlife information", *Ecology and Society*, 11(1), pp. 11-23.

Leoncikas, T., Ahrendt, D., Dubois, H., Foti, K., Jungblut, J-M. and Sandor, E. (2013), *Quality of life in enlargement countries, Third European Quality of life Survey – Introduction,* Eurofound survey.

Li G. and Weng, Q. (2007), "Measuring the quality of life in city of Indianapolis by integration of remote sensing and census data", *International Journal of Remote Sensing*, 28, pp.249-267.

Lochner, L. (2010), *Education Policy and Crime,* National Bureau of Economic Research (NBER) Working Paper Series, Working Paper 1589.

Longley, P.A., Goodchild, M.F., Maguire, D.J. and Rhind, D.W. (2005), *Geographic Information Systems and Science* (2nd ed.), Chichester: John Wiley and sons.

MacKerron, G. and Mourato, S. (2009), "Life Satisfaction and Air Quality in London", *Ecological Economics,* 68, pp.1441-1453.

Maguire, M. C. (1998), "User-Centred Requirements Handbook", EC Telematics Applications Programme, Project TE 2010 RESPECT (Requirements Engineering and Specialisation Telematics), WP4 Deliverable D4.2, Version 3.3, May 1998.

Maguire, M. (2001), "Methods to support human-centered design", *International Journal of Human- Computer Studies*, 55, pp.587-634.

Maguire, M. (2005), "The emergence of geoportals and their role in spatial data infrastructures", *Computers, Environment and Urban Systems,* 29, pp.3-14.

Malczewski, J. (1999), *GIS and Multicriteria Decision Analysis.* New York: John Wiley and sons.

Mapping Sciences Committee (1993), *Towards a coordinated spatial data infrastructure for the nation.* Washington, DC: National Academy Press.

Martínez J. (2009), "The use of GIS and indicators to monitor intra-urban inequalities - A case study in Rosario, Argentina", *Habitat International*, 33, pp.387-396.

Masser, I. and Campbell, H. (1992), "GIS in local government: some findings from Great Britain", *International Journal of Geographical Information Systems,* 6(6), pp. 529-546.

Masser, I. (1998), *Governments and Geographic Information*, London: Taylor and Francis.

McCall, M.K.(2003), "Seeking good governance in participatory-GIS: a review of processes and governance dimensions in applying GIS to participatory spatial planning", *Habitat International*, 27, pp.549-573.

McLeod, N. (2008), "GIS opening up local government", *GEO: connexion*, 7(7), pp.19-21.

Mitchell, A. (1997), *Zeroing In: Geographic Information Systems at work in the community,* Redlands: ESRI.

Morgan, F. and LaFary, E. W. (2009), "GIS, Ecosystems and Urban Planning in Auckland, New Zealand: Technology, Processes and People", pp. 57-78 in Gatrell, J.D. and Jensen, R. (ed.), *Planning and Socioeconomic Applications.* Netherlands: Springer.

Nebert, D.D. (ed.), (2004), *Developing Data Infrastructures-The SDI Cookbook – (version 2.0),* Global Spatial Data Infrastructure Association.

http://www.gsdi.org/docs2004/Cookbook/cookbookV2.0.pdf (2/7/2014)

Newman, G., Zimmerman, D., Crall, A., Laituri, M., Graham, J. and Stapel, L. (2010), "User-friendly web mapping: Lessons from a citizen science website", *International Journal of Geographical Information Science,* 24(12), pp. 1851-1869.

Noll, H. H. (2002), "Towards a European system of social indicators: Theoretical framework and system architecture", *Social Indicators Research*, 58(1-3), pp.47-87.

Notebaert, B. and Piegay, H. (2013), "Multi-scale factors controlling the pattern of floodplain width at a network scale: the case of the Rhone basin, France", *Geomorphology,* 200, pp.155-171.

Nyerges, T., Couclelis, H. and McMaster, R. (2011), *The SAGE Handbook of GIS and Society,* London: SAGE.

OECD (2011a), *Compendium of OECD well-being indicators.*

http://www.oecd.org/std/47917288.pdf (23/6/2014)

OECD (2011b), *The OECD Better Life Initiative.*

http://www.oecd.org/std/48387381.pdf (2/7/2014)

OECD (2013), *How's Life? 2013 - Measuring well-being,* OECD Publishing.

http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/how-s-life-2013_9789264201392-en#page1 (2/7/2014)

OECD (2013b), *Framework for statistics on the distribution of household income, consumption and wealth.*

http://www.oecd.org/statistics/302013041e.pdf (2/7/2014).

OECD (2013c), *Measuring well-being and progress.*

http://www.oecd.org/std/Measuring%20WellBeing%20and%20Progress%20Brochure.pdf (2/7/2014)

OECD (2013d), *PISA 2012 results in focus – what 15-year-olds know and what they can do with what they know.*

http://www.oecd.org/pisa/keyfindings/pisa-2012-results-overview.pdf (2/7/2014).

O' Looney, J. (2000), *Beyond Maps - GIS and Decision Making in Local Government,* Redlands: ESRI Press.

Oracle (2012), *MySQL Workbench: Database design-development-administration-migration.*

http://www.mysql.com/why-mysql/white-papers/mysql-workbench-database-design-development-administration/ (2/7/2014)

Oracle (2014a), *MySQL Workbench – user manual.*

http://docs.oracle.com/cd/E17952_01/workbench-en/workbench-en.pdf (2/7/2014)

Oracle (2014b), *MySQL 5.5 Reference Manual including mySQL Cluster NDB 7.2 Reference Guide*.

http://docs.oracle.com/cd/E17952_01/refman-5.5-en/refman-5.5-en.pdf (2/7/2014)

Pacione, M. (2003), "Urban Environmental Quality and Human Well-Being – A Social Geographical Perpective", *Landscape and Urban Planning,* 65, pp. 19-30.

Paramonov, V., Fedorov, R., Ruzhnikov, G. and Shumilov, A. (2013), "Web-Based Analytical Information System for Spatial Data Processing", 19th International Conference on Information and Software Technologies (ICIST), *Communications in Computer and Information Science*, Kaunas, Lithuania 10-11 October 2013, 403, pp. 93-101.

Patterson, M. W. and Hoalst-Pullen, N. (2009), "Local government use of GIS in comprehensive planning", *Planning and Socioeconomic Applications,* 1, pp. 205-220.

Pearce, N.J.M., Sanson-Fisher, R. and Campbell, H.S. (2008), "Measuring quality of life in cancer survivors: A methodological review of existing scales", *Psycho-Oncology,* 17 (7), pp. 629-640.

Peng, Z-R. (2001), "Internet GIS for Public Participation", *Environment and Planning B,* 28, pp.889-905.

Peng, Z-R. and Tsou, M. H. (2003), *Internet GIS: distributed geographic information services for the internet and wireless networks*. New Jersey: John Wiley & Sons.

Pin, P. and Chen, S. (1976), "The Entity-Relationship Model: Toward a Unified View of Data", *ACM on Database Systems*, 1(1), pp. 9-36.

Pira International Ltd., University of East Anglia and KnowledgeView Ltd. (2000), *Commercial exploitation of Europe's public sector information,* Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/econtent/docs/2000_1558_en.pdf (2/7/2014)

Porter J.R. and Howell F.M. (2012), *Geographical Sociology: Theoretical Foundations and Methodological Applications in the Sociology of Location,* New York: Springer.

Putz, S. (1994), "Interactive information services using World-Wide Web hypertext", *Computer Networks and ISDN Systems*, 27(2), pp. 273-280.

Radermacher, W. (2010), *Measuring Prosperity and Quality of Life,* Keynote speech of the Director General of Eurostat at the Austrian Federal Ministry of Finance, Vienna May 2010.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/gdp_and_beyond/documents/wr_speach.pdf (6/7/2014)

Rahman, T., Mittelhammer, R.C. and Wandschneider, P.R. (2011), "Measuring quality of life across countries: A multiple indicators and multiple causes approach", *The Journal of Socio-Economics*, 40, pp.43-52.

Ramani, K.V., Mavalankar, D., Patel, and Mehandiratta, S. (2007), "A GIS approach to plan and deliver healthcare services to urban poor", *International Journal Pharmaceutical and Healthcare Market*, 1(2), pp.159–73.

Rattray, N. (2006), "A user-centered model for community-based Web-GIS", *URISA Journal*, 18(2), pp. 25-34.

Rauschert, I., Agrawal, P., Sharma, R., Fuhrmann, S., Brewer, I. and MacEachren, A. (2002), "Designing a human-centered, multimodal GIS interface to support emergency management", Proceedings of the 10th ACM international symposium on *Advances in geographic information systems*, 08-09 November, 2002, McLean, Virginia, USA.

Robinson, J.P. and Martin, S. (2005), "Time use as a social indicator", pp. 159-179 in Land, K.C. et al (ed.), *Handbook of Social Indicators and Quality of Life Research*. London: Springer.

Rose, R., Munro, N. and Wallace, C. (2009), *Second European Quality of Life Survey – Quality of Life in Europe 2003-2007,* Eurofound, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

http://www.eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eqls/2007/ (2/7/2014)

Rhind, D. (1991), "Operational aspects of GIS in the development and management of land and property", *Bulletin - Societe Francaise de Photogrammetrie et de Teledetection,* 121, pp.39-44.

Rigaux, F., Scholl, M. and Voisard, A. (2002), *Spatial Databases with application to GIS*, San Francisco: Morgan Kaufmann Publishers.

Roth, R.E., Ross, K.S., Finch, B.G., Luo, W. and MacEachren, A. (2010), "A user-centered approach for designing and developing spatiotemporal crime analysis tools", Procceedings of 6th International Conference *GIScience*, 14-17 September 2010, Zurich, Switzerland.

Ru, X.W., Zhu, W.H., Wu, H.Z and Sun, L.W. (2013), "Municipal Infrastructure Projects Management and Decision-Making Support System Based on GIS", *Advanced Materials Research,* 726-731, pp. 4596-4599.

Saaty T.L.(1980), *The Analytical Hierarchy Process*. New York:McGraw-Hill.

Sandstrom, U., Angelstam, P. and Khakee, A. (2006), "Urban comprehensive planning-identifying barriers for the maintenance of functional habitat networks", *Landscape and Urban Planning,* 75, pp. 43-57.

Schalock, R.L. (2000), "Three Decades of Quality of Life", *Focus on Autism & Other Developmental Disabilities*, 15(2), pp.116-127.

Schmitt, R.B. and Noll, H. (2000), *Conceptual Framework and structure of a European system of social indicators,* EU Reporting Paper No9, Mannheim: Centre for survey research and methodology (ZUMA) – Social Indicators Department.

Schmitt, R.B. (2001), *Dimensions, Indicators and Time Series in a European System of Social Indicators by example,* EU Reporting Paper No16, Mannheim: Centre for survey research and methodology (ZUMA) – Social Indicators Department.

Sharholy, M., Ahmand, K., Mahmood, J. and Trivedi, R.C. (2008), "Municipal Solid Waste Management in Indian cities – A review", *Waste Management*, 28, pp.459-467.

Sieber, R. (2006), "Public participation geographic information systems: A literature review and framework', *Annals of the Association of American Geographers*, 96(3), pp. 491-507.

Simons, R. and Salling, M. (1995), "Using GIS to make parcel-based real estate decisions for local government: a financial and environmental analysis of residential lot redevelopment in a Cleveland neighborhood", *URISA Journal,* 7(1), pp.7-19.

Skevington, S.M., Lotfy, M and O' Conell K.A. (2004), "The World Health Organization's WHOQOL-BREF quality of life assessment: Psychometric properties and results of the international field trial: A Report from the WHOQOL Group", *Quality of Life Research*, 13, pp. 299-310.

Somers, R. (1994), "GIS organization and staffing" in Urban and Regional Information Systems Association (URISA) 1994 Annual Conference Proceedings, pp. 41-52.

Somers, R. (2001), *Quick Guide to GIS Implementation and Management,* Park Ridge, Illinois: Urban and Regional Information Systems Association (URISA).

Solanski, J. and Seethra, U. (2012), "Geographical Information System for power utilities", *Global Journal of Computer Science and Technology*, 12(10), pp. 53-56.

Steinmann, R., Krek, A. and Blaschke, T. (2004), "Analysis of online public participatory GIS applications with respect to the differences between the US and Europe", 24th Urban Data Management Symposium (UDMS 2004), October 27-29 October, Chioggia, Venice.

Stenneth, L., Wolfson, O., Yu, P.S. and Xu, B. (2011), "Transportation mode detection using mobile phones and GIS information", Proceedings of the 19th ACM *SIGSPATIAL International Conference on Advances in Geographic Information Systems,* Chicago 1-4 November 2011, pp. 54-63.

Stephens, R.K. and Plew R.R. (2000), *Database Design*, Indianapolis: SAMS Publishing.

Stevens, D., Dragisevic, S., Rothley, K (2007), "iCity: A GIS-CA modeling tool for urban planning and decision making", *Environmental Modeling & Software*, 22, pp.761-773.

Stiglitz, J.E., Sen, A. and Fitoussi J, P. (2009), *Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress*.

http://www.stiglitz-sen-fitoussi.fr/documents/rapport_anglais.pdf (22/6/2014)

Sugumaran, R., Meyer, J.C. and Davis, J. (2004), "A Web-based environmental decision support system (WEDSS) for environmental planning and watershed management", *Journal of Geographical Systems*, 6, pp.307-322.

Suh, E., Tsang, T., Vizard, P., Zaidi, A. and Burchardt, T. (2013), *Third European Quality of Life Survey - Quality of life in Europe: Social inequalities***,** Luxembourg: Publications office of the European Union.

http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1362.htm (6/7/2014)

Tang, J., Chen F. and Schwartz, S.S. (2012), "Assessing spatiotemporal variations of greenness in the Baltimore-Washington corridor area", *Landscape and urban planning*, 105, pp.296-306.

Tang, K.X. and Waters, N.M. (2005), "The internet, GIS and public participation in transportation planning", *Progress in Planning*, 64, pp.7-62.

The AGI (1999), *Response to EC Green Paper.*

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/econtent/docs/gp_comments/agi.pdf (21/6/2014).

The City of Palmdale GIS section (2008), *City of Palmdale Interactive MapGuide Site manual.*

http://gis.cityofpalmdale.org/MG_Apptraining.pdf (29/6/2014).

The Open Government Partnership (2011), *National Action Plan for the United States of America.*

http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/us_national_action_plan_final_2.pdf (24/6/2014)

Theillen-Willige, B., Savvaidis, P., Tziavos, I.N. and Papadopoulou, I. (2012), "Remote Sensing and Geographic Information Systems (GIS) Contribution to the inventory of infrastructure susceptible to earthquake and flooding hazards in north-eastern Greece", *Geosciences*, 2, pp.203-220.

Thompson, S.K. (2012), *Sampling* (3rd ed.), New Jersey: John Wiley and Sons.

Tomlinson, R. F. (1968), "A geographic information system for regional planning", pp. 200-210 in Stewart, G.A. (ed.), *Land Evaluation*. Melbourne: Macmillan.

Tomlinson, R. F. (2007), *Thinking About GIS: Geographic Information System Planning for Managers,* Redlands: ESRI Press.

United Nations Development Programme (1990), *Human Development Report – Concept and Measurement of Human Development,* New York: UNDP.

http://hdr.undp.org/sites/default/files/reports/219/hdr_1990_en_complete_nostats.pdf (6/7/2014)

United Nations Development Programme (2010), *Human Development Report 2010 - The real wealth of nations: Pathways to human development,* New York: UNDP.

http://hdr.undp.org/sites/default/files/reports/270/hdr_2010_en_complete_reprint.pdf (6/7/2014)

United Nations Development Programme (2013), *Human Development Report 2013 - The Rise of the South: Human Progress in a Diverse World,* New York: UNDP.

http://hdr.undp.org/sites /default/files/reports/14/hdr2013_en_complete.pdf (6/7/2014)

UN-Habitat (2001), *The State of the World's Cities,* Nairombi: UN-Habitat.

http://mirror.unhabitat.org/pmss /listItemDetails.aspx?publicationID=1487 (6/7/2014)

UN-Habitat (2002), *Global Urban Indicators Database* (2nd version), United Nations Publication.

http://www.cityindicators.org/Deliverables/Global%20Urban%20Indicators%20Databa_12-4-2007-1028705.pdf (6/7/2014)

UN-Habitat (2013), *The State of the World's Cities 2012/2013: Prosperity of cities.* New York: Routledge.

http://sustainabledevelopment.un.org/content/ documents/745habitat.pdf (6/7/2014).

van der Maesen L.J.G. and Walker A. C. (2005), " Indicators of Social Quality: Outcomes of the European Scientific Network", *European Journal of Social Quality*, 5, pp. 8-24.

van Kamp, I., Leidelmeijer, K., Marsman, G and de Hollander, A. (2003), "Urban Environmental Quality and human well-being - Towards a conceptual framework and demarcation of concepts: a literature study", *Landscape and Urban Planning,* 65, pp. 5-18.

Wallner, R. (2012), "GIS measures of residential property views", *Journal of Real Estate Literature,* 20(2), pp.225-244.

Walsby, J.S. (2007), "Geohazard information to meet the needs of the British public and government policy", *Quaternary International*, 171-172, pp. 179-185.

Wang, B.Z and Chen, Z. (2013), "A GIS-based multi-source and multi-box modeling approach (GMSMB) for air pollution assessment - A North American case study", *Journal of Environmental Science and Health - Part A Toxic/Hazardous Substances and Environmental Engineering,* 48(1), pp.14-25.

Wang, D.M., Li, D. and Ding, L. (2013), "Research on network characteristics for urban water supply pipe network based on GIS", 4th International Conference on *Information Technology for Manufacturing Systems,* Applied Mechanics and Materials, Auckland, 28-29 August 2013, Volume 421, pp.830-833.

Watson, D., Pichler, F. and Wallace, C. (2010), *Second European Quality of Life Survey – Quality of life in Europe: Subjective well-being in Europe,* Eurofound Survey, Luxembourg: Publications office of the European Union.

http://www.eurofound.europa.eu /publications/htmlfiles/ef09108.htm (6/7/2014).

World Health Organization (WHO) (1995), *Field Trial WHOQQL-100: The 100 Questions with response scales.*

http://www.who.int/mental_health/ who_qol_field_trial_1995.pdf (24/6/2013)

WHO (1996*), WHOQQL-BREF: Introduction, administration, scoring and generic version of the assessment.*

http://www.who.int/mental_health/media /en/76.pdf (24/6/2013)

WHO (1997), *WHOQQL: Measuring Quality of Life.*

http://www.who.int/mental_ health/media/68.pdf (21/6/2014).

WHO (1998), *WHOQQL: User Manual.*

http://www.who.int/mental_health/ evidence/who_qol_user_manual_98.pdf (24/6/2014).

WHO (2005), *Air Quality Guidelines for particulate matter, ozone, nitrogen dioxide and sulfur dioxide – summary of risk assessment, Global Update 2005*, Geneva: WHO Press.

http://whqlibdoc.who.int/hq/2006/WHO_SDE_PHE_OEH_06.02_eng.pdf (6/7/2014).

Wilkinson, D. and Birmingham, P. (2003), *Using Research Instruments: A Guide for Researchers,* London: Psychology Press.

Williams I.D. and Bird A. (2003), "Public perceptions of air quality and quality of life in urban and suburban areas of London", *Journal of Environmental Monitoring*, 5, pp.253-259.

Worboys, M.F. (1995), *GIS: A Computing Perspective*, London: Taylor & Francis.

Wubneh, M. and Shen, G. (2004), "The impact of manufactured housing on adjacent residential property values: A GIS approach based on the three North Carolina counties", *Review of Urban and Regional Development Studies,* 16(1), pp. 56-73.

Yeung, A.K.W. and Hall G.B. (2007), *Spatial Database Systems: Design, Implementation and Project Management,* Dordrecht: Springer.

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Αλεβιζάκη, Χ-Γ., Γραικούσης, Γ. και Φώτης, Γ. (2010), «Η χωρική ανάλυση στην μελέτη της εγκληματικότητας: η περίπτωση της πόλης του Βόλου», 6ο πανελλήνιο συνέδριο HellasGIS, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα, Ζωγράφου 2-3 Δεκεμβρίου 2010.

Γάκης, Κ. (2010), *Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στην Αυτοδιοίκηση,* Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ). http://www.eetaa.gr:8080/ekdoseis/pdf/136.pdf (29/6/2014)

Γιαννόπουλος, Α. (2004), *Τα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών ως εργαλείο ανάπτυξης της τοπικής αυτοδιοίκησης,* τελική εργασία, Επιβλέπων: Τσάτσαρης Ανδρέας, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, τμήμα περιφερειακής Διοίκησης.

Διαμαντάκης, Μ., Μητράκα, Ζ. και Χρυσουλάκης, Ν. (2012), «Ένα Γεωγραφικό Σύστημα Υποστήριξης Αποφάσεων για βιώσιμο Αστικό Σχεδιασμό», 7ο πανελλήνιο συνέδριο HellasGIS, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα, Ζωγράφου, 17-18 Μαΐου 2012.

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ), (2005), Πανόραμα Απογραφικών Δεδομένων 1991 – 2001. Αθήνα: ΕΚΚΕ.

Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) (2012), *Δελτίο Τύπου – ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της απογραφής πληθυσμού – κατοικιών 2011 για το μόνιμο πληθυσμό της χώρας.* *http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/General/A1602_SAM01_DT_DC_00_2011_02_F_GR.pdf* (30/6/2014)

Καρβέλα, Β. (2012), «Χωρική Ανάλυση Δεδομένων Εγκληματικότητας στην Ελλάδα», 7ο πανελλήνιο συνέδριο HellasGIS, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα, Ζωγράφου, 17-18 Μαΐου 2012.

Κοντοές , Χ., Ζύγρας, Ν., Πρασσάς, Τ. και ΓΕΩΑΠΟΙΚΟΝΗΣΗ ΑΕΜΓΕ (2012), «Ανάπτυξη Εφαρμογών GIS & WEB GIS για την διαχείριση του οδικού δικτύου καθώς και την υποστήριξη ενεργειών συντήρησης και ασφάλειας του οδικού δικτύου», 7ο πανελλήνιο συνέδριο HellasGIS, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα, Ζωγράφου, 17-18 Μαΐου 2012.

Λιαρίκος, Κ., Μαραγκού, Π. και Παπαγιάννης, Θ. (επιμ.) (2012), *Η Ελλάδα τότε και τώρα: Διαχρονική Χαρτογράφηση των καλύψεων γης, 1987-2007*, Αθήνα: WWF Ελλάς. http://www.wwf.gr/forests/pdfs/atlas/ATLAs_WWF_BOOK_12.2012_WEB%20%5BWRITERs-PAPAGIANNIS%5D.pdf (2/7/2013)

Μαλούτας, Θ. (2000), *Κοινωνικός και Οικονομικός Άτλας της Ελλάδας – Τόμος 1ος – Οι πόλεις,* Αθήνα –Βόλος: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών –Πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας.

Νόμος «Περί Συστάσεως των Δήμων», (27/12/1833,ΦΕΚ 3/10-1-1834).

Νόμος ΔΝΖ 4057/1912, «Περί συστάσεως Δήμων και Κοινοτήτων», (ΦΕΚ 58/Α/14-2-1912).

Νόμος 2503/1997, «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ 107/Α/30-5-1997).

Νομός 2508/1997, «Βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών της χώρας και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ 124/Α/14-6-1997).

Νόμος 2539/1997, «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (ΦΕΚ 244/Α/4-12-1997).

Νόμος 3463/2006, «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων», (ΦΕΚ 114/Α/08-06-2006).

Νόμος 3584/2007, «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων», (ΦΕΚ 143/Α/28-6-2007).

Νόμος 3731/2008, «Αναδιοργάνωση της Δημοτικής Αστυνομίας και ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου εσωτερικών», (ΦΕΚ 263/Α/ 23-12-2008).

Νόμος 3852/2010, «Πρόγραμμα Καλλικράτης», (ΦΕΚ 87/Α/07-06-2010).

Νόμος 3861/2010, «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο 'πρόγραμμα Διαύγεια' και άλλες διατάξεις, (ΦΕΚ 112/Α/13-7-2010).

Νόμος 3882/2010, «Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις. Τροποποίηση του ν.1647/1986 'Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδος (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις (ΦΕΚ 141/Α)», (ΦΕΚ 166/Α/22-9-2010).

Νόμος 3937/2011, «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ 60/Α/31-3-2011).

Νόμος 3979/2011, «Για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ 138/Α/16-6-2011).

Νόμος 4172/2013, «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του Ν 4046/2012, του Ν. 4093/2012 και του Ν.4127/2013 και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ Α167 /23-7-2013).

Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007, «δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (Inspire)».

Ρούμελης, Σ., Καρπούζας, Σ., Νεοκοσμίδης, Σ., Καλογερόπουλος, Κ. και Χαλκιάς, Χ. (2013), «Ανάλυση Αλγορίθμων Θέασης για χωροθέτηση δασικών παρατηρητηρίων», Πρακτικά 16ου Πανελλήνιου Δασολογικού Συνεδρίου και Annual Meeting of Prosilva Europe, Θεσσαλονίκη 6-9 (13) Οκτωβρίου 2013, σελ. 958-964.

Σιούσιουρας, Π., Ματθαίου, Π., Αναστασίου, Α., Παπαδοπούλου, Ε., Θεοδωράτος, Η., Δρόσος, Σ. και Τσαντίλας, Π. (2008), *Περιφερειακή Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση: Θεσμικό Πλαίσιο, Δομή και Λειτουργία,* Υπουργείο Εσωτερικών, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης, Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κύκλος Μαθημάτων Κοινής Φάσης Σπουδών, Μάθημα: ΚΦ-Μ1.1, Επιστημονικά Υπεύθυνος: Παπαγεωργίου Γεώργιος, Γ' Εκπαιδευτική Σειρά. Αθήνα: ΕΣΤΑ.

Στεφανάκης, Ε. (2003), *Βάσεις Γεωγραφικών Δεδομένων και Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών,* Αθήνα: Α. Παπασωτηρίου & ΣΙΑ Ο.Ε.

Τσιωνάς, Ι., Μπαλτζοπούλου, Α., Τσιούκας, Β. και Καραμπίνης, Α. (2010), «Το Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (GIS) Σεισμικής Διακινδύνευσης GEM», 6Ο πανελλήνιο συνέδριο HellasGIS, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα, Ζωγράφου 2-3 Δεκεμβρίου 2010.

Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (2010α), *Οδηγός Προσαρμογής των πρότυπων σχεδίων οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας (ΟΕΥ) των νέων δήμων*.

Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (2010β), *Σχέδιο Οργανισμού Εσωτερικής Λειτουργίας Δήμου*.

Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (2010γ), *Έκθεση Αξιολόγησης Συνεπειών Ρυθμίσεων του Σχεδίου Νόμου: Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, πρόγραμμα «Καλλικράτης»*.

Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (2012), *Ελληνικό Σχέδιο Δράσης: Πρωτοβουλία Συνεργασίας για την Ανοικτή Διακυβέρνηση*.

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (2009), Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ) – Άτυπη Κωδικοποίηση, Αθήνα 2009.

Φάκα, Α. (2010), «Σχεδίαση Σύνθετου Δείκτη Ποιότητας Ζωής για την Τοπική Αυτοδιοίκηση - Μια Θεωρητική Προσέγγιση», Πρακτικά 9ου Πανελλήνιου Γεωγραφικού Συνεδρίου, Αθήνα, Νοέμβριος 2010, σελ. 441-448.

Χαλκιάς, Χ. (2006), *Όροι & Έννοιες Επιστήμης Γεωγραφικών Πληροφοριών*, Αθήνα: ΙΩΝ.

Χρυσουλάκης, Ν., Φειδάς, Χ. και Βελιανίτης, Δ. (2007), «Συνδυασμένη Χρήση Τηλεπισκόπησης και Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών για την υποστήριξη της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων: το έργο REALDEMS», Πρακτικά 8ου Πανελλήνιου Γεωγραφικού Συνεδρίου, Τόμος ΙΙ-Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, Τηλεπισκόπηση, Χαρτογραφία, Αθήνα 4-7 Οκτωβρίου 2007.

Ψήφισμα της Ζ Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (ΦΕΚ 84/Α/17-4-2001).

Δικτυακοί τόποι

ArcGIS Resources

http://resources.arcgis.com/en/help/main/10.2/index.html#/Cost_Distance/009z000000180000000/

http://resources.arcgis.com/en/help/main/10.2/index.html#//009z00000025000000

CIA

www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2085.html

Charnwood, UK Borough Council

http://webmap.charnwood.gov.uk/webmaplayers

City of Chesapeake, Virginia USA

http://www.cityofchesapeake.net/Government/City-Departments/Departments/Bureau-of-Community-Programs/neighborhood-coord/qol_study.htm

http://www.cityofchesapeake.net/Government/City-Departments/Departments/Bureau-of-Community-Programs/neighborhood-coord/qol_study/pdf.htm

http://www.cityofchesapeake.net/Assets/documents/departments/bureau_community_programs/neighborhood_coordination/quality+of+life/pdf/2006_QOL_Study_full.pdf

City of Cupertino, California, USA- Property Information Application

http://www.ecupertino.org/gis/index.html

http://ec2-23-23-197-32.compute-1.amazonaws.com.CupertinoAtaGlance

City and County of Denver, USA Official Site

http://www.denvergov.org/maps

City of Lincoln, Nebraska, USA Planning Department

http://lincoln.ne.gov/city/plan/its/gis.htm

City of Palmdale, California, USA

http://http://www.cityofpalmdale.org/departmets/traffic/maps/maps.asp#maps

http://gis.cityofpalmdale.org/frameset.asp

CitySourced

http://www.citysourced.com

Eurofound

https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/

http://www.eurofound.europa.eu/surveys/eqls/2011/documents/greece.pdf

EUROGI

http://www.eurogi.org/objectives.html

Eurostat

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/EN/tsdph390_esmsip.htm

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality_life/data

epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/gisco_Geographical_information_maps/popups/references/administrative_units_statistical_units1

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do;jsessionid=9ea7d07d30d68e1443ad230b49c5a3cbeb9485a815ac.e34OaN8PchaTby0Lc3aNchuMchuTe0

http://ep.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdsc270&plugin=0

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=une_rt_a&lang=en

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdph100&plugin=0

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_41

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset =crim_gen&lang=en

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do;jsessionid=9ea7d07e30ea7347c542a4a24076a5d8eed993a1b9b2.e34OaN8Pc3mMc40Lc3aMaNyTaNiPe0?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=ttr00002

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tessi291&plugin=0

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_lvho04 &lang=en

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdgp410&plugin=0

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsdph390

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsdcc110

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=t2020_rt120&plugin=1

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nama_r_ehh2inc&lang=en

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tgs00010

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tgs00101

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=edat_lfse_12&lang=en

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=edat_lfse_09&lang=en

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tgs00064

European Commission

http://ec.europa.eu/environment/air/quality/standards.htm

GESIS

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/population/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/housing

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/labour/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/income/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/health/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/environment/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/safety/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/total-life/

Google Maps

www.google.gr/maps/preview?hl=en

IEA

www.iea.org/statistics/statisticssearch

www.iea.org/statistics/statisticssearch/report/?country=ICELAND&product=renewablesandwaste&year=2011

www.iea.org/statistics/statisticssearch/report/?&country=SWITLAND&year=2011&product=Re newablesandWaste

OECD

http://www.oecd-ilibrary.org/statistics

http://stats.oecd.org

http://www.oecdbetterlifeindex.org/

OGC

www.opengeospatial.org/ogc

WHO

http://apps.who.int/nha/database/DataExplorerRegime.aspx

http://apps.who.int/nha/database/PreDataExplorer.aspx?d=1

UNESCO

http://data.uis.unesco.org

ΕΕΤΤ

http://mapsrv7.terra.gr/eettutilitiesSAS/

http://mapsrv1.terra.gr/eettutilities/mapnew.aspx (ΠΑΛΙΟ)

ΕΛΣΤΑΤ

http://www.statistics.gr/portal/page/ portal/ESYE/PAGE-database

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

http://europa.eu/legislation_summaries/environment/general_provisions/l28195_el.htm

Ηλεκτρονική Εγκυκλοπαίδεια (Wikipedia.com)

en.wikipedia.org/wiki/List_of_OECD_countries_by_road_network_size#cite_note-Iceland_Ro ad41-6

ΚΤΕΛ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙΑΣ

http://www.ktelpierias.gr/el/routes/elatohori-routes/ 429-elatohori-route. html

http://www.ktelpierias.gr/el/routes/elassona-routes/430-ellasona-route1.html

Χορήγηση Δεδομένων

ΕΚΧΑ - Ψηφιακό Μοντέλου Εδάφους για τον νομό Πιερίας

Δήμος Κατερίνης - Ψηφιακά χωρικά δεδομένα για το Δήμο Κατερίνης

ΟΠΕΚΕΠΕ - Ψηφιακά δεδομένα ILOTS για τον Δήμο Κατερίνης

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 70, 176 71 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 9577051-5, FAX: 9577050

Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική στη διαχείριση γεωγραφικών πληροφοριών σε τοπική κλίμακα. Αποτίμηση ποιότητας ζωής σε μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης.

Φάκα Αντιγόνη

Διδακτορική διατριβή

Τόμος Β' - Παραρτήματα

Αθήνα, Μάρτιος 2015

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 70, 176 71 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 9577051-5, FAX: 9577050

Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική στη διαχείριση γεωγραφικών πληροφοριών σε τοπική κλίμακα. Αποτίμηση ποιότητας ζωής σε μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης.

Φάκα Αντιγόνη

Διδακτορική διατριβή

Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή

Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή: Χαλκιάς Χρίστος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (επιβλέπων)

Μαλούτας Θωμάς, Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Χατζημιχάλης Κωστής, Ομότιμος Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Μέλη Επταμελούς Επιτροπής: Δελλαδέτσιμας Παύλος-Μαρίνος, Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Παπαδόπουλος Απόστολος, Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Παππάς Βασίλης, Καθηγητής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Πανεπιστήμιο Πατρών

Σαγιάς Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Αθήνα, Μάρτιος 2015

Η διδακτορική διατριβή πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Κοινωφελούς Ιδρύματος Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης.

© 2015, Φάκα Αντιγόνη
© 2015, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο - Τμήμα Γεωγραφίας
Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος - all rights reserved

Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική στη διαχείριση γεωγραφικών πληροφοριών σε τοπική κλίμακα. Αποτίμηση ποιότητας ζωής σε μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας με την συγγραφέα: anty_faka@yahoo.gr

Περιεχόμενα

Παράρτημα I 1

I.1 Αρμοδιότητες κεντρικών υπηρεσιών 1

I.2 Αρμοδιότητες αποκεντρωμένων υπηρεσιών 76

Παράρτημα II 81

II.1 Διάγραμμα ΕΟΣ της προτεινόμενης βάσης γεωγραφικών δεδομένων για τους ΟΤΑ. . 81

II.2 Σχεσιακό μοντέλο της προτεινόμενης βάσης γεωγραφικών δεδομένων για τους ΟΤΑ. 83

Παράρτημα III 86

III.1 Τομείς και δείκτες ποιότητας ζωής της ΕΕ. 86

III.2 Τομείς και δείκτες της 3ης έρευνας για την ευρωπαϊκή ποιότητα ζωής του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας 100

III.3 Ερωτηματολόγιο της 3ης έρευνας για την ευρωπαϊκή ποιότητα ζωής του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας 104

III.4 Στόχοι της ευρωπαϊκής πολιτικής 129

III.5 Τομείς και δείκτες ποιότητας ζωής του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κοινωνικών Δεικτών 133

III.6 Ερωτηματολόγιο WHOQOL-100 141

III.7 Ερωτηματολόγιο WHOQOL-BREF 165

III.8 Τομείς και δείκτες ποιότητας ζωής του European Urban Audit 170

III.9 Ερωτηματολόγιο της έρευνας για τις αντιλήψεις της ποιότητας ζωής στις ευρωπαϊκές πόλεις. 185

Παράρτημα IV 187

IV.1 Δεδομένα μεταβλητών ανά τομέα ποιότητας ζωής για το εθνικό επίπεδο 187

IV.2 Πίνακας συγκρίσεων ανά ζεύγη μεταβλητών των κριτηρίων του εθνικού επιπέδου 192

IV.3 Πίνακας ταξινόμησης των μεταβλητών του εθνικού επιπέδου σε ενιαία τακτική κλίμακα με τη μέθοδο της Φυσικής Κατανομής 194

IV.4 Δεδομένα μεταβλητών ανά τομέα ποιότητας ζωής για το περιφερειακό επίπεδο 196

IV.5 Πίνακας συγκρίσεων ανά ζεύγη μεταβλητών των κριτηρίων του περιφερειακού επιπέδου 199

IV.6 Πίνακας ταξινόμησης των μεταβλητών του περιφερειακού επιπέδου σε ενιαία τακτική κλίμακα με τη μέθοδο της Φυσικής Κατανομής 201

IV.7 Δεδομένα μεταβλητών ανά τομέα ποιότητας ζωής για το τοπικό επίπεδο 203

IV.8 Πίνακας συγκρίσεων ανά ζεύγη μεταβλητών των κριτηρίων του τοπικού επιπέδου 209

IV.9 Δεδομένα ευρυζωνικότητας 213

IV.10 Πίνακας ταξινόμησης των μεταβλητών του τοπικού επιπέδου σε ενιαία τακτική κλίμακα με τη μέθοδο της Φυσικής Κατανομής 215

Παράρτημα V..... 218

V.1 Ερωτηματολόγιο έρευνας πεδίου 218

V.2 Πίνακες διαγραμμάτων των αστικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης 228

V.3 Πίνακες διαγραμμάτων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης 233

V.4 Πίνακες διαγραμμάτων των αγροτικού χαρακτήρα κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης 238

V.5 Πίνακες διαγραμμάτων των αγροτικού χαρακτήρα κοινοτήτων στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης 243

V.6 Πίνακες διαγραμμάτων των αγροτικού χαρακτήρα κοινοτήτων στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης 248

V.7 Πίνακες διαγραμμάτων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης 253

Παράρτημα Ι

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες των ΟΤΑ όπως ορίζονται από την παράγραφο 1 του άρθρου 75 του νόμου 3463/2006 (ΦΕΚ 114/Α/08.06.2006, σελ. 1151-1154) μαζί με τις προσθέσεις του άρθρου 94 του νόμου 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1827-1833) και όπως αυτές διαρθρώνονται από το σχέδιο ΟΕΥ, για την πρότυπη ομάδα των μεγάλων περιφερειακών ηπειρωτικών δήμων, τους δήμους της Κρήτης, των νησιωτικών δήμων Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου και Ιονίου και των λοιπών νησιωτικών δήμων (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010β, σελ. 7-63). Στις αρμοδιότητες συμπεριλαμβάνονται και αυτές των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, των δήμων των περιφερειών Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου και Ιονίου (ν.3852/ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010, σελ. 1881-1883, Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010α, σελ. 74-93).

Ι.1 Αρμοδιότητες κεντρικών υπηρεσιών

Ενότητα Α: Υπηρεσίες Υπαγόμενες Απευθείας στο Δήμαρχο.

- Αρμοδιότητες Γενικού Γραμματέα

Ο Γενικός Γραμματέας υποστηρίζει το Δήμαρχο στα διοικητικά του καθήκοντα υλοποιώντας τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφασή του. Οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν κυρίως στο συντονισμό των δημοτικών υπηρεσιών, σε συνεργασία με το Γενικό Διευθυντή, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των περιοδικών στόχων και προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου. Ειδικότερα ο Γενικός Γραμματέας:

1. Παρέχει οδηγίες, δίνει κατευθύνσεις και, γενικότερα, συντονίζει τις υπηρεσίες του Δήμου κατά την άσκηση του έργου τους, σε συνεργασία με το Γενικό Διευθυντή.

2. Μεριμνά για την επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των θεμάτων που είναι προς συζήτηση ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου, της Οικονομικής Επιτροπής, της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής και της Εκτελεστικής Επιτροπής σύμφωνα με την ημερήσια

διάταξη ή έχουν ήδη συζητηθεί σε αυτά, καθώς και να τα υποστηρίζει ενώπιον των ανωτέρω οργάνων, εφόσον κρίνεται απαραίτητο από τον Πρόεδρό τους.

3. Παρακολουθεί τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου, της Οικονομικής Επιτροπής, της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής και της Εκτελεστικής Επιτροπής από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου, σε συνεργασία με τον Γενικό Διευθυντή.

4. Συμμετέχει στις διαδικασίες κατάρτισης του Επιχειρησιακού Σχεδίου και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης του Δήμου και παρακολουθεί την επίτευξη των περιοδικών στόχων και την υλοποίηση των αντίστοιχων προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.

5. Μεριμνά για την έγκαιρη ετοιμασία των περιοδικών απολογισμών δράσης του Δήμου σύμφωνα προς τα αντίστοιχα προγράμματα ή τις συγκεκριμένες αποφάσεις και ενημερώνει σχετικά την Εκτελεστική Επιτροπή.

6. Οργανώνει κάθε νέα υπηρεσία που δημιουργείται στο Δήμο και μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικής δράσης των υπηρεσιών του Δήμου, την προσαρμογή της λειτουργίας τους στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και τη βελτίωση της απόδοσης του στελεχικού δυναμικού και των τεχνικών μέσων του Δήμου.

7. Δύναται να συγκαλεί περιοδικά ή κατά περίπτωση Συντονιστικά Συμβούλια στα οποία μετέχουν με εκπροσώπους τους το σύνολο ή μέρος (ανάλογα με ομοιογενή θεματικά αντικείμενα) των υπηρεσιών του Δήμου.

8. Παρακολουθεί τις δραστηριότητες των νομικών προσώπων του Δήμου και συνεργάζεται με τις διοικήσεις τους, ώστε να εξασφαλίζεται η εναρμόνιση των αποτελεσμάτων από την δραστηριοποίησή τους προς τους στόχους του Δήμου.

9. Υπογράφει τις αποφάσεις χορήγησης αδειών με ή χωρίς αποδοχές και μετακίνησης εκτός έδρας στο εσωτερικό και εξωτερικό των υπαλλήλων του Δήμου, μετά από σχετική απόφαση του Δημάρχου.

10. Υπογράφει έγγραφα σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος.

- Αρμοδιότητες Ιδιαιτέρου Γραφείου Δημάρχου

Το Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τον Δήμαρχο και ιδίως:

1. Προγραμματίζει, οργανώνει και ρυθμίζει τις συναντήσεις του Δημάρχου.

2. Διεξάγει και διεκπεραιώνει την προσωπική αλληλογραφία του Δημάρχου και τηρεί το πρωτόκολλο και το αρχείο αυτής.

3. Τηρεί αρχείο των κάθε είδους αποφάσεων του Δήμου προς χρήση του Δημάρχου, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Δημάρχου.

4. Παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τους κατέχοντες θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών.

- Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Γραφείου Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

Το Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων:

1. Σχεδιάζει και εισηγείται τη επικοινωνιακή πολιτική για την προώθηση της αποστολής και των στόχων του Δήμου και αντίστοιχα σχεδιάζει και εισηγείται και προωθεί την εφαρμογή των προγραμμάτων των ενεργειών που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της επικοινωνιακής αυτής πολιτικής.

2. Οργανώνει και υλοποιεί κάθε είδους εκδηλώσεις του Δήμου (συνέδρια, συνελεύσεις, εορτές κ.λπ.) καθώς και προγράμματα προβολής του έργου και των υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος.

3. Σχεδιάζει, εισηγείται και εφαρμόζει προγράμματα ενημέρωσης των πολιτών για τις επιδιώξεις, στόχους και υπηρεσίες του Δήμου με γενικό στόχο τη δραστηριοποίηση των πολιτών για την προώθηση των τοπικών συμφερόντων.

4. Παρακολουθεί συστηματικά τα δημοσιεύματα (έντυπα και ηλεκτρονικά) σχετικά με τις δραστηριότητες του Δήμου και ενημερώνει σχετικά τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου. Τηρεί αρχείο των δημοσιεύσεων καθώς και των σχετικών απαντήσεων του Δήμου.

5. Διαχειρίζεται τις σχέσεις του Δήμου με τον ηλεκτρονικό και έντυπο τύπο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και επιμελείται των δημοσιευμάτων και των δελτίων τύπου του Δήμου.

6. Επιμελείται των ενημερωτικών εκδόσεων ή εκπομπών του Δήμου στα ΜΜΕ.

- Αρμοδιότητες Νομικής Υπηρεσίας

Η Νομική Υπηρεσία παρέχει νομική υποστήριξη προς τα αιρετά όργανα του Δήμου και τις δημοτικές υπηρεσίες για την προώθηση των επιδιώξεων/στόχων/ συμφερόντων του Δήμου. Ειδικότερα η Υπηρεσία:

1. Παρέχει νομικές συμβουλές και γνωμοδοτήσεις προς τα πολιτικά όργανα διοίκησης του Δήμου (Δήμαρχος, Δημοτικό Συμβούλιο, Επιτροπές κ.λπ.) διασφαλίζοντας το νομότυπο των πράξεων του Δήμου.

2. Παρέχει νομικές συμβουλές και κατευθύνσεις προς τις επί μέρους υπηρεσίες του Δήμου, καθώς και στα Ιδρύματα και στα άλλα νομικά πρόσωπα του Δήμου, για την διασφάλιση του νομότυπου των δράσεων τους.

3. Επεξεργάζεται και γνωμοδοτεί για πράξεις της δημόσιας διοίκησης που αφορούν το Δήμο.

4. Επεξεργάζεται και ελέγχει νομικά όλες τις συμβάσεις που συνάπτει ο Δήμος με τρίτους, καθώς και τις προκηρύξεις για την ανάθεση έργων, προμηθειών, υπηρεσιών σε τρίτους.

5. Εκπροσωπεί το Δήμο σε νομικές υποθέσεις, εντός και εκτός των Δικαστηρίων και των Διοικητικών Αρχών, για την προάσπιση των συμφερόντων του Δήμου.

6. Παρακολουθεί την σχετική νομοθεσία και νομολογία και τηρεί και επικαιροποιεί αρχείο με τις νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις που ενδιαφέρουν το Δήμο.

7. Τηρεί το αναγκαίο αρχείο εγγράφων και πληροφοριών για τις ανάγκες της Νομικής Υπηρεσίας.

- Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Διαφάνειας

Το Αυτοτελές Τμήμα είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών που επιδιώκουν την διασφάλιση της διαφάνειας στις κάθε είδους σχέσεις του Δήμου προς τρίτους. Ειδικότερα, το Τμήμα Διαφάνειας:

1. Σχεδιάζει, ενημερώνει τις δημοτικές υπηρεσίες και μεριμνά για την εφαρμογή κάθε είδους διαδικασίας και ενέργειας που διασφαλίζουν την διαφάνεια στις σχέσεις του δήμου προς τρίτους. Προς τούτο χρησιμοποιεί κάθε πρόσφορο μέσο και κυρίως τις κατάλληλες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ).

2. Μεριμνά για την εξασφάλιση της έγκαιρης πρόσβασης από κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο σε πληροφορίες που έχουν σχέση με τις προκηρύξεις του Δήμου για την εκτέλεση έργων και την προμήθεια υλικών και υπηρεσιών, σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες.

3. Μεριμνά για την εξασφάλιση της πρόσβασης των δημοτών και κάθε τρίτου σε πληροφορίες που έχουν σχέση με την δομή, την οργάνωση και τις αρμοδιότητες των

δημοτικών υπηρεσιών, καθώς και τους κανονισμούς τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις παροχής από το Δήμο υπηρεσιών στους δημότες.

4. Μεριμνά για την εφαρμογή της νομοθεσίας σε θέματα ανάθεσης από το Δήμο της εκτέλεσης έργων και της προμήθειας υλικών και υπηρεσιών.

5. Μεριμνά για την έγκαιρη πληροφόρηση των δημοτών για κάθε είδους προγράμματα και δράσεις που σχεδιάζει ο Δήμος και απευθύνονται στους δημότες και μεριμνά για την εξασφάλιση της αρχής της ίσης πρόσβασης των δημοτών στις δραστηριότητες αυτές.

6. Υποδέχεται υποδείξεις, προτάσεις και παράπονα των δημοτών και τους ενημερώνει για τα δικαιώματα τους και τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους. Μεριμνά επίσης για τον εφοδιασμό τους με τα απαραίτητα πληροφοριακά στοιχεία και έντυπα.

7. Μεριμνά για την πληροφόρηση των δημοτών σχετικά με απολογιστικά στοιχεία που αφορούν εκπλήρωση στόχων, ολοκλήρωση προγραμμάτων και έργων που αναλαμβάνει και προωθεί ο Δήμος.

8. Σχεδιάζει ειδικά προγράμματα πληροφόρησης των δημοτών για την εξέλιξη και υλοποίηση των δραστηριοτήτων του Δήμου και μεριμνά για την πραγματοποίησή τους.

9. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την έκδοση και διακίνηση, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή:

(α) Χάρτας Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων δημοτών και κατοίκων,

(β) Οδηγού του Δημότη για τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Δήμου,

(γ) Κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και Κανονισμού Διαβούλευσης.

10. Μεριμνά για την τήρηση μητρώου πολιτών προς τους οποίους ο Δήμος προσφέρει συγκεκριμένες υπηρεσίες.

11. Μεριμνά για την εφαρμογή διαδικασιών διαβούλευσης για αποφάσεις και ζητήματα που αφορούν το Δήμο.

12. Λειτουργεί τηλεφωνικές γραμμές επικοινωνίας πολιτών με το Δήμο για την υποδοχή παραπόνων ή και παροχή διοικητικών πληροφοριών προς τους πολίτες.

- Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Γραφείου Διοικητικής Βοήθειας

Το Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας είναι αρμόδιο για την παροχή διοικητικής βοήθειας σε άτομα που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ). Ειδικότερα, το γραφείο:

1. Σχεδιάζει και εφαρμόζει συστήματα και διαδικασίες για την εξυπηρέτηση των δημοτών που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα ΚΕΠ και χρειάζονται να έλθουν σε επαφή με τις επιμέρους υπηρεσίες για συγκεκριμένες ανάγκες τους.

2. Μεριμνά για τη δημιουργία και την αποτελεσματική λειτουργία δικτύων εθελοντών που αναλαμβάνουν την εξυπηρέτηση των ανωτέρω δημοτών για την εκτέλεση των δοσοληψιών τους με τις δημοτικές υπηρεσίες και τα ΚΕΠ για λογαριασμό τους.

3. Δέχεται αιτήματα των ανωτέρω δημοτών με βάση τις σχετικές διαδικασίες και μεριμνά για την ικανοποίησή τους, με την αξιοποίηση τόσον των υπαλλήλων του Γραφείου όσο και των δικτύων εθελοντών.

4. Συνεργάζεται με τα αρμόδια ΚΕΠ για την διεκπεραίωση υποθέσεων των ανωτέρω δημοτών σε ζητήματα αρμοδιότητας των ΚΕΠ.

5. Σχεδιάζει και προωθεί κάθε άλλη σχετική ενέργεια για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών με αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα ΚΕΠ.

- Αρμοδιότητες πρώην Διεύθυνσης Δημοτικής Αστυνομίας

Από 23/9/2013 η Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας στους ΟΤΑ δεν υφίσταται πλέον, ως συνέπεια της κατάργησης των σχετικών θέσεων, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 81 του νόμου 4172/2013 (ΦΕΚ 167/Α/23.07.2013, σελ. 2495). Σύμφωνα δε με το άρθρο 4 του ίδιου νόμου, αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί με διατάξεις νόμων ή κανονιστικών πράξεων στη δημοτική αστυνομία ασκούνται πλέον από την Ελληνική Αστυνομία (ΕΛΑΣ) με παράλληλη άσκηση μίας ή περισσοτέρων εξ αυτών από υπαλλήλους του δήμου.

Οι αρμοδιότητες αυτές έχουν θεσπισθεί με το άρθρο 1 του νόμου 3731/2008 και είναι οι εξής:

1. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν την ύδρευση, την άρδευση και την αποχέτευση, όπως αυτές περιλαμβάνονται στην εκάστοτε κείμενη νομοθεσία, στις τοπικές

κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές και στις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης.

2. Έλεγχος της τήρησης των όρων που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και στις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές, για τη χρήση των αλσών και των κήπων, των πλατειών, των παιδικών χαρών και των λοιπών κοινόχρηστων χώρων.

3. Έλεγχος της τήρησης των όρων που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και στις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές, για τη χρήση και λειτουργία των δημοτικών αγορών, των εμποροπανηγύρεων, των ζωοπανηγύρεων, των χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά των υπαίθριων δραστηριοτήτων.

4. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν στο υπαίθριο εμπόριο και στις λαϊκές αγορές.

5. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν στην υπαίθρια διαφήμιση, καθώς και ο έλεγχος της τήρησης ειδικότερων προδιαγραφών κατασκευής και προϋποθέσεων τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων, που τυχόν έχουν τεθεί με τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, από τις δημοτικές αρχές.

6. Έλεγχος της τήρησης της καθαριότητας σε κοινόχρηστους υπαίθριους χώρους της εδαφικής περιφέρειας του οικείου δήμου και γενικότερα της τήρησης των κανόνων που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία και τις τοπικές κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές για την αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών.

7. Έλεγχος της τήρησης των μέτρων που επιβάλλονται για την πρόληψη πυρκαγιών σε κοινόχρηστους υπαίθριους χώρους.

8. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν στην κυκλοφορία των πεζών, τη στάση και στάθμευση των οχημάτων, την επιβολή των διοικητικών μέτρων για την παράνομη στάθμευση οχημάτων, καθώς και την εφαρμογής των διατάξεων, που αναφέρονται στην κυκλοφορία τροχοφόρων στους πεζόδρομους, πλατείες, πεζοδρόμια και γενικά σε χώρους που δεν προορίζονται για τέτοια χρήση και στην εκπομπή θορύβων από αυτά.

9. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων, που αφορούν στη ρύθμιση της κυκλοφορίας με υποδείξεις και σήματα των τροχονόμων στο δημοτικό οδικό δίκτυο και στα τμήματα του εθνικού και επαρχιακού δικτύου που διέρχονται μέσα από κατοικημένες περιοχές.

10. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων, που αφορούν τα εγκαταλελειμμένα οχήματα.

11. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων, που αφορούν στη σήμανση των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς και στις υποχρεώσεις αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στο δημοτικό οδικό δίκτυο και ελέγχει για τη λήψη μέτρων ασφάλειας και υγιεινής σε εργασίες που εκτελούνται.

12. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν στη λειτουργία παιδότοπων.

13. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν στη λειτουργία καταστημάτων, επιχειρήσεων, θεάτρων, κινηματογράφων, ψυχαγωγικών και λοιπών δραστηριοτήτων, για τις οποίες αρμόδιος για τη χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης, εγκατάστασης, λειτουργίας και ασκήσεως τους είναι ο οικείος Δήμος, εκτός από τις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες έχουν ορισθεί άλλες αρχές αρμόδιες για το σχετικό έλεγχο.

14. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων για την ηχορύπανση, την κοινή ησυχία και τη λειτουργία μουσικής στα καταστήματα και στα δημόσια κέντρα.

15. Εκτέλεση των διοικητικών κυρώσεων που αφορούν τη λειτουργία καταστημάτων και επιχειρήσεων, των οποίων την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας χορηγούν οι δημοτικές αρχές.

16. Έλεγχος της τήρησης διατάξεων που αφορούν τους οργανωμένους από τους Δήμους χώρους προσωρινής εγκατάστασης μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων.

17. Έλεγχος της εφαρμογής των μέτρων που λαμβάνονται από τις δημοτικές αρχές για δραστηριότητες και καταστάσεις που εγκυμονούν κινδύνους για τη ζωή και την περιουσία των κατοίκων και ειδικότερα από τις επικίνδυνες οικοδομές, καθώς και της εφαρμογής των κανονιστικών πράξεων που τίθενται από αυτές για την προστασία της υγείας των κατοίκων από τις οχλούσες δραστηριότητες που αναφέρονται σε αυτές.

18. Έλεγχος της τήρησης των σχετικών διατάξεων, που αφορούν στο Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό.

19. Αφαίρεση της άδειας οικοδομής για οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές στο ΙΚΑ

20. Έλεγχος της τήρησης των μέτρων για την προστασία των μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής του Δήμου και των εγκαταστάσεων αυτών, που λαμβάνονται από τις οικείες δημοτικές αρχές.

21. Συμμετοχή στην εφαρμογή των σχεδίων πολιτικής προστασίας.

22. Έλεγχος των επιχειρήσεων τουριστικού ενδιαφέροντος, σχετικά με την εφαρμογή της τουριστικής νομοθεσίας (βεβαίωση παραβάσεων, εκτέλεση διοικητικών κυρώσεων, θεώρηση

τιμοκαταλόγων των δωματίων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και καταλυμάτων) στις περιπτώσεις που αυτές λειτουργούν σε νομούς ή νησιά όπου δεν εδρεύουν υπηρεσίες του ΕΟΤ.

23. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων για το ωράριο λειτουργίας των κέντρων διασκέδασης και των συναφών καταστημάτων, καθώς και των εμπορικών καταστημάτων και των καταστημάτων τροφίμων.

24. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τα ζώα συντροφιάς.

25. Έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τις κάθε είδους κανονιστικές αποφάσεις που εκδίδουν οι δημοτικές αρχές, καθώς και της επιβολής των πάσης φύσεως διοικητικών μέτρων που προβλέπονται από αυτές.

26. Προστασία της δημοτικής και κοινοτικής περιουσίας.

27. Διενέργεια αυτοψίας για την εξακρίβωση των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την έκδοση διοικητικών πράξεων από τα όργανα του Δήμου και, ιδίως, διενέργεια αυτοψίας και σύνταξη έκθεσης για την έκδοση πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής και για τη χορήγηση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας.

28. Επίδοση των πάσης φύσεως εγγράφων του οικείου Δήμου ή άλλων Δημοτικών Αρχών εντός των διοικητικών ορίων του οικείου Δήμου.

Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Γραφεία της πρώην Δημοτικής Αστυνομίας στις επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων της πρώην Διεύθυνσης Δημοτικής Αστυνομίας είναι οι εξής:

(Α) Αρμοδιότητες Τμήματος Επιχειρησιακού Σχεδιασμού:

1. Συγκεντρώνει και μελετά τις επιστημονικές και τεχνικές μεθόδους για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας της Δημοτικής Αστυνομίας και την αξιολόγηση της απόδοσής της.

2. Σχεδιάζει όλα τα θέματα που έχουν σχέση με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό, την τακτική και μεθοδολογία δράσης και την αποτελεσματικότητα του έργου της δημοτικής αστυνομίας (μέθοδοι αστυνόμευσης, κανόνες και μέτρα αστυνομικής τακτικής και πρακτικής, μέθοδοι αξιοποίησης προσωπικού, στολές προσωπικού κ.λπ.).

3. Σχεδιάζει και εισηγείται κανονισμούς για τη λειτουργία και τον τρόπο δράσης της δημοτικής αστυνομίας.

4. Τηρεί αρχείο αναφορών / δελτίων συμβάντων και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία για τη δράση και τα αποτελέσματα από την αξιοποίηση της δημοτικής αστυνομίας.

5. Υποδέχεται τις αναφορές / δελτία συμβάντων, τις αξιολογεί σε συνεργασία με το Τμήμα Αστυνόμευσης και μεριμνά για την ενημέρωση των δημοτικών υπηρεσιών ή και άλλων δημόσιων υπηρεσιών, όταν απαιτείται, για τις περαιτέρω ενέργειες.

6. Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων Τμημάτων της πρώην Δημοτικής Αστυνομίας στις δημοτικές ενότητες. Καθοδηγεί τα Τμήματα αυτά για όλα τα θέματα που αφορούν τον επιχειρησιακό σχεδιασμό, την τήρηση της νομοθεσίας και των κανονισμών, την τακτική και μεθοδολογία δράσης και την αποτελεσματικότητα του έργου της διεύθυνσης.

7. Καθοδηγεί το Τμήμα Αστυνόμευσης και τα αποκεντρωμένα Τμήματα της πρώην Δημοτικής Αστυνομίας για την αντιμετώπιση των σοβαρών περιστατικών ή συμβάντων.

8. Τηρεί στατιστικά στοιχεία για τη δράση και τα αποτελέσματα από την αξιοποίηση των αποκεντρωμένων Τμημάτων της πρώην Δημοτικής Αστυνομίας.

9. Συνεργάζεται με άλλους αρμόδιους φορείς για τη λήψη των αναγκαίων νομοθετικών και διοικητικών μέτρων προς αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με το αντικείμενο της πρώην Δημοτικής Αστυνομίας.

10. Συγκεντρώνει τυχόν παράπονα και υποδείξεις των πολιτών σχετικά με το αντικείμενο της δημοτικής αστυνομίας, τηρεί σχετικά αρχεία, συνεργάζεται με τα αποκεντρωμένα Τμήματα της πρώην Δημοτικής Αστυνομίας και το Τμήμα Αστυνόμευσης και συμμετέχει στην διαχείριση όσων σχετικών μέτρων και αποφάσεων λαμβάνονται.

11. Μεριμνά για την ενημέρωση του κοινού για το αντικείμενο και το έργο της διεύθυνσης.

12. Μεριμνά για την εκπαίδευση του προσωπικού της διεύθυνσης.

13. Μεριμνά για την εξασφάλιση και συντήρηση των τεχνικών μέσων, καθώς και του ιματισμού και των λοιπών εφοδίων του προσωπικού της διεύθυνσης.

14. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη διεύθυνση και τα τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.).

(Β) Αρμοδιότητες Τμήματος Αστυνόμευσης:

1. Συγκροτεί τις περιπόλους και τις ομάδες αστυνομικής ενέργειας σύμφωνα με τους κανονισμούς και τις οδηγίες του Γραφείου Επιχειρησιακού Σχεδιασμού.

2. Διενεργεί όλες τις αστυνομικής φύσεως ενέργειες (περίπολοι, έρευνες, έλεγχοι κ.λπ.) σύμφωνα με το αντικείμενο της διεύθυνσης και τους σχετικούς κανονισμούς.

3. Συμπληρώνει αναφορές και δελτία συμβάντων για τα αποτελέσματα της αστυνομικής δράσης, τα αξιολογεί και ενημερώνει σχετικά το Γραφείο Επιχειρησιακού Σχεδιασμού.

4. Συγκεντρώνει τυχόν παράπονα και υποδείξεις των πολιτών σχετικά με το αντικείμενο της διεύθυνσης, ενημερώνει σχετικά το Γραφείο Επιχειρησιακού Σχεδιασμού και συμμετέχει στην διαχείριση όσων σχετικών μέτρων και αποφάσεων λαμβάνονται.

5. Μεριμνά για τη διενέργεια των αναγκαίων εργασιών συντήρησης των τεχνικών μέσων και εφοδίων που χρησιμοποιεί η διεύθυνση.

- Αρμοδιότητες Γενικού Διευθυντή

Ο Γενικός Διευθυντής έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου που συγκροτούν την Γενική Διεύθυνση και ιδίως για την οργάνωση, τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της λειτουργίας τους. Ειδικότερα, ο Γενικός Διευθυντής:

1. Κατευθύνει τον σχεδιασμό των δραστηριοτήτων και των αντιστοίχων προγραμμάτων δράσης των υπηρεσιών, συνεργαζόμενος με τον Γενικό Γραμματέα και τους αντίστοιχους προϊσταμένους των υπηρεσιών, έτσι ώστε να εναρμονίζονται προς τους περιοδικούς στόχους του Δήμου.

2. Μεριμνά για την κατάλληλη οργάνωση των πόρων των υπηρεσιών (ανθρώπινο δυναμικό, τεχνικά μέσα, υποδομές εσωτερικές διαδικασίες λειτουργίας κ.λπ.) ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται στην αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση των δραστηριοτήτων τους και των αντίστοιχων προγραμμάτων δράσης τους.

3. Συντονίζει τη λειτουργία των υπηρεσιών, συνεργαζόμενος με τους αντίστοιχους προϊσταμένους.

4. Παρακολουθεί, ελέγχει και αξιολογεί την καλή λειτουργία των υπηρεσιών σε σχέση πάντοτε προς τις δραστηριότητές τους και την επίτευξη των περιοδικών προγραμμάτων δράσης τους.

5. Αξιολογεί την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των πόρων της κάθε υπηρεσίας (ανθρώπινο δυναμικό, τεχνικά μέσα κ.λπ.) και διατυπώνει προτάσεις για τη συμπλήρωσή τους ή την βελτίωση της απόδοσής τους.

6. Δύναται να συγκαλεί περιοδικά ή κατά περίπτωση Συντονιστικά Συμβούλια στα οποία μετέχουν με εκπροσώπους τους το σύνολο ή μέρος (ανάλογα με ομοιογενή θεματικά αντικείμενα) των υπηρεσιών του Δήμου.

7. Υπογράφει έγγραφα σύμφωνα με το σύστημα δικαιοδοσιών υπογραφής εγγράφων που εφαρμόζει ο Δήμος.

Ενότητα Β: Επιτελικές Υπηρεσίες.

- Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής

Η Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής του Δήμου είναι αρμόδια για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του Δήμου κατά τις διαδικασίες σύνταξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των περιοδικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης των υπηρεσιών του Δήμου κατά την επίτευξη των περιοδικών στόχων του και τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων του Δήμου υπό συνθήκες διασφάλισης του επιθυμητού επιπέδου ποιότητας των παρεχομένων κάθε είδους υπηρεσιών. Επίσης είναι αρμόδια για τη διασφάλιση της ένταξης των πολιτικών ισότητας των φύλων στις τοπικές πολιτικές. Επιπρόσθετα η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την ανάπτυξη, επέκταση και βελτίωση των συστημάτων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) του Δήμου, περιλαμβανομένης της ευθύνης εκπλήρωσης του έργου του ΚΟΣΕ (Κομβικό Σημείο Επαφής) του Δήμου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του νόμου 3882/2010 (ΦΕΚ 166/Α/22.09.2010).

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανωτικών μονάδων της Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής είναι οι εξής:

(Α) Αρμοδιότητες Τμήματος Προγραμματισμού και Ανάπτυξης

(*Αρμοδιότητες μελετών και έρευνας*)

1. Συγκεντρώνει, επεξεργάζεται, τεκμηριώνει και ενημερώνει συνεχώς τα γεωγραφικά, δημογραφικά, οικονομικά, κοινωνικά και άλλα στοιχεία που αφορούν στην ανάπτυξη του Δήμου, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και τις υπηρεσίες του Δήμου.

2. Συγκεντρώνει και τεκμηριώνει την αναγκαία τεχνογνωσία και πληροφόρηση που είναι απαραίτητη για τη διαμόρφωση των προγραμμάτων ανάπτυξης του Δήμου (π.χ. κλαδικές και αναπτυξιακές μελέτες, μελέτες και θέματα της Αυτοδιοίκησης, νομοθεσία που αφορά την αυτοδιοίκηση, τις λειτουργίες και τους στόχους του Δήμου κ.λπ.).

3. Μεριμνά για τη διενέργεια ερευνών για τις ανάγκες των δημοτών και συγκεντρώνει και τεκμηριώνει προτάσεις για επεμβάσεις (έργα, ενέργειες, προγράμματα) που θα ικανοποιούν τις ανάγκες των δημοτών.

4. Μεριμνά για την εκπόνηση ερευνών και μελετών για τη διάγνωση των αναγκών ανάπτυξης του Δήμου, τη διερεύνηση της σκοπιμότητας αναπτυξιακών προτάσεων και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων έργων, δράσεων και μέτρων.

(*Αρμοδιότητες σχεδιασμού, παρακολούθησης και εφαρμογής προγραμμάτων*)

5. Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται την εφαρμογή προγραμμάτων οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου, με την αξιοποίηση των τοπικών φυσικών πόρων, την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας και τη δημιουργία και διαχείριση υποδομών στήριξης της τοπικής οικονομίας.

6. Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται την εφαρμογή προγραμμάτων και δράσεων, που ενσωματώνουν την ισότητα των φύλων και τη λήψη θετικών μέτρων υπέρ των γυναικών στις προτάσεις του Δήμου στα εθνικά και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

7. Συνεργάζεται με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας στην οποία ανήκει ο Δήμος για την εναρμόνιση των προγραμμάτων οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου με τα ευρύτερα αντίστοιχα προγράμματα της Περιφέρειας.

8. Συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες και συντάσσει προτάσεις που αφορούν στην εφαρμογή προγραμμάτων για την εξασφάλιση και διαρκή βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών (δομημένο περιβάλλον) στην περιοχή του Δήμου, με στόχο την εξασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών ΠΖ.

9. Διερευνά και ενημερώνει τα όργανα και τις Υπηρεσίες του Δήμου για πιθανές πηγές χρηματοδότησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων του Δήμου (προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ, προγράμματα της ΕΕ, εθνικά προγράμματα, έργα ΣΔΙΤ, έργα αυτοχρηματοδοτούμενα κ.λπ.)

10. Υποστηρίζει τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του και την ομάδα έργου που είναι δυνατόν να συγκροτείται για τη σύνταξη του

5ετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, κατά τη διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιχειρησιακού προγράμματος και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, στα οποία εξειδικεύεται το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

11. Μεριμνά για τη διενέργεια των διαδικασιών ένταξης έργων και δράσεων του Δήμου σε αναπτυξιακά και άλλα προγράμματα, για την παρακολούθηση της υλοποίησής τους και τη σχετική ενημέρωση των αρμοδίων Αρχών, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου.

12. Υποστηρίζει το Δήμαρχο, τους Αντιδημάρχους και το Γενικό Γραμματέα για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του και συντάσσει την ενδιάμεση και την τελική έκθεση αξιολόγησης, τις οποίες υποβάλλει στο Δήμαρχο. Εισηγείται την ενδεχόμενη αναθεώρηση των στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος μετά την ενδιάμεση αξιολόγησή του.

13. Με σκοπό την αντικειμενικότερη αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, διαμορφώνει τους κατάλληλους δείκτες αποτελεσματικότητας, που επιτρέπουν να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των στόχων σε σχέση με τα αποτελέσματα των δράσεων, καθώς και κατάλληλους δείκτες αποδοτικότητας, που σχετίζουν το κόστος πραγματοποίησης με τις εκροές των δράσεων.

14. Συντάσσει σχέδιο του Ετησίου Προγράμματος Δράσης του Δήμου, αφού λάβει υπόψη τις γραπτές εισηγήσεις των υπηρεσιών, και το υποβάλλει στην Εκτελεστική Επιτροπή.

15. Υποστηρίζει την Εκτελεστική Επιτροπή για την παρακολούθηση και τον απολογισμό των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης του Δήμου. Ειδικότερα: (α) κατά τη διάρκεια εφαρμογής του ετησίου προγράμματος δράσης του Δήμου, συντάσσει εκθέσεις παρακολούθησης σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες, ανά τακτά διαστήματα που ορίζονται με απόφαση του Δημάρχου και (β) πριν από τη σύνταξη του οικονομικού απολογισμού, υποβάλλει στη Εκτελεστική Επιτροπή έκθεση με τον απολογισμό δράσης του προηγούμενου έτους, αφού λάβει υπόψη τις απολογιστικές εκθέσεις των υπηρεσιών.

16. Υποστηρίζει την σύναψη και παρακολουθεί την πρόοδο των προγραμματικών και άλλων συμβάσεων μεταξύ του Δήμου και άλλων φορέων για την υλοποίηση έργων, ενεργειών και προγραμμάτων. Υποστηρίζει τις σχέσεις διαδημοτικής συνεργασίας και συντονίζει τις σχέσεις του Δήμου με άλλους δημόσιους φορείς.

17. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής και τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση αρχειοθέτησης αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.)

(Β) Αρμοδιότητες Τμήματος Αποτελεσματικότητας, Ποιότητας και Οργάνωσης

(*Αρμοδιότητες αποτελεσματικότητας και απόδοσης*)

1. Σχεδιάζει και εισηγείται συστήματα και μεθόδους μέτρησης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων (διαδικασίες, δείκτες κ.λπ.). Σχεδιάζει και εισηγείται τον Κανονισμό Μέτρησης και Αξιολόγησης της απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών κατά την ισχύουσα νομοθεσία.

2. Διαμορφώνει και εισηγείται περιοδικούς στόχους για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων.

3. Συγκεντρώνει στοιχεία και δεδομένα που αναφέρονται στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών και στην επίτευξη των σχετικών περιοδικών τους στόχων, παρακολουθεί την εξέλιξή τους, επεξεργάζεται τα στοιχεία και εκδίδει ενημερωτικές αναφορές.

4. Διατυπώνει αναλυτικά ετησίως τις εκθέσεις αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων.

5. Εντοπίζει τις καλύτερες πρακτικές αποτελεσματικής και αποδοτικής λειτουργίας και προωθεί την εφαρμογή τους και σε άλλες υπηρεσίες.

6. Παρακολουθεί την εφαρμογή των καλών πρακτικών και αξιολογεί τα αποτελέσματά τους.

7. Εισηγείται, παρακολουθεί και αξιολογεί μέτρα για τη διαρκή βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών και της ανταπόκρισής τους στις ανάγκες των πολιτών.

8. Σχεδιάζει, εισηγείται και συντονίζει την εφαρμογή συστημάτων διοίκησης ολικής ποιότητας και διαδικασιών αυτοαξιολόγησης.

9. Εισηγείται και παρακολουθεί την υλοποίηση προγραμμάτων έργων και δράσεων για την βελτίωση της οργάνωσης του Δήμου με στόχο την βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητάς του.

10. Συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών για τη διαμόρφωση των καταλλήλων συστημάτων προϋπολογισμού και απολογιστικού ελέγχου των οικονομικών μεγεθών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, καθώς και των καταλλήλων συστημάτων παρακολούθησης του κόστους λειτουργίας των οργανικών μονάδων του Δήμου και του κόστους των παραγομένων και παρεχομένων υπηρεσιών του Δήμου προς τους πολίτες.

11. Παρακολουθεί και ενημερώνει με συγκεκριμένες αναφορές τα όργανα του Δήμου σχετικά με την εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, καθώς και την εξέλιξη του κόστους λειτουργίας των οργανικών μονάδων και του κόστους των παραγομένων και παρεχομένων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

(*Αρμοδιότητες ποιότητας και οργάνωσης*)

12. Μεριμνά για την εγκατάσταση και τήρηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας των επί μέρους λειτουργιών του Δήμου.

13. Μεριμνά για την εγκατάσταση και τήρηση του συστήματος διασφάλισης της Διαχειριστικής Επάρκειας του Δήμου στον σχεδιασμό και παραγωγή έργων.

14. Μεριμνά για την εκτέλεση των εγκεκριμένων προγραμμάτων έργων και δράσεων για την βελτίωση της οργάνωσης του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων. Ειδικότερα μεριμνά για τον σχεδιασμό / ανασχεδιασμό και την εφαρμογή βελτιωμένων οργανωτικών δομών, κατανομής αρμοδιοτήτων, κατανομής στελεχιακού δυναμικού, οργανωτικών συστημάτων, εσωτερικών διαδικασιών και εντύπων.

15. Μεριμνά για την εκπόνηση, ενημέρωση και διακίνηση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, των κάθε είδους εσωτερικών Κανονισμών και Οδηγιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων (Εσωτερικός Κανονισμός Υπηρεσιών, Εσωτερικοί Κανονισμοί Λειτουργίας, Κανονισμοί Παροχής Υπηρεσιών στους Δημότες, Οδηγός του Δημότη, κ.λπ.) σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες.

16. Παρακολουθεί την τήρηση και σχεδιάζει και εισηγείται τις τυχόν επικαιροποιήσεις της οργανωτικής δομής και γενικότερα των διατάξεων του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου.

17. Μεριμνά για τον προσδιορισμό των αναγκαίων θέσεων εργασίας και τον προσδιορισμό του αριθμού του προσωπικού ανά θέση εργασίας και οργανωτική μονάδα του Δήμου, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και συνεργάζεται με τη Διεύθυνση

Διοικητικών Υπηρεσιών για τον προγραμματισμό της κάλυψης των θέσεων (με νέα στελέχη ή ανακατανομή των υφιστάμενων στελεχών).

18. Σχεδιάζει και εισηγείται συστήματα και διαδικασίες για την παρακολούθηση της καλής εφαρμογής των εγκεκριμένων από τα αρμόδια όργανα εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων, διαδικασιών και κανονισμών.

19. Εφαρμόζει τα εγκεκριμένα συστήματα και διαδικασίες για την παρακολούθηση της καλής εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων, διαδικασιών και κανονισμών και ενημερώνει τα αρμόδια όργανα του Δήμου στην περίπτωση που διαπιστώνονται αποκλίσεις.

20. Μελετά και εισηγείται για τη σκοπιμότητα σύστασης, τροποποίησης του αντικειμένου ή κατάργησης των Νομικών Προσώπων του Δήμου.

(Γ) Αρμοδιότητες Τμήματος Τεχνολογιών, Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

(*Αρμοδιότητες στρατηγικής και μελετών ΤΠΕ*)

1. Διαμορφώνει και εισηγείται τη στρατηγική του Δήμου σε ότι αφορά την ανάπτυξη, επέκταση και βελτίωση των συστημάτων ελέγχου τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και τα ζητήματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

2. Συγκεντρώνει στοιχεία, προσδιορίζει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις και εισηγείται για τα αναγκαία έργα ανάπτυξης και βελτίωσης των συστημάτων ΤΠΕ που πρέπει να αξιοποιεί ο Δήμος για την υποστήριξη των λειτουργιών του.

3. Προδιαγράφει και εισηγείται την μεθοδολογία ανάπτυξης των αναγκαίων συστημάτων ΤΠΕ και την υλοποίηση μηχανισμών επιχειρησιακής υποστήριξης των συστημάτων και των χρηστών των εφαρμογών.

4. Μεριμνά για την μελέτη, ανάπτυξη και εγκατάσταση των συστημάτων ΤΠΕ με την αξιοποίηση και εξειδικευμένων τρίτων.

5. Προδιαγράφει τα νέα συστήματα ή τις λειτουργίες συστημάτων ΤΠΕ, παρακολουθεί την ανάπτυξή τους και παραλαμβάνει τα συστήματα.

(*Αρμοδιότητες διαχείρισης συστημάτων ΤΠΕ*)

6. Σχεδιάζει, εγκαθιστά και παρέχει υπηρεσίες συνεχούς συντήρησης δικτυακών τόπων και ιστοσελίδων καλύπτοντας τις σχετικές ανάγκες του Δήμου.

7. Παρακολουθεί την ποιότητα των δεδομένων που τηρούνται στα συστήματα ΤΠΕ του Δήμου.

8. Διαχειρίζεται και συντηρεί τις εφαρμογές και τις βάσεις δεδομένων που σχεδιάζει και εγκαθιστά ο Δήμος για τις ανάγκες του.

9. Διαχειρίζεται το περιεχόμενο των συστημάτων και της ανάκτησης δεδομένων για τα συστήματα ΤΠΕ που λειτουργούν στο Δήμο.

10. Μεριμνά για την αξιοποίηση τρίτων για την επεξεργασία δεδομένων σύμφωνα με σχετικές ανάγκες του Δήμου.

11. Εκπαιδεύει τους χρήστες των συστημάτων ΤΠΕ του Δήμου και μεριμνά για την παροχή κάθε είδους υποστήριξης προς τους χρήστες ώστε να είναι σε θέση να λειτουργούν και να αξιοποιούν αποτελεσματικά τα συστήματα. Μεριμνά για την λειτουργία σχετικών Helpdesk για τις ανάγκες των χρηστών.

12. Μεριμνά για τη δημιουργία των κατάλληλων αναφορών επιτελικής πληροφόρησης με την αξιοποίηση των στοιχείων που τηρούνται στα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου

13. Μεριμνά για την τήρηση των βαθμών ασφαλείας της πρόσβασης στις πληροφορίες που τηρούνται στα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου, ώστε να εξασφαλίζεται η εμπιστευτικότητά τους.

14. Εξασφαλίζει την ασφάλεια των δεδομένων και την βελτίωση της χρηστικότητας των ιστοσελίδων και των βάσεων δεδομένων του Δήμου.

(*Αρμοδιότητες διαχείρισης εξοπλισμού ΤΠΕ*)

15. Προσδιορίζει τις ανάγκες των δημοτικών υπηρεσιών σε εξοπλισμό πληροφορικής και επικοινωνιών, προσδιορίζει τις απαιτήσεις του εξοπλισμού αυτού σε αναβάθμιση και εισηγείται τα αναγκαία προγράμματα για την προμήθεια και εγκατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού.

16. Προσδιορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές και προδιαγράφει και εισηγείται την μεθοδολογία προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού πληροφορικής και επικοινωνιών.

17. Μεριμνά για την παρακολούθηση της παραλαβής και την εγκατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού ΤΠΕ.

18. Μεριμνά για την άρτια λειτουργία του δικτύου των κεντρικών και περιφερειακών συστημάτων.

19. Εισηγείται για την θέσπιση κανόνων ασφαλούς χρήσης του δικτύου και των συστημάτων ΤΠΕ και παρακολουθεί και ελέγχει την τήρηση των κανόνων αυτών.

20. Μεριμνά για την συνεχή συντήρηση και την αποκατάσταση βλαβών του εξοπλισμού ΤΠΕ του Δήμου.

(*Γενικές Αρμοδιότητες ΤΠΕ*)

21. Υποστηρίζει την εκπλήρωση του έργου του ΚΟΣΕ (Κομβικό Σημείο Επαφής) του Δήμου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του νόμου 3882/2010 (ΦΕΚ 166/Α/22.09.2010).

Ενότητα Γ: Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης.

- Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

Η Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης είναι αρμόδια για την προστασία και ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής, της ζωικής παραγωγής και της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, την υποστήριξη του αγροτικού κόσμου για την βελτίωση των μεθόδων εργασίας και την καλύτερη οργάνωση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, την παρακολούθηση, αδειοδότηση και εποπτεία των εμπορικών δραστηριοτήτων στην περιοχή του Δήμου, την προστασία του καταναλωτή, την προώθηση της απασχόλησης και την εφαρμογή ενεργειών τουριστικής ανάπτυξης. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων της Διεύθυνσης Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης είναι οι εξής:

(Α) Αρμοδιότητες Τμήματος Αγροτικής Παραγωγής

(*Αρμοδιότητες στον τομέα της φυτικής παραγωγής*)

1. Ερευνά και μελετά κάθε θέμα για την ανάπτυξη της γεωργίας, καθώς και τη διατήρηση του γεωργικού πληθυσμού στις εστίες του.

2. Μεριμνά για την ανάπτυξη, προστασία, εκτίμηση και παρακολούθηση της φυτικής παραγωγής.

3. Προωθεί προγράμματα εγκατάστασης νέων αγροτών και μεριμνά για τη σύνδεση αγροτικής παραγωγής και τουριστικής ανάπτυξης, σε συνεργασία με το Τμήμα Τουρισμού.

4. Εκτιμά και παρακολουθεί τη γεωργική παραγωγή, τις απολαμβανόμενες από τους παραγωγούς τιμές γεωργικών προϊόντων και την πορεία των αγορών των γεωργικών προϊόντων και μεριμνά για τη λήψη αντιπροσωπευτικών τιμών προϊόντων.

5. Συνεργάζεται με την Τεχνική υπηρεσία για τη μελέτη και εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγγειοβελτιωτικά έργα.

6. Ασκεί εποπτεία επί των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ), των Προσωρινών Διοικουσών Επιτροπών (ΠΔΕ) και των Τοπικών Επιτροπών Άρδευσης (ΤΕΑ) σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

7. Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία του Γραφείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας του Δήμου. Παρακολουθεί τη λειτουργία του Γραφείου αυτού παρέχοντας κατευθύνσεις και πρότυπα για τη δράση του.

8. Συνεργάζεται με ιδρύματα έρευνας της αγροτικής παραγωγής, ενημερώνει τον αγροτικό πληθυσμό για τις βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης των εκμεταλλεύσεων για την αντιμετώπιση τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων, στο πλαίσιο των προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και μεριμνά για την ευρύτερη διάδοση στον αγροτικό κόσμο, μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, γνώσεων για την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων καλλιέργειας.

9. Μεριμνά για την καλύτερη οργάνωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο πλαίσιο σχεδίων βελτίωσης.

10. Εισηγείται για την χορήγηση, ανανέωση, ανάκληση ή μεταβίβαση αδειών λειτουργίας καταστημάτων λιανικής πώλησης αγροτικών φαρμακευτικών προϊόντων.

Οι νησιωτικοί Δήμοι έχουν επιπλέον αρμοδιότητες στον τομέα της φυτικής παραγωγής, οι οποίες είναι:

- Η προστασία της γεωργικής γης από άλλες χρήσεις και ιδιαίτερα αυτής με υψηλή παραγωγικότητα.

- Η γνωμοδότηση για το ετήσιο πρόγραμμα δασοπονίας στα όρια του δήμου που καταρτίζουν οι οικείες δασικές υπηρεσίες.

- Η εισήγηση για σύσταση, κατάργηση και συγχώνευση των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων.

- Η τήρηση μητρώου αγροτών και αγροτικών εκμεταλλεύσεων, με βάση το μητρώο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- Η προώθηση της συγκρότησης ομάδων παραγωγών και η στήριξή τους για την αντιμετώπιση οικονομικών και διαρθρωτικών θεμάτων σύμφωνα με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία.

- Η αντιμετώπιση των τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

- Ο καθορισμός ζωνών προστασίας και η καταστροφή σε αυτές των παρανόμων καλλιεργειών.

- Η χορήγηση αδειών αναφύτευσης αμπελώνων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

- Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της διακίνησης οίνου.

- Η μέριμνα για την παροχή του απαραίτητου άνοσου πολλαπλασιαστικού υλικού αμπέλου εγκατάστασης και εμβολιοληψίας.

(*Αρμοδιότητες στον τομέα της ζωικής παραγωγής*)

11. Ερευνά και μελετά κάθε θέμα για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, καθώς και τη διατήρηση του κτηνοτροφικού πληθυσμού στις εστίες του.

12. Μεριμνά για την ανάπτυξη, προστασία, εκτίμηση και παρακολούθηση της ζωικής παραγωγής.

13. Συνεργάζεται με την Τεχνική υπηρεσία για τη μελέτη και την εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν την κτηνοτροφία όπως π.χ. τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων.

14. Μεριμνά για τη διαχείριση των βοσκοτόπων.

15. Συνεργάζεται με ιδρύματα έρευνας της κτηνοτροφικής παραγωγής, ενημερώνει τον αγροτικό πληθυσμό για τις βελτιωμένες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων για την αντιμετώπιση τεχνικών, οικονομικών και διαρθρωτικών προβλημάτων, στο πλαίσιο των προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και μεριμνά για την ευρύτερη διάδοση στον αγροτικό κόσμο, μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, γνώσεων για την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων κτηνοτροφικής παραγωγής.

16. Μεριμνά για την εφαρμογή και τον έλεγχο του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής του ζωικού κεφαλαίου του Δήμου (ενώτια για την ατομική αναγνώριση των ζώων, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, διαβατήρια ζώων, τήρηση ατομικών μητρώων).

17. Μεριμνά για τα αδέσποτα ζώα (περισυλλογή, δημιουργία και λειτουργία καταφυγίων κ.λπ.).

18. Εισηγείται για την χορήγηση αδειών λειτουργίας καταστημάτων και εγκαταστάσεων που σχετίζονται με το εμπόριο ή την αξιοποίηση ζώων (καταστήματα διατήρησης, εμπορίας και διακίνησης ζώων, καταστήματα πώλησης σκύλων ή γατών, κτηνοπτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, αυτοκίνητα που μεταφέρουν ζώα, ζωολογικοί κήποι).

19. Εισηγείται για την χορήγηση, ανανέωση, ανάκληση ή μεταβίβαση αδειών λειτουργίας καταστημάτων λιανικής πώλησης κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων.

20. Εφαρμόζει, οργανώνει και εποπτεύει την τεχνητή σπερματέγχυση και τον συγχρονισμό του οίστρου των ζώων.

21. Γνωματεύει για την υγειονομική καταλληλότητα των ζώων, όταν πρόκειται για πλανόδια έκθεση ζώων.

22. Εισηγείται για την χορήγηση άδειας για τη λειτουργία κτηνιατρικού γραφείου για τα παραγωγικά ζώα, ειδικής άδειας για την αποθήκευση φαρμακευτικών κτηνιατρικών προϊόντων και αδειών λειτουργίας ιδιωτικών κτηνιατρείων και κτηνιατρικών κλινικών τα οποία και εποπτεύει.

23. Εφαρμόζει προγράμματα για την καταπολέμηση λοιμωδών και παρασιτικών νοσημάτων ζώων, σε συνεργασία με την υπηρεσία Δημόσιας Υγείας για τα νοσήματα που μεταδίδονται και στον άνθρωπο.

24. Επιβάλλει ή αίρει υγειονομικά μέτρα, λόγω εμφάνισης βαριάς επιζωοτίας για την έκδοση πιστοποιητικών προς μεταφορά ζώων.

(*Αρμοδιότητες Γραφείου Γεωργικής Ανάπτυξης*)

25. Στο πλαίσιο του Τμήματος Αγροτικής Παραγωγής λειτουργεί Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης, οι αρμοδιότητες του οποίου είναι ειδικότερα:

(α) Συνεργάζεται με τους αγρότες και τις συνεταιριστικές οργανώσεις τους για την διερεύνηση και επισήμανση των τεχνικών και οικονομικών προβλημάτων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

(β) Παρέχει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων εργασίας, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων και τη μείωση κόστους παραγωγής τους.

(γ) Μεριμνά για την οργάνωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την εν γένει αντιμετώπιση των προβλημάτων στα διάφορα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, στα πλαίσια των εκάστοτε εφαρμοζομένων προγραμμάτων γεωργικής και κτηνοτροφικής ανάπτυξης.

(δ) Διενεργεί επιτόπιους ελέγχους, ύστερα από εντολή του Γραφείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας με σκοπό την υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων (οικονομικές ενισχύσεις στη φυτική και ζωική παραγωγή) και μεριμνά για την χορήγηση βεβαιώσεων (αγροτικά αυτοκίνητα, αγροτικές αποθήκες, λαϊκές αγορές, εκτίμηση ζημιών κ.λπ.).

(ε) Ενημερώνει το Γραφείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας για τα ζητήματα του Δήμου που αφορούν τον αγροτικό κόσμο και λαμβάνει κατευθύνσεις και πρότυπα για την αντιμετώπισή τους.

(Β) Αρμοδιότητες στον τομέα της Αλιείας

1. Διενεργεί όλες τις κατάλληλες δραστηριότητες για την άσκηση εποπτείας και ελέγχου στον τομέα της αλιείας στην περιοχή δικαιοδοσίας του Δήμου.

2. Ερευνά και μελετά κάθε θέμα για την ανάπτυξη της αλιείας, καθώς και τη διατήρηση του αλιευτικού πληθυσμού στις εστίες του.

3. Συνεργάζεται με την Τεχνική υπηρεσία για τη μελέτη και την εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν την αλιεία. Μεριμνά για την κατασκευή και λειτουργία αλιευτικών καταφυγίων, υποδομών και εξοπλισμών σε λιμένες αλιευτικούς ή λιμένες που εξυπηρετούν αλιευτικά σκάφη.

4. Γνωμοδοτεί για την παραχώρηση, μίσθωση και αναμίσθωση υδάτινων εκτάσεων για την ίδρυση, επέκταση και μετεγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντατικής ή ημιεντατικής μορφής των ιχθυοτρόφων υδάτων, καθώς και για την χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας τους.

5. Συγκεντρώνει και τηρεί στοιχεία των υδατοκαλλιεργειών και της αλιείας στα εσωτερικά ύδατα καθώς και στοιχεία των πάσης φύσεως αλιευτικών εκμεταλλεύσεων.

6. Καταρτίζει μελέτες και συντάσσει εκλαϊκευμένα έντυπα που αφορούν δραστηριότητες θαλάσσιας αλιείας, υδατοκαλλιεργειών και προστασίας των υδάτινων οικοσυστημάτων και διοργανώνει ενημερωτικές συναντήσεις με αλιείς, υδατοκαλλιεργητές και γενικά εργαζόμενους σε επιχειρήσεις του αλιευτικού τομέα.

7. Εισηγείται τη λήψη αποφάσεων για την ανάπτυξη και ρύθμιση ζητημάτων του τομέα της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι αποφάσεις αυτές αφορούν ιδίως:

(α) την καταστροφή, εκποίηση και έγκριση του αποτελέσματος της σχετικής δημοπρασίας ή διάθεσης των δημευθέντων υλικών και μέσων αλιείας.

(β) την εφαρμογή του προγράμματος ανάπτυξης των ιχθυοκαλλιεργειών με την έγκαιρη και επαρκή παραγωγή του αναγκαιούντος (γόνου) ιχθυδίων για τον εφοδιασμό με αυτόν των ενδιαφερομένων ιδιωτών πεστροφοκαλλιεργητών.

(γ) την έγκριση για τη διενέργεια εμπλουτισμού λιμνών και ποταμών και τον καθορισμό της απαγορευτικής περιόδου αλιείας με κάθε μέσο και εργαλείο στις λίμνες χωρικής αρμοδιότητας του οικείου δήμου.

(δ) τον καθορισμό των όρων χορήγησης ερασιτεχνικών αδειών αλιείας και για τον περιορισμό της αλιείας στη λίμνη Ταυρωπού.

(ε) την έγκριση ή ανάκληση της έγκρισης της χορήγησης από τις αρμόδιες αρχές, αδειών απόπλου στα αλιευτικά σκάφη για τη διενέργεια αλιείας στα διεθνή ύδατα.

(στ) τη διάθεση σε δημόσιες υπηρεσίες ή σε ερευνητικά ιδρύματα ή σε νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα των πλωτών μέσων, εργαλείων και λοιπού εξοπλισμού που δημεύθηκε, εφόσον δεν έχει πλειστηριασθεί.

(ζ) την έγκριση για διενέργεια αθλητικής αλιείας.

(η) την επιβολή ειδικών ή πρόσθετων περιοριστικών μέτρων της αλιείας για ποτάμιους, λιμναίους, λιμνοθαλάσσιους και άλλους υδάτινους χώρους,

(θ) την έγκριση αντικατάστασης αλιευτικού σκάφους.

(ι) την επιβολή κυρώσεων σε όσους δεν παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την παραγωγή και αξία αλιευμάτων των επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών.

(ια) τη σύμφωνη γνώμη για την εισαγωγή από το εξωτερικό ζώντων υδρόβιων ζώων και φυτών ή φυκιών ή των αγών τους για τεχνητή εκτροφή ή εμπλουτισμό υδάτων.

(ιβ) την έγκριση της χορήγησης, από τις αρμόδιες αρχές, αδειών αλιείας στα επαγγελματικά ή ερασιτεχνικά σκάφη αλιείας ή σπογγαλιείας.

(ιγ) τον καθορισμό της διάρκειας, έναρξης και λήξης της απαγορευτικής περιόδου αλιείας στους ποταμούς και τις λίμνες χωρικής αρμοδιότητας του Δήμου.

(ιδ) του καθορισμού του αριθμού των με μηχανικό αλιευτικό συγκρότημα (γρι-γρι) αλιευόντων συγκροτημάτων στο ελληνικό τμήμα της λίμνης Μεγάλη Πρέσπα και των προϋποθέσεων με τις οποίες διενεργείται η αλιεία.

(ιε) τον καθορισμό περιορισμών κατά τη διενέργεια αλιείας εντός των τεχνικών λιμνών για την προστασία των έργων που υπάρχουν σε αυτές.

(ιστ) την απαγόρευση ή έγκριση χρησιμοποίησης ορισμένων αλιευτικών εργαλείων στις λίμνες Μεγάλη Πρέσπα και Δοϊράνη.

(ιζ) την έκτακτη αναστολή των αδειών αλιείας και σπογγαλιείας για ορισμένη περίοδο σε περιοχή χωρικής αρμοδιότητας του Δήμου, όταν το επιβάλλει η προστασία της ιχθυοπαραγωγής και η ρύθμιση της αλιείας και σπογγαλιείας.

(ιη) την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων για απόδοση εσόδων από την εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων της λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου – Αιτωλικού.

(ιθ) την έγκριση για μετατροπή ή αντικατάσταση εργαλείων στη λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου – Αιτωλικού.

(κ) την πρόταση για εγγραφή πιστώσεων για απαλλοτρίωση υδάτινων και χερσαίων εκτάσεων.

(κα) τον καθορισμό των όρων χορήγησης ερασιτεχνικών αδειών σε κατοίκους άλλων περιοχών στις λίμνες Πολυφύτου και Μόρνου.

(κβ) την αξιοποίηση, ιχθυοτροφικά, των μη εκμεταλλεύσιμων τελμάτων ή άγονων εκτάσεων σε συνεργασία με τις υπηρεσίες.

(κγ) τις εξαιρέσεις υποχρέωσης προσκόμισης αλιευμάτων στις ιχθυόσκαλες,

(κδ) τη σύσταση τριμελών συμβουλίων εκδίκασης αλιευτικών προσφυγών.

(κε) την έγκριση και την τροποποίηση καταστατικών αλιευτικών συνεταιρισμών και την παροχή σ' αυτούς τεχνικών οδηγιών.

(κστ) την έγκριση και τροποποίηση ή συμπλήρωση του είδους των εργαλείων με τα οποία και μόνον επιτρέπεται η αλιεία στις λίμνες,

(κζ) την κοπή των καλάμων στις λίμνες.

(κη) την παροχή γνώμης για κάθε τεχνική τροποποίηση ή διαρρύθμιση που αφορά ή θίγει τα κρηπιδώματα και τη χερσαία ζώνη των ιχθυοσκαλών.

8. Εισηγείται την χορήγηση αδειών στον τομέα της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι άδειες αυτές αφορούν ιδίως:

(α) τα αλιευτικά σκάφη για τη διενέργεια δοκιμαστικής αλιείας.

(β) τις ερασιτεχνικές άδειες αλιείας.

(γ) τη χρήση καταδυτικών συσκευών σε περιπτώσεις διεξαγωγής ερευνών.

(δ) τις επαγγελματικές άδειες αλιείας.

(ε) τη μεταβίβαση κυριότητας επαγγελματικής άδειας αλιείας σκάφους.

(στ) την αντικατάσταση μηχανής αλιευτικού σκάφους.

(ζ) την άδεια αλιείας γόνου ιχθύων και λοιπών υδρόβιων οργανισμών.

(η) την ειδική άδεια για αλιεία αθερίνας στη λίμνη Τριχωνίδα.

9. Αντιμετωπίζει θέματα και εισηγείται μέτρα που αφορούν τη διακίνηση, μεταποίηση, τυποποίηση, συντήρηση και εμπορία των αλιευτικών προϊόντων σε συνεργασία με αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.

Οι νησιωτικοί Δήμοι έχουν επιπλέον αρμοδιότητες στον τομέα της αλιείας, οι οποίες είναι:

- Η μίσθωση, με δημοπρασία, των ιχθυοτρόφων υδάτων, εν γένει, ο καθορισμός της προστατευτικής ζώνης πέριξ του τοποθετουμένου αλιευτικού εργαλείου, σε θαλάσσιους παραλιακούς χώρους.

- Η παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων των συμβάσεων εκμίσθωσης υπό του δημοσίου, των ιχθυοτρόφων υδάτων.

- Η υποβολή αιτήματος προς παροχή γνώμης του Γενικού Επιτελείου Στρατού για τον καθορισμό των όρων των συμβάσεων εκμίσθωσης των εφαπτόμενων των συνόρων λιμνών ή ιχθυοτρόφων υδάτων.

- Η απόφαση μονομερούς λύσης της σύμβασης μίσθωσης ιχθυοτροφείου σε περίπτωση εκτέλεσης έργων

- Ο καθορισμός προστατευτικής ζώνης εκμισθωμένου ιχθυοτροφείου.

- Η απόφαση επιβολής ποινών και αποβολής ελεύθερων αλιέων από μίσθιο, συνεπεία, αλιευτικής παράβασης.

- Η χορήγηση αδειών ίδρυσης συσκευαστηρίων νωπών αλιευμάτων και εργαστηρίων συσκευασίας και μεταποίησης κατεψυγμένων αλιευμάτων.

- Η απόφαση αυξομείωσης των συμβατικών δόσεων μίσθωσης ιχθυοτροφείου σε ιδιώτες.

- Η απόφαση μείωσης ή πλήρους απαλλαγής από το συμβατικό μίσθωμα, λόγω αδυναμίας αλιευτικής εκμετάλλευσης.

- Η απόφαση για τη λύση μίσθωσης ιχθυοτροφείου.

- Η απόφαση για την παράταση της μίσθωσης ιχθυοτροφείου.

- Η απόφαση εκμίσθωσης ιχθυοτροφείου χωρίς δημοπρασία σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς, η υπογραφή της σχετικής σύμβασης και ο καθορισμός του μισθώματος .

- Η γνωμοδότηση για την παραχώρηση, μίσθωση και αναμίσθωση υδάτινων εκτάσεων για την ίδρυση επέκταση και μετεγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντατικής ή ημιεντατικής μορφής των ιχθυοτρόφων υδάτων, καθώς και για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας τους.

- Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για εγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιεργειών.

- Ο χαρακτηρισμός ως γεωργικών επιχειρήσεων βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων που αφορούν υδατοκαλλιεργητικές εκμεταλλεύσεις.

- Ο καθορισμός της χωρικής περιφέρειας κάθε ιχθυόσκαλας.

- Η ίδρυση ιχθυοσκαλών και ο καθορισμός της έδρας αυτών.

- Η παρακολούθηση της ρύπανσης και της μόλυνσης του υδάτινου περιβάλλοντος, η κατάρτιση μελετών και η εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης και ανάπτυξης που έχουν σχέση με την αλιεία, τις υδατοκαλλιέργειες και την εν γένει αξιοποίηση των αλιευτικών πόρων.

(Γ) Αρμοδιότητες Τμήματος Αδειοδότησης και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων

(*Αρμοδιότητες ρύθμισης εμπορικών δραστηριοτήτων*)

1. Μελετά και εισηγείται τη ρύθμιση θεμάτων εμπορικής δραστηριότητας που επηρεάζουν τις λειτουργίες και το περιβάλλον της πόλης και την ΠΖ των κατοίκων, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα θέματα αυτά αφορούν ιδίως:

(α) Τον καθορισμό των χώρων και των όρων λειτουργίας των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων (λαϊκές αγορές και εμποροπανηγύρεις).

(β) Τον καθορισμό των χώρων και των όρων για την προσωρινή διαμονή μετακινουμένων πληθυσμιακών ομάδων.

(γ) Τον καθορισμό των προδιαγραφών και των όρων της υπαίθριας διαφήμισης.

(δ) Τον προσδιορισμό των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων για την ίδρυση και εγκατάσταση καταστημάτων και επιχειρήσεων, στο βαθμό που επηρεάζουν το περιβάλλον και τις λειτουργίες της πόλης.

(ε) Τον προσδιορισμό των όρων και των ωρών λειτουργίας μουσικής σε καταστήματα.

(στ) Τον καθορισμό των ωρών έναρξης και λήξης της εργασίας των ναυτεργατών και των αρτεργατών.

(ζ) Τον καθορισμό των χρονικών ορίων λειτουργίας καταστημάτων και επιχειρήσεων.

(η) Τον καθορισμό των ανώτατου αριθμού των αδειών υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου και τη συγκρότηση της Επιτροπής Υπαίθριου Πλανόδιου Εμπορίου.

(θ) Την έγκριση της λειτουργίας Κυριακάτικων Αγορών.

(ι) Την έκδοση αποφάσεων για την ίδρυση, τη διάλυση και τον καθορισμό του τρόπου της εν γένει λειτουργίας Λαϊκών Αγορών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περιλαμβανομένης της χορήγησης επαγγελματικών και παραγωγικών αδειών καθώς και κάθε άλλου συναφούς αντικειμένου (Η αρμοδιότητα δεν αφορά έκδοση αδειών των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης).

(ια) Την συγκρότηση Επιτροπών για τον έλεγχο των πωλητών, παραγωγών και επαγγελματιών των λαϊκών αγορών.

(ιβ) Την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης περιπτέρων.

(ιγ) Τη λήψη απόφασης σχετικά με τον καθορισμό των ωρών ανοίγματος, μεσημβρινής διακοπής και κλεισίματος των φαρμακείων και φαρμακαποθηκών, καθώς και τον καθορισμό για κάθε έτος του αριθμού των φαρμακείων που διημερεύουν και διανυκτερεύουν.

2. Παρακολουθεί και ελέγχει την εφαρμογή των αποφάσεων των σχετικών με τα προηγούμενα θέματα εμπορικής δραστηριότητας και εισηγείται τη λήψη μέτρων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

3. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τα ζώα συντροφιάς και την τήρηση των διατάξεων της τουριστικής νομοθεσίας από τις επιχειρήσεις τουριστικού ενδιαφέροντος κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του νόμου.

Οι νησιωτικοί Δήμοι έχουν επιπλέον αρμοδιότητες στη ρύθμιση των εμπορικών δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι:

- Η εξαίρεση επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων, υπηρεσιών ή εργασιών γενικά από τις διατάξεις περί ανάπαυσης την Κυριακή και τις λοιπές ημέρες αργίας. Η εξαίρεση από την εκ περιτροπής Κυριακή αργία των εστιατορίων, ζαχαροπλαστείων, καφενείων, που λειτουργούν ως εξοχικά. Η χορήγηση αναπληρωματικής ανάπαυσης των μισθωτών σε άλλη ημέρα, εκτός από την Κυριακή. Η επέκταση της ανάπαυσης την Κυριακή και τις ημέρες αργίας.

- Η έκδοση απόφασης, όταν λόγω ειδικών κλιματολογικών συνθηκών καθυστερεί η έναρξη της τυροκομικής περιόδου, με την οποία καθορίζεται η έναρξή της, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες του δήμου, χωρίς αυτή να είναι δυνατόν να υπερβεί το πεντάμηνο.

- Η διατύπωση γνώμης για την ίδρυση Εμπορευματικού Κέντρου.

- Ο έλεγχος τιμών, η επάρκεια και ομαλή λειτουργία της αγοράς, καθώς και ο έλεγχος της κανονικότητας των τιμών παρεχόμενων υπηρεσιών.

(*Αρμοδιότητες προστασίας του καταναλωτή*)

4. Μεριμνά για την προστασία του καταναλωτή με τη δημιουργία και λειτουργία μηχανισμών ενημέρωσής του (π.χ. Γραφείο Ενημέρωσης Καταναλωτή).

5. Εισηγείται για τη σύσταση της επιτροπής φιλικού διακανονισμού για την εξώδικη επίλυση των διαφορών ανάμεσα σε προμηθευτές και σε καταναλωτές ή ενώσεις

καταναλωτών, τηρεί αρχεία των πορισμάτων της οικείας επιτροπής καθώς και μητρώο καταναλωτών.

(*Αρμοδιότητες χορήγησης αδειών εμπορικών και γενικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων)*

6. Εισηγείται την χορήγηση αδειών για την άσκηση εμπορικών και γενικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι άδειες αυτές αφορούν ιδίως:

(α) Τις άδειες παραγωγών που διαθέτουν τα αγροτικά τους προϊόντα τους σε λαϊκές αγορές (εκτός από άδειες στους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης).

(β) Την ίδρυση, λειτουργία και εγκατάσταση των καταστημάτων και επιχειρήσεων οι όροι λειτουργίας και εγκατάστασης των οποίων καθορίζονται από την νομοθεσία και τους αντίστοιχους υγειονομικούς κανονισμούς και διατάξεις.

(γ) Την ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (βλ. άρθρο 80 του ΚΔΚ).

(δ) Την εγκατάσταση και λειτουργία κινηματογράφων, θεάτρων και παρεμφερών επιχειρήσεων και τη διενέργεια των προβλεπομένων επιθεωρήσεων.

(ε) Την ίδρυση και λειτουργίας παιδότοπων, και διαφόρων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων (λούνα παρκ, τσίρκο, πίστες αυτοκινητιδίων, μουσικών συναυλιών και άλλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία).

(στ) Τα τεχνικά ψυχαγωγικά παίγνια και την παροχή υπηρεσιών διαδικτύου.

(ζ) Τη λειτουργία μουσικών οργάνων.

(η) Την άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, εμποροπανηγύρεων και υπαίθριων χριστουγεννιάτικων αγορών.

(θ) Τα ζωήλατα οχήματα.

(ι) Την εγκατάσταση και χρήση του οικήματος για την άσκηση δραστηριότητας από εκδιδόμενα πρόσωπα.

(ια) Τη διενέργεια διαφήμισης, την τοποθέτηση πλαισίων υπαίθριας διαφήμισης, την τοποθέτηση επιγραφών προσδιορισμού επαγγελματικής δραστηριότητας σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και την παραχώρηση χώρων για την προβολή δραστηριοτήτων σε νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς.

(ιβ) Τη λειτουργία καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων.

(ιγ) Την ίδρυση υπεραγορών λιανικού εμπορίου.

(ιδ) Την άσκηση υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου.

(ιε) Την συμμετοχή σε Κυριακάτικες Αγορές.

(ιστ) Την άσκηση επαγγέλματος κουρέα, κομμωτή, τεχνίτη περιποίησης χεριών και ποδιών, καθώς και τη συγκρότηση σχετικής εξεταστικής επιτροπής και Πειθαρχικού Συμβουλίου, σε συνεργασία με την υπηρεσία Δημόσιας Υγείας.

(ιζ) Τη λειτουργία εκθέσεων βιβλίου.

(ιη) Την οργάνωση εκθέσεων (εκτός των Διεθνών), τη ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας τους και την εποπτεία αυτών.

(ιθ) Την καταλληλότητα εκθεσιακών χώρων στεγασμένων μόνιμα ή προσωρινά ή υπαίθριων ή μικτών.

7. Παρακολουθεί και ελέγχει την τήρηση των προϋποθέσεων υπό τις οποίες χορηγούνται οι ανωτέρω άδειες και εισηγείται τη λήψη μέτρων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις π.χ. ανάκληση άδειας, αφαίρεση άδειας, επιβολή προστίμων.

8. Ελέγχει την εφαρμογή των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης, των προδιαγραφών των διαφημιστικών πλαισίων και επιγραφών, προβαίνει στην αφαίρεση των παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων και επιγραφών και εισηγείται την επιβολή των προβλεπόμενων προστίμων, με τις προϋποθέσεις και όρους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

9. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης και τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.).

(Δ) Αρμοδιότητες Τμήματος Φυσικών Πόρων, Ενέργειας και Βιομηχανίας

Το Τμήμα Φυσικών Πόρων, Ενέργειας και Βιομηχανίας ιδρύεται μόνο σε νησιωτικούς Δήμους και ασκεί μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες από τις οικίες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις. Οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν:

1. Τη χορήγηση άδειας πωλητή πετρελαιοειδών προϊόντων για θέρμανση, για διανομή και εμφιάλωση υγραερίου, καθώς και την επιβολή κυρώσεων σε εταιρίες εμπορίας με εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων, υγραερίων, λιπαντικών και ασφάλτου, σε μονάδες εμφιάλωσης υγραερίου και στους πωλητές πετρελαίου θέρμανσης.

2. Την υλοποίηση των προγραμμάτων υποστήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τη παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων και σχεδίων αρμοδιότητας του οικείου Υπουργείου.

3. Την υλοποίηση προγραμμάτων αξιοποίησης των ήπιων μορφών ενέργειας.

4. Τη χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας εφεδρικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής σε ιδιώτες.

5. Την τήρηση και την ενημέρωση του ηλεκτρονικού ειδικού μητρώου των επιχειρήσεων ναυπήγησης, μετατροπής, επισκευής και συντήρησης πλοίων, την εγγραφή στο ειδικό μητρώο και τη διαγραφή από το μητρώο αυτό των ανωτέρω επιχειρήσεων, καθώς και τη παρακολούθηση, τον έλεγχο και την επιβολή σε αυτές των προβλεπόμενων κυρώσεων.

6. Την ενημέρωση των επενδυτών σε θέματα ίδρυσης επιχειρήσεων, αναπτυξιακών προγραμμάτων, δικαιολογητικών και διαδικασιών προκειμένου να χορηγηθούν οι απαιτούμενες άδειες και οι επί μέρους εγκρίσεις.

7. Τη συνεργασία με τους αρμόδιους συλλογικούς φορείς και τα επιμελητήρια για την εξέταση θεμάτων τα οποία αφορούν στην αδειοδότηση και στη λειτουργία των μεταποιητικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, στην υπαγωγή των ανωτέρω επιχειρηματικών μονάδων σε αναπτυξιακά προγράμματα και σχέδια και γενικά στη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

8. Τον έλεγχο της διαχείρισης υπόγειων και επιφανειακών αρδευτικών υδάτων.

9. Τον έλεγχο της εκτέλεσης εργασιών για την ανεύρεση υπόγειων υδάτων και έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.

10. Την εξέταση αιτήσεων για τη χορήγηση αδειών χρήσης νερού και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.

(Ε) Αρμοδιότητες Τμήματος Απασχόλησης

1. Σχεδιάζει, εισηγείται την εφαρμογή και εφαρμόζει τοπικά προγράμματα δράσης και τοπικές πρωτοβουλίες ή συμμετέχει σε ανάλογες δράσεις και πρωτοβουλίες, για την προώθηση και διεύρυνση της απασχόλησης στην περιοχή του Δήμου.

2. Μεριμνά για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής κατάρτισης προωθώντας την ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης σε συνεργασία και με το

Τμήμα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού και με τη Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης και Απασχόλησης της αντίστοιχης Περιφέρειας και λαμβάνοντας υπόψη τις προγραμματικές επιλογές για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης του περιφερειακού προγράμματος δια βίου μάθησης.

3. Μεριμνά για την απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής του Δήμου με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων προς τους ανέργους και την προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Μεριμνά για τη δημιουργία και λειτουργία μηχανισμών ενημέρωσης/πληροφόρησης των ανέργων για τις ευκαιρίες απασχόλησης στην περιοχή.

(ΣΤ) Αρμοδιότητες Τμήματος Τουρισμού

1. Τηρεί μητρώα και στοιχεία που αφορούν την υφιστάμενη κατάσταση του τουρισμού στην περιοχή του Δήμου (τουριστικά αξιοθέατα, τουριστικές επιχειρήσεις, τουριστικές υποδομές, στοιχεία απασχόλησης, οικονομικά στοιχεία κ.λπ.).

2. Σχεδιάζει και εισηγείται προγράμματα δράσεων παρέμβασης του Δήμου για την ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή και την αναβάθμιση των παρεχομένων τουριστικών υπηρεσιών, σε συνεργασία με τους τουριστικούς και επαγγελματικούς φορείς της περιοχής. Μεριμνά επίσης για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών.

3. Μεριμνά για το σχεδιασμό και την πραγματοποίηση προγραμμάτων τουριστικής προβολής της περιοχής του Δήμου (π.χ. παραγωγή τουριστικού υλικού και εκδόσεις πρακτικών οδηγών για τους ταξιδιώτες, συμμετοχή σε εκθέσεις τουρισμού, δημιουργία δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλες περιοχές εντός και εκτός της χώρας κ.λπ.).

4. Μεριμνά για την εφαρμογή μηχανισμών ενημέρωσης/πληροφόρησης των επισκεπτών του Δήμου.

Ενότητα Δ: Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής

- Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Πολεοδομίας

Η Διεύθυνση Πολεοδομίας είναι αρμόδια για την εφαρμογή του πολεοδομικού σχεδιασμού, την έκδοση και έλεγχο εφαρμογής των οικοδομικών αδειών και τον έλεγχο των αυθαίρετων κατασκευών. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων, Υπουργικών Αποφάσεων.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων της Διεύθυνσης Πολεοδομίας είναι οι εξής:

(Α) Αρμοδιότητες Τμήματος Έκδοσης Οικοδομικών Αδειών

1. Παραλαμβάνει, ελέγχει την πληρότητα των υποβαλλομένων φακέλων για την έκδοση οικοδομικών αδειών, ελέγχει τις υποβαλλόμενες μελέτες (αρχιτεκτονική, στατική, ηλεκτρομηχανολογικές, παθητική πυροπροστασία, μελέτη ενεργειακής απόδοσης) σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και μετά τον έλεγχο των φορολογικών εκδίδει τις οικοδομικές άδειες.

2. Ελέγχει τις αρχιτεκτονικές, στατικές, υδραυλικές και ηλεκτρο-μηχανολογικές μελέτες, τη μελέτη ενεργειακής απόδοσης, τη μελέτη παθητικής πυροπροστασίας και τα σχετικά φορολογικά στοιχεία για την έκδοση ή αναθεώρηση οικοδομικών αδειών βιομηχανικών κτιρίων, κατά τις ρυθμίσεις της σχετικής νομοθεσίας.

3. Αναθεωρεί και ενημερώνει τις οικοδομικές άδειες, εγκρίνει εργασίες μικρής κλίμακας και τηρεί όλα τα απαιτούμενα σχετικά στατιστικά στοιχεία και αρχεία των οικοδομικών αδειών.

4. Ελέγχει το σύννομο εκδοθεισών οικοδομικών αδειών και προβαίνει σε διακοπή εργασιών ή ανάκληση αδειών, αν απαιτείται.

5. Εφαρμόζει τη νομοθεσία για τον καθορισμό μεμονωμένων κτιρίων ή των περιοχών, εντός των οποίων οι όψεις των κτιρίων πρέπει να αποπερατώνονται μέσα σ’ έξι έτη από την έκδοση της οικοδομικής άδειας ή της ανωτέρω απόφασης.

6. Χορηγεί την άδεια εγκατάστασης δομικής ή μηχανικής κατασκευής προς εγκατάσταση κεραίας σταθμού στην ξηρά και την επιβολή κυρώσεων στους παραβάτες.

7. Παρέχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Πολεοδομίας και όλα τα Τμήματα της (τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση αρχείου Οικοδομικών Αδειών, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.).

(Β) Αρμοδιότητες Τμήματος Πολεοδομικών Εφαρμογών

1. Παρακολουθεί την εξέλιξη των ρυθμιστικών σχεδίων και των πολεοδομικών μελετών για την επέκταση/τροποποίηση των σχεδίων πόλεων στην περιοχή του Δήμου.

2. Μελετά και εισηγείται την προκαταρκτική πρόταση ανάπλασης ορισμένης περιοχής.

3. Μελετά και εισηγείται την προκαταρκτική πρόταση ανάπλασης ορισμένης περιοχής.

4. Ελέγχει την εφαρμογή ρυμοτομικών και πολεοδομικών σχεδίων, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι εφαρμογές αυτές περιλαμβάνουν ιδίως:

(α) Τον έλεγχο εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος πριν την έγκριση των πινακίδων εφαρμογής.

(β) Τη σύνταξη διαγραμμάτων εφαρμογής και διαγραμμάτων διαμορφωμένης κατάστασης.

(γ) Τον έλεγχο τοπογραφικών διαγραμμάτων που προορίζονται για σύνταξη πράξεων τακτοποιήσεως και αναλογισμού ή πράξεων εφαρμογής.

(δ) Την επίβλεψη τοπογραφικών μελετών και μελετών Πράξεων Εφαρμογής Σ.Π.

(ε) Τη σύνταξη Πράξεων Εφαρμογής.

(στ) Την εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων και συναφών εκτελεστών πράξεων, που δεν έχουν γενικότερο χαρακτήρα.

(ζ) Τον έλεγχο εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος.

(η) Την εφαρμογή εγκεκριμένων σχεδίων επί του εδάφους.

5. Γνωμοδοτεί για παρέκκλιση από τους όρους δόμησης κατασκευής κτιρίων που προορίζονται για γεωκτηνοτροφικές, γεωπτηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, καθώς και για εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων, ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων, γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στεγάστρων σφαγής ζώων και δεξαμενών από οποιοδήποτε υλικό (σε συνεργασία με τις υπηρεσίες Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας).

6. Τηρεί αρχεία χαρτών και ρυμοτομικών διαγραμμάτων, όρων δόμησης, διαγραμμάτων και πράξεων εφαρμογής, πράξεων τακτοποίησης και αναλογισμού.

(Γ) Αρμοδιότητες Τμήματος Ελέγχου Κατασκευών

1. Προβαίνει σε έλεγχο των κατασκευών ώστε να διαπιστώνεται η εφαρμογή των εγκεκριμένων σχεδίων των αντίστοιχων οικοδομικών αδειών.

2. Προβαίνει σε έλεγχο της κατασκευής αυθαίρετων κτισμάτων και στον χαρακτηρισμό αυτών σύμφωνα με την ισχύουσα πολεοδομική νομοθεσία.

3. Σε περιπτώσεις διαπίστωσης κατά τους ανωτέρω ελέγχους παραβάσεων, προβαίνει σε επιβολή προστίμων ή άλλων προβλεπομένων κυρώσεων κατά την κείμενη πολεοδομική νομοθεσία.

4. Ελέγχει την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τον γενικό οικοδομικό κανονισμό και τις οικοδομές που χαρακτηρίζονται επικίνδυνες.

5. Εισηγείται την αφαίρεση άδειας από οικοδομές για μη εξόφληση ασφαλιστικών εισφορών στο ΙΚΑ.

- Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

Η Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης είναι αρμόδια για την εξασφάλιση της αποκομιδής και της μεταφοράς των απορριμμάτων, της χωριστής αποκομιδής και μεταφοράς των ανακυκλώσιμων υλικών, την εξασφάλιση της καθαριότητας των κοινόχρηστων χώρων, καθώς και τη συντήρηση των οχημάτων του Δήμου. Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Τμήματα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων της Διεύθυνσης Καθαριότητας είναι οι εξής:

(Α) Αρμοδιότητες Τμήματος Σχεδιασμού, Εποπτείας Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

1. Μελετά την οργάνωση και λειτουργία του συστήματος συλλογής και μεταφοράς και μεριμνά για την έκδοση της προβλεπόμενης άδειας συλλογής και μεταφοράς.

2. Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται για τη βελτίωση των συστημάτων και μέσων που είναι κατάλληλα για τη διασφάλιση της αποκομιδής και μεταφοράς των απορριμμάτων και των ανακυκλώσιμων υλικών καθώς και της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων του Δήμου.

3. Μελετά και εισηγείται για τις τεχνικές προδιαγραφές και τις αναγκαίες ποσότητες των κάθε είδους τεχνικών μέσων και υλικών που απαιτούνται για την αποτελεσματική και αποδοτική εκτέλεση των παραπάνω λειτουργιών (οχήματα, τεχνικά μέσα, κάδοι κ.λπ.).

4. Συγκεντρώνει, τηρεί και επεξεργάζεται στοιχεία από την εκτέλεση των λειτουργιών της καθαριότητας και διαμορφώνει και παρακολουθεί σχετικούς δείκτες αποδοτικότητας σε συνεργασία με το Τμήμα Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, Ποιότητας και Οργάνωσης της Δ/νσης Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής.

5. Διαμορφώνει τα κατάλληλα προγράμματα για τη διενέργεια των εργασιών καθαριότητας (αποκομιδή απορριμμάτων, ανακυκλώσιμων υλικών, οδοκαθαρισμός, ειδικά συνεργεία κ.λπ.).

6. Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται την κατάλληλη συγκρότηση και στελέχωση των διαφόρων συνεργείων και εισηγείται προγράμματα αναγκών ανθρώπινου δυναμικού.

7. Παρακολουθεί και συντονίζει τις ενέργειες για την εφαρμογή των σχεδιασμών και προγραμμάτων που αναφέρονται στα προηγούμενα 1, 2, 3, 5 και 6.

8. Προσδιορίζει τα σημεία και μεριμνά για την τοποθέτηση κάδων απορριμμάτων και κάδων ανακύκλωσης.

9. Παρακολουθεί την κανονική εφαρμογή των προγραμμάτων διενέργειας των εργασιών καθαριότητας και εποπτεύει την ποιότητα των αποτελεσμάτων των σχετικών εργασιών.

10. Παρακολουθεί την διαθεσιμότητα των τεχνικών μέσων που απαιτούνται για τη διενέργεια των εργασιών καθαριότητας και συνεργάζεται με το Τμήμα Συντήρησης Οχημάτων για την καλύτερη αξιοποίηση των τεχνικών μέσων που διαθέτει ο Δήμος.

11. Καταρτίζει και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού της Διεύθυνσης.

12. Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων Τμημάτων Καθαριότητας και Ανακύκλωσης σε δημοτικές ενότητες του Δήμου.

13. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας και τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.).

(Β) Αρμοδιότητες Τμήματος Αποκομιδής Απορριμμάτων και Ανακυκλώσιμων υλικών

1. Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Τμήματος Σχεδιασμού και Εποπτείας Καθαριότητας και Ανακύκλωσης και συγκροτεί τα συνεργεία για την αποκομιδή των αστικών απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και την μεταφορά τους στους ΧΥΤΑ ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους

2. Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο της αποκομιδής όλων των απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και την μεταφορά τους στους ΧΥΤΑ ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους

3. Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των οχημάτων και τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν τα συνεργεία καθαριότητας του Τμήματος.

4. Καταγράφει και συγκεντρώνει καθημερινά στοιχεία για την εκτέλεση των προγραμμάτων αποκομιδής των απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Σχεδιασμού και Εποπτείας Καθαριότητας και Ανακύκλωσης.

5. Μεριμνά για το πλύσιμο και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των κάδων και των απορριμματοδοχείων συγκέντρωσης των απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών.

(Γ) Αρμοδιότητες Τμήματος Καθαρισμού Κοινοχρήστων Χώρων και Ειδικών Συνεργείων

1. Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα, σύμφωνα με τις γενικότερες κατευθύνσεις του Τμήματος Σχεδιασμού και Εποπτείας Καθαριότητας και συγκροτεί τα συνεργεία για τον καθαρισμό των οδών και λοιπών κοινοχρήστων χώρων του Δήμου και τη συγκέντρωση των απορριμμάτων σε χώρους μεταμόρφωσης.

2. Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο του καθαρισμού των οδών και των λοιπών κοινοχρήστων χώρων του Δήμου και της συγκέντρωσης των απορριμμάτων σε χώρους μεταμόρφωσης.

3. Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν τα συνεργεία καθαριότητας του Τμήματος.

4. Συγκροτεί ειδικά συνεργεία και διενεργεί παρεμφερείς εργασίες όπως η περισυλλογή ογκωδών αντικειμένων, ο καθαρισμός από παράνομες αφίσες και διαφημίσεις, ο καθαρισμός εγκαταλελειμμένων οικιών κ.λπ.

5. Καταγράφει και συγκεντρώνει καθημερινά στοιχεία για την εκτέλεση των προγραμμάτων καθαριότητας του Τμήματος και ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Σχεδιασμού και Εποπτείας Καθαριότητας.

(Δ) Αρμοδιότητες Τμήματος Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων

1. Διαχειρίζεται το στόλο των οχημάτων του Δήμου (απορριμματοφόρα, διάφορα αυτοκινούμενα μηχανήματα, φορτηγά και επιβατηγά οχήματα) μεριμνώντας για τη στελέχωσή τους, την ασφάλισή τους και τον εφοδιασμό με όλα τα σχετικά με την κίνηση έγγραφα.

2. Παρακολουθεί και εποπτεύει την κίνηση των οχημάτων του Δήμου, την κατανάλωση καυσίμων και την ανάγκη περιοδικής προληπτικής τους συντήρησης.

3. Διερευνά τις συνθήκες τυχόν ατυχημάτων και μεριμνά για την αποκατάσταση βλαβών και αποτελεσμάτων ατυχημάτων.

4. Σχεδιάζει και εφαρμόζει τα προγράμματα προληπτικής συντήρησης των κάθε είδους οχημάτων και κινητών μηχανημάτων του Δήμου.

5. Μεριμνά για την αποκατάσταση κάθε είδους βλαβών και την επισκευή των οχημάτων και κινητών μηχανημάτων του Δήμου.

6. Τηρεί την φυσική αποθήκη ανταλλακτικών και λοιπών υλικών που είναι αναγκαία για τη συντήρηση και την αποκατάσταση βλαβών των οχημάτων και κινητών μηχανημάτων του Δήμου.

7. Συγκεντρώνει, τηρεί και επεξεργάζεται στοιχεία από την εκτέλεση των λειτουργιών συντήρησης και αποκατάστασης βλαβών των οχημάτων του Δήμου και διαμορφώνει και παρακολουθεί σχετικούς δείκτες αποδοτικότητας.

- Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Πρασίνου

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Πρασίνου είναι αρμόδια για την προστασία και αναβάθμιση του τοπικού φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων, καθώς και για τη συντήρηση των χώρων πρασίνου, δημοτικών κοιμητηρίων και των δημοτικών σφαγείων. Η Διεύθυνση έχει και την αρμοδιότητα της Πολιτικής Προστασίας στο επίπεδο του Δήμου. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Πρασίνου είναι οι εξής:

(Α) Αρμοδιότητες Τμήματος Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας

1. Σχεδιάζει, προγραμματίζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων, δράσεων και μέτρων για την προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος στη περιοχή του Δήμου.

2. Μεριμνά για την προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων και την καταπολέμηση της ρύπανσης στην περιοχή του Δήμου.

3. Παρακολουθεί την εφαρμογή των ρυθμίσεων που αφορούν τις προστατευόμενες περιοχές στην γεωγραφική περιοχή του Δήμου, σε συνεργασία και με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες.

4. Μεριμνά για τη δημιουργία και καλή λειτουργία μηχανισμών και συστημάτων για την αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για:

(α) τη διαχείριση, σύμφωνα με τον αντίστοιχο σχεδιασμό που καταρτίζεται από την Περιφέρεια, των στερεών αποβλήτων σε επίπεδο προσωρινής αποθήκευσης, μεταμόρφωσης, επεξεργασίας, ανακύκλωσης και εν γένει αξιοποίησης, διάθεσης λειτουργίας σχετικών εγκαταστάσεων, κατασκευής μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης.

(β) την αποκατάσταση υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (ΧΑΔΑ), σε συνεργασία με τον τομέα εγγειοβελτιωτικών έργων της τεχνικής υπηρεσίας.

(γ) την κατασκευή και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού, σε συνεργασία με την Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ).

5. Ελέγχει και εισηγείται τη ρύθμιση θεμάτων περιβαλλοντικής προστασίας, σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα θέματα αυτά αφορούν ιδίως:

(α) Την ίδρυση και λειτουργία σφαγείων.

(β) Τον καθορισμό των χώρων για τη δημιουργία κοιμητηρίων και την παροχή γνώμης για τον καθορισμό χώρων αποτέφρωσης νεκρών.

(γ) Την περιβαλλοντική αποκατάσταση και ανάπλαση περιοχών.

(δ) Την παροχή γνώμης για τον καθορισμό Βιομηχανικών και Επιχειρησιακών Περιοχών (ΒΕΠΕ) και για τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κατ' άρθρο 5 ν. 2545/1997 (ΦΕΚ 254/Α/15.12.1997), σε συνεργασία με την υπηρεσία Πολεοδομίας.

(ε) Την παρακολούθηση προγραμμάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (π.χ. του προγράμματος Καθαρές Ακτές - Καθαρές Θάλασσες).

(στ) Τη λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινοχρήστων χώρων από εκδήλωση πυρκαγιάς. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για την τήρηση των υποχρεώσεων από τους ιδιοκτήτες, νομείς και επικαρπωτές, προς καθαρισμό των οικοπεδικών και ακάλυπτων χώρων που βρίσκονται εντός πόλεων και αυτοτελών οικισμών

και σε απόσταση μέχρι 100 μέτρων από τα όρια τους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των υπόχρεων, προβαίνει υποχρεωτικά στον αυτεπάγγελτο καθαρισμό των χώρων αυτών και βεβαιώνει εις βάρος τους την ισόποση σχετική δαπάνη του Δήμου.

6. Μελετά, σχεδιάζει, εισηγείται και παρακολουθεί την εφαρμογή συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης των αστικών στερεών αποβλήτων στην περιοχή του Δήμου (συστήματα και προγράμματα ανακύκλωσης)

7. Μεριμνά για τη λήψη μέτρων για την προστασία και αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών.

8. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Πρασίνου και τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.).

(*Αρμοδιότητες Πολιτικής προστασίας*)

9. Στο πλαίσιο του Τμήματος λειτουργεί Γραφείο Πολιτικής Προστασίας το οποίο είναι αρμόδιο για τη διατύπωση εισηγήσεων σχεδιασμού, το συντονισμό δράσεων για την πρόσληψη, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών στην περιοχή του Δήμου. Ειδικότερα, το γραφείο:

(α) Διατυπώνει εισηγήσεις για το σχεδιασμό της πολιτικής προστασίας της περιοχής του Δήμου, στο πλαίσιο του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού και μεριμνά για την εφαρμογή των σχετικών προγραμμάτων, μέτρων και δράσεων στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού.

(β) Υποστηρίζει το συντονισμό και επιβλέπει το έργο της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στην περιοχή του Δήμου

(γ) Μεριμνά για τη διάθεση και συντονίζει την δράση του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση καταστροφών.

(δ) Επεξεργάζεται ειδικότερες προτάσεις προς τις αρμόδιες υπηρεσίες για την προστασία των δασικών περιοχών του Δήμου, συμμετέχει στην οργάνωση της πυροπροστασίας των δασών και διατυπώνει προτάσεις για την αποκατάσταση των δασών

(*Αρμοδιότητες εξοικονόμησης ενέργειας*)

10. Το Τμήμα έχει επίσης ως αντικείμενο την προώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας στις κινητές και ακίνητες εγκαταστάσεις του Δήμου (κτίρια, αυτοκίνητα κ.λπ.) και την προώθηση ηπίων μορφών ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό:

(α) Μεριμνά για τη μελέτη και σταδιακή εφαρμογή συστήματος ενεργειακής διαχείρισης, σύμφωνα με τους σχεδιασμούς της Πολιτείας, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται συστηματική και συνεχής βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

(β) Μεριμνά για την εφαρμογή των μέτρων βελτίωσης και των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης για τις προμήθειες του Δήμου, σύμφωνα με τις σχετικές ρυθμίσεις της Πολιτείας.

(γ) Μεριμνά για την εφαρμογή μέτρων μείωσης της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων του Δήμου, καθώς και των δικτύων ηλεκτροφωτισμού των δημόσιων κοινόχρηστων χώρων που θεσπίζονται από την Πολιτεία.

(δ) Μεριμνά για την αξιοποίηση των ήπιων μορφών ενέργειας και την χρησιμοποίηση, κατά το δυνατόν, καθαρών οχημάτων από το Δήμο.

(Β) Αρμοδιότητες Τμήματος Συντήρησης Πρασίνου

1. Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Γραφείου Σχεδιασμού και Εποπτείας Πρασίνου και συγκροτεί τα συνέργεια για την εκτέλεση των εργασιών συντήρησης πρασίνου και κηποτεχνίας.

2. Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο της συντήρησης πρασίνου και κηποτεχνίας

3. Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν τα συνεργεία καθαριότητας του Τμήματος.

4. Καταγράφει και συγκεντρώνει καθημερινά στοιχεία για την εκτέλεση των προγραμμάτων πρασίνου του Τμήματος και ενημερώνει σχετικά το Γραφείο Σχεδιασμού και Εποπτείας Πρασίνου.

5. Στο πλαίσιο του Τμήματος Συντήρησης Πρασίνου λειτουργεί Γραφείο Σχεδιασμού και Εποπτείας Πρασίνου οι αρμοδιότητες του οποίου είναι ειδικότερα:

(α) Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται για τη βελτίωση των συστημάτων και μέσων που είναι κατάλληλα για τη διασφάλιση της ικανοποιητικής συντήρησης των χώρων πρασίνου του Δήμου.

(β) Μελετά και εισηγείται για τις τεχνικές προδιαγραφές και τις αναγκαίες ποσότητες των κάθε είδους τεχνικών μέσων και υλικών που απαιτούνται για την αποτελεσματική και αποδοτική εκτέλεση των λειτουργιών της συντήρησης των χώρων πρασίνου του Δήμου (τεχνικά μέσα, εργαλεία, λιπάσματα, φάρμακα κ.λπ.).

(γ) Μεριμνά για την αποδοτική λειτουργία του Φυτωρίου του Δήμου και των χώρων αποθήκευσης εργαλείων, λιπασμάτων και λοιπών υλικών.

(δ) Συγκεντρώνει, τηρεί και επεξεργάζεται στοιχεία από την εκτέλεση των εργασιών συντήρησης πρασίνου και διαμορφώνει και παρακολουθεί σχετικούς δείκτες αποδοτικότητας

(ε) Διαμορφώνει τα κατάλληλα προγράμματα για τη διενέργεια των εργασιών συντήρησης των χώρων πρασίνου (φυτεύσεις, λίπανση, πότισμα, κλάδεμα κ.λπ.).

(στ) Μελετά, σχεδιάζει και εισηγείται την κατάλληλη συγκρότηση και στελέχωση των διαφόρων συνεργείων εκτέλεσης εργασιών συντήρησης πρασίνου και εισηγείται σχετικά προγράμματα αναγκών ανθρώπινου δυναμικού.

(ζ) Παρακολουθεί την κανονική εφαρμογή των προγραμμάτων διενέργειας των εργασιών συντήρησης πρασίνου και εποπτεύει την ποιότητα των αποτελεσμάτων των σχετικών εργασιών.

(η) Καταρτίζει και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού συντήρησης του πρασίνου του Δήμου.

(Γ) Αρμοδιότητες Τμήματος Κοιμητηρίων

1. Τηρεί τις διαδικασίες λειτουργίας των δημοτικών κοιμητηρίων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και του ειδικότερους κανονισμούς λειτουργίας του Δήμου.

2. Μεριμνά για τη δημιουργία και λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και για τη χορήγηση αδειών ταφής και αποτέφρωσης νεκρών.

3. Συγκροτεί, οργανώνει και συντονίζει τα συνεργεία του Τμήματος (εργάτες, συντηρητές κ.λπ.).

4. Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων καταγραφής των κάθε είδους πληροφοριακών στοιχείων που σχετίζονται με τη λειτουργία των δημοτικών κοιμητηρίων.

5. Τηρεί τις διαδικασίες και αρχεία που σχετίζονται με τις οικονομικές δοσοληψίες των πολιτών ως προς τη λειτουργία των κοιμητηρίων και μεριμνά για την απόδοση των εισπραττομένων ποσών.

6. Μεριμνά για την καθαριότητα, ευπρέπεια, διακόσμηση των χώρων των κοιμητηρίων καθώς και για τη συντήρηση / κατασκευή των τάφων και των λοιπών τεχνικών υποδομών και πρασίνου των κοιμητηρίων.

(Δ) Αρμοδιότητες Τμήματος Σφαγείων

1. Τηρεί τις διαδικασίες λειτουργίας των δημοτικών σφαγείων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και του ειδικότερους κανονισμούς λειτουργίας του Δήμου.

2. Μεριμνά για την εξασφάλιση των καταλλήλων συνθηκών υγιεινής στα δημοτικά σφαγεία, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

3. Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων καταγραφής των κάθε είδους πληροφοριακών στοιχείων που σχετίζονται με τη λειτουργία των δημοτικών σφαγείων.

4. Τηρεί τις διαδικασίες και αρχεία που σχετίζονται με τις οικονομικές δοσοληψίες των πολιτών ως προς τη λειτουργία των σφαγείων και συνεργάζεται με τις οικονομικές υπηρεσίες του Δήμου για την απόδοση των εισπραττομένων ποσών.

5. Μεριμνά για την καθαριότητα των χώρων των σφαγείων καθώς και για τη συντήρηση των κάθε είδους υποδομών και τεχνικών εγκαταστάσεων των σφαγείων.

Ενότητα Ε: Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

- Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού είναι αρμόδια για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής, των πολιτικών ισότητας των φύλων καθώς και για την προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας στην περιοχή του Δήμου, με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων. Συγχρόνως είναι αρμόδιο για την προώθηση και ρύθμιση ζητημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την προώθηση της Δια Βίου Μάθησης, καθώς και για το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων και προγραμμάτων Νέας Γενιάς. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής του, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού είναι οι εξής:

(Α) Αρμοδιότητες Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής

(*Αρμοδιότητες Σχεδιασμού / Συντονισμού / Παρακολούθησης Κοινωνικών Πολιτικών*)

1. Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής - παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων, ιδρυμάτων και επιχειρήσεων (παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, κέντρα ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λπ.).

2. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετέχει σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών, και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.

3. Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών που αφορούν την κοινωνική φροντίδα της οικογένειας, του παιδιού, των εφήβων, των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία καθώς και ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

4. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη και φροντίδα της υγείας των δημοτών με την ίδρυση και λειτουργία εγκαταστάσεων για την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας με τη δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, κέντρων συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.

5. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην πρόληψη της παραβατικότητας στην περιοχή του Δήμου, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.

6. Μεριμνά για την προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών.

7. Συντονίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο (π.χ. μέσω της εκπόνησης και περιοδικής αναπροσαρμογής ενός «Τοπικού Συμφώνου Κοινωνικής Πολιτικής»)

8. Οργανώνει, παρακολουθεί και αξιολογεί τη δικτύωση τοπικών φορέων Κοινωνικής Φροντίδας, όπως:

- οι κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου
- οι κοινωνικές υπηρεσίες του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου και της Κοινωφελής Επιχείρησης του Δήμου
- οι ΜΚΟ
- οι υπηρεσίες και δομές Κοινωνικής προστασίας της Περιφέρειας και του Κράτους
- τα αντιπροσωπευτικά σώματα των ομάδων-χρηστών

(*Αρμοδιότητες Εποπτείας και Ελέγχου*)

1. Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.

2. Ασκεί έλεγχο και εποπτεία στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και ευθύνεται για τη λειτουργία των παιδικών εξοχών.

3. Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς.

4. Ασκεί εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, εγκρίνει τον προϋπολογισμό τους και παρακολουθεί και ελέγχει τις επιχορηγήσεις, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς.

5. Μεριμνά για τον διορισμό των μελών διοικητικών συμβουλίων και εποπτεύει και ρυθμίζει θέματα λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού, (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων ΠΓΚΠΑ και ΚΕΠΕΠ).

6. Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων περίθαλψης ηλικιωμένων ή ατόμων, που πάσχουν ανίατα από κινητική αναπηρία.

7. Μεριμνά για τον ορισμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ταμείων Πρόνοιας και Προστασίας Πολυτέκνων, όταν η έδρα των Ταμείων είναι στο Δήμο.

(*Αρμοδιότητες Εφαρμογής Κοινωνικών Πολιτικών*)

Υλοποιεί δράσεις και προγράμματα κοινωνικής πολιτικής συμπληρωματικά με τις δράσεις και τα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής που υλοποιούνται από τα Νομικά πρόσωπα του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικά :

1. Διενεργεί κοινωνικές έρευνες για τη χορήγηση των επιδομάτων πρόνοιας.

2. Ασκεί κοινωνική εργασία με άτομα, οικογένειες και κοινωνικές ομάδες.

3. Λειτουργεί μονάδες συμβουλευτικής, ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης.

4. Συνεργάζεται με τα σχολεία της περιοχής για ενημέρωση σε κοινωνικά θέματα (AIDS, ναρκωτικά κ.λπ.) και σε συνεργασία με τους συλλόγους γονέων διοργανώνει Σχολές Γονέων.

5. Υλοποιεί προγράμματα πρόληψης και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων (προσφύγων, μεταναστών, παλιννοστούντων, φυλακισμένων, υπερηλίκων κ.λπ.).

6. Υλοποιεί δράσεις προστασίας περιθαλπομένων σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης.

7. Υλοποιεί δράσεις προστασίας μονογονεϊκών οικογενειών.

(Β) Αρμοδιότητες Τμήματος Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας

1. Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας που στοχεύουν στη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδυνάτων πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις :

(α) Μεριμνά για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης των αυτοστεγαζομένων, για τη σχετική μίσθωση ακινήτων, τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων κοινωνικής κατοικίας και την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας.

(β) Εκδίδει πιστοποιητικά οικονομικής αδυναμίας.

(γ) Μεριμνά για την καταβολή επιδομάτων σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους, διανοητικά καθυστερημένους,

ανίκανους προς εργασία, υποφέροντες από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικούς), απροστάτευτους ανήλικους, υποφέροντες από αιμολυτική αναιμία και βαριά ανάπηρους, καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων.

(δ) Εισηγείται την δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων ένεκα απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους.

(ε) Προβαίνει στην αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής.

(στ) Εισηγείται την έκδοση αποφάσεων παροχής κοινωνικής προστασίας.

(ζ) Εισηγείται την χορήγηση αδειών διενέργειας λαχειοφόρων αγορών, εράνων και φιλανθρωπικών αγορών.

(η) Χορηγεί κάρτες αναπηρίας έπειτα από γνωμάτευση της Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας

2. Επιμελείται των θεμάτων που αφορούν ασφαλισμένους του ΟΓΑ δημότες και εκδίδει βιβλιάρια και βεβαιώσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τους ασφαλισμένους αυτούς.

3. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού και τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.)

(Γ) Αρμοδιότητες Τμήματος Πολιτικών Ισότητας των Φύλων

Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για:

1. τη λήψη μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών.

2. την ανάπτυξη δράσεων για την καταπολέμηση των κοινωνικών στερεότυπων με βάση το φύλο.

3. την ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς ομάδες γυναικών.

4. την ανάπτυξη δράσεων για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση.

5. τη λήψη μέτρων για την εναρμόνιση επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων.

6. την ανάπτυξη δράσεων για την κοινωνική και πολιτική συμμετοχή των γυναικών και την προώθησή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

(Δ) Αρμοδιότητες Τμήματος Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας

1. Σχεδιάζει, προγραμματίζει και μεριμνά για την εφαρμογή μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των δημοτικών δεξαμενών νερού.

(β) Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των καταστημάτων και επιχειρήσεων.

(γ) Μεριμνά για τον έλεγχο της ηχορύπανσης, της κοινής ησυχίας και της εκπομπής ρύπων, θορύβων και άλλων επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος από τροχοφόρα,.

(δ) Χορηγεί βιβλιάρια υγείας στους εκδοροσφαγείς.

(ε) Παρέχει συνδρομή στο έργο του ΕΦΕΤ και διενεργεί ελέγχους ή άλλες πράξεις, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του ΕΦΕΤ και σύμφωνα με τις οδηγίες τους. (Συνεργασία με τον τομέα ζωικής παραγωγής της υπηρεσίας αγροτικής παραγωγής, όταν απαιτείται).

(στ) Μεριμνά για την τήρηση των κανόνων υγιεινής στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της περιοχής.

2. Σχεδιάζει, προγραμματίζει μια μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων μέτρων για την προαγωγή της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών.

(β) Μεριμνά για την υλοποίηση ι) προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή από άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου ιι) εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση ιιι) προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(γ) Εκδίδει τοπικές υγειονομικές διατάξεις και λαμβάνει μέτρα σε θέματα δημόσιας υγιεινής.

(δ) Μεριμνά για την πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.

(ε) Οργανώνει αυτοτελώς ή σε συνεργασία με τις αντίστοιχες περιφερειακές υπηρεσίες ειδικά προγράμματα για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας στην περιοχή αρμοδιότητας του Δήμου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Ρυθμίζει διάφορα διοικητικά ζητήματα που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία στην περιοχή του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Εισηγείται τον ορισμό ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς βιβλιαρίων υγείας.

(β) Εισηγείται την επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς, οι οποίοι πωλούν φάρμακα χωρίς άδεια, καθώς και σε βάρος ιατρών και φαρμακοποιών για κατοχή ή πώληση δειγμάτων φαρμάκων.

(γ) Εισηγείται τον ορισμό ελεγκτή γιατρού ΟΓΑ για τα ν.π.δ.δ. της περιοχής του Δήμου.

Οι νησιωτικοί Δήμοι έχουν επιπλέον αρμοδιότητα τη συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθώς και με το ΕΚΑΒ για την αρτιότερη οργάνωση της αερομεταφοράς ασθενών, περιλαμβανομένης και της δυνατότητας χρήσης ίδιου μέσου.

(Ε) Αρμοδιότητες Τμήματος Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης

1. Μεριμνά για την εξασφάλιση των κατάλληλων υλικοτεχνικών υποδομών για την προσχολική εκπαίδευση και για τα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Μεριμνά για την συντήρηση, τη βελτίωση, τη καθαριότητα και την φύλαξη των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των Σχολικών Επιτροπών και παρέχει κάθε αναγκαία διοικητική υποστήριξη στις Σχολικές Επιτροπές για τη λειτουργία τους και για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (Άρθρο 243 του ΔΚΚ).

(β) Μεριμνά για τη συγκρότηση επιτροπής καταλληλότητας, επιλογής και εκτίμησης της αξίας οικοπέδου για την ανέγερση διδακτηρίου, καθώς και επιλογής οικοπέδου μετά κτιρίου κατάλληλου να χαρακτηρισθεί ως διδακτήριο.

(γ) Συνεργάζεται με την τεχνική υπηρεσία, για την απαλλοτρίωση οικοπέδων για τις ανάγκες της σχολικής στέγης, καθώς και την ανέγερση σχολικών κτιρίων.

(δ) Μεριμνά για τη μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, τη στέγαση και συστέγαση αυτών και σε περίπτωση συστέγασης καθορίζει την αποκλειστική χρήση ορισμένων χώρων του διδακτηρίου, από κάθε σχολική μονάδα, καθώς και την κοινή χρήση των υπολοίπων χώρων και τις ώρες λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας (Συνεργασία με την Οικονομική υπηρεσία για τη μίσθωση ακινήτων).

(ε) Συνεργάζεται με την Δημοτική Επιτροπή Παιδείας, την ενημερώνει για θέματα της αρμοδιότητάς της και της παρέχει κάθε αναγκαία διοικητική υποστήριξη για τη λειτουργία της.

2. Σχεδιάζει και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την υποστήριξη των μαθητών της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και για τη γενική παιδεία των κατοίκων. Περιλαμβάνονται αρμοδιότητες όπως:

(α) Η ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών

(β) Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών

(γ) Η ίδρυση και λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής

3. Μεριμνά για το σχεδιασμό και την εκτέλεση προγραμμάτων δια βίου μάθησης στο πλαίσιο του αντίστοιχου εθνικού και περιφερειακού προγραμματισμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Καταρτίζει, στο πλαίσιο του τοπικού αναπτυξιακού προγράμματός του, το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης, με βάση το Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης και το αντίστοιχο περιφερειακό πρόγραμμα δια βίου μάθησης. Το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης περιλαμβάνει, ιδίως, επενδύσεις, προγράμματα ή επί μέρους δράσεις γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και γενικότερα δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής δια βίου μάθησης σε τοπικό επίπεδο.

(β) Μεριμνά για την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος δια βίου μάθησης και διαχειρίζεται την εφαρμογή των πολιτικών και των κανόνων που αφορούν τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων στην περιφέρεια του Δήμου.

(γ) Εισηγείται την ίδρυση και μεριμνά για τη λειτουργία Κέντρων Δια Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ) που εφαρμόζουν το τοπικό πρόγραμμα δια βίου μάθησης και τα οποία

οργανώνονται είτε στο πλαίσιο του Τμήματος, είτε στο πλαίσιο νομικού προσώπου του Δήμου.

(δ) Μεριμνά για τη λειτουργία και διαχείριση τοπικών δομών και την εφαρμογή προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτει ο Δήμος με τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.

(ε) Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτει ο Δήμος με το Υπουργείο.

(στ) Ασκεί τις αρμοδιότητες λαϊκής επιμόρφωσης ή γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων που μεταφέρονται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση μαζί με την αντίστοιχη επιχειρησιακή μονάδα ή αποκεντρωμένη δομή υπηρεσιακής μονάδας.

4. Μελετά και εισηγείται για τη ρύθμιση ζητημάτων εύρυθμης λειτουργίας της προσχολικής εκπαίδευσης και των σχολείων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Εισηγείται τη διάθεση διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων κοινού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Σχολική Επιτροπή.

(β) Μεριμνά για τη μεταφορά μαθητών από τον τόπο διαμονής στο σχολείο φοίτησης, περιλαμβανομένης της μεταφοράς των μαθητών σχολείων ειδικής αγωγής, καθώς και της μεταφοράς και σίτισης μαθητών μουσικών γυμνασίων και λυκείων (Συνεργασία με την Οικονομική υπηρεσία).

(γ) Εποπτεύει και ελέγχει τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων.

(δ) Εγκρίνει την εγκατάσταση, μεταφορά ή επισκευή τηλεφωνικών συνδέσεων (κυρίων, δευτερευουσών, πρόσθετων και παράλληλων) στα σχολεία.

(ε) Οργανώνει συναυλίες ή άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις για τους μαθητές, κατόπιν έγκρισης της Σχολικής Επιτροπής.

(στ) Μεριμνά για το διορισμό και την αντικατάσταση διοικητών των ιδρυμάτων, που χορηγούν υποτροφίες, εφόσον έχουν τοπική σημασία.

(ζ) Εγκρίνει οποιαδήποτε μίσθωση ιδιωτικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης για μεταφορά προσώπων και υλικών προς κάλυψη σχολικών αναγκών.

(η) Εισηγείται τον καθορισμό κοινωφελούς χρήσης των σχολείων σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας τους.

(θ) Εισηγείται την κατανομή πιστώσεων στις Σχολικές Επιτροπές για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων.

(ι) Εισηγείται την επιβολή κυρώσεων, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, στους γονείς και κηδεμόνες που δεν εγγράφουν τα παιδιά τους στο σχολείο και αμελούν για την τακτική φοίτησή τους.

(ια) Εισηγείται τη διακοπή μαθημάτων, λόγων έκτακτων συνθηκών ή επιδημικής νόσου, εντός των διοικητικών ορίων του οικείου δήμου.

(ΣΤ) Αρμοδιότητες Τμήματος Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς

1. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων στον τομέα του πολιτισμού για την προστασία του τοπικού πολιτισμού, την προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο. Περιλαμβάνονται πολιτικές, προγράμματα και δράσεις όπως :

(α) Δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λπ..

(β) Διοργάνωση και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων (θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις).

(γ) Προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής.

(δ) Επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται στο Δήμο από τρίτους.

(ε) Προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

(στ) Προώθηση της ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού.

2. Μελετά και εισηγείται για τη ρύθμιση τοπικών πολιτιστικών θεμάτων. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Εισηγείται για τη συμμετοχή εκπροσώπου του Δήμου στην οργανωτική επιτροπή φεστιβάλ τοπικής εμβέλειας.

(β) Εισηγείται για την επιχορήγηση ΝΠΙΔ τα οποία αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες στη χωρική αρμοδιότητα του Δήμου.

(γ) Εισηγείται για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων (Ωδείων, μουσικών σχολών, χορωδιών, συμφωνικών ορχηστρών και συγκροτημάτων μουσικής δωματίου).

3. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων για την προώθηση του τοπικού αθλητισμού και την παροχή δυνατοτήτων άθλησης στους κατοίκους. Περιλαμβάνονται πολιτικές, προγράμματα και δράσεις όπως :

(α) Κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων (δημοτικά γυμναστήρια, αθλητικά κέντρα και δημοτικοί χώροι άθλησης).

(β) Προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης του μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

(γ) Άσκηση εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, που καθορίζονται με διυπουργική απόφαση.

4. Τηρεί το μητρώο νέων και συνεργάζεται με το Δημοτικό Συμβούλιο Νέων για την ανάληψη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων για την πλήρη και ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων.

5. Μεριμνά για την οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων που απευθύνονται στους νέους, σε συνεργασία με τους σχεδιασμούς και τα προγράμματα της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς.

6. Παρακολουθεί τη λειτουργία και δράση δημοτικών δομών και νομικών προσώπων που εφαρμόζουν προγράμματα και δράσεις στους τομείς του πολιτισμού, του αθλητισμού και της Νέας Γενιάς.

7. Υλοποιεί δράσεις και προγράμματα στους τομείς του Πολιτισμού, του Αθλητισμού και της Νέας Γενιάς, συμπληρωματικά με τις δράσεις και τα προγράμματα που υλοποιούνται από τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου.

Ενότητα ΣΤ: Υπηρεσίες Υποστήριξης.

- Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που αφορούν την δημοτική κατάσταση και την καταγραφή των ληξιαρχικών γεγονότων στην περιοχή του Δήμου και για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό εφαρμογής των πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στην ορθολογική διοίκηση / διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Παράλληλα η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την γραμματειακή υποστήριξη των πολιτικών οργάνων του Δήμου, τη λειτουργία του κεντρικού πρωτοκόλλου και την παροχή γενικών υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τις δημοτικές υπηρεσίες. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Στη Διεύθυνση απευθείας υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη, στις επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Η αρμοδιότητες των επιμέρους οργανικών μονάδων της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών είναι η εξής:

(Α) Αρμοδιότητες Τμήματος Υποστήριξης των Πολιτικών Οργάνων του Δήμου

1. Παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τα συλλογικά διοικητικά αιρετά όργανα του Δήμου, δηλαδή το Δημοτικό Συμβούλιο, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής και την Εκτελεστική Επιτροπή (οργάνωση συνεδριάσεων, σύνταξη και αποστολή ημερήσιας διάταξης και υποστηρικτικού υλικού, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, παραγωγή, διεκπεραίωση, διαχείριση και αρχειοθέτηση εγγράφων, ρύθμιση συναντήσεων, τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση αρχείου αποφάσεων συλλογικών κ.λπ.)

2. Παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τα ατομικά διοικητικά αιρετά όργανα του Δήμου, δηλαδή το Δήμαρχο, τους Αντιδημάρχους, τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου, το Γενικό Γραμματέα και το Γενικό Διευθυντή (οργάνωση και ρύθμιση συναντήσεων, παραγωγή, διεκπεραίωση, διαχείριση και αρχειοθέτηση εγγράφων, τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση αρχείου αποφάσεων ατομικών οργάνων κ.λπ.).

3. Παρέχει διοικητική υποστήριξη προς την Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών, την Επιτροπή Τουριστικής Ανάπτυξης, τις Επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου καθώς και προς το Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης.

4. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τις Δημοτικές Παρατάξεις.

5. Μεριμνά για την ενημέρωση των πολιτικών οργάνων και των υπηρεσιών του Δήμου για τις αποφάσεις που λαμβάνουν τα όργανα του Δήμου.

6. Τηρεί το αρχείο των εκπροσώπων του Δήμου σε διαφόρους φορείς και όργανα και μεριμνά για την αποστολή στοιχείων στους εκπροσώπους και την παραλαβή και διεκπεραίωση των εκθέσεων που υποβάλλουν στο Δήμο.

(Β) Αρμοδιότητες Τμήματος Δημοτικής Κατάστασης

1. Τηρεί και ενημερώνει τα μητρώα του δημοτολογίου και τα μητρώα αρρένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες θεσμοθετημένες διαδικασίες και τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κείμενη νομοθεσία για τη δημιουργία και τήρηση του Εθνικού Δημοτολογίου.

2. Μεριμνά για την πρόσληψη και αλλαγή επωνύμου, καθώς και την πρόσληψη πατρωνύμου και μητρωνύμου από παιδιά, που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους ή είναι αγνώστων γονέων.

3. Μεριμνά για τον εξελληνισμό του ονοματεπωνύμου Ελλήνων του εξωτερικού, ομογενών αλλοδαπών, που αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια και παλιννοστούντων ομογενών, που έχουν την ελληνική ιθαγένεια.

4. Χορηγεί άδειες πολιτικού γάμου και μεριμνά για την τέλεση των γάμων αυτών.

5. Ενημερώνει περιοδικά τις δημόσιες υπηρεσίες για τις μεταβολές προσωπικής κατάστασης που προκύπτουν από τα τηρούμενα στοιχεία.

6. Εκδίδει κάθε είδους πιστοποιητικά ατομικής και οικογενειακής κατάστασης καθώς και κάθε είδους βεβαιώσεις, καταλόγους και πίνακες με τα στοιχεία που αναγράφονται στα ανωτέρω Μητρώα.

7. Συνεργάζεται με άλλους Δήμους και δημόσιες υπηρεσίες στις περιπτώσεις μεταβολών των μητρώων σε αντιστοιχία προς ανάλογα αρχεία που τηρούνται εκεί.

8. Μεριμνά για την τήρηση των υποχρεώσεων του Δήμου που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία.

(Γ) Το Γραφείο Τμήματος Ληξιαρχείου

1. Τηρεί και ενημερώνει τα ληξιαρχικά βιβλία και αρχεία, στα οποία καταχωρούνται τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρεια του Δήμου (γεννήσεις, γάμοι, θάνατοι) καθώς και κάθε μεταγενέστερο γεγονός που συνδέεται με αυτά (π.χ. διαζύγια), σύμφωνα με τις ισχύουσες θεσμοθετημένες διαδικασίες.

2. Τηρεί αρχεία επισήμων εγγράφων ληξιαρχικών γεγονότων.

3. Εκδίδει αποσπάσματα των ληξιαρχικών πράξεων ή άλλα θεσμοθετημένα πιστοποιητικά.

4. Ενημερώνει το Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης και τα αντίστοιχα Τμήματα άλλων Δήμων για τα ληξιαρχικά γεγονότα που επηρεάζουν τα στοιχεία των μητρώων / αρχείων που τηρούνται στα Τμήματα αυτά.

5. Συνεργάζεται με Ληξιαρχεία άλλων Δήμων σε περιπτώσεις μεταβολών ή προσθήκης ληξιαρχικών πράξεων που βρίσκονται καταχωρημένες εκεί.

(Δ) Τμήμα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης:

Το Τμήμα τηρεί τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

(α) Τηρεί Μητρώο Αλλοδαπών.

(β) Παραλαμβάνει αιτήσεις , ελέγχει τα δικαιολογητικά και τα προωθεί στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας για την χορήγηση και ανανέωση αδειών παραμονής αλλοδαπών στην Ελλάδα.

(γ) Παραλαμβάνει αιτήσεις και δικαιολογητικά για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση και τις προωθεί στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών.

(δ) Επιδίδει σχετικές με τα ανωτέρω αποφάσεις σε αλλοδαπούς.

(Ε) Τμήμα Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

1. Σχεδιάζει, εισηγείται και συντονίζει την εφαρμογή των διαδικασιών και εσωτερικών κανονισμών που ρυθμίζουν τις σχέσεις του Δήμου με το προσωπικό του, στο πλαίσιο πάντοτε των γενικότερων ρυθμίσεων της Πολιτείας.

2. Στο πλαίσιο και των πολιτικών ανθρώπινου δυναμικού που θεσπίζει η Πολιτεία για τον δημόσιο τομέα, μεριμνά για τον προσδιορισμό των αναγκαίων θέσεων εργασίας ανά διοικητική ενότητα του Δήμου σε συνεργασία με το Τμήμα Αποτελεσματικότητας, Ποιότητας και Οργάνωσης της Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής και την κατάρτιση / επικαιροποίηση των περιγραφών αρμοδιοτήτων των επιμέρους θέσεων.

3. Παρακολουθεί την κάλυψη των διαφόρων θέσεων εργασίας στις διοικητικές ενότητες του Δήμου με στόχο τόσο την αξιοποίηση των προσόντων των στελεχών όσο και την απρόσκοπτη και διαρκή κάλυψη των αναγκών των δημοτικών υπηρεσιών.

4. Εισηγείται, έπειτα από σχετικά αιτήματα των αρμόδιων Προϊσταμένων, τις κατάλληλες εσωτερικές μετακινήσεις στελεχών για την αποτελεσματικότερη κάλυψη των επιμέρους θέσεων εργασίας με βάση τα προσόντα των στελεχών.

5. Αξιολογεί τα προσόντα των νεοπροσλαμβανόμενων στελεχών και διαμορφώνει σχετικές προτάσεις προς τους προϊσταμένους των προς κάλυψη θέσεων.

6. Μεριμνά για την εφαρμογή του συστήματος αξιολόγησης των εργαζομένων στο Δήμο και την τήρηση των σχετικών στοιχείων.

7. Εισηγείται και παρακολουθεί την υλοποίηση μέτρων επιπρόσθετης στήριξης του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου (πχ. οργάνωση μετακινήσεων του προσωπικού στις εγκαταστάσεις του Δήμου, παιδικοί σταθμοί κ.λπ.).

8. Μεριμνά για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου με τον προσδιορισμό των αναγκών βελτίωσης των προσόντων και ικανοτήτων των εργαζομένων και την εισήγηση και την παρακολούθηση της υλοποίησης των συμφωνουμένων μέτρων βελτίωσης.

9. Σχεδιάζει,, εισηγείται και οργανώνει προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης και επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Παρακολουθεί την υλοποίηση των προγραμμάτων και μεριμνά για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών στην πράξη.

10. Μεριμνά για την βελτίωση των ανθρωπίνων σχέσεων μέσα στο Δήμο με τον σχεδιασμό, την εισήγηση και την οργάνωση σχετικών προγραμμάτων (πχ. εκδηλώσεις, ταξίδια κ.λπ.).

(ΣΤ) Αρμοδιότητες Τμήματος Μητρώων και Διαδικασιών Προσωπικού

1. Μεριμνά για την τήρηση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που ισχύουν εκάστοτε και ρυθμίζουν τις σχέσεις του Δήμου με το ανθρώπινο δυναμικό του (π.χ. θέματα μισθολογικά, ωραρίου, αδειών, ασθενειών, υπερωριών, απολύσεων, διεκδικήσεων κ.λπ.).

2. Μεριμνά για τη διενέργεια και ολοκλήρωση των διαδικασιών πρόσληψης ανθρώπινου δυναμικού για την κάλυψη συγκεκριμένων θέσεων εργασίας με βάση τις νόμιμες διαδικασίες.

3. Τηρεί τα μητρώα του προσωπικού στο οποίο καταγράφονται τα στοιχεία της ατομικής και οικογενειακής του κατάστασης, οι κάθε είδους μεταβολές στην εργασιακή του ζωή (προσλήψεις, απολύσεις, αλλαγές θέσεων εργασίας, αμοιβές, άδειες, απουσίες, αξιολογήσεις κ.λπ.) και τα προσόντα του.

4. Σχεδιάζει και εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κ.λπ.).

5. Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες , ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.

6. Συνεργάζεται με τους Προϊσταμένους των επιμέρους διοικητικών ενοτήτων του Δήμου και τους ενημερώνει για τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται σε εργασιακά θέματα (διαχείριση παρουσιών, υπερωριών, βεβαιώσεων προς το προσωπικό, κ.λπ.).

7. Εκδίδει κάθε είδους βεβαιώσεις προς το προσωπικό για θέματα που άπτονται της απασχόλησής τους στο Δήμο.

8. Μεριμνά για την θέσπιση και την εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, σύμφωνα με την νομοθεσία. Παρέχει κάθε διοικητική υποστήριξη στους τεχνικούς ασφαλείας και στους γιατρούς εργασίας που προσφέρουν τις αντίστοιχες υπηρεσίες τους στο Δήμο σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους που καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Σύμφωνα με τις αρμοδιότητες αυτές:

(α) Ο τεχνικός ασφάλειας παρέχει προς τα όργανα διοίκησης του Δήμου, στους εργαζόμενους και στους εκπροσώπους τους, υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων.

(β) Ο γιατρός εργασίας παρέχει προς τα όργανα διοίκησης του Δήμου, στους εργαζόμενους και στους εκπροσώπους τους, υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων και επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων προστασίας της υγείας των εργαζομένων.

(γ) Ο γιατρός εργασίας και ο τεχνικός ασφάλειας καταχωρούν τις γραπτές υποδείξεις τους σε ειδικό βιβλίο. Τα όργανα διοίκησης του Δήμου λαμβάνουν γνώση των υποδείξεων αυτών ενυπογράφως.

(Ζ) Αρμοδιότητες Τμήματος Διοικητικής Μέριμνας

1. Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων του Δήμου.

2. Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του Δήμου.

3. Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού του Δήμου.

4. Μεριμνά για τη λειτουργία του Κεντρικού Πρωτοκόλλου του Δήμου και διεκπεραιώνει τα σχετικά έγγραφα σε συνεργασία με τις γραμματείες των επιμέρους υπηρεσιών.

5. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών και τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.).

7. Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου του Δήμου.

8. Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων Γραφείων Διοικητικών Θεμάτων σε δημοτικές ενότητες του Δήμου.

- Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την αποτελεσματική τήρηση των οικονομικών προγραμμάτων λειτουργίας του Δήμου, τη σωστή απεικόνιση των οικονομικών πράξεων και τη διαχείριση των εσόδων και δαπανών του, καθώς και τη διασφάλιση και αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας. Συγχρόνως, η Διεύθυνση μεριμνά για την αποτελεσματική διενέργεια όλων των νόμιμων διαδικασιών που απαιτούνται για την προμήθεια υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών του Δήμου. Στη Διεύθυνση υπάγονται

διοικητικά, και ειδικότερα στο Τμήμα Δημοτικού Ταμείου, και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Οικονομικών Θεμάτων σε επιμέρους Δημοτικές Ενότητες.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών είναι οι εξής:

(Α) Αρμοδιότητες Τμήματος Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης

1. Μεριμνά για την τήρηση του συστήματος κατάρτισης του προϋπολογισμού του Δήμου.

2. Συνεργάζεται με τις επιμέρους δημοτικές υπηρεσίες για την παροχή οικονομικών στοιχείων, κατευθύνσεων και προτύπων που θα επιτρέπουν την κατάρτιση από τις υπηρεσίες των προϋπολογισμών τους σε συνάρτηση με τα αντίστοιχα προγράμματά τους.

3. Συγκεντρώνει τους επιμέρους προϋπολογισμούς των υπηρεσιών και διαμορφώνει και εισηγείται το συνολικό προϋπολογισμό του Δήμου προς έγκριση από τα αρμόδια όργανα.

4. Παρακολουθεί την εκτέλεση του προϋπολογισμού, επισημαίνει τις αποκλίσεις μεταξύ απολογιστικών και προϋπολογιστικών μεγεθών, μεριμνά για την ερμηνεία των αποκλίσεων και εισηγείται τις αναγκαίες διορθωτικές ενέργειες.

5. Συνεργάζεται με τις υπόλοιπες υπηρεσίες του Δήμου για την τήρηση των διαδικασιών αμφίδρομης ενημέρωσης και ροής των οικονομικών πληροφοριών που σχετίζονται με την εκτέλεση και την αναθεώρηση των προϋπολογισμών κάθε υπηρεσίας .

6. Μεριμνά για την σύνταξη και υποβολή στα αρμόδια όργανα τα περιοδικά οικονομικά απολογιστικά στοιχεία, σύμφωνα με το σύστημα οικονομικής πληροφόρησης που εφαρμόζει ο Δήμος.

7. Παρακολουθεί την κατάρτιση και την εξέλιξη των ταμειακών προγραμμάτων του Δήμου. Διερευνά τις ταμειακές ανάγκες και εισηγείται τις κατάλληλες μεθόδους για την αντιμετώπιση των ταμειακών αναγκών του Δήμου (π.χ. δανεισμός). Μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων που σχετίζονται με την κάλυψη των ταμειακών αναγκών του Δήμου.

8. Συνεργάζεται με τις τράπεζες και μεριμνά για την αξιοποίηση των διαθεσίμων του Δήμου.

9. Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.).

(Β) Αρμοδιότητες Τμήματος Λογιστηρίου και Αποθηκών

1. Τηρεί το σύστημα λογιστικής απεικόνισης των οικονομικών πράξεων του Δήμου (Γενική και Αναλυτική λογιστική). Τηρεί τις σχετικών λογιστικές διαδικασίες καθώς και τα αντίστοιχα λογιστικά βιβλία και στοιχεία που προβλέπονται από την νομοθεσία.

2. Τηρεί τα αρχεία κάθε είδους παραστατικών που απαιτούνται για την ενημέρωση του συστήματος λογιστικής απεικόνισης των οικονομικών πράξεων του Δήμου.

3. Παρακολουθεί και μεριμνά για την εκπλήρωση όλων των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του Δήμου.

4. Παρακολουθεί και ελέγχει τη λογιστική συμφωνία των δοσοληπτικών λογαριασμών με τράπεζες, προμηθευτές, πιστωτές και άλλους συναλλασσομένους με τον Δήμο, καθώς και των δοσοληπτικών λογαριασμών με τα νομικά πρόσωπα και τα ιδρύματα του Δήμου.

5. Εκδίδει τις λογιστικές και οικονομικές καταστάσεις που συνδέονται με το τηρούμενο λογιστικό σχέδιο (π.χ. ισολογισμοί και αποτελέσματα χρήσης) και ενημερώνει σχετικά τα αρμόδια όργανα του Δήμου με βάση τις ισχύουσες διαδικασίες.

6. Παρέχει κάθε είδους πληροφόρηση προς τα αρμόδια όργανα του Δήμου και τις υπόλοιπες δημοτικές υπηρεσίες για την εξέλιξη των λογιστικών μεγεθών του Δήμου.

7. Μεριμνά για την παροχή κάθε είδους στοιχείων που ζητούνται από Δημόσιες/Ελεγκτικές Υπηρεσίες σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν εκάστοτε.

8. Τηρεί ειδικά συστήματα λογιστικής και οικονομικής διαχείρισης Προγραμμάτων και Έργων στα οποία συμμετέχει ο Δήμος και που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή/και από ευρωπαϊκούς ή διεθνείς πόρους.

9. Τηρεί αρχείο Παραστατικών Διαχείρισης των προηγουμένων προγραμμάτων και έργων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους ειδικούς κανονισμούς των φορέων από τους προέρχεται η σχετική χρηματοδότηση.

10. Μεριμνά για την ετοιμασία των περιοδικών οικονομικών αναφορών που σχετίζονται με την πρόοδο των προηγουμένων προγραμμάτων και έργων.

11. Τηρεί το αρχείο συμβάσεων για υπηρεσίες, έργα και προμήθειες που αναθέτει ο Δήμος. Παραλαμβάνει και ελέγχει τα κάθε φύσης παραστατικά που απαιτούνται κατά περίπτωση για την πληρωμή των οφειλών του Δήμου στους αντίστοιχους δικαιούχους και ελέγχει την ύπαρξη των προϋποθέσεων για τη διενέργεια πληρωμών του Δήμου με βάση τις διατάξεις των αντιστοίχων συμβάσεων.

12. Ελέγχει την πρόβλεψη των οφειλών στους αντίστοιχους κωδικούς του προϋπολογισμού του Δήμου και ελέγχει την επάρκειας των αντίστοιχων πιστώσεων.

13. Εκδίδει τα εντάλματα πληρωμής των οφειλών του Δήμου και τα αποστέλλει στο Ταμείο για πληρωμή.

14. Μεριμνά για την παραλαβή από τους αντίστοιχους προμηθευτές των κάθε είδους υλικών παγίων(μηχανήματα-εξοπλισμός) ή αναλωσίμων που απαιτεί η λειτουργία του Δήμου.

15. Μεριμνά για την ενημέρωση των διαχειριστικών βιβλίων των αποθηκών (κατά ποσότητα και αξία) με τα εισαγόμενα και εξαγόμενα είδη, και την τήρηση των διαδικασιών χορήγησης των ειδών που τηρούνται στα αποθέματα των αποθηκών του Δήμου.

16. Παρακολουθεί τα αποθεμάτων των αποθηκών και διατυπώνει εισηγήσεις για την ανάγκη ανανέωσής τους. Συνεργάζεται σχετικά με τις δημοτικές υπηρεσίες που κάνουν χρήση των υλικών των αποθηκών.

17. Τηρεί το αρχείο των παγίων κινητών περιουσιακών στοιχείων του Δήμου (μηχανήματα , οχήματα, συσκευές, εξοπλισμός κ.λπ..) και παρακολουθεί την κατανομή των παγίων αυτών στις υπηρεσίες του Δήμου.

18. Τηρεί τις διαδικασίες χαρακτηρισμού υλικών ως αχρήστων ή ως υλικών που πλεονάζουν και τήρηση των διαδικασιών καταστροφής, απομάκρυνσης ή εκποίησής τους .

19. Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών των περιοδικών απογραφών των κάθε είδους υλικών και εξοπλισμού του Δήμου.

20. Συγκεντρώνει τα στοιχεία μεταβολών και των αντιστοίχων καταβληθέντων παροχών ή καταλογισθέντων ποσών προς το προσωπικό του Δήμου, που έχουν επίδραση στην διαμόρφωση των αμοιβών του και μεριμνά για την έκδοση των μισθολογικών καταστάσεων και την πληρωμή των αμοιβών

21. Μεριμνά για τη έκδοση βεβαιώσεων καταβληθεισών αμοιβών προς το προσωπικό του Δήμου και για τον υπολογισμό και την απόδοση προς τα ασφαλιστικά ταμεία των αντιστοίχων ασφαλιστικών εισφορών.

(Β) Αρμοδιότητες Τμήματος Εσόδων και Περιουσίας

1. Συγκεντρώνει στοιχεία για την εξακρίβωση των υπόχρεων και του ύψους των χρηματικών υποχρεώσεων προς τον Δήμο των φυσικών και νομικών προσώπων για φόρους, εισφορές, τέλη, δικαιώματα που περιοδικά πρέπει να καταβάλλονται στο Δήμο με βάση τις ισχύουσες εκάστοτε διατάξεις της νομοθεσίας.

2. Ελέγχει την ακρίβεια των μεγεθών με βάση τα οποία υπολογίζονται το ύψος

ανά υπόχρεο των προηγούμενων φόρων, εισφορών, τελών, δικαιωμάτων κ.λπ.

3. Δημιουργεί και τηρεί αρχεία υπόχρεων για την καταβολή των επιμέρους ποσών που αποτελούν τακτικά έσοδα του Δήμου.

4. Επεξεργάζεται στοιχεία και υπολογίζει περιοδικά το ύψος των οφειλομένων ποσών κατά κατηγορία προσόδου και υπόχρεο. Καταρτίζει βεβαιωτικούς καταλόγους υπόχρεων και αντίστοιχων οφειλόμενων ποσών κατά κατηγορία προσόδου.

5. Μεριμνά για την ενημέρωση των υπόχρεων για την καταβολή των προηγουμένων οφειλομένων ποσών και μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών που ισχύουν για τις προσφυγές των υπόχρεων όταν αμφισβητούν το ύψος των οφειλόμενων ποσών .

6. Οριστικοποιεί τους βεβαιωτικούς καταλόγους μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών των τυχόν προσφυγών για την εκτέλεση των αντιστοίχων εισπράξεων.

7. Τηρεί τις αντίστοιχες διαδικασίες και εκδίδει βεβαιώσεις που σχετίζονται με την είσπραξη διαφόρων τελών, δικαιωμάτων ή εισφορών.

8. Παρακολουθεί και μεριμνά για την τήρηση όλων των οικονομικών δοσοληψιών που σχετίζονται με τη λειτουργία της παροχής υπηρεσιών του Δήμου μέσω των νεκροταφείων, σφαγείων, δημοτικών αγορών κ.λπ.

9. Τηρεί τις διαδικασίες που σχετίζονται με την αποδοχή και την αξιοποίηση των δωρεών και των κληροδοτημάτων προς τον Δήμο, σύμφωνα με τους αντιστοίχους όρους.

10. Τηρεί τα αρχεία της δημοτικής ακίνητης περιουσίας σε ηλεκτρονική και φυσική μορφή (φάκελοι με στοιχεία περιγραφικά και ιδιοκτησιακά έγγραφα)

11. Μεριμνά για την διερεύνηση μεθόδων αξιοποίησης της δημοτικής ακίνητης περιουσίας και διατυπώνει σχετικές εισηγήσεις προς τα αρμόδια όργανα του Δήμου.

12. Μεριμνά για την προώθηση της αξιοποίησης της δημοτικής ακίνητης περιουσίας σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Δήμου και τη διαχείριση της εκμετάλλευσης της

δημοτικής ακίνητης περιουσίας (πχ. κατάρτιση συμβάσεων μισθώσεων, μέριμνα είσπραξης μισθωμάτων κ.λπ.)

13. Μεριμνά για την εκμίσθωση δημοτικών εκτάσεων γης για βιομηχανικούς ή βιοτεχνικούς σκοπούς, κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, εγκαταστάσεις θερμοκηπίων και για μονάδες στους τομείς αλιείας.

14. Μεριμνά για την παραχώρηση χρήσης δημοτικών ακινήτων ή τη καταβολή μισθώματος προς κάλυψη στεγαστικών αναγκών της πυροσβεστικής υπηρεσίας.

(Δ) Αρμοδιότητες Τμήματος Ταμείου

1. Διενεργεί τις πληρωμές προς τους δικαιούχους με βάση τα Εντάλματα Πληρωμών και μετά από έλεγχο των δικαιολογητικών που ορίζει ο νόμος.

2. Καταγράφει τις διενεργούμενες πληρωμές σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες και μεριμνά για την απόδοση των κάθε φύσης κρατήσεων υπέρ τρίτων που αντιστοιχούν στα επιμέρους εντάλματα πληρωμής.

3. Παραλαμβάνει τους βεβαιωτικούς καταλόγους των υπόχρεων και των αντιστοίχων οφειλομένων στο Δήμο ποσών κατά κατηγορία εσόδου. Εκδίδει και μεριμνά για την κοινοποίηση ειδικών προσκλήσεων προς τους οφειλέτες.

4. Διενεργεί τις εισπράξεις των οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές.

5. Παρακολουθεί την τακτοποίηση των υποχρεώσεων των οφειλετών προς τον Δήμο και ενημερώνει τις αρμόδιες υπηρεσίες για τις καθυστερούμενες οφειλές.

6. Παρακολουθεί και ελέγχει τους υπαλλήλους άλλων υπηρεσιών του Δήμου που ασχολούνται με εισπράξεις. (αποκεντρωμένες υπηρεσίες, κοιμητήρια, σφαγεία, δημοτικές αγορές κ.λπ.)

7. Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών.

8. Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία του Δήμου.

9. Τηρεί αρχεία των κάθε είδους παραστατικών και αντιστοίχων δικαιολογητικών που χρησιμοποιούνται για την ενημέρωση του λογιστικού συστήματος του Δήμου με τις ταμειακές εγγραφές.

10. Παρακολουθεί την ταμειακή ρευστότητα και προγραμματίζει τις πληρωμές σε συνεργασία και με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες.

11. Μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων Γραφείων Οικονομικών Θεμάτων σε δημοτικές ενότητες του Δήμου.

(Ε) Αρμοδιότητες Τμήματος Προμηθειών Υλικών / Εξοπλισμού / Υπηρεσιών

1. Σχεδιάζει και εισηγείται τις εσωτερικές διαδικασίες για την κατάρτιση του προγράμματος απαιτουμένων προμηθειών και υπηρεσιών του Δήμου, συγκεντρώνει τις αιτήσεις των δημοτικών υπηρεσιών, εξετάζει την σκοπιμότητα αυτών και διαμορφώνει περιοδικά προγράμματα για την προμήθεια κάθε είδους υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών και εισηγείται αυτά για έγκριση στα αρμόδια όργανα του Δήμου (υλικά για την εκτέλεση τεχνικών έργων, ανταλλακτικά, λιπαντικά, καύσιμα, λιπάσματα, φυτοφάρμακα, μηχανήματα, εργαλεία, έπιπλα, είδη γραφείου, μισθώσεις μεταφορικών μέσων, ασφαλίσεις κ.λπ.).

2. Διενεργεί έρευνες αγοράς για την τεκμηρίωση της διαθεσιμότητας των ειδών ή των υπηρεσιών που ενδιαφέρουν το Δήμο και τη λήψη στοιχείων τιμών προμήθειας ή υπηρεσίας.

3. Διενεργεί τις διαδικασίες για την ανάθεση των προμηθειών και των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, ήτοι μεριμνά για την κατάρτιση προδιαγραφών σε συνεργασία με τα αρμόδια κάθε φορά τμήματα του Δήμου, καταρτίζει το σχέδιο της διακήρυξης, των συμβάσεων και όλων των αποφάσεων και εισηγείται τη συγκρότηση όλων των επιτροπών που απαιτούνται (διενέργειας διαγωνισμών, αξιολόγησης των προσφορών και παραλαβής των ειδών) στο κάθε φορά αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο του Δήμου, παρακολουθεί τη λειτουργία τους και γενικά μεριμνά για όλα τα ζητήματα που αφορούν την εκτέλεση κάθε προμήθειας ή υπηρεσίας μέχρι και την οριστική παραλαβή της, σύμφωνα πάντοτε με τις ισχύουσες διατάξεις.

4. Μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών χαρακτηρισμού υλικών / εξοπλισμού ως αχρήστων ή ως υλικών που πλεονάζουν και τηρεί τις διαδικασίες καταστροφής, απομάκρυνσης ή εκποίησης των υλικών αυτών.

5. Τηρεί τα πληροφοριακά αρχεία και έγγραφα των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών (αρχείο προμηθευομένων ειδών, αρχείο προμηθευτών, αρχείο φακέλων προμηθειών).

- Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τη μελέτη, εκτέλεση και συντήρηση των κάθε είδους τεχνικών έργων του Δήμου, με στόχο την έγκαιρη, οικονομική και άριστη από επιστημονικής απόψεως πραγματοποίησής τους. Συγχρόνως, η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την εξασφάλιση βελτιωμένων συνθηκών ασφαλούς μετακίνησης και κυκλοφορίας των δημοτών και των οχημάτων τους, καθώς και για τον έλεγχο εγκαταστάσεων, την έκδοση αδειών εγκαταστάσεων και εγκαταστατών κυρίως στον τομέα των μεταφορών. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά, και ειδικότερα στο Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Σηματοδότησης, και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Συντήρησης Υποδομών σε επιμέρους ενότητες.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανωτικών μονάδων της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών είναι οι εξής:

(Α) Αρμοδιότητες Τμήματος Συγκοινωνιακών Έργων

1. Συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής κατά το σχεδιασμό των προγραμμάτων δράσης του Δήμου που αφορούν την υλοποίηση συγκοινωνιακών έργων, σύμφωνα με το εύρος της δικαιοδοσίας των Δήμων (κατασκευές νέων έργων οδοποιίας, συντήρηση υφισταμένου οδικού δικτύου, κατασκευές γεφυρών, κόμβων και διαβάσεων κ.λπ.)

2. Μεριμνά για την εκπόνηση όλων των αναγκαίων μελετών των έργων συντήρησης και βελτίωσης του οδικού δικτύου αρμοδιότητας δήμου και γενικά των μελετών για την υλοποίηση των έργων του Τμήματος (εκπόνηση με προσωπικό του Τμήματος ή με ανάθεση σε τρίτους). Επιβλέπει την καλή εκπόνηση των μελετών.

3. Συντάσσει τις τεχνικές προδιαγραφές και προσδιορίζει τις ανάγκες κάθε έργου σε υλικά, εργαλεία, τεχνικό εξοπλισμό, ανθρώπινο δυναμικό κ.λπ. και εισηγείται τη μεθοδολογία εκτέλεσης κάθε έργου (με αυτεπιστασία ή με ανάθεση σε τρίτους).

4. Επιβλέπει την εκτέλεση των έργων του Τμήματος που εκτελούνται με αυτεπιστασία. Συγκροτεί, οργανώνει και διοικεί τα σχετικά συνεργεία του Δήμου.

5. Συνεργάζεται με το Τμήμα Προμηθειών Υλικών / Εξοπλισμού / Υπηρεσιών της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών για την καλή εκτέλεση των διαδικασιών ανάθεσης των μελετών και της εκτέλεσης των έργων σε τρίτους.

6. Επιβλέπει την εκτέλεση των έργων του Τμήματος που ανατίθενται σε τρίτους. Διενεργεί επιμετρήσεις εργασιών και ελέγχει τις πιστοποιήσεις εργασιών που υποβάλλονται από τρίτους.

7. Μεριμνά για τις διαδικασίες παραλαβής των έργων που εκτελούνται από τρίτους.

8. Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την αξιοποίηση των μηχανημάτων και γενικά του τεχνικού εξοπλισμού που χρησιμοποιεί το Τμήμα.

9. Συγκροτεί, οργανώνει και διοικεί συνεργεία αμέσου επέμβασης σε περιπτώσεις επειγόντων περιστατικών εκτός προγράμματος.

10. Τηρεί τεχνικά αρχεία με αναλυτικά στοιχεία των έργων που εκτελεί (αναλώσεις υλικών, απασχόληση τεχνικού προσωπικού, απασχόληση τεχνικού εξοπλισμού, στοιχεία κόστους κ.λπ.) και αντίστοιχα αρχεία μελετών και σχεδίων (φάκελοι των έργων). Εξάγει περιοδικά στατιστικά στοιχεία και δείκτες από την εκτέλεση των έργων του Τμήματος.

11. Ενημερώνει το Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής για την πρόοδο της υλοποίησης των έργων του Τμήματος.

12. Παρέχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος και τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.).

Οι νησιωτικοί Δήμοι έχουν επιπλέον αρμοδιότητες συγκοινωνιακών έργων, οι οποίες είναι:

- Η κατασκευή, η συντήρηση και ανακαίνιση των οδών των οποίων η συντήρηση ανήκει κατά την ψήφιση του παρόντος στην αρμοδιότητα της κρατικής περιφέρειας και των αντίστοιχων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.

- Η μελέτη των έργων συντήρησης και βελτίωσης των οδών των οποίων η συντήρηση ανήκει κατά την ψήφιση του παρόντος στην αρμοδιότητα της κρατικής περιφέρειας και των αντίστοιχων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.

- Η ευθύνη τήρησης και παρακολούθησης της διαδικασίας κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για εκτέλεση δημοσίων έργων.

(Β) Αρμοδιότητες Τμήματος Κτιριακών Έργων και Υπαιθρίων Χώρων

Το τμήμα έχει αντικείμενο τη μελέτη και εκτέλεση κτιριακών έργων (κατασκευή, συντήρηση, επισκευή, διακόσμηση και εξοπλισμός των δημοτικών κτιρίων και εγκαταστάσεων), καθώς και έργων διαμόρφωσης, διαρρύθμισης και εξωραϊσμού των κοινόχρηστων χώρων στην περιοχή του Δήμου (πεζόδρομοι, πλατείες, παιδικές χαρές, τεχνικά έργα χώρων πρασίνου, αθλητικοί χώροι, αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία, κοιμητήρια κ.λπ.). Επίσης το Τμήμα διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους, προκειμένου να διαπιστωθεί η ποιότητα των χαλύβων οπλισμού σκυροδέματος, καθώς και η ποιότητα των προϊόντων τσιμέντου.

Οι αρμοδιότητες του Τμήματος είναι ανάλογες με εκείνες του Τμήματος Συγκοινωνιακών Έργων, ενώ οι νησιωτικοί Δήμοι έχουν επιπλέον αρμοδιότητα τον καθαρισμός και την αστυνόμευση των ρεμάτων και των απαλλοτριώσεων χώρων παρά τα ρέματα.

(Γ) Αρμοδιότητες Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Σηματοδότησης

Το Τμήμα έχει αντικείμενο την μελέτη και εκτέλεση έργων που αφορούν:

1. Στην επέκταση, συντήρηση, επισκευή και βελτίωση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού των οδών και γενικά των υπαίθρων χώρων του Δήμου καθώς και του φωτισμού και την ανάδειξη των Δημοτικών κτιρίων, μνημείων και αρχαιολογικών χώρων της περιοχής.

2. Στην επέκταση, συντήρηση και επισκευή του δικτύου φωτεινής σηματοδότησης για την ρύθμιση της κυκλοφορίας στην περιοχή του Δήμου.

3. Στην εγκατάσταση και συντήρηση κάθε είδους πληροφοριακών πινακίδων στην περιοχή του Δήμου (πινακίδες ονομασίας οδών και πλατειών, αρίθμησης κτιρίων, παροχής πληροφοριών σε οδηγούς και διερχομένους, πινακίδες στάσεων συγκοινωνιακών μέσων κ.λπ.).

4. Στην εκτέλεση εργασιών απομάκρυνσης παράνομων διαφημιστικών πινακίδων.

5. Στην εκτέλεση εργασιών απομάκρυνσης και διαγράμμισης οδών, καθώς και τοποθέτησης και συντήρησης προστατευτικών μέσων για την ασφάλεια της κυκλοφορίας οχημάτων και πεζών.

6. Στην συντήρηση, επισκευή ή βελτίωση του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και κάθε είδους Η/Μ εγκαταστάσεων του Δήμου.

Για τα ανωτέρω έργα οι αρμοδιότητες του Τμήματος είναι ανάλογες με εκείνες του Τμήματος Συγκοινωνιακών Έργων. Επίσης το Τμήμα μεριμνά για τη σύσταση και την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων Γραφείων Συντήρησης Υποδομών σε δημοτικές ενότητες του Δήμου.

(Δ) Αρμοδιότητες Τμήματος Υδραυλικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων

Το Τμήμα έχει αντικείμενο τη μελέτη, κατασκευή και συντήρηση έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία, τη κτηνοτροφία και την αλιεία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγγειοβελτιωτικά έργα, τα υδραυλικά και τεχνικά έργα προστασίας του περιβάλλοντος κ.λπ. Στα τεχνικά έργα προστασίας του περιβάλλοντος περιλαμβάνεται και η αποκατάσταση τυχόν λειτουργούντος εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου χώρου ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων (ΧΑΔΑ). Το Τμήμα συνεργάζεται με τις υπηρεσίες Αγροτικής παραγωγής, Αλιείας και Περιβάλλοντος.

Οι αρμοδιότητες του Τμήματος είναι ανάλογες με εκείνες του Τμήματος Συγκοινωνιακών Έργων.

(Ε) Αρμοδιότητες Τμήματος Συγκοινωνιών και Κυκλοφορίας

1. Μεριμνά για την εξασφάλιση ικανοποιητικού δικτύου αστικών συγκοινωνιών στο Δήμο και τη ρύθμιση σχετικών Θεμάτων. Στο πλαίσιο αυτό:

(α) Μεριμνά για την άσκηση, με δυνατότητα επιβολής κομίστρου, συγκοινωνιακού έργου για την εξυπηρέτηση της μετακίνησης των κατοίκων της περιοχής, εφόσον το έργο αυτό δεν εξυπηρετείται από υφιστάμενη γραμμή. Η άσκηση συγκοινωνιακού έργου είναι δυνατόν να γίνεται είτε με ιδιόκτητα μέσα, είτε με τη χρήση μισθωμένων μέσων και υπηρεσιών.

(β) Μεριμνά για τη διενέργεια μεταφορών για τη μετακίνηση κατοίκων που ανήκουν σε κοινωνικές ομάδες (άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένοι, παιδιά), είναι εργαζόμενοι στο Δήμο και τα Νορικό του πρόσωπα, ή είναι μαθητές που μετακινούνται στον τόπο που λειτουργεί το σχολείο.

(γ) Καθορίζει τις αστικές γραμμές λεωφορείων, καθώς και την αφετηρία, τη διαδρομή, τις στάσεις και το τέρμα των αντίστοιχων γραμμών.

(δ) Εισηγείται τον καθορισμό κομίστρων των αστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου.

(ε) Καθορίζει τις προδιαγραφές των στάσεων και των στεγάστρων αναμονής επιβατών των αστικών και υπεραστικών γραμμών.

(στ) Εισηγείται την ανάκληση άδειας κυκλοφορίας αστικού λεωφορείου, από τον κύκλο εργασίας, εντός του ιδίου ημερολογιακού έτους.

2. Μεριμνά και εισηγείται τη λήψη μέτρων για την ασφάλεια της κυκλοφορίας και τη διευκόλυνση των μετακινήσεων. Στο πλαίσιο αυτό :

(α) Μεριμνά για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας, τον καθορισμό πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και οικοδομές, και από έλλειψη μέτρων ασφάλειας και υγιεινής, και ελέγχει υφιστάμενα μέτρα ασφάλειας σε εργασίες που εκτελούνται. κατευθύνσεων της κυκλοφορίας.

(β) Μεριμνά για την απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων οχημάτων.

(γ) Ρυθμίζει τα θέματα στάθμευσης των αυτοκινήτων και μεριμνά για τη δημιουργία χώρων στάθμευσης τροχοφόρων και με δυνατότητα μίσθωσης ακινήτων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

(δ) Λαμβάνει μέτρα για την απρόσκοπτη πρόσβαση στους κοινοχρήστους χώρους.

(ε) Μεριμνά για την ονομασία οδών και πλατειών, τοποθέτηση πινακίδων, αρίθμηση κτισμάτων κ.λπ.

(στ) Μεριμνά για την εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών.

(ζ) Απαγορεύει τη δημιουργία θέσεων στάθμευσης σε συγκεκριμένους χώρους.

(η) Μεριμνά για την παραλαβή των αποσυρομένων δικύκλων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων, όπου δεν υπάρχουν υποκαταστήματα του ΟΔΔΥ.

(θ) Καθορίζει το εξωτερικού χρώματος των ΤΑΞΙ.

3. Μεριμνά και λαμβάνει μέτρα για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων από δραστηριότητες που εγκυμονούν κινδύνους, σε συνεργασία και με τη Δημοτική Αστυνομία. Στο πλαίσιο αυτό :

(α) Ελέγχει τη σήμανση των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς.

(β) Ελέγχει την τήρηση των υποχρεώσεων αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς.

(γ) Λαμβάνει και ελέγχει την εφαρμογή μέτρων για την προστασία από επικίνδυνες οικοδομές, και από έλλειψη μέτρων ασφαλείας και υγιεινής, και ελέγχει τα υφιστάμενα μέτρα ασφαλείας σε εργασίες που εκτελούνται.

Οι νησιωτικοί Δήμοι έχουν επιπλέον αρμοδιότητες συγκοινωνιών και κυκλοφορίας, οι οποίες είναι:

- Ο καθορισμός των υπεραστικών γραμμών λεωφορείων, της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος κάθε λεωφορειακής γραμμής ΚΤΕΛ εντός του νησιού, καθώς και ο καθορισμός των προδιαγραφών των στάσεων και των στεγάστρων αναμονής επιβατών αστικών και υπεραστικών γραμμών.

- Ο καθορισμός του ελάχιστου αριθμού των υποχρεωτικών δρομολογίων κοινών, ταχέων και υπερταχέων του ΚΤΕΛ και η κατανομή αυτών ανά 24ωρο, μετά από εισήγηση του ΚΤΕΛ, καθώς και ο καθορισμός του ύψους κομίστρου στα όρια ευθύνης κάθε ΚΤΕΛ.

- Ο καθορισμός κομίστρων υπεραστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου.

- Η ανάκληση άδειας κυκλοφορίας υπεραστικού λεωφορείου από τον κύκλο εργασίας μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος.

- Η συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου επιβολής κυρώσεων σε φορείς παροχής συγκοινωνιακού έργου και σε ιδιοκτήτες λεωφορείων.

- Ο καθορισμός του αριθμού των νέων επιβατηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων με ή χωρίς μετρητή, που είναι αναγκαίος για την αντιμετώπιση των σχετικών μεταφορικών αναγκών του δήμου.

- Η ανάθεση της εκμετάλλευσης νέας υπεραστικής γραμμής στην περίπτωση που η μέση πληρότητα των πρώτων 6 μηνών λειτουργίας και εκμετάλλευσης της γραμμής από το ΚΤΕΛ, στο οποίο έχει χορηγηθεί η άδεια, αποδεικνύεται ότι είναι κατώτερη του 20%, το ΚΤΕΛ αρνηθεί την εκμετάλλευση της γραμμής και υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν έχει αρνηθεί την πρόταση για κάλυψη των απωλειών εσόδων σε ποσοστό 20%.

- Η έκδοση απόφασης για την αλλαγή έδρας επιβατηγών οχημάτων δημόσιας χρήσης.

(ΣΤ) Αρμοδιότητες Τμήματος Εγκαταστάσεων και Αδειών Μεταφορών

1. Ρυθμίζει κάθε θέμα το οποίο αφορά στην εγκατάσταση, λειτουργία και στη συντήρηση ανελκυστήρων, καθώς και στη χορήγηση των σχετικών τεχνικών επαγγελματικών αδειών, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

2. Χορηγεί τις άδειες εγκατάστασης και τις άδειες λειτουργίας φωτοβόλων σωλήνων, φωτεινών επιγραφών και ηλεκτροκίνητων ανυψωτικών μηχανημάτων και ελέγχει τη λειτουργία τους.

3. Χορηγεί τις άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας στεγνοκαθαριστηρίων, πλυντηρίων ρούχων, σιδηρωτηρίων ρούχων και ταπητοκαθαριστηρίων.

4. Μεριμνά για την αδειοδότηση επιχειρήσεων και επαγγελμάτων στον τομέα των μεταφορών. Στο πλαίσιο αυτό:

(α) Χορηγεί τις άδειες άσκησης επαγγέλματος τεχνικών επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων.

(β) Χορηγεί τις άδειες άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα επιβατών και εμπορευμάτων.

(γ) Χορηγεί ανανεώνει, ανακαλεί και αφαιρεί τις άδειες εκγυμναστών, καθώς και ίδρυσης και λειτουργίας σχολών υποψηφίων οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών.

(δ) Εκδίδει τις άδειες ίδρυσης και λειτουργίας συνεργείων επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων και λοιπών συναφών εγκαταστάσεων και διενεργεί επιθεωρήσεις και ηλεκτρολογικούς ελέγχους.

(ε) Χορηγεί εξουσιοδοτήσεις σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για διάθεση Κάρτας Ελέγχου Καυσαερίου (ΚΕΚ) και παρακολουθεί και ελέγχει τα Κέντρα Ελέγχου Καυσαερίου.

(στ) Χορήγηση εξουσιοδοτήσεων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων για τοποθέτηση συστημάτων περιορισμού ταχυτήτων.

(ζ) Θεωρεί τις Κάρτες Επιθεώρησης και Επισκευών των ενοικιαζόμενων οχημάτων.

- Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)

Η Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) είναι αρμόδια για την παροχή διοικητικών πληροφοριών και τη διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών από την υποβολή της αίτησης μέχρι την έκδοση της τελικής πράξης, σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες και σύμφωνα με τον κεντρικό σχεδιασμό του Υπουργείου Εσωτερικών.

Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωτικά Τμήματα ΚΕΠ σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανωτικών μονάδων της Διεύθυνσης ΚΕΠ είναι οι εξής:

(Α) Αρμοδιότητες Τμήματος Εξυπηρέτησης Πολιτών

1. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.

2. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεών τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητά τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.

3. Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.

4. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοσή τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.

5. Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, κ.λπ.).

6. Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση των ΚΕΠ του Δήμου.

(Β) Αρμοδιότητες Τμήματος Εσωτερικής Ανταπόκρισης

1. Υποδέχεται από άλλα ΚΕΠ αιτήσεις πολιτών, η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου.

2. Προωθεί τα ανωτέρω αιτήματα στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωσή τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών.

3. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα ΚΕΠ της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.

4. Τηρεί τα σχετικά με τη διακίνηση των ανωτέρω αναφερόμενων αιτήσεων πολιτών στατιστικά στοιχεία.

5. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

Ι.2 Αρμοδιότητες αποκεντρωμένων υπηρεσιών

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων που είναι εγκατεστημένες σε άλλη έδρα είναι οι εξής (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010β, σελ. 63-67):

(Α) Τμήμα ΚΕΠ

1. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις δημόσιες υπηρεσίες.

2. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεών τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, ελέγχει την πληρότητά τους και σε περίπτωση που για την διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.

3. Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.

4. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοσή τους στους πολίτες, είτε με αποστολή, είτε μέσω του ΚΕΠ.

5. Παρέχει διάφορες υπηρεσίες στους πολίτες σύμφωνα με τον γενικό σχεδιασμό των ΚΕΠ (επικύρωση εγγράφων, θεώρηση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παράβολων, χορήγηση αποδεικτικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, κ.λπ.).

6. Τηρεί αρχεία και επεξεργάζεται στατιστικά στοιχεία από την δράση των ΚΕΠ του Δήμου.

7. Παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος e-kep για την εξυπηρέτηση των πολιτών σε απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου.

8. Υποδέχεται από άλλα ΚΕΠ αιτήσεις πολιτών η διεκπεραίωση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Δήμου. Προωθεί τα αιτήματα αυτά στις αρμόδιες για τη διεκπεραίωσή τους υπηρεσίες και παρακολουθεί τη διαδικασία της διεκπεραίωσης και την τήρηση των νόμιμων χρονικών προθεσμιών. Παραλαμβάνει τα σχετικά έγγραφα από τις υπηρεσίες και τα αποστέλλει στα ΚΕΠ της αρχικής υποβολής των αιτήσεων.

9. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών.

(Β) Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

1. Προσδιορίζει τα σημεία και μεριμνά για την τοποθέτηση κάδων απορριμμάτων και κάδων ανακυκλώσιμων υλικών.

2. Παρακολουθεί την διαθεσιμότητα των τεχνικών μέσων που απαιτούνται για τη διενέργεια των εργασιών καθαριότητας στην περιοχή της δημοτικής κοινότητας και συνεργάζεται με το Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης για την καλύτερη αξιοποίηση των τεχνικών μέσων που διαθέτει ο Δήμος.

3. Συνεργάζεται με το Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης λαμβάνοντας κατευθύνσεις, πρότυπα και οδηγίες.

4. Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Τμήματος Καθαριότητας και Ανακύκλωσης και συγκροτεί τα συνεργεία για την αποκομιδή των αστικών απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και τη μεταφορά τους στους ΧΥΤΑ ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους.

5. Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο της αποκομιδής των αστικών απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών και την μεταφορά τους στους ΧΥΤΑ ή τα εργοστάσια επεξεργασίας τους.

6. Μεριμνά για τον σωστό χειρισμό και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των οχημάτων και τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν τα συνεργεία καθαριότητας του Τμήματος.

7. Μεριμνά για το πλύσιμο και την διατήρηση σε καλή κατάσταση των κάδων και των απορριμματοδοχείων συγκέντρωσης των απορριμμάτων και των ανακυκλούμενων υλικών.

8. Διαμορφώνει τα αναλυτικά περιοδικά προγράμματα, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Τμήματος Καθαριότητας και Ανακύκλωσης και συγκροτεί τα συνεργεία για τον καθαρισμό των οδών και των λοιπών κοινοχρήστων χώρων της δημοτικής κοινότητας και τη συγκέντρωση των απορριμμάτων σε χώρους μεταφόρτωσης.

9. Διενεργεί με τα κατάλληλα συνεργεία και τεχνικά μέσα το έργο του καθαρισμού των οδών και των λοιπών κοινοχρήστων χώρων και της συγκέντρωσης των απορριμμάτων σε χώρους μεταφόρτωσης.

10. Συγκροτεί ειδικά συνεργεία και διενεργεί παρεμφερείς εργασίες όπως η περισυλλογή ογκωδών αντικειμένων, ο καθαρισμός από παράνομες αφίσες και διαφημίσεις, ο καθαρισμός εγκαταλε-λειμμένων οικιών κ.λπ..

11. Καταγράφει και συγκεντρώνει καθημερινά στοιχεία για την εκτέλεση των προγραμμάτων καθαριότητας του Τμήματος και ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης.

12. Ενημερώνει το Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης για κάθε ζήτημα που αφορά τη διαχείριση των οχημάτων και κινητών μηχανημάτων της καθαριότητας, παρέχοντας τα ζητούμενα στοιχεία (χιλιόμετρα, κατανάλωση καυσίμων, ανάγκη επισκευής και συντήρησης).

(Γ) Γραφείο Συντήρησης Υποδομών

1. Μεριμνά για την φύλαξη, την ασφάλεια και την καθαριότητα των κάθε είδους εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

2. Συγκεντρώνει πληροφορίες για την καλή λειτουργία των υποδομών του Δήμου (π.χ. ηλεκτρο-φωτισμός) και ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου.

3. Μεριμνά για την συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών των κτιριακών και των ηλεκτρομη-χανο-λογικών εγκαταστάσεων της δημοτικής ενότητας.

(Δ) Τμήμα Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

1. Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τον Αντιδήμαρχο που εποπτεύει τις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας και προς τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κ.λπ.).

2. Παρέχει γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη προς τα πολιτικά όργανα της δημοτικής ενότητας.

3. Εισηγείται βελτιώσεις και παρακολουθεί την εφαρμογή όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με την απασχόληση των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (τήρηση ωραρίου, έγκριση και πραγματοποίηση υπερωριών κ.λπ.).

4. Συγκεντρώνει τα στοιχεία απασχόλησης και τις μεταβολές των στοιχείων των εργαζομένων στις υπηρεσίες της δημοτικής ενότητας που επηρεάζουν τις αμοιβές τους και ενημερώνει έγκαιρα τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες, ώστε να προωθείται έγκαιρα η πληρωμή των εργαζομένων και η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών.

5. Μεριμνά για τις μετακινήσεις και μεταφορές του προσωπικού των υπηρεσιών της δημοτικής ενότητας.

6. Μεριμνά για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου της δημοτικής ενότητας.

7. Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες.

8. Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για την διεκπεραίωση υποθέσεών τους από τις κεντρικές υπηρεσίες, ελέγχει την πληρότητά τους και διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους δημοτική υπηρεσία με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο.

9. Παραλαμβάνει από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και μεριμνά για την παράδοσή τους στους πολίτες.

10. Τηρεί, σε τοπικό επίπεδο, τις υποχρεώσεις για το Δήμο που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, αλλοδαπών και μετανάστευσης.

11. Υποδέχεται και διαχειρίζεται τα παράπονα και τις προτάσεις των πολιτών για βελτιώσεις των διοικητικών διαδικασιών του Δήμου.

(Ε) Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων

1. Διενεργεί τις πληρωμές προς τους δικαιούχους, σύμφωνα με τις ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, με βάση τα Εντάλματα Πληρωμών και μετά από έλεγχο των δικαιολογητικών που ορίζει ο νόμος.

2. Καταγράφει τις διενεργούμενες πληρωμές σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες και μεριμνά για την απόδοση των κάθε φύσης κρατήσεων υπέρ τρίτων που αντιστοιχούν στα επιμέρους εντάλματα πληρωμής.

3. Διενεργεί εισπράξεις των οφειλών προς τον Δήμο και ενημερώνει το λογιστικό σύστημα του Δήμου με τις σχετικές ταμειακές εγγραφές, σύμφωνα με τις ειδικότερες οδηγίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.

4. Τηρεί τις διαδικασίες συναλλαγών με τις Τράπεζες για την τοποθέτηση των χρηματικών διαθεσίμων και την διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μέσω επιταγών. Τηρεί το αναγκαίο φυσικό ταμείο στα γραφεία του Δήμου.

(ΣΤ) Τμήμα πρώην Δημοτικής Αστυνομίας

1. Συγκροτεί τις περιπόλους και τις ομάδες αστυνομικής ενέργειας σύμφωνα με τους κανονισμούς και τις οδηγίες του Τμήματος Επιχειρησιακού Σχεδιασμού της πρώην Διεύθυνσης Δημοτικής Αστυνομίας.

2. Διενεργεί όλες τις αστυνομικής φύσεως ενέργειες (περίπολοι, έρευνες, έλεγχοι κ.λπ.) σύμφωνα με το αντικείμενο της διεύθυνσης και τους σχετικούς κανονισμούς.

3. Συμπληρώνει αναφορές και δελτία συμβάντων για τα αποτελέσματα της αστυνομικής δράσης, τα αξιολογεί και ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού της διεύθυνσης.

4. Συγκεντρώνει τυχόν παράπονα και υποδείξεις των πολιτών σχετικά με το αντικείμενο της δημοτικής αστυνομίας, ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού της διεύθυνσης και συμμετέχει στην διαχείριση όσων σχετικών μέτρων και αποφάσεων λαμβάνονται.

5. Μεριμνά για τη διενέργεια των αναγκαίων εργασιών συντήρησης των τεχνικών μέσων και εφοδίων που χρησιμοποιεί η διεύθυνση.

Παράρτημα ΙΙ

ΙΙ.1 Διάγραμμα ΕΟΣ της προτεινόμενης βάσης γεωχωρικών δεδομένων για τους ΟΤΑ.

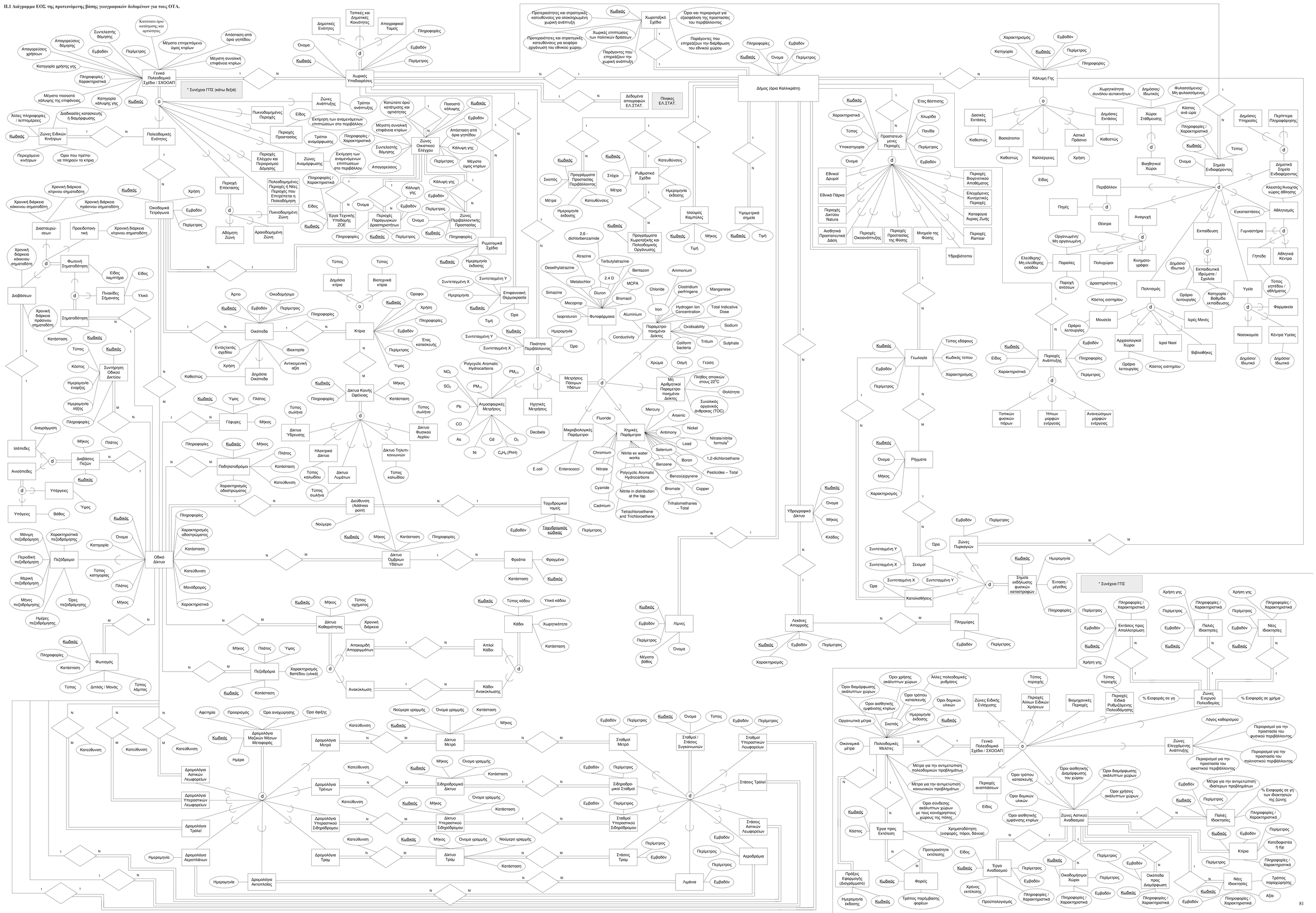
Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο / ΣΧΟΟΑΠ
* Συνέχεια ΓΠΣ (κάτω δεξιά)
Πολεοδομικές Ενότητες
Οικοδομικά Τετράγωνα
Οικόπεδα
Κτίρια
Ζώνες Ειδικών Κινήτρων
Ζώνες Ανάπτυξης
Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου
Χωρικές Υποδιαιρέσεις
Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες
Δημοτικές Ενότητες
Απογραφικοί Τομείς
Χωροταξικό Σχέδιο
Δεδομένα απογραφών ΕΛ.ΣΤΑΤ.
Πίνακες ΕΛ.ΣΤΑΤ.
Δήμος (όρια Καλλικράτη)
Κάλυψη Γης
Προστατευόμενες Περιοχές
Γεωλογία
Περιοχές Ανάπτυξης
Ρήγματα
Υδρογραφικό Δίκτυο
Λίμνες
Λεκάνες Απορροής
Πλημμύρες
Ζώνες Οικιστικού Αναδασμού
Ζώνες Πυρκαγιών
Σεισμοί
Σημεία εκδήλωσης φυσικών καταστροφών
Κατολισθήσεις
Δίκτυο Καθαριότητας
Κάδοι
Απλοί Κάδοι
Αποκομιδή Απορριμμάτων
Ανακύκλωση
Κάδοι Ανακύκλωσης
Οδικό Δίκτυο
Πεζόδρομοι
Ποδηλατόδρομοι
Πεζόδρομα
Διεύθυνση (Address point)
Δίκτυο Όμβριων Υδάτων
Φρεάτια
Ταχυδρομικοί τομείς
Σιδηροδρομικό Δίκτυο
Σταθμοί Μετρό
Σταθμοί Υπεραστικών Σιδηροδρόμων
Στάσεις Τραμ
Στάσεις Τρόλεϊ
Στάσεις Αστικών Λεωφορείων
Δρομολόγια Μαζικών Μέσων Μεταφοράς
Δρομολόγια Μετρό
Δρομολόγια Τρένων
Δρομολόγια Υπεραστικού Σιδηροδρόμου
Δρομολόγια Τραμ
Δρομολόγια Αστικών Λεωφορείων
Δρομολόγια Υπεραστικών Λεωφορείων
Δρομολόγια Τρόλεϊ
Δρομολόγια Αεροπλάνων
Δρομολόγια Ακτοπλοΐας
Δίκτυο Μετρό
Δίκτυο Υπεραστικού Σιδηροδρόμου
Δίκτυο Τραμ
Σταθμοί / Στάσεις Συγκοινωνιών
Αεροδρόμια
Λιμάνια
Μετρήσεις Πόσιμων Υδάτων
Μετρήσεις Περιβάλλοντος
Αυτοματοποιημένες Μετρήσεις
Ηχητικές Μετρήσεις
Μικροβιολογικές Παράμετροι
Χημικές Παράμετροι
Μη Αριθμητικοί Παραμετροποιημένοι Δείκτες
Παραμετροποιημένοι Δείκτες
Φυτοφάρμακα
Επιφανειακή θερμοκρασία
Ρυμοτομικά Σχέδια
Ρυθμιστικά Σχέδια
Προγράμματα Προστασίας Περιβάλλοντος
Προγράμματα Χωροταξικής και Πολεοδομικής Οργάνωσης
Ισούψείς Καμπύλες
Υψομετρικά σημεία
Περιοχές Προστασίας
Ζώνες Περιβαλλοντικής Προστασίας
Ζώνες Αναμόρφωσης
Ζώνες Αναδάσωσης
Πολεοδομούμενες Περιοχές
Πολεοδομούμενες Περιοχές ή Νέες Περιοχές που Επιτρέπεται η Πολεοδόμηση
Περιοχές Ελέγχου και Περιορισμού Δόμησης
Περιοχή Επέκτασης
Πυκνοδομημένη Ζώνη
Αραιοδομημένη Ζώνη
Αδόμητη Ζώνη
Έργα Τεχνικής Υποδομής ΖΟΕ
Περιοχές Παραγωγικών Δραστηριοτήτων
Δίκτυα Κοινής Ωφέλειας
Δίκτυο Ύδρευσης
Δίκτυο Φυσικού Αερίου
Δίκτυο Τηλεπικοινωνιών
Ηλεκτρικό Δίκτυο
Δίκτυο Λυμάτων
Δίκτυο Καλωδίου
Δίκτυο Σωλήνα
Γέφυρες
Διαβάσεις Πεζών
Υπόγειες
Ανισόπεδες
Ισόπεδες
Διαγράμμιση
Σηματοδότηση
Συντήρηση Οδικού Δικτύου
Φωτεινή Σηματοδότηση
Πινακίδες Σήμανσης
Διαβάσεων
Διασταυρώσεων
Προειδοποιητική
Χρονική διάρκεια κίτρινου σηματοδότη
Χρονική διάρκεια κόκκινου σηματοδότη
Χρονική διάρκεια πράσινου σηματοδότη
Φωτισμός
Χρήση
Εμβαδόν
Περίμετρος
Αβαθής
Βάθος
Πλάτος
Μήκος
Ύψος
Κατάσταση
Κατεύθυνση
Τύπος
Κωδικός
Όνομα
Περιγραφή
Πληροφορίες
Χαρακτηριστικά
Ημερομηνία
Ημερομηνία έναρξης
Ημερομηνία λήξης
Ημέρες
Ώρες
Ώρα αναχώρησης
Ώρα άφιξης
Προορισμός
Αφετηρία
Ημέρα
Αριθμός
Αριθμός γραμμής
Όνομα γραμμής
Αριθμός σταθμού
Όνομα σταθμού
Αριθμός στάσης
Όνομα στάσης
Αριθμός αεροδρομίου
Όνομα αεροδρομίου
Αριθμός λιμανιού
Όνομα λιμανιού
Αριθμός αεροπλάνου
Αριθμός πλοίου
Χαρακτηρισμός οδοστρώματος
Χαρακτηρισμός πεζοδρόμου
Μόνιμη πεζοδρόμηση
Περιοδική πεζοδρόμηση
Μερική πεζοδρόμηση
Μήνες πεζοδρόμησης
Ώρες πεζοδρόμησης
Ημέρες πεζοδρόμησης
Τύπος κατηγορίας
Τύπος καθαριότητας
Τύπος οχήματος
Χωρητικότητα
Υλικό κάδου
Χρονική διάρκεια
Αριθμός κάδου
Αριθμός καθαριότητας
Αριθμός φωτισμού
Διπλός / Μονός
Τύπος λάμπας
Τύπος σήματος
Τύπος κάδου
Τύπος καθαριότητας
Τύπος φωτισμού
Τύπος πεζοδρόμησης
Τύπος κατηγορίας
Τύπος δικτύου
Τύπος καλωδίου
Τύπος σωλήνα
Τύπος φυσικού αερίου
Τύπος τηλεπικοινωνιών
Τύπος ηλεκτρικού δικτύου
Τύπος λυμάτων
Τύπος ύδρευσης
Τύπος ταχυδρομικού κώδικα
Τύπος σταθμού
Τύπος στάσης
Τύπος αεροδρομίου
Τύπος λιμανιού
Τύπος αεροπλάνου
Τύπος πλοίου
Τύπος μεταφοράς
Τύπος γραμμής

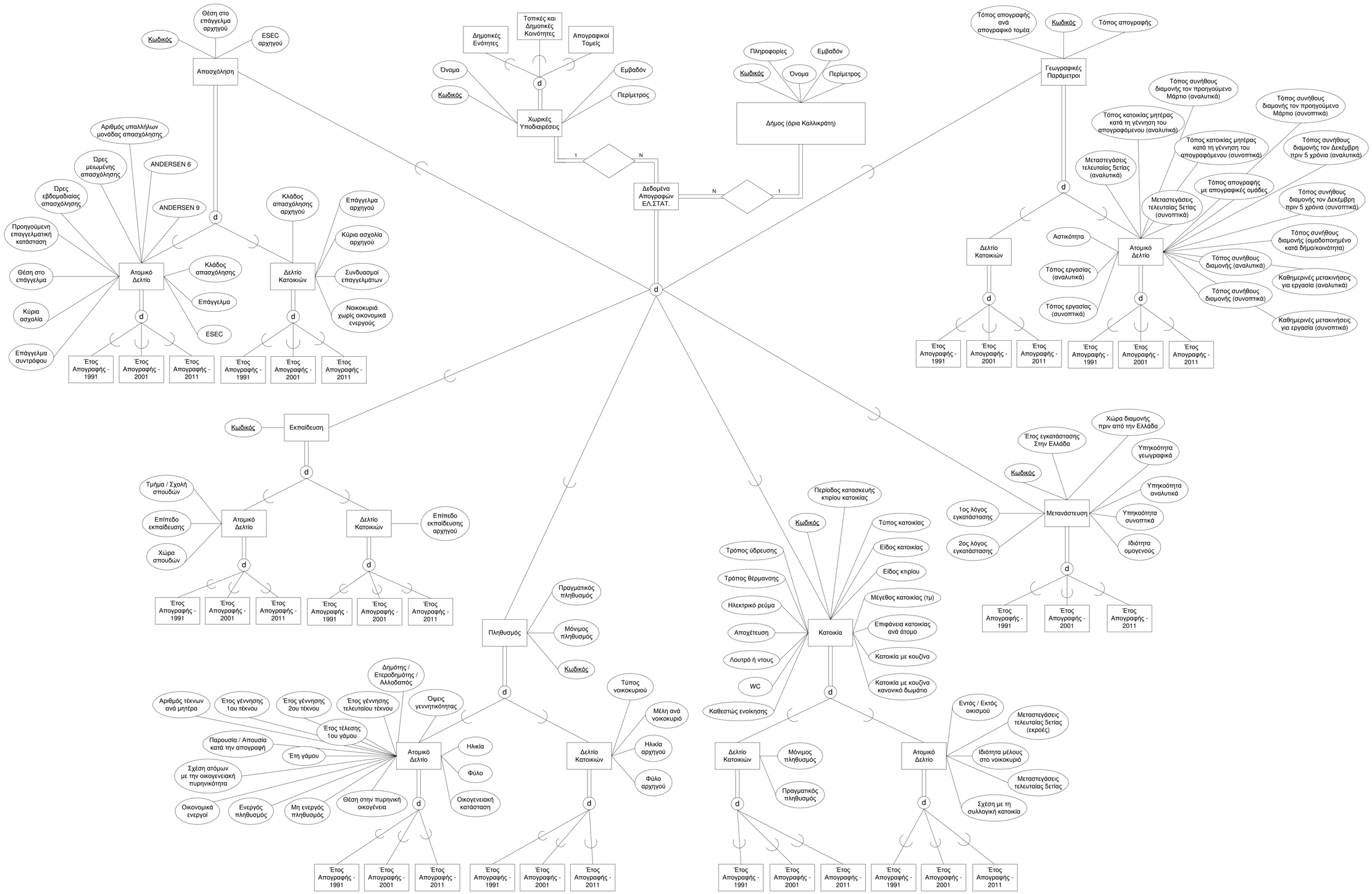
Δεδομένα Απογραφών Ε/Λ.ΣΤΑΤ.
Χωρικές Υποδιαιρέσεις
Δημοτικές Ενότητες
Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες
Απογραφικοί Τομείς
Κωδικός
Όνομα
Εμβαδόν
Περίμετρος
Δήμος (όρια Καλλικράτη)
Πληροφορίες
Απασχόληση
Θέση στο επάγγελμα αρχηγού
ESEC αρχηγού
Αριθμός υπαλλήλων μονάδας απασχόλησης
Ώρες μειωμένης απασχόλησης
ANDERSEN 6
ANDERSEN 9
Ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης
Προηγούμενη επαγγελματική κατάσταση
Θέση στο επάγγελμα
Κύρια ασχολία
Επάγγελμα συντρόφου
Ατομικό Δελτίο
Κλάδος απασχόλησης
Επάγγελμα
ESEC
Έτος Απογραφής - 1991
Έτος Απογραφής - 2001
Έτος Απογραφής - 2011
Κλάδος απασχόλησης αρχηγού
Επάγγελμα αρχηγού
Κύρια ασχολία αρχηγού
Συνδυασμοί επαγγελμάτων
Νοικοκυριά χωρίς οικονομικά ενεργούς
Δελτίο Κατοικιών
Γεωγραφικές Παράμετροι
Τόπος απογραφής ανά απογραφικό τομέα
Τόπος απογραφής
Τόπος συνήθους διαμονής τον προηγούμενο Μάρτιο (αναλυτικά)
Τόπος κατοικίας μητέρας κατά τη γέννηση του απογραφόμενου (αναλυτικά)
Τόπος κατοικίας μητέρας κατά τη γέννηση του απογραφόμενου (συνοπτικά)
Τόπος συνήθους διαμονής τον προηγούμενο Μάρτιο (συνοπτικά)
Τόπος συνήθους διαμονής τον Δεκέμβρη πριν 5 χρόνια (αναλυτικά)
Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (αναλυτικά)
Τόπος απογραφής με απογραφικές ομάδες
Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (συνοπτικά)
Τόπος συνήθους διαμονής τον Δεκέμβρη πριν 5 χρόνια (συνοπτικά)
Αστικότητα
Τόπος συνήθους διαμονής (ομαδοποιημένο κατά δήμο/κοινότητα)
Τόπος εργασίας (αναλυτικά)
Τόπος συνήθους διαμονής (αναλυτικά)
Καθημερινές μετακινήσεις για εργασία (αναλυτικά)
Τόπος εργασίας (συνοπτικά)
Τόπος συνήθους διαμονής (συνοπτικά)
Καθημερινές μετακινήσεις για εργασία (συνοπτικά)
Εκπαίδευση
Τμήμα / Σχολή σπουδών
Επίπεδο εκπαίδευσης
Χώρα σπουδών
Επίπεδο εκπαίδευσης αρχηγού
Πληθυσμός
Πραγματικός πληθυσμός
Μόνιμος πληθυσμός
Δημότης / Ετεροδημότης / Αλλοδαπός
Αριθμός τέκνων ανά μητέρα
Έτος γέννησης 1ου τέκνου
Έτος γέννησης 2ου τέκνου
Έτος γέννησης τελευταίου τέκνου
Όψεις γεννητικότητας
Έτος τέλεσης 1ου γάμου
Παρουσία / Απουσία κατά την απογραφή
Έτη γάμου
Σχέση ατόμων με την οικογενειακή πυρηνικότητα
Οικονομικά ενεργοί
Ενεργός πληθυσμός
Μη ενεργός πληθυσμός
Θέση στην πυρηνική οικογένεια
Οικογενειακή κατάσταση
Ηλικία
Φύλο
Τύπος νοικοκυριού
Μέλη ανά νοικοκυριό
Ηλικία αρχηγού
Φύλο αρχηγού
Κατοικία
Περίοδος κατασκευής κτιρίου κατοικίας
Τύπος κατοικίας
Είδος κατοικίας
Είδος κτιρίου
Μέγεθος κατοικίας (τμ)
Επιφάνεια κατοικίας ανά άτομο
Κατοικία με κουζίνα
Κατοικία με κουζίνα κανονικό δωμάτιο
Τρόπος ύδρευσης
Τρόπος θέρμανσης
Ηλεκτρικό ρεύμα
Αποχέτευση
Λουτρό ή ντους
WC
Καθεστώς ενοίκησης
Μετανάστευση
Χώρα διαμονής πριν από την Ελλάδα
Έτος εγκατάστασης Στην Ελλάδα
Υπηκοότητα γεωγραφικά
Υπηκοότητα αναλυτικά
Υπηκοότητα συνοπτικά
Ιδιότητα ομογενούς
1ος λόγος εγκατάστασης
2ος λόγος εγκατάστασης
Δελτίο Κατοικιών
Μόνιμος πληθυσμός
Πραγματικός πληθυσμός
Ατομικό Δελτίο
Εντός / Εκτός οικισμού
Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (εκροές)
Ιδιότητα μέλους στο νοικοκυριό
Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας
Σχέση με τη συλλογική κατοικία

II.2 Σχεσιακό μοντέλο της προτεινόμενης βάσης γεωγραφικών δεδομένων για τους ΟΤΑ.

Ατμοσφαιρικές Μετρήσεις

Κωδικός	Ημερομηνία	Ώρα	Συνταγμένη X	Συνταγμένη Y	PM_{10}	$PM_{2.5}$	NO_2	SO_2	Pb	CO	As	Ni	Cd	O_3	C_6H_6 (PhH)	Polycyclic Aromatic Hydrocarbons	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Μετρήσεις Πόσιμων Υδάτων - Φυτοφάρμακα

Κωδικός	Ημερομηνία	Ώρα	Συνταγμένη X	Συνταγμένη Y	2,4 D	Isoproturon	Mecoprop	Simazine	Desethylatrazine	Metalochlor	Diuron	Atrazine	Terbutylatrazine	2,6 - dichlorbenzamide	Bentazon	Bromacil	MCPA	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Σημεία Ενδιαφέροντος

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Χώροι Στάθμευσης (Σημεία Ενδιαφέροντος - Βοηθητικοί Χώροι)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Χωρητικότητα συνόλου αυτοκινήτων	Δημόσιος/ Ιδιωτικός	Φυλασσόμενος/ Μη φυλασσόμενος	Κόστος ανά ώρα	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Μετρήσεις Πόσιμων Υδάτων - Χημικές Παράμετροι

Κωδικός	Ημερομηνία	Ώρα	Συνταγμένη X	Συνταγμένη Y	Fluoride	Chromium	Nitrate	Cyanide	Cadmium	Mercury	Arsenic	Nickel	Antimony	Lead	Selenium	Boron	Benzene	Benzo(a)pyrene	Bromate	Copper	Nitrate/nitrite formula[3]	1,2-dichloroethane	Pesticides – Total	Trihalomethanes – Total	Nitrite ex water works	Polycyclic Aromatic Hydrocarbons	Nitrite in distribution at the tap	Tetrachloroethene and Trichloroethene	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Πηγές (Σημεία Ενδιαφέροντος - Περιβάλλον)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Κινηματογράφοι (Σημεία Ενδιαφέροντος - Αναψυχή)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Μετρήσεις Πόσιμων Υδάτων - Παραμετροποιημένοι Δείκτες

Κωδικός	Ημερομηνία	Ώρα	Συνταγμένη X	Συνταγμένη Y	Aluminium	Iron	Chloride	Ammonium	Clostridium perfringens	Manganese	Hydrogen Ion Concentration	Total Indicative Dose	Sodium	Tritium	Sulphate	Coliform bacteria	Conductivity	Oxidisability	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Πολυχώροι (Σημεία Ενδιαφέροντος - Αναψυχή)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Δραστηριότητες	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Μετρήσεις Πόσιμων Υδάτων – Μη Αριθμητικοί Παραμετροποιημένοι Δείκτες

Κωδικός	Ημερομηνία	Ώρα	Συνταγμένη X	Συνταγμένη Y	Χρώμα	Οσμή	Γεύση	Θολότητα	Πλήθος αποικιών στους 22^{0}C	Συνολικός οργανικός άνθρακας (TOC)	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Μετρήσεις Πόσιμων Υδάτων – Μικροβιολογικές Παράμετροι

Κωδικός	Ημερομηνία	Ώρα	Συνταγμένη X	Συνταγμένη Y	E.coli	Enterococci	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Ηχητικές Μετρήσεις

Κωδικός	Ημερομηνία	Ώρα	Συνταγμένη X	Συνταγμένη Y	Decibels	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Παραλίες (Σημεία Ενδιαφέροντος - Αναψυχή)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Ελεύθερης/Μη ελεύθερης εισόδου	Οργανωμένη / Μη οργανωμένη	Παροχή ανέσεων	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Θέατρα

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Μουσεία (Σημεία Ενδιαφέροντος - Πολιτισμός)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Ωράριο Λειτουργίας	Κόστος εισόδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Επιφανειακή Θερμοκρασία

Κωδικός	Ημερομηνία	Ώρα	Συνταγμένη X	Συνταγμένη Y	Τιμή	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Δήμος (όρια Καλλικράτης)

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός χωροταξικού

Ισοϋψείς Καμπύλες

Κωδικός	Τιμή	Μήκος	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Δημοτικές Ενότητες

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Υψομετρικά Σημεία

Κωδικός	Τιμή	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Λίμνες

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Μέγιστο βάθος	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Απογραφικοί Τομείς

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Υδρογραφικό Δίκτυο

Κωδικός	Όνομα	Μήκος	Κλάδος	Κωδικός λεκάνης απορροής	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Χωροταξικό Σχέδιο

Κωδικός	Χωρικές επιπτώσεις των πολιτικών δράσεων	Παράγοντες που επηρεάζουν την/ διάρθρωση του εθνικού χώρου	Παράγοντες που επηρεάζουν την χωρική ανάπτυξη	Όροι και περιορισμοί για εξασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος	Προτεραιότητες και στρατηγικές κατευθύνσεις για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	Προτεραιότητες και στρατηγικές κατευθύνσεις για αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου

Λεκάνες Απορροής

Κωδικός	Εμβαδόν	Περίμετρος	Χαρακτηρισμός

Λεκάνες Απορροής - Πλημμύρες

Κωδικός λεκάνης απορροής	Κωδικός πλημμύρας

Ρυθμιστικό Σχέδιο

Κωδικός	Ημερομηνία έκδοσης	Στόχοι	Κατευθύνσεις	Μέτρα	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Προγράμματα Χωροταξικής και Πολεοδομικής Οργάνωσης

Κωδικός	Κωδικός ρυθμιστικού σχεδίου

Πλημμύρες

Κωδικός	Ημερομηνία	Ένταση / Μέγεθος	Πληροφορίες	Εμβαδόν	Περίμετρος

Προγράμματα προστασίας περιβάλλοντος

Κωδικός	Ημερομηνία έκδοσης	Σκοπός	Κατευθύνσεις	Μέτρα	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Ρυμοτομικά Σχέδια

Κωδικός	Ημερομηνία έκδοσης	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Γεωλογία

Κωδικός	Τύπος εδάφους	Κωδικός τύπου	Χαρακτηρισμός	Εμβαδόν	Περίμετρος	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Οικοδομικά Τετράγωνα

Κωδικός	Χρήση	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός ρυμοτομικού	Κωδικός πολεοδομικής ενότητας

Πίνακας πολεοδομικών ενοτήτων (επόμενη σελίδα)

Οδικό Δίκτυο – Οικ. Τετράγωνα

Κωδικός οδικού δικτύου	Κωδικός ΟΤ

Ρήγματα

Κωδικός	Όνομα	Μήκος	Χαρακτηρισμός

Γεωλογία - Ρήγματα

Κωδικός γεωλογίας	Κωδικός ρήγματος

Οικόπεδα

Κωδικός	Χρήση	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Άρτιο	Οικοδομήσιμο	Εντός / Εκτός σχεδίου	Ιδιοκτησία	Αντικειμενική αξία	Κωδικός ΟΤ

Σεισμοί

Κωδικός	Ημερομηνία	Ώρα	Συνταγμένη X	Συνταγμένη Y	Ένταση / Μέγεθος	Πληροφορίες	Κωδικός ρήγματος

Δημόσια Οικόπεδα

Κωδικός οικοπέδου	Καθεστώς

Δημόσια Κτίρια

Κωδικός κτιρίου	Τύπος

Βιοτεχνικά Κτίρια

Κωδικός κτιρίου	Τύπος

Κατολισθήσεις

Κωδικός	Ημερομηνία	Ώρα	Συνταγμένη X	Συνταγμένη Y	Ένταση / Μέγεθος	Πληροφορίες	Κωδικός γεωλογίας

Κτίρια

Κωδικός	Όροφοι	Ύψος	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος κατασκευής	Χρήση	Πληροφορίες	Κωδικός οικοπέδου

Οδικό Δίκτυο - Δίκτυο Όμβριων Υδάτων

Κωδικός οδικού δικτύου	Κωδικός δικτύου ομβρίων υδάτων

Ζώνες Πυρκαγιών

Κωδικός	Ημερομηνία	Ένταση / Μέγεθος	Πληροφορίες	Εμβαδόν	Περίμετρος

Οδικό Δίκτυο

Κωδικός	Όνομα	Κατηγορία	Τύπος κατηγορίας	Μήκος	Πλάτος	Χαρακτηρισμός οδοστρώματος	Κατάσταση	Κατεύθυνση	Μονόδρομος	Χαρακτηριστικά	Πληροφορίες

Ζώνες Πυρκαγιών - Κάλυψη Γης

Κωδικός ζώνης πυρκαγιάς	Κωδικός κάλυψης γης

Ισοπεδες Διαβάσεις Πεζών

Κωδικός	Μήκος	Πλάτος	Διαγράμμιση	Κωδικός οδικού δικτύου

Συντήρηση Οδικού Δικτύου

Κωδικός	Τύπος	Κόστος	Ημερομηνία έναρξης	Ημερομηνία λήξης	Πληροφορίες

Οδικό Δίκτυο – Συντήρηση ΟΔ

Κωδικός οδικού δικτύου	Κωδικός Συντήρησης

Ταχυδρομικοί Τομείς

Τ.Κ.	Εμβαδόν	Περίμετρος

Υπόγειες Διαβάσεις Πεζών

Κωδικός	Μήκος	Πλάτος	Βάθος	Κωδικός οδικού δικτύου

Φωτισμός

Κωδικός	Τύπος	Διπλός / Μονός	Τύπος λάμπας	Κατάσταση	Πληροφορίες

Οδικό Δίκτυο - Φωτισμός

Κωδικός οδικού δικτύου	Κωδικός φωτισμού

Διεύθυνση

Νούμερο	Κωδικός οδικού δικτύου	Τ.Κ.

Υπέργειες Διαβάσεις Πεζών

Κωδικός	Μήκος	Πλάτος	Ύψος	Κωδικός οδικού δικτύου

Δίκτυο Αποκομιδής Απορριμμάτων

Κωδικός	Μήκος	Τύπος οχήματος	Χρονική διάρκεια

Γέφυρες

Κωδικός	Μήκος	Ύψος	Κωδικός οδικού δικτύου

Κτίρια - Δίκτυο Όμβριων

Κωδικός κτιρίου	Κωδικός δικτύου ομβρίων υδάτων

Κτίρια - Δίκτυο Ύδρευσης

Κωδικός κτιρίου	Κωδικός δικτύου ύδρευσης

Κτίρια - Δίκτυο Λυμάτων

Κωδικός κτιρίου	Κωδικός δικτύου λυμάτων

Κτίρια - Δίκτυο Τηλετικοινωνιών

Κωδικός κτιρίου	Κωδικός δικτύου τηλετικοινωνιών

Δίκτυο Ανακύκλωσης

Κωδικός	Μήκος	Τύπος οχήματος	Χρονική διάρκεια

Κτίρια - Δίκτυο Ηλεκτρικού

Κωδικός κτιρίου	Κωδικός δικτύου ηλεκτρικού

Κτίρια - Δίκτυο Φυσικού Αερίου

Κωδικός κτιρίου	Κωδικός δικτύου φυσικού αερίου

Οδικό Δίκτυο - Καθαριότητας

Κωδικός οδικού δικτύου	Κωδικός δικτύου αποκομιδής απορριμμάτων	Κωδικός δικτύου ανακύκλωσης

Σιδηροδρομικό Δίκτυο - Δρομολόγια Τρένων

Κωδικός σιδηροδρομικού δικτύου	Κωδικός δρομολογίου τρένων	Κατεύθυνση

Σιδηροδρομικό Δίκτυο

Κωδικός	Όνομα γραμμής	Μήκος	Κατάσταση

Δίκτυο Υπεραστικού Σιδηρόδρομου - Δρομολόγια Υπεραστικού Σιδηρόδρομου

Κωδικός δικτύου υπεραστικού σιδηροδρόμου	Κωδικός δρομολογίου υπεραστικού σιδηροδρόμου	Κατεύθυνση

Δίκτυο Υπεραστικού Σιδηρόδρομου

Κωδικός	Όνομα γραμμής	Μήκος	Κατάσταση

Δίκτυο Μετρό - Δρομολόγια Μετρό

Κωδικός δικτύου μετρό	Κωδικός δρομολογίου μετρό	Κατεύθυνση

Δίκτυο Μετρό

Κωδικός	Όνομα γραμμής	Νούμερο γραμμής	Μήκος	Κατάσταση

Δίκτυο Τραμ - Δρομολόγια Τραμ

Κωδικός δικτύου τραμ	Κωδικός δρομολογίου τραμ	Κατεύθυνση

Δίκτυο Τραμ

Κωδικός	Όνομα γραμμής	Νούμερο γραμμής	Μήκος	Κατάσταση

Οδικό Δίκτυο - Δρομολόγια Υπεραστικών Λεωφορείων

Κωδικός οδικού δικτύου	Κωδικός δρομολογίου υπεραστικού λεωφορείου	Κατεύθυνση

Δρομολόγια Τρένων

Κωδικός	Αφετηρία	Προορισμός	Ώρα αναχώρησης	Ώρα άφιξης	Ημέρα

Δρομολόγια Υπεραστικού Σιδηρόδρομου

Κωδικός	Αφετηρία	Προορισμός	Ώρα αναχώρησης	Ώρα άφιξης	Ημέρα

Οδικό Δίκτυο - Δρομολόγια Αστικών Λεωφορείων

Κωδικός οδικού δικτύου	Κωδικός δρομολογίου αστικού λεωφορείου	Κατεύθυνση

Δρομολόγια Μετρό

Κωδικός	Αφετηρία	Προορισμός	Ώρα αναχώρησης	Ώρα άφιξης	Ημέρα

Οδικό Δίκτυο - Δρομολόγια Τρόλεϊ

Κωδικός οδικού δικτύου	Κωδικός δρομολογίου τρόλεϊ	Κατεύθυνση

Δρομολόγια Τραμ

Κωδικός	Αφετηρία	Προορισμός	Ώρα αναχώρησης	Ώρα άφιξης	Ημέρα

Φρεάτια

Κωδικός	Κατάσταση	Φραγμένο	Κωδικός δικτύου ομβρων υδάτων

Δρομολόγια Υπεραστικών Λεωφορείων

Κωδικός	Αφετηρία	Προορισμός	Ώρα αναχώρησης	Ώρα άφιξης	Ημέρα

Δίκτυο Ομβρων Υδάτων

Κωδικός	Μήκος	Κατάσταση	Πληροφορίες

Δρομολόγια Αστικών Λεωφορείων

Κωδικός	Αφετηρία	Προορισμός	Ώρα αναχώρησης	Ώρα άφιξης	Ημέρα

Δίκτυο Ύδρευσης

Κωδικός	Μήκος	Κατάσταση	Πληροφορίες	Τύπος σωλήνα

Δρομολόγια Τρόλεϊ

Κωδικός	Αφετηρία	Προορισμός	Ώρα αναχώρησης	Ώρα άφιξης	Ημέρα

Δίκτυο Λυμάτων

Κωδικός	Μήκος	Κατάσταση	Πληροφορίες	Τύπος σωλήνα

Ηλεκτρικό Δίκτυο

Κωδικός	Μήκος	Κατάσταση	Πληροφορίες	Τύπος καλωδίου

Δίκτυο Φυσικού Αερίου

Κωδικός	Μήκος	Κατάσταση	Πληροφορίες	Τύπος σωλήνα

Δίκτυο Τηλετικοινωνιών

Κωδικός	Μήκος	Κατάσταση	Πληροφορίες	Τύπος καλωδίου

Δρομολόγια Αεροπλάνων

Κωδικός	Αφετηρία	Προορισμός	Ώρα αναχώρησης	Ώρα άφιξης	Ημέρα	Ημερομηνία

Δρομολόγια Ακτοπλοΐας

Κωδικός	Αφετηρία	Προορισμός	Ώρα αναχώρησης	Ώρα άφιξης	Ημέρα	Ημερομηνία

Δρομολόγια Ακτοπλοΐας - Λιμάνια

Κωδικός ακτοπλοϊκού δρομολογίου	Κωδικός λιμανιού

Πεδιάδες

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Ιερά Νοσοκομεία (Σημεία Ενδιαφέροντος - Πολιτισμός)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Ιερές Μονές (Σημεία Ενδιαφέροντος - Πολιτισμός)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Βιβλιοθήκες (Σημεία Ενδιαφέροντος - Πολιτισμός)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Αρχαιολογικοί Χώροι (Σημεία Ενδιαφέροντος - Πολιτισμός)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Ωράριο Λειτουργίας	Κόστος εισόδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Δίκτυο Μετρό - Σταθμοί Μετρό

Κωδικός δικτύου μετρό	Κωδικός σταθμού μετρό

Δίκτυο Τραμ - Σταθμοί Τραμ

Κωδικός δικτύου τραμ	Κωδικός σταθμού τραμ

Σταθμοί Μετρό

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Εμβαδόν	Περίμετρος

Σταθμοί Τραμ

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Εμβαδόν	Περίμετρος

Σιδηροδρομικοί Σταθμοί

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Εμβαδόν	Περίμετρος	Κωδικός σιδηροδρομικού δικτύου

Σταθμοί Υπεραστικού Σιδηρόδρομου

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Εμβαδόν	Περίμετρος	Κωδικός δικτύου υπεραστικού σιδηρόδρομου

Σταθμοί Υπεραστικών Λεωφορείων

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Εμβαδόν	Περίμετρος	Κωδικός οδικού δικτύου

Στάσεις Αστικών Λεωφορείων

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Κωδικός οδικού δικτύου

Στάσεις Τρόλεϊ

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Κωδικός οδικού δικτύου

Αεροδρόμια

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Εμβαδόν	Περίμετρος

Λιμάνια

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Εμβαδόν	Περίμετρος

Φωτεινή Σηματοδότηση Διασταυρώσεων

Κωδικός	Είδος λαμπτήρα	Κατάσταση	Χρονική διάρκεια κόκκινου σηματοδότη	Χρονική διάρκεια πράσινου σηματοδότη	Χρονική διάρκεια κίτρινου σηματοδότη	Κωδικός οδικού δικτύου

Προειδοποιητική Φωτεινή Σηματοδότηση

Κωδικός	Είδος λαμπτήρα	Κατάσταση	Χρονική διάρκεια κίτρινου σηματοδότη	Κωδικός οδικού δικτύου

Φωτεινή Σηματοδότηση Διαβάσεων

Κωδικός	Είδος λαμπτήρα	Κατάσταση	Χρονική διάρκεια κόκκινου σηματοδότη	Χρονική διάρκεια πράσινου σηματοδότη	Κωδικός οδικού δικτύου	Κωδικός ισόπεδης διάβασης

Πεδιάδες

Κωδικός	Είδος	Κατηγορία	Χαρακτηρισμός	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Απλοί Κάδοι

Κωδικός	Τύπος	Υλικό	Κατάσταση	Χωρητικότητα	Κωδικός δικτύου αποκομιδής απορριμμάτων

Κάδοι Ανακύκλωσης

Κωδικός	Τύπος	Υλικό	Κατάσταση	Χωρητικότητα	Κωδικός δικτύου ανακύκλωσης

Κάλυψη Γης

Κωδικός	Κατηγορία	Χαρακτηρισμός	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Καλλιέργειες

Κωδικός	Είδος	Κατηγορία	Χαρακτηρισμός	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Δασικές Εκτάσεις

Κωδικός	Καθεστώς	Κατηγορία	Χαρακτηρισμός	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Βοσκότοποι

Κωδικός	Καθεστώς	Κατηγορία	Χαρακτηρισμός	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Δημόσιες Εκτάσεις

Κωδικός	Καθεστώς	Κατηγορία	Χαρακτηρισμός	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Αστικό Πράσινο

Κωδικός	Χρήση	Κατηγορία	Χαρακτηρισμός	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Περιοχές Τοπικών Φυσικών Πόρων

Κωδικός	Είδος	Χαρακτηριστικά	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Περιοχές Ήπιων Μορφών Ενέργειας

Κωδικός	Είδος	Χαρακτηριστικά	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Περιοχές Ανανεώσιμων Μορφών Ενέργειας

Κωδικός	Είδος	Χαρακτηριστικά	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Ποδηλατοδρόμοι

Κωδικός	Μήκος	Πλάτος	Κατεύθυνση	Χαρακτηρισμός οδοστρώματος	Κατάσταση	Πληροφορίες

Οδικό Δίκτυο - Ποδηλατοδρόμοι

Κωδικός οδικού δικτύου	Κωδικός ποδηλατοδρόμου

Πινακίδες Σήμανσης

Κωδικός	Είδος	Κατάσταση	Υλικό	Κωδικός οδικού δικτύου

Πεζοδρόμια

Κωδικός	Μήκος	Πλάτος	Ύψος	Χαρακτηρισμός διατέθου (υλικό)	Κατάσταση

Οδικό Δίκτυο - Πεζοδρόμια

Κωδικός οδικού δικτύου	Κωδικός πεζοδρομίου

Πεζοδρομοι

Κωδικός οδικού δικτύου	Περιοδική πεζοδρόμηση	Μερική πεζοδρόμηση	Μόνιμη πεζοδρόμηση	Χαρακτηριστικά πεζοδρόμησης	Μήνες πεζοδρόμησης	Ημέρες πεζοδρόμησης	Ώρες πεζοδρόμησης

(συνέχεια Π.2)

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ - Πολεοδομικές Ενότητες

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός ζώνης ειδικών κινήτρων	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Οικοδομικά Τετράγωνα

Πίνακας ρυμοτομικών αξιόδων (προηγούμενη σελίδα)

Κωδικός	Χρήση	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός ρυμοτομικού	Κωδικός πολεοδομικής ενότητας

Ζώνες Ειδικών Κινήτρων

Κωδικός	Περιεχόμενο κινήτρων	Όροι που πρέπει να πληρούν τα κτίρια	Διαδικασίες κατασκευής ή διαμόρφωσης	Άλλες πληροφορίες / λεπτομέρειες

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ - Πυκνοδομημένες Περιοχές

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ - Περιοχές Προστασίας

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Είδος	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ - Περιοχές Ελέγχου και Περιορισμού Δόμησης

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ - Πολεοδομημένες Περιοχές ή Νέες Περιοχές που Επιτρέπεται η Πολεοδόμηση

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ - Περιοχή Επέκτασης - Πυκνοδομημένη Ζώνη

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ - Περιοχή Επέκτασης - Αραιοδομημένη Ζώνη

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ - Περιοχή Επέκτασης - Αδόμητη Ζώνη

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ - Ζώνες Ανάπτυξης

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Τρόποι ανάπτυξης	Εκτίμηση των αναμενόμενων επιπτώσεων στο περιβάλλον	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ - Ζώνες Αναμόρφωσης

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Τρόποι αναμόρφωσης	Εκτίμηση των αναμενόμενων επιπτώσεων στο περιβάλλον	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Ζώνες Περιβαλλοντικής Προστασίας (Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου)

Κωδικός	Όνομα	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Κωδικός ζώνης οικιστικού ελέγχου

Περιοχές Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου)

Κωδικός	Όνομα	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Κωδικός ζώνης οικιστικού ελέγχου

Έργα Τεχνικής Υποδομής ΖΟΕ

Κωδικός	Είδος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός ζώνης οικιστικού ελέγχου

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ – Ζώνες Ειδικής Ενίσχυσης

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Δήμος (όρια Καλλικράτης)

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός χωραταξικού

Σημεία Ενδιαφέροντος

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Δημοτικές Ενότητες

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Σημεία Ενδιαφέροντος - Εκπαίδευση)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κατηγορία/ Βαθμίδα εκπαίδευσης	Ωράριο λειτουργίας	Δημόσιο / Ιδιωτικό	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Νοσοκομεία (Σημεία Ενδιαφέροντος – Υγεία)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Δημόσιο / Ιδιωτικό	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Απογραφικοί Τομείς

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Κέντρα Υγείας (Σημεία Ενδιαφέροντος – Υγεία)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Δημόσιο / Ιδιωτικό	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Εκτάσεις προς Απαλλοτρίωση (Ζώνες Ενεργού Πολεοδομίας)

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Χρήση γης	Κωδικός ζώνης ενεργού πολεοδομίας

Παλιές Ιδιοκτησίες (Ζώνες Ενεργού Πολεοδομίας)

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Χρήση γης	Κωδικός ζώνης ενεργού πολεοδομίας

Νέες Ιδιοκτησίες (Ζώνες Ενεργού Πολεοδομίας)

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Χρήση γης	Κωδικός ζώνης ενεργού πολεοδομίας

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ – Περιοχές Άλλων Ειδικών Χρήσεων

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Τύπος περιοχής	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ – Βιομηχανικές Περιοχές

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ – Περιοχές Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδόμησης

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Τύπος περιοχής	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ – Περιοχές Αναπλάσεων

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Είδος	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ – Ζώνες Ενεργού Πολεοδομίας

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	% Εισφοράς σε γη	% Εισφοράς σε χρήμα	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ – Ζώνες Ελεγχόμενης Ανάπτυξης

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Λόγος καθορισμού	Περιορισμοί για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος	Περιορισμοί για την προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος	Περιορισμοί για την προστασία του οικιστικού περιβάλλοντος	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ – Ζώνες Αστικού Αναδασμού

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κάλυψη γης	Χρήση γης	Συντελεστής δόμησης	Μέγιστο ποσοστό κάλυψης της επιφάνειας	Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων	Μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων	Απαγορεύσεις χρήσεων	Απαγορεύσεις δόμησης	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας	Απόσταση από όρια γηπέδου	Όροι τρόπου κατασκευής	Όροι δομικών υλικών	Όροι αισθητικής εμφάνισης κτιρίων	Όροι αισθητικής διαμόρφωσης του χώρου	Όροι αισθητικής διαμόρφωσης των ακάλυπτων χώρων	Όροι χρήσης ακάλυπτων χώρων	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Οικοδομήσιμοι Χώροι (Ζώνες Αστικού Αναδασμού)

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κωδικός ζώνης αστικού αναδασμού

Οικόπεδα προς Διαμόρφωση (Ζώνες Αστικού Αναδασμού)

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κωδικός ζώνης αστικού αναδασμού

Κτίρια (Ζώνες Αστικού Αναδασμού)

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Κατεδαφιστέα ή όχι	Κωδικός ζώνης αστικού αναδασμού

Νέες Ιδιοκτησίες (Ζώνες Αστικού Αναδασμού)

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Τρόπος παραχώρησης	Αξία	Κωδικός ζώνης αστικού αναδασμού

Παλιές Ιδιοκτησίες (Ζώνες Αστικού Αναδασμού)

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Μέτρα για την αντιμετώπιση ιδιαίτερων προβλημάτων	% Εισφοράς σε γη των ιδιοκτησιών της ζώνης	Κωδικός ζώνης αστικού αναδασμού

Έργα Αναδασμού (Ζώνες Αστικού Αναδασμού)

Κωδικός	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Περίμετρος	Εμβαδόν	Είδος	Χρόνος εκτέλεσης	Προϋπολογισμός	Κωδικός ζώνης αστικού αναδασμού

Δημόσιες Υπηρεσίες (Δημοτικά Σημεία Ενδιαφέροντος)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Περίπτερα Πληροφόρησης (Δημοτικά Σημεία Ενδιαφέροντος)

Κωδικός	Όνομα	Τύπος	Πληροφορίες/ Χαρακτηριστικά	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής/ δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα

Έργα προς Εκτέλεση (Πολεοδομικές Μελέτες)

Κωδικός	Κόστος	Χρηματοδότηση	Προτεραιότητα εκτέλεσης	Κωδικός πολεοδομικής μελέτης

Φορείς (Πολεοδομικές Μελέτες)

Κωδικός	Τρόποι παρέμβασης

Φορείς - Έργα προς Εκτέλεση (Πολεοδομικές Μελέτες)

Κωδικός φορέα	Κωδικός έργου

Πράξεις Εφαρμογής (Διαγράμματα)

Κωδικός	Ημερομηνία έκδοσης	Κωδικός πολεοδομικής μελέτης

Πολεοδομικές Μελέτες

Κωδικός	Ημερομηνία έκδοσης	Σκοπός	Όροι δομικών υλικών	Όροι τρόπου κατασκευής	Όροι αισθητικής εμφάνισης κτιρίων	Όροι διαμόρφωσης ακάλυπτων χώρων	Όροι χρήσης ακάλυπτων χώρων	Όροι σύνδεσης ακάλυπτων χώρων με τους κοινόχρηστους χώρους της πόλης	Οργανωτικά μέτρα	Οικονομικά μέτρα	Μέτρα για την αντιμετώπιση πολεοδομικών προβλημάτων	Μέτρα για την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων	Κωδικός πολεοδομικών ενοτήτων	Κωδικός πυκνοδομημένων περιοχών	Κωδικός περιοχών προστασίας	Κωδικός περιοχών ελέγχου και περιορισμού δόμησης	Κωδικός πολεοδομημένων περιοχών ή νέων περιοχών που επιτρέπεται η πολεοδόμηση	Κωδικός πυκνοδομημένης ζώνης περιοχής επέκτασης	Κωδικός αραιοδομημένης ζώνης περιοχής επέκτασης	Κωδικός αδόμητης ζώνης περιοχής επέκτασης	Κωδικός ζώνης ανάπτυξης	Κωδικός ζώνης αναμόρφωσης	Κωδικός ζώνης ειδικής ενίσχυσης	Κωδικός περιοχών άλλων ειδικών χρήσεων	Κωδικός βιομηχανικών περιοχών	Κωδικός περιοχών ειδικά ρυθμιζόμενης πολεοδόμησης	Κωδικός περιοχών αναπλάσεων	Κωδικός ζωνών ενεργού πολεοδομίας	Κωδικός ζωνών ελεγχόμενης ανάπτυξης	Κωδικός ζωνών αστικού αναδασμού

Προστατευόμενες Περιοχές

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Περιοχές Δικτύου Natura (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Υδροβιότοποι (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Αισθητικά Προστατευτικά Δάση (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Ελεγχόμενες Κυνηγετικές Περιοχές (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Καταφύγια Άγριας Ζωής (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Περιοχές Βιογενετικού Αποθέματος (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Εθνικοί Δρυμοί (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Εθνικά Πάρκα (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Περιοχές Οικοανάπτυξης (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Περιοχές Προστασίας της Φύσης (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Μνημεία της Φύσης (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Περιοχές Ramsar (Προστατευόμενες Περιοχές)

Κωδικός	Τύπος	Υποκατηγορία	Όνομα	Χαρακτηριστικά	Χλωρίδα	Πανίδα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Έτος θέσπισης	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Πληθυσμός – Ατομικό Δελτίο – 1991

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Παρουσία / Απουσία κατά την απογραφή	Πραγματικός πληθυσμός	Μόνιμος πληθυσμός	Φύλο	Ηλικία	Οικογενειακή κατάσταση	Δημότης / Ετεροδημότης / Αλλοδαπός	Ενεργός πληθυσμός	Μη ενεργός πληθυσμός	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	Έτος τέλεσης 1ου γάμου	Έτη γάμου	Αριθμός τέκνων ανά μητέρα	Έτος γέννησης 1ου τέκνου	Έτος γέννησης 2ου τέκνου	Έτος γέννησης τελευταίου τέκνου	Όψεις γεννητικότητας	Θέση στη πυρηνική οικογένεια	Σχέση ατόμων στην πυρηνική οικογένεια

Πληθυσμός – Δελτίο Κατοικίας – 1991

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Πραγματικός πληθυσμός	Μόνιμος πληθυσμός	Φύλο αρχηγού	Ηλικία αρχηγού	Τύπος νοικοκυριού	Μέλη ανά νοικοκυριό

Πληθυσμός – Ατομικό Δελτίο – 2001

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Παρουσία / Απουσία κατά την απογραφή	Πραγματικός πληθυσμός	Μόνιμος πληθυσμός	Φύλο	Ηλικία	Οικογενειακή κατάσταση	Δημότης / Ετεροδημότης / Αλλοδαπός	Ενεργός πληθυσμός	Μη ενεργός πληθυσμός	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	Έτος τέλεσης 1ου γάμου	Έτη γάμου	Αριθμός τέκνων ανά μητέρα	Έτος γέννησης 1ου τέκνου	Έτος γέννησης 2ου τέκνου	Έτος γέννησης τελευταίου τέκνου	Όψεις γεννητικότητας	Θέση στη πυρηνική οικογένεια	Σχέση ατόμων στην πυρηνική οικογένεια

Πληθυσμός – Δελτίο Κατοικίας – 2001

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Πραγματικός πληθυσμός	Μόνιμος πληθυσμός	Φύλο αρχηγού	Ηλικία αρχηγού	Τύπος νοικοκυριού	Μέλη ανά νοικοκυριό

Πληθυσμός – Ατομικό Δελτίο – 2011

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Παρουσία / Απουσία κατά την απογραφή	Πραγματικός πληθυσμός	Μόνιμος πληθυσμός	Φύλο	Ηλικία	Οικογενειακή κατάσταση	Δημότης / Ετεροδημότης / Αλλοδαπός	Ενεργός πληθυσμός	Μη ενεργός πληθυσμός	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	Έτος τέλεσης 1ου γάμου	Έτη γάμου	Αριθμός τέκνων ανά μητέρα	Έτος γέννησης 1ου τέκνου	Έτος γέννησης 2ου τέκνου	Έτος γέννησης τελευταίου τέκνου	Όψεις γεννητικότητας	Θέση στη πυρηνική οικογένεια	Σχέση ατόμων στην πυρηνική οικογένεια

Πληθυσμός – Δελτίο Κατοικίας – 2011

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Πραγματικός πληθυσμός	Μόνιμος πληθυσμός	Φύλο αρχηγού	Ηλικία αρχηγού	Τύπος νοικοκυριού	Μέλη ανά νοικοκυριό

Απασχόληση – Ατομικό Δελτίο – 1991

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Θέση στο επάγγελμα αρχηγού	ESEC αρχηγού	Κλάδος απασχόλησης	Επάγγελμα	Θέση στο επάγγελμα	ESEC	Κύρια ασχολία	Προηγούμενη επαγγελματική κατάσταση	Ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης	Ώρες μεικμένης απασχόλησης	Αριθμός υπαλλήλων μονάδας απασχόλησης	ANDERSEN 6	ANDERSEN 9	Επάγγελμα συντρόφου

Απασχόληση – Δελτίο Κατοικίας – 1991

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Θέση στο επάγγελμα αρχηγού	ESEC αρχηγού	Κλάδος απασχόλησης αρχηγού	Επάγγελμα αρχηγού	Κύρια ασχολία αρχηγού	Συνδυασμοί επαγγελμάτων	Νοικοκυριά χωρίς οικονομικά ενεργούς

Απασχόληση – Ατομικό Δελτίο – 2001

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Θέση στο επάγγελμα αρχηγού	ESEC αρχηγού	Κλάδος απασχόλησης	Επάγγελμα	Θέση στο επάγγελμα	ESEC	Κύρια ασχολία	Προηγούμενη επαγγελματική κατάσταση	Ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης	Ώρες μεικμένης απασχόλησης	Αριθμός υπαλλήλων μονάδας απασχόλησης	ANDERSEN 6	ANDERSEN 9	Επάγγελμα συντρόφου

Απασχόληση – Δελτίο Κατοικίας – 2001

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Θέση στο επάγγελμα αρχηγού	ESEC αρχηγού	Κλάδος απασχόλησης αρχηγού	Επάγγελμα αρχηγού	Κύρια ασχολία αρχηγού	Συνδυασμοί επαγγελμάτων	Νοικοκυριά χωρίς οικονομικά ενεργούς

Απασχόληση – Ατομικό Δελτίο – 2011

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Θέση στο επάγγελμα αρχηγού	ESEC αρχηγού	Κλάδος απασχόλησης	Επάγγελμα	Θέση στο επάγγελμα	ESEC	Κύρια ασχολία	Προηγούμενη επαγγελματική κατάσταση	Ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης	Ώρες μεικμένης απασχόλησης	Αριθμός υπαλλήλων μονάδας απασχόλησης	ANDERSEN 6	ANDERSEN 9	Επάγγελμα συντρόφου

Απασχόληση – Δελτίο Κατοικίας – 2011

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Θέση στο επάγγελμα αρχηγού	ESEC αρχηγού	Κλάδος απασχόλησης αρχηγού	Επάγγελμα αρχηγού	Κύρια ασχολία αρχηγού	Συνδυασμοί επαγγελμάτων	Νοικοκυριά χωρίς οικονομικά ενεργούς

Κατοικία – Ατομικό Δελτίο – 1991

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Περίοδος κατασκευής κτιρίου κατοικίας	Τύπος κατοικίας	Είδος κατοικίας	Είδος κτιρίου	Μέγεθος κατοικίας (τμ)	Επιφάνεια κατοικίας ανά άτομο	Κατοικία με κουζίνα	Κατοικία με κουζίνα κανονικό δωμάτιο	Τρόπος ύδρευσης	Τρόπος θέρμανσης	Ηλεκτρικό ρεύμα	Αποχέτευση	Λουτρό ή ντους	WC	Καθεστώς ενοίκησης	Εντός / Εκτός οικισμού	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (εκροές)	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας	Ιδιότητα μέλους στο νοικοκυριό	Σχέση με τη συλλογική κατοικία

Κατοικία – Δελτίο Κατοικίας – 1991

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Περίοδος κατασκευής κτιρίου κατοικίας	Τύπος κατοικίας	Είδος κατοικίας	Είδος κτιρίου	Μέγεθος κατοικίας (τμ)	Επιφάνεια κατοικίας ανά άτομο	Κατοικία με κουζίνα	Κατοικία με κουζίνα κανονικό δωμάτιο	Τρόπος ύδρευσης	Τρόπος θέρμανσης	Ηλεκτρικό ρεύμα	Αποχέτευση	Λουτρό ή ντους	WC	Καθεστώς ενοίκησης	Μόνιμος πληθυσμός	Πραγματικός πληθυσμός

Κατοικία – Ατομικό Δελτίο – 2001

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Περίοδος κατασκευής κτιρίου κατοικίας	Τύπος κατοικίας	Είδος κατοικίας	Είδος κτιρίου	Μέγεθος κατοικίας (τμ)	Επιφάνεια κατοικίας ανά άτομο	Κατοικία με κουζίνα	Κατοικία με κουζίνα κανονικό δωμάτιο	Τρόπος ύδρευσης	Τρόπος θέρμανσης	Ηλεκτρικό ρεύμα	Αποχέτευση	Λουτρό ή ντους	WC	Καθεστώς ενοίκησης	Εντός / Εκτός οικισμού	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (εκροές)	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας	Ιδιότητα μέλους στο νοικοκυριό	Σχέση με τη συλλογική κατοικία

Κατοικία – Δελτίο Κατοικίας – 2001

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Περίοδος κατασκευής κτιρίου κατοικίας	Τύπος κατοικίας	Είδος κατοικίας	Είδος κτιρίου	Μέγεθος κατοικίας (τμ)	Επιφάνεια κατοικίας ανά άτομο	Κατοικία με κουζίνα	Κατοικία με κουζίνα κανονικό δωμάτιο	Τρόπος ύδρευσης	Τρόπος θέρμανσης	Ηλεκτρικό ρεύμα	Αποχέτευση	Λουτρό ή ντους	WC	Καθεστώς ενοίκησης	Μόνιμος πληθυσμός	Πραγματικός πληθυσμός

Κατοικία – Ατομικό Δελτίο – 2011

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Περίοδος κατασκευής κτιρίου κατοικίας	Τύπος κατοικίας	Είδος κατοικίας	Είδος κτιρίου	Μέγεθος κατοικίας (τμ)	Επιφάνεια κατοικίας ανά άτομο	Κατοικία με κουζίνα	Κατοικία με κουζίνα κανονικό δωμάτιο	Τρόπος ύδρευσης	Τρόπος θέρμανσης	Ηλεκτρικό ρεύμα	Αποχέτευση	Λουτρό ή ντους	WC	Καθεστώς ενοίκησης	Εντός / Εκτός οικισμού	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (εκροές)	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας	Ιδιότητα μέλους στο νοικοκυριό	Σχέση με τη συλλογική κατοικία

Κατοικία – Δελτίο Κατοικίας – 2011

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Περίοδος κατασκευής κτιρίου κατοικίας	Τύπος κατοικίας	Είδος κατοικίας	Είδος κτιρίου	Μέγεθος κατοικίας (τμ)	Επιφάνεια κατοικίας ανά άτομο	Κατοικία με κουζίνα	Κατοικία με κουζίνα κανονικό δωμάτιο	Τρόπος ύδρευσης	Τρόπος θέρμανσης	Ηλεκτρικό ρεύμα	Αποχέτευση	Λουτρό ή ντους	WC	Καθεστώς ενοίκησης	Μόνιμος πληθυσμός	Πραγματικός πληθυσμός

Γεωγραφικές Παράμετροι – Ατομικό Δελτίο – 1991

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Τόπος απογραφής ανά απογραφικό τομέα	Τόπος απογραφής	Αστικότητα	Τόπος απογραφής με απογραφικές ομάδες	Τόπος συνήθους διαμονής (αναλυτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής (συνοπτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής (ομαδοποιημένο κατά δήμο / κοινότητα)	Τόπος εργασίας (αναλυτικά)	Τόπος εργασίας (συνοπτικά)	Καθημερινές μετακινήσεις για εργασία (αναλυτικά)	Καθημερινές μετακινήσεις για εργασία (συνοπτικά)	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (αναλυτικά)	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (συνοπτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον προηγούμενο Μάρτιο (αναλυτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον προηγούμενο Μάρτιο (συνοπτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον Δεκέμβρη πριν 5 χρόνια (αναλυτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον Δεκέμβρη πριν 5 χρόνια (συνοπτικά)	Τόπος κατοικίας μητέρας κατά τη γέννηση του απογραφόμενου (αναλυτικά)	Τόπος κατοικίας μητέρας κατά τη γέννηση του απογραφόμενου (συνοπτικά)

Γεωγραφικές Παράμετροι – Δελτίο Κατοικίας – 1991

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Τόπος απογραφής ανά απογραφικό τομέα	Τόπος απογραφής

Γεωγραφικές Παράμετροι – Ατομικό Δελτίο – 2001

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Τόπος απογραφής ανά απογραφικό τομέα	Τόπος απογραφής	Αστικότητα	Τόπος απογραφής με απογραφικές ομάδες	Τόπος συνήθους διαμονής (αναλυτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής (συνοπτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής (ομαδοποιημένο κατά δήμο / κοινότητα)	Τόπος εργασίας (αναλυτικά)	Τόπος εργασίας (συνοπτικά)	Καθημερινές μετακινήσεις για εργασία (αναλυτικά)	Καθημερινές μετακινήσεις για εργασία (συνοπτικά)	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (αναλυτικά)	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (συνοπτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον προηγούμενο Μάρτιο (αναλυτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον προηγούμενο Μάρτιο (συνοπτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον Δεκέμβρη πριν 5 χρόνια (αναλυτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον Δεκέμβρη πριν 5 χρόνια (συνοπτικά)	Τόπος κατοικίας μητέρας κατά τη γέννηση του απογραφόμενου (αναλυτικά)	Τόπος κατοικίας μητέρας κατά τη γέννηση του απογραφόμενου (συνοπτικά)

Γεωγραφικές Παράμετροι – Δελτίο Κατοικίας – 2001

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Τόπος απογραφής ανά απογραφικό τομέα	Τόπος απογραφής

Γεωγραφικές Παράμετροι – Ατομικό Δελτίο – 2011

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Τόπος απογραφής ανά απογραφικό τομέα	Τόπος απογραφής	Αστικότητα	Τόπος απογραφής με απογραφικές ομάδες	Τόπος συνήθους διαμονής (αναλυτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής (συνοπτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής (ομαδοποιημένο κατά δήμο / κοινότητα)	Τόπος εργασίας (αναλυτικά)	Τόπος εργασίας (συνοπτικά)	Καθημερινές μετακινήσεις για εργασία (αναλυτικά)	Καθημερινές μετακινήσεις για εργασία (συνοπτικά)	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (αναλυτικά)	Μεταστεγάσεις τελευταίας 5ετίας (συνοπτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον προηγούμενο Μάρτιο (αναλυτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον προηγούμενο Μάρτιο (συνοπτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον Δεκέμβρη πριν 5 χρόνια (αναλυτικά)	Τόπος συνήθους διαμονής τον Δεκέμβρη πριν 5 χρόνια (συνοπτικά)	Τόπος κατοικίας μητέρας κατά τη γέννηση του απογραφόμενου (αναλυτικά)	Τόπος κατοικίας μητέρας κατά τη γέννηση του απογραφόμενου (συνοπτικά)

Εκπαίδευση – Ατομικό Δελτίο – 1991

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Τμήμα / Σχολή Σπουδών	Επίπεδο εκπαίδευσης	Χώρα σπουδών

Εκπαίδευση – Δελτίο Κατοικίας – 1991

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Επίπεδο εκπαίδευσης αρχηγού

Εκπαίδευση – Ατομικό Δελτίο – 2001

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Τμήμα / Σχολή Σπουδών	Επίπεδο εκπαίδευσης	Χώρα σπουδών

Εκπαίδευση – Δελτίο Κατοικίας – 2001

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Επίπεδο εκπαίδευσης αρχηγού

Εκπαίδευση – Ατομικό Δελτίο – 2011

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Τμήμα / Σχολή Σπουδών	Επίπεδο εκπαίδευσης	Χώρα σπουδών

Εκπαίδευση – Δελτίο Κατοικίας – 2011

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Επίπεδο εκπαίδευσης αρχηγού

Μετανάστευση – 1991

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Έτος εγκατάστασης στην Ελλάδα	1ος λόγος εγκατάστασης	2ος λόγος εγκατάστασης	Χώρα διαμονής πριν από την Ελλάδα	Υπηκοότητα (γεωγραφικά)	Υπηκοότητα (αναλυτικά)	Υπηκοότητα (συνοπτικά)	Ιδιότητα ομογενούς

Μετανάστευση – 2001

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Έτος εγκατάστασης στην Ελλάδα	1ος λόγος εγκατάστασης	2ος λόγος εγκατάστασης	Χώρα διαμονής πριν από την Ελλάδα	Υπηκοότητα (γεωγραφικά)	Υπηκοότητα (αναλυτικά)	Υπηκοότητα (συνοπτικά)	Ιδιότητα ομογενούς

Μετανάστευση – 2011

Κωδικός	Κωδικός καλλικρατικού δήμου	Κωδικός δημοτικής ενότητας	Κωδικός τοπικής / δημοτικής κοινότητας	Κωδικός απογραφικού τομέα	Έτος εγκατάστασης στην Ελλάδα	1ος λόγος εγκατάστασης	2ος λόγος εγκατάστασης	Χώρα διαμονής πριν από την Ελλάδα	Υπηκοότητα (γεωγραφικά)	Υπηκοότητα (αναλυτικά)	Υπηκοότητα (συνοπτικά)	Ιδιότητα ομογενούς

Δήμος (όρια Καλλικράτης)

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες

Δημοτικές Ενότητες

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Απογραφικοί Τομείς

Κωδικός	Όνομα	Εμβαδόν	Περίμετρος	Πληροφορίες	Κωδικός καλλικρατικού δήμου

Παράρτημα ΙΙΙ

ΙΙΙ.1 Τομείς και δείκτες ποιότητας ζωής της ΕΕ

Health		**Employment**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Life expectancy at birth	The average number of years a person would live if, for the time period, the observed age-specific mortality rate remains constant.	**Employment rate**	Employed persons aged 15-64 as a percentage of the total population in that age group, annual averages
Life expectancy at the age of 65	The average number of further years a person at the age of 65 would live if, for the time period, the observed age-specific mortality rates remain constant.	**Unemployment rate**	Unemployment rates represent unemployed persons as a percentage of the labour force. The labour force is the total number of people employed and unemployed. Unemployed persons comprise persons aged 15 to 74
Healthy life expectancy	The equivalent number of years in full health that a newborn can expect to live based on current rates of ill-health and mortality	**Long-term unemployment**	Long-term unemployed (12 months and more) persons are those aged at least 15 years who are without work within the next two weeks, are available to start work within the next two weeks and who are seeking work
Infant mortality	Number of infants who die per 1,000 live births	**Youth unemployment rate**	Percentage of individuals aged 15-24 in the labour force who are unemployed (ILO definition of unemployment)

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Health		Employment	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Poor state of health	Percentage of people aged 16 and over who self assessed their state of health as bad or very bad on a scale of 1 'very good' to 5 'very bad'	**Find work stressful**	Share of people who "strongly agree" or "agree" that their work is too demanding and stressful
Chronic Illness	Share of people who have any long-standing illness or disability that limits their activities in any way	**Control over work tasks**	Percentage of employed people who report that they are able to choose or change the following tasks: 1) order of tasks, 2) methods of work, and 3) speed or rate of work
Smoking	Share of people aged 15 and over who smoke cigarettes regularly	**Work is boring**	Percentage of employed people (18-65 years old) who strongly agree or agree that they find their work dull and boring, on a five item scale
Overweight	Percentage of people aged 15 and over who are very overweight measured by the body mass index - BMI (weight in kg divided by the body height in m squared). Being very overweight is defined by a BMI value of 30 or over	**Work to tight deadlines**	Percentage of employed people who often have to do at least 75% of their working tasks to tight deadlines
Underweight	Share of people aged 15 and over who have strong underweight measured by the body mass index - BMI (weight in kg divided by the body height in m squared). Strong underweight is defined by and BMI-value from 18,5 and below	**Work in dangerous or unhealthy conditions**	Share of people who "strongly agree" or "agree" to work in dangerous or unhealthy conditions measured on a 5 item scale

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Health		Employment	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Distance from a general practitioner	Percentage of people living more than 20 minutes away from the next general practitioner	**Job prevents giving time to the family**	Share of people for whom it has been difficult to fulfill their family responsibilities because of the amount of time spent on the job "several times a week" or "several times a month"
Distance from a general hospital	Percentage of people living more than 20 minutes away from the next hospital	**Partner/family gets fed up with job pressure**	Percentage of employed people who often or always find that their partner/family gets fed up with the pressure of the job
Medical practitioners	Number of medical practitioners per 100,000 inhabitants	**Too tired after work**	Share of people who "several times a week" or "several times a month" come home from work too tired to do some of the household jobs
Satisfaction with the national health care system	Percentage of individuals who are very or fairly satisfied with their national health system	**Job satisfaction**	Percentage of employed people who are very or fairly satisfied with their job, measured on a four item scale
Quality of national health service	Mean value on a scale of 1 'Very poor quality' to 10 'Very high quality' of the national public health services	**Importance of work**	Mean value on a scale of 1 'Work is extremely unimportant' to 10 'Work is extremely important'
Health care expenditure as a share of GDP	Health care expenditure as a share of GDP (%)	**Likelihood of losing the job**	Percentage of employed people (18-65 years old) who think it is very likely or quite likely that they will lose their job in the next six months
Expenses within the health sector	Total health expenditure per head of population in PPP USD	**Expected personal job situation**	Percent of people expecting a "better" personal job situation in the year to come. Answer categories: "Better, same, worse"

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Health		**Employment**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
		Hours of work per week	Average number of usual weekly hours of work in main job, full-time/part-time. It includes all hours including extra hours, either paid or unpaid, but excludes the travel time between home and the place of work as well as the main meal breaks (normally taken at midday). Persons who have also worked at home are asked to include the number of hours they have worked at home. Apprentices, trainees and other persons in vocational training are asked to exclude the time spent in school or other special training centres
Income deprivation		**Education**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Inequality of income distribution	The ratio of total income received by the 20% of the population with the highest income (top quintile) to that received by the 20% of the population with the lowest income (lowest quintile). Income must be understood as equivalised disposable income	**Reading skills**	Mean value on reading skills in relation to the OECD average (fixed by 500 scale points). The higher the figure the better the average skills

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Income deprivation		**Education**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Gini index	The Gini index is a measure of income inequality. Zero means perfect equality (everyone has the same income) and 100 means perfect inequality (one person has all the income, everyone else has nothing)	**Skills in mathematics**	Mean value on reading skills in relation to the OECD average (fixed by 500 scale points). The higher the figure the better the average skills
Deprivation index	Mean deprivation score measured as deprivation to different items are summed and weighted by the proportion in the country in question not deprived of the item. 0 means the household is not deprived. The higher the figure, the higher the deprivation	**Skills in science**	Mean value on reading skills in relation to the OECD average (fixed by 500 scale points). The higher the figure the better the average skills
Difficulties in making ends meet	Percentage of individuals living in a household in which the household reference person states that the household has difficulty or great difficulty in making ends meet	**Secondary school education (20-24 age group)**	Percentage of young people aged 20-24 years having attained at least upper secondary education level as a share of the total 20-24 year old population
Unable to pay scheduled bills	Percentage of households having been unable to pay scheduled rent or mortgage payments for accommodation or utility bills	**Higher education enrolment**	Gross rates in higher education enrolment as a percentage of 19-24 year old population
Inability to pay for food	Share of people whose household has run out of money to pay for food	**Female participation in tertiary education**	Proportion of women per 100 men in tertiary education (ISCED 5, 6)
Satisfaction with standard of living	Mean value on a scale of 1 'very dissatisfied' to 10 'very satisfied' with the own present standard of living	**At least upper secondary education (25-64 age group)**	Percentage of people in the age of 25 to 64 who have at least an upper secondary education attainment (ISCED 3, 4, 5, 6, 7)

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Income deprivation		**Education**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Dissatisfaction with financial situation	Percentage selecting a score of two or less on a satisfaction scale running of 1 'not satisfied' to 6 'fully satisfied'	**Attended a training or education course**	Percentage of employed people who in the past year attended a job related training or education course lasting at least five days
Expected financial situation of household	Percent of people expecting a "better" financial situation of their household in the year to come. Answer categories: "Better, same, worse"	**Public expenditure on education**	Total public expenditure on education as a percentage of GDP
Persistent at risk of poverty rate	Percentage of individuals below a poverty line defined as being below the 60% of median national equivalised income in the year in question and poor by the same measure in at least two of the previous three years. Poverty line is aggregated over individuals in households	**Quality of education system**	Mean value on a scale of 1 'Very poor quality' to 10 'Very high quality' of the national public education system
At risk of poverty rate	Percentage of individuals living in households where the total equivalised household income is below 60% of national equivalised median income, after social transfers	**Satisfaction with education**	Mean value on a scale of 1 'Very dissatisfied' to 10 'Very satisfied' with their own education

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Family		**Social participation**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Divorce rate	Number of divorces per 100 new marriages in the corresponding year	**Contact with neighbours**	Percentage of people aged 16 and over who talk to their neighbours more than once a week
Single parent households	Proportion of single parents aged 16 or more living with their child/ children, as a share of all parent households	**Meeting friends or relatives**	Percentage of people aged 16 and over who meet friends or relatives not living with them more than once a week
Single person households	Percentage of individuals aged 16 or more living alone	**Membership in an organisation**	Percentage of people aged 16 and over who are members of any club, a local or neighbourhood group, a party, etc
Age of woman at first birth	Average age of women at birth of first child	**Religious service attendance**	Percentage of individuals aged 18 and over who attend a religious service at least once a week
Non-marital births	Percentage of non-marital births of the total live births	**Activity in a religious organisation**	Percentage of people aged 15 and over who are active members or work in the church or another religious organisation
Caring for ill, disabled or elderly in the home	Proportion of people in the working age (16-65) caring for ill, disabled or elderly in the home	**Activity in a political or charitable organisation**	Percentage of people aged 15 and over who work for a political or charitable organisation, e.g. welfare organisations, trade unions, political parties, local community action, third world development, environment organisations, youth work, women's groups

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Family		**Social participation**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Satisfaction with family life	Mean value on a scale from 1 'very dissatisfied' to 10 'very satisfied' with the family life	**Activity in an organisation for personal reasons**	Percentage of people aged 15 and over who are active members or work in an organisation for personal reasons, e.g. cultural activities, profession related organisations and organisations for sports or recreation
Importance of family	Mean value on a scale of 1 'Family is extremely unimportant' to 10 'Family is extremely important'	**Use of the Internet**	Percentage of people aged 15 (EQLS: 18 years) and over who use the Internet
Feel left out of family	Percentage of people who strongly agree or agree that they feel left out of their family, measured on a five item scale	**Internet access of households**	The level of Internet access of households is measured by the percentage of households who have Internet access at home. All forms of Internet use are included. The population considered is aged 16-74 years
More than fair share of family responsibilities	Percentage of people aged 18 and over who think they do more than a fair share of the housework, measured on a three item scale	**Trust in democratic representatives**	Percentage of people aged 15 and over who at least trust in two of the three following national institutions: political parties, national government, national parliament
Support from family members	Percentage of people aged 18 and over who receive help from a family member in at least three out of four situations	**Trust in people**	Mean value on a scale of 1 'You can't be too careful in dealing with people' to 10 'Most people can be trusted'
Crude marriage rate	Number of marriages per 1,000 people in the specified year	**Satisfaction with social life**	Percentage of the poplation aged 15 and over, who are very or fairly satisfied with their social life

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Family		**Social participation**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Mean age at first marriage	Mean age at first marriage	**Voted in last election**	Percentage of people aged 18 and over who voted in the last national election
Housing		**Transport**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Persons per room	Average number of persons per room	**General mobility**	Transport performance of passenger cars, buses and trains in thousand passenger-km per capita
No place to sit outside	Percentage of individuals in households with no place to sit outside, e.g. garden, terrace	**Railway density**	Length of the railway infrastructure in metres per 1000 inhabitants
No indoor flushing toilet	Percentage of individuals in households with no indoor flushing toilet	**Car ownership**	Number of passenger cars per 1,000 inhabitants
Problems with the accommodation	Percentage of individuals in households with at least one problem with their accommodation out of three items: 1) shortage of space, 2) rot in windown, doors and floors, 3) damp/leaks	**Road safety (accidents)**	Number of road accidents involving personal injury per 100,000 inhabitants
Renting the dwelling	Percentage of individuals in households renting private housing	**Road safety (fatalities)**	Number of persons killed by road accidents per 100,000 inhabitants
Owning the dwelling outright	Percentage of individuals in households owning house without mortgage	**Commuting time**	Percentage of individuals who take less than 20 minutes to travel to the place where they work or study
Owning the dwelling with a mortgage	Percentage of individuals in households who own their accommodation with a mortgage	**Time to get to the next public transport stop**	Percentage of people aged 15 and over who are within 20 minutes or walking distance of the next public transport stop

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Housing		**Transport**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Average housing costs	Average housing cost as % of household income	**Complains about traffic problems**	Percentage of people aged 15 and over who have very much reason or quite a lot of reason to complain about traffic in their local environment
Housing costs a heavy burden	Percentage of individuals in households for whom the reference person in the household reports that total housing costs (rent, repairs, electricity, water, heat) are a heavy financial burden	**Quality of public transport**	Mean value on a scale of 1 'very poor quality' to 10 'very high quality' of the national public transport service
Receiving housing allowance	Proportion of households receiving housing allowance	**Households which cannot afford a car**	Share of people whose households do not have a car or van for private use, because they cannot afford it
Satisfaction with the home	Share of individuals aged 15 and over who are very satisfied or fairly satisfied with their home on a four item scale		
Environment		**Safety**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Distance from a cash dispenser	Proportion of people aged 15 and over who live within walking distance or within 20 minutes of the nearest cash dispenser	**Robbery and thefts**	Percentage of individuals aged 16 and over who had a car, motorcycle, bicycle or any other private property stolen in the corresponding year, including by using force or threatening force
Distance from a cinema	Proportion of people aged 15 and over who live within walking distance or within 20 minutes of the nearest cinema	**Burglaries in the past year**	Percentage of individuals aged 16 and over who experienced at least one burglary in the corresponding year in their home/ residence

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Environment		**Safety**	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Distance from a shop or supermarket	Proportion of people aged 15 and over who live within walking distance or within 20 minutes of the nearest supermarket or grocery store	**Burglaries in the past five years**	Percentage of households in which a member has been a victim of burglary or assault in the last five years
Distance to the nearest nursery	Proportion of people aged 15 and over who live within walking distance or within 20 minutes of the nearest nursery or kinder garden	**Sexual offences**	Percentage of women aged 16 and over who experienced at least one case of sexual offence (rape, attempted rape, indecent assault, offensive behaviour) in the corresponding year
Distance to the nearest primary school	Proportion of people aged 15 and over who live within walking distance or within 20 minutes of the nearest primary school	**Assaults and threats**	Percentage of individuals aged 16 and over who were personally attacked or threatened by someone 'in a way that really frightened you'
Experience pollution from traffic or industry in the local area	Proportion of individuals in households, where the reference person answers 'yes' to the question 'Is there any pollution caused by traffic or industry in your local area?'	**Corruption**	Percentage of individuals aged 16 and over who experienced that any government officer expected them to pay a bribe for his or her services
Complain about the quality of drinking water	Percentage of people aged 15 and over who have very much reason or quite a lot of reason to complain about the quality of tap water in their local environment	**Consumer fraud**	Percentage of individuals aged 16 and over who were the victim of a consumer fraud
Complain about noise	Percentage of people aged 15 and over who have very much reason or quite a lot of reason to complain about noise in their local environment	**Crime and vandalism**	Percentage of individuals in households who report crime or vandalism in the area

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Environment		Safety	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Complain about waste disposal	Percentage of people aged 15 and over who have very much reason or quite a lot of reason to complain about waste disposal in their local environment	**Vandalism and theft in the area**	Percentage of individuals aged 15 and over who strongly agree or agree that there is a lot of vandalism and theft in their area
Complain about the lack of green spaces	Share of people who have "very many reasons" or "many reasons" to complain about the lack of access to recreational or green areas measured on a four item scale	**Concern about burglary**	Percentage of people who think the chances that, over the next 12 months, someone will try to break into their home are likely or very likely
Complain about damage to the landscape	Percentage of people aged 15 and over who have very much reason or quite a lot of reason to complain about the damage done to the landscape in their local environment	**Unsafe to walk around at night**	Percentage of individuals aged 18 and over who think that it is very unsafe or rather unsafe to walk around the area they live at night.
Buildings in a bad state of repair	Share of individuals aged 15 and over who strongly agree or agree that the buildings in the area they live are in a bad state of repair, measured on a five item scale	**Distance to the nearest police station**	Share of people aged 15 and over who are within 20 minutes or could walk to the nearest police station
Area has not got a good reputation	Share of individuals aged 15 and over who strongly agree or agree that the area they live has not got a good reputation, measured on a five item scale	**Trust in the police**	Percentage of people aged 15 and over who tend to trust in the police
Satisfaction with the area you live in	Share of individuals aged 15 and over who are very satisfied or fairly satisfied with area they live on a five item scale	**Trust in the judicial system**	Percentage of people aged 15 and over who tend to trust in justice or the legal system
		Satisfaction with the work of the police	Percentage of people who think the police in their country do a good job

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Leisure		Life satisfaction	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Time spent for family activities	Share of people who spent "too much" or "just right" amount of time in contact with family members living in this household or else where	**Rating of the political system**	Mean value of the rating of the political system on a scale of 1 'very bad' to 10 'very good'
Time spent on sports	Share of people aged 15 and over who count sports and other physical activities as one of the top three leisure activities they spend most time on	**Corruption Perceptions Index (CPI)**	Value on a scale of 0 'highly corrupt' to 10 'highly clean'
Time spent on social activities	Share of people who spent "too much" or "just right" amount of time in social contact (not family)	**Member of a discriminated group**	Percentage of individuals describing themselves as a member of a discriminated group
Time spent on cultural activities	Share of people aged 15 and over who count cultural activities as one of the top three leisure activities they spend most time on	**Quality of social services**	Mean value on a scale of 1 'very poor quality' to 10 'very high quality' of the national public social services
Time spent relaxing	Share of people aged 15 and over who count relaxing as one of the top three leisure activities they spend most time on	**Tensions between rich and poor people**	Percentage of individuals who think there is a lot of tension between rich and poor people in their country
Time spent on voluntary work or political activities	Share of people who spent "too much" or "just right" amount of time in taking part in voluntary work or political activities	**Tensions between young and old people**	Percentage of individuals who think there is a lot of tension between young and old people in their country
Watching TV	Percentage of people who watch more than two hours of television per day	**Tensions between workers and management**	Percentage of individuals who think there is a lot of tension between young and old people in their country
Young people's involvement in sport	Percentage of people aged between 16 and 25 who regularly play sports during their leisure time	**Tensions between different ethnic groups**	Percentage of individuals who think there is a lot of tension between different ethnic groups in their country

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

(συνέχεια ΙΙΙ.1)

Leisure		Life satisfaction	
Indicator	**Definition**	**Indicator**	**Definition**
Young people's use of multimedia	Percentage of people aged between 16 and 25 who regularly watch TV, listen to music, use a computer or play video games during their leisure time	**People try to take advantage**	Mean value on a scale of 0 'Most people would try to take advantage' to 10 'Most people would try to be fair'
Young people's involvement in outdoor activities	Percentage of people aged between 16 and 25 who regularly go to the cinema, go shopping, take a walk, go driving or cycling, or go dancing during their leisure time	**People try to be helpful**	Mean value on a scale of 0 'people mostly look out for themselves' to 10 'people mostly try to be helpful'
Young people's involvement in artistic activities	Percentage of people aged between 16 and 25 who regularly play an instrument or do painting during their leisure time	**Optimism**	Percentage of individuals aged 18 and over who agree completely or somewhat with the statement: I am optimistic about the future
Young people's involvement in support and subsidiary activities	Percentage of people aged between 16 and 25 who regularly help other people, help around the house, or start do it yourself activities during their leisure time	**Life satisfaction**	Share of individuals aged 15 and over who are very satisfied or fairly satisfied with the life they lead
Young people's reading habits	Percentage of people aged between 16 and 25 who regularly read during their leisure time	**Happiness**	Mean value on a scale of 1 'Very unhappy' to 10 'Very happy'
Satisfaction with the amount of leisure time	Mean of satisfaction with the amount of leisure time on a scale of 1 'not satisfied' to 6 'fully satisfied'		
Importance of leisure	Mean value on a scale of 1 'Leisure time is extremely unimportant' to 10 'Leisure time is extremely important'		
Too little time for hobbies and interests	Percentage of people aged 18 and over having too little time for hobbies and interests (three item scale)		

Πηγή: *https://eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eurlife/*

ΙΙΙ.2 Τομείς και δείκτες της 3ης έρευνας για την ευρωπαϊκή ποιότητα ζωής του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας

Subjective well-being	
Life satisfaction (1–10)	Mean score of answers to the question: All things considered, how satisfied would you say you are with your life these days? Please tell me on a scale of 1 to 10, where 1 means very dissatisfied and 10 means very satisfied.
Happiness (1–10)	Mean score of answers to the question: Taking all things together on a scale of 1 to 10, how happy would you say you are? Here 1 means you are very unhappy and 10 means you are very happy.
Optimism about the future (% 'agree' or 'strongly agree')	Percentage of respondents who agree or strongly agree with the following statement: I am optimistic about the future.
Health and mental well-being	
Satisfaction with health (1–10)	Mean score of answers to the question: Could you please tell me on a scale of 1 to 10 how satisfied you are with each of the following items, where 1 means you are very dissatisfied and 10 means you are very satisfied? - Your health
Mental well-being (0–100)	This index is calculated from responses to five items: a) I have felt cheerful and in good spirits; b) I have felt calm and relaxed; c) I have felt active and vigorous; d) I woke up feeling fresh and rested; e) My daily life has been filled with things that interest me (Question 45). Each of the items has a six-point answering category, ranging from 'all of the time' (5) to 'at no time' (0). The scores to these five questions can amount to a maximum of 25, which is then multiplied by 4 to get to a maximum of 100. The index was developed by the World Health Organization.

Πηγή: *Leončikas κ.ά., 2013, σελ. 3-5.*

(συνέχεια ΙΙΙ.2)

Living standards	
Satisfaction with standard of living (1–10)	Mean score of answers to the question: Could you please tell me on a scale of 1 to 10 how satisfied you are with each of the following items, where 1 means you are very dissatisfied and 10 means you are very satisfied? - Your present standard of living
Difficulty making ends meet (% 'difficult' or 'very difficult')	Percentage of respondents who answered 'with difficulty' or 'with great difficulty' to this question: Thinking of your household's total monthly income: is your household able to make ends meet? Austria was chosen as a reference country when comparing age categories in Figure 2 in the country profiles due to its having the smallest differences from the mean across different age groups. Also, it is a country that has a very low level of poverty and the lowest misery index score. (The misery index adds price inflation and the unemployment rate.)
Number of items people cannot afford (0–6)	The average number of items that a respondent's household cannot afford if they wanted, from the following list: a) keeping your home adequately warm; b) paying for a week's annual holiday away from home (not staying with relatives); c) replacing any worn-out furniture; d) a meal with meat, chicken, fish every second day if they wanted it; e) buying new, rather than second-hand, clothes; f) having friends or family for a drink or meal at least once a month.
Informal debts (% in arrears over last 12 months)	Percentage of respondents indicating that their household has been in arrears at any time during the past 12 months, that is, unable to pay, as scheduled, payments related to informal loans from friends or relatives not living in their household.

Πηγή: *Leončikas κ.ά., 2013, σελ. 3-5.*

(συνέχεια ΙΙΙ.2)

Work–life balance	
Work–life conflict (on any dimension, % women)	This measure is based on three questions that ask how often the respondent: 1) comes home too tired after work to do household jobs; 2) found it difficult to fulfil family responsibilities because of time spent at work; and 3) found it difficult to concentrate on work because of family responsibilities. The work–life conflict indicator shows the proportion of people experiencing at least one of these conflicts at least several times a month.
Work–life conflict (on any dimension, % men)	
Doing household tasks at least several days a week, difference between women and men (percentage points)	This measures the percentage of respondents involved in cooking and/or housework every day or several days per week. The difference between the proportion of women and men is presented in percentage points.
Women, economically inactive, willing to work (%)	Percentage of female respondents of working age (under 65) who are neither employed nor categorised as unemployed, and answered 'at least one hour' to the question asking how many hours per week they would like to work if they could freely choose their working hours, taking account of the need to earn a living.
Public services	
Cost as a problem to see a doctor ('very difficult')	Percentage of respondents who answered whether cost made it difficult for them to see a doctor on the last occasion they needed so, and indicated 'very difficult' (other answer categories being 'a little difficult' and 'not difficult at all').
Households with children <12 years using childcare services	Percentage of respondents in whose households there were children under 12 years, and who indicated that they or someone in their household used childcare services.
Proportion using public transport	Percentage of respondents who rated the quality of public transport (as opposed to those who indicated explicitly 'service not used').

Πηγή: *Leončikas κ.ά., 2013, σελ. 3-5.*

(συνέχεια III.2)

Trust and tensions	
Trust in people (1–10)	Mean score of answers to the following question: Generally speaking, would you say that most people can be trusted, or that you can't be too careful in dealing with people? Please tell me on a scale of 1 to 10, where 1 means that you can't be too careful, and 10 means that most people can be trusted.
Trust in the government (1–10)	Mean score of answers to the question about respective public institutions: Please tell me how much you personally trust each of the following institutions. Please tell me on a scale of 1 to 10, where 1 means that you do not trust at all, and 10 means that you trust completely.
Trust in local authorities (1–10)	
Tension between different racial or ethnic groups (% perceiving 'a lot of tension')	Percentage of respondents who indicated 'a lot of tension' (other categories being 'some tension' and 'no tension') about respective social groups in answering the following question: In all countries there sometimes exists tension between social groups. In your opinion, how much tension is there between each of the following groups in this country? - Different racial and ethnic groups - Poor and rich people
Tension between poor people and rich people (% perceiving 'a lot of tension')	
Participation and exclusion	
Index of perceived social exclusion (1–5)	This index is calculated as an average score based on an assessment of four statements: 1) I feel left out of society; 2) Life has become so complicated today that I almost can't find my way; 3) I feel that the value of what I do is not recognised by others; 4) Some people look down on me because of my job situation or income. The index can range from 1 to 5, where 1 represents maximum integration based on strong disagreement with all the above statements, and 5 represents maximum exclusion based on strong agreement with all of them.
Participation in voluntary work	Percentage of respondents who did unpaid voluntary work at least occasionally over the last 12 months.
Civic and political involvement	Percentage of respondents who did at least one of the following over the last 12 months: a) attended a meeting of a trade union, a political party or political action group; b) attended a protest or demonstration; c) signed a petition, including an email or online petition; d) contacted a politician or public official (other than routine contact arising from the use of public services).

Πηγή: *Leončikas κ.ά., 2013, σελ. 3-5.*

III.3 Ερωτηματολόγιο της 3ης έρευνας για την ευρωπαϊκή ποιότητα ζωής του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας

26/10/2012, 10:23 πμ

- 1 -

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

GFK HELLAS ΕΠΕ
Λαοδικείας 16 & Νυμφαίου 1-3
115 28 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.:210-7572.600

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ				ΕΛΕΓΧΟΣ FIELD		
142	143	144	145	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ	ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ	ΣΥΝΟΔΕΙΑ
.....	.....	.....	.....			

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ: 5820910

Καλημέρα/ καλησπέρα.
Διεξάγουμε μια έρευνα **που ανατέθηκε από το Eurofound (το Ευρωπαικό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας). Όπως ανέφερα, αυτή είναι μια Ευρωπαική έρευνα που διεξάγεται σε κάθε χώρα μέλος της Ε.Ε. και τις γειτονικές χώρες. Ο στόχος είναι να διερευνήσουμε πως αισθάνονται οι άνθρωποι για την ποιότητα ζωής τους. Τα αποτελέσματα θα χρησιμοποιηθούν για να βελτιωθούν οι συνθήκες ζωής για όλους όσοι ζουν στην Ευρώπη.** Η παρούσα έρευνα είναι η τρίτη μέτρηση μιας σειράς, έτσι τα αποτελέσματα θα δείξουν πως έχουν αλλάξει οι συνθήκες ζωής στην Ελλάδα και στην Ευρώπη τα τελευταία οκτώ χρόνια.
Έχετε το χρόνο να απαντήσετε στις ερωτήσεις μου; **Η έρευνα θα πάρει περίπου 40-45 λεπτά για να ολοκληρωθεί. Οι απαντήσεις σας θα παραμείνουν ανώνυμες και η συμμετοχή είναι εθελοντική. Σε οποιοδήποτε σημείο μπορείτε να αρνηθείτε να απαντήσετε σε κάποια ερώτηση ή να τερματίσετε τη συνέντευξη εντελώς.**
Το Ευρωπαικό Ίδρυμα είναι μια δημόσια χρηματοδοτούμενη υπηρεσία της Ευρωπαικής Ένωσης που έχει την έδρα του στην Ιρλανδία και ειδικεύεται στην έρευνα για τις συνθήκες εργασίας και διαβίωσης στην Ευρώπη.

Δεν μπορείτε να πραγματοποιήσετε έρευνα πριν την 8:00 π.μ.
Δεν μπορείτε να ξεκινήσετε μία καινούργια έρευνα μετά την 10:00 μ.μ.

HH0 (ΕΡΕΥΝΗΤΗ: ΣΗΜΕΙΩΣΕ ΤΟΝ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΚΩΔΙΚΟ που είναι ο σύνδεσμος με το φύλλο επαφών)

ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ID:

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ

HH1:Θα ήθελα να ξεκινήσω με μερικές ερωτήσεις σχετικά με το νοικοκυριό σας. Συμπεριλαμβανομένου του εαυτού σας, μπορείτε παρακαλώ να μου πείτε πόσα άτομα ζουν σε αυτό το νοικοκυριό; (ΕΡΕΥΝΗΤΗ: Σημειώστε τον ακριβή αριθμό των ανθρώπων που ζουν στο νοικοκυριό σας)
Δεν μπορείτε να υποβάλλετε ερωτήσεις σε άτομα κάτω των 18 ετών
Δεν μπορείτε να υποβάλλετε ερωτήσεις σε άτομα άνω των 120 ετών

HH2. (ΕΡΕΥΝΗΤΗ: ΤΩΡΑ ΘΑ ΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ, ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟΝ/ ΤΗΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ/Η)

A: (ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΤΕ ΤΟ ΦΥΛΟ ΤΟΥ/ΗΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ/ΗΣ)

B: Ξεκινώντας από σας, πόσο χρονών ήσασταν στα τελευταία γενέθλιά σας;
(πρέπει να είναι μεταξύ 18 και 105)

D:(ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ D)Μπορείτε να μου πείτε ποιο από τα παρακάτω αντιστοιχεί καλύτερα στη σημερινή σας κατάσταση;

ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. HH2D=ΚΩΔ. 7 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡ. HH2B Η ΗΛΙΚΙΑ ΕΙΝΑΙ <45 --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Α, πήρατε σύνταξη νωρίς»
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. HH2D=ΚΩΔ. 9 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡ. HH2B Η ΗΛΙΚΙΑ ΕΙΝΑΙ >40 --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Α, σπουδάζετε ακόμα, σ' αυτή την ηλικία»

ΗΗ3: (ΕΡΕΥΝΗΤΗ: ΓΙΑ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ-ΞΕΚΙΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΟ ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΕ ΗΛΙΚΙΑ. ΕΠΑΝΑΛΑΒΑΤΕ ΕΡ. A-D ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ)

Αναλογιζόμενος τα άλλα μέλη του νοικοκυριού, ας ξεκινήσουμε με το πιο μεγάλο σε ηλικία...

A: Πείτε μου αν είναι άνδρας ή γυναίκα;

B: Πόσο χρονών ήταν στα τελευταία γενέθλιά του/ης;
(πρέπει να είναι μεταξύ 1 και 120-δεν επιτρέπεται το 0)

C: (ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ C) Τι σχέση έχετε με αυτό το άτομο; Σας είναι...

D: (ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ D) Μπορείτε να μου πείτε ποιο από τα παρακάτω αντιστοιχεί καλύτερα στη σημερινή του/της κατάσταση;

ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. ΗΗ3C=ΚΩΔ. 1 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡ. ΗΗ3Β Η ΗΛΙΚΙΑ ΕΙΝΑΙ <18 --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Να βεβαιωθώ, είπατε σύντροφος?»

ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. ΗΗ3C =ΚΩΔ. 2 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡ. ΗΗ2Β Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ ΕΙΝΑΙ <=+14 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ (ΕΡ. ΗΗ3Β) --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Να βεβαιωθώ, είπατε παιδί?»

ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. ΗΗ3C=ΚΩΔ. 5 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡ. ΗΗ3Β Η ΗΛΙΚΙΑ Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ ΕΙΝΑΙ <=+30 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΕΓΓΟΝΙΟΥ (ΕΡ. ΗΗ3Β) --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Να βεβαιωθώ, είπατε εγγόνι?»

		A		B			C	D
		ΕΡΕΥΝ: Σημείωσε για τον ερωτώμενο/η		Ηλικία			Σχέση με τον/την ερωτώμενο/η	Κύρια οικονομική κατάσταση
		Άνδρας	Γυναίκα				Κωδικός από την παρακάτω λίστα	Κωδικός από την παρακάτω λίστα
1	Ερωτώμενος/η							
2	2ο μέλος							
3	3ο μέλος							
4	4ο μέλος							
5	5ο μέλος							
6	6ο μέλος							
7	7ο μέλος							
8	8ο μέλος							
9	9ο μέλος							
10	10ο μέλος							

ΚΩΔΙΚΟΙ ΣΧΕΣΗΣ [ΚΑΡΤΑ C]
1 Σύντροφος / σύζυγος
2 (Θετός) Γιός /(θετή) κόρη
3 Γονιός, πατριός / μητριά, ή πεθερός/α
4 Γαμπρός / νύφη
5 Εγγονός/η
6 Αδελφός/η (συμπεριλαμβ. ετεροθαλούς)
7 Άλλος συγγενής
8 Άλλος μη συγγενής

ΚΩΔΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ [ΚΑΡΤΑ D]
01 Υπάλληλος ή εργοδότης / ελεύθερος επαγγελματίας
02 Εργαζόμενος/η, με όδεια φροντίδας παιδιών ή άλλη άδεια
03 Εργαζόμενος/η ως συγγενής που βοηθά στο οικογενειακό αγρόκτημα ή επιχείρηση *
04 Άνεργος για λιγότερο από 12 μήνες
05 Άνεργος για περισσότερο από 12 μήνες
06 Μη ικανός/η για εργασία λόγω χρόνιας ασθένειας ή αναπηρίας
07 Συνταξιούχος
08 Πλήρης απασχόληση με οικιακά/συνήθη ψώνια και φροντίδα του σπιτιού
09 Στην εκπαίδευση (σχολείο, πανεπιστήμιο, κτλ.)/ φοιτητής
10 Άλλο **
11 Παιδί κάτω των 14 ετών (ΔΕΝ ΡΩΤΗΘΗΚΕ/ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΡΤΑ)
* Αν πληρώνεται κανονικό μισθό για εργασία στο οικογενειακό αγρόκτημα ή επιχείρηση, βάλτε κωδικό 1 (υπάλληλος)
** Αν το παιδί είναι κάτω από 14 ετών, βάλτε κωδικό 11

ΟΤΑΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΤΕ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ ΣΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ, ΤΟΤΕ ΑΝ:
→ HH2D=1-2 (ΚΩΔΙΚΟΙ 1-2 ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ) ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q2-Q4 ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q6
→ HH2D=3-10 (ΚΩΔΙΚΟΙ 3-10 ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ) ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q1, Q5 ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q7C

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q1 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 3-10)

Q1:Είχατε ποτέ αμοιβόμενη εργασία;

- ☐ 1 Ναι --> **ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΡ. Q5**
- ☐ 2 Όχι --> **ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΡ. Q7C**
- ☐ 3 (Δεν γνωρίζω) --> **ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΡ. Q7C**
- ☐ 4 (Άρνηση) --> **ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΡ. Q7C**

ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q2 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 1-2)

Q2: Είστε κυρίως...? ΔΙΑΒΑΣΕ - ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- ☐ 1 Ελεύθερος επαγγελματίας χωρίς υπαλλήλους
- ☐ 2 Ελεύθερος επαγγελματίας με υπαλλήλους
- ☐ 3 Υπάλληλος
- ☐ 4 Άλλο
- ☐ 5 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 6 (Άρνηση)

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q3 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 1-2)

Q3: Η εργασία σας αυτή, είναι ...ΕΡΕΥΝ.: ΔΙΑΒΑΣΤΕ – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ

- ☐ 1 Με σύμβαση αορίστου χρόνου
- ☐ 2 Με σύμβαση ορισμένου χρόνου για λιγότερο από 12 μήνες
- ☐ 3 Με σύμβαση ορισμένου χρόνου για 12 μήνες ή περισσότερο
- ☐ 4 Με σύμβαση προσωρινής απασχόλησης μέσω γραφείου ευρέσεως
- ☐ 5 Στο πλαίσιο εκπαίδευσης ή κατάρτισης
- ☐ 6 Χωρίς γραπτή σύμβαση
- ☐ 7 Άλλο
- ☐ 8 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 9 (Άρνηση)

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q4 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 1-2)

Q4: Με τι ασχολείστε επαγγελματικά αυτό τον καιρό;
ΕΡΕΥΝ.: ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q4 ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕ ΚΩΔΙΚΟ ΣΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
Ή ΣΗΜΕΙΩΣΕ 12 ΑΝ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΕΙ, 13 ΓΙΑ ΑΡΝΗΣΗ

	Q4 ΤΩΡΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	
Διευθυντής Δηλαδή διευθυντικό στέλεχος, διευθύνων σύμβουλος, οικονομικός διευθυντής, διευθυντής πωλήσεων και μάρκετινγκ, διευθυντής ανθρωπίνων πόρων, ανώτερος κυβερνητικός αξιωματούχος, διευθυντής τραπέζης, διευθυντής ξενοδοχείου, διευθυντής εστιατορίου, ιδιοκτήτης εργοστασίου	☐	1
Επαγγελματίας Δηλαδή, ιατρός, οδοντίατρος, πιστοποιημένη νοσοκόμα ή μαία, δικηγόρος, δικαστής, αρχιτέκτονας, επιστήμονας, καθηγητής, δάσκαλος, μηχανικός, επαγγελματίας Η/Υ, δημοσιογράφος, ψυχολόγος, λογιστής, καλλιτέχνης	☐	2
Τεχνικός ή κατώτερος επαγγελματίας Δηλαδή, επιστάτης κατασκευών, ελεγκτής εναέριας κυκλοφορίας, πιλότος, βοηθός οδοντιάτρου, φυσιοθεραπευτής, νοσηλευτής/τρια, οπτικός, μεσίτης, ασφαλιστής, εξειδικευμένη γραμματέας (π.χ. για δικηγόρους ή γιατρούς), αστυνομικός επιθεωρητής, τελωνειακός, τεχνικός τηλεπικοινωνιών, κτηματομεσίτης, γραφεία πιστώσεων και δανείων, υποστηρικτικές εργασίες πληροφορικής, προπονητής αθλημάτων, φωτογράφος, σεφ	☐	3
Υπάλληλος υποστήριξης γραφείου Δηλαδή γραμματέας, τηλεφωνήτρια, υπάλληλος μισθοδοσίας, δακτυλογράφος, υπάλληλος εισαγωγής στοιχείων, ταχυδρόμος, υπάλληλος παραγωγής, βιβλιοθηκονόμος, υπάλληλος υποδοχής (ρεσεψιονίστ)	☐	4
Υπάλληλος υπηρεσίας Δηλαδή ταξιδιωτικός πράκτορας, μάγειρας, σερβιτόρος/α, κομμωτής/τρια, μεταφορέας, γραφείο τελετών, δάσκαλος οδήγησης, φύλακας κτιρίων, βοηθητικά επαγγέλματα υγείας, φροντίδα παιδιών, βοηθός δασκάλου, πυροσβέστης, αστυνομικός, δεσμοφύλακας, φρουρός ασφαλείας	☐	5
Υπάλληλος πωλήσεων Δηλαδή υπάλληλος καταστήματος, βοηθός καταστήματος, πωλητής, υπάλληλος βενζινάδικου, ταμίας	☐	6
Ειδικευμένος εργάτης γεωργίας, δασοκομίας ή αλιείας Δηλαδή κηπουρός, γεωργός ή κτηνοτρόφος, αγρότης, ψαράς	☐	7
Υπάλληλος κατασκευών και σχετικών επαγγελμάτων Δηλαδή, χτίστης, ξυλουργός, ηλεκτρολόγος, κατασκευαστής στεγών, υδραυλικός, ελαιοχρωματιστής, οξυγονοκολλητής, σιδεράς, τορναδόρος, μηχανικός, ταπετσιέρης, πλακάς, τυπογράφος, εργάτης επισκευών, κατασκευαστής οργάνων, εργοδηγός, μηχανικός αυτοκινήτων, μοδίστρα, φούρναρης, χασάπης, ράφτης, επιπλοποιός, χειροτέχνης	☐	8
Χειρισμός ή συναρμολόγηση εγκαταστάσεων ή μηχανημάτων Δηλαδή μεταλλωρύχος, χειριστής εγκαταστάσεων, χειριστής μηχανημάτων, οδηγός συναρμολόγησης ηλεκτρονικού εξοπλισμού, χειριστής ανυψωτικού μηχανήματος	☐	9
Βασικές εργασίες Δηλαδή καθαριστής, υπάλληλος, αγροτικός εργάτης, εργάτης οικοδομής, υπάλληλος για συσκευασίες χειρός, θυρωρός, ανειδίκευτος εργάτης εργοστασίου, βοηθός κουζίνας, οδοκαθαριστής, υπάλληλος αποκομιδής απορριμμάτων, κλητήρας, υπεύθυνος για τον έλεγχο μετρητών, διαλογέας αποβλήτων	☐	10
Επαγγέλματα ενόπλων δυνάμεων	☐	11
Δεν γνωρίζω	☐	12
Άρνηση	☐	13

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΡ. Q4 ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q6

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q5 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΙΧΕ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. Q1 - ΚΩΔ. 1)

Q5: Ποιο ήταν το τελευταίο σας επάγγελμα;
ΕΡΕΥΝ.: ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q5 ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕ ΣΤΗ ΛΙΣΤΑ - ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
ή ΣΗΜΕΙΩΣΕ 12 ΓΙΑ ΤΟ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ, 13 ΓΙΑ ΑΡΝΗΣΗ

	Q5 ΤΕΛ. ΕΡΓΑΣΙΑ
Διευθυντής Δηλαδή διευθυντικό στέλεχος, διευθύνων σύμβουλος, οικονομικός διευθυντής, διευθυντής πωλήσεων και μάρκετινγκ, διευθυντής ανθρωπίνων πόρων, ανώτερος κυβερνητικός αξιωματούχος, διευθυντής τραπέζης, διευθυντής ξενοδοχείου, διευθυντής εστιατορίου, ιδιοκτήτης εργοστασίου	☐ 1
Επαγγελματίας Δηλαδή, ιατρός, οδοντίατρος, πιστοποιημένη νοσοκόμα ή μαία, δικηγόρος, δικαστής, αρχιτέκτονας, επιστήμονας, καθηγητής, δάσκαλος, μηχανικός, επαγγελματίας Η/Υ, δημοσιογράφος, ψυχολόγος, λογιστής, καλλιτέχνης	☐ 2
Τεχνικός ή κατώτερος επαγγελματίας Δηλαδή, επιστάτης κατασκευών, ελεγκτής εναέριας κυκλοφορίας, πιλότος, βοηθός οδοντιάτρου, φυσιοθεραπευτής, νοσηλευτής/τρια, οπτικός, μεσίτης, ασφαλιστής, εξειδικευμένη γραμματέας (π.χ. για δικηγόρους ή γιατρούς), αστυνομικός επιθεωρητής, τελωνειακός, τεχνικός τηλεπικοινωνιών, κτηματομεσίτης, γραφεία πιστώσεων και δανείων, υποστηρικτικές εργασίες πληροφορικής, προπονητής αθλημάτων, φωτογράφος, σεφ	☐ 3
Υπάλληλος υποστήριξης γραφείου Δηλαδή γραμματέας, τηλεφωνήτρια, υπάλληλος μισθοδοσίας, δακτυλογράφος, υπάλληλος εισαγωγής στοιχείων, ταχυδρόμος, υπάλληλος παραγωγής, βιβλιοθηκονόμος, υπάλληλος υποδοχής (ρεσεψιονίστ)	☐ 4
Υπάλληλος υπηρεσίας Δηλαδή ταξιδιωτικός πράκτορας, μάγειρας, σερβιτόρος/α, κομμωτής/τρια, μεταφορέας, γραφείο τελετών, δάσκαλος οδήγησης, φύλακας κτιρίων, βοηθητικά επαγγέλματα υγείας, φροντίδα παιδιών, βοηθός δασκάλου, πυροσβέστης, αστυνομικός, δεσμοφύλακας, φρουρός ασφαλείας	☐ 5
Υπάλληλος πωλήσεων Δηλαδή υπάλληλος καταστήματος, βοηθός καταστήματος, πωλητής, υπάλληλος βενζινάδικου, ταμίας	☐ 6
Ειδικευμένος εργάτης γεωργίας, δασοκομίας ή αλιείας Δηλαδή κηπουρός, γεωργός ή κτηνοτρόφος, αγρότης, ψαράς	☐ 7
Υπάλληλος κατασκευών και σχετικών επαγγελμάτων Δηλαδή, χτίστης, ξυλουργός, ηλεκτρολόγος, κατασκευαστής στεγών, υδραυλικός, ελαιοχρωματιστής, οξυγονοκολλητής, σιδεράς, τορναδόρος, μηχανικός, ταπετσιέρης, πλακάς, τυπογράφος, εργάτης επισκευών, κατασκευαστής οργάνων, εργοδηγός, μηχανικός αυτοκινήτων, μοδίστρα, φούρναρης, χασάπης, ράφτης, επιπλοποιός, χειροτέχνης	☐ 8
Χειρισμός ή συναρμολόγηση εγκαταστάσεων ή μηχανημάτων Δηλαδή μεταλλωρύχος, χειριστής εγκαταστάσεων, χειριστής μηχανημάτων, οδηγός συναρμολόγησης ηλεκτρονικού εξοπλισμού, χειριστής ανυψωτικού μηχανήματος	☐ 9
Βασικές εργασίες Δηλαδή καθαριστής, υπάλληλος, αγροτικός εργάτης, εργάτης οικοδομής, υπάλληλος για συσκευασίες χειρός, θυρωρός, ανειδίκευτος εργάτης εργοστασίου, βοηθός κουζίνας, οδοκαθαριστής, υπάλληλος αποκομιδής απορριμμάτων, κλητήρας, υπεύθυνος για τον έλεγχο μετρητών, διαλογέας αποβλήτων	☐ 10
Επαγγέλματα ενόπλων δυνάμεων	☐ 11
Δεν γνωρίζω	☐ 12
Άρνηση	☐ 13

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΡ. Q5 ΠΗΓΑΙΝΕ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q7C

ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ 2

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q6 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 1-2)
Q6: Δουλεύετε στον/ στην ..... ΕΡΕΥΝΗΤΗ ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q6 ΚΑΙ ΔΙΑΒΑΣΕ - ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ

☐ 1 Κεντρική, περιφερειακή ή τοπική αυτοδιοίκηση
☐ 2 Άλλος δημόσιος τομέας
☐ 3 Ιδιωτικός τομέας
☐ 4 Αλλού

☐ 5 (Δεν γνωρίζω)
☐ 6 (Άρνηση)

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q7 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 1-2)

Q7: Πόσες ώρες δουλεύετε συνήθως την εβδομάδα στην κύρια σας εργασία συμπεριλαμβανομένου οποιωνδήποτε πληρομένων ή απλήρωτων υπερωριών
ΕΡΕΥΝΗΤΗ ΣΗΜΕΙΩΣΕ ΑΚΡΙΒΗ ΑΡΙΘΜΟ - ΓΙΑ ΤΟ "ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ" ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΕ 998 ΚΑΙ ΓΙΑ "ΑΡΝΗΣΗ" 999 (πρέπει να είναι ανάμεσα σε 1 και 120 ή' 998/ 999)
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q7 ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ 72-120 ΩΡΕΣ
--> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Είστε βέβαιοι, δεν είναι λίγο υψηλός ο αριθμός?»

Q7A: Εκτός από την κύρια εργασία σας είχατε και κάποια επιπλέον αμοιβόμενη εργασία σε κάποια θέση ή επιχείρηση ή στη γεωργία οποιαδήποτε στιγμή, μέσα στις τέσσερις τελευταίες (εργάσιμες) εβδομάδες;

☐ 1 Ναι
☐ 2 Όχι
☐ 3 (Δεν γνωρίζω)
☐ 4 (Άρνηση)

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q7B ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. Q7A - ΚΩΔ. 1)
Q7B: Περίπου πόσες ώρες την εβδομάδα έχετε εργαστεί σε αυτή την επιπλέον εργασία ή σε επιχείρηση ή στη γεωργία; Παρακαλώ δώστε μου ένα μέσο όρο ωρών για τις 4 τελευταίες (εργάσιμες) εβδομάδες.ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ Ή ΓΙΑ ""ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ"" ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΤΕ 998, ΓΙΑ ΑΡΝΗΣΗ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΤΕ 999 (πρέπει να είναι ανάμεσα σε 1 και 120 ή' 998/ 999)
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q7B ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ 72-120 ΩΡΕΣ
--> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Είστε βέβαιοι, δεν είναι λίγο υψηλός ο αριθμός?»

ΜΗ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ 3

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q7C ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η <u>ΔΕΝ</u> ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 3-10)
Άσχετα με το αν εργάζεστε αυτό τον καιρό ή όχι, θα θέλαμε να σας κάνουμε μερικές ερωτήσεις για τη δουλειά σας και τις εργασιακές σας προτιμήσεις.
Q7C: Εργαστήκατε την περασμένη εβδομάδα; Ακόμα και μια ώρα αμοιβόμενης εργασίας είναι αρκετή για να απαντήσετε ναι.

☐ 1 Ναι
☐ 2 Όχι
☐ 3 (Δεν γνωρίζω)
☐ 4 (Άρνηση)

ΟΛΟΙ
ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Q8: Αν μπορούσατε να επιλέξετε ελεύθερα τον αριθμό των ωρών που εργάζεστε λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να κερδίζετε τα προς το ζειν, πόσες ώρες την εβδομάδα θα προτιμούσατε να εργάζεστε αυτό τον καιρό; Αν θα προτιμούσατε να μην εργάζεστε καθόλου, πείτε "μηδέν".
ΕΡΕΥΝ.: ΣΗΜΕΙΩΣΕ ΩΡΕΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ή 997 ΑΝ ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ, 998 ΑΝ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΚΑΙ 999 ΓΙΑ ΑΡΝΗΣΗ (πρέπει να είναι ανάμεσα σε 1 και 120 η' 998/ 999)
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q8 ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ 72-120 ΩΡΕΣ
--> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Είστε βέβαιοι, δεν είναι λίγο υψηλός ο αριθμός?»

Ώρες την εβδομάδα

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q9 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ (ΕΡ. HH3C=1 και HH3D=1-2)

Q9: Μου είπατε ότι ο/η σύντροφός σας ζει σε αυτό το νοικοκυριό. Πόσες ώρες εργάζετε συνήθως ο/η σύντροφός σας την εβδομάδα μαζί με τις υπερωρίες, είτε αυτές πληρώνονται είτε όχι; ΕΡΕΥΝ.: ΣΗΜΕΙΩΣΕ ΩΡΕΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ή 997 ΑΝ ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ, 998 ΑΝ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΚΑΙ 999 ΓΙΑ ΑΡΝΗΣΗ
(πρέπει να είναι ανάμεσα σε 1 και 120 η' 998/ 999)
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q9 ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ 72-120 ΩΡΕΣ
--> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Είστε βέβαιοι, δεν είναι λίγο υψηλός ο αριθμός?»

Ώρες την εβδομάδα

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q10 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΠΟΥ ΖΕΙ ΣΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ (ΕΡ. HH3C=1)

Q10: Πόσες ώρες την εβδομάδα θα προτιμούσατε να εργάζεται ο σύντροφός σας;
ΕΡΕΥΝ.: ΣΗΜΕΙΩΣΕ ΩΡΕΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ή 997 ΑΝ ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ, 998 ΑΝ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΚΑΙ 999 ΓΙΑ ΑΡΝΗΣΗ (πρέπει να είναι ανάμεσα σε 1 και 120 η' 998/ 999)
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q10 ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ 72-120 ΩΡΕΣ
--> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Είστε βέβαιοι, δεν είναι λίγο υψηλός ο αριθμός?»

Ώρες την εβδομάδα

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q11 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 1-2)

Q11: Γενικά, οι ώρες εργασίας σας συμβιβάζονται με τις οικογενειακές ή κοινωνικές σας υποχρεώσεις εκτός εργασίας, πολύ καλά, αρκετά καλά, όχι τόσο καλά ή καθόλου καλά;
ΕΡΕΥΝ.: ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q11 (κωδικοί απαντήσεων) - ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- ☐ 1 Πολύ καλά
- ☐ 2 Αρκετά καλά
- ☐ 3 Όχι πολύ καλά
- ☐ 4 Καθόλου καλά

- ☐ 5 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 6 (Άρνηση)

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q12 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 1-2)

ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ 2

Q12: Πόσο συχνά σας έχει συμβεί το κάθε ένα από τα ακόλουθα κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών; ΕΡΕΥΝΗΤΗ ΔΙΑΒΑΣΕ ΤΙΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q12
- ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΔΗΛΩΣΗ

	1	2	3	4	5	6	7
	Μερικές φορές την εβδομάδα	Μερικές φορές το μήνα	Μερικές φορές το χρόνο	Λιγότερο συχνά/ σπάνια	Ποτέ	(Δεν γνωρίζω)	(Άρνηση)
Α.Γυρνάω στο σπίτι από τη δουλειά τόσο κουρασμένος/ η που δεν μπορώ να κάνω τις δουλειές του σπιτιού που πρέπει να γίνουν	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Β.Δυσκολεύομαι να εκπληρώσω τις οικογενειακές μου υποχρεώσεις λόγω του χρόνου που αφιερώνω στη δουλειά μου	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Μου είναι δύσκολο να συγκεντρωθώ στη δουλειά λόγω των οικογενειακών μου υποχρεώσεων	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q13 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 1-2)

Q13: Στην τωρινή εργασία σας, είναι διαθέσιμες σε εσάς οι παρακάτω ρυθμίσεις εργασιακών ωρών; ΕΡΕΥΝ.: ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q13 (φράσεις)

	1	2	3	4	5
	Ναι	Όχι	(Δεν ισχύει)	(Δεν γνωρίζω)	(Άρνηση)
Α.Μπορώ να τροποποιώ την ώρα έναρξης και λήξης	❑	❑		❑	❑
Β.Μπορώ να μαζεύω ώρες για να πάρω ρεπό	❑	❑	❑	❑	❑
C.Μπορώ να πάρω ρεπό εκτάκτως, αν χρειάζεται	❑	❑		❑	❑

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q14 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 1-2)

Q14: Για σας, πόσο χρήσιμες θα ήταν οι ακόλουθες επιλογές για να μπορέσετε να επιτύχετε μια ισορροπία μεταξύ της εργασίας και της προσωπικής σας ζωής;ΕΡΕΥΝ.: ΔΕΙΞΤΕ ΤΗΝ ΚΑΡΤΑ Q14 (κωδικοί απαντήσεων) – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΠΡΟΤΑΣΗ

	1	2	3	4	5	6
	Πολύ χρήσιμο	Αρκετά χρήσιμο	Καθόλου χρήσιμο	Δεν ισχύει	(Δεν γνωρίζω)	(Άρνηση)
Α.Να έχω περισσότερο έλεγχο στην ώρα έναρξης και λήξης της εργασίας μου	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Β.Να αλλάζω τον αριθμό των εβδομαδιαίων ωρών εργασίας	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Να μπορώ να πάρω ρεπό εκτάκτως, αν χρειάζεται	❑	❑	❑	❑	❑	❑
D.Να έχω καλύτερη πρόσβαση σε υποστηρικτικές υπηρεσίες (π.χ. φύλαξη παιδιών, φροντίδα ηλικιωμένων ή φροντίδα μεγάλης διάρκειας)	❑	❑	❑	❑	❑	❑

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q15 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 1-2)
Q15: Χρησιμοποιώντας αυτή την κάρτα, πείτε μου πόσο πιθανό ή απίθανο πιστεύετε ότι είναι να χάσετε την (κύρια) δουλειά σας μέσα στους επόμενους 6 μήνες;
ΕΡΕΥΝ.: ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q15 (κωδικοί απαντήσεων) – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ

1	2	3	4	5	6	7
Πολύ πιθανό	**Αρκετά πιθανό**	**Ούτε πιθανό, ούτε απίθανο**	**Μάλλον απίθανο**	**Πολύ απίθανο**	**(Δεν γνωρίζω)**	**(Άρνηση)**
❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q16 ΑΝ Ο/Η ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ/Η ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΕΡ. HH2D - ΚΩΔ. 1-2)
Q16: Αν επρόκειτο να χάσετε ή να παραιτηθείτε από την τωρινή σας δουλειά, πόσο πιθανό ή απίθανο είναι να βρείτε μια δουλειά με παρόμοιο μισθό;
ΕΡΕΥΝ.: ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q16 (κωδικοί απαντήσεων) – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1	2	3	4	5	6	7
Πολύ πιθανό	**Αρκετά πιθανό**	**Ούτε πιθανό, ούτε απίθανο**	**Μάλλον απίθανο**	**Πολύ απίθανο**	**(Δεν γνωρίζω)**	**(Άρνηση)**
❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

ΣΤΕΓΑΣΗ
ΡΩΤΗΣΕ ΟΛΟΥΣ
Q17: Πόσα δωμάτια έχει η κατοικία που ζείτε; (εκτός από την κουζίνα, τα μπάνια, τα χωλ, τις αποθήκες και τα δωμάτια που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για επαγγελματικούς σκοπούς); (ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΔΩΜΑΤΙΩΝ - ΓΙΑ "ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ" , ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΤΕ 98, ΓΙΑ ΑΡΝΗΣΗ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΤΕ 99) (πρέπει να είναι ανάμεσα σε 1 και 15 ή 98/98)
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q17 >15 --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Είστε βέβαιοι, δεν είναι λίγο υψηλός ο αριθμός?»

Q18: Ποια από τα παρακάτω περιγράφει καλύτερα την κατοικία σας;
ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q18 - ΔΙΑΒΑΣΤΕ - ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ

- ☐ 1 Ιδιόκτητη χωρίς υποθήκη (δηλ. χωρίς δάνειο)
- ☐ 2 Ιδιόκτητη με υποθήκη
- ☐ 3 Νοικιασμένη, με ενοίκιο που καταβάλλεται σε ιδιώτη ιδιοκτήτη
- ☐ 4 Νοικιασμένη, με ενοίκιο που καταβάλλεται σε κοινωνική/ εθελοντική/δημοτική εταιρία
- ☐ 5 Η κατοικία έχει παραχωρηθεί δωρεάν χωρίς ενοίκιο
- ☐ 6 Άλλο
- ☐ 7 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 8 (Άρνηση)

Q19:Έχετε κάποιο από τα παρακάτω προβλήματα με το χώρο κατοικίας σας;(ΔΙΑΒΑΣΤΕ)

	1	2	3	4
	Ναι	**Όχι**	**(Δεν γνωρίζω)**	**(Άρνηση)**
Α.Έλλειψη χώρου	❑	❑	❑	❑
Β.Φθορά στα παράθυρα, στις πόρτες, ή πατώματα	❑	❑	❑	❑
C.Υγρασία ή διαρροή σε τοίχους / σκεπή / οροφή	❑	❑	❑	❑
D.Έλλειψη εσωτερικής τουαλέτας με τρεχούμενο νερό	❑	❑	❑	❑
Ε.Έλλειψη μπάνιου / ντους	❑	❑	❑	❑
F.Έλλειψη χώρου για να καθήσω έξω (π.χ., κήπος, μπαλκόνι, βεράντα)	❑	❑	❑	❑

Q20: Πόσο πιθανό ή απίθανο θεωρείτε ότι είναι να χρειαστεί να αφήσετε την κατοικία σας εντός των επόμενων 6 μηνών επειδή δεν είστε σε θέση να πληρώνετε τα έξοδα? Είναι...?
ΕΡΕΥΝΗΤΗ: ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q20 (κωδικοί απάντηση) - ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1	2	3	4	5	6
Πολύ πιθανό	**Αρκετά πιθανό**	**Αρκετά απίθανο**	**Πολύ απίθανο**	**(Δεν γνωρίζω)**	**(Άρνηση)**
❑	❑	❑	❑	❑	❑

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
Q21: Πόσο συχνά κάνετε κάθε ένα από τα παρακάτω;
ΕΡΕΥΝ.: ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q21 (κωδικοί απαντήσεων) – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΦΡΑΣΗ

	1	2	3	4	5	6	7
	Κάθε μέρα ή σχεδόν κάθε μέρα	**Τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα**	**Μία έως τρεις φορές το μήνα**	**Λιγότερο συχνά**	**Ποτέ**	**(Δεν γνωρίζω)**	**(Άρνηση)**
Α.Παρευρίσκεστε σε θρησκευτικές λειτουργίες, εκτός από γάμους, κηδείες ή βαφτίσεις	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Β.Χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο για λόγους εκτός δουλειάς	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Κάνετε κάποιο άθλημα ή σωματική άσκηση	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
D.Συμμετέχετε σε κοινωνικές δραστηριότητες κάποιου συλλόγου, κοινωνικής ομάδας, ή ένωσης	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

Q22: Παρακαλώ κοιτάξτε προσεκτικά τη λίστα των οργανισμών και πείτε μας, πόσο συχνά προσφέρατε αφιλοκερδώς εθελοντική εργασία μέσω των παρακάτω οργανισμών τους τελευταίους 12 μήνες;ΕΡΕΥΝ. ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q22 (λίστα οργανισμών και κωδικοί απαντήσεων) – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΦΡΑΣΗ

	1	2	3	4	5	6
	Κάθε εβδομάδα	**Κάθε μήνα**	**Λιγότερο συχνά/ περιστασιακά**	**Καθόλου**	**(Δεν γνωρίζω)**	**(Άρνηση)**
Α.Κοινοτικές και κοινωνικές υπηρεσίες (π.χ. οργανισμοί βοήθειας ηλικιωμένων, νεαρών ατόμων, ανάπηρων ή άλλων ατόμων που χρειάζονται βοήθεια).	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Β.Εκπαιδευτικές, πολιτιστικές, αθλητικές ή επαγγελματικές ενώσεις	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Κοινωνικά κινήματα (για παράδειγμα περιβαλλοντικά, ανθρώπινα δικαιώματα) φιλανθρωπίες (για παράδειγμα συγκέντρωση χρημάτων, εκστρατείες)	❑	❑	❑	❑	❑	❑
D.Πολιτικά κόμματα, εμπορικές ενώσεις	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Ε.Άλλες φιλανθρωπικές οργανώσεις	❑	❑	❑	❑	❑	❑

Q23: Κατά τους τελευταίους 12 μήνες έχετε .....;(ΔΙΑΒΑΣΤΕ)

	1	2	3	4
	Ναι	**Όχι**	**(Δεν γνωρίζω)**	**(Άρνηση)**
Α.Λάβει μέρος σε συνάντηση συντεχνίας, πολιτικού κόμματος ή πολιτικής ομάδας	❑	❑	❑	❑
Β.Παρευρεθεί σε διαμαρτυρία ή διαδήλωση	❑	❑	❑	❑
C.Υπογράψει μια αίτηση ή διαμαρτυρία, είτε μέσω e-mail είτε on-line.	❑	❑	❑	❑
D.Έρθει σε επαφή με πολιτικό ή δημόσιο λειτουργό (εκτός από τις συνηθισμένες επαφές με δημόσιες υπηρεσίες)	❑	❑	❑	❑

Q24: Θα λέγατε γενικότερα ότι μπορούμε να έχουμε εμπιστοσύνη στους περισσότερους ανθρώπους ή ότι πρέπει να είμαστε πάντα προσεκτικοί στις σχέσεις μας με τους άλλους; Παρακαλώ να μου απαντήσετε δίνοντας ένα βαθμό από το 1 ως το 10 όπου 1 σημαίνει ότι πρέπει να προσέχεις πάρα πολύ και 10 σημαίνει ότι στους περισσότερους ανθρώπους μπορείς να έχεις εμπιστοσύνη. (Διαλεξε ΔΕΝ ΞΕΡΩ αν ο ερωτώμενος δεν ξέρει, διαλέξτε ΑΡΝΗΣΗ αν ο ερωτώμενος αρνείται να απαντήσει)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Πρέπει να είμαστε πάντα προσεκτικοί									**Οι περισσότεροι άνθρωποι είναι αξιόπιστοι**	**(Δεν γνωρίζω)**	**(άρνηση)**
❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

Q25: Σε όλες τις χώρες υπάρχει μερικές φορές ένταση ανάμεσα στις διάφορες κοινωνικές ομάδες. Κατά τη γνώμη σας, πόση ένταση υπάρχει μεταξύ κάθε μιας από τις παρακάτω κοινωνικές ομάδες στην Ελλάδα; ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q25 - ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΦΡΑΣΗ

	1	2	3	4	5
	Πολλή ένταση	**Λίγη ένταση**	**Καθόλου ένταση**	**(Δεν γνωρίζω)**	**(Άρνηση)**
A.Πλούσιοι και φτωχοί	❑	❑	❑	❑	❑
B.Διοίκηση και εργαζόμενοι	❑	❑	❑	❑	❑
C.Άνδρες και γυναίκες	❑	❑	❑	❑	❑
D.Ηλικιωμένοι και νέοι	❑	❑	❑	❑	❑
E.Διαφορετικές φυλετικές και εθνικές ομάδες	❑	❑	❑	❑	❑
F.Διαφορετικές θρησκευτικές ομάδες	❑	❑	❑	❑	❑
G.Άτομα με διαφορετικό σεξουαλικό προσανατολισμό	❑	❑	❑	❑	❑

Q26: Οι άνθρωποι έχουν διαφορετικές απόψεις για πολλά κοινωνικά θέματα. Θα θέλαμε να σας κάνουμε δυο ερωτήσεις σχετικά με τις απόψεις σας για τη μετανάστευση. Τί γνώμη έχετε για τους ανθρώπους από άλλες χώρες που έρχονται εδώ να ζήσουν και να δουλέψουν; Τί από τα παρακάτω πιστεύετε ότι θα έπρεπε να κάνει η κυβέρνηση; ΕΡΕΥΝ.: ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q26 – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- ☐ 1 Να αφήνει τον οποιονδήποτε που θέλει να έρθει
- ☐ 2 Να αφήνει τους ανθρώπους να έρχονται εδώ να εργασθούν, μόνο αν υπάρχουν διαθέσιμες εργασίες
- ☐ 3 Να θέσει αυστηρά όρια στον αριθμό των ανθρώπων που έρχονται εδώ να εργασθούν
- ☐ 4 Να απαγορεύσει στους ανθρώπους να έρχονται εδώ να εργασθούν
- ☐ 5 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 6 (Άρνηση)

Q27: Παρακαλώ κοιτάξτε τις παρακάτω φράσεις σχετικά με τους μετανάστες (δηλ. ανθρώπους από το εξωτερικό που ζουν στην Ελλάδα) και υποδείξτε πού τοποθετείτε τις απόψεις σας με βάση αυτή την κλίμακα. ΕΡΕΥΝ.: ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q27A

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11ΔΞ	12 ΑΡΝ
A.Οι μετανάστες δεν έχουν ενταχθεί στην κοινωνία μας	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	Οι μετανάστες έχουν ενταχθεί πλήρως στην κοινωνία μας	❑	❑
B.Οι μετανάστες είναι επιβάρυνση για το σύστημα πρόνοιας που έχουμε	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	Οι μετανάστες συνεισφέρουν στο σύστημα πρόνοιας που έχουμε περισσότερο από όσο επωφελούνται	❑	❑
C.Ο πολιτισμός/ κουλτούρα της χώρας μας υπονομεύεται από τους μετανάστες	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	Ο πολιτισμός/ κουλτούρα της χώρας μας εμπλουτίζεται από τους μετανάστες	❑	❑

Q28: Παρακαλώ πείτε μου πόσο πολύ εσείς προσωπικά εμπιστεύεστε κάθε έναν από τους ακόλουθους θεσμούς χρησιμοποιώντας μια κλίμακα από το 1 έως το 10 όπου το [1] σημαίνει 'δεν εμπιστεύεστε τον θεσμό καθόλου' και [10] σημαίνει ότι 'τον εμπιστεύεστε απόλυτα'.
ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q28-ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΦΡΑΣΗ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 ΔΞ	12 ΑΡΝ
A. Το Ελληνικό Κοινοβούλιο	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
B. Το νομικό σύστημα	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C. Τον Τύπο	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
D. Την αστυνομία	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
E. Την Κυβέρνηση	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
F. Τις τοπικές (δημοτικές) αρχές	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

Q29: Παρακαλώ πείτε μου αν συμφωνείτε απόλυτα , συμφωνείτε, ούτε συμφωνείτε ούτε διαφωνείτε,διαφωνείτε ή διαφωνείτε απόλυτα με κάθε μία από τις ακόλουθες προτάσεις. ΔΙΑΒΑΣΤΕ.
ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q29 - ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΦΡΑΣΗ

	1	2	3	4	5	6	7
	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	ΔΞ	ΑΡΝ
A.Είμαι αισιόδοξος για το μέλλον	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
B.Γενικά αισθάνομαι πως ό,τι κάνω στη ζωή αξίζει	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Αισθάνομαι ότι είμαι ελεύθερος να αποφασίζω πώς να ζω τη ζωή μου	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
D.Στην καθημερινή μου ζωή, έχω σπάνια χρόνο να κάνω τα πράγματα που απολαμβάνω πραγματικά	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
E.Νιώθω κοινωνικά περιθωριοποιημένος	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
F.Η ζωή έχει γίνει τόσο περίπλοκη σήμερα που σχεδόν δεν μπορώ να βρω τον δρόμο μου	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
G.Αισθάνομαι ότι η αξία των όσων κάνω δεν αναγνωρίζεται από τους γύρω μου	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
H.Μερικοί άνθρωποι με κοιτούν αφ' ύψηλού εξαιτίας της εργασίας μου ή του εισοδήματός μου	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
I.Στην περιοχή που μένω αισθάνομαι κοντά σε ανθρώπους	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

Q30: Γενικά, από όλες τις απόψεις, πόσο ικανοποιημένος θα λέγατε ότι είστε από τη ζωή σας; Παρακαλώ να μου απαντήσετε δίνοντας ένα βαθμό από το 1 ως το 10 όπου 1 σημαίνει πολύ δυσαρεστημένος και 10 σημαίνει πολύ ικανοποιημένος.
ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ (ΚΛΙΜΑΚΑ) ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΕΝΑΝ ΑΡΙΘΜΟ Ή ΔΕΝ ΞΕΡΩ / ΑΡΝΗΣΗ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Πολύ δυσαρεστημένος									Πολύ ικανοποιημένος	(Δεν γνωρίζω)	(Άρνηση)
❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

Q31: Θα μπορούσατε να μου πείτε ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση; Ποια από τις παρακάτω περιγραφές ταιριάζει καλύτερα σε σας; Είστε... ΔΙΑΒΑΣΤΕ - ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ

- ☐ 1 Παντρεμένος/η ή συζείτε με κάποιον
- ☐ 2 Σε διάσταση ή χωρισμένος/η και δεν συζείτε με κάποιον
- ☐ 3 Χήρος/α και δεν συζείτε με κάποιον
- ☐ 4 Ανύπαντρος/η και δεν συζείτε με κάποιον
- ☐ 5 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 6 (Άρνηση)

ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q31=ΚΩΔ 1 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡ. HH3C ΟΧΙ ΚΩΔ 1 --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΠΟΙΟ ΙΣΧΥΕΙ → «Αυτό δεν ταιριάζει με αυτό που μου αναφέρατε στον πίνακα του νοικοκυριού. Είστε βέβαιοι?»

ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q31=ΚΩΔ 2,3,4 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡ. HH3C=ΚΩΔ 1 --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΠΟΙΟ ΙΣΧΥΕΙ → «Αυτό δεν ταιριάζει με αυτό που μου αναφέρατε στον πίνακα του νοικοκυριού. Είστε βέβαιοι?»

Q32: Πόσα παιδιά δικά σας έχετε; ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΤΟΝ ΑΚΡΙΒΗ ΑΡΙΘΜΟ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ) – (ΕΙΣΑΓΕΤΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΑΝ ΚΑΝΕΝΑ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΤΕ 00 - ΕΑΝ ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ ΑΡΝΗΣΗ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΤΕ 99)

ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q32>15 ΚΑΙ ΟΧΙ 99 --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Να βεβαιωθώ ότι είναι σωστός ο αριθμός των παιδιών?»

Q33: Κατά μέσο όρο, σκεπτόμενοι τα άτομα που ζουν εκτός του νοικοκυριού σας, πόσο συχνά έχετε άμεση προσωπική επάφη μαζί με .....; ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ.:ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q33 - ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΦΡΑΣΗ - ΔΗΛ., ΑΝ Ο ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ ΕΧΕΙ ΠΟΛΛΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΓΙΑ ΑΥΤΟ ΜΕ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΕΠΑΦΗ

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q33A ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. 32>0

	1	2	3	4	5	6	7	8
	Κάθε μέρα ή σχεδόν κάθε μέρα	Το λιγότερο μία φορά την εβδομάδα	Μια με τρεις φορές το μήνα	Λιγό-τερο συχνά	Ποτέ	Δεν έχω τέτοιους συγγενείς	Δεν γνωρίζω	Άρνηση
A.Κάποιο από τα παιδιά σας	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
B.Τη μητέρα/ τον πατέρα σας	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Κάποιον από τους αδελφούς σας, αδελφές σας ή άλλους συγγενείς	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
D.Κάποιον από τους φίλους ή γείτονες	❑	❑	❑	❑	❑		❑	❑

Q34: Κατά μέσο όρο πόσο συχνά έχετε τηλεφωνική επαφή ή επαφή μέσω διαδικτύου ή ταχυδρομείου με φίλους ή οικογένεια που ζει εκτός του νοικοκυριού σας (ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q34 – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΦΡΑΣΗ) - (ΔΗΛ., ΑΝ Ο ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ ΕΧΕΙ ΠΟΛΛΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΓΙΑ ΑΥΤΟ ΜΕ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΕΠΑΦΗ)

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q34A ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. 32>0 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡ. 33[A] ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΚΩΔ. 6

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q34B/C ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. 33B/C ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΚΩΔ. 6

	1	2	3	4	5	6	7	8
	Κάθε μέρα ή σχεδόν κάθε μέρα	Το λιγότερο μία φορά την εβδομάδα	Μια με τρεις φορές το μήνα	Λιγό-τερο συχνά	Ποτέ	Δεν έχω τέτοιους συγγενείς	Δεν γνωρίζω	Άρνηση
A.Κάποιο από τα παιδιά σας	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
B.Τη μητέρα/ τον πατέρα σας	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Κάποιον από τους αδελφούς σας, αδελφές σας ή άλλους συγγενείς	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
D.Κάποιον από τους φίλους ή γείτονες	❑	❑	❑	❑	❑		❑	❑

Q35: Από ποιον θα είχατε υποστήριξη σε κάθε μια από τις ακόλουθες περιστάσεις; Για κάθε μία περίσταση, επιλέξτε το πιο σημαντικό πρόσωπο. ΔΙΑΒΑΣΤΕ. ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q35 – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΦΡΑΣΗ

	1	2	3	4	5	6
	Μέλος της οικογένειάς σας/ συγγενή	**Φίλο, γείτονα ή κάποιον άλλο που δεν ανήκει στην οικογένεια ή δεν είναι συγγενής**	**Πάροχο υπηρεσιών, ίδρυμα ή οργανισμό**	**Κανένα**	**ΔΓ**	**ΑΡΝ**
Α.Εάν χρειαζόσασταν βοήθεια για τις δουλειές στο σπίτι όταν είστε άρρωστος	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Β.Εάν χρειαζόσασταν συμβουλές για ένα σοβαρό προσωπικό ή οικογενειακό θέμα	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Εάν χρειαζόσασταν βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας	❑	❑	❑	❑	❑	❑
D.Εάν αισθανόσασταν κάπως στεναχωρημένος και θέλετε κάποιον να μιλήσετε	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Ε.Εάν χρειαζόταν να συγκεντρώσετε επειγόντως 600 ευρώ για να αντιμετωπίσετε μια έκτακτη ανάγκη	❑	❑	❑	❑	❑	❑

Q36: Πόσο συχνά ασχολείστε με κάθε μια από τις ακόλουθες δαστηριότητες εκτός της αμοιβόμενης εργασίας σας; ΔΙΑΒΑΣΤΕ. ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q36 - ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΦΡΑΣΗ

	1	2	3	4	5	6	7
	Κάθε μέρα	**Αρκετές φορές την εβδομάδα**	**Μία ή δύο φορές την εβδομάδα**	**Λιγότερο συχνά**	**Ποτέ**	**ΔΓ**	**ΑΡΝ**
Α.Φροντίδα των δικών σου παιδιών και εγγονιών	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Β.Μαγείρεμα και/ ή δουλειές του σπιτιού	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Φροντίδα ηλικιωμένων ή ανάπηρων συγγενών	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q37A/B/C ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. 36A/B/C=ΚΩΔ 1-3 ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ

Q37: Α. Κατά μέσο όρο, πόσες ώρες την εβδομάδα ξοδεύετε στο να φροντίζετε τα δικά σας παιδιά και εγγόνια;
Β. Κατά μέσο όρο, πόσες ώρες την εβδομάδα ξοδεύετε στο μαγείρεμα και/ ή δουλειές του σπιτιού;
Γ. Κατά μέσο όρο, πόσες ώρες την εβδομάδα ξοδεύετε στη φροντίδα ηλικιωμένων ή ανάπηρων συγγενών; ΕΡΕΥΝΗΤΗ:ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΤΟΝ ΑΚΡΙΒΗ ΑΡΙΘΜΟ ΩΡΩΝ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ – ΕΑΝ 'ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ' ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΤΕ [998], ΕΑΝ 'ΑΡΝΗΣΗ' ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΤΕ [999]
(πρέπει να είναι ανάμεσα σε 1-168 ή 998)
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. 36A/B/C=ΚΩΔ 1 → ΣΤΗ ΕΡ. 37A/B/C ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ >168 ΩΡΕΣ
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. 36A/B/C=ΚΩΔ 2 → ΣΤΗ ΕΡ. 37A/B/C ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ >96 ΩΡΕΣ
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. 36A/B/C=ΚΩΔ 3 → ΣΤΗ ΕΡ. 37A/B/C ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ >48 ΩΡΕΣ

ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. 36A/B/C=ΚΩΔ 1 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q37A/B/C>50 --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Είστε βέβαιοι? Δεν είναι λίγο υψηλός ο αριθμός?»
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. 36A/B/C=ΚΩΔ 2 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q37A/B/C>30 --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Είστε βέβαιοι? Δεν είναι λίγο υψηλός ο αριθμός?»
ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. 36A/B/C=ΚΩΔ 3 ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q37A/B/C>20 --> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ → «Είστε βέβαιοι? Δεν είναι λίγο υψηλός ο αριθμός?»

A.	Φροντίδα των δικών σου παιδιών και εγγονιών			**ώρες**
B.	Μαγείρεμα και/ ή δουλειές του σπιτιού			**ώρες**
C.	Φροντίδα ηλικιωμένων ή ανάπηρων συγγενών			**ώρες**

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q38 ΑΝ ΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 2 ΑΤΟΜΑ ΗΛΙΚΙΑΣ 18+
Q38: Πιστεύετε ότι το μερίδιο από τις δουλειές του σπιτιού που κάνετε εσείς είναι ... :
ΔΙΑΒΑΣΤΕ - ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ

- ☐ 1 Περισσότερο από όσο πρέπει
- ☐ 2 Περίπου αυτό που πρέπει
- ☐ 3 Λιγότερο από αυτό που πρέπει
- ☐ 4 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 5 (Άρνηση)

Q39: Θα σας διαβάσω μερικές δραστηριότητες της καθημερινής ζωής στις οποίες μπορεί να αφιερώνετε το χρόνο σας. Μπορείτε να μου πείτε εάν ξοδεύετε όσο χρόνο θα θέλατε για την κάθε μία ή θα προτιμούσατε να ξοδεύετε λιγότερο ή περισσότερο χρόνο;ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ.:ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q39 - ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΦΡΑΣΗ

	1	2	3	4	5	6
	Λιγότερο χρόνο	**Όσο συνήθως ξοδεύω**	**Περισσότερο χρόνο**	**Δεν ισχύει**	**ΔΓ**	**ΑΡΝ**
A. Επικοινωνία/ επαφή με μέλη της οικογένειας που ζουν στο νοικοκυριό ή αλλού	❑	❑	❑	❑	❑	❑
B. Άλλες κοινωνικές επαφές (όχι με συγγενείς)	❑	❑	❑	☒	❑	❑
C. Τα χόμπι σας/ τα ενδιαφέροντά σας	❑	❑	❑	☒	❑	❑
D. Συμμετοχή σε εθελοντική εργασία	❑	❑	❑	☒	❑	❑

Q40: Μπορείτε να μου πείτε πόσο ικανοποιημένος είστε με κάθε ένα από τα ακόλουθα, χρησιμοποιώντας μια κλίμακα από το 1 έως το 10, όπου το [1] σημαίνει ότι είστε 'πολύ δυσαρεστημένος' και το [10] σημαίνει ότι είστε 'πολύ ικανοποιημένος; ΔΙΑΒΑΣΤΕ. ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q40 (ΚΛΙΜΑΚΑ)- ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΘΕΣΗ ΕΙΣΑΓΕΤΕ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ Ή ΔΕΝ ΞΕΡΩ 11/ΑΡΝΗΣΗ 12

ΚΑΝΕ ΕΡ. 40Β ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΑΠΟ ΕΡ. HH2D=ΚΩΔ 1-2)

A. Με την μόρφωσή σας		
B. Με την σημερινή σας εργασία		
C. Με το επίπεδο της ζωής σας σήμερα		
D. Με την κατοικία σας		
E. Με την οικογενειακή σας ζωή		
F. Με την υγεία σας		
G. Με την κοινωνική σας ζωή		
H. Με την οικονομική κατάσταση της Ελλάδας		

ΚΑΝΕ Q40Β ΑΝ Ο ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ ΕΧΕΙ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (HH2D=1-2)

Q41: Γενικότερα από όλες τις απόψεις, πόσο ευτυχισμένος/η θα λέγατε ότι είστε; Απαντήστε μου σε μια κλίμακα από το 1 ως το 10 όπου 1 σημαίνει πολύ δυστυχισμένος και 10 ότι είστε πολύ ευτυχισμένος. (Διαλεξε ΔΕΝ ΞΕΡΩ 11 αν ο ερωτώμενος δεν ξέρει, διαλέξτε ΑΡΝΗΣΗ 12 αν ο ερωτώμενος αρνείται να απαντήσει)

Q42: Στην επόμενη ενότητα, θα θέλαμε να σας κάνουμε μερικές ερωτήσεις σχετικά με την υγεία σας Σε γενικές γραμμές, θα λέγατε ότι η υγεία σας είναι ... ΕΡΕΥΝ:. ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q42

- ☐ 1 Πολύ καλή
- ☐ 2 Καλή
- ☐ 3 Μέτρια
- ☐ 4 Κακή
- ☐ 5 Πολύ κακή
- ☐ 6 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 7 (Άρνηση)

Q43: Έχετε κάποιο χρόνιο σωματικό ή πνευματικό πρόβλημα υγείας, αρρώστια ή ανικανότητα; Με το όρο χρόνιο εννοούμε ασθένειες ή προβλήματα υγείας τα οποία έχουν διαρκέσει, ή αναμένεται να διαρκέσουν 6 ή περισσότερους μήνες.

- ☐ 1 Ναι → **ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΡ. Q44**
- ☐ 2 Όχι → **ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΡ. Q45**
- ☐ 3 (Δεν γνωρίζω) → **ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΡ. Q45**
- ☐ 4 (Άρνηση) → **ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΡ. Q45**

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q44 ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΧΡΟΝΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΕΡ. Q43=ΚΩΔ. 1
Q44: Αυτό το σωματικό ή πνευματικό πρόβλημα υγείας, αρρώστια ή ανικανότητα σας περιορίζει στις καθημερινές σας δραστηριότητες;

- ☐ 1 Ναι, σε μεγάλο βαθμό
- ☐ 2 Ναι, σε κάποιο βαθμό
- ☐ 3 Όχι
- ☐ 4 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 5 (Άρνηση)

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q45 ΣΕ ΟΛΟΥΣ
Q45: Παρακαλώ διευκρινίστε για κάθε μια από τις 5 προτάσεις ποια είναι ποιο κοντά στο πως αισθανόσασταν τις τελευταίες 2 εβδομάδες. ΔΙΑΒΑΣΤΕ. ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q45 – ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΦΡΑΣΗ

	1	2	3	4	5	6	7	8
	Συνε-χώς	Τις περισσότερες φορές	Περισσότερες από τις μισές φορές	Λιγότερες από τις μισές φορές	Κάποιες φορές	Ποτέ	ΔΓ	ΑΡΝ
Α.Αισθανόμουν χαρούμενος και σε καλή διάθεση	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Β.Αισθανόμουν ήρεμος και χαλαρωμένος	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Αισθανόμουν δραστήριος και δυναμικός	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
D.Ξύπναγα και αισθανόμουν φρέσκος και ξεκούραστος	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Ε.Η καθημερινή μου ζωή ήταν γεμάτη με πράγματα που με ευχαριστούν	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

Q46: Παρακαλώ πείτε μου για κάθε φράση ποια είναι πιο κοντά στο πώς αισθανόσασταν τις τελευταίες δυο εβδομάδες. ΕΡΕΥΝ.: ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q46 (κωδικοί απαντήσεων)

	1	2	3	4	5	6	7	8
	Όλο αυτό το διάστημα	Το περισσότερο διάστημα	Πάνω από το μισό διάστημα	Λιγότερο από το μισό διάστημα	Για κάποιο διάστημα	Ποτέ σε αυτό το διάστημα	ΔΓ	ΑΡΝ
Α.Έχω νιώσει ιδιαίτερη ένταση	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Β.Έχω νιώσει μοναξιά	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Έχω νιώσει αποκαρδιωμένος και θλιμμένος	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

Q47: Την τελευταία φορά που χρειάστηκε να δείτε ένα γιατρό, σε ποιο βαθμό σας δυσκόλεψε ή όχι καθένας από τους ακόλουθους παράγοντες; ΕΡΕΥΝ.: ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q47 (κωδικοί απαντήσεων)

	1	2	3	4	5	6
	Πολύ δύσκολο	Κάπως δύσκολο	Καθόλου δύσκολο	(Δεν ισχύει / δεν χρειάστηκε ποτέ να δώ το γιατρό)	ΔΓ	ΑΡΝ
Α.Η απόσταση από το ιατρείο/ νοσοκομείο/ ιατρικό κέντρο	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Β.Καθυστέρηση μέχρι να σας κλείσουν ραντεβού	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Ο χρόνος αναμονής ώσπου να δείτε τον γιατρό την ημέρα του ραντεβού	❑	❑	❑	❑	❑	❑
D.Το κόστος επίσκεψης στο γιατρό	❑	❑	❑	❑	❑	❑
Ε.Εύρεση διαθέσιμου χρόνου λόγω δουλειάς, φροντίδας παιδιών ή άλλων	❑	❑	❑	❑	❑	❑

Q48: Ποιο είναι το υψηλότερο επίπεδο σπουδών που έχετε ολοκληρώσει; Είναι αυτό...;
ΕΡΕΥΝ.: ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q48 ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕ ΤΟΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΚΩΔΙΚΟ- ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- ☐ 1 Νηπιαγωγείο
- ☐ 2 Δημοτικό Σχολείο
- ☐ 3 Γυμνάσιο
- ☐ 4 Λύκειο
- ☐ 5 Τεχνικό-Επαγγελματικό Λύκειο
- ☐ 6 Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης ΙΕΚ
- ☐ 7 ΚΑΤΕΕ/ΤΕΙ
- ☐ 8 Πανεπιστήμιο / Πολυτεχνείο
- ☐ 9 Μεταπτυχιακές σπουδές-Master's δίπλωμα
- ☐ 10 Διδακτορικό δίπλωμα
- ☐ 9997 (Έχει ολοκληρώσει σπουδές στο εξωτερικό)
- ☐ 9998 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 9999 (Άρνηση)

Q49: Θα λέγατε ότι η περιοχή όπου ζείτε είναι..... ΔΙΑΒΑΣΤΕ - ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ

- ☐ 1 Εξοχή
- ☐ 2 Χωριό / Κωμόπολη
- ☐ 3 Μεσαία έως μεγάλη πόλη
- ☐ 4 Μεγάλη πόλη ή προάστιο μεγάλης πόλης
- ☐ 5 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 6 (Άρνηση)

Q50: Παρακαλώ σκεφτείτε την περιοχή που ζείτε τώρα, δηλαδή την άμεση γειτονιά από το σπίτι σας. Έχετε μεγάλα, μέτρια ή δεν αντιμετωπίζετε καθόλου προβλήματα με τα ακόλουθα:
ΕΡΕΥΝ.: ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q50 (κωδικοί απαντήσεων)-ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΦΡΑΣΗ

	1	2	3	4	5
	Μεγάλα προβλήματα	Μέτρια προβλήματα	Δεν αντιμετωπίζουμε καθόλου πρόβλημα	ΔΓ	ΑΡΝ
A.Θόρυβος	❑	❑	❑	❑	❑
B.Ποιότητα ατμόσφαιρας	❑	❑	❑	❑	❑
C.Ποιότητα πόσιμου νερού	❑	❑	❑	❑	❑
D.Εγκληματικότητα, βία ή βανδαλισμοί	❑	❑	❑	❑	❑
E.Απορρίματα και σκουπίδια στους δρόμους	❑	❑	❑	❑	❑
F.Κυκλοφοριακή συμφόρηση στη γειτονιά σας	❑	❑	❑	❑	❑

Q51: Σκεπτόμενος/η την φυσική πρόσβαση, την απόσταση, τις ώρες λειτουργίας και τα σχετικά, πώς θα περιγράφατε την πρόσβαση σας στις ακόλουθες υπηρεσίες; Έχετε πρόσβαση σε ...
ΕΡΕΥΝ.: ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q51 (κωδικοί απαντήσεων) – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΑΝΑ ΦΡΑΣΗ

	1	2	3	4	5	6	7
	Με μεγάλη δυσκολία	Με κάποια δυσκολία	Εύκολα	Πολύ εύκολα	Δεν χρησιμοποιώ αυτή την υπηρεσία	ΔΓ	ΑΡΝ
A.Ταχυδρομικές υπηρεσίες	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
B.Τραπεζικές υπηρεσίες	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
C.Μέσα μαζικής μεταφοράς (λεωφορείο, μετρό, τραμ,τρένο, κλπ)	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
D.Κινηματογράφους, θέατρα ή πολιτιστικά κέντρα	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑
E.Χώρους αναψυχής ή πρασίνου	❑	❑	❑	❑	❑	❑	❑

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q52 ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΑΠΟ ΕΡ. HH2D=ΚΩΔ. 1-2) Η' ΣΠΟΥΔΑΖΟΥΝ (ΑΠΟ ΕΡ. HH2D=ΚΩΔ. 9)

Q52: Πόσο χρόνο περίπου (σε λεπτά) δαπανάτε για να πηγαινοέρχεστε στην εργασία ή/ και τη σχολή σας χρησιμοποιώντας το συνήθη τρόπο μεταφοράς;

ΕΡΕΥΝ.: ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΑΥΤΟ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Ο ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ/Ή Ο ΧΡΟΝΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΕΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΕΡΕΥΝ.: ΚΑΤΑΓΡΑΨΤΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΧΡΟΝΟ ΣΕ ΛΕΠΤΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΝΗΘΗ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ Ή ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΟ 998 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ "ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ" ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΟ 999 ΓΙΑ ΑΡΝΗΣΗ.
ΕΑΝ ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑΤΙ Ο ΣΥΜΜΕΤΕΧΩΝ ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΜΕΣΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ, ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ 000

(πρέπει να είναι ανάμεσα σε 1-720 λεπτά ή 998/999)

ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q52 > 300 ΚΑΙ <720 λεπτά
--> ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕ ΑΝ ΙΣΧΥΕΙ

→ «Είστε βέβαιοι? Δεν είναι λίγο υψηλός ο αριθμός?»

λεπτά

Q53: Γενικά, με ποιο βαθμό βαθμολογείτε την ποιότητα των ακόλουθων δημοσίων υπηρεσιών στην Ελλάδα; Παρακαλώ να μου πείτε σε κλίμακα από 1 έως 10, όπου το 1 σημαίνει 'πολύ χαμηλή ποιότητα' και το 10 σημαίνει 'πολύ υψηλή ποιότητα'. ΕΡΕΥΝ.: ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΤΕ ΤΗΝ ΚΑΡΤΑ Q53 (κλίμακα)

ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕ ΣΤΟΙΧΕΙΟ, ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ ΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ Ή ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ/ΑΡΝΗΣΗ (11→ ΔΓ, 12→ ΑΡΝΗΣΗ)
ΕΡΕΥΝ.: ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΑΤΟΜΑ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ, ΧΡΟΝΙΑΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ Ή ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ. ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΙΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ Ή ΣΕ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ.

A. Υπηρεσίες υγείας		
B. Εκπαιδευτικό σύστημα		
C. Μέσα μαζικής μεταφοράς		
D. Υπηρεσίες φροντίδας παιδιών		
E. Υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας		
F. Κοινωνική/δημοτική στέγαση/ φιλοξενία		
G. Εθνικό συνταξιοδοτικό σύστημα		

Q54: Μπορείτε να μου πείτε για κάθε μια από τις παρακάτω υπηρεσίες φροντίδας αν εσείς, ή κάποιο κοντινό σας πρόσωπο την έχει χρησιμοποιήσει ή θα του άρεσε να την είχε χρησιμοποιήσει μέσα στους τελευταίους 12 μήνες (πολλαπλότητα δεκτή)
ΕΡΕΥΝ.: ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q54 (κωδικοί απαντήσεων) – ΠΟΛΛΑΠΛΟΤΗΤΑ ΔΕΚΤΗ

	1	2	3	4	5
	Εγώ ή κάποιος άλλος στο νοικοκυριό μου	Κάποιο άλλο κοντινό πρόσωπο εκτός νοικοκυριού	Κανένας	ΔΓ	ΑΡΝ
A.Υπηρεσίες φροντίδας παιδιών	❑	❑	❑	❑	❑
B.Υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας	❑	❑	❑	❑	❑

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q55 ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q54A=ΚΩΔ. 1-2

Q55: Σε ποιο βαθμό κάθε ένας από τους παρακάτω παράγοντες έκανε δύσκολο ή όχι σε εσάς, ή σε κάποιο κοντινό σας πρόσωπο, να χρησιμοποιήσετε υπηρεσίες φροντίδας παιδιών;
ΕΡΕΥΝ.: ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q55 (κωδικοί απαντήσεων)

	1	2	3	4	5
	Πολύ δύσκολο	Λίγο δύσκολο	Καθόλου δύσκολο	ΔΓ	ΑΡΝ
A.Κόστος	❑	❑	❑	❑	❑
B.Διαθεσιμότητα (π.χ. λίστες αναμονής, έλλειψη υπηρεσιών)	❑	❑	❑	❑	❑
C.Πρόσβαση (π.χ. λόγω απόστασης ή ωρών λειτουργίας)	❑	❑	❑	❑	❑
D.Ποιότητα φροντίδας	❑	❑	❑	❑	❑

ΚΑΝΕ ΕΡ. Q56 ΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡ. Q54B=ΚΩΔ. 1-2

Q56: Σε ποιο βαθμό κάθε ένας από τους παρακάτω παράγοντες έκανε δύσκολο ή όχι σε εσάς, ή σε κάποιο κοντινό σας πρόσωπο, να χρησιμοποιήσετε υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας;ΕΡΕΥΝ.: ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q56 (κωδικοί απαντήσεων)

	1	2	3	4	5
	Πολύ δύσκολο	Λίγο δύσκολο	Καθόλου δύσκολο	ΔΓ	ΑΡΝ
Α.Κόστος	❑	❑	❑	❑	❑
Β.Διαθεσιμότητα (π.χ. λίστες αναμονής, έλλειψη υπηρεσιών)	❑	❑	❑	❑	❑
C.Πρόσβαση (π.χ. λόγω απόστασης ή ωρών λειτουργίας)	❑	❑	❑	❑	❑
D.Ποιότητα φροντίδας	❑	❑	❑	❑	❑

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ 2

Q57: Θα μπορούσατε παρακαλώ να αξιολογήσετε την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού σας; Σε σύγκριση με την πλειοψηφία τον ανθρώπων στην Ελλάδα, θα λέγατε ότι είναι:
ΕΡΕΥΝ.: ΔΕΙΞΕ ΚΑΡΤΑ Q57 – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- ☐ 1 Πολύ χειρότερη
- ☐ 2 Κάπως χειρότερη
- ☐ 3 Ούτε χειρότερη, ούτε καλύτερη
- ☐ 4 Κάπως καλύτερη
- ☐ 5 Πολύ καλύτερη
- ☐ 6 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 7 (Άρνηση)

Q58: Τα έσοδα ενός νοικοκυριού μπορεί να προέρχονται από διάφορες πηγές και περισσότερα από ένα μέλη του νοικοκυριού μπορεί να συνεισφέρουν σ' αυτό. Αναλογιζόμενος/η το συνολικό μηνιαίο εισόδημα του νοικοκυριού σας θα λέγατε ότι οικονομικά τα βγάζετε πέρα ...;
ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q58 - ΔΙΑΒΑΣΤΕ - ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ

- ☐ 1 Πολύ εύκολα
- ☐ 2 Εύκολα
- ☐ 3 Αρκετά εύκολα
- ☐ 4 Με λίγη δυσκολία
- ☐ 5 Με δυσκολία
- ☐ 6 Με μεγάλη δυσκολία
- ☐ 7 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 8 (Άρνηση)

Q59: Υπάρχουν κάποια πράγματα που πολλοί θα ήθελαν να κάνουν, αλλά δεν μπορούν για οικονομικούς λόγους. Για κάθε ένα από τα παρακάτω σημεία αυτής της κάρτας, θα ήθελα να μου πείτε εάν η οικονομική δυνατότητα του νοικοκυριού σας σάς επιτρέπει να τα κάνετε εφόσον το επιθυμείτε.
ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΚΑΙ ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q59

	1	2	3	4
	ΝΑΙ, έχω την οικονομική δυνατότητα αν θέλω	ΟΧΙ, δεν έχω την οικονομική δυνατότητα	ΔΓ	ΑΡΝ
Α.Να διατηρείτε ζεστό το σπίτι σας	❑	❑	❑	❑
Β.Να πηγαίνετε διακοπές μια εβδομάδα το χρόνο (όχι σε συγγενείς)	❑	❑	❑	❑
C.Να αντικαταστήσετε τυχόν φθαρμένη επίπλωση	❑	❑	❑	❑
D.Ένα γεύμα με κρέας, κοτόπουλο ή ψάρι κάθε δεύτερη μέρα αν το θέλατε	❑	❑	❑	❑
Ε.Αγορά καινούργιων ρούχων αντί από δεύτερο χέρι	❑	❑	❑	❑
F.Να καλείτε φίλους ή συγγενείς για ένα ποτό ή γεύμα τουλάχιστον μια φορά το μήνα	❑	❑	❑	❑

Q60: Κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών, καθυστέρησε το νοικοκυριό σας κάποια εξόφληση, δηλ. δεν είχε τη δυνατότητα να καταβάλει κάποια από τις παρακάτω οφειλές εγκαίρως; ΔΙΑΒΑΣΤΕ

	1	2	3	4
	Ναι	Όχι	(Δεν γνωρίζω)	(Άρνηση)
A.Ενοίκιο ή δόσεις δανείου κατοικίας	❑	❑	❑	❑
B.Λογαριασμοί όπως ηλεκτρικό, νερό, φυσικό αέριο	❑	❑	❑	❑
C.Πληρωμές που σχετίζονται με καταναλωτικά δάνεια, συμπεριλαμβανομένων των υπεραναλήψεων πιστωτικών καρτών (για αγορές ηλεκτρικών συσκευών, αυτοκινήτου, επίπλων, κλπ.)	❑	❑	❑	❑
D.Πληρωμές που σχετίζονται με ανεπίσημα δάνεια από φίλους ή συγγενείς που δεν ζουν στο νοικοκυριό σας	❑	❑	❑	❑

Q61: Μήπως έχετε εσείς ή κάποιο άλλο άτομο του νοικοκυριού σας λάβει κάποιο από τα ακόλουθα είδη εισοδήματος, κατά τους τελευταίους 12 μήνες; Παρακαλώ σημειώστε 'ναι' ή 'όχι' για καθεμία πηγή εισοδήματος. ΔΙΑΒΑΣΤΕ.
ΑΝ ΕΧΟΥΝ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΑΠΟ ΕΡ. HH2D=ΚΩΔ 1-2) → ΕΡ. Q61A=ΚΩΔ 1

	1	2	3	4
	Ναι	Όχι	(Δεν γνωρίζω)	(Άρνηση)
A.Μισθός, αποδοχές	❑	❑	❑	❑
B.Εισόδημα από ελεύθερο επάγγελμα ή γεωργία	❑	❑	❑	❑
C.Σύνταξη	❑	❑	❑	❑
D.Επίδομα παιδιού (π.χ. διατροφή)	❑	❑	❑	❑
E.Επίδομα ανεργίας, ανικανότητας ή άλλα κοινωνικά επιδόματα	❑	❑	❑	❑
F.Άλλα εισοδήματα (π.χ. από καταθέσεις, περιουσία ή μετοχές κ.λπ.)	❑	❑	❑	❑

Q62: Εάν προσθέσετε το εισόδημα από όλες τις πηγές όλων των μελών του νοικοκυριού, γνωρίζετε ποιο είναι το ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΑΘΑΡΟ ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ του νοικοκυριού, δηλ. το ποσό που μένει αφού αφαιρεθούν οι φόροι;

☐ 1 Ναι --> **ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΡ. Q63**

☐ 2 Όχι --> **ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΡ. Q64**

☐ 3 (Άρνηση) --> **ΠΗΓΑΙΝΕ ΕΡ. Q64**

ΚΑΝΕ ΕΡ Q63 ΑΝ ΣΤΗΝ Q62 – ΚΩΔΙΚΟ 1
Q63: Μπορείτε να μου πείτε ποιο είναι το ΚΑΘΑΡΟ εισόδημα του νοικοκυριού σας κάθε ΜΗΝΑ; Εάν δεν γνωρίζετε το ακριβές ποσό, αναφέρετε έναν αριθμό κατ' εκτίμηση.Καθαρό μηνιαίο εισόδημα στο εθνικό νόμισμα. ΕΡΕΥΝ: ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ Ή 999998 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ Ή 999999 ΓΙΑ ΑΡΝΗΣΗ

						ΕΥΡΩ

ΑΝ ΣΤΗΝ Q63 ΔΓ/ ΑΡΝΗΣΗ → ΚΑΝΕ ΕΡ. Q64

Q64: Πιθανά να μπορείτε να δώσετε ένα εύρος ποσών αντί για ένα ποσό. Ποιο γράμμα ταιριάζει καλύτερα στο συνολικό καθαρό εισόδημα του νοικοκυριού σας; Χρησιμοποιήστε το τμήμα της κάρτας που γνωρίζετε καλύτερα: εβδομαδιαίο, μηνιαίο και ετήσιο. ΔΕΙΞΤΕ ΚΑΡΤΑ Q64 – Να αναφερθεί ο κωδικός που ταιριάζει με την απάντηση του ερωτώμενου (ΓΡΑΜΜΑ)

	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ	ΜΗΝΙΑΙΟ	ΕΤΗΣΙΟ
☐ D	Λιγότερο από €12	Λιγότερο από €50	Λιγότερο από €600
☐ B	€ 12 μέχρι € 24	€ 50 μέχρι €99	€ 600 μέχρι €1.199
☐ I	€ 25 μέχρι € 34	€100 μέχρι €149	€ 1.200 μέχρι €1.799
☐ O	€ 35 μέχρι € 45	€ 150 μέχρι €199	€ 1.800 μέχρι €2.399
☐ T	€ 46 μέχρι €59	€ 200 μέχρι €249	€ 2.400 μέχρι €2.999
☐ G	€ 60 μέχρι €79	€ 250 μέχρι €349	€ 3.000 μέχρι €4.199
☐ P	€ 80 μέχρι €99	€ 350 μέχρι €449	€ 4.200 μέχρι €5.399
☐ A	€ 100 μέχρι €129	€ 450 μέχρι €599	€ 5.400 μέχρι €7.199
☐ F	€ 130 μέχρι €169	€ 600 μέχρι € 749	€ 7.200 μέχρι € 8.999
☐ E	€ 170 μέχρι €209	€ 750 μέχρι € 899	€ 9.000 μέχρι € 10.799
☐ Q	€ 210 μέχρι €259	€ 900 μέχρι € 1.124	€ 10.800 μέχρι € 13.499
☐ H	€ 260 μέχρι €309	€ 1.125 μέχρι € 1.349	€ 13.500 μέχρι € 16.199
☐ C	€ 310 μέχρι €379	€ 1.350 μέχρι € 1.649	€ 16.200 μέχρι € 19.799
☐ L	€ 380 μέχρι € 449	€ 1.650 μέχρι €1.949	€ 19.800 μέχρι € 23.399
☐ N	€ 450 μέχρι € 524	€ 1.950 μέχρι €2.249	€ 23.400 μέχρι € 26.999
☐ R	€ 525 μέχρι € 624	€ 2.250 μέχρι € 2.699	€ 27.000 μέχρι € 32.399
☐ M	€ 625 μέχρι € 724	€ 2.700 μέχρι € 3.149	€ 32.400 μέχρι € 37.799
☐ S	€ 725 μέχρι € 824	€ 3.150 μέχρι € 3.599	€ 37.800 μέχρι € 43.199
☐ K	€ 825 μέχρι € 924	€ 3.600 μέχρι € 4.049	€ 43.200 μέχρι € 48.599
☐ U	€ 925 μέχρι €1.024	€ 4.050 μέχρι € 4.499	€ 48.600 μέχρι € 53.999
☐ V	€ 1.025 μέχρι €1.249	€ 4.500 μέχρι € 5.499	€ 54.000 μέχρι € 65.999
☐ J	€ 1.250 ή Περισσότερα	€ 5.500 ή Περισσότερα	€ 66.000 ή Περισσότερα
☐ 23	ΔΓ		
☐ 24	ΑΡΝΗΣΗ		

Q65: Όταν συγκρίνετε την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού σας 12 μήνες πριν με την τωρινή θα λέγατε ότι έχει γίνει καλύτερη, χερότερη ή παρέμεινε η ίδια; ΕΡΕΥΝ.: ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- ☐ 1 Καλύτερη
- ☐ 2 Η ίδια
- ☐ 3 Χειρότερη
- ☐ 4 (Δεν ισχύει)
- ☐ 5 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 6 (Άρνηση)

Q66: Σχετικά με την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού σας, ποιες είναι οι προσδοκίες σας για τους επόμενους 12 μήνες, θα είναι καλύτερη, χειρότερη ή ίδια; ΕΡΕΥΝ.: ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- ☐ 1 Καλύτερη
- ☐ 2 Η ίδια
- ☐ 3 Χειρότερη
- ☐ 4 (Δεν ισχύει)
- ☐ 5 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 6 (Άρνηση)

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ 2
Q67: Ποια είναι η υηκοότητά σας; ΕΡΕΥΝ.: ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΜΟΝΟ

- ☐ 1 Είμαι Έλληνας υπήκοος
- ☐ 2 Είμαι πολίτης άλλης χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- ☐ 3 Είμαι πολίτης χώρας που δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- ☐ 4 (Δεν γνωρίζω)
- ☐ 5 (Άρνηση)

Q68: Τέλος, για λόγους εσωτερικού ελέγχου, μπορείτε να μου αναφέρετε τον Τ.Κ. της παρούσας διεύθυνσης; ΕΡΕΥΝ: ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΤΟΝ Τ.Κ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Ή 999998 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ Ή 999999 ΓΙΑ ΑΡΝΗΣΗ

ΩΡΑ ΛΗΞΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ			
146	**147**	**148**	**149**
.....	.....	.....	.....

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΗ:

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ
ΕΡΕΥΝΗΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕ ΤΟ ΑΦΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕΙΣ ΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

P11 Αριθμός ατόμων που ήταν παρόντες κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, συμπεριλαμβανομένου του ατόμου που έπαιρνε τη συνέντευξη

1 Δύο (Το άτομο που έπαιρνε τη συνέντευξη και ο ερωτώμενος)
2 Τρία
3 Τέσσερα
4 Πέντε ή περισσότερα

P12 Σας ενοχλούσε κάποιος ή κάτι κατά τη διάρκεια της συζήτησής σας με τον ερωτώμενο στη διάρκεια της συνέντευξης (μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις)

1 Υπήρχαν παιδιά τριγύρω (έπαιζαν)
2 Έπαιζε το ραδιόφωνο/η τηλεόραση
3 Υπήρχαν κατοικίδια τριγύρω
4 Κατά την ώρα της συζήτησης χτυπούσε το τηλέφωνο
5 Ο ερωτώμενος ήταν απασχολημένος με μια άλλη δραστηριότητα κατά τη διάρκεια των συζητήσεων
6 Άλλο: .....
7 Δεν υπήρξαν ενοχλήσεις

P14 Παρακαλούμε αξιολογήστε τη συνεργασία του ερωτώμενου κατά τη διάρκεια της συνέντευξης

1 Πολύ καλή
2 Καλή
3 Ούτε καλή ούτε κακή
4 Κακή
5 Πολύ κακή

Ημερομηνία (ηη/μμ/εε)

HH02 HH02 (ΕΡΕΥΝ.: ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ ΞΑΝΑ ΤΟΝ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΚΩΔΙΚΟ ο οποίος λειτουργεί ως σύνδεσμος με το φύλλο επαφών) ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ:

- 25 -

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ/ΗΣ:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΤΟ ΚΟΥΔΟΥΝΙ:

ΟΔΟΣ: ..... ΑΡΙΘΜΟΣ: ..... ΟΡΟΦΟΣ: .....

ΠΕΡΙΟΧΗ (ΠΟΛΗ/ ΧΩΡΙΟ): ..... ΝΟΜΟΣ: .....

ΣΤΑΘΕΡΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ: ..... ΚΙΝΗΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ: .....

ΑΡ. ΕΡΩΤ/ΓΙΟΥ	ΑΡ. ΕΡΕΥΝΑΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΕΥΝΑΣ
	5820910	Quality of life – Gfk Belgium

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

	157	158	159	160	161	162
ΗΜ/ΝΙΑ						

	150	151	152	153
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΗ				

Με την υπογραφή μου δηλώνω υπεύθυνα ότι η συνέντευξη αυτή πραγματοποιήθηκε από μένα προσωπικά σύμφωνα με τις οδηγίες της GfK Hellas (για τις οποίες ενημερώθηκα σχετικά) και τηρήθηκε ο κώδικας Δεοντολογίας ESOMAR/ΣΕΔΕΑ και ο ν.2472/97 (σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα).

Αντιλαμβάνομαι ότι: α) οι τυχόν παρεκκλίσεις που μπορεί να προκύψουν από την επανεξέταση του ερωτηματολογίου θα έχουν ως αποτέλεσμα τη διαγραφή αυτής της συνέντευξης. β) η πρόκληση τυχόν ζημιών στην εταιρία από υπαιτιότητά μου παρέχει σ' αυτήν το δικαίωμα περαιτέρω ενεργειών. Αναγνωρίζω επίσης το δικαίωμα της εταιρίας να μην αποδεχθεί την παραλαβή του ερωτηματολογίου εφόσον δεν έχει τηρηθεί ο συμφωνηθείς χρόνος παράδοσής του.

ΟΝΟΜ/ΜΟ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: .....

ΥΠΟΓΡΑΦΗ: .....

		172
ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ	ΝΑΙ	1
	ΟΧΙ	2

EDITOR		173 -174
ΒΑΘΜΟΣ		175

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΚΩΔΙΚΟΣ		ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΕΛΕΓΚΤΗ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ						ΒΑΘΜΟΣ	
163	164		165	166	167	168	169	170		176
		.....								

ΕΛΕΓΧΟΣ	171
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ	1
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ	2
ΣΥΝΟΔΕΙΑ	3
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	4

Πηγή: *http://www.eurofound.europa.eu/surveys/eqls/2011/documents/greece.pdf*

European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2012

III.4 Στόχοι της ευρωπαϊκής πολιτικής

I. Economic and Social Progress, Improvement of Living Conditions and Quality of Life

1. Employment and Unemployment

- Promotion of a high level of employment
  - Promotion of youth employment
  - Raising employment levels of women
  - Creation of new jobs in potential growth areas
  - Promotion of a culture of entrepreneurship
- flexibility in the organisation of work
  - promoting the flexibility of working time distribution
  - encouraging mobility
- improvement of working conditions
  - improvement of health and safety at work
  - reduction of accidents at work and of occupational diseases
- unemployment
  - reduction of unemployment
  - reduction of long-term unemployment
  - re-integration of long-term unemployed into the labour market by enhancing their qualifications

2. Education and Vocational Training

- promotion of the highest possible level of knowledge for people
- enhancing the level of education of young people leaving school
- reduction of number of young people who drop out of the school system early
- vocational training
  - access to a recognised form of training for all youth
  - access to advanced vocational training for all
  - lifelong education and continuing training
  - promotion of skills and qualifications of the workforce, especially continuing training
  - improvement of employment opportunities through vocational training and retraining
  - facilitating access to vocational training

3. Research and Technical Development

- Promoting the use of information and communication technologies – laying the foundations for the information society
  - development of electronic services
  - encouraging acquisition of the necessary knowledge
  - improving access to information and communication technologies in learning, working, and living
  - promotion of new telematic applications, e.g. teleworking, telemedicine, teletraining
- Promotion of biotechnology

4. **Standard of living**

- Raising standard of living
- combating poverty

5. **Health**

- Prevention and health promotion
  - preventing human illness and diseases
  - promotion of a healthy life style
  - information and education
  - prevention of drug dependence
  - obviating sources of danger to human health
- Reduction of Diseases and Accidents, especially
  - cancer
  - cardio-vascular diseases
  - AIDS and other communicable diseases
  - accidents and injuries
  - suicides
  - reduction of chronic and disabling conditions
- increased life expectancy without disability or sickness
- minimising economic and social consequences of ill health

6. **Social Protection**

- promotion of a high level of social protection
- modernising and improving social protection systems

7. **Safety and Crime**

- prevention of crime
- combating crime
- protection of personal data

8. **Transport**

- achieving higher personal safety
- enabling shorter travel times
- decline in traffic congestion

9. **Environment**

- reduction of water pollution
- reduction of atmospheric pollution
- reduction of noise impairments
- waste management
  - minimising waste generation
  - increasing product lifetime through more repair and control services
  - more reuse and recycling
  - promotion of non-polluting waste disposal
- nature protection

II. Strengthening the Economic and Social Cohesion

1. Reduction of Economic and Social Disparities between Regions and Social Groups

- Reduction of backwardness of the less-favoured regions, upward harmonisation
- Equal opportunities of women and men
    - with respect to the labour market:
        - equal pay for equal work
        - tackling vertical and horizontal desegregation of the labour market
        - enhancing skills and professional qualification of women
        - reconciling employment and family life:
            - parental leave arrangements
            - improvement of childcare provisions
            - improvement of care provisions for adult dependants
            - flexibility in working hours
        - facilitating return to work after an absence
    - increasing participation of women in politics and other public domains: increasing quantitative participation and decision making
    - providing information on the rights to equal opportunities
    - promotion of a change of attitudes on the roles of women and men
    - recognising the value of women's unpaid work
- Equal opportunities for disabled people
    - improving access to mainstream schools
    - combating unemployment
    - improvement of working conditions: adapted workplaces, flexible work arrangements
    - improvement of access to transport systems
    - improvement of access to public buildings
    - improved availability of affordable adapted housing accommodation
    - increasing support by welfare systems
- Combating social exclusion
    - promoting socio-economic integration of excluded groups: unemployed, disabled people, immigrants, old people
    - combating discrimination based on sex, age, nationality, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, sexual orientation

2. Strengthening the Connections and Relations between People and Regions

- Establishing better transport connections between regions, especially those on the periphery
- Encouraging solidarity between
    - employed and not employed
    - men and women
    - generations
    - prosperous regions and poor regions
- Improvement of workers' participation
    - encouraging the social dialogue between employers and trade unions
    - information and consultation of workers

- European Cohesion
    - encouraging solidarity between people, reinforcing a common European Identity
    - culture and education
        - fostering the common European cultural heritage
        - respect of the diversity of the cultures
        - encouraging cultural exchanges and dissemination of culture between the Member States
        - reinforcing teaching and dissemination of languages of the Member States
        - encouraging exchanges of pupils and students
        - greater mutual recognition of qualifications and skills
    - employment
        - encouraging exchanges teachers and scientists
        - encouraging mobility of working people through increased information and counselling on Community-wide job offers
        - increasing possibilities of training and work experience in Europe's workplaces
        - co-ordination of social security provisions across Europe

III. Sustainability

- promotion of economic growth based on a higher intensity of employment and a lower intensity of consumption of energy and natural resources - more efficient use of energy and resources
- creation of new "clean" technologies which improve energy efficiency and reduce intensity of consumption of raw materials
- increasing the share of renewable energy sources (biomass, wind energy, solar thermal collectors, photovoltaics, geothermal energy, heat pumps) on total energy consumption
- taking the environmental impact into account, when fixing the market prices of products
- embodying the concept of sustainable mobility: encouraging transport using the roads less by offering a wider choice of transport means
- encouraging basic research in the field of clean technologies

Πηγή: *Schmitt και Noll, 2000, σελ. 33-36.*

ΙΙΙ.5 Τομείς και δείκτες ποιότητας ζωής του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κοινωνικών Δεικτών

Population, Households and Families			
Objective Living Conditions	Social Services for Families	Child Care Services	Coverage of Care Services for Children Aged Less than 3 Years
			Coverage of Care Services for Children at Preschool Age
			Participation of 4-year-olds in Pre-primary Education
			Child: Staff Ratio
		Services for Old Aged People	Supply of Nursing Homes
			Supply of Outpatient Nursing Services
Subjective Well-Being	Subjective Quality of Services	Child Care Services	Satisfaction with Child Care Facilities
		Services for Old Aged People	Satisfaction with Nursing Homes
			Satisfaction with Outpatient Nursing Services
Housing			
Objective Living Conditions	Housing Conditions	Availability of Dwellings	Relative Size of Dwelling Stock
		Size of the Dwelling	Rooms per Person
			Living Space per Person
		Amenities of the Dwelling	Availability of Flushing Toilet, Bath or Shower
			Availability of Balcony, Terrace or Garden
			Availability of Central Heating
		State of Repair of Dwelling	Dwellings in Deficient State of Repair
		Tenure Status	Home Owners
		Type of Accomodation	Households Living in a One-family House
			Households Living in a Large Apartment House
		Affordability of Housing	Burden of Housing Costs
			Average Rent
			Average Rental Burden
			Social Rental Dwellings
			Household Consumption for Energy
			Average Price for Dwelling

Πηγή: *http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/*

(συνέχεια ΙΙΙ.5)

Housing			
Objective Living Conditions	Residential Area	Infrastructural Facilities	Accessibility of Shops
			Accessibility of Public Transport
			Accessibility of the Family Doctor
		Environmental Quality	Noise Pollution
			Air Pollution
			Accessibility of Green Spaces
			Environmental Pollution
		Public Safety	Crime in the Residential Area
Subjective Well-Being	Subjective Evaluation of Housing Conditions		Shortage of Space
			High Burden of Housing Costs
			Satisfaction with Housing Situation
	Subjective Evaluation of the Residential Area		Satisfaction with Neighbourhood
Transportand Mobility			
	Not completed		
Leisure, Media and Culture			
	Not completed		
Social and Political Participation and Integration			
	Not completed		
Education and Vocational Training (not completed)			
Objective Living Conditions	Level of Education and Vocational Training		Attainment of at Least Upper Secondary Education
			Attainment of Tertiary Education
	Educational Performance	Pupil Literacy	Reading Literacy (PISA)
			Mathematical Literacy (PISA)
			Scientific Literacy (PISA)
			Problem Solving (PISA)
		Adult Literacy	Prose Literacy (IALS/ALL)
			Document Literacy (IALS/ALL)
			Quantitative Literacy (IALS/ALL)
	Accessibility of Educational Institutions (under preparation)		
Subjective Well-Being	Subjective Perception and Evaluation of Education	Evaluation of Educational Opportunities in the Country	Evaluation of the State of Education in the Country
			Satisfaction with the Schools in the Local Area

Πηγή: *http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/*

(συνέχεια ΙΙΙ.5)

Labour Market and Working Conditions			
Objective Living Conditions	Employment: Potential and Level	Labour Force Potential	Share of Working-Age Population
		Labour Force Participation	Labour Force Participation Rate
	Labour Market: Opportunities and Risks	Employment Opportunities	Employment Growth
			Employment Rate
			Reemployment Rate
			Subjective Assessment of Labour Market Opportunities
		Unemployment Risks	Temporary Employment
			Rate of Job Loss
			Perceived Job Security
	Working Conditions	Working Time	Weekly Hours of Work
			Rate of Marginally Employed
			Rate of Part-Time Employed
			Rate of Employed Persons Working Long Hours
			Preference for a Reduction of Working Hours
			Sunday Work
			Work at Night
			Annual Holiday Entitlement
		Earnings	Gross Earnings of Non-manual Workers
			Gross Earnings of Manual Workers
			Burden of Social Security Contributions
			Tax Burden
		Work Environment and Job Characteristics	Exposure to Noise
			Hard Physical Work
			Pressure of Time
			Stress at Work
			Autonomy at Work
			Interesting Work
	Mobility	Occupational Mobility and Advancement	Job Changes
			Occupational Advancement
		Geographic Mobility	Short Commuting Times
			Long Commuting Times
	Unemployment and Underemployment	Level of Unemployment	Rate of Unemployment

Πηγή: *http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/*

(συνέχεια ΙΙΙ.5)

Labour Market and Working Conditions			
Objective Living Conditions	Unemployment and Underemployment	Level of Unemployment	Rate of Youth Unemployment
			Desire to be Employed
			Job Seekers
			Discouraged Workers
		Duration of Unemployment	Long-term Unemployment
		Subsistence of Unemployed Persons	Benefit Coverage Rate
		Level of Underemployment	Preference for Longer Working Hours
			Involuntary Part-Time Workers
			Perceived Overqualification
Subjective Well-Being	Subjective Perception and Evaluation of the Personal Employment Situation	General Evaluation of Job	Satisfied with Job
		Evaluation of Particular Job Characteristics	Satisfaction with Earnings
			Satisfied with Type of Work
			Satisfied with Distance to Job
			Satisfied with Working Times
			Subjective High Opportunities for Advancement
			Satisfied with Job Security
			Satisfied with Working Conditions
Income, Standard of Living, and Consumption Patterns			
Objective Living Conditions	Income Level		Gross Domestic Product per Capita
			Household Net Income
			Equivalised Household Net Income per Capita
	Standard of Living	Level of Private Consumption	Household Final Consumption Expenditure per Capita
			Consumption Expenditure on Food and Non-alcoholic Beverages
			Affordability of a Holiday Trip
			Affordability of New Furniture
		Possession of Consumer Durables	Motorisation Rate

Πηγή: *http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/*

(συνέχεια ΙΙΙ.5)

Income, Standard of Living, and Consumption Patterns			
Objective Living Conditions	Standard of Living	Possession of Consumer Durables	Possession of a Dishwasher
			Possession of a PC
			Possession of a Telephone
			Possession of a Mobile Phone
	Security of Financial Situation	Assets and Savings	Outright Ownership
			Property Income
			Capital Income
			Possibility to Save
		Debts and Financial Difficulties	Repayment of Debts
			Inability to Pay Housing Costs
			Inability to Repay Loans
Subjective Well-Being	Subjective Evaluation of Financial Situation and Level of Living		Living Comfortably on Present Household Income
			Living Difficult on Present Household Income
			Ability to Make Ends Meet
			Subjectively Good Income
			Subjectively Good Standard of Living
			Satisfaction with Financial Situation
			Subjective Poverty Risk
Health			
Objective Living Conditions	State of Health	Mortality	Life Expectancy at Birth
			Life Expectancy at Age 65
			Disability-adjusted Life Expectancy at Birth
			Infant Mortality
			Death Rate by Diseases of the Circulatory System
			Death Rate by Malignant Neoplasms
			Death Rate by Infectious and Parasitic Diseases
			Death Rate by Suicide or Self-Inflicted Injury
		Morbidity	Incidence of Malignant Neoplasms
			Incidence of Tuberculosis
			Incidence of Viral Hepatitis
			Incidence of AIDS
			Frequency of Long-standing Illness
			Frequency of Allergies
			Frequency of Asthma

Πηγή: *http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/*

(συνέχεια ΙΙΙ.5)

Health			
Objective Living Conditions	State of Health	Health Impairments and Restrictions of Activities of Daily Living Health Impairments and Restrictions of Activities of Daily Living	Hampered in Daily Activities
			Restrictions in Activities
			Hampered in Walking
			Hampered in Climbing Stairs
			Hampered in Carrying Weights
	Health Care Facilities and Resources	Facilities	Hospital Beds
			Acute Care Hospital Beds
			Computed Tomography Scanners
			Magnetic Resonance Imaging Units
		Human Resources	Number of Physicians
			Number of Dentists
			Number of Nurses
Subjective Well-Being	Subjective Evaluation of State of Health		Good State of Health
	Subjective Evaluation of Health Care Resources		Evaluation of the Medical Services in the Local Area
			Evaluation of the State of Health Services in the Country
Environment			
Objective Living Conditions	Environmental Quality	Emission	Emissions of Carbon Dioxide
			Emissions of Sulphur Oxides
			Emissions of Nitrogen Oxides
		Immission	Air Pollution by Ozone
			Air Pollution by Particulate Matter
		Forest Condition	Tree Damages
		Soil Quality	Pesticide Use in Agriculture
		Food Quality	Foodborne Diseases
Subjective Well-Being	Perception of the Environment		Worries about Growing Waste
			Worries about Air Pollution
			Worries about Noise Pollution
			Worries about Water Pollution
	Satisfaction with the Environment		Dissatisfaction with the State of the Environment
			Dissatisfaction with the Quality of Water

Πηγή: *http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/*

(συνέχεια ΙΙΙ.5)

Environment			
Subjective Well-Being	Satisfaction with the Environment		Dissatisfaction with Noise Pollution
			Dissatisfaction with Air Pollution
			Dissatisfaction with the Accessibility of Green Spaces
Crime and Public Safety			
Objective Living Conditions	Crime Load	Burden of Crime Cases	Total Crime Rate
			Intentional Homicide Rate
			Rape Rate
			Theft Rate
			Burglary Rate
			Assault Rate
			Robbery Rate
			Incarceration Rate
		Crime Risk for Citizens	Victims of Homicide and Intentional Injury
			Victims of Burglary
			Victims of Robbery
	Ressources and Efficiency in Fight against Crime	Public Expenditure for Public Safety	Government Expenditure for Public Safety
		Human Ressource for Public Safety	Police Density
		Efficiency	Clearance Rate for all Recorded Crimes
			Clearance Rate for Murder and Manslaughter
			Clearance Rate for Robbery
			Clearance Rate for Burglary
			Appeal Rate
Subjective Well-Being	Subjective Perception and Evaluation of Public Safety	Crime Related Insecurity	General Fear of Crime
		Expectation of being victimized	Perceived Crime Risk for Burglary or Break-in at home
			Perceived Crime Risk for Assault or Threat of Assault
			Perceived Crime Risk for Theft
		Dissatisfation	Financial Demand for Police and Law Enforcement
			Dissatisfaction with the Police

Πηγή: *http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/*

(συνέχεια ΙΙΙ.5)

Social Security			
	Not completed		
Total Life Situation			
Objective Living Conditions	Index of Living Conditions		EUSI Index of Individual Living Conditions
Subjective Well-Being	Cognitive Components of Subjective Well-being	Actual Well-being	Satisfaction with Life (EVS/WVS)
			Satisfaction with Life (CCEB)
			Satisfaction with Way of Life (EB)
			Satisfaction with Society
		Perceived Situation Compared to the Past	Improvement of Personal Situation Compared to the Past
			Deterioration of Personal Situation Compared to the Past
		Expectations for the Future	Expectation of an Improvement
			Expectation of a Deterioration
	Affective Components of Subjective Well-being	Pleasant Affects	Happiness (EVS; WVS)
			Feelings of Self-determination
		Unpleasant Affects	Worries
			Losing Self-confidence
			Constantly under Strain

Πηγή: *http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/*

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/population/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/housing/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/education/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/labour/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/income/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/health/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/environment/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/safety/

http://www.gesis.org/en/services/data-analysis/social-indicators/eusi/total-life/

ΙΙΙ.6 Ερωτηματολόγιο WHOQOL-100

Field Trial

WHOQOL-100

February 1995

Instructions

This questionnaire asks how you feel about your quality of life, health, and other areas of your life. Please answer all the questions. If you are unsure about which response to give to a question, please choose the one that appears most appropriate. This can often be your first response.

Please keep in mind your standards, hopes, pleasures and concerns. We ask that you think about your life in the **last two weeks**.

For example, thinking about the last two weeks, a question might ask:

How much do you worry about your health?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

You should circle the number that best fits how much you have worried about your health over the last two weeks. So you would circle the number 4 if you worried about your health "Very much", or circle number 1 if you have worried "Not at all" about your health. Please read each question, assess your feelings, and circle the number on the scale for each question that gives the best answer for you.

Thank you for your help

The following questions ask about **how much** you have experienced certain things in the last two weeks, for example, positive feelings such as happiness or contentment. If you have experienced these things an extreme amount circle the number next to "An extreme amount". If you have not experienced these things at all, circle the number next to "Not at all". You should circle one of the numbers in between if you wish to indicate your answer lies somewhere between "Not at all" and "Extremely". Questions refer to the last two weeks.

F1.2 (F1.2.1)* Do you worry about your pain or discomfort?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F1.3 (F1.2.3) How difficult is it for you to handle any pain or discomfort?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
1	2	3	4	5

F1.4 (F1.2.5) To what extent do you feel that (physical) pain prevents you from doing what you need to do?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F2.2(F2.1.3) How easily do you get tired?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
1	2	3	4	5

F2.4 (F2.2.4) How much are you bothered by fatigue?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
1	2	3	4	5

F3.2 (F4.1.3) Do you have any difficulties with sleeping?

None at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F3.4 (F4.2.3) How much do any sleep problems worry you?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

* The numbers in brackets refer to the number of the question in the pilot question pool. National versions must be constructed using that same question taken from national version of the pilot questionnaire.

F4.1 (F6.1.2) How much do you enjoy life?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F4.3 (F6.1.4) How positive do you feel about the future?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
1	2	3	4	5

F4.4 (F6.1.6) How much do you experience positive feelings in your life?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F5.3 (F7.1.6) How well are you able to concentrate?

Not at all	Slightly	Moderately	Very well	Extremely
1	2	3	4	5

F6.1 (F8.1.1) How much do you value yourself?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F6.2 (F8.1.3) How much confidence do you have in yourself?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F7.2 (F9.1.3) Do you feel inhibited by your looks?

Not at all	Slightly	Moderately	Very much	Extremely
1	2	3	4	5

F7.3 (F9.1.4) Is there any part of your appearance which makes you feel uncomfortable?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F8.2 (F10.1.3) How worried do you feel?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
1	2	3	4	5

F8.3 (F10.2.2) How much do any feelings of sadness or depression interfere with your everyday functioning?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F8.4 (F10.2.3) How much do any feelings of depression bother you?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F10.2 (F12.1.3)To what extent do you have difficulty in performing your routine activities?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F10.4 (F12.2.4)How much are you bothered by any limitations in performing everyday living activities?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F11.2 (F13.1.3)How much do you need any medication to function in your daily life?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F11.3 (F13.1.4)How much do you need any medical treatment to function in your daily life?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F11.4(F13.2.2) To what extent does your quality of life depend on the use of medical substances or medical aids?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F13.1(F17.1.3)How alone do you feel in your life?

Not at all	Slightly	Moderately	Very much	Extremely
1	2	3	4	5

F15.2 (F3.1.2) How well are your sexual needs fulfilled?

Not at all	Slightly	Moderately	Very much	Extremely
1	2	3	4	5

F15.4 (F3.2.3) Are you bothered by any difficulties in your sex life?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
1	2	3	4	5

F16.1(F20.1.2)How safe do you feel in your daily life?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
1	2	3	4	5

F16.2(F20.1.3)Do you feel you are living in a safe and secure environment?

Not at all	Slightly	Moderately	Very much	Extremely
1	2	3	4	5

F16.3(F20.2.2)How much do you worry about your safety and security?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

*F17.1(F21.1.1)How comfortable is the place where you live?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
1	2	3	4	5

F17.4(F21.2.4)How much do you like it where you live?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F18.2(F23.1.5)Do you have financial difficulties?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F18.4(F23.2.4)How much do you worry about money?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F19.1(F24.1.1)How easily are you able to get good medical care?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
1	2	3	4	5

F21.3(F26.2.2)How much do you enjoy your free time?

Not at all	A little	Moderately	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

*F22.1(F27.1.2)How healthy is your physical environment?

Not at all	Slightly	Moderately	Very	Extremely
1	2	3	4	5

F22.2(F27.2.4)How concerned are you with the noise in the area you live in?

Not at all	A little	Moderately	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F23.2(F28.1.4)To what extent do you have problems with transport?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F23.4(F28.2.3)How much do difficulties with transport restrict your life?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount

1	2	3	4	5

* Note: These questions were inappropriately given a capacity response scale in the pilot version. They are to be given an intensity scale in the WHOQOL-100.

The following questions ask about **how completely** you experience or were able to do certain things in the last two weeks, for example activities of daily living such as washing, dressing or eating. If you have been able to do these things completely, circle the number next to "Completely". If you have not been able to do these things at all, circle the number next to "Not at all". You should circle one of the numbers in between if you wish to indicate your answer lies somewhere between "Not at all" and "Completely". Questions refer to the last two weeks.

F2.1(F2.1.1) Do you have enough energy for everyday life?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F7.1(F9.1.2) Are you able to accept your bodily appearance?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F10.1(F12.1.1)To what extent are you able to carry out your daily activities?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F11.1(F13.1.1)How dependent are you on medications?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F14.1(F18.1.2)Do you get the kind of support from others that you need?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F14.2(F18.1.5)To what extent can you count on your friends when you need them?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F17.2(F21.1.2)To what degree does the quality of your home meet your needs?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F18.1(F23.1.1)Have you enough money to meet your needs?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F20.1(F25.1.1)How available to you is the information that you need in your day-to-day life?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F20.2(F25.1.2)To what extent do you have opportunities for acquiring the information that you feel you need?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F21.1(F26.1.2)To what extent do you have the opportunity for leisure activities?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F21.2(F26.1.3)How much are you able to relax and enjoy yourself?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F23.1(F28.1.2)To what extent do you have adequate means of transport?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

The following questions ask you to say how **satisfied, happy or good** you have felt about various aspects of your life over the last two weeks . For example, about your family life or the energy that you have. Decide how satisfied or dissatisfied you are with each aspect of your life and circle the number that best fits how you feel about this. Questions refer to the last two weeks.

G2 (G2.1) How satisfied are you with the quality of your life?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

G3 (G2.2) In general, how satisfied are you with your life?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

G4 (G2.3) How satisfied are you with your health?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F2.3 (F2.2.1) How satisfied are you with the energy that you have?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F3.3(F4.2.2) How satisfied are you with your sleep?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F5.2 (F7.2.1) How satisfied are you with your ability to learn new information?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F5.4 (F7.2.3) How satisfied are you with your ability to make decisions?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F6.3(F8.2.1) How satisfied are you with yourself?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F6.4(F8.2.2) How satisfied are you with your abilities?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F7.4(F9.2.3) How satisfied are you with the way your body looks?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F10.3(F12.2.3)How satisfied are you with your ability to perform your daily living activities?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F13.3(F17.2.3)How satisfied are you with your personal relationships?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F15.3(F3.2.1) How satisfied are you with your sex life?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied

1	2	3	4	5

F14.3(F18.2.2)How satisfied are you with the support you get from your family?

Very dissatisfied 1	Dissatisfied 2	Neither satisfied nor dissatisfied 3	Satisfied 4	Very satisfied 5

F14.4(F18.2.5)How satisfied are you with the support you get from your friends?

Very dissatisfied 1	Dissatisfied 2	Neither satisfied nor dissatisfied 3	Satisfied 4	Very satisfied 5

F13.4(F19.2.1)How satisfied are you with your ability to provide for or support others?

Very dissatisfied 1	Dissatisfied 2	Neither satisfied nor dissatisfied 3	Satisfied 4	Very satisfied 5

F16.4(F20.2.3)How satisfied are you with your physical safety and security?

Very dissatisfied 1	Dissatisfied 2	Neither satisfied nor dissatisfied 3	Satisfied 4	Very satisfied 5

F17.3(F21.2.2)How satisfied are you with the conditions of your living place?

Very dissatisfied 1	Dissatisfied 2	Neither satisfied nor dissatisfied 3	Satisfied 4	Very satisfied 5

F18.3(F23.2.3)How satisfied are you with your financial situation?

Very dissatisfied 1	Dissatisfied 2	Neither satisfied nor dissatisfied 3	Satisfied 4	Very satisfied 5

F19.3(F24.2.1)How satisfied are you with your access to health services?

Very dissatisfied 1	Dissatisfied 2	Neither satisfied nor dissatisfied 3	Satisfied 4	Very satisfied 5

F19.4(F24.2.5)How satisfied are you with the social care services?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor	Satisfied	Very satisfied

1	2	dissatisfied 3	4	5

F20.3(F25.2.1)How satisfied are you with your opportunities for acquiring new skills?

Very dissatisfied 1	Dissatisfied 2	Neither satisfied nor dissatisfied 3	Satisfied 4	Very satisfied 5

F20.4(F25.2.2)How satisfied are you with your opportunities to learn new information?

Very dissatisfied 1	Dissatisfied 2	Neither satisfied nor dissatisfied 3	Satisfied 4	Very satisfied 5

F21.4(F26.2.3)How satisfied are you with the way you spend your spare time?

Very dissatisfied 1	Dissatisfied 2	Neither satisfied nor dissatisfied 3	Satisfied 4	Very satisfied 5

F22.3(F27.2.1)How satisfied are you with your physical environment (e.g. pollution, climate, noise, attractiveness)?

Very dissatisfied 1	Dissatisfied 2	Neither satisfied nor dissatisfied 3	Satisfied 4	Very satisfied 5

F22.4(F27.2.3)How satisfied are you with the climate of the place where you live?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F23.3(F28.2.2)How satisfied are you with your transport?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F13.2(F17.2.1)Do you feel happy about your relationship with your family members?

Very unhappy	Unhappy	Neither happy nor unhappy	Happy	Very happy
1	2	3	4	5

G1(G1.1) How would you rate your quality of life?

Very poor	Poor	Neither poor nor good	Good	Very good
1	2	3	4	5

F15.1(F3.1.1) How would you rate your sex life?

Very poor	Poor	Neither poor nor good	Good	Very good
1	2	3	4	5

F3.1(F4.1.1) How well do you sleep?

Very poor	Poor	Neither poor nor good	Good	Very good
1	2	3	4	5

F5.1(F7.1.3) How would you rate your memory?

Very poor	Poor	Neither poor nor good	Good	Very good
1	2	3	4	5

F19.2(F24.1.5)How would you rate the quality of social services available to you?

Very poor	Poor	Neither poor nor good	Good	Very good
1	2	3	4	5

The following questions refer to **how often** you have felt or experienced certain things, for example the support of your family or friends or negative experiences such as feeling unsafe. If you have not experienced these things at all in the last two weeks, circle the number next to the response "never". If you have experienced these things, decide how often and circle the appropriate number. So for example if you have experienced pain all the time in the last two weeks circle the number next to "Always". Questions refer to the last two weeks.

F1.1 (F1.1.1) How often do you suffer (physical) pain?

Never	Seldom	Quite often	Very often	Always
1	2	3	4	5

F4.2 (F6.1.3) Do you generally feel content?

Never	Seldom	Quite often	Very often	Always
1	2	3	4	5

F8.1 (F10.1.2) How often do you have negative feelings, such as blue mood, despair, anxiety, depression?

Never	Seldom	Quite often	Very often	Always
1	2	3	4	5

The following questions refer to any "**work**" that you do. Work here means any major activity that you do. This includes voluntary work, studying full-time, taking care of the home, taking care of children, paid work or unpaid work. So work, as it is used here, means the activities you feel take up a major part of your time and energy. Questions refer to the last two weeks.

F12.1 (F16.1.1)Are you able to work?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F12.2 (F16.1.2)Do you feel able to carry out your duties?

Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
1	2	3	4	5

F12.4(F16.2.1)How satisfied are you with your capacity for work?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

F12.3(F16.1.3)How would you rate your ability to work?

Very poor	Poor	Neither poor nor good	Good	Very good
1	2	3	4	5

The next few questions ask about **how well you were able to move around**, in the last two weeks. This refers to your physical ability to move your body in such a way as to allow you to move about and do the things you would like to do, as well as the things that you need to do.

F9.1(F11.1.1) How well are you able to get around?

Very poor	Poor	Neither poor nor good	Good	Very good
1	2	3	4	5

F9.3(F11.2.2) How much do any difficulties in mobility bother you?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F9.4(F11.2.3) To what extent do any difficulties in movement affect your way of life?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F9.2(F11.2.1) How satisfied are you with your ability to move around?

Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
1	2	3	4	5

The following few questions are concerned with **your personal beliefs**, and how these affect your quality of life. These questions refer to religion, spirituality and any other beliefs you may hold. Once again these questions refer to the last two weeks.

F24.1(F29.1.1)Do your personal beliefs give meaning to your life?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F24.2(F29.1.3)To what extent do you feel your life to be meaningful?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F24.3(F29.2.2)To what extent do your personal beliefs give you the strength to face difficulties?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

F24.4(F29.2.3)To what extent do your personal beliefs help you to understand difficulties in life?

Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
1	2	3	4	5

ABOUT YOU

What is your gender?

Male
Female

What is your date of birth?

_____/_____/_____
DAY / MONTH / YEAR

What is highest education you received?

Primary school
Secondary school
University
Post-graduate

What is your marital status?

Single
Married
Living as married
Separated
Divorced
Widowed

How is your health? (G1.2)**

Very poor	Poor	Neither poor nor good	Good	Very good
1	2	3	4	5

What health problems do you have at the moment? (TICK NEXT TO THOSE THAT APPLY TO YOU)

Heart trouble

High blood pressure

Arthritis or Rheumatism

Cancer

Emphysema or chronic bronchitis

Diabetes

A cataract

Stroke

Broken or fractured bone

Chronic nervous or emotional problems

Chronic foot trouble (bunions, ingrowing toenails)

Rectal growth or rectal bleeding

** This question was originally in the body of rated questions in the pilot questionnaire.

Parkinson's disease

Other (please describe)

Are you currently ill?

If yes, what is your diagnosis? _____

Do you have any comments about the questionnaire?

THANK YOU FOR YOUR HELP

n:\orley\whoqol\manuals\whoqol.fld

Πηγή: *WHO, 1995.*

III.7 Ερωτηματολόγιο WHOQOL-BREF

WHOQOL-BREF

PROGRAMME ON MENTAL HEALTH
WORLD HEALTH ORGANIZATION
GENEVA

For office use only

	Equations for computing domain scores	Raw score	Transformed scores*	
Domain 1	(6-Q3) + (6-Q4) + Q10 + Q15 + Q16 + Q17 + Q18 ☐ + ☐ + ☐ + ☐ + ☐ + ☐ + ☐	=	4-20	0-100
Domain 2	Q5 + Q6 + Q7 + Q11 + Q19 + (6-Q26) ☐ + ☐ + ☐ + ☐ + ☐ + ☐	=		
Domain 3	Q20 + Q21 + Q22 ☐ + ☐ + ☐	=		
Domain 4	Q8 + Q9 + Q12 + Q13 + Q14 + Q23 + Q24 + Q25 ☐ + ☐ + ☐ + ☐ + ☐ + ☐ + ☐ + ☐	=		

* Please see Table 4 on page 10 of the manual, for converting raw scores to transformed scores.

This document is not issued to the general public, and all rights are reserved by the World Health Organization (WHO). The document may not be reviewed, abstracted, quoted, reproduced or translated, in part or in whole, without the prior written permission of WHO. No part of this document may be stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means - electronic, mechanical or other - without the prior written permission of WHO.

I.D. number ☐☐☐☐

ABOUT YOU

Before you begin we would like to ask you to answer a few general questions about yourself: by circling the correct answer or by filling in the space provided.

What is your **gender**? Male Female

What is you **date of birth**? _____ / _____ / _____
Day / Month / Year

What is the highest **education** you received?
None at all
Primary school
Secondary school
Tertiary

What is your **marital status**?
Single Separated
Married Divorced
Living as married Widowed

Are you currently **ill**? Yes No

If something is wrong with your health what do you think it is?_____illness/ problem

Instructions

This assessment asks how you feel about your quality of life, health, or other areas of your life. **Please answer all the questions.** If you are unsure about which response to give to a question, **please choose the one** that appears most appropriate. This can often be your first response.

Please keep in mind your standards, hopes, pleasures and concerns. We ask that you think about your life **in the last two weeks.** For example, thinking about the last two weeks, a question might ask:

	Do you get the kind of support from others that you need?	Not at all 1	Not much 2	Moderately 3	A great deal 4	Completely 5

You should circle the number that best fits how much support you got from others over the last two weeks. So you would circle the number 4 if you got a great deal of support from others as follows.

	Do you get the kind of support from others that you need?	Not at all 1	Not much 2	Moderately 3	A great deal 4	Completely 5

You would circle number 1 if you did not get any of the support that you needed from others in the last two weeks.

Please read each question, assess your feelings, and circle the number on the scale for each question that gives the best answer for you.

		Very poor	Poor	Neither poor nor good	Good	Very good
1(G1)	How would you rate your quality of life?	1	2	3	4	5

		Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
2 (G4)	How satisfied are you with your health?	1	2	3	4	5

The following questions ask about **how much** you have experienced certain things in the last two weeks.

		Not at all	A little	A moderate amount	Very much	An extreme amount
3 (F1.4)	To what extent do you feel that physical pain prevents you from doing what you need to do?	1	2	3	4	5
4(F11.3)	How much do you need any medical treatment to function in your daily life?	1	2	3	4	5
5(F4.1)	How much do you enjoy life?	1	2	3	4	5
6(F24.2)	To what extent do you feel your life to be meaningful?	1	2	3	4	5

		Not at all	A little	A moderate amount	Very much	Extremely
7(F5.3)	How well are you able to concentrate?	1	2	3	4	5
8 (F16.1)	How safe do you feel in your daily life?	1	2	3	4	5
9 (F22.1)	How healthy is your physical environment?	1	2	3	4	5

The following questions ask about **how completely** you experience or were able to do certain things in the last two weeks.

		Not at all	A little	Moderately	Mostly	Completely
10 (F2.1)	Do you have enough energy for everyday life?	1	2	3	4	5
11 (F7.1)	Are you able to accept your bodily appearance?	1	2	3	4	5
12 (F18.1)	Have you enough money to meet your needs?	1	2	3	4	5
13 (F20.1)	How available to you is the information that you need in your day-to-day life?	1	2	3	4	5
14 (F21.1)	To what extent do you have the opportunity for leisure activities?	1	2	3	4	5

		Very poor	Poor	Neither poor nor good	Good	Very good
15 (F9.1)	How well are you able to get around?	1	2	3	4	5

The following questions ask you to say how **good or satisfied** you have felt about various aspects of your life over the last two weeks.

		Very dissatisfied	Dissatisfied	Neither satisfied nor dissatisfied	Satisfied	Very satisfied
16 (F3.3)	How satisfied are you with your sleep?	1	2	3	4	5
17 (F10.3)	How satisfied are you with your ability to perform your daily living activities?	1	2	3	4	5
18(F12.4)	How satisfied are you with your capacity for work?	1	2	3	4	5
19 (F6.3)	How satisfied are you with yourself?	1	2	3	4	5
20(F13.3)	How satisfied are you with your personal relationships?	1	2	3	4	5
21(F15.3)	How satisfied are you with your sex life?	1	2	3	4	5
22(F14.4)	How satisfied are you with the support you get from your friends?	1	2	3	4	5
23(F17.3)	How satisfied are you with the conditions of your living place?	1	2	3	4	5
24(F19.3)	How satisfied are you with your access to health services?	1	2	3	4	5
25(F23.3)	How satisfied are you with your transport?	1	2	3	4	5

The following question refers to **how often** you have felt or experienced certain things in the last two weeks.

		Never	Seldom	Quite often	Very often	Always
26 (F8.1)	How often do you have negative feelings such as blue mood, despair, anxiety, depression?	1	2	3	4	5

Did someone help you to fill out this form?.....

How long did it take to fill this form out?.....

Do you have any comments about the assessment?

.....

.....

THANK YOU FOR YOUR HELP

Πηγή: *WHO, 1996, σελ. 15-18.*

ΙΙΙ.8 Τομείς και δείκτες ποιότητας ζωής του European Urban Audit

1. Demography			
Population			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Number of resident population - total/male/female	A,L,S	Total resident population	A,L,S
Number resident population - total male and female and in age groups 0-4*, 5-14, 15-19, 20-24, 25-54, 55-64, 65-74, 75 and over	A,L	Total population of working age	A,L
		Proportion of total population aged 0-4	A,L,S
		Proportion of total population in age groups 5-14, 15-20-24, 25-54, 55-64, 65-74 and 75 and over19,	A,L
		Proportion of females to males in total population	A,L,S
		Proportion of females to males – aged 75 and over	A,L
		Total population change over 1 year	A,L,S
		Total annual population change over 5 years	A,L,S
		Demographic dependency: (<20 + >65) / 20-64 years	A,L
		Demographic young age dependency: <20 / 20-64 years	A,L
		Demographic old age dependency: > 65 / 20-64 years	A,L
Nationality			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Number of residents who are nationals	A,L	Nationals as a proportion of the total population	A,L
Number of residents who are nationals of another EU Member State	A,L	EU nationals as a proportion of the total population	A,L
Number of residents who are not EU nationals	A,L	Non-EU nationals as a proportion of the total population	A,L
Number of nationals born abroad	A,L	Nationals born abroad as a proportion of total population	A,L
Household Structure			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Total number of households	A,L,S	Total number of households	A,L,S
Lone-person households (total number)	A,L,S	Average size of households	A,L,S

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

1. Demography			
Household Structure			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Lone-parent households – total/male*/female* number	A,L,S	Proportion of households that are lone-person households	A,L,S
Lone-pensioner (above retirement age) households - total/male*/female*	A,L,S	Proportion of households that are lone-parent households	A,L,S
Households with children aged 0 to under 18	A,L	Lone-parent households: male/female	A,L
Nationals that have moved into the city during the last two years	A	Proportion of households that are lone-pensioner households	A,L,S
EU nationals that have moved into the city during the last two years	A	Lone-pensioner households: male/female	A,L
Non-EU nationals that have moved into the city during the last two years	A	Proportion of households with children aged 0-17	A,L
		Nationals that have moved to the city over the last 2 yrs as a proportion of the population	A
		EU nationals that have moved to the city over last 2 yrs as a proportion of the population	A
		Non-EU nationals that have moved to the city over the last 2 yrs as a proportion of the population	A
2. Social Aspects			
Housing			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Number of dwellings	A,L,S	Number of dwellings	A,L,S
Number of houses – apartments	A,L	Number of homeless people / total resident population	A
Number of households living in houses – apartments	A,L	Average price per m^2 for an apartment	A,L
Households owning their own dwelling	A,L	Average price per m^2 for a house	A,L
Households in social housing	A,L,S	Average price per m^2 for apartment / median household income	A,L
Households in private rented housing	A,L	Average annual rent for an apartment per m^2	A,L
Number of homeless persons	A	Average annual rent for a house per m^2	A,L
Average price for an apartment per m^2 in Euro	A,L	Ratio of average price to average rent for an apartment	A,L
Average price for a house per m^2 in Euro	A,L	Ratio of average price to average rent for a house	A,L

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

2. Social Aspects			
Housing			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Annual rent for social housing per m^2 in Euro	A,L	Average annual social housing rents per m^2	A,L
Average annual rent for an apartment per m^2 in Euro	A,L	Average social housing rents to median household income	A,L
Average annual rent for a house per m^2 in Euro	A,L	Proportion of dwellings lacking basic amenities	A,L,S
Dwellings lacking basic amenities	A,L,S	Proportion of households living in owned dwellings	A,L
Average occupancy per occupied dwelling	A,L	Proportion of households living in social housing	A,L,S
Empty conventional dwellings	A,L	Proportion of households living in private rented housing	A,L
Non-conventional dwellings	A,L	Proportion of households living in houses	A,L
Average area of living accommodation (m^2 per person)	A,L	Proportion of households living in apartments	A,L
		Proportion of non-conventional dwellings	A,L
		Average occupancy per occupied dwelling	A,L
		Average living area in m^2 per person	A,L
		Empty conventional dwellings per total dwellings	A,L
Health			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Life expectancy at birth – total/male/female (in years)	A,L	Life expectancy at birth for males and females	A,L
Infant mortality per year – total/male/female	A,L	Mortality rate for <65 from heart diseases and respiratory illness	A,L
Number of live births per year - total/male/female	A,L	Mortality rate males <65 from heart diseases and respiratory illness	A,L
Number of deaths per year under 65 due to heart diseases and respiratory illness – total/male/female	A,L	Mortality rate females <65 from heart diseases and respiratory illness	A,L
Total deaths under 65 per year – total/male/female	A,L,S	Number of hospital beds per 1 000 residents	A,L
Total deaths per year – total/male/female	A,L,S	Number of doctors per 1 000 residents	A,L
Number of hospital beds	A,L	Number of dentists per 1 000 residents	A,L
Number of hospital patients	A,L		
Number of doctors (FTE)	A,L		
Number of dentists (FTE)	A,L		

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

2. Social Aspects			
Crime			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Total number of recorded crimes within city [country for national data]	A,L,S	Number of recorded crimes per 1 000 population	A,L,S
Number of murders and violent deaths	A,L	Number of murders and violent deaths per 1 000 population	A,L
Number of car thefts	A,L	Number of car thefts per 1 000 population	A,L
3. Economic Aspects			
Labour Market			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Economically active population - total/male/female	A,L,S	Annual average change in employment over 5 years	A,L,S
Economically active population 15-24 - total/male/female	A,L,S	Number of unemployed	A,L,S
Economically active population 55-64 - total/male/female	A,L	Unemployment rate	A,L,S
Residents unemployed - total/male/female	A,L,S	Unemployment rate – male	A,L
Residents unemployed 15-24 - total/male/female	A,L,S	Unemployment rate – female	A,L
Residents unemployed 55-64 - total/male/female	A,L	Proportion of residents unemployed in age groups 15-24, 55-54 – total/male/female	A,L,S
Unemployed continuously for more than six months, 15-24 - total/male/female	A,L	Proportion of long term unemployed (>6 months) aged 15-24 - total/male/female	A,L
Unemployed continuously for more than one year, 55-64 - total/male/female	A,L	Proportion of long term unemployed (>1 year) aged 55-64 - total*/male*/female*	A,L
Residents in self employment - total/male/female	A	Proportion of unemployed who are under 25	A,L,S
Residents in paid employment - total/male/female	A	Ratio of employment to population of working age	A
Full-time employment - total/male/female	A	Ratio of employment to population of working age - male	A
Part-time employment - total/male/female	A	Ratio of employment to population of working age - female	A
Full-time employment 15-24 - total/male/female	A	Self-employment rate (residents) – total/male/female	A
Full-time employment 55-64 - total/male/female	A	Activity rate	A,L
Part-time employment 15-24 - total/male/female	A	Activity rate – male	A,L
Part-time employment 55-64 - total/male/female	A	Activity rate – female	A,L
		Activity rate 15-24	A,L

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

3. Economic Aspects			
Labour Market			
Indicators			**Spatial Unit**
Activity rate 15-24 – male			A,L
Activity rate 15-24 – female			A,L
Activity rate 55-64 – male			A,L
Activity rate 55-64 – female			A,L
Proportion in part-time employment			A
Proportion in part-time employment – male			A
Proportion in part-time employment – female			A
Proportion in part-time employment, 15-24			A
Proportion in part-time employment, 15-24 – male			A
Proportion in part-time employment, 15-24 – female			A
Proportion in part-time employment, 55-64			A
Proportion in part-time employment, 55-64 – male			A
Proportion in part-time employment, 55-64 – female			A
Economic Activity			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Gross Domestic Product of city/region/country (Euro)	A,L	GDP per head of resident population	A,L
Total resident population of area [country] relating to reported GDP	A,L	GDP per employed person	A,L
Total employment of area [country] relating to reported GDP	A,L	N^{o} of companies with HQs in city quoted on stock market	A
All companies	A	Proportion of employment in agriculture and fisheries	A
Companies quoted on the national stock exchange with headquarters within the town / city [country]	A	Proportion of employment in mining, manufacturing, energy and construction	A
New business that have registered in the reference year	A	Proportion of employment in industries G-P (NACE Rev.1)	A
Companies that have gone bankrupt in the reference year	A	Proportion of employment in industries C-E (NACE Rev.1)	A
Total net office floor space 1st January (in 1 000 m^{2})	A	Proportion of employment in construction	A
Vacant net office floor space 1st January (in 1 000 m^{2})	A	Proportion of employment in trade, hotels and restaurants	A
Total employment (jobs) (work-place based)	A	Proportion of employment in transport and communication	A
Employment (jobs) in agriculture, fishery (NACE Rev.1: A-B) & ESA95 A3	A	Proportion of employment in financial and business services	A

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

3. Economic Aspects			
Economic Activity			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
		Activity rate 55-64	A,L
Employment (jobs) in mining, manufacturing, energy (NACE Rev.1: C-E)	A	Proportion of employment public admin., health and education	A
Employment (jobs) in construction (NACE Rev.1: F)	A	Proportion of employment (jobs) – employees only	A
Employment (jobs) in trade, hotels, restaurants (NACE Rev.1: G-H)	A	Proportion of employment (jobs) – self-employed only	A
Employment (jobs) in transport, communication (NACE Rev.1: I)	A	Average employment per company	A
Employment (jobs) financial intermediation, business activities (NACE Rev.1: J-K)	A	Proportion of companies gone bankrupt	A
Employment (jobs) in public admin., health, education, other (NACE Rev.1: L-P)	A	New businesses registered as a proportion of existing companies	A
Employment (jobs) in NACE Rev.1 C-F (ESA95 A3)	A	Net office space that is vacant	A
Employment (jobs) in NACE Rev.1 G-P (ESA95 A3)	A	Proportion of net office space that is vacant	A
Employment (jobs) - employees	A		
Employment (jobs) – self-employed	A		
Income Disparities and Poverty			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Median disposable annual household income (Euro)	A,L	Median disposable annual household income	A,L
Household income: Quintile 4 (income with 20 % households above, 80 % below)	A	Ratio of first to fourth quintile earnings	A
Household income: Quintile 3 (income with 40 % households above, 60 % below)	A	% households with less than half national average income	A,L
Household income: Quintile 2 (income with 60 % households above, 40 % below)	A	Proportion of households reliant upon social security	A,L
Household income: Quintile 1 (income with 80 % households above, 20 % below)	A	Proportion of individuals reliant on social security	A,L
Total number of households with less than half of the national average income	A,L		
Total number of households reliant on social security benefits (>50 %)	A,L		
Individuals reliant on social security benefits (>50 %)	A,L		

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

4. Civic Involvement			
Civic Involvement			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
European elections: total electorate (eligible)	A	Proportion of registered electorate voting in EU elections	A
European elections: total electorate (registered)	A	Proportion of registered electorate voting in national elections	A
European elections: total votes counted	A	Proportion of registered electorate voting in city elections	A
National elections: total electorate (eligible)	A	Proportion of eligible electorate registered for EU elections	A
National elections: total electorate (registered)	A	Proportion of eligible electorate registered for national elections	A
National elections: total votes counted	A	Proportion of eligible electorate registered for city elections	A
City elections: total electorate (eligible)	A	Proportion of young people (<25 yr) voting in city elections	A
City elections: total electorate (registered)	A	Number of elected city representatives	A
City elections: total votes counted	A	No of elected city representatives per 1 000 residents	A
City elections: electorate aged less than 25	A	Percentage of elected city representatives who are women	A
City elections: total votes counted by voters aged less than 25	A		
Number of elected city representatives – total/male/female	A		
Local Administration			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Total municipal authority income (Euro)	A	Annual expenditure of the municipality authority per resident	A
Municipal authority income derived from local taxation (Euro)	A	Annual expenditure of the municipality authority per city GDP	A
Municipal authority income transferred from national or regional government (Euro)	A	Proportion of municipality authority income from local taxation	A
Municipal authority income derived from charges for services (Euro)	A	Proportion of municipal authority income from national and regional transfers	A
Municipal authority income derived from other sources (Euro)	A	Proportion of municipality authority income from charges for services	A
Total municipal authority expenditure (Euro)	A	Proportion of municicipality authority income from other sources	A
Total number of persons directly employed by the local administration	A	Residents employed by local admin. / labour force	A

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

4. Civic Involvement			
Local Administration			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Number of persons directly employed by the local administration in central administration	A	Employees in local administration (central) / labour force	A
Number of persons directly employed by the local administration in education	A	Employees in local administration (education) / labour force	A
Number of persons directly employed by the local administration in health and social services	A	Employees in local administration (health) / labour force	A
Number of persons directly employed by the local administration in public transport	A	Employees in local administration (transport) / labour force	A
Number of persons directly employed by the local administration in othe	A	Employees in local administration (other) / labour force	A
5. Training and Education			
Education and Training provision			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Number of children 0-4 in day care – total/in private/in public	A,L	Children 0-4 in day care (public and private) per 1 000 children	A,L
Number of children 0-4 in other day care e.g. church	A,L	Proportion of children 0-4 in public day care	A,L
Total students registered for final year of compulsory education	A,L	Proportion of children 0-4 in private day care	A,L
Students leaving compulsory education without having a diploma	A,L	Proportion of children 0-4 in other day care (e.g. church)	A,L
Students continuing education after completing compulsory education – to-	A,L,S	Proportion of students not completing compulsory educucation	A,L
Students in upper and further education (ISCED level 3-4) – total/male/female	A	Proportion of students continuing education after compulsory education	A,L
Students in higher education (ISCED level 5-6) – total/male/female	A	Students in higher education per 1 000 resident population	A
Education Qualifications			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Total number of residents qualified at ISCED level 1	A,L,S	Children 0-4 in day care (public and private) per 1 000 children	A
Number of male residents qualified at ISCED level 1	A	Proportion of population qualified at level 1 ISCED – total/male/female	A,L,S
Number of female residents qualified at ISCED level 1	A	Proportion of population qualified at level 2 ISCED – total/male/female	A,L,S

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

5. Training and Education			
Education Qualifications			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Total number of residents qualified at ISCED level 2	A,L,S	Proportion of population qualified at level 3-4 ISCED – total/male/female	A,L,S
Number of male residents qualified at ISCED level 2	A	Proportion of population qualified at level 5-6 ISCED – total/male/female	A,L,S
Number of female residents qualified at ISCED level 2	A		
Total number of residents qualified at ISCED levels 3 and 4	A,L,S		
Number of male residents qualified at ISCED levels 3 and 4	A		
Number of female residents qualified at ISCED levels 3 and 4	A		
Total number of residents qualified at ISCED levels 5 and 6	A,L,S		
Number of male residents qualified at ISCED levels 5 and 6	A		
Number of female residents qualified at ISCED levels 5 and 6	A		
6. Environment			
Climate / Geography			
Variables (= Indicators)			**Spatial Unit**
Average temperature of warmest month (degrees Celsius)			A
Average temperature of coldest month (degrees Celsius)			A
Rainfall (litre/m^2)			A
Number of days of rain per annum			A
Total number of hours of sunshine per day			A
Air Quality and Noise			
Variables (= Indicators)	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Winter smog: Number of days sulphur dioxide SO2 concentrations exceed 125 µg/m^3	A	Proportion of residents exposed to day noise >55 dB(A)	A
Summer smog: Number of days ozone O3 concentrations exceed 120 µg/m^3	A	Proportion of residents exposed to night noise >45 dB(A)	A
Number of days nitrogen dioxide NO2 concentrations exceed 200 µg/m^3	A	CO2 emissions per capita	A
Number of days particulate matter PM10 concentrations exceed 50 µg/m^3	A		

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

6. Environment			
Air Quality and Noise			
Variables (= Indicators)			**Spatial Unit**
Concentration of lead Pb in ambient air in μg/m^3			A
Number of residents exposed to outdoor day noise levels above 55 dB(A)			A
Number of residents exposed to sleep disturbing outdoor night noise levels above 45 dB(A)			A
Total carbon dioxide CO2 emissions (tons)			A
Total carbon monoxide CO emissions (tons)			A
Total methane CH4 emissions (tons)			A
Total non-methane volatile organic compounds NVOC emissions (tons)			A
Total sulphur dioxide SO2 emissions (tons)			A
Total nitrogen dioxide NO2 emissions (tons)			A
Water			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Total number of annual tests (on all parameters) on drinking water quality	A	Consumption of water (m^3 per annum) per capita	A
Number of annual determinations which exceed the prescribed concentration values	A	% of dwellings connected to potable water system	A
Total consumption of water in m^3	A	% of dwellings connected to sewerage treatment system	A
Number of dwellings connected to potable drinking water system	A	Number of water rationing cases, days per year	A
Number of dwellings connected to sewerage treatment system	A	Number of scheduled water stoppages, days per year	A
Number of water rationing cases, days per year	A		
Number of scheduled water cuts, days per year	A		
Waste Management			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Annual amount of solid waste (domestic and commercial) in tonnes	A	Collected solid waste per capita per year	A

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

6. Environment			
Waste Management			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Annual amount of solid waste (domestic and commercial) processed by landfill sites, in tons	A	Proportion of solid waste processed by landfill	A
Annual amount of solid waste (domestic and commercial) processed by incinerators, in tons	A	Proportion of solid waste processed by incinerators	A
Annual amount of solid waste (domestic and commercial) that is recycled, in tons	A	Proportion of solid waste processed by recycling	A
Annual amount of solid waste (domestic and commercial) given to other disposal units, in tons	A	Proportion of solid waste processed by other methods	A
Annual amount of toxic waste in tons	A	Annual amount of toxic waste per capita	A
Land Use			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Total land area (km^2) according to cadastral register	A,L,S	Total land area (km^2) – from the cadastral register	A,L,S
Water and wetland (km^2)	A,L	Green space to which the public has access per capita	A,L,S
Green space area (km^2)	A,L,S	Proportion of population within a 15 min. walk of green space	A,L
Land used for agricultural purposes (km^2)	A,L	Proportion of the area in green space	A,L,S
Land area in mineral extraction (km^2)	A,L	Proportion of the area used for agricultural purposes	A,L
Land area in industrial and manufactory use (km^2)	A,L	Proportion of the area in mineral extraction	A,L
Land area in road network use (km^2)	A,L	Proportion of the area in industrial and manuf. use	A,L
Land area in rail network use (km^2)	A,L	Proportion of the area in road network use	A,L
Land area in ports use (km^2)	A,L	Proportion of the area in rail network use	A,L
Land area in airports use (km^2)	A,L	Proportion of the area in ports use	A,L
Land area in water treatment use (km^2)	A,L	Proportion of the area in airports use	A,L
Land area in waste disposal use (km^2)	A,L	Proportion of the area in water treatment use	A,L
Land area in commerce, finance and business use (km^2)	A,L	Proportion of the area in waste disposal use	A,L
Land area in recreational, sports and leisure use (km^2)	A,L	Proportion of the area in commerce and business use	A,L
Land area in housing/residential use (km^2)	A,L	Proportion of the area in sports and leisure use	A,L

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

6. Environment			
Land Use			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Unused areas, including contaminated or derelict land areas (km^2)	A,L	Proportion of the area in housing/residential use	A,L
Urban area subject to special /physical planning conservation measures (km^2)	A,L	Proportion of the area unused, including contaminated land	A,L
Green space to which the public has access (hectares)	A,L,S	Proportion of urban area under special conservation measures	A,L
Population within 15 minutes walking distance of urban green areas (number)	A,L	Population density: total resident population per km^2	A,L,S
		Net residential density – pop. per land area in housing	A,L
Energy Use			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Total petrol and gasoline use for private heating (Mio Tonnes of Oil Equivalents, Mtoe)	A	Electricity consumption per capita (1 000 kWh)	A
Total petrol use for private and commercial transport (Mtoe)	A	Gas consumption per capita (Mtoe)	A
Total electricity use (1 000 kWh)	A	Share of electricity use in transport sector	A
Total electricity use by the transport sector (1 000 kWh)	A	Share of electricity use in industry sector	A
Total electricity use by the industrial sector (1 000 kWh)	A	Share of electricity use in domestic sector	A
Total electricity use by the domestic sector (1 000 kWh)	A	Share of electricity use in commercial sector	A
Total electricity use by the commercial (service) sector (1 000 kWh)	A		
Total natural gas use (Mtoe)	A		
7. Travel and Transport			
Travel Patterns			
Variables	**Spatial Unit**	**Variables (= Indicators)**	**Spatial Unit**
People commuting into the city (number)	A	Percentage of journeys to work by rail/metro	A,L
People commuting out of the city (number)	A	Percentage of journeys to work by car	A,L
Length of public transport network (km)	A,L	Percentage of journeys to work by bus	A,L
Total kilometres driven in public transport (per day)	A	Percentage of journeys to work by tram	A,L

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

7. Travel and Transport			
Travel Patterns			
Variables	**Spatial Unit**	**Variables (= Indicators)**	**Spatial Unit**
Public transport supply: Number of places multiplied by the kilometres driven (places*km)	A	Percentage of journeys to work by motor cycle	A,L
Number of private cars registered	A,L	Percentage of journeys to work by bicycle	A,L
Road accidents resulting in death or serious injury (number)	A,L	Percentage of journeys to work by foot	A,L
Indicators	**Spatial Unit**	Percentage of journeys to work by other modes	A,L
Number of registered cars per 1 000 population	A,L	Average number of occupants of motor cars	A
Road accidents (death or serious injury) per 1 000 population	A,L	Average time of journey to work (minutes)	A,L
Proportion of those employed in the city who are in-commuters	A	Average speed of inner-city car traffic (km/hour) during the rush hour	A
Proportion of those living in the city who are out-commuters	A	Average waiting time for a bus (minutes) in the rush hour	A,L
Length of public transport network as a proportion of land area	A,L	Accessibility by air (index, EU27=100)	A,L
Length of public transport network per capita	A,L	Accessibility by rail (index, EU27=100)	A,L
Ratio of day-time to night-time population	A	Accessibility by road (index, EU27=100)	A,L
Total km driven in public transport per capita per day	A	Multimodal accessibility (index, EU27=100)	A,L
8. Information Society			
Users and Infrastructure			
Variables	**Spatial Unit**	**Variables (= Indicators)**	**Spatial Unit**
Number of households with a computer	A	Percentage of households with Internet access at home	A
Percent of population over 15 years who regularly use the Internet	A	Computers per 100 pupils at primary education level	A
Number of telephone main lines within the city [country for national data]	A	Computers per 100 pupils at secondary education level	A
Households with broadband access	A	Number of students of Information, Communications Technology (ICT) at university level or equivalent	A
Indicators	**Spatial Unit**	Number of Public Internet Access Points (PIAPs)	A
Proportion of households with a computer	A		
Proportion of households with access to broadband	A		

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

8. Information Society			
Local e-Government			
Variables (= Indicators)			**Spatial Unit**
Official city Internet website (Yes/No)			A
Number of visits to official city Internet website			A
Number of administrative forms available for download from official website			A
Number of administrative forms which can be submitted electronically			A
ICT sector			
Variables	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Number of local units manufacturing ICT products	A	Proportion of local companies that produce ICT products	A
Number of persons employed in the manufacture of ICT products	A	Percentage of labour force manufacturing ICT products	A
Number of local units providing ICT services	A	Percentage of labour force providing ICT services	A
Number of persons employed in the provision of ICT services	A	Percentage of labour force producing ICT content	A
Number of local units producing content for the Information Society	A		
Number of persons employed in production of content for the Information Society	A		
9. Culture and Recreation			
Culture and Recreation			
Variables (= Indicators)	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Concerts (per year)	A	Annual cinema attendance per resident	A
Concert attendance (per year)	A	Number of cinema seats per 1 000 residents	A
Number of concert seats	A	Number of concerts per 1 000 residents	A
Number of cinema seats (total capacity)	A	Annual attendance at concerts per resident	A
Cinema attendance (per year)	A	The number of theatres	A
Number of museums	A	Annual attendance at theatres per resident	A
Number of museum visitors (per year)	A	Number of museums	A
Number of theatres	A	Annual visitors to museums per resident	A

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

(συνέχεια ΙΙΙ.8)

9. Culture and Recreation			
Culture and Recreation			
Variables (= Indicators)	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Number of theatre seats	A	The number of public libraries	A
Theatre attendance (per year)	A	Total loans of books and other media per resident	A
Number of public libraries (all distribution points)	A	Number of concert seats per capita	A
Number of books and other media loaned from public libraries (per year)	A	Number of theatre seats per capita	A
Tourism			
Variables (= Indicators)	**Spatial Unit**	**Indicators**	**Spatial Unit**
Total annual tourist overnight stays in registered accommodation	A	Tourist overnight stays in reg. accommodation per year	A
Number of available beds	A	Tourist overnight stays per resident population	A
Number of air passengers using nearest airport	A	Number of air passengers per resident	A
Number of air passengers using nearest airport: Total arrivals	A	Average occupancy rate of accommodation	A
Number of air passengers using nearest airport: Domestic arrivals	A	Number of available beds	A
Number of air passengers using nearest airport: Total departures	A	Number of air passengers using nearest airport	A
Number of air passengers using nearest airport: Domestic departures	A	Share of non-domestic departures from nearest airport	A

* Town / City (A), Larger Urban Zones (L), Sub-City Districts (S)

Πηγή: *Eurostat, 2007, σελ. 20-268 , European Commission, 2004, σελ. 18-51.*

III.9 Ερωτηματολόγιο της έρευνας για τις αντιλήψεις της ποιότητας ζωής στις ευρωπαϊκές πόλεις.

Q1 **Generally speaking, please tell me if you are very satisfied, rather satisfied, rather unsatisfied or not at all satisfied with each of the following issues in [CITY NAME]?**

ANSWERS: *Very satisfied* *Fairly satisfied* *Not very satisfied* *Not at all satisfied* *DK/NA*[4]

1. Public transport, for example the bus, tram or metro
2. Health care services, doctors and hospitals
3. Sports facilities such as sport fields and indoor sport halls
4. Cultural facilities such as concert halls, theatres, museums and libraries
5. The state of the streets and buildings in your neighbourhood
6. Public spaces such as markets, squares, pedestrian areas
7. Green spaces such as parks and gardens
8. Availability of retail shops
9. Schools and other educational facilities
10. The quality of the air
11. The noise level
12. Cleanliness

Q2 **I will read you a few statements. Please tell me whether you strongly agree, somewhat agree, somewhat disagree or strongly disagree with each of these statements?**

ANSWERS: *Strongly agree* *Somewhat agree* *Somewhat disagree* *Strongly disagree* *DK/NA*

1. I am satisfied to live in [CITY NAME]
2. It is easy to find a job in [CITY NAME]
3. The presence of foreigners is good for [CITY NAME]
4. Foreigners who live in [CITY NAME] are well integrated
5. It is easy to find good housing at a reasonable price in [CITY NAME]
6. The administrative services of [CITY NAME] help people efficiently
7. I feel safe in [CITY NAME]
8. I feel safe in my neighbourhood
9. [CITY NAME] is committed to fight against climate change (e.g.: energy efficiency, green transport)
10. Generally speaking, most people in [CITY NAME] can be trusted
11. Generally speaking, most people in my neighbourhood can be trusted
12. Generally speaking, the public administration of [CITY NAME] can be trusted

Q3 On the whole, are you very satisfied, fairly satisfied, not very satisfied or not at all satisfied with...?

ANSWERS: Very satisfied Fairly satisfied Not very satisfied Not at all satisfied DK/NA

1. Your personal job situation
2. The financial situation of your household
3. The life you lead
4. The place where you live

Q4 In your opinion, among the following issues, which are the three most important for [CITY NAME]?

(MAX. 3 ANSWERS)

Safety / Air pollution / Noise / Public transport / Health services / Social services / Education and training / Unemployment / Housing / Road infrastructure / DK or NA

---

[4] **DK/NA** means **Don't Know** or **No Answer**

Πηγή: *European Commission, 2013, σελ.6.*

Παράρτημα IV

IV.1 Δεδομένα μεταβλητών ανά τομέα ποιότητας ζωής για το εθνικό επίπεδο

Οικονομικό προφίλ			
Χώρες	**Μέσο κ.κ. εισόδημα***	**% Ατόμων με υψηλή αποστέρηση υλικών αγαθών**	**% Ανεργίας**
Βέλγιο	17.943	5,7	7,2
Βουλγαρία	5.720	43,6	11,3
Τσεχία	9.859	6,1	6,7
Δανία	18.700	2,6	7,6
Γερμανία	18.242	5,3	5,9
Εσθονία	7.344	8,7	12,5
Ιρλανδία	16.829	7,8	14,7
Ελλάδα	11.482	15,2	17,7
Ισπανία	12.495	4,5	21,7
Γαλλία	18.067	5,2	9,6
Κροατία	7.371	14,8	13,5
Ιταλία	15.515	11,2	8,4
Κύπρος	18.990	11,7	7,9
Λετονία	5.680	31,0	16,2
Λιθουανία	5.938	19,0	15,4
Λουξεμβούργο	26.669	1,2	4,8
Ουγγαρία	7.017	23,1	10,9
Μάλτα	14.034	6,3	6,5
Ολλανδία	18.752	2,5	4,4
Αυστρία	20.252	3,9	4,2
Πολωνία	8.217	13,0	9,7
Πορτογαλία	9.584	8,3	12,9
Ρουμανία	3.554	29,4	7,4
Σλοβενία	13.809	6,1	8,2
Σλοβακία	8.856	10,6	13,7
Φινλανδία	17.744	3,2	7,8
Σουηδία	18.468	1,2	7,8
Ηνωμένο Βασίλειο	16.805	5,1	8
Ισλανδία	17.127	2,1	7,1
Νορβηγία	24.251	2,3	3,3
Ελβετία	22.977	1,0	4,1

Σημείωση: (*) Πρότυπα Αγοραστικής Δύναμης

Πηγή: *Eurostat, 2011 (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do;jsessionid=9ea7d07d30d68e1443ad230b49c5a3cbeb9485a815ac.e34OaN8PchaTby0Lc3aNchuMchuTe0, http://ep.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdsc270&plugin=0, http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=une_rt_a&lang=en)*

(συνέχεια IV.1)

Κοινωνικό προφίλ			
Χώρες	**Υγιή έτη ζωής**	**% Αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης (30-34 ετών)**	**Εγκληματικές πράξεις ανά 100.000 κατοίκους**
Βέλγιο	63,50	42,6	10.145
Βουλγαρία	64,00	27,3	1.746
Τσεχία	62,90	23,7	3.003
Δανία	61,50	41,2	8.364
Γερμανία	58,30	30,7	7.467
Εσθονία	56,10	40,3	3.289
Ιρλανδία	67,20	49,7	2.249*
Ελλάδα	66,55	28,9	1.799
Ισπανία	65,60	40,6	4.882
Γαλλία	63,15	43,3	5.450**
Κροατία	60,85	24,5	1.766
Ιταλία	63,05	20,3	4.646
Κύπρος	61,30	46,2	1.009
Λετονία	55,15	35,9	2.491
Λιθουανία	59,50	45,7	2.361
Λουξεμβούργο	66,45	48,2	6.968
Ουγγαρία	58,35	28,1	4.522
Μάλτα	70,50	21,4	3.424
Ολλανδία	61,50	41,1	7.169
Αυστρία	60,05	23,8	6.405
Πολωνία	61,20	36,5	3.012
Πορτογαλία	59,65	26,1	3.917
Ρουμανία	57,20	20,4	1.360
Σλοβενία	53,90	37,9	4.328
Σλοβακία	52,20	23,2	1.721
Φινλανδία	58,00	46,0	8.484
Σουηδία	70,65	46,8	14.935
Ηνωμένο Βασίλειο	65,20	45,8	7.029
Ισλανδία	68,40	44,6	3.969
Νορβηγία	69,95	48,8	5.306
Ελβετία	65,5	43,8	8.711

Σημείωση: (*) 2006, (**) 2009.

Πηγή: *Eurostat, 2011 (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdph100&plugin=0, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_41, http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=crim_gen&lang=en)*

(συνέχεια IV.1)

Υποδομές και υπηρεσίες			
Χώρες	**κ.κ. δαπάνες υγείας***	**Πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας (μ./τ.χλμ.)****	**Αίθουσες κινηματογράφων ανά 100.000 κατοίκους*******
Βέλγιο	4.079	57,75	4,73********
Βουλγαρία	1.080	4,13	2,06
Τσεχία	1.968	9,31	6,94
Δανία	4.456	26,61*****	7,90
Γερμανία	4.474	35,97	6,18
Εσθονία	1.294	2,54	6,32********
Ιρλανδία	3.703	17,54***	11,00
Ελλάδα	2.322	8,27***	3,70********
Ισπανία	2.984	28,76	9,74
Γαλλία	4.128	18,03	9,73
Κροατία	1.362	14,31	3,72
Ιταλία	3.017	22,13	5,95********
Κύπρος	2.233	27,78	2,93
Λετονία	1.141	0,00	3,36
Λιθουανία	1.352	4,73	3,43
Λουξεμβούργο	6.020	58,78****	7,07
Ουγγαρία	1.690	15,88***	4,50********
Μάλτα	2.444	0,00	9,63
Ολλανδία	5.118	66,39*****	5,23
Αυστρία	4.795	20,49	7,57
Πολωνία	1.445	3,42	3,22
Πορτογαλία	2.615	29,68	5,82
Ρουμανία	864	1,47	1,21
Σλοβενία	2.423	37,88	5,57
Σλοβακία	1.917	8,55	4,18
Φινλανδία	3.382	2,33	5,87
Σουηδία	3.938	4,33**	9,89
Ηνωμένο Βασίλειο	3.364	14,83	6,79
Ισλανδία	3.361	0,36******	13,39********
Νορβηγία	6.106	1,21	9,58
Ελβετία	5.673	34,27	7,67

Πηγή: *(*) WHO, 2011 (http://apps.who.int/nha/database/PreDataExplorer.aspx?d=1)*

(**) Eurostat, 2011 (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do;jsessionid=9ea7d07e30ea7347c542a4a24076a5d8eed993a1b9b2.e34OaN8Pc3mMc40Lc3aMaNyTaNiPe0?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=ttr00002)

(***) CIA, 2010 (www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2085.html)

(****) CIA, 2011 (www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2085.html)

(*****) CIA, 2012 (www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2085.html)

(******) en.wikipedia.org/wiki/List_of_OECD_countries_by_road_network_size#cite_note-Iceland_Road41-6

(*******) Unesco, 2011 (http://data.uis.unesco.org)

(********) Unesco, 2010 (http://data.uis.unesco.org)

(συνέχεια IV.1)

Ποιότητα κατοικίας		
Χώρες	**% Κατοικιών που εμφανίζουν υλικές στερήσεις**	**Μέσος αριθμός δωματίων ανά άτομο**
Βέλγιο	26,8	2,2
Βουλγαρία	33,8	1,1
Τσεχία	14,1	1,4
Δανία	21,0	1,9
Γερμανία	16,9	1,8
Εσθονία	27,8	1,6
Ιρλανδία	19,9	2,1
Ελλάδα	20,0	1,2
Ισπανία	18,5	1,9
Γαλλία	16,7	1,8
Κροατία	18,3	1,1
Ιταλία	27,6	1,4
Κύπρος	32,0	2,0
Λετονία	38,5	1,2
Λιθουανία	31,6	1,6
Λουξεμβούργο	17,8	1,9
Ουγγαρία	26,2	1,0
Μάλτα	16,4	2,0
Ολλανδία	17,4	2,0
Αυστρία	18,0	1,7
Πολωνία	17,9	1,0
Πορτογαλία	25,4	1,6
Ρουμανία	47,4	1,0
Σλοβενία	40,6	1,4
Σλοβακία	9,7	1,2
Φινλανδία	9,7	1,9
Σουηδία	13,9	1,7
Ηνωμένο Βασίλειο	22,8	1,8
Ισλανδία	17,9	1,6
Νορβηγία	10,7	2,0
Ελβετία	15,8	1,8

Πηγή: *Eurostat, 2011 (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tessi291&plugin=0, http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_lvho04&lang=en)*

(συνέχεια IV.1)

Ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος				
Χώρες	**Εκπομπές CO^2 ανά κάτοικο (τόνοι)**	**% Πληθυσμού που θεωρεί ότι κατοικεί σε νοικοκυριά τα οποία βρίσκονται σε περιοχές υψηλής ηχορύπανσης**	**% Καταναλώμενης ενέργειας προερχόμενης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας**	**% Ανακύκλωσης απορριμμάτων**
Βέλγιο	9,5	19,7	5,2	57,7
Βουλγαρία	7,2	12,2	14,6	26,2
Τσεχία	10,9	15,3	9,3	17,0
Δανία	7,9	18,8	24,0	42,7
Γερμανία	9,8	25,8	11,6	63,0
Εσθονία	14,1	12,7	25,0	26,3
Ιρλανδία	8,2	9,3	6,6	36,5
Ελλάδα	8,4	25,1	11,8	16,1
Ισπανία	6,2	15,6	13,2	26,7
Γαλλία	5,5	18,5	11,3	36,9
Κροατία	4,7	10,6	15,4	8,3
Ιταλία	6,8	20,8	12,3	35,9
Κύπρος	9,0	27,5	6,0	20,7
Λετονία	3,9	15,9	33,5	9,7
Λιθουανία	4,6	13,9	20,2	19,9
Λουξεμβούργο	21,5	14,6	2,9	46,4
Ουγγαρία	5,0	9,8	9,1	22,0
Μάλτα	6,4	30,4	0,7	11,8
Ολλανδία	10,0	23,6	4,3	49,1
Αυστρία	8,4	19,1	30,8	59,4
Πολωνία	8,6	14,5	10,4	17,5
Πορτογαλία	4,9	23,1	24,5	20,1
Ρουμανία	4,1	28,0	21,2	1,1
Σλοβενία	7,9	17,2	19,4	33,8
Σλοβακία	7,0	16,3	10,3	10,1
Φινλανδία	10,5	13,1	32,7	34,8
Σουηδία	5,2	13,2	48,8	47,8
Ηνωμένο Βασίλειο	7,4	19,8	3,8	42,0
Ισλανδία	10,4	12,0	72,0*	39,2
Νορβηγία	9,0	12,1	64,6	39,9
Ελβετία	5,3	17,6	24,0*	50,1

Πηγή: *Eurostat, 2011 (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdgp410&plugin=0, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsdph390, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsdcc110, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=t2020_rt120&plugin=1), (*) International Energy Agency, 2011 (www.iea.org/statistics/statisticssearch/report/?country=ICELAND&product=renewablesandwaste&year=2011, www.iea.org/statistics/statisticssearch/report/?&country=SWITLAND&year=2011&product=RenewablesandWaste)*

IV.2 Πίνακας συγκρίσεων ανά ζεύγη μεταβλητών των κριτηρίων του εθνικού επιπέδου

Οικονομικό κριτήριο	Μέσο κ.κ. εισόδημα	% Ατόμων με αποστέρηση υλικών αγαθών	% Ανεργίας	Σ.Β.
Μέσο κ.κ. εισόδημα	1	3	2	**0,53**
% Ατόμων με αποστέρηση υλικών αγαθών	1/3	1	1/3	**0,14**
% Ανεργίας	1/2	3	1	**0,33**
Κοινωνικό κριτήριο	**Υγιή έτη ζωής**	**% Αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης**	**Εγκληματικές πράξεις ανά 100.000 κατοίκους**	**Σ.Β.**
Υγιή έτη ζωής	1	4	2	**0,54**
% Αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης	1/4	1	1/4	**0,11**
Εγκληματικές πράξεις ανά 100.000 κατοίκους	1/2	4	1	**0,35**
Κριτήριο υποδομών και υπηρεσιών	**κ.κ. δαπάνες υγείας**	**Πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας**	**Αίθουσες κινηματογράφων ανά 100.000 κατοίκους**	**Σ.Β.**
κ.κ. δαπάνες υγείας	1	4	5	**0,67**
Πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας	1/4	1	3	**0,23**
Αίθουσες κινηματογράφων ανά 100.000 κατοίκους	1/5	1/3	1	**0,10**

(συνέχεια IV.2)

Κριτήριο κατοικίας	% Κατοικιών που εμφανίζουν υλικές στερήσεις		Μέσος αριθμός δωματίων ανά άτομο		Σ.Β.
% Κατοικιών που εμφανίζουν υλικές στερήσεις	1		4		0,80
Μέσος αριθμός δωματίων ανά άτομο	1/4		1		0,20
Κριτήριο φυσικού περιβάλλοντος	**Εκπομπές CO^2 ανά κάτοικο**	**% Πληθυσμού που θεωρεί ότι κατοικεί σε νοικοκυριά τα οποία βρίσκονται σε περιοχές υψηλής ηχορύπανσης**	**% Καταναλώμενης ενέργειας προερχόμενης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας**	**% Ανακύκλωσης απορριμμάτων**	**Σ.Β.**
Εκπομπές CO^2 ανά κάτοικο	1	2	3	3	0,43
% Πληθυσμού που θεωρεί ότι κατοικεί σε νοικοκυριά τα οποία βρίσκονται σε περιοχή υψηλής ηχορύπανσης	1/2	1	3	3	0,31
% Ενέργειας που καταναλώνεται προερχόμενο από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	1/3	1/3	1	1/2	0,11
% Ανακύκλωσης	1/3	1/3	2	1	0,15

IV.3 Πίνακας ταξινόμησης των μεταβλητών του εθνικού επιπέδου σε ενιαία τακτική κλίμακα με τη μέθοδο της Φυσικής Κατανομής

Σύνθετα κριτήρια	Μεταβλητές	Κλάσεις	Τιμές ταξινόμησης
Οικονομικό	Μέσο κ.κ. εισόδημα	< 7.371	1
		7.371 - 11.482	2
		11.482 - 15.515	3
		15.515 - 20.252	4
		> 20.252	5
	% Ατόμων με υψηλή αποστέρηση υλικών αγαθών	< 3,20	5
		3,20 - 6,30	4
		6,30 - 13,00	3
		13,00 - 23,10	2
		> 23,10	1
	% Ανεργίας	< 4,80	5
		4,80 - 8,40	4
		8,40 - 11,30	3
		11,30 - 16,20	2
		> 16,2	1
Κοινωνικό	Υγιή έτη ζωής	< 56,10	1
		56,10 - 60,05	2
		60,05 - 64,00	3
		64,00 - 67,20	4
		> 67,20	5
	% Αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης	< 24,5	1
		24,50 - 30,70	2
		30,70 - 37,90	3
		37,90 - 43,80	4
		> 43,80	5
	Εγκληματικές πράξεις ανά 100.000 κατοίκους	< 1.798,63	5
		1.798,63 - 3.423,59	4
		3.423,59 - 5.449,77	3
		5.449,77 - 10.144,69	2
		> 10.144,69	1

(συνέχεια IV.3)

Σύνθετα κριτήρια	Μεταβλητές	Κλάσεις	Τιμές ταξινόμησης
Υποδομών και υπηρεσιών	κ.κ. δαπάνες υγείας	< 1.445,29	1
		1.445,29 - 2.322,43	2
		2.322,43 - 3.016,84	3
		3.016,84 - 4.473,84	4
		> 4.473,84	5
	Πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας	< 4,73	1
		4,73 - 9,31	2
		9,31 - 22,13	3
		22,13 - 37,88	4
		> 37,88	5
	Αίθουσες κινηματογράφων ανά 100.000 κατοίκους	< 2,06	1
		2,06 - 4,73	2
		4,73 - 6,32	3
		6,32 - 7,90	4
		< 7,90	5
Κατοικίας	% Κατοικιών που εμφανίζουν υλικές στερήσεις	< 14,10	5
		14,10 - 18,50	4
		18,50 - 22,80	3
		22,80 - 33,80	2
		33,80 - 47,40	1
	Μέσος αριθμός δωματίων ανά άτομο	< 1,20	1
		1,20 - 1,40	2
		1,40 - 1,70	3
		1,70 - 1,90	4
		> 1,90	5
Φυσικού περιβάλλοντος	Εκπομπές CO^2 ανά κάτοικο	< 5,50	5
		5,50 - 7,40	4
		7,40 - 10,00	3
		10,00 - 14,10	2
		> 14,10	1
	% Πληθυσμού που θεωρεί ότι κατοικεί σε νοικοκυριά τα οποία βρίσκονται σε περιοχές υψηλής ηχορύπανσης	< 12,20	5
		12,20 - 14,60	4
		14,60 - 17,60	3
		17,60 - 20,80	2
		> 20,80	1
	% Καταναλώμενης ενέργειας προερχόμενης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	< 6,60	1
		6,60 - 15,40	2
		15,40 - 25,00	3
		25,00 - 48,80	4
		> 48,80	5
	% Ανακύκλωσης απορριμμάτων	< 11,80	1
		11,80 - 22,00	2
		22,00 - 26,70	3
		26,70 - 42,70	4
		> 42,70	5

IV.4 Δεδομένα μεταβλητών ανά τομέα ποιότητας ζωής για το περιφερειακό επίπεδο

Οικονομικό προφίλ		
Περιφέρειες	**Μέσο κ.κ. εισόδημα* (ευρώ)**	**% Ανεργίας**
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	10.080	19,9
Κεντρικής Μακεδονίας	11.187	19,5
Δυτικής Μακεδονίας	11.289	23,2
Θεσσαλίας	11.185	16,8
Ηπείρου	11.129	16,7
Ιονίων Νήσων	11.051	14,2
Δυτικής Ελλάδας	9.801	17,3
Στερεάς Ελλάδας	11.627	18,9
Πελοποννήσου	11.545	14,2
Αττικής	15.363	17,6
Βορείου Αιγαίου	12.339	14,3
Νοτίου Αιγαίου	15.128	15,0
Κρήτης	10.935	15,4

Κοινωνικό προφίλ			
Περιφέρειες	**Προσδόκιμο ζωής**	**% Αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης (30-34 ετών)**	**Πυκνότητα πληθυσμού****
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	79,6	20,2	42,96
Κεντρικής Μακεδονίας	80,8	30,5	99,95
Δυτικής Μακεδονίας	81,1	25,7	30,02
Θεσσαλίας	80,5	26,5	52,20
Ηπείρου	82,3	30,0	36,60
Ιονίων Νήσων	82,1	20,7	90,10
Δυτικής Ελλάδας	81,0	26,8	59,89
Στερεάς Ελλάδας	80,8	18,9	35,20
Πελοποννήσου	81,2	17,6	37,31
Αττικής	80,5	36,2	1.005,13
Βορείου Αιγαίου	81,7	15,5	51,94
Νοτίου Αιγαίου	81,1	18,9	58,45
Κρήτης	81,4	22,4	74,74

Σημείωση: (*) 2010

Πηγή: *Eurostat, 2011 (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nama_r_ehh2inc&lang=en, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tgs00010, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tgs00101, http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=edat_lfse_12&lang=en, http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=edat_lfse_09&lang=en), (*)ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2011.*

(συνέχεια IV.4)

Υποδομές και υπηρεσίες		
Περιφέρειες	**Νοσοκομειακές κλίνες ανά 100.000 κατοίκους***	**Πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας (μ./τ.χλμ.)****
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	371,4	37,54
Κεντρικής Μακεδονίας	535,8	37,63
Δυτικής Μακεδονίας	438,7	24,92
Θεσσαλίας	556,3	27,79
Ηπείρου	476,8	31,28
Ιονίων Νήσων	323,2	0,00
Δυτικής Ελλάδας	311,4	11,97
Στερεάς Ελλάδας	189,4	24,16
Πελοποννήσου	314,7	18,90
Αττικής	582,2	94,18
Βορείου Αιγαίου	345,3	0,00
Νοτίου Αιγαίου	484,8	0,00
Κρήτης	474,0	0,00

Ποιότητα κατοικίας***				
Περιφέρειες	**% Κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις**	**% Μονοκατοικιών**	**% Κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000**	**τ.μ. κατοικίας ανά άτομο**
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	25,72	54,9	14,2	29,64
Κεντρικής Μακεδονίας	9,40	36,4	15,5	28,88
Δυτικής Μακεδονίας	9,18	52,9	17,3	29,45
Θεσσαλίας	17,11	59,9	12,6	28,62
Ηπείρου	22,22	57,4	13,9	26,87
Ιονίων Νήσων	26,97	63,0	12,0	28,40
Δυτικής Ελλάδας	23,57	53,9	13,9	26,53
Στερεάς Ελλάδας	21,61	56,6	10,6	28,10
Πελοποννήσου	26,88	60,3	10,9	28,56
Αττικής	7,42	20,3	13,8	29,52
Βορείου Αιγαίου	26,62	66,1	10,7	28,66
Νοτίου Αιγαίου	47,99	49,5	13,6	28,57
Κρήτης	42,74	50,1	14,3	29,49

Πηγή: *(*) Eurostat, 2009 (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tgs00064), (**) Επεξεργασία με τη χρήση ΣΓΠ, (***) ΕΛΣΤΑΤ, 2001*

(συνέχεια IV.4)

Ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος		
Περιφέρειες	**Εκπομπές CO^2 ανά κάτοικο (τόνοι)**	**% Εκτάσεων με βλάστηση**
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	4,28	50,35
Κεντρικής Μακεδονίας	4,40	55,90
Δυτικής Μακεδονίας	122,82	55,28
Θεσσαλίας	5,23	53,37
Ηπείρου	3,44	57,77
Ιονίων Νήσων	1,79	12,25
Δυτικής Ελλάδας	3,27	33,71
Στερεάς Ελλάδας	12,18	38,27
Πελοποννήσου	12,08	35,92
Αττικής	5,60	6,79
Βορείου Αιγαίου	2,03	28,48
Νοτίου Αιγαίου	1,77	30,16
Κρήτης	2,36	19,61

Πηγή: *OECD, 2008 (http://stats.oecd.org/)*

IV.5 Πίνακας συγκρίσεων ανά ζεύγη μεταβλητών των κριτηρίων του περιφερειακού επιπέδου

Οικονομικό κριτήριο	Μέσο κ.κ. εισόδημα		% Ανεργίας	Σ.Β.
Μέσο κ.κ. εισόδημα	1		2	0,67
% Ανεργίας	1/2		1	0,33
Κοινωνικό κριτήριο	**Προσδόκιμο ζωής**	**% Αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης**	**Πυκνότητα πληθυσμού**	**Σ.Β.**
Προσδόκιμο ζωής	1	4	3	0,59
% Αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης	1/4	1	1/4	0,11
Πυκνότητα πληθυσμού	1/3	4	1	0,30
Κριτήριο υποδομών και υπηρεσιών	**Νοσοκομειακές κλίνες ανά 100.000 κατοίκους**		**Πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας**	**Σ.Β.**
Νοσοκομειακές κλίνες ανά 100.000 κατοίκους	1		4	0,80
Πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας	1/4		1	0,20

(συνέχεια IV.5)

Κριτήριο κατοικίας	% Κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις	% Μονοκατοικιών	% Κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000	τ.μ. κατοικίας ανά άτομο	Σ.Β.
% Κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις	1	3	3	4	**0,48**
% Μονοκατοικιών	1/3	1	3	4	**0,29**
% Κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000	1/3	1/3	1	2	**0,14**
τ.μ. κατοικίας ανά άτομο	1/4	1/4	1/2	1	**0,09**
Κριτήριο φυσικού περιβάλλοντος	**Εκπομπές CO^2 ανά κάτοικο**		**% Εκτάσεων με βλάστηση**		**Σ.Β.**
Εκπομπές CO^2 ανά κάτοικο	1		2		**0,75**
% Εκτάσεων με βλάστηση	1/2		1		**0,25**

IV.6 Πίνακας ταξινόμησης των μεταβλητών του περιφερειακού επιπέδου σε ενιαία τακτική κλίμακα με τη μέθοδο της Φυσικής Κατανομής

Σύνθετα κριτήρια	Μεταβλητές	Κλάσεις	Τιμές ταξινόμησης
Οικονομικό	Μέσο κ.κ. εισόδημα	< 10.080,30	1
		10.080,30 - 11.288,80	2
		11.288,80 - 11.627,30	3
		11.627,30 - 12.338,50	4
		> 12.338,50	5
	% Ανεργίας	< 14,30	5
		14,30 - 15,40	4
		15,40 - 17,60	3
		17,60 - 19,90	2
		> 19,90	1
Κοινωνικό	Προσδόκιμο ζωής	< 79,60	1
		79,60 - 80,80	2
		80,80 - 81,20	3
		81,20 - 81,70	4
		> 81,70	5
	% Αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης	< 17,60	1
		17,60 - 20,70	2
		20,70 - 22,40	3
		22,40 - 26,80	4
		> 26,80	5
	Πυκνότητα πληθυσμού	< 30,02	5
		30,02 - 42,96	4
		42,96 - 59,89	3
		59,89 - 99,95	2
		> 99,95	1
Υποδομών και υπηρεσιών	Νοσοκομειακές κλίκες ανά 100.000 κατοίκους	< 189,40	1
		189,40 - 371,40	2
		371,40 - 438,70	3
		438,70 - 484,80	4
		> 484,80	5
	Πυκνότητα αυτοκινητόδρομων ταχείας κυκλοφορίας	0	1
		0 - 18,90	2
		18,90 - 31,28	3
		31,28 - 37,63	4
		> 37,63	5

(συνέχεια IV.6)

Σύνθετα κριτήρια	Μεταβλητές	Κλάσεις	Τιμές ταξινόμησης
Κατοικίας	% Κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις	< 9,40	5
		9,40 - 17,11	4
		17,11 - 23,57	3
		23,57 - 26,97	2
		> 26,97	1
	% Μονοκατοικιών	< 20,32	1
		20,32 - 36,41	2
		36,41 - 54,92	3
		54,92 - 60,26	4
		> 60,26	5
	% Κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000	< 10,95	1
		10,95 - 12,59	2
		12,59 - 14,27	3
		14,27 - 15,48	4
		> 15,48	5
	τ.μ. κατοικίας ανά άτομο	< 26,87	1
		26,87 - 28,10	2
		28,10 - 28,66	3
		28,66 - 28,88	4
		> 28,88	5
Φυσικού περιβάλλοντος	Εκπομπές CO^2 ανά κάτοικο	< 2,36	5
		2,36 - 3,44	4
		3,44 - 5,60	3
		5,60 - 12,18	2
		> 12,18	1
	% Εκτάσεων με βλάστηση	< 12,25	1
		12,25 - 30,16	2
		30,16 - 38,27	3
		38,27 - 53,37	4
		> 53,37	5

IV.7 Δεδομένα μεταβλητών ανά τομέα ποιότητας ζωής για το τοπικό επίπεδο

Κοινωνικο-οικονομικό προφίλ				
Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες	**% Ανεργίας**	**% Διευθυντών και ανώτερων διοικητικών στελεχών στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα**	**% Ανειδίκευτων εργατών και συναφών επαγγελμάτων**	**% Κατόχων πτυχίου ανώτατων ιδρυμάτων εκπαίδευσης, κατόχων μεταπτυχιακού διπλώματος και διδακτορικού τίτλου**
Δημοτική Κοινότητα Κατερίνης	13,35	11,47	11,79	15,89
Τοπική Κοινότητα Άνω Αγίου Ιωάννου	5,43	1,73	4,05	3,43
Τοπική Κοινότητα Γανοχώρας	5,45	7,43	8,92	5,65
Τοπική Κοινότητα Νεοκαισαρείας	21,88	10,28	12,15	8,31
Δημοτική Κοινότητα Σβορώνου	10,27	6,44	18,40	7,76
Τοπική Κοινότητα Παλαιού Κεραμιδίου	7,67	3,07	10,24	3,72
Τοπική Κοινότητα Αρωνά	5,71	0,73	10,22	2,90
Τοπική Κοινότητα Ελάφου	3,85	2,04	2,45	1,41
Τοπική Κοινότητα Εξοχής	6,82	0,93	7,76	2,11
Τοπική Κοινότητα Καταλωνίων	6,52	0,00	6,51	4,28
Τοπική Κοινότητα Λαγορράχης	7,07	0,27	10,67	1,77
Τοπική Κοινότητα Μοσχοποτάμου	4,01	1,54	3,85	2,71
Τοπική Κοινότητα Τριλόφου	2,91	1,87	8,61	2,83
Δημοτική Κοινότητα Κορινού	12,90	7,18	18,11	6,66
Τοπική Κοινότητα Κάτω Αγίου Ιωάννου	11,26	5,95	7,81	6,86
Τοπική Κοινότητα Κούκκου	6,25	1,80	3,59	3,20
Τοπική Κοινότητα Νέας Τραπεζούντος	13,04	10,00	15,00	7,36
Τοπική Κοινότητα Σεβαστής	6,17	1,37	2,06	1,28
Δημοτική Κοινότητα Καλλιθέας	18,18	7,55	15,91	9,35
Τοπική Κοινότητα Παραλίας	12,82	20,07	15,09	12,39
Δημοτική Κοινότητα Περιστάσης	16,61	6,73	13,34	9,03

Πηγή: *ΕΛΣΤΑΤ, 2001*

(συνέχεια IV.7)

Κοινωνικο-οικονομικό προφίλ				
Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες	**% Ανεργίας**	**% Διευθυντών και ανώτερων διοικητικών στελεχών στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα**	**% Ανειδίκευτων εργατών και συναφών επαγγελμάτων**	**% Κατόχων πτυχίου ανώτατων ιδρυμάτων εκπαίδευσης, κατόχων μεταπτυχιακού διπλώματος και διδακτορικού τίτλου**
Τοπική Κοινότητα Μηλιάς	6,13	2,16	7,96	4,76
Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου	4,89	5,33	3,55	1,93
Δημοτική Κοινότητα Λόφου	4,15	2,35	2,45	4,09
Τοπική Κοινότητα Μοσχοχωρίου	4,67	0,98	3,90	5,03
Τοπική Κοινότητα Φωτεινών	23,64	3,29	9,47	2,47
Τοπική Κοινότητα Ρητίνης	9,89	3,72	5,57	3,45
Τοπική Κοινότητα Βρίας	4,40	3,43	2,29	2,23
Τοπική Κοινότητα Ελατοχωρίου	6,28	4,57	5,02	1,89

Πηγή: *ΕΛΣΤΑΤ, 2001*

(συνέχεια IV.7)

Πολιτιστικό περιβάλλον		
Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε λεπτά σε:	
	Σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος	Ακτογραμμή
Δημοτική Κοινότητα Κατερίνης	12,08	9,54
Τοπική Κοινότητα Άνω Αγίου Ιωάννου	13,77	12,62
Τοπική Κοινότητα Γανοχώρας	11,68	11,83
Τοπική Κοινότητα Νεοκαισαρείας	13,23	18,81
Δημοτική Κοινότητα Σβορώνου	11,60	16,31
Τοπική Κοινότητα Παλαιού Κεραμιδίου	20,21	21,63
Τοπική Κοινότητα Αρωνά	29,07	31,31
Τοπική Κοινότητα Ελάφου	26,08	27,92
Τοπική Κοινότητα Εξοχής	23,40	25,15
Τοπική Κοινότητα Καταλωνίων	28,11	37,97
Τοπική Κοινότητα Λαγορράχης	15,45	26,53
Τοπική Κοινότητα Μοσχοποτάμου	12,59	32,82
Τοπική Κοινότητα Τριλόφου	21,13	20,12
Δημοτική Κοινότητα Κορινού	13,17	8,98
Τοπική Κοινότητα Κάτω Αγίου Ιωάννου	10,67	8,80
Τοπική Κοινότητα Κούκκου	14,72	13,53
Τοπική Κοινότητα Νέας Τραπεζούντος	13,02	11,37
Τοπική Κοινότητα Σεβαστής	12,42	11,06
Δημοτική Κοινότητα Καλλιθέας	13,57	5,74
Τοπική Κοινότητα Παραλίας	14,29	3,45
Δημοτική Κοινότητα Περιστάσης	14,65	5,97
Τοπική Κοινότητα Μηλιάς	61,10	80,38
Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου	73,89	90,09
Δημοτική Κοινότητα Λόφου	14,94	23,79
Τοπική Κοινότητα Μοσχοχωρίου	17,57	24,39
Τοπική Κοινότητα Φωτεινών	25,10	48,11
Τοπική Κοινότητα Ρητίνης	75,56	97,37
Τοπική Κοινότητα Βρίας	52,98	65,11
Τοπική Κοινότητα Ελατοχωρίου	26,66	54,46

Πηγή: *Επεξεργασία με τη χρήση ΣΓΠ*

(συνέχεια IV.7)

Υποδομές και υπηρεσίες			
Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε λεπτά σε:		Δείκτης πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου*
	Νοσοκομεία	Αθλητικές εγκαταστάσεις	
Δημοτική Κοινότητα Κατερίνης	9,64	7,46	1.833
Τοπική Κοινότητα Άνω Αγίου Ιωάννου	9,06	7,83	677
Τοπική Κοινότητα Γανοχώρας	6,74	5,31	908
Τοπική Κοινότητα Νεοκαισαρείας	12,71	9,83	55
Δημοτική Κοινότητα Σβορώνου	9,50	7,43	405
Τοπική Κοινότητα Παλαιού Κεραμιδίου	12,86	13,90	52
Τοπική Κοινότητα Αρωνά	19,96	23,08	0
Τοπική Κοινότητα Ελάφου	18,96	19,98	0
Τοπική Κοινότητα Εξοχής	16,49	17,48	109
Τοπική Κοινότητα Καταλωνίων	27,69	29,83	0
Τοπική Κοινότητα Λαγορράχης	14,88	18,22	0
Τοπική Κοινότητα Μοσχοποτάμου	21,09	24,56	43
Τοπική Κοινότητα Τριλόφου	17,03	16,96	660
Δημοτική Κοινότητα Κορινού	16,84	14,61	1.521
Τοπική Κοινότητα Κάτω Αγίου Ιωάννου	9,40	7,29	1.976
Τοπική Κοινότητα Κούκκου	18,89	16,97	78
Τοπική Κοινότητα Νέας Τραπεζούντος	12,21	10,38	1.751
Τοπική Κοινότητα Σεβαστής	15,33	13,20	709
Δημοτική Κοινότητα Καλλιθέας	13,61	10,89	1.250
Τοπική Κοινότητα Παραλίας	13,25	10,39	2.063
Δημοτική Κοινότητα Περιστάσης	12,13	9,27	1.060
Τοπική Κοινότητα Μηλιάς	75,31	71,93	312
Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου	87,21	83,83	0
Δημοτική Κοινότητα Λόφου	20,05	16,66	1.045
Τοπική Κοινότητα Μοσχοχωρίου	18,25	15,38	90
Τοπική Κοινότητα Φωτεινών	45,10	41,72	21
Τοπική Κοινότητα Ρητίνης	87,17	88,69	1.123
Τοπική Κοινότητα Βρίας	58,92	56,10	426
Τοπική Κοινότητα Ελατοχωρίου	42,72	46,19	92

Πηγή: *Επεξεργασία με τη χρήση ΣΓΠ, (*) ΕΕΤΤ, 2014 (mapsrv7.terra.gr/eettutilitiesSAS)*

(συνέχεια IV.7)

Ποιότητα κατοικίας				
Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες	**% Κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις**	**% Μονοκατοι-κιών**	**% Κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000**	**τ.μ. κατοικίας ανά άτομο**
Δημοτική Κοινότητα Κατερίνης	7,04	26,1	18,7	30,49
Τοπική Κοινότητα Άνω Αγίου Ιωάννου	11,34	76,5	15,3	32,56
Τοπική Κοινότητα Γανοχώρας	12,10	87,4	25,4	31,34
Τοπική Κοινότητα Νεοκαισαρείας	20,44	55,9	18,3	33,92
Δημοτική Κοινότητα Σβορώνου	10,10	62,9	18,3	29,24
Τοπική Κοινότητα Παλαιού Κεραμιδίου	15,36	72,7	8,0	28,07
Τοπική Κοινότητα Αρωνά	25,93	74,6	11,4	26,16
Τοπική Κοινότητα Ελάφου	45,88	59,8	4,1	26,65
Τοπική Κοινότητα Εξοχής	19,38	64,5	3,0	25,50
Τοπική Κοινότητα Καταλωνίων	19,20	76,6	4,5	28,01
Τοπική Κοινότητα Λαγορράχης	13,24	67,8	8,2	22,80
Τοπική Κοινότητα Μοσχοποτάμου	15,36	83,7	7,3	24,21
Τοπική Κοινότητα Τριλόφου	23,66	87,6	6,0	29,32
Δημοτική Κοινότητα Κορινού	8,84	62,6	13,5	30,32
Τοπική Κοινότητα Κάτω Αγίου Ιωάννου	17,45	61,5	14,4	28,92
Τοπική Κοινότητα Κούκκου	4,21	55,6	7,5	26,58
Τοπική Κοινότητα Νέας Τραπεζούντος	22,60	66,2	16,6	29,52
Τοπική Κοινότητα Σεβαστής	0,00	92,7	11,4	26,05
Δημοτική Κοινότητα Καλλιθέας	7,96	62,4	24,6	30,93
Τοπική Κοινότητα Παραλίας	7,64	8,6	12,7	28,04
Δημοτική Κοινότητα Περιστάσης	6,12	53,1	19,3	31,70
Τοπική Κοινότητα Μηλιάς	12,06	91,0	4,6	26,49
Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου	68,31	90,4	4,6	23,17
Δημοτική Κοινότητα Λόφου	24,56	91,8	7,9	22,80
Τοπική Κοινότητα Μοσχοχωρίου	28,60	58,8	11,3	26,49
Τοπική Κοινότητα Φωτεινών	36,36	92,3	1,6	23,28
Τοπική Κοινότητα Ρητίνης	15,93	81,6	5,4	24,35
Τοπική Κοινότητα Βρίας	18,41	74,7	7,9	26,57
Τοπική Κοινότητα Ελατοχωρίου	23,18	88,6	7,8	24,23

Πηγή: *ΕΛΣΤΑΤ, 2001*

(συνέχεια IV.7)

Ποιότητα φυσικού περιβάλλοντος		
Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες	**% Δασικών εκτάσεων**	**% Αστικών εκτάσεων**
Δημοτική Κοινότητα Κατερίνης	6,03	10,26
Τοπική Κοινότητα Άνω Αγίου Ιωάννου	5,76	0,15
Τοπική Κοινότητα Γανοχώρας	0,33	0,52
Τοπική Κοινότητα Νεοκαισαρείας	15,73	0,70
Δημοτική Κοινότητα Σβορώνου	1,05	2,10
Τοπική Κοινότητα Παλαιού Κεραμιδίου	20,73	0,68
Τοπική Κοινότητα Αρωνά	41,20	0,09
Τοπική Κοινότητα Ελάφου	33,41	0,11
Τοπική Κοινότητα Εξοχής	39,73	0,16
Τοπική Κοινότητα Καταλωνίων	44,92	0,05
Τοπική Κοινότητα Λαγορράχης	32,38	0,26
Τοπική Κοινότητα Μοσχοποτάμου	41,78	0,00
Τοπική Κοινότητα Τριλόφου	37,40	0,00
Δημοτική Κοινότητα Κορινού	0,09	2,18
Τοπική Κοινότητα Κάτω Αγίου Ιωάννου	1,24	1,48
Τοπική Κοινότητα Κούκκου	15,13	0,00
Τοπική Κοινότητα Νέας Τραπεζούντος	6,08	2,33
Τοπική Κοινότητα Σεβαστής	5,42	0,00
Δημοτική Κοινότητα Καλλιθέας	0,00	5,42
Τοπική Κοινότητα Παραλίας	0,00	27,54
Δημοτική Κοινότητα Περιστάσης	0,00	5,37
Τοπική Κοινότητα Μηλιάς	59,52	1,06
Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου	29,45	0,11
Δημοτική Κοινότητα Λόφου	11,75	0,23
Τοπική Κοινότητα Μοσχοχωρίου	12,60	1,64
Τοπική Κοινότητα Φωτεινών	40,06	0,20
Τοπική Κοινότητα Ρητίνης	52,19	0,84
Τοπική Κοινότητα Βρίας	48,78	0,63
Τοπική Κοινότητα Ελατοχωρίου	72,51	0,58

Πηγή: *Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε, 2011, επεξεργασία με τη χρήση ΣΓΠ*

IV.8 Πίνακας συγκρίσεων ανά ζεύγη μεταβλητών των κριτηρίων του τοπικού επιπέδου

Κοινωνικο-οικονομικό κριτήριο	% Ανεργίας	% Διευθυντών και ανώτερων διοικητικών στελεχών στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα	% Ανειδίκευτων εργατών και συναφών επαγγελμάτων	% Κατόχων πτυχίου ανώτατων ιδρυμάτων εκπαίδευσης, κατόχων μεταπτυχιακού διπλώματος και διδακτορικού τίτλου	Επίπεδα εγκληματι-κότητας	Σ.Β.
% Ανεργίας	1	1/2	1/2	1/2	1/3	**0,09**
% Διευθυντών και ανώτερων διοικητικών στελεχών στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα	2	1	2	2	1/3	**0,21**
% Ανειδίκευτων εργατών και συναφών επαγγελμάτων	2	1/2	1	2	1/3	**0,16**
% Κατόχων πτυχίου ανώτατων ιδρυμάτων εκπαίδευσης, κατόχων μεταπτυχιακού διπλώματος και διδακτορικού τίτλου	2	1/2	1/2	1	1/3	**0,13**
Επίπεδα εγκληματικότητας	3	3	3	3	1	**0,41**

(συνέχεια IV.8)

Κριτήριο πολιτιστικού περιβάλλοντος	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε χώρους αναψυχής/ψυχαγωγίας	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε την ακτογραμμή	Σ.Β.
Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε χώρους αναψυχής/ ψυχαγωγίας	1	3	3	**0,59**
Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος	1/3	1	1/2	**0,16**
Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε την ακτογραμμή	1/3	2	1	**0,25**

(συνέχεια IV.8)

Κριτήριο υποδομών και υπηρεσιών	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε νοσοκομεία	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, υποδομές λιανικού εμπορίου και περιοχές εργασίας	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε αθλητικές εγκαταστάσεις	Δείκτης πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου	Σ.Β.
Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε νοσοκομεία	1	4	4	5	5	**0,48**
Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	1/4	1	3	4	3	**0,23**
Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, υποδομές λιανικού εμπορίου και περιοχές εργασίας	1/4	1/3	1	4	2	**0,14**
Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε αθλητικές εγκαταστάσεις	1/5	1/4	1/4	1	1/4	**0,05**
Δείκτης πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου	1/5	1/3	1	4	1	**0,10**

(συνέχεια IV.8)

Κριτήριο κατοικίας	% Κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις	% Μονοκατοικιών	% Κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000	τ.μ. κατοικίας ανά άτομο	Σ.Β.
% Κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις	1	3	3	4	**0,48**
% Μονοκατοικιών	1/3	1	3	4	**0,29**
% Κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000	1/3	1/3	1	2	**0,14**
τ.μ. κατοικίας ανά άτομο	1/4	1/4	1/2	1	**0,09**
Κριτήριο φυσικού περιβάλλοντος	**Επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης**	**Επίπεδα ηχητικής ρύπανσης**	**% Δασικών εκτάσεων**	**% Αστικών εκτάσεων**	**Σ.Β.**
Επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης	1	2	3	3	**0,43**
Επίπεδα ηχητικής ρύπανσης	1/2	1	3	3	**0,30**
% Δασικών εκτάσεων	1/3	1/3	1	3	**0,17**
% Αστικών εκτάσεων	1/3	1/3	1/3	1	**0,10**

IV.9 Δεδομένα ευρυζωνικότητας

Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες	Μέτρα ευρυζωνικού δικτύου ανά ταχύτητα				Έκταση (τ.χλμ.)	Πυκνότητα ευρυζωνικού δικτύου ανά ταχύτητα (μέτρα ανά τ.χλμ.)				Δείκτης πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου*
	1-4	4-8	8-16	16-24		1-4	4-8	8-16	16-24	
Δημοτική Κοινότητα Κατερίνης	23.298	48.935	129.129	162.949	63,3	368	773	2040	2574	1.833
Τοπική Κοινότητα Άνω Αγίου Ιωάννου	10.681	11.399	7.167	575	8,5	1262	1347	847	68	677
Τοπική Κοινότητα Γανοχώρας	16.540	11.289	3.691	278	5,7	2926	1997	653	49	908
Τοπική Κοινότητα Νεοκαισαρείας	3.261	416	0	0	7,4	441	56	0	0	55
Δημοτική Κοινότητα Σβορώνου	16.797	9.271	701	0	9,2	1817	1003	76	0	405
Τοπική Κοινότητα Παλαιού Κεραμιδίου	6.851	1.424	0	0	18,7	366	76	0	0	52
Τοπική Κοινότητα Αρωνά	0	0	0	0	11,2	0	0	0	0	0
Τοπική Κοινότητα Ελάφου	0	0	0	0	10,7	0	0	0	0	0
Τοπική Κοινότητα Εξοχής	2.194	1.679	2.637	194	13,1	168	129	202	15	109
Τοπική Κοινότητα Καταλωνίων	0	0	0	0	46,8	0	0	0	0	0
Τοπική Κοινότητα Λαγορράχης	0	0	0	0	20,8	0	0	0	0	0
Τοπική Κοινότητα Μοσχοποτάμου	4.106	821	0	0	13,5	304	61	0	0	43
Τοπική Κοινότητα Τριλόφου	6.719	20.973	15.582	21.544	27,5	244	762	566	783	660
Δημοτική Κοινότητα Κορινού	4.674	30.658	61.008	58.451	31,7	147	966	1922	1841	1.521
Τοπική Κοινότητα Κάτω Αγίου Ιωάννου	6.442	17.831	13.764	37.437	11,8	546	1511	1166	3172	1.976
Τοπική Κοινότητα Κούκκου	3.701	2.762	0	0	11,8	314	234	0	0	78
Τοπική Κοινότητα Νέας Τραπεζούντος	404	7.910	14.409	14.225	6,6	61	1190	2168	2141	1.751
Τοπική Κοινότητα Σεβαστής	11.710	9.932	9.230	2.079	9,5	1229	1043	969	218	709
Δημοτική Κοινότητα Καλλιθέας	3.635	12.035	23.555	14.104	12,4	294	972	1902	1139	1.250
Τοπική Κοινότητα Παραλίας	0	0	1.076	9.777	2,1	0	0	524	4764	2.063
Δημοτική Κοινότητα Περιστάσης	3.660	11.589	22.496	2.454	9,8	373	1180	2290	250	1.060

* Καταμερισμός βαρών ανά ταχύτητα "1-4": 0,1, "4-8": 0,2, "8-16": 0,3, "16-24": 0,4

Πηγή: *ΕΕΤΤ, 2014 (mapsrv1.terra.gr/eettutilities/mapnew.aspx), επεξεργασία με τη χρήση ΣΓΠ*

(συνέχεια IV.9)

Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες	Μέτρα ευρυζωνικού δικτύου ανά ταχύτητα				Έκταση (τ.χλμ.)	Πυκνότητα ευρυζωνικού δικτύου ανά ταχύτητα (μέτρα ανά τ.χλμ.)				Δείκτης πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου*
	1-4	4-8	8-16	16-24		1-4	4-8	8-16	16-24	
Τοπική Κοινότητα Μηλιάς	11.158	16.018	19.620	33.985	76,2	146	210	257	446	312
Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου	0	0	0	0	51,1	0	0	0	0	0
Δημοτική Κοινότητα Λόφου	1.251	12.184	19.254	33.061	20,6	61	590	933	1602	1.045
Τοπική Κοινότητα Μοσχοχωρίου	4.501	1.265	0	0	7,8	578	163	0	0	90
Τοπική Κοινότητα Φωτεινών	6.265	3.386	0	0	63,2	99	54	0	0	21
Τοπική Κοινότητα Ρητίνης	15.937	10.221	24.661	30.039	20,5	776	498	1201	1463	1.123
Τοπική Κοινότητα Βρίας	3.896	12.520	12.112	5.546	20,5	190	610	590	270	426
Τοπική Κοινότητα Ελατοχωρίου	10.981	3.705	5.630	0	38,5	286	96	146	0	92

* Καταμερισμός βαρών ανά ταχύτητα "1-4": 0,1, "4-8": 0,2, "8-16": 0,3, "16-24": 0,4

Πηγή: *ΕΕΤΤ, 2014 (mapsrv7.terra.gr/eettutilitiesSAS), επεξεργασία με τη χρήση ΣΓΠ*

IV.10 Πίνακας ταξινόμησης των μεταβλητών του τοπικού επιπέδου σε ενιαία τακτική κλίμακα με τη μέθοδο της Φυσικής Κατανομής

Σύνθετα κριτήρια	Μεταβλητές	Κλάσεις	Τιμές ταξινόμησης
Κοινωνικο-οικονομικό	% Ανεργίας	< 4,40	5
		4,40 - 5,71	4
		5,71 - 7,67	3
		7,67 - 13,35	2
		> 13,36	1
	% Διευθυντών και ανώτερων διοικητικών στελεχών στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα	< 0,98	1
		0,98 - 2,35	2
		2,35 - 5,95	3
		5,95 - 11,47	4
		> 11,47	5
	% Ανειδίκευτων εργατών και συναφών επαγγελμάτων	< 2,45	5
		2,45 - 5,57	4
		5,57 - 9,47	3
		9,47 - 13,34	2
		> 13,34	1
	% Κατόχων πτυχίου ανώτατων ιδρυμάτων εκπαίδευσης, κατόχων μεταπτυχιακού διπλώματος και διδακτορικού τίτλου	< 2,47	1
		2,47 - 3,72	2
		3,72 - 5,65	3
		5,65 - 9,35	4
		> 9,35	5
	Επίπεδα εγκληματικότητας		1
			2
			3
			4
			5
Πολιτιστικού περιβάλλοντος	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε χώρους αναψυχής/ψυχαγωγίας		5
			4
			3
			2
			1
	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε σημεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος	< 12,59	5
		12,59 - 15,45	4
		15,45 - 23,40	3
		23,40 - 29,07	2
		> 29,07	1
	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης στην ακτογραμμή	< 9,54	5
		9,54 - 20,12	4
		20,12 - 37,97	3
		37,97 - 65,11	2
		> 65,11	1

(συνέχεια IV.10)

Σύνθετα κριτήρια	Μεταβλητές	Κλάσεις	Τιμές ταξινόμησης
Υποδομών και υπηρεσιών	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε νοσοκομεία	< 9,64	5
		9,64 - 17,03	4
		17,03 - 27,69	3
		27,69 - 58,92	2
		> 58,92	1
	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης		5
			4
			3
			2
			1
	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, υποδομές λιανικού εμπορίου και περιοχές εργασίας		5
			4
			3
			2
			1
	Μέση χρονοαπόσταση πρόσβασης σε αθλητικές εγκαταστάσεις	< 10,89	5
		10,89 - 19,98	4
		19,98 - 29,83	3
		29,83 - 56,10	2
		> 56,10	1
	Δείκτης πυκνότητας ευρυζωνικού δικτύου	< 109,09	1
		109,09 - 426,04	2
		426,04 - 709,40	3
		709,40 - 1.249,96	4
		> 1.249,96	5
Κατοικίας	% Κατοικιών χωρίς βασικές ανέσεις	< 7,96	5
		7,96 - 13,24	4
		13,24 - 20,44	3
		20,44 - 36,36	2
		> 36,36	1
	% Μονοκατοικιών	< 26,12	1
		26,12 - 64,47	2
		64,47 - 74,68	3
		74,68 - 83,68	4
		> 83,68	5
	% Κατοικιών που χτίστηκαν τη χρονική περίοδο 1991-2000	< 5,40	1
		5,40 - 8,17	2
		8,17 - 14,45	3
		14,45 - 19,31	4
		> 19,31	5
	τ.μ. κατοικίας ανά άτομο	< 24,35	1
		24,35 - 26,65	2
		26,65 - 28,92	3
		28,92 - 30,93	4
		> 30,93	5

(συνέχεια IV.10)

Σύνθετα κριτήρια	Μεταβλητές	Κλάσεις	Τιμές ταξινόμησης
Φυσικού περιβάλλοντος	Επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης		5
			4
			3
			2
			1
	Επίπεδα ηχητικής ρύπανσης		5
			4
			3
			2
			1
	% Δασικών εκτάσεων	< 1,24	1
		1,24 - 6,08	2
		6,08 - 20,73	3
		20,73 - 48,78	4
		> 48,78	5
	% Αστικών εκτάσεων	< 0,26	5
		0,26 - 1,06	4
		1,06 - 2,33	3
		2,33 - 10,26	2
		> 10,26	1

Παράρτημα V

V.1 Ερωτηματολόγιο έρευνας πεδίου

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 70, 176 71 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 9577051-5, FAX: 9577050

Έρευνα στο πλαίσιο της διδακτορικής διατριβής :

Εφαρμοσμένη Γεωπληροφορική στη διαχείριση γεωγραφικών πληροφοριών σε τοπική κλίμακα. Αποτίμηση ποιότητας ζωής σε μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ |____|____|____|

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ _____

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ _____

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ _____/_____/_____

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2011

Α.1. Στοιχεία Ερωτώμενου

1. Φύλο: Α |___| Θ |___|

2. Ηλικία: ……..

3. Που γεννήθηκες / μεγάλωσες;

Χώρα: ……..

Περιοχή: ……..

Τύπος περιοχής: Αστική |___|

Αγροτική |___|

4. Σε ποιο μέρος ζήσατε το μεγαλύτερο τμήμα της ενήλικης ζωής σας;

Χώρα: ……....

Περιοχή: ……....

Τύπος περιοχής: Αστική |___|

Αγροτική |___|

5. Εθνικότητα: ……

6. Είστε παντρεμένος/-η ή ανύπαντρος/-η; Δηλαδή ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;

Άγαμος |___|
Παντρεμένος (ή συζεί με άλλο άτομο) |___|
Χωρισμένος / διαζευγμένος / χήρος |___|
Άλλο …… |___|

7. Έχετε παιδιά; ΝΑΙ |___| ΟΧΙ |___|

7.1 Αν ναι, πόσα παιδιά έχετε και τι ηλικίας είναι;

1 |___| 2 |___| 3 |___| 4 |___| 5|___|

8. Τι εκπαίδευση έχετε;

Δεν έχω πάει σχολείο |___|
Μερικές τάξεις Δημοτικού |___|
Δημοτικό |___|
Γυμνάσιο |___|
Λύκειο |___|
Τεχνική εκπαίδευση |___| Ειδικότητα …….
ΑΕΙ / ΤΕΙ |___| Ειδικότητα …….
Μεταπτυχιακό |___| Ειδικότητα …….
Άλλο …… |___|

9. Ποια είναι η εργασιακή σας κατάσταση;

Εργαζόμενος |___|
Άνεργος |___|
Συνταξιούχος |___|
Οικιακά |___|
Σπουδαστής / Φοιτητής |___|
Άλλο ..... |___|

10. Ποιο είναι το επάγγελμά σας;

10.1 Κλάδος απασχόλησης

Γεωργία - κτηνοτροφία - αλιεία |___|
Κατασκευές |___|
Μεταποίηση / βιομηχανία |___|
Εμπόριο |___|
Εστίαση / Τουρισμός |___|
Δημόσια υπηρεσία |___|
Τράπεζα |___|
Άλλο ..... |___|

10.2 Θέση στο επάγγελμα

Μισθωτός / Μεροκάματο |___|
Ελεύθερος επαγγελματίας |___|
Εργοδότης |___|
Συμβοηθόν μέλος |___|

10.3 Περιοχή (Δήμος / Νομός) .....

10.4 Έχετε δεύτερη εργασία; ΝΑΙ |___| ΟΧΙ |___|

Αν ναι, σε ποιον κλάδο;

Γεωργία - κτηνοτροφία - αλιεία |___|
Κατασκευές |___|
Μεταποίηση / βιομηχανία |___|
Εμπόριο |___|
Εστίαση / Τουρισμός |___|
Δημόσια υπηρεσία |___|
Τράπεζα |___|
Άλλο ..... |___|

11. Ποιο είναι το μηνιαίο οικογενειακό σας εισόδημα;

< 600 ευρώ	|___|
600 - 1000 ευρώ	|___|
1000 - 1500 ευρώ	|___|
1500 - 2000 ευρώ	|___|
2000 - 3000 ευρώ	|___|
3000 - 4000 ευρώ	|___|
> 4000 ευρώ	|___|

12. Ποιο είναι/ήταν το επάγγελμα του πατέρα σας; .....

13. Ποιο είναι/ήταν το επάγγελμα της μητέρας σας; .....

14. Πόσες ώρες έχετε ελεύθερο χρόνο καθημερινά;

< 2 ώρες	|___|
2 – 4 ώρες	|___|
4 – 6 ώρες	|___|
6 – 8 ώρες	|___|
> 8 ώρες	|___|

15. Πόσο συχνά έχετε δραστηριότητες εκτός σπιτιού με φίλους ή την οικογένεια;

	Χειμώνα	Καλοκαίρι
Περισσότερες από 4 φορές την εβδομάδα	|___|	|___|
2 - 4 φορές την εβδομάδα	|___|	|___|
έως 2 φορές την εβδομάδα	|___|	|___|
έως 2 φορές το μήνα	|___|	|___|
Λιγότερο από 1 φορά το μήνα	|___|	|___|

16. Τον ελεύθερό σας χρόνο που τον περνάτε κυρίως; (έως 3 ιεραρχημένες απαντήσεις)

	Χειμώνα			Καλοκαίρι		
	1	2	3	1	2	3
Παραμένετε εντός σπιτιού	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|
Σε εστιατόριο	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|
Σε καφετέρια / μπαρ	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|
Σε πολιτισμικές δραστηριότητες (κινηματογράφο / θέατρο / αρχαιολογικοί χώροι / μουσεία)	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|
Στο γυμναστήριο	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|
Σε πάρκο	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|
Στην θάλασσα	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|
Άλλο	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|

17. Στις εξόδους προτιμάτε να βγαίνετε στην γειτονιά σας; ΝΑΙ |___| ΟΧΙ |___|

Α.2. Στοιχεία κατοικίας

1. Η κατοικία που διαμένετε είναι:

1.1 Είδος

Διαμέρισμα |___|

Μονοκατοικία |___|

Άλλο ..... |___|

1.2 Καθεστώς

Ιδιόκτητη |___|

Ενοικιαζόμενη |___|

Άλλο ..... |___|

2. Πόσα άλλα άτομα μένουν στην κατοικία σας και ποια η σχέση σας μαζί τους;

1 ……..

2 ……..

3 ……..

4 ……..

5 ……..

6 ……..

3. Πόσα τετραγωνικά είναι η κατοικία σας;

< 50 τ.μ.	|___|
50 – 60 τ.μ.	|___|
60 – 70 τ.μ.	|___|
70 – 80 τ.μ.	|___|
80 – 90 τ.μ.	|___|
90 – 100 τ.μ.	|___|
100 – 110 τ.μ.	|___|
110 – 120 τ.μ.	|___|
> 120 τ.μ.	|___|

4. Πόσο ευχαριστημένος είστε με την έκταση της κατοικίας σας;

Πολύ	|___|
Αρκετά	|___|
Μέτρια	|___|
Λίγο	|___|
Καθόλου	|___|

5. Πόσο ευχαριστημένος είστε με την ποιότητα της κατοικίας σας;

Πολύ	|___|
Αρκετά	|___|
Μέτρια	|___|
Λίγο	|___|
Καθόλου	|___|

6. Έχετε εξοχική κατοικία; ΝΑΙ |___| ΟΧΙ |___|

Αν ναι: 5.1 Που (δήμος / περιοχή); …….....

5.2 Πόσες μέρες το χρόνο κατοικείτε εκεί;

< 1 μήνα	|___|
1 – 3 μήνες	|___|
3 – 6 μήνες	|___|
> 6 μήνες	|___|

Β.1 Αντίληψη ποιότητας ζωής

1. Ποιο από τα παρακάτω πιστεύετε ότι είναι ποιο σημαντικό για την ποιότητα ζωής στην περιοχή κατοικίας σας; (έως 3 ιεραρχημένες απαντήσεις)

	1	2	3
Το φυσικό περιβάλλον	|___|	|___|	|___|
Οι υποδομές εκπαίδευσης	|___|	|___|	|___|
Οι ελεύθεροι χώροι	|___|	|___|	|___|
Οι ευκαιρίες απασχόλησης	|___|	|___|	|___|
Οι υποδομές / τα έργα	|___|	|___|	|___|
Η πρόσβαση σε υπηρεσίες	|___|	|___|	|___|
Η αναψυχή	|___|	|___|	|___|
Η αισθητική του χώρου	|___|	|___|	|___|
Άλλο	|___|	|___|	|___|

2. Η περιοχή που κατοικείτε μόνιμα σε ποιο βαθμό διαθέτει αυτά τα χαρακτηριστικά; (της προηγούμενης ερώτησης)

	Πάρα πολύ	Αρκετά	Μέτρια	Λίγο	Καθόλου
1	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|
2	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|
3	|___|	|___|	|___|	|___|	|___|

Β.2 Στοιχεία περιοχής κατοικίας

1. Πόσα χρόνια κατοικείτε στην περιοχή: .....

2. Η γειτονιά που μένετε:

		Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
2.1	Είναι ήσυχη περιοχή	5	4	3	2	1
2.2	Δεν έχει κυκλοφοριακό πρόβλημα	5	4	3	2	1
2.3	Έχει καλή ποιότητα πόσιμου νερού	5	4	3	2	1
2.4	Έχει καθαρούς δημόσιους χώρους	5	4	3	2	1
2.5	Έχει επαρκείς χώρους πρασίνου	5	4	3	2	1
2.6	Δεν είναι πυκνοδομημένη	5	4	3	2	1
2.7	Έχει καλή αισθητική χώρου	5	4	3	2	1
2.8	Είναι ασφαλής	5	4	3	2	1
2.9	Έχει καλές υποδομές (δρόμοι, κοινωφελή δίκτυα κ.ά.)	5	4	3	2	1
2.10	Έχει καλές συγκοινωνίες	5	4	3	2	1

3. Ποιο από τα παρακάτω θεωρείται ότι είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η περιοχή κατοικίας σας; (έως 3 ιεραρχημένες απαντήσεις)

	1	2	3
Ατμοσφαιρική ρύπανση	|___|	|___|	|___|
Ηχορύπανση	|___|	|___|	|___|
Έλλειψη χώρων πρασίνου	|___|	|___|	|___|
Προβλήματα συγκοινωνιών	|___|	|___|	|___|
Κακή προσβασιμότητα σε υπηρεσίες	|___|	|___|	|___|
Εγκληματικότητα	|___|	|___|	|___|
Έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας	|___|	|___|	|___|
Καθαριότητα	|___|	|___|	|___|
Άλλο	|___|	|___|	|___|

4. Ποιο από τα παρακάτω αποτελεί για εσάς πλεονέκτημα διαμονής στην περιοχή κατοικίας σας; (έως 3 ιεραρχημένες απαντήσεις)

	1	2	3
Επαφή με τη φύση	|___|	|___|	|___|
Καλή ποιότητα περιβάλλοντος	|___|	|___|	|___|
Ησυχία	|___|	|___|	|___|
Ασφάλεια	|___|	|___|	|___|
Οι ελεύθεροι χώροι	|___|	|___|	|___|
Η καθαριότητα της περιοχής	|___|	|___|	|___|
Καλές υποδομές	|___|	|___|	|___|
Καλές συγκοινωνίες	|___|	|___|	|___|
Καλή προσβασιμότητα σε υπηρεσίες	|___|	|___|	|___|
Η κοντινή απόσταση από την εργασία	|___|	|___|	|___|
Άλλο	|___|	|___|	|___|

5. Θα επιθυμούσατε να αλλάξετε περιοχή κατοικίας: ΝΑΙ |___| ΟΧΙ |___|

5.1 Αν ναι, αναφέρατε τον κύριο λόγο:

Ατμοσφαιρική ρύπανση	|___|
Ηχορύπανση	|___|
Έλλειψη χώρων πρασίνου	|___|
Προβλήματα συγκοινωνιών	|___|
Κακή προσβασιμότητα σε υπηρεσίες	|___|
Εγκληματικότητα	|___|
Έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας	|___|
Καθαριότητα	|___|
Άλλο	|___|

5.2 Αν όχι, αναφέρατε τον κύριο λόγο:

Επαφή με τη φύση	|___|
Καλή ποιότητα περιβάλλοντος	|___|
Ησυχία	|___|
Ασφάλεια	|___|
Οι ελεύθεροι χώροι	|___|
Η καθαριότητα της περιοχής	|___|
Καλές υποδομές	|___|
Καλές συγκοινωνίες	|___|
Καλή προσβασιμότητα σε υπηρεσίες	|___|
Η κοντινή απόσταση από την εργασία	|___|
Άλλο	|___|

6. Εσείς πως θα εκτιμούσατε συνολικά την ποιότητα ζωής που σας παρέχει η περιοχή κατοικίας σας;

Πολύ καλή	|___|
Καλή	|___|
Μέτρια	|___|
Κακή	|___|
Πολύ κακή	|___|

V.2 Πίνακες διαγραμμάτων των αστικών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας			
	1ος παράγοντας	2ος παράγοντας	3ος παράγοντας
Φυσικό περιβάλλον	60,38%	7,55%	6,52%
Υποδομές εκπαίδευσης	1,89%	9,43%	17,39%
Ελεύθεροι χώροι	3,77%	22,64%	13,04%
Ευκαιρίες απασχόλησης	15,09%	13,21%	15,22%
Υποδομές/έργα	9,43%	7,55%	6,52%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	3,77%	15,09%	4,35%
Αναψυχή	0%	7,55%	17,39%
Αισθητική χώρου	3,77%	9,43%	17,39%
Ησυχία	1,89%	7,55%	2,17%

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά φύλο						
	1ος παράγοντας		2ος παράγοντας		3ος παράγοντας	
	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες
Φυσικό περιβάλλον	54,55%	70,00%	9,09%	5,00%	6,90%	5,88%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	5,00%	9,09%	10,00%	6,90%	35,29%
Ελεύθεροι χώροι	6,06%	0,00%	27,27%	15,00%	10,34%	17,65%
Ευκαιρίες απασχόλησης	15,15%	15,00%	12,12%	15,00%	20,69%	5,88%
Υποδομές/έργα	12,12%	5,00%	9,09%	5,00%	6,90%	5,88%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	3,03%	5,00%	9,09%	25,00%	6,90%	0,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%	9,09%	5,00%	17,24%	17,65%
Αισθητική χώρου	6,06%	0,00%	9,09%	10,00%	24,14%	5,88%
Ησυχία	3,03%	0,00%	6,06%	10,00%	0,00%	5,88%

(συνέχεια V.2)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά ηλικιακή ομάδα				
1ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	47,62%	75,00%	75,00%	50,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	4,76%	0,00%	0,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	12,50%	0,00%	0,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	28,57%	0,00%	0,00%	25,00%
Υποδομές/έργα	9,52%	6,25%	0,00%	25,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	4,76%	6,25%	0,00%	0,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%	25,00%	0,00%
Ησυχία	4,76%	0,00%	0,00%	0,00%
2ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	4,76%	6,25%	12,50%	12,50%
Υποδομές εκπαίδευσης	9,52%	6,25%	25,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	19,05%	25,00%	25,00%	25,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	14,29%	25,00%	0,00%	0,00%
Υποδομές/έργα	9,52%	6,25%	0,00%	12,50%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	23,81%	6,25%	12,50%	12,50%
Αναψυχή	9,52%	12,50%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	9,52%	6,25%	12,50%	12,50%
Ησυχία	0,00%	6,25%	12,50%	25,00%
3ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	15,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	20,00%	8,33%	16,67%	25,00%
Ελεύθεροι χώροι	5,00%	8,33%	33,33%	25,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	5,00%	25,00%	33,33%	12,50%
Υποδομές/έργα	0,00%	16,67%	0,00%	12,50%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	5,00%	0,00%	0,00%	12,50%
Αναψυχή	25,00%	25,00%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	25,00%	16,67%	0,00%	12,50%
Ησυχία	0,00%	0,00%	16,67%	0,00%

(συνέχεια V.2)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά οικογενειακή κατάσταση		
1ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	58,06%	63,64%
Υποδομές εκπαίδευσης	3,23%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	6,45%	0,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	16,13%	13,64%
Υποδομές/έργα	6,45%	13,64%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	6,45%	0,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	9,09%
Ησυχία	3,23%	0,00%
2ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	6,45%	9,09%
Υποδομές εκπαίδευσης	9,68%	9,09%
Ελεύθεροι χώροι	16,13%	31,82%
Ευκαιρίες απασχόλησης	19,35%	4,55%
Υποδομές/έργα	6,45%	9,09%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	16,13%	13,64%
Αναψυχή	9,68%	4,55%
Αισθητική χώρου	12,90%	4,55%
Ησυχία	3,23%	13,64%
3ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	7,14%	5,56%
Υποδομές εκπαίδευσης	17,86%	16,67%
Ελεύθεροι χώροι	7,14%	22,22%
Ευκαιρίες απασχόλησης	14,29%	16,67%
Υποδομές/έργα	7,14%	5,56%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	3,57%	5,56%
Αναψυχή	25,00%	5,56%
Αισθητική χώρου	17,86%	16,67%
Ησυχία	0,00%	5,56%

(συνέχεια V.2)

Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ποιότητας ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας					
	Συμφωνώ απόλυτα	**Συμφωνώ**	**Ούτε διαφωνώ/ ούτε συμφωνώ**	**Διαφωνώ**	**Διαφωνώ απόλυτα**
Ησυχία	18,87%	30,19%	18,87%	24,53%	7,55%
Δεν έχει κυκλοφοριακό πρόβλημα	26,42%	16,98%	20,75%	18,87%	16,98%
Καλή ποιότητα πόσιμου νερού	9,43%	33,96%	32,08%	16,98%	7,55%
Καθαροί δημόσιοι χώροι	7,55%	32,08%	41,51%	16,98%	1,89%
Επαρκείς χώροι πρασίνου	13,21%	20,75%	24,53%	33,96%	7,55%
Δεν είναι πυκνοδομημένη	11,32%	24,53%	26,42%	18,87%	18,87%
Καλή αισθητική χώρου	5,66%	9,43%	33,96%	41,51%	9,43%
Ασφαλής	7,55%	41,51%	30,19%	15,09%	5,66%
Καλές υποδομές	1,89%	26,42%	37,74%	20,75%	13,21%
Καλές συγκοινωνίες	1,89%	30,19%	30,19%	18,87%	18,87%

Μειονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο μειονέκτημα	**2ο μειονέκτημα**	**3ο μειονέκτημα**
Ατμοσφαιρική ρύπανση	0,00%	6,82%	6,67%
Ηχορύπανση	18,87%	11,36%	6,67%
Έλλειψη χώρων πρασίνου	22,64%	13,64%	10,00%
Προβλήματα συγκοινωνιών	16,98%	9,09%	10,00%
Κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες	7,55%	9,09%	3,33%
Εγκληματικότητα	1,89%	4,55%	3,33%
Έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας	7,55%	18,18%	23,33%
Καθαριότητα	13,21%	11,36%	23,33%
Δεν έχει καλές υποδομές	3,77%	2,27%	0,00%
Πυκνοδομημένη	3,77%	2,27%	3,33%
Δεν έχει πάρκα/παιδικές χαρές	1,89%	0,00%	3,33%
Δεν έχει σχολεία	0,00%	2,27%	3,33%
Μακριά από δουλειές	1,89%	2,27%	0,00%
Κυκλοφοριακό πρόβλημα	0,00%	4,55%	0,00%
Κακή αισθητική	0,00%	2,27%	3,33%

(συνέχεια V.2)

Πλεονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο πλεονέκτημα	2ο πλεονέκτημα	3ο πλεονέκτημα
Επαφή με τη φύση	16,98%	0,00%	5,00%
Καλή ποιότητα περιβάλλοντος	5,66%	13,95%	10,00%
Ησυχία	20,75%	18,60%	15,00%
Ασφάλεια	18,87%	6,98%	15,00%
Ελεύθεροι χώροι	3,77%	6,98%	15,00%
Καθαριότητα	1,89%	2,33%	0,00%
Καλές υποδομές	7,55%	4,65%	5,00%
Καλές συγκοινωνίες	1,89%	9,30%	15,00%
Καλή πρόσβαση σε υπηρεσίες	7,55%	16,28%	15,00%
Κοντινή απόσταση από εργασία	13,21%	13,95%	5,00%
Κοντινή απόσταση από τη θάλασσα	1,89%	2,33%	0,00%
Αναψυχή	0,00%	2,33%	0,00%
Πάρκα/παιδικές χαρές	0,00%	2,33%	0,00%
Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους χειμερινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	2η δραστηριότητα	3η δραστηριότητα
Εντός σπιτιού	71,70%	7,55%	15,38%
Εστιατόριο	3,77%	22,64%	20,51%
Καφετέρια/μπαρ	15,09%	35,85%	35,90%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	3,77%	9,43%	5,13%
Γυμναστήριο	3,77%	15,09%	12,82%
Πάρκο	0,00%	3,77%	2,56%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	0,00%	1,89%	2,56%
Θάλασσα	0,00%	1,89%	5,13%
Κυνήγι/ψάρεμα	1,89%	1,89%	0,00%
Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	2η δραστηριότητα	3η δραστηριότητα
Εντός σπιτιού	54,72%	7,69%	16,67%
Εστιατόριο	1,89%	19,23%	18,75%
Καφετέρια/μπαρ	16,98%	23,08%	33,33%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	3,77%	5,77%	6,25%
Γυμναστήριο	1,89%	3,85%	4,17%
Πάρκο	0,00%	3,85%	2,08%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	0,00%	1,92%	0,00%
Θάλασσα	20,75%	30,77%	18,75%
Κυνήγι/ψάρεμα	0,00%	3,85%	0,00%

V.3 Πίνακες διαγραμμάτων των κοινοτήτων της παράκτιας ζώνης του δήμου Κατερίνης

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας			
	1ος παράγοντας	2ος παράγοντας	3ος παράγοντας
Φυσικό περιβάλλον	51,43%	5,88%	9,38%
Υποδομές εκπαίδευσης	2,86%	11,76%	9,38%
Ελεύθεροι χώροι	20,00%	11,76%	6,25%
Ευκαιρίες απασχόλησης	14,29%	11,76%	9,38%
Υποδομές/έργα	2,86%	11,76%	9,38%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	14,71%	18,75%
Αναψυχή	0,00%	14,71%	18,75%
Αισθητική χώρου	2,86%	5,88%	9,38%
Ησυχία	5,71%	11,76%	9,38%

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά φύλο						
	1ος παράγοντας		2ος παράγοντας		3ος παράγοντας	
	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες
Φυσικό περιβάλλον	50,00%	52,94%	5,88%	5,88%	6,67%	11,76%
Υποδομές εκπαίδευσης	5,56%	0,00%	11,76%	11,76%	6,67%	11,76%
Ελεύθεροι χώροι	22,22%	17,65%	5,88%	17,65%	13,33%	0,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	11,11%	17,65%	17,65%	5,88%	13,33%	5,88%
Υποδομές/έργα	5,56%	0,00%	5,88%	17,65%	13,33%	5,88%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	0,00%	11,76%	17,65%	13,33%	23,53%
Αναψυχή	0,00%	0,00%	23,53%	5,88%	20,00%	17,65%
Αισθητική χώρου	0,00%	5,88%	11,76%	0,00%	13,33%	5,88%
Ησυχία	5,56%	5,88%	5,88%	17,65%	0,00%	17,65%

(συνέχεια V.3)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά ηλικιακή ομάδα				
1ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	38,46%	62,50%	80,00%	44,44%
Υποδομές εκπαίδευσης	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	30,77%	0,00%	0,00%	33,33%
Ευκαιρίες απασχόλησης	15,38%	25,00%	0,00%	11,11%
Υποδομές/έργα	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	12,50%	0,00%	11,11%
2ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	12,50%	0,00%	12,50%
Υποδομές εκπαίδευσης	15,38%	12,50%	20,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	7,69%	12,50%	20,00%	12,50%
Ευκαιρίες απασχόλησης	15,38%	12,50%	20,00%	0,00%
Υποδομές/έργα	15,38%	12,50%	20,00%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	7,69%	12,50%	20,00%	25,00%
Αναψυχή	30,77%	12,50%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	7,69%	12,50%	0,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	0,00%	0,00%	50,00%
3ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	0,00%	0,00%	37,50%
Υποδομές εκπαίδευσης	7,69%	28,57%	0,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	7,69%	0,00%	0,00%	12,50%
Ευκαιρίες απασχόλησης	15,38%	14,29%	0,00%	0,00%
Υποδομές/έργα	0,00%	28,57%	0,00%	12,50%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	23,08%	0,00%	50,00%	12,50%
Αναψυχή	38,46%	0,00%	0,00%	12,50%
Αισθητική χώρου	0,00%	28,57%	25,00%	0,00%
Ησυχία	7,69%	0,00%	25,00%	12,50%

(συνέχεια V.3)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά οικογενειακή κατάσταση		
1ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	33,33%	60,87%
Υποδομές εκπαίδευσης	8,33%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	33,33%	13,04%
Ευκαιρίες απασχόλησης	25,00%	8,70%
Υποδομές/έργα	0,00%	4,35%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	0,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	4,35%
Ησυχία	0,00%	8,70%
2ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	9,09%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	18,18%
Ελεύθεροι χώροι	8,33%	13,64%
Ευκαιρίες απασχόλησης	16,67%	9,09%
Υποδομές/έργα	8,33%	13,64%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	8,33%	18,18%
Αναψυχή	41,67%	0,00%
Αισθητική χώρου	8,33%	4,55%
Ησυχία	8,33%	13,64%
3ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	9,09%	9,52%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	14,29%
Ελεύθεροι χώροι	9,09%	4,76%
Ευκαιρίες απασχόλησης	9,09%	9,52%
Υποδομές/έργα	0,00%	14,29%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	27,27%	14,29%
Αναψυχή	45,45%	4,76%
Αισθητική χώρου	0,00%	14,29%
Ησυχία	0,00%	14,29%

(συνέχεια V.3)

Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ποιότητας ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας					
	Συμφωνώ απόλυτα	**Συμφωνώ**	**Ούτε διαφωνώ/ ούτε συμφωνώ**	**Διαφωνώ**	**Διαφωνώ απόλυτα**
Ησυχία	11,43%	34,29%	14,29%	37,14%	2,86%
Δεν έχει κυκλοφοριακό πρόβλημα	14,29%	25,71%	17,14%	31,43%	11,43%
Καλή ποιότητα πόσιμου νερού	14,29%	28,57%	45,71%	11,43%	0,00%
Καθαροί δημόσιοι χώροι	2,86%	31,43%	34,29%	20,00%	11,43%
Επαρκείς χώροι πρασίνου	2,86%	51,43%	22,86%	20,00%	2,86%
Δεν είναι πυκνοδομημένη	2,86%	22,86%	28,57%	37,14%	8,57%
Καλή αισθητική χώρου	2,86%	37,14%	22,86%	22,86%	14,29%
Ασφαλής	2,86%	42,86%	40,00%	14,29%	0,00%
Καλές υποδομές	0,00%	48,57%	34,29%	14,29%	2,86%
Καλές συγκοινωνίες	17,14%	37,14%	17,14%	20,00%	8,57%

Μειονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο μειονέκτημα	**2ο μειονέκτημα**	**3ο μειονέκτημα**
Ατμοσφαιρική ρύπανση	0,00%	3,33%	0,00%
Ηχορύπανση	8,57%	10,00%	5,26%
Έλλειψη χώρων πρασίνου	2,86%	3,33%	5,26%
Προβλήματα συγκοινωνιών	14,29%	6,67%	5,26%
Κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες	20,00%	26,67%	5,26%
Εγκληματικότητα	0,00%	3,33%	5,26%
Έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας	0,00%	3,33%	21,05%
Καθαριότητα	8,57%	6,67%	10,53%
Δεν έχει καλές υποδομές	5,71%	0,00%	15,79%
Πυκνοδομημένη	8,57%	3,33%	5,26%
Δεν έχει πάρκα/παιδικές χαρές	2,86%	0,00%	0,00%
Δεν έχει σχολεία	11,43%	26,67%	15,79%
Μακριά από δουλειές	2,86%	0,00%	5,26%
Κυκλοφοριακό πρόβλημα	5,71%	0,00%	0,00%
Κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	8,57%	3,33%	0,00%
Κακή αισθητική	0,00%	3,33%	0,00%

(συνέχεια V.3)

Πλεονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο πλεονέκτημα	2ο πλεονέκτημα	3ο πλεονέκτημα
Επαφή με τη φύση	25,71%	3,85%	18,75%
Καλή ποιότητα περιβάλλοντος	5,71%	11,54%	6,25%
Ησυχία	17,14%	11,54%	18,75%
Ασφάλεια	5,71%	7,69%	12,50%
Ελεύθεροι χώροι	11,43%	23,08%	0,00%
Καλές υποδομές	5,71%	0,00%	6,25%
Καλές συγκοινωνίες	2,86%	11,54%	25,00%
Καλή πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	0,00%	12,50%
Κοντινή απόσταση από εργασία	8,57%	0,00%	0,00%
Κοντινή απόσταση από τη θάλασσα	14,29%	15,38%	0,00%
Αναψυχή	2,86%	15,38%	0,00%
Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους χειμερινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	2η δραστηριότητα	3η δραστηριότητα
Εντός σπιτιού	80,00%	11,76%	3,45%
Εστιατόριο	2,86%	35,29%	31,03%
Καφετέρια/μπαρ	17,14%	26,47%	34,48%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	0,00%	11,76%	13,79%
Γυμναστήριο	0,00%	0,00%	6,90%
Πάρκο	0,00%	5,88%	0,00%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	0,00%	5,88%	6,90%
Θάλασσα	0,00%	2,94%	3,45%
Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	2η δραστηριότητα	3η δραστηριότητα
Εντός σπιτιού	68,57%	5,71%	6,45%
Εστιατόριο	2,86%	20,00%	32,26%
Καφετέρια/μπαρ	11,43%	25,71%	25,81%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	2,86%	8,57%	6,45%
Πάρκο	0,00%	2,86%	3,23%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	0,00%	2,86%	3,23%
Θάλασσα	14,29%	34,29%	22,58%

V.4 Πίνακες διαγραμμάτων των αγροτικού χαρακτήρα κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την δημοτική κοινότητα Κατερίνης

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας			
	1ος παράγοντας	2ος παράγοντας	3ος παράγοντας
Φυσικό περιβάλλον	55,56%	7,41%	10,53%
Υποδομές εκπαίδευσης	3,70%	11,11%	5,26%
Ελεύθεροι χώροι	14,81%	11,11%	10,53%
Ευκαιρίες απασχόλησης	3,70%	3,70%	15,79%
Υποδομές/έργα	7,41%	14,81%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	14,81%	21,05%
Αναψυχή	0%	14,81%	26,32%
Αισθητική χώρου	0,00%	3,70%	10,53%
Ησυχία	14,81%	18,52%	0,00%

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά φύλο						
	1ος παράγοντας		2ος παράγοντας		3ος παράγοντας	
	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες
Φυσικό περιβάλλον	64,29%	46,15%	0,00%	15,38%	0,00%	16,67%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	7,69%	7,14%	15,38%	0,00%	8,33%
Ελεύθεροι χώροι	7,14%	23,08%	14,29%	7,69%	28,57%	0,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	7,14%	0,00%	0,00%	7,69%	0,00%	25,00%
Υποδομές/έργα	14,29%	0,00%	14,29%	15,38%	0,00%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	0,00%	21,43%	7,69%	14,29%	25,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%	14,29%	15,38%	42,86%	16,67%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%	0,00%	7,69%	14,29%	8,33%
Ησυχία	7,14%	23,08%	28,57%	7,69%	0,00%	0,00%

(συνέχεια V.4)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά ηλικιακή ομάδα				
1ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	40,00%	50,00%	100,00%	63,64%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	30,00%	0,00%	0,00%	9,09%
Ευκαιρίες απασχόλησης	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Υποδομές/έργα	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	25,00%	0,00%	27,27%
2ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	10,00%	0,00%	0,00%	9,09%
Υποδομές εκπαίδευσης	10,00%	0,00%	50,00%	9,09%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	0,00%	0,00%	27,27%
Ευκαιρίες απασχόλησης	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Υποδομές/έργα	10,00%	50,00%	0,00%	9,09%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	20,00%	25,00%	0,00%	9,09%
Αναψυχή	30,00%	0,00%	0,00%	9,09%
Αισθητική χώρου	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	25,00%	50,00%	27,27%
3ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	11,11%	0,00%	0,00%	16,67%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	33,33%	0,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	11,11%	0,00%	0,00%	16,67%
Ευκαιρίες απασχόλησης	11,11%	33,33%	0,00%	16,67%
Υποδομές/έργα	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	33,33%	100,00%	33,33%
Αναψυχή	55,56%	0,00%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	11,11%	0,00%	0,00%	16,67%
Ησυχία	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

(συνέχεια V.4)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά οικογενειακή κατάσταση		
1ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	45,45%	62,50%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	6,25%
Ελεύθεροι χώροι	18,18%	12,50%
Ευκαιρίες απασχόλησης	9,09%	0,00%
Υποδομές/έργα	18,18%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	0,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%
Ησυχία	9,09%	18,75%
2ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	12,50%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	18,75%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	18,75%
Ευκαιρίες απασχόλησης	9,09%	0,00%
Υποδομές/έργα	27,27%	6,25%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	18,18%	12,50%
Αναψυχή	27,27%	6,25%
Αισθητική χώρου	9,09%	0,00%
Ησυχία	9,09%	25,00%
3ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	11,11%	10,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	11,11%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	20,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	0,00%	30,00%
Υποδομές/έργα	0,00%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	11,11%	30,00%
Αναψυχή	55,56%	0,00%
Αισθητική χώρου	11,11%	10,00%
Ησυχία	0,00%	0,00%

(συνέχεια V.4)

Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ποιότητας ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας					
	Συμφωνώ απόλυτα	**Συμφωνώ**	**Ούτε διαφωνώ/ ούτε συμφωνώ**	**Διαφωνώ**	**Διαφωνώ απόλυτα**
Ησυχία	40,74%	55,56%	3,70%	0,00%	0,00%
Δεν έχει κυκλοφοριακό πρόβλημα	48,15%	37,04%	11,11%	3,70%	0,00%
Καλή ποιότητα πόσιμου νερού	3,70%	51,85%	37,04%	7,41%	0,00%
Καθαροί δημόσιοι χώροι	3,70%	74,07%	18,52%	3,70%	0,00%
Επαρκείς χώροι πρασίνου	33,33%	59,26%	7,41%	0,00%	0,00%
Δεν είναι πυκνοδομημένη	37,04%	44,44%	18,52%	0,00%	0,00%
Καλή αισθητική χώρου	0,00%	29,63%	40,74%	22,22%	7,41%
Ασφαλής	11,11%	59,26%	25,93%	3,70%	0,00%
Καλές υποδομές	0,00%	44,44%	33,33%	18,52%	3,70%
Καλές συγκοινωνίες	0,00%	3,70%	22,22%	51,85%	22,22%

Μειονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο μειονέκτημα	**2ο μειονέκτημα**	**3ο μειονέκτημα**
Προβλήματα συγκοινωνιών	18,52%	20,83%	33,33%
Κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες	18,52%	25,00%	0,00%
Εγκληματικότητα	7,41%	0,00%	0,00%
Έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας	7,41%	25,00%	8,33%
Καθαριότητα	11,11%	8,33%	0,00%
Δεν έχει καλές υποδομές	11,11%	0,00%	0,00%
Δεν έχει σχολεία	14,81%	12,50%	16,67%
Μακριά από δουλειές	7,41%	4,17%	41,67%
Κακή αισθητική	3,70%	4,17%	0,00%

Πλεονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο πλεονέκτημα	**2ο πλεονέκτημα**	**3ο πλεονέκτημα**
Επαφή με τη φύση	29,63%	18,18%	20,00%
Καλή ποιότητα περιβάλλοντος	22,22%	27,27%	6,67%
Ησυχία	29,63%	36,36%	26,67%
Ασφάλεια	0,00%	0,00%	6,67%
Ελεύθεροι χώροι	18,52%	13,64%	33,33%
Καλές υποδομές	0,00%	4,55%	0,00%
Κοντινή απόσταση από εργασία	0,00%	0,00%	6,67%

(συνέχεια V.4)

Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους χειμερινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	**2η δραστηριότητα**	**3η δραστηριότητα**
Εντός σπιτιού	85,19%	0,00%	15,00%
Εστιατόριο	0,00%	40,74%	35,00%
Καφετέρια/μπαρ	11,11%	48,15%	25,00%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	0,00%	0,00%	20,00%
Γυμναστήριο	3,70%	7,41%	0,00%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	0,00%	3,70%	0,00%
Κυνήγι/ψάρεμα	0,00%	0,00%	5,00%
Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	**2η δραστηριότητα**	**3η δραστηριότητα**
Εντός σπιτιού	70,37%	3,70%	9,09%
Εστιατόριο	3,70%	25,93%	36,36%
Καφετέρια/μπαρ	11,11%	37,04%	27,27%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	0,00%	3,70%	13,64%
Γυμναστήριο	3,70%	3,70%	0,00%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	0,00%	3,70%	0,00%
Θάλασσα	11,11%	22,22%	13,64%

V.5 Πίνακες διαγραμμάτων των αγροτικού χαρακτήρα κοινοτήτων στο βόρειο τμήμα του δήμου Κατερίνης

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας			
	1ος παράγοντας	2ος παράγοντας	3ος παράγοντας
Φυσικό περιβάλλον	42,86%	28,57%	0,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	3,57%	7,14%	15,00%
Ελεύθεροι χώροι	3,57%	0,00%	10,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	17,86%	7,14%	10,00%
Υποδομές/έργα	10,71%	7,14%	15,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	10,71%	21,43%	15,00%
Αναψυχή	3,57%	10,71%	30,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	3,57%	5,00%
Ησυχία	7,14%	14,29%	0,00%

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά φύλο						
	1ος παράγοντας		2ος παράγοντας		3ος παράγοντας	
	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες
Φυσικό περιβάλλον	50,00%	35,71%	35,71%	21,43%	0,00%	0,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	7,14%	0,00%	7,14%	7,14%	0,00%	27,27%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	7,14%	0,00%	0,00%	11,11%	9,09%
Ευκαιρίες απασχόλησης	14,29%	21,43%	14,29%	0,00%	11,11%	9,09%
Υποδομές/έργα	7,14%	14,29%	7,14%	7,14%	0,00%	27,27%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	7,14%	14,29%	7,14%	35,71%	22,22%	9,09%
Αναψυχή	7,14%	0,00%	7,14%	14,29%	55,56%	9,09%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%	7,14%	0,00%	0,00%	9,09%
Ησυχία	7,14%	7,14%	14,29%	14,29%	0,00%	0,00%

(συνέχεια V.5)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά ηλικιακή ομάδα				
1ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	33,33%	42,86%	0,00%	75,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	11,11%	0,00%	0,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	14,29%	0,00%	0,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	22,22%	14,29%	25,00%	12,50%
Υποδομές/έργα	33,33%	0,00%	0,00%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	14,29%	50,00%	0,00%
Αναψυχή	0,00%	14,29%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	0,00%	25,00%	12,50%
2ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	22,22%	28,57%	75,00%	12,50%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	0,00%	25,00%	12,50%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	11,11%	14,29%	0,00%	0,00%
Υποδομές/έργα	0,00%	14,29%	0,00%	12,50%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	22,22%	28,57%	0,00%	25,00%
Αναψυχή	22,22%	14,29%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	11,11%	0,00%	0,00%	0,00%
Ησυχία	11,11%	0,00%	0,00%	37,50%
3ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	16,67%	0,00%	50,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	0,00%	0,00%	40,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	33,33%	0,00%	0,00%	0,00%
Υποδομές/έργα	16,67%	20,00%	25,00%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	0,00%	25,00%	40,00%
Αναψυχή	33,33%	60,00%	0,00%	20,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	20,00%	0,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

(συνέχεια V.5)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά οικογενειακή κατάσταση		
1ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	16,67%	62,50%
Υποδομές εκπαίδευσης	8,33%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	8,33%	0,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	33,33%	6,25%
Υποδομές/έργα	16,67%	6,25%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	18,75%
Αναψυχή	8,33%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%
Ησυχία	8,33%	6,25%
2ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	33,33%	25,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	8,33%	6,25%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	0,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	8,33%	6,25%
Υποδομές/έργα	8,33%	6,25%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	25,00%	18,75%
Αναψυχή	16,67%	6,25%
Αισθητική χώρου	0,00%	6,25%
Ησυχία	0,00%	25,00%
3ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	0,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	11,11%	18,18%
Ελεύθεροι χώροι	11,11%	9,09%
Ευκαιρίες απασχόλησης	11,11%	9,09%
Υποδομές/έργα	11,11%	18,18%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	22,22%	9,09%
Αναψυχή	33,33%	27,27%
Αισθητική χώρου	0,00%	9,09%
Ησυχία	0,00%	0,00%

(συνέχεια V.5)

Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ποιότητας ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας					
	Συμφωνώ απόλυτα	**Συμφωνώ**	**Ούτε διαφωνώ/ ούτε συμφωνώ**	**Διαφωνώ**	**Διαφωνώ απόλυτα**
Ησυχία	85,71%	14,29%	0,00%	0,00%	0,00%
Δεν έχει κυκλοφοριακό πρόβλημα	96,43%	3,57%	0,00%	0,00%	0,00%
Καλή ποιότητα πόσιμου νερού	42,86%	28,57%	28,57%	0,00%	0,00%
Καθαροί δημόσιοι χώροι	67,86%	25,00%	7,14%	0,00%	0,00%
Επαρκείς χώροι πρασίνου	85,71%	10,71%	3,57%	0,00%	0,00%
Δεν είναι πυκνοδομημένη	75,00%	25,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Καλή αισθητική χώρου	21,43%	46,43%	21,43%	7,14%	3,57%
Ασφαλής	67,86%	25,00%	7,14%	0,00%	0,00%
Καλές υποδομές	0,00%	14,29%	35,71%	32,14%	17,86%
Καλές συγκοινωνίες	0,00%	0,00%	10,71%	32,14%	57,14%

Μειονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο μειονέκτημα	**2ο μειονέκτημα**	**3ο μειονέκτημα**
Προβλήματα συγκοινωνιών	42,86%	22,22%	35,29%
Κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες	28,57%	33,33%	5,88%
Έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας	3,57%	7,41%	58,82%
Δεν έχει καλές υποδομές	10,71%	0,00%	0,00%
Δεν έχει σχολεία	0,00%	14,81%	0,00%
Μακριά από δουλειές	7,14%	3,70%	0,00%
Κακή αισθητική	7,14%	18,52%	0,00%

Πλεονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο πλεονέκτημα	**2ο πλεονέκτημα**	**3ο πλεονέκτημα**
Επαφή με τη φύση	57,14%	7,14%	0,00%
Καλή ποιότητα περιβάλλοντος	35,71%	17,86%	5,00%
Ησυχία	7,14%	67,86%	25,00%
Ασφάλεια	0,00%	3,57%	15,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	3,57%	55,00%

(συνέχεια V.5)

Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους χειμερινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	**2η δραστηριότητα**	**3η δραστηριότητα**
Εντός σπιτιού	85,71%	7,41%	5,26%
Εστιατόριο	0,00%	11,11%	42,11%
Καφετέρια/μπαρ	14,29%	51,85%	15,79%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	0,00%	7,41%	21,05%
Πάρκο	0,00%	7,41%	0,00%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	0,00%	14,81%	0,00%
Κυνήγι/ψάρεμα	0,00%	0,00%	15,79%
Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	**2η δραστηριότητα**	**3η δραστηριότητα**
Εντός σπιτιού	75,00%	7,14%	4,76%
Εστιατόριο	0,00%	7,14%	47,62%
Καφετέρια/μπαρ	25,00%	39,29%	0,00%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	0,00%	10,71%	9,52%
Πάρκο	0,00%	0,00%	4,76%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	0,00%	21,43%	0,00%
Θάλασσα	0,00%	14,29%	28,57%

V.6 Πίνακες διαγραμμάτων των αγροτικού χαρακτήρα κοινοτήτων στο δυτικό τμήμα του δήμου Κατερίνης

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας			
	1ος παράγοντας	2ος παράγοντας	3ος παράγοντας
Φυσικό περιβάλλον	60,61%	6,06%	0,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	3,03%	9,09%	8,33%
Ελεύθεροι χώροι	3,03%	18,18%	12,50%
Ευκαιρίες απασχόλησης	9,09%	6,06%	12,50%
Υποδομές/έργα	12,12%	24,24%	8,33%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	6,06%	12,12%	20,83%
Αναψυχή	0,00%	18,18%	25,00%
Αισθητική χώρου	3,03%	0,00%	4,17%
Ησυχία	3,03%	6,06%	8,33%

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά φύλο						
	1ος παράγοντας		2ος παράγοντας		3ος παράγοντας	
	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες
Φυσικό περιβάλλον	50,00%	70,59%	6,25%	5,88%	0,00%	0,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	6,25%	0,00%	0,00%	17,65%	22,22%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	5,88%	6,25%	29,41%	0,00%	20,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	12,50%	5,88%	12,50%	0,00%	0,00%	20,00%
Υποδομές/έργα	12,50%	11,76%	25,00%	23,53%	11,11%	6,67%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	12,50%	0,00%	18,75%	5,88%	22,22%	20,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%	25,00%	11,76%	33,33%	20,00%
Αισθητική χώρου	6,25%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	6,67%
Ησυχία	0,00%	5,88%	6,25%	5,88%	11,11%	6,67%

(συνέχεια V.6)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά ηλικιακή ομάδα				
1ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	50,00%	50,00%	33,33%	84,62%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	12,50%	0,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	0,00%	0,00%	7,69%
Ευκαιρίες απασχόλησης	16,67%	12,50%	16,67%	0,00%
Υποδομές/έργα	16,67%	12,50%	33,33%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	12,50%	16,67%	0,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	0,00%	0,00%	7,69%
2ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	12,50%	0,00%	7,69%
Υποδομές εκπαίδευσης	33,33%	12,50%	0,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	0,00%	16,67%	38,46%
Ευκαιρίες απασχόλησης	0,00%	12,50%	0,00%	7,69%
Υποδομές/έργα	16,67%	25,00%	33,33%	23,08%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	16,67%	12,50%	16,67%	7,69%
Αναψυχή	33,33%	25,00%	33,33%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	0,00%	0,00%	15,38%
3ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	16,67%	14,29%	0,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	16,67%	14,29%	0,00%	14,29%
Ευκαιρίες απασχόλησης	16,67%	28,57%	0,00%	0,00%
Υποδομές/έργα	0,00%	0,00%	0,00%	28,57%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	0,00%	14,29%	25,00%	42,86%
Αναψυχή	50,00%	28,57%	25,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%	25,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	0,00%	25,00%	14,29%

(συνέχεια V.6)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά οικογενειακή κατάσταση		
1ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	36,36%	72,73%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	4,55%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	4,55%
Ευκαιρίες απασχόλησης	18,18%	4,55%
Υποδομές/έργα	27,27%	4,55%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	9,09%	4,55%
Αναψυχή	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	9,09%	0,00%
Ησυχία	0,00%	4,55%
2ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	9,09%	4,55%
Υποδομές εκπαίδευσης	9,09%	9,09%
Ελεύθεροι χώροι	18,18%	18,18%
Ευκαιρίες απασχόλησης	0,00%	9,09%
Υποδομές/έργα	9,09%	31,82%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	9,09%	13,64%
Αναψυχή	45,45%	4,55%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	9,09%
3ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	0,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	14,29%	5,88%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	17,65%
Ευκαιρίες απασχόλησης	28,57%	5,88%
Υποδομές/έργα	0,00%	11,76%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	14,29%	23,53%
Αναψυχή	42,86%	17,65%
Αισθητική χώρου	0,00%	5,88%
Ησυχία	0,00%	11,76%

(συνέχεια V.6)

Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ποιότητας ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας					
	Συμφωνώ απόλυτα	**Συμφωνώ**	**Ούτε διαφωνώ/ ούτε συμφωνώ**	**Διαφωνώ**	**Διαφωνώ απόλυτα**
Ησυχία	90,91%	9,09%	0,00%	0,00%	0,00%
Δεν έχει κυκλοφοριακό πρόβλημα	90,91%	9,09%	0,00%	0,00%	0,00%
Καλή ποιότητα πόσιμου νερού	30,30%	39,39%	30,30%	0,00%	0,00%
Καθαροί δημόσιοι χώροι	36,36%	48,48%	15,15%	0,00%	0,00%
Επαρκείς χώροι πρασίνου	93,94%	3,03%	3,03%	0,00%	0,00%
Δεν είναι πυκνοδομημένη	69,70%	21,21%	3,03%	0,00%	6,06%
Καλή αισθητική χώρου	21,21%	30,30%	39,39%	6,06%	3,03%
Ασφαλής	21,21%	63,64%	15,15%	0,00%	0,00%
Καλές υποδομές	0,00%	24,24%	24,24%	36,36%	15,15%
Καλές συγκοινωνίες	0,00%	0,00%	0,00%	21,21%	78,79%

Μειονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο μειονέκτημα	**2ο μειονέκτημα**	**3ο μειονέκτημα**
Προβλήματα συγκοινωνιών	36,36%	39,39%	19,23%
Κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες	18,18%	27,27%	15,38%
Έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας	6,06%	18,18%	34,62%
Καθαριότητα	0,00%	0,00%	7,69%
Δεν έχει καλές υποδομές	3,03%	3,03%	7,69%
Δεν έχει σχολεία	18,18%	6,06%	7,69%
Μακριά από δουλειές	9,09%	0,00%	0,00%
Κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες	9,09%	6,06%	3,85%
Κακή αισθητική	0,00%	0,00%	3,85%

Πλεονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο πλεονέκτημα	**2ο πλεονέκτημα**	**3ο πλεονέκτημα**
Επαφή με τη φύση	69,70%	12,12%	3,57%
Καλή ποιότητα περιβάλλοντος	12,12%	42,42%	10,71%
Ησυχία	15,15%	33,33%	46,43%
Ασφάλεια	0,00%	3,03%	3,57%
Ελεύθεροι χώροι	3,03%	9,09%	35,71%

(συνέχεια V.6)

Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους χειμερινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	**2η δραστηριότητα**	**3η δραστηριότητα**
Εντός σπιτιού	87,88%	9,09%	5,88%
Εστιατόριο	0,00%	30,30%	58,82%
Καφετέρια/μπαρ	12,12%	48,48%	11,76%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	0,00%	3,03%	11,76%
Πάρκο	0,00%	3,03%	0,00%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	0,00%	6,06%	5,88%
Κυνήγι/ψάρεμα	0,00%	0,00%	5,88%
Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	**2η δραστηριότητα**	**3η δραστηριότητα**
Εντός σπιτιού	81,82%	9,38%	15,79%
Εστιατόριο	0,00%	31,25%	47,37%
Καφετέρια/μπαρ	15,15%	37,50%	21,05%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	0,00%	3,13%	0,00%
Πάρκο	0,00%	6,25%	5,26%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	3,03%	12,50%	10,53%
Θάλασσα	81,82%	9,38%	15,79%

V.7 Πίνακες διαγραμμάτων των ορεινών κοινοτήτων του δήμου Κατερίνης

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας			
	1ος παράγοντας	2ος παράγοντας	3ος παράγοντας
Φυσικό περιβάλλον	55,17%	7,41%	10,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	6,90%	11,11%	10,00%
Ελεύθεροι χώροι	3,45%	7,41%	10,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	10,34%	14,81%	10,00%
Υποδομές/έργα	6,90%	11,11%	5,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	10,34%	25,93%	20,00%
Αναψυχή	0,00%	3,70%	25,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	3,70%	0,00%
Ησυχία	6,90%	14,81%	10,00%

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά φύλο						
	1ος παράγοντας		2ος παράγοντας		3ος παράγοντας	
	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες	Άντρες	Γυναίκες
Φυσικό περιβάλλον	42,86%	66,67%	8,33%	6,67%	10,00%	10,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	13,33%	8,33%	13,33%	10,00%	10,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	6,67%	0,00%	13,33%	10,00%	10,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	21,43%	0,00%	0,00%	26,67%	0,00%	20,00%
Υποδομές/έργα	14,29%	0,00%	16,67%	6,67%	10,00%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	14,29%	6,67%	41,67%	13,33%	20,00%	20,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%	8,33%	0,00%	30,00%	20,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%	0,00%	6,67%	0,00%	0,00%
Ησυχία	7,14%	6,67%	16,67%	13,33%	10,00%	10,00%

(συνέχεια V.7)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά ηλικιακή ομάδα				
1ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	62,50%	33,33%	25,00%	72,73%
Υποδομές εκπαίδευσης	12,50%	16,67%	0,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%
Ευκαιρίες απασχόλησης	12,50%	16,67%	25,00%	0,00%
Υποδομές/έργα	0,00%	33,33%	0,00%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	12,50%	0,00%	50,00%	0,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	0,00%	0,00%	18,18%
2ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	0,00%	25,00%	11,11%
Υποδομές εκπαίδευσης	12,50%	33,33%	0,00%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	0,00%	0,00%	22,22%
Ευκαιρίες απασχόλησης	37,50%	0,00%	25,00%	0,00%
Υποδομές/έργα	0,00%	33,33%	25,00%	0,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	50,00%	16,67%	25,00%	11,11%
Αναψυχή	0,00%	16,67%	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%	0,00%	11,11%
Ησυχία	0,00%	0,00%	0,00%	44,44%
3ος παράγοντας				
	18-29 ετών	**30-39 ετών**	**40-49 ετών**	**>=50 ετών**
Φυσικό περιβάλλον	16,67%	16,67%	0,00%	0,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	16,67%	0,00%	33,33%	0,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	16,67%	0,00%	20,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	16,67%	16,67%	0,00%	0,00%
Υποδομές/έργα	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	16,67%	16,67%	0,00%	40,00%
Αναψυχή	33,33%	33,33%	33,33%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%	33,33%	0,00%
Ησυχία	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%

(συνέχεια V.7)

Παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας, κατά οικογενειακή κατάσταση		
1ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	44,44%	60,00%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	10,00%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	5,00%
Ευκαιρίες απασχόλησης	33,33%	0,00%
Υποδομές/έργα	11,11%	5,00%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	11,11%	10,00%
Αναψυχή	0,00%	0,00%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%
Ησυχία	0,00%	10,00%
2ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	11,11%
Υποδομές εκπαίδευσης	0,00%	16,67%
Ελεύθεροι χώροι	11,11%	5,56%
Ευκαιρίες απασχόλησης	22,22%	11,11%
Υποδομές/έργα	11,11%	11,11%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	55,56%	11,11%
Αναψυχή	0,00%	5,56%
Αισθητική χώρου	0,00%	5,56%
Ησυχία	0,00%	22,22%
3ος παράγοντας		
	Άγαμοι, διαζευγμένοι κ.λπ.	**Παντρεμένοι**
Φυσικό περιβάλλον	0,00%	15,38%
Υποδομές εκπαίδευσης	14,29%	7,69%
Ελεύθεροι χώροι	0,00%	15,38%
Ευκαιρίες απασχόλησης	0,00%	15,38%
Υποδομές/έργα	0,00%	7,69%
Πρόσβαση σε υπηρεσίες	28,57%	15,38%
Αναψυχή	42,86%	15,38%
Αισθητική χώρου	0,00%	0,00%
Ησυχία	14,29%	7,69%

(συνέχεια V.7)

Ταξινόμηση των χαρακτηριστικών της ποιότητας ζωής της περιοχής μόνιμης κατοικίας					
	Συμφωνώ απόλυτα	**Συμφωνώ**	**Ούτε διαφωνώ/ ούτε συμφωνώ**	**Διαφωνώ**	**Διαφωνώ απόλυτα**
Ησυχία	93,10%	6,90%	0,00%	0,00%	0,00%
Δεν έχει κυκλοφοριακό πρόβλημα	93,10%	6,90%	0,00%	0,00%	0,00%
Καλή ποιότητα πόσιμου νερού	62,07%	31,03%	6,90%	0,00%	0,00%
Καθαροί δημόσιοι χώροι	55,17%	37,93%	6,90%	0,00%	0,00%
Επαρκείς χώροι πρασίνου	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Δεν είναι πυκνοδομημένη	79,31%	20,69%	0,00%	0,00%	0,00%
Καλή αισθητική χώρου	44,83%	34,48%	13,79%	6,90%	0,00%
Ασφαλής	41,38%	48,28%	6,90%	3,45%	0,00%
Καλές υποδομές	0,00%	10,34%	24,14%	48,28%	17,24%
Καλές συγκοινωνίες	0,00%	0,00%	3,45%	20,69%	75,86%

Μειονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο μειονέκτημα	**2ο μειονέκτημα**	**3ο μειονέκτημα**
Προβλήματα συγκοινωνιών	34,48%	20,69%	9,52%
Κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες	20,69%	37,93%	23,81%
Εγκληματικότητα	0,00%	0,00%	4,76%
Έλλειψη χώρων ψυχαγωγίας	0,00%	13,79%	28,57%
Δεν έχει καλές υποδομές	3,45%	0,00%	9,52%
Δεν έχει σχολεία	13,79%	3,45%	19,05%
Μακριά από δουλειές	3,45%	6,90%	4,76%
Κακή πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	24,14%	10,34%	0,00%

Πλεονεκτήματα που εμφανίζει η περιοχή			
	1ο πλεονέκτημα	**2ο πλεονέκτημα**	**3ο πλεονέκτημα**
Επαφή με τη φύση	55,17%	17,24%	26,92%
Καλή ποιότητα περιβάλλοντος	17,24%	17,24%	15,38%
Ησυχία	17,24%	37,93%	38,46%
Ασφάλεια	3,45%	6,90%	3,85%
Ελεύθεροι χώροι	6,90%	20,69%	15,38%

(συνέχεια V.7)

Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους χειμερινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	**2η δραστηριότητα**	**3η δραστηριότητα**
Εντός σπιτιού	89,66%	0,00%	13,33%
Εστιατόριο	0,00%	28,57%	33,33%
Καφετέρια/μπαρ	10,34%	46,43%	26,67%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	0,00%	0,00%	6,67%
Πάρκο	0,00%	3,57%	6,67%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	0,00%	14,29%	6,67%
Κυνήγι/ψάρεμα	0,00%	7,14%	6,67%
Δραστηριότητες των κατοίκων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες			
	1η δραστηριότητα	**2η δραστηριότητα**	**3η δραστηριότητα**
Εντός σπιτιού	79,31%	7,14%	17,65%
Εστιατόριο	0,00%	14,29%	41,18%
Καφετέρια/μπαρ	13,79%	46,43%	11,76%
Πολιτιστικές δραστηριότητες	0,00%	0,00%	11,76%
Περίπατος/άσκηση σε ελεύθερους χώρους	0,00%	14,29%	0,00%
Θάλασσα	6,90%	17,86%	11,76%
Κυνήγι/ψάρεμα	0,00%	0,00%	5,88%